2. 2. 8[illegible]
2. 2. 87
2 H. 2

SS. D. N.

BENEDICTI XIV.

OPERA

IN DUODECIM TOMOS DISTRIBUTA

TOMUS II.

D:VII
1960

Digitized by Google

Digitized by Google

BENEDICTI XIV.
PONT. OPT. MAX.
O L I M
PROSPERI CARD. DE LAMBERTINIS
PRIMUM ANCONITANÆ ECCLESIÆ EPISCOPI, DEINDE BONONIENSIS ARCHIEPISCOPI

D E

SERVORUM DEI BEATIFICATIONE
E T
BEATORUM CANONIZATIONE
LIBER SECUNDUS

EDITIO TERTIA AUCTIOR, ET CASTIGATIOR

AD USUM

ACADEMIÆ LITURGICÆ CONIMBRICENSIS.

ROMÆ, MDCCXLVII.

EXCUDEBANT NICOLAUS ET MARCUS PALEARINI
ACADEMIÆ LITURGICÆ CONIMBRICENSIS TYPOGRAPHI,
SUPERIORUM FACULTATE.

Digitized by Google

INDEX CAPITUM
HUJUS LIBRI SECUNDI.

CAP. I. DE *Ordinariorum facultate, atque auctoritate in conficiendis proceſſibus in cauſis Beatificationis Servorum Dei, & Canonizationis Beatorum.* Pag. 1.

II. *De iis, qui veniunt appellatione* Ordinariorum *quoad confectionem proceſſuum in materia Beatificationis & Canonizationis.* 11

III. *De antiquiori Sedis Apoſtolicæ conſuetudine circa proceſſus Ordinariorum.* 20

IV. *De viribus proceſſuum, qui fiunt ab Ordinariis.* 27

V. *De congruentia inter proceſſum ordinarium, & Apoſtolicum.* 33

VI. *De ordinariorum proceſſuum ſingularitate; hoc eſt, an aliquando eorum ope tantum, & citra Apoſtolicum proceſſum deveniri poſſit ad Beatificationes & Canonizationes.* 41

VII. *De non cultu, deque nonnullis ad ornatum materiæ de non cultu præmittendis.* 49

VIII. *De diligentiis adhibitis poſt reſervationem cauſarum Beatificationis & Canonizationis Sedi Apoſtolicæ, ne cultus iis præſtaretur, qui eum minime merebantur.* 56

IX. *De moderatione cultus erga non Beatificatos, nec a Sede Apoſtolica Canonizatos.* 61

X. *De his, quæ geſta ſunt tempore Clementis VIII., & Pauli V. circa cultum exhibendum Servis Dei non Beatificatis, neque Canonizatis.* 69

XI. *De ſummi Pontificis Urbani VIII. decretis.* 81

XII. *De nonnullis explicationibus ad prædicta Urbani VIII. decreta, deque nonnullis quæſtionibus ad eorum funus & ſepulcra, qui Servorum Dei appellatione veniunt, pertinentibus.* 92

XIII. *De quæſtionibus aliis ad anniverſariam obitus Dei Servorum diem, eorumdemque Reliquias pertinentibus.* 107

XIV. *De quibuſdam aliis controverſiis quoad Imagines prædictorum Dei Servo-*

Servorum; necnon de actibus ſine ulla dubitatione ad publicum cultum referendis, & ideo interdictis. 115

XV. De more ſpectante ad judicium ſuper non cultu in cauſis Beatificationis, & Canonizationis. 122

XVI. De pœnis ſtatutis adverſus violatores decretorum Urbani VIII. 134

XVII. De caſu excepto a decretis Urbani VIII. in genere. 137

XVIII. In quo antea dicta comprobantur exemplis. 146

XIX. De caſu excepto a decretis Urbani VIII. vel per communem Eccleſiæ conſenſum, vel per Patrum, Virorumque ſanctorum ſcripta. 157

XX. De caſu excepto ex indulto Pontificio. 167

XXI. De caſu excepto ex permiſſione ſacræ Congregationis; & de aliis, quæ communia ſunt tum caſui excepto ex Pontificiis indultis, tum caſui excepto ex dicta permiſſione. 184

XXII. De caſu excepto ab Urbani VIII. decretis ex tempore immemorabili, & nominatim de tempore requiſito ad conſtituendum immemorabile. 192

XXIII. De modo probandi centenarium annorum cultus numerum, deque ceteris requiſitis ad conſtituendum caſum exceptum ex tempore immemorabili. 199

XXIV. De caſuum ab Urbani VIII. decretis exceptorum declaratione a Romanis Pontificibus, prævio ſacrarum Congregationum, præſertim vero ſacrorum rituum, conſilio hucuſque facta. 208

XXV. De reviſione Operum conſcriptorum a Dei Servis, de quorum Beatificatione & Canonizatione tractatur. 343

XXVI. Quænam ſint Opera Servorum Dei revidenda & approbanda. 349

XXVII. Quando, per quos, & quomodo fieri debeat Operum reviſio. 356

XXVIII. De advertendis in horum Operum reviſione. 366

XXIX. Utrum doctrina, quæ, cum ſcripta fuit, non erat cenſura digna, eſt autem, cum examinatur, progreſſum impediat ad ulteriora in cauſa Canonizationis. 372

XXX. In

XXX. *In quo antecedentis capitis ſententia confirmatur exemplis cauſarum Canonizationis.* 378

XXXI. *In quo alia ad antecedentium comprobationem exponuntur deſumpta ex relationibus Reviſorum exhibitis Congregationi ſacrorum rituum.* 386

XXXII. *De adnotatis, & adnotandis per Reviſores ſuper viſionibus, revelationibus, & prophetiis.* 396

XXXIII. *An doctrina contra Fidem, vel Eccleſiæ regulas obſtet Beatificationi & Canonizationi, ſi ante obitum a Dei Servo fuerit retractata; aut fuerit judicio Eccleſiæ ſubjecta, cum ſcripta fuit.* 404

XXXIV. *De Libris ſive Operibus Servorum Dei, quæ reperiri non poſſunt, & de aliis, quæ iiſdem falſo aliquando adſcribuntur.* 414

XXXV. *De* ſignatura Commiſſionis *in genere.* 425

XXXVI. *De* ſignatura Commiſſionis *in cauſis, quæ poſt Urbani VIII. decreta introducuntur, & quæ procedunt per viam non cultus.* 432

XXXVII. *De* ſignatura Commiſſionis *in cauſis, quæ poſt Urbani VIII. decreta introducuntur, & quæ procedunt per viam caſus excepti.* 446

XXXVIII. *De Commiſſione, quæ dicitur* Reaſſumptionis. 448

XXXIX. *De ſubſtantia, & uſu ſeu* praxi *judicii in genere ſuper fama ſanctitatis, aut Martyrii.* 456

XL. *De fama probatione.* 464

XLI. *De his, quæ famæ ſanctitatis obſtare poſſunt.* 469

XLII. *In quo expoſita confirmantur exemplis cauſarum in ſacrorum rituum Congregatione pertractatarum.* 480

XLIII. *De validitate proceſſuum, & ſignanter eorum, qui auctoritate ordinaria conficiuntur.* 490

XLIV. *De validitate proceſſuum, & ſignanter eorum, qui auctoritate Apoſtolica conficiuntur.* 501

XLV. *De his, quibus inſcribuntur Litteræ remiſſoriales, & compulſoriales pro conficiendis proceſſibus auctoritate Apoſtolica.* 509

XLVI. De

XLVI. *De exhibitione ſeu præſentatione litterarum remiſſorialium, & compulſorialium, & de his, qui ad earum executionem procedere poſſunt.* 521

XLVII. *De his, quæ fieri poſſunt, aut nequeunt a Judicibus remiſſorialibus, & de aliis perſonis, quæ ad conficiendos proceſſus requiruntur.* 532

XLVIII. *De Juramento a ſupradictis præſtando, deque* Citatione, *Inductione, & Teſtium quoque Juramento.* 545

XLIX. *De Teſtium examine.* 560

L. *De aliis neceſſariis ad conſtructionem proceſſus.* 579

LI. *De nonnullis aliis requiſitis in confectione nonnullorum proceſſuum, & de omnium proceſſuum apertione in Orbe facienda auctoritate ſacræ Congregationis.* 588

LII. *De proceſſu compulſoriali, et ejus validitate.* 598

LIII. *De nonnullis petitionibus, quæ aliquando ſacrorum rituum Congregationi exponuntur pro felici exitu cauſarum Beatificationis et Canonizationis.* 606

Cap. Ult. *In quo aliæ petitiones Poſtulatorum proponuntur, et examinantur.* 618

DE

Digitized by Google

DE SERVORUM DEI BEATIFICATIONE ET BEATORUM CANONIZATIONE

LIBER SECUNDUS

IN QUO SINGILLATIM EXPENDUNTUR OMNIA AD FORMAM JUDICIARIAM CAUSARUM EARUMDEM PERTINENTIA.

CAPUT PRIMUM.

De Ordinariorum facultate atque auctoritate in conficiendis proceſſibus in cauſis Beatificationis Servorum Dei, & Canonizationis Beatorum.

QUAMVIS in capite 31. & ſequentibus libri præcedentis, ſeriem Actorum expoſuerimus pertinentium ad initium, progreſſum, & finem cauſarum Beatificationis & Canonizationis; cum tamen id curſim factum ſit, ne videlicet quæſtionum præliminarium pertractatio, quæ eo in libro fuerat inſtituta, nimiam pateretur interruptionem; nedum opportunum, ſed & neceſſarium viſum eſt in præſenti, unumquemque Actum in priori libro leviter indicatum ſedulo perpendere & examinare: ut juſta atque integra, quoad noſtrarum virium debilitas feret, totius materiæ notitia habeatur. Cum autem initium cauſarum Beatificationis & Canoniza-

nizationis deſumatur a proceſſibus, qui fiunt ab Ordinariis; de facultate idcirco, & auctoritate eorumdem tum in hoc capite, tum in aliquibus ſequentibus agetur.

1 Multiplex, ut alibi dictum eſt, proceſſus ab Ordinario conficitur in cauſis Beatificationis & Canonizationis: hoc eſt, primo ſuper fama ſanctitatis, virtutum, aut Martyrii, & miraculorum; ſecundo ſuper non cultu, quatenus cauſa per hanc viam procedere debeat, vel ſuper caſu excepto a decretis Urbani VIII. ſi per aliam. Hi vero duo ultimi proceſſus, niſi fiant ab Ordinario, conficiuntur auctoritate delegata a ſancta Sede, ſicuti alias monuimus, & infra adhuc pluribus exponemus. Nempe, quod attinet ad proceſſus ſuper non cultu, vel ſuper caſu excepto, nulla poteſt eſſe difficultas de Ordinariorum facultate. Cum etenim horum proceſſuum inſtitutio ad ſummum Pontificem Urbanum VIII. referatur, idem Urbanus non ſolum ſententiam ſuper non cultu, vel ſuper caſu excepto, ſed ipſam etiam proceſſus confectionem recognovit eſſe de juribus Ordinariorum; ſi quidem proceſſum hunc conſtruere, & ſententiam ferre vellent: Sedis autem Apoſtolicæ auctoritatem tunc ſolummodo inducendam cenſuit, cum neque confectus proceſſus, neque ſententia lata eſt ab ipſis Ordinariis. Id colligitur ex decretis ab eo editis die 5. Julii 1634. & in appendicibus imprimendis, quibus præſcripſit, non poſſe ad ulteriora procedi in cauſa Beatificationis & Canonizationis, *niſi Poſtulator prius per legitimas juridice ſuſceptas probationes* docuerit de non cultu, vel de caſu excepto; *& niſi poſtea ſucceſſive idem Ordinarius, aut ab Apoſtolica Sede ad hoc ſpecialiter Delegatus, diligenti præhabita diſquiſitione, circa eamdem perſonam,* de cujus agitur Beatificatione, *ſupra citato decreto*, de non cultu videlicet, aut de caſu excepto, *nullatenus contraventum eſſe, rite pronuntiaverit:* quod etiam clarius in alio decreto confirmavit: *Particularis proceſſus cum ſubſequenti pronuntiatione Ordinarii, ſeu Apoſtolicæ Sedis Delegati, ſicut præcedere debet ex forma prædictorum decretorum ſuper cultu non adhibito, ita etiam præcedere debet, & ab eiſdem reſpective faciendus eſt, quando aliquis Poſtulator allegaret, ſe verſari in uno ex caſibus exceptuatis.*

2 Idem judicium ferendum eſt de proceſſu ſuper fama ſanctitatis, virtutum, Martyrii, & miraculorum aut ſignorum, ſive ſpectato jure communi, ſive jure Concilii Tridentini, ſive inſpecta conſuetudine, ſive animo attento ad decreta Congregationis ſacrorum rituum. Loquendo enim de jure communi, cum haberent antiquitus Ordinarii, ut alibi dictum eſt, facultatem conficiendi in hac materia proceſſus, nec ullus exinde reperiatur juris Pontificii textus, qui illos hac facultate privaverit, concludendum eſt, poteſtatem ipſam penes eoſdem ſupereſſe. Item, cum ii univerſim in cauſis Eccleſiaſticis propriæ diœceſis juriſdictionem obtineant, juxta textum *in cap. Conquerente: de offic. Judic. Ordin., & in cap. Cum contingat: de for. competent.* ab hoc etiam fonte derivatur juriſdictio ſecundum juris ſolemnitatem inquirendi in virtutes & miracula eorum, de quorum Bea-

Beatificatione & Canonizatione promovetur actio; ut adnotarunt Cardinalis de Lauræa *in 3. lib. ſent. tom.4. diſput.20. art.26. §. 6. num.2219. & ſeqq.* P. Ceparius *in directorio Canonizat. lib.1. cap.3. §. Seu, verſic. Probari etiam poteſt*, & Rotæ Auditores *in relatione S. Andreæ Corſini typis impreſſa poſt primam conſultationem Lezanæ part.3. §.1. num.201. in relatione S. Raymundi de Pennafort part.1. art.2. atque in relatione S. Thomæ de Villanova edita poſt Contelor. de Canonizat. SS. tit. de validit. proceſſ.*

3 Juri communi addendum jus Conciliare, Concilii ſcilicet Tridentini; quod ſicuti *ſeſſ.25. in decreto de invocat. venerat. & Reliq. SS.* decernit, nulla eſſe admittenda nova miracula, niſi ea recognoſcente & approbante Ordinario, ita anſam præbet aſſerendi, juriſdictionem quoque Ordinariis competere de horum confectione proceſſuum; quemadmodum, præter relationes modo allegatas in cauſis SS. Thomæ de Villanova, & Raymundi de Pennafort, iidem Rotæ Auditores ſimiliter profecuti ſunt *in relatione Servæ Dei, nunc S. Catharinæ de Ricciis tit. de proceſſibus, & in relatione S. Pii V. de proceſſuum validitate part.1.* & ſicuti animadverterunt Cardinalis de Lauræa *loc.cit. num.2221. & ſeqq.* & P. Ceparius *loc. cit. verſ. Quibus conſentit Concilium Tridentinum.*

4 Demum, præter conſuetudinem, quæ eſt notiſſima, quamque teſtantur Auctores de hac materia ſcribentes, qui aſſerunt, Sedem Apoſtolicam non moveri ad inquirendum in cujuſvis ſanctitatem, niſi præcedat proceſſus ab Ordinario confectus, Scacchus *de not. & ſign. ſanctit. ſect. 11. cap.5.* Molpheſius *conſil.46. num.20.*; decreta ipſa Congregationis ſacrorum rituum expreſſe ſavent huic Ordinariorum juriſdictioni. Conventu enim facto die 7. menſis Auguſti anno 1596. Cardinalium Innici de Aragonia, Palæoti, Auguſtini Valerii, Franciſci Mariæ de Monte, Baronii, Aſcanii Columnæ, Antonii Tituli SS. Quatuor Coronatorum, Odoardi Farneſii, & Peretti, cum propoſitum fuiſſet, ut diſcuſſio fieret de modo, qui obſervari deberet in Canonizatione Sanctorum, reſponſum fuit, primo loco adeundum eſſe Ordinarium; idque fuit a ſummo Pontifice Clemente VIII. confirmatum, velut habetur apud Contelor. *de Canonizat. SS. cap.4. num.23.* & in citata relatione Canonizationis S. Raymundi de Pennafort *part.1. art.2.* Inſuper ſæpe memoratus P. Virgilius Ceparius e Societate Jeſu *in ſuo ms. director. Canoniz. SS.* (cui ntique Auctori fides præſtanda eſt, cum cauſas Beatificationis & Canonizationis triginta annorum ſpatio pertractaverit, ut ipſe teſtatur *in præfat. ad lectorem*) refert *part.1. cit. oper. cap.3.* ſe anno 1605. ſupplicaſſe ſacrorum rituum Congregationi pro Canonizatione B. Aloyſii Gonzagæ, eamdemque reſpondiſſe, prius inſtandum eſſe coram Ordinario pro confectione proceſſus. Concordant præterea alia decreta, & ſacræ Congregationis reſponſa. In cauſa ſiquidem tunc Servi Dei, nunc S. Andreæ Avellini, dato a Poſtulatoribus ſupplici libello ſacrorum rituum Congregationi, ut ipſa cauſa in eadem inſtrueretur, factaque hujus petitionis relatione ad ſummum Pontificem Paulum V. in

Digitized by Google

Conſiſtorio a Cardinalibus Montalto, & de Monte, prodiit ſequens reſcriptum typis impreſſum inter Acta Beatificationis collecta ab Antonio Caggiano *pag. 34. Die 20. Maji 1613. in Conſiſtorio ſecreto Illuſtriſſ. & Reverendiſſ. D. meus Cardinalis Montiſalti, & ego fecimus verbum cum Sanctiſſimo, qui mandavit, ut Illuſtriſſ. & Reverendiſſ. D. meus Cardinalis Caraffa* (qui erat Archiepiſcopus Neapolitanus, & ideo Ordinarius ratione loci, in quo Servus Dei vixerat, & mortuus erat) *faceret fabricari proceſſum a ſuo Vicario via ordinaria, ne probationes pereant. Franciſcus Maria Cardinalis de Monte*. Rurſus, inſtante civitate Lycienſi apud eumdem Cardinalem Caraffam Archiepiſcopum Neapolitanum, ut ſua auctoritate ordinaria proceſſum conficeret ſuper ſanctitate & miraculis Servi Dei Bernardini Realini e Societate Jeſu, eodemque detrectante ſub obtentu, quod facere non poſſet ſine licentia ſacræ Congregationis, datæ ſunt ad ipſum litteræ ſequentes: *Habuit recurſum ad hanc ſacram Congregationem rituum civitas Lycienſis, & expoſuit, quod Illuſtriſſima Dominatio veſtra videbit in accluſo memoriali. Hi Illuſtriſſimi Domini mei notum faciunt Dominationi veſtræ Illuſtriſſimæ, quod ſine alia licentia ſeu ordinatione ſacræ Congregationis poteſt ſua auctoritate ordinaria ſuper id teſtes examinare, & proceſſum formare; quia ita ſolet fieri in ſimilibus cauſis. Romæ* 21. *Julii* 1618. *Dominationis veſtræ Illuſtriſſimæ Humillimus Servus Cardinalis Gallus Congregationis Præfectus*. Similiter, cum Regina Galliarum, & Principes Etruriæ ſupplices preces exhibuiſſent memorato Pontifici Paulo V. ut præcipere dignaretur confectionem proceſſus in cauſa tunc Servæ Dei, nunc S. Catharinæ de Ricciis, remiſſa ad ſacrorum rituum Congregationem petitione, hæc reſpondit, ut jure ſuo uterentur: in cujus reſcripti ſequelam confectus deinde fuit ab Ordinario proceſſus, uti legitur in relatione ejuſdem cauſæ *part. 1. tit. de proceſſibus*. Ad hæc, cum ſupervenerint decreta Urbani VIII. & inter ea litteræ extent anni 1631. inſtituentes Patriarchas, Archiepiſcopos, & Epiſcopos pro conficiendis rite & recte proceſſibus in Beatificationum & Canonizationum cauſis, cum ea tamen explicatione, ne per illiuſmodi decreta atque declarationes ulla cenſeatur ipſis præſtita recens facultas, quæ de jure iiſdem non competeret, juxta ea quæ alibi referentur; præſupponunt hæc haud dubie auctoritatem in Ordinariis conficiendi proceſſum. Ideoque, cum die 7. Septembris 1641. ſicut habetur in regeſtis ſacræ rituum Congregationis, initium dandum eſſet cuidam Canonizationis cauſæ, ſcripſit ſacra ipſa Congregatio Ordinario, ut procederet ſecundum vim ſuæ ordinariæ juriſdictionis. Poſtremo, cum in decretis editis ſub Innocentio XI. anno 1678. quemadmodum alias videbimus, præcipiatur Ordinariis, ut, præter teſtes a Poſtulatoribus inductos, inquirant veritatem ex aliis bene inſtructis ſuper vita & virtutibus Servorum Dei, ab hoc etiam argumentum infertur favorabile juriſdictioni Ordinariorum. Quocirca, ſupplicante P. Procuratore Generali Capuccinorum pro facultate conſtruendi proceſſus ſuper vita & miraculis Servi Dei Franciſci de Præcetto, ſacra Congregatio die 22.

die 22. Novembris 1687. reſpondit, ut inſtaret coram Ordinario. Idque adeo exploratum eſt & tutum, ut, ſi in aliqua cauſa omitti velit proceſſus Ordinarii, id fieri non poſſit, niſi ex Pontificia diſpenſatione; uti contigit in cauſa B. Joſaphat Pollocenſis, prout ex ejus relatione *part.1. §. Inſuper*, ubi: *Inſuper opponebatur ab eodem R.P.D. Promotore Fidei, deficere in hac cauſa informationes Ordinarii, quæ regulariter deſiderantur & præmitti ſolent ante proceſſum auctoritate Apoſtolica conſtruendum &c. Atqui pro diluendo objecto proponebatur conſiderandum, quod in litteris remiſſorialibus ſignanter indultum fuit, ut hujuſmodi probationes & proceſſus auctoritate ordinaria facti omitterentur, neque deberent expectari*. Sedes nimirum Apoſtolica, quæ per duplicem proceſſum, ordinarium videlicet, & Apoſtolicum, ad Beatificationem & Canonizationem procedere conſuevit, poteſt unius tantum, vel alterius ex iiſdem proceſſibus ope, Beatificationem & Canonizationem ipſam indulgere, ut infra videbimus.

5 Quod ſi quis obiiciat textum *in cap. Audivimus: de Reliq. & venerat. SS.*, in quo decernitur, non licere aliquem pro Sancto venerari ſine auctoritate Eccleſiæ Romanæ; huic facilis eſt reſponſio: quippe prædicta referuntur quidem ad judicium, minime vero ad præparatoria judicii. Quare ſequitur, poſſe proceſſus confici ab Ordinariis, non obſtante dicta textus diſpoſitione, ſicuti late ponderant Caſtellin. *de certitud. glor. SS. cap.2. punct.18.* Barboſ. *de offic. & poteſt. Epiſcop. alleg.97. poſt num.8.* Gravina *in continuat. 2. partis Catholicar. præſcript. tom.4. de infallibilit. Papæ in Canonizat. SS. in ſolut. argument. pag.320.* Contelor. *de Canonizat. SS. cap.4. num. 20. & 21.* Cardinal. de Lauræa *in 3. ſent. tom.4. diſput.20. de miracul. art.26. num.2223. & 2224.* Roſa *in addit. ad tract. de Executor. litter. remiſſorial. pro cauſis Canonizat. num. 23.* Molpheſ. *conſil. 46. num. 20.* Joannes Garzia de Caralaps *de Canonizat. SS. cap.5. §. 34. pag.206.* Cepar. *in cit. direct. Canonizat. SS. part.1. cap.3. §. Dicendum eſt igitur*, Auditores Rotæ *in relatione S. Thomæ de Villanova tit. de validit. proceſſ. typis impreſſ. poſt Contelor.*, *in relatione S. Andreæ Corſini part.3. §.1. num.200. & ſeq. edita poſt 1. conſultat. Lezana*, *in relatione S. Iſidori Agricolæ miracul.3.*, *in relatione S. Caroli Borromæi part.1. §.1. Quod licet*, *& in relatione S. Raymundi de Pennafort part.1. art. 2. §. Quia omiſſo*.

6 Poſito itaque, quod Ordinarii facultatem habeant conficiendi proceſſus ſuper ſanctitate, Martyrio, atque miraculis ſeu ſignis, quodque proceſſus hic ſit initium cauſæ Beatificationis & Canonizationis; poſito quoque ex his, quæ alibi dicta ſunt, non poſſe eoſdem Beatificationis & Canonizationis honores indulgere, cum id ſit ſummo Pontifici reſervatum; in præſenti examinare opus eſt, an poſſint ipſi auctoritate ſua ordinaria poſt confectum proceſſum approbare revelationes ac miracula, eademque publicare eadem ſua ordinaria auctoritate, ſive ſermo ſit de Servis Dei necdum beatificatis, nec canonizatis, ſive de Servis Dei jam beatificatis, ſive demum de iiſdem etiam in album Sanctorum relatis.

7 Porro

7 Porro multa ſunt, quæ favere videntur huic ordinariæ juriſdictioni. In primis etenim Leo Papa X. *in ſua Conſtit.* 22. *Bullar. nov. tom.* 3. *part.* 3. *§.* 7. decrevit, inſpirationes, ſeu maniſeſtationes ſactas peculiaribus perſonis non eſſe publicandas, aut populo prædicandas, niſi ſuerint examinatæ a Sede Apoſtolica; quatenus autem periculum ſit in mora, niſi præcedat approbatio Epiſcopi, ita cavit: *Volumus, ut lege ordinaria tales aſſertæ inſpirationes, antequam publicentur, aut populo prædicentur, ex nunc Apoſtolicæ Sedis examini reſervatæ intelligantur. Quod ſi ſine mora periculo id fieri non valeret, aut urgens neceſſitas aliud ſuaderet, tunc, eodem ordine ſervato, Ordinario loci notificentur; ut ille, adhibitis ſecum tribus, aut quatuor doctis & gravibus viris, hujuſmodi negotio cum eis diligenter examinato, quando id expedire videbunt, ſuper quo eorum conſcientias oneramus, licentiam concedere poſſint.* Item, licet Innocentius III. in Concilio generali Lateranenſi, de quo *in cap. Cum ex eo: de Reliq. & venerat. SS.* decreviſſet, Reliquiis recens inventis publicam venerationem nequaquam deberi, niſi prius auctoritate Romani Pontificis fuerint approbatæ; ſacrum nihilominus Tridentinum Concilium *ſeſſ.* 25. *de invocat. venerat. & Reliq. SS. & ſacris Imaginibus* tum miraculorum, tum Reliquiarum examen ad Epiſcopum detulit modo, qui ſequitur: *Nulla etiam admittenda eſſe nova miracula, nec novas Reliquias recipiendas, niſi eodem recognoſcente & approbante Epiſcopo; qui, ſimul atque de iis aliquid compertum habuerit, adhibitis in conſilium Theologis & aliis piis viris ea faciat, quæ veritati & pietati conſentanea judicaverit. Quod ſi aliquis dubius aut difficilis abuſus ſit extirpandus, vel omnino aliqua de iis rebus gravior quæſtio incidat, Epiſcopus, antequam controverſiam dirimat, Metropolitani & Comprovincialium Epiſcoporum in Concilio provinciali ſententiam expectet; ita tamen, ut nihil, inconſulto ſanctiſſimo Romano Pontifice, novum aut in Eccleſia hactenus inuſitatum decernatur.* Conſentit quoque textus *in can. ultim. de conſecrat. diſt.* 3. *& in cap. Conquæſtus: de feriis*, ubi colenda dicuntur feſta, quæ ſinguli Epiſcopi in ſuis diœceſibus cum Clero & populo colenda eſſe decreverint. Accedunt denique exempla illuſtrium Epiſcoporum, qui ſua auctoritate ordinaria in ipſo rei eventu uſi ſunt. Anno quippe 1669. Epiſcopus Tullenſis, prævio Theologorum conſilio, & concurrente Medicorum judicio, ſententiam tulit, in qua pronuntiavit, ſanationem quamdam eſſe inter miracula recenſendam, eam factam ſuiſſe interceſſione tunc Servi Dei, nunc B. Petri Forerii, ſe eam uti prodigioſam approbare, ejuſque typis impreſſionem & promulgationem permittere in tota civitate atque diœceſi; addita hortatione ad omnes Fideles, qua Deo ſupplicarent, ut ſummo Pontifici meritum Servi Dei pateſaceret; veluti legitur in vita ejuſdem Petri Forerii Gallico idiomate ſcripta a Canonico Joanne Bedel & ſormis excuſa in civitate Tullenſi anno 1674. Sanctæ quoque memoriæ Benedictus Papa XIII. antequam in Sanctorum album referret S. Aloyſium Gonzagam, dum erat Archiepiſcopus Beneventanus anno 1716. ſua auctoritate ordinaria conſtrui fecit proceſſum omnibus numeris abſolutum

ſuper

Digitized by Google

ſuper prodigioſa ſanatione, B. Aloyſii interceſſione, conceſſa Canonico Lizzæ; & proceſſus confectionem ſecuta eſt ſententia ſequentibus verbis concepta: *Chriſti nomine repetito, pronuntiamus, ſententiamus, decernimus, & definitive declaramus, concludenter conſtare in caſu, de quo agitur, prædictum infirmum Dei ope, & modo conſuetam naturæ facultatem excedente, meritis & interceſſione prælaudati B. Aloyſii Gonzagæ ſanatum fuiſſe; ac proinde, vere conſtare de miraculo, tertii tamen ordinis, & uti tale poſſe ab omnibus Chriſtifidelibus publicari, ubique locorum prædicari, & typis dari poſſe & licere, decernimus, declaramus, & definitive ſententiamus*. Nec alia deſunt exempla ſimilium ſententiarum ab Epiſcopis auctoritate ordinaria latarum ſuper miraculis a Deo patratis interceſſione Sanctorum jam canonizatorum.

8 Sed, ne aliqua accidat ambiguitas, diſtinguendus eſſe videtur caſus a caſu, atque adeo ſeparandus caſus Servorum Dei non adhuc beatificatorum, aut canonizatorum a caſu Beatorum, atque Sanctorum. Porro quoad caſum Servorum Dei neque beatificatorum, neque canonizatorum dicendum eſt, poſſe quidem Ordinarios auctoritate ſua ordinaria proceſſum conficere ſuper virtutibus & miraculis, uti ſupra viſum eſt; at eoſdem tamen non poſſe miracula & revelationes approbare, & eas populo proponere, vel publicare. Si etenim non poſſumus aliquem colere pro Sancto ſine auctoritate Sedis Apoſtolicæ, etiamſi per eum miracula fierent, juxta citatum textum *in cap. Audivimus: de Reliq. & venerat. SS.* ſequitur, non poſſe Epiſcopum approbare miracula, quæ patrata dicuntur interceſſione alicujus Servi Dei, & ea publicare, ac populo proponere; quia ſtatim ac id fieret, populus induceretur ad eum colendum ſine Sedis Apoſtolicæ auctoritate, cum populus ipſe ſciat, miracula, quæ fuerunt approbata, eſſe ſigna ſanctitatis. Inſuper, ſi Urbanus Papa VIII. tum in ſuis decretis generalibus editis anno 1625. tum in Brevi eadem confirmante edito anno 1634. ne cultus præſtaretur Dei Servis nec beatificatis, nec canonizatis, prohibuit, quominus libri typis imprimerentur, in quibus geſta eorum, miracula, & revelationes continentur, niſi præcedat recognitio & approbatio Ordinarii, poſt conſilium ab eo adhibitum Theologorum, aliorumque piorum atque doctorum virorum, & niſi negotium inſtructum ad Sedem Apoſtolicam mittatur, hujuſque reſponſum expectetur; cum additione, quod ejuſmodi libri, quamvis ab Ordinario reviſi & poſt Sedis Apoſtolicæ reſponſum approbati, nihil magis probent, ratione habita ad Beatificationem & Canonizationem, quam ſine tali approbatione de jure feciſſent, non obſtante quocumque longiſſimo temporis curſu, ut infra videbimus: oſtendunt profecto hæc omnia, non poſſe potiori jure Ordinarios ſua auctoritate ordinaria miracula horum Dei Servorum approbare, & ea publicare, ac populo proponere; veluti ad rem argumentatur Cardinalis de Lauræa *in 3. lib. ſent. tom. 4. diſput. 20. de miraculis artic. 26. num. 2233. & ſeq.* & pergit Bordon. *de miraculis meditat. 31. num. 80.*

9 Uno verbo, non ſolum Sedes Apoſtolica cultum publicum prohibuit

buit erga Dei Servos non beatificatos, neque canonizatos, verum etiam excluſa voluit ea omnia, quæ ad publicum ipſum cultum referri poſſunt, & quæ populum ad eum inducere valent ante judicium a ſe proferendum. Quamobrem, præter adducta, videmus, tabellas votivas, & horum Servorum Dei Imagines non poſſe in eccleſiis retineri, nec eas pingi poſſe cum laureolis & diademate, juxta ea quæ in progreſſu exponentur. Cum autem Epiſcopale judicium ſuper approbatione miraculi, & hujus promulgatio auctoritate ordinaria, populum inducere poſſit ad publicum cultum ante Sedis Apoſtolicæ judicium; propterea fit, ut, licet Ordinarius conficere poſſit proceſſum ſuper ſanctitate, virtutibus, Martyrio, & miraculis, non poſſit tamen ferre judicium aut de ſanctitate, aut de virtutibus, aut de Martyrio, aut de miraculis ipſis, & multo minus ſuum judicium vel ſententiam promulgare. Parum quippe urgeret qui diceret, ex approbatione ſignorum & miraculorum minime inferri publicum cultum, cum Alexander III. *in cit. cap. Audivimus* eum ſine Sedis Apoſtolicæ auctoritate prohibuerit, etiamſi miracula fierent: quandoquidem vis non ſtat in eo argumento, quod non liceat ſine Papæ auctoritate aliquem colere tanquam Sanctum, quamvis per eum miracula fierent; ſed præcipuum momentum habetur in alio, id eſt quod fieri nequeant ea, quæ ante Sedis Apoſtolicæ judicium populum ad publicum cultum inducunt, aut inducere valent.

10 Neque, his poſitis, magis obſtant cetera ſuperius ponderata: quoniam allegata bulla Leonis X. loquitur de inſpirationibus, ac manifeſtationibus, quæ fiunt perſonis adhuc viventibus, uti colligitur *ex cit. §. 7.* ubi: *Ceterum, ſi quibuſdam eorum* (loquitur præcipue de Religioſis) *Dominus futura quædam in Dei Eccleſia inſpiratione quapiam revelaverit, ut per Amos Prophetam ipſe promittit, & Paulus Apoſtolus Prædicatorum princeps „ Spiritum (inquit) nolite extinguere, prophetias nolite ſpernere „ hos aliorum fabuloſorum & mendacium gregi connumerari, vel aliter impediri, minime volumus. Extinguitur namque ipſius gratia Spiritus, Ambroſio teſte, ſi incipientibus loqui fervor contradictione ſopitur, & tunc Spiritui Sancto injuria certe fieri dicitur*. Retento itaque hoc eodem themate, ſummus prædictus Pontifex modum præſcribit, quo ſunt examinandæ ſimiles inſpirationes & manifeſtationes, æque ac Innocentius III. *in cap. Cum ex injuncto*: *de Hæreticis*, loquendo de his, qui ſe inviſibiliter miſſos a Deo prædicant, modum præfinivit adhibendum, ut dignoſcatur, utrum miſſio ſit Divina, an humana; ſtatuens videlicet, ut, qui aſſerit ſe miſſum a Deo, inviſibilem hanc miſſionem probet ope miraculi, vel per ſpeciale Scripturæ teſtimonium. Igitur, ſi bulla Leonina non loquitur de manifeſtationibus, quæ factæ ſunt Servis Dei defunctis, eadem nihil habet commune cum caſu, de quo nunc agimus: ut porro prætereamus, quod, etſi per impoſſibile Conſtitutio Leonis poſſet ad has etiam manifeſtationes extendi, ei ſemper derogatum dici deberet ex poſteriori Conſtitutione ſupra citata Urbani VIII. a qua reliqua quæcumque contraria de medio tolluntur.

11 Se-

11 Sequitur diſpoſitio ſacri Concilii Tridentini, cujus cum duæ ſint partes, altera Reliquias reſpicit, altera pertinet ad miracula. Quoad primam igitur, Concilium Lateranenſe prohibens venerationem Reliquiarum recens inventarum ſine ſummi Pontificis approbatione, venerationem utique prohibet Reliquiarum, quæ eſſent alicujus Servi Dei non beatificati, neque canonizati; ſed non prohibet ſine Sedis Apoſtolicæ auctoritate venerationem Reliquiarum Beatorum, atque Sanctorum, niſi in caſu in quo magna dubitatio adeſſet de harum Reliquiarum identitate. Cum autem regula juris ſit, ut jurium correctio evitetur, quantum fieri poteſt; ex hoc infertur, quod, ſi Concilium Tridentinum dat Epiſcopis facultatem, prævio conſilio Theologorum, Reliquias approbandi, id nunquam intelligi poteſt de Reliquiis Servorum Dei non beatificatorum, neque canonizatorum, ſed de Reliquiis tantum Beatorum, atque Sanctorum: excepto caſu, in quo de identitate difficultates inſtarent, quæ dignæ eſſent judicio Concilii provincialis, aut ſummi Pontificis; uti ad rem bene ponderant *in cit. cap. Cum ex eo: de reliq. & venerat. SS.* Fagnan. *num.* 5. *& ſeq.* Gonzal. *ſub num.* 2. Pirhing *ad eumdem titulum §.* 2. *num.* 10. *et* 11. Diana *in edit. coordinat. tom.* 3. *tract.* 3. *reſolut.* 91. *num.* 3. Quamobrem, ſi facultas data Epiſcopis a Tridentino minime extenditur ad Reliquias Servorum Dei non beatificatorum, neque canonizatorum, ſed eſt coercita intra Reliquias Beatorum, atque Sanctorum; nemo eſt qui non videat, eam præſenti quæſito neutiquam ſuffragari.

12 Quoad partem vero, quæ pertinet ad miracula, duplex eſt Scriptorum opinio: prima, quod Concilium det Epiſcopis facultatem miracula approbandi non tam Canonizatorum, quam haud Canonizatorum propter univerſitatem verborum; juxta Fagnanum *loc. cit. num.* 7. *et ſeq.* Grananet. *in cap. Audivimus, num.* 5. *de Reliq. et venerat. SS.* Carraſcum *in leges Recopilat. regni Caſtellæ cap.* 5. *per totum*, Barboſam *de offic. et poteſtat. Epiſcop. part.* 3. *allegat.* 97. *num.* 2. *et ſeq.* Pignatell. *conſult.* 37. *per tot. tom.* 5. qui omnes afferunt deliberationem Congregationis ſacri Concilii: altera, quod Concilium loquatur de approbatione miraculorum, quæ tantum fiant interceſſione Sanctorum jam canonizatorum, non autem & eorum, qui adhuc canonizati non ſunt; ne oblique lædatur jus privativum ſanctæ Sedis beatificandi atque canonizandi. Sic Scacchus *de not. et ſign. ſanctit. ſect.* 8. *cap.* 1. *fol.* 579. Paſqualigo *ad Lauret. de Franch. in controv. inter Epiſcopos et Regulares num.* 1204. Azorius *inſtitut. moral. part.* 1. *lib.* 9. *cap.* 8. *quæſt.* 8. *per tot.* Sanchez *in præcept. Decalog. lib.* 2. *cap.* 43. *num.* 10. *tom.* 1. Contelor. *de Canonizat. SS. cap.* 5. *per tot.* Verum, ſejuncto Concilii textu a definitione, ſeu interprete ſacræ Congregationis decreto, textus ipſe Concilii minime favet aſſumptioni: loquitur namque de miraculis Sanctorum, qui tantum pie in Domino mortui ſunt, necdum vero a ſancta Sede beatificati, aut canonizati; uti Scacchus *loc. cit. pag.* 580. Definitio porro ſacræ Congregationis, quæ nequaquam conficta eſt, quemadmo-

Digitized by Google

dum Scacchus ipſe eſt ſuſpicatus,ſed reperitur *in lib.*134. *poſitionum pag.*13. conſtat ſequentibus verbis : *Decreto Concilii ſeƈt.* 25. *de invocat. venerat. et Reliq. SS. cavetur in hac verba : Nulla etiam admittenda eſſe nova miracula, niſi eodem recognoſcente et approbante Epiſcopo ; qui , ſimul atque de iis aliquid compertum habuerit, adhibitis in conſilium Theologis & aliis piis viris , ea faciat , quæ veritati & pietati conſentanea judicaverit . Quæritur , an hæc Concilii diſpoſitio , quæ videtur admodum univerſalis , intelligenda ſit de miraculis Sancti etiam non canonizati , an vero de miraculis Sanctorum canonizatorum dumtaxat . Die* 6. *Decembris* 1625. *ſacra Congregatio Concilii reſpondit , de omnibus eſſe intelligendam* . Quapropter , ſi diligenter attendantur verba tum quæſiti , tum reſponſionis , unuſquiſque facili negotio cognoſcere poterit, eamdem reſolutionem ſeu definitionem haud loqui de approbatione miraculorum , quæ facta ſint interceſſione Dei Servorum , qui adhuc non ſunt canonizati , neque beatificati , ſed de approbatione miraculorum ſolummodo, quæ a Deo facta ſint interceſſione aut Sanctorum canonizatorum , aut Beatorum non adhuc canonizatorum , qui juxta vulgarem loquendi modum Sancti non canonizati dicuntur ; vel etiam de approbatione miraculorum, quæ facta ſint interceſſione Sanctorum , qui non fuerunt a ſummis Pontificibus canonizati , adhibito Canonizationis ritu poſtmodum introducto , qui vulgari pariter loquendi modo Sancti non canonizati nuncupantur : atque adeo, ſi ipſa ſacræ Congregationis reſolutio non loquitur de approbatione miraculorum , quæ facta ſint à Deo interceſſione Dei Servorum nondum beatificatorum , aut canonizatorum , qui nunquam dici poſſunt Sancti non canonizati , clarum eſt , nequaquam ex diſpoſitione ſacri Concilii Tridentini inferri poſſe , Epiſcopis auctoritate ſua ordinaria miracula approbare & publicare licere , quæ facta ſint interceſſione Dei Servorum nec beatificatorum , nec canonizatorum . Neque enim diſſimile judicium ferendum eſt ſuper *can. ultim. de conſecrat. diſt.*3. & ſuper *cap. Conqueſtus: de feriis* : cum eorum Conſtitutio ſibi vindicet locum in feſtis tantum, quæ ab Epiſcopis indicuntur ad honorem Sanctorum jam canonizatorum,uti ponderat Gloſſa *in cap. unic. in verb. Sedis Apoſtolicæ : de Reliq. & venerat. SS. in* 6., & cumulatis concordantibus ſequitur Contelor. *de Canonizat. SS. cap.* 4. *num.* 15.

13 Hæc quoad Dei Servos non beatificatos, neque canonizatos. Quod ſi ſermo convertatur ad Canonizatos , vel Beatificatos , ſive verba ſint de Canonizatis juxta ritum antiquiorem, ſive juxta recentiorem , ſive de Beatificatis Beatificatione formali , ſive Beatificatione *æquipollenti* , non ſolum poſſunt Ordinarii ſua auctoritate ordinaria proceſſus conficere ſuper miraculis , ſed , adhibitis cautionibus a ſacro Concilio Tridentino præſcriptis , poſſunt etiam ipſa miracula approbare ac publicare ; tum quia id eis non eſt a jure prohibitum, tum quia eiſdem favet ſacrum Tridentinum Concilium *loc. cit.* Præterquamquod , cum Beatorum cultus ſit a Sede Apoſtolica permiſſus, Sanctorum autem cultus ſit ab eadem præceptus,

ceſſant

ceſſant pericula de cultu publico præſtando ante Sedis Apoſtolicæ judicium; veluti firmat Hurtado *de ver. Martyr. reſolut.* 43. *§.* 13. *num.* 1. late proſequitur Cardinalis de Lauræa *in lib.* 3. *ſent. tom.* 4. *diſput.* 20. *art.* 26. *n.* 2227. *& ſeq.* & adhæret Matta *de Canoniz. SS. part.* 4. *cap.* 29. Pro complemento materiæ addendum tantummodo eſſe videtur, quod proceſſus, qui fieret auctoritate ordinaria ab Epiſcopo ſuper miraculo Beatificati & non canonizati, prodeſſe utique poſſet, ut Deus in iſto gloria cumularetur, utque Chriſtifideles alacrius poſſent ad eum preces fundere in ſuis neceſſitatibus; minime vero conferret ad Canonizationem obtinendam; cum ex alibi dictis & infra latius exponendis proceſſus omnes, qui fiunt ab Ordinariis poſt appoſitionem manus ſanctæ Sedis, nullitatis vitio laborent: quod quidem optime fuit præcognitum a Poſtulatoribus cauſæ S. Aloyſii Gonzagæ; qui Canonizationis petitionem non miraculo approbato in proceſſu Beneventano, ſed aliis comprobatis in proceſſibus Apoſtolicis promoverunt.

CAPUT II.

De iis, qui veniunt appellatione Ordinariorum *quoad confectionem proceſsuum in materia Beatificationis & Canonizationis.*

1 Poſtquam viſum fuit, Ordinarios habere facultatem conficiendi proceſſus, ſermonis ordo requirit, ut indicentur illi, qui hac in re veniunt appellatione *Ordinarii*. Cum autem Judex Ordinarius ſit, qui ex proprio munere, atque adeo jure ſuo juriſdictionem exercet, juxta textum *in l. more*, ibique Gloſſa *in verb. Suo jure ff. de juriſdict. Ordinar.* conſequens eſt in re, de qua nunc agimus, Ordinarios eſſe Epiſcopos in ſuis diœceſibus, ſecundum Gloſſam *in cap. Cauſa, in verb. Habentibus: de in integrum reſtitut.* Ordinarius vero non ſolum erit ille, in cujus diœceſi eſt corpus Canonizandi, ſed ille etiam, in cujus diœceſi miracula contigerunt, vel in qua homines degunt, qui ſuper ſanctitate & miraculis ſunt examinandi; veluti adnotarunt Ceparius *in cit. director. Canonizat. part.* 1. *cap.* 3. Contelor. *de Canoniz. SS. cap.* 4. *num.* 21. & Auditores Rotæ *in relatione S. Andreæ Corſini part.* 3. *§.* 1. *num.* 213. *typis impreſſa poſt primam conſultationem Lezanæ*. Poſſunt autem Epiſcopi, etiamſi non fuerint conſecrati, dummodo litteræ expeditæ fuerint Apoſtolicæ, juxta textum *in cap. Injunctæ: de elect. inter Extrav. comm.* poſſunt, inquam, ad prædictorum proceſſuum conſtructionem devenire. In eo quippe ſtatu facere profecto valent, quæ ad juriſdictionem pertinent, quamvis peragere nequeant, quæ Ordinis poteſtatem reſpiciunt, juxta textum *in cap. Tranſmiſſam: de elect.*

2 Si vero Sedes vacet Epiſcopalis, appellatione *Ordinarii* comprehenditur Capitulum Eccleſiæ cathedralis, ſive Vicarius Capitularis. Cum enim, mortuo Epiſcopo, Capitulum Eccleſiæ cathedralis ipſius vice fungatur,

gatur, eique ſuccedat in omnibus, quæ ſunt juriſdictionis ordinariæ, ut apud Fagnanum *in cap. His quæ, num. 49. de majorit. & obedient.* Dianam *oper. moral. tom.3. in edit. coordin. tract. 5. reſolut.1.* Pellegrin. *in prax. Vicar. part. 1. ſect.4. ſubſect. 1. num. 1.* Barboſ. *jur. Eccleſ. univerſ. lib.1. cap. 32. num. 61.* Solorzan. *de jur. Indiar. lib. 3. cap. 13. num.1. & ſeqq.* idque, loquendo tum de juriſdictione contentioſa, tum de voluntaria, ſicuti probat textus *in cap. Unico: de majorit. & obed. in 6.*, & præter Dianam *loc. cit. reſolut. 3.* & Pellegrinum *loco pariter citato num. 2.* late proſequuntur Garz. *de benefic. 5. part. cap. 7. num. 4.* Genuenſ. *in prax. Cur. Archiep. Neapol. cap. 87. ſub num.1.* hinc fit, ut ad Capitulum, Sede vacante, vel ad Vicarium Capitularem, tanquam Ordinarium, pertineat facultas conficiendi proceſſus de ſama virtutum & miraculorum, necnon ſuper non cultu, aut caſu excepto Servorum Dei, de quorum Beatificatione & Canonizatione agendum eſt. Ita reſpondit Congregatio ſacrorum rituum anno 1621. cujus decreti verba ſunt ea, quæ ſequuntur: *In cauſa Toletana Servæ Dei Joannæ a Cruce, cum proceſſus fuerit ſabricatus, Sede Epiſcopali vacante, videatur, an penes Capitulum reſideat juriſdictio recipiendi hujuſmodi probationes, Sede vacante, & Dominus Spada ſcribat pro veritate. Die 8. Maji 1621. referente Illuſtriſ. Creſcentio, proceſſum fabricatum, Sede vacante, eſſe validum, & Capitulum ſuccedere in juriſdictione neceſſaria, in voluntaria autem non ita de plano; cum tamen moderniores teneant, ſuccedere etiam in voluntaria, propterea ſuit concluſum, cauſam in tali ſtatu eſſe, ut poſſit committi Auditoribus Rotæ juxta ſolitum, facto prius verbo cum Sanctiſſimo: & Sanctitas ſua annuit, die 20. Julii 1621.* Quod decretum laudavit & approbavit bon. mem. Proſper Bottinius Myrenſis Archiepiſcopus & Fidei meritiſſimus Promotor in ſuis animadverſionibus factis occaſione introductionis cauſarum Servi Dei Franciſci de Caſtillo, & Servi Dei Petri Claver Sacerdotum Soc. Jeſu; idque etiam adnotavit P. Ceparius *lib. 3. cap. 2. verſ. Et idem dicendum eſt.*

3 Vicarius quoque Apoſtolicus, qui a Sede mittitur Apoſtolica ad gubernandam aliquam diœceſim, ſive Sede plena, ſive vacante, ordinaria potitur juriſdictione; ita tamen, ut ab ejus ſententiis non appelletur ad Papam, ſed ad Metropolitanum, juxta ea, quæ plene probat Pellegrinus *in prax. Vicar. part. 1. ſect. 6. num. 4.* Quocirca & hic in re, quam pertractamus, poterit proceſſum conficere; prout ſimiliter reſpondit ſacra Congregatio in Biſinianen. Servi Dei Humilis de Biſiniano 25. *Septembris* 1688. *&* 24. *Martii* 1689.

4 Item veniunt *Ordinarii* nomine Præſules illi inferiores, qui, licet characterem non habeant Epiſcopalem, juriſdictionem tamen obtinent quaſi Epiſcopalem, habentque territorium ſeparatum cum excluſione cujuſcumque Epiſcopi, ita ut in eo omnia peragant, quæ perageret Epiſcopus, exceptis his, quæ ad poteſtatem Ordinis ſpectant. Nam, etſi non admittatur hæc propoſitio a Contelorio *de Canonizat. SS. cap. 4. num. 24.*

nihilo-

nihilominus eam puto veriſſimam; tum quia, ſi Præſules iſti inferiores veniunt appellatione *Diœceſani* in materia etiam nova & præjudiciali, veluti ex Fagnano *in cap. Accedentibus, num. 29. de exceſſib. Prælat.* inque ſuo territorio ſeparato omnes exercent actus juriſdictionis, nihil apparet, quod eos arcere poſſit a confectione proceſſus, quæ, ut monuimus, non eſt actus Ordinis, ſed juriſdictionis, quemadmodum ad rem docet Paſqualigus *in not. ad Lauret. de Franch. de controverſ. inter Epiſcopos, & Regulares num.* 1193. & ſequitur Ceparius *in direct. Canonizat. lib.* 1. *cap.* 2. *verſ. Eamdem auctoritatem*; tum quia in ſacra Congregatione non deſunt exempla conſimilium proceſſuum. Signanter in cauſa ſupra memorata Servi Dei Patris Franciſci a Præcetto Capuccini, cum P. Procuratori Generali Ordinis, juxta ea quæ in ſuperioribus dicta ſunt, mandatum fuiſſet, ut inſtaret coram Ordinario, proceſſus ſubinde confectus fuit anno 1688. & ſequenti a Vicario Generali Capituli Lateranenſis, utpote quod in territorio Ferentilli plenam juriſdictionem habet ſpiritualem. Pariter in cauſa Marochitana tunc Servi Dei, nunc B. Jo: de Prado, re ſecundum juris ſolemnitatem diſcuſſa, approbata fuit validitas proceſſus jam Marochii confecti a quodam P. Mathia Miſſionario, uti colligitur ex decreto edito die 5. Aprilis 1704. non niſi quia oſtenſum fuit a Poſtulatoribus, quod in bulla Joannis XXII. Fratribus Minoribus in quaſcumque mundi partes proficiſcentibus pro exercitio Miſſionum conceſſus fuit uſus juriſdictionis quaſi Epiſcopalis in illis locis, ubi Catholici non aderant Epiſcopi. Similis quoque poteſtas data fuit a ſummo Pontifice Hadriano VI. Fratribus Ordinis Mendicantium, præſertim vero Ordinis Minorum Regularis Obſervantiæ; ut in locis videlicet Indiarum, in quibus nondum fuerant fundati Epiſcopatus, vel, ſi fundati fuerant, intra ſpatium tamen duarum diætarum nec Epiſcopi, nec horum Officiales in locis ipſis poterant reperiri, ut, inquam, poſſent dictorum Fratrum Præſules, vel alii Fratres, quibus id a ſuis Præſulibus commiſſum eſſet, juriſdictionem Epiſcopalem exercere, exceptis his, quæ Ordinem requirunt Epiſcopalem; quemadmodum legitur in ejuſdem Pontificis bulla typis impreſſa apud Verricellum *de Miſſion. Apoſtol. tit.* 4. *pag.* 221.

5 Verum adverſus prædictorum Præſulum inferiorum facultatem conficiendi in hac materia proceſſus plura ſunt, quæ urgent: ideſt, primo diſpoſitio ſacri Concilii Tridentini *ſeſſ.* 25. *in decreto de invocat. SS. ſup. cit.*, deinde conſtituta in epiſtola encyclica ſacræ Congregationis pro conficiendis proceſſibus, item quoddam decretum generale formis excuſum inter decreta Urbani VIII., denique quædam deliberatio capta a ſacra Congregatione in ipſo rei eventu. Initio itaque ducto a ſacro Concilio Tridentino, quemadmodum ab eo decernitur, nemini licere inſolitam ponere ullo in loco Imaginem, niſi ab Epiſcopo fuerit approbata; nec ulla etiam admittenda eſſe nova miracula, niſi eodem recognoſcente & approbante Epiſcopo; ita ab hoc eodem Concilii textu inferri poſſe videtur, ſolis

ſolis competere Epiſcopis juriſdictionem conficiendi proceſſus, excluſis Præſulibus inferioribus, licet habentibus juriſdictionem quaſi Epiſcopalem; ſicuti, animadverſa limitante illa particula *niſi*, ponderant Novar. *in ſumm. bullar. comment.* 115. *num.* 13. Ricc. *in prax. part.* 4. *reſolut.* 290. Maceratenſ. *variar. reſolut. lib.* 1. *reſolut.* 112. *caſ.* 42.

6 Quod tamen a prædicta Concilii ſanctione excluſi dici nequeant Præſules inferiores habentes juriſdictionem quaſi Epiſcopalem cum territorio ſeparato, quandoquidem nulla limitans dictio excludit caſus ſimiles, & eamdem rationem habentes, argumentatur Fagnanus *in cap. Accedentibus, num.* 43. *& ſeq. de exceſſib. Prælat.* Multo autem minus id dici poteſt, quia, etiamſi idem Concilium *ſeſſ.* 24. *cap.* 20. *de reformat.* decernat, ut cauſæ matrimoniales, & criminales non judicentur a Decanis, Archidiaconis, aut aliis inferioribus, ſed ab Epiſcopis *tantum*; non obſtante tamen limitante illa particula *tantum*, minime cenſentur excluſi a cognitione cauſarum criminalium, ac matrimonialium Præſules inferiores habentes territorium vere ſeparatum, prout probat ipſe Fagnanus *in eodem cap. Accedentibus, num.* 37. *& ſeq. de exceſſ. Prælator.* & Rota poſt Tamburinum *de jure Abbat. deciſ.* 39. *tom.* 3. *atque in nullius, ſeu Fuldenſ. juriſdict.* 27. *Aprilis* 1705. *ſ.* 21. coram bon. mem. Molines Decano. Id ipſum ergo cenſendum eſt quoad aliam diſpoſitionem ejuſdem Tridentini *ſeſſ.* 25. *de invocat. venerat. & Reliq. SS.* quamvis in hac reperiatur limitans alia particula *niſi*: potiſſimum vero, quia ſacrum ipſum Concilium, quando ab aliquo actu voluit arcere hos Præſules inferiores, id ſignificantius expreſſit, quemadmodum habetur *ſeſſ.* 25. *cap.* 3. *de reformat.*; ubi, loquendo de anathematibus, quæ, monitionibus præmiſſis, cauſa acquirendæ revelationis, ut ajunt, aut pro deperditis, aut pro ſubtractis rebus ferri ſolent, inquit: *A nemine prorſus, præterquam ab Epiſcopo, decernantur*. Quare ſacra Congregatio Concilii Tridentini interpres bene definivit, jus ferendi hujuſmodi anathema in territorio ſeparato, in quo Præſul inferior plenam obtinet juriſdictionem, non ad eum, nec ad Epiſcopum pertinere, ſed ad Sedem Apoſtolicam; uti reſponſum fuit *in Lucenſ.* 22. *Januarii* 1598. *lib.* 9. *decretorum pag.* 50. *a tergo, & in nullius provinciæ Aprotinæ* 12. *Septemb.* 1609. *lib.* 11. *decretorum pag.* 65.

7 Sequuntur reliqua ſuperius indicata: & quod quidem attinet ad encyclicam ſacræ Congregationis epiſtolam pro conficiendis hiſce proceſſibus, licet ea inſcripta ſit Patriarchis, Archiepiſcopis, & Epiſcopis, ut alibi videbimus; tamen minime conſequitur, non poſſe Præſules inferiores antea memoratos conficere proceſſus, de quibus agimus: tum quia epiſtola inſcripta eſt iis, qui ut plurimum hoſce proceſſus conficiunt; tum quia eadem ſacra Congregatio *in forma commiſſionis generalis* typis impreſſa inter decreta Urbani VIII. indefinite loquitur de proceſſibus auctoritate ordinaria confectis, ubi ait: *Propterea, cum jam ſint confecti proceſſus auctoritate ordinaria ſuper ſanctitate vitæ, virtutibus, & miraculis &c.* tum etiam quia

quia ſtatim poſt epiſtolam encyclicam inſcriptam Patriarchis, Archiepiſcopis, & Epiſcopis ita ſubditur: *Declarando, per hujuſmodi decreta & ordinationes non cenſeri Ordinariis aliquam novam facultatem conceſſam ultra eam, quæ de jure eis competit*. Quantum autem ſpectat ad generale enuntiatum decretum, quod infra referemus, quamvis in eo prohibeatur omnibus & ſingulis perſonis Eccleſiaſticis tum Sæcularibus, tum Regularibus, etiam S. Joannis Hieroſolymitani, Societatis Jeſu, necnon aliis quantumvis peculiari commemoratione dignis, quominus proceſſum conficere queant in cauſa Canonizationis & Beatificationis; in cujus decreti ſequelam ablatum dicitur a Præſulibus inferioribus habentibus territorium ſeparatum jus conſtruendi hos eoſdem proceſſus, veluti ponderat Cardinalis de Lauræa *in 3. ſent. tom. 4. diſput.* 20. *de miraculis art.* 26. *num.* 2243. id nihilominus nullum Præſulibus inferioribus præjudicium afferre dicendum eſt; cum generalis clauſula non comprehendat, niſi æquales expreſſis, & ideo extendi nequeat ad ipſos Præſules inferiores territorium ſeparatum habentes. Etenim, quando in Lege, vel Canone ſunt enumeratæ minores & inferiores perſonæ, nequeunt generali clauſula, quæ ſubſequitur, comprehendi majores & ſuperiores expreſſis ipſis, aut enumeratis; ut eſt apud Fagnanum *in cit. cap. Accedentibus, num.* 39. *de exceſſ. Prælat.* Igitur ſola ſupereſt ſacræ Congregationis reſolutio capta ipſo in rei eventu, ea nempe quæ prodiit *in cauſa Pratenſ.* 3. *Decembris* 1616. cujus pariter ope contendunt nonnulli, deciſum fuiſſe ab eadem ſacra Congregatione, non poſſe ſæpe memoratos Præſules inferiores ad horum proceſſuum confectionem devenire. Barboſa *in collect. Apoſtol. deciſ. collect.* 473. Pac. Jordan. *tom.* 2. *lib.* 7. *tit.* 1. *num.* 160.

8 Verum neque reſolutione iſta probatur intentio. Diſputabatur enim, ad quem pertineret confectio proceſſus ſuper comprobatione nonnullorum miraculorum cujuſdam Imaginis Beatiſſimæ Virginis; hoc eſt utrum ad Præpoſitum Pratenſem, ſub cujus cura erat locus Imaginis, an ad Epiſcopum Piſtorienſem, qui aſſerebat, ſibi competere juriſdictionem in territorio Pratenſi, an vero ad Archiepiſcopum Florentinum, in cujus diœceſi ſitus erat locus, in quo Imago eſt inventa. Cum itaque magnæ tunc vigerent controverſiæ circa juriſdictionem in territorio Pratenſi, Epiſcopo ſcilicet Piſtorienſi eam ſibi vindicante, Præpoſito contra acriter ſuſtinente, eamdem ſibi competere, ſicuti refertur a Fagnano *in cap. Cum ab Eccleſiarum, num.* 13. *& ſeq. de offic. Ordinar.* (quibus tandem finis impoſitus eſt anno 1553. erecta Pratenſi Eccleſia in Cathedralem, eademque æque principaliter unita Piſtorienſi, ut de ſententia bullæ Innocentii Papæ X. apud Ughellium *Ital. ſacr. tom.* 3. *col.* 326.) ſacra autem Congregatio propterea reſponderit, confectionem proceſſus ſpectare ad Archiepiſcopum Florentinum, ne forte præjudicium aliquod ex diverſa reſolutione derivaretur in jus tum ab Epiſcopo Piſtorienſi, tum a Præpoſito Pratenſi in eodem Pratenſi territorio ſibi tributum: profecto ipſa hæc

facti

facti ſeries plane oſtendit, allegatam reſolutionem minime obeſſe Præſulibus inferioribus vere habentibus territorium ſeparatum, & juriſdictionem quaſi Epiſcopalem in Clerum ac populum.

9 Hactenus de his, qui veniunt appellatione *Ordinarii*; nunc videndi alii, qui nomine eodem hac in re nequaquam comprehenduntur. Ordinarii namque pro horum confectione proceſſuum erant etiam Vicarii Generales Epiſcoporum, loquendo de jure communi: quia Vicarius omnia poteſt, quæ ſpectant ad juriſdictionem illius, cujus vices gerit, unumque & idem conſtituit cum Epiſcopo tribunal; veluti ad rem pro juriſdictione Vicariorum argumentatur Contelorius *de Canonizat. SS. cap.* 24. *num.*6. Cardinalis de Lauræa *in* 3. *lib. ſent. tom.*4.*diſp.* 20.*art.*26. *num.*2219. *& ſeqq.* Ceparius *in cit. director. Canonizat. part.* 1. *cap.* 3. & conferunt adducta *in relatione Auditorum Rotæ pro cauſa S. Raymundi de Pennafort part.* 1. *artic.*2. *§. Ideoque informationes, & in relatione S. Caroli Borromæi part.* 1. *§.Supradictis*: ita ut, me licet olim tanquam Fidei Promotore opponente adverſus validitatem proceſſus Montis Politiani facti anno 1622. in cauſa Servi Dei Roberti Cardinalis Bellarmini, quod non ab Epiſcopo, ſed a Vicario Generali ſine peculiari Epiſcopi delegatione fuerat conſtructus, definitum nihilominus fuerit die 3. Februarii 1714. pro ejus validitate. Verum, cum ſacra Congregatio in epiſtola encyclica ſcripta Patriarchis, Archiepiſcopis, & Epiſcopis die 12. Martii 1631. & typis impreſſa in decretis generalibus, mandaverit Epiſcopis, ut per ſemetipſos conficerent proceſſus, & ſolum, legitimo occurrente impedimento, ſubrogare poſſent Vicarium, aut alium in dignitate Eccleſiaſtica conſtitutum (*Quod per te ipſum exequi, ſacra Congregatio ſummopere exoptat: ſed, ſi ob invaletudinem, ſive ob legitimum aliud & grave impedimentum id conficere non valebis, ſuper quo conſcientiam tuam onerat eadem ſacra Congregatio, poterit amplitudo tua delegare Vicarium Generalem, vel alium in dignitate Eccleſiaſtica conſtitutum*) ſequitur, Vicariis hodie non licere, regulariter loquendo, tanquam Ordinariis, ad horum proceſſuum conſtructionem devenire. Utrum autem proceſſus aliter factus poſt editionem dictæ epiſtolæ nullitatis vitio laboret, necne, alias appoſite tractabimus.

10 Appellatione quoque *Ordinarii* non amplius veniunt Nuntii Apoſtolici, etiamſi antiquitus confecerint & ipſi in hac materia proceſſus jure ſuo, & citra peculiarem delegationem Apoſtolicam. Id enim fuit ipſis prohibitum in epiſtola ſacræ Congregationis anni 1631. formis impreſſa in decretis generalibus: *Cum ſacra rituum Congregatio, matura habita conſideratione, judicaverit, ſi Pontificii per Europam Nuntii ſeſe ingerant in excipiendis inquiſitionibus de integritate vitæ, virtutibus, atque miraculis viri cujuſpiam cum aliqua ſanctitatis fama defuncti, facile futurum, ut progreſſione temporis, præſumpta palam opinione, videantur hujuſmodi Acta tanquam habere pondus Apoſtolicæ auctoritatis: ideo ſacra eadem Congregatio, re prius ad Sanctiſſimum relata, cenſuit Dominationi tuæ in memoriam revocandum, ne ullius*

Digitized by Google

ullius omnino hominum rogatu, impulſuve ducatur in poſterum, ut apud tuum tribunal, & ab aliis tua auctoritate ſuffultis de hujus generis rebus agi atque inquiri permittat; niſi eadem Congregatio per litteras remiſſoriales & compulſoriales, aut quavis alia ratione, per te ipſum fieri debere, ſpecialiter ſignificet. Et, ne aliquis in tam gravi negotio ſubrepat abuſus, juſſit eadem Congregatio, Amplitudinem tuam hac epiſtola fieri certiorem de iis, quæ continentur in adjuncto decreto, ut curet, ab omnibus omnino obſervari. Sacræ igitur Congregationis ſenſum libenter ſequetur Dominatio tua, quam interim Deus incolumem proſperamque conſervet.

11 Dictum eſt, olim a Nuntiis Apoſtolicis proceſſus confectos fuiſſe in cauſis Beatificationis & Canonizationis: idque colligitur ex relationibus Rotæ Auditorum in cauſis SS. Ignatii, & Franciſci Borgiæ, necnon in cauſa S. Iſidori Agricolæ, ut habetur in ejus vita apud Bollandianos *ad diem 15. Maji tom. 3.* Nuntii videlicet in Hiſpanias ſine ulla particulari delegatione Apoſtolica fecerunt, aut fieri mandarunt primos in prædictis cauſis proceſſus ſuper ſanctitate vitæ, virtutibus, & miraculis enuntiatorum Sanctorum; innixi forte facultatibus, quas habebant, Legatorum de Latere, atque exemplo ejus, quod factum fuerat a Cardinali Jordano Urſino Apoſtolico Legato, cujus mandato conſtructus eſt proceſſus in cauſa B. VVernheri a Judæis occiſi, ut in ejus vita apud dictos Bollandianos *ad menſem Aprilis*. In hujus autem juris exercitio Nuntii ipſi Apoſtolici perſeverarunt uſque ad tempus editæ epiſtolæ, de qua ſupra: cujus tamen diſpoſitio obſtat proceſſibus poſt eam conficiendis, non iis vero ante eam confectis. Idcirco, cum in cauſa Servi Dei Simonis de Roxas ageretur de validitate proceſſus antea confecti auctoritate Cardinalis Julii Sacchetti in Hiſpanias Nuntii, & ipſe tunc fungens munere Fidei Promotoris aſſererem, eum eſſe nullum ex defectu juriſdictionis ad normam citatæ epiſtolæ encyclicæ, ſacra Congregatio die 10. Septemb. 1718. reſpondit pro validitate.

12 Olim præterea proceſſus conficiebantur a Religioſis in cauſis Servorum Dei, qui idem Regulare Inſtitutum fuerant profeſſi. Quamobrem non ſolum in vita S. Thomæ de Aquino apud Bollandianos legimus, delatum fuiſſe Joanni XXII. proceſſum edocentem ejus virtutes ac miracula factum in civitate Neapolitana a Fratribus Guillelmo de Thoco, & Roberto Lectore Ordinis Prædicatorum, auctoritate F. Roberti de S. Valentino Ordinis Vicarii, & Definitorum Capituli provincialis in Conventu Galecanæ; verum etiam anno 1611. habemus in Actis Beatificationis tunc Beati, nunc Sancti Andreæ Avellini collectis a Caggiano *pag.* 21. demandatum fuiſſe a Præpoſito Generali Congregationis Clericorum Regularium cuidam P. Baſilio Scorza Clerico Regulari, ut examini ſubjiceret teſtes Religioſos ejuſdem Inſtituti, necnon proceſſum conficeret ſuper virtutibus, cum in proceſſibus confectis ab Archiepiſcopo Neapolitano actum eſſet tantum de miraculis: *Propterea juſſu Illuſtriſſimi Cardinalis*

Aquaviva Archiepiſcopi Neapolitani , ac aliorum Epiſcoporum integerrimo examine ſunt gratia comprobata , ac miracula pateſacta . Cumque non ſit hucuſque de ejuſdem Andrea vita & moribus teſtibus idoneis , ut par eſt , aliquid confirmatum ; propterea nos ex noſtrorum Patrum Conſultorum ſcientia tibi pracipimus , ut , quamprimum licuerit , cures cum conſilio & aſſiſtentia noſtri Fratris Domini Thoma Pellicionii , ut teſtes idonei ac fide digni , praſtito prius juramento de veritate dicenda , interrogentur , ſi noverint de ejuſdem Andrea ardenti , dum vitam ageret , in Deum fide , de enixa erga proximum charitate , de arctiori vita ex Dei amore peracta , de inſigni adverſarum omnium tribulationum tolerantia , ac denique de ſingulis ejus virtutibus : his vero debita ſolemnitate confectis , originale clauſum ac ſigillo munitum ad nos tranſmittas . Cuncta igitur ſuo loco ſtatuas , ut digeſta per ordinem Sanctiſſimo valeamus offerre ; & ipſe , viſis deinde ac conſideratis omnibus , a Deo edoctus , quid ſuper hoc ſit exequendum , diſcernat . Et hoe modo proceſſus eonfectus eſt , quemadmodum teſtatur ipſe Caggianus . Dubitatum tamen tunc ſuit , an Superiores Religioſorum Ordinum legitime devenirent ad eonſtructionem horum proceſſuum, quamquam ageretur de Servo Dei ejuſdem Ordinis : in qua controverſia , poſt relationem Rotæ Auditorum in cauſa S. Hyaeinthi , Contelorius *in tract. de Canonizat. cap.4. num.* 24. reſpondit , eoſdem proeeſſus irritos eſſe . Cardinalis autem de Lauræa *in* 3. *ſent. tom.* 4. *diſp.* 20. *art.*26. *de miraculis num.* 2226. ex ſequenti deereto infert , non poſſe a prædictis Superioribus Religionum eonfiei proceſſus , cum in eo etiam prohibeatur collectio atteſtationum extrajudieialium . En verba ejuſdem decreti typis impreſſi inter decreta generalia Urbani VIII. *Sacra rituum Congregatio , ut res hac* (Beatificationis videlicet & Canonizationis) *plane ampliſſima atque graviſſima rite ſancteque conficiatur , prohibet omnibus & ſingulis perſonis Eccleſiaſticis tam Saecularibus , quam Regularibus , etiam S. Jo: Hieroſolymitani , Soc. Jeſu , vel aliorum , quantumvis ſpeciali nota dignorum , ne audeant ipſi per ſe , vel per alios capere informationes ſuper ſanctitate & miraculis alicujus defuncti , neque ullo modo exquirere , aut obtinere ad hunc effectum extrajudiciales teſtificationes aut ſubſcriptiones , ſub pœnis arbitrio ſacra Congregationis . Quod ſi Superiori , Sacriſta , ſeu alteri Officiali illius eccleſia , in qua requieſcit corpus ipſiuſmet defuncti , vel alterius etiam eccleſia fuerint revelata aliqua miracula , ſeu prophetia dona , poſſint ea recipere ſub ſigillo ſecreti ab ipſis tantum Relatoribus , in quorum gratiam contigiſſe narrabitur : teneantur tamen, quamprimum commode poterunt , eadem deferre , vel obſignata tranſmittere Epiſcopo loci ; cum expreſſa declaratione , quod revelationes ſic , ut ſupra , recepta non faciant aliquem probationis gradum , etiam cujuſvis longiſſimi temporis curſu . Quod decretum cum fuerit ad notitiam SS. D. N. Urbani Papa VIII. deductum , Sanctitas ſua illud approbavit , ac imprimi & ubique publicari mandavit ; hac die* 12. *Martii* 1631. Cohærenter ad hæc , dum fungebar munere Fidei Promotoris , actum fuit in ſaerorum rituum Congregatione in cauſa Indiarum , ſeu Goana Servorum Dei Rodulphi Aquavivæ , & ſociorum

Digitized by Google

rum de validitate proceſſuum. Validitas fuit approbata, uti deſumitur ex decreto edito die 2. Aprilis 1718., excepto tamen examine teſtium, quod anno 1598. receptum fuerat auctoritate P. Provincialis Soc. Jeſu.

13 Poſtremo Judices laici minime veniunt hac in re appellatione *Ordinarii*, cum ſpiritualibus cauſis nequeant laici ſe immiſcere. Adverſus hæc animadverti utique poſſet, fuiſſe a Leone IX. e Galliis redeunte relatum inter Sanctos B. Gerardum Tullenſem Epiſcopum in Synodo Romana habita anno 1050. remque ipſam ſic peractam fuiſſe, ut habetur in ejus litteris Apoſtolicis editis a Mabillonio *ad ſæc. v. Bened. pag.* 895. *& tom.4. anal. pag.739. Sanctam Synodum interrogavimus, ſi deberet ut Sanctus venerari, & Sanctus deinceps nominari. Ad quod tam Archiepiſcopi, quam Epiſcopi, tam Abbates, quam Clerici, ac laici, quorum utrorumque magna intererat multitudo, quaſi uno ore clamaverunt, ipſum Domnum Gerardum virum eſſe Sanctum, a Deo inter Sanctos numeratum, & ab hominibus inter Sanctos numerandum & venerandum &c. Decrevimus igitur, ſic ſancta annuente ac laudante Synodo, ut ex hoc Sanctus habeatur, & Sanctus colatur*. Item, in Canonizatione S. Bernardini Senenſis auctoritate civitatis Senarum confectos fuiſſe proceſſus ſuper miraculis ejus interceſſione patratis; quemadmodum legitur in ejus vita ſcripta ab ejuſdem Contemporaneo, & edita a Surio *ad diem* 20. *Maji tom.3.* Demum in Canonizatione etiam S. Franciſci de Paula alios conſtructos fuiſſe proceſſus a Judicibus laicis ſuper nonnullis miraculis, necnon proceſſus eoſdem fuiſſe ſummis Pontificibus oblatos; ut habetur apud Surium, & apud Bollandianos *ad diem* 2. *Aprilis* in vita prædicti S. Franciſci. Sed, utcumque hæc ſint, juxta hodiernam certe diſciplinam, ſi Epiſcopus committeret laico confectionem proceſſus in cauſa Beatificationis & Canonizationis, hic eſſet nullus; veluti ex Cepario *in direct. Canoniz. lib.3. cap.2. §. Secundo, quia*: quare multo magis proceſſus nullitate laboraret, ſi confectus eſſet a laico propria auctoritate. Profecto ante decreta Urbani VIII. in cauſa Harlemen. Martyrum Gorcomienſium dictum fuit die 27. Junii 1620. proceſſus eſſe nullos, utpote factos a Judicibus laicis. Similiter poſt eadem Urbani VIII. decreta Alexander VII. in Congregatione generali ſacrorum rituum coram ſe habita die 29. Novembris 1658. juſſit, doceri Poſtulatorem cauſæ Vivarien. Jacobi Saleſii, & Guillelmi Saltamochii e Soc. Jeſu, quod teſtes examinati a Judice laico, vel turmatim examinati ab Epiſcopo non præſtant poſt decreta prædicti Urbani ſufficientem anſam pro *ſignatura commiſſionis* cauſæ Beatificationis & Canonizationis. In cauſa denique S. Joannis Franciſci Regis, cum diſputaretur de validitate proceſſus, non confecti quidem a laico, ſed a perſona in dignitate Eccleſiaſtica conſtituta ex commiſſione Epiſcopi, cum adjuncto tamen ad normam epiſtolæ encyclicæ alibi referendæ; quia de ejuſdem adjuncti Clericatu non conſtabat, noluit ſacra Congregatio validitatem approbare, ſicuti colligitur ex decreto edito die 23. Auguſti 1704.

 14 Nunc,

14 Nunc, cum expoſuerimus, quinam ſint, qui veniunt, quinam autem minime veniant *Ordinariorum* nomine, reſtat, ut videamus, quid præcedere debeat, antequam illi devenire poſſint ad confectionem proceſſuum ſuper fama virtutum & miraculorum alicujus Servi Dei pie in Domino defuncti. Etſi nullo negotio reſpondetur propoſito quæſito: quandoquidem in epiſtola encyclica pro Patriarchis, Archiepiſcopis, & Epiſcopis typis impreſſa inter decreta generalia Urbani VIII. dictum fuit, non debere Ordinarios ſtatim initium dare proceſſui Beatificationis & Canonizationis,ne temere inquiſitio inſtituatur; ſed expectandum,ut vigeat fama aut alicujus virtutis eminentis,aut alicujus miraculi patrati: *Quoniam nimia plerumque proclivitas atque celeritas occaſionem errori præbet,non prius generaliter ſuper vitæ ſanctitate inquiri permittat, quam particulariter de alicujus virtutis eminentis gradu, aut peculiari miraculo præcedat famæ comprobatio, prout prudentiæ tuæ magis expedire videbitur*. Notandum igitur tantummodo, ſatis eſſe, ut prædicta conſtent Ordinario citra juris ſolemnitatem; ſi enim ſecundum hanc de illis conſtare deberet, neceſſarius eſſet proceſſus ante proceſſum.

CAPUT III.

De antiquiori Sedis Apoſtolicæ conſuetudine circa proceſſus Ordinariorum.

1 LOqui hic inſtituimus de temporibus proxime elapſis, poſtquam Sedes Apoſtolica cauſas Beatificationis & Canonizationis ſibi reſervavit; & hoc quidem ſenſu dicimus, nullum in jure Pontificio fieri verbum de proceſſu ab Ordinario conficiendo, ut ab eo ſancta Sedes moveatur ad committendam inquiſitionem Apoſtolicam ſuper virtutibus ac miraculis Canonizandi. Honorius quippe III. Epiſcopum, & Abbatem delegavit ad inquirendum in virtutes & miracula Mauritii Abbatis Ciſtercienſis Ordinis tantum poſt inſinuationem illi de hujus virtutibus & miraculis factam ab Epiſcopo, & Capitulo Corofopitenſi, Abbatibuſque apud Ciſtercium in Capitulo generali congregatis; ut habetur ex ejus regeſto apud Manriquez *ad an.*1223. necnon *in cap. Venerabili: de teſtib. & atteſt.* Nulla quoque de eodem proceſſu ab Ordinario conficiendo fit mentio apud eos, qui antiquioribus temporibus inſtitutum, & ordinem cauſarum Canonizationis expoſuerunt. Dicunt etenim, Sedem Apoſtolicam minime moveri ad inquirendum in virtutes & miracula cujuſvis Dei Servi, niſi perſonæ authenticæ & honeſtæ factum Romano Pontifici denuntient, & ſæpius ſupplicent pro Canonizatione. Sic legitur apud Cardinalem Oſtienſem *in cap. Audivimus, num.*2. *de Reliq. & venerat. SS.* qui ſcripſit ſæculo XIII. teſtimonium perhibente Pancirolo *de claris leg. Interpret. lib.*3. *cap.*14. Sic quoque in Cæremoniali in bibliotheca Vaticana exiſtente, edito autem apud Raynaldum *ad an.*1347. *num.* 34. quod monumentum pertinet ad ſæculum XIV., teſte bon. mem. Archiepiſcopo Phœbeo olim Secretario Congregationis ſacrorum rituum in ſua diſſertatione typis

typis impreſſa poſt Acta Canonizationis SS. Petri de Alcantara, & Mariæ Magdalenæ de Pazzis collecta a Dominico Cappello *pag.*354. Ad idem ſæculum ſpectat Ordo Romanus Jacobi Cardinalis Cajetani mortui ſub Clemente VI. quem publici juris fecit Mabillonius *in* 2.*tom. muſei Ital.*; in quo pariter ſic habetur *cap.*115. *Audita per D.N. Papam fama alicujus Sancti, & ab aliquibus honeſtis & authenticis perſonis eidem D. N. Papæ negotio denuntiato, ac ſupplicato eidem continuatis vicibus, ac pluries inſtanter pro Canonizatione hujuſmodi Sancti facienda, D. N. Papa conſuevit hoc proponere inter Fratres*. Concordat Ordo Canonizationis Sanctorum ex regeſto Archiepiſcopi Cantuarienſis editus ſæculo xv., & formis excuſus *in collect. Concil. Britan. tom.*3. *pag.* 636. Initio denique ſæculi xvi. Cæremoniale Romanum promulgatum eſt ſub Leone X. ubi *ſect.*6. *cap.*1. hæc extant: *Poſtquam, increbreſcente fama de excellentia vitæ, opinione ſanctitatis, & miraculorum coruſcatione, ſummus Pontifex ſæpe fuerit per Reges, Principes, ſeu populos certior factus, rogatuſque, ut aliquem vita jam functum adſcribendum in Sanctorum catalogo, & venerandum, ut Sanctum, decernat; re cum Fratribus mature tractata, ſi procedendum ad inquiſitionem cenſuerit, committat aliquibus Prælatis in illis Partibus, ubi vitam duxit, & mortuus jacet ille, de quo agitur, ut ſe diligenter informent, & ſolerter inquirant de fama, opinione, & devotione populorum circa illum talem*. Quocirca Jo. Garzias de Caralaps *in tract. de Canonizat. SS. cap.*5. *§.*17. *pag.*180. ſcripſit, quod temporibus proximis reſervationi harum cauſarum ſibi factæ a Sede Apoſtolica Epiſcopi reputarunt, ſe eſſe ſpoliatos juriſdictione, quam olim habebant, conficiendi proceſſus ſuper geſtis Servorum Dei, atque adeo quod ad eorum conſtructionem non deveniebant, niſi tanquam ſummi Pontificis Delegati; ita ut mirum non ſit, ſi antiquiores Canonizationes factæ fuerint a Romanis Pontificibus ſine Ordinariorum proceſſibus.

2 Quidquid autem ſit de aſſertione Joannis Garzias de Caralaps, ut clarius conſtet de antiquiori ipſa Sedis Apoſtolicæ conſuetudine, quærendum eſt, an nomine nuntiorum, certificationum, & ſupplicationum ſummo Pontifici factarum, antequam Apoſtolica Sedes ad inquiſitionem committendam moveretur, comprehenſi unquam eſſe potuerint proceſſus facti ab Ordinariis ſuper ſanctitate vitæ, virtutibus, & miraculis ejus, pro cujus Canonizatione poſtulatio promovebatur. Quamvis ipſe facile credam, Reges, Principes, & populos ſupplicationibus atque poſtulationibus monumenta addidiſſe ſanctitatem & miracula comprobantia, vel in iiſdem ſupplicationibus ac petitionibus de his teſtimonia dediſſe, necnon de fama, ac populi devotione; mihi tamen ipſi ſuadere non poſſum, ſupplicationibus atque poſtulationibus ſemper acceſſiſſe proceſſum juridicum ab Ordinario confectum. Ad quod utique ſuadendum ſatis ſuperque eſſet animadvertere, quod proceſſus in genere, qui poſt dictas ſupplicationes ac petitiones a ſummo Pontifice demandabatur, non erat proceſſus juridicus, cum fieret ſine teſtium juridica examinatione, uti legitur

gitur in citato Cæremoniali Leonis X. & infra demonſtrabitur. Percipi quippe non poteſt, quomodo proceſſum juridicum ordinarium ſubſequeretur proceſſus non juridicus Apoſtolicus. Sed, ſi alia nihilominus exquirantur pro ejuſdem aſſumptionis comprobatione, ea profecto non erunt admodum deſideranda.

3 Si enim manus admoveatur ad antiquiores Canonizationum bullas, ad eam videlicet Canonizationis B. Udalrici, quæ facta fuit a Joanne XV. ad eas B. Godeardi, ac B. Sturmii, quæ factæ fuerunt ab Innocentio II. ad eam B.Henrici I. factam ab Eugenio III. vel B. Othonis a Clemente III. vel B. Bernuvardi a Cæleſtino III. vel B. Geraldi ab eodem pariter Cæleſtino, ſive B. Antonii a Gregorio IX. ſive B. Richardi ab Urbano IV. ſive denique ad eam B. Hedvvigis factam a Clemente IV., unuſquiſque facili negotio cognoſcere poterit, aut Canonizationes eaſdem factas fuiſſe ex documentis & probationibus, quæ juridicum proceſſum minime conſtituebant, aut inquiſitionem Apoſtolicam fuiſſe demandatam dependendo a ſupplicationibus atque poſtulationibus nullo Ordinarii proceſſu vallatis. Porro, quamquam temporibus intermediis nonnulla appareant exhibitorum documentorum veſtigia, antequam Sedes Apoſtolica mota fuerit ad inquirendum; quemadmodum deſumitur ex bulla Canonizationis B. Vulſtani ſub Innocentio III. ubi exponitur, ad Apoſtolicam perveniſſe audientiam tanti viri merita & miracula, ipſum autem Pontificem mandaſſe, ut nonnulli Delegati diligenter veritatem inquirerent, *non per teſtimonia tantum*, prout forte factum fuerat ab his, qui pro Canonizatione ſupplicaverant, *ſed per teſtes juratos, & ſcripturam authenticam*; item ex bulla Canonizationis B. VVillelmi factæ ab Honorio III. ubi refertur, Archiepiſcopum, & Capitulum Eboracenſe pluries pro eadem Canonizatione inſtitiſſe, cum de Beati virtutibus & miraculis conſtaret *ex teſtimoniis multorum fide dignorum*, ſed voluiſſe Pontificem Inquiſitores deſtinare, ut teſtes exciperent, prout exceperunt, necnon eos diligenter examinarent, velut etiam effecerunt: hæc tamen & his ſimilia, tantum abeſt, ut probent, proceſſus ordinarios præceſſiſſe, ut evincant potius, exhibita fuiſſe monumenta juridicum proceſſum nequaquam conſtituentia.

4 Prima proceſſus ordinarii mentio, quam reperire potuerimus, referenda videtur ad petitam Canonizationem S. Raymundi de Pennafort ſub Nicolao Papa III. Cum enim Archiepiſcopus Tarraconenſis, & Suffraganei in Concilio provinciali Tarracone coacto anno 1279. id eſt quatuor annis elapſis ab obitu prædicti Sancti, ejus virtutes & miracula Nicolao ipſi III. Romano Pontifici denuntiaſſent, & humiliter ſupplicaſſent, ut ad Canonizationem procedere dignaretur, quemadmodum habetur ex eorum epiſtola typis impreſſa apud Peniam *in vita & Actis prædicti Sancti lib.3. cap.2.* idemmet Penia *in obſervat.1. ad dictum cap.2.* non levibus inductus conjecturis exiſtimat, ſupplicationibus Concilii provincialis additum fuiſſe proceſſum, etſi proceſſus nulla fiat mentio in litteris ad Pontificem datis:

datis: *Quamquam autem in his Epiſcoporum litteris non dicatur, aliquem tunc legitimæ probationis proceſſum ſuper miraculis Beati Raymundi ad Sanctiſſimum fuiſſe tranſmiſſum; veriſimile tamen eſt, eos non aliter vel ſcripturos, vel Canonizationem fuiſſe poſtulaturos, quam ſuper ea re confecto prius aliquo proceſſu, unde Sanctiſſimus, an decernenda ulterior inquiſitio, vel ad Canonizationem deveniendum foret, judicare potuiſſet. Huic conjecturæ non leve accedit argumentum, quoniam in Actis hujus cauſæ publicum Inſtrumentum productum fuerat a Jacobo quodam de Portu publico Notario exceptum, quinto kal. Februarii, anno* 1279. *actum; quo teſtificabatur ille, ſe, de ſpeciali injunctione & mandato Arnaldi Epiſcopi Barcinonenſis, atteſtationes multorum teſtium ſuper miraculis, quæ Deus per Sanctum ſuum Rev. P. F. Raymundum de Pennafort mirabiliter operari dignabatur, recepiſſe.* Quin & id ipſum confirmat *lib.* 3. *cap.* 3. *in obſervat.*; ubi poſtquam conſideravit, quod in litteris ſcriptis a decem Conventibus Ordinis Prædicatorum ad Bonifacium Papam VIII. aſſerebatur, Martinum Papam IV. tribus Cardinalibus commiſiſſe, ut expenderent probationem miraculorum, quia ſuper vitæ ſanctitate B. Raymundi nulla probatio videbatur requirenda, ſubdit: *Quamobrem non videtur amplius dubitandum de confectione proceſſuum ad Nicolaum III. tranſmiſſorum, licet hactenus non ſit alius proceſſus repertus, quam ille, quem fabricavit Jacobus de Portu, de quo ſupra dictum eſt.*

5 Porro ſub Joanne XXII. de proceſſibus confectis auctoritate ordinaria, antequam ab eo facta fuiſſet Apoſtolica delegatio, exempla non deſunt in cauſa Roberti Cantuarienſis Archiepiſcopi, in cauſa S. Thomæ de Aquino, in cauſa B. Claræ de Montefalco. Thomas Lancaſtriæ Comes Pontifici preces exhibuerat, ut Sanctorum albo inſcriberet Robertum Cantuarienſem Archiepiſcopum. Pontifex petitioni reſpondit modum deſcribens, quo cauſa rite erat introducenda apud Sedem Apoſtolicam, ut ex ejus litteris ad Comitem reſcriptis habetur apud Raynaldum *ad an.* 1318. *num.*29. En verba: *Circa id quod de Canonizatione ſan. mem. Roberti Cantuarienſis Archiepiſcopi ſupplicaſti, ſcire te volumus, quod Romana Mater Eccleſia non conſuevit, ſuper tanta cauſa præſertim, præcipitanter aliquid agere, quinpotius tale negotium ſolemnis executionis indagine ponderare. Propter quod, ſi negotium ipſum credis promovendum, oportet, quod illud coram Fratribus noſtris in Conſiſtorio per ſolemnes perſonas ex parte Prælatorum, & Cleri, & populi Anglicani, vitam, merita, atque miracula ipſius Archiepiſcopi atteſtantium ſpecialiter deſtinatas ſolemniter proponatur. Supplicatione ſubjuncta, ut inquiſitio de hujuſmodi vita mirabili, miraculis ejus, & meritis glorioſis, perſonis idoneis committatur, ut juxta exitum inquiſitionis ipſius Canonizatio fieri debeat, vel omitti.* Mentio ibi fit *atteſtationum*, mentio *ſupplicationum*. Hoc ſecundum expreſſe pertinet ad preces. Illud primum plus quiddam continere videtur, quam preces, & ſic quamdam ſpeciem proceſſus ordinarii, ſub ipſum exordium cauſæ proponendum in Conſiſtorio. Unde cohærenter ad hæc, & ſignanter anno 1319. initium datum eſt auctoritate ordinaria, inſtante

Capi-

Capitulo Cantuarienſi per ejus Archiepiſcopum cuidam proceſſui, qui adhuc extat, ſuper aſſertis miraculis interceſſione Servi ſui Roberti a Deo patratis, in quo examinati fuerunt teſtes a Notario ſine interrogatoriis, confirmante ipſo Capitulo veritatem narratorum: *Reputamus veritate fulciri, cum hujuſmodi corporis paſſiones, membrorum deſtitutio, ac mortis indicia, de quibus ſupra fit mentio, nuſquam ſoleant ita ſubito curari per viam naturæ*; quemadmodum habetur *tom.*2. *Concil. Britan. pag.*486. *& ſeqq.*, *& pag.*491. In cauſa S. Thomæ, ut ſupra vidimus, confectus fuit proceſſus auctoritate Superiorum Religioſi Ordinis Dominicani: in cauſa autem B. Claræ conſtructus fuit auctoritate ordinaria proceſſus ab Epiſcopo Spoletino, teſte Jacobillo *in vita ejuſdem Beatæ inter vitas Sanctorum Umbriæ*; quod ipſum latius perſequitur Baptiſta Piergilius in alia vita B. Claræ ab ipſo ſcripta, & typis edita. Hic enim narrat *part.*3. *cap.*16. Berengarium Donadei Vicarium Generalem Epiſcopi Spoletini, prævio conſilio Theologorum & Juriſconſultorum, necnon adſcitis Aſſeſſoribus, conſtruxiſſe proceſſum ſuper virtutibus & miraculis Beatæ anno 1309. tum *ſeq. cap.* refert, eumdem Berengarium anno 1315. petiiſſe civitatem Avenionenſem, atque in publico Conſiſtorio nedum nomine provinciæ Umbriæ ſupplicaſſe ſummo Pontifici pro inquiſitione decernenda, verum etiam contenta in proceſſu expoſuiſſe; hinc Papam commiſiſſe Napolioni Cardinali Urſino Legato Peruſiæ & Spoletini Ducatus, ut ſecretò eadem exploraret: condito deinceps per Cardinalem ipſum Legatum juxta mandata novo proceſſu, eoque tradito memorato Berengario, hunc iterum anno 1316. Avenionem veniſſe; tum, facta a nonnullis Cardinalibus ad id electis novi ejuſdem proceſſus ſummo Pontifici relatione, deputatos fuiſſe Commiſſarios, qui publicum alium conſtruerent proceſſum; atque adeo, examinatis per eoſdem quadringentis & ſeptuaginta teſtibus, electos demum fuiſſe tres Cardinales, Epiſcopum videlicet, Presbyterum, & Diaconum, quorum opera, præſertim vero Cardinalis Urſini, poſtquam tertii hujus proceſſus ſummarium confectum eſt, id in Conſiſtorio relatum fuiſſe Pontifici, qui ſe favorabilem futuræ Canonizationi, quæ tamen adhuc peracta non eſt, verbis demonſtravit.

6 Ad hæc etiam, ut cetera prætereantur, ſub Eugenio Papa IV. facta eſt Canonizatio S. Nicolai de Tolentino, & initium datum eſt cauſæ Canonizationis S. Franciſcæ Romanæ. Cum autem in bulla Canonizationis S. Nicolai narretur, trecenta & unum miracula fuiſſe expoſita, ad eorumque comprobationem trecentos ſeptuaginta & unum teſtes fuiſſe examinatos; hi certe non potuerunt eſſe examinati auctoritate Apoſtolica, ſed auctoritate ordinaria. Facta quippe miraculorum & probationum expoſitione in Conſiſtorio, uti bulla proſequitur, mandata fuit inquiſitio per Apoſtolicam auctoritatem facienda, atque adeo tres Cardinales deſtinati fuerunt, qui præmiſſorum veritatem, necnon miraculorum continuationem inveſtigarent. In cauſa vero S. Franciſcæ Romanæ, quod confectus fuerit

fuerit ſub eodem Eugenio proceſſus auctoritate ordinaria, id eſt auctoritate Epiſcopi Auximani, qui erat ejuſdem Eugenii Vicarius in Urbe & hujus territorio, legitur in relatione Auditorum Rotæ *part.* 1. *art.* 1. ubi enumeratis quatuor proceſſibus in ea cauſa factis, ſubditur: *Primus ſignatus* A *fuit confectus anno* 1440., *quo B. Serva Dei ab hac vita migravit, a Sancto Epiſcopo Bovenſi, & Fratre Ludovico Ord. Carthuſien. Priore Monaſterii S. Crucis in Jeruſalem de Urbe; quos ad recipiendum teſtes ſuper vita & miraculis B. Servæ Dei deputavit Andreas Epiſcopus Auximanus Eugenii Papæ IV. tunc in Urbe & ejus diſtrictu in ſpiritualibus Generalis Vicarius*. Sub Sixto denique IV. Joannes de Planis Epiſcopus Petragoricenſis Acta publica inſtrui curavit in cauſa Eliæ Vice-Comitum de Bourdeille, qui nobiliſſima ſtirpe natus Franciſcanis Inſtitutis nomen dederat, tum autem a Petragoricenſi Epiſcopatu ad Turonenſem Archiepiſcopatum translatus, & inter S. R. E. Cardinales ab eodem Sixto adſcitus, ſanctitatis & miraculorum fama celebris hac vita diſceſſerat, ut habetur apud Raynaldum *ad an.* 1483. *num.* 62.

7 Verum, quid eſſent hi proceſſus ab Ordinariis confecti, de quibus hucuſque locuti ſumus; quid etiam eſſe potuerint alii proceſſus eorum auctoritate ſubſequenter facti uſque ad ea tempora, quibus in Canonizationum cauſis Judices illis uti cœperunt una cum proceſſibus Apoſtolicis; atque adeo an tantum nomine differrent a teſtimoniis, quorum, ſicut antea novimus, meminerunt Innocentius III. in bulla Canonizationis B. Vulſtani, & Honorius III. in bulla Canonizationis B. VVillelmi, in præſenti eſt inveſtigandum. Si noſtra, qualiſcumque eſt, ſententia requiratur, probabile apud nos eſt, proceſſus prædictos non habuiſſe niſi nomen proceſſus, conditionibus autem juridici proceſſus caruiſſe, &, quod conſequitur, unum & idem fuiſſe cum teſtimoniis ab Innocentio, ac Honorio relatis. Proceſſus etenim conditus ab Epiſcopo Auximano in cauſa S. Franciſcæ Romanæ factus eſt ſine juridica teſtium examinatione, quippe teſtes in eo nihil depoſuerunt cum juramento, neque fuerunt ſingillatim & ſeparatim examinati. Quocirca Rotæ Auditores in citata relatione *part.* 1. *art.* 2. animadverſis modo dictis defectibus cenſuerunt, ejuſdem proceſſus nullam habendam fuiſſe rationem, ſeque eo, tanquam adminiculo, tantummodo uſos eſſe dixerunt. Quod efficit, ut magna cum probabilitate aſſerere poſſimus, proceſſus tunc temporis factos ab Ordinariis non habuiſſe niſi nomen proceſſus, ideoque proceſſus juridicos nequaquam fuiſſe: tum quia nimis veriſimile eſt, quod Epiſcopus Auximanus Papæ Vicarius proceſſum in cauſa S. Franciſcæ confecerit juxta morem tunc temporis receptum & aliorum inſtar, qui ab Ordinariis conficiebantur; tum quia Rotæ Auditores in memorata relatione *art.* 2. expreſſe dixerunt, ſimiles proceſſus fieri conſueviſse ſine juridica teſtium examinatione: *Circa hunc primum proceſsum ſignatum* A *modicus fuit nobis labor ſuſcipiendus: nam, licet hic, tanquam fundamentum futuri ſtatus cauſæ, initium dederit aliis proceſſibus;*

tamen de eo, tanquam invalido, non fuiſse habendam rationem cenſuimus, quia non habet ſolemnitates neceſsarias; cum ſit proceſsus informativus ad effectum inquiſitionis, qui juxta veterem & probabilem ritum Sedis Apoſtolicæ præcedit commiſſionem cauſæ, & ſit ſine juridica teſtium examinatione.

8 Fateri itaque cogimur, veros Ordinariorum proceſsus ad poſteriora tempora pertinere; ad ea videlicet, quando in cauſarum diſcuſſione tum Rotæ Auditores, tum ſacrorum rituum Congregatio eis uſi ſunt, non tanquam adminiculis, ſed tanquam probationibus una cum proceſſibus Apoſtolicis: quod profecto non præſtitiſsent, niſi iidem proceſſus confecti fuiſſent ad juris normam, & veras juridici proceſſus conditiones habuiſſent. Quis enim unquam ſibi ſuadere poterit, memoratos Rotæ Auditores, qui in relatione cauſæ S. Franciſcæ proceſſum ordinarium rejecerunt, ut irritum; qui in relatione cauſæ S. Andreæ Corſini nullum dixerunt eſſe proceſſum factum anno 1602. ab Epiſcopo Feſulano, utpote factum poſtquam ſummi Pontifices Paulus II. & Sixtus IV. manum ad eamdem cauſam appoſuerant; qui in relatione cauſæ S. Andreæ Avellini proceſſibus Apoſtolicis tantum uſi ſunt, cum in eis contineretur ſatis probationum; qui ſimili tandem modo ſe geſſerunt in relatione cauſæ S. Thomæ de Villanova, atque in relatione cauſæ S. Catharinæ de Ricciis quemadmodum ex earumdem relationum lectione deſumitur; uti deinde potuiſſe una cum teſtibus Apoſtolicis etiam teſtibus examinatis auctoritate ordinaria in cauſis SS. Franciſci Borgiæ, Ignatii, Franciſci Xaverii, Iſidori Agricolæ, Paſchalis de Baylon, Caroli Borromæi,& Joannis de Deo, SS. Mariæ Magdalenæ de Pazzis, atque Tereſiæ, Servorum Dei Juliani a Sancto Auguſtino, Hieronymi Æmiliani, & Joannæ de Cruce, ſicuti pariter ex relationum lectione deprehenditur; niſi cauſarum harum proceſſus, ſervatis ſervandis, confecti fuiſſent ab Ordinariis: eo vel magis cum iidem Auditores in citatis relationibus proceſſuum ipſorum validitatem ut plurimum adſtruant, antequam teſtibus in iis examinatis utantur tum occaſione diſcuſſionis virtutum, tum occaſione diſcuſſionis miraculorum?

9 Idcirco, omnia in unum redigendo, concludendum eſſe videtur, antiquioribus temporibus, proximis videlicet harum cauſarum reſervationi ſibi factæ a Sede Apoſtolica, nullos in cauſis Canonizationum adhibitos fuiſſe proceſſus juridicos ab Ordinariis confectos; ſed horum proceſſuum juridicorum confectionem eſſe referendam ad tempora poſteriora, quibus ipſæ Canonizationum cauſæ ad normam veri & quodammodo contentioſi judicii redactæ ſunt. Quamvis enim videamus opponi poſſe, aliquas Canonizationes fuiſse peractas ex proceſſibus tantum Ordinariorum; quod nequaquam factum eſset, niſi hi veri proceſsus fuiſſent, reſponderi nihilominus poteſt, adducta in hac ſectione ad prima Canonizationis tempora minime pertinere, ſed ad poſteriora, poſtquam ſcilicet Sedes Apoſtolica cauſas eaſdem ſibi reſervavit; quibus poſterioribus temporibus difficile erit caſum reperire, ubi Canonizationes factæ fuerint ex

ſolis

Digitized by Google

ſolis Ordinariorum proceſſibus. Quatenus autem exemplum aliquod ſuppeteret, quod nobis certe notum non eſt, & fortaſſe omnino deeſt, id regulam minime deſtrueret, ſed eſſet potius ipſius regulæ limitatio ex ejuſdem ſolutione proveniens: nemini ſiquidem dubium eſſe debet, quin poſſit, ut infra patebit, ſummus Pontifex ad Canonizationem procedere ex ſolis Ordinariorum proceſſibus.

C A P U T IV.

De viribus proceſſuum, qui fiunt ab Ordinariis.

1 MAteria capitis præſentis non poteſt exponi, niſi facta caſuum diſtinctione: nam de ea quidem agitur a Doctoribus, veruntamen cum aliqua confuſione; dum plerique eorum ſcripſerunt ante editionem decretorum Urbani VIII. & ſine cognitione conſuetudinis Congregationis ſacrorum rituum. Quamobrem, ut aliqua cum claritate incedamus, videndum eſt primo, an proceſſus Ordinariorum ſatis ſint ad comprobandam obedientiam decretis Urbani VIII. ſive ſuper non cultu, ſive ſuper caſu excepto; deinde, an ſufficiant ad probandas virtutes, Martyrium, & miracula Beatificandorum; & poſtremo, an etiam ad comprobanda Canonizandorum miracula.

2 Ducto itaque initio ab obedientia decretis Urbani VIII., ſi Ordinarii ſua auctoritate ordinaria conficere queunt proceſſus vel ſuper non cultu, vel ſuper caſu ab Urbani VIII. decretis excepto; & ſi Sedes Apoſtolica Judices non conſtituit delegatos pro eorumdem proceſſuum conſtructione, niſi, cum ipſi Ordinarii, condito proceſſu ſuper fama, virtutibus, Martyrio, ac miraculis, abſtinuerunt a confectione memorati proceſsus ſuper obedientia decretis Urbani VIII.; clarum eſt conſequens, tum non cultum, tum caſum exceptum probari poſse ex ſolis Ordinariorum proceſſibus ſecundum juris ſolemnitatem confectis.

3 Tranſeundo poſtea ad virtutes, Martyrium, atque miracula, & retento themate alibi indicato; id eſt quod aliquæ Canonizationum cauſæ procedunt per viam non cultus, aliæ autem per viam caſus excepti; item, quod in cauſis primi generis Beatificatio formalis debet Canonizationem præcedere, ſecus in aliis ſecundi generis; demum, quod in cauſis primi generis, ut procedatur ad Canonizationem, miracula ſupervenifse debent poſt formalem Beatificationem, in cauſis autem ſecundi generis ſupervenifse debent ab indulta veneratione: ex eo, inquam, themate nemo eſt qui continuo non videat, nullo modo poſse ex proceſſibus Ordinariorum pro impetranda Canonizatione illa probari miracula, quæ in cauſis procedentibus per viam non cultus poſt formalem Beatificationem debent ſupervenifse. Nam, ſi ex alibi dictis, necnon ex alias dicendis nequeunt Ordinarii ullo modo ſe immiſcere Canonizationum cauſis poſt appoſitio-

Digitized by Google

nem manus ſanctæ Sedis; & de appoſitione manus ſanctæ Sedis poſt Beatificationem non eſt dubitandum, cum manus appoſitio deprehendatur ex *ſignatura commiſſionis*, ut infra videbimus; ideo infertur, miracula, quæ poſt Beatificationem ſupervenerunt, & quorum ope Canonizatio petenda eſt in cauſis procedentibus per viam non cultus, neutiquam probari poſſe ex Ordinariorum proceſſibus, ſed eſſe ſolis proceſſibus Apoſtolicis comprobanda. Itaque in hoc rerum ſtatu quæſtio redigitur ad probationem virtutum, Martyrii, & miraculorum in Beatificandis Beatificatione formali, & in quorum cauſis proceditur per viam non cultus, necnon ad virtutes, Martyrium, atque miracula, quorum probatio neceſſaria eſt in cauſis procedentibus per viam caſus excepti, ut ad Canonizationem fiat progreſſus.

4 Ut autem res magis perſpicua evadat exemplo, ponamus, Ordinarium primo ſuo proceſſu, quem conficit in cauſa Confeſſoris procedente per viam non cultus, probationes juridicas excepiſſe nedum ſuper fama, verum etiam ſuper virtutibus heroicis atque miraculis, iiſque non tantum in genere, ſed & in ſpecie: ponamus, eumdem in cauſa Martyris ſimiliter procedente per viam non cultus in ſuo primo proceſſu nedum probationem excepiſſe ſuper fama Martyrii, verum etiam ſuper Martyrio ac ejus cauſa, neque ſolum ſuper ſignis ac miraculis in genere, ſed & ſuper ipſis in individuo: nunc quæritur de viribus & efficacia horum proceſſuum quoad probationem virtutum & miraculorum pro Beatificatione obtinenda. Statuamus item, Ordinarium in cauſis Confeſſoris, ſive Martyris procedentibus per viam caſus excepti primo ſuo proceſſu probationes excepiſſe non modo ſuper fama virtutum, & Martyrii, ejuſque cauſa, ſed etiam ſuper Martyrio, & virtutibus in ſpecie, & præterea ſuper miraculis confectis poſt indultam venerationem; id enim efficere poteſt in cauſis procedentibus per viam caſus excepti, quod minime poteſt in aliis cauſis procedentibus per viam non cultus: quæritur de viribus hujus proceſsus in Canonizationis gratiam.

5 Dictum eſt, Ordinario licere in cauſis procedentibus per viam caſus excepti conficere proceſſum etiam ſuper miraculis, quæ ſupervenerunt ab indulta veneratione, quod ei minime licet in cauſis procedentibus per viam non cultus: in cauſis quippe procedentibus per viam non cultus nequit Ordinarius conficere proceſsum ſuper miraculis, quæ ab indulta veneratione ſupervenerunt, niſi proceſsum conficiat poſt appoſitionem manus ſanctæ Sedis, quod de jure facere nequit. Secus vero ſe habet res, ſive, ut melius loquamur, ſe poteſt habere in cauſis procedentibus per viam caſus excepti. Contingere enim poteſt, ut alicui Servo Dei cultus a Sede Apoſtolica conceſsus ſit ex probationibus extrajudicialibus, aut ex aliquo Ordinarii proceſsu; contingere item poteſt, ut poſt completum centenarium cultus annum miracula aliqua ſecuta ſint interceſſione Dei Servi; & in his circumſtantiis nemo eſt qui prohibere poſſit Ordinario, ne pri-

ne primo ſuo proceſsu, præter virtutes ſeu Martyrium, probationes etiam excipiat ſuper miraculis, quæ ſupervenerunt; cum non dicatur Sedes Apoſtolica manum ad cauſam appoſuiſse, niſi per *ſignaturam commiſſionis*, & nulla profecto in expoſitis caſibus *commiſſionis ſignatura* habita fuerit.

6 Sed, ut eò redeamus, unde digreſſi ſumus, de ſtatuta quæſtione circa vires proceſsuum, qui ab Ordinariis conficiuntur ſuper virtutibus, Martyrio, ac miraculis in Beatificationis gratiam in cauſis procedentibus per viam non cultus, necnon ſuper virtutibus, Martyrio, ac miraculis in Canonizationis gratiam in cauſis procedentibus per viam caſus excepti, non una eſt Scriptorum opinio. Prima eſt Fortunati Scacchi *in tract. de not. & ſign. ſanctit. ſect.* 11. *cap.* 5. ubi docet, ex proceſſibus Ordinariorum oriri ſanctitatis indicium, nec Sedem Apoſtolicam moveri, niſi Ordinarii proceſsus præcedat; at concludit, proceſsus Ordinariorum minime ſufficere ad probandas virtutes atque miracula, ſed totam vim eſse conſtituendam in proceſſibus Apoſtolicis: *Immo non alias movetur Sedes Apoſtolica, niſi prius ab Ordinariis locorum proceſſus prædicti fabricati fuerint ..... Ergo ex proceſſibus fumus ſanctitatis exſurgit: fumus, inquam, non autem argumenta certa ſanctitatis .... Reſtat igitur, ut omnino valida argumenta ex ſolis proceſſibus remiſsorialibus ſumantur, qui de Actibus & miraculis alicujus Dei Servi Sedis Apoſtolicæ auctoritate fabricati omnino validi reperti fuerint, atque in nullis ſubſtantialibus deficientes*. Senſus videlicet hujus Auctoris eſt, teſtes Ordinariorum proceſſibus exceptos ſane prodeſse ad introducendam Beatificationis & Canonizationis cauſam; ſed, introducta cauſa, eos ad nihilum, ſaltem loco probationis, valere, vix autem ad quidquam loco adminiculi, quando, ſignata *commiſſione*, procedendum eſt ad ulteriora, hoc eſt ad examen virtutum, Martyrii, atque miraculorum. Verum hæc opinio nullo modo admittenda eſse videtur: nam primo, ſi, non obſtante harum cauſarum Sedi Apoſtolicæ reſervatione, poſsunt Ordinarii conficere proceſſus, nec enim juriſdictione iſta privati unquam fuerunt; percipi nequit, quomodo proceſsus ab iis confecti non conſerant niſi ad cauſam introducendam, & quomodo probationes ab iiſdem legitime, & ſervatis ſervandis, exceptæ ſuper virtutibus, Martyrio, ac miraculis pro neglectis habendæ ſint, vel tantum in adminiculorum claſse ſint reponendæ; cum de jure Acta facta coram legitimo Judice proſint cuilibet cauſæ, licet ad ſuperiorem deinde Judicem deferatur, ut infra demonſtrabitur.

7 Secundo, ſi vera eſset aſsertio Scacchi, impoſſibilis quodammodo redderetur perfecta & concludens probatio virtutum ac miraculorum in cauſis procedentibus per viam non cultus, atque miraculorum in cauſis procedentibus per viam caſus excepti. Ponatur namque, aliquem Dei Servum mori cum fama ſanctitatis & miraculorum: jam non debet Ordinarius ſtatim moveri ad inquirendum, ſed expectare debet, ut videat, utrum fama eadem evaneſcat, an incrementum capiat. Conficiendus eſt ſubſequenter ab eo neceſſariò proceſſus ſuper fama, virtutibus, Martyrio,

ac

ac miraculis; necnon, ſi ei libet, conficere poteſt proceſſum ſuper non cultu. Proceſſus deinde iſti ad Sedem Apoſtolicam ſunt mittendi: tum, niſi eodem ſolutum ſit, opus eſt, ut decennium elabatur a die traditionis proceſſuum Actis ſacræ Congregationis, antequam fieri poſſit verbum de cauſa introducenda. Decennio elapſo, ſupervenire debent aliæ Epiſcoporum litteræ de percrebeſcente fama ſanctitatis, virtutum, & miraculorum. Si proceſſus ſint extero idiomate exarati, debet fieri eorum interpretatio: ſi Dei Servus opera conſcripſerit, eadem ſunt perquirenda, exhibenda, & a ſacra Congregatione approbanda: ſemper vero fieri debet proceſſuum exemplar authenticum a Notario ſacræ Congregationis, idemque eſt Fidei Subpromotori tradendum, ut ſuas faciat adnotationes. Componendæ ad hæc ſunt a Fidei Promotore animadverſiones, eædemque ſunt cum Poſtulatoribus communicandæ, qui ſuas parare debent reſponſiones. Paratis reſponſionibus, expectandum eſt, ut Cardinalis Relator inſtare poſſit ſacræ Congregationi pro *ſignatura commiſſionis*: quo facto, atque adeo favorabiliter conſtituto, poſt ſummi Pontificis confirmationem, proponenda inſuper eſt petitio, ut expediantur *litteræ remiſſoriales* in genere, niſi eis ſolutum ſit, quod tamen non fit, niſi in cauſis Martyrum. Completo a Delegatis proceſſu in genere, fieri debent de eo omnia, quæ dicta ſunt de proceſſu Ordinarii; atque adeo in propoſitione dubii ſuper fama ſanctitatis in genere explenda ſunt omnia, quæ dicta fuerunt de propoſitione cauſæ ſuper ea introducenda, ſive ſuper *ſignatura commiſſionis*: & tandem petendæ ſunt *litteræ remiſſoriales* pro proceſſu in ſpecie. Convenire itaque debent Epiſcopi delegati, & dandum eſt initium proceſſui: in quo vix repeti poſſunt aliqui ex teſtibus jam examinatis in proceſſu ordinario, quandoquidem reliqui, experientia id comprobante, mortui eſſe ſoleant tempore initii proceſſus ipſius Apoſtolici in ſpecie; adeo ut Poſtulatores in hoc novo proceſſu perquirere teneantur novos teſtes oculatos, qui ita facile reperiri non poſſunt, necnon alios teſtes ex audito ab his, qui viderant. Cum autem probatio virtutum, Martyrii, & miraculorum in cauſis procedentibus per viam non cultus deſumenda ſit a teſtibus ut plurimum oculatis, ſi oculati illi jam legitime excepti auctoritate ordinaria, ſignata *commiſſione*, pro neglectis habendi ſint, continuo ſequitur, impoſſibilem reddi probationem virtutum atque miraculorum in eiſdemmet cauſis: & id ipſum, proportione ſervata, dicendum eſt quoad miracula in cauſis procedentibus per viam caſus excepti; quia, licet in his, utpote antiquis, virtutes probentur per teſtes auritos, miracula nihilominus oculatorum ope probantur.

8 Tertio, cum teſtes examinati auctoritate ordinaria de more ut plurimum compellantur in proceſſum Apoſtolicum, &, cum proponitur dubium de validitate proceſſuum, examinentur etiam proceſſus auctoritate ordinaria confecti; hæc omnia eſſent inutilia, ſi poſt ſignatam *commiſſionem* nulli eſſe poſſent uſui proceſſus auctoritate ordinaria confecti, vel ſi teſtes

teſtes in eis examinati ad ſolam adminiculorum vim eſsent redigendi: purum quippe adminiculum deſumi valet etiam ex teſtibus nulliter examinatis, ut adnotarunt Rotæ Auditores in cauſa S. Franciſcæ Romanæ; ubi, poſtquam firmarunt, proceſsum auctoritate ordinaria confectum nullitate laborare, ideoque nihil conducere ad probationem aſsequendam, addiderunt, ſe eodem nihilominus uſos tanquam adminiculo: *Diximus tamen, hunc proceſſum poſſe deſervire pro adminiculo veritatis*.

9 Quarto, ac poſtremo Auctores, qui conſuetudinem ſacræ Congregationis haud ignorarunt, prædictæ opinioni adverſantur. Ceparius enim *in directorio lib.* 1. *cap.* 3. hæc habet: *Dubium hic oriri poteſt, an virtutes, ſanctitas, & miracula, quæ probata legitime reperiuntur in proceſsibus factis auctoritate Ordinariorum poſsint deſervire, & debeant admitti ad effectum Canonizationis, an vero tantum deſerviant ad dandum fumum ſanctitatis: & reſpondetur, ſine dubio poſse deſervire pro ipſa Canonizatione; quod probatur uſu & praxi*. Cardinalis de Lauræa *in* 3. *ſent. tom.* 4. *diſput.* 20. *art.* 26. *num.* 2224. ſimiliter ait: *Epiſcoporum enim proceſsibus vel Apoſtolica auctoritate compulſatis, vel ex ejuſdem diſpenſatione admiſsis abſque compulſatione Beatorum & Canonizatorum cauſæ diſcutiuntur*. Sequiturque etiam potiori ratione Pignatellus *conſult.* 27. *tom.* 5. cui late adhæret Matthæuccius *in practica Theologico-Canonica ad cauſas Beatificat. tit.* 1. *cap.* 2. *per tot.*

10 Altera opinio eſt Petri Franciſci de Rubeis olim egregii Fidei Promotoris, qui *in diſcurſu edito pro veritate in cauſa Cæſarauguſtana Martyrii B. Petri de Arbues*, exorta controverſia, an poſsent approbari ſigna ac miracula ex ſolis proceſſibus Ordinarii validis, atque in Apoſtolicum proceſsum compulſis, inquit: *Ego vero, licet in Canonizatione Confeſsorum ne lato quidem ungue recederem a ſtilo Sedis Apoſtolicæ haud ſtandi probatis in proceſsibus confectis auctoritate ordinaria, niſi eadem ſint plene juſtificata in proceſsibus Apoſtolica auctoritate poſtea conſtructis, ſequendo dictum Troili Malvetii, idemque omnino ſervarem in Canonizatione Martyrum quoad probationem Martyrii & cauſæ illius, ex mente Auguſtini de Triumphis; non tamen adeo ſevere procederem in probatione miraculorum, quæ in Martyribus requiruntur pro majori dilucidatione veritatis, non autem pro cauſa formali & motiva Canonizationis. Et in hoc caſu tantum, ſecus autem ſuper probatione Martyrii & cauſa illius, verificabilis eſt opinio dicentium, quod ſuper ſignis valeant admitti proceſsus peracti & probationes exceptæ auctoritate ordinaria, quæ illa plene concludant*. Cum autem ſententia hæc Petri Franciſci de Rubeis duplicem habeat partem, quarum prima cauſas reſpicit Confeſsorum quoad virtutes ac miracula, cauſas Martyrum quoad Martyrium & cauſam Martyrii, altera vero ſigna reſpicit ac miracula in cauſis Martyrum; de illa poſtea tractabimus, nunc de iſta. Itaque, quod ad hanc attinet, quoniam ex Apoſtolicæ Sedis conſuetudine exæquatæ ſunt cauſæ Martyrum cauſis Confeſſorum in argumento miraculorum, quæ in utriſque requiruntur, conceptu difficile eſt, quomodo ſolis Ordinariorum proceſſibus probari poſſint miracula in

cauſis

cauſis Martyrum, probari autem ſimiliter non poſſint in cauſis Confeſſorum. Sententia igitur ipſa quoad hanc poſtremam partem minime eſt admittenda, nec eſt ullo pacto uſu recepta. In cauſa quippe Canonizationis, ſeu declarationis Martyrii tunc Beati, nunc Sancti Joannis Nepomuceni cum ageretur de ſignis ſeu miraculis, & ſignanter de linguæ integritate; ipſe vero tunc ſungens munere Fidei Promotoris oppoſuiſſem, integritatem prædictam nequaquam eſſe probatam, cum probatio deſumeretur ex teſtibus auctoritate ordinaria examinatis anno 1719., de more autem Sedis Apoſtolicæ deſumenda ſit vel ex proceſſibus Apoſtolicis tantum, vel ad ſummum ex ordinariis & Apoſtolicis, teſtibuſque in utroque proceſſu concordantibus: providi Poſtulatores neutiquam auſi ſunt aſſerere, in cauſis Martyrum ſigna & miracula probari tantum poſſe ex proceſſibus ordinariis; utpote qui ſcirent, id non eſſe in ſacram Congregationem admittendum; ſed dixerunt atque evicerunt, miraculum inniti non ſolum probationibus exceptis proceſſu ordinario, verum etiam eis exceptis Apoſtolico. En verba ipſorum: *Miraculi hujus præſtantiam Reverendiſſimus Promotor enervare contendens objicit primo loco, neceſſariam probationem deficere, eo quia, prout ſupponit ipſe, incorruptionis certitudo innitatur tantum teſtibus auctoritate ordinaria examinatis; quando, juxta Sedis Apoſtolicæ ſtilum, in cauſis Canonizationum probationes non ſufficiunt, quas proceſſus ordinarius ſubminiſtrat, ſed una ſimul hæ requiruntur, quæ in prcceſſus Apoſtolici conſtructione fuerunt comparatæ. Verum his facile datur reſponſio: ſiquidem veritatem memorati ſtili non inficiamur, cum, data unione probationum, quæ ex utroque proceſſu, ordinario nimirum & Apoſtolico, reſultat, certitudo illa conſletur, cui Sedes Apoſtolica innixa in Canonizationis negotio procedere ſolet; ſed e converſo vim objectionis elidimus, eo quod, ſi ad calculum revocentur probationes, quæ tam ſuper primo, quam ſuper ſecundo miraculo, quorur utrumque B. Joannis linguam reſpicit, compilatæ fuerunt, plane conſtabit, miraculum incorruptionis ex utroque proceſſu, Apoſtolico non minus, quam ordinario, deſumi.*

11 Alia demum opinio eſt eorum, qui dicunt, non eſſe quidem procedendum ad approbationem virtutum, Martyrii, & miraculorum ex ſolis proceſſibus auctoritate ordinaria confectis; at hos ipſos proceſſus valere non ſolum ad *ſignaturam commiſſionis*, verum etiam ad cauſæ progreſſum, & ſignanter in reſolutione dubiorum modo relatorum, dummodo addatur ipſis proceſſus Apoſtolicus, probationeſque hoc exceptæ cum eis congruant in illos receptis, ita ut ex proceſſibus omnibus ſimul junctis ad Beatificationem & Canonizationem procedatur. Ita ſentit Caſtellinus *in tract. de certit. glor..SS. pag.* 89. ubi hæc habet: *Proceſsus formati auctoritate ordinaria Epiſcoporum eorum locorum, in quorum diœceſibus ſunt recondita corpora ſive Reliquiæ Canonizandorum, ſive fiunt miracula a Deo ob eorum interceſſionem & merita, niſi teſtes alibi reperiantur, poterunt abſque dubio deſervire pro negotio Canonizationis; non tamen ipſi ſoli, ſed, ſi illis addatur proceſsus Apoſtolica auctoritate ſabricatus: Quoties enim proceſsus Ordinarii concors fuit probationibus*

tionibus reſultantibus ex ſecundo proceſsu , tunc ex illo & iſto ſimul junctis poteſt procedi ad Canonizationem. Sic etiam ſenſerunt Rotæ Auditores in relatione cauſæ S Caroli Borromæi §. *Quia Mediolanenſes* , ubi , poſtquam docuerunt , poſſe Ordinarios conficere proceſsus , ſubdiderunt , cum iis ſolis non procedi ad Canonizationem , ſed alios Apoſtolicos proceſsus eſse conficiendos ; *ex quibus* (hoc eſt proceſſibus tum ordinariis , tum Apoſtolicis) *poſtea, ſi cauſa videatur bene inſtructa, devenitur ad Canonizationem Sanctorum* : in relatione S. Andreæ Corſini apud Lezanam *conſult.* 1. *num.* 212. *tom.* 4. *oper.* ubi : *Nos in hoc articulo ſequimur mediam opinionem , quam in effectu poſtremo loco ſecuti ſunt Majores noſtri in relatione ſuper Canonizatione Sancti Caroli in verſiculo , Quia Mediolanenſes ; quod ſcilicet probationes factæ coram Ordinariis non rejiciantur , ſed cum illis ſolis non fiat Canonizatio , ſed addatur proceſsus Apoſtolica auctoritate ſabricatus ; qui ſi correſpondeat probatis coram Ordinario , ex omnibus ſimul junctis proceditur ad Canonizationem* : in relatione cauſæ S. Iſidori *miraculo tertio poſt obitum* , ubi : *Non reperitur interdictum Ordinariis , quod poſſint informationes ſuper vita & miraculis recipere , qui dicuntur proceſsus informativi ; & teſtibus ſic examinatis maxime defertur , præſertim cum aliis ,remiſsorialibus* : & in relatione cauſæ S. Pii V. *part.* 1. *ſub §. Alterum vero* ubi pariter : *Exploratum eſt , probationes factas coram Ordinario circa Canonizationem non eſse omnino rejiciendas,ſed cum proceſsu auctoritate Apoſtolica conjungendas , & ex his ſimul junctis , quando correſpondent proceſsui Apoſtolico , ad Canonizationem procedi* . Eamdem denique ſententiam Proſper Bottinius Archiepiſcopus Myrenſis & meritiſſimus olim Fidei Promotor amplexus eſt non ſolum in ſuis animadverſionibus, quas pro munere ſuo in hiſce cauſis exaravit , verum etiam in diſcurſu edito pro veritate ad directionem ſimilium cauſarum, occaſione cauſæ Canonizationis tunc Beati, nunc Sancti Franciſci Solani . Relatis quippe hinc & illinc opinionibus , ita concludit : *Ceterum nec una , nec altera opinio rigoroſe tenenda eſt , ſed media ; quod ſcilicet probationes factæ coram Ordinariis non rejiciantur , ſed cum illis ſolis non fiat Canonizatio , ſed addatur proceſſus Apoſtolica auctoritate ſabricatus ; qui ſi correſpondeat probatis coram Ordinario , ex omnibus ſimul junctis procedi poteſt ad Canonizationem* . Et hæc ultima ſententia tot gravium virorum , necnon in Sedis Apoſtolicæ inſtitutis maximopere verſatorum auctoritate fulta retinenda eſse videtur ,

C A P U T V.

De congruentia inter proceſsum ordinarium , et Apoſtolicum .

1 POſtquam viſum eſt , proceſsus factos ab Ordinariis , in quibus contineantur probationes virtutum , aut Martyrii , & miraculorum pro formali Beatificatione obtinenda in cauſis procedentibus per viam non cultus , ſimileſque proceſsus ab Ordinariis confectos , in

in quibus habeantur probationes virtutum, Martyrii, & miraculorum pro obtinenda Canonizatione in cauſis procedentibus per viam caſus excepti ad conſtituendum probationis genus eſse admittendos, eorumdemque vim non eſse redigendam ad vim puri adminiculi, dummodo tamen probationes ipſorum proceſsuum congruant cum probationibus deſumendis ex proceſsu Apoſtolico ſubinde conficiendo, ita ut ex utriuſque cenſus proceſſibus ſimul junctis vel ad formalem Beatificationem, vel ad Canonizationem progreſsus fiat; reſtat, ut videamus & explicemus eam convenientiam atque concordiam, quæ inter utriuſque rationis proceſsus debet intercedere.

2 Petrus Franciſcus de Rubeis *loc. cit.* minime rejicit proceſsus auctoritate ordinaria confectos; veruntamen vult, quod probata in proceſsu ordinario plene rata fiant in Apoſtolico: & in hoc reponit concordiam & conſonantiam inter utrumque proceſsum. Pater Ceparius vero *in direct. Canonizat. lib.* 1. *cap.* 3. dicit, convenientiam atque concordiam nequaquam debere in hoc conſiſtere, quod plene probata in proceſsu ordinario ſint comprobanda in Apoſtolico; ſed in eo, quod, probatis in proceſsu ordinario virtutibus, probatiſque miraculis, probetur in Apoſtolico continuatio famæ ſanctitatis, miraculorum, & populi devotionis: *Tunc autem concordare et reſpondere dicendi ſunt, quando probatur per proceſsus auctoritate Apoſtolica ſactos continuata ſama ſanctitatis, et devotio populi, et ſrequentia ſepulcri, ſi hæc habetur, et ſama miraculorum, vel aliquæ virtutes, ſeu miracula in ſpecie et individuo, ſi fieri poteſt: non autem quod, quæ in individuo de ſanctitate et miraculis probata reperiuntur in proceſſibus ordinariis, eadem probari debeant in proceſſibus Apoſtolicis; quia hoc eſset deſtruere Canonizationes, et eas, ne ſequantur, impedire &c. quia fieri poteſt, ut tractetur de canonizando aliquo Servo Dei, qui vixerit ante centum, vel ducentos annos, ſicut nunc tractatur de ſanctiſsimo ac nobiliſsimo viro B. Laurentio Juſtiniano I. Veneto Patriarcha, qui obiit an. D.* 1455. *Si igitur nunc proceſsus Pontificii deberent ita concordare cum proceſsibus ordinariis, qui tunc fuiſsent formati, ut, quæ tunc fuerunt per teſtes de viſu & certa ſcientia depoſita, eadem omnino in iſtis proceſsibus Pontificiis probarentur, id fieri nullo modo poſset, cum jam a multis annis mortui ſint, qui eo tempore vixerunt; atque ita impediretur, ne ſequi poſset tanti viri nobilitate & ſanctitate clariſſimi Canonizatio &c. Si ſolummodo requireretur, ut etiam in proceſſu Apoſtolica auctoritate confecto aliqua miracula in ſpecie probarentur, rigida tamen ac dura ſententia videretur; cum videamus, Deum ad invocationem aliquorum Sanctorum per aliquod temporis ſpatium ingentia miracula operatum eſse, ac deinde ceſsaſse.* Matthæuccius denique *in practica Theologico-Canonica ad cauſas Beatificat. & Canonizat. tit.* 1. *cap.* 2. poſtquam docuit, conjungendos eſſe proceſſus ordinarios, & Apoſtolicos, atque ex ambobus inſimul concordantibus & quidem regulariter in ratione coæqualis probationis, progreſſum fieri ad Beatificationem & Canonizationem, ſubjungit, ſufficientem concordiam adeſſe, ſi, mortuis teſtibus oculatis examinatis in proceſſu

ordi-

ordinario, alii teſtes auriti examinentur in proceſſu Apoſtolico, qui conſentiant cum teſtibus ipſis oculatis examinatis in ordinario.

3 Sententia autem Petri Franciſci de Rubeis, qui congruentiam conſtituit in plena per Apoſtolicum proceſſum comprobatione eorum, quæ in ordinario probata fuerunt, quia proinde non tribuit proceſſui ipſi ordinario, niſi vim puri adminiculi, ideo ex ſuperius adductis nullo pacto admittenda videtur. Sententia autem P. Ceparii ſuo valido non careret fundamento, ſi de ea eſſet agendum ad normam juris communis; de jure quippe communi atteſtationes in aliquod judicium receptæ fidem etiam faciunt in eadem cauſa, & inter eaſdem perſonas coram alio Judice, ut apud textum *in cap. Cauſam,*1. *de teſtib. & atteſt.* ubi: *Suſceptis atteſtationibus utriuſque partis, quæ ab aliis Judicibus ſunt receptæ.* Propterea tradunt Doctores, quod Acta cauſam inſtruentia, ſeu ſpectantia ad merita litis probationem conſtituunt in alio judicio inter eaſdem perſonas; veluti habet Gloſſa *in l. Cum antea, v. Judiciis C. de receptis arbitris*, & late proſequuntur *in allegat. cap. Cauſam* Gonzalez *num.* 5. Barboſa *num.* 2. *&* 3. Layman *num.* 4. *de teſtib. & atteſt.* confirmatque Piringh *ad lib.* 2. *Decretal. de probationibus* §. 2. *num.* 68. dummodo tamen Acta prioris judicii valida omnino ſint. Unde doctrina Butrigarii *in l. Ab hoſtibus* §. *Quod ſimpliciter ff. Ex quibus cauſis majores* 25. *annis in integrum reſtituantur*, dicentis plenam probationem factam in compendiario judicio ſufficere etiam in judicio pleno, ſic explicatur, ut recte cedat, quando facta fuit plena probatio quoad modum procedendi, quoad ſubſtantiam probationis, atque ad modum examinandi; juxta declarationem Butrii *in cap. Cauſam quæ*, 1. *num.* 7., *verſic. Quod credo*, ibique Aretin. *num.* 29. & Felin. *num.* 6. *de teſtib.* cum aliis *in deciſ.* 35. *num.* 3. *par.* 1. *diverſ. & in deciſ.* 335. *num.* 14. coram Ludoviſio. Ex quibus antecedentibus bene inſerri poſſet, probationes & miracula plene probata in proceſſu ordinario non egere nova probatione in Apoſtolico; & idcirco ſatis eſſe, ut in proceſſu ipſo Apoſtolico probetur continuatio famæ ſanctitatis, miraculorum, ac devotionis populi. Sed, cum in re præſenti Sedes Apoſtolica præter proceſſum ordinarium ſuum etiam proceſſum expoſcat, atque adeo in hoc repetendi ſint teſtes examinati in ordinario, ſi adhuc vivant, ſive commode repeti poſſint, & a Poſtulatoribus exhibeantur articuli, qui habent pro argumento eaſdem virtutes, idem Martyrium, eamdem Martyrii cauſam, eademque ipſa miracula, quæ in ordinario proceſſu probata fuerunt, necnon etiam nova miracula, ſi nova poſt proceſſum ordinarium ſupervenerint, & novos quoque virtutum actus, ſi recens de iis notitia acceſſerit; hæc omnia profecto palam faciunt congruentiam proceſſuum explicatam a P. Cepario, ut conſiſtentem in probatione continuationis famæ ſanctitatis, miraculorum, & populi devotionis, nullo modo poſſe ſubſiſtere.

4 Neque enim attendenda eſt abſurditas, quam objicit, de impoſſibilitate Canonizationes faciendi in cauſis antiquis. In iſtis quippe, cum vir-

tutes probatæ ſunt teſtibus oculatis in proceſſibus ordinariis, probari poſtea poſſunt & confirmari in proceſſibus Apoſtolicis per teſtes tantum auritos, deque publica voce ac fama, ſicuti ſuo loco videbimus; quin immo in cauſis procedentibus per viam caſus excepti, ut fuit illa S. Laurentii Juſtiniani allegata a P. Cepario, in argumento virtutum ex alibi dicendis admittuntur æque in proceſſum ordinarium atque in Apoſtolicum teſtes auriti tantum, & de publica voce ac fama. Loquendo autem de novis miraculis, quæ dicit non eſſe expectanda, cum aliquando Deus per aliquod temporis ſpatium dignetur miracula patrare interceſſione nonnullorum Servorum ſuorum, poſtmodum vero a miraculorum patratione deſiſtat, animadverſio ipſius P. Ceparii nimis probat, quia probat, nova miracula non eſſe neceſſaria, quæ ab indulta veneratione ſuperveniant, ut ad Canonizationem tranſitus fiat. Hæc tamen dicta cenſeri volumus citra ullam tanti viri injuriam, quæ in eum cadere non poteſt, utpote cum ſcripſerit ante editionem decretorum, quibus ſtatuta lex eſt de novis miraculis, quæ intercedere debent inter Beatificationem & Canonizationem. Siquidem ergo ſolus ſupereſt concordiæ, & inter utrumque proceſſum congruentiæ modus a Matthæuccio expoſitus, hic utique videtur admittendus; veruntamen cum ſequentibus explicationibus atque limitationibus.

5 Harum prima eſt, quod, ſi quid, ſive quantum ad virtutes, ſive quantum ad Martyrium, ſive quoad miracula, vel non eſt ullo modo probatum, vel non eſt plene probatum in proceſſu ordinario, plene autem comprobatum eſt in Apoſtolico, id ad cauſam ſufficere debebit; tum autem ordinarius ipſe proceſſus in caſu imperfectæ probationis inſerviet pro adminiculo ratione habita ejus, quod eſt plene probatum in Apoſtolico: intra quos terminos procedunt exempla ſupra relata cauſarum SS. Thomæ de Villanova, & Andreæ Avellini, necnon S. Catharinæ de Ricciis.

6 Secunda eſt, quod, ſi aliquod miraculum ſolummodo probatum eſt teſtibus auctoritate ordinaria examinatis, & ideo nulla adeſt ejuſdem miraculi probatio in proceſſu Apoſtolico, nequit in hac facti ſpecie ut vera exhiberi congruentia inter utrumque proceſſum: quamobrem miraculum probatum in proceſſu tantum ordinario prodeſſe nequaquam poterit ad Beatificationem, aut Canonizationem obtinendam. Hinc, quidquid ſit de ſecundo & tertio miraculo, quorum fit mentio in relatione Rotæ Auditorum exarata in cauſa S. Raymundi *part.* 2. *art.* 10. item de quarto miraculo, cujus *in art.* 2. pariterque de primis tribus miraculis, quorum in relatione cauſæ S. Andreæ Corſini *part.* 1. *§.* 3. quæ probata dicuntur ex ſolis proceſſibus ordinariis, teſte P. Cepario *lib.* 1. *cap.* 3. (hæc etenim & ſimilia exempla ad rem facere minus videntur, vel quia ſunt anteriora decretis Urbani VIII. poſt quæ rigidior mos eſt introductus, vel quia, cum in allegatis cauſis plura alia ex proceſſibus Apoſtolicis fuerint approbata miracula, ſiquidem duo de jure ſufficiunt ad Canonizationem obtinendam, tuto aſſeri nequit, quod Canonizatio obtenta fuerit ex miraculis per ſolum

lum proceſſum ordinarium comprobatis) in cauſa certe tunc Beati, nunc Sancti Felicis a Cantalicio, quæ propoſita fuit anno 1675. & idcirco poſt Urbani VIII. decreta, cum ageretur de miraculo liquoris e beato corpore manantis, nulla capta fuit deliberatio, eo quia teſtes id deponentes fuerant ordinaria tantum auctoritate examinati. Id ipſum autem ſibi vindicat locnm etiam quoad miraculum vel ſignum in cauſa Martyris, juxta ea, quæ in ſuperioribus dicta ſunt; atque adeo extendendum quoque videtur ad Martyrium & cauſam Martyrii, cum agatur de unico actu, hoc eſt de morte pro Fide ſuſcepta. Verum, quod attinet ad virtutes, ſi aliqui actus heroici, ex. gr. Fidei, aut Charitatis, eſſent plene probati in proceſſu ordinario, etſi de eis nullum fieret verbum in Apoſtolico, dummodo tamen in proceſſu Apoſtolico plene eſſent comprobati alii actus earumdem virtutum, ex probationis ordine non videntur actus primi generis excludendi. Et hoc pacto intelligenda eſt aſſertio P. Ceparii *lib. 1. cap. 3.* ubi ait, nonnullas virtutes fuiſſe probatas ex proceſſibus ordinariis in cauſis SS. Didaci, & Franciſci Xaverii: quod ſane pluries admiſſum obſervavi, dum cauſa muneris mei intereram Congregationi ſacrorum rituum. Ratio vero eſt, quia, cum in dubio virtutum quæſtio ſit non de actibus, ſed de habitibus, qui ex pluribus atque continuatis actibus innoteſcunt, id efficit, ut, probato habitu ex actibus vel in ſolo proceſſu Apoſtolico, vel in utroque proceſſu relatis, non rejiciatur ulterior habitus probatio proveniens ex actibus in ſolo proceſſu ordinario enuntiatis: hæc enim actus probatio redigitur, ſevere loquendo, ad vim adminiculi, habita ratione habitus, de quo diſputatur.

7 Tertia id reſpicit, quod, cum res adhuc eſt integra, curare debent Poſtulatores, ſive loquamur de virtutibus, ſive de Martyrio, ſive de miraculis, ne deſint in proceſſu Apoſtolico teſtes oculati de iis deponentes. Nam, ſi, confecto proceſſu ordinario, in quo teſtes oculati teſtimonium tulerunt, timeatur obitus horum, vel aliorum, qui ſimili modo in novo proceſſu deponere poſſent, ex alibi dicendis inſtare queunt ipſi Poſtulatores pro conceſſione *litterarum remiſſorialium* examinandi cauſa in ſpecie teſtes ſenes, valetudinarios, aut cito abſfuturos. Quod ſi teſtes in proceſſu ordinario examinati ex viſis depoſuerint de actibus heroicis virtutum, vel de morte pro Fide ſuſcepta, vel de aliquibus determinatis miraculis, alii autem teſtes oculati ſint concordes in proceſſu Apoſtolico; licet in hoc aliqui etiam teſtes auriti reperiantur, in hiſce tamen circumſtantiis nihil eſt quod obſtet concordiæ probationum ac teſtium in utroque proceſſu contentorum: & in his utique circumſtantiis bene compertum eſt, quod ex utroque proceſſu ſimul juncto progreſſus ſit ad Beatificationem & Canonizationem.

8 Ultima propoſitio eo ſpectat, quod, prætermittendo cauſas procedentes per viam caſus excepti (in quibus virtutes atque Martyrium probantur per teſtes auritos, & in quibus proinde, ſi probata in proceſſu ordi-

ordinario per teſtes auritos, aut de publica voce & fama, ſive per hiſtorias ac monumenta, confirmata deinde ſint in Apoſtolico per ejuſdem generis probationes, tuto pede, unitis inſimul probationibus, ad ulteriora ſit progreſſus, id eſt ad approbationem prædictarum virtutum atque Martyrii) ſi verſemur in cauſis progredientibus per viam non cultus, in quibus probationes directæ requiruntur, hoc eſt per teſtes oculatos, ſive agatur de virtutibus, ſive de Martyrio, ſive de miraculis; & in his probationes omnes directæ, atque per oculatos teſtes contineantur in proceſſu ordinario, tantum autem ſubſidiariæ, per auritos nimirum teſtes, habeantur in Apoſtolico; hoc opus, hic labor eſt, ut videatur, an fieri valeat horum proceſſuum conjunctio; atque adeo ex ambobus ſimul junctis ad Beatificationem & Canonizationem procedi poſſit.

9 Videtur tamen aliqua diſtinctio de jure intercedere debere inter miracula, & virtutes, aut Martyrium, necnon inter cauſas, in quibus citra ullam Poſtulatorum culpam non ſuerunt tempore opportuno confecti proceſſus Apoſtolici, & eas, ubi ſine ulla rationabili cauſa Poſtulatores ipſi Apoſtolicorum eorumdem proceſſuum conſtructionem diſtulerunt. Quod enim attinet ad miracula, utriuſque proceſſus conjunctio de jure difficilius poterit admitti; cum cauſa Beatificationis & Canonizationis ſit voluntaria, non ſit neceſſario definienda, & nova miracula poſſint ſupervenire. Verum, quod ad virtutes ſpectat, quæ amplius ſupervenire non poſſunt, facilior poterit eſſe locus conjunctioni probationum, ſi culpa abfuerit, ut infra; præſertim, ſi teſtes oculati, qui depoſuerunt in proceſſu ordinario, nullam patiantur exceptionem in dictis & in perſonis, ſique, deficientibus in proceſſu Apoſtolico teſtibus oculatis, in eo ſaltem reperiantur teſtes ex audito ab iis, qui viderunt. In hiſce namque circumſtantiis abſonum non videtur virtutes & Martyrium approbare dependendo a prædictis probationibus ſimul unitis, ad normam textus *in cap. Præterea: de teſtib. & atteſt.* ubi: *Circumſpectus Judex atque diſcretus motum animi ſui ex argumentis & teſtimoniis, quæ rei aptiora eſſe compererit, confirmabit*. Nec enim aliqua pro hac re deerunt exempla. In cauſa quippe B. Hyacinthæ de Mareſcottis fuerunt approbatæ virtutes non per ſolos teſtes relatos in proceſſu Apoſtolico, in quo pauci oculati, iique ad probandum minime accommodati examinati fuerant, ſed & per hos, & per alios auritos in eumdem proceſſum deductos, inſuper additis aliis multis oculatis, qui fuerant examinati in proceſſu ordinario, quique plene in hoc ipſo depoſuerant. Item in cauſa B. Joannis de Prado approbatum fuit Martyrium, facta conjunctione proceſſuum, hoc eſt ordinarii, in quo plures teſtes oculati de ipſo Martyrio & ejuſdem cauſa depoſuerant, necnon Apoſtolici, in quo teſtes ex audito ab iis, qui viderant, & unus tantum oculatus teſtis ſuerant examinati. Hæc ipſe teſtari poſſum, qui munere Fidei Promotoris tunc fungebar, cum in ſacra Congregatione prædictæ cauſæ diſcuſſæ fuerunt.

10 Di.

10 Dictum eſt autem, *de jure* difficilius quæſitam conjunctionem admitti, quando agitur de miraculis; quia accedente Apoſtolica diſpenſatione, poterit eſſe locus eidem conjunctioni, teſte Cardinali de Lauræa *in 3. lib. ſent. tom. 4. diſp. 20. artic. 25. §. 6. num.* 1164. ubi: *Per proceſſum auctoritate ordinaria rite & valide formatum, quamvis non compulſatum auctoritate Apoſtolica, ſi Pontifex eum admittit, plene probatur miraculum ad effectum beatificandi & canonizandi; dummodo in ipſomet ſit concludenter per teſtes de viſu probatum, & conſtet de identitate proceſſus antiquitus formati.*

11 Verum, quidquid ſit de ſolutione modo memorata, profecto, ut explicationibus atque limitationibus hactenus expoſitis locus eſſe queat, ſequentia adjuncta concurrant oportet. Primum, quod in ſacra Congregatione diſcuſſa ſit & approbata validitas proceſſus ab Ordinario confecti: quamobrem, cum in ſuperioribus viſum eſt, Acta coram aliquo Judice probare etiam coram alio, additum adhuc eſt, id verum eſſe, ſi legitime facta fuerint. Quod & ad rem, de qua agimus, ſuaſit bon. mem. Andreas Pierius, qui ſpatio triginta & amplius annorum functus eſt munere Fidei Subpromotoris, in ſuo ſermone Italico ad Archiepiſcopum Myrenſem Fidei Promotorem ſuper cauſa Viterbien. B. Hyacinthæ de Mareſcottis, ubi occaſione virtutum ſecundum juris ſolemnitatem examinatus fuit articulus de conjunctione utriuſque proceſſus: *Veduteſi le ſcritture reſponſive alle animadverſioni di Monſignor Illuſtriſſimo Promotore mandateſi al Pieri, egli non ha alcun dubbio, che li teſtimonj eſaminati con autorità Apoſtolica poſſano eſſere coadjuvati da' teſtimonj eſaminati con autorità ordinaria, non ſolo in ragione di adminicolo, ma in grado di prova, di modo che queſta poſſa renderſi piena, e concludente con l'una e l'altra ſpecie de' teſtimonj, purchè la ſacra Congregazione abbia con ſuo precedente decreto approvata la validità de' proceſſi fabbricati con autorità ordinaria, e ne appariſca negli Atti il reſcritto poſitivo.* Quibus pariter Cardinalis de Lauræa *loc. cit. num.* 1166. conſentit, dum expoſcit validitatem proceſſus ordinarii, ut iſte admitti valeat ad probandum: *Dixi, ſi recte & valide formatus ſit proceſſus; ſi enim eſſentiale aliquid ei deficiat, nullus eſt, & nihil concludet.*

12 Secundum, quod proceſſus ordinarius compulſatus ſit in Apoſtolicum, ut conſtet videlicet de illius identitate, quodque fuerit in loco authentico conſervatus; uti animadvertit Matthæucc. *in cit. practica Theologico-Canonica tit. 1. cap. 2. num. 7.* & ut ipſi quoque animadverterunt Rotæ Auditores in relatione S. Iſidori Agricolæ *miraculo tertio poſt obitum*, ubi: *Et eo maxime, quando horum teſtium examinatorum* (intellige *auctoritate ordinaria*) *depoſitiones fuerunt, ſervatis ſervandis, compulſata.* Quare in omnibus cauſarum relationibus, in quibus iidem Rotæ Auditores teſtibus examinatis in proceſſu ordinario uſi ſunt non tanquam adminiculo, ſed tanquam probatione, nunquam id præſtiterunt, niſi prævia eorum legitima in proceſſum Apoſtolicum compulſatione. Tamen ſolemnitas iſta ceſſaret, ſi, ut ſupra vidimus, Pontifex ab ea diſpenſaret; quemadmodum ſum-

mus

Digitized by Google

mus Pontifex Benedictus XIII. die 12. Martii 1726. effecit in cauſa S. Agnetis de Monte Politiano, in qua approbatum fuit unum miraculum dependendo a teſtibus utriuſque proceſſus, prævia diſpenſatione compulſationis proceſſus ordinarii in Apoſtolicum faciendæ; & quemadmodum teſtatur etiam Cardinalis de Lauræa *loc. cit.* ubi, poſtquam docuit, proceſſum ordinarium non compulſatum in Apoſtolicum adhuc admitti ad probandum, ſi ſummus Pontifex ab eadem compulſatione diſpenſaverit, *num.*1167. ait: *Fieri enim poteſt, ut proceſſus ille non fuerit compulſatus, cum factus fuit alter proceſſus auctoritate Apoſtolica, & nihilominus Patroni cauſa exhibeant illum auctoritate ordinaria confectum; in quo caſu ſummus Pontifex diſpenſare ſolet in hac ſolemnitate, & eum admittit ad probandum: quod egomet pluries factum vidi in cauſis regionum remotiſſimarum.*

13 Tertium, quod teſtes proceſſus ordinarii mortui ſint tempore, quo fieri cœpit proceſſus Apoſtolicus: ſi enim tunc viverent, & non repeterentur auctoritate Apoſtolica, nulla eis fides tribuenda videtur. Ita proſequitur Cardinalis de Lauræa *in* 3. *lib. ſent. tom.*4. *diſp.*20. *art.*26. *num.* 2243. ubi: *Quia proceſſus illi facti auctoritate ordinaria aliquando, & ſæpe inſerviunt principaliter ſanctæ Sedi ad Beatificationem & Canonizationem, ſi fuerint compulſati ejuſdem ſanctæ Sedis auctoritate, & quod antiqui teſtes ſunt mortui &c.* Quod & fuit adnotatum ab Archiepiſcopo Myrenſi in diſcurſu edito pro veritate in cauſa B. Solani, ubi: *Facilius autem admittuntur etiam proceſſus auctoritate ordinaria, quando ſupervenit obitus teſtium, qui in proceſſibus Apoſtolicis repeti non potuerunt; ut in hac cauſa contigit pluribus, ſicuti habetur ex fide Parochorum fol.*1010. *uſque ad* 1016. *Conformando igitur ſe hujuſmodi praxi SS. Dominus noſter per ſuum reſcriptum clementer annuit, quod in hac cauſa haberi poſſit ratio etiam de proceſſibus auctoritate ordinaria factis; dummodo ſuper iiſdem miraculis adſint alii proceſſus auctoritate Apoſtolica fabricati. Quod pariter fecit ad relationem Em. Cardinalis de Carpineo in cauſa Segobien. Servi Dei Joannis de Cruce.* Et hæc omnia fomitem accipere poſſunt a juris diſpoſitione; cum videamus, tum a jure Civili *in l. final. C. de teſtib.* tum a Pontificio *in cap. Præſentata, eod. tit. de teſtibus*, ſtatui ac definiri, quod coram Judice repetantur tantummodo illi teſtes, qui fuerunt examinati coram Arbitro, quique adhuc vivunt; ad differentiam illorum, qui mortui ſint, utpote cum horum tantum atteſtationibus ſtandum eſſe dicatur.

14 Quartum, quod nulla interſit Poſtulatorum negligentia; ut adnotavit bon. mem. Jo. Baptiſta Bottinius in ſuis animadverſionibus editis ſuper hoc articulo in cauſa Viterbien. Beatæ Hyacinthæ de Mareſcottis, cum a ſan. mem. Clemente XI. ſpecialiter fuiſſet deputatus ad implendas vices Archiepiſcopi Myrenſis Fidei Promotoris: *Conſiderandum propono, an de aliqua negligentia redargui poſſint ipſi Poſtulatores, ob quam fieri non potuerit teſtium repetitio in proceſſu auctoritate Apoſtolica: proceſſus quippe auctoritate ordinaria fabricatus fuit anno* 1688. *unde niſi dilata fuiſſet confectio proceſſus auctoritate Apoſtolica uſque ad annum* 1692. *non contigiſſet obitus tot teſtium in illo examina-*

minatorum, quorum propterea repetitio commode fieri potuiſſet. Hæc autem negligentia præſcindendo ab aliis præjudicialibus effectibus, quos culpæ ſuſpicio parere poſſet, & præſertim diminuendi fidem teſtibus auctoritate Apoſtolica examinatis præſtandam, ſi dilatio ea non vacaret, ſaltem parere poteſt præjudicium & infortunium, quod eorumdem teſtium non repetitorum minor ſit habenda ratio, quam, ſi etiam a negligentiæ nota hujuſmodi dilatio eſſet immunis: ſibi enim imputare debent Poſtulatores, ſi tamdiu diſtulerunt proceſſum auctoritate Apoſtolica conficere; nec proinde, ob præmorientiam teſtium, eorum fidem & auctoritatem convalidare valent; juxta notum axioma, quod vigilantibus & non dormientibus jura ſubveniunt. Adderem autem ipſe ad aſſumptionis comprobationem ſamigeratum dictum in hiſce cauſis Angeli Roccæ *in tract. de Canoniz. SS. cap.* 31. *oper. tom.* 1. id eſt: *Arduitas item operis maturitatem poſtulat; quanto enim opus eſt magis arduum, tanto majori induſtria, & celeritate, diligentiæque tarditate faciendum eſt.* Præterquamquod, aliter ratiocinando, ſequeretur abſurditas: ſequeretur namque, quod vileſceret auctoritas proceſſuum Apoſtolicorum, ſi negligentiæ cauſa ſinerent Poſtulatores, omnes teſtes oculatos auctoritate ordinaria examinatos mori; hinc autem ſolos auritos examinari in proceſsu auctoritate Apoſtolica conficiendo. Re enim ipſa tum in cauſa B. Hyacinthæ de Mareſcottis ſuper virtutibus, tum in cauſa B. Joannis de Prado ſuper Martyrio Poſtulatores omnem lapidem moverunt, ut notam culpabilis dilationis a me tanquam Fidei Promotore ipſis oppoſitam averterent; prout feliciter propulſarunt, oſtendendo probabiles cauſas, propter quas tanto tempore proceſsus Apoſtolici conſtructionem diſtulerant.

CAPUT VI.

De Ordinariorum proceſſuum ſingularitate; hoc eſt, an aliquando eorum ope tantum, & citra Apoſtolicum proceſſum, deveniri poſſit ad Beatificationes & Canonizationes.

1 QUæſtionem in hoc capite propoſitam non de Beatificationibus & Canonizationibus æquipollentibus inſtituimus, ſed de formalibus. Certum eſt quippe, æquipollentes Beatificationes expleri poſse, & paſſim expletas fuiſse, necnon expleri ex ſolis Ordinariorum proceſſibus; confecto videlicet ab iis proceſſu ſuper cultu immemorabili, aut alio caſu excepto a decretis Urbani VIII. lataque ab iiſdem ſententia, quæ ſubinde confirmationem obtinuit, aut obtinet ab Apoſtolica Sede: & pariter compertum eſt, non raro etiam ſine quocumque proceſſu Canonizationes æquipollentes perfectas fuiſſe; præcepto ſcilicet antiquo alicujus cultu a ſummo Pontifice quavis juſta ratione ducto per Officii, ac Miſſæ recitationem, celebrationemque in Eccleſia univerſa. Tractant itaque de formalibus Beatificationibus & Canonizationibus

Auctores, dum quærunt, an eæ fieri poſſint citra ullum Apoſtolicum proceſſum, & ope tantum proceſſuum auctoritate ordinaria confectorum.

2 Molpheſius *conſil. 46. num. 21.* poſtquam expoſuit uſum Sedis Apoſtolicæ addendi proceſſibus ordinariis proceſſus Apoſtolicos, ſic ſcribit: *Licet Canonizatio ſic communiter fieri ſoleat, poſſet tamen ſummus Pontifex cum ſolis informationibus captis per locorum Epiſcopos ad Canonizationem procedere, ſi proceſſus legitimi ſint, & requiſita neceſſaria fuerint legitime probata*. Concordat Contelorius *de Canoniz. SS. cap. 5. num. 23.* ubi: *De jure etiam ex ſolis proceſſibus ab Ordinario rite & recte fabricatis poteſt Papa ad Canonizationem procedere*. Ad rem pariter præſentem conferunt ea, quæ habentur apud Bollandianos *ad diem 24. Martii tom. 3. pag. 519.* Ibi namque refertur, Henricum Epiſcopum Lincopenſem anno 1469. Judices commiſſarios deſtinaſſe proceſſui ſua auctoritate ordinaria faciendo in cauſa B. Catharinæ Suecicæ conceptis hiſce verbis: *Ut, ſi contentari noluerit Sedes Apoſtolica de his, quæ pro parte tunc collecta & conſcripta ſunt, vel quæ ad eam directa fuerint; ſed decreverit, unum, vel plures Prælatos de Regno, vel de Partibus extra Regnum ad locum ipſum in Vaſtenum dirigere ad inquiſitionem diligentiorem, & examinationem uberiorem & magis exactam faciendam, requirendam, & peragendam, poſſint tunc hujuſmodi teſtes jam recepti, collecti, & inſcripti ad faciendam & perhibendam plenam fidem citari, & opportune juxta negotii exigentiam convocari & ſerioſe ac ſpecialiter requiri & examinari*. Verba enim illa, *Si contentari, noluerit Sedes Apoſtolica*, ſatis oſtendunt, ab Apoſtolica Sede aliquando quidem factam fuiſſe Canonizationem ex Ordinariorum proceſſibus una cum proceſſibus Apoſtolicis, ſed & interdum ex ſolis illis Ordinariorum. A Canonizationibus autem ad Beatificationes tranſeundo, narrat Aurelius Grattarola *in Actis Canonizationis S. Caroli Borromæi part. 1. cap. 26.* ſibi in Urbe ſuaſum fuiſſe, non poſſe profecto ex ſolis proceſſibus per Ordinarios confectis ad Canonizationem progreſſum fieri, veruntamen cum eis ſolis poſſe Beatificationem obtineri: *Pareva ad alcuni, che foſſe ſtato bene dimandare il titolo di Beato, perchè l'avreſſimo ottenuto facilmente con queſti ſoli proceſſi*, hoc eſt cum proceſſibus factis ab Ordinario; *ma noi giudicammo, eſſer meglio attendere alla ſpedizione della Canonizazione, per la ſperanza ferma, che vi era, di vederla toſto ſpedita*. Item P. Ceparius *in direct. lib. 2. cap. 12.* ita habet: *Sixtus V. inſtituit Congregationem Cardinalium ſuper ſacros ritus: itaque ejus tempore cœperunt tractari hæc negotia in eadem Congregatione. Proponebatur inſtantia & ſupplicatio facta Pontifici de Beatificatione alicujus de mandato Papæ. Congregatio proceſſus informativos formatos ab Ordinariis locorum, vel etiam proceſſus remiſſoriales formatos auctoritate Apoſtolica, & alias ſcripturas inſpiciendas committebat alicui ex illis Cardinalibus ad relationem faciendam in dicta Congregatione. Informabantur alii Cardinales dictæ Congregationis; & poſtea, facta ab eo Cardinali, cui commiſſa fuerat cauſa, relatione in Congregatione, ad plura ſuffragia decernebatur, an tale privilegium eſſet per Sedem Apoſtolicam concedendum. Poſtmodum ab antiquiori Cardinali dictæ Congregationis in proximo Conſi-*

ſtorio

ſtorio referebatur Papa ſententia Congregationis, & Pontifex approbabat; & privilegium concedebatur per litteras patentes ejuſdem Congregationis, ab eodem antiquiori Cardinali, ſeu Præfecto dictæ Congregationis expeditas, ſubſcriptas, & ſuo ſigillo munitas, in quibus dicebatur, quod, facta Sanctiſſimo relatione ſententiæ Congregationis, Pontifex approbaverat. Ubi notanda ſunt verba illa disjunctiva, *proceſſus informativos formatos ab Ordinariis locorum, vel etiam proceſſus remiſſoriales formatos auctoritate Apoſtolica*: ex iis quippe cognoſcitur, Beatificationis honores aliquando fuiſſe conceſſos ex ſolis Ordinariorum proceſſibus.

3 Hæc ſunt, quæ apud Auctores de materia tractantes leguntur. Verum, ſi de Sedis Apoſtolicæ conſuetudine ſermo fieri velit, dicimus primo, antiquum eſſe morem Sedis ejuſdem Apoſtolicæ, & fere coævum reſervationi cauſarum eidem factæ, ut ad Canonizationem progreſſus non fiat, niſi accedentibus proceſſibus auctoritate Apoſtolica factis: ſecundo, morem prædictum eſſe rationi innixum: tertio, nullam factam fuiſſe poſt memorata tempora Canonizationem cum ſolis Ordinariorum proceſſibus: poſtremo, adhuc diſputari poſſe, an in formalibus Beatificationibus & Canonizationibus unquam ex diſpenſatione conceſſum fuerit, ut ad probandum aliquem cauſæ articulum, aut ad probandum aliquod miraculum, ſuper quo teſtes Apoſtolici nihil depoſuerant, proceſſus ordinarius perinde haberetur, ac ſi eſſet Apoſtolica auctoritate conſtructus, & ideo nullo indigens ſupplemento ex proceſſu vere Apoſtolico.

4 Quod igitur mos non procedendi ad Canonizationes ex ſolis Ordinariorum proceſſibus, ſed accedentibus etiam proceſſibus Apoſtolicis, ſit coævus reſervationi cauſarum factæ Apoſtolicæ Sedi, ex his, quæ in ſuperioribus dicta ſunt, nulloque negotio demonſtratur. Ibi enim non ex placitis Auctorum, ſed ex legibus ab ipſa Sede Apoſtolica præſcriptis probatum eſt, ſupplicationes, petitiones, & proceſſus Ordinariorum initium dediſſe cauſis Canonizationis: atque adeo, cum ex iiſdem legibus alibi referendis deſumatur, Sedem Apoſtolicam a prædictis petitionibus, ſupplicationibus, & proceſſibus edoctam præcipere conſueviſſe conſtructionem proceſſuum ſua auctoritate faciendam, ordine certe iſto perſpicuum fit, coævam eſſe reſervationi earumdem cauſarum conſuetudinem procedendi ad Canonizationes, non ex ſolis Ordinariorum proceſſibus, ſed accedentibus etiam Apoſtolicis. Pariter, quod uſus hic rationi ſit innixus, deprehendi facile poteſt: accuratiores quippe diligentiæ pro veritate eruenda adhibentur profecto in proceſſibus Apoſtolicis, quam in proceſſibus Ordinariorum. Si vero objiceretur, eadem ipſa a nonnullis Ordinariis hodie in ſuis proceſſibus adhiberi cautionum remedia, quæ adhibentur in proceſſibus Apoſtolicis; reſponderi tum poſſet, id ſane laudabiliter a nonnullis Ordinariis præſtari, attamen non ab omnibus; atque adeo legem reſpicere ad ea, quæ frequentius, non autem ad alia, quæ rarius contingunt. Porro addidiſſe fas ſit, convenire dignitati Sedis Apo-

ſtolicæ, ut ad tanti negotii definitionem deveniatur, dependendo etiam a proceſſu ſua auctoritate confecto: eoque magis, cum Apoſtolicus proceſſus non ab uno, ſed a pluribus Epiſcopis Judicibus delegatis conficiatur; nec Apoſtolicus proceſſus conficiatur, niſi tranſmiſſis a Fidei Promotore in Urbe exiſtente interrogatoriis ad ſuum Subpromotorem exiſtentem in loco, in quo fit proceſſus; novique proceſſus conſtructio ſuper iiſdem virtutibus, ſuper eodem Martyrio, & aliquando ſuper iiſdem miraculis, ſuper quibus primus proceſſus confectus eſt ab Ordinario, rigidiorem, accuratiorem, & ad veritatem confirmandam magis aptam efficiat indaginem, quæ hiſce cauſis eſt omnino neceſſaria. Item, quod nulla poſt dicta tempora facta fuerit Canonizatio ex ſolis Ordinariorum proceſſibus, propterea oſtenditur, quia omnia exempla, quæ pro adverſa aſſumptione afferri poſſent, ſunt dictis temporibus anteriora. In cauſa autem S. Caroli Borromæi Poſtulatores quidem ſupplicarunt, ut ad Canonizationem progreſſus fieret ex ſolis Ordinariorum proceſſibus; veruntamen id aſſequi minime potuerunt, teſte Grattarola *loc. cit. Miſero in diſputa, ſe i proceſſi fatti con autorità ordinaria valevano per la Canonizzazione: benchè alcuni di loro diceſſero* (loquitur nempe de Rotæ Auditoribus) *che potevano valere, fu però concluſo, che s'aveſſero a fare nuovi proceſſi con autorità Apoſtolica; poſciachè la ſanta Sede Apoſtolica non è ſtata ſolita canonizzare alcun Santo con altri proceſſi, che con quelli fatti di ſua commeſſione*. Idem *cap. ſeq.* poſtquam narravit obitum Clementis VIII. & electionem Leonis XI. & commiſſionem introductionis prædictæ cauſæ ab hoc ſignatam, ſubdit: *Anzi, parendogli, che la cauſa doveſſe andare per queſto riſpetto troppo in lungo, dimandò a Monſignor Franceſco Penia, ſe era poſſibile venire alla Canonizzazione co i primi proceſſi; e dicendogli, che non conveniva farlo, lo pregò con grand'iſtanza come primo Giudice, che egli era e che maneggiava tutta la cauſa, che ſollecitaſſe di sbrigarla preſto, dicendo d'avervi poco di vita e che bramava di vederla toſto finita*. Quamvis enim ratio in id regeri valeat, quod aliquot ordinarii proceſſus in eadem S. Caroli cauſa minime validi fuerint; reſponderi nihilominus poteſt, duplici de cauſa conceſſum haud fuiſſe, ut cum illis ſolis ad Canonizationem liceret procedere, id eſt, & quia proceſſus ipſi nullitate laborabant, & in primis quia id erat præter conſuetudinem.

5 Hæc comprobantur ex relatione Rotæ Auditorum in dicta cauſa. En quippe Poſtulatorum petitio ſimul cum negativo ad eamdem reſponſo: *Quia Mediolanenſes pro Canonizatione inſtantes acriter prætendebant, ex duobus proceſſibus Mediolani ordinatis ita cauſam fuiſſe inſtructam, ut, nullis aliis factis proceſſibus aut probationibus receptis, deveniri poſſet ad Canonizationem Famuli Dei Caroli; ideo, ſuper hoc dato particulari dubio, eoque diſcuſſo die* 10. *Januarii* 1605. *tametſi Dominus Litta in ſententiam affirmativam propendere videretur, nihilominus tandem concluſum fuit, novum proceſſum ſuper inquiſitione ſpeciali auctoritate Apoſtolica fuiſſe faciendum*. Subſequitur autem ratio in eo conſiſtens, quod, licet Ordinarii poſſint proceſſus conficere, de Sedis tamen

Digitized by Google

men Apoſtolicæ more cum iſtis ſolis ad Canonizationem nequaquam proceditur: *Ceterum, poſtquam Sedes Apoſtolica graviſsimis cauſis ducta Sanctorum Canonizationem ſibi reſervavit, non conſuevit cum proceſsibus auctoritate ordinaria confectis Sanctos canonizare; ſed, ſervatis ſervandis, uti mox explicabitur, & confectis articulis, & datis interrogatoriis in Curia auctoritate Apoſtolica fiunt proceſsus: ex quibus poſtea, ſi cauſa videatur bene inſtructa, devenitur ad Canonizationem Sanctorum*. Cui rationi alia poſtea ſuperadditur a proceſſuum nullitate deducta: *Supradictis accedebat, quia in caſu propoſito ſatis poterat dubitari de validitate dictorum proceſsuum*. Præterquamquod in expoſitione facti non ita pridem memorati Leonis XI, hæc habentur: *Statim me Peniam Rotæ Decanum advocari juſsit, cui poſtulationem ſacri Collegii, & ſuum deſiderium ſignificans hortabatur, ut quamprimum negotium abſolveretur: dicebat enim, ſe adeo ſenem non poſse longas moras expectare, & propterea cupere ſe, ut cum ſolis proceſsibus auctoritate ordinaria factis in cauſa procederetur, Penia, commemorato ſtatu cauſæ & reſolutione jam facta, Sanctiſsimo expoſuit, non poſse cum dignitate ſua & Sedis Apoſtolicæ rem tantam aggredi & perficere cum prædictis proceſsibus; ideoque novum omnino auctoritate ſua & Sedis Apoſtolicæ fore fabricandum. Quibus auditis, facile acquievit Pontifex; id ſolum adjiciens, ut celeriter, quantum fieri poſset, articuli formarentur, & remiſsoria expediretur*.

6 Id denique, quod diſputari adhuc poſſit, an unquam ex diſpenſatione conceſſum fuerit pro formalibus Beatificationibus & Canonizationibus obtinendis, ut ad probandum aliquem cauſæ articulum, aut aliquod miraculum, ſuper quo teſtes Apoſtolici nihil depoſuerant, proceſſus ordinarius perinde haberetur, ac ſi eſſet Apoſtolica auctoritate confectus, & idcirco nullo indigens ſupplemento ex proceſſu vere Apoſtolico; deducitur ex aſſertione Cardinalis de Lauræa in ſuperioribus relata. Nam, cum ibi aſſerat, miraculum plene probari Beatificationis & Canonizationis gratia tantum per teſtes oculatos examinatos in proceſſu ordinario, etiamſi hic non ſit compulſatus in Apoſtolicum, dummodo tamen Pontifex prædictum proceſſum admittat; quæri proinde poteſt, utrum hæc aſſertio ſit intelligenda de caſu, in quo teſtes oculati omnes ſunt in proceſſu ordinario, auriti autem ſunt in Apoſtolico, in quem ordinarius non eſt compulſatus, quo ſenſu eam nos antea explicavimus; an potius accipienda ſit de caſu, in quo omnes teſtes oculati habentur in proceſſu ordinario, nullus vero vel auritus in Apoſtolico invenitur, qui verbum faciat de miraculo, de quo loquuntur teſtes proceſſus ordinarii in proceſſum Apoſtolicum minime compulſati. Ex qua duplici præfatæ aſſertionis interpretatione oritur, eſse etiamnum diſputabile, an ad probandum aliquem cauſæ articulum, vel aliquod miraculum, ſuper quo teſtes Apoſtolici nihil depoſuerunt, nec ullus in Apoſtolico proceſsu de eo reperitur teſtis vel auritus, admiſſi unquam fuerint per Apoſtolicam diſpenſationem ſoli teſtes oculati in proceſsu ordinario examinati.

7 Sed

7 Sed ipſam hanc rem propius aſpicere poſse videntur nonnulla ſacræ Congregationis reſcripta, per quæ variis ex circumſtantiis modo conceſsum fuit, modo negatum, ut proceſsus ordinarius ita haberetur, quaſi eſset Apoſtolica auctoritate confectus. Fuit quippe hæc conceſſio facta in cauſa tunc Beati, nunc Sancti Thuribii, Limana videlicet Beatificationis 25. Martii 1668.; in cauſa Segobien. tunc Beati, nunc Sancti Joannis a Cruce die 3. Septembris 1674.; in alia Limana tunc Beati, nunc Sancti Franciſci Solani die 9. Septembris ejuſdem anni; atque in Romana, ſeu civitatis Ducalis tunc Beati, nunc Sancti Felicis a Cantalicio die 17. Maji 1676.: contra vero ſuit id denegatum in cauſa Herlemen. Martyrum Gorcomienſium 17. Junii 1673.; in Portugallien. Ven. Servi Dei Antonii a Conceptione 16. Septembris 1673.; & in Romana, ſeu Polona tunc Beati, nunc Sancti Stanislai Novitii Societatis Jeſu die 1. Martii 1681. Verum, ut ingenue loquamur, videntur potius conſimiles ſupplicationes fuiſse a Poſtulatoribus exhibitæ, ut probationes proceſsus ordinarii conjungi poſsent cum probationibus proceſsus Apoſtolici, non adminiculi, ſed æqualis probationis ratione; quam, ut aliquis cauſæ articulus, vel aliquod miraculum, de quo teſtes Apoſtolici vel ex audito, nihil depoſuerant, probari poſſet ex ſolis teſtibus oculatis in proceſſu ordinario examinatis. Huic porro conjecturæ locus aperitur ex mox adducendis. Dum munere fungebamur Fidei Promotoris, Poſtulator cauſæ S. Joannis Franciſci Regis ſupplicavit ſan. mem. Clementi Papæ XI. ut prima pars proceſſus Anicienſis auctoritate ordinaria confecti ſimiliter haberetur, ut ſi eſſet auctoritate Apoſtolica confectus: aderant enim in ea teſtes oculati deponentes de pluribus actibus heroicarum virtutum & de miraculis, cum in proceſſu Apoſtolico ſere omnes teſtes haberentur auriti, reliqui vero, qui habebantur oculati, ad integram probationem minime ſufficerent. Deputata autem particulari Congregatione quinque Cardinalium ex his, qui ſacris ritibus erant præpoſiti, necnon Secretarii Congregationis rituum, & mei tunc Coadiutoris Fidei Promotoris ſequens editum decretum eſt: *Porrecto SS. Domino N. ſupplici libello a Poſtulatore cauſæ Beatificationis & Canonizationis Servi Dei Joannis Franciſci Regis, eodemque remiſſo ad Congregationem particularem a Sanctitate ſua ſpecialiter deputatam, eadem Congregatio die 21. Februarii 1711. reſpondit, poſſe, ſi Sanctiſſimo videbitur, in caſu, de quo agitur, & ex motivis ac circumſtantiis ſpecialibus in hac cauſa concurrentibus admitti ad ſubſtantiam probationis, & non pro ſolo adminiculo, primam partem proceſſus Anicienſis auctoritate ordinaria conſtructi, validi quoad dictam primam partem a ſacra Congregatione declarati. Factaque Sanctitati ſuæ relatione, eadem, audito Fidei Promotoris Coadjutore, benigne annuit die 23. Martii 1711.* Decretum iſtud ad minimum oſtendit, diſputabile id eſſe, utrum, petentibus Poſtulatoribus, ut proceſſus ordinarius perinde habeatur, quaſi eſſet Apoſtolica auctoritate confectus, hoc ita intelligendum ſit, ut alicui cauſæ articulo ſolus ſufficere poſſit proceſſus ordinarius, etſi nihil de eodem articulo

articulo

ticulo contineatur in proceſſu Apoſtolico, an potius, ut proceſſum ipſum ordinarium non adminiculi, ſed æqualis probationis ratione conjungere liceat cum Apoſtolico.

8 Addi quoque poteſt, quod, licet hodie pacata ſit in ſacrorum rituum Congregatione opinio de conjunctione utriuſque proceſſus æqualis probationis reſpectu, quotieſcumque concurrant adjuncta ſuperius expoſita, aliter tamen res olim ſe habebat: nonnulli ſiquidem ex Conſultoribus adhærebant ſententiæ in ſuperioribus confutatæ, id eſt quod, *commiſſione* ſignata, nulla ratio habenda eſſet proceſſus ordinarii, vel ad ſummum, ſi aliqua ejus eſſet habenda, non poſset tamen haberi, niſi tanquam puri adminiculi. Poſtulatores cauſæ B. Hyacinthæ de Mareſcottis diſputandum propoſuerunt dubium de viribus proceſsus ordinarii, utrum ſcilicet conjungi poſset cum proceſsu Apoſtolico ratione æqualis probationis, an potius puri adminiculi: nulla autem capta fuit a ſacra Congregatione ordinaria ea de re deliberatio, ſed tantum dictum fuit, de eodem articulo agendum eſse in propoſitione cauſæ ſuper dubio virtutum. Item, cum primum in cauſa B. Joannis de Prado propoſitum ſuit coram ſan. mem. Clemente XI. dubium de Martyrio & cauſa Martyrii, ipſe equidem meo ſuffragio probare conatus ſum probationis imbecillitatem, eo quia validiora argumenta deſumebantur ex proceſsu ordinario, qui minime poterat conjungi cum Apoſtolico, niſi tanquam purum adminiculum: attamen alii Conſultores reſponderunt, prædictam ſententiam eſse nimis rigidam, quin & fuiſse ſententiam Petri Franciſci de Rubeis Fidei Promotoris, ſed eam nunquam fuiſse a ſacra Congregatione receptam. Porro, cum Poſtulator cauſæ S. Franciſci Regis exhibuit ſupplicationem antea recenſitam, clar. mem. Cardinalis Ferrarius, qui particulari illi interfuit Congregationi, non modo dixit,& id profecto recte dicere poterat, quoniam inſigni doctrina pollebat, ſe vim petitionis nequaquam percipere (cum etenim prima pars proceſsus Anicienſis fuiſset valida declarata a ſacra Congregatione, necnon teſtes in ea examinati jam eſsent mortui, quando conditus fuit proceſsus Apoſtolicus, de jure erat, nec aderat diſpenſationis neceſſitas, ut teſtes examinati auctoritate ordinaria conjungerentur æqualis probationis ratione cum teſtibus proceſſus Apoſtolici) ſed & mihi demandavit, ut rem per ſua principia perpenderem: quod ſane ſi præſtitiſſem, vir ille doctiſſimus ſibi pollicebatur, me eam dimiſſurum, quam amplexus fueram, ſententiam in Congregatione habita ſuper cauſa B. Joannis de Prado, cujus ipſe erat Relator. Mandatis itaque morem geſſi, iterumque propoſita cauſa ipſa ſuper eodem dubio, diſſertationem exaravi, in qua tametſi ſcriberem more Fidei Promotoris, atque adeo contenderem, Martyrium non eſſe probatum; perpenſis nihilominus ſundamentis & rationibus, quæ pugnabant pro conjunctione proceſſus ordinarii cum Apoſtolico, non adminiculi, ſed æqualis probationis reſpectu, ſaſſus etiam ſum, hanc eſſe veriorem ſententiam, & hanc eamdem eſſe uſu retinendam, dummodo

Digitized by Google

modo adjuncta ſuperius relata non eſſent deſideranda. Cumque concordia fuerint Conſultorum, & Cardinalium ſuffragia, tum autem a ſan. mem. Clemente Papa XI. prius viſis accuratiſſime videndis, necnon eo, quo pollebat, ingenio, eaque, qua præditus erat, rerum experientia omnibus & ſingulis diligenter conſideratis, editum fuerit decretum de ipſa Martyrii approbatione; tunc ceſſare cœpit toties dicta dubitatio de viribus proceſſus ordinarii, hoc eſt utrum ad æqualem probationem cum proceſſu Apoſtolico, an ad ſimplex ejus adminiculum eſſet redigendus. Rurſus poſtea de hoc eodem articulo actum eſt, quando propoſitum fuit dubium de virtutibus B. Hyacinthæ de Mareſcottis: ſed & tunc ſacra Congregatio ſententiæ inhæſit in cauſa B. Joannis de Prado receptæ, & ſimiliter etiam fecit in ceteris cauſis propoſitis ac definitis, dum fungebar munere Fidei Promotoris. Verum, ſi ante hæc tempora in ſacra Congregatione diſputabatur, quanti valeret proceſsus ordinarius conjunctus cum Apoſtolico, veriſimile profecto eſt, Poſtulatores temporibus ſuperioribus ſupplicantes, ut proceſsus ordinarius ita haberetur, quaſi eſſet Apoſtolica auctoritate confectus, nihil aliud petere voluiſſe, niſi, ut conjungi poſſet æqualis probationis ratione cum proceſſu Apoſtolico. Quare ſubſiſtit aſſertio ſuperius indicata, quod adhuc diſputari poſſit, an ex Apoſtolica diſpenſatione unquam pro formalibus Beatificationibus & Canonizationibus obtinendis conceſſum ſit, ut ad probandum aliquem cauſæ articulum, aut aliquod miraculum, ſuper quo teſtes Apoſtolici nihil depoſuerunt, proceſſum ordinarium perinde habere liceat, ac ſi eſset Apoſtolica auctoritate confectus.

9 Reſumentes igitur, quæ fuſe hactenus dicta ſunt quoad proceſſus Ordinariorum, ſtatuimus quidem, Ordinarios ante appoſitionem manus Sedis Apoſtolicæ poſse conficere proceſsus nedum ſuper non cultu, aut ſuper caſu excepto, verum etiam ſuper ſama virtutum, Martyrii, & miraculorum; quin immo maximopere expedire,ut in eoſdem proceſsus probationes etiam recipiantur de virtutibus, Martyrio, & miraculis in ſpecie; atque adeo hos ipſos proceſsus, ſi rite & recte confecti ſint, conjungi poſse æqualis probationis ratione cum proceſſibus Apoſtolicis, modo inter ordinarios, & Apoſtolicos adſit congruentia: ſed & aſserimus, cauſarum Poſtulatores neutiquam poſse ſibi blandiri, ut, deficientibus omnino probationibus in proceſsu Apoſtolico ſuper aliquo cauſæ articulo, aut ſuper quopiam miraculo, ex ſummi Pontificis indulgentia proceſsus ordinarius ita haberi valeat, quaſi eſset Apoſtolica auctoritate confectus, quando res eſt de Beatificatione & Canonizatione formali. Pro materiæ demum complemento adjiciendæ hic viderentur neceſsariæ conditiones ad validitatem proceſsuum ab Ordinariis conficiendorum: verum, quoniam multa communia ſunt ſuper validitatis argumento proceſsus ordinarios inter, & Apoſtolicos; idcirco, cum de horum validitate tractabimus, conditiones etiam pro illorum validitate exponemus.

CAPUT

CAPUT VII.

De non cultu, deque nonnullis ad ornatum materiæ de non cultu præmittendis.

1 COnſectionem proceſsuum auctoritate ordinaria conſtruendorum ſuper ſama virtutum, aut Martyrii, & miraculorum ſequitur conſectio proceſsus eadem auctoritate conficiendi, quatenus Ordinarius eum conſtruere velit, ſuper non cultu, & quatenus cauſa per non cultus viam progredi debeat, ut alias dictum eſt.

2 Ad ornatum autem, & hujus de non cultu materiæ intelligentiam nonnulla ſunt præmittenda. Ac primum quidem præſentem non cultus materiam minime ad eos pertinere, qui in numerum Beatorum, vel Sanctorum relati ſunt aut juxta Eccleſiæ uſum ante tempora Alexandri III. aut juxta conſuetudinem & diſciplinam poſt dicta tempora, vel prope eadem introductam; nec ad eos pariter attinere, qui ſunt in poſſeſſione cultus immemorabilis, aut quibus cultus exhibetur vel ex permiſſione ſummorum Pontificum, vel ſacræ rituum Congregationis, vel per Patrum, virorumque ſanctorum ſcripta; ſed eam tantum coercitam eſſe in illis Dei Servis, qui mortui ſunt cum ſama ſanctitatis & miraculorum, necnon pro quibus nulla omnino militat publici cultus conceſſio ſive ab expreſſa ſive a tacita Sedis Apoſtolicæ auctoritate proveniens.

3 Præmittendum eſt quoque, neminem poſſe publico cultu memoratos Dei Servos colere, etiamſi per eos miracula fierent; cum Apoſtolica auctoritas ſit neceſsaria, ut eos publico cultu venerari poſſimus, juxta textum Alexandri III. ſæpe citatum *in cap. Audivimus: de Reliq. & venerat. SS.* ubi: *Cum, etiamſi per eum miracula plurima fierent, non liceret vobis pro Sancto abſque auctoritate Romana Eccleſiæ eum publice venerari*. Nam, etſi modo dictum verbum *publice*, quod eſt in ſecunda collectione Decretalium, quam publici juris fecit Antonius Auguſtinus, non inveniatur in ultima collectione ſacta per S. Raymundum de Pennafort auctoritate Gregorii IX., communis nihilominus eſt Eruditorum opinio, confugiendum eſse ad antiquiores collectiones, ut verus habeatur ſenſus Canonis, vel Decretalis in ultima collectione relatæ; quandoquidem hujus Conditor brevitati conſulens nonnulla detraxit, ſine quibus aliquando genuinum ſenſum aſsequi non licet: quemadmodum animadvertit Cujacius *ad cap. 1. Qui Clerici* & pluribuſque hac in re congeſtis eam exornat Gonzalez *in appar. ad jus Can. num. 53.* & ſicut ipſemet Antonius Auguſtinus *in præfat. antiquar. Decretal.* ad Gregorium XIII. fatetur his verbis: *Multa ſunt a Raymundo detracta, quæ, niſi legantur, vix relictorum ſententiam deprehendimus*; quæ verba laudat & ſequitur Rota *in Nullius Tudelæ, ſeu Tiraſonen. Decimarum 9. Junii 1698. §. Relevantia in fine* coram claræ memoriæ Cardinali

Caprara. Quatenus autem aliquis mordicus inſiſtere vellet prooemio noſtrarum Decretalium, ubi Gregorius profitetur, ſuperflua ſolummodo fuiſſe reſecata; *Ad communem & maxime ſtudentium utilitatem per dilectum Filium Fratrem Raymundum Capellanum & Pœnitentiarium noſtrum illas in unum volumen (reſecatis ſuperfluis) providimus redigendas*, hinc ſcilicet inferendo, non poſſe textum noſtræ collectionis ſuppleri textu relato in ſecunda Decretalium collectione; fugiendi gratia inopportunam diſputationem ſatis erit ad rem præſentem ſubdere, quod verbum illud *publice*, quamquam non reperiatur *in cap. Audivimus* noſtræ collectionis, habetur tamen *in cap. Cum ex eo* (ejuſdem collectionis) *eod. tit. de Reliq. & venerat. SS.* ubi: *Inventas autem* (ſermo eſt de Reliquiis) *de novo nemo publice venerari præſumat, niſi prius auctoritate Romani Pontificis fuerint approbatæ*. Hic nempe textus, ſecundum alibi dicta, ſine ulla dubitatione procedit quoad Reliquias eorum, qui Apoſtolica auctoritate minime beatificati, aut canonizati fuerunt.

4 Inſuper præmonere juvat, quod, licet hos Dei Servos publico cultu venerari non poſſimus, nihil tamen prohibet, quin eos privato cultu proſequamur. Si enim illis, dum vivunt, laudabile eſt, ut cultum ipſum privatum impendamus, & nos eorum precibus commendemus: Sanctus quippe Athanaſius *in libro de Virginitate num.22. tom.2. oper.* inquit: *Si ingreſſus fuerit vir juſtus in domum tuam, cum timore & tremore occurres ipſi, & procides humi ad pedes ejus adorans*; & S. Hieronymus *in vita S. Paulæ* narrat, eam, cum ſanctos Eremitas inviſeret, conſueviſſe ad eorum pedes ſe advolvere, perinde ac ſi in ſingulis Chriſtum adoraret; Sanctus autem Joannes Chryſoſtomus *in Act. Apoſtolor. homil. 53. num. 5. tom. 9. oper.* ſubdit, juſtos viros domi noſtræ retinendos, advocandos, & quærendos, atque adeo ad illorum domicilium accedendum, ut benedictionem recipiamus: *Si non domi recipias, illum adi; cum illo verſare, ad ejus domum accede ut poſſis illo frui, ejuſque benedictione: magna quippe eſt Sanctorum benedictio, quam aſſequi curemus, ut eorum precibus adjuti, Dei qui illos roborat, miſericordia fruamur*. Potiori profecto ratione eoſdem privato cultu poſt obitum venerari poterimus, quando regnare creduntur in cælis, & pie poteſt exiſtimari, eos pro nobis eſſe apud Deum interceſſores; veluti late firmant Gloſſa *in cap. unico, v. Sedis Apoſtolicæ: de Reliq. & venerat. SS. in 6. & in cap. Audivimus* Zabarell. *num.7.* Abb. *num.3.* Innocent. *num.4.* Oſtienſ. *num.11.* Fagnan. *num. 18. & 19.* Barboſ. *in cap. Cum ex eo, num. 5. de Reliq. & venerat. SS.* Silveſter *in ſumma v. Canonizatio num. 1.* Angel. *in ſumma in eodem verb. Canonizatio num. 2.* Layman. *in Theolog. moral. lib. 4. tract. 7. cap. 5. num. 14.* Bonacina *oper. moral. tom.2. diſput.3. quæſt.1. punct.2. num.2.* Azor. *inſtit. moral. tom. 2. lib. 5. cap. 6. quæſt. 8. in fine*, Caſtropalao *oper. moral. tom. 2. de adorat. diſput. 1. punct. 3. num. 7.* Blaſius a Purificatione *in tract. de adorat. diſput. 8. dub. 5. §.3. num.66. & ſeq.* Carena *de ſancto Officio par.2. tit.17. §.12. num.48.* Del Bene *de inquiſit. tom. 2. dubit. 234. ſect. 2. num. 1.*

Albit-

Albit. *de inconſt. in Fide par. 1. cap. 40. num. 183.* Paſqualig. *in addit. ad Lauret. de Franch. de controv. inter Epiſcop. & Regular. tit. de cultu erga non Canonizatum num.* 1222. Contelor. *de Canonizat. SS. cap. 22. num. 1. & plurib. ſeqq.*, Caſtellin. *de certitud. glor. SS. cap. 2. punct. 24. & punct. 25.* Cepar. *in director. Canonizat. lib. 2. cap. 7. §. Dico primo, & §. Dico ſecundo*, & latiſſime quidem Baldell. *Theolog. moral. tom. 2. lib. 3. diſput. 12. num. 1. & num. 20.* Penia *in tract. hac de re edito, ac typis impreſſo apud Pignatell. conſult. 38. num. 9. tom. 5.* Molpheſ. *conſil. 45. num. 17. & plurib. ſeqq.*, Pignatell. *conſult. 499. num. 7. & 8. tom. 1. conſult. 104. num. 1. & plurib. ſeqq. tom. 9., & conſult. 197. num. 8. tom. 10.* Porro concordant infra referenda Urbani VIII. decreta. Cum enim minime prohibeatur oblatio tabellarum ad ſepulcra Servorum Dei non beatificatorum, neque canonizatorum, dummodo reponantur in loco privato, juxta ea quæ mox dicenda ſunt; cumque poſt eadem decreta paſſim examinentur miracula, quæ facta ſunt, invocato nomine eorumdem Dei Servorum; manifeſta hæc utique ſunt indicia, quod in iiſdem decretis prohibitus quidem eſt publicus cultus, nequaquam vero privatus.

5 Præmittendum eſt denique, cultum poſſe dici publicum duplici modo. Ac primo quidem publicus eſt, cum palam & coram aliis exhibetur, juxta illud 2. *Machabæor. cap. 3. v. 18. Alii etiam gregatim de domibus confluebant publica ſupplicatione obſecrantes pro eo, quod &c.* & *Actor. cap. 16.* ubi Paulus, ut verbera accepta coram aliis memoraret, ait, *Cæſos nos publice &c.* vel *cap. 20.* ubi, ut ſuas exponeret conciones populo factas, ait: *Vos ſcitis &c. quomodo nihil ſubtraxerim utilium, quominus annuntiarem vobis & docerem vos publice & per domos, teſtificans &c.* quibus conſentit textus *in Clementina unica, de Judæis et Saracenis*, ubi: *Ad locum inſuper, ubi olim quidam ſepultus extitit Saracenus, quem ut Sanctum Saraceni alii venerantur et colunt, magna Saracenorum earumdem partium et aliarum confluit publice multitudo.* Deinde publicus eſt, cum publica auctoritate exhibetur, qua ſignificatione ſumitur vox *publicum in l. 1. ff. de juſtit. et jur.* ubi ſic legitur: *Hujus ſtudii duæ ſunt poſitiones, publicum et privatum: publicum jus eſt, quod ad ſtatum rei Romanæ ſpectat; privatum, quod ad ſingulorum utilitatem. Sunt enim quædam publice utilia, quædam privatim. Publicum jus in Sacris, in Sacerdotibus, in Magiſtratibus conſiſtit. Privatum jus tripartitum eſt &c.* Convenit textus *in l. Si finita §. Si publicus locus publice reficiatur ff. de damno infecto*; ad quem Gloſſa ait: *Publice, id eſt publica auctoritate Principis, vel Senatus, vel per præceptum Præſidis.* Simile etiam eſt illud, quod habetur apud Plinium juniorem *lib. 10. epiſtol.* 8. quo loco ſcribens ad Trajanum Imperatorem, & ab eo petens ſacerdotium more Gentilium ita ait: *Cum ſciam, Domine, ad teſtimonium laudemque morum meorum pertinere tam boni Principis judicio exornari, rogo, dignitati, ad quam me provexit indulgentia tua, vel auguratum vel ſeptemviratum, quia vacant, adjicere digneris; ut jure ſacerdotii precari Deos pro te publice poſſim, quos nunc precor pietate privata.* Item, ut a profanis ad ſacra redeamus, Theologi docent, precationem aliam eſſe publicam &

 com-

communem, aliam privatam & ſingularem: publicam ſcilicet, quæ fit nomine Eccleſiæ ab ejus miniſtris pro populo; privatam vero, propriam & particularem, quam quiſque nomine proprio, aut alieno facit, non tamen ſicut Eccleſiæ miniſter.

6 Cum itaque cultus & publicus ſit ratione loci, ut, ſi fiat in loco publico ſeu coram aliis; & publicus dicatur intuitu perſonæ, ut, ſi exhibeatur ab homine, qui ſit Eccleſiæ miniſter in loco publico, vel privato; & appelletur denique publicus qualitatis reſpectu, hoc eſt ſi ex Eccleſiæ inſtitutione ſolis ſit exhibendus Beatificatis, aut Canonizatis; putant proinde nonnulli, cum prohibitus eſt publicus cultus erga Dei Servos non beatificatos, neque canonizatos, publicum id eſſe accipiendum ſecundum omnes ſignificationes prædictas. Contelor. *de Canonizat. SS. cap.* 22. *num.* 7. *et ſeq.* Caſtellin. *de certitud. glor. SS. cap.* 2. *punct.* 23. *et punct.* 24. & latiſſime Rocca *in tract. de novis Reliquiis tom.* 1. *oper. pag.* 224. *et ſeqq.* Alii autem ſentiunt, in caſu de quo nunc agimus, appellatione publici cultus minime intelligi eum, qui publice exhibetur coram aliis, ex. gr. in eccleſia, aut in foro; ſed eum, qui exhibetur nomine Eccleſiæ, vel ex hujus inſtitutione. Quocirca concludunt, quod qui cultum ab Eccleſia inſtitutum pro Beatorum, aut Sanctorum veneratione exhiberet alicui Servo Dei non beatificato, neque canonizato, publico cultu eum proſequeretur, licet clam ageret & ſine teſtibus; Paſqualig. *in addit. ad Lauret. de Franch. tit. de cultu erga non Canonizatos num.* 1222. Bonacina *oper. moral. tom.* 2. *diſp.* 3. *quæſt.* 1. *punct.* 2. *num.* 2. Layman *Theolog. moral. lib.* 4. *tit.* 7. *cap.* 5. *num.* 14. Del Bene *de inquiſit. part.* 2. *dub.* 234. *ſect.* 7. *num.* 1. Molpheſ. *conſil.* 45. *num.* 20. Ex oppoſito vero, qui in loco publico cultum adhiberet, privatum tantummodo impenderet, quotieſcumque is non eſſet de genere cultus, qui ex Eccleſiæ inſtitutione Beatificatis, aut Canonizatis adhibetur: uti proſequitur Scacch. *de not. et ſign. ſanctit. ſect.* 10. *cap.* 1. *verſ. Ex hoc*, & fuſe adnotavit Hurtad. *de vero Martyrio reſolut.* 43. *§.* 11. *per tot.*

7 Porro poſtrema hæc ſententia magis conſona eſt rationi, necnon Urbani VIII. decretis infra enuntiandis. Magis autem congruens eſt rationi; quia, ſi circumſtantia loci publici illicitum non efficit cultum, qui viro pietate conſpicuo adhuc viventi exhibetur, cum ad ejus genua in foro & in eccleſia provolvi poſſimus, ejuſque precibus nos commendare; multo minus illicitum poterit efficere cultum, qui eidem poſt obitum impendatur, dummodo id non fiat per actus ex inſtitutione Eccleſiæ ſolis Beatificatis & Canonizatis exhibendos; ut argumentatur Baldellus *Theolog. moral. tom.* 2. *lib.* 3. *diſput.* 12. *num.* 1. Magis etiam ſententia ipſa conſona eſt decretis Urbani VIII. Inter articulos enim inſertos formulæ litterarum remiſſorialium in genere ſequens habetur: *Item, quod Servi Dei corpus ſepultum fuit in loco N. et in eccleſia N., et ſemper ac continuo fuit ad illum venerandum magnus concurſus populi, et aliorum exterorum ad illud confluentium propter famam et opinionem ſanctitatis illius; et quod hoc fuit et eſt publicum et noto-*

notorium, ac fuit et eſt publica vox et fama. Pariter inter interrogatorias Fidei Promotoris poſitiones legitur iſta: *Interrogetur quoque, an ſciat, in quo loco, et loco loci, et quo tempore, et ex qua infirmitate dictus N. obierit; et an ſciat, ubi ſit ſepultum corpus ejus; et an unquam ipſe acceſſerit ad ejus ſepulcrum, et audiverit alios ad illud accedere, et an ſemel, aut aliquoties tantum, vel frequenter et ſæpius; et an fama foret, quod talis acceſſus fieret, quia reputaretur pro Sancto, et intercedere poſſet pro ipſo et aliis; et dicat, a quibus, et quoties audiverit, et an audiverit, an diminutus fuerit concurſus, vel potius auctus et quotidie augeatur ab eo tempore, quo incepit*. Idcirco, cum concurſus ad ſepulcrum, locum publicum, ut puta eccleſiam, reſpiciat; nemo eſt qui non videat, cultum minime dici poſſe publicum in re & pro cauſa, de qua nunc agitur, eo quod is in loco publico exhibeatur. Aliter enim ratiocinando, ſequeretur abſurditas: ſequeretur enim, quod probari non poſſet aut celebritas ſepulcri Servorum Dei, aut veneratio populorum; quorum tamen omnium non modica habetur ratio in Beatificationis & Canonizationis cauſis; quemadmodum diſſerit Ceparius *in director. Canoniz. lib. 2. cap. 7. verſ. Quia, ſi prohibitus*, & late proſequitur Matthæuccius *in practica Theologico-Canonica ad cauſas Beatificat & Canoniz. quæſt. proœm. cap. unic. num. 25. & ſeq.* Ibi namque ait, quod, ſi cultus publicus eſſet ille, qui in publico loco exhibetur, non ſolum probari minime poſſet frequentia atque concurſus ad ſepulcrum, verum etiam committi nequaquam deberet inquiſitio in genere ad probandam famam ſanctitatis. Hæc ſiquidem probari non poteſt, niſi per actus dicto modo publicos & externos; aut, facta hac probatione, obſtacula continuo adeſſent, propter quæ Beatificationis & Canonizationis cauſæ perpetuum imponendum eſſet ſilentium.

8 His cohærenter explicari præterea debet loquendi modus a ſummis Pontificibus frequenter adhibitus tum in Brevibus Beatificationum, tum in Canonizationum bullis, cum pro ſuo cujuſque reſpectu facultatem dant vel mandatum, ut Beatus aliquis, vel Sanctus tum publice, tum privatim colatur: ſicut in bulla Pii II. Canonizationis S. Catharinæ Senenſis §. 15. *Eamque, tanquam Sanctam, publice privatimque colendam eſſe, decernimus*: in bulla Sixti IV. Canonizationis S. Bonaventuræ §. 20. *Statuentes &c. ut feſtum ipſius &c. ſolemniter & devote celebrent Divinum Officium, veluti pro uno Confeſſore, Pontifice, & Doctore, tam publice, quam privatim, prout contigerit &c. perſolventes*: in bulla Leonis X. Canonizationis S. Franciſci de Paula §. 39. *Et eum, tanquam Sanctum, publice privatimque colendum eſſe, declaramus atque mandamus*: in bulla Clementis VII. Canonizationis S. Antonini §. 31. *Ac eum, tanquam Sanctum, publice privatimque colendum eſſe, declaravit & voluit*: in Brevi Leonis X. Beatificationis S. Philippi Benitii §. 3. *Liceat vobis abſque aliqua ſuperſtitione, vel quaſi idololatriæ nota, ac conſcientiæ ſcrupulo venerari &c. et ad eumdem Philippum &c. in orationibus, et Officiis, ac Miſſarum ſolemniis preces tam publice, quam*

quam private ſeu ſecrete fundere: & paſſim in aliis, quæ brevitatis gratia omittuntur. Præceptum enim quoad Canonizatos, vel facultas quoad Beatificatos colendi eos publice & privatim, explicanda ſunt de cultu ex Eccleſiæ inſtitutione ſolis Beatis, aut Canonizatis præſtando, quique ſine Apoſtolica conceſſione neque publice, neque privatim erga minime Beatificatos, aut Canonizatos exhiberi poteſt: quoniam, ſi eſſent intelligenda de privato illo cultu ac de illa privata veneratione, quam unuſquiſque jure ſuo impendere etiam poteſt erga non Beatificatos, aut Canonizatos, ejuſmodi præceptum atque facultas ſuperfluitatis vitio laborarent, ut vel leviter conſideranti patebit, quod neutiquam dicendum videtur.

9 Alii vero hanc ipſam rem explanant quidem diverſis verbis, ſed quæ tamen in eamdem ſubſtantiam collineant. Dicunt nimirum, quod, ſicuti juxta Doctores triplex eſt pœnitentia, id eſt alia ſolemnis & publica ſimul, alia publica tantum, alia autem privata tantum; & ſicuti ſolemnis ac publica ea eſt, quæ fit in capite Quadrageſimæ cum ſolemnitate; ſimpliciter autem publica, quæ quidem fit publice, ſed ſine modo dicta ſolemnitate; privata demum, quæ quotidie imponitur ſingulatim & occulte: ſimiliter cultus alius eſt privatus, alius publicus, alius ſolemnis; dum privatum appellant cultum, qui fit a perſona privata, locoque ac modo privato; publicum, qui coram aliis utique & in loco publico fit, ſed a privata perſona ob cauſam particularem; ſolemnem denique, qui fit, ut ab Eccleſia inſtitutus, habens determinatas quaſdam cæremonias ab ipſa approbatas in Dei atque Sanctorum obſequium. Ita docent Conſtantinus Palamolla, & Cardinalis Xavier, qui peculiares tractatus tempore Clementis VIII. ut infra exponemus, ſuper hoc argumento ediderunt: quorum verba cum refert P. Ceparius *in direct. Canoniz. lib.2.cap.7.* inſuper addit, quod, quemadmodum in adoratione *latriæ*, quæ ſoli Deo convenit, & in ea *duliæ*, quæ Sanctis exhibetur, habentur nonnulli actus ambarum communes; genibus quippe ſimiliter flexis tum Deo, & Sanctiſſimo Sacramento, tum Sanctis ſupplicamus; qui actus ſolo interno ſenſu invicem diſtinguuntur: ita in cultu ſolemni, atque in privato quidam adſunt externi actus, qui ſunt utrique communes; eodem enim modo genua flectimus coram Imagine Dei Servi necdum inter Beatos, aut Sanctos relati, ac coram Dei Servo jam beatificato, aut canonizato: adeo ut non niſi per agentis animum alter actus ab altero diſtingui valeat, utpote, cum genua flectamus ad unius conſpectum, tanquam Sancti, vel Beati jam declarati, ad alterius vero, quia habemus eum, ut virum bonum ac ſanctum.

10 Præmiſſa hac vocabulorum notione, denique concludunt, nullo prorſus jure prohibitum eſſe exhibere Dei Servis adhuc non beatificatis, ſeu canonizatis cultum privatum, necnon etiam cultum publicum, ſed ſolummodo interdictionem verſari circa cultum ſolemnem: ſi etenim prohibitio ipſa extenderetur ad cultum quoque publicum non ſolemnem, repetunt id quod ſupra monitum eſt ab aliis, videlicet, quod impoſſibile
foret

ſoret probare ſamam ſanctitatis, ſepulcri celebritatem, & populorum devotionem erga eum, pro cujus Canonizatione promovetur poſtulatio; veluti poſt Joannem Viguerium *in inſtitut. Theolog. de virtute Fidei*, & Thomam VValdenſem *de Sacramentalib. tom. 3. tit. 13. cap. 98.* argumentatur P. Ceparius *loc. cit.* & proſecuti ſunt Theologi, qui, ut diximus, ſcripſerunt tempore Clementis VIII. Cardinalis videlicet Bellarminus *in tract. contra Anonymum*, Gallonius 1. 2. 3. *& 4. tract.*, *& in duabus reſponſionibus ad Anonymum*, Flaminius Riccius 1. *& 2. tract. concl.* 2. Benedictus Juſtinianus *concl.* 4. Palamolla *cap.* 1. *Dicto primo*, Plumbinus *concl.* 3. Epiſcopus Palanterius *in ſuo tractatu §. Ad articulos de non Canonizatis*, Antonius Carolus Aquilanus *§. Altera ſententia eſt*, Anonymus Rotæ Auditor *in ſuo tractatu §. Nec veriſimile videtur*, Patres Societatis Jeſu *in ſcripto omnium nomine confecto & vulgato*, Jacobus Creſcentius Abbas S. Eutitii *in alio ſuo tract. de hac re inito §. Non videtur dubitandum*, Federicus Cardinalis Borromæus Archiepiſcopus Mediolanenſis *in epiſtola ad Gallonium*, atque Franciſcus Penia Rotæ Auditor in ſuo ſcripto pro cultu Servi Dei Philippi Nerii tunc neque beatificati, neque canonizati *concluſ. ult.* ubi omnium inſtar hæc habet: *Quamvis pro Sancto nondum canonizato non liceat ſolemne Officium decantare, nec ſolemnes preces ſundere; non tamen videtur generaliter prohibitum, nec ſortaſſis expediret generaliter prohibere, ne in publico etiam quiſquam poſſet cereos accendere in honorem illius, quem putat Sanctum; quia ex hoc tepeſceret devotio, & illius viri, qui ſortaſſe Sanctus eſt & cum Deo regnat, gloria occultaretur, & impediretur aliquod bonum præſens vel ſuturum. Immo videmus, hinc etiam ſæpe ſumptum argumentum a viris piis ad confidentius petendam alicujus Canonizationem; ut patuit in proceſſibus S. Didaci, & S. Hyacinthi, & B. Raymundi de Pennafort, in quo hoc ipſo anno ſuerunt producta litteræ Concilii Tarraconenſis ad Nicolaum Papam, quibus commendatur vir ille ex eo potiſſimum, quod poſt ejus obitum illius ſepulcrum in multa reverentia habebatur propter frequentem populorum viſitationem, & multiplicatorum luminarium multiplicationem & illuſtrationem, & numeroſam multitudinem cerearum imaginum, quæ in eodem ſepulcro appendebantur. Quin immo in Remiſſoriis, quæ ſolent concedi pro habendis probationibus ad aliquem canonizandum, ſolet articulari, quod talis, qui petitur canonizari, jam ante Canonizationem a populis conſueverit prædictis rebus honorari: &, niſi iſta præcederent & præmitterentur, difficulter quiſquam poſſet canonizari; cum ex his omnibus argumenta petantur ad patefaciendam illius boni viri ſanctitatem, quæ alias penitus occultaretur.*

CAPUT

CAPUT VIII.

De diligentiis adhibitis poſt reſervationem cauſarum Beatificationis & Canonizationis Sedi Apoſtolicæ, ne cultus iis præſtaretur, qui eum minime merebantur.

1 FActa ſibi a Sede Apoſtolica reſervatione cauſarum Beatificationis atque Canonizationis, ſummi Pontifices, & zelantes Eccleſiæ Præſules non deſtiterunt deinceps a diligentiis, ut ſcandala removerentur; quotieſcumque ſcilicet ad eorum aures pervenit, quod cultus a populo nonnullis præſtabatur, qui cultum minime merebantur ,' ad normam antiquioris diſciplinæ alibi a nobis expoſitæ, quæ ante eamdem reſervationem in Eccleſia vigebat. De Bonifacio enim Papa VIII. legimus mandaſſe, ut Hermanni cujuſdam corpus apud Ferrarienſes jam viginti annis pro Sancto culti e ſepulcro erueretur atque combureretur; habita in ejus hæreſim diligentiſſima inquiſitione; uti referunt Platina *in ejus vita*, Scacchus *de not. & ſign. ſanctit. ſect.*10. *cap.*4. *pag.*797. Caſtellinus *de certit. glor. SS. cap.*2. *punct.*48. Galeſinius *in Actis Canonizat. S. Didaci part.*3. *cap.* 6. Paramo *de origine SS. Inquiſitionis lib.*2. *tit.* 3. *cap.*5. *n.*37. *& trib. ſeqq.* & Cardinalis de Lauræa *in* 3. *lib. ſentent. tom.* 4. *diſput.*20. *de miraculis art.*25. *§.* 5. *num.* 1140.

2 Urbanus V. in ſuis litteris Apoſtolicis expeditis in forma Brevis ad Archiepiſcopum Ravennatenſem, & Epiſcopos ejuſdem Suffraganeos cultum abrogari præcepit, qui a Fratribus Prædicatoribus cuidam F. Iacobo, a Fratribus autem Eremitis S. Auguſtini cuidam F. Franciſchino publice impendebatur: *Moleſta ſignificatio ad noſtrum pervenit auditum, quod quidam Fratres Prædicatorum, & Eremitarum S. Auguſtini Ordinum in provincia Ravennatenſi degentes, & fraudem legi facere non verentes, Prædicatores videlicet quemdam Jacobum Prædicatorum, Eremitæ vero Fratres prædicti q. Franciſchinum Eremitarum Ordinum percuſſum ictu fulminis & extinctum, non Sanctos, cum ſit eis ſub tali vocabulo a jure prohibitum, ſed Beatos publice in plateis & eorum eccleſiis in prædicationibus, & alias aſtruere moliuntur; & ſingulis annis in anniverſariis ſeu diebus obitus eorumdem in Divinis Officiis ſolemniter efferunt, prout de Sanctis ab Eccleſia Romana approbatis in eorumdem etiam ſolemnibus feſtivitatibus per ipſam Eccleſiam obſervatur; ac populos fideles inducunt, ut in ipſis anniverſariis ſeu diebus ab operibus manualibus abſtineant; &, quod quæſtus ſuſpicione non caret, ut ad eccleſias, in quibus eorumdem Jacobi, & Franciſchini humata ſunt corpora, catervatim pergant & ſolemnes oblationes faciant, verbis perſuaſivis inducunt; altaria quoque ſub prædictorum Jacobi, & Franciſchini vocabulis in ſuis eccleſiis præſumpſerunt erigere, ac ſi forent ut Sancti per Sedem Apoſtolicam approbati. Cum itaque talia ſint a jure prohibita, nec ſint aliqualiter toleranda, Fraternitati veſtræ per Apoſtolica ſcripta mandamus, quatenus*

Digitized by Google

*nus in veſtris civitatibus & diœceſibus, præmiſſa, vel ſimilia per eoſdem Fratres, & alias quaſcumque perſonas de cetero attentari, diſtrictius prohibere curetis; contradictores, cujuſcumque ſtatus, ordinis, ſexus, vel conditionis exiſtant, auctoritate noſtra per cenſuram Eccleſiaſticam, appellatione poſtpoſita, compeſcendo, invocato ad hoc, ſi opus fuerit, auxilio brachii ſæcularis. Non obſtantibus exemptionibus & quibuslibet aliis privilegiis eiſdem Ordinibus, & aliis quibuſvis ab Apoſtolica Sede conceſſis; ſeu, ſi eis, vel eorum aliquibus, aut ipſorum locis, & Ordinibus a dicta Sede indultum exiſtat, quod excommunicari, ſuſpendi, aut ipſi & eorum loca interdici non poſſint per litteras Apoſtolicas non facientes plenam & expreſſam ac de verbo ad verbum de indulto hujuſmodi, ac eorum perſonis, necnon locis, nominibus, & Ordinibus propriis mentionem. Datum apud Montem Flaſconem kal. Septembris an.*VI. ut in regeſto Secretariæ de Curia Urbani V. anno ſexto fol. 165.

3 Idem Pontifex in aliis litteris Apoſtolicis ad Epiſcopos per Ducatum Britanniæ conſtitutos cultum amoveri juſſit, qui in illis regionibus Carolo de Bleſio exhibebatur: *Moleſta ſignificatio ad noſtrum perduxit auditum, quod quidam Religioſi, etiam Ordinum Mendicantium, q. Carolum de Bleſio, tanquam pro juſtitia mortuum, Martyrem, & Sanctum in eccleſiis in prædicationibus, & alias adſtruere moliuntur; & ſingulis annis in ejus anniverſario in Divinis Officiis ſolemniter efferunt, prout de Sanctis ab Eccleſia Romana approbatis in eorum ſolemnibus feſtivitatibus per ipſam Eccleſiam obſervatur; perſoniſque ſepulturam ipſius Caroli viſitantibus quadam ſigna plumbea tradunt, ſicut euntibus ad ſepulcra Sanctorum in certis tradi partibus conſuevit; & alias eum venerari non verentur, ac ſi foret ut Sanctus per Sedem Apoſtolicam approbatus. Cum itaque talia ſint a jure prohibita, nec debeant ſub diſſimulationis pallio tolerari, Fraternitati veſtræ per Apoſtolica ſcripta mandamus, quatenus ſinguli veſtrum in ſingulis veſtris civitatibus & diœceſibus, præmiſſa, vel ſimilia per eoſdem Religioſos, etiamſi Prædicatorum, Minorum, Eremitarum S. Auguſtini, & Carmelitarum Ordinum exiſtant, aut alias quaſcumque perſonas de cetero attentari, diſtrictius prohibere curetis; contradictores, cujuſcumque ſtatus, ordinis, ſexus, vel conditionis exiſtant, auctoritate noſtra per cenſuram Eccleſiaſticam, appellatione poſtpoſita, compeſcendo, invocato ad hoc, ſi opus fuerit, auxilio brachii ſæcularis. Non obſtantibus exemptionibus & quibuſvis aliis privilegiis eiſdem Ordinibus, aut aliis quibuſvis a dicta Sede conceſſis; ſeu, ſi eis, vel eorum aliquibus, aut ipſorum locis, & Ordinibus a Sede Apoſtolica indultum exiſtat, quod excommunicari, ſuſpendi, aut ipſi aut eorum loca interdici non poſſint per litteras Apoſtolicas non facientes plenam & expreſſam ac de verbo ad verbum de indulto hujuſmodi, ac eorum perſonis, necnon locis, & Ordinibus propriis mentionem. Datum, ut ſupra, ſcilicet apud Montem Flaſconem xvii. kal. Octobris anno* VI. in regeſto Secretariæ de Curia Urbani V. anno ſexto fol. 171.

4 De prædicto autem Carolo de Bleſio, ſeu de Blois Duce Britanniæ plura habentur apud Andream du Cheſne *in hiſtor. Domus de Caſtillon pag.* 227. ubi narratur, eum obiiſſe in bello adverſus Joannem de Montfort

anno 1364. tum inquiſitionem in ejus vitam atque miracula cœptam fuiſſe, necnon ſuum habuiſſe progreſſum ſub Urbano V. & Gregorio XI. atque adeo Abbatem ac Monachos monaſterii Montis S. Michaelis in diœceſi Abricenſi teſtimonium de ejus meritis reddidiſſe; ſicut ex monumentis apud Auctorem ipſum expoſitis: qui quamvis inſuper tradat *pag.*239. eumdem Carolum fuiſſe in Sanctorum album relatum, idque deducat ex teſtamento cujuſdam Joannis de Monte Baſon condito anno 1394. in quo duæ præſcribuntur peregrinationes inſtituendæ cum oblatione unius cerei, altera ad S. Gillum in Provincia, altera ad S. Carolum a Guingamp; nemo tamen eſt qui hujuſce fundamenti imbecillitatem non videat, deficiente potiſſimum Canonizationis diplomate, necnon obnitente recenſito ipſo Brevi Urbani V.

5 Porro Simon de Cramando Epiſcopus Pictavienſis in Synodo provinciali anno 1387. apud Bocchelium *lib.*4. *decret. Eccleſ. Gallic.cap.*13. ſub pœna anathematis præcepit parochiarum Rectoribus, ne in ſuis eccleſiis permitterent venerationem erga corpora nonnullorum, de quorum ſanctitate haud conſtabat, & quorum veneratio cœpta fuerat, hortatoribus quibuſdam Prædicatoribus populumque ſimplicem ad eam inducentibus. Gennadius Patriarcha Conſtantinopolitanus apud Raynaldum *ad an.*1453. *num.*15. Græcos acriter increpavit, quia extollebant & celebrabant, quin immo tanquam Sanctos adorabant Palamam, & Epheſi Marcum, hominem nec ſatis mentis compotem, ſed tumidum ſapientiæ oſtentatorem, nullo virtutis vel ſanctitatis fundamento. In Synodo quoque Carnotenſi anni 1526. apud Raynaldum *ad annum hunc ipſum num.*132. diſtricte prohibetur, ne intra vel extra eccleſiam Imago vel pictura novi & incogniti Sancti prætextu novi miraculi erigatur vel ponatur. Præterea notum eſt & etiam alibi relatum, quid fuerit a ſacro Concilio Tridentino præſcriptum *ſeſſ.* 25. *de invocat. venerat. & Reliqu. SS.* Demum de S. Carolo Borromæo Archiepiſcopo Mediolanenſi refert Joannes Petrus Juſſanus *in ejus vita lib.*6. *cap.*7. quod, audito quodam aſſerto prodigio aquæ mirabiliter manantis ex oſſibus cujuſdam defuncti nocte præcedente feſtum S. Petri in Vinculis in loco Liani, inquiſitionem in id fieri juſſit; cumque nihil ratum compertumque fuerit vel quoad defuncti ſanctitatem, vel quoad ipſum miraculum, ſepeliri fecit ſub humo capſam & oſſa, ne populus deciperetur.

6 A veſtigiis autem ſummorum Pontificum, & Eccleſiæ Præſulum ne ipſi quidem receſſerunt viri Religioſi, qui omnem pariter lapidem moverunt, ut cultus eorum tolleretur, quorum meritis minime debitus erat. S. Vincentius Ferrerius in ſua epiſtola ad Magiſtrum Generalem ſui Ordinis Prædicatorum refert, ſe diu multumque laboraſſe, ne in quadam valle die Corporis Chriſti celebritatem ſequenti feſtum celebraretur, ut a multo tempore fiebat, cujuſdam S. Orientis: quod etiam adnotat Caſtellin. *de certit. glor. SS. cap.*2. *punct.*49. *§.* 2. Item opera Fratrum Prædicatorum, atque

atque Minorum minutatim confracta ſuerunt, necnon inter ſtercora diſperſa oſſa Arnaldi hæretici Albigenſis, & cujuſdam homicidæ a Judicibus morte damnati, quæ per annos ſexdecim a deceptis populis cultum habuerant; uti referunt Mariana *lib.12. rer. Hiſpan. cap.1.* atque Malvenda *annal. Ord. Præd.ad an.* 1220.*cap.*11. His conſimilia facta ſunt Brixiæ circa corpus Guidonis a Lacha, & in diœceſi Biterrenſi circa corpns alterius, qui ſchiſma excitaverat contra Ioannem XXII. veluti poſt Prateolum, & Lutzemburgum adnotavit Gravina *tom. 4. continuat. part. 2. Catholic. præſcript. quæſt.5. art.1. pag.*317. ac præterea in civitate Antuerpienſi circa corpus cujuſdam Guillelmi Cornelii, hortatore atque impellente Nicolao Ordinis Prædicatorum Epiſcopo Cameracenſi, qui cultum eidem illicite impendi comperit, utpote cum fuiſſet hæreſis labe infectus, quæ populum ad ejus ſepulcrum accedentem latuerat; quemadmodum habet Caſtill. *1. part. chron. S. Dominici lib.3. cap.*54. Nimirum juxta ſacros Canones proceditur etiam adverſus hominem mortuum, qui fuerit hæreticus; & ejus oſſa, modo diſcerni valeant ac ſejungi, ex humo extrahuntur & comburuntur: ſicuti ex textu in *l. Manichæos §. 2. verſ. In mortem*, ubi Gloſſa *in verb. Subire C. de Hæreticis*, *& in cap. Si quis Epiſcopus*, ubi Gloſſa *in verb. Et poſt mortem tit. de Hæreticis,* late proſequuntur Odofred. *in cit. l. Manichæos num.1. verſ. Item ibi poſſunt. C. de Hæreticis*, Farinacc. *de hæreſi quæſt.197. §. 4. per totum*, Penia *in comment. ad Eymeric. in direct. Inquiſit. part.3. quæſt.40. comment.89. verſ. Quod ſi quandoque pag.162. col.1.* Carena *de officio S. Inquiſit. part.2. tit. 19. de modo procedendi contra defunctos §.2. & 5. num.10.* Paramo *de ordine judiciario S. Offic. lib.3. quæſt.4. num.79. &* 84. Souſa *aphoriſm. Inquiſitor. lib.2. cap.50. num.9.*Card. Albit. *de inconſt. in Fide cap.21. ſub num.37. verſ. Et propterea*. Ad hæc tribunal ſanctiſſimæ Inquiſitionis civitatis Valentiæ die 3. Maji 1619. edicto removeri juſſit cultum in eamdem civitatem introductum erga quemdam Sacerdotem Franciſcum Hieronymum Simò mortuum die 25. Aprilis anno 1600. de cujus aſſertis virtutibus ac miraculis cum nonnulla Acta ſubinde confecta fuiſſent & ad ſacrorum rituum Congregationem miſſa, ſuerunt hæc poſtea ſupremæ Inquiſitioni Romanæ tradita & adhuc extant in ejus archivo. Sed, ne nimia exemplorum, ceteroquin facile cumulandorum, congeries lectoribus tædium afferat, præſens argumentum concludemus decreto ſanctæ Romanæ & univerſalis Inquiſitionis in Congregatione habita coram Ven. Dei Servo Innocentio Papa XI. a quo circumſcriptum fuit decretum Vicarii Generalis Caſſanenſis, qui anno 1678. auctoritate ordinaria, impoſtoris cujuſdam calliditate deceptus, cultum approbaverat aſſerti Anachoretæ Joannis Calà.

Feria V. die 27. Junii 1680.

In Congregatione generali ſancta Romana & univerſalis Inquiſitionis habita in palatio Apoſtolico apud S.Petrum coram SS.D.N.D. Innocentio Divina providen-

tia Papæ XI. ac EE. & RR. DD. S. R. E. Cardinalibus in tota republica Chriſtiana contra hæreticam pravitatem generalibus Inquiſitoribus a ſancta Sede Apoſtolica ſpecialiter deputatis.

DElato ad hanc ſacram Congregationem ſancti Officii decreto impreſſo Hyacinthi Micelli Vicarii Generalis Caſſanenſis, ſub die 9. Novembris 1678. coram teſtibus in oppido Caſtrivillarum, ut ibi aſſeritur, publicato, per quod idem Vicarius præſumpſit auſuſque fuit definitive pronuntiare, q. Joannem Calà jamdiu defunctum aſſertum Anachoretam fuiſſe in quaſi poſſeſſione cultus, atque ideo in ea manutenendum, & alias, prout in ipſo decreto plenius continetur: Cum eadem ſacra Congregatio, re mature diſcuſſa, ſpecialiter hoc factum SS. D. N. Innocentio XI. retuliſset, Sanctitas ſua, votis EE. DD. Cardinalium Inquiſitorum generalium auditis, enuntiatum Vicarii Caſsanenſis decretum circumſcribendo, uti nullum nulliuſque roboris vel valoris haberi mandat, ac ſi nullatenus emanaſſet. Præcipit inſuper, omnem cultum hactenus q. aſserto Joanni Calà exhibitum penitus tolli & interdici; prout Sanctitas ſua præſentis decreti tenore tollit & interdicit: oſsa etiam, aliaſque corporis partes ſeu reliquias, quatenus e tumulo fuerint extracta, in ſepulcro, ubi alia Fidelium defunctorum cadavera quieſcunt, recondi, & cum illis confundi, nunquam inde amovenda ſeu extrahenda: Imagines vero tam depictas quam ſculptas vel impreſsas ipſum Joannem Calà repræſentantes, prout & ejus veſtes aliaſque reliquias extrinſecas, ab omnibus & ſingulis eccleſiis, oratoriis, ſacellis, & altaribus omnino tolli & amoveri: diademata, radios, laureolas, titulum Beati, omnia quoque ac ſingula ſanctitatis ac beatitudinis ſigna vel indicia undequaque deleri ſeu aboleri: libros, codices, & folia quæcumque, ſive manuſcripta ſive impreſsa, in quibus de prætenſa ejuſdem Joannis ſanctitate, miraculis, vaticiniis, viſionibus, aliiſque hujuſmodi ſignis tractatur, uti falſa & apocrypha prorſus improbari. Quos etiam libros, codices, & folia una cum omnibus & ſingulis tranſumptis ſeu copiis tam impreſſis quam manuſcriptis decreti a Vicario Caſsanen. ut præfertur, emanati, omnibuſque Imaginibus ſive depictis ſive ſculptis aut impreſſis eumdem Joannem quocumque ſanctitatis vel beatitudinis ſigno repræſentantibus idem Sanctiſſimus prohibet vetat & interdicit; adeo ut nemini, cujuſcumque gradus, ſtatus, ſexus, & conditionis exiſtat, eoſdem libros, codices, ac folia retinere, legere, imprimere, vel imprimi ſive tranſcribi curare, aut ad uſum quomodolibet communicare, Imagines vero cum aliquo ſanctitatis vel beatitudinis ſigno retinere, aut communicare nullatenus liceat; ſed omnes ac ſinguli a die publicationis hujus decreti protinus teneantur locorum Ordinariis, vel hæreticæ pravitatis Inquiſitoribus libros, codices, folia, & Imagines, quæ hic interdicuntur, omni prætextu poſthabito, exhibere. Quæ omnia & ſingula Sanctiſſimus D. N. diſtricte præcipit, ſervarique omnino mandat ſub pœnis in librorum prohibitorum indice, ac in decreto ſan. mem. Urbani Papæ VIII. ſub die 5. Maji 1639. contentis, aliiſque gravioribus arbitrio Sanctitatis ſuæ, ac hujus ſacræ Congregationis. Quod decretum, prout jacet, expoſitum idem ipſum eſt, cujus cum laude mentionem fecerunt

Pater

Pater Papebrochius *in reſponſione ad exhibitionem errorum pag.* 18. & Bayle, licet heterodoxus *in dictionar. hiſtor. tom.* 2. *in verb. Innocentius XI. pag.* 1547. *editionis anni* 1720.

C A P U T IX.

De moderatione cultus erga non Beatificatos, nec a Sede Apoſtolica Canonizatos.

1 A Remotione cultus iis exhibiti, qui eum minime merebantur, tranſitum facimus ad cultus moderationem ſæpe præſcriptam quoad eos, qui ſanctitatis quidem fama occubuerant, ſed non adhuc fuerant beatificati, aut a Sede Apoſtolica canonizati, quibus videlicet ex antea dictis ſolus privatus cultus competere poteſt. A Theologorum autem & juris Pontificii Peritorum placitis ſumemus exordium, ut ad conſuetudinem atque Apoſtolicæ Sedis ſenſum poſtea deſcendamus. Celebris itaque ſuo tempore Theologus Auguſtinus Triumphus Anconitanus, qui mortuus eſt anno ſalutis 1328. quemque commendarunt, dum ejus meminerunt, Jacobus Philippus Bergomas *in ſupplemento Chronicorum*, Joannes Tritemius *in libro de Scriptoribus Eccleſiaſticis*, & Sixtus Senenſis *in Bibliotheca*, quærenti, an poſſit Miſſa celebrari in honorem non Canonizati, *in tract. de poteſt. Eccleſ. quæſt.* 14. *art.* 5. ita reſpondet: *Dicendum, quod, ſecundùm Auguſtinum lib.* 22. *de civit. Dei in veneratione Corporum Sanctorum, et Martyrum non erigimus altaria, in quibus ſacrificemus Martyribus, ſed uni Deo et Martyrum et noſtro ſacrificium immolamus. Nam ipſum ſacrificium eſt Corpus Chriſti, quod non offertur ipſis Sanctis, ſed Deo, quamvis in memoria eorum Sacerdos ſacrificet, quia Dei Sacerdos eſt, non eorum. Nulli ergo Sancto, quantumcumque per Eccleſiam canonizato, ſacrificium offertur, licet in memoria ejus offeratur ſacrificium et Miſſa celebretur, dummodo ſit per Eccleſiam canonizatus: et ratio eſt, quia Miſſæ celebratio et communis oratio ſit in perſona totius populi & totius Eccleſiæ. In memoria ergo illius debet talis ſolemnitas celebrari, qui eſt ab illo, qui eſt Caput totius Eccleſiæ, canonizatus & in ſanctitate comprobatus. Privata tamen oratione & veneratione poteſt quilibet illum, quem credit eſſe Sanctum, honorare & venerari, atque ejus patrocinium invocare.* Non diſtinguit hoc loco Triumphus Beatificatos a Canonizatis: attamen, cum Miſſæ celebrationem referat ad ſummi Pontificis auctoritatem, inferri proinde poſſe videtur, mentem ejus eſſe, quod Miſſa celebranda minime ſit in honorem ejus, qui non eſt canonizatus, nec etiam ejus, qui beatificatus non eſt; vel, ſi beatificatus eſt, in cujus tamen honorem id nondum fuit conceſſum, ut Miſſa celebraretur: cui ſenſui adhæret Rocca *in cit. tract. de nov. Reliq. pag.* 231. *tom.* 1. *oper.* Venerabilis porro Dei Servus Cardinalis Bellarminus *controverſ. tom.* 2. *lib.* 1. *de SS. beatit. cap.* 10. docet cum communi Theologorum ſententia, licere quidem cultum privatum exhibere minime

minime Canonizato, ſed non ita cultum publicum. Quamobrem ſtatuit, etſi nequeant in ejus honorem templa & altaria erigi, ac ſacrificia celebrari, neque poſſit publicum ſeſtum fieri, neque Reliquiæ poſſint in templo conſtitui publice honorandæ; licitum tamen eſſe non Canonizatum credere & vocare Sanctum, dummodo non prædicetur tanquam ab Eccleſia in Sanctorum catalogo inſcriptus; eum invocare, etiam aliis audientibus; ejus Imaginem pingere ac venerari, modo extra templum; & Reliquias ſervare pariter & colere, etiam aliis videntibus, dummodo ſcandalum abſit. Profecto diſplicuerunt hæc Franciſco Peniæ Rotæ Romanæ Auditori hiſce in rebus verſatiſſimo, ut ex ejus ſcripto per Cardinalium manus Romam miſſo, necnon typis impreſſo apud Pignatellum *conſult.* 38. *tom.* 5. Veruntamen Cardinalis ipſe Bellarminus haud decere exiſtimavit, prædictum ſcriptum congruenti reſponſione carere, quemadmodum ſequentia ejuſdem verba apud Pignatellum *loc. cit.* præſeferunt: *Ego vero non amplificaſſe, ſed nimis in anguſtum redegiſſe mihi videor honorem, qui viris egregiis nondum canonizatis debetur. Negavi enim, poſſe eos publice prædicari tanquam Sanctos; negavi, poſſe publice invocari; negavi, poſſe in litaniis, vel Divinis Officiis nominari; negavi, poſſe altaria & templa in eorum memoriam erigi; negavi, poſſe Imagines eorum cum diademate pingi vel in templis collocari, quaſi eſſent Sanctorum canonizatorum Imagines; negavi, poſſe dies ſeſtos in eorum honorem celebrari; negavi denique, Reliquias eorum publice honorandas poſſe proponi. Eſt ne aliquid, quod addi potuerit? At dixiſti, poſſe hominem non canonizatum appellari Sanctum. Ita eſt. Sed etiam S. Bernardus vocavit Sanctum Malachiam ſtatim a morte, & vitam ejus, vt vere Sancti, deſcripſit. Sanctus quoque Thomas Sanctum appellavit Bonaventuram adhuc in carne mortali viventem. S. Catharina Senenſis in epiſtolis ſuis Sanctam perpetuo vocat Agnetem Politianam recenter mortuam: & alia id genus exempla ſine numero afferri poſſent. Et qnid ſacio mali, ſi, quem Sanctum eſſe pie credo, Sanctum etiam nominem? At dixiſti, poſſe privatim coli & invocari eos, qui cum ſanctitatis opinione decedunt. Neque id nego; quia nullus negat, id jure fieri. Dixiſti, poſſe privatim alumnos alicujus ſancti viri nondum canonizati in ejus anniverſario die lætari peculiariter, & Deo agere gratias. Dixiſti, poſſe Imaginem viri nondum canonizati pingi, & in privato cubiculo retineri & honorari. Dixi omnino, &, quod dixi, poſſe fieri, ſacio; niſi forte honorem picturæ magis mereantur viri clari litteris, aut præliis, quam religione & pietate conſpicui. Dixiſti, Reliquias hominum mortuorum nondum canonizatorum poſſe privatim haberi & coli. Ita eſt; &, qui negat id, valde imperitum ſe oſtendit hiſtoriarum, quibus vita Sanctorum continentur. Nam non ſolum mortuorum, ſed etiam viventium, qui cum opinione ſanctitatis inter homines verſantur, ſragmenta veſtium, ſudariorum, ſingnlorum reliquias ciborum, capillorum, aquam lotionis manuum, & ſimilia pie rapi ſolita teſtantur hiſtoria de vita S. Bernardi, S. Franciſci, & aliorum. Cœpit autem hæc conſuetudo Apoſtolorum tempore. Deferebantur enim ſemicinctia & ſudaria a corpore Pauli ſuper ægrotos, ut*

ſcribit

ſcribit S. Lucas Act. 19. & inde per univerſam Eccleſiam hoc pietatis genus propagatum eſt. Neque Concilium Lateranenſe prohibet privatum Reliquiarum novarum cultum, ſed publicum tantum, ut ipſa verba per ſe fidem faciunt.

2 Molpheſius autem *conſil. 45. ad conſuetud. Neapolit. tom. 2.* poſtquam *concluſ. 1.* tradidit, hominem mortuum cum fama & ſignis ſanctitatis poſſe coli cultu privato, ſi abſit ſcandalum populi, poſſe quoque Sanctum vocari, & precibus invocari, modo id non fiat publico cultu; *concluſ. 3.* amplius docuit, Imagines hujuſmodi hominum licere etiam depingere atque in eccleſiis retinere, dummodo tamen pingantur atque retineantur non eodem modo, ac pinguntur & retinentur Sanctorum canonizatorum Imagines: quam deinceps concluſionem explicans, inquit, Imagines Canonizatorum pingendas eſſe cum diademate, ſed aliorum tantum cum radiis circa caput fulgentibus; tum Canonizatorum Imagines ſuper altare, Imagines autem aliorum a dextra, vel ſiniſtra altaris parte eſſe collocandas. Hinc progreditur Auctor ad alias concluſiones: quare *in quarta* ait, ad ſepulcra & Imagines non Canonizatorum tabellas præterea & dona deferri poſſe, atque ob acceptarum gratiarum memoriam appendi; *in quinta*, ad eorum ſepulcra lampades etiam & cereos ad eorum laudem & honorem accendi poſſe; *in ſexta*, licitum inſuper eſſe die anniverſaria obitus eorum peculiariter lætari, ab operibus vacare, Miſſam ſolemnem de Sanctiſſima Trinitate cantare, conciones de eorumdem virtutibus ad populum habere, ipſorumque nomina recenſere in litaniis, quæ in particularibus eccleſiis recitantur; *in ſeptima* demum, res adhuc & facta illorum ſtatim poſt obitum poſſe in lucem edi ad poſterorum doctrinam, dummodo cordati viri & veraces ea ſcripſerint: quæ omnia Molpheſius ipſe petitis undique exemplis atque rationibus comprobare conatus eſt.

3 Sed hæc pariter impugnata fuerunt a Caſtellino *de certit. glor. SS. cap. 2. punct. 20.* quod tamen mirum eſſe non debet, cum hic ſcripſerit poſt edita infra memoranda Urbani VIII. decreta, ante autem Molpheſius. Quamquam, quod attinet ad exempla a Molpheſio in ſuo conſilio allegata, contendit Caſtellinus, auctoritatem Epiſcoporum, vel ſanctæ Sedis facultatem de ipſis interceſſiſſe; utpote cum pleraque ex eis ad cultum publicum referantur, nunquam vero ſine Eccleſiaſtica auctoritate licitum fuerit publico cultu proſequi Servos Dei non beatificatos, neque canonizatos. Veruntamen, cum ſacræ Rotæ Romanæ Auditores in relationibus cauſarum Canonizationis, quas olim edebant, de hoc eodem argumento loquentes pro adſtruenda fama ſanctitatis necdum Beatificatorum, ſeu Canonizatorum uſi ſint argumentis deductis non modo ex Actibus a Molpheſio perpenſis, ſed & ex aliis majoris ponderis ac momenti mox enuntiandis; nonnulli exiſtimarunt, vel eos ex hiſce Actibus pleroſque ad cultus privati claſſem retuliſſe, vel in eo ſenſu fuiſſe, quod eſſe poſſet in aliquo caſu permiſſum, ut aliquis actus publici cultus exhiberetur non Beatificato, ſeu Canonizato, ſanctitatis & miraculorum fama celebri, etiam

ſine

Digitized by Google

ſine Apoſtolicæ auctoritatis interventione. Fertur enim in relatione cauſæ S. Franciſcæ Romanæ *part.* 3. *art.* 7. ejus ſepulcro fuiſſe ſemper magnam venerationem adhibitam, ejus Imaginem multis in eccleſiis atque ſacellis depictam, die ejuſdem obitus jus minime redditum in Curia Capitolina, populum Romanum Calicem argenteum cum quadam ceræ portione quotannis eadem die ad eccleſiam S. Mariæ Novæ, in qua ejus corpus ſepultum eſt, detuliſſe, ipſaque etiam in eccleſia, multis præſentibus Cardinalibus atque Præſulibus, panegyricam orationem de ejus laudibus habitam fuiſſe. In relatione S. Andreæ Corſini *part.* 4. *§.* 1. narratur, Miſſam celebratam & Officium proprium in ejus honorem fuiſſe recitatum, ſingulis annis Juſtitiæ Vexilliferum, alioſque civitatis Florentinæ Magiſtratus acceſſiſſe ad eccleſiam B. Mariæ de Carmelo, ubi ejus corpus conditum eſt, eique donaria obtuliſſe, necnon ejus Imaginem ſuper altari collocatam fuiſſe. In relatione cauſæ S. Iſidori Agricolæ *art.* 2. *de ſanctitate vitæ in genere* exponitur, Officium proprium in eccleſia S. Mariæ Matritenſis recitatum fuiſſe die ejus feſto, Miſſamque cum Oratione propria celebratam, ſolemne quoque feſtum eadem die habitum, Sodalitatem ſub ejus invocatione inſtitutam, Imagines in altaribus cum ſplendoribus & diademate depictas, publicas proceſſiones pro ejus veneratione comparatas, ſepulcrumque oblationibus, luminaribus, atque argenteis lampadibus illuſtratum: donorum item argenteorum, tabellarum, & lampadum ad ſepulcrum S. Paſchalis de Baylon, & B. Joſaphat Archiepiſcopi Pollocenſis mentio habetur in relationibus cauſarum eorumdem: collocationis autem Imaginis in eccleſiis ac in altaribus in relatione S. Joannis de Deo *tit. de fama & communi opinione ſanctitatis*; atque in relatione cauſæ S. Andreæ Avellini *tit. de frequentia ad ſepulcrum cap.*4. ubi etiam additur, innumeras tabellas, aliaque votiva argentea fuiſse ad ejus ſepulcrum appenſa, necnon civitatem Neapolitanam per ſuos publicos Officiales die anniverſaria obitus ejuſdem, Calicem ei funaleſque cereos inter Miſſarum ſolemnia, quæ in eccleſia S. Pauli, ubi corpus ipſius humatum eſt, celebrabantur, obtuliſſe. Sed & innumerabilia ſunt ea, quæ habentur in relatione cauſæ S. Franciſci Xaverii *tit. de publica fama ſanctitatis*; ubi tabellas ſuſpenſas, ſolemneſque ad ejus ſepulcrum peregrinationes, loca item, in quibus, dum viveret, verſatus eſt, habita tanquam religioſa, atque Imagines in eccleſia Cotatæ in Comerini promontorio publicæ venerationi expoſitas unuſquiſque legere poteſt. Nec minoris profecto momenti ſunt reliqua in relatione cauſarum SS. Ignatii, & Philippi Nerii allata: in prima quippe, præter continuatam frequentiam ad Ignatii ſepulcrum, ad cubiculum in quo ægrotavit & in quo mirabiliter a Deo vocatus eſt, atque ad ſpeluncam, & cetera loca in quibus pœnitentiam egit, de qua certe diſputari poſſet, an ad cultum publicum eſſet referenda, legitur inſuper in cubiculo erectum altare cum lampade accenſa, necnon altare aliud in ſpelunca, ubi Miſſæ celebrabantur: in ſecunda vero *tit. de opinione ſanctitatis* habentur

Phi-

Digitized by Google

Philippi Imagines cum ſplendore ac diademate typis impreſſæ, cubiculum in ſacellum converſum in quo Miſſa celebrari cœpta, dies mortis populi frequentia, intervenientibus etiam pluribus S. R. E. Cardinalibus & Præſulibus, ſolemniter peracta, lampades argenteæ ad ejus ſepulcrum oblatæ ac jugiter accenſæ, Senatuſque & Populi Romani decretum, ut ſingulis annis eadem mortis die Calicis ei oblatio fieret una cum quatuor cereis ſacibus, ſicuti fit in feſtis aliorum quorumdam Sanctorum. Confirmatur denique ipſa hæc aſſumptio ex his, quæ contigerunt in Canonizationibus SS. Thomæ de Aquino, & Didaci. Poſt ſeptimum namque circiter menſem ab obitu S. Thomæ, cum ejus corpus eſſet a ſacello S. Stephani eccleſiæ monaſterii Foſſæ Novæ referendum ad primum ſepulcrum juxta altare majus ejuſdem eccleſiæ (a quo ſublatum antea fuerat cauſa timoris, ne de monaſterio tolleretur) & magna ſuavis odoris fragrantia ex eo emanaſſet; non ſolum totus conventus, inſtituta ſupplici proceſſione, necnon monaſterii Priore cum quibuſdam ex Monachis ſacris induto veſtibus, ſanctum corpus ad primum prædictum ſepulcrum honorifice retulit, ſicut habetur in bulla Canonizationis *§.9. in nov. cod. pag.* 138. verum etiam Cantor alta voce incepit, *Iſte Sanctus digne in memoriam vertitur hominum, qui ad gaudium tranſiit Angelorum*: necnon collocato in marmoreo loculo corpore, conventus Miſſam de Confeſſore cantavit; eo quia, tot viſis miraculis, de ſuprema ejus gloria dubitari non poterat, veluti legitur in ejus vita ſcripta a Guillelmo de Thoco Ordinis Prædicatorum eidem contemporaneo *cap.* 11. quam publici juris fecerunt Bollandiani *ad diem* 7. *Martii tom.* 1. Paulo autem poſt obitum S. Didaci, cum Henricus IV. Caſtellæ Rex, & hujus filia graviter ægrotaſſent, tunc prece illius ac meritis valetudinem recuperaſſent, quam nullis Medicorum remediis aſſequi potuerant, Regem beneficii memorem ſacellum ejus nomine extruxiſſe, ejuſque corpus intra arcam ferream pie recondi juſſiſſe, narratur in vita S. Didaci conſcripta a Penia *lib.* 2. *cap.*7. & in Actis ejus Canonizationis collectis opera Galeſinii *par.*2. cujus regiæ piæque munificentiæ non ſolum meminit Marcus Antonius Cardinalis Columna in relatione ab eo habita in Conſiſtorio ſecreto occaſione Canonizationis ejuſdem S. Didaci, uti colligitur ex eademmet relatione typis impreſſa poſt allegatam vitam a Penia exaratam *§. Ejus vero morte audita*; ſed & ſummus ipſe Pontifex Sixtus V. factum commendavit *in bulla Canonizationis* (*in nov. cod. Canoniz. pag.*239.) ubi: *Quocirca laudanda eſt pietas & magnificentia clar. mem. Henrici IV. Caſtellæ Regis, qui una cum filia periculoſe ægrotans, & B. Didaci precibus ſanitate impetrata, nobile ſacellum grati animi ſui monumentum extruxit, ibique in arca ferreis laminis diligenter communita B. Didaci corpus decenter recondi juſſit*.

4 His attamen, &, ſiqua ſimilia ſint, nihil obſtantibus, ſequentibus exiſtimarem ipſe propoſitionibus rem totam abſolvi poſſe. Prima eſt, non ſolum ſummos Pontifices ſtatuiſſe, ne poſſit cultus publicus deferri minime Beatificatis aut Canonizatis, ideoque privatus tantummodo cul-

Digitized by Google

tus exhibeatur Servis Dei ſanctitatis & miraculorum fama illuſtribus; verum etiam fere omnes indicatos actus pro publici cultus actibus habuiſſe, quique proinde Dei Servis non beatificatis aut canonizatis nequaquam impendi potuerint. Si etenim, cum ſummi ipſi Pontifices, præviis vel *extrajudicialibus* cognitionibus, vel juridicis proceſſibus de ſanctitatis ac miraculorum fama, aliquem Beatitatis honorem Dei Servis indulgere voluerunt, permiſerunt, ut eorum Imagines in eccleſiis, & inter Imagines aliorum Sanctorum, aut cum ſignis cultum publicum redolentibus exponerentur; ſi pro inducendo vel augendo cultu mandarunt, corpora horum Dei Servorum e loco humili in locum honorabiliorem transferri; ſi ſuſpenſionem publicam tabellarum, & luminum ad ſepulcra incenſionem fieri poſſe concesſerunt; ſi poteſtatem dederunt feſtum publice agendi, aut Reliquias exponendi, aut commemorationem habendi in Divinis Officiis, aut denique Miſſam in eorum honorem, quin etiam die anniverſaria eorum obitus Miſſam de Sanctiſſima Trinitate, vel de æterna Sapientia, vel de omnibus Sanctis celebrandi: apertiſſima profecto hæc ſunt indicia, ſummos eoſdem Pontifices reputaſſe, actus illos ad publicum cultum redigi, & ſine Apoſtolica auctoritate exhiberi minime poſſe Dei Servis non adhuc beatificatis vel canonizatis, quos ipſi per ejuſmodi conceſſiones inter Beatos referebant.

5 Secunda propoſitio eſt, inſtituta ſacrorum rituum Congregatione, nec ipſam ab his receſſiſſe, quæ modo propoſita ſunt, immo vero firmiter iis inhæſiſſe. Quod ſane omnino probant, quæ ab ea indulta ſunt, de quibus alibi; quippe quæ conſimilia ſunt indultis, antequam ipſa inſtitueretur, a ſummis Pontificibus: ſed id comprobant relationes Rotæ Auditorum, quæ in eadem examen ſubierunt, utpote cum vel adducta in ſuperioribus ex allegatis ejuſmodi relationibus tacitam re ipſa, ſive expreſſam ponant Apoſtolicæ auctoritatis interventionem. In cauſa enim S. Andreæ Corſini jam agebatur de celebratione feſti cum Miſſa & Officio proprio ante annum 1440. quæ approbata ſubinde fuere per vivæ vocis oraculum a Gregorio XIII. veluti conſtat ex ipſa relatione §. 2. In relatione autem ſupra citata S. Iſidori, poſt memoratam feſti conſtitutionem in ejus honorem, ſequentia habentur: *Et, quamvis de aliqua licentia Apoſtolica expreſſa non doceatur, nec de jure Epiſcopus, nec alius præter Romanum Pontificem poſſint inducere, quod feſtum Sancti non canonizati per Papam celebretur &c. nihilominus, cum hujuſmodi celebratio tantis abhinc annis ſit in conſuetudine, ſcientibus & videntibus Prælatis ejuſdem diœceſis, quin & approbantibus, & in ea convenerit totus populus; quamvis non poſſit negari, hanc hujus feſti celebrationem inducendam ad ſolum Pontificem ſpectare, cum verſemur in Sancto non canonizato, ſicque illius confirmationem requiri; illa inducitur ex dicta antiqua conſuetudine, & omnino præſumitur.* In relatione demum cauſæ S. Philippi Nerii non ſolum dicitur, omnia acta fuiſſe media in Urbe, &, quod conſequitur, cum ſcientia atque patientia Romanorum Pontificum, verum

Digitized by Google

verum etiam ſubditur, Imagines cum ſplendoribus ac diademate fuiſſe typis impreſſas Romæ Superiorum auctoritate, cubiculum autem fuiſſe in ſacellum converſum, ac Miſſam in eo celebratam, quod indulſerit Clemens VIII. ut etiam monet Caſtellinus *de certit. glor. SS. cap.* 2. *punct.* 22. §. 5. Favent præterea ſecundæ huic propoſitioni ea, quæ infra exponentur de cultu S. Caroli Borromæi non adhuc beatificati aut canonizati. Nunc vero ſaltem addendum, ſacrorum rituum Congregationem die 7. Auguſti 1609. in epiſtola ſcripta ad Epiſcopum Monopolitanum mandaviſſe, ne Imago Cardinalis Monopolitani retineretur in Choro eccleſiæ monaſterii S. Leonardi, eo ſub obtentu, quod Imagines ſolummodo Sanctorum in ejuſmodi loco ſervandæ ſint: *Non pare alla ſacra Congregazione, che Suor Eufraſia ſorella del già Cardinale di Monopoli tenga il Ritratto d'eſſo Cardinale nel Coro della chieſa del monaſtero di S. Leonardo di coteſta città; eſſendo luogo dove non ſi devono tenere, ſe non Ritratti de' Santi. E' parſo però a queſti miei Illuſtriſſimi Signori di ſignificare a V. S. col mezzo di queſta mia, ch'ella lo faccia levare in ogni modo.* Item anno 1612. & ideo ante Beatificationem S. Andreæ Avellini, quæ facta eſt anno 1624., ſacram eamdem Congregationem juſſiſſe, Andreæ Imaginem amoveri, quæ die anniverſaria obitus ejuſdem collocata fuerat ſuper ſepulcrum una cum votivis oblatis; ut habetur in Actis dictæ Beatificationis collectis a Joanne Antonio Caggiano *pag.*28. *& pag.*52. Poſtremo, ejuſdem Congregationis Secretarium a Patre Caſtellino propterea interrogatum, quemadmodum iſte teſtatus eſt *in cit. oper. de certit. glor. SS. cap.* 2.*punct.* 8. §.3. ſibi reſpondiſſe, quod fuerit ab ea ſæpenumero declaratum, atque adeo a ſummis Pontificibus approbatum, non eſſe profecto ſine ejus auctoritate, & ſine cauſa ab eademmet cognita permiſſum cereos accendere, atque id genus alia efficere ad ſepulcra Servorum Dei nondum beatificatorum aut canonizatorum. Quæ omnia haud dubie patefaciunt, ſenſum ſacræ Congregationis etiam tunc temporis fuiſſe, quod actus ii ad cultum publicum pertinerent; neque proinde exhibendi eſſent Dei Servis ſine Sedis Apoſtolicæ auctoritate, ideſt ante eorum Beatificationem aut Canonizationem.

6 Tertia propoſitio ſit, Sedem Apoſtolicam toleraſſe porro interdum nonnullos ex prædictis actibus, quamvis ad publicum cultum pertinentes, nec eos improbaſſe, etſi præſtitos Dei Servis ante Beatificationem & Canonizationem; at potiſſimum tamen, cum pro iis pugnabat antiquitas, ſcientiaque ac patientia Ordinariorum interceſſerat, vel cum fuerunt introducti non cauſa turpis lucri, aut alicujus affectus humani, verum aut ex publica atque conſtanti fama ſanctitatis, aut ex viſibili miraculorum patratione. Ad primum quippe propoſitionis caput referri poſſunt ea omnia, quæ infra dicentur, cum agetur de cultu immemorabili; ad ſecundum autem pertinere queunt, quæ contigerunt in cauſis SS. Thomæ de Aquino, & Didaci, necnon in aliis, quæ facile cumulari poſſent. Quapropter ad rem bene inquit P. Ceparius *in direct. mſ. Canonizat. lib.* 2.

 *cap.*9.

cap. 9. Non auſim ego improbare noſtrorum Majorum pietatem , devotionem , & venerationem , quam ſincero corde & ex vero devotionis affectu aureis illis temporibus præteritorum ſæculorum erga eos , qui cum opinione ſanctitatis obierant , oſtenderunt . Vigebat enim multum Chriſtiana ſimplicitas , & ſine dolo & malitia , ſine fuco & fallaciis ad eos colendos et adorandos accedebant , prout Spiritus Sanctus ſua eos inſpiratione movebat : et ideo a ſummis Pontificibus in variis bullis Canonizationum obſequia Canonizandis præſtita merito commendantur et approbantur .

7 Sit demum quarta propoſitio, Sedem Apoſtolicam ſubſequentibus temporibus antiquiores tolerantiæ contrarias renovaſse, atque adeo novas pro ſuo cujuſque rei reſpectu ſanxiſse leges ad ſtatuendum modum ſuper exhibitione cultus erga Dei Servos non beatificatos, neque canonizatos, ut infra exponemus; cum videlicet pro ſua ſumma prudentia id faciendum duxit, quo, diminuta ſimplicitate, aucta vero malitia, periculum quodcumque deceptionis in re adeo gravi averteretur. *Periculoſum eſt* (inquit Baptiſta Vintimilienſis in tractatu de Canonizatione S. Bonaventuræ ad Sixtum IV. in reſponſione ad ſecundum argumentum) *periculoſum eſt in hujuſmodi factis, Sedis Apoſtolicæ prævenire judicium* . Convenit autem Galeſinius de Canonizatione S. Didaci *part. 3. cap. 6.* ubi docet eſſe maximum inconveniens prædicta facere, ſive tolerare, cum *ambiguitatem , confuſionem, atque perturbationem ſæpius pariant: & aliquando idem a quibuſdam uti Sanctus colatur, dum ab aliis irridetur* . Nec omitti poſſunt verba Patris Ceparii *loc. cit.* qui, licet ſcripſerit ante editionem novarum legum, neceſſarium tamen exiſtimavit, aliqua de eis ſuo loco & tempore edendis monere : *At vero noſtris hiſce calamitoſis temporibus, in quibus aurea illa ſimplicitas videtur ſi non prorſus extincta , ſaltem valde diminuta , & crevit malitia hominum ſuper terram & invaluerunt humani affectus , verendum eſt , ne ex induſtria potius humana , quam ex motione Divina aliqui incipiant venerari , coli , et in honore haberi , ut Sancti ; qui duxerint quidem vitam piam et etiam Religioſam in obſervatione mandatorum Dei et conſiliorum Chriſti , et ceteris Religioſis exemplo præfulſerint ; ſed tamen non eam excellentiam vitæ et ſanctitatis habuerint , et celebrem ſanctitatis famam & opinionem , quæ a ſacris Canonibus in iis , qui canonizandi ſunt , jure requiritur . Quamobrem modus eſt adhibendus , & præcludendus aditus ambitioni & aliis humanis affectibus , & providendum , ne ſit in poteſtate cujuſque privatæ perſonæ , vel Religioſæ familiæ , ſeu nationis , eum mundo celebrem reddere , quem excellentia meritorum & vitæ ſupra communem aliorum ordinem ducta non commendaverint . Ut igitur huic periculo occurratur , cenſerem , aliqua ex his , quæ hactenus permiſſa fuerunt in honorem Beatorum virorum nondum ab Eccleſia approbatorum , eſſe moderanda , alia etiam omnino prohibenda , prout ſanctiſſimis ſummis Pontificibus expedire videbitur .*

CAPUT

C A P U T X.

De his, quæ geſta ſunt tempore Clementis VIII., & Pauli V. circa cultum exhibendum Servis Dei non beatificatis, neque canonizatis.

1 ETſi juxta ſacros Canones ſæpe memoratos ſolum privatum cultum exhibere liceat Dei Servis non beatificatis, neque canonizatis (qua de re nulla unquam fuit, quam noverim, controverſia, ſaltem, poſtquam editæ ſunt Apoſtolicæ Conſtitutiones relatæ inter Decretales *ad tit. de Reliq. & venerat. SS.*) atque adeo ex Apoſtolicæ Sedis conſuetudine, poſtquam ad eam privative quoad omnes ipſæ Beatificationum & Canonizationum cauſæ delatæ ſunt, dignoſci facile poſſunt actus, qui ad privatum, ab iis, qui ad publicum cultum ſunt referendi; certum nihilominus eſt, quod ejuſmodi adhuc de quibuſdam actibus diſputationes ſupererant, nonnullis aſſerentibus, eos privarum, aliis autem contendentibus, publicum cultum importare; quodque præterea tolerantia Superiorum Eccleſiaſticorum adeo in hiſce rebus excreverat, ut neceſſarium plane exiſtimatum fuerit novas leges ſancire, nedum pro dirimendis controverſiis, verum etiam pro modo ſtatuendo de ipſo cultu erga eoſdem Dei Servos non adhuc a ſancta Sede beatitatis aut ſanctitatis titulo decoratos.

2 Summus itaque Pontifex Clemens VIII. provinciam hanc aggreſſus eſt: quo Pontifice, quid in eam rem actum fuerit, exponitur in codice manuſcripto exiſtente in archivo Conventus PP. Carmelitarum S. Mariæ trans Pontem, qui probabiliter exaratus fuit a P. Procuratore Generali dicti Ordinis tempore Clementis VIII. Interfuit enim ille tanquam Conſultor Congregationi habiræ coram dicto ſummo Pontifice die 25. Novembris 1602. In codice ſunt deſcripta nomina Cardinalium & Conſultorum memoratæ Congregationis, quæ nunc non recenſentur, cum eorum fiat diligens enumeratio in mſ. opere P. Ceparii Soc. Jeſu Auctoris contemporanei paulo poſt referendo. Continentur in manuſcripto archivi S. Mariæ trans Pontem allocutio ſummi Pontificis Clementis VIII. & Cardinalium reſponſa. *Il ragionamento che fece noſtro Signore, fu così: Una coſa ſon per dirvi, che ſe bene forſe parerà di poco momento; a me però pare di molta conſideratione: & è intorno a quelli, che ſono paſſati di queſta vita con opinione di bontà, verſo i quali ſi fanno, come intendiamo, & quì, & fuori opere, che non poſſono, nè devono farſi, ſe non con autorità noſtra, & di queſta S. Sedia Apoſtolica: dalla quale ſe haveſſero avuto quanto biſognarebbe, non ſi potrebbe quaſi far più di quello, che ſi fa. Noi certo vorremmo, che tutti foſſero Beati, & che per le loro opere foſſero conoſciuti per tali. Ma il volerlo dimoſtrare da ſe, ſenza l'autorità noſtra, queſto è quello che ci preme. Un P. M. Filippo intendiamo nella Chieſa Nuova che ſia tenuto con tanta veneratione, che vi abbino eretto altare,*

altare, ornatogli il ſuo ſepolcro, poſto fuori la ſua Imagine con lampade, lumi, & voti: che ſe fuſſe canonizzato, non potrebbe quaſi haver più. Così il P. Ignatio è tenuto in tanta veneratione, che niente più: & ſe bene l'habbiamo detto al P. Generale del Gieſù, che non lo permetta; pur tuttavia ſi vuol fare il tutto ſenza di Noi. Così d'un'altro in Sant'Apoſtoli, & un altro in S. Pietro in Montorio ſi va facendo quello, che non ſi può. Così il Cardinale Borromeo, il quale certo ai giorni noſtri è ſtato ſplendore & ornamento nella Chieſa di Dio: pur il voler fare verſo di lui ſenza la noſtra licenza quello che non ſi deve, ci dà gran travaglio. E perciò vi habbiamo fatto chiamare quì, perchè intorno a queſto negotio, che ci dà molto faſtidio, e del quale pur Noi habbiamo viſto un poco queſta materia, & ci pare, che non ſi poſſa procedere così; ci diciate quello, che giudichiate iſpediente.

Allora riſpoſe il Sig. Cardinale di Como, che queſto era un negotio di molta conſideratione, ſendo che non ſi poſſano veramente verſo ai ſudetti fare le dette attioni, ſe non con l'autorità di ſua Santità & della S. Sedia Apoſtolica: & che anco ſendoſi di già dati molti voti da' Fedeli con concorſo di devotione verſo loro, biſognava penſare di rimediare allo ſcandalo, che forſe ſarebbe potuto ſeguire, prohibendolo, o laſciandolo così caminare innanzi. Et che perciò era bene, che S. Santità ſi laſciaſſe in queſto mezzo intendere di queſto ſuo penſiere, divulgandolo; & poi farne far Congregatione tra eſſi Signori Cardinali col ſentire i voti de' ſuddetti Padri; e riferire il tutto a S. Santità per farvi poi ſopra la conveniente determinatione. Et quanto al divulgarlo, replicò N. S. che perciò haveva fatto chiamare così buon numero di Cardinali alla preſenza de' detti Padri; perchè ſi ſapeſſe la ſua intentione: & che ſarebbe ſtato bene il fare detta Congregatione.

Confermò l'iſteſſo il Signor Cardinal di Firenze, dicendo, che era bene il provedere, maſſime quì in Roma: acciò dall'eſempio di quello, che quì ſi fa, imparaſſero l'altre città quello, che ſi deve fare. Perchè altrimenti ne ſarebbero ſeguiti inconvenienti, a' quali poi non ſi ſarebbe potuto rimediare.

Approvò l'iſteſſo il Signor Cardinal Pinelli; ſoggiungendo, che gli pareva molto ſtrano il vedere in S. Pietro in Montorio in particolare, che fuſſe poſta un' Imagine & il corpo di un Religioſo vicino all'altare del SS. Sagramento: sì che chi andava ad adorare quello, pareva che inſieme adoraſſe quel Religioſo.

Altro non aggiunſe il Signor Cardinale d'Aſcoli, confermando il detto da gli altri Signori Cardinali.

Diſſe il Sig. Cardinal Giuſtiniani, che quanto ſopra di ciò ſi faceva ſenza l'autorità e licenza della S. Sedia Apoſtolica era contrario ai ſacri Canoni & al Concilio di Trento, & a quello che inſegnano i ſacri Dottori: come anco moſtrava il Sig. Cardinal Baronio nelle ſue note del Martirologio. Et che perciò nella Congregatione de' Veſcovi in certa occaſione de' miracoli d'un'Imagine della B. Vergine (penſo a Rimini) ſi diſſe, che biſognava andare molto avvertiti in queſta materia.

Il Sig. Cardinale di S. Cecilia lodando il detto da gli altri, aggiunſe, che veramente biſognava provedere: perchè quanto a quello, che s'era fatto al Sig. Cardinale Borromeo in Milano, apportava gran maraviglia a molti di quella città; non eſſendoci ſtata la licenza Apoſtolica.

Et

Et perchè dopo il Sig. Cardinal Borgheſe, che confermò il ſuddetto, diſſe il Sig. Cardinal Baronio che quanto al Cardinal Borromeo pareva, che fuſſe altra ragione; ſendo che il tutto ſi fuſſe fatto con tacita licenza di S. Santità: perchè havendogli ſcritto Monſignor Seneca, gli riferì il contenuto della lettera; per il che pareva, che S. Santità tacitamente conſentiſſe et accettaſſe quello che ſi faceva: replicò S. Santità dicendo, che altro era il dirgli, che ſe una donna voleva dare, per eſempio, una libra di cera per ſua devozione, ſi accetaſſe; et altro che ſi faceſſero le attioni, che ſi intendevano, verſo di lui. Perciò ſoggiunſe il ſuddetto Sig. Cardinale S. Cecilia, che egli haveva inteſo eſſer ſtato offerto una lampada a nome del Duca di Savoja, con tanta pompa & ſolennità et con apparato di chieſa et dieci Quadri, ne' quali erano le attioni più inſigni di detto Cardinale, quaſi come miracoli di lui ſucceſſi: sì che daſse gran maraviglia a diverſi di quella città, come ſimil coſa ſi faceſse ſenza licenza Apoſtolica.

Conſeguentemente il Sig. Cardinal Bianchetti confermò il detto da gli altri Signori Cardinali, con dire, che penſava, che quanto ſi faceva quì in Roma, fuſse con licenza di S. Santità. Et perciò egli con Arrigone, Toſco, & S. Marcello non aggiunſero altro del ſuddetto.

Solo il Sig. Cardinal Viſconte aggiunſe, che andando egli in viſita della ſua dioceſi di Spoleti, ritrovando certe venerationi, che ſi facevano non con la debita licenza, l'haveva prohibite; & che ora ſi doveſse fare l'iſteſso.

Nè altro fu aggiunto da' Signori Cardinali Nepoti di ſua Santità.

3 Succedunt expoſita a P. Cepario, qui *in ſuo directorio part. 2. cap. 5.* rem totam ſequentibus verbis aperuit: *Cum concurſus maximus fieret Mediolani ad ſepulcrum ſanctiſſimi viri Caroli Cardinalis Borromæi Archiepiſcopi Mediolanenſis, ad quod Chriſtifideles votivas tabellas appendebant, candelas & lampades accendebant, pretioſa dona afferebant, eleemoſynas ingentes erogabant; et Romæ Servus Dei Philippus Nerius Oratorii Inſtitutor in honore et populi devotione haberetur, pro quo jam ſacellum magno ſumptu extructum fuerat, et Patris Ignatii Lojolæ Societatis Jeſu Fundatoris Imago a Cardinali Baronio ſupra ejus ſepulcrum fuiſset expoſita, ad quam quotidie votivæ tabellæ et donaria creſcebant: quidam, qui non videbatur bene affectus erga Patres Oratorii, et erga Religioſos Societatis, et non parum gratia pollebat apud ſummum Pontificem Clementem VIII. et ſe Theologum, Juriſtam, Canoniſtam, et in hujuſmodi rebus omnium, qui tunc Romæ eſsent, verſatiſſimum eſse jactabat, cœpit impugnare honores, qui Romæ præſtabantur Beatis horum duorum Ordinum Fundatoribus; eoque magis invehebatur in cultum, qui exhibebatur B. Carolo Borromæo, quo cultus ille major et univerſalior erat. Dicebat, cultum illum eſse publicum, et contra Canones, et præter Eccleſiæ conſuetudinem, et illicitum et periculoſum et omnino prohibendum: cumque ſe conſervandæ Eccleſiaſticæ diſciplinæ zelo moveri, dictitaret, non paucos initio traxit in ſuam ſententiam, et magnis etiam viris timorem incuſſit, ne Mediolani ex affectu nationali vel cognationis illi honores B. Carolo publice exhiberentur, neve Congregationis Oratorii Patres, et Alumni Societatis Jeſu plus æquo amplificarent venerationem ſuorum Fundatorum. Hinc factum eſt, ut aliqui plus*

æquo

æquo audaciores effecti irriderent eos, qui ſepulcra Servorum Dei nondum canonizatorum adirent, & per jocum dicerent: Quis ſcit, an hic, quem tu colis, in inferno crucietur? Ego enim de hoc poſſum timere, cum non ſit canonizatus. Hæc & ſimilia per contemptum proferebant non ſine audientium ſcandalo & admiratione. Pervenit hic rumor ad aures Clementis ſummi Pontificis; qui, ut vir prudentiſſimus erat & valde doctus ac pius, ne quid contra jus faſque fieret, anno Domini 1602. die 25. Novembris, ſtudio indagandæ veritatis, ſancto zelo pro Paſtorali ſua cura permotus peculiarem Congregationem inſtituit ſuper titulis & honoribus dandis piis viris a Sede Apoſtolica nondum approbatis, & die 20. Decembris ejuſdem anni coram ſe dictam Congregationem haberi voluit. Fuerunt ad eam Congregationem vocati Cardinales ſeptemdecim, & varii Theologi diverſorum Ordinum Religioſorum; & prima vice eam Congregationem intimavit Illuſtriſs. Cardinalis Comenſis Collegii Cardinalium Decanus. Nomina Cardinalium, qui huic Congregationi interfuerunt, ſunt infraſcripta; videlicet Cardinalis Comenſis Decanus, Medices qui poſtea fuit Leo XI., Pinellus, Bernerius dictus Aſculanus Dominicanus, Sfondratus dictus S. Cæciliæ, Juſtinianus, Burgheſius qui nunc vivit & feliciter regnat in Sede Petri & dicitur Paulus V., Baronius, Blanchettus, Avila, Arigonius, Vicecomes, Tuſcus, S. Marcelli: Theologi vero vocati fuerunt Fr. Hieronymus Xavier Generalis Ordinis Prædicatorum poſtea Cardinalis, Fr. Joannes de Rada Procurator Generalis Ordinis S. Franciſci de Obſervantia, Fr. Joannes Baptiſta Plumbinus ſimiliter Procurator Generalis Ordinis Eremitani S. Auguſtini, Fr. Baſilius Anguiſciola Procurator Generalis Ordinis Carmelitarum, Fr. Antonius Vivolus de Corneto Procurator Generalis Ordinis Servorum, Fr. Hieronymus Pallanterius Ordinis Conventualis S. Franciſci, P. Benedictus Juſtinianus Soc. Jeſu Theologus & Rector tunc Pœnitentiariorum Domini Papæ ſeu S. Petri, P. Flaminius Riccius Præpoſitus Congregationis Oratorii, P. Conſtantinus Palamolla ex Clericis S. Blaſii de Anulo; & præterea adfuit Dominus Joannes Paulus Mucantius, vocatus ut Secretarius ſacræ Congregationis rituum. In hac autem Congregatione tractatum fuit de obſequio & honore exhibendo iis, qui Beati vulgo dicuntur, & non ſunt adhuc canonizati vel approbati a Sede Apoſtolica. Memoriale autem dubiorum eſt infraſcriptum, quod ex titulo & inſcriptione apparet, vel fuiſſe a Papa confectum, vel ab aliquo ſuæ Sanctitati præſentatum.

De Servis Dei, qui cum fama & celebri apud multos ſanctitatis opinione in Deo moriuntur, plurima videntur quæri poſſe: mihi infraſcripta occurrebant.

1 *AN in ipſo obitu liceat omittere conſueta Eccleſiæ Officia & preces pro defunctis.*

2 *An liceat eorum corpora induere veſtibus magis pretioſis, quam eorum ſtatus & conditio ferat, & uſus communis poſtulet.*

3 *An liceat ea ſepeliri in loco valde conſpicuo & ſanctiori, & forma & modo peculiari ad ſanctitatem indicandam.*

4 An

4 *An liceat ſepulcrum ſeu arcam aperire ad corpus oſtendendum, venerationis ſeu pietatis cauſa.*

5 *An liceat ponere ad ſepulcrum cereos et lampades ardentes.*

6 *An liceat proprium ſacellum extruere.*

7 *De elogiis et inſcriptionibus ſepulcrorum.*

8 *De laudationibus in eorum funere et anniverſariis.*

9 *An liceat eos publice appellare cum præfatione Beati, vel Sancti.*

10 *An liceat Fidelibus ad eorum ſepulcra genua flectere, eoſque venerari et invocare.*

11 *An eorum Imagines liceat depingere:*
an cum ſplendore et radiis et diademate.

12 *An eorum Imaginem in eccleſia ponere liceat:*
an in loco etiam valde inſigni:
an & in altari, ubi celebratur.

13 *An ejuſmodi Imagines pictæ, aut in ære inciſæ publice divendi poſſint.*

14 *An vita imprimi & pervulgari.*

15 *An liceat ad ſepulcrum tabellas & imagunculas ex ære aut argento apponere ad beneficia accepta teſtificanda.*

16 *An ex Reliquiis corporum, aut ex indumentis, ſeu aliis monumentis dare liceat & ad ægrotos tranſmittere.*

17 *De miraculis, quæ denuntiantur, an ſint examinanda & approbanda.*

18 *An poſito quod ex his, quæ ſupra ſunt deſcripta, multa facere liceat, an, inquam, quivis id poſſit, exempli cauſa, Parochus, Abbas monaſterii; an Epiſcopi auctoritas requiratur.*

19 *An ea quæ licent, ſimul omnia ſint facienda; an potius paulatim, prout fama ſanctitatis & miraculorum augetur.*

20 *An liceat anniverſarium diem feſtum ducere, & quid in eo agere liceat.*

21 *De templis, altaribus, Miſſæ ſacrificio, & Horis Canonicis non videtur in dubium revocandum, cum ſatis manifeſtum ſit, non licere, niſi pro ſolis Canonizatis, aut ex ſpeciali indulto Sedis Apoſtolicæ.*

22 *An in hac materia locum habeant, quæ decernuntur a ſacra Tridentina Synodo ſeſſ. 25. de veneratione Sanctorum & ſacris Reliquiis & Imaginibus, præſertim in eo genere, ne inſolita Imago ponatur in eccleſia, niſi approbata ab Epiſcopo.*

23 *De novis miraculis & novis Reliquiis non recipiendis, niſi approbante Epiſcopo ex Theologorum conſilio.*

24 *De gravioribus dubiis in Concilio provinciali proponendis:*
ac de ſummo Pontifice conſulendo.

Ex quibus videntur remedia confici atque adhiberi poſſe, ne nimia facilitate homines beatificentur, & quodammodo in canonizando judicium Sedis Apoſtolicæ præveniatur.

Ex altera vero parte ratio præſcribatur, qua inſignes ſanctitate viri meritis honoribus non priventur.

Deinde manu SS. D. Papæ hæc verba ſubſcripta erant, quæ latine reddita ſunt ſequentia:

Nolumus agere de his, pro quibus habentur diplomata Pontificum Prædeceſſorum noſtrorum, neque de illis, qui ab immemorabili tempore ut Beati coluntur; ſed de recentioribus, & quid in poſterum ſervandum ſit.

4 In manuſcripto archivi S. Mariæ trans Pontem fuſe exponitur quidquid a Conſultoribus Congregationis deductum fuit in binis aliis Congregationibus habitis die 20. Decembris 1602. & 10. Januarii 1603. *In Congregatione habita in palatio Apoſtolico die 20. Decembris 1602. hora 21. in qua interfuerunt præter Cardinales, qui alias in prima adfuerant, etiam Cardinales de Avila, & Antonianus; Conſultores vero fuerunt Reverendiſs. Pater Generalis Ordinis S. Dominici, & Procuratores Generales Ordinum Minorum de Obſervantia, S. Auguſtini, Carmelitarum, & Servorum, & Pater Pallanterius, & Pater Monaſterii S. Blaſii de Annulo vocati.*

Cum Illuſtriſs. D. Cardinalis Comenſis præmiſiſſet, Congregationem haberi de mandato Sanctiſſimi; ut jam ab omnibus in illa fuiſſe ſtatutum audiri potuit, in qua præfati Patres conſulerent de negotio Servorum Dei non canonizatorum quid decernendum ipſis videretur: tunc Illuſtriſs. D. Cardinalis Baronius quæſivit, cur non adeſſet P. Flaminius Congregationis Oratorii; cum jam præcedente die loquens cum Sanctiſſimo ab ipſo audiſſet, quod adeſſe deberet? Cui reſpondit Cardinalis Comenſis, ſe eos vocari curaſſe, quos idem Sanctiſſimus ſic ſibi impoſuiſſet vocandos; de quo forte etiam Illuſtriſs. D. Cardinalis Aldobrandinus reſcire potuiſſet. Qui tunc reſpondit, ſe a Sanctiſſimo in ſuperiori Congregatione tantum habuiſſe in mandatis, quod vocaretur Generalis S. Dominici.

Quoad ordinem eorum, qui dicturi erant, cenſebat Cardinalis Baronius digniorem eſſe dandum Clericis Regularibus, ex eo quod in Concilio Tridentino fuiſſet decretum, Jeſuitas in numero Cleri Sæcularis quoad locum eſſe ponendos. Sed tunc reſponderunt Cardinales Aſculanus, & Arrigonius, in aliis Congregationibus etiam ſuperioribus diebus in aliis cauſis habitis, & præſertim in illa Lotharingiæ, in qua aderant decem, vel forte plures Conſultores diverſorum Ordinum, ſemper locum ſuperiorem fuiſſe datum Mendicantibus. Et addito a Cardinali Comenſi, quod poſſet citra præjudicium cujuslibet ſervari nunc dictus ordo; tandem

Primus fuit Pater ex monaſterio S. Blaſii. Qui licet in omnibus videretur ſequi ea, quæ tradita ſunt ab Illuſtriſs. D. Cardinali Bellarmino in libro de cultu Sanctorum cap. 10.; tamen in his, quæ ſpectant ad publicum, vel privatum cultum, cenſuit, publicum non eſſe penitus concedendum Servis Dei non canonizatis; ſed tantum privatum. Et cum ad ſingula in articulis poſita deſcenderet, ſequutus eſt opinionem Viguerii tract. de virtute Fidei cap. 11. quoad tabellarum appenſionem; ita tamen quod publicum cultum omnino negaret, & rationibus comprobaret, non eſſe omnino dandum.

Secundo loco acceſſit P. Pallanterius: qui circa naturam Canonizationis diſcurrens, eamque fuſe declarans idem etiam videbatur annuere de publico & privato cultu. Et deveniens ad nonnulla in articulis poſita declaravit quænam dicatur

tur inſolita Imago, dicens, quod ſi quis modo pingere vellet Chriſtum recumbentem in cœna non modo conſueto, ſed ſtratum ſuper cubili, ut facilius Magdalena ejus pedes lavaret, & Joannes ſuper pectus ejus recumberet, hæc diceretur inſolita Imago, & non deberet admitti: addens, optime fuiſſe cautum a Concilio ſuper hoc.

Tertius, Procurator Generalis Ordinis Servorum affirmans, diſcipulum non debere eſſe ſupra magiſtrum, dixit, quod cum ipſe Patavii fuiſſet diſcipulus prædicti P. Pallanterii, nil addere debebat ad ejus dicta; ſed ea omnia penitus ſequebatur & confirmabat.

Quartus, Procurator Carmelitarum primò ſuppoſita diſtinctione cultus interni & externi, & his declaratis primam poſuit concluſionem, non eſſe difficultatem de cultu interno, ſed tantum de externo. Secundò, ſuppoſitione facta diviſionis cultus externi in publicum, & privatum, & ſubdiviſo publico in publicum tantum & ſolemnem, poſuit concluſionem, publicum & ſolemnem omnino negandum Servis Dei non canonizatis, & privatum eſſe permittendum, cum conditionibus tamen explicandis in articulis datis. Et in univerſum facta tertia ſuppoſitione diverſi temporis facultatis canonizandi, videlicet vel ante Alexandri III. & Innocentii III. tempora, vel poſt, concluſionem poſuit, ante prædicta tempora quemlibet Epiſcopum in ſua diœceſi potuiſſe canonizare; poſt vero dicta tempora ſolum Romanum Pontificem: ita tamen, quod etiam nunc quilibet Epiſcopus, ne in privato cultu aliquis error vel abuſus irrepat, debeat & poſſit judicium non approbationis, ſed examinis interponere eorum, quæ circa hujuſmodi Servos Dei non canonizatos eveniunt; ut deinde referantur ſummo Pontifici approbanda, vel diſcutienda: ut deinde diſtinctius in articulis ſingulis declarari poterit.

Quintus, Procurator Ordinis S. Auguſtini ita confirmavit diſtinctionem factam publici & privati cultus, ut cenſeret, nullo unquam tempore potuiſſe dari aliquem cultum, niſi acceſſiſſet licentia ſummi Pontificis. Et cum ad nonnulla in articulis poſita deveniret, affirmabat, Imaginem cum radiis Servi Dei non canonizati poſse haberi ſaltem in privatis cubiculis: & alia nonnulla addidit, quæ non ſunt bene memoriæ commendata.

Sextus, Procurator Ordinis Minorum aſsumpſit exponendum Canonem Innocentii III. videlicet, quod inventas de novo Reliquias nemo publice venerari præſumat, præſertim illa duo verba Reliquias, & publice: dicens quoad primum terminum, Reliquias poſse conſiderari vel non Canonizati, vel Canonizati; vel certas eorum, aut incertas; ſi non fallit memoria. Et verbum publice diviſit juxta præcitatam diſtinctionem, conveniens cum omnibus, publicum non eſse dandum. Et privatum licet admittere videretur; tamen coarctavit quibuſdam conditionibus. Et deveniendo ad nonnulla poſita in articulis, declarabat hanc ſuam mentem exemplo Pontificis, qui canonizavit S. Claram, quod cum adeſset ejus exequiis, & Fratres vellent facere Officium pro defunctis, volebat Papa recitari Officium de Virginibus, & quod tunc Cardinalis Oſtienſis dixit Papæ, in hoc eſse moroſe procedendum, ne præveniret judicium Canonizationis.

Septimus, Generalis Ordinis S. Dominici præmiſit quatuor vel quinque optimas

Digitized by Google

mas diſtinctiones ad cultum Sanctorum ſpectantes, ex doctrina S. Thomæ deſumptas: ex quibus ſingulis elicuit concluſiones; quibus etiam de publico & privato cultu loquens, ita primum negavit, ut & in ſecundo ſuas poneret difficultates, quibus non ita facile omnibus concederetur. Et licet ſibi ipſi objiceret, quod ſic præcluderetur via Canonizationibus faciendis, attulit reſponſionem, probans multipliciter quæ ſtatuerat de privato cultu ſtatuenda: quæ omnia non poſſunt adduci, cum memoria non ſuccurrant.

Et cum adveniſſet 24. hora veſpertina, fuit diſſoluta Congregatio.

In Congregatione habita in palatio Apoſtolico die 10. Januarii 1603. in qua interfuerunt decem & ſeptem Cardinales, qui alias intererant, & omnes alii Conſultores, præterquam Pater Procurator Generalis Minorum de Obſervantia, & additi ſunt Pater Procurator Generalis Capuccinorum, P. Benedictus Juſtinianus Societatis Jeſu, & P. Flaminius Congregationis Oratorii.

Primus ad dicendum fuit Pater Procurator Capuccinorum, qui propoſuit quæſtionem ſolitam: & pro ejus ſolutione præmiſit tres diſtinctiones cultus, qui dicatur alius publicus & privatus, alius ſolemnis & privatus, alius vero publicus & ſecretus; juxta quam diſtinctionem tres attulit concluſiones: probans, cultum ſolemnem publicum, & etiam privatum publicum non poſſe dari Sanctis non canonizatis; ſed tantum privatum ſecretum.

Secundus fuit P. Juſtinianus: qui ſuppoſito non eſſe quæſtionem de jure Divino naturali, vel poſitivo, ſed tantum de jure Canonico; & præmiſſis tribus notandis diſtinctionis cultus interni, & externi, & aliis ſæpius relatis confirmans ex doctrina Divi Thomæ quinam cultus pertineat ad obſervantiam: attulit quatuor concluſiones. In quarum duabus primis conſenſit cum aliis quoad cultum ſolemnem: ſed in duabus poſtremis diſſenſit; probans, cap. de Reliq. & venerat. Sanctor. eſſe intelligendum de publico; quod publica auctoritate fiat; quod pluribus legibus Civilibus & Canonicis, & rationibus confirmavit, adeo ut cenſuerit cultum publicum, qui coram aliis fiat, dummodo non ſit auctoritate publica, dari poſſe non Canonizatis.

Tertius P. Flaminius dicens, ſe in omnibus conſentire cum prædicto Patre, & quod jam alias ſuam ſententiam aperuerit; nonnulla alia confuſe addidit, quibus videbatur velle probare, nihil fuiſſe factum erga B. Philippum, quod non poſſet tolerari: ſed tamen eſſe paratum cum ſuis ad ea exequenda, quæ a Sanctiſſimo determinarentur.

Et ſic fuit terminata Congregatio.

Merito ergo P. Ceparius in prædicto opere ſcripſit, Theologos ad Congregationem admiſſos generaliter locutos fuiſſe de obſequiis, quæ licite præſtari poſſunt Servis Dei nondum ab Apoſtolica Sede approbatis: quæ quidem obſequia alii amplificarunt, alii vero reſtrinxerunt, omiſſa reſponſione ad dubia a Sanctitate ſua diſputationi propoſita. Poſt hæc tum Theologi, qui eidem interfuerant, tum alii Theologi, necnon Pontificii juris Periti, licet ad Congregationem haud vocati, varios ſuper iiſdem dubiis ſcripſe-

ſcripſerunt tractatus, qui collecti habentur in bibliotheca PP. Congregationis Oratorii Urbis in volumine ſignato littera Q. Summus autem Pontifex, viſis videndis, habitoque nonnullorum Cardinalium conſilio, ſtatuit, in poſterum ejuſmodi quæſtionibus ſilentium imponere, reſque, ut erant, relinquere: quod & fecit. Quocirca tribus illis annis, quibus eidem quæſtioni motæ adhuc ſupervixit, neque de ea ullum amplius verbum fieri ſivit, neque voluit, ut Congregatio præterea cogeretur; teſte eodem P. Cepario *loc. cit.*

5 Clementi VIII. ſucceſſit Leo XI., quo poſt paucos dies e vivis erepto, Paulus Papa V. creatus eſt. Ab hoc vero reſumptam fuiſſe diſputationem, cui ſilentium a Clemente VIII. fuerat impoſitum, certum eſt: extat enim in Vaticana bibliotheca codex 3729. in quo continetur diſquiſitio Auditorum Rotæ Romanæ de præcavenda hominum mortuorum veneratione ante Romani Pontificis approbationem juſſu Pauli Papæ V. conſcripta. Fertur quoque, ab hoc Pontifice nonnulla ea de re ſancita fuiſſe decreta. Teſtis eſt Caſtellinus Auctor ei contemporaneus *in ſuo opere de certit. glor. SS. cap. 2. punct. 29.* ubi: *In confirmationem ſupradictorum omnium a ſacra quoque Congregatione Illuſtriſs. DD. Cardinalium, Prælatorum, ac Theologorum ſuper prædictis a Clemente VIII. ſpecialiter inſtituta 1602., & a Paulo V. reaſſumpta anno 1607. pravio voto in ſcriptis celeberrimorum Theologorum .... & ab eiſdem proprio nomine ſubſcripto, quæ vota vidi, legi pluries, ac diligenter conſideravi, ideo prædictorum Theologorum auctoritate (aliquando uſus ſum) fuerunt condita nonnulla decreta prohibentia ante dicta fieri ad ſepulcra, ſive ad Imagines illorum, qui adhuc non ſunt per Eccleſiam beatificati; injungendo Epiſcopis, ut, quatenus opus eſſet, ſupradicta prohiberent, etiam edicto publico: ut latius in Actis ejuſdem Congregationis habetur, SS. Domino Papa ſingula approbante, atque præcipiente illorum decretorum obſervantiam. Exemplaria fidelia ſunt, quæ ego legi ac relegi: modo reſervantur apud viros graves, & Religioſos quamplures hic in Urbe.* Profecto, etſi decreta hæc nunquam a me viſa fuerint, eorum tamen ſanctio certa eſſe videtur nedum ex modo allegato Caſtellini teſtimonio, verum etiam ex his, quæ referuntur tum a Molpheſio, tum a Rotæ Auditoribus in relatione cauſæ S. Cajetani. Molpheſius enim *conſil. 45. num. 76.* ſic habet: *Hoc idem*, nihil videlicet innovandum eſſe, *fuit reſolutum coram SS. D. N. Paulo Papa V. anno proxime elapſo 1615. quoad noſtrum Beatum Patrem Cajetanum. Fuit enim dictum, nihil eſſe innovandum, & fuit etiam proviſum, ut noſtri manuteneantur in poſſeſſione, & quod, dum ab aliis turbarentur, recurſum haberent ad Congregationem ſanctiſſimæ Inquiſitionis, quæ in hoc eos defenderet; & dedit noſtris diem, quo tale decretum fuit factum: in hoc enim ſanctiſſimo Tribunali non dantur copiæ decretorum, ut ſciunt omnes.* Rotæ autem Auditores *in cit. relatione tit. de fama ſanctitatis Servi Dei poſt mortem* ſcriptis hæc prodiderunt: *Iſtam porro populorum in Dei Servum pietatem ac devotionem ſummi Pontifices etiam mire obſervarunt. Etenim fel. record. Paulus V. in generalibus quibuſdam ordinationibus circa præcavendam*

vendam abſque Eccleſiæ judicio defunctorum venerationem commiſſis profeſſus eſt, ſe in nihilo eis, quæ hujus Beati perſonam reſpicerent, derogare voluiſſe; immo intentionis fuiſſe, ut perduraret populorum devotio, tanquam erga Beatum, cujus tituli nunc etiam vigentis acceſſionem permittebat. Quæ omnia vivæ vocis oraculo idem SS. Pontifex Joanni Delphino Cardinali Vicentino, poſtmodum Roberto Cardinali Bellarmino, ac tandem etiam Oratori Veneto comprobavit; mandavitque Fr. Deodato Gentili Dominicano Epiſcopo Caſertano Neapoli Nuntio Apoſtolico, ut in commiſſa generalium ordinationum executione circa Servi Dei Cajetani perſonam nihil innovaret. Sed & apud Marcum Antonium Boldettum *in obſervat. de cœmet. SS. Martyrum lib.* 1. *cap.* 43. mentio fit edicti ab hoc eodem Pontifice editi, in quo, gravibus pœnis impoſitis, mandavit, ne per Urbem fierent, aut collocarentur in eccleſiis picturæ, neve quidquam pingeretur ſuper muros viarum publicarum, niſi prævio Cardinalis Vicarii permiſſu, atque adeo niſi prius re communicata cum ipſo, vel cum Præſule ejus vices gerente.

6 Veruntamen apud P. Ceparium ne veſtigium quidem reperitur memoratorum Pauli Papæ V. decretorum, licet ille duxerit vitam ad Pontificatum uſque ſummi Pontificis Urbani VIII., uti colligere eſt ex monumentis in archivo Romano Societatis Jeſu exiſtentibus. Poſtquam enim in iis narratum eſt, quid ille idem egerit & quanta diligentia cauſas pertractaverit Beatificationis & Canonizationis Servorum Dei e ſuo Religioſo Ordine, id ſubditur: *Quapropter & Cardinales, & Auditores Rotæ, & Advocati, & Secretarii rituum eum hiſce de rebus conſulere non dedignabantur, ut, tot negotiis onuſtum cum videret Cardinalis Pius, Canonizationis bajulum ſubridens appellaret; & Urbanus ipſe VIII. ne Religioſi curru per Urbem veherentur prohibens, ipſum, quem tot ſimul cauſæ huc atque illuc vocabant, duxerit excipiendum.* Quin immo ipſe *in ſuo directorio part.* 2. *cap.* 6. monita nonnulla reliquit, quatenus futuris temporibus ea reſumpta fuiſſent, de quibus ſilentium jam factum fuerat ſub Clemente VIII. Dicit quippe & monet primò, ne cultus ſolis Sanctis canonizatis debitus & reſervatus, ulla ratione, inconſulta ſancta Sede, exhibeatur etiam Sanctis non adhuc canonizatis: ſecundò ait, cavendum nihilominus, ne ita coerceatur cultus Servorum Dei, qui cum celebri ſanctitatis fama moriuntur, ut præcludatur aditus ad eorum Canonizationem, erga eos retardetur devotio, careantque Fideles beneficiis ac gratiis, quas eorumdem invocatione, necnon privata veneratione conſequerentur: hinc tertio loco ſubjungit, cavendum quoque eſſe, ne facile quid innovetur, aut prohibeatur, vel quovis modo immutetur circa antiquas & laudabiles conſuetudines in Eccleſiam receptas, atque adeo ab immemorabili tempore a populo Fideli ſervatas in veneratione & cultu eorumdem Dei Servorum: denique id etiam videndum admonet, ne de hoc negotio in conſilium adhibeantur, qui priuato aliquo animi affectu magis, quam ratione ducuntur. Item *part.* 2. *cap.* 9. ſequentibus indicat verbis, quid ſignanter ſtatuendum foret,

foret, ſi iterum actum eſſet de cultu exhibendo Dei Servis non beatificatis, neque canonizatis: *Non videtur negandum, quin eorum vita religioſe tranſacta evulgetur, & in narrationis etiam decurſu aliquando veri Beati, vel Sancti appellentur: at, quod inſcribatur opus, & in prima pagina imprimatur* VITA BEATI, VEL SANCTI TALIS *&c. non videtur permittendum ſine licentia Sedis Apoſtolicæ. Et ego fortaſſe primus id ſervavi, ut dixi ſupra, qui, cum vitam B. Aloyſii Gonzagæ typis mandare Superiorum juſſu deberem, facultatem petii a ſummo Pontifice Paulo V., ut cum præfatione Beati imprimi poſſet; qui, antequam annueret poſtulatis, vitæ hiſtoriam tribus S. R. E. Cardinalibus inſpiciendam & examinandam & diligenter cum proceſſibus conferendam commiſit, ſcilicet Cardinali Hieronymo Bernerio Epiſcopo Aſculano ex Ordine Prædicatorum, Roberto Cardinali Bellarmino e Societate Jeſu, & Hieronymo Cardinali Pamphilio tunc urbis Romæ Vicario, viris doctiſſimis & piiſſimis. Similiter, quod eorum Effigies & Imago imprimatur, videtur permittendum; nam, ut ait Seneca epiſt. 64. „ Quidni ego magnorum virorum Imagines habeam, incitamenta animi, & natales celebrem? Quidni illos honoris cauſa ſemper appellem? „ At, quod imprimatur cum radiis vel ſplendoribus ſeu cum diademate ſine licentia Sedis Apoſtolicæ, non videtur permittendum; ſed ſervetur, quod in litteris in forma Brevis expeditis a Clemente VII. anno 1524. pro beatiſſimo viro Laurentio Juſtiniano ſervatum eſſe legimus. Nam Pontifex, dum concedit, ut in memoriam ejus B. Laurentii Patriarchæ Officium de uno Epiſcopo Confeſſore ſingulis annis die, qua migravit in cælum, celebrari poſſit, & in Miſſis & Matutinis & Veſperis commemoratio fieri ab omnibus, qui voluerint, ſubdit: Et ejus Imago in eccleſiis, ſive Chriſtifidelium domibus, ſine tamen diademate, & non tanquam Canonizati, ſed tanquam Beati, libere & licite retineri valeat, auctoritate Apoſtolica concedimus &c. Ex quibus verbis videtur colligi, Sanctos canonizatos ſolum cum diademate eſſe pingendos, Beatos vero, qui a Sede Apoſtolica ſunt approbati, & de quibus Miſſa ſeu Officium poteſt recitari, vel titulum Beati ſunt conſecuti, cum ſolis ſplendoribus ſeu radiis debere pingi, ut ſupra diximus. Quæ diſtinctio ortum habuit a Pictoribus, ut docet Troilus Malvetius in ſuo tractatu de Canonizatione, ut ſupra retulimus. Quare, qui nondum ſunt approbati nec canonizati, neque cum ſplendoribus neque cum diademate pingendi mihi videntur. Multo minus eorum Imago in publicis eccleſiis exponenda videtur auctoritate privata ad adorandum; hoc enim redolere videtur publicam & ſolemnem adorationem. Si tales Imagines exponantur vel ad ornatum, vel ſuper eorum ſepulcra in memoriam ipſorum, ut fit etiam in ſepulcris aliorum paſſim, tolerari poteſt; quia virtus eximia & vita ſanctitas præferenda eſt ſanguinis claritudini, & bellicæ laudi, & aliis doctrinæ, vel naturæ dotibus, ob quas hujuſmodi monumenta nunc in eccleſiis ponuntur cum inſcriptionibus: ſed, quod ponantur in altari, vel in alia parte templi, ut a populo venerentur, id ſine Sedis Apoſtolicæ, vel ſaltem Concilii provincialis in una provincia, aut ſine Epiſcopi prævio examine, diligenti indagatione & conſultatione, ac tandem approbatione, non auſim dicere, quod liceat; cum Concilium Tridentinum ſeſſ. 25. tit. de invocatione, veneratione, & Reliquiis Sanctorum, & ſacris*

Ima-

Imaginibus expreſſe dicat „ Statuit ſancta Synodus , nemini licere ullo in loco , vel eccleſia , etiam quomodolibet exempta , ullam inſolitam ponere vel ponendam curare Imaginem , niſi ab Epiſcopo approbata fuerit . Nulla etiam admittenda eſſe nova miracula , nec novas Reliquias , niſi eodem recognoſcence & approbante (ſubdit Concilium de modo approbationis) qui , ſimul atque de iis aliquid compertum habuerit , adhibitis in conſilium Theologis & aliis piis viris , ea ſaciat , quæ veritati & pietaci conſentanea judicaverit . Quod ſi aliquis dubius aut difficilis abuſus ſit exſtirpandus , vel omnino aliqua de iis rebus gravior quæſtio incidat , Epiſcopus , antequam controverſiam dirimat , Metropolitani & comprovincialium Epiſcoporum in Concilio provinciali ſententiam expectet ; ita tamen , ut nihil , inconſulto SS. Romano Pontifice , novum auc in Eccleſia hactenus inuſitatum decernatur . „ Hæc Concilium : quibus verbis ſine dubio ſublata eſt omnis ſacultas exponendi novas Imagines in templis ſine Ordinariorum approbatione , ſi qua antea fuiſſet . Addo graves Auctores in ea eſſe ſententia , ut Concilium in hoc loco non loquatur de Imaginibus eorum , qui cum opinione ſanctitatis moriuntur , ſed Sanctiſſimæ Trinitatis , & aliorum Sanctorum jam approbatorum ; ne ſcilicet novo & inuſitato modo pingatur Trinitas , unde ſcandalum oriri poſſit , & ſic de aliis Imaginibus . Similicer dico , licere in die anniverſario alicujus Beati lætari peculiariter , & ſingulariter etiam Deo gratias agere , &, ſi quis velit , eciam in gratiarum actionem Miſſam de Sanctiſſima Trinitate dicere , & privatim etiam in cubiculo, ſeu in alio loco , etiam ſacro , preces ei porrigere : ſed non licet vigiliam ſeu jejunium pridie ejus diei injungere , vel diem feſtum ſolemnem indicere, & alia facere, quæ pro ſolis Canonizatis , ſeu ab Eccleſia approbatis fieri ſolent . Item hactenus privatæ perſonæ candelas ad ſepulcrum accendere & alia luminaria potuerunt ex peculiari devotione , ſeu vota & donaria offerre , & vota ſeu tabellas votivas appendere . Hæc enim omnia , cum ex pio affectu perſonarum erga aliquem fiant, permittebantur juxta conſuetum Eccleſiæ morem : ſed , quia periculum eſt , ne populi humana induſtria ab aliquibus ad vota affigenda , & luminaria accendenda incitentur , licet devoto affectu & pia intentione iſti moveantur , cenſerem , in poſterum debere ab Ordinario deputari aliquem , ſive Vicarium , ſive alium virum doctum & pium , ſine cujus licentia nemo poſſet tabellas affigere , lampades ſeu alia luminaria accendere ad ſepulcra iſtorum nondum a Sede Apoſtolica approbatorum , nec flores & ſimilia ſternere , nec ipſa ſepulcra ornare , nec donaria offerre . Quod ſi quis hunc Deputatum adiret ad licentiam petendam , ille teneretur illum examinare , prævio juramento , de cauſa & motivo , & , an ab aliquo fuerit ad hoc faciendum impulſus ſeu hortatus : hac ratione in ſcriptis remanerec depoſitio & examen tabellas afferentis , obviaretur fraudibus , & populi devotio non impediretur . Denique ea omnia mihi vitanda eſſe videntur , quæ redolent publicitatem & ſolemnitatem. Quod ſi quis dicac , noviſſimis hiſce temporibus in Beatis recentioribus hunc rigorem ſervatum non fuiſſe , reſpondeo : In primis nulla adhuc prohibitio facta eſt circa hoc ; & nos non dicimus , quod facta ſit , ſed tantum annuimus , expedire , ut fiat , ne ardor aliquorum & zelus non ſecundum ſcientiam ad hos honores aliquos humana induſtria promoveat, qui tali veneratione digni revera

non

non ſint, etiamſi viri pii & virtute præditi fuiſſe credantur. Quoniam vero noſtru m non eſt decernere, quid permittendum, quid prohibendum ſit, poſt indicatam ſententiam noſtram, relinquamus hæc omnia judicio ſanctæ Romanæ Eccleſiæ, quæ in his, quæ pertinent ad Fidem & ad mores, errare non poteſt, ut ſupra dictum eſt lib. 1. *cap.* 6. *Hoc unum tantum cavendum monerem, ne ita omnia prohibeantur, ut præcludatur aditus Canonizationibus futuris, nec impediantur Fideles ea facere, quæ ab Eccleſia prærequiruntur, ut ſigna & indicia devotionis populorum. Eſt igitur devotio privata populi permittenda: quæ ſapiunt publicitatem & ſolemnitatem, videntur omnino tollenda.*

7 Hactenus P. Ceparius, ex cujus dictis ſatis perſpicue inferri poſſe videtur, etſi condita fuerint a Paulo V. decreta, de quorum ſanctione tot adſunt idonei teſtes ſupra memorati, ea tamen non promulgata, ideoque ad effectum perducta non fuiſſe, aut eorum ope ſufficienter proviſum non fuiſſe cultui Dei Servis necdum beatificatis, vel canonizatis impendendo. Quamobrem & in decretis Urbani VIII. mox referendis nullum fit verbum eorumdem Pauli V. decretorum; quod præter morem Romanorum Pontificum alioqui fieret, qui de ſuorum Anteceſſorum decretis meminiſse conſueverunt, quoties aliquid illis ſtatuendum fuit de materia in hiſce contenta.

C A P U T XI.

De ſummi Pontificis Urbani VIII. decretis.

1 PUtant nonnulli (ut eſt apud Spondanum *ad an.* 1623. *num.* 13. apud Philippum Brietium *ad an.* 1624. *pag.* 893. & apud Marcum Bataglinum Epiſcopum Nucerinum *ad an.* 1625. *num.* 5.) Urbanum VIII. ſcandalis quibuſdam permotum fuiſſe, quæ ſæculi ſuperioris initio contigerunt, ad promulganda generalia decreta de cultu erga Dei Servos neque beatificatos, neque canonizatos. Sed ex iis, quæ ſunt a nobis ſuperius relata, ſatis conſtat, rei hujus initium a tempore Clementis VIII. eſſe repetendum, progreſſum a tempore Pauli V. Urget porro regula juris, juxta quam dicitur, actum referri debere ad titulum, de quo conſtat, non autem ad alium excogitatum, de quo minime conſtat.

2 Itaque, utcumque illa ſint, ipſe Pontifex Urbanus, re diſcuſſa in Congregatione ſanctiſſimæ Inquiſitionis die 13. Martii, & 2. Octobris 1625. cultum prohibuit atque venerationem erga illos, qui non fuerunt ab Apoſtolica Sede beatificati, aut canonizati, ut ex ſequentibus decretorum verbis aperte deprehenditur: *Cum SS. in Chriſto Pater & Dominus noſter Dominus Urbanus Divina providentia Papa VIII. die* 13. *Martii* 1625. *decretum ediderit infraſcripti tenoris, videlicet: SS. Dominus noſter ſolicite animadvertens abuſus, qui irrepſerunt & quotidie irrepere non ceſſant in colendis quibuſdam cum ſanctitate, aut Martyrii fama vel opinione defunctis; qui etſi ne-*

que Beatificationis neque Canonizationis honore inſigniti ſint ab Apoſtolica Sede, eorum tamen Imagines in oratoriis, atque eccleſiis, aliiſque locis publicis ac etiam privatis cum laureolis, aut radiis ſeu ſplendoribus proponuntur &c. Volenſque proinde hujuſmodi abuſibus pro debito officii Paſtoralis occurrere, re etiam cum Illuſtriſſ. & Reverendiſſ. DD. Cardinalibus contra hæreticam pravitatem in univerſa republica Chriſtiana generalibus Inquiſitoribus communicata & mature conſiderata ac diſcuſſa, declaravit ſtatuit & decrevit, ne quorumvis hominum cum ſanctitatis, ſeu Martyrii fama (quantacumque illa ſit) defunctorum Imagines, aliaque prædicta, & quodcumque aliud venerationem & cultum præſeferens & indicans in oratoriis, aut locis publicis vel privatis, vel eccleſiis tam Sæcularibus, quam Regularibus cujuſcumque Religionis, Ordinis, Inſtituti, Congregationis, aut Societatis apponantur, antequam ab Apoſtolica Sede canonizentur, aut Beati declarentur; &, ſi quæ appoſita ſunt, amoveantur, prout, eas ſtatim amoveri, mandavit &c. Atque adeo in executionem horum decretorum ſtatim ablatæ fuerunt ab Urbis eccleſiis Imagines nonnullorum virorum, qui ſanctitatis fama erant illuſtres, ſed adhuc non fuerant beatificati, aut canonizati; teſte Caſtellino *de certit. glor. SS. cap. 2. punct.* 54. *In executionem hujus decreti ſeu decretorum mira celeritate in multis eccleſiis Urbis ablatæ fuere Imagines Famulorum Dei nondum honore Beatificationis condecoratorum; quamvis illorum vita & mors extiterit, ut fertur, admirabilis & glorioſa, non ſine ſanctitatis opinione & miraculorum fama.* Quin etiam ſtatim ac ad remotiſſimas regiones eorum notitia pervenit, præſtita eis eſt debita obedientia; ſicuti videre eſt in vita S. Roſæ Limanæ ſcripta a Leonardo Hanſen *cap.*31. *num.*12. necnon in vita tunc Beati, nunc S. Franciſci Solani ſcripta a Tiburtio Navarro *lib.*2. *cap.* 19.

3 Porro, quamvis ad tollendam eorumdem decretorum ignorationem inſerta iis fuerit ſequens clauſula, *Et, ne præmiſſorum ignorantia poſſit ab aliquo prætendi, voluit, ut decretum hujuſmodi, ſeu illius exemplum ad valvas baſilicæ Principis Apoſtolorum Urbis, ac in acie Campi Floræ affixum omnes proinde arctet atque afficiat, ac ſi unicuique perſonaliter intimatum fuiſſet; quodque præſentium tranſumptis, etiam impreſſis, manu Notarii publici ſubſcriptis, ac ſigillo alicujus perſonæ in Eccleſiaſtica dignitate conſtitutæ munitis eadem prorſus fides habeatur, quæ præſentibus haberetur, ſi forent exhibita vel oſtenſa*; miſſa nihilominus adhuc fuerunt eorumdem exemplaria ad Epiſcopos, ut & propriis in diœceſibus eadem promulgari curarent; quemadmodum deſumitur ex ſequenti epiſtola Cardinalis Mellini Urbis Vicarii ad Cardinalem Borromæum Archiepiſcopum Mediolanenſem typis impreſſa in libro inſcripto, *Flores directorii Inquiſitorum pag.* 481. *La licenza di molti troppo avanti traſcorſa nel culto e venerazione di perſone morte con fama di Martirio e ſantità, prima che della vita ed azioni loro ne ſia, conforme alla diſpoſizione de' ſacri Canoni, preſa informazione, e decretatogli onore di Santo ò di Beato, ha data occaſione alla Santità di noſtro Signore di porvi freno con un decreto generale ſtabilito nella Congregazione del ſanto Offizio. Ne rimetto a V. S. Illuſtriſſima con*

queſta

queſta gli eſemplari, acciò uno ſi compiaccia pubblicarlo in coteſta ſua diocesi, e de gli altri ne mandi uno a ciaſcheduno ſuo Veſcovo Suffraganeo con la copia della preſente lettera, acciò ſe le procuri inviolabilmente l' oſſervanza; procedendo in ſimili occaſioni nella forma preſcritta, e caſtigando chi vorrà contravvenire, ſecondo la diſpoſizione del preſente decreto.

4 Præterea, quod propoſitum noſtrum propius reſpicit, cum idem Pontifex Urbanus VIII. decreta prædicta *ſpecifica* forma confirmaverit in Brevi expedito die 5. Julii 1634. typis autem impreſſo in libello decretorum generalium, eodem ſtatuit decrevit & addidit, non poſſe initium dari cauſæ Beatificationis & Canonizationis, niſi confecto proceſſu ſeorſum ab altero ſuper fama ſanctitatis, virtutum, & miraculorum, in quo probatus ſit non cultus, tum autem niſi ſententia accedat Judicis ordinarii, aut delegati ſuper obſervantia erga eadem decreta: *Demum vero, ut hujuſmodi decreta obſervarentur indubie ac omnimodam ſortirentur executionem, cum eiſdem Cardinalibus re pariter communicata, deque eorumdem conſilio, præmiſſis addidimus, ſtatuimus decrevimus atque declaravimus, ne ex tunc deinceps quiſpiam Ordinariorum, aut ab Apoſtolica Sede ad hoc ſpecialiter Delegatorum ſuper alicujus utriuſque ſexus cum ſanctitatis, aut Martyrii ſama vel opinione defuncti miraculis, revelationibus, aliiſve ejuſmodi ſanctitatem redolentibus ex integro informationes quoquo modo reciperet, aut proceſſum inſtrueret, vel hucuſque receptas informationes inſtructumve proceſſum ulterius proſequeretur, niſi Poſtulator prius per legitimas juridice ſuſceptas probationes, circa perſonam ejus, de cujus miraculis, revelationibus, aliiſve rebus geſtis ſanctitatem præſeferentibus ageretur, præſcriptam in præfato noſtro decreto formam omnino ſervatam extitiſſe, docuerit, et niſi poſtea ſucceſſive idem Ordinarius, aut ab Apoſtolica Sede ad hoc ſpecialiter Delegatus, diligenti præhabita diſquiſitione circa eamdem perſonam, ſupracitato decreto nullatenus contraventum eſſe, rite pronuntiaverit. Utque id inviolabiliter obſervetur, ſtatuimus inſuper ac decrevimus, ne tranſmiſſi ad Urbem undecumque hujuſmodi proceſsus a Congregationis ſacrorum rituum Secretario, minuſve a ſanctæ Fidei Promotore quomodolibet aperiantur, niſi prius in ipſa ſacrorum rituum Congregatione, alio ſejunctim oblato authentico proceſsu, ex eo Ordinarium, aut ab Apoſtolica Sede ſpecialiter Delegatum rite ac recte, ut præmittitur, cognoviſſe ac pronuntiaſse, prælibato decreto nequaquam contraventum eſse, plene conſtiterit, ac deinde a nobis judicialiter aperiendi eos proceſſus facultas indulta fuiſſet.* Sed & concordant decreta generalia, ubi: *Sub prohibitione facta Secretario Congregationis ſacrorum rituum, necnon ſanctæ Fidei Promotori, ne aperiatur proceſſus undecumque ad Curiam tranſmiſſus, niſi ſervata forma tradita in prædictis decretis, comprehendi declaratur etiam Protonotarium Apoſtolicum ad hujuſmodi munus pro tempore deſtinatum, & alium quemcumque.*

5 Præter generalem vero cultus prohibitionem Pontifex in iiſdem decretis actus etiam nonnullos expreſſit, quos neutiquam exhibendos ſanxit iis ipſis, qui tantummodo Dei Servi jure appellantur: quorum primus

 ille

ille eſt antea indicatus, ſcilicet, quod eorumdem Dei Servorum Imagines neque depingi poſſent cum laureolis, radiis ſeu ſplendoribus, neque retineri ſive in ſacellis, ſive aliis in locis publicis aut privatis, ſive in eccleſiis tum Sæcularibus, tum Regularibus cujuſcumque Ordinis, Inſtituti, aut Societatis: *Eorum tamen Imagines in oratoriis, atque eccleſiis, aliiſque locis publicis ac etiam privatis cum laureolis, aut radiis ſeu ſplendoribus proponuntur &c. Volenſque proinde hujuſmodi abuſibus pro debito officii Paſtoralis occurrere &c. declaravit ſtatuit & decrevit, ne quorumvis hominum cum ſanctitatis, ſeu Martyrii ſama (quantacumque illa ſit) defunctorum Imagines, aliaque prædicta, & quodcumque aliud venerationem & cultum præſeferens et indicans in oratoriis, aut locis publicis ſeu privatis, vel eccleſiis tam Sæcularibus, quam Regularibus cujuſcumque Religionis, Ordinis, Inſtituti, Congregationis, aut Societatis apponantur, antequam ab Apoſtolica Sede canonizentur, aut Beati declarentur; et, ſi qua appoſita ſunt, amoveantur, prout eas ſtatim amoveri mandavit*: quod & habetur in citato Brevi decreta ipſa confirmante. Quantum autem ad hunc actum attinet, nihil aliud ponderandum eſt, niſi, quod duo ſunt, quæ de eo in eiſdem decretis prohibentur; alterum eſt, quod Imagines non apponantur ad altare publicum vel privatum, etiamſi depictæ eſſent ſine laureolis, radiis aut ſplendoribus; alterum vero, quod non depingantur cum ipſis laureolis, radiis aut ſplendoribus, ſicque depictæ nullo in loco ſeu publico ſeu privato retineantur; ut ad rem proſequuntur decreta generalia: *Imagines eorum, qui cum ſanctitatis, ſeu Martyrii ſama obierunt, non apponantur in altari publico vel privato, & multo minus cum diademate, laureolis, et radiis ſeu ſplendoribus, vel alio quocumque modo venerationem et cultum præſeferente & indicante: hæ enim prohibentur apponi non ſolum in altaribus prædictis, ſed etiam in oratoriis, vel eccleſiis, aut locis publicis ſeu privatis quibuſcumque, antequam a Sede Apoſtolica canonizentur, vel Beati declarentur.* Id ipſum adnotavit Carena *de ſancto Offic. par.2. tit.17. §.12. num. 49. & 50.* confirmaturque ex decreto ſacræ Congregationis edito die 11. Januarii 1681. in cauſa Ordinis Eremitarum Camaldulenſium Congregationis Montis Coronæ, quod ita habet: *Sacra rituum Congregatio, auditis animadverſionibus Reverendiſſ. Fidei Promotoris factis circa Imagines Fratris Pauli Juſtiniani Ordinis Eremitarum Camaldulenſium Congregationis Montis Coronæ impreſſas Venetiis abſque debita licentia cum laurea circa caput, et inſraſcripta inſcriptione et verbis: Beatus Paulus Juſtinianus Patritius Venetus, Eremita Camaldulenſis, Congregationis Montis Coronæ Auctor et Inſtitutor, clariſſimum Religioſæ obſervantiæ lumen, et perpetuus Eremiticæ auſteritatis vindex, admirabili vitæ ſanctimonia ac virtutum ſplendore &c. obiit* 1528. *die* 28. *Junii, anno verò ætatis ſuæ* 52.; *mandavit, ut colligantur omnes Imagines una cum ære, et conſignentur Secretario, et injungatur Procuratori Generali præfati Ordinis, qui certioret de hoc decreto omnes Superiores Ordinis, et curet executionem: Hac die* 11. *Januarii* 1681. Accedit, quod poſtea ſcriptum fuit Patri Majori Ordinis Eremitarum Camaldulenſium Montis

Montis Coronæ Neapolis, ne moleſtaret ſeu perturbaret quemdam ſuum Monachum cauſa denuntiationis ab hoc factæ ſanctiſſimæ Inquiſitioni, & ſacrorum rituum Congregationi quoad Imagines ære impreſſas ejuſdem Fratris Pauli Juſtiniani &c. cum titulo Beati & laurea &c. die 14. Februarii 1681. Hæc autem adduximus, tantum ut conſtantem ſacræ Congregationis diſciplinam in curanda obſervantia erga generalia decreta demonſtremus; minime vero, ut ullam inuramus notam glorioſo ipſi Dei Servo Paulo Juſtiniano, vel Auguſtino Romano Fiori Monacho Camaldulenſi, qui illius vitam Romæ edidit anno 1724. eam ſummo Pontifici Benedicto XIII. dicavit, Paulumque appellavit Beatum, necnon *cap. ult.* oſtendere conatus eſt, a tempore, quo ille obiit, uſque in præſens eo nomine inſignitum fuiſſe.

6 Secundus actus ex allegatis ſanctiſſimæ Inquiſitionis decretis prohibitus libros ſpectat continentes virtutes, Martyrium, revelationes, atque miracula Servorum Dei neque beatificatorum, neque canonizatorum. Hi namque typis imprimi prohibentur ſine recognitione atque approbatione *Ordinarii*; qui & tenetur adhibere ad conſilium Theologos, alioſque pios & doctos viros, tum autem negotium inſtructum ad Sedem Apoſtolicam mittere, hujuſque reſponſum expectare. Ita enim habent eadem decreta: *Ac pariter imprimi de cetero inhibuit libros eorumdem hominum, qui ſanctitatis, ſive Martyrii fama vel opinione, ut præfertur, celebres e vita migraverint, geſta, miracula, vel revelationes, ſeu quæcumque beneficia, tanquam eorum interceſſionibus a Deo accepta, continentes, ſine recognitione atque approbatione Ordinarii; qui in iis recognoſcendis Theologos, alioſque pios ac doctos viros in conſilium adhibeat; et, ne deinde fraus, aut error, aut aliquid novum ac inordinatum in re tam gravi committatur, negotium inſtructum ad Sedem Apoſtolicam tranſmittat, ejuſque reſponſum expectet. Revelationes vero, et miracula, aliaque beneficia ſupradicta, quæ in libris horum hominum vitam et geſta continentibus hactenus ſine recognitione atque approbatione hujuſmodi impreſſa ſunt, nullo modo approbata cenſeri, vult mandatque ſua Sanctitas*. Et ita pariter habetur in Brevi eadem confirmante.

7 Sedes autem Apoſtolica aut utitur opera Fidei Promotoris in horum operum reviſione, uti deſumitur ex ſequenti decreto Congregationis ſacrorum rituum, *Conſulta ſacrorum rituum Congregatione per Reverendiſs. P. Magiſtrum ſacri palatii ſuper modo concedendi licentiam imprimendi libros continentes vitas, geſta, et miracula Servorum Dei non adhuc a Sede Apoſtolica Sanctorum faſtis adſcriptorum, eadem ſacra Congregatio cenſuit, in poſterum, antequam typis mandentur, revidendos eſſe per R.P.D. Fidei Promotorem, et per eumdem in ſacrorum rituum Congregatione referendos*: *Hac die* 17. *Novembris* 1674. aut eorumdem reviſionem defert ad Congregationem ſanctiſſimæ Inquiſitionis; quæ, accepta relatione ab aliquo ex ſuis Relatoribus ſeu *Qualificatoribus*, ſi quando illa typis imprimendi facultatem tribuit, injungit locorum *Ordinariis* obſervantiam erga ſæpe memorata Urbani

Urbani VIII. decreta; uti colligitur ex alio ſequenti decreto: *Die 3. Julii 1638. facta relatione EE. et RR. DD. Cardinalibus generalibus Inquiſitoribus in Congregatione ſancti Officii habita in Conventu S. Mariæ ſuper Minervam de multitudine librorum continentium vitas Servorum Dei, qui reperiuntur in Cancellaria ſancti Officii, qui jam fuerunt per Religioſos deputatos conſiderati, dixerunt, remittendos eſſe ad locorum Ordinarios cum hac epiſtola, quæ inſerviat pro reſponſo, de quo in decretis; et ſemper in poſterum formula hæc in hujuſmodi caſibus ad unguem obſervetur: Si rimanda a V. S. il libro della vita del Servo di Dio N. N. compoſta da N. N. e ſi ricorda alla ſua prudenza l' oſſervanza delli decreti altre volte fatti dalla ſacra Congregatione ſotto li 13. Marzo 1625. e 5. Luglio 1634. Et, facta relatione, Sanctiſſimus approbavit*. Sed & ejuſmodi facultas non datur a Sede Apoſtolica, niſi ab Auctore principio & fini operis apponantur *proteſtationes* mox referendæ, aut æquam ſignificationem habentes. Præterquamquod eadem Sedis Apoſtolicæ approbatio operibus ipſis majorem probationis vim ad Beatificationem & Canonizationem minime addit illa, quam haberent ſine eadem approbatione; quemadmodum ex decretis generalibus conſtat: *Reſponſum, quod a Sede Apoſtolica in vim prædictorum decretorum expectare debent Ordinarii locorum, ut imprimi poſſint libri continentes geſta, miracula, ſeu revelationes eorum, qui cum prædicta fama ſanctitatis, ſeu Martyrii deceſſerunt, non detur, niſi cum infraſcriptis proteſtationibus in dictis libris et hiſtoriis inſerendis. Declarando etiam expreſſe, quod tales libri ſeu hiſtoriæ, licet ab Ordinariis reviſæ, et poſt Sedis Apoſtolicæ reſponſum approbatæ, non faciant majorem gradum probationis in ordine ad Canonizationem ſeu Beatificationem, quam quæ alias abſque tali approbatione de jure feciſſent, non obſtante quocumque longiſſimi temporis curſu*.

8 Formula porro proteſtationis principio libri adjungendæ juxta decreta generalia Urbani VIII. ſequentibus concepta eſt verbis: *Cum Sanctiſſimus D. N. Urbanus Papa VIII. die 13. Martii anno 1625. in ſacra Congregatione ſanctæ Romanæ et univerſalis Inquiſitionis decretum ediderit, idemque confirmaverit die 5. Julii anno 1634. quo inhibuit, imprimi libros hominum, qui ſanctitate, ſeu Martyrii fama celebres e vita migraverunt, geſta, miracula, vel revelationes, ſeu quæcumque beneficia, tanquam eorum interceſſionibus a Deo accepta, continentes ſine recognitione atque approbatione Ordinarii; &, quæ hactenus ſine ea impreſſa ſunt, nullo modo vult cenſeri approbata: idem autem Sanctiſſimus die 5. Junii 1631. ita explicaverit, ut nimirum non admittantur elogia Sancti, vel Beati abſolute, & quæ cadunt ſuper perſonam, bene tamen ea quæ cadunt ſupra mores & opinionem, cum proteſtatione in principio, quod iis nulla adſit auctoritas ab Eccleſia Romana, ſed fides tantum ſit penes Auctorem: Huic decreto, ejuſque confirmationi & declarationi obſervantia & reverentia, qua par eſt, inſiſtendo, profiteor, me haud alio ſenſu, quidquid in hoc libro refero, accipere, aut accipi ab ullo velle, quam quo ea ſolent, quæ humana dumtaxat auctoritate, non autem Divina Catholicæ Romanæ Eccleſiæ, aut ſanctæ Sedis Apoſtolicæ nituntur; his tantummodo exceptis, quos eadem ſancta Sedes Sanctorum, Beatorum, aut Martyrum catalogo adſcripſit.* 9 For-

Digitized by Google

9 Formula vero proteſtationis in fine libri ab Auctore exprimendæ, prout eadem Urbani VIII. generalia decreta ferunt, eſt hujuſmodi: *Lector adverſe, in elogiis virorum illuſtrium, quos hoc libro complexus ſum, nonnulla me obiter attingere, quæ ſanctitatem ipſis videantur adſcribere: perſtringo nonnunquam aliqua ab iis geſta, quæ cum vires humanas ſuperent, miracula videri poſſunt, præſagia futurorum arcanorum, manifeſtationes, revelationes, illuſtrationes, & ſi qua ſunt alia hujuſmodi; beneficia item in miſeros mortales eorum interceſſione divinitus collata: demum nonnullis ſanctimoniæ, vel Martyrii videor appellationem tribuere. Verum hæc omnia ita meis lectoribus propono, ut nolim ab illis accipi tanquam ab Apoſtolica Sede examinata atque approbata: ſed tanquam quæ a ſola ſuorum Auctorum fide pondus obtineant, atque adeo non aliter, quam humanam hiſtoriam. Proinde Apoſtolicum ſacræ Congregationis ſanctæ Romanæ & univerſalis Inquiſitionis decretum anno 1625. editum, & anno 1634. confirmatum, integre atque inviolate, juxta declarationem ejuſdem decreti a Sanctiſſimo D. N. Urbano Papa VIII. anno 1631. factam, ſervari a me, omnes intelligant; nec velle me vel cultum aut venerationem aliquam per has meas narrationes ulli arrogare, vel famam & opinionem ſanctitatis, aut Martyrii inducere ſeu augere, nec quidquam ejus exiſtimationi adjungere, nullumque gradum facere ad futuram aliquando ullius Beatificationem, vel Canonizationem, aut miraculi comprobationem: ſed omnia in eo ſtatu a me relinqui, quem, ſecluſa hac mea lucubratione, obtinerent, non obſtante quocumque longiſſimi temporis curſu. Hoc tam ſancte profiteor, quam decet eum, qui ſanctæ Sedis Apoſtolicæ obedientiſſimus haberi filius cupit, & ab ea in omni ſua inſcriptione & actione dirigi.*

10 Tertius demum actus vetitus eſt ad ſepulcra Servorum Dei neque beatificatorum, neque canonizatorum lampadum ac luminum incenſio; necnon imaginum ex cera, vel argento, ſeu, quod idem eſt, votivarum tabellarum ſuſpenſio: *Ad horum hominum ſepulcra, vetuit etiam ac inhibuit, tabellas atque imagines ex cera, aut argento, ſeu ex alia quacumque materia, tam pictas, quam fictas, atque exculptas appendi ſeu affigi; & lampades ſive alia quæcumque lumina accendi ſine recognitione ab Ordinario, omnino prout ſupra, facienda, Sedique Apoſtolicæ referenda ac probanda.* Quo pertinet & Breve decreta, quorum ſunt modo expoſita verba, confirmans.

11 Cum vero in dubitationem adductum eſſet, an ex ipſis expoſitis verbis vetita dici poſſet abſolute ac ſimpliciter tabellarum votivarum oblatio, ſummus ſæpe dictus Pontifex ſequentem emiſit declarationem, quam legere eſt in toties citatis decretis: *Poſtmodum vero idem Sanctiſſimus D. N., a quibuſdam revocari in dubium, accepit, an tabellas & imagines, quas in poſterum offerri contigerit, recipere & antea oblatas conſervare liceret. Sanctitas ſua, quæ tantummodo voluit, occurrendo abuſibus, qui irrepere videbantur, certiorem parare viam ad eorum in terris gloriam, quorum ſanctimoniam Divinæ clementiæ placuerit admirandis operibus illuſtrare, re prius cum Illuſtriſſ. & Reverendiſſ. DD. Cardinalibus contra hæreticam pravitatem generalibus Inquiſitoribus communicata, præſenti decreto declaravit, quod, ſicut nunquam probi-*

prohibuit, nec ſuæ intentionis fuit prohibere oblationem receptionemque tabellarum & imaginum hujuſmodi, ita ut nulli deinceps hæſitationi locus relinquatur, ſtatuit impræſentiarum & decernit, ut quoties ad aliquam eccleſiam, aut oratorium, locumve alium publicum ſive Sæcularem, ſive Regularem tabellas & imagines, aliudve ſimile quiſpiam detulerit, ac, interceſſione hominum inter Sanctos, vel Beatos non adſcriptorum, quamvis cum Martyrii, vel ſanctitatis ſama demortuorum, optata ſe impetraviſſe, dixerit; liceat Eccleſiaſticis perſonis eccleſiarum, locorumve prædictorum curæ præpoſitis tabellas & imagines ſive pictas, ſive ex quavis materia fictas, atque alia quæcumque collatæ gratiæ fidem facientia ſimul cum deferentis, aliorumque, qui conſcii fuerint, atteſtationibus recipere, atque approbantibus Ordinariis, ad quos referre ſtatim omnia teneantur, in ſecreto aliquo ſeorſum ab eccleſia loco cuſtodire, ibidemque amota jam collocare & aſſervare; ut, ſi quando Dominus talium virorum merita Beatificationis ſeu Canonizationis honore in terris decorare voluerit, extent hujuſmodi ſanctitatis qualeſcumque probationes Apoſtolicæ Sedis judicio tunc examinandæ. Et de eo pariter conſentit Breve, in quo decreta confirmantur: quod optima ſane ratione ſtatutum fuiſſe cognoſcitur, ut videlicet hinc tollerentur abuſus, illinc vero minime interiret memoria miraculorum aut beneficiorum a Deo, ſuis Servis intercedentibus, effectorum; juxta illud Theodoreti *in ſermone de Martyribus tom.4. oper. collect. Valeſ. pag.606.* ubi: *Quod vero votorum compotes fiant, qui fideliter petunt, palam teſtantur illorum donaria curationem indicantia. Alii enim oculorum, alii pedum, alii manuum ſimulacra ſuſpendunt ex argento, aurove confecta .... Hæc autem morborum depulſionem indicant, cui teſtandæ ab iis poſita ſunt, qui ſanitatem receperunt*; necnon juxta ea, quæ apte ad rem expendit Rocca, licet ſcripſerit ante Urbani decreta, *in tract. de nov. Reliq. pag.230. oper. tom.* 1. Nomine autem loci ab eccleſia ſecreti, in quo conſervandæ ſunt tabellæ & imagines votivæ, comprehenditur etiam ſacrarium; dummodo conſervatio item in eo ſecreta ſit, & a quocumque cultu atque veneratione remota, quod & firmant ſæpe memorata decreta: *Votivæ tabellæ, imagines, & res aliæ ad beneficia accepta teſtificanda, quæ in ſecreto retineri mandantur, etiam in ſacrario cuſtodiri permittuntur; ſecreto tamen, & eo modo, quo cultum & venerationem non præſeferant.*

12 Tres igitur ſunt actus præcipui, qui prohibiti ſunt ex decretis Urbani: ſcilicet primò Imaginum in altari publico vel privato retentio, earumque pictura cum laureolis, radiis aut ſplendoribus; retentio quippe in altari publico vel privato venerationem, additamentum vero radiorum, ſplendorum, & ſimilium, æternam ſignificat felicitatem. Ita enim Pignatellus diſſerit, reſpectu quidem picturarum in eccleſiis exiſtentium *conſult.*208. *num.6. tom.*1. reſpectu autem picturarum cum laureolis, radiis & ſplendoribus *conſult.*47. *num.* 2. *tom.* 4. Laureolarum porro nomine indicatur circulus lucidus circa caput, qui etiam diadema appellatur, teſte Cardinali Albitio *de inconſt. in Fide part.*1. *cap.* 40. *num.*180. de quo adhuc diademate qui plura ſcire cuperet, legere poterit Joannem Ciampinum

veter.

veter. moniment. tom. 1. *cap.* 14. ubi multa erudite ad rem congerit, tum autem celebrem virum Senatorem Philippum Bonarotium *in opere de fragmentis vitrorum pag.* 65. Conſcripta quoque fuit a Franciſco Maria Turrigio hiſtoria Martyrii S. Theodori, in cujus *cap.* 21. poſtquam narravit, Effigiem dicti Sancti inventam fuiſſe depictam cum circulo ſupra caput, tum inquit, quod, licet diadema regium apud Romanos & exteras gentes conſtaret ex faſcia candida, teſte Simone Scardio, cum quo conſentit Alexander ab Alexandro *genial. dierum lib.* 10. Circulus nihilominus ille diadematis nomen in re, de qua nunc agimus, aſſumpſit. *Intorno al capo ha il circolo chiamato volgarmente la diadema, indizio di ſantità canonizzata da ſanta Chieſa, come di quello, che gode nel cielo la beatitudine, che è (così la definiſce Boezio) uno ſtato perfettiſſimo accumulato di tutt' i beni; il che viene rappreſentato da quella figura circolare, che è di tutte le figure matematiche la più compita e perfetta: onde vien nominata al noſtro propoſito nell'Apocaliſſe, Corona vitæ*. Ante editionem quippe decretorum tolerantia tum in Urbe, tum extra Urbem adeo excreverat, ut plures Imagines horum Dei Servorum non beatificatorum neque canonizatorum in eccleſiis retinerentur, etiam cum diademate depictæ; ut late oſtendit P. Ceparius *in director. part.* 2. *cap.* 8. *in reſponſ. ad dub.* 11. Sed, cum ſenſus Apoſtolicæ Sedis infra etiam comprobandus ſemper fuerit, quod prædicta importarent cultum publicum tantummodo exhibendum Dei Servis beatificatis aut canonizatis, merito poſtea Urbanus VIII. tolerantiam late nimis extenſam abrogavit.

13 Secundo, prohibita eſt librornm, qui continent virtutes, Martyrium, revelationes, ac miracula Servorum Dei non beatificatorum neque canonizatorum, editio: nam, etſi id non erat abſolute & per ſe malum, quare nec fuit abſolute ab Urbano prohibitum, nonnulla tamen ad abuſus arcendos ſtatuenda videbantur, prout ſane prudenter conſtituta fuerunt. Id vero non erat abſolute & ex ſe malum; cum & ſanctiſſimi Patres, & Eccleſiæ Doctores vitas ac miracula Servorum Dei cum ſanctitatis laude defunctorum conſcripſerint, atque adeo non raro in Canonizationibus ipſis habita fuerit ratio conſimilium hiſtoricarum narrationum a viris fide dignis exaratarum. Aliqua nihilominus merito conſtituta fuerunt ad removendos abuſus; cum debeant Eccleſiæ Præſules diligenter cavere, ne inter ſcribenda aut evulganda miracula fictio aliqua irrepat, ſicuti ad hæc ipſa decreta reſpicientes recte adnotarunt Baldell. *Theol. moral. tom.* 2. *lib.* 3. *diſput.* 13. *a num.* 13. *ad num.* 21. & Cardinalis Albitius *de inconſt. in Fide part.* 1. *cap.* 40. *num.* 191. *& ſeqq.* Additur, quod, niſi ſtatutum eſſet, Servorum Dei vitas a viris fide dignis conſcriptas, ſervatis omnibus, quæ præſcripta ſunt a Concilio Tridentino & decretis, non habere majus in probando pondus reſpectu Beatificationis & Canonizationis, non obſtante Apoſtolico reſponſo, quam habuiſſent, ſi reſponſum Apoſtolicum ante eorum editionem neceſſarium non acceſſiſſet; prætendi poſſet, nullas alias probationes ex ordinario, & Apoſtolico proceſſu deducendas pro Beatificatione

catione & Canonizatione requiri: qua profecto in re magna contineretur abſurditas, tum quia neceſſitas utriuſque proceſſus in ſuperioribus viſa eſt, tum quia, ceteris prætermiſſis, & ſignanter exemplo vitæ S. Aloyſii Gonzagæ ante ejus Beatificationem & Canonizationem conſcriptæ a P. Cepario, & prævio ſolemni examine approbatæ, de quo alias, alterum ſuppetit exemplum vitæ S. Philippi Nerii a P. Gallonio longe ante decreta exaratæ. Sex nempe S. R. E. Ampliſſimi Cardinales, Palavicinus, Federicus Borromæus, Franciſcus Maria Archiepiſcopus Senenſis, Cæſar Baronius, Alphonſus Vicecomes, Hieronymus Pamphilius atteſtati fuerant, ſe partim propriis oculis vidiſſe, partim ex certo graviſſimorum virorum ſermone ea cognoviſſe, quæ in prædicta vita legebantur, veluti habetur in relatione Rotæ Auditorum *tit. de opinione ſanctitatis*; & nihilominus, ut ad Philippi Beatificationem & Canonizationem progreſſus fieret, neceſſe fuit, narrata in eadem vita teſtibus concordibus, ſeu *conteſtibus* ſecundum juris ſolemnitatem examinatis comprobari.

14 Votivarum tabellarum ſuſpenſioni, de qua ſermo habendus eſt, nonnulla ex veteri Teſtamento deſumpta favere poſſe videntur. Cum adhærentes Coræ auſi fuiſſent incenſum offerre, uti fecerat Aaron, omnes ad ducentos & viginti igne arſerunt; & juſſu Dei thuribula ab incendio erepta in laminas producta ſunt, quæ fuerunt affixæ altari, tum quia in eis oblatum fuerat incenſum Domino, tum ut filii Iſrael eas cernerent pro ſigno & monimento, uti legitur *Num. cap. 16*. Philiſthæi aurea vota, quæ ſculpi fecerant in memoriam plagarum & flagellorum, nullatenus auſi ſunt Arcæ Dei affigere, ſed poſuerunt Arcam ſuper plauſtrum & capſellam, quæ habebat mures aureos ad ſimilitudinem anorum, uti legitur *1. Reg. 6. 11*. Et Abulenſis inſtituta ad dictum Scripturæ ſacræ locum quæſtione, quid de dictis votis aureis factum ſit, reſpondet probabilius ſibi videri, relicta fuiſſe in Sanctuario Domini, & poſita in aliquo loco, in quo ab omnibus viderentur, ad laudem Dei, ut videlicet ſemper extaret memoria miraculi de reductione Arcæ de terra Philiſthinorum, necnon poteſtatis magnæ Dei, quæ Philiſthinos percuſſit. Æneus Serpens, teſte S. Auguſtino *de civit. Dei lib. 10. cap. 8. tom. 7. oper.* propter memoriam celeberrimi facti reſervatus eſt uſque ad tempus Ezechiæ, & manſit in templo Salomonis, ut per illum moverentur Iſraelitæ ad magis rogandum Deum gratias referentes pro ſuſceptis.

15 At ad noſtra redeundo, in ſeptima Synodo *act. 4. apud Hard. tom. 4.* de S. Symeone Stylita adhuc vivente traditur, quod cum ad eum acceſſiſſet quidam Mercator Antiochenus, qui a dæmonio vexabatur, & ab eo ſanatus eſſet, ejuſdem Imaginem in veſtibulo ſuarum ædium poſuit, quam quia quidam improbi & infideles de loco deturbarunt, hi ſevere puniti ſunt: item de eodem Symeone ſimiliter adhuc vivente ſubdit Theodoretus, quod Romæ Artifices in veſtibulis & porticibus omnium officinarum parvas quaſdam illius Imagines ponebant, ut inde præſidium & tutelam ſibi

ſibi pararent. Frater Severinus de Cracovia *in vita S. Hyacinthi pag.* 120. narrat, puerum ejus interceſſione a ſubmerſione in aqua fuiſſe liberatum, & matrem filii a ſubmerſione liberati veſtes ad ejus ſepulcrum appendiſſe. In proceſſu Apoſtolico confecto anno 1319. ſuper Canonizatione S. Thomæ de Aquino *num.* 21. hæc habentur: *Frater Nicolaus de Biperno &c. Converſus monaſterii de Foſſa Nova Ordinis Ciſtercienſis &c. dixit, quod multa vota ſuperſunt ſuper ſepulcrum ipſius appenſa.* B. Raymundus Capuanus *in vita S. Catharinæ Senenſis apud Bollandianos ad diem* 30. *Aprilis tom.* 3. *pag.* 950. claudit agmen miraculorum ejus interceſſione a Deo factorum, ſequentibus verbis: *His quoque ſignis & miraculis .... noveris lector alia multa adjuncta fuiſſe, quæ in ſcriptis non fuerunt redacta, ſed patuerunt per ſigna, ideſt per imagines ceræ, quæ in maximo numero poſita ſunt ſuper ſepulcrum ejus etiam tempore, quo ibi perſonaliter eram præſens.* In proceſſu quoque ſuper Canonizatione S. Antonini *num.* 47. hæc narrantur: *Frater Vincentius Tucci Converſus Ordinis Prædicatorum petit a Priore, ut tabulam cum fortuna, & navi, & Fratribus ſupplicantibus cum ipſo vovente depingi faciat, & apponi ante ſepulcrum B. Antonini in memoriam beneficii recepti.* Inſuper in relationibus Rotæ Auditorum, videlicet de S. Raymundo *part.* 2. *art.* 9. de S. Andrea Corſino *part.* 4. *§.* 1. de S. Ludovico Bertrando *tit. de magno concurſu populi poſt obitum*, necnon paſſim in Canonizationum bullis SS. Ludovici Epiſcopi Toloſani, Didaci, Raymundi, Caroli Borromæi, Brigittæ, & Franciſcæ Romanæ ad probandam ſanctitatis famam, & populorum devotionem non leve in appenſis ipſis tabellis conſtituitur fundamentum.

16 Accedit, quod confecto auctoritate Nuntii Apoſtolici ad Hiſpanias, uti ante tempora Conſtitutionis Urbani more receptum erat, proceſſu ſuper vita & miraculis Servi Dei Simonis de Roxas, quæſtio exorta eſt, an ad ejus ſepulcrum votiva appendi poſſent, quæ a Fidelibus offerebantur; coactaque juſſu Nuntii Congregatione plurium Theologorum, & Pontificii juris Peritorum, affirmans prævaluit opinio, quam Sedis Apoſtolicæ judicio ſubmiſerunt, cum reputaverint, prædicta ad cultum potius privatum, quam ad publicum eſſe referenda; uti legere eſt in dicto proceſſu *fol.* 295. Ex quibus proinde factum eſt, quod in decretis Urbani non fuit abſolute vetita ſuſpenſio tabellarum, ſed viſa eſt permitti poſſe cum modificationibus ſupra indicatis. Unde Cardinalis Albitius *loc. cit. cap.* 40. *num.* 186. *& ſeqq.* ita ſcribit: *Licet enim per ſe loquendo affixio tabellarum & imaginum ad Sanctos nondum approbatos, non ſit abuſus, nec Urbanus hujuſmodi affixiones improbaverit tanquam abuſus, quia hoc eſſet contrariari antiquiſſimo uſui Eccleſiæ a Patribus approbato, & a nemine reprobato &c. nihilominus, quia circa illas fortaſſe irrepſerant, vel poterant irrepere abuſus, ideo emanavit decretum Urbani VIII. cum declarationibus ſupradictis*: cum quo convenit & Hurtado *de vero Martyrio reſolut.* 43. *§.* 11. *verſ. Sed modo ſupereſt, & ſeqq.*

17 Supereſt, ut verba fiant de luminum incenſione ad ſepulcra eo-

rumdem Dei Servorum. Plura legi poſſunt de laudabili antiquiſſimo uſu cereos comburendi in noſtris eccleſiis, erudite de more ſuo collecta *tom.* 1. *anecd.* a docto viro Ludovico Antonio Muratorio *diſſert.* 16.; ſed ad rem propius ponderanda eſt doctrina Baldelli *loc. cit. num.* 22. ubi exornans decreta Urbani VIII. hæc habet: *Communiter noſtris temporibus non appenduntur lampades, nec lumina accenduntur in eccleſiis, niſi ad auguſtiſſimam Euchariſtiam, vel ad Sanctiſſimam Virginem, aut ad Sanctos magnæ & approbatæ ſanctitatis, eorumque liquorum conſumptio eſt veluti juge ſacrificium in Dei honorem & in illorum memoriam: &, ſi libere permitterentur etiam appendi & accendi ad quoſcumque non approbatos, facile daretur occaſio communiter credendi, quod etiam illi eſſent abſolute Sancti & approbati, & etiam ad illos paulatim obreperet cultus publicus ſine auctoritate & approbatione Eccleſiæ &c. Ex Bellarmino, re vera hujuſmodi lumina non accenduntur hujuſmodi Sanctis ut ſacrificia, vel tanquam ſignum publicæ adorationis & cultus, ſed ſolum ut ſignum particularis & privatæ lætitiæ, ſiquidem ignis communiter accendi ſolet ad ſignificandam lætitiam; vel ut ſignum gloriæ, qua probabiliter credimus frui Sanctos nondum approbatos, ſiquidem olim in ſignum claritatis & gloriæ etiam Romanis Imperatoribus ignis præferebatur ex Herodiano; vel denique in ſignum & proteſtationem æternæ vitæ, quam ſperamus & credimus in cælis vivere ipſas animas, & ſuo tempore eſſe victura etiam corpora. Ceterum, quamvis hæc ita ſint, & dicta ſignificationes lætitiæ, gloriæ, & vitæ per lumina ad Sanctos nondum approbatos non ſint ex publica inſtitutione vel auctoritate, ſed ſolum ex devotione privata, ex qua optamus & precamur illis lucere lucem æternam, & pie credimus, jam de facto lucere, & ideo non ſint re vera cultus publicus: quia tamen exterius hoc non conſtat, &, qui illas vident fieri in eccleſiis, facile poſſunt decipi, quod fiant auctoritate publica; recte potuerunt prohiberi decreto Pontificis, & ſolum permitti pro Sanctis canonizatis aut beatificatis.*

C A P U T XII.

De nonnullis explicationibus ad prædicta Urbani VIII. decreta, deque nonnullis quæſtionibus ad eorum funus, & ſepulcra, qui Servorum Dei appellatione veniunt, pertinentibus.

1 POſtquam expoſita fuerunt ea, quæ in citatis Urbani VIII. decretis de non cultu præſcribuntur, aliæ quædam quæſtiones, quæ circa illorum intelligentiam identidem excitatæ ſunt, a ſacris poſtea Congregationibus reſolutæ, videndæ nobis occurrunt.

2 Harum prima eſt, an admitti poſſint elogia Beati, aut Sancti in libros continentes vitas eorum, qui beatificati necdum fuerunt, nec a ſancta Sede canonizati. Sanctus quippe Hieronymus *in epiſt.* 45. *ad Aſellam tom.* 1. vocat Paulam Romanam jam tum Sanctam: S. Catharina Senenſis in ſuis epiſtolis Agnetem de Monte Politiano ſemper Sanctam appella-

pellavit: pariterque Frater Severinus Cracovienſis de Canonizatione S. Hyacinthi *lib.* 3. *&* 4. oſtendit, eum ſæpiſſime ante Canonizationem Sanctum denominatum fuiſſe. Itaque & inter dubia diſputanda coram Clemente VIII. nonum erat, *An liceat eos*, hoc eſt Dei Servos, *mortuos cum fama ſanctitatis appellare cum præfatione Beati, vel Sancti*. Porro hac de re conſtitutum fuit, admitti quidem poſſe elogia Sancti, aut Beati, quæ cadunt ſupra mores & opinionem, ea vero nequaquam, quæ cadunt ſupra perſonam: nam, cum Pater Vicarius Generalis Capuccinorum olim in ſuo ſupplici libello expoſuiſſet Congregationi ſanctiſſimæ Inquiſitionis, quod in annalibus Religioſi ſui Ordinis plurium mentio fiebat virorum, qui dicebantur perfectæ & ſanctæ vitæ, & plura feciſſe miracula, hincque quæſiviſſet, an id refragaretur decretis editis de non cultu; ſummus Pontifex Urbanus VIII. *die* 5. *Junii* 1631. ita definivit: *Sanctiſſimus Dominus noſter mandavit, non debere admitti elogia Sancti, vel Beati abſolute, & quæ cadunt ſuper perſonam; bene tamen poſſe Magiſtrum ſacri palatii Apoſtolici admittere ea, quæ cadunt ſupra mores et opinionem, cum proteſtatione in principio, quod his nulla adſit auctoritas ab Eccleſia Romana, ſed fides tantum ſit penes Auctorem*. Quod profecto decretum, quamvis emanaverit occaſione petitionis P. Vicarii Generalis Capuccinorum, atque tantum de ſacri palatii Magiſtro loquatur, vim tamen habet decreti generalis, ad omneſque caſus extenſi, necnon *Ordinarios* omnes comprehendentis, cum ab ipſis vitæ Servorum Dei, adhibitis ad conſilium Theologis aliiſque doctis viris, examini ſunt ſubjiciendæ; ut ad rem animadvertit Lezana *conſ.* 1. *num.*26. *et duobus ſeqq.* Et decreto ipſi cohærenter conceſſa fuit ab eodem Urbano VIII. anno 1640. P. Philippo Alegambe Theologo Societatis Jeſu facultas typis imprimendi Scriptorum ejuſdem Societatis catalogum, licet in eodem nonnullos ex eis Sanctos appellet: in ſequelam quippe proteſtationis in ſuperioribus expoſitæ exiſtimatum fuit, nominationem eamdem mores tantum & opinionem reſpicere, minime vero ſuper perſonas cadere; uti teſtatur Baldellus *Theol. moral. tom.*2. *lib.*3. *diſput.*13 *num.*21. Quin immo, cum in ſacrorum rituum Congregatione diſputatum fuerit in cauſa Romana Servi Dei Leonardi Fundatoris Congregationis Clericorum Regularium Matris Dei, an adverſaretur non cultui inſcriptio publico in loco poſita, in qua diem ipſius obitus enunciante habebantur hæc verba: *Obiit Romæ non ſine magna ſanctitatis opinione*; etſi Archiepiſcopus Philippenſis tunc Fidei Promotor aſſereret, id refragari non cultui, quia, quamquam admittantur elogia, quæ mores & opinionem reſpiciunt, id tamen efficitur ratione proteſtationis juxta decreta emittendæ, quod nulla in eis inſit auctoritas Eccleſiæ Romanæ, ſed fides tantum ſtare debeat penes Auctorem: reponentibus nihilominus Poſtulatoribus, proteſtationem eamdem ſibi vindicare locum ſolummodo in libris typis imprimendis, minime vero in inſcriptionibus; die 10. Decembris anni 1729. pro non cultu reſponſum fuit.

5 Con-

3 Contra, quoniam in exemplis mox ſubnectendis Beati nominatio (quod ipſum de Sancti etiam appellatione potiori jure dicendum eſſet) viſa fuit non opinionem, ſed perſonam deſignare, ideo ſacrorum rituum Congregatio voluit, ut is titulus abraderetur. Anno proinde 1648. demandatum ab ea fuit Archiepiſcopo Neapolitano, ne evulgari ſineret exemplaria vitæ Servæ Dei Urſulæ Benincaſæ cum nomenclatione Beatæ: *Archiepiſcopo Neapolitano ſcribatur, ut edicto publico exemplaria vitæ et miraculorum Sororis Urſulæ Benincaſæ in regno Siciliæ impreſſa, cujus impreſſionem cum titulo Beatæ ipſe prohibuerat, prohibeat, illaque divulgari non permittat, ac divulgata colligat, contra Auctores impreſſionis proceſſum faciat, et certioret: die* 23. *Junii* 1648. Similiter ab eadem ſacra rituum Congregatione ſtatutum fuit die 12. Junii 1657. ut typis quidem committeretur vita Servi Dei Hippolyti Galantini, verum ſine Beati titulo, utque antiqui codices jam formis excuſi cum ipſo titulo, in ſacræ ejuſdemmet Congregationis archivo aſſervarentur.

4 Ad hæc circa annum 1701. mortuus eſt in Urbe P. Franciſcus Scuderus Tertii Ordinis S. Franciſci cum magna ſanctitatis fama; ejus autem corpus poſt tredecim dies incorruptum atque tractabile non ſine confluentium admiratione ſepulturæ mandatum eſt, uti colligitur ex proceſſu auctoritate Cardinalis Vicarii confecto a de Rubeis ejus Notario: tum impreſſa fuit ejus Imago ſine laureolis, radiis aut ſplendoribus, ſed ſub ea poſitum fuit ſequens elogium: *Vera Effigies Servi Dei Patris Franciſci Scuderi &c. qui, Regularis diſciplinæ cultu, aſſidua Crucis et rerum cæleſtium meditatione, carnis maceratione, morum innocentia, mundi, ac ſui contemptu, ceteriſque Religioſi hominis virtutibus ad ſupremum uſque vitæ ſpiritum exhibitis, eximiam ſanctimoniæ famam conſecutus, obiit*. Quamquam vero totum id factum fuerit, prævia approbatione Magiſtri ſacri palatii, ſubinde tamen mota fuit controverſia, an in prædicto elogio quidquam contineretur adverſus Urbani VIII. decreta. Quare bon. mem. Frater Bonaventura a S. Elia Panormitanus Religioſus ejuſdem Tertii Ordinis S. Franciſci Theologicam diſſertationem compoſuit, in qua oſtendit, nihil eo in elogio ineſſe, quod poſſet decretis repugnare. Dixit enim, magnum intereſſe diſcrimen inter id, quod defunctus quis vocetur *aſſertive Sanctus*, & iſtud aliud, quod dicatur *ſanctimoniæ fama conſpicuus*; utpote cum primum, quia defuncti *perſonam* proxime tangit, profecto ſit interdictum; ubi alterum, quia refertur *ad puram opinionem, & extrinſecam denominationem*, vetitum neutiquam affirmari poteſt. Attulit decretum Urbani recens memoratum, necnon exempla. Nam & Servus Dei Franciſcus Caracciolus tum apud Barboſam *in ſumma Apoſtol. deciſ. collect.* 170. *num.* 2. tum apud P. Hippolytum Maraccium in libro, cui inſcriptio, *Fundatores Mariani*, mortuus narratur cum magna ſanctitatis opinione; & in templo S. Franciſci civitatis Aſſiſienſis, ubi ſepulta eſt Maria filia Ducis Sabaudiæ, ſuper ejus ſepulcrum ſculptum eſt elogium, quod a ſummo Pontifice Alexandro VII. compoſitum

tum fertur ſequentibus verbis: *Maria Caroli Emmanuelis Sabaudiæ Ducis, & Catharinæ Hiſpaniæ Infantis filia, S. Franciſci Tertii Ordinis, vitæ moribus, virtutibus, ſtudio, ſacris peregrinationibus, alendis pauperibus, templis ornandis magnam ſanctimoniæ famam conſecuta, obiit Romæ anno Domini 1656. ætatis 62. atque hic, ubi ſepulcri locum elegit, condita eſt.* Tum vero, quia doctus Auctor prævidit, quod ſibi opponi poterat, hæc & alia hujuſmodi, quæ forte tolerantur in libris & vitis propter *proteſtationes* juxta legem decretorum eis apponendas, elogiis, quæ ſub Imaginibus imprimuntur, vel ſepulcris inſculpuntur, minime aptari poſſe, diſtinxit elogium intra ſimplicem & nudam famæ ſanctitatis relationem coercitum ab elogio ſive præconio, quod, poſita ipſa ſanctitatis fama, ad libitum placitumque Scriptorum ampliatur: & ad hoc quidem ait reſpicere proteſtationum legem, ne ampliatio adeo excreſcat, ut in ſanctitatis perſonalis ſignificationem tranſeat, quod contingere nequit de illo, cum ſiſtat in pura ac ſimplici famæ narratione. Quamobrem & in ipſa proteſtationum formula nulla fit mentio famæ, ſed tantum ſanctitatis, ut ex verbis ſupra relatis deſumitur: *Lector, adverte, in elogiis virorum illuſtrium, quos hoc libello complexus ſum, nonnulla me obiter attingere, quæ ſanctitatem ipſis videantur adſcribere.* Diſſertationi demum ſubſcripſerunt bon. mem. Proſper Bottinius Archiepiſcopus Myrenſis tunc Fidei Promotor, Fr. Joannes Antonius de Panormo Ordinis Minorum Obſervantium, Bartholomæus Carenno, & Joannes Laurentius Lucheſinus Religioſi Societatis Jeſu, Joannes Baptiſta Cruccianus Clericus Regularis, & Fr. Honorius ab Aſſumptione Carmelita Excalceatus, qui omnes erant tunc Conſultores Congregationis ſacrorum rituum, tum Joannes de Myro Abbas Caſſinenſis, Fr. Carolus Franciſcus Vareſius ex Minoribus Obſervantibus Reformatis, & Fr. Antonius Maria Caſtelli Ordinis Servorum, qui erant ſancti Officii *Qualificatores*, tum etiam Antonius Franciſcus Saluthy ex Clericis Regularibus Minoribus, & Fr. Auguſtinus Pipia Ampliſſimus deinde S. R. E. Cardinalis, tunc Conſultores Congregationis Indicis, denique Joſeph de Alpharo e Societate Jeſu ſacræ Pœnitentiariæ Theologus. Verum, ſi eâ de re diſputatum fuiſſet in ſacrorum rituum Congregatione, quod quidem factum non fuit, ipſa fortaſſis correctionem elogii utpote nimis ampli mandaſſet, prout de alio egit elogio, quod erat ſupra ſepulcrum Servi Dei Caroli a Setia in eccleſia S. Franciſci trans Tiberim in Urbe. Poſt primam hujus Operis editionem ter in ſacrorum rituum Congregatione occaſio ſe obtulit agendi, dum diſceptaretur de non cultu, de elogiis ſeu epitaphiis appoſitis ad Imagines, vel ſepulcra Servorum Dei, in cauſa videlicet Servi Dei Petri Caniſii die 23. Junii 1736. ſub cujus Imagine aderat inſcriptio ſatis ampla appoſita in eccleſia S. Nicolai Friburgi; in cauſa Servæ Dei Joannæ Mariæ Bonhomi die 24. Novembris 1736. cum in judiciali viſitatione monaſterii, in quo ea obierat, inventæ fuerint a Judicibus nonnullæ ipſius Imagines cum inſcriptionibus ſatis amplis; & in cauſa Servi Dei Franciſci Poſadas, de qua actum

actum fuit die 20. Maji 1741. & in qua inventa eſt Imago ipſius, ſub qua elogium erat inſcriptum magno cum encomio. Porro in his omnibus, non obſtante Fidei Promotoris oppoſitione ex dictis inſcriptionibus deſumpta, reſponſum fuit pro non cultu, cum omnia earum verba, licet ſatis magnifica, mores, famam & opinionem Servorum Dei reſpicerent, nec ullatenus Servorum Dei perſonis titulum Sancti, vel Beati abſolute tribuerent, juxta decretum Urbani VIII. ſupra relatum *num.*2.

5 Secunda, quæ mota eſt ac reſoluta, controverſia circa Martyris titulum verſatur, an ſcilicet is adhiberi poſſet in typica eorum librorum impreſſione, ubi agitur de aliquo ab Infidelibus in odium Fidei occiſo. Ea autem ſuper re a Congregatione ſanctiſſimæ Inquiſitionis duo anno 1658. edita fuere decreta; quorum alterum die 7. Novembris conceptum eſt ſequentibus verbis: *Propoſito quæſito, an ſint appellandi abſolute Martyres ab Infidelibus occiſi, eorumque mors dicenda Martyrium ante omnem Eccleſiæ approbationem; et, an liceat dicere, mortuus eſt pro Chriſto, occiſus eſt pro Fide, combuſtus pro Chriſto, vel potius in odium Fidei, Chriſti, Religionis, Evangelii; cum non poſſint typis mandari miracula et revelationes Servorum Dei, nec etiam cum proteſtationibus &c. fuit dictum, ut permittatur uſus nominis Martyris in caſu expreſſo; quando tamen præmittantur, & poſtponantur ſolitæ proteſtationes, addita in eiſdem expreſſione, quod non intendit Auctor eos, quorum vitæ conſcribuntur, nec in vim ejus ſcriptorum aliquo pacto teneri pro Martyribus*. Alterum huic ſimile 13. Novembris his comprehenditur: *Propoſito quæſito ſacræ Congregationi ſancti Officii, an ſcilicet, firmato, non poſſe typis mandari miracula & revelationes Servorum Dei, nec etiam cum proteſtationibus, ſint abſolute appellandi Martyres ab Infidelibus occiſi, eorumque mors dicenda Martyrium ante omnem Eccleſiæ approbationem; &, an liceat dicere, mortuus eſt pro Chriſto, vel potius in odium Chriſti, Fidei, Religionis, Evangelii: ſacra Congregatio decrevit, permittendum eſſe uſum nominis Martyris in caſu expreſſo; quando tamen præmittantur, & poſtponantur ſolitæ proteſtationes, addita in eiſdem expreſſione, quod non intendit Auctor eos, quorum vitæ conſcribuntur, haberi, nec in vim ejus ſcriptorum aliquo pacto teneri pro Martyribus*. Subjungit autem Baldellus *loc. cit. lib.*3. *diſput.* 13. *num.* 21. ſæpius fuiſſe a ſuis Religioſis Romæ typis excuſas cum Superiorum facultate atque approbatione epiſtolas Indicas ſuper Martyrio nonnullorum e ſuo Religioſo Ordine, aliorumque Fidelium in Japonia tantum cum proteſtatione initio libri appoſita, quod nullam intendebant auctoritatem aut fidem illis adhibere, niſi pure humanam, nec eos, quos dicerent a Tyranno cauſa Fidei interfectos, proponere & declarare ut vere Martyres, aut aliquem publicum cultum ac venerationem iis arrogare. Concordant demum deliberationes Congregationis ſacrorum rituum: cum etenim poſt editam relationem Rotalem in cauſa Japonen. viginti trium Martyrum, atque adeo ante ejus diſcuſſionem in ſacrorum rituum Congregatione (ſine qua ex alibi dictis judicium Rotale definitivum non erat) in Conventu de Ara-Cœli in Urbe tabella quædam

dam fuiſſet expoſita, in qua dictorum Dei Servorum Imagines erant depictæ cum inſcriptione, quod ipſi fuerant Martyres declarati a Rotæ Auditorio: ſacra eadem Congregatio die 7. Novembris 1626. juſſit, ut omnia delerentur. Contra, dum ipſe fungerer munere Fidei Promotoris; & dubium ageretur de non cultu in cauſa Servorum Dei Rodulphi Aquavivæ, & Sociorum, etſi oppoſuerim, contra Urbani decreta ſactum eſſe, eo quia ſub illorum Imaginibus ſcriptum erat elogium, in quo dicebantur pro Chriſto & ejus Fide vitam amiſiſſe; ſacrorum tamen rituum Congregatio die 20. Novembris 1717. cenſuit, inſcriptionem ipſam memoratis decretis minime adverſari. Idem etiam judicium latum fuit in cauſa Ven. Servi Dei Joannis de Britto Religioſi pariter e Societate Jeſu: nam pro meo munere non cultui oppoſui qnamdam inſcriptionem repertam ſuper capſa, in qua ejus oſſa aſſervabantur, vtpote quæ ita ſonaret: *Hic aſſervantur oſſa Venerabilis Patris Joannis de Britto occiſi de mandato Ramanadever Reguli Maravenſis in odium Fidei quarta Februarii milleſimo ſexcenteſimo nonageſimo tertio*; veruntamen die 30. Julii 1729. pro non cultu reſponſum fuit. Nimirum eas cepit ſacra Congregatio deliberationes, quia in prima inſcriptione prætendi videbatur, quod illi, quorum Imagines expreſſæ erant in tabella, habendi eſſent & colendi pro Martyribus; quod de inſcriptionibus poſtremis affirmari probarique non poterat.

6 Tertia proteſtationes ad principium & finem libri apponendas reſpicit, id, eſt utrum eæ tantum ſufficientes eſſent ad rem & cauſam, de quibus agimus; an potius neceſſe quoque eſſet, ut miracula coram Ordinario comprobarentur ante editionem illorum librorum, in quibus ipſa recenſentur. Itaque, primum ſolummodo ſatis eſſe, definitum fuit, ſicuti colligitur ex ſequenti decreto: *In Congregatione generali ſanctæ Romanæ & univerſalis Inquiſitionis habita in Conventu S. Mariæ ſuper Minervam die 23. Maji 1668. cum dubitatum fuiſſet, utrum decretum ſanctæ Inquiſitionis editum die 2. Octobris 1625. & confirmatum per Breve Apoſtolicum a ſan. mem. Urbano VIII. die 5. Julii 1634. una cum declarationibus inde emanatis exigeret ante impreſſionem librorum continentium geſta, miracula, ſeu revelationes eorum, qui cum ſama ſanctitatis deceſſerunt, approbationem Ordinarii quoad veritatem dictorum miraculorum; fuit reſolutum, decretum ſupradictum cum Brevi & explicationibus inde emanatis reſpicere approbationem tantum libri, non autem miraculorum, revelationnm, aliarumque rerum geſtarum, ut ſupra; & ideo, ſufficere proteſtationes, & quod dicti libri approbentur ab Ordinariis cum participatione Theologorum, expectato reſponſo a ſancta Sede Apoſtolica*. Colligitur etiam id ipſum ex his, quæ referuntur a Cardinali Albitio *in tract. de inconſt. in Fide part. 1. cap. ult. num. 204. Cum de anno 1668. clar. mem. Petrus Franciſcus de Rubeis tanquam Promotor Fidei dubitaſſet, an dictæ proteſtationes eſſent ſufficientes, an vero miracula, antequam ederentur &c. deberent coram Ordinario verificari; delata re ad ſan. mem. Clementem IX. qui, ut dixi, interfuit una mecum, & Secretario Congregationis rituum in Congregatione ſuper prædictis habita, cen-*

ſuit, ſufficere; quia in prima proteſtatione tollitur examinatio Ordinarii, & jure merito: nam, ſi revelationes & miracula, quæ imprimi deſiderantur, eſſent recognita, adhibitis Theologis, ab Ordinaris, & uti recognita demum imprimerentur, non eſt dubitandum, quin in ſacra Congregatione rituum aliquam fidem facerent, ſi de Beatificatione Servi Dei, cujus miracula approbata ſunt, agendum contingeret; quam tamen fidem omnino ſummus Pontifex Urbanus per illas proteſtationes auferre voluit. Et, licet quidam ex Eminentiſſimis dicta ſacra Congregationis rituum dubitaverit, ne ob longum temporis ſpatium ex dicta impreſſione miraculorum oriretur fama ſanctitatis, trepidabat tamen, ubi non erat timor: nam, ſi fama illa haberet ortum ex illa impreſſione, oriebatur a titulo infecto; ideo nullum probationis gradum facere poterat, tanquam proveniens ab erronea cauſa.

7 Cum igitur Urbanus Papa VIII. in ſuis decretis emiſſis anno 1625., necnon in Brevi eadem confirmante edito anno 1634. conſtituerit, ne libri continentes geſta, miracula, & revelationes Servorum Dei evulgarentur ſine recognitione atque approbatione Ordinarii, qui Theologos alioſque pios & doctos viros ad conſilium adhibere tenetur; dubitari vero ſubinde poterat, an hujuſmodi approbatio reſpicere deberet veritatem miraculorum: ideo ſacra Congregatio ſanctiſſimæ Inquiſitionis, ut vidimus, anno 1668. dixit, approbationem Ordinarii ad librum tantum eſſe referendam, non & ad veritatem miraculorum in eo narratorum; & hinc eorum coram ipſo Ordinario comprobationem ante libri editionem excluſit. Quocirca quæ habentur ex Cardinali Albitio *loc. cit.* ubi ſcilicet videtur tollere velle Ordinarii recognitionem, non abſolute & ſimpliciter de quacumque recognitione & approbatione accipienda ſunt; id enim adverſaretur litteræ decretorum Urbani; ſed de ea tantum recognitione atque approbatione, cui præiret ſingularis narratorum comprobatio, in qua facti ſpecie locum habet ejus animadverſio, quod expoſita in libro aliquam fidem facerent in cauſa Beatificationis & Canonizationis, ſecus quam ſtatutum eſt in toties enuntiatis Urbani decretis. Sanctus Pariſius de Bononia Confeſſor Monachus Ordinis Camaldulenſis mortuus eſt anno 1267. Fit ejus mentio in Martyrologio Romano ad diem 11. Junii, necnon de eo quædam extant apud Surium, Jacobum de Voragine, & Carolum Sigonium. Quod autem ad rem noſtram intereſt, poſt ejus obitum Albertus Epiſcopus Tarviſinus homo graviſſimus ejuſdem vitam edi curavit antea tamen examinatam, adhibitis nonnullis fide dignis teſtibus: quo ſane modo ſi vitæ Sanctorum ederentur, unuſquiſque facili negotio deprehendere poſſet, aliquam & quidem non modicam fidem eis in Beatificationis & Canonizationis cauſa denegari jure non poſſe. Sed, cum Urbanus noluerit, quod ex recognitione atque approbatione Ordinarii, etiamſi & Apoſtolicæ Sedis pro typica impreſſione facultas accedat, præſeferat hiſtoria conſcripta majorem fidem ea, quam præſeferre poſſet, ſi ſine ipſis recognitionibus atque approbationibus edita eſſet; propterea evidentiſſime patet, approbationem & recognitionem ab Urbano præſcriptam non fore habendam,

dam, prævia demonſtratione veritatis narratorum in vita, vel hiſtoria, quæ de geſtis Servorum Dei evulgatur. Quod ſi quis objiceret, non modicam auctoritatem in cauſis Beatificationis & Canonizationis quoad virtutes & Martyrium ſibi vindicare vitas & hiſtorias illorum, quorum cauſæ pertractantur, conſcriptas a ſibi contemporaneis, qui ſint fide digni, & in quibus inſint adjuncta ad id neceſſaria ut eorum ſcriptis fides habeatur; huic reſpondendum eſſet, utique id fieri, quando verſamur in cauſis, quæ ſunt inter exceptas a decretis Urbani VIII. quibus, ut infra videbimus, nullum idem Pontifex voluit præjudicium afferri; ſecus vero quoad alias cauſas, quæ procedunt per viam non cultus, de quibus tantum in præſenti ſermonem facimus.

8 Porro, quoniam non ſolum actus ſingulatim expreſſi in decretis Urbani VIII. publicum cultum important, verum etiam alii plures adſunt ejuſdem ſpeciei, ut animadvertit Pignatell. *conſult.* 41. *num.* 1. *tom.*4. utque comprobatur ex iiſdem decretis, in quibus univerſe prohibentur cum actus ipſi hucuſque perpenſi, tum *quodcumque aliud venerationem & cultum præſeferens & indicans*, hoc eſt cultum publicum, prout ſupra monitum eſt; propterea nobis pariter alii hujuſmodi actus ponderandi videntur, de quibus in cauſis Beatificationis & Canonizationis ſæpe diſputari contingit, an ad publicum cultum, necne, ſint referendi.

9 In funere Servorum Dei cum ſanctitatis fama morientium extraordinarius aliquando ad id fit populorum concurſus, cadaver defertur ſuper humeros Magnatum, multi catervatim accedunt ad deoſculandas manus ac pedes, eorumque veſtimenta diripienda, & eorumdem præclara geſta picturis vel affixis eccleſiæ parietibus vel circum funebre pegma expoſitis repræſentantur. Itaque, ſi hæc prodeant ex ſincero devotionis affectu, ſemota quacumque induſtria humana, nihil in eis erit, quod reprehenſionem mereatur; cum enim proveniant ab opinione & fama ſanctitatis, neque fiant nomine Eccleſiæ, nec inſtituta ſint ab ipſa Eccleſia ad exhibendum cultum Beatificatis & Canonizatis, referenda idcirco erunt ad cultum privatum, nec ulla unquam ratione dici poterunt Urbani decretis repugnantia. Anno quippe 1622. mortuus eſt Lugduni S. Franciſcus de Sales; cumque in funere atque cadaveris translatione plura ejuſmodi facta fuerint, Joannes Fabrius vir nobilis dixit, ſe eadem minus approbare, utpote debita tantum Sanctis canonizatis: verum, cum cæcus & elinguis aliquandiu poſtmodum factus eſſet, recuperatis tandem viſu & loquela, peccatum tunc patratum agnovit, quando exhibitum magno Gebennenſi Antiſtiti cultum improbavit; quemadmodum legitur in vita ejuſdem S. Franciſci ſcripta a Franciſco Saleſio ipſiuſmet nepote *lib.* 10. Item cadavera Servorum Dei Bernardi a Corleone Capuccini, & Alphonſi de Oroſco Ordinis Eremitarum S. Auguſtini ad ſepulturam delata fuerunt ſuper humeros Magnatum: quare, cum in eorum cauſis de non cultu diſputabatur, Fidei Promotor dixit, de eo non conſtare propter actus modo memoratos;

N 2 at

Digitized by Google

at ſacrorum tamen rituum Congregatio conſtare reſpondit, nec eos actus habuit tanquam ad publicum cultum pertinentes. Multo autem minus picturæ, de quibus ſupra, inter publici cultus actus poterunt recenſeri, dummodo inſignia tantum defunctorum facta, ut puta conciones, itinera, domus pias ab ipſis, dum viverent, extructas repræſentent, necnon ab his abſtineant, quæ ad quodpiam miraculorum genus referri queunt. Id enim paſſim in Urbe ſolemne eſt, cum agitur funus Romanorum Pontificum, & in civitate noſtra Bononiæ id ipſum peractum fuit in celebri funere clar. mem. Cardinalis Gabrielis Palæoti primi ejuſdem Archiepiſcopi, teſte Alamano Blanchetto *in chronico mſ. tom.5. fol.* 386. Doctores denique, qui de materia ex profeſſo ſcripſerunt, in ea ſunt opinione, quod oſculatio manuum & pedum in prædictis circumſtantiis ad privatum tantummodo cultum ſit referenda; Bonacina *oper. moral. tom.*2. *diſput.*3. *quæſt.*1. *punct.*2. *ſub num.* 2. *§.* 2. *Licere*, Del Bene *de Inquiſit. tom.*2. *part.* 2. *dub.*234. *ſect.* 2. *petit.* 2. *&* 3. Paſqualig. *in addit. ad Lauret. de Franch. de controv. inter Epiſcop. & Regular. num.* 1225. *& ſeqq.*: quanquam ab iis diſcrepat Contelor. *de Canonizat. SS. cap.*22. *num.*5. ubi ait, hos actus publice exercitos ex Eccleſiæ conſuetudine non fieri, niſi in honorem Sanctorum approbatorum. Verum, ſi hæc fiant non ſolemniter, nec per publicos miniſtros, veluti fit in eccleſiis circa Reliquias Sanctorum approbatorum; privatim autem fiant & ex privata tantummodo devotione, publico licet in loco exerceantur, ſemper erunt referenda ad privatum cultum minime vetitum, ut appoſite habet Baldell. *tom.*2. *lib.*3. *diſput.*13. *num.* 31.

10 Eorumdem Dei Servorum cadavera veſtibus pretioſis alias induuntur, necnon in eorumdemmet funere orationes ipſorum geſta commemorantes habentur. De hac vero re nullum pariter fit verbum in Urbani VIII. decretis. Quamobrem exiſtimarem, nec hoſce actus iiſdem adverſari, & tantum privatum, nequaquam publicum cultum importare; quemadmodum & reſponderunt Theologi, qui ſuos tractatus ediderunt tempore Clementis VIII. Conſtantinus videlicet Palamolla *cap.*2. *§.* 6. Joannes Rada *in reſponſione ad dub.* 2. Antonius Carolus Aquilanus *in reſponſione ad queſita prima claſſis*. Præterquamquod factum id fertur, teſte Razzio, erga corpora S. Dominici, & B. Jacobi Veneti, necnon in chronicis Ordinis S. Franciſci *tom.*1. *lib.* 2. *cap.* 73. narratur, nobilem Romanam Matronam Jacobam de Septenſolis divinitus admonitam de proximo obitu S. Franciſci Aſſiſium petiiſſe, & inter cetera ſecum tuliſſe pro ejus funere veſtem pretioſiorem; eoque defuncto, corpus unguento inunxiſſe, & ea veſte contexiſſe, quæ uſque adhuc inter ceteras Reliquias in ſacrario Conventus Aſſienſis ejuſdem S. Franciſci aſſervatur. Conſentiunt inſuper Doctores antea allegati *locis citatis*, & quidem merito: quod enim attinet ad funebres orationes ejuſmodi defunctorum geſta referentes, dummodo intra debitos fines coerceantur, nec eæ profecto haberi poterunt ut vetitæ vel ab ipſis decretis Urbani, vel ab ulla juris diſpoſitione. Porro S. Bernardus ſermones

mones habuit duos in obitu S. Malachiæ Epiſcopi, tum etiam alium in obitu Girardi Monachi ſui fratris qui extant *vol.* 1. *oper.* Cardinalis Oſtienſis orationem habuit in funere S. Claræ, ut narrat Surius *in ejus vita num.* 28. *ad diem* 12. *Auguſti tom.* 4. &, ſi communiter laudationes in funere fieri conſueverunt pro viris nobilibus, pro Principibus, pro viris in aliqua ſcientia, profeſſione, aut arte excellentibus, potiori certe jure fieri poterunt, modo conſentanea ſervetur moderatio, de viris cum ſanctitatis & miraculorum fama decedentibus.

11 Inter dubia tempore Clementis VIII. diſputanda primum id erat, *An in ipſo obitu Servi Dei cum fama & celebri opinione ſanctitatis ex hac vita decedentis liceat omittere conſueta Eccleſiæ Officia & preces pro defunctis.* Ad hoc, tametſi in decretis Urbani de eo actum nihil fuit, negativa tamen reſponſio mihi certa eſſe videtur, ſive ſermo ſit de Confeſſore, ſive de Virgine, ſive de Martyre, niſi a Deo nuntietur, rem eſſe aliter perficiendam; ſicut in Breviario Carmelitarum circa funus B. Alberti contigiſſe fertur, ubi Clero Miſſam defunctorum, populo autem Miſſam de S. Confeſſore canendam eſſe contendente, duo Angeli Miſſam *Os juſti* inchoarunt; quod & eveniſſe in funere S. Thomæ Archiepiſcopi Cantuarienſis, teſtatur Surius *in ejus vita*. Ceterum conſueta defunctorum Officia fuerunt perſoluta in funere SS. Dominici, Franciſci, Antonii, Bernardini, & aliorum: quin immo, cum in obitu S. Claræ Virginis de Aſſiſio Fratres Minores cantare cœpiſſent Officium pro defunctis, ſummus Pontifex Innocentius IV., qui cum cœtu Cardinalium funeri intererat, ſuaſit, ut pro ea Officium de Virginibus caneretur; verum, Cardinali Oſtienſi monente, rem eſſe attentius conſiderandam, ſivit, defunctorum Officium recitari, quemadmodum legitur apud citatum Surium *in vita ejuſdem Sanctæ num.* 28. Inſuper, mortuo S. Bonaventura in Concilio Lugdunenſi II. anno 1274. ejus exequiis interfuit Gregorius Papa X. cum omnibus Præſulibus, qui erant in Concilio, & Petrus Oſtienſis Epiſcopus Sacrum fecit; poſtea die ſequenti Pontifex ipſe in publica ſeſſione omnibus tum Præſulibus, tum Presbyteris per univerſum orbem mandavit, ut Miſſam unuſquiſque celebrare deberet pro illius anima, aliam vero pro animabus aliorum omnium, qui mortui erant ad Concilia, ſive ad Concilium adveniendo, in eo ſtando, vel ab eodem redeundo; ut habetur in Actis ejuſdem II. Concilii Lugdunenſis. Quamvis enim ſaltem de Martyribus dicat Innocentius III. *in cap. Cum Marthæ, de celebrat. Miſſarum*: *Injuriam facit Martyri, qui orat pro Martyre*; cum id tamen intelligendum ſit tantum de Martyre vindicato, aptari quoque nequit ei, qui mortuus creditur pro Chriſto, abſque eo quod de ipſius pretioſa morte ſummi Pontificis judicium acceſſerit. Suadent autem hucuſque adducta, non eſſe regulariter in funeribus hujuſmodi virorum omittenda Eccleſiæ ſuffragia, quippe quod hac in re publica & quaſi ſolemnis ineſſet declaratio, eos eſſe perfecte Beatos, & noſtris precationibus non indigere; quod ante Eccleſiæ judicium fieri omnino non licet.

licet. Nam, etſi adhuc ſciam, habita notitia, nonnullos Religioſos fuiſſe a Tyranno in odium Fidei interfectos, mandato Superioris Religioſi ejuſdem Ordinis non fuiſſe olim pro eis indicta ſuffragia; cum tamen in præſenti quæratur, non quid factum fuerit, ſed quid fieri debuiſſet, id etiam poſitioni noſtræ minime refragatur. Quid autem dicendum erit, ſi conſanguinei Servorum Dei in horum obitu luctus cauſa veſtes non mutent? Porro id factum fuit in obitu B. Helenæ Utinenſis Viduæ Tertii Ordinis Eremitarum S. Auguſtini; Prætor etenim Utinenſis conſanguineis ejus prohibuit, ne ſumerent veſtes atras, ut patet ex Bollandianis *ad diem* 23. *Aprilis tom.* 3. *pag.* 248. Verum, cum veſtium atrarum uſus non ſit ab Eccleſia præſcriptus, iſque pluribus in provinciis non ſervetur, quando agitur de mortuis in bello pro republica, aut pro Rege; cenſerem, noſtro etiam in caſu, ſi negligeretur, quod tamen ut fieret, minime auctor eſſem, nullum obſtaculum inde exiſtere non cultui.

12 De ſepulcro etiam horum Dei Servorum plures identidem excitatæ ſunt controverſiæ: & primum in tertio dubio, quod erat inter diſputanda coram Clemente VIII. ita habebatur: *An liceat corpora Servorum Dei ſepelire in loco valde conſpicuo & ſanctiori, & forma ſeu modo peculiari ad ſanctitatem indicandam*. Huic dubio Theologi affirmate in ſuis tractatibus reſponderunt, Gallonius *tract.* 1. *quæſt.* 1. *& tract.* 2. *dicto primo*, Plumbinus *concl.* 3. *§.* 1. Anguiſciola *§. Quo vero ad ea, & §. Cum pariter*, Pallanterius *in reſponſ. ad articulos*, Antonius Carolus Aquilanus *in reſponſ. ad quæſita primæ claſſis ad tertium*; pro qua aſſumptione comprobanda plura etiam erudite collecta legi poſſunt apud P. Ceparium *in director. mſ. part.* 2. *cap.* 8. *in reſponſione ad tertium dubium*, ubi denique concludit: *Et paucæ ſunt urbes, in quibus non aliquod videatur tale exemplum, etiam antequam Sedes Apoſtolica quemquam iſtorum beatificaret, id eſt ſtatim poſt mortem*.

13 Enimvero, ad ipſum uſum deſcendendo, ſine nota publici cultus, & abſque eo quod commiſſum quid dici queat ſeu contra jus commune, ſeu contra Urbani decreta, corpora Servorum Dei, qui cum ſanctitatis & miraculorum fama moriuntur, ſepeliri re ipſa queunt vel in ſepulcro ſeparato, vel in aliqua capſa collocanda in ſepulcro communi cum inſcriptione nominis ipſorum, ſaltem ne de *identitate* ulla valeat tractu temporis exoriri dubitatio. Anno 1614. Seraphinus de Porrecta Ordinis Prædicatorum non ſine ſanctitatis laude mortuus eſt: cumque ejus corpus eſſet ſepeliendum Bononiæ in cœmeterio communi Fratrum ſui Ordinis, propter prædictam ſanctitatis famam obtentum fuit a Patre Priore Provinciali, ut in eodem quidem loco ſepeliretur, ſed in capſa cupreſſina, teſte Michaele Piò Bononienſi in ejus vita Bononiæ typis impreſſa anno 1615. *cap.* 10. Mortuus eſt etiam S. Stanislaus Koſtka anno 1568. Sanctus autem Franciſcus Borgia tunc Generalis Societatis Jeſu Præpoſitus mandavit, ejus corpus utique ſepeliri, ubi alii Religioſi humabantur, verum in arca lignea; quanquam etiam tum non fuerat id in Societate ipſa

Digitized by Google

ipſa conceſſum, niſi S. Ignatio, & Patri Jacobo Laynez Præpoſito jam pariter Generali, ut habetur in vita ejuſdem S. Stanislai Romæ formis excuſa *lib.* 1. *cap.* 11. Animadvertunt inſuper Doctores, præſertim vero Del Bene *loc. cit. petit.* 3. & Paſqualig. *num.* 1226. quod, ſi hæc & his ſimilia libere fiunt erga illos etiam, qui hac vita decedunt ſine ulla ſanctitatis fama, multo magis erga eos fieri poterunt, qui cum ipſa ſanctitatis laude moriuntur: alii vero benefactum ſeparatæ ſepulturæ horum Dei Servorum plurimi ducunt ad avertendum ſupradictum periculum, ne quando identitatis probatio deficiat; nempe Pignatellus *conſult.* 48. *per tot. tom.* 4. Caſtellinus *de certit. glor. Sanctor. cap.* 2. *punct.* 32. *num.* 41. *pag.* 301. & Molpheſius *conſil.* 45. *num.* 15. ubi: *Si enim hujuſmodi viris ſanctitate perſpicuis locus ab aliis ſeparatus non daretur, ſed ſimul cum aliis humarentur, non poſſent ſuo tempore ab aliis ſegregari & disjungi; & ſic Eccleſia careret corporibus & aliis Sanctorum Reliquiis, & Sanctorum cultus maximam pateretur jacturam.* Ego profecto memini in cauſa B. Hyacinthæ de Mareſcottis tum bon. mem. Proſperum Bottinium Archiepiſcopum Myrenſem Fidei Promotorem, tum meipſum, qui ei ſucceſſeram, quæſtionem de fama ſanctitatis in obitu & poſt obitum moviſſe; eo quia condita fuerat in communi Monialium ſepulcro, nec fuerat ejus corpus in capſa ſegregata repoſitum. Quamobrem & non ſine magno labore ab Epiſcopis, qui proceſſum confecerunt, ſepulcrumque aperuerunt, oſſa nonnulla diſcreta fuere; quæ pro ejus oſſibus habita ſunt, tantum Peritorum judicio deducto tum ex eo ſignanter loco, in quo certo conſtabat corpus jam humatum fuiſſe, tum ex eorumdem oſſium magnitudine, ejus ſtaturæ, dum viveret, reſpondente; & quæ poſt Hyacinthæ Beatificationem celebri arca excepta collocata ſunt in eccleſia prædictarum civitatis Viterbienſis Monialium, quarum Inſtitutum profeſſa fuerat, & quas inter ſupremum diem expleverat. Sejuncta itaque ab aliis ſepultura viros ſanctitate conſpicuos haud dedecet: nec enim repugnare poteſt non cultui. Quapropter, cum in cauſa Servi Dei Ludovici de Ponte Religioſi Societatis Jeſu diſputaretur de ipſo non cultu, etiamſi ego item, tanquam Fidei Promotor, ejuſdem comprobationem nullam oſtendere conatus eſſem, eo quod illius corpus peculiari in ſepulcro conditum fuerat, ſacrorum tamen rituum Congregatio non cultum approbavit: in quo ſenſu alias etiam perſtitit, ubi corpus Servi Dei cum ſanctitatis laude defuncti fuit quidem in ſepulcro communi, at in capſa pretioſa reconditum; vel ubi in ſepulcro ſimul peculiari atque pretioſo & exornato. Exemplum primi caſus deſumi poteſt ex cauſa B. Joannis de Prado, in qua nihilominus pronuntiatum fuit pro non cultu, licet Fidei Promotor oppoſuerit, quod ejus oſſa recondita fuerant in ſepulcro ſane vulgari, verum in capſa pretioſa. Exemplum autem alterius habere eſt ex cauſis Servorum Dei Cardinalium Ximenes, & Bellarmini, in quibus pariter ſacra Congregatio non cultum approbavit, quamvis Fidei Promotor oſtenderit, eorum corpora magnificentiſſimis ſepulcris concluſa fuiſſe. Sed & addi poſſunt exempla

Digitized by Google

exempla cauſæ tum S. Catharinæ de Ricciis, in qua item reſponſum fuit pro non cultu; quamvis ſuper ſepulcrum depicta eſſet ejuſdem Imago in capite habens coronam florum, in manibus Crucifixi effigiem; tum S. Vincentii de Paulis, cujus etiam non cultui nihil obſtitit animadverſio a me, tanquam Fidei Promotore, excitata, quod ejus ſepulcrum Angelorum ſimulacris eſſet exornatum. Sibi enim omnibus hiſce in caſibus locum vindicat ratio non ſemel antea repoſita, quod eodem plane modo ſepeliantur etiam interdum eorum corpora, qui nulla ſe comitante ſanctitatis fama moriuntur.

14 Sequitur difficultas quoad locum ſupra terram elevatum, in quo aliquando contingit corpora horum Dei Servorum ſepeliri. Sanctus enim Pius V. *Conſtitut.9. §. 6. Bullar. nov. tom. 4. part. 2.* ita ſtatuit: *Et, ut in eccleſiis nihil indecens relinquatur, iidem provideant, ut capſæ omnes, & depoſita, ſeu alia cadaverum conditoria ſupra terram exiſtentia omnino amoveantur, prout alias ſtatutum fuit, & defunctorum corpora in tumbis profundis infra terram collocentur*. Quod & late adnotarunt Lavor. *variar. lucubrat. tit. 2. cap. 1. num. 3.* Barboſ. *deciſ. Apoſtol. in verb. ſepultura collect. 675. num. 5.* & Scacch. *de not. & ſign. ſanctit. ſect. 9. cap. 1. pag. 657.* Porro cenſent nonnulli, elationem ſepulcri ſupra terram, notam publici cultus præſeferre; inter quos Pignatell. *conſult. 15. num. 21., & conſult. 186. per tot. tom. 1.* Sed, ut diſtincte in hoc etiam articulo procedamus, primo adnotandum eſt, aliqua corpora Dei Servorum adhuc poſt dictam Conſtitutionem fuiſſe condita in ſepulcris ſupra terram elevatis; uti de corpore S. Franciſci Saleſii tumulato in eccleſia Viſitationis civitatis Anicienſis teſtatur Franciſcus Saleſius ejuſdem nepos in ipſius vita *lib.* 10.; necnon de cadavere ſuperius memorati Seraphini de Porrecta translato in templum S. Dominici civitatis Bononiæ, & ſepultura ibidem ſupra humum elata honeſtato refert Michael Piò in ejus pariter vita *cap.* 11. Secundo, ſummorum item Pontificum cadavera de more locari in ſepulcris ſupra terram elevatis, abſque eo quod hinc ullus publicus vel etiam privatus cultus inferatur. Quare in cauſa Ven. Servi Dei Innocentii XI. reſponſum fuit pro non cultu, licet ejus corpus modo prædicto ſepultum ſit in baſilica Vaticana. Tertio, Pii Conſtitutionem decernere & loqui de cadaveribus depoſitis in ſepulcris ſupra humum quidem elevatis, ſed exiſtentibus in ipſis eccleſiis: quocirca Conſtitutioni eidem locus eſſe non poterit, ubi Servorum Dei cadavera ſunt ſupra terram elata extra eccleſiam. Cadaver enim Servi Dei Joannis de Britto aſſervatur in arca exiſtente ſupra terram in cubiculo Patris Procuratoris Societatis Jeſu provinciæ Malabariæ in Collegio Goano, & in ejus cauſa reſponſum fuit pro non cultu, veluti ſupra monuimus. Quin immo, cum in eadem cauſa ſuper dubio non cultus relatio pro veritate facta fuerit a Carolo Alberto Cavalchino noſtro digniſſimo ſucceſſore in officio Fidei Promotoris nunc S.R.E. Cardinali, poſt excitatam difficultatem de poſitu cadaveris dicti Servi Dei in arca modo memorata, is ita reſpon-

reſpondit : *At vero difficultas omnis ſacile removetur, advertendo, quod præſata Conſtitutio S. Pii V. edita potiſſime pro eccleſiarum cultu in ſuo nitore ſervando prohibet duntaxat retentionem cadaverum ſupra terram in eccleſiis; unde contra dictam bullam Pianam peccare non dicitur, qui in aliquo cubiculo, ſeu alio loco privato retineat ſupra terram cadaver, ſive capſam cum oſſibus alicujus defuncti. Et de facto conſimilis objectio facta ab Eminentiſſimo de Lambertinis ſuper eodem dubio de non cultu in cauſa Craſſetana Ven. Servi Dei Joannis a S. Guillelmo, cujus cadaver, uti conſtabat ex proceſſu, retinebatur ſupra terram in cubiculo eccleſiæ contiguo; necnon in cauſa Januen. Ven. Servæ Dei Mariæ Victoriæ de Furnariis, cujus pariter corpus aſſervatur in capſa detenta ſupra humum in cubiculo privato monaſterii, nihil obſtitit, quin ab hac ſacra Congregatione declararetur, ſufficienter paritum fuiſſe decretis ſan. mem. Urbani VIII. abſque eo quod demandata ſit repoſitio dictorum corporum ſeu cadaverum ſub humo: quin immo in terminis etiam fortioribus urna ſive capſæ cum cadavere ſupra terram exiſtentis in ſacrario judicatum fuit, eam non importare publicum cultum in cauſa Cortonen. Ven. Servæ Dei Veronicæ de Lapparellis*. Quarto, ad comprobandam obedientiam decretis de non cultu aliquando fuiſſe ſepulta ſub humo corpora Servorum Dei antea ſuper terram condita, necnon in eccleſiis ſita; quemadmodum factum fuit in cauſis Servorum Dei Alphonſi de Oroſco, Andreæ Hibernon, Joannis Baptiſtæ a Conceptione, Servæ Dei Agnetis a Jeſu, & S. Joannis Franciſci Regis. Quinto, toleratum alias fuiſſe a ſacra Congregatione cenotaphium in eccleſia ſupra terram elevatum, dummodo corpus eſſet ſub humo reconditum; & hoc ſenſu proceſſit eadem ſacrorum rituum Congregatio in cauſa Servæ Dei Joannæ Franciſcæ Fremiot de Chantal, dum ſungebar munere Fidei Promotoris, die 19. Auguſti, & die 9. Decembris 1719. Poſtremo, alias etiam ſacram eamdem Congregationem permiſiſſe, ut tam extra, quam intra eccleſias corpus, ubi erat, permaneret, licet eſſet ſupra humum elatum, modo tamen quodcumque ſignum cultus abeſſet, aut quidpiam aliud, quod ad cultum præſtandum invitare poſſet. Exemplum adeſt in cauſa Servæ Dei Mariæ Annæ de Jeſu Ordinis B. Mariæ de Mercede Redemptionis Captivorum. Corpus enim ejus erat ſepultum in eccleſia S. Barbaræ civitatis Matritenſis, erat a terra ſublatum & locatum erat intra parietem dividentem alterum ſacellum ab altero, ſic ut ab utraque parte per crates ferreas videretur: ſed, miſſo per Nuntium Apoſtolicum inſtrumento, ex quo demonſtrabatur, ita clauſum fuiſſe corpus, ut ab utraque parte ſolus ipſe appareret & æqualis paries albus inſtar aliorum eccleſiæ parietum, reſponſum fuit pro non cultu. In cauſa etiam a laudato Cardinali Cavalchino citata Servæ Dei Veronicæ Lapparellæ, cum ejus corpus fuiſſet in eccleſia ſepultum anno 1620. ſub humo, Epiſcopus autem Rubio conficiens proceſſum ſuper ejus virtutibus & miraculis, illud e primo loco anno 1630. extrahi & transferri ad ſacrarium concluſum arca intra parietem conſtituta, juſſiſſet, ſacra Congregatio ſenſit, id minime reſragari non cultui, nedum quia haud agebatur de eccleſia, ſed de ſacrario, verum

etiam quia nec in arca, nec in pariete contiguo ulla cultus ſigna apparebant, aut ulla aderat extra parietem ipſius arcæ prominentia. Idem denique ſenſus fuit ejuſdem ſacrorum rituum Congregationis in cauſa Sancti Jacobi Goattemalæ, Beatificationis & Canonizationis Ven. Servi Dei Fratris Petri de Bettancur: nam, cum opponeretur, ejus oſſa repoſita eſſe ſupra terram in eccleſia S. Franciſci a latere altaris majoris, reſponderunt Poſtulatores, id non cultui baud obſtare; nulla ſiquidem exteriora publici cultus indicia ab Inſpectore reperta fuerant.

15 Alia demum controverſia ſequenti eventu comprehenditur. Dum ageretur de introducenda cauſa Beatificationis & Canonizationis Ven. Servi Dei Patris Franciſci de Hieronymo Societatis Jeſu, oppoſui cultum, qui ejus ſepulcro adhibebatur, eo quod nonnulli floribus id interdum ornabant. Profecto inter eccleſiarum ornamenta & olim & nunc flores ac frondes recenſentur, juxta illud S. Auguſtini *tom. 7. de civit. Dei lib.* 22. *cap.* 8. *num.* 13. *Abſcedens, aliquid de altari florum, quod occurrit, tulit, eique, cum jam nox eſſet, ad caput poſuit*; S. Paulini *natal. III. Spargite flore ſolum, prætexite limina ſertis*; & S. Hieronymi *in epiſt.* 60. *ad Heliodorum num.* 12. *tom.* 1. *oper. Qui baſilicas Eccleſiæ* (loquitur de Nepotiano) *& Martyrum conciliabula diverſis floribus, & arborum comis, vitiumque pampinis adumbrarit.* Sacra nihilominus Congregatio ſenſit, actum illum privati cultus fines eodem in caſu minime prætériiſſe; quippe in quo oblatio florum a nonnullorum privata pietate derivaretur, nec ulla publica auctoritas ei eſſet intermixta: quo adjuncto poſito, id citra publici cultus notam fieri haudquaquam potuiſſet. Ad publicum enimvero cultum relata eſt oblatio florei ſerti, quæ per annos ſingulos fiebat, publica intercedente auctoritate, a Matritenſibus B. Iſidoro Agricolæ, veluti legitur in relatione Cardinalis a Monte; ut & ad publicum cultum refertur oblatio florei pariter ſerti, quæ fit quotannis in honorem B. Julianæ Cornelienſis a Conſulibus Leodienſibus in eccleſia Cornelienſi, ſicut habetur apud Bollandianos *ad diem* 5. *Aprilis tom.* 1. *pag.* 443. Quare, quod aſſerunt nonnulli, florum oblationem Martyrum non vindicatorum ſepulcris poſt Urbani VIII. decreta fieri neutiquam poſſe, quemadmodum habet Hurtado *de vero Martyrio reſolut.* 43. §. 11.; id intelligendum atque explicandum eſt de illis tantum florum oblationibus, quæ non privata aliquorum pietate fiunt, ſed ex vi publicæ auctoritatis, ſicuti modo diximus; ſive ex eo, quod aliquis ſuo in teſtamento juſſerit, heredes ſingulis annis florum ipſam facere oblationem alicujus Servi Dei ſepulcro, ſicut in exemplo, quod affert idem Hurtado: nam & hoc non ad propriam privatamque pietatem eſſet referendum, ſed ad vehemens potius deſiderium cultum illius introducendi atque amplificandi, tametſi ante Apoſtolicæ Sedis judicium.

CAPUT

CAPUT XIII.

De quaſtionibus aliis ad anniverſariam obitus Dei Servorum diem, eorumdemque Reliquias pertinentibus.

1 Viri eruditi P. Papebrochius *in conatu chronico hiſtorico ad catalogum Romanorum Pontificum pag.4.* & Pagius *ad an.69.num.18.* dicunt, veteres fere omnes ſanctos Pontifices alio die coli, quam quo obierunt. Sed ſi veritatem amamus; Sanctos antiquis etiam temporibus ſolemni honore inſignitos fuiſse fateri debebimus illis iisdem diebus, quibus vitam hanc caducam cum immortali moriendo commutarunt: tantum autem ſæculo V. admiſſam fuiſſe diſciplinam, ut Sanctus quis præter ſuæ mortis diem cultum in Eccleſia obtineret. Ignorabatur dies, qua deceſſit S. Martyr Julianus; cumque populus anxius eſſet, qua die eum colere deberet, dies ipſa divinitus fuit ei manifeſtata, teſte Gregorio Turonenſi *lib.2. de miraculis Martyrum cap.29.* ubi hæc habet: *Hujus feſtivitatis tempus ignara plebs mœſta pendebat, neſciens diem, in quo Martyr beatus deberet pro virtutis ac paſſionis gloria honorari; & hac ignorantia uſque ad B. Germanum Autiſſiodorenſem Antiſtitem eſt protracta &c. Tunc ille: Oremus, inquit, & fortaſſe nobis hac Domini potentia revelabit. Quod cum feciſſent, mane orto... air, V. Kal. menſis ſeptimi celebrandam eſſe feſtivitatem.* Argumentum porro id ipſum erudite, ut omnia ſolet, perſequitur Ludovicus Antonius Muratorius *tom 1. anecd. diſſert.19. per tot.*

2 Ad ſimilitudinem deinde ſolemnis feſti inſtituti pro die anniverſaria obitus Sanctorum, quoniam nonnulla pariter a viris piis introducta fuerunt celebritatis argumenta in diem anniverſariam obitus Dei Servorum, de quibus noſter eſt ſermo, ex. gr. in diei ejuſdem vigilia jejunium, in die autem ipſa ab operibus ſervilibus abſtinentia, panegyricæ orationis recitatio, ſuffragiorum pro mortuis intermiſſio, necnon Miſſæ in honorem omnium Sanctorum, vel de Æterna Sapientia, aut de Sanctiſſima Trinitate celebratio; de his tunc quæritur, an exhiberi licite valeant, & citra publici cultus notam, qui neutiquam impendendus eſt ipſis Dei Servis non beatificatis neque canonizatis, tum vero, quia aliquando civilia quædam, & minime religioſa in civitatibus & oppidis feſta fiunt eadem die anniverſaria; de his quoque diſputatur, an licite agi queant & ſine ulla læſione vel juris communis, vel Urbani VIII. decretorum.

3 Itaque, ut ad ſingulorum examen deſcendamus, nullo modo prohibitum videtur, ne privatæ aliquæ perſonæ ſponte ſua in vigilia diei anniverſariæ jejunent, neve anniverſaria ipſa die a ſervilibus operibus abſtineant. Sanctus enim Hieronymus in vita S. Hilarionis inquit, Hilarionem obitum S. Antonii licet abſentis cognoviſſe & enuntiaſſe; poſtea, inſtante die ejus anniverſaria, eo ſe contuliſſe, ubi defunctus erat, ut ipſam

O 2 ejuſdem

ejuſdem dormitionis diem præviis nocturnis vigiliis ibidem celebraret: Caſſianus *collat.* 19. *cap.* 1. refert, diem anniverſariam mortis cujuſdam Prioris abbatiæ feſto ritu peractam a Monachis fuiſſe: & alia plura ejuſdem generis paſſim apud Surium occurrunt: quibus exemplis inhærendo, Auctores practiei docent, id citra publici cultus notam fieri poſſe; uti Del Bene *de Inquiſit. tom.*2. *part.*2. *dubit.*234. *ſect.*2. *petit.*6. 7. & 8. Paſqualig. *in addit. ad Lauret. de Franch. de controv. inter Epiſcop. & Regular. tit. de cultu erga non Canonizatos num.*1224. & *num.*1229. Bonacina *oper. moral. tom.*2. *diſp.*3. *quæſt.*1. *punct.*2. *ſub num.*2. *§.*3. *Licere*, & *§.*4. *Non licere*, Baldell. *tom.*2. *lib.* 3. *diſput.* 12. *num.* 24. & 25. Quamvis autem ab his diſſentiat Contelorius *de Canonizat. SS. cap.* 22. *num.* 2. ejus tamen dictum ſic explicandum eſse putarem, ut tantum procedat quoad jejunia, atque ab operibus ſervilibus abſtinentiam a Superiore Eccleſiaſtico indictam; ex ea quippe circumſtantia actus ipſi publici cultus naturam induerent, quemadmodum proſequuntur Doctores prædicti, ſive tum ſolum, quando non ſponte ſua, ſed ex aliorum impulſu jejunium fieret a Fidelibus, & opera ſervilia die anniverſaria omitterentur. Ut enim inquit Auctor tractatus de Canonizatione ad Cardinalem Montis Regalis *cap.* 5. poſſunt aliqui æmulatione, turpis lucri aut avaritiæ gratia, illuſione, levitate, vel affectione parum conſiderata adduci, necnon alios adducere ad illa peragenda. Quamobrem Urbanus Papa V. in ſuo Brevi ſupra relato Religioſos redarguit, populum Fidelem ad id inducentes, ut diebus anniverſariis nonnullorum non adhuc ab Eccleſia beatificatorum aut canonizatorum ab operibus ſervilibus vacaret. Sive denique, cum, publica auctoritate intercedente, jejunium atque ipſa ab operibus abſtinentia explerentur; ſicuti Neti in Sicilia contigit, ubi Senatuſconſulto ſancitum eſt, ut in feſto B. Conradi Eremitæ populus ab omni ſervili opere feriaretur, veluti extat apud Bollandianos *ad diem* 19. *Februarii tom.* 3. *pag.* 160. Hinc enimvero non ad privatum, ſed ad publicum cultum relatum eſt decretum Populi Romani de obſervanda in Foro Capitolino, tanquam feriata, die obitus Franciſcæ Romanæ ante ipſius Canonizationem: item in cauſa B. Gregorii X. cum de caſu excepto quæreretur, publicum cultum ſapere dictum eſt, quod in ſtatuto Aretino præſcripta fuiſſet vacatio ab opere ſervili die ejus feſto: pariterque in cauſa B. Dalmatii Monerii, quando de ejus cultu immemorabili diſputabatur, tanquam publicus cultus habitus eſt Senatus Gerundenſis actus mox enuntiandus. Cum in memoriam liberationis civitatis ab obſidione Gallorum idem Senatus vovere annuam celebrationem feſti B. Dalmatii decreviſſet, & ob id Epiſcopi auctoritatem imploraſſet (ſine enim Eccleſiaſtica auctoritate ex alibi dicendis feſtum de præcepto nequit inſtitui) Epiſcopus autem petitioni aſſentiri renuiſſet, ne nimia feſtorum multiplicatio populo eſſet oneroſa, edictum ille promulgavit, quo cives exoravit, ut diem anniverſariam Beati inſtar feſtorum de præcepto celebrarent. Hujus autem poſtre-

Digitized by Google

poſtremæ exceptionis eſt ratio, quod, quemadmodum vetitum eſt facere votum publicum in honorem horum Dei Servorum, & publici voti nomine intelligendum eſt illud quod fieret a tota aliqua civitate, aut populo ex decreto, mandato, aut conſenſu publico, uti proſequitur Baldell. *loc. cit.*, ita publica intercedente auctoritate feſtum cum jejunio agi nequit; ideoque horum permiſſio ſine publici cultus nota redigenda eſſe videtur ad ſpontaneam aliquorum abſtinentiam a cibis vetitis in vigilia, atque ab operibus ſervilibus in die ipſa anniverſaria.

4 Succedunt in examine panegyricæ orationes, omiſſio ſuffragiorum pro defunctis, & celebratio Miſſæ in honorem omnium Sanctorum, vel de Æterna Sapientia, aut de Sanctiſſima Trinitate. Quod autem attinet ad panegyricam orationem, ſiquidem eam haberi quotannis licet in honorem virorum illuſtrium, ut re vera media in Urbe quotannis habetur in Collegio Romano Patrum Societatis Jeſu in honorem Gregorii XIII. ſummi Pontificis, potiori jure haberi poſſe videtur in honorem Dei Servi cum ſanctitatis & miraculorum fama defuncti, dummodo tamen orator ſe contineat intra debitos fines, & Beatitatis aut Sanctitatis titulum a moribus & opinione ad perſonam non transferat: quod, ut antea vidimus, omnino fieri nequit, ſicut & vidimus, ab Urbano V. nonnullos Religioſos fuiſſe merita ſeveritate correctos, eo quia Carolum de Bleſio Martyrem & Sanctum in eccleſiis atque concionibus adſtruere moliebantur, & adhuc alios neque beatificatos neque canonizatos Beatorum nomine ſuis in concionibus appellabant. Ego vero tutius fore cenſerem ab eiſdem orationibus penitus abſtinere, quandoquidem ut plurimum ſuſpicio ſubeſt, quod originem ducant a perſonis lapidem omnem moventibus pro concilianda aut conſervanda fama ſanctitatis Dei Servi, propter quem inſtituuntur. Quare, cum Clerici Regulares Minores anno 1629. magna ſolemnitate celebraſſent diem obitus Servi Dei Franciſci Caraccioli, a tribunali autem ſanctiſſimæ Inquiſitionis fuiſſet in eos animadverſum, facta indebiti cultus remotione, editum eſt a ſan. mem. Urbano VIII. die 16. Maji 1630. ſequens decretum. *Lecto memoriali Patrum Clericorum Regularium Minorum S. Mariæ Majoris Neapolis, quo petunt, ſibi concedi licentiam celebrandi anniverſarium in die obitus q. P. Franciſci Caraccioli eorum Religionis Fundatoris, & faciendi hac occaſione orationem ordinariam in genere demonſtrativo; juxta tamen bullam nuper a Sanctitate ſua emanatam, Sanctiſſimus noluit concedere; ſed mandavit, ſcribi Epiſcopo Molphettæ, ut eis ſignificet, quod abſtineant*. Quod ſpectat vero ad omiſſionem ſuffragiorum pro defunctis, celebrationemque memoratarum Miſſarum, Molanus *ad diem* 5. *Januarii in natali SS. Belgii* narrat, quod in territorio Falkenburgenſi colitur quidam B. Gerlacus Eremita, ſit ejus commemoratio in vigilia Epiphaniæ, &, quia non eſt canonizatus, Miſſæ ſacrificium peragitur de Æterna Sapientia: Item *ad diem* 19. *Aprilis*, quod Bertinenſes in die anniverſaria obitus cujuſdam Bernardi Pœnitentis Beati nuncupati celebrant anniverſarium Officium pro

pro omnibus defunctis, deinde, Sacro expleto, pergunt ad monumentum Beati canentes reſponſum, *Juſtorum animæ in manu Dei ſunt*, cum Oratione, in qua generatim fit mentio omnium Sanctorum, quorum Reliquiæ eo in templo, ubi hæc fiunt, requieſcunt: demum *ad diem 11. Octobris*, quod Tornacenſis Eccleſia colit Brunonem Epiſcopum Colonienſem Officio proprio, necnon Colonienſis Eccleſia etſi eum non colat tanquam Sanctum, cum nunquam fuerit ab Apoſtolica Sede canonizatus, die tamen mortis ejuſdem omnia Canonicorum Colonienſium collegia ad S. Pantaleonem conveniunt: & in ejuſdem Epiſcopi Brunonis honorem celebrant Miſſam de Æterna Sapientia. Molpheſius pariter *in cit. conſil. 45. concluſ. 6.* pluribus congeſtis exemplis probare conatur, Miſſam ſolemnem de Sanctiſſima Trinitate die anniverſaria horum Dei Servorum licite celebrari: quibus inſuper addi poſſet, quod in vita Servi Dei Alphonſi de Oroſco Bononiæ typis impreſſa anno *1661*. legitur, id eſt facta translatione corporis ejuſdem Alphonſi anno *1621*. ex uno ad alium locum juſſu Ferdinandi de Auſtria Archiepiſcopi Toletani, eaque poſt accepta compendiaria documenta a Cardinali Cenino tunc in Hiſpanias Nuntio, peractum fuiſſe feſtum & cantatam Miſſam ſolemnem omnium Sanctorum, ut etiam habetur in hiſtoria Conventus S. Auguſtini civitatis Salamantinæ edita a P. Thoma de Herrera. Verum, quoniam minime licet ſuffragia pro mortuis omittere in funere ipſorum Dei Servorum, nec licita eſſe poterit eorumdem prætermiſſio in die anniverſaria, atque adeo ſubſtitutio Miſſarum in honorem Sanctorum, aut de Æterna Sapientia, vel de Sanctiſſima Trinitate, quippe cum harum Miſſarum celebratio ex alibi dicendis ad cultum publicum referatur. Molanus enim ipſe in prædicto Sanctorum Belgii natali *ad diem 29. Aprilis* recenſet, Dononii celebrari anniverſaria juſta cujuſdam Avæ Beatæ appellatæ, ſed, ſicuti agitur pro defunctis, & ſicuti id ipſum alibi fieri tradit erga VValbertum, Pipinum, Idubergam cum ſanctitatis fama defunctos, nunquam vero in Beatorum aut Sanctorum catalogo adſcriptos. Ita Bollandiani *ad diem 4. Maji tom. 1. inter prætermiſſos* teſtantur, in abbatia Thorenſi ad Moſam adhuc celebrari exequias inſtitutas pro anima Herſvvindis primæ Abbatiſſæ non ſine ſanctitatis fama defunctæ, utpote cum ea appelletur Venerabilis in florario manuſcripto, Beata a Greveno, Sancta Abbatiſſa a Caniſio, Sancta abſolute a Ferrario, Sauſſajo, Galeſinio, Arturo. Et profecto, ut ab exteris ad noſtra tranſeamus, in ſacrorum rituum Congregationem introducta fuit cauſa Beatificationis & Canonizationis Servi Dei Innocentii XI., probataque in ea fuit obedientia decretis Urbani VIII. ſuper non cultu, necnon abſolutum eſt judicium ſuper fama ſanctitatis in genere; & per ſingulos nihilominus annos die anniverſaria obitus ipſius coram ſacro Cardinalium Collegio canitur Miſſa mortuorum pro ſuffragio animæ ejuſdem. Neque enim his obſtant alia exempla exadverſo expoſita; tum quia non quæritur, quid olim factum fuerit, ſed quid hodie faciendum ſit, tum quia nonnulla ex

la ex prioribus poſſunt ad jus revocari per centum annorum, aut immemorabilem conſuetudinem, cui Urbanus nullum voluit præjudicium afferri, præſens autem diſputatio de illis eſt Dei Servis, quorum caſus & cauſæ non ſunt inter exceptas ab ejuſdem Urbani decretis.

5 Feſta demum civilia & minime religioſa ea ſunt, quæ in aliquo oppido vel civitate fiunt, recurrente die anniverſaria Servi Dei cum ſanctitatis laude defuncti, ex communi populi ſenſu, vel Magiſtratus imperio; ſicut in Hiſpaniis taurorum agitationes, & his ſimilia. Itaque, quod attinet ad hæc, Petrus de Quintanilla in tractatu Hiſpano idiomate conſcripto ſuper decretis de non cultu §. 2. *num*. 10. dicit, eadem nullo modo eſſe interdicta: oppoſitam autem ſententiam amplexus eſt Hurtado *de vero Martyrio reſolut*. 46. §. 11. *verſ. Sed numquid*; eo quia cultus ille exhibetur publice, & intuitu religionis ac ſanctitatis, quæ nondum eſt vindicata. Veruntamen, cum idem cultus ſit pure civilis, & non raro publice etiam impendatur in memoriam nativitatis Principis, aut liberationis civitatis ab obſidione vel aggreſſione hoſtili, aut pro aliqua inſigni victoria reportata, crederem, eum nequaquam adverſari juri communi, aut Urbani VIII. decretis. Præterquamquod teſtari poſſum, in cauſa B. Joannis de Prado, cum de miraculis diſputaretur ante ejus Beatificationem patratis, in uno autem ex eis ageretur de liberatione ab imminenti mortis periculo pueri lancea percuſſi in quodam publico ludo, qui ad Joannis honorem celebrabatur, miraculum quidem iſtud ex probationis defectu minime fuiſſe admiſſum, at neminem tamen difficultatem excitaſſe quoad non cultum; ut factum procul dubio fuiſſet, ſi exiſtimatum eſſet, actum eum non cultui refragari. Nec enim negotium faceſſere poteſt exemplum S. Joannis Chryſoſtomi, dum ludos increpavit, qui ad ſtatuam Eudoxiæ adhuc viventis peragebantur: nam ludi illi populares fiebant in platea media inter eccleſiam, & ſtatuam; quod Joannes arbitratus eſt cedere in dedecus eccleſiæ, propterea quia forte clamor populi & Officia Divina, & conciones impediebat. Quocirca Socrates *lib. 6. hiſtor. cap*. 18. ait: *Joannes cum ad contumeliam eccleſiæ iſta fieri cenſeret, priſtinam loquendi libertatem reſumens, contra eos, qui hæc agebant, linguam ſuam denuo armavit*. Cui concors eſt Sozomenus *lib*.8. *cap*.20. ubi: *Hæc Joannes ad contumeliam eccleſiæ geſta eſſe, in ſermone ad populum criminatus eſt*.

6 Quoad eorumdem Dei Servorum Reliquias, de quibus nunc ex ordine propoſito eſt differendum, ſæpe in ſacrorum rituum Congregatione diſputatum eſt, an, ſi aliqua earum pars, ex. gr. cor, aſſervetur extra ſepulcrum in ſeparato aliquo loco, id repugnare valeat non cultui, ſeu, quod idem eſt, utrum actus hic ſit referendus ad cultum publicum, an ad privatum. Sacra autem eadem Congregatio ſemper ſenſit, id ipſum non cultum minime lædere, modo vel ipſum cor aliquo in conditorio repoſitum ſecreto cuſtodiatur, nec in loco aliquo exponatur occaſionem cultui præbente. Anno *1666*. mortua eſt non ſine fama ſanctitatis Maria Felix Orſina

Digitized by Google

Orſina Dux de Momoranſi Religioſa & Superior Ordinis Viſitationis in civitate de Moulins; cumque corpus ejus ſuiſſet traditum ſepulturæ, cor repoſitum ſuit in cuſtodia argentea, quemadmodum legere eſt *in cap.* 32. ejuſdem vitæ ex Gallico idiomate in Italicum converſæ, & Romæ formis impreſſæ anno 1724. Præterea cor S. Franciſci Saleſii fuit a corpore ſeparatum, atque in decenti tabernaculo conditum: verum, cum nunquam ſuerit ad venerationem expoſitum, ſuit in ejus cauſa reſponſum, conſtare de non cultu, quemadmodum habetur apud Pignatell. *conſult.* 114. *num.* 17. *& ſeq. tom.* 8. quod & contigit in cauſa B. Petri Forerii. Similiter, dum fungebar munere Fidei Promotoris, etſi in cauſis S. Vincentii de Paulis, & Ven. Servi Dei Innocentii XI. ipſe oppoſuiſſem, eorum corda ſuiſſe a corporibus ſeparata & peculiaribus in cuſtodiis ſervata, cum tamen Poſtulatores probaſſent, nunquam ea fuiſſe ad venerationem expoſita, ſacra Congregatio ſententias latas ab Ordinariis ſuper non cultu approbavit. In cauſa item Servi Dei Antonii Baldinucci e Societate Jeſu Presbyteri, dum agebatur de non cultu, cum vox irrepſiſſet, ejus cor a corpore ſegregatum in civitate Tuſculana aſſervari, eadem ſacra Congregatio die 3. Auguſti 1726. mandavit, ut videretur, an factum exiſteret; & an ipſi cordi, quatenus ſactum exiſteret, publicus cultus eſſet nunquam exhibitus, ſive exhiberetur: at vero, comperto ſacti defectu, editum eſt decretum de non cultu.

7 Recentibus hiſce conſentiunt etiam antiquiora ſacræ ejuſdem Congregationis decreta. In cauſa quippe Toletana Ven. Servi Dei Franciſci a Puero Jeſu edita hæc ſuerunt: *Propoſito iterum dubio, an ſententia Vicarii Matritenſis lata ſuper non cultu eidem Servo Dei exhibito confirmanda foret, & reaſſumpeis oppoſitionibus Fidei Promotoris, iiſque mature ponderatis, Congregatio ſacrorum rituum cenſuit, ſcribendum eſſe Eminentiſs. Cardinali de Aragonia Archiepiſcopo Toletano, qui per ſe, ſeu per ejus Vicarium in Spiritualibus Compluti commorantem diligeneer inquirat, an, & qui cultus & veneratio exhibeatur parti brachii ejuſdem Servi Dei illuc delati, & quod dicitur ſervari in eccleſia Patrum Carmelitarum Excalceatorum dicti oppidi; necnon Archiepiſcopo Valentino, qui pariter videat, an, & qualis cultus & veneratio præſtetur particulæ Reliquiæ ejuſdem Servi Dei, quæ dicitur Valentiam delata: &, quatenus ambo negative reſpondeant, dictum fuit, poſſe in hujuſmodi cauſa ad ulteriora procedi, 14. Auguſti 1666. & Sanctiſſimus annuie die 21. Octobris 1666.* Rurſus *ſacrorum rituum Congregatio ad relationem Eminentiſs. de Ilcio, attentis litteris reſponſivis Eminentiſs. Cardinalis de Aragonia Archiepiſcopi Toletani, & Archiepiſcopi Valentini, nullam exhiberi venerationem Reliquiis dicti Servi Dei illuc delatis & cuſtoditis, ſcilicet in eccleſia Patrum Excalceatorum Carmelitarum oppidi Complnti diœceſis Toletanæ, & Valentiæ, & reaſſumptis quoque deductis in ſacrorum rituum Congregatione die 14. Auguſti 1666. cenſuit, conſtare de non cultu, & ſufficienter fuiſſe paritum decretis Urbani VIII. & procedi poſſe ad uleeriora in cauſa, die 31. Auguſti 1669. & Sanctiſſimus annuit die 8. Octobris 1669.*

8 In

8 In cauſa Spoletina Ven. Servi Dei, nunc Sancti Joſephi a Leoniſſa Sacerdotis Capuccini ſequens emanavit: *Sacrorum rituum Congregatio cenſuit, per litteras particulares ſacræ Congregationis rituum ſcribendum eſſe Eminentiſs. Epiſcopo Spoletano, qui per ſe ipſum, vel per ſuum Vicarium Generalem una cum Notario & teſtibus, necnon cum interventu Subpromotoris per Reverendiſs. Promotorem Fidei ſubdelegandi accedat & diligenter inquirat, an, & qui cultus & veneratio exhibeatur cordi prædicti Servi Dei, quod cum aliis memoriis dicitur ſervari in ſacriſtia, eccleſia, et Conventu Patrum Capuccinorum dictæ terræ de Leoniſſa, et per litteras ſuas reſponſivas eamdem ſacram Congregationem certioret, die 26. Novembris 1678.; et Sanctiſſimus annuit die 4. Decembris* 1678. Reſponſionibus autem acceptis, quod cultus ei nequaquam exhiberetur, pro non cultu ſtatutum fuit, & ut ad ulteriora progreſſus fieret.

9 In cauſa denique tunc Beati, nunc Sancti Fidelis a Sigmaringa hoc prodiit: *Sacra rituum Congregatione habita ſub die 21. Auguſti proxime præteriti, propoſitoque per Eminentiſs. et Reverendiſs. Dominum Cardinalem Caſanate Ponentem dubio, an ſententia lata per Reverendiſs. Epiſcopum Curienſem Judicem delegatum ab eadem ſacra Congregatione ſuper cultu non exhibito dicto Servo Dei, et paritione decretis ſuper non cultu editis eſſet confirmanda, vel infirmanda in caſu et ad effectum, de quo agitur, negative reſcripſit: ſed modo, diſcuſſa et mature conſiderata atteſtatione dicti Reverendiſs. Epiſcopi Curienſis in ſuis litteris reſponſivis eidem ſacræ Congregationi directis de remotione cultus dicti Servi Dei e latere Capellæ eccleſiæ Capuccinorum VValdkirchii, et de illius repoſitione in loco privato extra dictam eccleſiam in capſula clauſa et ſigillo dicti Reverendiſs. Epiſcopi Curien. munita, ac etiam audito Reverendiſs. Fidei Promotore, cenſuit, conſtare de paritione dictis decretis, facta obligatione capitulariter per Fratres Capuccinos de non amovendo, nec oſtendendo cranium ſub pœna excommunicationis reſervatæ ſacræ Congregationi; ſi Sanctiſſimo Domino noſtro placuerit. Hac die 22. Januarii 1689. Et, facta de prædictis Sanctiſſimo relatione, Sanctitas ſua benigne annuit, die 24. Martii 1689.*

10 Igitur quod publicum cultum importat, id tantum (ut ſæpe diximus) vetitum eſt; & ideo nec corpora, nec Reliquiæ horum Dei Servorum poterunt ad publicam venerationem exponi in eccleſiis, juxta textum *in cap. finali de Reliq. et venerat. SS.* & quemadmodum ad rem proſequitur Baldell. *tom.* 2. *lib.* 3. *diſput.* 12. *num.* 28. Nam & Clerici ipſi Regulares Minores, in quos diximus fuiſſe animadverſum propter amplitudinem cultus præſtiti Servo Dei Franciſco Caracciolo, hujus corpus in quadam capſa collocatum die ejuſdem obitus anniverſaria ad publicam expoſuerant venerationem ſua in eccleſia. Secundum enim communem conſuetudinem non aperiuntur ſepulcra, ut corpora Fidelibus oſtendantur, niſi in eis recondita ſint Beatorum, aut Sanctorum corpora, ſicuti fit in Urbe de corpore S. Philippi Nerii, in civitate Florentina de corpore S. Mariæ Magdalenæ de Pazzis, in Monte Falco de corpore B. Claræ,

ræ, in civitate Tiſernate de corpore B. Margaritæ, & in civitate Lucenſi de corpore B. Zitæ. Item non aliam ob cauſam inſtitutum eſt, ut Reliquiæ exponantur, niſi quo Chriſtianorum pietas incendatur, & ex earum aſpectu uberrima bonorum ſeges in Fidelium animos derivetur; quemadmodum erudite demonſtravit Petrus Morettus Canonicus baſilicæ S. Mariæ trans Tiberim *in diſſertatione de ritu oſtenſionis ſacrarum Reliquiarum n.* 12. *et* 13. Quæ cum non conveniant niſi Sanctorum vindicatorum Reliquiis, ſequitur, tum eadem, tum his ſimilia fieri nequaquam licere quoad corpora & Reliquias Servorum Dei neque beatificatorum neque canonizatorum.

11 Porro, cum dictum ſit, nec corpora nec Reliquias eorumdem Dei Servorum poſſe ad publicam venerationem exponi in eccleſiis, quæritur, an ea ſaltem exponere liceat in altari domus privatæ. Huic quæſtioni nonnulli affirmanter reſpondent, ut Sanchez *in ſumma lib.* 2. *cap.* 43. *num.* 7. atque Baldell. *loc. cit. num.* 31. Sed, ſi juxta decreta Urbani VIII. nequeunt illorum Imagines retineri in ædiculis, alliſque locis ſive publicis ſive privatis, etiamſi depictæ ſint ſine laureolis, radiis aut ſplendoribus, multo minus poterunt eorumdem Reliquiæ in altari, licet privato. Re enim ipſa, dum fungebar munere Fidei Promotoris, ſacrorum rituum Congregatio die 20. Novembris 1717. approbavit non cultum tum in cauſa Servorum Dei Rodulphi Aquavivæ ac Sociorum, tum in cauſa Servi Dei Leonardi de Fuſco 9. Auguſti 1721. quamquam a me objectum fuerit, quod eorum Reliquiæ ſervabantur extra ſepulcrum peculiaribus in capſulis, quia a Poſtulatoribus oſtenſum fuit, eas ſervari in diſtinctis capſulis, verum præter locum ſacrum. Contra, cum de latione Reliquiarum horum Dei Servorum ad ægrotos diſputaretur, an fieri id queat citra violationem juris communis, aut decretorum Urbani VIII.; ratione habita juris communis affirmanter reſpondet P. Ceparius *in direct. part.* 2. *cap.* 8. *ad dub.* 15. & ego pariter, quatenus petitio, quod Reliquiæ ipſæ afferantur, ſine ulla affectata induſtria prodeat a ſpontanea pietate Fidelis ægrotantis, qui ad interceſſionem Servi Dei confugiat, nihil video, quod fines privati cultus prætereat. Enimvero etiam Fidei Promotoris munere fungens ſæpenumero vidi, & a ſacrorum rituum Congregatione & a ſummis Pontificibus approbata pro Beatificatione obtinenda nonnulla miracula patrata interceſſione Servorum Dei, quorum Reliquiæ ad ægrotos delatæ fuerant. De ſuſpenſione demum Reliquiarum eorumdem Dei Servorum ad collum cum quæſtio ſit, an id fieri licite poſſit; ſi adhærendum foret opinioni S. Philippi Nerii, negatione eſſet reſpondendum: ſenſit enim is, in cubiculo potius reſervandas, quam ferendas ad collum appenſas Sanctorum Reliquias, veluti legitur in ejus vita ſcripta a Jacobo Baccio *lib.* 2. *cap.* 2. *num.* 10. *et* 11. Sed, quoniam Theologi docent, licitum eſſe ac merito dignum, ad collum alligatas deferre Sanctorum Reliquias, dummodo abſit ſuperſtitio, & deferantur ex fiducia in Deum & Sanctos,

Digitized by Google

Sanctos, ut habetur apud S. Thomam 2. 2. *quaſt. 96. art. 4. ad tertium,* quem ſequitur S. Antoninus *in ſumma Theolog. part. 3. tit. 12. cap. 8. tom. 2.* conſequens eſt, ſuſpenſionem ad collum Reliquiarum etiam Servorum Dei nondum beatificatorum aut canonizatorum non poſſe, hoc fundamento poſito, impugnari. Ita, ſi quæſtio fuerit, utrum id ipſum importet cultum publicum an privatum, placet opinio, quod tantum privatum præſeferat, cum Paſqualig. *in addit. ad Lauret. de Franch. num.* 1223. cui etiam concordat Cardinalis Bellarminus loco alias indicato, ſignanter vero in ſua diſſertatione apud Pignatell. *conſult.* 38. *ſub num.* 19. *tom.* 5. Huc referri poteſt illud S. Eulogii Cordubenſis, dum *in epiſtola ad Baldegotonem ſororem S. Floræ* ita ſcribit (*biblioth. PP. tom.* 15. *pag.* 305.) *De cetero diremimus tibi pro memoria venerabilis ſororis tuæ Floræ cingulum, quo illa in carcere uſa eſt*; necnon id quod extat in bulla Canonizationis S. Didaci (*in nov. cod. pag.* 238.) ubi, cum de ejus funere ſermo fit, hæc habentur: *Ad ejus corpus magni undique concurſus facti, illud devote omnes contingere, amictus particulas præſcindere, capillos devotionis gratia evellere.*

CAPUT XIV.

De quibuſdam aliis controverſiis quoad Imagines prædictorum Dei Servorum; necnon de actibus ſine ulla dubitatione ad publicum cultum referendis, & ideo interdictis.

1 Quæſtionum poſtea Dei Servorum picturas reſpicientium, quæ ad præſens videndæ ſuperſunt, prima eſt, an, ſicuti prohibitum fuit Imagines horum Dei Servorum depingere cum radiis, laureolis aut ſplendoribus, ita vetitum dicendum ſit & eas ſimpliciter depingere, & in ipſis picturis repræſentare aut eorum pretioſam mortem, ſi loquamur de Martyribus, aut inſigne aliquod factum, ſi de aliis, quod in eorum hiſtoriis legatur. Contelorius *de Canonizat. SS. cap.* 22. *num.* 2. ſtat pro hujus rei interdictione: verum, cum quædam ſint, quæ ex ſui natura & indole cultum ſeu venerationem præſeferunt, ut radii ipſi, laureolæ, ac diademata; alia autem ſint, quæ, quantum quidem in ſe eſt, id minime important, utpote factum tantummodo repræſentantia pertinens ad hiſtoriam vitæ aut mortis illius, cujus eſt Imago; nemo non videt, nullam ab illis ad hæc fieri poſſe illationem, ideoque in hoc rerum themate concludendum fore, quod, ſalva manente interdictione picturæ cum radiis, diademate aut ſplendoribus, permiſſum eſſe poterit cum Imagines eorumdem Servorum Dei depingere, tum ipſa in pictura effingere aut glorioſam eorumdem mortem, aut eximium aliquod factum in eorum hiſtoriis relatum, ſicuti animadvertit Pignatellus *conſult.* 238. *per tot. tom.* 1.; *& conſult.* 47. *tom.* 4. Conſonat vero & conſuetudo, tum quia plerumque, quando a Poſtulatoribus fit petitio pro cauſa in ſacro-

rum rituum Congregationem introducenda, cum ſcripturis typis impreſſis diſtribuuntur Imagines Dei Servi, eæque non ſolæ, ſed una cum repræſentatione mortis iſti inflictæ a Tyranno, ſi agatur de Martyre, vel alicujus glorioſi facti, ſi de Confeſſore; tum quia, ſignata Commiſſione, dono datur Imago depicta Servi Dei, cujus cauſa eſt introducta, Cardinali Relatori, Secretario Congregationis ſacrorum rituum, ac Fidei Promotori, ut alibi dictum eſt. Et ſane in omni fere pictura, præter Imaginem, aliquod etiam notabile factum vitæ Servi Dei expreſſum habetur. Cum autem de his nulla unquam mota fuerit controverſia, evidentiſſime patet, conſimiles picturas nequaquam vetitas dici poſſe tanquam publicum cultum importantes.

2 Secunda quæſtio circa hæc verſatur, an liceat toties memoratorum Dei Servorum Imagines depingere cum perſona ad eorum genua provoluta; an ipſos Dei Servos referre liceat genibus flexis cultum exhibentes Chriſto Domino, Beatiſſimæ Virgini, aut alicui Sancto jam canonizato; an demum eorumdem Servorum Dei Imagines induere fas ſit perſona alicujus Sancti jam canonizati, quemadmodum factum fuerat de Imagine Servi Dei Antonii Baldinuccii Societatis Jeſu depicta in quodam ſacello, & ita aptata S. Franciſco Xaverio, ut Sanctus iſte eſſet ſub illius Imagine repræſentatus. Itaque, ut omnia ſingulatim perpendamus, ſi loquamur de Imaginibus ipſorum Dei Servorum depingendis cum perſona ad earum genua provoluta, id utique nulla ratione fieri poteſt; genuum enim flexio ſignum eſt ab Eccleſia admiſſum pro cultu externo denotando, uti probat textus *in cap. Sane : de celebrat. Miſſar.* utque ad rem docet Pignatell. *conſult.* 208. *num.* 2. *tom.* 1. Si porro agamus de Imaginibus horum Dei Servorum genibus flexis cultum Chriſto, Beatiſſimæ Virgini, aut alicui Sancto jam canonizato exhibentibus, & eas pariter ſic pingi non poſſe dicendum eſt, quando ipſæ Imagines in aliquo altari ſive eccleſiæ, ſive ſacelli eſſent reponendæ; tum quia id foret oblique eludere diſpoſitionem decretorum Urbani VIII. quæ, ut ſæpe dictum eſt, arcent Imagines eorumdem Servorum Dei ab ipſis altaribus; tum quia, ſi juxta Alexandri VII. decreta Imagines Servorum Dei jam beatificatorum prædicto modo depingi nequeunt & collocari in eccleſiis & altaribus extra loca, quibus eorum veneratio indulta fuit, potiori jure concludendum videtur, conſimiles picturas vetitas eſſe, quando, prout hic, agimus de Servis Dei necdum beatificatis, aut canonizatis. Ad ſummum igitur ejuſmodi picturæ permiſſæ tunc tantum dici poterunt, cum clare conſtat, eas non fuiſſe expoſitas publici cultus erga eas inducendi gratia, ſed alia ex cauſa diſparata, & ad publicum cultum nunquam referenda; ut puta, ſicut aliquando in eccleſiis licite collocantur Imagines beneficiorum, ita & Imago Servi Dei erga Eccleſiam benefici exhibens cultum Chriſto Domino, aut Beatiſſimæ Virgini non poterit haberi pro re ad publicum cultum tendente, quemadmodum recte cogitat Scacchus *de not. & ſign. ſanctit. ſect.* 9. *cap.* 6. *pag.* 713.

pag. 713. Enimvero, etſi in cauſa Servi Dei Leonardi de Fuſco ipſe tanquam Fidei Promotor oppoſuiſſem, quod in altari majori eccleſiæ Monialium civitatis Litterenſis aderat ejus Imago depicta ſupplicis inſtar ſub Imagine Beatiſſimæ Virginis Roſarii, cumque Poſtulatores reſpondiſſent, Imaginem illam eſſe ſine laureolis, radiis aut ſplendoribus, necnon alium de familia Fuſca eſſe eodem modo in eadem tabella depictum, ideoque has Imagines nihil aliud præſeferre, quam monaſterium fuiſſe a dicta familia conſtructum; ſacrorum rituum Congregatio die 9. Auguſti 1721. non cultum approbavit. Sanchez quidem *lib.* 2. *ſummæ* eaſdem Imagines quacumque ex cauſa expoſitas concedere videtur, ubi docet, non eſſe attendendum acceſſorium, ſed principale, juxta textum *in l. Etſi non ſunt §. Perveniamus ff. de auro & argento legato*, ad quem communiter Doctores eamdem regulam firmant. Verum, cum aperte pateant Urbani VIII. decreta, quæ generatim prohibent retentionem Imaginum horum Dei Servorum in altari ſive eccleſiæ ſive ſacelli, nullo modo ab eis eſt recedendum, ut ad rem argumentatur Hurtado *de vero Martyrio reſolut.* 43. §. 11. Denique, ſi ſermo ſit de Imaginibus Servorum Dei indutis perſona alicujus Sancti jam canonizati, vel alicujus Beati aliquo in altari collocandis, id etiam minime licere, eſt reſpondendum; cum unuſquiſque facile deprehendere queat, hiſce & hujuſmodi aliis fieri fraudem decretis Urbani. Quapropter ſupra indicata Imago Servi Dei Antonii Baldinuccii, quæ fuerat expoſita in quodam ſacello ab ipſo extructo in eccleſia ſubterranea Cathedralis Reatinæ, amota fuit, antequam dubium in ſacra Congregatione proponeretur ſuper ejus non cultu.

3 Tertia quæſtio eſt, an horum Dei Servorum Imagines ſine laureolis, radiis aut ſplendoribus depictæ poni poſſint in eccleſiis vel ſacellis, ſed extra altaria, & ſeorſum ab Imaginibus Beatorum vel Sanctorum; nulla ſiquidem rationabilis haberi poteſt dubitatio, quando illæ non eſſent ab his ſeparatæ, teſte Cardinali Palæoto *lib.* 2. *de Imag. cap.* 13. ubi: *Sicche volendoſi oſſervare la debita ragione delle coſe, non s'averiano nelle chieſe, e negli altri luoghi ancora, dove foſſero poſte Figure de' Santi, da mettere tra loro, nè accompagnare inſieme Immagini di quelli, che non ſono Santi, potendo parere queſta livrea troppo ſproporzionata e indegna*. Videretur itaque propoſitæ quæſtioni affirmativa deberi reſponſio; quandoquidem & olim & nunc ad ornatum eccleſiarum ponuntur etiam Imagines Imperatorum, Regum, atque Epiſcoporum. Quoad Imagines ſcilicet Imperatorum, ceteris prætermiſſis, id deſumitur ex Sigonio *de regno Ital. lib.* 1. *col.* 73. *tom.* 2. ubi ſic loquitur: *Septimo kalendas Maji Imagines Phocæ, & Leontiæ Auguſtorum Romam de more delatæ ſunt. Eis in conſpectum productis, Clerus & Senatus in Lateranenſi baſilica Julii lætitia geſtiens acclamavit: Exaudi Chriſte. Phocæ Auguſto & Leontiæ Auguſtæ vita. Inde juſſu Gregorii in oratorio S. Cæſarii Martyris in palatio ſunt repoſitæ*. De Conſtantino etiam ſummo Pontifice legitur apud eumdem *lib.* 3. *col.* 154. *Ad populum progreſſus eamdem cauſam ingenti animi magnitudine*

dine peroravit ; atque , eo conſentiente atque jubente , decrevit , ne Philippici , tanquam haeretici Imperatoris , aut littera aut nummi reciperentur , neque Imago ejus , ut aſſueverat , in templum inferretur , neque nomen in ſacrorum ſolemnibus ederetur . Quoad Imagines autem Epiſcoporum Cardinalis Baronius *ad an.* 488. *num.* 1. ex Suida notat , in more fuiſſe pingi & in eccleſiis poni Imaginem Acacii adhuc viventis , huncque Epiſcopum Conſtantinopolitanum primum extitiſſe , cui is honor fuerit exhibitus ; etſi Valeſius *in notis ad Theodorum Lectorem lib.* 2. *pag.* 578. *tom* .3. *collect. Valeſ.* contendit , hunc morem fuiſſe antiquiorem , utpote cum temporibus Gennadii invaluiſſet . Theodorus quoque Lector *loc. cit.* teſtatur, Macedonium Epiſcopum Conſtantinopolitanum eodem honore affectum fuiſſe ; quippe refert , Timotheum ejus ſucceſſorem nunquam in eccleſiis ſolemnia Miſſarum inchoaſſe , niſi prius Macedonii Imagines illinc eſſent ablatae . Denique , S. Paulini adhuc viventis Imaginem a Severo una cum Imagine S. Martini in baptiſterio eccleſiae a ſe conſtructae collocatam fuiſſe , conſtat ex ipſius S. Paulini epigrammate , quod habetur in ejuſdem epiſt. 32. ad Severum .

Abluitis quicumque animas , & membra lavacris ,
Cernite propoſitas ad bona facta vias .
Adſtat perfecta Martinus regula vitae ;
Paulinus , veniam quo mereare , docet .
Hunc peccatores , illum ſpectate Beati :
Exemplar Sanctis ille ſit , iſte reis .

4 Si igitur & olim expoſitae fuerunt , & etiamnum in eccleſiis exponuntur Epiſcoporum tum viventium , tum mortuorum Imagines , neutiquam vetitus eſſe videtur & Imaginum Servorum Dei poſitus in eccleſiis , modo pictae ſint ſine radiis , laureolis ac ſplendoribus , ſintque extra altaria locatae , & ſeparatim ab Imaginibus Beatorum atque Sanctorum ; ſicuti ex recentioribus , qui poſt decreta Urbani VIII. ſcripſerunt , adnotarunt Paſqualig. *in addit. ad Lauret. de Franch. tit. de cultu erga non Canonizatos num.* 1219. *& ſeq.* atque Del Bene *de Inquiſit. tom.* 2. *part.* 2. *dubit.* 234. *ſect.* 2. *petit.* 5. *num.* 1. *&* 2. ex iis vero , qui ante eadem decreta , late Molpheſius *conſil.* 45. *num.* 32. ac P. Ceparius *direct. part.* 2. *cap.* 8. *in reſponſ. ad dub.* 2.

5 Nihilo tamen minus ab Imaginum horum Dei Servorum collocatione in eccleſiis , etiamſi pictae ſint ſine radiis , necnon extra altaria , ſeorſumque a Beatorum vel Sanctorum Imaginibus ponantur, crederem omnino abſtinendum eſſe . Etenim jam ſupra vidimus , ſacram Congregationem improbaſſe collocationem Imaginis Cardinalis Monopolitani in choro Monialium : deinde , cum ante decreta Urbani VIII. Patres Societatis Jeſu in ſua eccleſia , quae eſt in Urbe dicata Sanctiſſimo Jeſu nomini , ad ejus ornatum ponere exoptaſſent Imagines Ignatii Azevedi & Sociorum , quos

quos pro Chriſto Martyrio affectos fuiſſe contendebant atque etiam contendunt, id qnidem ſecerunt ex permiſſione ſummi Pontificis Gregorii XV. quemadmodum teſtatus eſt Cardinalis Ludoviſius ejus nepos; veruntamen, editis Urbani decretis, Imagines ipſas illinc amoverunt, nec amplius ibi eaſdem collocarunt, ut non cultum probare poſſent. Poſtremo littera decretorum Urbani VIII. prohibens collocationem harum Imaginum in eccleſiis generatim loquitur & ſine ulla limitatione, ideoque obſtare ei minime valent antiqua exempla antea memorata. Nam illud Acacii graviter reprehenditur a Cardinali Baronio hiſce verbis *loc. cit.*: *Tanti fuit hic faſtus & arrogantia, ut ſineret, ſuas ipſius Imagines adhuc viventis (quod de nullo ante eum Epiſcopo legitur) in eccleſiis dedicari*. Alterum Macedonii ſatis ſuperque reprobatum apparet ab ipſa Timothei circumſpectione. Denique in Imaginem S. Paulini abunde ab eodem Paulino animadverſum fuit (*in cit. epiſt.32. ad Severum*): *Sed in eo metuo, ne operibus tuis, quibus iniqua viarum ſæcularium dirigis, & clivoſa complanas, ex illo, de quo ſemper conqueror, affectu in nos tuo ſalebram offenſionis immiſceas; quod ſplendidos devotionis in Chriſto tuæ titulos noſtris nominibus infuſcas, & juſtis laboribus hanc iniquitatem inſeris, ut locum ſanctum etiam vultibus iniquorum polluas. Recte enim in loco refectionis humanæ Martinus pingitur, qui cæleſtis hominis imaginem perfecta Chriſti imitatione portavit; ut deponentibus in lavacro terrenæ imaginis vetuſtatem imitanda cæleſtis animæ occurrat effigies. Noſter vero quis illic locus eſt, qui &c. ab immaculatis malitia, a perfectis infirmitate diſtinguimur? Quæ ergo ſocietas lumini, & tenebris? lupis, & agnis? ſerpentibus, & columbis? hoc eſt nobis, & Martino? &c. Et quidem, niſi ſcirem te impenſo nimis in nos amoris ſtudio hanc informaſſe picturam, malitioſum te & callidum criminarer; qui noſtra humilitatis obſcuras nocte perſonas ex adverſi juxta parietis regione depictas ſancto capiti contuliſſes, ut illum tantum pingeres, nos vero potius deformares, quos jure, conſpecta Martini facie, deſpuendos ad probrum ridiculæ comparationis exponeres*. Quod ſi adhuc objiciatur hodiernus etiam mos habendi & retinendi in eccleſiis Imagines Regum, Principum, atque Epiſcoporum; id unum ſaltem manet, non valere argumentum ab his Imaginibus ad illas Servorum Dei non beatificarorum neque canonizatorum. Retentio ſcilicet Imaginum Dei Servorum ad aliud referri nequit, niſi ad cultum, vel ad viam cultui aperiendam ante Sedis Apoſtolicæ judicium; quæ quidem res neutiquam fieri poteſt: ubi retentionem Imaginum Regum, Principum, aut Epiſcoporum evidenter cultus gratia inſtitutam nemo ſane affirmabit; cum omnes ſciant, id fieri, ut innoteſcat, vel eos eſſe de eccleſia benemeritos, ejuſque protectores; vel, ſi agatur de Imaginibus Epiſcoporum, hos eſse, qui præſident diœceſi, in qua ſita eſt eccleſia.

6 Hucuſque de actibus, circa quos quæſtio moveri poteſt, utrum publicum cultum præſeferant, necne. Qui ſequuntur, extra controverſiam poſiti ſunt, quippe non obſcure publicum cultum important; cujuſmodi ſunt erectio altarium in alicujus honorem, ejus commemoratio in Divinis

Officiis

Digitized by Google

Officiis, Officium ſive proprium, ſive de communi, & Miſsæ celebratio, necnon invocatio in litaniis, uti ad rem bene perpendit Cardinalis Bellarminus *tom.* 2. *lib.* 1. *de SS. beatit. cap.* 10. ubi ait: *Licet invocare non Canonizatum, etiam aliis audientibus &c. at non liceret in publicis litaniis, & ſacro Officio id ſacere.* Et ubi pariter de altaribus, ac Miſſæ celebratione loquens ſubdit: *Non videtur licere ullo modo eos honores Sanctis non canonizatis deſerre; nam templa, & altaria, & ſacrificia ſunt ex natura ſua publici cultus: nullum eſt enim ſacrificium in Eccleſia, niſi commune, & a Deo ipſo inſtitutum; templa autem & altaria ad ſacrificium referuntur.* Commendanda itaque eſt vigilantia Joannis Georgii ab Halvvil Præſulis Conſtantienſis, qui ſuam diœceſim viſitans cum Saxellam perveniſset, ubi requieſcit corpus Nicolai de Rupe Anachoretæ, de quo alias ſermo fiet, & in ejus honorem reperiſset Miſsam ibidem celebrari, id fieri omnino vetuit anno 1603. licet per annos ſexaginta duos id ipſum ſactum fuiſset; ſicuti legere eſt in vita dicti Nicolai ſcripta a Petro Hugone Soc. Jeſu *cap.* 8. typis impreſsa apud Bollandianos *ad diem* 22. *Martii tom.*3. Confirmantur prædicta ex relatis in ſuperioribus, potiſſimum vero ex Conſtitutionibus Urbani V. ſevere redarguentis eos, qui Divina Officia celebrabant, & altaria erigebant in honorem ab Apoſtolica Sede nondum Canonizati. Quare & merito inter dubia, quæ diſputanda erant coram Clemente VIII., vigeſimum primum conceptum fuit ſequentibus verbis: *De templis, altaribus, Miſſæ ſacrificio, & Horis Canonicis non videtur in dubium revocandum, cum ſatis maniſeſtum ſit, non licere, niſi pro ſolis Canonizatis, aut ex ſpeciali indulto Sedis Apoſtolicæ.* De altarium tamen dedicatione Sanchez *lib.*2. *in Decal. cap.* 43. *num.*7. dubitanter loquitur: neque enim audet aſserere, ejuſmodi dedicationem fieri non poſse in honorem non Beatificatorum neque Canonizatorum. Alii vero dedicationem privatam, quæ conſiſtit in ſola collocatione Imaginis ſuper altare erectum in aliquo ſacello privato, a ſolemni dedicatione diſtinguunt. Hæc enim expoſcit actionem Epiſcopalem ſub certis precibus & ritibus in Romano Pontificali rituali libro præſcriptis; hinc dicunt, hanc publicum cultum importare,non item illam. Ita porro Baldell. *tom.*2. *lib.* 3. *diſput.* 12. *num.* 22. ubi tamen aſserit, optimum eſse abſtinere ab altarium erectione etiam primo modo, quia communi opinione dedicatio quoque ſic ſacta accipitur ut ſignum publici cultus. Sed, quoniam Urbanus VIII. per ſua decreta prohibuit retentionem Imaginum ſæpe memoratorum Dei Servorum vel in ipſo altari privato, etiamſi depictæ eſsent ſine radiis, diademate aut ſplendoribus; unuſquiſque facile ac probe deprehendere poterit, poſt ejuſdem Urbani decreta nullum amplius eſse locum prædictis controverſiis, & multo minus poſse eorumdem Dei Servorum cellas, habitacula, ædes in quibus nati ſunt, in ſacella, ſacras ædiculas, aut eccleſias converti. Id enimvero olim ſactum ſuit, cum cella B. Ægidii Ordinis Minorum in Conventu prope Peruſiam in ſacellum verſa ſuerit; quod etiam contigit de cella alterius B. Ægidii Ordinis Prædicatorum,

torum,

torum : cumque habitaculum B. Gerardi Tertii Ordinis S. Franciſci in eccleſiam migrarit , ab ejus nomine dictam Villæ Magnæ prope Florentiam, ut habetur apud Bollandianos *ad diem* 23. *Aprilis tom.* 3. *pag.*220. , *ad diem* 13. & 14. *Maji tom.* 3. *pag.*250. & 402. verum id ipſum hodie efficere nequaquam licet , cum quilibet publicus cultus per allegata decreta Urbani VIII. vetitus ſit , præſertim , cum vel ante eadem decreta , qui exoptabant res debito ordine peragere , cellas prædictas non auderent in ſacella vertere , niſi prævia Sedis Apoſtolicæ auctoritate . Sic cellulam B. Hoſannæ Virginis Tertii Ordinis Prædicatorum Mantuæ in ſacelli uſum indulgentia Clementis VIII. deductam teſtatus eſt Cardinalis Bernerius ; ſicque ejuſdem Pontificis permiſſu de cubiculo S. Philippi Nerii pariter in ſacellum erecto teſtimonium dixerunt Rotæ Auditores in relatione cauſæ ejuſdem *tit. de opinione ſanctitatis* .

7 Denique & de invocatione in litaniis, ſi antiquiora monumenta percurrantur , neque ea videtur eſſe intra ſolos Canonizatos coercita ; præſertim , ſi minime agatur de litaniis pro Eccleſia univerſali , ſed de eis , quibus utuntur particulares Eccleſiæ . Apud Bituricenſes enim in litaniis invocabatur B. Ioanna Valeſia , apud Netinos B. Conradus Eremita , apud Belgas B. Pipinus Dux , apud Barcinonenſes B. Ollegarius , apud Helvetios B. Nicolaus de Flue , apud Ordinem Præmonſtratenſem B. Juliana Cornelienſis , apud Monachos S. Galli B. Notkerus Balbulus , ut habetur ex Bollandianis *tom.* 1. *Februarii pag.* 576. , *tom.* 3. *ejuſdem menſis pag.* 160. & 259. , *tom.* 1. *Martii pag.* 496., *tom.*3. *ejuſdem pag.*274. & *tom.* 1. *Aprilis pag.*443. & 578. Molanus quoque *in natali SS. Belgii ad diem* 11. *Decembris* teſtis eſt , apud Moniales in Brabantia invocari in litaniis B. Idam Virginem Ordinis Ciſtercienſis ; *ad diem* 6. *Martii* , apud Moniales Ordinis Minorum exorari B. Coletam ; & *ad diem* 5. *Januarii* , in quodam territorio invocari pariter in litaniis B. Gerlacum Eremitam ; at quia canonizatus non eſt , ſubmiſſa id fieri voce : *Sancte Gerlace , ora pro nobis* . Item , cum diſputabatur de cultu immemorabili B. Zitæ Lucenſis , oſtenſum fuit , eam fuiſſe invocatam in quibuſdam particularibus litaniis : & demum , conceſſum fuiſſe a Clemente VII. ut nomen S. Hyacinthi , a Paulo autem III. ut illud S. Raymundi, etiam ante eorum Canonizationem , in litaniis ediceretur , teſtatur Caſtellinus *de certit. glor. SS. cap.* 2. *punct.* 6. §. 6. Itaque , quoniam pleraque ex allatis exemplis Beatos reſpiciunt tantummodo ſic vulgo nuncupatos , qui potius Servi Dei cum ſanctitatis fama defuncti , quam jure Beati appellandi ſunt ; quandoquidem , ſi eorumdem exemplorum unum aut alterum demas , ceteris defuit auctoritas Apoſtolica ; concludi poſſe videtur , licere Dei Servorum nomina invocare in litaniis , ſi iſtæ ſint particulares , privatimve recitentur : ita enim Molpheſ. *conſil.* 45. *num.* 48. & Baldell. *loc. cit. num.* 21. Sed hac etiam de re quævis controverſia ex Conſtit. 122. Clementis VIII. hodie ceſſet oportet : nam juxta Conſtitutionem ipſam , ex alibi dicendis , ſine facultate atque approbatione Congregationis ſacrorum

Digitized by Google

rituum aliæ litaniæ recitari nequeunt, quam communes, & illæ, quæ cantari ſolent in ſacra æde Lauretana.

CAPUT XV.

De more ſpectante ad judicium ſuper non cultu in cauſis Beatificationis & Canonizationis.

1 SUmmus Pontifex Urbanus VIII. in ſuis decretis, necnon in Brevi, quo eadem confirmantur, non ſolum prohibuit exhibitionem publici cultus Dei Servis non beatificatis aut canonizatis, verum etiam vetuit, a quocumque Ordinario, vel Delegato inquiſitionem agi in eorum famam, virtutes, aut miracula, niſi prius, legitimo confecto proceſſu, oſtenſum fuerit, ſatis paritum decretis ipſis publicum cultum prohibentibus, & niſi lata fuerit ab eodem Ordinario, vel Delegato ſententia de obedientia iiſdem decretis præſtita, juxta ea, quæ alias monuimus. Pro inſtituti itaque noſtri ratione nunc uſus exponendus eſt prædicti proceſſus conficiendi, atque ſententiæ ſuper non cultu ferendæ: veruntamen in hoc capite nullum verbum faciemus de rebus ad ejuſdem proceſſus validitatem pertinentibus, utpote quas conſulto nunc prætermittimus, ut in alia capita eas regeramus, ubi ſcilicet appoſite & conjunctim validitas ipſa proceſſuum tum ordinariorum, tum Apoſtolicorum pertractabitur.

2 Proceſſus igitur de non cultu una cum ſententia ſecundum litteram decretorum præcedere deberet confectionem proceſſus ordinarii ſuper ſama ſanctitatis in genere: verum, cum in formula Commiſſionis typis impreſſa inter decreta generalia ponatur, quod poſſit etiam aliquando Ordinarius proceſſum conficere ſuper ſama ſanctitatis, virtutum, & miraculorum, nullo licet confecto proceſſu ſuper non cultu (*Supplicatur, quatenus dignetur cauſam & cauſas Beatificationis & Canonizationis &c. eidem ſacrorum rituum Congregationi committere & mandare cum faculate &c. proceſſum ad partes factum ſuper obſervantia decretorum &c. ſuper non cultu editorum (quatenus factus ſit) recipiendi, aperiendi, &, citato & audito Fidei Promotore, diſcutiendi, ex eodemque declarandi, dictis decretis ſufficienter paritum fuiſſe (quatenus vero dictus proceſſus ſuper obſervantia dictorum decretorum ad partes factus non ſit) illius confectionem, ſi in Curia aderunt probationes, committendi Eminentiſs. Domino Cardinali Sanctitatis veſtra Vicario; ſi vero extra Curiam, alicui Epiſcopo, ut ad ejuſdem proceſſus ad partes confectionem juxta tenorem eorumdem decretorum deveniat*) hinc eſt, quod juxta hodiernam ſacræ Congregationis conſuetudinem, ſi proceſſus factus ſit ab Ordinario, & ab eodem prolata ſit ſententia ſuper non cultu, proponitur in ſacrorum rituum Congregatione ordinaria dubium, *An ſententia Ordinarii ſuper non cultu lata ſit confirmanda, vel infirmanda*: ſed ſi proceſſus ſuper non cultu ab

Digitized by Google

ab eodem Ordinario confectus non ſit, & conſequenter ab eo ſententia minime lata ſit de obedientia decretis præſtita; tum, ſignata Commiſſione, petuntur a ſacrorum rituum Congregatione ordinaria litteræ remiſſoriales pro conficiendo ſuper non cultu proceſſu auctoritate Apoſtolica. Nec enim poſt appoſitionem manus Sedis Apoſtolicæ per *ſignaturam Commiſſionis*, juxta alibi annotata, permiſſum eſt amplius Ordinario proceſſum ſua auctoritate conficere ſuper non cultu, ut pariter in decretis ipſis generalibus indicitur: *Poſtquam vero Apoſtolica Sedes appoſuerit manum in aliqua ex prædictis cauſis, non poterit Ordinarius amplius in ea quoquo modo ſe intromittere, nec etiam ad effectum conficiendi particularem proceſſum ſuper cultu non adhibito, qui formandus erit per eum, cui per ſummum Pontificem, vel per ſacram rituum Congregationem hujuſmodi facultas fuerit delegata*.

3 Completo ſic proceſſu, necnon eodem ad ſacræ Congregationis Secretarium delato, ut Notario tradatur, petitur a ſacrorum rituum Congregatione ordinaria facultas illud aperiendi: cumque ipſa reſpondere conſueverit *pro aperitione, ſervatis ſervandis*, apertio fit, citato Fidei Promotore, coram Protonotario ſacræ ejuſdem Congregationis. Poſt hæc proponitur in eadem ordinaria ſacrorum rituum Congregatione dubium, *An ſententia Judicis delegati ſuper non cultu lata ſit confirmanda, vel infirmanda*: tum autem & in hoc caſu, & ubi proceſſus ac ſententia ab Ordinario profluxerint, ſcribente Fidei Promotore tum adverſus proceſſus validitatem, tum adverſus ſententiæ juſtitiam, probationumque ſufficientiam pro non cultu adſtruendo, cunctaſque exponente difficultates, quæ non cultui opponi poſſunt; contra vero ſcribentibus in facto Procuratoribus, & in jure Advocatis, ſi neceſſitas id exigat, pro validitate proceſſus, pro juſtitia ſententiæ, pro ſufficientia probationum, & objectarum difficultatum diſſolutione: ſi omnia compoſita videantur, ſacra Congregatio reſpondet pro confirmatione ſententiæ; &, Sanctiſſimo Domino approbante Congregationis reſcriptum, abſolutum eſt judicium ſuper non cultu.

4 Addendum eſt autem, quod, licet (ut dictum fuit) neceſſaria ſit ſententia præcedens Judicis ordinarii, vel delegati ſuper non cultu, nihilominus, ſi ſententia ipſa Judicis ordinarii, vel delegati difficultates ita patiatur, ut confirmari non poſſit, dummodo tamen conſtet ex Actis de obedientia ſufficienter decretis præſtita, adhuc abſolvitur judicium ſuper non cultu; etſi non amplius per reſcriptum ſententiam confirmans, ſed per aliud declarans, ſatis paritum fuiſſe decretis, ideoque ad ulteriora procedi poſſe. Sic, ut alia pleraque reticeantur exempla, factum fuit, dum munere fungebar Fidei Promotoris, in cauſa Sancti Flori in Gallia Servæ Dei Matris Agnetis a Jeſu: in ea enim cum ageretur de non cultu, Ordinarius autem in ſua ſententia dixiſſet, nunquam violata fuiſſe Urbani VIII. decreta, me porro oſtendente præcedentem eorumdem decretorum læſionem, ſacra Congregatio die 14. Junii 1714. nequaquam con-

firmavit ſententiam, ſed reſpondit, de non cultu conſtare & de obedientia ſufficienter decretis exhibita.

5 Id ipſum ſacra Congregatio efficere ſolet, quando ſententia Ordinarii, vel Delegati adſtruens non exhibitionem publici cultus, confirmari non poteſt, eo quia in proceſſu conſtat de cultu, non conſtat autem de ejus amotione, ſicuti in prædicta cauſa Sancti Flori; ut propterea nova documenta ſint neceſſaria ad ipſam cultus amotionem oſtendendam: nempe etiam tunc ſententia non confirmatur, ſed reſpondetur, conſtare de ſufficienti obedientia decretis, quemadmodum colligere licet ex reſcripto edito in cauſa S. Fidelis de Sigmaringa die 22. Januarii 1689. Concordat adhuc reſcriptum editum die 31. Julii 1700. in cauſa S. Joannis Franciſci Regis. Nam primum quidem definitum fuerat, ſententiam ſuper non cultu ab Archiepiſcopo Viennenſi latam non eſſe confirmandam; confecto vero ſubinde proceſſu ſuper comprobatione remotionis cultus, reſponſum tum fuit, conſtare de obedientia: prout etiam monuerat bon. mem. Archiepiſcopus Myrenſis tunc Fidei Promotor in ſuis animadverſionibus: *Determinare proinde poterunt Eminentiſſimi Patres, an, attentis prædictis, ſit locus confirmationi ſententiæ; vel potius, quatenus ex novo proceſſu exiſtiment reſultare ſufficientem probationem amotionis omnimodæ cultus, reſcribi queat, ſufficienter paritum fuiſſe, prout in aliquibus caſibus ſervatum fuit.* In cauſa quoque Ven. Servi Dei Joannis de Britto, me tunc Fidei Promotore oſtendente, non cultum non eſſe ex Actis jure probatum, ideoque ſententiam ſuper eodem confirmandam non fore, cum ſacra Congregatio eam confirmare recuſaſſet, veluti deſumitur ex reſcripto edito die 20. Novembris 1717.; completis poſtea probationibus ſuper non cultu, eadem ſacra Congregatio cenſuit die 30. Julii 1729. attento novo proceſſu *ſufficienter paritum fuiſſe decretis*, ſuadente pariter id ipſum in ſua relatione Archiepiſcopo Philippenſi tunc Fidei Promotore ſupra laudato his verbis: *Neque novum eſt, quin potius apprime reperitur eſſe juxta praxim hujus ſacræ Congregationis, ut, ſemel propoſito conſimili dubio ſuper confirmatione, vel infirmatione ſententiæ latæ per Ordinarium, aut Judicem delegatum ſuper paritione decretis ſanctæ memoriæ Urbani VIII. eoque negative reſoluto, ſi poſthac ad melius comprobandam dictam paritionem novus confectus fuerit proceſſus, ſeu nova acceſſerint documenta, idem dubium amplius non diſputetur, ſed ex integro proponatur iſtud: An conſtet de ſufficienti paritione decretis ſanctæ memoriæ Urbani VIII. ſuper non cultu in caſu &c. nullaque facta mentione proceſſus a præcedenti reſolutione negativa, ſimpliciter reſcribatur: Conſtare de ſufficienti paritione &c.*

6 Ad hæc juxta litteram decretorum probationes debent eſſe ſecundum juris ſolemnitatem ſuſceptæ ſuper non cultu; &, quod conſequitur, ſecundum eamdem litteram proceſſus ſuper ipſo non cultu debet eſſe tam rite recteque confectus, ut eo non cultus ipſe plene probetur, quemadmodum pluribus oſtendit Pignatell. *conſult.* 201. *per tot.*, *tom.* 1. Verum, quia

quia non cultus probandus eſt non modo quoad locum, ſive eccleſiam, ubi ſepultus eſt Dei Servus, de cujus Beatificatione & Canonizatione tractatur, ſed etiam quoad alia loca, ut docemur ex inſtituto, & ex decretis ſacræ Congregationis in cauſa Bononien. Servæ Dei Pudentianæ de Zagnonis (in qua, cum probatus eſſet non cultus reſpectu civitatis Bononiæ, ubi illa ſepulta fuit, dictum eſt, eum probandum eſſe etiam reſpectu aliorum locorum, juxta deliberata die 5. Maji 1667., die 24. Januarii, & die 21. Septembris 1671.) hinc, quoniam de ratione probationum non cultus ſermo in præſens inſtituendus eſt, operæ pretium ducimus primum de ſepulcri loco diſſerere, deinde de aliis eccleſiis ſive ſacellis tum ejuſdem loci, hoc eſt civitatis aut oppidi, in quo Dei Servus conditus eſt, tum aliorum locorum.

7 Quoad ſepulcrum ergo probatio non cultus concludentiſſima ſit oportet: decreta quippe Urbani ſpeciatim eum prohibent circa idem Dei Servorum ſepulcrum juxta ea, quæ in ſuperioribus dicta ſunt. Quamobrem probatio non cultus quoad ſepulcrum deſumitur ex teſtibus aſſerentibus ſe id vidiſſe, nec in eo quidquam unquam deprehendiſſe, quod publicum cultum ſaperet, id eſt nec tabellas, nec imagines, nec lampades, nec luminaria. Enimvero, quamvis in teſtibus iſtis neceſſe appareat, quod negationem coarctent, præſcindendo ſenſum ab actu, ut habent Pacianus *de probat. cap.* 40. *num.* 14. *&* 15. Farinaccius *de teſtib. quæſt.* 65. *num.* 230. & Rota *deciſ.* 729. *num.* 27. *& deciſ.* 757. *num.* 12. *part.* 18. *recent.* ſufficienter tamen ipſamet probatio perfecta videtur, ſtatim ac ipſi deponunt, ſe pluries ſepulcrum vidiſſe, nec circa idem quidquam unquam deprehendiſſe ad publicum cultum ſpectans; quandoquidem coarctata negatio *exiſtentiæ* alicujus rei in certo loco ſatis probata manet per ſolam rei ejuſdem in eodem loco non viſæ depoſitionem, utpote quæ *virtualiter* præſefert ejus viſæ affirmationem, quotieſcumque ibidem extitiſſet, ſicuti pariter arguunt Bald. *in cap. Tertio loco, num.* 11. *de probat.* Dec. *in cap. Quoniam, num.* 66. *eod. tit.* Butr. *in cap. Bonæ, num.* 57. *verſ. Primo anno*, Bellamer. *num.* 57. *verſ.* 10. *circa idem*, Abbas *num.* 13. *de elect.* & prædicti Pacian. *de probat. lib.* 1. *cap.* 37. *num.* 25. *et ſeqq.* ac Farinacc. *de teſtib. quæſt.* 65. *num.* 215. 216. *&* 219.

8 Verum, præter haſce teſtium depoſitiones, non cultus inſuper quoad ſepulcri locum optime comprobatus manet ex ſucceſſivo Judicis ad ſepulcrum ipſum acceſſu. Examinatis nempe teſtibus, Judex proceſſum conficiens una cum Promotore Fiſcali, & Notario ſepulcrum adit, propriiſque rimatur oculis, an quidquam in eo inſit cultum publicum redolens: eccleſiam deinde, ubi idem ſitum eſt ſepulcrum, luſtrat, ut videat, an in ea ulla adſit Imago Dei Servi radiis ac ſplendoribus exornata, vel aliquo in altari repoſita: poſt hæc quærit de tabellis oblatis, & locum inviſit, ubi aſſervantur, ut dignoſcere queat, violatane ſint hac in re Urbani VIII. decreta ſæpe memorata, an obedientia potius iis præſtita fuerit: ingreditur

Digitized by Google

ingreditur tandem monaſterium, ſeu domum eccleſiæ annexam, ſive in ea habitent Monachi, ſive Moniales, ſive Canonici, ut certus ſit, an ibi etiam ulla reperiatur Imago Servi Dei, quæ adverſetur Conſtitutionibus antea indicatis. Quibus omnibus expletis, ſi nullum occurrerit publici cultus indicium, nihil amplius deſiderandum eſſe videtur pro ſuadenda cultus negatione circa locum ſepulcri Servi Dei.

9 De eo tamen Judicis acceſſu adnotandum, quod is, utpote ſuperlativam conſtituens probationem, omitti non poteſt, niſi duobus in caſibus; quorum unus eſt, quando in Urbe fit proceſſus ſuper non cultu de aliqua cauſa Indiarum, aut alius remotiſſimæ regionis. Nam, ſi in Urbe adſint qui de non cultu teſtimonium dicere queant, conſtruitur profecto auctoritate Apoſtolica a Cardinali Vicario proceſſus ſuper ipſo non cultu, ut alibi exponemus: at, quemadmodum in eo rerum ſtatu acceſſus ad ſepulcrum impoſſibilis reputatur, ita non cultus probatio quoad idem ſepulcrum tota tunc conſtituitur in teſtibus cum negatione coarctata deponentibus. Alter eſt vero, cum corpora Servorum Dei cremata, aut in mare projecta fuere: eo enim in caſu, ſimiliter quia impoſſibilis eſt viſitatio ſepulcri, non cultus probabitur tantum ope teſtium vel deponentium de publica voce ac fama circa eumdem non cultum, vel aſſerentium, ſe vidiſſe conſervari Reliquias illorum, ſi quæ forte ſuperfuiſſent, abſque cultu, vel denique teſtantium, ſe utique eorumdem Imagines aſpexiſſe, ſed depictas atque retentas ſine ulla publici cultus nota; ſicuti firmat Pignatell. *conſult.* 238. *num.* 9. *& num.* 12. *tom.* 1. Has igitur circumſtantias præſcindendo, ſemper requiritur acceſſus Judicis ad ſepulcrum; ita ut, ſi Judex proceſſum conficiens, qui ſit a Sede Apoſtolica delegatus, propter ſui ſenectutem, viarumque aſperitatem ipſum ſepulcri locum adire non valeat, tunc ſupplicetur ſacræ Congregationi pro facultate alium Epiſcopum in illius locum ſubſtituendi, quæ concedi ipſi Delegato conſuevit: ita quippe factum fuit in cauſa Mediolanen. Servi Dei (nunc Beati) Hieronymi Æmiliani, uti deſumitur ex decreto edito die 26. Januarii 1664., & in cauſa Viennen. in Gallia S. Joannis Franciſci Regis, ut ex decreto in eadem cauſa emanato die 7. Februarii 1699. Præterquamquod, ſi proceſſus ſuper non cultu pro cauſis remotiſſimarum regionum in Urbe conſtruendus ſit, ideoque omittatur (ut nuper diximus) accesſus Judicis ad ſepulcrum, non cultus ipſe quoad idem ſepulcrum plene porro per teſtes comprobetur oportet. Re enim ipſa, dum fungebar munere Fidei Promotoris, confecto in Urbe proceſſu a Cardinali Vicario pro cauſa Meliapuren. Ven. Servi Dei Joannis de Britto, cum ipſe oppoſuiſſem, non cultum circa ſepulcrum probari dicto tantum unius teſtis oculati, reſponſum a Poſtulatoribus fuit, teſtem eumdem adjuvari aliis teſtibus de audito a pluribus videntibus, atque adeo relaxandum eſſe juris rigorem, quando agitur de probationibus faciendis extra locum ſepulcri, & magna difficultate comparandis propter locorum diſtantiam: veruntamen

men noluit ſacra Congregatio confirmare ſententiam ſuper non cultu , veluti colligere eſt ex reſcripto edito die 20. Novembris 1717. ; ſed, exorantibus Poſtulatoribus, die 22. Januarii 1718. datæ ſunt litteræ peculiares ejuſdem ſacræ Congregationis ad Archiepiſcopum Goanum , quibus ei injunctum fuit , ut vel ipſe , vel , eo legitime impedito , ejus Vicarius Generalis una cum Promotore Fiſcali Curiæ Archiepiſcopalis , Notario , ac teſtibus Collegium Societatis Jeſu adiret , diligenterque inquireret , an in loco , ubi oſſa Servi Dei aſſervabantur , quidquam reperiretur publicum cultum redolens ; tum præſatorum teſtium examina , prævio juramento , reciperet , publicumque de omnibus conficeret inſtrumentum . Hoc autem ad Urbem tandem perducto , ejuſque facta communicatione cum Archiepiſcopo Philippenſi mihi ſucceſſore in Fidei Promotoris officio , cum is recognoviſset ac plene approbaviſset quæ geſta fuerant in civitate Goana pro executione reſcriptorum ſacræ Congregationis , decretum denique fuit , obedientiam ſufficienter decretis præſtitam fuiſſe .

10 Hucuſque adducta ; quæ ſepulcrum reſpiciunt , probationemque non cultus quoad ipſum ſepulcrum , excipit ſermo de eccleſiis aut ſacellis ejuſdem civitatis aut oppidi , in quo Dei Servus ſepultus eſt , & de probatione non cultus pariter quoad eadem loca . Itaque circa hæc ipſa non cultus probatio deſumi poteſt ex teſtibus deponentibus , ſe in civitate oppidove vidiſse vel Imagines Dei Servi ſine radiis , laureolis & ſplendoribus , vel nunquam eaſdem Imagines cum ſignis publici cultus , vel demum nullam unquam illius Imaginem poſitam in eccleſiis aut ſacellis ejuſdem civitatis aut oppidi ; & quidem coarctantibus negationem , eo quia , ſi aliter res ſe habuiſſet , ipſi id minime ignoraſſent , necnon allata ſcientiæ cauſa deducta ab experientia & plena cognitione ejuſmodi rerum in civitate oppidove contingentium . Nec enim , ad rem præſentem quod ſpectat , deſpiciendus eſt ordo ſervatus in cauſa Limana Servi Dei Nicolai Aillon , in qua Promotor Fiſcalis inſtitit atque obtinuit , ut valvis eccleſiæ Cathedralis , aliiſque conſuetis civitatis locis affigerentur edicta adverſus ſcientes , minime autem denuntiantes publicum cultum , ſi forte is præſtitus eſſet aut præſtaretur Dei Servo , de cujus Beatificatione & Canonizatione agebatur . Concludendum ergo , quod , ſi teſtes deponant , (ut ſupra dictum eſt) quin etiam ad abundantiorem cautionem ea addatur edictorum promulgatio , abſque eo quod quis compareat , qui de cultu teſtimonium dicat , non cultus quoad alia quoque loca civitatis aut oppidi , ubi Dei Servus ſepultus eſt , habendus erit uti maxime probatus : niſi forte Fidei Promotor præexiſtentiam cultus iiſdem in locis comprobaſſet ; tunc enim , non ſolum loquendo de locis ipſis ſitis intra civitatem aut oppidum , ubi Dei Servus conditus eſt , verum etiam de aliis extra civitatem aut oppidum ipſum conſtitutis , ſemper danda eſt opera a Poſtulatoribus , ut præterea plene demonſtrent , cultum illum amotum fuiſſe . Fungente quippe me munere Fidei Promotoris , cum in cauſa Sancti

Flori

Flori in Gallia Servæ Dei Matris Agnetis a Jeſu Poſtulatores plene oſtendiſſent non cultum in civitate Langeaci, ubi illa eſt ſepulta, ipſe autem plene pariter demonſtrarem, in ejus honorem erectum fuiſſe in civitate Anicienſi ſacellum, res iſta ad ſacrorum rituum Congregationem delata fuit: atque ipſa quidem reſpondit pro non cultu, ſicut habetur ex decreto edito die 16. Junii 1714.; attamen tantum, poſtquam Epiſcopus Anicienſis eamdem certiorem reddidit, nullum amplius cultus veſtigium prædicto in ſacello, quod dicatum etiam erat Beatiſſimæ Virgini ſanctiſſimi Roſarii, ſuperfuiſſe.

11 Poſt ſermonem de ſepulcro, deque eccleſiis & ſacellis illius civitatis aut oppidi, ubi ſepulcrum eſt, reſtat, ut alia loca videamus præter civitatem aut oppidum ipſum, in quibus aut probabile eſt aut poſſibile, cultum adeſſe. Nimirum, ſi loquamur de locis, in quibus probabile eſt, cultum adeſſe, præter proceſſum ſuper abſentia cultus a loco ſepulcri, formandus profecto eſſet proceſſus & in ipſis aliis locis, ad hoc ut æque & perfecte conſtare poſſet de non cultu. Atque ita factum fuit in cauſa Neapolitana Servi Dei Franciſci Caraccioli, ubi, quoniam corpus ejus in una civitate, viſcera autem in alia condita erant, conſtructi ſuere duo proceſſus ſuper non cultu, ſuus videlicet in utroque loco. Item in cauſa Neritonen. Servi Dei Joſeph a Cupertino tres conſimili ex ratione facti ſunt proceſſus ſuper non cultu; id eſt unus in civitate, in qua ille natus erat, alter in ea, in qua diu moram traxit, tertius denique in qua ſepultus eſt: tum autem, facta omnium proceſſuum conjunctione, lata fuit ab Ordinario civitatis, ubi idem Dei Servus tumulatus eſt, ſententia ſuper non cultu. Verum, quia, facta concludenti probatione non cultus quoad locum ſepulcri, leviores deinde ſufficiunt probationes quoad alia loca, in quibus probabile tantummodo eſt, cultum publicum impenſum fuiſſe, aut impendi; quemadmodum ſæpiſſime adnotavit bon. mem. Proſper Bottinius Archiepiſcopus Myrenſis olim Fidei Promotor in ſuis animadverſionibus, & nominatim in illis ſuper non cultu Servorum Dei Dionyſii a Nativitate, & Redempti a Cruce: *Quoties enim datur plena & concludens probatio paritionis reſpectu ſepulcri, ad quod precipue dirigitur prohibitio, & ubi veriſimiliter adeſſet cultus, ſi alicubi exhiberetur, facilius admittitur probatio præſumptiva reſpectu aliorum locorum*: idcirco, expenſis parcendi cauſa, ſi facta ſit ope proceſſus juridica probatio quoad ipſum ſepulcri locum, ſufficiens poſtea quoad alia loca, in quibus cultus ſolummodo probabilis eſt, putatur deſumpta tantum ex Ordinarii atteſtatione, in qua, poſt adhibitas per ſe vel per ſuum Vicarium Generalem, accito ſemper Promotore Fiſcali, debitas diligentias, aſſerat, ibidem nullum cultus adeſſe veſtigium. Aliter enim ratiocinando ſequeretur, in omni fere cauſa conficiendos eſſe plures proceſſus ſuper non cultu; cum fere contingat, ut Dei Servi nati ſint in una civitate, in alia vero moriantur, & ut poſtquam in una civitate per longum temporis ſpatium morati ſunt, in alia poſtmodum extre-

mum

mum obeant diem. Dum Fidei Promotoris officium exercebam, ageretur autem de non cultu in cauſa Servæ Dei Joannæ Franciſcæ Fremiot de Chantal, probabilitatem publici erga eam cultus, magnamque hujus veriſimilitudinem extra ſepulcri locum demonſtravi: quamobrem ſacra Congregatio ſuum judicium ſuper non cultu ſuſpendit, ſicut erui poteſt ex reſcripto edito die 19. Auguſti 1719. necnon mandavit, ut darentur litteræ ad Ordinarios una cum inſtitutione, ut ipſi vel eorum Vicarii ſimul cum Promotore Fiſcali & teſtibus ea loca adirent, in quæ veriſimile erat cultum fuiſſe introductum; tum ſacram Congregationem certiorem facerent, utrum cultus ibidem exiſteret, necne. Datis itaque reſponſionibus minime exiſtere cultum comprobantibus, decretum poſtremo fuit pro non cultu, die 19. Decembris 1719.

12 Si porro de iis locis verba fiant, in quæ poſſibile tantum eſt cultum fuiſſe introductum, prima facie probandus eſſe videretur non cultus etiam quoad eadem. In formula enim *Sententiæ*, qua Judices ordinarii, vel delegati uti ſolent, hæc ſunt verba: *Definitive ſententiamus, circa ſepulcrum, Imagines, & Reliquias, aut alibi circa perſonas & memoriam dicti Servi Dei nihil penitus, nullibi quidquam reperiri, quod publicæ venerationis & cultus ſignum præſeferat*. Dictio enim illa *nullibi* non modo comprehendit loca, ubi probabile eſt cultum adfuiſſe, ſed illa quoque, in quibus is ſolummodo poſſibilis eſt; & ita quidem, ut apta nata ſit complecti univerſum terrarum orbem, ubi viget & admittitur profeſſio Catholicæ Religionis. Attamen negativa opinio non tantum probabilis eſt, verum etiam veritati magis innixa, atque adeo uſu accepta; id eſt, quod parendi gratia decretis Urbani VIII. neceſſe non ſit, ut Poſtulatores probent non cultum in omnibus terrarum partibus ex ſola illius in his poſſibilitate. Negatio quippe hæc ita ſimplex & minime coarctata probari certe non poteſt; idcirco, quoniam hujuſmodi probatio eſt impoſſibilis, ni dicere velimus, Urbani legem impoſſibilia præcipere, concludendum erit, nequaquam requiri probationem non cultus quoad ea etiam loca, in quibus cultus eſt tantummodo poſſibilis; ſed, decretis ſatisfactum eſſe, dicendum, quotieſcumque probatio non cultus, concludens & coarctata, facta eſt quoad ſepulcrum & loca, ubi compertum erat cultum fuiſſe adhibitum; veriſimilis autem quoad alia item facta eſt, quo ſolum probabilis eſt cultus introductio, quemadmodum late probat Pignatell. *conſult.* 238. *per totam*, *tom.* 1. Nec enim officit dictio illa *nullibi*, quæ ab aliquibus uſurpatur in ſententia ſuper non cultu; utpote cum interpretationem non ægre patiatur intra ea tantum loca coercitam, quæ in ipſis Urbani VIII. decretis exprimuntur, in quibuſque ex inſtituto eadem non cultus probatio fieri conſuevit. Hic porro fuit ſenſus ſacræ Congregationis in cauſis Florentina S. Catharinæ de Ricciis, & Mexicana Servi Dei Gregorii Lopez, necnon, articulo ſolemniter examinato, in Japonen. Servorum Dei Caroli Spinulæ, & Angeli Orſucci, in Carthaginien. Servi Dei Petri Claver, in Sancti

Flori in Gallia Servæ Dei Agnetis a Jeſu, in Romana Servi Dei Joſephi Mariæ Cardinalis Thomaſii 15. Julii 1724. &c.

13 Proceſſu perfecto, fertur (ut diximus) a Judice ordinario, vel delegato ſententia ſuper non cultu, & de ejus confirmatione in ſacrorum rituum Congregatione judicium poſtea inſtituitur. Hac autem de re ſi judicium id fiat poſt non longam temporis ab ipſa ſententia intercapedinem, inutilis ſane manet quæſtio, quam nunc diſputandam proponimus: ſed, ſi inter ſententiæ lationem, ejuſque confirmationis petitionem notabile temporis ſpatium interceſſerit, diſputandum reſtat, utrum, quia poſſibilis fuit intermedia alicujus cultus introductio, ſententia ipſa ſit ex jam confecto proceſſu confirmanda, an potius novus ad id requiratur proceſſus. Itaque, ad quæſtionem iſtam quod ſpectat, diſtinguendus eſſe videtur caſus a caſu. Si enim ſolummodo poſſibilis ſit introductio novi cultus ex longo temporis ſpatio, utique nequit ſententia ſuper non cultu ex actis præteritis confirmari, ſed vel novus requiritur ſuper eodem non cultu proceſſus, vel neceſſe eſt, ut per litteras particulares ſacra Congregatio mandet Ordinario civitatis, in qua eſt ſepulcrum Dei Servi, ut una cum Promotore Fiſcali & teſtibus accedat ad locum ſepulcri, videatque, an novus cultus fuerit introductus. Attamen, poſtquam aut novus advenit proceſſus probans continuationem non cultus, aut Ordinarii reſponſio ſupradictum teſtans acceſſum, itemque non cultus continuationem, & quidem aliquando cum, aliquando ſine publico rei geſtæ inſtrumento ac teſtium examine, facta novorum documentorum communicatione cum Fidei Promotore, eodemque nihil opponente, vel, quatenus opponat, data objectionibus congruenti reſponſione, ſi præcedens ſententia ex actis præteritis purgata ſit, omnino eadem a ſacrorum rituum Congregatione confirmari conſuevit. Exemplum autem novi mandati proceſſus deſumere eſt ex cauſa Cortonen. Ven. Servæ Dei Veronicæ de Lapparellis: in ea quippe lata fuerat ſuper non cultu ſententia anno 1679. petebatur autem illius confirmatio anno 1719. quare afferebantur atteſtationes Epiſcoporum extrajudiciales ſuper continuatione ejuſdem non cultus: nihilo tamen minus, quoniam agebatur de magna temporis intercapedine, & modica locorum diſtantia, ſacra Congregatio injunxit loci illius Epiſcopo, ut una cum Promotore Fiſcali ac teſtibus ſepulcrum adiret, & *Proceſſiculum* conficeret ſuper continuatione non cultus; quo confecto, necnon ad Urbem miſſo, reſponſum fuit die 15. Julii 1719. pro confirmatione ſententiæ. Exempla porro epiſtolæ ſacræ Congregationis demandantis Ordinario acceſſum ad ſepulcrum ſimul cum Promotore Fiſcali, atque adeo approbationis ſententiæ ſuper non cultu, ſtatim ac advenit ejuſdem Ordinarii reſponſio non cultus continuationem teſtans, frequentiſſima ſunt in eadem ſacra Congregatione. Ita enim factum fuit in cauſa Spoletina Servi Dei, nunc S. Joſephi a Leoniſſa die 26. Novembris 1678. in cauſa Neritonen. Servi Dei Joſephi a Cupertino die 19. Julii 1687. in cauſa Servi Dei Humilis de Biſi-

Biſiniano 25. Septembris 1688. necnon, dum munere fungebar Fidei Promotoris, in cauſa Panormitana Servi Dei Aloyſii la Nuza die 1. Julii 1713. & in cauſis Sancti Flori in Gallia Servæ Dei Matris Agnetis a Jeſu, ac Florentina Servi Dei Benedicti a Podio Bonitio die 19. Junii 1714. Exempla denique epiſtolæ ſacræ Congregationis, qua Ordinario præcipitur acceſſus ad ſepulcrum cum Promotore Fiſcali ac teſtibus, addita conditione miſſionis publici inſtrumenti rei geſtæ, necnon examinis teſtium, & quidem inſertis in id atteſtationibus ab his factis, deſumuntur ex cauſis Servæ Dei Sororis Mariæ Crucifixæ, Servi Dei Gregorii Cardinalis Barbadici, & paſſim ex aliis hic inutiliter referendis. In prima quippe prolata fuerat ab Ordinario Agrigentino ſententia ſuper non cultu anno 1701. petebatur autem ejus confirmatio anno 1718. ſed, me tanquam Fidei Promotore opponente poſſibilitatem introductionis novi cultus propter longam temporis intercapedinem inter ſententiam, & petitionem confirmationis, ſacra Congregatio die 2. Aprilis ejuſdem anni juſſit, teſtes in Urbe exiſtentes & bene edoctos examinari ſuper continuatione non cultus. Præterquamquod datæ fuerunt litteræ ad Vicarium Capitularem civitatis Agrigentinæ ſimul cum modo aditionis ab eo peragendæ, comitibus Promotore Fiſcali & teſtibus, ad locum ſepulcri, tum inſtrumenti inſuper faciendi, & nna cum teſtium examine ad Urbem mittendi: quo demum perducta notitia executionis mandatorum per epiſtolam reſpondentis Vicarii, perque inſtrumenti & examinis teſtium miſſionem, die 29. Novembris 1721. pro non cultu decretum fuit. Item in altera, hoc eſt, in cauſa Servi Dei Gregorii Cardinalis Barbadici, cum inter ſententiam ſuper non cultu, & petitionem confirmationis anni viginti novem interceſſiſſent; ipſeque proinde fungens munere Fidei Promotoris in animadverſionibus monuiſſem, quod ſententia confirmari non poterat, niſi nova accederet probatio continuationis non cultus per acceſſum Ordinarii una cum Promotore Fiſcali & teſtibus ad locum ſepulcri, publicique inſtrumenti miſſionem una cum teſtinm examine; providi Poſtulatores hæc omnia effici curarunt, antequam dubium ſuper non cultu in ſacra Congregatione proponeretur. Et ſane, poſt earum rerum complementum, propoſito in ſacra Congregatione eodem dubio, reſcriptum obtinuerunt die 15. Julii 1724. pro confirmatione ſententiæ ab Ordinario ſuper ipſo non cultu latæ.

14 Cum autem ſæpenumero ſupra verba facta ſint de longa temporis intercapedine inter ſententiam ſuper non cultu, & petitionem ejus confirmationis, ad hæc quærendum ſupereſt, cujuſmodi eſſe oporteat tempus longum in caſu noſtro ac pro cauſa, de qua agimus. De juris enim rigore reſpondendum eſſe videtur, longum tempus eſſe illud, quod decem annorum metam prætergreditur. Nam, ſi, confecto ab Ordinario ſuper non cultu proceſſu, eodemque ad ſacram Congregationem miſſo una cum altero proceſſu ejuſdem auctoritate condito ſuper fama virtutum & mi-

raculorum, hic juxta legem decretorum Innocentii XI. ſpatio decem annorum in ſacræ Congregationis archivo ſervari debet, antequam proponi valeat de *ſignatura Commiſſionis* petitio; hinc, decem elapſis annis, novæ requiruntur epiſtolæ Epiſcoporum percrebreſcentem ſanctitatis famam, miraculorumque aſſiduitatem teſtantium, nulla continuationis non cultus mentione facta, ut infra videbimus; apertiſſimum profecto ſignum hoc eſt, introductionem novi cultus per decem annorum curſum ſecundùm eadem decreta nequaquam præſumi, &, quod conſequitur, longam temporis intercapedinem vere probari non poſſe, niſi a tempore decem annorum metam prætereunte. Verum, ut diximus, id prorſus eſt de juris rigore: alioquin, ad avertendam quamcumque controverſiam, non raro etiam vidi, cautos Poſtulatores vel teſtes ad perpetuam rei memoriam examinatos attuliſſe de continuatione non cultus, vel epiſtolam Ordinarii aſſerentis, ſe acceſſiſſe ad ſepulcrum ſimul cum Promotore Fiſcali ac teſtibus, nullum autem publici cultus veſtigium inveniſſe; licet inter ſententiam, & petitionem ejuſdem confirmationis tempus elapſum eſſet ſeptem tantummodo aut octo annorum, ſicuti contigit in cauſa Servi Dei Nicolai a Longobardis, aut etiam tantum annorum quatuor, ut in cauſa Servi Dei Antonii Baldinuccii.

15 Si vero, ut eo revertamur, unde digreſſi ſumus, præter poſſibilitatem introductionis novi cultus ex multi temporis intercapedine præſumptam, aliqua inſuper afferatur probatio evincens, cultum fuiſſe introductum; tunc, ſive tempus elapſum inter ſententiam, & petitionem ipſius confirmationis notabile ſit, ſive non, minime poterit a ſacra Congregatione de non cultu reſponderi, niſi vel novo auctoritate Apoſtolica prius confecto proceſſu ſuper eodem non cultu, ſeu ſuper cultus amotione, necnon alia lata a Judice delegato ſententia, veluti factum fuit in cauſa S. Joannis Franciſci Regis, juxta ea quæ in ſuperioribus dicta ſunt; vel miſſo ſaltem ab Ordinario loci publico de cultus amotione inſtrumento, ut evenit in cauſis ſequenti capite referendis. Neque enim aliam ob rationem reſponſum in his fuit pro non cultu, quamvis probatum eſſet, cultum adfuiſſe, niſi quia, data a ſacra Congregatione ad loci Ordinarium epiſtola, ut una cum Promotore Fiſcali & teſtibus locum novi cultus adiret, dignoſceretque, utrum is adhuc perſiſteret, an eſſet amotus, advenerunt Ordinariorum reſponſiones ſimul cum authentico inſtrumento de jam effecta cultus amotione. Reliquis igitur inferius amandatis, nunc ad rem aptiſſimum tantum ſuppetit exemplum cauſæ Polonæ Beatificationis & Canonizationis Servi Dei Patris Andreæ Bobola Sacerdotis Profeſſi Societatis Jeſu; in qua die 9. Aprilis 1729. ſacra Congregatio pro non cultu reſpondit, atque adeo pro obedientia Urbani VIII. decretis ſufficienter præſtita, tametſi obſtabat temporis intercapedo inter ſententiam, & petitionem ejus confirmationis, necnon probatio introductionis intermediæ nonnihil publici cultus: ſed exhibuerant Poſtulatores epiſtolam ſacræ Congregationis

tionis ſcriptam die 1. Martii 1727. Epiſcopo Luceorienſi de novo acceſſu ad ſepulcrum Servi Dei faciendo, inſtructionem a me tunc Fidei Promotore eo miſſam, ut recte omnia implerentur, publicumque inſtrumentum prædicti ad ſepulcrum acceſſus, præſentiæque Promotoris Fiſcalis ac teſtium in mandatorum executionem peractum; ex quibus nimirum publici cultus abſentia maxime fuit comprobata.

16 Concordant cum his, quæ dicta ſunt, concordant inquam, cetera ſacræ Congregationis reſponſa poſt primam Operis editionem prolata. In cauſa Servi Dei Joannis Dominici Lucheſii decem & ſeptem anni effluxerant, in cauſa Servæ Dei Joannæ Mariæ Bonhomi triginta quinque effluxerant anni, in cauſa Servi Dei Bonaventuræ a Potentia decem effluxerant anni, in cauſa Servi Dei Angeli de Paulis decem & octo anni effluxerant a die prolatæ ſententiæ ſuper non cultu ad diem inſtantiæ pro confirmatione ejuſdem. Et ſavorabile in omnibus prodiit reſponſum, tranſmiſſa ab Ordinariis locorum authentica atteſtatione modo ſupra expoſito de continuatione non cultus, uti colligitur ex reſponſis editis die 15. Septembris 1736. die 24. Novembris 1736. die 13. Julii 1737. die 27. Januarii 1742. ſublataque hoc modo oppoſitione excitata a Fidei Promotore de poſſibilitate introductionis publici cultus poſt ſententiam latam ſuper non cultu.

17 Notatu quoque dignum eſt, quod licet in cauſa Servæ Dei Sororis Mariæ a Jeſu Monialis Profeſſæ Ordinis Minorum S. Franciſci civitatis Angelopolitanæ in Indiis Occidentalibus quadraginta duo anni effluxiſſent a die prolatæ ſententiæ ad diem inſtantiæ pro ejus confirmatione, nihilominus Fidei Promotor cenſuit, quodcumque leve adminiculum ſufficere pro probatione continuationis non cultus, nedum attenta magna locorum diſtantia, ex quibus probatio continuationis fuiſſet tranſmittenda, ſed etiam quia cum ex proceſſu plane conſtitiſſet, ab obitu Servæ Dei ad diem ſententiæ ſpatium ſexaginta annorum effluxiſſe, nec eo temporis intervallo ullum publicum cultum fuiſſe exhibitum, hoc ipſum a fortiori dixit præſumendum poſt latam de non cultu ſententiam. De hoc temperamento ſatis æquo Poſtulatores gratias egerunt Fidei Promotori, illudque recipiendum eſſe dixerunt; ſed profeſſi ſunt, ſe eo non egere, productis videlicet argumentis authenticis & aptis pro ſuadenda continuatione non cultus, quæ jam ad ſe ab Indiis curaverant tranſmitti, quorum ope ſententia ſuper non cultu confirmationis robur obtinuit, uti colligitur ex reſponſo edito die 7. Decembris 1737.

CAPUT

CAPUT XVI.

De pœnis ſtatutis adverſus violatores decretorum Urbani VIII.

1 Qui publicum cultum exhibet non Beatificatis neque Canonizatis a ſancta Sede, interrogari poteſt ab Inquiſitoribus hæreticæ pravitatis, quid ſentiat de Romani Pontificis auctoritate, qui juſtis de cauſis hanc ſibi facultatem probandi & proponendi Sanctos Eccleſiæ colendos ſpeciatim reſervavit; ſicuti poſt Zanchinum *de Hæreticis* adnotavit Penia *in tract. hac de re edito, & typis impreſſo apud Pignatell. conſult.* 38. *num.* 12. *tom.* 5. tum ſequitur idem Pignatell. *tom.* 1. *conſult.* 51. *in fine*. Porro, qui talia peragit, reus eſt ſuperſtitionis; uti late docet Caſtellin. *de certitud. glor. SS. cap.* 2. *punct.* 8. & 9. necnon recte animadvertit Natalis Alexander *Theolog. moral. tom.* 9. *lib.* 4. *de Decal. pag.* 86. ubi: *In hoc ſuperſtitionis genus incidunt, quicumque ... Sanctos nondum vindicatos, ſive a Romano Pontifice ſolemni Beatificationis aut Canonizationis ritu in Sanctorum album relatos publice colere .... audent*. Etenim, juxta Divum Thomam 2. 2. *quæſt.* 92. *art.* 1. ſuperſtitio religioni opponitur, non quia plus exhibet cultus, quam vera religio, ſed quia vel eum impendit, cui minime convenit, vel modo, quo non eſt impendendus. Quamobrem, cum incolæ & habitatores Terræ Neti Syracuſanæ diœceſis ante Sedis Apoſtolicæ auctoritatem cultum publicum B. Conrado exhibuiſſent, dubitarent autem, ſe idcirco anathema incurriſse, aliaſque Eccleſiaſticas ſententias ac pœnas, ſummus Pontifex Leo X. priuſquam Beatitatis titulum Conrado impertiretur, commiſit Epiſcopo Syracuſano, ejuſve Generali Vicario, ut eos de hujuſmodi exceſſibus abſolveret forma Eccleſiæ conſueta; ut habetur ex ejus Brevi apud Bollandianos *ad diem* 19. *Februarii tom.* 3. *pag.* 160.

2 Item præter has aliæ ſunt impoſitæ pœnæ violatoribus decretorum, & Conſtitutionis Urbani VIII. de non cultu. Scilicet, ſi Clerici Regulares in his deliquerint, puniuntur ab Ordinariis, aut Inquiſitoribus privatione officiorum, *vocis activæ & paſſivæ, & ſuſpenſione a Divinis*: ſi autem Clerici Sæculares, plectuntur pariter ab iiſdem privatione officiorum, *ſuſpenſione a Divinis*, ab adminiſtratione Sacramentorum, & ab executione ſuorum Ordinum *reſpective*, & aliis etiam pœnis arbitrariis. Excuſores vero librorum ſine *proteſtationibus* in ſuperioribus recenſitis, ut & pictores Imaginum cum radiis, laureolis aut ſplendoribus pœnam ſubeunt amiſſionis tum librorum tum Imaginum, & puniri etiam poſſunt pœna pecuniaria, & corporali juxta criminis gravitatem. Hæc quippe leguntur in citatis ipſis decretis: *Ut autem præmiſſa diligentius obſerventur, univerſis & ſingulis tam Ordinariis, quam hæreticæ pravitatis Inquiſitoribus diſtricte præcipit, ut in ſua quiſque diœceſi vel provincia ſedulo pervigilet, ne ſine approbationibus*

prædi-

prædictis Imagines cum memoratis ſignis exponantur , aut miracula , revelationes , ac beneficia prædicta publicentur , aliave contra ſuperius diſpoſita fiant ; tranſgreſſores vero , ſi Regulares fuerint , privationis ſuorum officiorum , ac vocis activæ & paſſivæ , necnon & ſuſpenſionis a Divinis ; ſi vero Clerici Sæculares , privationis pariter ſuorum officiorum , ſuſpenſionis a Divinis , & ab adminiſtratione Sacramentorum , executioneque ſuorum Ordinum reſpective , aliiſque arbitrio prædictorum Ordinariorum , ſeu Inquiſitorum pro modo culpæ infligendis pœnis plectendo . Qui autem libros impreſſerint , aut Imagines pinxerint , ſculpſerint , ſeu quoquo modo effinxerint vel formaverint , ceterique artifices circa præmiſſa qualitercumque delinquentes prædicta omnia amittant , & inſuper pecuniariis , aliiſque etiam corporalibus pœnis , juxta criminis gravitatem , eorumdem Ordinariorum , ſeu Inquiſitorum arbitrio afficiantur : contrariis quibuſcumque non obſtantibus . Fuerunt quoque eadem confirmata in Brevi typis impreſſo inter generalia ipſa decreta : juxta quæ anno 1629. ſupremæ Inquiſitionis Congregatio ad graves pœnas damnavit nonnullos ex Clericis Regularibus Minoribus , qui in eccleſia S. Mariæ Majoris Neapolis ſuaſerunt & permiſerunt, ut cultus publicus exhiberetur Servo Dei Franciſco Caracciolo eorumdem Inſtituti Fundatori non adhuc beatificato , uti ſupra monitum fuit ; quod & præſtitit eadem Congregatio adverſus Patres Miniſtrantes Infirmis anno 1648. qui ſimiliter in civitate Neapolis feſtum Servi Dei Camilli de Lellis necdum beatificati (nunc verò canonizati) celebrarunt, ejuſque miracula propalarunt , Beatum eum appellantes , necnon ejuſdem ſtatuam exponentes cum phiala aſſerti miri liquoris .

3 Denique *nullitate* inſanabili laborarent proceſſus omnes & omnia Acta cauſæ Beatificationis & Canonizationis , in qua omiſſa eſſet conſtructio proceſſus auctoritate aut ordinaria , aut Apoſtolica ſuper non cultu , & in qua non eſſet de eo ſententia a Judice lata , atque a ſacra Congregatione approbata ; quemadmodum ex memorato Brevi Urbani VIII. inter decreta generalia formis impreſſo : *Omniaque & ſingula decreta hujuſmodi ab omnibus , ad quos ſpectat & in futurum quomodolibet ſpectabit , obſervari omnino præcipimus , ſub pœna nullitatis quarumcumque informationum , proceſſuum , ac interpretationis aliter , quam prævia ſupraſcripta præcognitione , inſtructorum , eorumque admiſſionis , publicationis , ac interpretationis ; ita ut earumdem informationum receptiones , proceſſuumve inſtructiones , necnon eorum admiſſiones ac publicationes & interpretationes habeantur pro non receptis non inſtructis non admiſſis non publicatis non interpretatis , eorumque amplius ratio aliqua nullatenus alicubi unquam haberi debeat .*

4 Ad hæc aliquando dubitatum fuit , an in cauſa Beatificationis & Canonizationis , in qua Fidei Promotor oſtenderit , non fuiſſe ſtatim paritum decretis , vel poſt eorum promulgationem retentas adhuc in altaribus Imagines Servi Dei neque beatificati neque canonizati , vel votivas adhuc tabellas ad ejus ſepulcrum appenſas ſuperfuiſſe , novumve poſt eadem decreta cultum publicum introductum ; an , inquam , hac in cauſa imponenda

fit

ſit pœna negationis audientiæ, ita ut non ſit in poſterum permittendus ad ulteriora progreſſus, licet Poſtulatores plene porro demonſtrent, dictum cultum ſublatum fuiſſe. Verum hodie quælibet ceſſat difficultas, tum quia pœna hæc non fuit abſolute & ſimpliciter in decretis expreſſa, tum quia decretorum violatio eatenus impedimento eſt cauſæ progreſſui, quatenus de cultus amotione nulla exhibetur certitudo: hæc enim eſt natura pœnæ, quæ imponitur pro contumacia, non pro crimine, ut ea ſcilicet ceſſet, ceſſante contumacia; ſicuti probat textus *in cap. Ex litteris, de Conſtitution. Quia tamen conſtitutum non fuit, ut in perpetuum hujuſmodi privatio perduraret; cum tam juris Canonici, quam noſtri moris exiſtat, ut is, qui propter contumaciam communione privatur, cum ſatisfactionem congruam exhibuerit, reſtitutionem obtineat; mandamus, quatenus ſupradictum Magiſtrum ſtatutis veſtris nunc humiliter parere curantem ad communionis veſtræ conſortium in Magiſtratibus admittatis.* Cui conſentit textus *in l. Sed etſi per Prætorem ff. Ex quibus cauſis Majores &c.* ubi: *Dum decreto Prætoris non obtemperat, juriſdictionem ei denegaverit*. Idem fuſe docet Pignatell. *conſ. 55. per tot., tom. 1.* Re vera plurimæ ſunt Beatificationis & Canonizationis cauſæ, in quibus non aliam ob rationem probatus fuit non cultus, progreſſuſque ad ulteriora factus fuit, quamvis in eis decretorum de non cultu violatio præceſſiſſet, niſi quia, quo tempore facta fuit petitio approbationis ſententiæ de eodem non cultu, ipſa jam decretorum violatio de medio ſublata fuerat. Quapropter nunc ſtat pro regula, quod cultus præteritus, dummodo tempore lationis ſententiæ non adſit, vel, ſi quidem adſit, amoveatur tamen, antequam ſententia ipſa ſuper non cultu confirmetur, minime impediat approbationem ejuſdem non cultus, & ſubſequentem ad ulteriora progreſſum. Ejuſmodi nempe fuerunt cauſæ Gebennen. S. Franciſci Saleſii, Valentina Servi Dei Andreæ Hibernon, Segobien. tunc Beati, nunc Sancti Joannis a Cruce, Papien. Servi Dei, nunc Beati Alexandri Sauli, Majoricen. Servæ Dei Catharinæ Thomaſiæ, Corduben. Servi Dei Joannis Baptiſtæ a Conceptione, Mediolanen. ſeu Veneta Servi Dei, nunc Beati Hieronymi Æmiliani, Salutiarum Servi Dei Juvenalis Ancinæ, Toletana Servæ Dei Mariannæ de Jeſu Ordinis Excalceatorum B. Mariæ de Mercede, alia Toletana Servæ Dei Mariannæ de Jeſu Tertii Ordinis S. Franciſci de Pœnitentia, item Toletana Servi Dei Alphonſi de Oroſco, Sancti Flori in Gallia Servæ Dei Agnetis a Jeſu, Neapolitana Servi Dei Franciſci Caraccioli, Romana Servi Dei, nunc Sancti Camilli de Lellis, & noviſſime Sancti Jacobi Goattemalæ Servi Dei Fratris Petri de Bettancur, necnon Polona Servi Dei Patris Andreæ Bobola. In his quippe omnibus & compluribus aliis ideo approbatus fuit non cultus, quia cultus, qui adfuerat, ante judicium de non cultu de medio ſublatus erat. Similiter & quærenti Archiepiſcopo Panormitano, an conficere deberet proceſſum ſuper non cultu in cauſa Servæ Dei Urſulæ Mariæ Santini, ſacra Congregatio die 27. Septembris 1687. reſcripſit, ut proceſ-

ſum

ſum conficeret, eo quia tabula depicta, quæ non cultui obſtare poterat, unde Archiepiſcopi dubitatio ortum duxerat, jam triennio ante amota fuerat. Item, quod potius eſt, in cauſa Neapolitana Servi Dei Pauli Cardinalis Buralis ſacra Congregatio utique approbavit non cultum; at mandavit tamen, ut decretum Poſtulatoribus non traderetur, niſi prius conſtitiſſet per publicum documentum, a quodam ſacello amotam fuiſſe Effigiem dicti Servi Dei; uti colligitur ex reſcripto dato die 18. Julii 1654. Demum in cauſa pariter Romana, ſeu Terracinen. Servi Dei Caroli de Setia eadem ſacra Congregatio reſpondit quidem pro non cultu; ſed pariter Cardinali cauſæ Relatori demandavit, ut vel moderari, vel removeri curaret epitaphium, quod ejuſdem Servi Dei ſepulcro appoſitum fuerat; ſicuti deſumere eſt ex decreto edito die 13. Martii 1700. Præterquamquod ſimilia contigerunt etiam in cauſa Corduben. Servi Dei Joannis Baptiſtæ a Conceptione 9. Julii 1678. Quin immo, ſi poſt approbationem non cultus, notitia ſuperveniat introductionis novi cultus, ſacrorum rituum Congregatio ſæpe memorata Poſtulatores moneri curat, ut ipſius cultus amotionem oſtendant, utpote cum ſine ea ulteriorem progreſſum cauſa non ſit habitura; quomodo factum fuit in cauſa Valentina S. Paſchalis de Baylon die 19. Februarii 1558. & in Segobien. S. Joannis de Cruce 3. Junii 1662. *Sacræ rituum Congregationi innotuit, in eccleſia Fratrum Carmelitarum Excalceatorum civitatis Toletanæ extructam olim fuiſſe quamdam Capellam in honorem Servi Dei Joannis a Cruce, & in ea expoſitam extitiſſe Imaginem ejuſdem Servi Dei, ac inſuper eamdem Imaginem Pariſiis excuſam cum radiis & ſplendoribus & cum titulo Beati, papyro impreſſam circumferri: & ſacra Congregatio de aſſenſu Sanctiſſimi, non ſuſpenſa diſcuſſione dubii ſuper virtutibus, mandavit, interim ſcribi Archiepiſcopo Toletano pro documentis remotionis Imaginis præfatæ, necnon exquiri laminam ejuſdem Imaginis, et Secretario ſacræ Congregationis conſignari; interim vero non debere conſignari decretum, niſi de more prædictis impletis. Die 3. Junii 1662.*

C A P U T XVII.

De caſu excepto a decretis Urbani VIII. in genere.

1 HUcuſque dictum ſuit de cauſis Beatificationis & Canonizationis procedentibus per viam non cultus: nunc dicendum eſt de aliis cauſis Beatificationis pariter & Canonizationis, quæ procedunt per viam extraordinariam caſus excepti. Urbanus enim VIII. in ſæpe allegatis decretis prohibuit quidem exhibitionem publici cultus iis, qui minime beatificati aut ab Apoſtolica Sede canonizati fuiſſent; verum illos excepit, qui colebantur ſive per communem Eccleſiæ conſenſum, ſive per immemorabilem temporis curſum, ſive per Patrum virorumque ſanctorum ſcripta, ſive denique temporis longiſſimi ſcientia ac tolerantia

Sedis Apoſtolicæ, vel Ordinarii; declarans, *quod per ſupradicta præjudicare in aliquo non vult neque intendit iis, qui aut per communem Eccleſiæ conſenſum, vel immemorabilem temporis curſum, aut per Patrum virorumque ſanctorum ſcripta, vel longiſſimi temporis ſcientia ac tolerantia Sedis Apoſtolicæ, vel Ordinarii coluntur*: quod & ratum habuit in Brevi decreta eadem confirmante. Scilicet id inſtar eorum eſt, quæ tempore Clementis VIII. fuerunt a Pontifice iſto ſuaſa Cardinalibus & Conſultoribus, qui intereſſe debebant Congregationi, ubi diſputandum erat de cultu erga non Beatificatos neque Canonizatos, ut in ſuperioribus enuntiavimus. Schedulæ ſiquidem dubiorum de eadem materia inſtitutorum Clemens addidit propria manu hæc verba: *Nolumus agere de his, pro quibus habentur diplomata Pontificum prædeceſſorum noſtrorum, neque de illis, qui ab immemorabili tempore ut Beati coluntur; ſed de recentioribus, & quid in poſterum ſervandum ſit*: quemadmodum refert P. Ceparius *in direct. Canonizat. lib. 2. cap. 5*. Ab his igitur exceptionibus, quæ in decretis Urbani leguntur, quæque (ut vidimus) a Clemente etiam VIII. antea excogitatæ fuerunt, ortum ducit via extraordinaria, quæ dicitur caſus excepti, per quam procedere debent Beatificationis & Canonizationis cauſæ, quæ progredi nequeunt per ordinariam non cultus: adeo ut, ſicuti Poſtulatores, quorum cauſæ per dictam non cultus viam progrediuntur, proceſſum ſuper eodem conficere, atque ab ordinario, vel delegato Judice ſententiam, in qua ipſe non cultus approbetur, ſubinde a ſacra Congregatione confirmandam reportare tenentur; ita, proportione ſervata, onus ſit Poſtulatorum, quorum cauſæ procedunt per viam caſus excepti, curare, ut conficiatur proceſſus ſuper eodem, necnon ut a Judice ordinario, vel delegato feratur ſententia, in qua pronuntietur, conſtare de caſu excepto a decretis Urbani, poſtea a ſacra ipſa Congregatione confirmanda. Sic plane ſe habent decreta generalia: *Particularis proceſſus cum ſubſequenti pronuntiatione Ordinarii, ſeu Apoſtolicæ Sedis Delegati ſicut præcedere debet ex forma prædictorum decretorum ſuper cultu non adhibito, ita etiam præcedere debet & ab eiſdem reſpective faciendus eſt, quando aliquis Poſtulator allegaret, ſe verſari in uno ex caſibus exceptuatis; nempe, quod cultus fuerit adhibitus ex indulto ſummorum Pontificum, vel permiſſione ſacræ Congregationis, vel per communem Eccleſiæ conſenſum, vel per immemorabilem temporis curſum, aut per Patrum virorumque ſanctorum ſcripta, vel longiſſimi temporis ſcientia atque tolerantia Sedis Apoſtolicæ, vel Ordinarii; ut ſemper appareat in primis, fuiſſe ſatisfactum ſupradictis decretis*.

2 Ex verbis autem modo recitatis deſumitur, plures eſſe caſus exceptos: unum videlicet, qui dicitur per communem Eccleſiæ conſenſum; alterum, qui per indultum ſummi Pontificis; tertium, qui per ſacræ Congregationis permiſſionem; quartum, qui per Patrum & virorum ſanctorum ſcripta; poſtremum, qui per immemorabile vel longiſſimum tempus. Porro, quod attinet ad uſum in hiſce Beatificationis & Canonizationis

tionis cauſis receptum, is eſt, qui ſequitur. Primo fit ab Ordinario proceſſus ſuper fama virtutum ac miraculorum, & petitur *ſignatura Commiſſionis* juxta ea, quæ in ſuperioribus dicta ſunt. Deinde, ſi factus fuerit ab Ordinario proceſſus ſuper caſu excepto, ab eodemque lata ſit de ipſo ſententia, proponitur in ſacra Congregatione ordinaria dubium: *An ſententia Judicis ordinarii ſuper caſu excepto ſit confirmanda, vel infirmanda*: ſi confectus vero non ſit ab Ordinario proceſſus ſuper caſu excepto, petuntur *litteræ remiſſoriales* pro ejuſdem confectione auctoritate Apoſtolica; tum, eodem abſoluto, &, prout mos eſt, aperto, proponitur in ſacra ipſa Congregatione ordinaria dubium: *An ſententia Judicis delegati ſuper caſu excepto ſit confirmanda, vel infirmanda*. Poſtremo, ſcribente Fidei Promotore tum contra validitatem, tum contra *relevantiam* proceſſus, Procuratoribus autem & Advocatis reſpondentibus, ſi excitatæ difficultates ſublatæ fuerint, ſacra Congregatio reſpondet vel pro confirmatione ſententiæ, vel quod ſufficienter conſtat de caſu ab Urbani decretis excepto: quo ſacræ Congregationis reſponſo a ſummo Pontifice comprobato, abſolutum dicitur ſuper caſu excepto judicium. Sed & aliquando Poſtulatores inſtant, ut decretum ſacræ Congregationis a ſummo Pontifice, Secretario intercedente, approbatum confirmetur per litteras Apoſtolicas in forma Brevis: quod profecto, etſi petentibus denegari minime conſuevit, non eſt tamen de ſubſtantia, ſed ad majorem tantum ſolemnitatem. Re enim ipſa ejuſmodi Brevibus, quorum nonnulla infra referentur, ſemper apponitur clauſula, *ſalva tamen auctoritate Congregationis ſacrorum rituum*: ſcilicet ut oſtendatur, per novam confirmationem in forma Brevis nihil rei additum fuiſſe pertinens ad ejuſdem ſubſtantiam, quæ idcirco ſemper, novis advenientibus circumſtantiis, poteſt ab eadem ſacra Congregatione ad novum examen revocari; verum additam tantummodo fuiſſe externam ſolemnitatem.

3 Dictum eſt autem, ſacram Congregationem reſpondere, aut confirmandam eſſe ſententiam, aut ſatis conſtare de caſu excepto; quia, cùm aliquando contingat, ut ipſa ſententia confirmari nequeat, ex Actis verò ſive ex proceſſu conſtet, cauſam verſari inter exceptas a decretis Urbani, tunc, ulteriores expenſas evitandi gratia, inaneſque in ea facti ſpecie circuitus, ſacra Congregatio ſane abſtinet a confirmatione ſententiæ, ſed Actis nihilominus inhærendo pronuntiat, ita conſtare de caſu excepto, ut ad ulteriora progreſſus fiat. Prætermiſſis quippe exemplis, quæ ex infra allegandis decretis deſumi poterunt, id colligere licet ex reſponſis ſacræ Congregationis in Bononien. tunc Beatæ, nunc Sanctæ Catharinæ de Bononia 1. Februarii 1649. in Neapolitana tunc Beati, nunc Sancti Andreæ Avellini 24. Auguſti 1652. in Valentina tunc Beati, nunc Sancti Ludovici Bertrandi, & in Florentina tunc Beatæ, nunc Sanctæ Mariæ Magdalenæ de Pazzis 1. Aprilis 1662. Veruntamen, ne quid intactum relinquamus, non erit inopportunum hic adnotare, quod utique juxta

Digitized by Google

hodiernam conſuetudinem ſemper conficitur proceſſus ſuper caſu excepto a Judice ordinario, vel delegato; ſed juxta morem antiquiorem conficiebatur is etiam interdum a Cardinali cauſæ Relatore, citato Fidei Promotore, ut habetur ex decretis editis in Florentina tunc Beati, nunc Sancti Philippi Benitii 26. Auguſti, & in Valentina tunc Beati, nunc Sancti Paſchalis de Baylon 3. Octobris 1645. Pariter adnotare licet, quod ſecundum uſum hodiernum ſententia ſuper caſu excepto fertur quidem a Judice ordinario, vel delegato, & deinde a ſacra Congregatione confirmatur; verum ſecundùm ritum antiquiorem ſententia ipſa pronuntiabatur item a Cardinali cauſæ Relatore, poſtea ab eadem ſacra Congregatione confirmabatur, ut ex decretis emanatis in cauſa Valentina tunc Beati, nunc Sancti Thomæ de Villanova 25. Septembris 1649. in Sulmonen. ſeu Aprutina tunc Beati, nunc Sancti Joannis a Capiſtrano 3. Decembris 1650. in Salamantina tunc Beati, nunc Sancti Joannis a Sancto Facundo 23. Septembris 1651. & in Cortonen. tunc Beatæ, nunc Sanctæ Margaritæ de Cortona die 17. Martii 1653. quod poſtremum ad illuſtrandum ritum antiquiorem hic plane exponitur.

Facto proceſſu per Eminentiſſ. & Reverendiſſ. Dominum Cardinalem Coſtagutum deputatum in cauſa Canonizationis Servæ Dei Beatæ Margaritæ de Cortona Monialis Tertii Ordinis S. Franciſci de Pœnitentia ſuper caſu excepto a decretis ſel. record. Urbani VIII. in ſanctiſſima Inquiſitione ſuper non cultu editis, citato & audito R.P.D. Fidei Promotore, ac prævia relatione probationum coram ipſo Eminentiſſimo factarum, necnon jurium productorum ac reſpective repetitorum., exemplar decreti in ſacra Congregatione, præſente ſanctæ Fidei Promotore, Eminentia ſua legit, & facto mihi Secretario ejuſdem ſacræ Congregationis conſignavit tenoris ſequentis, videlicet,,

Cortonen. Canonizationis Servæ Dei Beatæ Margaritæ de Cortona Monialis Tertii Ordinis S. Franciſci de Pœnitentia.

VIſis per nos Commiſſione manu Sanctiſſimi ſignata in Actis producta ſub die 10. Julii 1645. necnon decreto deputationis noſtræ in Relatorem cauſæ in vim dictæ Commiſſionis facta per ſacram rituum Congregationem ſub die 22. ejuſdem menſis: viſis inſtrumentis mandatorum procuræ fact. per civitatem & homines Cortonæ, ac Religionem S. Franciſci de Obſervantia in Actis product. & rogat. reſpective: viſiſque duabus litteris Apoſtolicis ſub plumbo expeditis, videlicet alt. ſel. record. Leonis Papæ X. ſub datum Florentiæ anno Incarnationis Dominicæ 1515. anno ejus tertio, conceſſionis, quod in civitate & diœceſi Cortonen. præfata Margarita ſine alicujus demeriti, ſeu idololatriæ, aut infamiæ labe, ſeu ſcrupulo conſcientiæ a quibuſcumque Chriſtifidelibus publice et privatim coli, necnon in eccleſia S. Margaritæ feſtum ejuſdem Margaritæ cum ſolemnitate et Officio unius Sanctæ nec Virginis nec Martyris ſub die 22. Februarii, donec ad Canonizationem ipſius B. Margaritæ proceſſum fuerit, celebrari libere & licite valeret, Or-

dinarii

dinarii ſeu cujuſvis alterius licentia ſuper hoc minime requiſita ; & nihilominus, ut Chriſtifidelium devotio ad eamdem B. Margaritam peramplius augeatur, ac eorumdem Fidelium animarum ſaluti ſanctioſius conſulatur, de omnipotentis Dei miſericordia, & BB. Petri & Pauli Apoſtolorum ejus auctoritate confiſi, omnibus & ſingulis utriuſque ſexus Chriſtifidelibus vere pœnitentibus & confeſſis, ſeu confitendi propoſitum habentibus, qui poſt præſentem annum eccleſiam S. Margaritæ prædictam in dicto feſto Cathedræ B. Petri a primis Veſperis reſpective ad occaſum ſolis ejuſdem feſti incluſive devote viſitaverint annuatim, & ad illius reparationem & manutentionem, ac paramentorum & ornamentorum Divino cultui in ea neceſſariorum ſulcimentum manus adjutrices porrexerint, ducentos annos & totidem quadragenas de injunctis eis pœnitentiis miſericorditer in Domino relaxavit : & altera fel. record. Urbani VIII. ſub datum Romæ apud S. Petrum anno Incarnationis Dominicæ 1623. Pontificatus ſui anno primo, indultum, & deſuper confectas litteras hujuſmodi ad omnes & ſingulas perſonas tam viros quam mulieres nunc & pro tempore exiſtentes ejuſdem Ordinis S. Franciſci, earumque eccleſias tam intra Italiam quam extra eam ubicumque conſiſtentes, ita quod ex tunc de cetero in perpetuis futuris temporibus poſſint hujuſmodi feſtum dictæ B. Margaritæ in earum eccleſiis hujuſmodi quotannis dicta die 22. Februarii cum Officio nec Virginis nec Martyris celebrare, & eamdem B. Margaritam privatim & publice venerari libere & licite poſſint & valeant, Apoſtolica auctoritate prædicta extendit, ac extenſum & extenſas ex tunc eſſe & fore ; dictas perſonas deſuper a quoquam quovis prætextu, colore, vel ingenio moleſtari, perturbari, aut quoquo modo impediri nullatenus unquam poſſe, necnon quidquid ſecus ſuper his a quoquam quavis auctoritate ſcienter vel ignoranter contigerit attentari, irritum & inane dicta auctoritate decrevit ; non obſtantibus præmiſſis, ac, quatenus opus ſit, regula ipſius Urbani de gratiis ad inſtar non concedendis, aliiſque quibuſcumque Conſtitutionibus & ordinationibus Apoſtolicis, necnon omnibus illis, quæ dictus Leo prædeceſſor in dictis litteris voluit non obſtare, ceteriſque contrariis quibuſcumque : viſis citationibus legitime contra R.P.D. Promotorem Fidei executis, aliiſque viſis videndis & conſideratis conſiderandis, & facto prius verbo in Congregatione hodie habita, eodem Domino Promotore Fidei citato audito & præſente, dicimus decernimus et declaramus, conſtare dictæ B. Margaritæ de Cortona cultum exhibitum fuiſſe et ad præſens exhiberi ex dictis indultis Apoſtolicis, et propterea hujuſmodi caſum comprehendi inter exceptos a decretis ſanctiſſimæ Inquiſitionis ab Urbano VIII. ſuper non cultu editis, et ideo conſtare de caſu excepto ex dictis indultis Apoſtolicis. Et ita dicimus decernimus et declaramus non ſolum præmiſſo, verum etiam omni alio meliori modo &c. Hac die 8. Februarii 1653.

Ita pronuntiavi Ego V. Cardinalis Coſtagutus.

Quibus peractis, decretum præfatum fieri poſſe, ſacrorum rituum Congregatio cenſuit hac die 8. Februarii 1653. illudque ex nunc, prout ex tunc, unanimi conſenſu approbavit, ſi Sanctiſſimo Domino noſtro placuerit ; prout, facta relatione per Eminentiſs. et Reverendiſs. Dominum Cardinalem Cornelium Præfectum, Sanctitas ſua annuit die 17. Martii 1653.

4 Di-

4 Diximus quoque, juxta hodiernam conſuetudinem & prout fert decretorum ſignificatio, neceſſe eſſe, ut conficiatur peculiaris proceſſus ſuper caſu excepto, utque ſententia proferatur a Judice ordinario, vel delegato ſuper eodem. Quod tamen non ſervatur duobus in caſibus, quorum alter eſt, ſi *diſpenſatione* Poſtulatores abſolvantur ab onere proceſſum peculiarem conficiendi, & reportandi a Judice ordinario, vel delegato ſententiam; tunc enim ſacra Congregatio pronuntiat ſuper caſu excepto, non obſtante defectu peculiaris proceſſus & ſententiæ memoratæ. Quod ſi in cauſa extent proceſſus confecti ante decreta Urbani VIII. ſuper virtutibus, Martyrio, aut miraculis, in quibus inſint etiam probationes caſus excepti, ut puta quibus inſerta ſint Brevia ſummorum Pontificum, qui cultum conceſſerunt, probationeſve, quæ plene demonſtrent, cultum fuiſſe a tempore immemorabili perſonæ, de qua agitur, exhibitum, tunc (ut alibi adhuc videbimus) parcendi cauſa impenſis, temporiſque jacturæ, ſummus Pontifex aliquando in ſignatura Commiſſionis benigne indulget, ut ſine ope novi peculiaris proceſſus, & ſine latione ſententiæ Judicis ordinarii, vel delegati; ideoque dependendo tantum ab antiquioribus prædictis proceſſibus, libere diſputetur ac reſolvatur a ſacra Congregatione dubium, *An conſtet de caſu ab Urbani VIII. decretis excepto*.

5 Alter caſus eſt, quando Poſtulatores contendunt, cauſam verſari inter exceptas a decretis Urbani VIII. minime quidem ratione temporis immemorabilis, ſed ratione cultus conceſſionum a ſummis Pontificibus, aut a ſacra Congregatione factarum: nec enim tunc etiam opus eſt peculiari proceſſu ſuper caſu excepto, ſive ſententia Judicis ordinarii, vel delegati; verum ſatis tantum eſt, ut in forma authentica exhibeatur aut Breve Pontificium, aut ſacræ Congregationis decretum a ſummo Pontifice approbatum, atque a ſacra Congregatione feratur decretum ſuper caſu excepto. Sic nempe ad correctionem antiquioris ritus, juxta quem conſtruebatur proceſſus peculiaris ſuper caſu excepto etiam in prædicta facti ſpecie, ſtatutum fuit inſtar regulæ generalis in decreto edito die 27. Maji 1645. Propoſito namque dubio, *An in jam Beatificatis a ſancta Sede requiratur proceſſus ſuper non cultu, vel ſuper caſu excepto, vel potius ſatis ſit producere Breve Beatificationis*, reſponſum fuit, *In jam Beatificatis a ſancta Sede non requiri proceſſum ſuper caſu excepto; ſed, ſignata Commiſſione & productis inſtantiis, ſatis eſſe producere Breve Beatificationis, & poſtea decretum ſacræ Congregationis extendere*. Quapropter in cauſa tunc Beati, nunc Sancti Felicis a Cantalicio, quæ paulo poſt dictum decretum in ſacra Congregatione propoſita fuit, exhibitis tantummodo Brevibus Urbani VIII. quibus facta fuerat ejus cultus conceſſio, & ideo abſque eo quod peculiaris ullus proceſſus ſuper caſu excepto confectus eſſet, de caſu ipſo excepto reſponſum fuit; quemadmodum liquet ex ſequenti decreto.

Viſis per nos Commiſſione manu Sanctiſſimi ſignata, & decreto Congregationis noſtræ in vim dictæ Commiſſionis facto per ſacrorum rituum Congregationem, necnon

Digitized by Google

necnon ſimili decreto a Sanctiſſimo confirmato, quod coram nobis procederetur ad probationem caſus excepti a decretis Urbani VIII. Viſis litteris ejuſdem Urbani VIII. in forma Brevis, quibus conceditur, ut Felix a Cantalicio Ordinis S. Franciſci Capuccinorum Beatus nuncupetur, atque Officium & Miſſa de eo in die ſui obitus a Fratribus ſui Ordinis certis locis, Romæ vero etiam a confluentibus, recitari & celebrari reſpective poſſint, aliiſque ſimilibus litteris extenſionis conceſſæ ad univerſos Fratres dicti Ordinis ubique exiſtentes, & ad Sacerdotes confluentes: viſiſque citationibus legitime executis contra R. P. D. Promotorem Fidei, aliiſque viſis videndis & conſideratis conſiderandis, & facto verbo, eodem R. P. D. Promotore Fidei præſente, in Congregatione hodie habita, dicimus decernimus & declaramus, conſtare, prædicto B. Felici a Cantalicio cultum exhibitum fuiſſe & ad præſens exhiberi ex indultis Apoſtolicis, & propterea hujuſmodi caſum comprehendi inter exceptos in decretis ſanctiſſimæ Inquiſitionis ſuper non cultu editis ab eodem Urbano VIII. & eiſdem decretis ſufficienter ſatisfactum fuiſſe & eſſe. Et ita dicimus decernimus & declaramus non ſolum præmiſſo, verum etiam omni alio meliori modo.

Et Eminentiſſimi Patres ſacrorum rituum Congregationi præpoſiti, prædictis auditis & perpenſis, cenſuerunt, decretum præfatum poſſe fieri juxta formam dictæ minutæ, quod ex nunc pro tunc unanimiter approbarunt, ſi Sanctiſſimo placuerit. Et, facta Sanctiſſimo de prædictis relatione per Eminentiſſimum Dominum Cardinalem Capponium Præfectum, Sanctitas ſua annuit. Die 9. Decembris 1645.

6 Dum fungebar munere Fidei Promotoris, actum itidem fuit de eodem articulo in cauſa tunc Beati, nunc Sancti Aloyſii Gonzagæ. Prætendentibus enim Poſtulatoribus approbationem caſus excepti ex indultis a Romanis Pontificibus per ſimplicem horum exhibitionem, nullo confecto peculiari proceſſu, nec ulla ſuper eodem a Judice ordinario, vel delegato lata ſententia, obtentu modo memorati decreti editi anno 1645. oppoſui, decretum ipſum ſibi vindicare locum tantum in Beatificatis Beatificatione formali, hoc eſt cauſa ſecundum juris ſolemnitatem cognita, & prævia diſcuſſione virtutum ac miraculorum, minime vero in Beatificatis Beatificatione *æquipollenti* per cultus videlicet conceſſionem, cauſa non cognita ſolemniter. Addidi etiam uniformem obſervantiam. Namque in cauſis SS. Margaritæ de Cortona, Catharinæ de Bononia, & Agnetis de Monte Politiano, itemque S. Peregrini Latioſi, in quibus cultus ex indultis præceſſerat, ſed cauſa ſecundum juris ſolemnitatem non cognita, probatus fuit caſus exceptus per proceſſum peculiarem, & prævia ſententia Judicis ordinarii, vel delegati; excepta cauſa S. Margaritæ, in qua lata non fuit ſententia, eo quia juxta conſuetudinem ſupra indicatam tunc ſententia ſuper caſu excepto pronuntiabatur a Cardinali cauſæ Relatore. Verum, ſtrenue reſpondentibus iiſdem Poſtulatoribus primo, decretum anni 1645. loqui de Beatificatis, Beatificatos autem tam eſſe, qui *formaliter*, quam qui *æquipollenter* Beatificationis conceſſionem conſecuti

cuti ſunt; ſecundo, eamdem rationem in utroque caſu vigere, cum utrobique exhibitio indulti in forma authentica ſine ope peculiaris proceſſus uno oculi ictu patefaciat, cauſam verſari inter exceptas ab Urbani decretis, cultumque exhiberi ex Pontificiis ipſis indultis; tertio, peculiarem proceſſum confectum fuiſſe in cauſis SS. Catharinæ, & Margaritæ, quia ſic mandatum fuerat in earum Commiſſionibus expeditis ante prædictum annum 1645. eumdemque peculiarem proceſſum una cum ſententia Judicis ordinarii, vel *reſpective*, delegati præceſſiſſe in cauſis S. Agnetis, & S. Peregrini, propterea quod Poſtulatores earum caſum exceptum conſtituerunt non tam in indultis a Romanis Pontificibus, quam in cultu immemorabili, qui certe ſine formali proceſſu probari nequit. Rationes iſtæ placuerunt ſacræ Congregationi, quæ idcirco die 23. Septembris 1724. in eadem S. Aloyſii cauſa, nullo prævio proceſſu peculiari, & ſine ſententia Judicis ordinarii, vel delegati, in ſequelam ſæpe citati decreti editi anno 1645. caſum exceptum ex indultis Apoſtolicis approbavit.

7 Hucuſque adducta quantum ad Dei Servos, vel Beatos, quorum cauſæ ad Canonizationem tendunt, quidem valent: verum, quid dicendum erit de illis Dei Servis, vel Beatis, qui ſunt in poſſeſſione cultus immemorabilis, qui nacti ſunt indulta a Pontificibus, aut a ſacra Congregatione, quive coluntur, Patribus approbantibus aut viris ſanctis ſuis in ſcriptis, abſque eo quod ullus ſit, qui pro eorum Canonizatione inſtet? Neceſſe ne erit propterea, ut hi propria in cultus poſſeſſione permaneant, *Commiſſionem* ſignari, procesſum confici, ferri ſententiam, necnon a ſacra Congregatione ſententiam ipſam approbari; & ita ſane, ut, hiſce haud concurrentibus conditionibus, cultus eorumdem ſit amovendus? Porro crederem, omnimoda negatione eſſe reſpondendum. Etenim ſan. mem. Urbanus VIII. in ſuis decretis editis anno 1625., ut tolleret abuſus, prohibuit quidem cultum publicum erga Dei Servos non beatificatos neque ab Apoſtolica Sede canonizatos; ſed ſimul proteſtatus eſt, ſe nullum præjudicium afferre iis voluiſse, qui vel per communem Eccleſiæ conſenſum, vel per immemorabilem temporis curſum, vel per Patrum virorumque ſanctorum ſcripta, vel longiſſimi temporis ſcientia ac tolerantia Sedis Apoſtolicæ, aut Ordinarii jam colebantur: & in Brevi decreta eadem confirmante, emanato anno 1634. addidit, peculiarem procesſum eſse conficiendum, ſententiam ſuper caſu excepto eſse ferendam, hujuſque confirmationis auctoritatem ab Apoſtolica Sede obtinendam eſse, ſicut & clarius ſignificavit in aliis ſubſequenter factis decretis, quorum verba in ſuperioribus relata ſunt; quæ tamen additiones factæ fuerunt tantum pro directione cauſarum Canonizationis, nec unquam ea mente Pontifex fuit, ut cultus erga eos amoveretur, qui in aliquo ex caſibus exceptis verſantur, & de quorum Canonizatione nemo eſt qui cogitet, niſi prius fuerit ſignata Commiſſio, confectus peculiaris procesſus, ſententia lata, eademque a ſacra Congregatione confirmata. Ad hæc, ſi ſecus ratiocinari quis vellet, magnæ profecto ſequerentur abſur-

Digitized by Google

abſurditates & ſcandala fere intolerabilia. Etenim, ut nemo ignorat, in omnibus propemodum Catholici orbis diœceſibus plerique Dei Servi, atque Beati cultum publicum nanciſcuntur ſive ratione immemorabili, ſive propter indulta a ſummis Pontificibus, abſque eo quod ſignata fuerit unquam Commiſſio, aut ullus unquam confectus fuerit peculiaris proceſsus, ſententiave lata ſuper caſu ab Urbani decretis excepto; de quorum cultu removendo ſi agi vellet, aut id nequaquam obtineretur, aut ſaltem non ſine magnis perturbationibus & offendiculis. Denique, tempore, quo ipſe Fidei Promotoris munus obibam, poſt amotionem nonnullarum inſolitarum Imaginum præſeferentium Sanctum quemdam Liberatum de Lauro, ſacra Congregatio juſſit, proceſſum confici ſuper ejus cultu immemorabili; ſubinde vero, jam lata ab Ordinario ſententia, negotioque ad eamdem ſacram Congregationem remiſſo, quia mihi uti Fidei Promotori pro ſignatura Commiſſionis inſtanti reſponſum a Poſtulatoribus fuit, ſe tantum ſupplicare pro cultu non amovendo, nolle autem proſequi cauſam Canonizationis, ſacra ipſa Congregatio (ut infra latius demonſtrabitur) re vera a Commiſſionis ſignatura abſtinuit, nihil eſſe innovandum reſpondit, & tantummodo confirmavit antecedentia decreta, quibus inſolitæ quædam atque irreverentes Imagines ejuſdem S. Liberati vetitæ fuerant. Ex hac facti ſerie bene deſumitur, ſolemnitates additas de ſignatura Commiſſionis, de peculiari proceſſu, de latione ſententiæ, de ejuſque confirmatione tantum ordinem cauſarum Canonizationis reſpicere, ideoque minime neceſſarias eſſe ad conſervandum cultum erga Dei Servos, qui eum obtinuerunt aut ex indultis Apoſtolicis, aut ex ſequela immemorabilis temporis. Nempe, ad hos quod attinet, ſolummodo Ordinariorum onus eſt invigilare, ſint ne vere in aliquo ex caſibus ab Urbani decretis exceptis, hoc eſt an cultus eorum ſit re ipſa immemorabilis, præſteturve dependendo ex indultis a ſancta Sede, aut ex ſcriptis Patrum virorumque ſanctorum: tum, quatenus viderint, cultum eis exhiberi, & caſum eſſe inter exceptos ab Urbano VIII., de eo abolendo cogitare nequaquam debebunt; & poterunt etiam, ſervatis ſervandis, præſertim vero forma ſtatuta a Concilio Tridentino *ſeſſ.* 25. *de invocat. venerat. & Reliq. SS.* ſententiam ferre, quæ in hiſce circumſtantiis non indiget confirmatione Apoſtolica. Id teſtatur Matta *de canonizat. SS. part.* 4. *cap.* 23. *num.* 21. ubi: *Quæres quintò, utrum ſententia lata ab Ordinario ſuper caſu excepto indigeat confirmatione Apoſtolica? Et breviter reſpondeo cum diſtinctione, videlicet: Si non agatur de procedendo ad ulteriora in Canonizatione, ſed tantum lata ſit ad effectum non removendi, & cultum immemorabilem continuandi, non indigere confirmatione; quia hoc nullibi cautum reperitur. Si vero inſtetur, procedi ad ulteriora pro Canonizatione vel Beatificatione, eſſe omnino neceſſariam confirmationem Apoſtolicam; ut conſtat ex diſpoſitione decretorum, & obſervatur in praxi.* Præterquamquod docuerat idem Matta *eod. loc. num.* 16. Superiores, & Cuſtodes eccleſiarum non teneri inſtare coram Ordinario, vel Sede Apoſtolica pro declaratione

cultus immemorabilis, quando agitur tantum de eodem minime removendo, niſi forte quid cultui opponatur, & ejus amotio prætendatur; ſecus ac, cum progredi intenderent ad formalem Canonizationem; tunc quippe pro ipſa caſus excepti declaratione inſtare utique tenerentur. Si vero iidem Ordinarii comperirent, in ſua diœceſi cultum exhiberi alicui Dei Servo non beatificato neque canonizato, atque adeo pro quo nullus militaret ex caſibus exceptis in decretis Urbani VIII., in eo facti modo caute procedendo, poſſent negotium ad Sedem Apoſtolicam deferre; quæ profecto, nulla prævia ſignatura Commiſſionis, nec ulla intercedente Ordinarii ſententia, decernere deberet, ſit ne perſeverandum in ejuſdem cultus exhibitione, an ab eadem abſtinendum. Quod ſi dicatur, rem aliter ſe habuiſſe in cauſa S. Liberati de Lauro, utpote in qua & reſponſum fuit pro ſignatura Commiſſionis, & minime defuit ſententia Ordinarii, quamvis ageretur de cultu tantum non amovendo: reponi nihilominus poteſt, ea poſtea in cauſa re vera nunquam ſignatam fuiſſe eamdem Commiſſionem, mandatum etiamſi fuerit nonnullas ob rationes alibi referendas, ut ſignaretur; ſacram quoque Congregationem tunc cognoviſſe, non eſſe abſolute & ſimpliciter neceſſariam ipſam Commiſſionis ſignaturam, quando agitur ſolum de cultu non amovendo, abſque intentione progrediendi ad ulteriora, hoc eſt ad Canonizationem; injunctum item fuiſſe Ordinario, ut proceſſum conficeret, quo ejus juriſdictio excitaretur, quippe cujus exercitium tum erat neceſſarium, cum dubitaretur, an cultus S. Liberati de Lauro non beatificati neque canonizati eſſet inter caſus ab Urbano VIII. exceptos; latam demum fuiſſe ſententiam ab Ordinario ſuper cultu immemorabili, quod ipſi ex antea dictis facere licet; at eam tamen a ſacra Congregatione minime confirmatam fuiſse, cum tantummodo, nihil eſse innovandum, reſponderit: ſiquidem juxta doctrinam Mattæ paulo ante expoſitam Ordinarii ſententia ſuper cultu immemorabili nulla indiget confirmatione Apoſtolica, quando non agitur de Canonizatione impetranda, ſed de cultu tantum non removendo.

CAPUT XVIII.

In quo antea dicta comprobantur exemplis.

1 INnumera porro præſto eſſent exempla, quibus, quæ hucuſque dicta ſunt, confirmarl poſſent: verum nonnulla tantum indicaſſe ſat erit, quæ ex Anconitana diœceſi colligere licet, necnon ex Bononienſi, ad cujus regimen ab Anconitana tranſlati olim fueramus.

2 In Cathedrali Anconitana eccleſia magna in capſa reconditum eſt corpus S. Liberii ſeu Oliverii, qui eſt inter Anconæ Patronos, cujuſque meminerunt Petrus Galeſinius *in Martyrol.* Petrus Equilinus *in cat. lib.* 11. *cap.* 155. & Ferrarius *in cat. SS. qui in Martyrol. Rom. non ſunt, ad diem* 27. *Maji.* Acta quædam

dam apocrypha referunt, Joannem Armeniæ Regem potentiſſimum, cui in ipſa Armenia parebant viginti quatuor Reges diademate coronati, prælio victum fuiſſe; Liberium autem ejus filium tunc aufugiſſe, ut ſepulcrum Domini, Apoſtolorum Petri & Pauli, & S. Jacobi viſitaret; quare a nonnullis peregrinis Armeniis Romam petentibus prope Anconam deprehenſum fuiſſe, ubi eremitidem vitam elegerat, & ubi ſtatim magna infirmitate correptus, aſſumpto Cruciferorum habitu, pie in Domino obiit, & poſt obitum miraculis claruit. Aliquos hinc ex peregrinis ad corporis cuſtodiam remanſiſſe, narrando proſequuntur, at alios Armeniam rediiſſe, ut Regem de filii interitu certiorem facerent: hunc vero, ea re cognita, ſupplices preces S. Gregorio Magno adhibuiſſe, ut cadaver ſibi traderetur; ſed renuente Pontifice, Armenios, qui pro corporis cuſtodia ſubſtiterant, ſua ſpe fruſtratos diſceſſiſſe, ideoque corpus fuiſſe conditum in loco, qui hodie dicitur *Peneclaria*: demum, poſtquam Attila Anconitanæ urbis ſuburbana vaſtavit, cum ſubter rudera ſanctum corpus diu latuiſſet, concludunt, Liberium ſive Oliverium cuidam Religioſæ feminæ per viſum mandaſſe, ut ab Epiſcopo Thraſone determinato in loco fieret ſui corporis perquiſitio; quo invento, & non ſine miraculis delato ad ſacellum S. Laurentii, quod erat de jure cujuſdam Matronæ præpotentis, & totius Piceni dominæ, nomine Maximillæ, fuiſſe tandem in ſacelli loco ædificatam Cathedralem eccleſiam, ubi honorifice corpus ipſum reconditum fuit, & uſque in præſens aſſervatur. Verum mirum eſt, quot argumentis, quot conjecturis, quotque validiſſimis probationibus eorumdem Actorum ſinceritas impugnetur a Bollandianis *ad diem 27. Maji pag.728. & ſeqq. tom.6.*; quorum poſtea probabilis opinio eſt, Liberium ſive Oliverium filium potius fuiſſe Haythonis Armeniæ Regis; eumque, quoniam coronari nunquam voluit, aſſumpto prius Fratrum Minorum habitu, Fratrem Joannem appellatum eſſe; deinde peregrini ſpecie prope Anconam Gregorii X. tempore occubuiſſe, ejuſque corpus non diu poſt mortem propter ſanctitatis exiſtimationem in novam Cathedralem eccleſiam tranſlatum fuiſſe: eamque opinionem roborant auctoritate Actorum S. Gerii Patroni Montis Sancti & filii Comitis Lunelli in provincia Occitania, qui ſæculo XIII. Romam profectus, & inde Anconam iter inſtituens, ut, ſocio ſibi adjuncto S. Liberio, ad tranſmarina loca pergeret, mortuus eſt, antequam ad eum perveniret. Sanctus hic Liberius ſeu Oliverius, unus eſt ex illis, qui nunquam beatificati fuerunt, aut ab Apoſtolica Sede canonizati. Nihilominus, quia de ejus cauſa ad Canonizationem promovenda nemo unquam cogitavit, deque ejus cultus antiquitate una cum virtutum atque miraculorum fama nulla unquam mota fuit controverſia, cultum obtinet in civitate Anconitana ab immemorabili tempore cum Officio ac Miſſa de communi Confeſſoris non Pontificis, abſque eo quod ſignata unquam fuerit *Commiſſio*, ullave acceſſerit ſuper ipſo immemorabili cultu Ordinariorum ſententia.

3 In eadem Cathedrali eccleſia ad publicam venerationem expoſitum

eſt corpus B. Antonii Fatati. Fuit hic Canonicus ejuſdem Cathedralis anno 1431. tum Vicarius Generalis Epiſcopi Senenſis, deinde Commiſſarius Eugenii Papæ IV. pro Decimis colligendis in ditionibus Senenſi, ac Lucenſi, poſtea a Nicolao V. Canonicus baſilicæ Vaticanæ, ejuſdemque baſilicæ Vicarius conſtitutus eſt. Ad hæc elatus ad Epiſcopatum Aprutinum, officium Clerici Cameræ Apoſtolicæ, Quæſtoris, & Gubernatoris Piceni, necnon Conſiliarii Alphonſi Regis Neapolitani laudabiliter exercuit. Ad ſummum autem Pontificatum evecto Pio II., nedum Commiſſarii Generalis in tota Eccleſiaſtica ditione pro Decimis colligendis munere honeſtatus eſt, ſed etiam Epiſcopatu civitatis Anconitanæ, quæ erat ipſius patria. Poſt obitum Pii in ejus Epiſcopali palatio, qui contigit, cum Pius idem Anconam acceſſiſſet pro expeditione, quam paraverat, ut Palæſtinam recuperaret, præterea a Paulo II. Bononiam ille miſſus eſt, ut Quæſtoris Apoſtolici provinciam adminiſtraret: quemadmodum ex authenticis documentis, quæ adhuc extant in archivo Dominorum de Fatatis, pluries ipſe recognovi. Denique ſub Sixto IV. vitam cum morte commutavit anno 1484. & ejus corpus fuit in Cathedrali de more ſepultum. Sed anno 1529. admonitu cujuſdam peregrini, qui ſibi per viſum nuntiatum aſſeruit, corpus in locum honorabiliorem eſſe transferendum, ut civitas liberaretur a peſte, quæ in ea graſſabatur; repoſitum fuit ſub altari, in quo ab antiquo tempore erant Reliquiæ, & in quo Miſſæ celebrabantur; ad quod porro magnus concurſus per continuatam multorum annorum ſeriem factus eſt exhibendæ venerationis cauſa tum Reliquiis, tum ipſi corpori. Circa annum autem 1627. cum Reliquiæ ad novum altare tranſlatæ fuerint, in quo etiamnum collocatæ ſunt, actum pariter fuit de Beati corpore ad idem altare transferendo, ſub eodemque recondendo. Quare conſtructus fuit auctoritate ordinaria proceſſus, in quo plures teſtes ſecundum juris ſolemnitatem examinati depoſuerunt, ſe ſemper vidiſſe corpus B. Antonii ad publicam venerationem expoſitum ſub antiquo Reliquiarum altari, ſuper quod Miſſæ celebrabantur; propriis item oculis conſpexiſſe homines ad illud venerandum accedentes; remque ſic etiam ſe habuiſſe antiquiſſimis temporibus, velut ipſi a ſuis Majoribus audiverant. Verum, Epiſcopo Luchio, qui tunc Anconitanæ Eccleſiæ præerat, moras nectente, res eadem tandem ſic compoſita fuit, ut corpus, ubi erat, remaneret, nec ejus fieret tranſlatio ad recens altare: at conſtructo tamen novo ſepulcro ſupra terram elato, in quo corpus ipſum integrum adhuc manet indutum Epiſcopalibus veſtibus, & ad omnium conſpectum expoſitum, qui ad ejus interceſſionem paſſim confugiunt, ut a Domino Deo gratias conſequantur. Nempe Beatus quoque Antonius Fatatus nunquam fuit beatificatus, aut ab Apoſtolica Sede canonizatus, nec unquam de ejus cauſa ad Canonizationem introducenda cogitatum fuit: attamen, cum ex proceſſu conſtet de ejus cultu immemorabili, neque deſit fama virtutum ac miraculorum, conſentientibus Ordinariis, manet in poſſeſſione ſui cultus.

4 In

4 In eccleſia Fratrum Minorum Obſervantium S. Franciſci ejuſdem civitatis Anconitanæ publice pariter colendum proſtat in ſepulcro ſupra terram elato cadaver adhuc integrum B. Gabrielis Ferretti eumdem Ordinem profeſſi, quod, accenſis luminibus, iis oſtenditur, qui videre cupiunt. Mortuus ipſe Gabriel eſt anno 1456., de cujus virtutibus ac miraculis plura habentur apud Gonzagam, Marcum Ulyſſiponenſem, Arturum *in Martyrol.* VVadingum *ad an.* 1456. *tom.* 12. & Julianum Saracenum *in hiſtor. civit. Anconit.* In ejus autem obitu S. Jacobum de Marchia honorarium ſermonem habuiſſe; tum ab excitatis miraculorum frequentia Anconitanis civibus Legatos ad Calliſtum III. miſſos fuiſſe, ut inquiſitionem de eo Apoſtolicam mandaret; qua commiſſa prædicto S. Jacobo, hunc adhibitis Notariis, probatiſque teſtibus, proceſſum conſtruxiſſe, quem ad Pontificem detulit, relicto Fratribus Anconitanis authentico exemplari, tradunt citatus Gonzaga *de orig. Seraphicæ Relig. part.* 2. *pag.* 195. poſt eum Auditores Rotæ *in relat. cauſa S. Jacobi de Marchia tit. de Auctoribus, qui de eo in ſcriptis mentionem fecerunt*, necnon Caſtellinus *de certitud. glor. SS. cap.* 2. *punct.* 39. Etſi proceſſus iſte, ex quo etiam VVadingus miracula quædam deſumpſit in ſuis annalibus relata, nec Romæ nec Anconæ, diligentiis licet adhibitis, adhuc potuit inveniri. Fertur inſuper, ſororem B. Gabrielis a Calliſto bullam impetraſſe, ut ad nobilius ſepulcrum fratris corpus tranſportaretur; quemadmodum habet modo memoratus VVadingus, qui ex Gonzaga quoque narrat, eamdem bullam in archivo Anconitano aſſervari. Sed, præterquamquod nec ipſa hæc bulla unquam eſt reperta, adſunt etiam litteræ Apoſtolicæ Innocentii VIII. inſcriptæ Fratribus Ordinis Minorum de Obſervantia S. Franciſci de Ancona, quas ipſe autographas inveni, & iiſdem Religioſis credidi, quæ ita conceptæ ſunt: *Innocentius Papa VIII. Dilecti filii, ſalutem & Apoſtolicam benedictionem. Deſideratis, uti nobis exponi nuper feciſtis, corpus Gabrielis Ordinis Minorum de Obſervantia in eccleſia veſtra reconditum, cujus meritis et interceſſione Altiſſimus nonnulla miracula ibi in dies dicitur operari, pro augenda Chriſtifidelium devotione e loco, ubi reconditum eſt, exhumari facere, & in marmoreo ſepulcro, quod ad hoc ipſum conſtrui feciſtis, condere, nobiſque humiliter ſupplicaſtis, dignaremur vobis licentiam deſuper concedere. Nos hujuſmodi ſupplicationibus inclinati, ut corpus ſeu oſſa ejuſdem Gabrielis e loco, ubi reconditum eſt, exhumari & in dicto ſepulcro ſine aliqua ſolemnitate recondi facere poſſitis & valeatis, licentiam et facultatem vobis concedimus per præſentes; non obſtantibus Conſtitutionibus &c.* Datæ ſunt hæ litteræ Apoſtolicæ anno 1489. & cum in eis nullum fiat verbum præcedentis idem corpus transferendi aſſertæ facultatis a Calliſto III. conceſſæ, de hujus veritate maximopere dubitandum eſt. Utcumque tamen hæc ſint, cum, aperta parva feneſtella die 11. Novembris, quo Beati ejuſdem feſtum in eccleſia Fratrum celebratur, corpus ipſum ad omnium venerationem exponatur (quemadmodum etiam, data occaſione, fit aliis anni diebus, prout antea dictum eſt) necnon pius ſemper acceſſus

ad ejus ſepulcrum ſit, ejuſque veſtis decenter in ſacrario conſervetur, atque ad ægrotos deſeratur; & hæc omnia facta ſint & fiant ab immemorabili tempore: hic quoque B. Gabriel unus eſt ex illis, qui minime beatificati fuerunt, aut ab Apoſtolica Sede canonizati, de cujus licet cauſa Canonizationis gratia reſumenda poſt Calliſti III. tempora nunquam actum fuerit, conſentientibus nihilominus Ordinariis, abſque eo quod ulla acceſſerit de caſu excepto ſententia, permanet in poſſeſſione cultus, coerciti tamen & limitati intra fines, quibus ei fuit exhibitus a tempore immemorabili.

5 Similiter in Metropolitana eccleſia Bononienſi ſepultum eſt corpus B. Ludovici Morbioli, cujus Imago publicæ venerationi ibidem expoſita eſt, etſi minime collocata ſuper altari, in quo Miſſa celebretur. Imago votivis tabellis circumdatur, & ante eam candelæ cultus gratia accenduntur; necnon die obitus anniverſaria nonnulla feſti ſigna Beato exhibentur, poſitis circum eamdem Imaginem quibuſdam ornamentis, majorique cereorum numero ante ipſam accenſo; quamvis ceteroquin in ejus Beati honorem nec Officium recitetur, neque Miſſa celebretur.

6 A latere ſiniſtro extra eccleſiæ portam, palatium Archiepiſcopale verſus, in lapide marmoreo & litteris auratis ſequens etiam extat elogium.

BEATO LUDOVICO MORBIOLO BONONIENSI,

Viro vitæ ſanctimonia admirabili, morum integritate, miraculorum claritate illuſtri,
Cujus inclita facta Baptiſta Mantuanus luculento carmine perſecutus eſt.
Vix. An. LII. Obiit V. Non. Novemb.

CIↃCCCCLXXX.

Chriſtum dilexi, fovit me denique Chriſtus.
Quæſivi Chriſtum, Chriſtus & ecce mihi.

7 Baptiſta itaque Mantuanus Carmelita in ſupradicto elogio allegatus hæc *tom.* 2. *oper*. cecinit de B. Ludovico Morbiolo.

Luſtra decem vitæ, binoſque peregerat annos:
Hæc fuit humanæ meta ſuprema viæ.
Ante fores Petri gelidam converſus in Arcton
Eſt locus antiquæ religionis opus.
Hic jacuit primum; poſt ſex a funere menſes
Erutus, & magna conditus æde fuit.
Hic nova concurſu fiunt miracula magno,
Votaque dat ſacro Felſina tota loco.
Qui venit ægrotans, redit ad ſua limina liber;
Et miſeros homines oſſa ſepulta juvant.

Loripedes,

Loripedes, oculis capti, nodiſque podagra
Divinam illabi teſtificantur opem.
Summa virum probitas ſimul, & miracula Sanctum
Eſſe probant, Fidei ſi ſit habenda fides.

8 Sed ejuſdem Beati ſanctitatis & miraculorum cum laude meminerunt etiam Sigonius *de Epiſcopis Bononienſibus lib. 4. in vita Philippi Calandrini*, Philippus Ferrarius *in catal. SS. qui non ſunt deſcripti in Martyrol. Rom.* Gabriel Cardinalis Palæotus *in catal. SS. & BB. Bononienſium ad calcem libri Archiepiſcopalis Bononiæ*, Pompejus Vizanus *in hiſtor. Bononiæ lib.* 8. Gaſpar Bombacius *in ſacr. memor. Bononienſium ſama ſanctitatis illuſtrium*, Antonius Maſinius *in Bononia perluſtrata*, Jo. Franciſcus Niger *in annalibus MSS. ad ann.* 1485. Poſt edita autem Urbani VIII. decreta, inſtantibus Canonicis & Capitulo eccleſiæ Metropolitanæ Bononienſis, clar. mem. Cardinalis Hieronymus Boncompagnus Bononiæ Archiepiſcopus auctoritate ſua ordinaria confici juſſit proceſſum ſuper ſama Beati ipſius Ludovici virtutum & miraculorum, necnon ſuper cultu ejus immemorabili, ut ab Apoſtolica Sede obtineri poſſet ejuſdem Canonizatio. Qui quidem proceſſus etſi inchoatus tantum fuit, nunquam vero perfectus, nec ulla poſtmodum vel a prædicto Cardinali Hieronymo, vel ab alio ejus ſucceſſore lata eſt de cultu immemorabili ſententia; quia tamen de ipſa cultus antiquitate nullus unquam dubitavit, permanet ille in ſui cultus poſſeſſione, nec ulla de eo mota eſt aut movetur controverſia.

9 In eccleſia Canonicorum Lateranenſium ejuſdem civitatis Bononiæ, quæ eſt ſub invocatione S. Joannis in Monte, ſacellum extat Dominorum de Bentivolis extructum in honorem S. Cæciliæ, ubi ſepultum eſt corpus B. Helenæ ab Oleo Virginis Bononienſis. Petrus Lucenſis Canonicus Regularis Lateranenſis Ordinis vitam hujus Virginis & egregia ejus facinora conſcripſit: fuerat enim rector conſcientiæ & *Confeſſarius* ejuſdem, ſicuti deſumere eſt ex fine citatæ vitæ ab ipſo exaratæ; quæ tamen nunquam typis eſt edita, ſed aſſervatur inter manuſcripta Mutii Mariæ Grati Metropolitanæ Bononienſis Canonici. Scriptor quoque anonymus, ſed ſynchronus longiori ſtylo vitam hujus B. Helenæ perſecutus eſt, necnon concurſum ad ejus funus, & ſubſecuta prodigia ac miracula. Eadem pariter recenſentur apud Scriptores rerum Bononienſium, Comitem nempe Carolum Bentivolum *in compendio vitæ noſtræ Beatæ edito Bononiæ anno* 1651. Pompejum Vizanum *in hiſtor. Bononiæ lib.* 10. Celſum Phaleonium Canonicum Regularem *in memoriis hiſtoricis Epiſcoporum Bononiæ*, Gaſparem Bombacium *in ſacris memoriis hominum Bononienſium ſanctitate illuſtrium*, & Antonium Maſinium *in Bononia perluſtrata*: præterquamquod *in catal. SS. & BB. Bononienſium evulgato poſt Archiepiſcopalem librum* Cardinalis Gabrielis Palæoti deſcriptum eſt B. Helenæ ab Oleo nomen.

10 Mortua autem eſt Beata hæc Helena anno 1520. die 23. Septembris;

bris; a quo tempore uſque in præſens, ſcientibus & neutiquam repugnantibus Ordinariis, publicus eidem cultus exhibitus eſt. Non ſolum enim Beata paſſim eſt appellata, ejuſque Imago cum radiis ac ſplendoribus depicta; verum etiam die ejuſdem feſto capſa, in qua reconditum eſt ipſius corpus, aperitur atque ad populi venerationem exponitur. Appenſa quoque ſemper fuerunt ad ejus ſepulcrum ſigna pro gratiis ejus interceſſione a Deo collatis: quocirca Petrus Aretinus Auctor Beatæ ipſi contemporaneus *pag.103. part.1. giornata 2. de' ſuoi ragionamenti* ſic ſcribit: *Ed in un anno vi ſi attaccò più ceri, più veſti, più camiciuole, e più tavolette, che non ſono intorno alla ſepoltura di Santa Beata Lena dall'Olio a Bologna*. Enimvero auctus adeo eſt ſubinde donariorum argenteorum numerus, ut anno 1695. facta reſtauratione facelli, in quo beatum corpus conditum eſt; expedire viſum fuerit ea conflare, & in ſacram argenteam ſupellectilem convertere. Non recitatur quidem in ejus honorem Officium, nec Miſſa celebratur; ſed ab obitus tempore uſque adhuc peractum eſt ac peragitur die ejuſdem anniverſaria feſtum cum peculiari apparatu & prævia in ſignum celebritatis habendæ æris Campani pulſatione. Cauſa tamen Beatificationis & Canonizationis hujus Beatæ nunquam introducta eſt, nec ullus unquam confectus fuit proceſſus ab Ordinariis ſuper ejus cultu immemorabili ſeu annorum centum ante edita Urbani VIII. decreta: tametſi, cum de hujus antiquitate nulla unquam excitata fuerit controverſia, necnon Epiſcopi pro tempore (ſicuti dictum eſt) ſciverint & approbaverint prædicti publici cultus exhibitionem, perſtat Beata hæcce in ejus poſſeſſione.

11 Cum anno 1125. Martinus Prior Generalis Ordinis Camaldulenſis in loco, qui dicitur *Stiſonte*, aut *Setteſonti*, ad octavum a Bononia lapidem monaſterium ædificaſſet pro Monialibus ſui Ordinis, quædam Lucia, inſtante fine ſæculi XII., & Bononienſem Eccleſiam gubernante Gerardo II., in idem monaſterium recepta mirâ ſanctitatis laude floruit, & paulo poſt ejuſdem Gerardi obitum pie in Domino occubuit.

12 Hæc Virgo erat Bononienſis, cujus cognomen ignoratur; de qua Ven. Ambroſius Camaldulenſis, qui prædicti Ordinis Generalis Prior renuntiatus eſt anno 1431. ubi in ſuo itinerario refert, ſe prædictum monaſterium viſitaſſe, quod appellabatur S. Chriſtinæ, hæc habet: *Monaſterium S. Chriſtinæ vetuſtum conſpeximus. Ibi conditum eſt S. Luciæ corpus. Ejus cum vitam legere vehementer cuperemus, nullam adeſſe ſcriptam comperimus. Erat hoc celebre illius, vulgatumque miraculum. Adamaverat illam quippe ſpecioſiſſimam juvenis nobilis, adibatque frequens monaſterium viſendæ ejus gratia. Id ubi advertit Virgo pudiciſſima, feneſtra damnata, ſeſe intra cellulæ ſecreta continuit, Patri, qui in abſcondito videt, placere deſiderans. Juvenis amore ebrius, cum ſpem omnem ejus potiundi ſibi ſublatam cerneret, deſperatione victus, ſeſe ad remotiores barbaraſque nationes contulit. Interea Virgo felix migravit ad Dominum, cum juvenis a Saracenis captus Fidem negare, aut mortem oppetere cogebatur. Incluſus carcere & compedibus vinctus, ut ſolet intellectum auditui dare ve-*

re vexatio, recordatus eſt Luciæ ſacratiſſimæ Virginis, compunctuſque corde: Oh (inquit) Lucia Virgo Chriſti, ſi quid apud Deum prævales, adjuva me atque his neceſſitatibus libera. In his verbis ſomno corripitur; experrectuſque prope monaſterium ferme ad jactum lapidis, vinctus compedibus, conſueti ſigni ſonum haurit auribus. Apparuit illi per viſum Virgo Chriſti; & ille ad ejus aſpectum admirans, Vivis ne (inquit) Lucia? Et illa. Vivo veram vitam, ait: Vade, & compedes iſtas ad ſepulcrum meum defer, Deoque gratias age, qui te de imminenti periculo liberavit. Paruit ille juſſis. Eas nos compedes vidimus; neque deſunt qui aſſeverent, eas nulla unquam ratione potuiſſe divelli. Quæ etiam ex eodem Ven. Ambroſio ſcribunt Auguſtinus Florentinus Camaldulenſis *in hiſtoria ſui Ordinis lib.2. cap. 6.* & Carolus Sigonius *oper. tom. 3. in hiſtor. Epiſc. Bonon lib. 2. in vita Gerardi.*

13 Ipſum hujus B. Luciæ corpus in memorata eccleſia S. Chriſtinæ Caſtri Stiſontis, ſeu Septem Fontium conditum teſtatur inſuper Cherubinus Ghirardaccius *part. 1. lib. 3. hiſtor. Bononien.* Jo. autem Franciſcus Niger *in annal. Bononienſibus mſſ.* qui aſſervantur in bibliotheca Inſtituti ſcientiarum illius civitatis, *ad annum* 1198. non modo miraculum prædictum refert, verum etiam narrat, eccleſiam præfatam non amplius retinuiſſe nomen S. Chriſtinæ, ſed huic ſubrogatum fuiſſe nomen S. Luciæ; poſtea *ad annum* 1573. exponit, beati corporis translationem ab eadem eccleſia ad eccleſiam S. Andreæ Ozzani factam fuiſſe.

14 De hac porro translatione nulla poteſt eſſe dubitatio: præ manibus enim habuimus ipſi litteras Apoſtolicas Gregorii XIII. expeditas anno 1562. per quas eo obtentu, quod immineret ruina eccleſiæ S. Chriſtinæ, ſeu S. Luciæ, quodque undique in eam convenirent viri facinoroſi, ut locali immunitate fruerentur, commiſit Ordinario Bononienſi, ut oſſa B. Luciæ ad eccleſiam S. Andreæ Ozzani transferret; ipſumque authenticum tractavimus proceſſum conſtructum ab Angelo Perutio Vicario Cardinalis Gabrielis Palæoti, per quem ipſa oſſium B. Luciæ translatio, probandis comprobatis, præſcribitur. Confectus fuit hic proceſſus anno 1572. anno autem ſequenti translatio eſt ad effectum perducta: & ideo in Actis ſubſequentium eccleſiæ S. Andreæ Ozzani viſitationum, quarum altera facta eſt anno 1599. a Cardinali Gabriele Palæoto, altera anno 1632. a Cardinali Columna Archiepiſcopis Bononiæ, legitur, ſacra oſſa B. Luciæ eadem in eccleſia prope altare majus eſſe collocata.

15 Verum prope ipſum altare majus ſacra hæc oſſa non permanſerunt, niſi ad annum uſque 1642. quo nempe tempore facta eſt alia eorum translatio ad ſacellum ejuſdem eccleſiæ in cornu Euangelii, compoſitæque ſunt ipſæ Reliquiæ in ligneo tabernaculo cæruleo colore auroque picto cum hac inſcriptione: *Hic jacet corpus B. Luciæ Virginis Stiſontinæ ex primariis primæ mulieribus, quæ Moniales Camaldulenſes S. Chriſtinæ inſtituere, anno Domini* 1025. *translatum* 1642. Et beatum corpus ibi etiamnum ſumma religione colitur, confluentibus undique Fidelibus, qui præſentem ejus opem

ſibi adfuiſſe variis in periculis prædicant, oblatis tabellis donariiſque quampluribus, quibus ſacellum idem ornatum apparet. Nullus vero ſuper cultu immemorabili hujus Beatæ proceſſus auctoritate ordinaria, ſive Apoſtolica unquam ſactus eſt; & tamen, ſcientibus minimeque contradicentibus Ordinariis, eadem permanet in poſſeſſione antiqui ſui ac notiſſimi cultus.

16 Demum Beatis hactenus indicatis, quorum corpora coluntur in civitate, aut diœceſi Bononienſi, totidem alios etiam Bononienſes addemus, eoſque in antiqua cultus poſſeſſione eodem modo perſtantes, attamen extra Bononienſem diœceſim conditos; hoc eſt B. Nicolaum Albergatum, B. Archangelum Cannetum, & S. Bononium Abbatem. Anno 1443. in civitate Senenſi pie in Domino defunctus eſt B. Nicolaus Albergatus ex Monacho Carthuſiano Bononiæ Epiſcopus, poſtea Ampliſſimus S. R. E. Cardinalis; & ejus cadaver Florentiam ad monaſterium Carthuſienſe tranſlatum eſt. De quo porro hæc habentur apud S. Antoninum *in chron. part. 2. tit. 15. cap. 22. §. 2. Ex hac Religione* (ſcilicet Carthuſianorum) *aſſumptus ille vir venerabilis Nicolaus nomine Bononienſis ad Epiſcopatum Bononienſem invitus, & poſtea ad Cardinalatum a Martino Papa V. ſemper ſervans rigorem ſuæ Religionis, ſpeculum ſine macula omnibus Curialibus & Præſidentibus; pater pauperum; inter Principes ſæculi diſſidentes pacis reformator; Schiſmatis impeditor. Demum ſub Eugenio Papa Senis migravit ad Chriſtum ex infirmitate calculi, cui exenterato repertus eſt lapis groſſus ad modum ovi in fundo veſicæ quaſi incarnatus:* & rurſus *part. 3. tit. 22. cap. 7. §. 3.* ubi egregia ejus facinora exponuntur: *Qui poſtmodum Cardinalis Presbyter a Pontifice creatus, ſicut in Epiſcopatu fuerat Antiſtitum exemplar inſigne, ita in Cardinalatu extitit Cardinalium ſpeculum.* Tres item celeberrimi viri Jacobus Zenus, Poggius Florentinus, & Carolus Sigonius vitam ejus exararunt: tum Frater Georgius Garnefelt Carthuſianus Colonienſis anno 1618. eximios adunavit Scriptores, qui B. Nicolai cum ſanctitatis laude meminerunt. Ejuſdem vita iterum typis edita fuit a Fratre Bonaventura Cavallo ex Ordine Minorum Obſervantium Reformatorum; ut etiam alia nondum evulgata conſcripta fuit anno 1697. ab Archipresbytero Joanne Antonio Victorio. Quod autem attinet ad publicum ei præſtitum cultum, ejus Imago depicta apparet coruſcantibus & ſplendentibus radiis ornata nedum in Carthuſia Bononiæ ac Florentiæ, ſed etiam in toto Ordine, multiſque aliis in eccleſiis, præcipue vero in templis Beatiſſimæ Virginis Mariæ e Libertate, S. Stephani, S. Agnetis Ordinis Prædicatorum, & S. Claræ Ordinis Patrum Capuccinorum. Præterea die 9. Maji, natali videlicet ejuſdem, in eccleſia S. Annæ Patrum Carthuſianorum omnis honor & cultus B. Nicolao defertur, Miſſæque celebrantur, nulla tamen mentione de eo facta. Extat inſuper Bononiæ veneranda quædam triginta trium Sodalitas in honorem vitæ Domini noſtri Jeſu Chriſti annorum inſtituta, & a perſeverantia fauſte denominata, cujus Fratres Crucem, B. Nicolai proprium inſigne, manu geſtantes, vexillo præeun-

præeunte, in quo depicta eſt Imago Beati, ſingulis primis diebus Dominicis cujuſque menſis, inſtructo ſupplici agmine, eccleſiam adeunt Beatiſſimæ Virginis a Divo Luca depictæ, & publica precatione interceſſionem B. Nicolai implorant; itemque quotannis Dominica Septuageſimæ, ſupplicatione peracta, Concionatorem ex Ordine Prædicatorum audiunt B. Nicolai virtutes & laudes enarrantem, tum ad nuper memoratam S. Annæ eccleſiam accedunt, ubi ſolemnis canitur Miſſa, nulla tamen facta commemoratione Beati.

17 Hæc ex ſyngrapha deducta ſunt, quam Canonicus Symeon Santagatha Presbyter Bononienſis ad Bollandianos miſit rogatu Patrum Carthuſiæ Bononiæ, quamque ipſi Bollandiani *ad diem 9. Maji tom.2.* ediderunt in vita Beati. Sed etiam confectus fuit auctoritate ordinaria proceſſus ſuper fama ejus virtutum & miraculorum, necnon cultu immemorabili, nulla tamen ab Ordinario Bononienſi prolata ſententia; qui ad Urbem quoque miſſus fuit pro introducenda cauſa Canonizationis, dum ibi ipſe morabar, Fideique Promotoris munere fungebar. Verum, etſi ex nonnullorum requiſitorum defectu *Commiſſionis ſignatura* obtineri minime potuit, nullum nihilominus præjudicium publico cultui, cujus poſſeſſionem ab immemorabili tempore Beatus hic noſter tenet, allatum eſt.

18 Item B. Archangelus Cannetus Canonicus Regularis Congregationis Salvatoris mortuus eſt anno 1513. ejuſque corpus adhuc, ut fertur, incorruptum manet ſub altari Beatiſſimæ Virginis Mariæ Reginæ Angelorum in eccleſia S. Ambroſii civitatis Eugubinæ. Mirabilia ejuſdem geſta memorantur & referuntur a Conſtantino Ghino *in natalibus Sanctorum Canonicorum pag.*23. a Joanne Baptiſta Signio *in libro de Ordine ac ſtatu Canonica lib.* 4. *cap.* 14. a Ludovico Jacobillo *in Sanctis & Beatis Umbriæ tom.* 2. *pag.* 367. a Gaſpare Bombacio *in prima parte Bononienſium ſanctitate illuſtrium pag.* 112. ab Antonio Maſinio *in Bononia perluſtrata part.* 1. a Bollandianis *ad diem* 16. *Aprilis tom.* 2. *inter prætermiſſos*, a Comite Valerio Zano *in ipſiuſmet Beati vita*.

19 Antiquior etiam vitæ ejus deſcriptio aſſervatur in archivo S. Ambroſii civitatis Eugubinæ, quam inſertam legimus in proceſſum auctoritate ordinaria confectum die 2. Maji 1617. a Michaele Thoma de Sancto Leone Vicario Generali Epiſcopi Eugubini. Authenticum autem iſtius proceſſus exemplar extat Bononiæ in archivo Canonicorum Regularium Salvatoris, in quo multa habentur de ſanctitate vitæ B. Archangeli, de miraculis, de corporis integritate, necnon de antiquo continuatoque cultu: præterquamquod ex ejuſdem lectione deſumitur, proceſſum ipſum fuiſſe confectum, ut exhiberetur Apoſtolicæ Sedi pro Officii recitatione in Beati honorem impetranda. Verum, cum petitio nunquam poſtea propoſita fuerit, nullum quoque in ejus honorem Officium recitatur; etſi in antiqua ac nota cultus poſſeſſione permanet, ſcientibus ac tolerantibus, quin immo approbantibus Ordinariis.

Digitized by Google

20 Anno autem 1026. obiit S. Bononius Abbas Ordinis S. Benedicti, cujus nomen deſcriptum eſt in catalogo Sanctorum typis impreſſo *poſt Archiepiſcopalem Bononiæ librum*, in catalogo Sanctorum Italiæ, necnon in Martyrologio Romano *ad diem* 30. *Auguſti*. Inſuper ejus geſta recenſentur a Sigonio cum *in hiſtor. de Epiſcopis Bononienſibus*, tum *in hiſtor. Bononiæ*; itemque in hiſtoriis Leandri Alberti, Ghirardaccii, & Bombacii. Antiquiora vero ejuſdem Sancti Acta habentur in archivo Monachorum Benedictinorum abbatiæ S. Stephani civitatis Bononiæ, quæ etiam legi poſſunt apud Surium *ad diem* 30. *Auguſti tom.* 4., ad quem a Carolo Sigonio, mandante Cardinali Palæoto, miſſa fuerunt. Cum his alia Acta cohærent, quæ extant in archivo Capituli Cathedralis S. Euſebii Vercellenſis, quorum authenticum exemplar ad nos miſit Eminentiſs. Cardinalis Ferrerius Vercellarum Epiſcopus; a quo pariter accepimus Officium proprium ipſius Sancti, quod olim in Eccleſia Vercellenſi recitabatur, recitatione ejus omiſſa anno 1575. quo tempore in eadem Eccleſia ritus ceſſavit Euſebianus: tametſi adhuc multa de eodem referuntur in lectionibus propriis Officii S. Petri Epiſcopi Vercellenſis. Ita & in litaniis juxta ritum Euſebianum ejuſdem Sancti nomen invocabatur; ut etiam hodie invocatur ſecunda die Rogationum in litaniis, quæ recitantur a Clero Vercellenſi: quin immo in quodam vico diœceſis Hyporegienſis, cui nomen *Settimo Rotaro*, eccleſia Parochialis in honorem ipſius Sancti Deo dicata eſt, in eaque die 30. Auguſti Officium recitatur de communi, quemadmodum & apud Bononienſes efficitur.

21 Hujus porro Sancti exemplum ad rem præſentem re vera minus pertinet; cum publicus cultus eidem delatus ſit, atque adeo deferatur non ſolum ex permiſſione ac tolerantia Ordinariorum, ſed auctoritate etiam Sedis Apoſtolicæ, quæ ejus nomen Romano appoſuit Martyrologio. Addatur, quod, cum is vita deceſſerit ante Alexandri III. tempora, optimo jure contendi poteſt, fuiſſe inter Sanctos relatum juxta ritum antiquiorem. Exemplum tamen ipſum attuliſſe non pœnitet, ſaltem quia confert ad gloriam hujus Sancti noſtri concivis; pro cujus Officii proprii conceſſione, Deo dante, quam primum ſupplicabitur ſacrorum rituum Congregationi.

22 Sancti igitur Bononii exemplum ſimile potius dicendum erit exemplis SS. Marcellini Epiſcopi civitatis Anconæ, Conſtantii Manſionarii eccleſiæ S. Stephani ejuſdem civitatis, Theodori, & Acontii Manſionariorum baſilicæ Vaticanæ, Herculani II. hujus nominis inter Epiſcopos Peruſinos, & Frigdiani Epiſcopi Lucenſis. Horum omnium honorifica mentio habetur apud S. Gregorium *oper. tom.* 2. *lib.* 1. *dial. cap.* 5. *&* 6. *& lib.* 3. *cap* 9. 13. 24. *&* 25. necnon ex indultis a ſacra Congregatione in nonnullis eccleſiis, vel, pro ſuo cujuſque reſpectu, cœtibus Regularibus Officia cum lectionibus propriis ad eorum honorem recitantur, Miſſæque celebrantur. Item, cum mortui fuerint ante tempora reſervationis cauſarum ſibi factæ ab Apo-

Apoſtolica Sede, & eorumdem nomina deſcripta ſint in Martyrologio Romano, eorum omnium cultus non in ſola conſiſtit antiquitate, & ſcientia ac tolerantia Epiſcoporum, ſed Apoſtolica inſuper præſefert indulta, &, ſi non formalem, ſaltem *æquipollentem* ſanctitatis approbationem ab Apoſtolica ipſa Sede; quæ ſane approbatio ante memoratam cauſarum reſervationem ad Canonizationis gradum pertingebat.

CAPUT XIX.

De Caſu excepto a decretis Urbani VIII. vel per communem Eccleſiæ conſenſum, vel per Patrum virorumque ſanctorum ſcripta.

1 QUÆ in ſuperiori capite dicta ſunt, prima utique facie ab argumento caſus excepti a decretis Urbani VIII. quod tractandum nobis propoſuimus, aliena videri poſſunt: veruntamen re ipſa non ſunt, ut in progreſſu patebit. Scilicet, cum plures (ut antea monuimus) ſint caſus excepti a prædictis decretis, de omnibus ſingillatim deinceps agendum eſt; & nunc quidem de duobus, id eſt de eo, qui exceptus eſt per communem Eccleſiæ conſenſum, deque excepto per Patrum virorumque ſanctorum ſcripta.

2 Caſus itaque exceptus per communem Eccleſiæ conſenſum eſt, non quando aliquis Dei Servus cultum obtinet in particulari quadam Eccleſia, conſentiente hujus Epiſcopo, annuente Clero, & majori parte Fidelium ejuſdem diœceſis ipſum Dei Servum colente; ſed, cum publicum cultum habet, niſi in toto orbe Catholico, ſaltem in majori ejus parte. Vox etenim *Eccleſiæ* in decretis Urbani minime de particulari, ſed de univerſali accipitur Eccleſia, uti perpendit Pignatellus *conſult.* 244. *tom.* 1. & ſequitur Bordonus *controv.* 13. *num.* 46. Ideo vero dictum eſt, caſum hunc exceptum pertinere ad cultum, qui, niſi in omni, majori ſaltem in orbis Catholici parte cuiquam exhibetur, quoniam eadem Urbani decreta cultum exigunt non per univerſalem, nec per univerſalis Eccleſiæ, ſed per communem Eccleſiæ conſenſum: vox ſiquidem *univerſalis*, ſi uſurpata fuiſſet, omnem & quamcumque comprehenderet Eccleſiam. Quamobrem in Dictatu S. Gregorii VII. *can.* 2. apud Chriſtianum Lupum *part.* 4. *CC.* legitur, ſolum Romanum Pontificem jure dici univerſalem, utpote cum nulla ſit in orbe Catholico Eccleſia, quæ ejus auctoritati non ſubjiciatur; & ante S. Gregorium VII. S. Gregorius Magnus Joannem Jejunatorem Epiſcopum Conſtantinopolitanum, qui ſe *Œcumenicum* Patriarcham nominaverat, in litteris ad Mauritium Imperatorem, ad Conſtantinam Auguſtam, ad Eulogium & Anaſtaſium Epiſcopos, ad Joannem Epiſcopum, & ad Sabinianum Diaconum ſeveriſſime exagitavit, ut videre eſt *tom.* 2. *oper. lib.* 5. *epiſt.* 24. 25. 43. 18. *&* 19. Ne autem ulla accidat ambiguitas, eorum memoriam repetere juvat, quæ alias dicta ſunt, id eſt, quod Canonizatio

nizatio antiquitus fiebat, quando, poſt conceſſum ab Epiſcopo cultum alicui Dei Servo, cultus idem paulatim ad alias diœceſes, & demum vel ad univerſam Eccleſiam, vel ad majorem ejus partem extendebatur, conſentiente ſummo Pontifice, juxta morem ac diſciplinam, quæ vigebat ante reſervationem cauſarum Beatificationis & Canonizationis Sedi Apoſtolicæ factam. Nempe, cum de his eo modo canonizatis intelligi nequeat caſus ab Urbani VIII. decretis exceptus, ne ſequatur abſurditas, quod ſemel legitime canonizati iterum canonizentur, ſeu quod inſtituatur examen de eorum virtutibus, Martyrio, aut miraculis, qui in Sanctorum album jam relati ſunt; fateri propterea cogimur, caſum exceptum in decretis Urbani per communem Eccleſiæ conſenſum de illis tantum Dei Servis habendum eſſe, qui poſt factam cauſarum Beatificationis & Canonizationis Sedi Apoſtolicæ reſervationem occubuerunt, publicumque cultum obtinuerunt, ſi non in omni, in majori ſaltem Eccleſiæ parte. Nam, licet hujuſmodi cultus, inſcia Apoſtolica Sede, introduci nequaquam potuiſſet, introductum tamen atque prædicto modo dilatatum, cum fieri id nequeat ſine expreſſo tacitove Epiſcoporum conſenſu, Apoſtolica Sedes eum tolerat, nec amovendum jubet; ſed, ubi ad Canonizationem procedendum ſit, tantummodo præcipit, ut per proceſſum ejuſdem probatio fiat, deinde tranſitus ad alia, quæ a ſacris Canonibus præſcribuntur pro ipſa Canonizatione impetranda.

3 Hinc porro factum eſt, ut ab Urbani VIII. tempore uſque in præſens caſus nullus per communem Eccleſiæ conſenſum exceptus fuerit declaratus; quin immo tantum Poſtulatores cauſæ B. Salvatoris ab Horta inſtiterint pro declaratione caſus excepti per communem Eccleſiæ conſenſum; quippe qui pedes figere non poterant in cultu immemorabili, ſiquidem Beatus ille mortuus haud erat centum annis ante citata Urbani decreta. Communem namque ipſi Eccleſiæ conſenſum conſtituebant in erectione altarium, inque aliis publici cultus ſpeciebus, quæ eidem præſtabantur in eccleſiis Fratrum Minorum per univerſum fere Catholicum orbem diſſeminatis. Verum, opponente primum Proſpero Bottinio Archiepiſcopo Myrenſi Fidei Promotore, poſtea me ad idem officium electo oppoſitionem proſequente, quod communis Eccleſiæ conſenſus vere affirmari non poſſet de cultu, qui tantum adhibebatur in eccleſiis Fratrum Minorum exemptis a juriſdictione & viſitatione Epiſcoporum; quodque, ut is ſtatui rite queat, adhibendus videatur in eccleſiis tum Regularium tum Sæcularium, præſertim autem in Cathedralibus majoris ſaltem partis orbis Catholici, uti bene ponderat Scacchus *de not. & ſign. ſanctit. ſect. 9. cap. 6. §. Notandum*; declarationem caſus excepti, ratione habita communis Eccleſiæ conſenſus, eis aſſequi datum non fuit; ſed eam demum obtinuerunt, gratia permiſſionis ſacræ Congregationis, atque Apoſtolicorum indultorum, ut infra videbimus.

4 Quatenus ergo, quod adhuc factum non eſt, temporibus conſecu-
turis

turis fieri deberet (quod tamen, prout humano ſenſu res æſtimari poteſt, impoſſibile mihi videtur) quia onus eſſet Poſtulatorum probare exhibitionem publici cultus majori in orbis Catholici parte, ideoque in eccleſiis non unius tantum, vel alterius Regularis Inſtituti, ſed in eccleſiis etiam Sæcularium, innumeri fere proceſſus ſuper eadem cultus exhibitione eſſent ab iis propterea comparandi: hæc namque caſus excepti probatio cum per proceſſum fiat, quot ſunt Epiſcoporum diœceſes, in quibus ſactam aſſererent publici cultus exhibitionem, tot ſane eſſe deberent proceſſus; vel, quatenus unum ſolummodo eligerent Epiſcopum pro confectione proceſſus, quia ad eum ſaltem (ut alibi patebit) mittenda eſſent ab aliis Epiſcopis authentica monumenta de cultu, qui in unaquaque eorum diœceſi adhiberetur, ex horum monumentorum congerie intolerabilis propemodum evaderet ejuſmodi proceſſus. Præterquamquod cauſæ haud ſatis eſſet, ut Poſtulatores oſtenderent cultum in majori orbis Catholici parte præterito tantum tempore adhibitum; ſed & oſtendendus eſſet eo etiam adhiberi, & quidem in majori pariter orbis Catholici parte, quo ipſa petitur caſus excepti approbatio; tum quia Urbanus in ſuis decretis utitur verbo temporis præſentis, *coluntur*; tum quia incongruum omnino foret, ſi cultus approbaretur, qui præterito viguit, non autem eo viget tempore, quo petitur ejus approbatio. Quibus denique ſi quis addat, quod, cum in decretis Urbani minime explicitum ſit tempus, quo cultus per communem Eccleſiæ conſenſum initium habuiſſe debet, diſputari proinde poſſet, utrum recentiſſimi cultus eſſet habenda ratio, an ſaltem cœpiſſe deberet ante annos quadraginta, vel a die obitus Servi Dei, Nemo profecto non videt inextricabiles, quæ in hac facti ſpecie excitarentur, difficultates, quarum cauſa ſicuti nunquam antea fuit, ita & poſthac futura forte nunquam eſt ſine obice ipſa caſus per communem Eccleſiæ conſenſum excepti declaratio.

5 Similis caſui excepto per communem Eccleſiæ conſenſum eſt caſus exceptus per Patrum & virorum ſanctorum ſcripta. A tempore ſiquidem Urbani VIII. quo judicium incepit de caſibus exceptis, uſque ad præſens de iſto etiam nulla unquam a ſacrorum rituum Congregatione facta eſt declaratio ſeparatim ab alia ratione, hoc eſt a cultu immemorabili, qui ſolus & ſine alius rei adjutorio caſum conſtituit ab Urbani VIII. decretis exceptum. In eadem ſcilicet ſacrorum rituum Congregatione nonnullæ diſputatæ ſane ſunt cauſæ ſuper caſu excepto, in quibus viri ſancti laudabile de Servis Dei teſtimonium perhibuerant; ut cauſa B. Ollegarii, ubi allata ſunt teſtimonia SS. Bernardi, & Vincentii Ferrerii; cauſa S. Catharinæ Fliſcæ Adurnæ, ubi teſtimonium allatum eſt S. Franciſci Saleſii; cauſa Servorum Dei Martyrum Fratris Joannis Sacerdotis, & Petri Laici Ordinis Minorum S. Franciſci; & cauſa B. Gregorii X. quibus favebat teſtimonium S. Antonini Archiepiſcopi Florentini, velut infra demonſtrabimus: verum, quoniam Poſtulatores præcipuum momentum conſtituerunt in cultu imme-

immemorabili, ſacra Congregatio, non ratione ſcriptorum a ſanctis viris editorum, ſed ratione cultus immemorabilis ad caſus excepti declarationem demum proceſſit. Sola autem adeſt cauſa S. Agnetis de Monte Politiano, ubi, cum ageretur de caſu ab Urbani VIII. decretis excepto, quoniam lata erat a Cardinali Urbis Vicario ſententia, qua pronuntiaverat, cultum publicum & venerationem eidem exhibitam fuiſſe, necnon exhiberi ex conceſſione atque indultis ab Apoſtolica Sede ſummiſque Pontificibus, accedentibus etiam ſcriptis Patrum virorumque ſanctorum; etſi ipſe tanquam Fidei Promotor oppoſui, quod ſententia eadem confirmaretur non abſolute & ſimpliciter, ſed reſtricte tantum, id eſt quoad Apoſtolica indulta, quæ erant certa & indubitata, non ſimul vero quoad ſcripta Patrum & virorum ſanctorum; re tamen ſerio diſcuſſa, prodiit reſolutio ipſam Cardinalis Vicarii ſententiam in omnibus confirmans: *Cenſuit, conſtare de caſu excepto, & ſententiam Eminentiſs. Cardinalis Vicarii eſſe confirmandam, ſi Sanctiſſimo Domino noſtro viſum fuerit: Die 3. Februarii* 1714. *Factaque deinde per me Proſecretarium de prædictis Sanctiſſimo Domino noſtro relatione, Sanctitas ſua benigne annuit: Die* 14. *ejuſdem menſis & anni* 1714. Patrum vero virorumque ſanctorum ſcripta, quorum mentio facta fuit in ſententia Cardinalis Vicarii, erant nonnullæ epiſtolæ S. Catharinæ Senenſis, & ſignanter *centeſima ſexageſima ſeptima in libro antiquo epiſtolarum ejuſdem*, itemque teſtimonium S. Antonini 3. *part. hiſtor. tit.* 23. *cap.* 13. *§.* 3. *pag.* 689. ubi ſic loquitur: *In Monte Politiano diſtrictus Florentini unum monaſterium, ubi quieſcit B. Agnes Soror dicti monaſterii, quæ ſanctitate & miraculis claruit*.

6 Quod ſi aliquando eventus daretur, qui hucuſque nunquam ſe obtulit, ut approbatio caſus excepti per Patrum & virorum ſanctorum ſcripta ſeorſum a cultu immemorabili, vel ab indultis Apoſtolicis peteretur; plura profecto a ſacrorum rituum Congregatione ſtatuenda, & a Poſtulatoribus pro ipſa ejuſdem caſus excepti approbatione dicto modo inſtantibus peragenda forent. In primis namque ſtatuendum eſſet, quid in toties citatis decretis veniat nomine *Patrum*. Eccleſiæ enim Patres, ſevere loquendo, illi ſolummodo dici poſſunt, quos ob eminentem doctrinam, inſignem vitæ ſanctitatem, & ſufficientem antiquitatem uti tales agnovit, atque adeo ſive tacite ſive expreſſe ipſa declaravit Eccleſia; quamobrem S. Bernardus poſtremus Patrum appellatur, quemadmodum docet Petrus Annatus *in appar. lib.* 4. *art.* 2. *per tot.* Quapropter caſus exceptus per Patrum & ſanctorum virorum ſcripta ad illos tantum Dei Servos contrahendus eſſe videtur, qui mortui ſunt, antequam Sedes Apoſtolica ſibi Beatificationis atque Canonizationis cauſas reſervaſſet; ſicuti hoc ſuper argumento tradit Scacchus *de not. & ſign. ſanctit. ſect.* 1. *cap.* 7. *pag.* 83. Cui concors eſt Bordon. *controv.* 13. *num.* 46. ubi inquit, de ſenſu decretorum Urbani VIII. credendum eſſe ſcriptis ſanctorum Patrum circa vitas & geſta aliorum Sanctorum, etiamſi iſti ab Apoſtolica Sede canonizati non

fuerunt

fuerunt, juxta textum *in can. Sancta Romana Eccleſia diſt.* 15. *Item vitas Patrum Pauli, Antonii, Hilarionis, & omnium Eremitarum, quas tamen vir beatiſſimus ſcripſit Hieronymus, cum omni honore ſuſcipimus*. Attamen ab his diſſentit Pignatellus *conſult.* 244. *tom.* 1. *num.* 9. *Nec ideo dicta decreta diſcretive excipientia illos, qui per Patrum virorumque ſanctorum ſcripta coluntur, reſtringenda ſunt ad eos, qui obdormiverunt ante tempora Alexandri III. quive Sancti nomen promererentur*. Cujus Auctoris ſenſus eſſe videtur, caſum exceptum per Patrum virorumque ſanctorum ſcripta tum eos complecti, qui ante, tum qui poſt reſervationem harum cauſarum Sedi Apoſtolicæ factam occubuerunt. Sed his aliiſque hujuſmodi propoſitionibus primum videtur objici poſſe, quod, cum caſus exceptus per Patrum etiam & virorum ſanctorum ſcripta in cauſa S. Agnetis (uti dictum eſt) approbatus fuerit, etiamſi nec ipſa, nec Sancta Catharina Senenſis, Sanctuſve Antoninus, quorum dictis ipſa excepti caſus approbatio adhæſit, ex hac vita migraverint ante tempora ſæpe dictæ reſervationis; ſequitur, mentem ſacræ Congregationis non eſſe, ut hæc caſus excepti approbatio eos tantum reſpiciat, qui ante tempus illud obierunt, atque adeo pro intelligentia decretorum nomen *Patrum* non eſſe ſtricte, ſed laxe accipiendum, ita ut adhibitum dici debeat ad ſignificandos omnes indiſcriminatim ſanctos viros, qui laudabile de iis Dei Servis teſtimonium perhibuerint, de quorum caſu excepto diſputandum occurrat. Deinde vero, ſervato ſemper themate, quod approbatio caſus excepti, de qua nunc loquimur, ad ulteriora tendat, atque ad Canonizationem ducat, obſtare prædictis poſſet; quod, ſi caſus exceptus per Patrum & virorum ſanctorum ſcripta eos etiam indefinite reſpiceret pie mortuos ante reſervationis tempus, de quibus ſancti viri judicium tulerunt eorum vitas deſcribendo, magna hinc ſequeretur abſurditas: ſequeretur enim agi poſſe de Canonizatione SS. Pauli, Antonii, Hilarionis, aliorumque Eremitarum, quorum vitas (ut vidimus) oratione conſectatus eſt S. Hieronymus; tum etiam SS. Caſſii Narnienſis Epiſcopi, Conſtantii Aquinatis Epiſcopi, Cerbonii Epiſcopi Populoniæ, Iſaac Eremitæ, de quibus, præter alios ſupra memoratos, plura habentur apud S. Gregorium *tom.* 2. *lib.* 3. *dial. cap.* 8. *cap.* 11. & 14. necnon S. Alypii Tagaſtenſis Epiſcopi, cujus virtutes plurimum commendat S. Auguſtinus *tom.* 1. *oper. lib.* 6. *confeſſ. a cap.* 7. *uſque ad* 10. & *lib.* 9. *cap.* 4. & 5. *uſque ad* 11. item *tom.* 7. *lib.* 22. *de civit. Dei cap.* 8. *num.* 3. demum *tom.* 10. *lib.* 1. *contra duas epiſtolas Pelagianorum* (quod idem etiam facit S. Paulinus *epiſt.* 35. *ad Alypium*) item *epiſt.* 147. *ad Proculejanum*, 169. *ad Euſebium*, & 36. *ad Caſulanum, quæ ſunt inter epiſtolas S. Auguſtini tom.* 2. *oper.* & denique tot aliorum, quorum vitæ conſcriptæ fuerunt a S. Hieronymo *in epiſtolis*, a S. Gregorio Turonenſi *de gloria Martyrum & Confeſſorum*, a Venerabili Beda *tom.* 3. *oper.* atque a S. Antonino *in ſumma hiſtor.*: Ad has igitur controverſias, &, quæ eas conſequuntur, abſurditates evitandas, in ipſo rei eventu non modo a ſacrorum rituum Congrega-

gregatione ſolemniter explicandum eſſet, an Urbani decreta comprehendant Dei Servos titulo Beati aut Sancti decoratos, de quorum virtutibus, miraculis, & cultu teſtimonia deſumuntur ex ſcriptis virorum ſanctorum ante reſervationem cauſarum Sedi Apoſtolicæ factam; verum etiam hi ipſi ſolemniter excipiendi eſſent, qui mortui ante tempora reſervationis ejuſdem, & memorati in ſcriptis virorum ſanctorum, Canonizationis honores conſecuti ſunt per extremum ſanctæ Sedis decretum, eo modo, qui in more poſitus erat ante cauſarum reſervationem ſoli Apoſtolico judicio factam. Inſuper, ut ulterius hac in re procedamus, ſi juxta litteram decretorum, pro firmando caſu ab ipſis Urbani VIII. decretis excepto per ſcripta Patrum virorumque ſanctorum, neceſſe eſt, ut Servi Dei, ſeu Beati cultum habeant; omnino ſimul neceſſario ſtatuendum eſſe videretur, quod adhuc conſtitutum non fuit, ejuſdem cultus initium; utrum videlicet præceſſiſſe debeat tempus decretorum annis triginta vel quadraginta, an ea potius cœpiſſe tempore, quo Patres virique ſancti de eorum, quorum caſus diſputatur, virtutibus miraculiſque ſcripſerunt: niſi forte determinare oporteret, cultum ipſum debere eſſe introductum ante tempora, quibus Patres virique ſancti ſcribunt, adeo ut eorum ſcripta ad id utique conferant, ut cultus jam introductus firmus ratuſque fiat, minime vero, ut introducatur. Quæ poſtrema aſſertio conſona videtur menti bon. mem. Proſperi Bottinii Archiepiſcopi Myrenſis, meique meritiſſimi anteceſſoris in Fidei Promotoris officio; qui, cum ageretur de caſu excepto infra memorando Servorum Dei, ſeu Beatorum Joannis de Peruſio, & Petri de Saxoferrato, proindeque a Poſtulatoribus S. Antonini teſtimonium adduceretur de eorum morte pro Chriſto ſuſcepta, ſic inquit: *Quartum documentum ex chronicis S. Antonini profertur. Verum in dicta chronica minime vocantur Beati ſeu Sancti, neque ex relatis in eadem reſultat aliquod ſignum publici cultus & venerationis erga ipſos. Quod ſi concurreret, utique hoc unicum teſtimonium S. Antonini ſatis eſſet ad ſuſtinendum, hanc cauſam verſari in caſu excepto ex lege decretorum generalium per Patrum virorumque ſanctorum ſcripta.*

7 Ad Poſtulatores poſtea quod attinet, quotieſcumque ab iis petenda foret approbatio caſus excepti per Patrum atque virorum ſanctorum ſcripta ſeparatim a cultu immemorabili, præter conſtructionem proceſſus auctoritate ordinaria ſuper fama virtutum, aut Martyrii, & ſignorum ſeu miraculorum, comparari adhuc ab iiſdem deberet proceſſus auctoritate ordinaria, vel Apoſtolica tum *remiſſorialis*, tum *compulſorialis*. *Remiſſorialis* quidem pro teſtibus examinandis ſuper actuali publici cultus exiſtentia: dedeceret enim (ſicut antea diximus) proponere caſum exceptum ſuper cultu alicujus Dei Servi, vel Beati, qui vel nunquam ei fuerit adhibitus, vel, ſi adhibitus, minime tamen eo tempore, quo petitur ejuſdem approbatio. *Compulſorialis* vero, ut in judicium compellantur ſcripta Patrum & virorum ſanctorum, aliaque monumenta cultum pro-

probantia a tempore per ſacram Congregationem, uti ſupra, ſtatuendo: quæ porro ſcripta, præter conſuetam Judicis ordinarii, vel delegati ſententiam, hujuſque confirmationem ab Apoſtolica Sede impetrandam, exhibenda & producenda viderentur ſequentibus adjunctis vallata.

8 Primum, quod eadem ſcripta loquantur de Dei Servis jam vita functis, non autem adhuc viventibus; quia, quoad vivunt, poſſunt de bonis in malos verti: & ideo ad rem optime ſuggerit de S. Franciſco de Paula adhuc vivente, quem indicat nomine Fratris Roberti, Philippus de Comines *de rebus geſtis Lud. XI. & Carol. VIII. Reg. Gall. lib. 6. cap. 8. Inter viros habitos ſanctimonia celebres unus erat in Calabria nomine Frater Robertus, quem omnes appellare conſueverunt virum ſanctum. Hunc ad ſe arceſſivit Rex* (Ludovicus XI.) . . . *Deinde Romam tranſivit, ubi honorifice habitus a Cardinalibus omnibus, ac ter admiſſus ad ſecretum Pontificis colloquium fuit; ſemperque tres vel quattuor horas ſedere apud ſe eum Pontifex voluit in Pontificali ſede (maximus profecto honor homini tam exiguæ conditionis . . .) Tanta ſapientia in reſponſis uſus; ut cuncti eum mirarentur &c. Vivit adhuc; adeoque adhuc poſſet in melius pejuſve mutari. Quare ſuperſedeo pluribus de eo loqui.* Sic ergo ad firmandum caſum hunc exceptum in cauſa ex. gr. S. Bonaventuræ, ſi tunc, cum acta fuit, introducta fuiſſet diſciplina probandi caſum exceptum per Patrum & virorum ſanctorum ſcripta, ſatis nequaquam fuiſſet aſſertio S. Thomæ de Aquino, qui eum adhuc viventem Sanctum appellavit: ſicuti nec in cauſa S. Ignatii ſuffeciſſet teſtimonium S. Philippi, qui vultum ejus tum etiam vitam ducentis ſplendore ſupra naturam illuſtratum vidit, quemadmodum extat in relatione Rotæ Auditorum *tit. de temperantia*, & in bulla Canonizationis illius (*in nov. cod. pag.* 334.) ubi: *Excellentem vero Famuli ſui ſanctitatem comprobari voluit etiam Altiſſimus ſupernaturali ſplendore vultus, quem, dum viveret, aliquando viderunt B. Philippus Nerius, & quondam Oliverius Manareus*: nec denique in cauſa tunc Beatæ, nunc Sanctæ Catharinæ de Ricciis ſuffeciſſet, ſi, quod adhuc vivens mirandum in modum ſeſe videndam obtulerit S. Philippo Nerio (qua de re in relatione ipſius S. Philippi *ſub tit. de viſionibus*, in relatione prædictæ Sanctæ *part. 2. de vita §. Et de mutuo*, & in bulla Canonizationis ejuſdem S. Philippi *in cit. cod. pag.* 322.) fuiſſet ejuſdemmet Sancti ſcriptis comprobatum.

9 Alterum, quod, ſi Sancti titulo in ſcriptis Patrum virorumque ſanctorum quidam ſint decorati, titulus ille minime fuerit adhibitus præconii aut panegyricæ orationis gratia, ſive ratione muneris, quod obierunt, dum in viventibus cenſebantur. Pluribus exemplis hoc argumentum perſequitur Theophilus Raynaudus *oper. tom.* 11. *in opere de Valeriano cap.* 10. *Quin etiam nemo ſanctos Patres criminatur, aut inducta ſpongia delendam contendit delatam quandoque apud eos hæreticis, aut ſuſpectæ Fidei hominibus Sancti appellationem ſive ratione muneris, quod obibant, ſive &c.* Concordat autem Scacchus *de not., & ſign. ſanct. ſect.* 1. *cap.* 8. *Sed neque laudis de cauſa in ali-*

qua panegyri titulus beatitatis a ſanctis Patribus aliquibus viris prædefunctis collatus argumentum ſubminiſtrat, aut aliquid operatur ad effectum Beatificationis & Canonizationis. Id manifeſtum eſt ex orationibus decantatis a Patribus in laudem Conſtantini, & ab Ambroſio in laudem Valentiniani, & Gratiani, ex quibus Valentinianus, dum adhuc catechumenus eſſet, proditus & interfectus in bello cum deceſſerit, nihilominus ſanctus Doctor non ſemel Beatos Gratianum, & Valentinianum appellat: Beati ambo (inquit) ſi quid mea orationes valebunt. Ita ille in fine concionis, quam habuit in obitu Valentiniani. Pari ratione in concione ab eodem dicta in laudem Theodoſii eumdem Beatum appellat, eumdemque ſuſceptum ab Angelis & a Sanctis dicit ſe exiſtimare.

10 Idcirco Patrum & virorum ſanctorum ſcripta, quibus probari poſſit caſus exceptus ab Urbani VIII. decretis, ſerium de vera Dei Servorum, quorum cauſa tractatur, ſanctitate ac miraculis a Deo ipſorum interceſſione patratis, necnon publico erga eoſdem cultu teſtimonium complecti debent: ut & *tom.* 2. *Mſs.* clar. mem. Cardinalis Caſanate, quæ aſſervantur in celebri bibliotheca ab eo Romæ inſtituta in cœnobio Patrum Prædicatorum, habetur *pag.* 142. *Quod attinet ad dicta ſanctorum Patrum, oportet, eos de hoc Servo Dei mentionem feciſſe, ut de viro inſignito ſpeciali nota & gloria ſanctitatis, referendo heroicas Servi Dei virtutes, &, quod potius eſt, deceſſum in pace, ſeu in gratia finalis perſeverantiæ.*

11 In hac poſtremo materia de caſu exceptu per Patrum virorumque ſanctorum ſcripta quæri opportune poſſet, an ad eum ſtatuendum ſatis ſit teſtimonium viri ſancti dicentis, ſe animam ejus, de quo agitur, revelatione ſupra naturam, vidiſſe in cælum receptam; & fuiſſe ſibi a Deo patefactum, æterna illum frui beatitudine propter excellentes virtutes & heroicos harum actus, quos exercuit uſque ad obitum. Non incommode autem dictum eſt, an ſatis ſit teſtimonium viri ſancti, uti ſupra, id perhibentis: nam, ſi alii teſtarentur, fuiſſe illa Sancto ipſi manifeſtata, aut ab eo viſa, nulla utique eorum hac de cauſa haberi poſſe ratio videretur. Re enim ipſa, etſi in cauſa Braſilien. Canonizationis, ſeu declarationis Martyrii Servorum Dei Ignatii Azevedi, & triginta novem Sociorum Martyrum Societatis Jeſu plura fuerunt allata documenta comprobantia, S. Tereſiam vidiſſe, dum moriebantur, eorum animas in cælum receptas; in ejuſdem tamen cauſæ progreſſu minime actum fuit de ſtatuendo caſu excepto per Patrum & virorum ſanctorum ſcripta, propter difficultatem forte tunc prævisam, necnon a meis Anteceſſoribus, & a me, dum fungebar munere Fidei Promotoris, ipſo in cauſæ decurſu excitatam, quod viſio videlicet non S. Tereſiæ, ſed aliorum dictis eſſet probata, qui ad ſummum id ab eadem audiviſſe aſſerebant. Quæ tamen a me dicta cenſeri debent conjecturaliter potius, quam affirmanter; quippe cum Poſtulatores ipſi in reſponſionibus ad excitatas difficultates ſtrenue oſtendere conati ſint, viſionem ex teſtimonio S. Tereſiæ dicendam eſſe comprobatam; nec ullum adhuc prodierit a ſacra Congregatione re ſuper eadem reſponſum.

Pariter

Pariter haud inconſulto ſupernaturalis cæleſtiſque viſionis, necnon heroicarum virtutum mentionem fecimus; primum quidem, quia examinandæ forent qualitates viſionis, ut appareret, vera ne eſſet an imaginaria, atque adeo utrum cæleſtis & ſupra naturam, necne. Ex ſanctitate enim ejus, cui facta eſt revelatio, abſolute inferri nequeunt prædictæ qualitates viſionis; cum poſſit etiam vir ſanctus credere, ſe habuiſſe viſionem cæleſtem, tametſi ex ejuſmodi non fuerit, quemadmodum, agendo de revelatione facta S. Eliſabeth filiæ Regis Hungariæ, & ab ipſa renuntiata, inquit S. Antoninus *ſumm. hiſtor. part. 3. tit. 19. cap. 11. Nec per hoc detrahitur ſanctitati Eliſabeth, ſi non credatur* (dictæ ejus revelationi) *quia & ſancti viri Propheta aliquando credunt a Deo ſibi aliqua revelari ſpiritu prophetia, quæ ex phantaſia ſua trahunt in viſionibus ſuis*; ſequiturque Baronius *in not. ad Martyrol. Rom. ad diem* 15. *Auguſti*. Deinde vero, quia non eſt cultus publicus in Eccleſia exhibendus omnino omnibus, qui pie in Domino obierunt, & quorum animæ in cælum receptæ ſunt, ſed illis tantum, qui viſione beatifica fruuntur, quique, dum viverent, fulſerunt virtutibus, non utcumque, ſed in gradu heroico, & gratia miraculorum, ut habet Auguſtinus Triumphus *de poteſt. Eccleſ. quæſt.* 17. *art.* 1. Neque temere demum quæſtionem contraximus intra terminos caſus excepti per Patrum virorumque ſanctorum ſcripta, eam minime proponentes pro cauſa duriori, hoc eſt Canonizationis obtinendæ: nam, licet Eccleſia Canonizatorum honore proſequatur S. Paulum primum Eremitam, S. Cæſarium, S. Germanum Epiſcopum Capuanum, Sanctamque Scholaſticam Virginem, quorum animas in cælum ferri viderunt, atque adeo pro ſuo cujuſque reſpectu ſoli teſtari potuerunt ſanctiſſimi viri Antonius, Gregorius Nazianzenus, ac Benedictus; alias tamen de illorum vitæ ſanctitate probationes minime defuiſſe credendum eſt, antequam eorumdem cultus introduceretur, atque ad Eccleſiam univerſalem juxta antiquum Sanctos canonizandi morem extenderetur; veluti animadvertit Arauxo *deciſ. moral. tract.* 3. *quæſt.* 23. *§.* 1. *num.* 24. *Et quidem ad S. Pauli Eremitæ Canonizationem Apoſtolica Sedes, non ex ſolius viſionis teſtimonio ab Antonio prolato, & per ſanctiſſimum Hieronymum ſcripto, ſed ſimul ex ejus vitæ ac ſanctitatis fama per totum orbem terrarum diffuſa, mota atque afflata a Spiritu Sancto ſupplente vicem plurimorum ocularium teſtium proceſſit*.

12 Sed addendum quoque eſt, quod, etſi concordes ſint Theologi in docendo, perſonam, cui fit revelatio, & quidem veræ revelationis adjunctis comitatam teneri huic credere (ſolum quippe invicem diſſident, dum examinant, an credere ei teneatur eadem Fide Catholica, qua Fideles myſteria toti Eccleſiæ propoſita credunt) quapropter legimus, ſummum Pontificem Innocentium III. ex viſionibus & cæleſtibus revelationibus ſibi factis, auctoritate Apoſtolica confirmaſſe Ordines Regulares inſtitutos, alterum a S. Franciſco, alterum a SS. Joanne de Matha, & Felice Valeſio; ut tamen quæſtio indicata de Canonizatione per privatam revela-

Digitized by Google

velationem obtinenda ſuum progreſſum habere poſſet, revelationem ipſam ſufficienti de cauſa ſummo Pontifici, cui renuntiata animo fingi debet, proponi oporteret; quemadmodum monet prædictus Arauxo *loc. cit. §. 2. num.* 50. Sufficientes autem cauſæ aliunde forte deſumi non poſſent, quam vel ex miraculo, quod in comprobationem ſuæ viſionis fieret ab eo, cui facta eſt revelatio, juxta regulam textus *in cap. Cum ex injuncto, de Hæreticis*, vel ex ſerio ejus virtutum & miraculorum examine, cujus anima in cælum recipi viſa eſt; in quo nihilominus examine non modicam ſibi conciliaret auctoritatem aſſertio viri jam ſancti, qui eamdem revelationem ſibi factam tradidiſſet. Quocirca *in bulla Canonizationis S. Antonini* (*in cod. Canoniz. pag.* 228.) ſic legitur: *Licet ex ſanctis operibus ſuis Beatus & Sanctus ab omnibus ejus vitam intuentibus, aut famam integerrimam audientibus certiſſime crederetur; eam tamen opinionem auxerat manifeſta & oculata viſio Dominica cuidam Tuccio Monacho monaſterii Ciſtelli Florent. Ciſtercien. Ordinis in civitate ipſa Florentia, & Conſtantio de Fabriano tam ſanctitate vita claro, quam ſcientia & doctrina in dicto Prædicatorum Ordine Profeſſori in civitate Aſculana oblata, quorum uterque eadem noctis hora, qua dictus B. Antoninus ad Dominum tranſivit, ejus animam ab Angelis in cælum viſibiliter portari viderat.* Item quamvis in cauſa S. Petri de Alcantara factum contigerit, de quo in bulla Canonizationis (*in cit. cod. pag.* 385.) *quibus dictis adhuc excepto genibus corpore migravit animo in cælum, & S. Tereſia procul diſtans ab oppido de Arenas, in quo Petrus deceſſerat, illum vidit recto & lucido tramite delatum ad ſempiternam felicitatem; ac ſæpe poſtea eidem oranti apparuit plenus immenſa gloria, & puriſſima lucis radiis circumfuſus*: id tamen ſatis nequaquam fuit ad Canonizationem obtinendam, ſed tantum maximopere profuit, & validi adminiculi vim habuit, cum actum eſt de virtutibus ac miraculis ad juris normam in proceſſu comprobatis.

13 Hac itaque quæſtione propoſita, ſolum & ſimpliciter gratia declarationis caſus excepti per Patrum virorumque ſanctorum ſcripta eo in eventu, quod illius approbatio peteretur dependendo a revelatione, quæ qualitates haberet revelationis cæleſtis, quamque ſibi factam vir ſanctus teſtatus eſſet, aut ſcriptum reliquiſſet, non dubitarem ſtare pro hujus ſufficientia. Si enim ad eamdem declarationem impetrandam alias ſatis eſt teſtimonium viri ſancti de virtutibus, miraculis, & cultu alicujus Dei Servi, potiori jure ſufficere debebit aſſertio viri ſancti de prædicta viſione ac revelatione. Potuiſſet ſane de hoc articulo agi in cauſa S. Aloyſii Gonzagæ. Nam, cum anno 1600. S. Maria Magdalena de Pazzis illius vitam a P. Virgilio Cepario ſcriptam perlegiſſet, tum os digiti ejus vellet adſtantibus decem Sororibus dividere, ad contemplandam ejus ſanctitatem & gloriam hinc cælitus elata, mirabilia deinde enuntiavit de ipſa S. Aloyſii in cælum recepti ſanctitate ac gloria: hanc autem revelationem cum plures venerabiles Moniales, ex audito aliquæ ab ipſa S. Maria Magdalena, aliæ ab hujus Confeſſario, teſtatæ eſſent; ipſamet demum victa auctoritate Archiepiſcopi

piſcopi Florentini, illacrymans, quod occulta Dei dona vulgare cogeretur, jurejurando oblatam ſibi viſionem in pagina Archiepiſcopo exhibita deſcriptam affirmavit, omniaque eadem in pagina recenſita, prout ibidem narrabantur, vera eſſe perhibuit. Sed, quoniam Poſtulatores apertam viam habuerunt probandi caſum exceptum ex indultis Apoſtolicis, porro defuit occaſio hujuſmodi dubium in ſacra Congregatione proponendi. Hinc fit, ut ſiquid unquam hujuſmodi eveniat, ejuſdem ſacræ Congregationis reſponſum ſit expectandum: ſiquidem omnia, quæ a nobis hiſce in ſcriptis exponuntur, non aliam præſeferre auctoritatem jamdiu monuimus quam privati Auctoris, exceptis decretis quæ a nobis Pontificatum maximum gerentibus de hujuſmodi argumento interpoſita, in hiſce libris inſecta ſunt.

CAPUT XX.

De caſu excepto ex indulto Pontificio.

1 Caſus exceptus ex Pontificio indulto innititur Apoſtolicis conceſſionibus: & profecto, etſi in ſacrorum rituum Congregatione aliquando declaratum fuit, cauſam eſſe inter exceptas ab Urbani VIII. decretis tantum ex cultu immemorabili, in ea licet non deeſſent etiam Apoſtolica indulta; alias tamen definitum quoque eſt, aliam cauſam inter ipſas exceptas verſari ſimul ex Apoſtolicis indultis, atque ex ſcriptis Patrum virorumque ſanctorum; quin immo & interdum id ipſum factum eſt ex ſolis Apoſtolicis indultis. Exemplum cauſarum, in quibus, poſitis licet Apoſtolicis indultis, caſus tamen excepti declaratio habita tantum eſt ex cultu immemorabili, fortaſſis quia Poſtulatores majorem in eo vim conſtituerunt, deſumi poteſt ex ipſa caſus excepti declaratione in cauſis B. Hoſannæ, ac B. Zitæ, necnon in cauſa S. Peregrini Latioſi. In hac quippe Epiſcopus Forolivienſis ſententiam pronuntiavit, quæ ſubinde ab Apoſtolica Sede confirmata fuit, qua nempe cenſuit, conſtare de cultu immemorabili, quamvis in eadem cauſa non deeſſent litteræ Apoſtolicæ ſummi Pontificis Pauli V. expeditæ anno 1609. per quas antea examinatæ in ſacrorum rituum Congregatione approbatæ peculiari forma fuerunt lectiones propriæ ſecundi Nocturni pro Officio ejuſdem Peregrini tunc Beati, nunc Sancti, necnon pro Officio B. Joachim Senenſis recitandis a Fratribus, & Monialibus Ordinis Servorum B. Mariæ Virginis diebus illorum feſtis. Exemplum autem declarationis caſus excepti ex indultis quidem Apoſtolicis, ſed conjunctim cum ſcriptis Patrum virorumque ſanctorum haberi poteſt ex cauſa ſupra memorata tunc Beatæ, nunc Sanctæ Agnetis de Monte Politiano. Exemplum denique approbationis caſus excepti ex ſolis indultis Apoſtolicis deſumere eſt, præterquam ex cauſa antea pariter memorata tunc Beatæ, nunc Sanctæ Margaritæ de Cortona,

necnon

necnon ex iis infra memorandis B. Margaritæ de Sabaudia, Beatorumque Petri de Piſis, & Jacobi de Mevania, ex Veneta etiam, ut ceteræ prætereantur, tunc Beati, nunc Sancti Laurentii Juſtiniani, atque ex Sulmonen. ſeu Aprutina tunc Beati, nunc Sancti Joannis de Capiſtrano. Siquidem, cum in illa ſacra Congregatio die 10. Februarii 1648. accepta relatione indultorum ab Apoſtolica Sede, ſic habuiſſet: *Dicimus decernimus declaramus, conſtare, dicto B. Laurentio Juſtiniano cultum exhibitum fuiſſe & ad præſens exhiberi ex indultis Apoſtolicis, & propterea hujuſmodi caſum comprehendi inter exceptos a decretis ſanctiſſimæ Inquiſitionis ſuper non cultu editis ab eodem Urbano VIII. & eiſdem litteris ſufficienter ſatisfactum fuiſſe & eſſe*; in hac item, facta conſimili indultorum expoſitione, eadem verba fuerunt adhibita per decretum expeditum die 19. Septembris 1650.

2 Ad ipſa itaque a Romanis Pontificibus indulta quod attinet, ſi ſola ſpectentur tanquam fundamentum caſus excepti, ut nunc a nobis ſpectantur, tria pro hujus argumenti intelligentia ſunt præmittenda. Primum eſt, non ſufficere ad eam rem ſcripturam privatam, in qua ſummus Pontifex aliquem Beati titulo nominet, ſicuti monet Pignatellus *conſult.* 35. *tom.* 4. neque Breve Apoſtolicum, ſive indultum ſufficere, in quo ſummus Pontifex aliquem Dei Servum tantum *enunciative* appellet Beatum, multo autem minus, ſi enunciatio ipſa extet in Brevi, vel diplomate ad alium finem exarato; quemadmodum probat textus *in cap. Si Papa*, ibique Gloſſa *in figuratione caſus*, *& in v. Aſſerat*, *de privil. in* 6. utque ad rem ipſam proſequuntur Scacchus *de not. & ſign. ſanctit. ſect.* 1. *cap.* 8. *pag.* 86. & Caſtellinus *de certitud. glor. SS. cap.* 2. *punct.* 57. Enimvero, cum in cauſa S. Staniſlai Novitii Societatis Jeſu probandus eſſet caſus exceptus ex indultis a Romanis Pontificibus, & Poſtulatores bina attuliſſent indulta, hoc eſt unum a Clemente Papa VIII. per quod anno 1602. Urbis excuſori facultatem tribuens typis edendi illius vitam, dummodo approbata eſſet a Magiſtro ſacri palatii, Staniſlaum in eodem ſæpius appellavit Beatum; alterum autem a Paulo V. per quod conceſſit, ut ejuſdem Staniſlai Imago, quæ in ſacrario aſſervabatur una cum votivis oblatis, ad publicam venerationem Romæ cum iiſdem votivis exponeretur in eccleſia S. Andreæ Patrum Societatis Jeſu in Monte Quirinali; ſacrorum rituum Congregatio, dum munere fungebar Fidei Promotoris, animadvertens, non ineſſe in indulto Clementino, niſi ſimplicem enunciationem, die 9. Maji 1711. reſcripſit, *initium venerationis eſſe deſumendum ab anno* 1605. quo nempe prodiit Paulinum.

3 Hujuſmodi etiam cenſenda ſunt nonnulla alia facta Romanorum Pontificum, quæ potius privatum cultum, quam publicum, vel quam voluntatem publicum cultum introducendi aut permittendi præſeferunt. De Sancto enim Felice a Cantalicio Laico Ordinis Capuccinorum legitur in relatione Rotæ Auditorum *tit. de fama ſanctitatis & viſitatione ſepulcri*, quod tribus diebus poſt ejus obitum fuit ejuſdem corpus juſſu Cardinalis

Sanctæ

Sanctæ Severinæ tunc temporis Religioſi illius Ordinis Protectoris conditum in capſa plumbea. ſepultumque in cœmeterio Fratrum; item, quod poſt aliquot menſes a cœmeterio ad eccleſiam translatum fuit, atque repoſitum prope ſacellum Sanctiſſimi Crucifixi; demum, quod Sixtus Papa V. motus fama miraculorum ad eamdem eccleſiam acceſſit, &, genibus flexis, oravit ad ejus ſepulcrum: *Sixtus etiam Pontifex Maximus, populi acclamatione &. miraculorum frequentia excitatus, una cum aliquibus Cardinalibus a ſua curia ad eccleſiam S. Bonaventuræ ſe contulit, & prius ante Sanctiſſimum Sacramentum oravit, & poſtea ingreſſus eſt in Capellam Sanctiſſimi Crucifixi, & genuflexus ad ſepulcrum Fratris Felicis oravit per ſpatium, quo ter recitari poſſet pſalmus* Miſerere, *prout etiam Cardinales, & alii fecerunt*. Et propterea Rotæ Auditores in eadem relatione viſi ſunt ſuadere voluiſſe, ex eo Pontificis facto publici cultus permiſſionem proveniſſe. Relatis quippe aliis publicæ venerationis actibus paſſim factis a populo, ſic locuti ſunt: *Et, licet publicus hic cultus in Eccleſia exhiberi non poſſit abſque Sedis Apoſtolicæ auctoritate, etiamſi per defunctum miracula fierent; in hoc caſu, etiamſi aliud non adeſſet, ſufficeret fel. record. Sixti V. viſitatio, de cujus mandato dicitur corpus Servi Dei fuiſſe translatum, qui, ut ſupra relatum eſt, genuflexit ante ſepulcrum, & ejus interceſſioni ſe commendavit*. Veruntamen vera publicæ venerationis primordia (in quorum ſequelam Urbanus Papa VIII. die 26. Aprilis 1625. declaravit, cauſam ejuſdem tunc Beati Felicis verſari in caſu excepto a ſuis decretis: *Sanctiſſimus juſſit, ut hæc cauſa non comprehenderetur ſub decreto emanato a ſacra Congregatione ſanctiſſimæ Inquiſitionis*) non ex facto Sixti V. utpote quod tantum privatum cultum poterat importare, ſed ex titulo Beati a Gregorio XV. Felici ipſi indulto petenda eſſe videntur; uti teſtatur Zacharias Boverius *tom.* 2. *annal. ad an.* 1587. *pag.* 335. *Denique tam ingens de illius ſanctitate non modo apud omnes tam vulgares, quam illuſtres viros, verum etiam apud ipſos Romanos Pontifices ſemper opinio percrebuit, ut primus Sixtus V. graviſſimus Pontifex, cum primum ad ipſius Canonizationem proceſſum inſtitui juſſiſſet, Cardinalium aliquando corona ſtipatus e Quirinali palatio ad Capuccinorum eccleſiam deſcendens, poſt Sanctiſſimæ Euchariſtiæ adorationem, ad ſepulcrum ſancti viri genuflexus diutius oraverit. Ex quo tunc quæſtio ſuborta, num eo facto Pontifex ſanctum virum Beatum declaraverit. Id Pontificem procul dubio optaſſe, inde potiſſimum perſpicuum fuit, quod maxime proceſſus expeditionem ſolicitaret. At immatura morte correptus, re infecta, ex humanis exceſſit. Poſt hunc Gregorius XV. cum aliquando in noſtra S. Bonaventuræ eccleſia ſacra Miſſarum myſteria celebraſſet, ad Beati viri ſepulcrum accedens, ibi, quemadmodum & prior Sixtus V., genuflexus aliquantiſper oravit, hæc poſt orationem verba addens „ Nos plurimum huic viro debemus, eo quod ipſius interceſſione ſingularem a Deo gratiam tulimus „. Quamobrem, cum a ſui Pontificatus exordio argenteam Imaginem ipſius ſepulcro inſerendam juſſiſſet, ipſam radiis circa caput emicantibus depingi, ac Beati titulo, quo ab omnibus paſſim appellabatur, inſigniri permiſit.*

4 Alterum præmittendum eſt, nihil referre, utrum publica veneratio indulta a Romanis Pontificibus fuerit in ſcriptis ſeu per litteras Apoſtolicas, an tantum vivæ vocis oraculo; dummodo tamen vivæ ipſum vocis oraculum ſit legitime comprobatum. Siquidem Calliſtus III. per ſuum vivæ vocis oraculum expoſitum Guillelmo Cardinali Rhotomagenſi Epiſcopo & Protectori Ordinis Carmelitarum conceſſit Fratribus Carmelitis celebrationem feſti cum Miſſa & Officio in honorem B. Alberti de Monte Drepano; quod poſtea vivæ vocis oraculum confirmationis robur obtinuit ex Apoſtolica bulla Pontificis Sixti IV. ſicuti late oſtendit Caſtellinus *de certitud. glor. SS. cap.* 1. *punct.* 18. Pariter plura extant a ſummo Pontifice Leone X. hoc modo indulta. In ſerie quippe Actorum cauſæ S. Joannis de Capiſtrano edita a ſacrorum rituum Congregatione occaſione Canonizationis ipſius traditur, dictum Pontificem, poſt expoſitionem ſibi factam nonnullorum articulorum mirabilis Joannis vitæ, vivæ vocis oraculo per Cardinalem Bibienam anno 1515. publicato conceſſiſſe, ut in diœceſi territorioque Capiſtranenſi celebrari poſſet illius feſtum a Fratribus Ordinis Minorum Obſervantium, necnon a Clero Sæculari ejuſdem loci: ſicuti, cum apud Septam Saracenorum Urbem Daniel, Samuel, Angelus, Domnus, Leo, Nicolaus, & Hugolinus ex Franciſcana familia anno Domini 1221. Martyrio coronati fuerint, quorum mentio fit in Martyrologio Romano *ad diem* 13. *Octobris*, eorum porro dies natalis colitur vivæ vocis oraculo prædicti Pontificis, qui id protulit anno 1516. veluti referunt Galeſinius *in Martyrol. ad dictam diem*, Cardinalis Baronius *in not. ad Rom. Martyrol. ad eamdem diem*, & Caſtellinus *de certit. glor. SS. pag.*420. *num.* 5. Conſimilia etiam ſuppetunt indulta a Clemente Papa VII. Sic enim conceſſit Conventui Fratrum S. Dominici civitatis Forolivienſis, ut agere poſſent feſtum B. Jacobi Salomonis, Officiumque ac Miſſam in anniverſaria ipſius mortis die recitare & celebrare, uti teſtatus eſt Chriſtophorus Cardinalis Numajus; quod poſtea fuiſſe a Julio III. confirmatum, atque adeo amplificatum conceſſione Officii proprii, necnon ſolemnis ſupplicationis ſeu (ut dicitur) *proceſſionis* per ſimile aliud vivæ vocis oraculum, comprobavit Cardinalis Moronus; quorum Cardinalium atteſtationes habentur apud Caſtellinum *in cit. oper. pag.*140. 141. *& ſeqq.* Itemque de eodem Clemente Papa VII. probatum fuit in cauſa S. Catharinæ de Bononia per ſubſcriptas atteſtationes Cardinalium Laurentii Campegii & Chriſtophori Numaji, quod facultatem vivæ vocis oraculo dedit Monialibus & Abbatiſſæ monaſterii Corporis Chriſti civitatis Bononiæ recitandi in honorem ejuſdem Virginis Catharinæ quoddam Officium approbatum a Magiſtro ſacri palatii, necnon diebus ſingulis de eadem Virgine commemorationem faciendi. Sed & per eamdem viam, hoc eſt per vivæ vocis oraculum, ſubſequentes Pontifices interdum proceſſerunt. Nam, cum ex conceſſione Leonis X. jam fieret Officium in honorem tunc Beatæ, nunc Sanctæ Eliſabeth Reginæ Portugalliæ, quæ per errorem ab aliquibus

Blanca

Blanca fuerat appellata; ſummus Pontifex Paulus IV. vivæ vocis oraculo mandavit Cardinali Pœnitentiario, non modo ut errorem, qui irrepſerat, corrigi curaret, verum etiam ut Leoninum indultum, quod erat coercitum intra diœceſim Conimbricenſem, ad univerſum Portugalliæ regnum extenderet, quemadmodum legere licet in Brevi ipſius Cardinalis Pœnitentiarii: *Nos igitur hujuſmodi ſupplicationibus inclinati, auctoritate Domini Papæ, cujus Pœnitentiariæ curam gerimus, & de ejus ſpeciali mandato ſuper hoc vivæ vocis oraculo nobis facto &c. concedimus et indulgemus &c.* Sanctus etiam Pius Papa V. vivæ vocis oraculo (de quo & infra) conceſſit, ut in monaſterio Monialium B. Columbæ civitatis Peruſinæ fieret ejuſdem Columbæ commemoratio in Divinis Officiis; quod comprobatum eſt atteſtatione Patris Magiſtri Timothei Bottonei Ordinis Prædicatorum Vicarii ſancti Officii dictæ civitatis, qui illud impetraverat. Per vivæ item vocis oraculum relatum a Cardinali Sirleto in ſuis litteris Gregorius XIII. anno 1583. annuit, ut celebraretur Miſſa ac Officium proprium juxta Miſſale & Breviarium Carmelitanum in honorem tunc Beati, nunc Sancti Andreæ Corſini; ſicut habetur in relatione Rotæ Auditorum ſuper cauſa Canonizationis ejuſdem Andreæ *par.* 4. *§.* 1. *§.* 2. *Habemus*. Vivæ ſimiliter vocis oraculo Paulus V. indulſit, ut coram B. Seraphino de Aſculo Laico Capuccino lampas arderet, utque in eccleſiis Patrum Societatis Jeſu publicæ venerationi una cum votivis oblatis exponerentur Imagines SS. Stanislai, & Aloyſii Societatis Jeſu; quæ conceſſio in eorum cauſis probata fuit tanquam notiſſima per teſtes quacumque exceptione majores. Tandem, ut alia pleraque taceamus, Gregorius XV. vivæ vocis oraculo comprobato atteſtatione Cardinalis Scipionis Burgheſii ampliavit jam indultum per litteras Apoſtolicas ab Eugenio IV. de quo apud Bollandianos *ad diem* 20. *Martii tom.* 3. *pag.* 245. poteſtatemque fecit univerſo Ordini Fratrum Prædicatorum agendi feſtum & recitandi Officium in honorem B. Ambroſii Sanſedonii; uti pluribus refert Caſtellinus *in cit. tract. de certitud. glor. SS. pag.* 143. Cum autem ſacrorum rituum Congregatio pronuntiaverit de caſu excepto ex indultis a Romanis Pontificibus in nonnullis ex prædictis Beatorum cauſis, id eſt S. Joannis de Capiſtrano, S. Catharinæ de Bononia, Sanctorumque Stanislai, & Aloyſii Gonzagæ; quin immo, cum in cauſis SS. Stanislai, & Aloyſii vera publicæ venerationis initia deſumpta fuerint a recitatis oraculis vivæ vocis Pauli V., nil clarius afferri poſſe videtur ad demonſtrandum, non eſſe abſolute & ſimpliciter neceſſe, quod indulta a ſummis Pontificibus pro caſu excepto firmanda ſint per litteras Apoſtolicas, ſed etiam ſufficere, ſi fuerint vivæ vocis oraculo edita.

5 Nec enim obſtare poteſt revocatio indultorum viva voce deinceps a Romanis Pontificibus facta. Nam utique Gregorius XV. *in Conſtit.* 27. *Bullar. vet. tom.* 4. revocavit omnia viva voce indulta, quæ tunc temporis ad effectum perducta non eſſent, modo non lata per ſupplicationem Regum, vel non firmata manu alicujus S. R. E. Cardinalis. Etiam Urbanus VIII.

Gregorianam ampliavit Conſtitutionem, revocando & abolendo omnia vivæ vocis oracula, edita quoque intuitu Imperatoris, Regum, & quorumcumque Principum, & firmata quoque Cardinalis alicujus manu, iis tantummodo exceptis, quæ comprobarentur dictis Officialium ſive Miniſtrorum in rebus ad eorum officium pertinentibus; ſicuti colligi poteſt *ex ejus Conſtit.* 157. & 195. *cit. Bullar. tom.* 5. Verum, cum omnes hæ Conſtitutiones loquantur de conceſſionibus, quæ vivæ vocis oraculo factæ fuerant Inſtitutis & Ordinibus Regularibus, per eas porro ſublatæ dici nequeunt illæ, de quibus nunc agimus; utpote quæ directe reſpiciunt cultum Servorum Dei, ideoque tantum oblique Inſtituta ſive Ordines Regulares, quibus ut plurimum datur facultas recitandi ex. gr. Officium, aut Miſſam in honorem eorumdem Dei Servorum celebrandi. Adhuc ergo ad rem noſtram ſubſiſtunt vivæ vocis oracula, & ſolum difficultas manet in eis probandis: atque utinam in cauſa B. Nicolai Albergati Epiſcopi Bononienſis præſto eſſet legitima probatio cujuſdam vivæ vocis oraculi Urbani Papæ VIII. qui eo modo ſtatuiſſe dicitur, ne ab illius Imagine ſplendores & radii abraderentur, nihil obſtantibus ſuis decretis! prout in ejuſdem B. Nicolai vita *num.* 3. apud Bollandianos *ad diem* 9. *Maji tom.* 2. *pag.* 467. & utinam de ejus cultu aliqua haberentur apud S. Antoninum *in chron. part.* 2. *tit.* 15. *cap.* 22. *§.* 2. & *part.* 3. *tit.* 22. *cap.* 7. *§.* 3. ubi egregia ejus facinora refert, quemadmodum ſupra viſum eſt! Sic enim forte probari de eodem poſſet caſus exceptus ex indulto Pontificio, atque ex Patrum virorumque ſanctorum ſcriptis, nec cogerentur Poſtulatores ad eum probandum ex cultu immemorabili. Quamquam hunc evincere (ut opinor) non tam ægre poterunt, ſi ea, qua decet, diligentia antiqua percurrant monumenta indicata a Symeone Santagatha in ſua atteſtatione ſuperius relata ex memoratis Bollandianis in principio vitæ Beati ejuſdem Nicolai.

6 Præmittendum eſt tandem, neceſſe non eſſe ad firmandum caſum exceptum ratione indultorum, quod ea ab Apoſtolica Sede emanaverint, cauſa ſecundum juris ſolemnitatem cognita. Ejuſmodi namque indulta, etſi modo edita ſunt, necnon eduntur tantum in ſequelam probationum extrajudicialium, modo autem in ſequelam ſolius proceſſus ordinarii ſuper virtutibus & miraculis, alias vero in ſequelam proceſſus ordinarii, & Apoſtolici, necnon poſt pronuntiatum judicium ſuper virtutibus, aut Martyrio, & ſignis vel miraculis; quocumque tamen ex prædictis modis prodierint, ſemper ad caſum exceptum ſufficient: quippe cum ea mente Urbanus VIII. omnino fuerit, ut minime amoveretur cultus ab his, qui eum a ſuis Anteceſſoribus obtinuerant, quique conſequenter erant in legitima cultus publici poſſeſſione. Diſcrimen autem, quod inter diverſa intereſt indulta, operatur in cauſæ progreſſu. Namque, ſi facta fuerit conceſſio dependendo ab extrajudicialibus documentis, aut a ſolo proceſſu Ordinarii; approbato caſu excepto ex indultis, conficiendus tum erit proceſſus Apoſtolicus, & aſſumenda erit probatio virtutum ac miraculorum:

Digitized by Google

rum : ſi vero dependendo ab utroque proceſſu, id eſt ordinario, atque Apoſtolico, conceſſio ipſa facta fuerit, latumque judicium ſuper virtutibus; poſt approbationem caſus excepti, non iterum examinandæ virtutes, ſed tranſeundum erit ad examen miraculorum indultam venerationem ſecutorum : ſi demum conceſſio facta dependendo ab utroque proceſſu, latumque fuerit judicium & ſuper virtutibus & ſuper miraculis; neque iterum examinandæ erunt virtutes neque iterum miracula, ſed nova tantum miracula erunt expectanda, ſi ea, quæ examinata fuerunt, ante indultam venerationem patrata fuerint.

7 Hiſce præmiſſis, nunc videndum, quid importare debeant venerationis indulta, ut ſuper ea firmari poſſit caſus exceptus. Porro id unico verbo abſolvi poſſet, aſſerendo, ea importare permiſſionem publici cultus atque venerationis, poteſtatemque, ut Dei Servus appelletur Beatus, ejuſque corpus ac Reliquiæ ad publicam venerationem exponantur. Verum, ut funditus Sedis Apoſtolicæ diſciplina innoteſcat, operæ pretium fore exiſtimamus, ſi ex nonnullis indultis a ſummis Pontificibus quædam deſumantur, unde argumento propoſito lumen & claritas accedat.

8 Itaque, quod ſummi Pontifices indulſerint, ut Imago Servi Dei in eccleſiis exponatur inter Imagines aliorum Sanctorum, aut cum ſignis cultum publicum redolentibus, id primum aptum eſſe videtur ad fundandum caſum exceptum. Ex nonnullis autem Brevibus ſummi Pontificis Leonis X. hujuſmodi indultorum exempla deprehenduntur. Conceſſit enim ipſe (quemadmodum infra videbimus) ut Imago tunc Servi Dei, vel Beati, nunc Sancti Franciſci de Paula collocaretur in eccleſiis Domorum Ordinis ab eo inſtituti; inſtar conſimilis conceſſionis factæ Ordini Minorum ſervandi in ſuis eccleſiis Imaginem Servi Dei, vel Beati Bernardini de Feltro: tum etiam Ordini S. Auguſtini poteſtatem tradidit colendi in ſuis eccleſiis & ſacellis B. Veronicam de Binaſco, atque in illis hujus Imaginem collocandi; prout fert ejus diploma typis impreſſum apud Bollandum *ad diem* 13. *Januarii tom.* 1. *pag.* 889. ut & in alio Brevi benignam fecit conceſſionem toti diœceſi Conimbricenſi ponendi Imaginem S. Eliſabeth Reginæ Portugalliæ in eccleſiis, eamque inter alias Sanctorum Imagines retinendi. Sed etiam ex Clementis VII. geſtis exempla ſuppetunt, qui & Imaginem tunc Servæ Dei, nunc Sanctæ Agnetis de Monte Politiano in eccleſiis illius oppidi, nunc civitatis haberi indulſit; & Imaginem pariter tunc Beati, nunc Sancti Laurentii Juſtiniani in eccleſiis, ac domibus privatorum Venetæ ditionis admiſit, dummodo picta eſſet ſine diademate, & non tanquam Canonizati, ſed ut Beati, veluti ex illius Brevi formis excuſo apud Danielem Roſam *in collect. teſtimoniorum de hujus ſanctitate pag.* 7. Præterquamquod ad hanc ipſam claſſem ſupra memorata indulta a Paulo V. referri poſſunt, quando (veluti diximus) conceſſit, ut Imagines tunc Servorum Dei, ſive Beatorum, nunc Sanctorum Stanislai, & Aloyſii publicæ exponerentur venerationi una cum votivis oblatis in eccleſiis pariter antea indicatis.

9 Quod

9 Quod ſummi Pontifices pro inducendo, vel augendo publico alicujus Dei Servi cultu, hujus corpus transferri mandent e loco humili in honorificentiorem, indultum hoc quoque ad ſtabiliendum caſum exceptum accommodatum eſſe videtur. Sixtus enim Papa IV. anno 1477. poſtquam narravit, corpus laudandæ memoriæ Jacobi de Marchia non eſſe decenter collocatum in eccleſia S. Mariæ civitatis Neapolis, ſic ſtatuit in ſuo Brevi typis impreſſo *in vita ejuſdem S. Jacobi Romæ edita anno* 1726. occaſione ipſius Canonizationis: *Quare, ne tanta virtus & probitas, quanta in eo emicuit, neglecta videretur, volumus & mandamus vobis, ut corpus ipſum exhumetis & in eadem eccleſia honorifice collocari curetis, prout Vicario Generali, & Fratribus dicti Ordinis melius fieri poſſe videbitur*. Leo Papa X. facultatem dedit Licentiato Franciſco de Vargas curandi, ut ædificaretur ſacellum proprium in honorem Iſidori Agricolæ tunc neque beatificati neque canonizati, necnon magnificum ſepulcrum pro ejus corpore, quod etiam tum in eccleſia S. Andreæ civitatis Matritenſis in loco minus ornato conditum erat; ſicuti ex Bleda referunt Bollandiani *ad diem* 15. *Maji tom.* 3. *in vita ejuſdem S. Iſidori pag.* 527. Innocentius VIII.(ut etiam infra videbimus) motus fama miraculorum Servi Dei Simonis de Lipnica conceſſit, ut ejus corpus e Choro eccleſiæ, ubi jacebat, ad alium ejuſdem eccleſiæ locum decentiorem & convenientiorem transferretur noctu atque ſecretò: & cum in hujus indulti vim conſtructum ſubinde fuerit ſepulcrum ſupra terram in eccleſiæ pariete ad latus altaris S. Franciſci, bon. mem. Proſper Bottinius Fidei Promotor in ſuis animadverſionibus ſuper caſu excepto, de quo agebatur in cauſa dicti Servi Dei, conceſſionem illam magno in pretio habendam eſt faſſus. Neque vero (ut puto) aliter ratiocinandum eſſet, ſi cauſa introduceretur B. Gabrielis Ferretti, & tractaretur de caſu excepto; quandoquidem idem Pontifex Innocentius conceſſionem pariter fecit (ut antea monuimus) transferendi corpus ipſius, quod in ſequelam ejuſdem facultatis reconditum fuit in ſepulcro ſupra terram elato in eccleſia Fratrum Minorum Obſervantium S. Franciſci.

10 Inſuper, anno 1617. mortuo in Urbe cum magna ſanctitatis fama Dei Servo Bartholomæo de Saluthio, cum ejus corpus mandato Pauli V. fuiſſet poſitum in capſa lignea, humatumque in ſepultura conſueta Fratrum ſui Ordinis Minorum Obſervantium Reformatorum S. Franciſci, annuente tandem Gregorio XV. translatum fuit ad novum ſepulcrum quatuor unciis ex humo elatum, necnon locatum in eccleſia eorumdem Fratrum S. Franciſci ad Ripam Tiberis. Occaſione autem data conſtruendi quoddam ſacellum in eadem eccleſia, cum inventum eſſet ſepulcrum iſtud ſupra terram elatum, bon. mem. Dominicus Zaulus Viceſgerens Cardinalis Vicarii juſſit, auferri capſam & reponi in cubiculo ſeparato, quoaduſque Congregationis ſacrorum rituum ſenſus accederet. Res itaque ad ſacram ipſam Congregationem delata eſt, mihique tunc Fidei Promotori commiſſa cura negotium perpendendi. Ego vero inveni, quod in epitaphio exteriori parie-

pariete cooperto, poſito autem ſuper capſam Servi Dei, poſt enarratas hujus virtutes, poſtque enuntiatum tempus ejuſdem mortis,inſculpta erant hæc verba, *Juſſu Gregorii XV. Pont. Max.* item, quod in vita manuſcripta Servi Dei compoſita a Patre Santoro ex eadem MinorumReformatorum familia *cap.* 17. translatio facta affirmabatur una cum corporis elatione auctoritate memorati Pontificis; demum, quod id ipſum confirmabatur ab Auctore fide digno ex Dominicana familia Servo Dei contemporaneo, id eſt Caſtellino *de certit. glor. SS. cap.* 2. *punct.* 39. Sacra igitur Congregatio, his auditis & bene ponderatis, die 21. Martii 1711. præcepit, ut ipſum corpus eodem modo reconderetur, quo condi Gregorius juſſerat; quemadmodum paucos poſt dies, me præſente, reconditum eſt. In cauſa pariter S. Pii V. quatenus jam antea formalis Beatificatio obtenta non eſſet, prævia diſcuſſione virtutum atque miraculorum, & quidem cum Officii ac Miſſæ conceſſione, ſed opus fuiſſet diſcutere caſum exceptum ex aliis indultis Apoſtolicis, ea utique ſuffeciſſent, quæ contigerunt anno 1698. Scilicet, cum anno 1588. Sixtus Papa V. Pii corpus collocari juſſiſſet in loco ſubterraneo prope ſacellum Præſepis in baſilica Liberiana, precibus recolendæ memoriæ P. Antonini Cloche Generalis Magiſtri Ordinis Prædicatorum ſan. mem. Innocentius XII. anno ſupradicto facultatem dedit illud extrahendi ac reponendi in arca marmorea ſupra terram elevata, in qua etiamnum manet. Extractum nempe fuit, præſente clar. mem. Cardinali Carpineo Urbis Vicario cum Notario aliiſque teſtibus; tum vero repoſitum in ſacrario ſacelli Præſepis, & veſpere diei 16. Septembris anni memorati in arca reconditum, præſentibus Patre Magiſtro Generali prædicto, Domino Cardinali Petra tunc Præſule, & Præpoſito ſacræ ædis Sixtinæ, Patribus Pœnitentiariis baſilicæ Liberianæ, primo Magiſtro Cæremoniarum Papæ, Ædituo ſacræ ædis Sixtinæ, Miniſtro Cardinalis Vicarii, & ejus Notario. Die autem 28. ſolemni Pontificia forma Sacra facta ſunt in honorem ipſius tunc Beati, nunc Sancti Pii V., quibus licet ſummus Pontifex morbo impeditus non interfuerit, adfuit tamen ſacrum Cardinalium Collegium una cum aliis locum habentibus in Pontificiis ejuſmodi ſolemnibus; ubi & plena peccatorum Indulgentia per dies octo conceſſa fuit Fidelibus ea confeſſis, Pabuloque cæleſti refectis, qui ſepulcrum illud viſitaſſent, &, ipſis Miſſæ ſolemnibus peractis, Religioſus vir ex familia Prædicatorum panegyricam habuit orationem de ejuſdem Pii Pontificis meritis.

11 Sed ſignanter diximus, ex facultate corpus transferendi deſumi fundamentum pro caſu excepto, quatenus conceſſio facta fuerit cauſa introducendi, vel augendi publicum cultum; ſcilicet quia, ſi alia de cauſa proveniſſet, ad rem præſentem nequaquam ſufficeret. Moniales, puta, monaſterii B. Mariæ Montis Ordinis S. Ambroſii ad Nemus ſub Regula S. Auguſtini degentes in Mediolanenſi diœceſi ſupplicarunt utique Alexandro VI. ſummo Pontifici pro facultate transferendi in ſuam eccleſiam corpus

B. Ca-

B. Catharinæ Palantinæ ejuſdem monaſterii Fundatricis, utpote quod ſepultum fuerat in alia eccleſia, cum monaſterium ipſum tunc propriam non haberet; & utique annuit petitis Pontifex per ſuas litteras Apoſtolicas in forma Brevis: *Nos veſtris in hac parte ſupplicationibus inclinati vobis, ut corpus ipſius Catharinæ de dicta eccleſia, in qua ſepultum eſt, de conſenſu, quorum intereſt, exhumari facere, & ad eccleſiam intra clauſuram iſtius monaſterii exiſtentem transferre, ac in eo ſepeliri facere libere & licite valeatis, tenore præſentium concedimus pariter & indulgemus*. Verum, hiſce Brevis verbis perpenſis, Bollandiani *ad diem 6. Aprilis tom.* 1. *pag.*644. recte ſubdiderunt: *Hactenus privata duntaxat Sanctimonialium erga defunctam matrem pietati factum poterat videri ſatis: nihil enim in dicto Brevi eſt, quod ad publicam venerationem Catharinæ, velut Beatæ, conceſſam extendi poſſit*: ideoque recte firmarunt, venerationis conceſſionem erga Beatam hanc ipſam Catharinam aliunde petendam eſſe.

12 Quod ſummi Pontifices permittant publicam tabellarum pro gratiis acceptis ſuſpenſionem, luminumque incenſionem ad alicujus Servi Dei ſepulcrum, de hujus etiam indulti ſufficientia pro caſu excepto minime dubitandum eſſe videtur. Adeſt enim vero exemplum cauſarum ſupra indicatarum SS. Stanislai, & Aloyſii e Societate Jeſu. Adeſt quoque exemplum cauſæ infra memorandæ Beati, ſeu Servi Dei Seraphini de Aſculo Laici Capuccini, in qua videlicet approbatus fuit caſus exceptus ex indulto etiam a Paulo Papa V. ut ante illius ſepulcrum lampas arderet. Conſimile aliud indultum ab eodem Pontifice prodiiſſe teſtatur ſæpe citatus Caſtellinus *de certitud. glor. SS. cap.*2. *punct.* 42. *pag.*110. §.2. *Satis notum eſt, tabellas, votaque etiam argentea inveniri Romæ appenſa in celeberrima S. Mariæ Majoris baſilica in Capella ſanctiſſimi Præſepii Domini Salvatoris noſtri Jeſu Chriſti, quam magnifice conſtruxit ſel. rec. Sixtus V. Ordinis Minorum S. Franciſci, circa ſtatuam ſive Imaginem ſan. mem. Pii V. Ordinis Prædicatorum, de quo adhuc non extat Beatificatio. Sane cuncta hæc facta fuere, accedente conſenſu atque beneplacito ſel. record. Pauli V. & virtute proceſſus in Urbe compilati anno* 1616. *auctoritate Illuſtriſ. & Reverendiſſ. Domini Cardinalis Millini Sanctiſſimi Domini noſtri Vicarii circa virtutes, merita, miracula, famam, & ſanctitatem celebrem ejuſdem Pii V.* Demum circa hæc eadem tempora celebre fuit exemplum in cauſa S. Caroli Borromæi. Nam, cum ſtatim poſt hujus obitum, magno facto populorum concurſu ad ejuſdem ſepulcrum, ejuſmodi atque alia publicum cultum redolentia ibidem fierent ſine expreſſa Sedis Apoſtolicæ auctoritate, mandatum fuit Cuſtodibus eccleſiæ Metropolitanæ Mediolanenſis, ne ſinerent lumina accendi, & tabellas eidem apponi ſepulcro; teſte Marco Aurelio Grattarola *in Actis dictæ cauſæ cap.* 8. *Però fu comandato alli Cuſtodi del duomo, che uſaſſero tutte le diligenze debite per moderare queſto concorſo di popolo, e che non laſciaſſero accender lumi, nè appender voto alcuno al detto ſepolcro*. Verum id quidem incaſſum. Quapropter, delata harum rerum notitia ad Cardinalem Baronium, oraculum Pontificium

Cle-

Clementis VIII. fuit ab eo requiſitum, *dopo aver data parte del tutto al ſommo Pontefice*: deinde ab eodem ſcripta eſt ſequens epiſtola ad Vicarium Generalem Mediolanenſem, typiſque impreſſa *loc. cit. Eſſendoſi quì udita la ſama di molti e molti miracoli, li quali ſi ſono ſatti e ſi vanno ſacendo dalla ſanta memoria del Cardinale Borromeo nella ſua ſepoltura, ed inteſo parimente, come finora la ſua modeſtia ha più preſto impedito il concorſo del popolo, che affettata la frequenza d'eſſo, con levar le tabelle offerte e i lumi acceſi, laudo la ſua modeſtia ſino a un certo termine; il quale però non vorrei, che ſi convertiſſe in prudenza di carne*, quæ eſt inimica Deo. *E' ſcritto*: Spiritum nolite extinguere. *E già ſimili caſi occorſi in Roma in più luoghi, e particolarmente nella ſepoltura del B. Filippo, e in quella del B. Ignazio ſono ſtati portati alla Congregazione de' riti, dove eſaminati, è ſtato provato, queſto poterſi ſare; e, quando biſogni, ſe ne manderanno Scritti allora allegati e moſtrati: e li dico, che noſtro Signore, avendo udito e letto alcuni d'eſſi miracoli, ne è rimaſto molto edificato, ed ha a caro, che d'eſſi ſe ne tenga memoria perenne. Sicchè V. S. R. laſci ſtare le tavolette ed altri voti nel luogo, dove ſono portati dal popolo; laſci ſtar' acceſi i lumi, i quali ſono offerti dal popolo.* Et ſcitote, quia mirificavit Dominus Sanctum ſuum. *Se alcuno verrà ſapere*, in qua poteſtate hoc facis; *li moſtri la preſente ſcritta di mia mano*. Ex verbis autem modo allatis bene infertur conceſſio ſeu permiſſio memorati Pontificis Clementis VIII. uti proſequitur Grattarola *cap.9. Non ſi potrebbe eſprimere mai con parole l'infinita allegrezza, che apportò al popolo Milaneſe queſta lettera del Cardinale Baronio, quando s'inteſe, eſſer levato ogn' impedimento al progreſſo della divozione verſo il ſanto Arciveſcovo, e ch'era poi lecito ad ognuno d'offerirvi voti, accendervi lumi, e farvi che donativi ſi voleva, e che il ſommo Pontefice Romano aggradiva tali pie azioni*. Concordant Rotæ Auditores in relatione cauſæ *argumento* 24. quo in loco, poſtquam docuerunt, cultum publicum non poſſe exhiberi ſine Sedis Apoſtolicæ poteſtate Dei Servo non beatificato neque canonizato, addiderunt, cultum Sancto Cardinali Carolo, potiſſimum vero ad ejus ſepulcrum, a Mediolanenſibus exhibitum fuiſſe, intercedente Pontificia auctoritate. Hincque etiam profluxiſſe videtur, ut ſepulcrum ipſum fuerit intra quoſdam ferreos cancellos incluſum, hortatore eodem Cardinali Baronio; quemadmodum colligitur ex alia ejus epiſtola item edita apud Grattarolam *pag.16.* Quare Andreas Maurocenus *in hiſtor. Venet. ad an.1601. pag.630.* ait: *Beatum illum appellant* (loquitur de Clemente VIII. ſummo Pontifice) *Cæſari Baronio Cardinali præcepit, Mediolanum reſcriberet, ne poſthac teri humanis veſtigiis Beati viri ſepulcrum Mediolanenſes ſinerent*.

13 Denique, quod ſummi Pontifices conceſſerint, ut nomen alicujus Dei Servi, vel Beati deſcribatur in Martyrologio Romano; aut Indulgentiam largiti ſint viſitantibus eccleſiam, in qua corpus ejus ſepultum eſt, die ejuſdem feſto; aut ipſum ejus feſtum publice & ſolemniter celebrari permittant; aut ipſius Reliquias, inſtructo ſupplicantium agmine, circumferri; aut ejuſdem commemorationem fieri ſive extra Divina Officia,

ſive in Divinis ipſis Officiis; aut tandem in ejus honorem Officium recitari, Miſſamque celebrari; hæc pariter ſingillatim ſumpta, ad caſum exceptum ex indultis Apoſtolicis ſufficiunt. De nominis quippe ſcriptione in Martyrologio Romano præſto eſt exemplum cauſarum SS. Catharinæ de Bononia, & Agnetis de Monte Politiano; utpote in quibus approbatus fuit caſus exceptus etiam dependendo a ſcriptione nominum earumdem jam facta in eodem Martyrologio. Quin immo Bollandiani *ad diem 9. Aprilis tom. 1. pag.826.* putant, ſcriptionem hanc importare novam Canonizationem, etiamſi nullus antiquior cultus præceſſiſſet, cum ajunt: *Quod autem ipſum* (nempe Sanctum Acacium Epiſcopum Amidæ in Meſopotamia) *hic inter Sanctos collocemus, ſit ſolius Romani Martyrologii reverentia, cujus approbatio pro hoc, aliiſque ejuſmodi nonnullis Sanctis cenſeri poteſt ac debet nova & ſufficiens Canonizatio, etiamſi nullus antiquior cultus præceſſiſſet.* Verum, quidquid ſit de hac aſſertione (quæ ſuo loco & tempore expendetur) id ſaltem certum eſt, cultum publicum Eccleſiaſticum ex ipſa nominis in Romano Martyrologio ſcriptione derivari. De Indulgentiarum poſtea largitione exempla ſuppetunt collecta a Caſtellino *de certit. glor. SS. cap. 2. punct. 58.* quibus & addi poſſunt exempla cauſarum S. Laurentii Juſtiniani, SS. Joannis de Matha, & Felicis de Valois, S. Margaritæ de Cortona, B. Jacobi de Mevania, Beatique Salvatoris ab Horta. Facta enim in eis pariter fuit caſus excepti approbatio dependendo etiam ab Indulgentiarum conceſſionibus iis factis, qui viſitaſſent die eorumdem Sanctorum, aut Beatorum feſto, aliave die, & quidem eorum nomine in Brevi aut bulla expreſſo, eccleſias, ubi eorumdem corpora ſunt ſepulta. Opinatur utique Matta *in tract. de Canonizat. SS. part. 1. cap. 2. num. 20.* nullam habendam eſſe rationem Brevium Indulgentiarum pro caſu hoc excepto ſtatuendo. Sed fallitur: nam primo obſtant exempla modo indicata, necnon, præter alia multa quæ facili negotio congeri poſſent, obſtat Alexandri IV. factum, cum in honorem BB. Sadoch, & quadraginta octo Sociorum Ordinis Prædicatorum, qui omnes una die & loco pro Fide Chriſti mortem receperunt a Scythis & Tartaris, benigne conceſſit, ut in die eorum obitus viſitantes eccleſiam S. Mariæ civitatis Cracovienſis, ubi eorumdem corpora requieſcunt, lucrifacerent eamdem Indulgentiam, quam promereri & lucrari ſolent viſitantes eccleſiam S. Mariæ Majoris, aut S. Mariæ ad Martyres in Urbe, teſte Caſtellino *de certitud. glor. SS. pag. 152.* Quis enim unquam affirmare poterit, ex iſta conceſſione publicum cultum minime derivari? Deinde Indulgentia, quæ conceditur viſitantibus eccleſiam die feſto alicujus Beati, vel Sancti, intelligenda eſt de religioſa viſitatione, quæ fit ad colendum Deum non modo in ſe ipſo, verum etiam in Beato, vel Sancto, cujus nomen expreſſum eſt in Brevi ſive in bulla Indulgentiæ; ſicuti probat textus *in Extravag. Antiquorum, de pœnitentiis & remiſſionibus*, ubi Bonifacius VIII. Indulgentias concedens viſitantibus baſilicam Principis Apoſtolorum ſic inquit: *Ut autem Beatiſſimi Petrus & Paulus Apoſtoli eo amplius*

plius honorentur, quo ipſorum baſilicæ de Urbe devotius fuerint a Fidelibus frequentatæ &c. utque ad rem proſequitur Pignatellus *conſult.* 252. *tom.* 1. Poſtremo Petrus Franciſcus de Rubeis doctiſſimus olim Fidei Promotor *in ſuis animadverſionibus factis in propoſitione cauſæ SS. Joannis de Matha, & Felicis de Valois ſuper caſu excepto*, viſis Brevibus Indulgentiarum conceſſarum ab Innocentio X. & Alexandro VII. Chriſtifidelibus peccata confeſſis & Pabulo cæleſti refectis, qui eccleſias Ordinis SS. Trinitatis Redemptionis Captivorum viſitaſſent die, quo celebrantur feſta eorumdem Sanctorum Joannis, & Felicis, viſoque Brevi altaris privilegiarii eorum nomini dicati, ita fatus eſt: *Ceterum hæc duo plurimum urgere videntur, nempe Indulgentiæ conceſſæ refectis ſacramento Pœnitentiæ & Euchariſtiæ viſitantibus dictas eccleſias die, quo in illis celebratur feſtum dictorum Servorum Dei, & altaris privilegiati cum celebratione Miſſæ pro defunctis in ſacellis eorum nomini dicatis, quatenus a dictis ſummis Pontificibus conſulto emanaverint.* Hiſce præpoſitis, aſſertio Mattæ, ſi ut labans notari non debet, poterit ad ſummum commode explicari de iis tantum Indulgentiarum Brevibus, quæ expediuntur ab Officiali juxta facultates, quas habet, inſcio ſummo Pontifice (qua de re alias ſermonem habebimus, quando ſcilicet regulas exponemus ſtatutas pro Indulgentiarum conceſſione ab Officiali facienda) ſive de illis, in quibus, licet Indulgentia concedatur viſitantibus eccleſiam die, qua Beatus obiit, nulla tamen fit ejuſdem Beati mentio; utpote cum ne eccleſia quidem ſit nomini ejus dicata. In cauſa, puta, ſæpe memorata tunc Beati, nunc Sancti Stanislai Novitii Societatis Jeſu cum actum fuit de caſu excepto ex indultis a decretis Urbani VIII. inter cetera indulta Breve afferebatur Clementis VIII. quo Indulgentiam quidem conceſserat viſitantibus quamdam eccleſiam alii Sancto dicatam in regno Poloniæ die, quo mortuus erat Stanislaus, attamen nulla hujus facta mentione. Itaque, cum ſtatum cauſæ tanquam Fidei Promotor referrem ſan. mem. Clementi XI. Pontifex ille, qui in minoribus conſtitutus plurium annorum ſpatio laudabiliter functus fuerat officio a Secretis Brevium, atque adeo doctrina & rerum experientia maximopere pollebat, reſpondit, caſum exceptum a prædicto Brevi nequaquam eſse deſumendum, ſed a permiſſione alibi recenſita; hoc eſt a Paulo V. facta exponendi ejuſdem Stanislai Imaginem in altari una cum votivis eidem oblatis.

14 De facultate feſtum publice & ſolemniter celebrandi, aut Reliquias exponendi, eaſque, inſtructo ſupplicantium agmine, circumferendi itidem non deſunt exempla. Leo ſiquidem Papa X. in ſuis litteris Apoſtolicis ſcriptis Epiſcopo Syracuſano, quas videre licet apud Bollandianos *ad diem* 19. *Februarii tom.* 3. *pag.* 160. de B. Conrado Placentino, ſeu de ejus cultu ſic ſtatuit: *Fraternitati tuæ per præſentes committimus & mandamus, ut de præmiſſis nobis expoſitis te diligenter informes; &, ſi, ſervatis ſervandis, præmiſſa vera fore repereris... ut eumdem Conradum, prout alios Beatos nondum canonizatos, venerari, illiuſque feſtum die per te deputanda celebrare... libere*

 & licite

& licite poſſint & valeant, licentiam & facultatem perpetuo concedas; & in aliis litteris Apoſtolicis pro cultu tunc Beati, nunc Sancti Philippi Benitii: *Ac etiam, quod a primis Veſperis uſque ad ſecundas Veſperas incluſive diei ipſius Philippi obitus, qui erit dies 23. menſis Auguſti, ſub duplici feſto Confeſſoris cum candelis, campanis, Antiphonis, Verſiculis, Orationibus, ceteriſque cæremoniis in feſto duplici fieri ſolitis adhibitis celebrare* (feſtum) *poſſitis & valeatis, auctoritate Apoſtolica tenore præſentium de ſpecialis dono gratiæ concedimus & indulgemus*. Gregorius X. proficiſcens ad Concilium Lugdunenſe, cum perveniſſet ad Podium Bonitii in Etruria, motus fama miraculorum cujuſdam Servi Dei nomine Lucenſis, ſive Lucheſii, aut Lucii, qui primus ingreſſus eſt Tertium Ordinem Pœnitentium S. Franciſci, fecit, ut caput ipſius ſupplici ordine circumferretur; in cujus facti memoriam quotannis ſolemnitas celebratur, ſicuti legitur apud VVadingum *tom. 4. ad an.* 1273. *num.* 14. necnon apud prædictos Bollandianos *ad diem* 28. *Aprilis tom.* 3. *pag.* 595.; ut & apud Bollandum *ad diem* 30. *Januarii tom.* 2. *pag.* 1070. fertur, Eugenium IV. indulſiſſe, tunc Beati, nunc Sancti Andreæ Corſini corpus publice oſtendi cum luminibus & thurificationibus; quemadmodum etiam habetur in relatione ſupra citata Rotæ Auditorum *loco allegato*.

15 Ad commemorationem vero extra Divina Officia quod ſpectat, conferunt ſequentia; nimirum & quod ſæpe memoratus Leo X. Apoſtolicum Breve expediverit, quo Fratribus Franciſcanis S. Mariæ Novæ civitatis Neapolitanæ indulſit, ut quotidie poſt *Completorium* ſupplici ordine accedere poſſent ad ſepulcrum B. Jacobi de Marchia, & canere hymnum in ejus honorem cum Indulgentia adſtantibus unius anni & quadraginta dierum; & quod Sixtus Papa IV. in honorem Servi Dei Matthæi de Mantua Ordinis Prædicatorum conceſſerit, non modo ut ejus corpus, unde primum ſepultum fuerat, tranſportaretur ad locum digniorem in ipſa eccleſia; verum etiam ut in feſto dedicationis eccleſiæ S. Petri Martyris de Viglevano cantari poſſet hymnus cum Oratione: quod ab eo tempore uſque in præſens factum eſt, veluti ex authenticis documentis probat Caſtellinus *de certitud. glor. Sanctor. pag.* 153. Ita & ad commemorationem ipſam in Divinis Officiis exempla faciunt infra memoranda ſummi Pontificis Leonis X. in cauſis BB. Hoſannæ de Andreaſiis, & Zitæ Lucenſis, & exempla S. Pii V. in cauſis BB. Columbæ Reatinæ, & Margaritæ de Sabaudia, præter appoſite adnotata a Pignatello *conſult.* 46. *tom.* 4. Demum de conceſſione Officii ac Miſſæ vel de communi, vel cum lectionibus propriis, in qua porro ſtat ſupremum pondus Eccleſiaſtici cultus, & indubitatum caſus excepti fundamentum, alibi ſuſe tractabimus.

16 De indulto Miſſam celebrandi de Sanctiſſima Trinitate, aut de Æterna Sapientia, vel de omnibus Sanctis in die anniverſaria Servorum Dei, vel Beatorum, diſputari poteſt, utrum ad publicum cultum ſit referendum, ideoque utrum ſuper illud firmari poſſit caſus ab Urbani VIII. decretis exceptus, necne. Affirmativa propoſitio etſi placet Recentioribus eam-

eamque amplectuntur Del Bene *de Inquiſit. tom. 2. part. 2. dubit. 234. ſect. 2. petit. 9. num. 1. & petit. 10.* Paſqualig. *in addit. ad Lauret. de Franch. de controv. inter Epiſ. & Regul. num. 1228. & 1232.* Pignatell. *conſult. 198. tom. 1.* in ipſam tamen nonnullæ animadverſiones fieri poſſunt. Interrogatus etenim Paulus Mucantius Secretarius Congregationis ſacrorum rituum a Clericis Regularibus Theatinis, an die anniverſaria Servi Dei, ſcilicet tunc temporis neque beatificati neque canonizati, Andreæ Avellini ſolemnem Miſſam de Sanctiſſima Trinitate celebrare poſſent, ita reſpondit epiſtola typis impreſſa inter Acta Beatificationis ejuſdem Andreæ *pag.* 47. *Credo, che già ſappiano, che il culto e venerazione pubblica verſo quelli Servi ò Serve di Dio, che ſono morti con opinione di ſantità, non ſi può nè deve dare a neſſuno ſenza licenza ò autorità della Sede Apoſtolica. Però non ſi poſſono, nè devono celebrar Meſſe, nè recitar Offizio, nè dir pubbliche Orazioni per qualſivoglia perſona ſenza detta licenza ò autorità; ancorchè ſia morta con opinione di ſantità, e che abbia fatti e faccia miracoli, e che il popolo le abbia gran divozione e venerazione. Ma la privata divozione e venerazione non ſi può togliere nè levare a neſſuno: e però io credo, che nel giorno anniverſario della morte di queſto Servo di Dio ſi poſſa celebrare una Meſſa ſolenne della Santiſſima Trinità quaſi pro gratiarum actione, per dare qualche conſolazione al popolo, che vi concorre.* Affertur etiam in eadem epiſtola exemplum S. Franciſcæ Romanæ, ante cujus Canonizationem Cardinales, præcipue vero Romæ nati, ad eccleſiam, in qua ſepulta eſt, conveniebant, & Miſſæ ſolemni aſſiſtebant, quæ ab Epiſcopo celebrabatur de Quadraginta Martyribus, quorum videlicet feſtum eadem anniverſaria Franciſcæ obitus die colebatur, cum *Credo*, & unica *Collecta* de ipſis Sanctis, ſine commemoratione *feriæ Quadrageſimalis*: ſicut etiam conſimilia tunc peracta eſſe Secretarius idem teſtatus eſt in honorem S. Philippi Nerii eo pariter tempore neque beatificati nec canonizati. Pater quoque Ceparius *in direct. mſ. Canoniz. SS. lib. 2. cap. 8. ad dub. 16.* hæc habet: *Memini me legiſſe anno 1583. in Collegio Romano in prima illa vita manuſcripta B. Franciſci Xaverii, quæ allata fuit ex Luſitania, cantatam fuiſſe Miſſam*, Gaudeamus omnes in Domino diem feſtum celebrantes *&c. cum ejus corpus ex portu Sinarum translatum Goam pervenit. Item Romæ ſingulis annis cum ſolemnibus Miſſa & Veſperis vel currentis temporis, vel de Trinitate colebatur dies anniverſarius B. Ignatii Loyolæ, & B. Philippi Nerii, antequam haberentur de illis diplomata Pontificia. Similiter Romæ in die anniverſario B. Aloyſii cantabatur Miſſa de Trinitate cum primis & ſecundis Veſperis. Sic etiam de B. Stanislao Koſtka cantatur Miſſa de feſto currenti cum primis & ſecundis Veſperis cum maximo apparatu.* Nec omittendum eſt hoc loco exemplum S. Pii V., utpote cum notiſſimum ſit, quod ſimiliter ante ejus Beatificationem & Canonizationem die ejuſdem anniverſaria canebatur coram ſacro Cardinalium Collegio in baſilica Liberiana Miſſa de Sanctiſſima Trinitate. Sed & his eorum exempla cohærent, quæ facta ſunt, & forte etiam fiunt extra Urbem. In civitate quippe Forolivienſi die obitus Servi Dei Marcu-

lini

lini Ordinis Prædicatorum celebratur Miſſa ſolemnis de Sanctiſſima Trinitate, teſte Caſtellino *de certitud. glor. SS. loc. cit.* Item Scallabi ſeu Santirenæ in Luſitania die anniverſaria B. Ægidii ex eodem Prædicatorum Ordine, antequam impetratum eſſet Officium proprium, celebrabatur Miſſa de omnibus Sanctis, ſicuti fertur apud Bollandianos *ad diem* 24. *Maji tom.* 3. *pag.* 402. Inſuper apud Molanum in natali Sanctorum Belgii *ad diem* 14. *Aprilis* legitur, Miſſam de Sanctiſſima Trinitate cantari in feſto B. Liidvvigis; *ad diem* autem 6. *Martii* in eccleſia Monialium S. Franciſci, & *ad diem* 11. *Decembris* in eccleſia Monialium Ciſtercienſium die feſto BB. Coletæ, Idæ Miſsam de omnibus Sanctis; quorum exemplorum cauſa Molpheſius *conſil.*45. *concluſ.*7. tradit, permiſsum eſse die feſto Servorum Dei non beatificatorum neque canonizatorum canere Miſsam, etiam ſolemnem, de Sanctiſſima Trinitate, Demum docet S. Thomas in 4. *diſt.* 12. *quæſt.* 2. *art.* 7. *quæſt.* 2. Miſsam celebrari adhuc poſse pro parvulis baptizatis, non quidem ad redemptionem culpæ, nec ad augmentum gloriæ, ſed ad ſolatium vivorum, ad commendandum redemptionis noſtræ myſterium, ad gratiarum actionem pro ipſis parvulis, & ad oſtendendum, quod pertinent ad corpus Chriſti myſticum. Et ſane, ne plebs imperita, quæ ſola rerum ſpecie ducitur, ſi videret, in infantium obitu Sacra & preces perinde fieri, atque pro aliis defunctis, putaret, eos ad exſolvendas Purgatorii ignis pœnas Eccleſiæ ſuffragiis indigere; in pleriſque ritualibus libris eccleſiarum Gallicanarum præſcriptum eſt, ut, ſi Miſſa celebrari velit pro parvulis baptizatis, celebretur de Sanctiſſima Trinitate, aut de Angelis, vel de die currenti, quemadmodum late habetur apud Thiers *in tract. de ſuperſtit. quæ ad Sacramenta cap.*9.

17 Verum enimvero, his, & ſi qua ſint, hujuſmodi aliis nihil obſtantibus, adhuc exiſtimarem, Apoſtolicam conceſſionem celebrandi Miſſam de Sanctiſſima Trinitate, aut de Æterna Sapientia, vel de die currenti ad publicum cultum eſſe referendam, & ideo ſuper eam caſum exceptum ex indultis fundari poſſe. Nam primo, cum ex circumſtantiis optime deprehendatur, illiuſmodi Miſſam minime offerri pro anima ejus Servi Dei, in cujus anniverſaria die celebratur, ſed ſubſtitui in locum Miſſæ de Requie, eo quia pie creditur, eamdem animam ſuffragiis noſtris non indigere; iſta fiducia per Miſſæ ſacrificium expreſſa cultum publicum importat, licet minorem eo, qui per Miſſam ſignificatur celebratam ipſius Servi Dei nomen in *Collectis* exprimendo. Deinde, dum anno 1440. Eugenio Papa IV. Florentiæ commorante, Florentini maximopere vexarentur a Philippo Mediolanenſi Duce, atque a Nicolao Piccinino militiæ principe, cum cuidam juveni nuntiatum cælitus eſſet a B. Andrea Corſino, ut adverſus aggreſſores caſtra moverentur die feſto S. Petri, non ſine ſpe victoriæ, cumque ipſa die pugnatum eſſet, hoſte debellato; auctoritate prædicti ſummi Pontificis ſolemnis ſupplicatio facta eſt ad ejuſdem Beati tumulum, necnon de ipſius Pontificis voluntate cantata eſt ſolemnis Miſſa de Sanctiſſima

ſima Trinitate, teſte Petro Andrea de Caſtaneis *in vita Beati inter Mſſ. bibliotheca Vaticanæ*, & ut refert Bollandus *ad diem* 30. *Januarii tom.* 2. *pag.* 1070. Poſtremo, cum, conſtructo proceſſu ſuper caſu excepto a Cardinali Macchiavello Epiſcopo Ferrariæ in cauſa B. Luciæ de Narnia, conſuetudo quædam irrepſiſſet canendi die ejus feſto Miſſam de Sanctiſſima Trinitate; claræ autem memoriæ Cardinalis Del Verme ante dictæ civitatis item Epiſcopus nonnullas excitaſſet ſuper eodem cultu difficultates, quin immo abſtinuiſſet a conceſſione, quæ quotannis petebatur atque adeo fiebat, Miſſam ipſam de Sanctiſſima Trinitate celebrandi: ſubinde vero ad ſubmovendas difficultates Poſtulatores pro caſus ab Urbani VIII. decretis excepti approbatione inſtitiſſent, & eam obtinuiſſent anno 1710 (ut infra etiam videbimus) necnon laudatus Cardinalis Del Verme cultum conſuetum reſtituiſſet; anno ſequenti editum eſt a ſacrorum rituum Congregatione hoc decretum: *Expoſito ſacrorum rituum Congregationi, quod in executionem decreti ſeu ſententiæ, lati ſeu latæ a clar. mem. Eminentiſſ. & Reverendiſſ. Domino Cardinali Macchiavello Epiſcopo Ferrarienſi anno* 1647. *ſuper cultu ab immemorabili B. Luciæ de Narnia præſtito, & ab eadem ſacrorum rituum Congregatione approbato & confirmato ſub die* 15. *Februarii* 1710. *Eminentiſſ. & Reverendiſſ. Dominus Cardinalis Del Verme civitatis Ferrarienſis Epiſcopus eidem Beatæ cultum præſtari conſuetum reſtituerat; & attento, quod impræſentiarum Eminentiſſ. & Reverendiſſ. D. Cardinalis Joſeph Sacripantes, etiam nomine Reverendiſſ. Epiſcopi, utriuſque Cleri Sæcularis & Regularis, ac totius populi ejuſdem civitatis Narniæ, pro extenſione facultatum celebrandi feſtum præfatæ Beatæ die* 15. *Novembris ſuæ felicis obdormitionis in Domino cum expoſitione Reliquiæ obtentæ a Priorißa & Monialibus monaſterii S. Catharinæ civitatis Ferrarienſis, nempe unius cruris ſupradictæ Beatæ, & celebratione Miſſæ de Sanctiſſima Trinitate præfatæ ſacrorum rituum Congregationi demiſſe ſupplicavit: Eadem ſacra Congregatio ad relationem Eminentiſſ. & Reverendiſſ. Domini Cardinalis S. Clementis, audito prius tam in voce, quam in ſcriptis Domino Proſpero de Lambertinis ſacræ Conſiſtorialis aulæ Advocato & Reverendiſſ. Domini Archiepiſcopi Myrenſis Fidei Promotoris coadjutore, reſpondit pro gratia juxta petita, ſi Sanctiſſimo Domino noſtro videbitur: Die* 22. *Auguſti* 1711. *Et, facta deinde de prædictis per me Secretarium Sanctiſſimo Domino noſtro relatione, Sanctitas ſua benigne annuit: Die* 25. *Septembris ejuſdem anni* 1711. Scilicet, cum fruſtra imploretur precibus, quod jure conceditur, ſignum evidentiſſimum inde eſt, quod, ſi petita fuit & conceſſa facultas celebrandi Miſſam de Sanctiſſima Trinitate, hæc ſane effecta ſunt ex ſuppoſitione, quod ipſa celebratio fieri non poſſet ſine Sedis Apoſtolicæ permiſſione, ideoque quod eadem cultum publicum importaret: ſiquidem ex alibi dictis privatus cultus jure prorſus ſuo exhiberi poteſt Dei Servis, licet non beatificatis neque canonizatis, &, quod conſequitur, potiori jure beatificatis Beatificatione *æquipollenti*. Ad exempla vero ſupra objecta quod attinet, ex his certe propoſitum non conficitur: ſi enim Miſſæ publice in Urbe celebrabantur coram ſacro Cardinalium

dinalium Collegio, ſummoque Pontifice id ſciente & minime improbante, de tacito indulto dubitandum eſſe nequaquam videtur. Præterquamquod in cauſa S. Pii V. re delata ad ſacrorum rituum Congregationem, hæc die 1. Februarii 1625. reſpondit, celebrationem Miſſæ de Sanctiſſima Trinitate tolerandam eſſe.

18 Ad hæc alia plura de indultis a ſummis Pontificibus adjici poſſent; præſertim autem, quia exempla ab indultis ipſis petita non *taxative*, ut ajunt Juriſperiti, ſed demonſtrative in ſuperioribus allata ſunt. Verum hæc ipſa tantum indicaſſe ſufficiat, ut liceat ad alia properare.

CAPUT XXI.

De caſu excepto ex permiſſione ſacræ Congregationis; & de aliis, quæ communia ſunt tum caſui excepto ex Pontificiis indultis, tum caſui excepto ex dicta permiſſione.

1 Caſus eſt exceptus ex permiſſione ſacræ Congregationis, non quando ſummus Pontifex cultum publicum indulget alicui Servo Dei, prævio ejuſdem ſacrorum rituum Congregationis conſilio; tunc quippe actus potius eſt ſummo ipſi Pontifici, quam ſacræ Congregationi adſcribendus: ſed quando ſacra eadem Congregatio vi juriſdictionis ſibi datæ per bullam Sixtinam ex ſe permittit, ut alicui Servo Dei aliqua cultus publici ſpecies exhibeatur. Quod ante Urbani VIII. decreta aliquando fiebat; verum poſt decreta ipſa vix fieri poteſt, cum juxta recentiorem conſuetudinem ſacræ Congregationis reſponſa de hac materia ſummo Pontifici referantur, ut confirmentur: & hæc porro Apoſtolica confirmatio actum confirmatum transfundit ad confirmantem, atque adeo efficit, ut idem actus ad hunc potius, quam ad illum, qui eum fecit, ſit referendus.

2 Pertinere videntur ad caſum exceptum ex permiſſione ſacræ Congregationis, quæ contigerunt in cauſa B. Alexandri Sauli, licet hæc poſtea proceſſerit per viam non cultus; atque in cauſa S. Ignatii. Ad illam ſiquidem quod ſpectat, Ven. Dei Servus Cardinalis Bellarminus hortatus fuit, ne cultus in honorem Alexandri prædicti introductus interrumperetur, atque adeo ut continuaretur, monuit; teſte Joanne Baptiſta Sfondrato Epiſcopo Ticinenſi juxta ea, quæ habentur in proceſſu ſuper virtutibus ipſius Alexandri. Ad hanc vero, ſcribit P. Bartolus *in vita S. Ignatii lib. 4. num.* 40. quod, ut audivit Cardinalis Baronius ſermonem a Cardinali Bellarmino recitatum de virtutibus & miraculis ejuſdem Ignatii tunc neque beatificati neque canonizati, propriis manibus ejus Effigiem una cum votivis oblatis ſuper ipſius ſepulcrum appendere voluit, ſeque & ſecum alios ejuſdem interceſſioni commendavit: *Comandò, che ſe ne portaſſe un Quadro, e ſalito ſulle ſcale egli medeſimo colle ſue mani ve l' appeſe, e*

ſe, e con eſſo dall' una parte e dall' altra alcuni voti già prima offertili da' divoti. Ciò fatto, proſtroſſegli innanzi, e vi fece di nuovo orazione, e con lui il Bellarmino, e tutt' i Padri, che ne piangevano per allegrezza. Nimirum, cum uterque eſſet inter Cardinales præpoſitos ſacris ritibus, veriſimile admodum eſt, recenſita feciſſe ſpe ductos, ut eadem rata haberentur a ſacra ipſa Congregatione: & idcirco *in part. 5. hiſtor. Soc. Jeſu tom. 2. lib. 15. pag. 336.* hæc de Baroniano facto leguntur: *Quæſivit Cardinalis Baronius a Patribus qui frequentes occluſis templi foribus audiebant, cur nulla eſſet propoſita publice ad venerationem Imago Ignatii? Objicientibus religionem Patribus, & metum, ne Sedis Apoſtolicæ judicia prævenirent: Vos vero (ſubjecit Baronius) iſto ſolutos metu volo: ſimulque Beati Patris Effigiem poſtulat, veneratur, ſupra tumulum ejus appendit, procidentibus in genua cunctis, qui aderant, & arcano quodam inſtinctu ad venerandum concitatis, praeunte ipſo Baronio, & humum tumulo ſubjectam deoſculante. Nec iis contentus, eodem die ſub veſperam populum e ſuperiori loco alloquens in æde ſacra Oratorii ſermonem intulit de Ignatio, & ad ejus venerationem omnes cohortatus eſt. Demum in ſacra rituum Congregatione, quæ triduo poſt, nempe tertio nonas Sextil. ann. 1599. habebatur, palam, quid egiſſet, prædicavit, ſuumque factum veteribus exemplis & recentibus confirmavit.* Quatenus autem exempla adducta apta alicui non viderentur ad caſum exceptum ex permiſſione ſacræ Congregationis, illud præſto eſt cauſæ B. Salvatoris ab Horta, de qua infra; utpote in qua approbatus fuit caſus exceptus ab Urbani VIII. decretis, dependendo etiam a duobus decretis ejuſdem ſacrorum rituum Congregationis, ut infra videbimus.

3 Convenit porro caſus exceptus ex indulto a ſummo Pontifice cum caſu excepto ex permiſſione ſacræ Congregationis in pluribus. Cultus enim in utroque permiſſus debet eſſe publicus. In utroque neceſſe non eſt, ut conſtruatur peculiaris proceſſus; ſed pro habenda eorum declaratione ſatis erit, ut cultus permiſſio in forma authentica exhibeatur. Ad utrumque vero neceſſarius erit proceſſus cum examine teſtium, ſi indultum a ſummo Pontifice tantum eſſet verbale, ſive ſacræ Congregationis decretum non fuiſſet ex incuria in regeſtis adnotatum, vel ejus exemplum authenticum, jam Poſtulatoribus traditum, fuiſſet deperditum. Quamobrem in ſæpe memoratis cauſis B. Seraphini de Aſculo, Sanctorumque Stanislai, & Aloyſii e Societate Jeſu indultum a ſummo Pontifice, utpote quod verbale fuerat, comprobatum eſt teſtibus, monumentis, aliiſque conſimilibus argumentis, quæ omnino perſpicue verbale ipſum indultum evicerunt: itemque in cauſa B. Salvatoris ab Horta, quoniam alterum tantum ex duobus ſacræ Congregationis decretis inventum erat, primum firmatum eſt teſtibus ſecundum juris ſolemnitatem examinatis, hiſtoriis, monumentis, ſcripturiſque ejuſdem *praexiſtentiam* comprobantibus; quæ etiam ex altero illo decreto probata eſt; in altero ſiquidem primum ponebatur, & illud quidem in regeſtis adnotatum erat.

Id denique inter utrumque caſum convenit, quod utrique haud ſufficit indulti, vel, pro ſuo cujuſque reſpectu, reſcripti exhibitio; ſed præterea neceſſe eſt inde conſecutum uſum oſtendere, & uſque ad id tempus productum, quo proponitur in ſacra Congregatione dubium pro ipſius caſus excepti approbatione: ut puta, ſi conceſſa fuerit facultas ſolemne feſtum anniverſaria recurrente die alicujus obitus celebrandi, ſive alicujus Imaginem publica in eccleſia exponendi, opus erit, ut præter exhibitionem indulti demonſtretur, a tempore conceſſionis ad tempus, quo in ſacra Congregatione petitio promovetur, feſtum idem celebratum, ſive Imaginem in eccleſia collocatam & retentam fuiſſe; tum quia obſervantia plurimum prodeſt, etiamſi agatur de Apoſtolicis indultis; tum quia, quemadmodum antea dictum eſt, incongruum prorſus eſſet, ut cultus, qui adfuit, non autem amplius adeſt, a ſacra Congregatione approbaretur; tum etiam quia verba ſententiæ a Judice ordinario, vel delegato ferendæ, deinde a ſacra ipſa Congregatione confirmandæ, hujuſmodi eſſe conſueverunt: *Cultum exhibitum fuiſſe & exhiberi ex indultis Pontificum, aut ex permiſſione ſacræ Congregationis*: quæ profecto tempus etiam complectuntur, quo memorata fertur ſententia. Omittendum vero non eſt, quod, facta exhibitione in forma authentica indulti, uſus poſtea probari poterit per *extrajudiciales* probationes, & ſine ſolemnitate rigidi proceſſus; ut & eodem modo in utroque ex dictis caſibus probari poteſt continuatio cultus a die latæ ſententiæ ad tempus uſque, quo petitur iſtius approbatio a ſacra Congregatione, ſi notabile tempus inter ipſam ſententiam, ejuſque approbationis petitionem interceſſerit; ſicuti, cum de non cultu agebamus, monuimus: nam, ſi prætenderetur neceſſitas formalis proceſſus ad comprobandum uſum indulti, inane tunc eſſet privilegium ſupra recenſitum, atque a ſacra Congregatione conceſſum a conſtructione proceſſus *diſpenſans*, ſolamque ipſius indulti in forma authentica exhibitionem admittens, quotieſcumque agitur de caſu excepto ex Apoſtolicis iiſdem indultis.

4 Ad hæc pro recta cauſarum per hanc viam procedentium directione ſcitu dignum eſt, quod modo ampliora, modo ſtrictiora indulta a ſummis Pontificibus facta ſunt; quod & de ſacræ Congregationis reſcriptis dici poteſt. Interdum ſiquidem ſummi Pontifices tantum indulſerunt, ut ex. gr. Imago Servi Dei in publica eccleſia exponeretur; nonnunquam expoſitionis ipſius indulto ſimul & ſemel facultatem addiderunt Officium recitandi Miſſamque celebrandi; alias vero, data prius facultate Imaginem exponendi, minime eodem contextu, ſed poſt aliquod temporis intervallum, poteſtatem fecerunt Officium recitandi ac Miſſam celebrandi. Itaque quodlibet ex his indultis ſatis quidem eſt ad approbationem caſus excepti; at Poſtulatores tamen, qui plura obtinuerunt deinceps indulta, bene conſulunt cauſæ, ſi eam approbationem petentes, omnia quæ habent, exhibeant: ſic enim facilius, quod petunt, conſequentur, hoc eſt

eſt ipſam caſus excepti ex Apoſtolicis indultis approbationem. Interea vero tempus, quo indulta eadem prodierunt, ſedulo animadvertant, oportet: nam, quia in cauſæ progreſſu diſputanda ſunt miracula, quæ ab indulta veneratione ſupervenerunt, ſi miracula patrata ſint tempore intermedio, id eſt inter primum indultum, & ſubſequentia indulta, quæ non venerationem, ſed venerationis augmentum largita fuerint, dummodo approbentur, ea ita proderunt ad Canonizationem obtinendam, ut neceſſe minime futurum ſit, nova expectari miracula, quorum ope Canonizatio ipſa ſit impetranda.

5 Practicis porro exemplis poterit hæc aſſumptio illuſtrari. Staniſlaus Koſtka mortuus eſt anno 1568., anno autem 1605. (ut alibi dictum fuit) ſummus Pontifex Paulus V. conceſſit, ut ejus Imago, quæ in ſacrario aſſervabatur una cum votivis oblatis, ad publicam venerationem cum iiſdem votivis exponeretur in eccleſia S. Andreæ Patrum Societatis Jeſu. Anno deinceps 1619. ſignata fuit cauſæ *Commiſſio*; tum anno 1659. pronuntiatum fuit de caſu ab Urbani VIII. decretis excepto. Anno 1670. ſan. mem. Clemens Papa X. prævio conſilio Congregationis ſacrorum rituum, ipſi tunc Beato Miſſam & Officium in determinatis nonnullis locis indulſit; itemque anno 1674. idem Pontifex eum principaliorem regni Poloniæ, & magni Ducatus Lithuaniæ Patronum declaravit. Hiſce poſitis, ut tuto pede ad Canonizationem progreſſus fieret, inſtituta fuit diſputatio de virtutibus heroicis; tum autem, poſt favorabilem iſtius dubii reſolutionem, tranſitus factus eſt ad examen miraculorum: & in Congregatione antepræparatoria ſuper his habita anno 1711. in ædibus clar. mem. Cardinalis de Abdua cauſæ Relatoris magna inter Conſultores controverſia exorta eſt de miraculis, quæ eſſent examinanda. Concordabant nempe omnes examinanda fore ea quæ ab indulta veneratione ſupervenerunt; ſed momentum in eo erat, ut videretur, quando indulta dicenda eſſet ipſa veneratio. Articulus ergo iſte, utpote pertinens ad ordinativa judicii, remiſſus fuit ad ſacram Congregationem ordinariam, demandataque mihi tanquam Fidei Promotori provincia, ut eum pro veritate expenderem. Scripturam idcirco exaravi, quæ unicuique ſacrorum rituum Cardinali tradita fuit, ubi, venerationem vere indultam fuiſſe, oſtendi, cum auctoritate Pauli V. facta fuit Imaginis expoſitio in publica eccleſia; poſteriora autem a Clemente X. Indulta venerationem minime conceſſiſſe, ſed tantum jampridem conceſſam auxiſſe, & ideo examinanda eſſe etiam miracula patrata poſt annum 1605. atque ante annos 1670. & 1674. Quapropter ſacrorum rituum Congregatio ſenſit, initium venerationis eſſe deſumendum ab anno 1605., & ſacræ Congregationis ſenſus die 28. Julii anno 1711. fuit a ſan. mem. Clemente XI. approbatus. Et ſane in eadem cauſa examinata atque approbata fuere miracula, quæ a veneratione anno 1605. conceſſa ſupervenerant; ab iiſque dependendo, ad Canonizationem progreſſus eſt factus.

6 Aloyſius Gonzaga obiit anno 1591.; ex indulto autem a ſummo Pontifice Paulo V. die 21. Maji 1605. expoſita fuit ejus Imago cum votivis in publica eccleſia, moxque feſti ſolemnitas per dies octo ſubſecuta fuit. Poſtea, ut cetera, quæ in cauſa contigerunt, prætereamus, quippe ad propoſitum minus facientia, examinatis virtutibus atque miraculis reſpectu ad Canonizationem habito, die 31. Maji 1618. approbante ſummo Pontifice facta eſt conceſſio Officii ac Miſſæ; deinde etiam Beati nomen in Martyrologio Romano cum inſigni elogio deſcriptum eſt. Supervenerunt deinceps Urbani VIII. decreta; cumque pro Canonizatione obtinenda oſtendenda eſſet obedientia eiſdem decretis præſtita, facta fuit exhibitio indultorum in forma authentica de Officii ac Miſſæ conceſſione: quamobrem ſacrorum rituum Congregatio, approbante ſummo Pontifice, die 23. Septembris 1724. reſpondit, conſtare de caſu ab ipſis Urbani VIII. decretis excepto. Poſt hæc, ut innoteſceret, utrum miracula jam approbata indultam venerationem ſecuta eſſent, necne, inſtituta eſt diſputatio de tempore, unde deſumendum eſſet initium cultus a Sede Apoſtolica jam indulti: & ſacra Congregatio, approbante Sanctiſſimo, die 9. Decembris ejuſdem anni 1724. iterum conſiderans, cultum inter & cultus incrementum plurimum intereſſe, reſpondit, cultus exordium deducendum eſſe a die 21. Maji 1605. quo ſummus Pontifex Paulus V. benigne conceſſit, ut Beati Imago ad publicam venerationem in eccleſia exponeretur. Quo demum ſtatuto, examinata atque approbata fuere etiam miracula poſt modo dictum annum patrata, necnon ab iis dependendo ad Canonizationem ventum eſt: ideoque non opus fuit expectare miracula, quæ fierent poſt annum 1618. quo facta fuerat Officii ac Miſſæ conceſſio.

7 Jacobus de Marchia deceſſit anno 1476. Percrebreſcente autem fama ſanctitatis ejus atque miraculorum, ſummus Pontifex Leo X. anno 1515. (ut alias monuimus) per ſuas litteras in forma Brevis Fratribus Franciſcanis Conventus S. Mariæ Novæ civitatis Neapolitanæ conceſſit, ut quotidie poſt *Completorium*, ſupplici inſtructo agmine, ad ejus ſepulcrum accedere poſſent & canere hymnum in ejuſdem honorem. Poſt ſæculi decurſum, prævia diſcuſſione virtutum & miraculorum, Urbanus Papa VIII. indulſit recitationem Officii Miſſæque celebrationem. Subinde, editis ab eodem Urbano generalibus decretis, caſus exceptus indultorum ratione oſtenſus fuit; tum, *remiſſorialibus* petitis *litteris*, conditi fuere novi proceſſus ſuper novis miraculis, in quorum ſequelam ad Canonizationem denique ventum eſt. Sæpe vero miratus ſum, quare, poſtquam approbatus fuit caſus exceptus, cauſæ hujus Poſtulatores progreſſum ad Canonizationem minime contenderint ex miraculis etiam ante Officii Miſſæque conceſſionem approbatis, utpote indultam anno 1515. a Leone X. venerationem ſecutis, atque adeo quare *litteræ remiſſoriales* expediri curaverint, ut conſtare tantum poſſet de iis, quæ ſupervenerant poſt venerationem anno 1624. ab Urbano VIII. conceſſam. Sed ceſſavit admiratio, ſtatim ac, pervolutis

volutis cauſæ Actis, vidi, Poſtulatores Leoninam conceſſionem ignoraſſe, cum ſupplicarunt pro dictarum litterarum expeditione; quippe quod nulla ejus mentio fiebat in Brevi Urbani VIII., & Breve Leonis tantum longe poſt repertum fuit, hoc eſt anno 1702. dum S. Jacobi ſcripta perquirerentur. Conſtructis idcirco proceſſibus ſuper miraculis poſt Urbani indultum patratis, iiſdemque in ſacra Congregatione propoſitis & approbatis, ad Canonizationem ventum eſt; proteſtantibus tamen Poſtulatoribus, ad quorum notitiam tandem pervenit Breve Leonis X., quod ad eam obtinendam ſatis eſſent miracula ante Breve Urbani VIII. approbata, utpote indultam a Leone X. venerationem ſecuta.

8 Itaque ex practicis his exemplis unuſquiſque facili negotio colligere poterit, quam multum referat, ut debita fiat venerationis diſtinctio ab ejuſdem augmento, &, quod conſequitur, ut verum indultæ venerationis tempus ſtatuatur, quo videatur, quænam ſint miracula, quæ indultam venerationem ſecuta ſunt. Unuſquiſque etiam ex dictis facile cognoſcet, in cauſis procedentibus per viam caſus excepti aut ex indultis a ſummis Pontificibus, aut ex permiſſione ſacræ Congregationis cultus initium eſſe deſumendum ab ipſo ſive indulto Pontificio, ſive ſacræ Congregationis reſcripto, quo prima ſacultas Dei Servum aliqua cultus publici ſpecie colendi conceditur; & ita quidem, ut miracula, quæ poſt ejuſdem indulti, aut reſcripti tempus patrata fuerint, jure dicenda ſint indultam venerationem ſecuta; &, quatenus approbentur, ad impetrandam Canonizationem merito conducere valeant.

9 Difficultas quoad hanc rem ineſt in cauſis procedentibus per viam caſus excepti ex tempore immemorabili, de quibus ſingillatim capite ſequenti. Præmiſſo enim (ut infra videbimus) quod immemorabile tempus debet centum annos excedere, quodque centenarius hic annorum numerus elapſus ſit oportet ante Conſtitutionem Urbanam, & ſane ita, ut nulla poſt eam geſta in ipſius numeri centenarii calculo computentur; diſputandum in præſens proponitur, utrum miracula completum centenarium annorum numerum ſubſecuta ſuperveniſſe dici debeant poſt indultam venerationem Canonizationis obtinendæ gratia, an ad id ea tantum miracula apta ſint, quæ ſupervenerunt, poſtquam ab Apoſtolica Sede confirmata eſt ſententia Judicis ordinarii, vel delegati ſuper caſu a decretis excepto ratione cultus immemorabilis. Profecto, dum Fidei Promotoris munere fungebar, quæſtionem hanc ipſe movi in cauſa B. Gregorii Papæ X. cum in ea proponeretur dubium ſuper miraculis, quæ ab indulta veneratione ſupervenerant. Verum quæſtio ipſa tunc reſoluta non fuit, tum quia nullum prodiit decretum ſuper approbatione miraculorum, tum quia Poſtulatores, ut vim difficultatis evitarent, dixerunt, venerationem non tam propter centenarium annorum numerum, quam propter Indultum ab Innocentio V. fuiſſe B. Gregorio conceſſum, hinc inferentes, miracula omnia poſt Innocentianum Indultum patrata dici debere indultam vene-

venerationem ſecuta. Quæſtionem tamen tunc minime reſolutam, iterum perpendendam & examinandam propoſui in cauſa S. Joannis Nepomuceni. In ea quippe, confecto auctoritate ordinaria proceſſu ſuper Martyrio & miraculis, ſignataque *Commiſſione* introductionis, actum fuit de caſu excepto ab Urbani decretis ratione cultus immemorabilis, ſeu centenarii annorum numeri jam completi prope annum 1634. quo edita fuit Urbana Conſtitutio. Die itaque 31. Martii 1721. approbatus fuit caſus exceptus ratione cultus immemorabilis a ſacrorum rituum Congregatione, cujus porro deliberatio fuit a ſan. mem. Innocentio XIII. comprobata. A caſu excepto tranſitus deinceps factus eſt ad dubium ſuper Martyrio & cauſa Martyrii; eodemque pariter favorabiliter reſoluto, cum de miraculis agendum eſſet, conſiderans, quod unicum tantum patratum fuerat poſt annum 1721., oppoſui, de eo duntaxat agendum eſſe Canonizationis gratia; aliorum enim (ut ajebam) nulla ratio haberi poterat in eo caſu & ad finem, quo cauſa tendebat; quippe cum patrata fuiſſent ante dictum annum, ideoque non poſt, ſed ante indultam venerationem.

10 Fundamentum hujus aſſumptionis a me conſtitutum fuit in eo, quod licet miracula eſſent patrata poſt annum 1634., non poterant tamen dici indultam venerationem ſecuta; cum veneratio indulta aſſeri nequeat per ſimplex centenarii annorum nnmeri complementum, ſed tantum per ſacræ Congregationis reſponſum a ſummo Pontifice approbatum; & ita quidem, ut centenarius ille numerus habendus utique ſit pro fundamento ſententiæ ſuper caſu excepto; at vero ex eo dici minime valeat indulta veneratio, quæ ab Apoſtolica tantum Sede indulgeri poteſt. Verum repoſuerunt Poſtulatores, indultam omnino dicendam eſſe venerationem, ſtatim ac completus fuit annorum numerus centenarius; & ideo miracula poſt complementum ejuſdem centenarii numeri patrata, dicenda eſse indultam venerationem ſecuta. Pariter, quod attinet ad ſententiam ſuper caſu excepto, dixerunt, eam nihil novi importare, ſed tantum declarare, cultum fuiſse adhibitum per annos centum ante Conſtitutionem Urbanam, atque adeo de ejus legitima continuatione non eſse dubitandum. Quamobrem ſenſere Doctores, quod Papa, vel Judex aliquid declarans nihil novi facere dicatur, ſed potius id detegere, quod in re quaſi abditum inerat; exemplo ejus, qui excutit granum de ſpicis, qui novam certe ſpeciem haud facit, ſed eam tantum, quæ in ipſis inerat, manifeſtat; uti poſt textum *in l. Adeo §. Cum enim grana ff. de acquir. rer. dom.* tradunt Ancaranus *conſil.65. num.* 3. Geminianus *conſ.* 46. *num.* 1. *v.* 3. *Contrarium tenet*, *& num.* 2. necnon Bellamera *conſ.* 33. *num.* 46. qui ibidem plene firmat, declarationem a Papa, ſeu Judice factam retroferri ad tempus legis antiquæ & declaratæ per alium textum *in cap.Conſtitutionem*, ut & ibi Gloſſa *in v. Prorogamus*, *de Reg. & tranſ. ad Relig. in* 6. utque late proſequitur Cyriacus *controv.* 210. *num.* 7. *& ſeqq.* Demum, qnod ad Apoſtolicam auctoritatem ſpectat, ſubdiderunt, de ejus etiam interventu nullum fore dubium;

dubium; utpote quæ deſumitur ex decretis & Conſtitutione Urbani VIII. per quæ ſcilicet declaravit, ſe nullum velle præjudicium afferre his, quibus per immemorabile tempus ſeu per centenarium completum annorum numerum cultus publicus antea exhibitus eſset. Itaque in hac ipſa S. Joannis cauſa diſcuſſa fuerunt atque approbata miracula patrata ante annum 1721. & poſt annum 1634. necnon ab eiſdem dependendo ad ſolemnem Canonizationem progreſſus eſt habitus. Sed, utrum id factum fuerit, eo quia de jure judicatum eſt, ſic fieri debuiſſe, an potius per Pontificiam *diſpenſationem*, quæ legis rigorem eo in caſu temperaverit, ignoro: nam & miraculorum diſcuſſio atque approbatio facta fuit poſt meum ab Urbe diſceſſum in Congregatione coram ſummo Pontifice Benedicto XIII. cui minime intereſſe potui; &, cum, tanquam unus ex Cardinalibus, qui ſacris ritibus præpoſiti ſunt, quemdam ex præcipuis ſacræ Congregationis Officialibus per litteras ipſe interpellaverim, ulla ne acceſſiſſet in eodem caſu *diſpenſatio*, mihi tantum reſponſum fuit, ſummum Pontificem *diſpenſaſſe*, Cardinalem autem cauſæ Relatorem in facti expoſitione *diſpenſationis* ore tenus conceſſæ mentionem feciſſe.

11 Neque diſſimilis eſt alia quæſtio, quæ excitata fuit in cauſa Segobien. Canonizationis tunc Beati, nunc Sancti Joannis a Cruce. Cauſa enim proceſſerat non per viam caſus excepti, ſed per viam non cultus, & propterea per formalem, non per *æquipollentem* Beatificationem. Veruntamen, cum, approbatis virtutibus, agendum eſſet de miraculis, utique ſacrorum rituum Congregatio die 25. Septembris 1674. approbavit patrata ante indultam venerationem; indeque cenſuit, Servum Dei Joannem Beatum fore appellandum, & diem mortis ejus recolendum Officio ac Miſſa in univerſo Carmelitarum Ordine; tum ſummus Pontifex Clemens X. die 6. Octobris, implorata ope Divina, decretum expediri juſſit: ſed, dum de iis miraculis proponendum erat dubium, quæ ſupervenerunt ab indulta veneratione, ipſe tanquam Fidei Promotor oppoſui, habendam non eſſe pro Canonizatione rationem cujuſdam miraculi, quod interceſſione Beati patratum fuerat die 24. ejuſdem menſis Octobris, quippe quod non poſſet dici indultam venerationem ſecutum. Ne autem id ſine probabilitate aſſerere velle viderer, animadverti, Breve Beatificationis expeditum fuiſse tantum die 25. Januarii anni 1675., die autem 21. menſis Aprilis ejuſdem anni, (prout mos eſt) alta & intelligibili voce in baſilica Vaticana perlectum fuiſse, ceteraſque peractas cæremonias; unde deduxi, re vera venerationem non potuiſse dici indultam die 6. Octobris 1674. ſed tantum vel 25. Jannarii 1675. vel 21. menſis Aprilis ejuſdem anni; in quo rerum themate miraculum diei 24. Octobris anni 1674. aſseri poterat effectum non poſt, ſed ante venerationem indultam. Actum idcirco fuit de hoc articulo in Congregatione ordinaria ſacrorum ritunm, ubi plura pro dicta oppoſitione ſubmovenda docte fuerunt a Poſtulatoribus allata. Dixerunt namque, gratiam reſidere in Principis voluntate, gratiæ

gratiæ autem teſtimonium in ſcriptura, tum commodum in executione: quare gratiam perfectam dicendam eſſe ex ſolo Principis verbo determinato & abſoluto, etiam antequam ullæ probatrices aut ſolemnes litteræ fuerint expeditæ, juxta textum *in l. 1. verſ. Quodcumque ff. de Conſtitut. Princip.*, & ut late proſequuntur Molina *de primog. lib. 2. cap. 5. num. 55. verſ. Non obſtare in fine*, ac Lotterius *de re Benefic. lib. 3. quæſt. 2. num. 13.* & huic quidem principio innixi ſubdiderunt, venerationis indultum tunc factum, non quando fuit expeditum Breve, multo autem minus, quando lectum id fuit in baſilica Vaticana, aut quando Beatificationis formalis ſolemnia in ea de more peracta ſunt; ſed quando ſummus Pontifex Congregationis ſententiam de Beati titulo, & Officii conceſſione approbavit, juſſitque decretum expediri. Aliam quoque circumſtantiam expenderunt: id eſt, cum ſummus Pontifex conceſſionem die 6. Octobris 1674. univerſo Carmelitarum Ordini Officii ac Miſſæ recitationis die 21. Novembris ejuſdem anni ampliaſſet ad loca, ubi Beatus natus erat, ubi ejus corpus requieſcit, & ubi mortuus fuerat, & in hac ampliatione facta, antequam Beatificationis ſolemnia in baſilica Vaticana peragerentur, uſus fuiſſet his verbis: *Nunc vero idem Sanctiſſimus, prædictam conceſſionem factam toti Carmelitarum Diſcalceatorum Religioni, necnon univerſo Carmelitarum Ordini extendendo, indulſit &c.* conſiderandum propoſuerunt, quod, ſi idem Papa, qui juſſerat expediri decretum, id ante Beatificationis ſolemnia non ſolum ad alia loca propagavit, verum etiam deſignavit nomine conceſſionis jam factæ, *prædictam conceſſionem factam*, nullus amplius ſupereſſe poſſet dubitandi locus de vero venerationis indulto vi decreti expediti die 6. Octobris 1674. Quapropter, cum ſacrorum rituum Congregatio die 2. Martii 1720. reſcripſerit, miraculum patratum die 24. Octobris 1674. Canonizationis obtinendæ cauſa examinari poſſe, fuit id demum examini ſubjectum atque approbatum; & ab eo etiam dependendo, ad ipſius S. Joannis de Cruce Canonizationem progreſſus eſt factus.

C A P U T XXII.

De caſu excepto ab Urbani VIII. decretis ex tempore immemorabili, & nominatim de tempore requiſito ad conſtituendum immemorabile.

1 AD caſus excepti materiam revertimur, poſtquam in capite præcedenti nonnulla expoſuimus, quæ fortaſſe ab eadem nonnihil aliena videri alicui potuerunt. Sed neceſſe eſſe exiſtimavimus, ea in caput idem inſerere, quippe quæ aliquam ſaltem habent cum his, quæ ibidem expoſita ſunt, congruentiam, quemadmodum conſideranti patebit. Caſus autem ab Urbani decretis excepti ex tempore immemorabili, de quo in præſens agimus, exempla de ſacra Congregatione minime afferemus, in quibus ſcilicet caſum ipſum approbavit; cum ex infra

inſra dicendis unicuique cognoſcere liceat, caſum hunc fuiſſe & eſſe frequentiſſimum, atque adeo inter caſus ab Urbani VIII. decretis exceptos, eumdemque caſum ex tempore immemorabili fuiſſe a cauſarum Beatificationis & Canonizationis Poſtulatoribus pluries propoſitum, ejuſque approbationem numero excedere quaſcumque alias alius cujuſvis caſus excepti non modo ſingillatim, ſed etiam conjunctim acceptas. Itaque, ut debito ordine in hujuſce caſus expoſitione procedamus, præmiſſo, quod, pendente judicio ſuper tempore immemorabili, locus non eſt amotioni cultus aut venerationis (ſiquidem, dum lis eſt adhuc ſub Judice, nemo debet ſua poſſeſſione privari, ut ad rem animadvertit Matta *de Canoniz. SS. part.4. cap.23. num.20.*) de tempore primum tractandum erit requiſito ad conſtituendum immemorabile, poſtea de modo immemorabile ipſum probandi, tandem de ceteris adjunctis ab Urbano ſtatutis pro eodem caſu ſtabiliendo.

2 Initio igitur ducto a tempore requiſito, verba decretorum alias relata & nunc iterum referenda hæc ſunt: *Declarans, quod per ſupradicta præjudicare in aliquo non vult neque intendit iis, qui per immemorabilem temporis curſum &c. vel longiſſimi temporis ſcientia, ac tolerantia Sedis Apoſtolicæ, vel Ordinarii coluntur.* Verum, cum in Brevi decreta confirmante Urbanus VIII. declaraverit, nomine longiſſimi & immemorabilis temporis intelligendum eſſe centum annos excedens, *Inſuper longiſſimum tempus, illiuſque immemorabilem curſum, de quo in prædicto decreto, intelligi declaravimus eſſe tempus centum annorum metam excedens*, duo porro hinc conſequuntur. Primum eſt, quod huic hypotheſi minime quadrare poteſt Doctorum aſſertio, qui aliis in materiis cenſuerunt, defectu annorum quatuor centenarium numerum nequaquam infici, ut ſenſit Rota *deciſ.* 509. *num.* 1. *part.* 5. *tom.*2. *recent.*, *& in Fanen. Canonicatuum* 5. *Maji* 1700. *coram clar. mem. Cardinali Caprara*: quare in hujuſmodi facti eventu (ſicut infra videbimus) ſacra Congregatio ſanctiſſimæ Inquiſitionis juſſit amoveri cultum Servi Dei (nunc Beati) Hieronymi Æmiliani Fundatoris Congregationis Somaſchæ, eo quia tres anni deerant complemento numeri centenarii ab Urbani VIII. decretis requiſiti. Alterum vero, quod poſt Urbani declarationem per Breve emiſſam reprobata cenſenda eſt doctrina Bonacinæ, qui *in* 1. *Decal. præcept. diſput.* 3. *quæſt.* 2. *punct.* 1. inquit, nomine longiſſimi temporis in citatis decretis ſpatium intelligi triginta vel quadraginta annorum; quemadmodum, perpenſo ipſo Brevi decreta confirmante, fuſe diſſerunt Baldell. *Theolog. moral. tom.*2. *lib.*3.*diſput.*13. *ſub num.*4. Lezana *conſult.*1.*num.*36. Scacch. *de not.& ſign. ſanctit. ſect.* 10. *cap.* 1. *pag.* 761. Bordon. *controv.* 1. *de Canoniz. SS. num.*46. *verſ. Quarta eſt*, Pignatell. *conſult.* 292. *num.* 1. *tom.* 1. Papacod. *inter allegat. jur. conſult. collect.* a Donat. Anton. de Marin. *allegat.*150. *num.* 7. Quamobrem a primo ad ultimum ſemper manet, quod in caſu excepto per immemorabilem vel longiſſimum temporis curſum, tempus iſtud centum annorum metam excedat oportet, & quidem ſine ulla un-

quam interruptione; cum enim centenarius hic numerus ſe habeat inſtar præſcriptionis, quemadmodum præſcriptio interrupta nihil valet, ſic centenarius numerus inutilis fit, ſi conſtet de ejus interruptione. Hinc ergo, cum occaſione diſcuſſionis cultus immemorabilis Ven. Dei Servi Jacobi de Bitecto oppoſuiſſet Fidei Promotor, cultum ipſum fuiſſe interruptum per ſacræ Congregationis epiſtolam, quæ juſſit Jacobi corpus ab altari removeri, ſuper quo fuerat collocatum, Poſtulatores clariſſimis probationibus oſtendere coacti ſunt, cultum ſemper continuatum fuiſſe, nec unquam per epiſtolam ſublatum, ſed aliquam tantummodo ejus moderationem inductam; quam aſſumptionem niſi in medio poſuiſſent, ſacra certe Congregatio pro cultu immemorabili non reſpondiſſet. Hinc item in cauſa Luſitana, in qua ſimiliter agebatur de cultu immemorabili BB. Tereſiæ,& Sanciæ Monialium Ordinis Ciſtercienſis,cum Fidei Promotor cultus ipſius intermiſſionem oſtendere conatus eſſet propter celebrationem Miſſæ de Requie, quæ quotannis in die illarum anniverſaria pro earumdem animarum expiatione peragebatur, demonſtratum a Poſtulatoribus fuit, quod dictæ Miſſæ celebratio initium centenarii annorum numeri antecedebat, ita ut centenarius ipſe numerus per eam minime eſſet interruptus; quæ circumſtantia niſi hìc quoque comprobata fuiſſet, ſacra Congregatio non judicaſſet (ut fecit) conſtare de caſu excepto ex cultu immemorabili.

3 Itaque manifeſtum eſt, tempus centum annorum metam excedens ad rem præſentem omnino neceſſarium eſſe. Sed de ſtatuendo termino numeri hujus centenarii, ſine quo probari nequit caſus ab Urbani VIII. decretis exceptus, triplex haberi poteſt quæſtio: hoc eſt primum, an terminus ipſe ſit ſtatuendus in anno 1625. quo edita fuerunt ſanctiſſimæ Inquiſitionis decreta de non cultu erga Dei Servos neque beatificatos neque canonizatos; deinde, an centenarii annorum numeri terminus figendus ſit in anno 1634. quo emiſſum fuit Breve pro dictorum decretorum confirmatione; poſtremo, an idem centenarii numeri terminus referri etiam poſſit ad tempus elapſum poſt annum 1634. in eoque ſtatui.

4 Quod autem ad primum, & ſecundum attinet, quidquid olim fuerit diſputatum, communis eſt hodie ſententia, terminum centenarii numeri nequaquam eſſe conſtituendum in anno 1625. quo edita fuerunt ſanctiſſimæ Inquiſitionis decreta, ſed poſſe produci ad annum 1634. quo emiſſa eſt Apoſtolica Urbani Conſtitutio eorumdem decretorum confirmatrix atque amplificatrix: tum quia poſtremo hoc anno declaratum fuit ab eodem Pontifice, immemorabile tempus, de quo in decretis generalibus, intelligendum eſſe centum annos excedens; tum quia ſequens factum in monumentis extat ſententiam ipſam apprime firmans. Videlicet, cum in cauſa cultus immemorabilis B. Ludovicæ Albertoniæ, quæ obierat die ultima Januarii 1533. dubitatum fuiſſet, an centenarius numerus eſſet completus, oppoſuit Petrus Franciſcus de Rubeis tunc Fidei Promotor centenarium completum non eſſe eo ſub obtentu, quod ejus terminus conſti-

tuendus

tuendus eſſet in anno 1625. quo prodierunt decreta ſanctiſſimæ Inquiſitionis: *Unde ſequitur, hanc exceptionem inverificabilem prorſus eſſe in hac cauſa, cum agatur de Defuncta die ultima Januarii 1533. & ab ejus obitu uſque ad datam decretorum Urbani VIII. in Congregatione ſanctiſſima Inquiſitionis interceſſerint ſolum anni nonaginta duo non completi, ſicque deficiant anni octo & amplius ad exceſſum centeſimi requiſiti*. Poſtulatores reſponderunt, centenarium numerum dicendum eſſe completum; terminus quippe ejus non erat reponendus in anno 1625. ſed in 1634. *Omnis difficultas removetur, dum ab obitu prædictæ Beatæ ſecuto anno 1533. die ultima Januarii uſque ad publicationem Brevis factam die 5. Julii anno 1634. interceſſit integrum ſæculum & annus cum dimidio, adeo ut exceſſus centenariæ requiſitæ ab eodem Urbano VIII. omni ex parte verificetur*. Sacra autem Congregatio approbavit caſum exceptum in vim temporis immemorabilis, ſeu centenarii annorum numeri, & ſacræ Congregationis reſcriptum fuit a ſummo Pontifice Clemente X. comprobatum, uti videre eſt in ejuſdem Pontificis *Conſtit*. 27. *Bullar. vet. tom.* 6. Sed & ad tertium quod ſpectat, quo quæritur, an pro complendo centenario numero attendi poſſint ea, quæ geſta ſunt etiam poſt annum 1634. quidquid pariter ſuperioribus temporibus de eo diſputaretur, in præſens ceſſat quæcumque controverſia. Anno enim 1652. ſacra Congregatio aperte declaravit, *non eſſe pro complemento centenariæ attendenda geſta poſt annum* 1634. & quidem merito; cum in Urbana Conſtitutione eodem hoc anno edita, necnon typis impreſſa in decretis generalibus habeantur hæc jam alias recenſita verba: *Declarantes, quod per ſupraſcripta præjudicare in aliquo nolumus neque intendimus iis, qui aut per communem Eccleſiæ conſenſum, vel immemorabilem temporis curſum, aut per Patrum virorumque ſanctorum ſcripta, vel longiſſimi temporis ſcientia ac tolerantia præfatæ Sedis Apoſtolicæ, vel Ordinarii coluntur*. Ex quibus verbis dictio illa *coluntur*, quemadmodum refertur ad tempus ipſum editæ Conſtitutionis, ita conſequenter reſpicere dicenda eſt tantummodo annum 1634. quo eadem prodiit Conſtitutio. En autem integra prædicta ſacræ Congregationis declaratio: *Cum in decretis ſanctiſſimæ Inquiſitionis ſuper non cultu editis fel. rec. Urbanus VIII. prohibuerit, Servis Dei cum aliqua ſanctitatis aut Martyrii fama defunctis quidquam cultum aut quamcumque venerationem præſeferens & indicans in oratoriis, aut locis publicis ſeu privatis, in quibuſcumque eccleſiis apponi, antequam ab Apoſtolica Sede canonizentur aut Beati declarentur, & appoſita amoveri mandaverit; exceptis iis, qui aut per communem Eccleſiæ conſenſum, vel immemorabilem temporis curſum, aut per Patrum virorumque ſanctorum ſcripta, vel longiſſimi temporis ſcientia aut tolerantia Sedis Apoſtolicæ, vel Ordinarii coluntur: et longiſſimum tempus illuſque immemorabilem curſum, de quo in prædictis decretis, intelligendum eſſe declaraverit tempus centum annorum metam excedens; et multoties dubitari contingat, an pro complenda hujuſmodi centenaria ſint attendenda geſta poſt eadem decreta: hoc articulo in Congregatione ſacrorum rituum examinato Eminentiſſ. Patres cenſuerunt, non eſſe attendenda. Die 23. Martii 1652.*

5 Adſtipulatur præterea judicium Congregationis ſanctiſſimæ Inquiſitionis: nam, cum Servus Dei, nunc Beatus Hieronymus Æmilianus Congregationis Somaſchæ Fundator obiiſſet anno 1537. & ſtatim poſt obitum cultus publicus fuiſſet ipſi exhibitus, necnon continenter productus uſque ad annum 1654. eodem autem hoc anno Pater Inquiſitor civitatis Vicentiæ quæſtionem moviſſet, poſset ne ejuſdem cultus continuatio permitti, eo quia centenarius annorum numerus poterat dubio procul dici completus, ſi habenda eſset ratio geſtorum poſt annum 1634.; ſecus vero, ſi in computo centenarii ipſius numeri attendenda eſsent ea ſolum, quæ ab obitu Servi Dei contigerunt uſque ad eumdem annum 1634. quo prodiit Urbani VIII. Conſtitutio; ſan. mem. Innocentius X. in Congregatione ſanctiſſimæ Inquiſitionis coram ſe habita die 12. Februarii dicti anni 1654. ita reſcribendum eſse mandavit epiſtolæ memorati Inquiſitoris: *Sanctiſſimus juſſit, reſcribi Inquiſitori, qui mandet Superiori dictorum Patrum, ut deſiſtat diſtribuere Imagines prædictas dicti quondam Patris Hieronymi cum ſplendoribus & titulo Beati, & hic in Urbe Procuratori Generali dicti Ordinis per Patrem Commiſſarium ſignificari, ut idem faciat, ac etiam tolli faciat a tabula altaris Imaginem dicti quondam Patris Hieronymi, quia totum eſt contrarium decretis hujus ſacræ Congregationis*. Sed & Fidei Promotores poſt hæc ſemper pugnarunt, ne pro complemento centenarii toties dicti numeri attenderentur geſta poſt annum 1634. Petrus namque Franciſcus de Rubeis *in ſuis animadverſionibus factis in cauſa B. Ludovicæ Albertoniæ ſuper caſu excepto* ita locutus eſt: *Neque ad complementum dicti exceſſus annorum centum attendenda ſunt geſta poſt dicta decreta Urbani VIII., ſed ea tantum, quæ præceſſerunt illorum datam; ſicut, articulo plene diſcuſſo, decretum fuit in hac Congregatione ſacrorum rituum die Sabbati 23. Martii 1652., cujus decreti duplicatum ab ea quoque expeditum fuit die 28. Martii 1654. cum ſubſcriptione & ſigillo Cardinalis Caroli Medicei tunc ſacri Cardinalium Collegii Decani & Epiſcopi Oſtienſis, ac Reverendiſſ. Domini Rocci ejuſdem Congregationis Secretarii*. Proſper quoque Bottinius Fidei Promotor *in ſuis animadverſionibus factis in cauſa Servi Dei Hieronymi Æmiliani, quando hujus cultus redintegratio petebatur*, hæc habet: *Cum etenim hæc ſit ſpecies præſcriptionis, certum eſt, quod, niſi probetur completa ante dicta decreta, non ſuffragantur ad eam complendam actus ſubſequentes. Iſteque intellectus, quod non admittantur actus poſtmodum geſti, ſequendo dictam declarationem anni 1652. inconcuſſe retinetur; & ſignanter id aſſeruit bon. mem. de Rubeis meus prædeceſſor in citata cauſa B. Ludovicæ Albertoniæ, & meo tempore ſacra Congregatio abſque ulla hæſitatione in ſimilibus cauſis ſemper tranſivit cum hac opinione*. Demum ipſe etiam Anteceſsorum meorum veſtigiis inhærens, idem acriter defendi in animadverſionibus ſuper caſu excepto in cauſis B. Luciæ de Narnia, B. Alvari de Corduba, & S. Joannis Nepomuceni.

6 Veruntamen quid dicendum erit, ſi ante annum 1652. lata fuerit a Judice ordinario, vel delegato ſententia ſuper caſu excepto ex tempore imme-

immemorabili, in computo autem centenarii annorum numeri habita fuerit ratio geſtorum etiam poſt annum 1634.? Poterit ne hujuſmodi ſententia a ſacra Congregatione confirmari? Profecto, quod ejuſmodi ſententia non ſit confirmanda, ſuaderi poteſt, tum quia Congregatio ſanctiſſimæ Inquiſitionis juſſit (ut vidimus) amoveri cultum tunc Servi Dei, nunc Beati Hieronymi Æmiliani, quod utique non feciſset, ſi aliqua ratio haberi potuiſset geſtorum poſt annum 1634. pro centenario annorum numero complendo; tum quia, licet anno tantummodo 1652. ſacra Congregatio declaraverit, nullam eſse habendam rationem geſtorum poſt annum 1634. pro centenario ſæpe memorato numero perficiendo, hæc ipſa nihilominus ſacræ Congregationis Conſtitutio non eſt lex nova, ſed declaratrix præcedentium Urbani VIII. decretorum; & legem declaratricem non ſolum reſpicere futura, verum etiam præterita, utpote quæ retrofertur ad tempus conditæ legis, probat textus *in Clementina 2. de judiciis*, & late animadverterunt *in cap. Quoniam*, Felin. *num.* 4. Abbas *num.* 11. Butr. *num.* 8. Fagnan. *num.* 45. *&* 53. *tit. de Conſtit.*

7 Contra vero, quod ea Judicis ordinarii, vel delegati ſententia confirmari queat, duplici pariter argumento probari poteſt. Primum eſt, quod, cum ante annum 1652. diſputaretur in ſacra Congregatione, utrum pro complemento centenarii annorum numeri attendenda eſſent geſta poſt annum 1634. necne, uti colligitur ex ipſis verbis citatæ declarationis eodem anno 1652. editæ, *Et multoties dubitari contingat, an pro complenda hujuſmodi centenaria ſint attendenda geſta poſt eadem decreta*; duriſſimum propterea videretur, ſi ſacra Congregatio abſtineret ab approbatione ſeu confirmatione ſententiæ, quæ innixa fuit opinioni probabili & acceptæ, quo tempore ſententia eadem lata eſt: ſicuti per textum *in l. Relegatorum ff. de interdict. & relegat. Ad tempus relegatis neque tota bona, neque partem adimi debere, reſcriptis quibuſdam manifeſtatur; reprehenſæque ſunt ſententiæ eorum, qui ad tempus relegatis ademerunt partem bonorum vel bona, ſic tamen, ut non infirmarentur ſententiæ, quæ ita ſunt prolatæ.* Cui concordat Baldus *in l. final. num.* 10. *ff. de juſtit. & jur. Et nota, quod, ſi Judex judicavit ſecundum unam opinionem, & poſtea ſupervenit lex declaratoria, quod illa opinio eſt falſa, tamen ſententia non vitiatur.* Alterum argumentum eſt, quod, cum duas fecerit Urbanus VIII. Conſtitutiones, eam videlicet, de qua nunc agimus, ſpectantem ad publicum cultum minime exhibendum Dei Servis neque beatificatis neque canonizatis; alteram vero de præjudicialibus Eccleſiæ, quæ eſt Conſtitutio 270. inter illas ejuſdem Urbani *in Bullar. vet. tom.* 5., & in utraque ſervatus fuerit centenarius annorum numerus; quemadmodum, loquendo de Conſtitutione ſuper præjudicialibus Eccleſiæ, centenarius is numerus completus eſſe debet, non tempore editæ Conſtitutionis, ſed tempore litis introductæ, veluti adnotarunt Cardinalis de Luca *de emphyt. diſcurſ.* 60. *num.* 8. *de alienat. diſcurſ.* 1. *num.* 96. *& diſcurſ. ſeq. per tot.* Rocca *diſput. jur. cap.* 59. *num.* 9. *& ſeq.*

& ſeq. & præſertim num. 13. Pacion. *de locat. cap.* 14. *§.* 11. *num.* 3. *&* 4. Gilleſ. *in comment. ad Conſtitutionem Urbanam num.* 308. Rota *deciſ.* 328. *ſub num.* 5. *part.* 17. Recent. *deciſ.* 33. *num.* 11. *part.* 18. Recent. *& in Nepeſina devolutionis* 22. *Aprilis* 1695. *§. Etenim ; coram clar. mem. Cardinali Tauruſio* ; ita probabiliter centenarius annorum numerus ſervatus in Conſtitutione ſuper cultu Servorum Dei completus eſſe non deberet quo tempore Conſtitutio ipſa edita fuit, ſed tantum ſufficeret, ut is completus eſſet tempore, quo lata eſt ſententia ſuper cultu immemorabili : qua probabilitate accedente, fortius viget aſſumptio, quod ſententia lata ante annum 1652. in qua pro complemento centenarii annorum numeri habita fuerit ratio geſtorum etiam poſt annum 1634. nequaquam ſit a ſacra Congregatione infirmanda. Præterquamquod in hoc rerum themate nequicquam officit vel judicium ſacræ Congregationis Inquiſitionis in cauſa Servi Dei nunc Beati Hieronymi Æmiliani, vel aliud objectum, quod lex declaratrix non modo reſpicit futura, verum etiam præterita. Quod enim attinet ad exemplum cauſæ dicti B. Hieronymi, quoniam in hac minime lata fuerat ſententia ante annum 1652. a Judice ordinario, vel delegato ſuper cultu immemorabili, exemplum idem utique probat, non eſſe pro complemento centenarii annorum numeri attendenda geſta poſt annum 1634. ſed neutiquam probat, ſententiam latam ante ipſum annum 1652. ſuper caſu excepto, eſſe a ſacra rituum Congregatione infirmandam, ſi Judex in computo centenarii ejuſdem numeri rationem etiam eorum habuerit, quæ effecta ſunt poſt dictum annum 1634. Ad eam vero aſſumptionem quod ſpectat, id eſt legem declaratricem non ſolum futura, ſed præterita quoque reſpicere ; prætermittendo, quod maximopere dubitari poteſt, utrum lex, de qua in preſenti, nova potius ſit, an declaratrix ; lex etiam ſimpliciter declaratrix reſpicit tantummodo futura, non autem & præterita, ſi, prout hic, verba novæ legis declaratricis ejuſmodi ſint, ut ex iis inferatur, ea mente Legislatorem fuiſſe, ut futura tantum comprehenderet, cujuſmodi illa ſunt, quæ habentur in decreto anni 1652. *Eminentiſſimi Patres cenſuerunt &c.* tum etiam ſi jus præteritum erat dubium, ideoque multipliciter intelligibile ; ſique demum, velut hoc in caſu, ſententia lata fuit juxta præcedentem opinionem, quemadmodum haſce omnes limitationes complectentes docent Felin. *in cap. final. num.* 5. *& ſeqq. ibique* Abbas *num.* 12. *&* 13. *de Conſtitut.* & Jaſon. *in l. Non dubium, num.* 11. *& num.* 14. *ff. de legib.*

8 Itaque poſtremam hanc opinionem in facti eventu, & articulo ſolemniter diſputato ſecuta eſt ſacra rituum Congregatio in cauſa Ferrarien. B. Luciæ Narnienſis. Cum enim ea mortua fuiſſet anno 1544., clar. autem mem. Cardinalis Machiavellus Epiſcopus Ferrarienſis anno 1647. ſententiam tuliſſet ſuper caſu ab Urbani VIII. decretis excepto, referente poſtea clar. item mem. Cardinali Ferrario, propoſitoque dubio, an eadem ſententia eſſet confirmanda, die 15. Februarii 1710. pro confirmatione reſponſum fuit.

CAPUT

C A P U T   X X I I I.

De modo probandi centenarium annorum cultus numerum, deque ceteris requiſitis ad conſtituendum caſum exceptum ex tempore immemorabili.

1 IN judicio de caſu excepto ex immemorabili vel longiſſimo temporis curſu probandus eſt centenarius ſæpe dictus numerus ante Conſtitutionem Urbanam: & quidem de jure probandus eſſet formalibus depoſitionibus teſtium annos natorum centum & quatuordecim, necnon jam examinatorum quo tempore edita fuit ipſa Urbani Conſtitutio, juxta Gloſſam *in cap. Cum vobis, v. Centum annorum, de præſcription.* Facto enim ibi quæſito, quomodo centenarius idem numerus probari valeat, ita reſpondetur: *Sed videtur certe impoſſibile, probari præſcriptionem centum annorum. Idem eſt, ac ſi diceret Papa: Nolo, quod currat præſcriptio contra Romanam Eccleſiam. Sed qualiter probabit, ſeſe poſſediſſe ſpatio centum annorum? Per inſtrumenta non poſſet hoc probari, quia per inſtrumenta non probatur poſſeſſio. Per teſtes non poſſet probari, niſi teſtes ad minus haberent centum & quatuordecim annos. Unde videtur, quod ſufficiat probare per tempus, cujus non extat memoria, quia tanto tempore res aliæ præſcribuntur, quæ alias non præſcriberentur; vel quod teſtes dicant, ſe ſemper audiviſſe a ſuis Majoribus, & nemo ſit, qui viderit vel audierit aliud ... Sed non recedendum eſt a verbis iſtis; & ſic neceſſe eſt probare centenariam præſcriptionem, & ſufficit, quod ita placuit Legislatori.* Verum, quia id, ut erat quodammodo impoſſibile tempore ipſo editæ Conſtitutionis Urbanæ, nunc certe multo impoſſibilius efficitur; & quotidie tamen expediuntur a ſacra rituum Congregatione litteræ *remiſſoriales*, atque *compulſoriales* pro conſtruendis proceſſibus ſuper caſu excepto ex tempore immemorabili, ſeu centenario annorum numero; propterea, deficientibus teſtibus, locus eſt probationi per authentica documenta, uti firmant *in alleg. cap. Cum vobis*, Abbas *num.* 5. Ancharan. *num.* 1. Joan. Andr. *num.* 6. Anton. a Butrio *num.* 7. Bellamer. *num.* 5. *tit. de præſcription.* Nomine vero authenticorum documentorum in præſenti materia veniunt primo hiſtoriæ conſcriptæ a viris fide dignis, qui eas compoſuerint centum annis ante Conſtitutionem Urbanam, vel qui ſæculo eodem decurrente ſua ediderint monumenta; idque non ſolum, ſi de cultu Servi Dei teſtimonium dicant, verum etiam, ſi ejus virtutes & miracula tantummodo enarrent ipſum appellantes Beati, vel Sancti titulo; etſi denominatio iſta perſonam duntaxat reſpiciat, non mores, uti bene ponderat vir recol. mem. R. P. D. Fatinellus *reſponſ.* 115. *num.* 8. *tom.* 1. *Quoniam vero inter informandum, objectum mihi fuit, nihil deduci ex his Scriptoribus, quod relevet ad probationem cultus; reſpondeo, immo, ex quo tam multi Scriptores diverſarum nationum in eorum codicibus diverſis locis &*

tempo-

Digitized by Google

temporibus editis, & *probatis tum ab Ordinariis, tum ab Inquiſitoribus appellant hunc Dei Servum Beatum, Sanctum, vel Martyrem, maximam inde inſurgere probationem cultus & venerationis exhibitæ eidem Servo Dei; cum hujuſmodi nuncupationes non tribuantur, niſi viris, quos pro Sanctis colimus*. Et re ipſa, ceteris prætermiſſis exemplis, dum fungebar munere Fidei Promotoris, cum hoc ſenſu proceſſit ſacra Congregatio in cauſa S. Joannis Nepomuceni. Secundo, pro authenticis documentis habentur elationes ſepulcri auctoritate Epiſcopali, modo de eis conſtet per publica inſtrumenta; legata Miſſarum in honorem Dei Servi, ſi perſpicua ſint ex publicis teſtamentis; antiqua *Breviaria*, ubi Officium ipſius aut proprium, aut de communi in ejuſdem venerationem contineatur; Epiſcoporum viſitationes ex archivo Epiſcopali depromptæ, ex quibus appareat, aliquid ſtatutum aut toleratum in honorem ejuſdem Dei Servi fuiſſe. Denique ad finem, de quo agimus, valent ipſa elevata ſepulcra, ſtatuæ, atque Imagines cum radiis & ſplendoribus, necnon votivæ tabellæ, dummodo, accedente judicio Peritorum, pateat, confecta ea fuiſſe centum annis ante Conſtitutionem Urbanam.

2 Porro, cum diſputabile ſit, utrum teſtes probantes cultum per tempus immemorabile ſatis eſſe poſſint in re præſenti ad probandum centenarium toties dictum annorum numerum, necne; ut quæſtio hæc facilius examinetur, inveſtigandum eſt primo, quomodo probetur immemorabile tempus; tum autem id videndum, an immemorabile jam probatum centenario illi numero ſuffragetur. Quantum ad primum attinet, nec in corpore juris Civilis, nec in jure Pontificio lex ulla peculiaris ſcripta eſt de probatione immemorabilis facienda, præter id quod ex Gloſſa deſumitur *in cap. Epiſcopum, v. Memoria, de præſcriptionib. in 6.*, ubi hæc habentur: *Sed quomodo probabitur tanti temporis præſcriptio? Dico ſecundùm Oſtienſem qui hoc not. de ver. ſi. quod per novale, quod dicent teſtes præſcribentis, ſi talem habent conſcientiam, quod ſemper viderunt & audierunt ita eſſe, nec unquam viderunt vel audierunt contrarium; & quod communis eſt & fuit ſemper opinio, quod ſic fuerit; & quod non extat contrarii, vel initii memoria*: ad cujus Gloſſæ normam neceſſe haud eſſet, ut de immemorabili tempore teſtimonium dicentes deponerent, ſe rem etiam audiviſſe a ſuis Majoribus, eoſdemque Majores ab aliis antiquioribus accepiſſe; ſicuti adnotarunt Covarruv. *in cap. Poſſeſſor. de regul. jur. in 6. part. 2. §. 3. num. 7. & 8. verſ. In praxi tamen, tom.* 1. Mareſcott. *variar. reſolut. lib. 2. cap.* 100. *num.* 10. Cardinal. de Luca *de Benefic. diſcurſ.* 32. *num. 6.* Verum, quia in antiquioribus codicibus alia *ad dictum caput* 1. *de præſcriptionib. in 6.* adeſt ad margines Gloſſa ſequentibus concepta verbis, quæ attribuitur Franciſco Balbo inſigni Juriſconſulto: *Dic, quod teſtes debent eſſe ætatis quinquaginta quatuor annorum ad minus, ut poſſint primo deponere de proprio viſu & auditu quadraginta noviſſimorum annorum, deinde de auditu talium & talium antiquorum, qui obierint ante triginta, quadraginta, vel quinquaginta annos in ætate quinquaginta,*

quaginta , ſexaginta , vel octuaginta annorum , qui dicebant , ita ſe vidiſſe & audiviſſe tempore ſuo , & adhuc a Majoribus ſuis audiviſſe , nec contrarium vidiſse aut audiviſse . Et ita recte practicatur in utroque foro , ubi ſæpe a vigintiquinque annis cauſis tam ſæcularibus , quam Eccleſiaſticis adjudicandis interfui . Hinc eſt poſtea , quod alii Doctores cenſuerint , probandi immemorabilis cauſa , teſtibus deponendum eſſe , ſe rem audiviſſe a ſuis Majoribus , necnon Majores id ipſum ab aliis antiquioribus intellexiſſe ; veluti ſerunt Speculat. *tit. de probat. §. 1. verſ. Ultimo quæritur , & verſ. Valet etiam* , Aym. *in tract. de antiquit. tempor. 4. part. num.* 18. Gabriel. *de præſcription. lib. 5. concl. 1. num. 26.* Balbus *de præſcript. 2. part. tertiæ partis principalis quæſt. 6. num.* 24. Rocca *diſput. jur. cap. 167. num. 21. & num.* 24. Poſtrema autem hæc opinio probabilior eſt , præſertim vero , quando , prout in noſtro caſu , agitur de re gravi , & de qua veriſimile eſt , tum patres , tum avos locutos ſuiſſe : & ideo , ut concludamus , teſtes de immemorabili deponentes debent primo conſtituti eſſe in ætate annorum quinquaginta quatuor ; quia , cum opus ſit , ut quadraginta annorum uniformem obſervantiam teſtentur , de hac deponere neutiquam poſſunt , niſi , poſtquam perfectum rationis uſum nacti , dolique capaces ſuerint , & , quod conſequitur , niſi annum egerint decimum quartum , ſicuti ex adden. ad Buratt. *deciſ. 673. num. 12. deciſ. 76. num. 1. part. 1. deciſ. 56. num. 3. & ſeqq. part. 7.* Recent. *deciſ. 532. num. 17. , coram Merlino* . Præterea non abtuiſſe debent longo tempore a civitate , vel loco , ubi probatur viguiſſe cultum immemorabilem : ſi enim diu inde abſuiſſent , uniformem quadraginta annorum obſervantiam teſtari non poſſent , uti pariter ex adden. ad Buratt. *deciſ. 673. num. 6. & ſeqq.* Rota *deciſ. 432. num. 2. part. 3.* Recent. *& deciſ. 173. num. 26. & 27. part.* 12. Recent. Item referre ea debent , quæ in ſuperioribus indicata ſunt , negationem coarctando , id eſt conteſtantes , quod aliter fieri non potuiſſet , quin ipſi id ſciviſſent : ita enim Rota *deciſ. 96. num. 16. part. 17.* Recent. *deciſ. 139. num. 8. deciſ. 430. num. 5. & ſeqq. part.* 18. Recent. & coram Bichio *deciſ. 528. num.* 11. Debet tandem unuſquiſque ex teſtibus deponere de ſingulis adjunctis neceſſariis ad conſtituendum immemorabile : quia , quanquam Molina *de primogen. lib. 2. cap. 6. num. 34. & ſeqq.* ſenſerit , quod in probatione immemorabilis dictum unius teſtis ſuppleatur alterius teſtimonio ; acceptior tamen veriorque ſententia eſt , ſingulos teſtes de omnibus requiſitis teſtimonium dicere debere ; ideoque ſatis non eſſe , ut unus deponat de uno , alter autem de altero , quemadmodum concluditur in adden. ad Buratt. *deciſ. 673. num.* 10. atque a Rota *deciſ. 405. num. 6. & ſeqq. part. 4. tom. 1.* Recent. *deciſ. 139. num. 4. deciſ. 673. num. 10. part.* 18. & coram Bichio *deciſ. 528. num.* 10. Sed notandum , quod præciſa ac ſtatuta verba non ſunt in immemorabilis probatione ; quamobrem , ſi verbis æqualem ſignificationem habentibus ipſi teſtes loquantur, id ipſum ad immemorabile ſufficiens reputatur, uti proſequitur Rota coram Pamphilio *deciſ. 304. num. 3.*

3 Nunc vero tranſitum facientibus ad examinandum, an immemorabile jam probatum centenario annorum numero ſuffragetur, longe diverſa in hac quæſtione ſe offerunt Fidei Promotorum, atque Scriptorum placita. Petrus quippe Franciſcus de Rubeis olim Fidei Promotor, quamvis ſemper in ſuis animadverſionibus admiſerit, probationem centenarii annorum numeri fieri dupliciter poſſe, hoc eſt directe, & præſumpte, juxta doctrinam Baldi *in Authent. Quas actiones, num.* 18. *C. de ſacroſanctis Eccleſiis*, & Felini *in cap. Cum vobis,de præſcript.* & concurrente temporis antiquitate, in ea fuerit ſententia, ut præſumpta probatio ſufficeret, & conſequenter ſatis eſſent teſtes deponentes cum requiſitis ad immemorabile; exiſtimavit nihilominus, in caſu excepto per Urbanam Conſtitutionem propter materiæ gravitatem, & periculum deceptionis præſumptam probationem minime admittendam eſſe, & quod conſequitur, teſtes deponentes cum requiſitis ad immemorabile in re, de qua nunc agimus, centenarium annorum numerum haudquaquam probare: ut enim probatio concludens ſit, ad eam non ſufficit poſſibilitas, ſed convenire debet neceſſitas, ſecundum doctrinam Baldi *in l. Ad probationem, num.*22. *C. de probat.*

4 Proſper autem Bottinius Archiepiſcopus Myrenſis, qui officium pariter Fidei Promotoris ſpatio plurium annorum laudabiliter exercuit, in ſuis animadverſionibus ſemper utique aſſeruit, teſtes deponentes cum requiſitis ad immemorabile probare centenarium annorum numerum juxta Conſtitutionem Urbanam; ſed, quia, prout ea ferunt, quæ in ſuperioribus dicta ſunt, teſtes de immemorabili deponentes annos nati eſſe debent quinquaginta quatuor, ſimul inquit, quod teſtes hac in ætate conſtitutos eſſe oportebat tempore editæ Conſtitutionis, & ideo anno 1634.; nam, quoniam impoſſibile haud erat, ejuſmodi teſtes dicto tempore reperiri, Poſtulatores ſibi imputare debent, ſi probationem, quam tunc facere poterant, omiſerunt, ſecundum doctrinam Abbatis *in cap. Veniens, num.* 8. *de teſtibus*, ubi: *Nam imputandum eſt parti, quare a principio ſibi non providit.*

5 Auctores contra docent, centenarium annorum numerum debere profecto dici probatum ad finem, de quo agimus, etiamſi teſtes deponant tantum cum requiſitis ad immemorabile, & præſenti tempore examinentur. Quare ſuperflua & improbabilis ſit conditio, quod agere debuerint ætatis annum quinquageſimum quartum tempore editæ Conſtitutionis Urbanæ. Ita Matta *de Canonizat. SS. part.*4. *cap.* 23. *per tot.* & Pignatell. *conſult.* 242. *per tot., tom.* 1. Duo namque ſunt, quæ hanc ſententiam ſuadere poſſunt. Primum eſt, quod, cum Urbani decreta pro centenario numero probando nihil aliud expoſcant, quam legitimas probationes, ut antea viſum eſt; nomine legitimarum probationum comprehendi debent teſtes de immemorabili deponentes, quaſi ex teſtibus hic & nunc examinatis, & de immemorabili ipſo deponentibus probatus jam cenſendus ſit centenarius ille ante Conſtitutionem Urbanam annorum numerus, juxta id exemplum, quod eruere licet *ex cap. Cum Apoſtolica, de his, quæ fiunt a Prælatis*. Cum enim

enim ibi ſtatuatur, nullam eſſe Decimarum conceſſionem laico factam, niſi facta fuerit ante Concilium Lateranenſe, ajunt ad id Doctores, quod, ſi Decimarum quæſtio inſurgat quadringentis vel quingentis annis a die celebrati Concilii, itaut tam annoſi teſtes ſupereſſe nequeant, qui illam probent factam ante Concilium; ajunt, inquam, Doctores, quod ſufficiunt teſtes deponentes cum requiſitis ad immemorabile, utpote quod ſua virtute & efficacitate in infinitum etiam extenditur, & ideo longe ante dictum Concilium. Sic enim Abbas *in dicto cap. Cum Apoſtolicæ, num. 12. de his, quæ fiunt a Prælatis*, Felin. *in cap. Cauſam quæ, num. 4. de præſcriptionib.* Alexand. *conſil. 6. num. 6. lib. 1.* Covarruv. *in regul. poſſeſſor. 2. part. §. 3. num. 9. & variar. reſolut. lib. 1. cap. 17. num. 5. §. Sed, ſi dubitetur*, Molin. *de primogenit. lib. 2. cap. 6. num. 47. §. Quod etiam comprobatur*, Rota *deciſ. 391. ſub num. 5. part. 16. Recent.* Alterum autem eſt, quod, cum quotidie expediantur *litteræ remiſſoriales* a ſacra Congregatione pro examinandis teſtibus ſuper cultu immemorabili alicujus Servi Dei, fruſtratorius omnino atque eludens eſſet hic actus, ſi teſtes examinandi deberent eſſe in ætate jam conſtituti annorum quinquaginta quatuor tempore editæ Conſtitutionis Urbanæ.

6 De hac denique controverſia ſæpius actum fuit in ſacrorum rituum Congregatione, ſignanter vero occaſione cultus immemorabilis S. Catharinæ Fliſcæ de Adurnis, B. Petri Armengaudii, ac B. Joannæ filiæ Alphonſi V. Portugalliæ Regis; ſed nullum unquam prodiit quoad eamdem definitivum decretum: approbatus quippe fuit demum in dictis cauſis cultus immemorabilis *independenter* a teſtibus, ac propterea nulla data neceſſitate articulum ipſum decidendi. Quin immo, cum in cauſa Toletana B. Mariæ de Capite, referente ſan. mem. Clemente Papa XI. tunc in Cardinalitia dignitate conſtituto, ſacra Congregatio die 13. Julii 1697. Procuratoribus & Advocatis, necnon Fidei Promotori mandaſſet, ut ſtrictim ſcriberent de ea quæſtione, an ad probandum centenarium ante Conſtitutionem Urbanam annorum numerum neceſſe foret, præter ceteras immemorabilis conditiones, ut teſtes tempore editionis ejuſdem Conſtitutionis ætatis agerent annum quinquageſimum quartum; ſcripto proinde facto a Fidei Promotore pro neceſſitate ejus ætatis in teſtibus, eo autem ſtrenue ab Advocatis atque Procuratoribus impugnato, abſtinuit porro eadem Congregatio ab articulo definiendo, atque adeo pro caſus excepti ex tempore immemorabili approbatione in antiquioribus quibuſdam monumentis fundamentum repoſuit: quodque notabilius eſt, injunxit Secretario, ut in regeſtis adnotaret, non quidem tantummodo ex dictis teſtium captam fuiſſe deliberationem, ſed ex ceteris etiam probationibus in eamdem cauſam adductis, quemadmodum deſumere eſt ex decreto edito die 3. Auguſti 1697.

7 In hoc poſtea opinionum certamine ſi noſtra qualiſcumque ea ſit, ſententia requireretur, crederemus utique, momentum probationis cen-

 tenarii

tenarii ſæpe indicati annorum numeri conſtituendum penitus eſſe in hiſtoricis monumentis, publicis inſtrumentis, Imaginibus, tabellis votivis, ceteriſque ſupra expoſitis ſuadentibus, cultum cœpiſſe centum annis ante Conſtitutionem Urbanam, necnon ad eam uſque continuatum fuiſſe: quia, cum (uti diximus) duplex ſit modus centenarium numerum probandi, directus ſcilicet, & præſumptus, poſtremus hic in re tam gravi admittendus nequaquam videtur, potiſſimum vero, quoniam res antiquæ melius probantur per inſtrumenta, quam per teſtes, juxta Gloſſam *in cap. Tertio loco, v. Teſtium, de probationib. Conſiderabit Judex naturam negotii & qualitatem; nam quadam ſunt, quæ melius probantur per teſtes, quam per inſtrumenta, quædam e contrario melius per inſtrumenta, quam per teſtes .... Item conſiderabit Judex utrum factum ſit antiquum, vel propinquum; in antiquis enim magis credendum eſt inſtrumentis, quia memoria hominum labilis eſt; ſi ſit novum, potius teſtibus creditur*. Verum, etſi momentum, inquam, probationis centenarii ejuſdem numeri in hiſtoricis monumentis, ceteriſque antea dictis reponerem, excluſos tamen adhuc nollem teſtes ſecundum juris ſolemnitatem examinatos & deponentes cum requiſitis ad immemorabile, utpote qui adminiculi loco eſſe poterunt, etiamſi hic & nunc duntaxat examinentur, & quorum dicta conferent tum ad corroboranda cetera monumenta, tum ad cultus continuationem oſtendendam a tempore Conſtitutionis Urbanæ ad id uſque, quo petitur ejuſdem cultus approbatio. Enimvero, per hanc ſemitam incedendo, duæ illæ evitantur abſurditates; quarum prima, quod in re tanti ponderis admittatur probatio præſumpta ac ſubſidiaria, omittatur autem directa ac neceſſario concludens; altera, quod fruſtratorium videatur, a ſacra Congregatione quotidie expediri *litteras remiſſoriales* pro teſtibus examinandis ſuper cultu immemorabili, cum ceſſet inutilitas hujus actus, quoties teſtes adminiculi ſaltem loco eſſe poſſunt. Porro enim oportet, ut hac neceſſariò mente ſit ſacra eadem Congregatio, licet nullum adhuc abſolutum ediderit decretum: nam, ſi cultus immemorabiles approbavit non ſolum propter dicta teſtium deponentium cum requiſitis ad immemorabile, verum etiam propter antiquiora monumenta hiſtoriarum, publicorum inſtrumentorum, & ſimilium; apertiſſimum profecto ſignum eſt, quod ſolos teſtes ſatis eſſe non putaverit, ſed eos ad ſummum habuerit vice adminiculi.

8 Sed ad approbationem caſus excepti ex tempore immemorabili non modo neceſſe eſt, ut cultus adhibitus fuerit per tempus annorum centum metam excedens, ut centenarius iſte annorum numerus completus fuerit ante annum 1634. quo edita eſt Urbana Conſtitutio; utque cultus idem probatus fuerit ex monumentis centum pariter annos prætergreſſis ante Conſtitutionem Urbanam ſimul cum teſtibus ſecundum juris ſolemnitatem examinatis, atque adeo deponentibus cum requiſitis ad immemorabile; verum opus eſt etiam, ut hæc alia adjuncta concurrant.

9 Primum, quod cultus dicto tempore adhibitus fuerit cultus non privatus,

privatus, ſed publicus. Putat Scacchus *de not. & ſign. ſanctit. ſect.* 10. *cap.* 1. *pag.* 761. pro caſu excepto conſtituendo oportere, ut cultus ſit publicus, & cum celebratione feſti ac Miſſæ, Officiique recitatione: & ipſe quoque cum Scaccho ſentio, cultum publicum ex hiſce actibus importari; at non ita tamen, ut, ſi hi deficiant, alii autem adſint publici cultus actus, approbatio caſus excepti ex tempore immemorabili, vel ex alio quocumque capite nequeat obtineri. Oppoſitum quippe colligitur ex ſacræ Congregationis conſuetudine alibi recenſenda, juxta quam plures approbati fuerunt caſus excepti, etiamſi nequaquam conſtiterit de celebratione Miſſæ & feſti, deque Officii recitatione per annos centum ante Conſtitutionem Urbanam; quin immo, celebrata licet nunquam fuerit Miſſa, aut Officium recitatum. Quamobrem, ſi conſtet de corporis elatione facta auctoritate Epiſcopali, ſi de tabellarum oblatione, ſi de invocatione in litaniis, de incenſione lampadum ad Imagines vel ſepulcra, de anniverſaria ſolemnitate in die obitus, omnes hi actus ſunt publici cultus, in quorum ſequelam ſperari poteſt approbatio caſus excepti etiam ex tempore immemorabili; ſicuti late docet Pignatellus *conſult.* 242. *tom.* 1. Nec omittendæ ſunt ſtatuæ atque Imagines radiis & ſplendoribus redimitæ, multo autem magis, ſi ad publicam venerationem expoſitæ fuerint, commemoratio in Divinis Officiis, collocatio Reliquiarum inter Reliquias aliorum Sanctorum, thurificationes ad ſepulcrum, lationes Reliquiarum ſupplicum ordine inſtructo, altarium erectiones, Sodalitates ſub Servi Dei, ſive Beati invocatione, ipſius electio in Patronum civitatis aut oppidi, præcepta facta in alicujus Synodi Conſtitutionibus de cultu eidem præſtando: horum namque & aliorum hujuſmodi, ſi quæ ſint, ſemper habita fuit ratio, cum actum eſt de caſu excepto in ſacrorum rituum Congregatione.

10 Secundum, quod non modo cultus publicus adhibitus eſſe debet centum annis ante Conſtitutionem Urbanam, verum etiam continuatus tum uſque ad ſententiam Ordinarii vel Delegati, tum uſque ad ejuſdem ſententiæ confirmationem a ſacra Congregatione obtinendam, ſi notabile tempus, ut aliquando evenit, inter ipſam ſententiam ejuſque confirmationem interceſſerit. Docte de more ſuo hæc ſuaſit non ita pridem memoratus Petrus Franciſcus de Rubeis meritiſſimus olim Fidei Promotor in ſuis animadverſionibus factis in cauſa B. Petri Paſchaſii ſuper hujus cultu immemorabili: *Animadvertendumque eſt, ad concludendum ejuſmodi cultum ſupra centum annos non ſufficere probationem immemorabilis cum ſolis requiſitis Gloſſæ in cap. primo de præſcript. in ſexto, ſed amplius requiri plenam probationem actuum poſitivorum manifeſte evincentium, Servis Dei ante dictum annum publice, hoc eſt nomine Eccleſiæ præſtitum fuiſſe cultum cum veneratione, qua ſolis Sanctis exhibetur, eamdemque ab inde citra continuaſſe uſque ad præſens, juxta communem ſenſum Canoniſtarum.* Duplex namque eorum ratio poteſt afferri; prima eſt, quod ſine probatione continuationis contingere poſſet, nonnunquam approbari cultum,

cultum, qui utique jam fuerit, ſed non adſit amplius ipſo approbationis tempore, quod eſſet abſurdum, ut alibi ponderavimus; altera vero, quod cum approbatio cultus immemorabilis complectatur tum præſcriptionem, tum poſſeſſionem, licet per ſolum centenarium annorum numerum præſcriptio completa ſit, poſſeſſionem tamen, unde ortum habet conſervatio, veram eſſe non liquet, niſi comprobata cultus continuatione uſque ad tempus, quo petitur ejuſdem cultus approbatio. Id enim tantum diſcrimen intercedit inter probationem centenarii jam noti numeri, probationem continuationis cultus uſque ad ſententiam, probationemque aſſiduitatis ejuſdem uſque ad ſententiæ confirmationem; quod in primis duobus caſibus neceſſe eſt, ut probatio ſit judicialis & per proceſſum, in extremo autem ſecundum conſuetudinem ſacræ Congregationis ſufficit etiam *extrajudicialis* & ſine forma proceſſus.

11 Tertium, quod ad hactenus indicata acceſſerit ſcientia ac tolerantia Sedis Apoſtolicæ, vel Ordinarii, uti præſeferunt verba decretorum alias recenſita, *ſcientia ac tolerantia Sedis Apoſtolicæ, vel Ordinarii*; & ſicut etiam perpendunt Scacchus *de not. & ſign. ſanctit. ſect.* 10. *cap.* 1. *pag.* 761. ac Pignatellus *conſult.* 245. *num.* 1. *tom.* 1. Cumque decreta utantur verbo ſeu particula *vel*, quæ non eſt copulativa, ſed disjunctiva, ſufficit ſcientia ac tolerantia alterutrius, hoc eſt vel Sedis Apoſtolicæ, vel Ordinarii, quemadmodum late adnotavit Epiſcopus Pappacoda *tom.* 3. *inter allegat. collect. a Donato Antonio de Marinis, allegat.* 150. *num.* 8. Scientia autem ac tolerantia Ordinarii dicenda erit probata, ſi Epiſcopi propriis oculis viderint, lampades accendi, & appendi dona ad ſepulcrum vel ad Imaginem Servi Dei, eaque minime prohibuerint; ſi illis ad juris formam nuntiatum fuerit, modo dicta exerceri, nequaquam vero ad eorum prohibitionem devenerint; ſi ſcientibus vel conſentientibus illis, ab aliis legata relicta fuerint pro cereis & lampadibus accendendis; ſi demum ipſi oraverint ad ſepulcrum vel ad Imaginem: veluti late, hæc & ſimilia recenſendo, docent Caſtellin. *de certitud. glor. SS. cap.* 2. *punct.* 52. ac Pignatell. *conſult.* 245. *num.*2. *tom.*1. Enimvero, ut cetera exempla omittantur, ſi in cauſa Servi Dei (nunc Beati) Hieronymi Æmiliani Fundatoris Congregationis Somaſchæ tempus ſufficiens adfuiſſet ad conſtituendum caſum exceptum ex immemorabili, quod ex ſupradictis non adfuit, de ſcientia ac tolerantia Ordinarii nulla haberi potuiſſet dubitatio; quippe cum S. Carolus Borromæus, qui tunc erat Ordinarius loci Somaſchæ, ubi ſcilicet ejus corpus requieſcit, ſepulcrum ejuſdem religioſe viſitaverit, eidemque thura obtulerit, uti depoſuerunt teſtes in proceſſu Mediolanenſi, & ut legere eſt in relatione Rotæ Auditorum *tit. de obitu, concurſu ad ſepulturam, & fama ſanctitatis*. Eodem modo ſi ſummi Pontifices exhibitionem publici cultus ſciverint, eam autem minime prohibuerint, Sedis Apoſtolicæ tolerantia erit ſufficientiſſime probata. Quatenus vero alicujus ex enumeratis actibus probatio deficeret, poſſet adhuc aliunde demonſtrari ſcientia ac tolerantia ſaltem Ordinarii

narii

narii ; probando videlicet, ut rem promulgatam ac notam, cultum per centenarium annorum numerum continuatum, quippe cum Ordinarii præſumantur ſcire, quæ fiunt in ipſorum diœceſibus, uti præter Caſtellinum, & Pignatellum *locis citatis*, proſequitur Epiſcopus Pappacoda *allegat.* 150. *num.* 8. *tom.* 3. *inter collectas a Donato Antonio de Marinis*.

12 Pro complemento denique hujus materiæ nihil aliud ſupereſt, quam ut aliquid dicamus de Peritis, qui in hoc judicio caſus excepti ex tempore immemorabili ſæpius advocantur, ut recognoſcant vel characteres, vel ſtatuas, vel Imagines ad dignoſcendum tempus, quo ſcripti, aut ſculptæ, aut pro ſuo cujuſcumque rei reſpectu pictæ fuerunt. Nam proceſſum conficiens debet per ſe ipſum prædicta videre ; ſed, quoniam aſpectus ejus, qui peritus non eſt, non ſufficit, duo ſaltem Periti ex celebrioribus ſunt advocandi. Quæ tamen ad Peritos pertinent, qui vocantur pro characteribus antiquorum codicum recognoſcendis, ea nunc prætermittemus : huc enim traducenda erunt ea omnia, quæ infra exponentur, cum de operum reviſione, & de ſcripturarum antiquarum compulſatione tractabimus. Itaque reliquum eſt duntaxat, ut de peritis pictoribus, aut ſculptoribus narremus, qui ſtatuas, Imagines, ac ſepulcra Servorum Dei debent recognoſcere, ut appareat tempus picturæ, aut ſepulturæ, quo videlicet anno effectæ ſint. Horum autem onus eſt, præter juramentum ab eis præſtandum de munere fideliter adimplendo, inquirere, an ſtatuæ vel Imagines ſint illius Servi Dei, de cujus cultu immemorabili agitur ; quod ita facile ſane non eſt, niſi antiquæ inſcriptiones nomen ejus præſeferentes ſub ſtatua vel ſub Imagine reperiantur, vel niſi in ſtatuis aut Imaginibus peculiare quid adſit pateſaciens, ſtatuam vel Imaginem eſſe ejuſdem Servi Dei, de quo tractatur, non autem alius. Quod ſi, ut ſæpenumero evenit, in ſtatua aut Imagine nullum appareat cultus & venerationis indicium, præter diadema & laureolam, vel radios ; in hac facti ſpecie Peritis inveſtigandum erit, an diadema, laureolæ, ſplendores, & radii eo tempore ſculpti aut fuerint depicti, quo ponitur, ſtatuam vel Imaginem conſtructam fuiſſe. Tandem Periti debent ſingillatim deponere, tum autem ſuorum dictorum rationem reddere, ut non ſolum Judici, qui ſententiam profert, verum etiam ſacræ Congregationi, quæ ſententiam eamdem debet confirmare, id pateat, quod eos induxit ad aſſerendum quæ aſſeruerunt. Provenit id ex ſacræ Congregationis diſciplina : etſi de Peritis a Judice electis nonnulli velint, eos nequaquam teneri ad dictam rationem reddendam, eo quia juxta artis ſuæ peritiam deponunt, ut habet Farinaccius *de teſtib. quæſt.* 70. *num.* 102. *& ſeqq.* utque ad rem noſtram proſequitur Matta *de Canonizat. SS. part.* 4. *cap.* 23. *num.* 13. *& ſeqq.* quod & Poſtulatores cauſarum Beatificationis & Canonizationis probare ſæpius conati ſunt occaſione dubii ſuper caſu excepto, ſeu ſuper cultu immemorabili, ſignanter vero in cauſis B. Chunegundis Reginæ Poloniæ, B. Antonii a Stronconio, B. Helenæ Enſelminæ, & B. Joannis Cantii. Sed, inquam, tum

tum in hoc caſu, tum in aliis, ſacræ Congregationis conſuetudinem attendere oportet.

CAPUT XXIV.

De caſuum ab Urbani VIII. decretis exceptorum declaratione a Romanis Pontificibus, prævio ſacrarum Congregationum, præſertim vero ſacrorum rituum, conſilio, hucuſque facta.

1 Licet in primo hujus Operis libro, dum agebatur de Beatificatione *æquipollenti*, eos Dei Servos, ſeu Beatos enumeraverimus, in quorum cauſis prodiit declaratio caſus excepti, quorumque cauſæ etiamnum in eodem ſtatu permanent, nec ad ulteriora, hoc eſt ad ſolemnem Canonizationem, progreſſæ ſunt, ita ut ſuperfluum quodammodo videri poſſet de illis iterum ſermonem hic inſtituere: operæ tamen pretium fore cenſuimus, unamquamque ex ipſis cauſis in præſens etiam repetere, non indicando tantum nomina eorum Dei Servorum, ſive Beatorum, ut in primo eodem Operis libro factum eſt, ſed & fundamenta exponendo, quibus declaratio caſus excepti ab Urbani decretis innixa eſt; utpote cum id maximopere prodeſſe queat ad exornandam practicis exemplis *theoreticen* in ſuperioribus capitibus explicatam.

§. I.

De Beata COLUMBA REATINA Virgine Tertii Ordinis S. Dominici de Pœnitentia.

DECRETUM.

Feria V. die 25. Februarii 1625.

2 *IN Congregatione generali ſanctæ Romanæ & univerſalis Inquiſitionis habita in palatio Apoſtolico apud S. Petrum coram SS. D. N. D. Urbano Divina providentia Papa VIII. ac Illuſtriſs. & Reverendiſs. Dominis S. R. E. Cardinalibus in tota republica Chriſtiana contra hæreticam pravitatem generalibus Inquiſitoribus a ſancta Sede Apoſtolica deputatis.*

Lecto retroſcripto memoriali, ac relatis ſcripturis ſuper hujuſmodi negotio exhibitis, necnon vita typis mandata anno 1521. SS. D. N. D. Urbanus Papa prædictus, auditis votis Illuſtriſſimorum Dominorum, cenſuit, prædictam Beatam non eſſe comprehenſam in decreto nuper emanato circa cultum & venerationem eorum, qui in opinione ſanctitatis nondum Beatificationis vel Sanctificationis titulo decorati obierunt; cum ſupra centum annos cultus & veneratio illius ortum habuerit.

3 Mortua eſt hæc Beata Virgo anno 1501. uti adnotavit ſæpe a nobis cum laude memoratus Juſtus Fontaninus *in comment. de S. Columba Virgine Aquilejenſi in præfat.* Editum autem eſt ſupra ſcriptum decretum approbationis

bationis ejus cultus immemorabilis non a Congregatione ſacrorum rituum, ſed ſanctiſſimæ Inquiſitionis; quippe quod factum eo ipſo anno 1625. quo de hujus Congregationis conſilio prodierunt Urbani VIII. decreta prohibentia exhibitionem publici cultus illis, qui minime beatificati eſſent, aut ab Apoſtolica Sede canonizati, ideoque ante annum 1634. quo idem Pontifex Brevi poſtea expedito non ſolum confirmavit in forma peculiari decreta modo memorata, ſed etiam addidit, quod agi non poſſet de Beatificatione aut Canonizatione cujuſcumque Servi Dei, niſi, confecto prius proceſſu vel ſuper non cultu, vel ſuper caſu excepto, Ordinarius ſententiam tuliſſet, quæ a ſacrorum rituum Congregatione confirmari ſubinde meruiſſet: ex qua etiam ratione nulla præceſſit Ordinarii ſententia ſuper hujus Beatæ cultu immemorabili. Ejuſdem vita conſcripta fuit a Sebaſtiano Peruſino ex Ordine Prædicatorum ejus *Confeſſario* & ſacræ Theologiæ Magiſtro, quæ typis impreſſa eſt apud Bollandianos *ad diem* 20. *Maji tom.* 5. Cardinalis autem Torres Epiſcopus Peruſinus proceſſum conſtrui curavit ſuper Beatæ ejuſdem ſanctitate ac miraculis; cujus corpus ſepultum fuit in eccleſia monaſterii Monialium ab ipſa fundati ſub invocatione S. Catharinæ Senenſis in civitate Peruſina, quod poſtea ab illius nomine dictum fuit monaſterium B. Columbæ. Sed & nonnullæ ejus Reliquiæ conſervantur penes Moniales S. Agnetis civitatis Reatinæ, & die illius feſto ad publicam venerationem exponuntur.

4 Inſtante porro P. Magiſtro Timotheo Bottonio Ordinis Prædicatorum Vicario ſancti Officii civitatis Peruſinæ, S. Pius V. indulſit, ut in monaſterio B. Columbæ dictæ civitatis die ejus feſto fieri poſſet in Divinis Officiis ejuſdem commemoratio: cumque authentica atteſtatio memorati P. Magiſtri Timothei aſſervetur in archivo præfatarum Monialium B. Columbæ, ea compulſata fuit in proceſſum auctoritate ordinaria confectum anno 1629. ſuper ſanctitate vitæ, virtutibus, & miraculis ipſius Columbæ. Præterquamquod ejuſdem conceſſionis meminerunt etiam dicti Bollandiani *ad cit. diem pag.* 319. Gravina *de infallib. Papæ in Canonizat. SS. tom.*4. *de Catholic. præſcriptionib. pag.*369. Caſtellin. *de certitud. glor. SS. pag.*487. *et de dilat. Canonizat. SS. animad. general. part.* 1. *num.*2. *pag.*78. & Marcheſ. *diar. Dominic. ad diem* 20. *Maji in fine*.

§. II.

De Beato MATTHÆO CARRERO Ordinis Prædicatorum.

D E C R E T U M.

5 *Feria III. die* 2. *Decembris* 1625. *fuit Congregatio ſancti Officii in palatio Illuſtriſs. & Reverendiſs. Domini Cardinalis Bandini in regione Campi Martii coram Illuſtriſs. & Reverendiſs. Dominis S. R. E. Cardinalibus generalibus Inquiſitoribus, in qua, Prioris Conventus S. Dominici Viglevani lecto me-*

Digitized by Google

moriali, decretum fuit, ſcribendum eſſe Epiſcopo dictæ civitatis, ne impediat cultum & venerationem exhiberi ſolitam B. Matthæo ultra centum annos, cum non ſit de comprehenſis in paragrapho Declarans.

6 Decretum prædictum extat in regeſtis decretorum ſacræ Congregationis ſancti Officii, in quibus extat etiam epiſtola ab eadem ſacra Congregatione conſcripta Epiſcopo Viglevani: *Ha eſpoſto il Priore di S. Domenico di codeſta città alla ſacra Congregazione, che nella loro chieſa vien dato culto e venerazione ad un Beato Matteo, venerato per tale per lo ſpazio di cento e più anni, e che ora da V. S. reſta impedito in vigore del decreto di queſta ſacra Congregazione i meſi paſſati pubblicato intorno alla venerazione delle perſone morte con ſama di ſantità, ò Martirio. E perchè nel ſuddetto decreto la mente di noſtro Signore, e della ſacra Congregatione non è ſtata di comprendere quelli, il culto de' quali è cominciato e tollerato ſopra cento anni, anzi eſpreſſamente vengono eccettuati nel paragraſo* Declarans *&c. in quelle parole,* longiſſimi temporis ſcientia *&c. però eſſendo in tal caſo il ſuddetto Beato Matteo, queſti mi hanno ordinato di ſcrivere a V. S. che non impediſca la continuazione del culto e venerazione di lui nel modo tenuto ſin quì. Che è quanto mi occorre &c.*

7 Mortuus eſt prædictus Beatus in civitate Viglevani die 5. Octobris anno 1471. & de eo ſermonem habent, hoc eſt de ſanctitate vitæ ipſius & de miraculis a Deo ejus interceſſione patratis, Ambroſius Taegius, Leander Albertus, Hieronymus Burſellus, Seraphinus Razzius, Joannes Michael Piò, aliique relati a Caſtellino *de certitud. glor. SS. cap. 2. pag.* 152. *num.* 11. & de ejus cultu actum fuit in Congregatione ſanctiſſimæ Inquiſitionis ob rationes perpenſas *in ſuperiori §. 1. num.* 3. dum agebatur de cultu B. Columbæ Reatinæ ejuſdem Ordinis S. Dominici.

8 Adeo percrebuit ſama ſanctitatis hujuſce Beati, ut ſummus Pontifex Sixtus IV. vivæ vocis oraculo conceſſerit, ut ejus corpus a primo, in quo ſepultum erat, tumulo ad aliud dignius ſepulcrum & honorificentius in eadem eccleſia transſerretur, & ut in ſeſto Dedicationis eccleſiæ S. Petri Martyris ejus memoria ſolemniter decantaretur & fieret; uti colligitur ex authentico documento exiſtente in archivo Conventus S. Petri Martyris civitatis Viglevanenſis: *In Dei Filio ſibi chariſſimis Ven. Patri Priori ſeu Præſidenti, ac Patribus, & Fratribus univerſis Conventus Viglevanenſis provinciæ Lombardiæ Ordinis Prædicatorum Fr. Salvus Caſſetta de Panormo ſacræ Theologiæ Profeſſor, ac ejuſdem Ordinis humilis Magiſter & Servus; ſalutem & pacem in Domino Jeſu omnium Salvatore. Quum eos honore & celebratione dignos exiſtimemus, qui vitam præclaris moribus ac virtutibus ornatam duxerint, ea ratione litteras has omnibus recte ſentientibus legendas proponere ſtatuimus, ut præclari meritis & laudibus digni viri, nequaquam tenebris obducti, aut merita commendatione fraudati videantur. Quod ſi Romanos, Græcos, Barbaros, qui etſi virtutibus clari, Chriſtum tamen ignorantes, Scriptorum ingeniis adeo celebratos, & eloquio illuſtratos tantopere admiramur & colimus, quid vero Chriſto initiatos ſanctiſſimos viros religione, pietate, ſanctimonia conſpicuos vel ſilentio invol-*

involvimus, vel ſuarum laudum ſplendore carere patimur? Quam obrem cum ab ineunte hac ſacra noſtra Prædicatorum Religione clariſſimi virtutibus & doctrina viri ſemper floruerint, qui Beato Dominico duce ac Fundatore in agrum militantis Eccleſiæ uberrimos fructus attulerint, acceſſit in temporibus noſtris vir ſanctitate, vitæ innocentia, ſacris moribus, & animi integritate præſtantiſſimus Fr. Matthæus Mantuanus, quem Deus immortalis ut vitæ puritate præcipuum, ita & morte pretioſa ſanctiſſimum oſtendit; cujus integritas, ſanctimonia, religio mortalibus & immortalibus non modo humanum, ſed angelicum potius præſtiterunt, cujuſque ea ſunt merita, ut pluribus & ſignis & miraculis uſquequaque claruerit. Hinc igitur, ne Fidelibus jaceret ignotus, ceteris ad bene vivendi & imitationis exemplum proponendum duximus, & nuper cum ad pedes Sanctiſſimi in Chriſto Patris & Domini noſtri Domini Sixti Divina providentia Papæ IV. eſſemus, ab ejus clementia vivæ vocis oraculo impetravimus, ut ejus ſacrum corpus a primo, in quo ſepultum erat, tumulo ad aliud dignius & honorificentius in eadem eccleſia transferretur, atque ut in feſto Dedicationis eccleſiæ S. Petri Martyris de Viglevano ejuſdem Ordinis ejus memoria ſolemniter decantetur & fiat. Quare Fideles omnes hortamur in Domino, ut Sanctorum omnium meritis & exemplis provocati atque incenſi, bene ac recte vivendi ſemitam ſequantur, & hujus religioſiſſimi & ſanctiſſimi viri precibus immortalem gloriam ſe ſperent conſecuturos. In quorum omnium fidem & teſtimonium ſigillum officii noſtri duximus præſentibus apponendum. Bene valete, & Deum pro nobis orate. Datum Romæ die octava menſis Februarii anno Dominicæ Nativitatis milleſimo quadringenteſimo octuageſimo ſecundo.

§. III.

De Beato BERNARDO PTOLEMÆO Fundatore Congregationis Montis Oliveti.

D E C R E T U M.

Die 24. Novembris 1644.

9 *CONgregatio Olivetana ſupplicavit, declarari, utrum conſtet, quod in cauſa Servi Dei Bernardi de Ptolemais ejus Fundatoris ſit in aliquo contraventum decretis ſacræ univerſalis Inquiſitionis, attento, quod conſtet de immemorabili ejus cultu ad hoc, ut poſſit ad ulteriora procedi: & ſacra Congregatio, proponente Eminentiſs. & Reverendiſs. Domino Cardinali Franciotto, cenſuit, conſtare, cauſam prædictam eſſe in caſu excepto in decretis ſacræ Romanæ & univerſalis Inquiſitionis.*

S E N A R U M.

IN ſacra rituum Congregatione habita die 16. Septembris 1645. fuit propoſitum dubium, An cauſa Ven. Servi Dei Bernardi Ptolemai ſit in caſu excepto per decreta Urbani VIII. ita, ut poſſit procedi ad ulteriora. Eadem Congre-

gatio affirmative reſpondit, ſi Sanctiſſimo videbitur: quam dicta Congregationis ſententiam die 4. Decembris Sanctitas ſua (Innocentius videlicet Papa X.) approbavit.

10 Nulla fit in his decretis mentio proceſſus, vel ſententiæ ab Ordinario, vel a Delegato latæ. Attamen ex Actis hujus cauſæ colligitur, tum proceſſum fuiſſe confectum auctoritate ordinaria ab Archiepiſcopo Senarum, tum ab eodem latam fuiſſe ſententiam ſuper cultu immemorabili.

11 Meminit autem virtutum heroicarum & miraculorum Beati hujus Bernardi Sigiſmundus Titius ex antiquioribus Hiſtoricis civitatis Senenſis, cujus opus manuſcriptum extat in archivo ejuſdem civitatis; & *part.* 2. poſt plura de eodem Beato relata ita concludit: *Magna vita claritate & ſanctitate Familiam rexit, decemque monaſteria ordinavit, ſuæque Religioni adjunxit. Decore vitæ atque miraculis rutilans, anno* 1348. *ut ubi dicemus, migravit ad cælum*. Integra vero ejus vita conſcripta fuit a Joanne Baptiſta de Populonia ex Dominicana familia contemporaneo eidem Auctore, qui ſcilicet ſcriptis mandavit ea non modo quæ viderat, ſed & quæ audiverat a quodam Fratre Guillelmo teſte oculato. Id tamen Joannis Baptiſtæ de Populonia ſcriptum ad præſens non invenitur, ſed tantum ab eo deſumpta alia Beati vita typis edita anno 1584. a Gregorio Lombardello ex Ordine pariter Prædicatorum. Denique Jo. Gobellinus *in comment. Pii II. lib.* 10. *pag.* 262. meminit monaſterii Montis Oliveti, & B. Bernardi ejus Fundatoris his verbis: *Agrum hunc, & circumjacentem fuiſſe tradunt nobilium quorumdam virorum apud Senenſes prognatorum, qui Deo pleni, & Religionis novellæ fuerint inventores, & cœnobii Fundatores, cui poſſeſſiones ſuas donaverint. Nomen viris Bernardo Ptolomæo, Ambroſio Piccolomineo, & Patritio ex gente Patritia fuit, quorum oſſa religioſe colunt*.

§. IV.

De Beato NICOLAO DE FLUE Eremita.

DECRETUM.

Conſtantien.

12 R*Elato per Eminentiſſ. Dominum Cardinalem Franciottum proceſſu particulari in cauſa Servi Dei Nicolai de Flue Eremitæ Helvetii ſuper caſu excepto in decretis de non cultu cum pronuntiatione Epiſcopi Conſtantien. ab Apoſtolica Sede ad hoc ſpecialiter delegati, ſacra rituum Congregatio cenſuit, conſtare de caſu excepto per longiſſimi temporis curſum ſuper hominum memoriam ex actibus etiam excedentibus metam annorum centum, ideoque paritum eſſe decretis prædictis, ſi tamen Sanctiſſimo Domino noſtro ita viſum fuerit, die ſupradicta* 21. *Novembris* 1648.

Et Sanctitas ſua (id eſt, Innocentius Papa X.) *annuit*.

13 Obiit hic Dei Servus anno 1487. ejuſque corpus tumulatum fuit in æde

ædе Saxellenſi S. Theoduli. Conſcripta autem fuit illius vita a Petro Hugone Societatis Jeſu Sacerdote; necnon plura de eodem habentur apud Bollandianos *ad diem* 22. *Martii tom.*3. Plures pariter pro ejus Canonizatione proceſſus confecti ſunt tum auctoritate ordinaria, tum Apoſtolica; ſententiamque ſuper ejuſdem cultu immemorabili tulit Epiſcopus Conſtantienſis, uti Apoſtolicus Delegatus, quæ ſubinde a ſacra Congregatione, atque adeo a ſummo Pontifice fuit approbata, ſicuti fert antea exſcriptum decretum. Cum vero de hoc Dei Servo narretur, quod viginti & duobus annis vixerit ſine materiali omnino cibo potuque; (quæ res, ut appareat, reponenda ne ſit inter miracula, alibi examinabimus) interea inopportunum non erit ad hæc attexere epiſtolam Caroli Bovilli, in qua plenam fidem facit de eadem longiſſima inedia.

CAROLUS BOVILLUS

NICOLAO FLORIO REMENSI ELECTO.

SCribis, ſcitiſſime vir, opinari te, nihil ſimile a quingentis annis contigiſſe huic, quod meæ litteræ tibi denarrarunt de geminis Chriſti athletis, Diviniqne verbi propagatoribus. Quia igitur cœpi, adhuc loquar: quæ ex parte vidi, partim audivi, de alio quodam Eremita ſancto & admirando noſtris temporibus viro tibi aperiam. Is jam in pace quievit annis viginti. Nomen illi erat Nicolao de Saxo, natione Germano atque Helvetio: Helvetii enim ſunt ſuperiores Germani (quos nunc Suitenſes vulgo appellant) ſiti inter Alpes. Illac anno ſalutis 1530. *tranſivi; audienſque virtutes jam vita functi Eremitæ, captus deſiderio novitatis rei, continuo ad ejus eremum diverti. Suſcepit me hoſpitio unus filiorum ejus natu maximus. Patris veſtem mihi ipſe oſtendit. Sequenti die perreximus ad cellulam patris, in qua vivens pater perſeverans duobus & viginti annis (quoad ſatis exceſſit humanis) ſine materiali omni cibo & potu, docuit nos infirmos mortales, quam verus ſit ſacer hic ac Diviniloquus ſermo*, Non in ſolo pane vivit homo, ſed in omni verbo, quod egreditur de ore Dei. *Obſederunt frequenter & per annos plurimos vias & itinera, quæ ad ejus ſolitudinem ductitabant, Helvetiorum Principes tam Eccleſiaſtici quam ſæculares probaturi, num quiſpiam occultis eum cibis aluiſſet; inveneruntque (quod & verum erat) hominem divinitus ſupra hominem factum naturam aliquo pacto ſuperaſſe humanam, parem Angelis in hoc mundo evaſiſſe, & carne adhuc veſtitum carnis tamen neceſſitudinibus minime obnoxium et addictum. Claruit (ut ferunt et ut in ejus Actis legi) et in vita et poſt corporis exceſſum miraculis.*

§. V.

§. V.

De Beato BERNARDINO de FELTRO Ordinis Minorum.

DECRETUM.

Papien. ſeu Feltren. Servi Dei Fratris Bernardini de Feltro Ordinis Minorum.

Die Sabbati 28. Martii 1654.

14 *RElato per Eminentiſs. Dominum Cardinalem Aldobrandinum particulari proceſſu in cauſa Servi Dei Fratris Bernardini de Feltro Ordinis Minorum auctoritate Apoſtolica confecto per Epiſcopum Papien. ſuper caſu excepto a decretis ſanctiſsimæ Inquiſitionis editis ſuper non cultu, et per ſel. record. Urbanum VIII. approbatis et confirmatis, ob cultum immemorabilem Servo Dei exhibitum, eadem Congregatio ſacrorum rituum, præſente ac audito R. P. D. Fidei Promotore, cenſuit, non ſuiſſe contraventum præſatis decretis in caſu et ad effectum, de quo agitur; ideoque poſſe in cauſa ad ulteriora procedi, ſi Sanctiſsimo Domino noſtro placuerit.*

Et, facta relatione per Eminentiſs. Dominum Cardinalem Sacchettum, Sanctitas ſua (Innocentius ſcilicet Papa X.) *benigne annuit die 13. Aprilis 1654.*

15 Beatus hic Bernardinus deceſſit anno 1494. ejuſque cultus ſtatim ab ejuſdem obitu initium habuit. Summus enim Pontifex Leo X. in ſuis Apoſtolicis litteris de anno 1513. quibus Miſſam & Officium conceſſit tunc Beato, nunc Sancto Franciſco de Paula, teſtatus eſt, Imaginem Beati ejuſdem Bernardini in eccleſiis Fratrum Minorum jam tum retentam fuiſſe: *Nos igitur, qui Fideles quoslibet ad Sanctorum Dei venerationem et jugem erga eos devotionem, ut ei, a quo omne datum optimum & omne donum perfectum procedit, placere ſtudeant, prout poſſumus, libenter excitamus, hujuſmodi ſupplicationibus inclinati eiſdem Fratribus, ut de cetero, perpetuis futuris temporibus, in eorum Domibus Officium in memoriam ejuſdem Franciſci de uno Confeſſore ſub nomine B. Franciſci de Paula hujuſmodi, annis ſingulis, ut ſupra, celebrare, & in eorum Miſſis, ac Matutinis, & Veſperis ejuſdem Franciſci commemorationem ſub nomine B. Franciſci de Paula hujuſmodi recitare, ejuſque Imaginem depingi facere, et in eccleſiis Domorum ſuarum, prout etiam Fratres Ordinis Minorum de familia in eorum eccleſiis Imaginem Fratris Bernardini de Monte Feltro, qui etiam proximis annis deceſſit, tenent depictam tenere libere & licite valeant, Ordinariorum locorum, et cujuſvis alterius licentia ſuper hoc minime requiſita, auctoritate Apoſtolica, tenore præſentium licentiam et facultatem concedimus: Non obſtantibus &c.*

16 Buſtus autem eidem Dei Servo contemporaneus ita honorifice de eo locutus eſt in defenſorio Montis Pietatis *tract. 2. part. 3. Ex quibus patet, quod adverſarii Montis non latrant tantummodo contra ipſum Beatum Fratrem Bernardinum Feltrinum, qui obiit in loco Sancti Jacobi apud Papiam hoc anno, ſcilicet*

ſcilicet 1494. 28. *Septembris in nocte ſequente, dum gallus inciperet decantare, ut oſtenderet, quod ipſe bene decantaverat laudem Divinam, et ibat ad cantandum æternaliter in gloria cæleſti, & ibi multis coruſcat miraculis; ſicut etiam ante obitum fecerat ibidem multa miracula in teſtimonium ſuæ vitæ ſanctæ & operum, ex quibus approbantur Montes ab eo taliter inſtituti cum ſolutione prædicta: & paucis diebus ante mortem dixit mihi, quod non eſt bonum pro pauperibus aliter Montem inſtituere.*

17 Denique Beati ejuſdem Bernardini vita conſcripta fuit a Bernardino Gurlino anno 1523., a Simonio Moraccino anno 1531. & noviſſime a Bernardino, & Innocentio Minoribus Obſervantibus, qui omnia fere collegerunt, quæ antea ab aliis Hiſtoricis de eodem exarata ſunt. Sed & confecti fuerunt auctoritate Apoſtolica proceſſus ſuper ejus virtutibus ac miraculis.

§. VI.

De Beato FERDINANDO III. Rege Caſtellæ & Legionis, cognomento *Sancti*.

DECRETUM.

Hiſpalen. Beatificationis & Canonizationis Servi Dei Ferdinandi III. *Regis Caſtellæ & Legionis.*

18 *Exhibito in ſacra rituum Congregatione, ac, ſervatis ſervandis, aperto proceſſu particulari Apoſtolica auctoritate peracto in cauſa Servi Dei Ferdinandi* III. *Regis Caſtellæ & Legionis ſuper caſu excepto a decretis per fel. record. Urbanum* VIII. *ſuper non cultu editis, cum ſubſequenti pronuntiatione bon. mem. Cardinalis Pimentelli Archiepiſcopi Hiſpalen. Judicis remiſſorialis ab eadem ſacra Congregatione deputati ſuper illorum paritione, eoque ad relationem Eminentiſs. Domini Cardinalis Ginetti præſentato, ac, audito R.P.D. Fidei Promotore, mature diſcuſſo, Eminentiſs. Patres dictæ ſacræ Congregationis præpoſiti cenſuerunt, conſtare de caſu excepto, & cultu eidem Servo Dei adhibito per immemorabilem temporis curſum excedentem metam centum annorum ante decreta cum ſcientia & tolerantia Ordinariorum; ideoque poſſe ad ulteriora procedi, ſi Sanctiſſimo Domino videbitur. Die* 24. *Maji* 1655.

Et, facta per Eminentiſs. Dominum Cardinalem Sacchettum relatione, Sanctitas ſua (id eſt, Alexander Papa VII.) *annuit, die* 31. *ejuſdem menſis & anni.*

19 Mortuus eſt Ferdinandus III. Rex Caſtellæ & Legionis die 30. Maji anno 1252. Lucas autem Tudenſis coævus ejus vitam conſcripſit, quam referunt Bollandiani *ad diem* 30. *Maji tom.* 7. ubi etiam ex probatiſſimis Auctoribus, necnon ex documentis a Romana Curia miſſis omnia referuntur pertinentia tum ad vitam & miracula, tum ad cauſam formalis Canonizationis ejuſdem. In proceſſum vero confectum ſuper ejus cultu immemorabili compulſata fuerunt antiqua quædam Officia propria Sanctorum

ctorum dioeceſis Toletanæ approbata a Gregorio XIII., & Sanctorum Eccleſiæ Hiſpalenſis approbata a Sixto V. in quibus plura mirabilia de Sancto eodem Rege Ferdinando leguntur.

§. VII.

De Beata MARGARITA de SABAUDIA Tertii Ordinis S. Dominici.

DECRETUM.

Alben. Canonizationis Beatæ Margaritæ de Sabaudia Tertii Ordinis S. Dominici.

20 *SAcra rituum Congregatio, referente Eminentiſs. Domino Cardinali de Ilcio, cenſuit, conſtare, cultum prædictæ B. Margaritæ a Sabaudia fuiſſe exhibitum & exhiberi ex indulto Apoſtolico; & propterea conſtare de caſu excepto a decretis ſanctiſſimæ Inquiſitionis, eiſdemque ſufficienter ſatisfactum fuiſſe, & poſſe procedi ad ulteriora in cauſa Canonizationis, ſi Sanctiſſimo viſum fuerit. Hac die* 31. *Auguſti* 1669.

Et, facta de prædictis Sanctiſſimo relatione per me Secretarium, Sanctitas ſua (id eſt Clemens Papa IX.) *annuit, die* 8. *Octobris* 1669.

21 Hyacinthus Bareſcinus, Razius, Herculanus, Marcheſius vitam ejus conſcripſerunt. Apoſtolicum autem indultum, cui ſententia ſuper caſu excepto innititur, Breve eſt S. Pii V. expeditum anno 1565. cujus exordium eſt, *Unigeniti Dei Filii*, quo Abbatiſſæ & Monialibus monaſterii S. Mariæ Magdalenæ civitatis Albæ Ordinis S. Dominici, quod Margarita adhuc vivens conſtruxerat, conceſſit, ut die ejuſdem feſto commemorationem ejus facere poſſent; uti fuſe habetur apud Caſtellinum *de certitud. glor. SS. pag.* 487.

§. VIII.

De Beato PETRO PASCHASIO Ordinis Beatæ Mariæ de Mercede Redemptionis Captivorum.

LITTERÆ APOSTOLICÆ

in forma Brevis Clementis Papæ X.

CLEMENS PAPA X.

Ad futuram rei memoriam.

22 *ECcleſiæ Catholicæ regimini, meritis licet imparibus, per ineffabilem Divinæ bonitatis abundantiam præſidentes, illa, quæ a Catholicis Antiſtitibus in partem ſolicitudinis noſtræ vocatis ſuper cultu & veneratione Beatorum Martyrum, qui, bono certamine peracto, victores coronam Juſtitiæ ab Agonotheta Chriſto Jeſu Domino noſtro in cælis acceperunt, recte atque ordine facta eſſe noſcuntur,*

Digitized by Google

ſcuntur, Apoſtolici muniminis noſtri patrocinio libenter conſtabilimus. Exponi ſiquidem Nobis nuper fecit dilectus Filius Procurator Generalis Ordinis Fratrum B. Mariæ de Mercede Redemptionis Captivorum, quod alias a venerabili Fratre Ferdinando de Andrade & Caſtro olim Archiepiſcopo, nunc Epiſcopo Gyenen. ſuper cultu immemorabili B. Petro Paſchaſio de Valentia Martyri ex Ordine prædicto Epiſcopo Gyenen. exhibito, et caſu excepto a decretis fel. record. Urbani Papæ VIII prædeceſſoris noſtri in Congregatione ſanctiſſimæ Inquiſitionis adverſus hæreticam pravitatem auctoritate Apoſtolica inſtituta ſuper non cultu editis emanavit ſententia definitiva tenoris, qui ſequitur, videlicet „ Chriſti nomine invocato, pro tribunali ſedentes, & ſolum Deum præ oculis habentes, per hanc noſtram definitivam ſententiam, quam de Juriſperitorum conſilio ferimus in his ſcriptis in cauſa et cauſis Servi Dei B. Petri Paſchaſii de Valentia Martyris ex Ordine B. Mariæ de Mercede Redemptionis Captivorum Epiſcopi Gyenenſis inter admodum R. P. Magiſtrum Fr. Melchiorem de Torres pro Bætica provincia Electorem atque Procuratorem in hac cauſa a Reverendiſs. Patre Magiſtro Fr. Ildefonſo de Sotomayor totius Ordinis B. Mariæ de Mercede Redemptionis Captivorum Magiſtro Generali legitime conſtitutum, & Petrum Verbel Presbyterum & Promotorem in hac cauſa de & ſuper cultu immemorabili, & extra centum annos ipſi Beato exhibito, ac caſu excepto a decretis ſel. record. Urbani VIII. in ſanctiſſima Inquiſitione ſuper non cultu editis; viſis litteris deputationum ſub die 20. menſis Junii anno Domini milleſimo ſexcenteſimo quinquageſimo tertio a Nobis factis, & relaxatis in perſonis Doctoris Domini Didaci Ozmedel & Queſada Magiſtri Scholarum & Portionarii ſanctæ noſtræ Cathedralis Gyenenſis eccleſiæ Judicis delegati, & D. Ferdinandi de Nava in ſacra Theologia Doctoris et ejuſdem ſanctæ eccleſiæ Pœnitentiarii, & Domini Nicolai de Adarve in jure Canonico Licentiati & ejuſdem Gyenenſis Canonici Doctoralis Adjunctorum, ac Petri Verbel Promotoris, et aliis noſtris, et eorumdem Deputatorum decretis; viſis depoſitionibus teſtium coram ipſis Delegatis legitime inductorum, juratorum, et examinatorum; viſis ſcripturis ac juribus productis et compulſatis; viſa Conſtitutione Procuratoris; viſo toto proceſſu; et viſis videndis, atque examinatis examinandis: Chriſti nomine repetito, dicimus decernimus declaramus pronuntiamus et definitive ſententiamus, conſtare, Servo Dei B. Petro Paſchaſio de Valentia Martyri ex Ordine B. Mariæ de Mercede Redemptionis Captivorum Epiſcopo Gyenenſi cultum exhibitum eſſe a centum annis et ſupra, et ad præſens exhiberi; et hoc, ſcientibus ac tolerantibus Ordinariis Gyenenſibus, et Granatenſibus; et eamdem cauſam iſtam verſari in caſu excepto a decretis ſel. record. Urbani VIII. ſuper non cultu editis; & propterea in hac dictis decretis nullo modo eſſe vel fuiſſe contraventum: et ita dicimus decernimus declaramus pronuntiamus et definitive ſententiamus, non ſolum præmiſſo, ſed omni meliori modo. Ita pronuntiavi ego Ferdinandus Archiepiſcopus Epiſcopus Gyenenſis „ Lata et lecta fuit præſens ſententia per Illuſtriſs. & Reverendiſs. Dominum D. Ferdinandum de Andrade & Caſtro Archiepiſcopum Epiſcopum Gyenenſem pro tribunali ſedendo in ſuo loco ſolitæ audientiæ, & per me infraſcriptum Notarium cauſa promulgata,

Digitized by Google

citato præſente ac intelligente Petro Verbel Presbytero Fiſcali Promotore, die 31. menſis Martii anno Domini milleſimo ſexcenteſimo quinquageſimo quinto; præſentibus etiam ibidem multis, & nominatim Domino Gabriele de Flores, & Antonio de Eſpinora Presbytero, teſtibus vocatis & rogatis. Actum fuit prædicta die trigeſima prima menſis Martii hora tertia poſt meridiem: Et ego Notarius hujus cauſæ publicus & Apoſtolicus fidem facio. Ludovicus a Delgado Notarius publicus & Apoſtolicus. Cum autem, ſicut eadem expoſitio ſubjungebat, prædictus Procurator Generalis ſententiam prædictam, quo firmius ſubſiſtat, Apoſtolicæ approbationis noſtræ præſidio communiri, & alias opportune in præmiſſis a Nobis provideri, plurimum deſideret: Nos ipſius Procuratoris Generalis votis hac in re, quantum cum Domino poſſumus, favorabiliter annuere volentes, eumque a quibuſvis excommunicationis, ſuſpenſionis, & interdicti, aliiſque Eccleſiaſticis ſententiis, cenſuris, & pœnis a jure vel ab homine quavis occaſione vel cauſa latis, ſi quibus quomodolibet innodatus exiſtat, ad effectum præſentium duntaxat conſequendum, harum ſerie abſolventes & abſolutum fore cenſentes, ſupplicationibus ejus nomine Nobis ſuper hoc humiliter porrectis inclinati, de venerabilium Fratrum noſtrorum S. R. E. Cardinalium ſacr. rit. præpoſitorum conſilio, qui, propoſito dubio, an ſententia præinſerta eſſet confirmanda, vel infirmanda in vim proceſſus ab Ordinario Gyenen. peracti, cauſam mature diſcuſſerunt, & prius in ſcriptis & in voce dilectum Filium Promotorem Fidei audiverunt, ac quaſdam anonymas ſcripturas contra dictam cauſam eorum Congregationi porrectas viderunt & conſiderarunt, præinſertam Ordinarii ſententiam auctoritate Apoſtolica tenore præſentium approbamus. Ideoque, conſtare de cultu immemorabili eidem B. Petro Paſchaſio Epiſcopo Gyenenſi Ordinis B. Mariæ de Mercede Redemptionis Captivorum exhibito, & caſu excepto a decretis dicti Urbani prædeceſſoris, & ſanctiſſimæ Inquiſitionis procedi poſſe, auctoritate & tenore præſentis declaramus & decernimus; ſalva tamen ſemper in præmiſſis auctoritate Congregationis eorumdem Cardinalium: Decernentes, eaſdem præſentes litteras firmas validas & efficaces exiſtere, & fore, ſuoſque plenarios & integros effectus ſortiri & obtinere, ac illis, ad quos ſpectat & ſpectabit in futurum, pleniſſime ſuffragari, & ab eis reſpective inviolabiliter obſervari; ſicque in præmiſſis per quoſcumque Judices ordinarios, & delegatos, etiam cauſarum palatii Apoſtolici Auditores, judicari & definiri debere; ac irritum & inane, ſi ſecus ſuper his a quoquam quavis auctoritate ſcienter vel ignoranter contigerit attentari: Non obſtantibus Conſtitutionibus & ordinationibus Apoſtolicis, ceteriſque contrariis quibuſcumque. Volumus autem, ut ipſarum præſentium litterarum tranſumptis ſeu exemplis, etiam impreſſis, manu alicujus Notarii publici ſubſcriptis, & ſigillo perſonæ in Eccleſiaſtica dignitate conſtitutæ munitis eadem prorſus fides in judicio & extra illud habeatur, quæ haberetur ipſis præſentibus, ſi forent exhibitæ vel oſtenſæ. Datum Romæ apud S. Mariam Majorem ſub anulo Piſcatoris die 14. Auguſti 1670. Pontificatus noſtri anno I.

23 Captus nempe fuit hic Dei Servus, ſive Beatus a Mauris, dum in regimine Gyenenſis Eccleſiæ ovium ſibi creditarum ſaluti ſedulo invigilabat:

bat: cumque Granatæ in vinculis detineretur, & inter Infideles non ceſſaret Catholicam Religionem propugnare, Martyrio coronatus eſt juſſu Regis Mahumetani; capite quippe eſt obtruncatus, dum ſacris operabatur.

24 Scripſit opuſculum adverſus Mahumetanorum ſectam, quod, etſi nondum editum, fuit nihilominus ſacrorum rituum Congregationi exhibitum, & reviſioni de more ſubjectum: ſed nihil in eo inventum, quod adverſaretur ſanæ doctrinæ, aut bonis moribus, uti deſumitur ex decreto edito die 3. Septembris, confirmato autem a ſummo Pontifice die 7. ejuſdem menſis anno 1672. De operibus ab hoc Beato compoſitis ſuſe agit Nicolaus Antonius *tom. 2. Biblioth. vet. Hiſp. lib. 8. cap. 6. num. 267. & ſeqq.* Cæſus porro eſt Beatus ipſe inter annos 1300. & 1302. vitamque ejuſdem late deſcripſit Joannes de Villegas Pardus. Verum nec eadem edita fuit, ſed manuſcripta extabat Gyenii penes Chriſtophorum Guttierez, & Velaſco ejuſdem civitatis incolas tempore confeſſionis proceſſus ſuper cultu Petri immemorabili, utpote in quem una cum pluribus aliis hiſtoriis ſimiliter mss. fuit compulſata. Meminerunt demum ejus Martyrii Argonus de Molina *in nobilitate Bæticæ*, Bartholomæus Kimenez Paton. *in antiquit. Gyenen.* Marcus Salmeron Epiſcopus Truxillen. *in memoris hiſtoricis*, Quintanas Duegnas *in Sanctis Tolet. tom. 2.* Franciſcus Vilches *de Epiſcopis Gyenenſibus*, &, teſte ſupra citato Nicolao Antonio, melius ceteris Martinus de Ximena *in annalibus Gyenenſibus*, præter alios plures.

§. IX.

De Beata LUDOVICA ALBERTONIA Tertii Ordinis S. Franciſci.

LITTERÆ APOSTOLICÆ in forma Brevis Clementis Papæ X.

CLEMENS PAPA X.

Ad perpetuam rei memoriam.

25 *AGrum Eccleſiæ, quem excolendum ab æterno Agricola accepimus, nunc integritatis flore vernantem, nunc viduitatis gravitate pollentem, nunc etiam conjugii fructibus redundantem pro mentis affectu conſiderantes, glorioſa ſanctarum Viduarum, quæ non humanum, ſed Divini Spiritus deprompturn infuſione Apoſtolicum conſilium ſecutæ cogitarunt, quæ ſunt Domini, ut eſſent ſanctæ corpore & ſpiritu, ac in Deum ſperarunt inſtantes obſecrationibus & orationibus die ac nocte, merita condignis honoribus celebranda eſſe cenſemus; & proinde tendentia in id ipſum Chriſtifidelium, præſertim hujus almæ Urbis noſtræ, ex qua bonorum operum exempla in omnes Chriſtiani orbis partes aſſidue promanant, vota libenter exaudimus, ſicuti, matura deliberatione prævia, ſpirituali Fidelium conſolationi atque ædificationi conducibile fore in Domino arbitramur. Cum itaque, ſicut dilecti Filii Senatus Populuſque Romanus Nobis*

 nuper

nuper exponi fecerunt, ipſi Beatam Ludovicam Viduam concivem ſuam Tertii Ordinis S. Franciſci ex vetuſtiſſima Albertoniorum gente claris natalibus ortam, non minus pietate quam munificentia pretioſum Calicem & cereos quotannis die 31. *Januarii, qua obdormivit in Domino, eccleſiæ S. Franciſci in regione Transtiberina dictæ Urbis ſita Fratrum Minorum Ordinis ejuſdem S. Franciſci de Obſervantia Reformatorum nuncupatorum, in qua venerabile ejuſdem Beatæ Ludovicæ corpus requieſcit, offerendo, per longiſſimi temporis decurſum coluerint, & in ipſo Pontificatus noſtri primordio Nobis humiliter ſupplicaverint, ut cauſam Canonizationis memoratæ B. Ludovicæ, ad effectum probandi ejus cultum immemorabilem, Congregationi venerabilium Fratrum noſtrorum S.R.E. Cardinalium ſacris ritibus præpoſitorum committere de benignitate Apoſtolica dignaremur: Nos vero eorumdem exponentium deſiderio paterna clementia annuentes, Commiſſionem cauſæ hujuſmodi manu noſtra ſignaverimus, & in illius vim peculiaris proceſſus in Curia, ſervatis ſervandis, fabricatus fuerit, eoque per dilectum Filium noſtrum in Urbe prædictæ Vicarium in ſpiritualibus Generalem recognito, emanaverit ab eodem Vicario ſententia ſuper caſu excepto, ac deinde prædicta Cardinalium Congregatio, re acriter & mature diſcuſſa, ſententiam hujuſmodi confirmaverit, ac de cultu immemorabili dictæ B. Ludovicæ, & caſu excepto a decretis fel. record. Urbani Papæ VIII. prædeceſſoris noſtri conſtare declaraverit: hinc eſt, quod Nos piis enixiſque Senatus & Populi prædictorum precibus favorabilem aſſenſum, quantum cum Domino poſſumus, præbere cupientes, & eorum ſingulares perſonas a quibuſvis excommunicationis, ſuſpenſionis, & interdicti, aliiſque Eccleſiaſticis ſententiis, cenſuris, & pœnis a jure vel ab homine quavis occaſione vel cauſa latis, ſi quibus quomodolibet innodatæ exiſtunt, ad effectum præſentium duntaxat conſequen. harum ſerie abſolventes, & abſolutas fore cenſentes, declarationem a memorata Cardinalium Congregatione factam, ut præfertur, quod ſcilicet de cultu immemorabili dictæ B. Ludovicæ, & caſu excepto a decretis prædicti Urbani prædeceſſoris conſtet, Apoſtolica auctoritate tenore præſentium confirmamus & approbamus, illique inviolabilis Apoſtolicæ firmitatis robur adjicimus. Præterea, ut de eadem B. Ludovica quotannis die* 31. *Januarii in prædicta eccleſia S. Franciſci de Urbe Officium recitari, & Miſſa, etiam a Sacerdotibus eo die ad eccleſiam hujuſmodi confluentibus, celebrari de communi nec Virginum nec Martyrum juxta Rubricas Breviarii & Miſſalis Romani libere & licite poſſint & valeant, auctoritate & tenore prædictis perpetuo concedimus & indulgemus: Non obſtantibus Conſtitutionibus & ordinationibus Apoſtolicis, ceteriſque contrariis quibuſcumque. Volumus autem, ut earumdem præſentium litterarum tranſumptis ſeu exemplis etiam impreſſis, manu alicujus Notarii publici ſubſcriptis, & ſigillo perſonæ in Eccleſiaſtica dignitate conſtitutæ munitis eadem prorſus fides in judicio & extra illud habeatur, quæ haberetur ipſis præſentibus, ſi forent exhibitæ vel oſtenſæ. Datum Romæ apud S. Mariam Majorem ſub anulo Piſcatoris die* 28. *Januarii* 1671. *Pontificatus noſtri anno I.*

26 Mortua eſt hæc Beata die ultima Januarii 1533. ideoque inter inquirendum in ejus cultum immemorabilem magna fuit orta controverſia circa

circa tempus ad cultus integrationem neceſſarium. Cum enim debeat eſſe tempus annorum centum, ab anno 1533. ad annum 1625. quo edita fuerunt Urbani decreta, elapſi dici poterant tantummodo anni nonaginta duo. Sed, cum Breve eadem decreta confirmans prodierit anno duntaxat 1634., exiſtimatum fuit, habendam eſſe rationem Dati Brevis, minime vero decretorum, juxta ea, quæ in ſuperioribus dicta ſunt.

27 In Actis porro Sanctorum Bollandianis *ad diem 31. Januarii tom. 2. inter prætermiſſos pag.* 1078. de eadem Beata hæc leguntur: *Ludovica de Albertonibus in quodam, quod penes nos eſt, manuſcripto dicitur hoc die obiiſſe Romæ anno* 1533. *& ſepulta ad Divi Franciſci trans Tiberim, ibique miraculis claruiſſe, & magna populi veneratione culta. Non arbitramur, publicum hunc cultum ſanctæ Sedis auctoritate fuiſſe probatum. Scripſimus de ea ſæpius Romam: negant vulgo notam.* Verum hæc ipſa ſcripta ſunt a Bollando ante editionem ſupra ſcripti Brevis.

28 Mentio utique fit in eodem Brevi Apoſtolico Calicis & cereorum quotannis die poſtrema Januarii oblatorum a Senatu Populoque Romano in honorem B. Ludovicæ: ſed ea pariter die ſtatutum fuit, quominus ſolita audientia præſtaretur a Conſervatoribus Urbis in palatio Capitolii; & verba conſiliorum Populi Romani hac de re authentica forma relata ſunt in proceſſu, quem Breve ipſum memorat.

29 Meminerunt autem virtutum & miraculorum ejuſdem Beatæ Franciſcus Gonzaga *de origine Seraphicæ Religionis part.* 2. *Convent.* 1. *provinciæ Romanæ pag.* 178. Arturus *in Martyrologio Franciſcano ad diem* 31. *Januarii*, Didacus Equile *in hierarch. Franciſc. tom.* 1 *pag.* 308. Ciaconius *vit. Pontif. tom.* 3. *in addit. ad vitam Clementis VII. col.* 449.

§. X.

De Beato JACOBO de MEVANIA Ordinis Prædicatorum.

D E C R E T U M.

Spoletina Canonizationis Beati Jacobi de Mevania Ordinis Prædicatorum.

30 *CUM per Poſtulatorem cauſæ ſupplicatum fuerit, a ſacrorum rituum Congregatione decerni declarari & promulgari, conſtare, prædicto Jacobo cultum exhibitum fuiſſe & exhiberi ex indultis Apoſtolicis, ac ideo cauſam hujuſmodi comprehendi inter caſus exceptos a decretis juſſu fel. record. Urbani VIII. in Congregatione ſanctiſſimæ Inquiſitionis editis ſuper non cultu, eiſdemque fuiſſe ſufficienter ſatisfactum; eadem ſacra Congregatio, referente Eminentiſſ. Domino Cardinali Sforzia Ponente, cenſuit, conſtare de caſu excepto, & ideo procedi poſſe ad ulteriora, ſi Sanctiſſimo placuerit. Hac die* 14. *Maji* 1672.

Et, facta de prædictis Sanctiſſimo relatione per me Secretarium, Sanctitas ſua (Clemens videlicet Papa X.) *benigne annuit, die* 18. *ejuſdem menſis Maji* 1672.

31 Obiit

31 Obiit Beatus iſte anno 1301., ejuſque vita conſcripta fuit circiter annum 1377. a Fr. Ventura Camaſſeo Ordinis Prædicatorum integræ fidei viro; quæ adhuc edita non eſt, ſed manuſcripta aſſervatur tum in Urbe, tum apud Mevaniam in bibliothecis ſeu archivis Conventuum Ordinis S. Dominici. Bartholomæus poſtea Mortarius ejuſdem Religioſi Ordinis Theologus aliam vitam exaravit, quæ typis impreſſa eſt apud Fr. Leandrum Albertum *de viris illuſtribus Ord. Præd.*; pariterque tractu temporis alii fuerunt, qui de eodem argumento ſcripſerunt; ſed inter omnes accuratiſſime eam vitam anno 1678. Tuderti edidit Baptiſta Piergilius. Item Beati hujuſce mentionem facit S. Antoninus *in ſumma hiſtor. tit.*23. *part.*3. *cap.* 10. §. 5. ubi: *In Conventu Mevaniæ prope Fulgineum requieſcit corpus Fr. Jacobi inde oriundi: & cujus corpus integrum vidi deſiccatum ad modum ſtatuæ ligneæ. Hic valde devotus & religioſus, fuit miraculis glorioſus.* Quid vere in ejus cauſa factum ſit, deprehenditur apud citatum Piergilium *part.* 4. *cap.* 12. in qua nempe primus proceſſus confectus fuit auctoritate ordinaria Epiſcopi Spoletini anno 1608. & ejus proceſſus relatio facta ſacrorum rituum Congregationi a venerabili Dei Servo Roberto Cardinali Bellarmino eſt, quæ ſequitur.

32 *In proceſſu in primis habetur hiſtoria de ejus geſtis ſcripta anno Domini 1377. circiter ſeptuaginta annis poſt mortem ejuſdem Beati a quodam Fr. Bonaventura viro ſancto, poſtea renovata & correcta anno Domini 1514. a Fr. Alberto Alemanno. In hiſtoria habetur:*

Primo, de ejus vita ſanctiſſima. Secundo, de ejus auſteritate. Tertio, de ejus miraculis editis in vita, & in morte, & poſt mortem, quæ ſi eſſent legitime probata, ſufficerent ad ejus Canonizationem. Quarto, habetur, quod ejus feſta dies & ſolemnitas habetur Mevaniæ quotannis, & quod ad eum turba plurima conveniret. Hæc hiſtoria extracta eſt de verbo ad verbum ab antiquo libro a quatuor Fratribus Prædicatoribus Conventus S. Mariæ ſuper Minervam.

Secundo, habetur commiſſio Capituli Generalis 1596. ſub Reverendiſſ. Patre Fr. Vincentio Juſtiniano, ut Procurator Ordinis procuret, recitari poſſe Officium de B. Jacobo de Mevania in tota provincia Romana.

Tertio, habetur alia vita Fr. Bartholomæi Mortarii a Leandro Alberto Bononienſi relata, in qua hiſtoria leguntur duo mortui reſuſcitati: ſed de primo dubium eſſe poteſt, cum in hiſtoria Bonaventuræ cap. 27. non dicatur fuiſſe mortuus, ſed liberatus a morte in momento.

Quarto, habetur teſtimonium S. Antonini.

Quinto, habetur Antiphona, & ejus Oratio, quam credibile eſt aliquando fuiſſe recitatam.

Sexto, extat proceſſus factus anno 1608. a Vicario Foraneo Mevaniæ ex commiſſione Domini Vicarii Generalis Illuſtriſſ. Domini Epiſcopi Spoletani, in quo continentur circiter duodecim miracula; ſed duo videntur præcipua.

Septimo, extat teſtimonium Boniſacii Papæ IX. authenticum, quod eccleſia, ubi eſt corpus B. Jacobi, & dicebatur S. Gregorii, poſtea dicta fuit eccleſia SS. Dominici, & Jacobi Ordinis Prædicatorum.

33 In-

33 Indultum denique iſtud a Bonifacio IX. cujus mentio fit in modo expoſita Cardinalis Bellarmini relatione, ut & indultum a Paulo V. quorum ſcilicet habetur ratio in ſupra exſcripto ſacræ Congregationis decreto, ſunt ſequentia.

Bonifacius Servus Servorum Dei. Univerſis Chriſtifidelibus præſentes litteras inſpecturis; ſalutem & Apoſtolicam benedictionem. Licet is, de cujus munere venit, ut ſibi digne & laudabiliter ſerviatur, de abundantia pietatis ſuæ & merita ſupplicum excedat & vota, & benefacientibus ſibi multo majora retribuat, quam valeant promereri; nihilominus deſiderantes Domino ſibi populum acceptabilem reddere & bonorum operum ſectatorem ad complacendum ſibi, quaſi quibuſdam allectivis muneribus, Indulgentiis videlicet & remiſſionibus invitamus, ut exinde reddantur gratiæ aptiores. Cupientes igitur, ut eccleſia monaſterii Sanctorum Dominici, & Jacobi de Mevania Ordinis Prædicatorum Spoletinæ diœceſis congruis honoribus frequentetur & conſervetur, ut Chriſtifideles eo libentius devotionis gratia ſe conferant ad eamdem, & ad ejus conſervationem manus porrigant adjutrices, quo ex hoc ibidem dono cæleſtis gratiæ uberius conſpexerint ſe refertos; de omnipotentis Dei miſericordia, & BB. Petri & Pauli Apoſtolorum ejus auctoritate confiſi, omnibus vere pœnitentibus & confeſſis, qui in feſtivitate SS. Apoſtolorum Philippi & Jacobi Kal. Maji a primis Veſperis uſque ad ſecundas Veſperas ipſius feſtivitatis, necnon & duobus diebus ſequentibus ſupradictam eccleſiam devote viſitaverint annuatim, & ad ejus conſervationem manus porrexerint adjutrices, illammet Indulgentiam & remiſſionem peccatorum auctoritate Apoſtolica tenore præſentium concedimus, quam eccleſiam S. Marci de Venetiis Caſtelan. diœceſis a primis Veſperis uſque ad ſecundas Veſperas in feſto Aſcenſionis D. N. Jeſu Chriſti viſitantes annuatim quomodolibet conſequuntur. Et nihilominus, ut Fideles ipſi ad dictam eccleſiam dicti monaſterii in prædicta Apoſtolorum Philippi et Jacobi feſtivitate, et duobus diebus ſequentibus præd. hujuſmodi conſcientiæ pacem et ſalutem, Deo propitio, et Indulgentiam libere conſequi poſſint: Dilectis Filiis Priori et Fratribus dictæ eccleſiæ, qui nunc ſunt, et ſucceſſoribus ſuis hujuſmodi monaſterii Fratribus, qui pro tempore fuerint, ut tres Presbyteros Fratres dicti monaſterii annuatim in Confeſſores eligere poſſint, qui Confeſſiones omnium et ſingulorum Chriſtifidelium in feſtivitate SS. Philippi et Jacobi Apoſtolorum, necnon duobus diebus ſequentibus præd. ad eamdem eccleſiam ipſius monaſterii confluentium cauſa conſequendæ Indulgentiæ hujuſmodi, ut præfertur, eadem auctoritate audire, et eorum Confeſſionibus diligenter auditis, pro commiſſis eis debitam abſolutionem impendere valeant, et injungere pro modo culpæ pœnitentiam ſalutarem (niſi forte talia fuerint, propter quæ Sedes Apoſtolica eſſet merito conſulenda) auctoritate Apoſtolica tenore præſentium de ſpeciali gratia indulgemus. Nulli ergo hominum liceat hanc paginam conceſſionis noſtræ infringere, aut auſu temerario contraire. Si quis contraierit, vel attentare præſumpſerit, indignationem omnipotentis Dei, et Apoſtolorum Petri et Pauli ſe noverit incurſurum. Datum Romæ apud S. Petrum VI. Idus Januarii, Pontificatus noſtri anno XI.

Hoc

Hoc porro indultum typis etiam impreſſum eſt in Bullario Ord. Præd. Antonini Bremond *tom.2.* eſtque centeſimum trigeſimum ſecundum inter bullas Bonifacii IX.

34 *Paulus Epiſcopus Servus Servorum Dei. Univerſis Chriſtifidelibus præſentes litteras inſpecturis; ſalutem et Apoſtolicam benedictionem. De ſalute gregis Dominici cura noſtra, meritis licet imparibus, Divina diſpoſitione commiſſi ſolicitis ſtudiis cogitantes, Fideles ſingulos, quorum merita pro demeritis penitus ſunt imparia, ad pia et meritoria opera exercenda ſpiritualibus muneribus, Indulgentiis videlicet et peccatorum remiſſionibus, libenter invitamus; ut per eorumdem operum exercitium, ſuorum abolita macula delictorum, ad æterna beatitudinis gaudia facilius pervenire mereantur. Cum itaque, ſicut accepimus, in eccleſia Domus Ordinis Fratrum Prædicatorum loci de Mevania Spoletinæ diœceſis una pia et devota utriuſque ſexus Chriſtifidelium Confraternitas ſub invocatione Sanctorum Dominici, et Jacobi de Mevania Spoletinæ nuncupatorum ad Dei omnipotentis laudem, et animarum ſalutem, proximique ſubventionem canonice, non tamen pro hominibus unius ſpecialis artis, inſtituta exiſtat, cujus dilecti Filii Confratres quamplurima charitatis, pietatis, et miſericordiæ opera exercere conſueverunt: Nos igitur cupientes, ut ipſi, ac pro tempore exiſtentes dictæ Confraternitatis Confratres in hujuſmodi et aliorum piorum operum exercitio confoveantur, ac magis ad ea in poſterum exercenda, ipſique Chriſtifideles ad dictam Confraternitatem ingrediendam peramplius invitentur, dictaque eccleſia in debita veneratione habeatur, de ejuſdem omnipotentis Dei miſericordia, ac Beatorum Petri et Pauli Apoſtolorum ejus auctoritate confiſi, omnibus et ſingulis utriuſque ſexus Chriſtifidelibus vere pœnitentibus et confeſſis, qui dictam Confraternitatem de cetero ingredientur, die primi illorum ingreſſus, ſi Sanctiſſimum Euchariſtiæ Sacramentum ſumpſerint, ac tam ipſis, quam ad præſens exiſtentibus dictæ Confraternitatis Confratribus etiam vere pœnitentibus et confeſsis, vel ſaltem contritis in eorum mortis articulo nomen Jeſu corde, ſi ore nequiverint, invocantibus, necnon eiſdem Confratribus ſimiliter vere pœnitentibus et confeſsis, ac ſacra Communione refectis, qui eccleſiam prædictam die prima menſis Maji a primis Veſperis uſque ad occaſum ſolis diei hujuſmodi ſingulis annis devote viſitaverint, et ibi pro ſanctæ Matris Eccleſiæ exaltatione, Hæreſum exſtirpatione, Hæreticorum converſione, ac inter Chriſtianos Principes fovenda pace concordia et unione, ac Romani Pontificis ſalute pias ad Deum preces effuderint, quo die prædicto id fecerint, plenariam omnium & ſingulorum peccatorum ſuorum Indulgentiam & remiſſionem Apoſtolica auctoritate, tenore præſentium concedimus & elargimur. Præterea eiſdem Confratribus pariter vere pœnitentibus & confeſſis, ac eadem Communione refectis, qui eamdem eccleſiam in S. Vincentii Epiſcopi, & S. Gregorii Martyris, ac S. Dominici, & S. Jacobi hujuſmodi feſtivitatibus, ſingulis annis viſitaverint & oraverint, ut ſupra, qua feſtivitatum hujuſmodi id fecerint, ſeptem annos & totidem quadragenas. Poſtremo eiſdem Confratribus, quoties Divinis Officiis in eadem eccleſia more Confratrum celebrandis, aut Congregationibus publicis vel ſecretis pro quolibet opere pio exercendo interfuerint; aut ipſum Sanctiſſimum Euchariſtiæ Sacra-*

Digitized by Google

Sacramentum, dum ad aliquem infirmum defertur, aſſociaverint, & qui hoc facere impediti, campanæ ad id ſigno dato, genibus flexis ſemel Orationem Dominicam, & Salutationem Angelicam pro eodem infirmo recitaverint; aut Proceſſionibus ordinariis tam dictæ Confraternitatis, quam aliis quibuſcumque de licentia Ordinarii celebrandis, aut ſepeliendis mortuis officioſe interfuerint; ac infirmos conſolati fuerint in eorum adverſitatibus; vel pauperes peregrinos hoſpitio ſuſceperint, & eleemoſynis & officiis juverint; aut pacem cum inimicis compoſuerint; vel quinquies Orationem Dominicam, & totidem Salutationem Angelicam præfatam pro animabus Confratrum dictæ Confraternitatis in Chriſti charitate defunctorum dixerint; aut deviatum aliquem ad viam ſalutis reduxerint; & ignorantes Dei præcepta, &, quæ ad ſalutem ſunt, docuerint; toties pro quolibet præmiſſorum piorum operum ſexaginta dies de injunctis eis, aut aliorum quomodolibet debitis pœnitentiis auctoritate & tenore prædictis miſericorditer in Domino relaxamus: Præſentibus perpetuis futuris temporibus duraturis. Volumus autem, quod, ſi dicta Confraternitas alicui Confraternitati aggregata ſit, vel in poſterum aggregetur, ſeu quavis alia ratione pro illius Indulgentiis conſequendis, aut de illis participandis uniatur, aut alias quomodolibet inſtituatur; priores, ſeu quævis aliæ litteræ Apoſtolicæ præter has nullatenus ei ſuffragentur, ſed ex tunc prorſus nullæ ſint eo ipſo: quodque ſi Confratribus prædictis ratione præmiſſorum, aut alias aliqua alia Indulgentia perpetuo, vel ad tempus nondum elapſum duratura per Nos conceſſa fuerit, eadem præſentes nullius ſint roboris vel momenti. Datum Romæ apud S. Petrum anno Incarnationis Dominicæ 1610. idibus Aprilis, Pontificatus noſtri anno V.

§. XI.

De Beata SALOMEA Regina ALICIÆ Moniali Profeſſa Ordinis S. Claræ.

DECRETUM.

Cracovien. Canonizationis B. Salomeæ Reginæ Aliciæ, ſeu Galatiæ.

35 PRopoſito in ſacra rituum Congregatione dubio ſuper confirmatione ſententiæ a Reverendiſs. Domino Suffraganeo Cracovienſi Judice delegato latæ ſuper cultu ab immemorabili tempore eidem Beatæ exhibito, & caſu excepto a decretis ſel. record. Urbani VIII. ſuper non cultu editis, eoque mature diſcuſſo ad relationem Eminentiſs. Domini Cardinalis Vidoni, audito pariter in ſcriptis R. P. D. Fidei Promotore; eadem ſacra Congregatio cenſuit, ex deductis in proceſſu auctoritate Apoſtolica confecto ab eodem Domino Suffraganeo Cracovienſi conſtare de prædicto cultu ab immemorabili tempore & ſupra hominum memoriam eidem Beatæ exhibito, & caſu excepto a præfatis decretis ejuſdem Urbani VIII. & ideo poſſe ad ulteriora procedi, ſi Sanctiſſimo viſum fuerit. Hac die 6. menſis Maji 1673.

Et, facta de prædictis Sanctiſsimo relatione per me Secretarium, Sanctitas

ſua (id eſt, Clemens Papa X.) *benigne annuit. Die* 17. *Maji* 1673.

36 Mortua eſt hæc Beata anno 1268. ejuſque mentio fit in Martyrologio Franciſcano Pariſienſibus formis impreſſo *fol.* 527. ʃ.8. ubi etiam referuntur Hiſtorici tum regni Poloniæ, tum Ordinis Franciſcani ejuſdem vitam ac miracula enarrantes. His vero addendi ſunt Joannes Dugloſſius Hiſtoricus ex Univerſitate Cracovienſi, Joannes Herbur tus de Fulſztyn, Adamus Opatovius, qui Polono idiomate Beatæ ipſius vitam edidit, & Stanislaus quidam Franciſcanus, qui ejuſdem pariter vitam Latino ſermone exaravit, ſed quæ minime edita eſt, niſi occaſione diſcuſſionis cultus ejus immemorabilis in ſacra rituum Congregatione, quippe quæ typis impreſſa *in ſummario informationis cauſæ*. A Synodo item provinciali Gneſnenſi ſupplices preces exhibitæ ſunt ſummo Pontifici Urbano VIII. pro ſolemni Canonizatione Beatæ ejuſdem Salomeæ.

ʃ. XII.

De Beato OLLEGARIO Epiſcopo primum Barcinonenſi, poſtea Archiepiſcopo Tarraconenſi.

DECRETUM.

Barcinonen. Canonizationis B. Ollegarii ſeu Ildegarii olim Canonici Præpoſiti, & Epiſcopi Barcinonen. & deinde Archiepiſcopi Tarraconen.

37 *EXhibitis olim proceſſibus auctoritate ordinaria confectis, Congregatio ſacrorum rituum die* 8. *Junii* 1630. *conceſſit litteras remiſſoriales pro confectione proceſſuum ſuper aſſertis de ſanctitate vitæ, virtutibus, & miraculis prædicti B. Ollegarii ſive Ildegarii olim Canonici Præpoſiti, & Epiſcopi Barcinonen. & deinde Archiepiſcopi Tarraconen. defuncti anno* 1136. *Quibus abſolutis, & ad Urbem delatis, & eidem ſacræ Congregationi præſentatis, ab ulteriori proceſſu deſitum fuit ob ſupervenientiam decretorum ſel. record. Urbani VIII. in Congregatione ſanctiſſimæ Inquiſitionis ſuper non cultu editorum; donec anno* 1648. *reaſſumpta fuit prædicta cauſa in ſtatu & terminis, in quibus reperiebatur per Commiſſionem manu ſel. record. Innocentii X. ſignatam; in cujus executionem ab eadem ſacra Congregatione conceſſæ & expeditæ fuerunt litteræ remiſſoriales, & compulſoriales die* 21. *Aprilis ejuſdem anni* 1648. *pro confectione proceſſus particularis ſuper paritione prædictorum decretorum, ſeu caſu excepto ab iiſdem directæ DD. Vincentio Candiotto in Principatu Catalauniæ Collectori Protonotario Apoſtolico honorario, ac Didaco Rebolledo, & Michaeli Sala Dignitatibus & Canonicis eccleſiæ Tarraconen. quæ quidem litteræ cum debitæ executioni demandatæ non fuerint, eadem ſacra Congregatio die* 22. *Novembris* 1653. *in locum prædictorum ſubrogavit Epiſcopum Vicen. uti viciniorem & præſentatum a Rege Catholico ad eamdem Eccleſiam Barcinonenſem; cui decreto idem ſel. record. Innocentius X. annuit die* 15. *Decembris ejuſdem anni. Cumque proceſſus prædictus a prædicto*

Epiſcopo

Epiſcopo Vicen. abſolutus ad Urbem tranſmiſſus, & ſacræ Congregationi præſentatus, et, ſervatis ſervandis, apertus fuiſſet; dum in illius diſcuſsione ad ulteriora procedi prætenderent cauſæ Poſtulatores; ob deficientiam ſententiæ definitivæ a prædicto Epiſcopo ferendæ, eadem ſacra Congregatio die 22. Septembris 1674. denuo ſubrogavit in locum prædicti Epiſcopi Vicen. defuncti modernum Epiſcopum Barcinonen. cum facultate prædictum proceſſum abſolvendi juxta formam et tenorem prædictarum litterarum remiſſorialium, & compulſorialium, omniaque Acta, quæ denuo ab eodem conficerentur, ſuo ſigillo obſignata ad eamdem tranſmittendi, ad effectum illa uniendi prædicto proceſſui alias, ut ſupra, tranſmiſſo & aperto. In cujus decreti executionem prædictus modernus Epiſcopus Barcinonen. viſis prius Actis, & conſideratis conſiderandis, ſuam in ſcriptis protulit ſententiam, qua declaravit, conſtare de cultu ab immemorabili tempore exhibito prædicto B. Ollegario, & caſu excepto a decretis ſel. record. Urbani VIII., illiſque propterea nullatenus contraventum. Cumque modo deveniendum ſit ad diſcuſſionem contentorum in prædicto proceſſu, ideo ad enixas preces Eminentiſs. & Reverendiſs. Cardinalis Nitardi apud Sanctiſſimum Dominum noſtrum Oratoris Catholici Sanctitati ſuæ nomine Majeſtatis ſuæ porrectas, eidemque ſacræ Congregationi remiſſas una cum inſtantiis Archiepiſcopi Tarraconen., Epiſcopi & civitatis Barcinonen., Deputatorum Principatus Catalauniæ, & omnium fere Archiepiſcoporum, Epiſcoporum plurimorumque Capitulorum Hiſpaniæ, & ad inſtantiam Doctoris Petri Morell. Sacriſtæ Majoris & Canonici Cathedralis eccleſiæ Barcinonen. Syndici dicti Capituli ac Procuratoris cauſæ Canonizationis dicti Beati ſpecialiter deputati per Eminentiſs. & Reverendiſs. Dominum Cardinalem Portocarrero pro Eminentiſs. Domino Cardinali Raſpono Ponente & ab Urbe abſente, propoſito & diſcuſſo dubio, An ſententia Reverendiſs. Epiſcopi Barcinonen. ſuper cultu immemorabili, et caſu excepto lata ſit confirmanda, vel infirmanda in caſu et ad effectum, de quo agitur in cauſa dicti Beati; eadem ſacra Congregatio, citato et audito R. P. D. Promotore Fidei tam in voce quam in ſcriptis, cenſuit, ſententiam prædictam eſſe confirmandam, ſi Sanctiſſimo Domino noſtro placuerit. Die 18. Maji 1675.

Et, facta de prædictis Sanctiſſimo relatione per me Secretarium, Sanctitas ſua (Clemens videlicet Papa X.) *benigne annuit, die 25. Maji 1675.*

38 Occubuit Beatus hic Ollegarius ſive Ildegarius anno 1136. & S. Bernardus *epiſt.* 126. *tom.* 1. agens de canonica electione Innocentii II. adverſus Schiſma Petri Leonis, eam confirmat, eo quod probata fuerit a viris ſanctitate illuſtribus, inter quos Beatum ipſum Ollegarium recenſet. Sanctus etiam Vincentius Ferrerius *part.* 3. *de Sanctis*, *ſermone de S. Joanne Euangeliſta ante Portam Latinam* Beatum Ollegarium Sanctum appellat, enarratque miraculum de recuperatione clavis cubiculi, in quod Beatus ipſe ſe receperat pœnitentiam acturus; cum enim eam in mare projeciſſet, ne ab eodem cubiculo exire poſſet, invenit poſtea in ventre piſcis fortuito ſibi donati. Compulſata inſuper fuerunt in proceſſum Apoſtolicum ſuper cultu ejus immemorabili antiqua plura Barcinonenſis Eccleſiæ monumenta, ex quibus non ſolum ſatis aperte patent tum antiquiſſima erga

eum veneratio, tum ejuſdem virtutes ac miracula, verum etiam excepta eſt vita Beati ipſius Ollegarii extans apud Bollandianos *ad diem 6. Martii tom. 1.* Teſtes autem in memorato proceſſu examinati, inter cetera, de publica voce & fama narrant, S. Raymundum de Pennafort egiſſe apud ſummum Pontificem de Canonizatione B. Ollegarii. Denique Antonius Joannes Garzia de Caralaps Canonicus Barcinonenſis tractatum edidit anno 1618. de Canonizatione Sanctorum, in quo pariter plura habentur de virtutibus, miraculis, & cultu ejuſdem Beati.

§. XIII.

De Beato JOANNE CANTIO Presbytero Sæculari & Profeſſore Academiæ Cracovienſis.

DECRETUM.

Cracovien. Canonizationis B. Joannis Cantii Presbyteri Sæcularis, ſacræ Theologiæ Doctoris, & in alma Univerſitate Academiæ Cracovienſis Profeſſoris.

39 *IN cauſa Canonizationis prædicti Beati per Eminentiſs. Dominum Cardinalem Vidonum Ponentem propoſito & diſcuſſo dubio in ſacrorum rituum Congregatione, An ſententia Reverendiſs. Epiſcopi Laodicenſis Judicis ſubdelegati lata ſuper cultu immemorabili eidem Beato exhibito, & caſu excepto a decretis ſel. record. Urbani VIII. in Congregatione ſanctiſſimæ Inquiſitionis ſuper cultu editis ſit confirmanda in caſu & ad effectum, de quo agitur; Eminentiſs. & Reverendiſs. DD. Cardinales eidem ſacræ Congregationi præpoſiti, audito pariter Reverendiſs. Domino Fidei Promotore in voce & in ſcriptis, cenſuerunt, conſtare &c. & prædictam ſententiam eſſe confirmandam, ſi Sanctiſſimo Domino noſtro placuerit. Hac die 21. Martii 1676.*

Et, facta de prædictis Sanctiſſimo relatione per me Secretarium, Sanctitas ſua (Clemens videlicet Papa X. quanquam in primo hujus Operis libro ex amanuenſium incuria dictus eſt caſus hic approbatus Innocentii XI. tempore) *benigne annuit, die 28. ejuſdem menſis Martii 1676.*

40 In Synodo provinciali Archiepiſcopi Gneſnenſis celebrata Petricoviæ anno 1628. & confirmata a ſummo Pontifice Urbano VIII. die 22. Auguſti 1629. hæc porro de Beato Cantio leguntur: *Magna animorum jucunditate, & cum debita Domino Deo gratiarum actione Synodus præſens accepit & intellexit inſignia illuſtria miracula, quæ in dies Divina miſericordia & providentia ad declarandam Servorum ſuorum Beatorum Cantii Profeſſoris quondam Univerſitatis Cracovienſis, Stanislai Koſtka Societatis Ieſu, Chunegundis Reginæ Poloniæ, Salomeæ, & Joſaphat Epiſcopi ante aliquot annos a Schiſmaticis pro Religione Catholica interempti Patronorum regni hujus, vitæ ſanctitatem operatur. Quocirca, cum in tantis regni hujus periculis præſens Synodus, ſecundum Dei miſericordiam, magnam in Sanctorum Patronorum patrocinio et tutela ſpem*

ſpem collocet, humillime ſupplicat Sanctiſsimo Domino noſtro, ut, quos Deus ipſe tantopere honorare dignatur, eoſdem ſancta Sedes in Sanctorum numerum referre velit.

41 Obiit Beatus hic Cantius anno Domini 1473. De ejus autem geſtis & miraculis a Deo ejuſdem interceſſione patratis fuſe agunt Hiſtorici regni Poloniæ, qui collecti ſuerunt atque adeo compulſati in proceſſum confectum ſuper ipſius cultu immemorabili. Sed & plura de eodem legi poſſunt apud Bzovium *ad an.* 1473. *num.* 21. necnon in vitis Sanctorum Polono idiomate conſcriptis a Petro Skarga Societatis Jeſu: præterquamquod vitam Beati ejuſdem ex profeſſo exaravit Latino ſermone Adamus Opatovius, eamque edidit Cracoviæ anno 1628.

§. XIV.

De Beato AMEDEO Duce Sabaudiæ III.

D E C R E T U M.

Sabaudiæ Canonizationis B. Amedei Ducis Sabaudiæ III. ex Ludovico Duce Sabaudiæ II. et Anna filia Jani Regis Cypri nati anno 1435. cujus obitus ſecutus eſt die 30. Martii 1472. ætatis ſuæ annorum 37.

42 *FActa alias relatione ſel. record. Paulo Papæ V. de et ſuper ſama ſanctitatis vitæ, virtutum, et miraculorum tum in vita, tum poſt obitum præfati B. Amedei, et in dies magis percrebreſcente, ac inſtantibus Sereniſsimo Duce, et bon. mem. Cardinali a Sabaudia, necnon univerſo Clero, civitatibus, et Univerſitatibus Sabaudiæ pro introductione hujuſmodi cauſæ in ſacra rituum Congregatione, idem ſummus Pontifex die 11. Julii 1613. dictam cauſam diſcutiendam et inquirendam primum in genere, deinde in ſpecie commiſit tribus antiquioribus Rotæ Auditoribus, nempe Damaſceno, Coccino, et Manzanedo: a quibus die 15. Januarii 1614. juxta formam præfatæ Commiſsionis conceſſæ et expeditæ fuerunt litteræ remiſſoriales, et compulſoriales in genere; et in vim illarum confecti fuerunt proceſſus, nempe Taurinen., et Vercellen., et ad Urbem delati; et, prævia illorum diſcuſsione, declaratum ſuit, ſatisfactum ſuiſſe Inquiſitioni generali: ac deinde die 18. Januarii 1616. ab eiſdem Rotæ Auditoribus conceſſæ ſuerunt litteræ remiſſoriales in ſpecie directæ Archiepiſcopo Taurinen., & Epiſcopo Vercellen. cum clauſula, ut ſimul & conjunctim procederent; ſed ob varia & legitima impedimenta debitæ executioni demandata non ſuerunt. Publicatis poſtmodum decretis ſel. record. Urbani VIII. in Congregatione ſanctiſſimæ Inquiſitionis ſuper non cultu editis, nil amplius in cauſa actum ſuit: donec anno 1656. inſtantibus Sereniſſimo Duce, & Duciſſa, ac Principe Mauritio, & Inſante Maria a Sabaudia, reaſſumpta ſuit cauſa in ſtatu & terminis, in quibus reperiebatur, per Commiſsionem manu ſel. record. Alexandri VII. ſignatam, cum ſacultate in primis & ante omnia*

omnia conficiendi proceſſum particularem ſuper caſu excepto ſeu parti ne præfatorum decretorum Urbani VIII. ſuper non cultu editorum . In hujuſmodi reſcripti executionem ab eadem ſacra Congregatione conceſſæ fuerunt litteræ remiſſoriales, & compulſoriales die 10. *Junii* 1656. *cum termino unius anni directæ pro civitate & univerſa diœceſi et provincia Taurinen. illius Archiepiſcopo, pro civitate Vercellen. Vicario Apoſtolico, pro civitate Hyporegien. et diœceſi Vercellen. illius Epiſcopo, pro civitate et diœceſi Salutiarum illius Epiſcopo, pro civitate et diœceſi Tarantaſien. illius Archiepiſcopo, necnon pro civitate Gebennen. illius Epiſcopo: quæ quidem litteræ expeditæ fuerunt die* 29. *ejuſdem menſis Junii, et anni. In vim autem prædictarum litterarum peracti fuerunt duo proceſſus, nempe Taurinen. et Vercellen. cum ſubſecutiva ſententia Judicum ſubdelegatorum, qua pronuntiarunt de cultu ab immemorabili tempore eidem B. Amedeo præſtito, et caſu excepto a prædictis decretis ejuſdem Urbani VIII. ſcientibus et tolerantibus Ordinariis pro tempore: qui tandem proceſſus fuerunt eidem ſacræ Congregationi præſentati, et de illius mandato, ſervatis ſervandis, aperti. Cum autem ad formam decretorum ejuſdem ſacræ Congregationis ſit in eadem agnoſcendum, an prædictæ ſententiæ fuerint rite et recte latæ; ideoque, reiteratis precibus clar. mem. Sereniſsimi Ducis Caroli Emmanuelis II. nuper defuncti, necnon Sereniſsimæ Duciſſæ Mariæ Joannis Baptiſtæ viduæ, matris et tutricis Sereniſsimi Ducis Victorii Amedei II. ac ſuorum Statuum Regentis, per Illuſtriſs. Dominum Comitem Horatium Provana ipſius Reſidentem Sanctiſsimo porrectis; quibus quidem precibus inhærente, et apud ſacram Congregationem quotidiana et ſupplici inſtantia ac diligentia Reverendi Domini Abbatis Antonii Cinzanotti in hujuſmodi cauſa Procuratoris et Agentis ſpecialiter conſtituti et deputati a Sereniſsimo Duce Carolo Emmanuele II. promotis & ad ultimum finem reductis, ipſoque Domino Abbate informante & poſtulante; propoſito in ſacra rituum Congregatione per Eminentiſs. Dominum Cardinalem de Maximis in eadem cauſa Ponentem, ac diſcuſſo dubio, An ſententia Reverendiſs. Archiepiſcopi Taurinen., & Epiſcopi Vercellen. latæ ſuper cultu immemorabili exhibito dicto Beato, & caſu excepto a decretis fel. record. Urbani VIII. ſint confirmandæ in caſu & ad effectum, de quo agitur; eadem ſacra Congregatio, audito etiam Reverendiſs. Fidei Promotore in voce & in ſcriptis, cenſuit, præfatas ſententias eſſe confirmandas, ſi Sanctiſſimo Domino noſtro placuerit. Die* 16. *Januarii* 1677.

Et, facta de prædictis Sanctiſſimo relatione per Eminentiſs. Dominum Cardinalem Cybo, Sanctitas ſua (id eſt Innocentius Papa XI.) *benigne annuit, die* 3. *Martii* 1677.

43 Colligitur ſcilicet ex allato decreto, duos confectos fuiſſe proceſſus auctoritate Apoſtolica ſuper cultu immemorabili hujus Beati, duaſque in ſacrorum rituum Congregatione examinatas fuiſſe ſententias a Judicibus delegatis latas: expedit enim aliquando, ut plures fiant proceſſus ſuper cultu immemorabili; præcipue vero, quando probationes fieri poſſunt in diœceſibus, in quarum ſingulis a tempore immemorabili cultus ita percrebuit, ut operæ pretium ſit peculiarem in unaquaque condere proceſſum.

44 Porro,

44 Porro, quod attinet ad B. Amedeum, ejus vitam conſcriptam Gallico idiomate opera Samuelis Guichenon legere eſt in Latinum converſam apud Bollandianos *ad diem* 30. *Martii tom.* 3. apud quos etiam alia extat ex Italico pariter in Latinum reddita jam compoſita a Petro Franciſco Maleto Canonico Regulari Congregationis Lateranenſis. In proceſſus autem ſuper ejuſdem cultu immemorabili confectos compulſatæ fuerunt hiſtoriæ Dominici Machanei de regia Domo Sabaudiæ, & Joannis Franciſci Ranzii, aliæque plurimæ manuſcriptæ de virtutibus & miraculis Beati ipſius Amedei ſermonem facientes; quarum etiam particulæ fuerunt typis impreſſæ in ſummario cauſæ.

45 Mortuus eſt itaque B. Amedeus anno 1472. & quidem, inter cetera de eodem notatu digna eſt S. Franciſci Saleſii erga eum pius mentis affectus, qui, qualis, ac quantus fuerit, abunde deprehendi poteſt ex ſequentibus.

E P I S T O L A

S. Franciſci Saleſii ſcripta ſummo Pontifici Paulo V. pro impetranda Canonizatione B. Amedei III. Ducis Sabaudiæ.

46 *Beatiſſime Pater. Semper quidem operæ pretium fuit, homines, qui peculiari ac illuſtriori vitæ ſanctimonia Deum coluerunt, in Sanctorum numerum publica Eccleſiæ auctoritate, ſolemnique ritu deferre: ſic enim Deus in Sanctis uberius laudatur, Sanctorum gloriam libentius enarrant populi, & laudem eorum ſplendidius annuntiat Eccleſia; cumque majori fiducia Sanctorum merita recolimus, majore quoque fructu eorum interceſſionibus adjuvamur; ac denique eorum exempla vehementius nos provocant, de quorum ſanctitate mentes noſtræ nullatenus dubitant. At vero, Beatiſſime Pater, hoc, quod ſemper & ubique dignum & juſtum eſt, hiſce noſtris temporibus non ſolum ſalutare tantum, ſed fere neceſſarium videri debet; cum ſcilicet abundavit iniquitas, refrigeſcit charitas multorum, immo propemodum omnium: unde, quoniam deficit Sanctus a terra, ex iis, qui redempti ſunt de terra, revocandi ſunt in memoriam, & in medium Eccleſiæ reducendi illi, qui hactenus majore ſanctitatis ſplendore claruerunt; ut ſint (quemadmodum non nemo dixit) in ſpeculum & exemplum, ac quoddam veluti condimentum vitæ hominum ſuper terram, ſicque apud nos etiam poſt mortem vivant, multoſque ex iis, qui viventes mortui ſunt, ad veram provocent & revocent vitam. Cum igitur ſcirem, Beatiſſime Pater, permultos ex iſtis omnium ordinum viros a Beatitudine veſtra expetiiſſe, ut B. Amedeum Sabaudiæ Ducem III. Sanctorum catalogo adſcribere dignaretur, nolui ſane neque debiti omittere, quin humillimis precibus id ipſum ab Apoſtolicæ Beatitudinis veſtræ providentia poſtularem. Quod dum facio, idem omnes mecum agere videntur. Poſtulat id non precibus, ſed de jure Dei omnipotentis majeſtas, quæ in hoc Beato Principe clarius miraculis apparebit. Poſtulat Jeruſalem illa cæleſtis mater noſtra, quæ, ſuum civem a nobis debitis honoribus celebrari, lætabitur. Poſtulat hæc noſtra Jeruſalem inferior, cui Beatitudo veſtra præeſt, quæ tanti filii nomen ſcriptum in cælis gaudebit ſanctificari in terris. Poſtulat rerum preclare a Sanctitate veſtra*

ſtra geſtarum ſeries, ut, quia nuper ex Principibus Eccleſiaſticis Divum Carolum Sanctis annumeravit, hunc quoque ex ſæcularibus adjungat; ut utriuſque ſortis homines habeant, quod imitentur. Poſtulat Sereniſſima Sabaudiæ Ducum familia, quæ non ſolum Fidei conſtantia, ſed præclaris etiam fortitudinis operibus magnum olim ac deinceps Eccleſiæ attulit ſolatium. Poſtulat hæc univerſa Sabaudorum Provincia, maxime vero hæc diœceſis Gebennen. quæ tanti Principis nobilitata natalibus magnam in ejus precibus ſpem merito collocabit. Poſtulant denique ipſius B. Amedei merita & miracula, quæ pondere & numero maxima ſunt & illuſtriſſima. Age ergo, Beatiſſime Pater, & hanc quoque lucernam igne Divino accenſam ne diutius ſub modio relinquas; ſed pone eam ſuper candelabrum, ut luceat omnibus, qui in domo ſunt. Nomen ejus ſanctifica, qui nomen Dei tanta caritate ſanctificavit, ac miraculorum multitudine colluſtravit. Annuntia toti Eccleſiæ, quæ eſt in terris, quia Dominus mirificavit Sanctum ſuum in cælis; ut exaudiat nos, cum clamaverimus ad eum. Hæc ſunt vota ejus, qui B. V. diu ac feliciter Chriſtianis omnibus præeſſe ac prodeſſe, omnibus animi viribus exoptat.

Anneſii Gebennenſium 7. *die Martii* 1612.

47 Sed & aliæ adſunt ejuſdem S. Franciſci epiſtolæ ad Cardinales Congregationis ſacrorum rituum, ad Sabaudiæ Ducem, ad Principem Pedemontii, ad Cardinalem Sabaudiæ, ubi tum ſuum, tum populorum pium deſiderium exponit pro dicti Beati Canonizatione; ſicut *in libris epiſtolarum ejus typis impreſſis* habetur. Quod vero notabilius eſt, ex authentico monumento compulſato in proceſſum Taurinenſem factum in cauſa ipſius Beati colligitur, eumdem S. Franciſcum Saleſium eccleſiam conſecraſſe Tononii, eamque Deo dicaſſe in honorem S. Franciſci, & memorati B. Amedei: *Anno Dominicæ Incarnationis* 1617. *die* 9. *menſis Julii Reverendiſs. Dominus Franciſcus de Sales Epiſcopus Gebennenſis conſecravit eccleſiam Fratrum Capuccinorum Tononii, dicavitque B. Franciſco, & B. Amedeo; eodemque die duo altaria conſecravit, & dicavit B. Mariæ Conceptionis, ac B. Carolo, in quibus Reliquias condidit BB. Martyrum Legionis Thebæorum, ac decem millium Martyrum, & ſpongiam aſperſam ſanguine S. Caroli: præſentibus R. P. Franciſco Camberienſi Commiſſario Generali provinciæ Miſſionis, & R. P. Dominico Guardiano Conventus Tononii.*

§. XV.

De Servo Dei SIMONE de LIPNICA Sacerdote Ordinis Minorum S. Franciſci de Obſervantia.

DECRETUM.

Cracovien. Beatificationis & Canonizationis Venerabilis Servi Dei Simonis de Lipnica Sacerdotis Ordinis Minorum S. Franciſci de Obſervantia.

48 *CUm ſacrorum rituum Congregatio habita die* 22. *Maji* 1683. *proponente Eminentiſſ. & Reverendiſſ. Domino Cardinali Pamphilio Ponente cauſæ præfati Servi Dei Simonis de Lipnica, cenſuerit, ex proceſſibus auctoritate*

tate ordinaria confectis, & in eadem ſacra Congregatione diſcuſſis ſuper ſanctitate vitæ, virtutibus, & miraculis, & ſama dicti Servi Dei talia reſultare, ex quibus ſit locus introductioni cauſæ, & ſignaturæ Commiſſionis, ſi Sanctiſſimo Domino noſtro viſum ſuerit; prout Sanctitas ſua ſub die 22. Junii ejuſdem anni 1683. annuens ſignavit hujuſmodi Commiſſionem introductionis cauſæ Beatificationis & Canonizationis prædicti Servi Dei Simonis directam eidem ſacræ Congregationi cum ſacultate in primis & ante omnia diſcutiendi proceſſum auctoritate ordinaria confectum cum ſententia ſubſecuta ſuper cultu immemorabili, & caſu excepto &c. ſi ſit legitime conſectus; ſin minus, ad novam legitimam illius conſectionem deveniendi: nunc vero, propoſito per eumdem Eminentiſſ. Dominum Cardinalem Pamphilium noviter deputatum in Ponentem dubio concordato prius cum Reverendiſſ. Domino Fidei Promotore, An ſententia Judicis ſubdelegati ſuper cultu immemorabili, & caſu excepto &c. lata ſit confirmanda in caſu & ad effectum, de quo agitur, in cauſa prædicti Servi Dei; eadem ſacra Congregatio, diſcuſſo præſato dubio, & audito Reverendiſſ. Fidei Promotore in voce & in ſcriptis, cenſuit, ſententiam eſſe confirmandam, & conſtare de cultu immemorabili, & caſu excepto &c. prædicti Servi Dei, ſi Sanctiſſimo Domino noſtro placuerit. Die 10. Februarii 1685.

Et, facta de prædictis Sanctiſſimo relatione, Sanctitas ſua (Innocentius ſcilicet XI.) *benigne annuit, die 24. Februarii 1685.*

49 Obiit hic Dei Servus anno 1482. ſtatim autem initium datum eſt ipſius cultui. Innocentius enim Papa VIII. in ſuis litteris expeditis in ſorma Brevis anno 1487. conceſſit, ut ejus corpus de Choro eccleſiæ, in quo ſepultum jacebat, ad alium ejuſdem eccleſiæ locum transferretur, eo quia tantus erat ad primum illum tumulum populi concurſus, ut Canonicarum Horarum recitatio perturbaretur. En verba Brevis Innocentii VIII.

Innocentius Papa VIII. Dilectis Filiis Vicario & Fratribus Ordinis Minorum de Obſervantia regni Poloniæ pro tempore exiſtentibus; ſalutem & Apoſtolicam benedictionem. Sacræ veſtræ Religionis, ſub qua devotum & ſedulum exhibetis Domino ſamulatum, promeretur honeſtas, ut votis veſtris, illis præſertim, per quæ Divinus cultus augeri, & Fidei Chriſtianæ religio propagari valeat, ſavorabiliter annuamus. Veſtris igitur ſupplicationibus inclinati, ut corpus Fratris veſtri Patris Simonis Lipnici miraculis coruſcantis, in Choro eccleſiæ Conventus veſtri ſepultum, propter quod, concurrente multitudine Chriſtifidelium utriuſque ſexus ad dictam eccleſiam pro implorandis Divinis auxiliis interceſſione prædicti Patris ſepulti de diverſis partibus confluentium, in Horis Canonicis recitandis non modicum, ſicut accepimus, recipitis detrimentum, & devotiones veſtræ minuuntur; de Choro eccleſiæ hujuſmodi, in quo ſepultum jacet, ad alium locum eccleſiæ ejuſdem decentius & convenientius noctis tempore, vel alias clandeſtine abſque pœnarum vel cenſurarum Eccleſiaſticarum incurſu transferre, & in loco decenti ac honeſto, ſicut præfertur, reponere poſſitis, tenore præſentium licentiam elargimur: Non obſtantibus quibuſcumque aliis ordinationibus in contrarium ſa-

centibus. *Datum Romæ apud S. Petrum ſub anulo Piſcatoris* 12. *Julii anno Domini* 1487. *Pontificatus noſtri anno III.*

50 Porro, præter quaſdam antiquas hiſtorias manuſcriptas in proceſſum ſuper cultu immemorabili hujus Dei Servi compulſatas, meminerunt ejuſdem virtutum atque miraculorum Franciſcus Gonzaga *de origine Seraphicæ Religionis*, Bernardinus Vaporius Cantor eccleſiæ Cathedralis Cracovienſis *in chronicis typis impreſſis anno* 1548. Mathias Miechovita Canonicus Cracovienſis *in ſuis chronicis*, Martinus Cromerus Epiſcopus VVarmienſis *in ſuis hiſtoriis*, Mathias Oxoſtorus *in chronicis Polono idiomate exaratis de regno Poloniæ, & Statu Lithuaniæ*, & Martinus Bielſiki *in chronicis Polono pariter ſermone compoſitis, & formis impreſsis anno* 1597. qui Lutherana licet hæreſi infectus, ita nihilominus de Servo Dei Simone locutus eſt: *Anno Domini milleſimo quadringenteſimo octuageſimo primo graſſabatur atrox peſtis Polonia ubique, quæ etiam durabat anno ſequenti. Originem ab Hungaris ſumpſerat. Secundo anno peſtis obiit Simon de Lipnica Ordinis Bernardinici, vir optimæ vitæ. Inde pro Sancto habetur, & fiunt miracula ad ejus ſepulcrum.*

§. XVI.

De Beato PETRO ARMENGOL Religioſo Profeſſo Ordinis Beatæ Mariæ de Mercede Redemptionis Captivorum.

Confirmatio decreti ſacræ Congregationis per litteras in forma Brevis ſan. mem. Innocentii XI. cultum B. Petri immemorabilem approbantes.

INNOCENTIUS PAPA XI.

Ad futuram rei memoriam.

51 N*Uper in cauſa Tarraconenſi Canonizationis B. Petri Armengol Sacerdotis ac Religioſi Profeſsi Ordinis Fratrum B. Mariæ de Mercede Redemptionis Captivorum ad ſupplicationem dilecti Filii Ferdinandi de Caruajal & Ribera Vicarii & Procuratoris Generalis ejuſdem Ordinis a Congregatione venerabilium Fratrum noſtrorum S. R. E. Cardinalium ſacris ritibus præpoſitorum emanavit decretum tenoris, qui ſequitur, videlicet:*

Cum alias ſub annum 1675. *ſupplicante R. P. M. Fr. Mathia de Cardona Vicario & Procuratore Generali præfati Ordinis, cauſa antedicti B. Petri Armengol ad relationem Eminentiſs. & Reverendiſs. Domini Cardinalis de Portocarrero Ponentis ter fuerit propoſita ſuper confirmatione ſententiæ latæ a Reverendiſs. Archiepiſcopo Tarraconenſi Judice a ſacrorum rituum Congregatione delegato circa cultum ab immemorabili tempore eidem Beato exhibitum, & caſum exceptum a decretis fel. record. Urbani VIII. in Congregatione ſanctiſsimæ Inquiſitionis editis: ob graves difficultates a Reverendiſs. Domino Promotore Fidei excitatas, & defectu ſufficientis & legitimæ probationis dilata fuit reſolutio, ea etiam*

mente

mente in poſtrema ex dictis tribus propoſitionibus, ut in poſterum amplius poſtulationes non audirentur.

Verum ad enixas preces R. P. M. Fr. Ferdinandi de Caruajal & Ribera Vicarii & Procuratoris Generalis ejuſdem Ordinis exhibentis antiquiſsima documenta comprobantia cultum per centum & plures annos ante præſata decreta in præteritis propoſitionibus deducta die 2. Novembris anni 1648. conceſſa fuit nova audientia; & die 27. Januarii anni 1685. referente Eminentiſs. & Reverendiſs. Domino Cardinali Azzolino in Ponentem loco dicti Eminentiſs. de Portocarrero Archiepiſcopi Toletani ſubrogato, conceſſa fuerunt litteræ compulſoriales pro civitate & diœceſi Tarraconenſi directæ illius Reverendiſs. Archiepiſcopo, & litteræ particulares pro aliis locis eorumdem Reverendiſs. Epiſcopis, hiſque legitime impeditis, illorum Vicariis Generalibus; quarum vigore conſtructis quinque proceſſibus, nimirum Tarraconenſi, Valentino, Gerundenſi, Guadicenſi, & Barcinonenſi, ſacræque Congregationi præſentatis & rite apertis, ad ſupplicationem R. P. M. Fr. Ferdinandi de Caruajal & Ribera propoſitum per dictum Eminentiſs. & Reverendiſs. Cardinalem Azzolinum fuit dubium, An conſtet de cultu immemorabili, & caſu excepto a decretis fel. record. Urbani VIII. ad effectum, de quo agitur. Eoque attente diſcuſſo, atque audito ſcriptis & ore tenus Reverendiſs. Promotore Fidei, ſacra Congregatio unanimi voto cenſuit & declaravit, conſtare de cultu immemorabili, & caſu excepto, ſi Sanctiſsimo Domino noſtro placuerit. Die 23. Martii 1686.

Et, facta de prædictis Sanctiſsimo relatione, Sanctitas ſua benigne annuit, die 28. Martii 1686.

Cum autem, ſicut præfatus Ferdinandus Procurator Generalis Nobis ſubinde exponi fecit, ipſe decretum hujuſmodi, quo firmius ſubſiſtat, Apoſtolicæ confirmationis noſtræ patrocinio communiri plurimum deſideret; Nos ipſum Ferdinandum Procuratorem Generalem ſpecialibus favoribus & gratiis proſequi volentes, & a quibuſvis excommunicationis, ſuſpenſionis, & interdicti, aliiſque Eccleſiaſticis ſententiis, cenſuris & pœnis a jure vel ab homine quavis occaſione vel cauſa latis, ſi quibus quomodolibet innodatus exiſtit, ad effectum præſentium conſequendum, harum ſerie abſolventes & abſolutum fore cenſentes, ſupplicationibus ejus nomine Nobis ſuper hoc humiliter porrectis inclinati, decretum præinſertum auctoritate Apoſtolica tenore præſentium approbamus, & confirmamus, illique inviolabilis Apoſtolicæ firmitatis robur adjicimus; ſalva tamen in præmiſsis auctoritate memoratæ Congregationis Cardinalium.

Decernentes, eaſdem præſentes litteras ſemper firmas validas & efficaces exiſtere, & fore, ſuoſque plenarios & integros effectus ſortiri et obtinere, ac illis, ad quos ſpectat et pro tempore ſpectabit, pleniſsime ſuffragari; ſicque in præmiſſis per quoſcumque Judices ordinarios, et delegatos, etiam cauſarum palatii Apoſtolici Auditores judicari et definiri debere; ac irritum et inane, ſi ſecus ſuper his a quoquam quavis auctoritate ſcienter vel ignoranter contigerit attentari: Non obſtantibus Conſtitutionibus, et ordinationibus Apoſtolicis, ceteriſque contrariis quibuſcumque.

Volumus autem, ut earumdem præſentium litterarum tranſumptis ſeu exemplis, etiam impreſsis, manu alicujus Notarii publici ſubſcriptis, et ſigillo perſonæ in Eccleſiaſtica dignitate conſtitutæ munitis eadem prorſus fides ubique habeatur, quæ ipſis præſentibus haberetur, ſi forent exhibitæ vel oſtenſæ &c.

52 Difficultates autem, quarum mentio fit in decreto ſacræ Congregationis, præcipue circa id verſabantur, quod teſtes de immemorabili deponentes minime ſufficiebant ad cultus præſtationem probandam ſpatio centum annorum ante decreta, juxta ea, quæ in ſuperioribus dicta ſunt: cumque eapropter cauſa diu ſiluiſſet, repertis interea antiquiſſimis documentis a centum & pluribus annis ante decreta, confecti poſtea ſuere nonnulli proceſſus *compulſoriales* auctoritate Apoſtolica; & dependendo a monumentis hiſce repertis, declaratum denique fuit, conſtare de cultu immemorabili B. Petri Armengol.

53 Obiit autem ipſe anno 1304. die 27. Aprilis, & colitur non uti Confeſſor, ſed tanquam Martyr. Cum enim pro redimendis captivis ſe in pignus dediſſet, quoniam ſtatuta die pacta merces non adſuit, Mahumeticæ ſuperſtitionis contemptor habitus, & in ligno ſuſpenſus eſt: quanquam ſane ope Beatiſſimæ Virginis e ſuſpendio ipſo, ubi nonnullis diebus permanſerat, liberatus; quod collum præ ſupplicio obtortum, faciemque ſqualore marcidam, quoad vixit, haberet: gravi tandem morbo correptus, & ſacra *Synaxi* munitus e vita diſceſſit.

54 Meminerunt porro hujus Beati Petrus de Ziiar, qui ſcripſit anno 1444. relatus autem fuit *in hiſtoria generali Ordinis B. Mariæ de Mercede Redemptionis Captivorum* Ildefonſi Remon, Raphael Volaterranus *lib.21. anthropologiæ*, Franciſcus Zumel *poſt Conſtitutiones Ordinis B. Mariæ de Mercede typis impreſſas Salamanticæ anno* 1588. Vincentius Demenech Ordinis Prædicatorum *in hiſtoria generali Sanctorum Catalauniæ*, Philippus Guimera *in hiſtoria B. Mariæ de Mercede*, Stephanus de Corbera *in vita Servæ Dei Mariæ de Cervellon*, aliique collecti inter eruditiſſima reſponſa jam edita a bon. mem. R. P. D. Fatinello, qui ſcripſit in hac cauſa tanquam Advocatus pro cultu immemorabili.

§. XVII.

De Beato ANTONIO a STRONCONIO Laico Profeſſo Ordinis Minorum Obſervantium S. Franciſci.

DECRETUM.

Aſſiſien. Canonizationis B. Antonii a Stronconio Laici Profeſſi Ordinis Minorum Obſervantium S. Franciſci.

55 *IN cauſa Canonizationis prædicti Beati Antonii in oppido Stronconii Narnien. diœceſis anno* 1381. *ex piis genitoribus Ludovico, & Iſabella antiqua & nobilis familiæ de Vicis (ut traditur) nati, qui Ordinem prædictum S. Fran-*

S. Franciſci in duodecimo ætatis profeſſus fuit, tandem ſignis & opinione ſanctitatis obiit die 7. Februarii 1461. ætatis ſuæ 80. apud Conventum S. Damiani prope Aſſiſium, ubi ejus corpus aſſervatur: percrebreſcente in dies illius fama ſanctitatis, fabricati ſuerunt auctoritate ordinaria proceſſus ſuper ſanctitate vitæ, virtutibus, & miraculis, cultuque immemorabili; quibus ad ſacrorum rituum Congregationem delatis, & pro parte P. Fr. Cherubini de Spoleto Sacerdotis Profeſſi Strictioris Obſervantiæ prædicti Ordinis & provinciæ S. Franciſci Definitoris hujuſmodi cauſæ Procuratoris legitime conſtituti ex conceſſione ipſius ſacræ Congregationis habitæ die 20. Martii 1683. & 17. Junii 1684. annuente Sanctiſſimo, ſervatis ſervandis, apertis; & ſucceſſive dicto anno 1683. die 5. Aprilis, & 22. Maji deputato Eminentiſſ. & Reverendiſſ. Domino Cardinali Capiſucco in Ponentem, ad effectum referendi contenta in dictis proceſſibus in ſacra Congregatione ordinaria pro admittenda & ſignanda Commiſſione introductionis cauſæ, non obſtante decreto decennii &c. Sub die itaque 28. Junii 1685. ad ſæpius renovatas poſtulationes Magni Ducis Etruriæ, Ducis & Reipublicæ Januenſium, Præſulum, & Cleri civitatum Aſſiſii, Interamnæ, Narniæ, & Spoleti, aliorumque Magnatum &c. propoſito ac diſcuſſo dubio, An ſit admittenda & ſignanda hujuſmodi Commiſſio; eadem ſacra Congregatio, referente eodem Eminentiſſ. Capiſucco, & audito Reverendiſſ. Fidei Promotore, cenſuit, Commiſſionem poſſe admitti & ſignari, ſi Sanctiſſimo Domino noſtro placuerit; prout Sanctitas ſua Innocentius Papa XI. die 7. Septembris ejuſdem anni benigne annuit & ſignavit. Cum autem ex prædictis proceſſibus appareat, Reverendiſſ. Juſtinianum Epiſcopum Aſſiſien. dum vixit, pronuntiaſſe per ſententiam definitivam, conſtare de cultu ſupra centum annos exhibito dicto Beato ante decreta Urbani VIII. ſcientibus & tolerantibus Ordinariis prædeceſſoribus, cauſamque proinde verſari in caſu excepto a decretis prædictis in Congregatione ſanctiſſimæ Inquiſitionis ſuper non cultu editis, neque iſtis eſſe contraventum; & cum contingat modo dubitari, an talis ſententia veniat confirmanda: ideo per eumdem Eminentiſſ. Dominum Cardinalem Capiſuccum propoſitum fuit dubium, An ſententia bon. mem. Reverendiſſ. Juſtiniani olim Epiſcopi Aſſiſien. ſuper cultu immemorabili, & caſu excepto a prædictis decretis fel. record. Urbani VIII. lata ſit confirmanda, vel infirmanda in caſu & ad effectum, de quo agitur in cauſa Canonizationis prædicti Beati. Et eadem ſacrorum rituum Congregatio, diſcuſſo ſupradicto dubio, et audito pariter Reverendiſſ. Fidei Promotore in voce & in ſcriptis, cenſuit, prædictam ſententiam eſſe confirmandam, ſi eidem Sanctiſſimo Domino viſum fuerit. Hac die 14. Junii 1687.

Et, facta de prædictis Sanctiſſimo relatione, Sanctitas ſua (id eſt, antea memoratus Innocentius Papa XI.) *benigne annuit, die 28. ejuſdem menſis Junii, & anni 1687.*

56 Deceſſit itaque B. Antonius a Stronconio anno 1461. Ad ejus autem tumulum prodigium patratum fertur anno 1469. uti deſumere eſt ex inſtrumento Polydori Serantonii publici Imperiali auctoritate Notarii & Judicis ordinarii, cujus hæc ſunt verba:

Digitized by Google

Anno Dominicæ Incarnationis milleſimo quadringenteſimo ſexageſimo nono, indictione ſecunda, Paulo Pontifice II. viii. idus Februarii.

Conſtituit immortalis rerum omnium opiſex Deus, cui ſervire regnare eſt, & qui pro bonis meliora nobis, & pro terrenis æterna retribuit, ut feliciſſimæ Beatorum animæ, qui Deum ipſum totis viribus complectuntur & colunt, digniſſimis in terra meritis & honore venerentur; ut, quos cæleſtium dona bonorum non invitent, eos ad bene beateque vivendum terrenæ ſaltem mortalium laudes hortentur, & ornamenta compellant. Ita, quæ de glorioſiſſimo Divi Franciſci milite Antonio, ejuſque virtutibus ipſe perceperim rogatus, eo libentius litteris commendavi, ut & immortalis Dei pretioſa in ſuis Sanctis miracula facilius cognoſcantur, & juniores toto, quæ Deo grata ſunt, pectore magis magiſque ſectentur & cupiant. Evenit namque, ut quidam Antonius oppido Stronconio natus, poſtquam falſas mundi hujus illecebras fugiens diu ſub Franciſci Religione ſanctiſſime militaſſet, tandem fato functus moreretur: cujus corpus quod hac ſanctiſſima Damiani eccleſia ſita extra muros civitatis Aſſiſii ſubterraneo ſepulcro perhumatum eſſet, ut ejus beatitudo viri apud omnes clarius emicaret, ecce factum eſt, jubente Deo, quod quidam Liberator Jacobi de Hiſpello civis Aſſiſinas ſeptem annos natus, dum eodem Damiani templo die Dominico Veſperis intereſſet, fulgentiſſimum quaſi ardentis faculæ lumen ex interquadratis lapidibus, quibus Antonii ſepulcrum occluſum erat, exire perſpexit. Ibi tum puella erat, quæ tertium vix impleverat annum. Hæc puerili ſimplicitate, ut aſſolet, propius ad lumen accedens loco pedem ſuperimponit, unde luminis ſplendor emicabat: quo ſuperimpoſito, ignis tunc ceſſabat, & amoto, rurſus effulgebat. Quam luminis, pediſque viciſſitudinem ut crebro Liberator inſpexit, miraculo tandem exterritus domum tremebundus adivit, & Peregrinæ matri, quæ viderat, apertius enarravit. Quæ omnia idem Liberator anno quaſi ſeptimo poſt venerabilibus viris Fr. Jacobo de Marchia, Fr. Hieronymo de Tuderti S. Damiani Guardiano, Fr. Franciſco de Vercellis, Fr. Danieli de Tuderti, Fr. Antonio de Forojulio, Fr. Gabrieli de Montone, Fr. Bartholomæo de Aſſiſio, Fr. Ludovico de Fulginio omnibus ſub Divi Franciſci Religione Confratribus coram exiſtentibus, ut ſcripta ſunt, me audiente, dixit & affirmavit. Aſſeruerunt item Fr. Hieronymus de Tuderti Guardianus prædictus, & Fr. Bartholomæus bonæ mentis homines, quod quaſi anno poſt Fr. Antonii obitum, dum Confratres de ejus oſſibus effodiendis, ut eminentiori quodam tumulo dignius concluderentur, Fr. Jacobum de Marchia ſummæ venerationis virum ſæpe conſulerent, eorum ille diu obſtitit voluntatibus; tandem eorum (Divino ſorte inſpiratus lumine) precibus annuente, ejus ſepulcrum reſerantes integerrimum Beati hominis corpus extraxerunt, in cujus obverſa dextera pulcherrimam vividæ carnis roſam inſpexerunt; quam ut Fr. Jacobus vidit, ad Fratres converſus inquit: Signum Dei eſt: &, flexis genibus, ſuaviſſima commixta lacrymis oſcula pedibus infixit, &, ut hoc, quod vides, ſepulcro conderetur, operam impendit, in quo Deo gratus ſine fine in pace requieſcit. A. M.

Et ego Polydorus Ludovici Serantonii de Aſſiſio publicus Imperiali auctoritate Notarius & Judex ordinarius prædictis omnibus & ſingulis interfui & præſens fui,

ſui, eaque rogatus ſcribere ſcripſi & publicavi, & aliis occupatus per alium mihi fidum ſcribere ſeci, & ſignum meum appoſui conſuetum.

57 Porro præter vitam B. Antonii, quæ jam Italico ſermone deſcripta fuit a Ludovico Jacobillo Fulginate, in Latinum vero translata extat apud Bollandianos *ad diem 7. Februarii tom.* 2. Rodulphus quoque Epiſcopus Senogallienſis *in ſuis hiſtoriis*, Franciſcus Gonzaga *de origine Seraphicæ Religionis*, Marcus Ulyſſiponenſis *part. 3. chronic. Fratr. Minor.* Bzovius *ad an. 1471. num.36.* VVadingus *in annalib. Minor. tom.* 13. Benedictuſque Mazara in opere, cui titulus, *Leggendario Franceſcano*, latiſſime de vita & miraculis Beati ejuſdem egerunt.

58 Veruntamen præcipuum ejus rei momentum conſtituendum eſſe videtur in hiſtoria Patris Oddi, quæ *Franciſchina* communiter nuncupatur, necnon in chronicis Mariani a Florentia; quippe cum Oddus floruerit circiter annum 1472. Marianus autem circiter 1513. & plura in utriuſque citato opere enarrentur de Beato eodem Antonio a Stronconio. Enimvero, quod attinet ad hiſtoriam vulgo *Franciſchinam*, hæc habentur apud VVadingum *ad an. 1474. num. 14. tom. 14. Ad hunc annum abſolvit ſuam hiſtoriam ſub titulo*, SPECULI ORDINIS, *quam* Franciſchinam *communiter nuncupant, Jacobus Oddo Peruſinus; qui plano & ſincero ſtylo ſub duodecim capitibus ſeu titulis vitas & Acta præcipuorum Ordinis virorum virtute, doctrina, dignitate uſque ad ſua tempora illuſtrium rudi ſermone Italico perſtrinxit. Pauca reperiuntur hujus libri exemplaria: unum habetur ad S. Mariæ de Angelis Aſſiſii, quod legunt Fratres inter reficiendum; aliud ego accepi ex Conventu Montis Peruſini.* Præterquamquod nuper memoratus Ludovicus Jacobillus *in ſua Bibliotheca Umbriæ* ſic de hiſtoria ipſa Franciſchina loquitur: *Jacobus Oddus ſive de Oddis Peruſinus Ordinis Minorum ſcripſit Speculum Ordinis Minorum, vulgo* LA FRANCESCHINA, *materna lingua aſſervatum in Conventu S. Mariæ Angelorum extra Aſſiſium, & Conventu S. Franciſci Montis Peruſiæ. Floruit anno* 1472. Ad Marianum autem Florentinum quod ſpectat, cujus hiſtoriæ autographum aſſervatur in archivo Patrum S. Iſidori de Urbe, VVadingus pariter *in ſyllabo Scriptorum Ord. Minor.* inquit, hiſtoriam eamdem eſſe fide dignam: *Hiſtoriam a Religionis exordiis ad ſua uſque tempora rudi quidem ſtylo, ſed fida narratione deduxit &c. Autographum penes me eſt, magnoque fuit adjumento annalibus ſcribendis.*

§. XVIII.

Digitized by Google

§. XVIII.

De Beata CHUNEGUNDE Regina Poloniæ.

DECRETUM.

Cracovien. Canonizationis Beatæ Chunegundis Reginæ Poloniæ Ordinis S. Claræ.

59 P*Ropoſito in Congregatione ſacrorum rituum ab Eminentiſs. & Reverendiſs. Domino Cardinali Caſanate dubio, An ſententia lata per Reverendiſs. Epiſcopum Laodicenſem Suffraganeum Reverendiſs. Epiſcopi Cracovien. ſuper cultu ab immemorabili exhibito dictæ B. Chunegundi, & caſu excepto a decretis juſſu ſan. mem. Urbani VIII. ſuper non cultu editis &c. eadem ſacra Congregatio, inſtante Patre Magiſtro Balthaſſare Milatio de Naro Regente Collegii S. Bonaventuræ in Conventu SS. Apoſtolorum de Urbe, uti Procuratore Monialium S. Claræ, ac totius provinciæ Poloniæ ſuæ Religionis Minorum Conventualium Poſtulatore hujuſmodi cauſæ, cenſuit, prædictam ſententiam eſſe confirmandam &c. Die* 10. *Junii* 1690.

Et, facto de prædictis verbo cum Sanctiſſimo per me Secretarium, Sanctitas ſua (Alexander videlicet VIII.) *benigne annuit, die* 11. *ejuſdem menſis & anni*.

60 Mortua eſt hæc Beata anno 1292. Religioſus autem quidam Franciſcanus circa annum 1401. ejus vitam conſcripſit, cujus autographum conſervatur in archivo Patrum Conventualium Saldecenſium. Joannes quoque Hugoſſius, qui & Longinus appellatur, Canonicus Cracovienſis & Archiepiſcopus electus Leopolienſis conſimilem Beatæ vitam exaravit anno 1474. eamque dono dedit monaſterio Sanctimonialium Ordinis S. Claræ Saldecenſi, ubi adhuc autographum extat. Atque utraque hæc vita compulſata fuit in proceſſum ſuper cultu illius immemorabili, necnon relata in cauſæ ejuſdem ſummario.

61 Communis porro eſt de eadem Beata Hiſtoricorum aſſertio, quod nupta fuerit Boleslao Cracovienſi Duci, quodque illibatam virginitatem in matrimonio ad quadraginta annos producto ſervaverit. Ita enim Miecovius *lib.* 3. *chronic. regni Poloniæ cap.* 37. Pomer *de orig. & rebus geſtis Poloniæ lib.* 8. *pag.* 141. Nidanus *hiſtor. Polon. tom.* 2. *lib.* 3. *cap.* 38. Nerbutus *hiſtor. Polon. lib.* 7. *cap.* 2. *pag.* 114. Sarnicius *in annalibus Poloniæ lib.* 6. *fol.* 276. Alexander Guagninus *in chronic. Sarmat. Europ. pag.* 59. Sed & plura de Beata ipſa Chunegunde legere eſt apud Raynaldum *ad an.* 1239. *num.* 68. & 69. *ad an.* 1266. *num.* 40. *atque ad an.* 1290. *num.* 39. & 1292. *num.* 22. VVadingum *ad an.* 1333. Spondanum *ad an.* 1239. *num.* 19. Bzovium *ad eumdem annum num.* 13. necnon apud Bollandianos *ad diem* 24. *Julii tom.* 5. Quamobrem Synodus provincialis celebrata Cracoviæ anno 1634. ſupplices preces adhibuit ſanctæ Sedi pro Canonizatione Beatæ ejuſdem Chunegundis: *Supplicat Synodus ſanctæ Sedi Apoſtolicæ, ut negotium Canonizationis BB. Stani-*

ſlai

ſlai Koſtkæ Societatis Jeſu, Chunegundis, & Ladislai Ordinis S. Franciſci, necnon Joſaphat Epiſcopi, Vincentii Kadcubek, Joannis Cantii Profeſſoris Academiæ Cracovienſis ſua Sanctitas commendatum habeat, ac, priuſquam ſolemnitas ea perficiatur, Miſſæ ſacrificium cum Horis Canonicis, præſertim de B. Cantio, & Koſtka, in eccleſiis regni celebrari concedat.

§. XIX.

De Beata MARIA de SOCOS Moniali Profeſſa Ordinem B. Mariæ de Mercede Redemptionis Captivorum.

DECRETUM.

Barcinonen. Canonizationis Beatæ Mariæ de Socos Monialis Profeſſæ Ordinis B. Mariæ de Mercede Redemptionis Captivorum.

62 *Propoſito in Congregatione ordinaria ſacrorum rituum per Eminentiſs. & Reverendiſs. Dominum Cardinalem Caſanate Ponentem dubio, An conſtet de cultu immemorabili præſtito dictæ B. Mariæ de Socos, & an ſententia ſuper eo lata a Vicario Generali Barcinonen. Judice a præfata ſacra Congregatione delegato ſit confirmanda in caſu & ad effectum, de quo agitur; eadem ſacra Congregatio, audito Reverendiſs. Archiepiſcopo Myrenſi Fidei Promotore tam in voce quam in ſcriptis, inſtante R. P. Magiſtro Fr. Martino Salvatore Gilaberte Vicario & Procuratore Generali prædicti Ordinis B. Mariæ de Mercede hujuſmodi cauſæ Poſtulatore, cenſuit, conſtare de cultu immemorabili, & ſententiam prædicti Vicarii Generalis Barcinonenſis eſſe confirmandam, ſi Sanctiſſimo Domino noſtro placuerit. Die 9. Februarii 1692.*

Et, facta de prædictis Sanctiſſimo Domino noſtro Innocentio Papæ XII. per me Secretarium relatione, Sanctitas ſua annuit, die 13. ejuſdem menſis Februarii 1692.

63 Evenit hujus Beatæ obitus anno ſalutis 1290. ejuſque meminerunt Franciſcus Zumel *poſt Conſtitutiones Ordinis B. Mariæ de Mercede pag.* 81. Philippus Guimera *in hiſtoriis Ordinis B. Mariæ de Mercede pag.* 57. Alphonſus Remon *tom.* 1. *hiſtor. general. Ordinis B. Mariæ de Mercede pag.* 200. Bernardus de Vargas *in chronic. ejuſdem Ordinis pag.* 112. *De Socos* autem non eſt familiæ nomen (Beata enim hæc erat ex gente *de Cervellon*, ſive, ut Itali pronuntiant, *Serbelloni*,) ſed, ſi latine loquamur, idem ſignificat, ac *de ſubſidio*, ſeu *mercede*. Geſta porro ejus fuſe recenſentur in lectionibus propriis, quæ in ejuſdem Officio recitantur, de quibus alibi: quin etiam, præter Auctores ſupra indicatos, ipſius vita conſcripta fuit a quodam Canonico Regulari S. Auguſtini anno 1323. & non multo poſt etiam a Fr. Joanne de Laes Ordinis B. Mariæ de Mercede Redemptionis Captivorum; quæ poſt ſerium examen approbari meruit in duobus Generalibus *Capitulis* Fratrum ejuſdem Ordinis. Quæ monumenta in proceſſum compulſata fuere confectum ſuper Mariæ cultu immemorabili, eorumque authentica extant Ro-

mæ in archivo Conventus S. Hadriani. Denique poſtremus omnium hujus Beatæ vitam ſcripſit, & edidit anno 1629. Stephanus de Corbera.

§. XX.

De Beata JOANNA filia Alphonſi V. Regis Luſitaniæ, Religioſa Ordinis S. Dominici, cognomento *Sancta Princeps*.

LITTERÆ APOSTOLICÆ
in forma Brevis Innocentii Papæ XII.

INNOCENTIUS PAPA XII.
Ad futuram rei memoriam.

64 *SAcroſancti Apoſtolatus cura, quam inſcrutabilis Divinæ ſapientiæ atque bonitatis altitudo humilitati noſtræ, meritis licet & viribus longe impari, imponere dignata eſt, Nos urget, ut piis Orthodoxorum Regum magno in Eccleſiam Dei meritorum fulgore conſpicuorum votis ad augendam in terris ſacrarum Virginum cum cœleſti Sponſo in beata æternitate regnantium, illarum præſertim, quæ in diebus peregrinationis ſuæ, tametſi in rerum humanarum ſublimitate poſitæ eſſent, non ſperarunt in lubrico divitiarum, ſed Divini Spiritus deprompteum infuſione Apoſtolicum conſilium ſecutæ cogitarunt, quæ ſunt Domini, ut eſſent ſanctæ corpore & ſpiritu, venerationem laudabiliter tendentibus ſavorabilem aſſenſum libentiſſime præbeamus. Cum itaque alias, videlicet die* 10. *Julii* 1688. *Congregatio venerabilium Fratrum noſtrorum S. R. E. Cardinalium ſacris ritibus præpoſitorum proceſſus ſuper ſanctitate vitæ & virtutibus B. Joannæ clar. mem. Alphonſi V. dum vixit, Portugalliæ & Algarbiorum Regis illuſtris natæ, ac Religioſæ Ordinis S. Dominici, cognomento* Sanctæ Principiſſæ, *die* 12. *Maji* 1490. *defunctæ auctoritate ordinaria confectos examinaverit; ac, Commiſſione introductionis cauſæ Beatificationis ſeu Canonizationis ejuſdem B. Joannæ admiſſa, eaque ſubinde a ſel. record. Innocentio Papa XI. prædeceſſore noſtro ſignata, in illius executione, vigore litterarum remiſſorialium, & compulſorialium, alii proceſſus in Conimbricen. Elboren. & Ulyſſiponen. reſpective civitatibus ſuper cultu immemorabili ipſi B. Joannæ præſtito, & caſu excepto a decretis recol. mem. Urbani Papæ VIII. prædeceſſoris pariter noſtri in Congregatione ſanctæ Inquiſitionis editis Apoſtolica auctoritate fabricati fuerint; ac venerabilis Frater modernus Epiſcopus Colymbrien. prædictæ Congregationis Cardinalium Judex delegatus ſuper eiſdem cultu immemorabili dictæ Beatæ Joannæ cum ſcientia & tolerantia Ordinariorum exhibito, necnon caſu, ut præfertur, excepto ſententiam protulerit; demum vero ad enixas preces chariſſimi in Chriſto Filii noſtri Petri Portugalliæ itidem & Algarbiorum Regis illuſtris, accedentibus etiam ſupplicationibus venerabilium Fratrum Epiſcoporum, necnon dilectorum Filiorum Religioſorum, Senatuum, Collegiorum, Academiarum, & Univerſitatum regni Luſitanici, & ad iteratas inſtantias dilecti pariter Filii Paulini Bernardini Fratris expreſſe Profeſſi Ordinis Prædicatorum,*

Digitized by Google

rum, in ſacra Theologia Magiſtri, cauſæ Beatificationis ſeu Canonizationis hujuſmodi Poſtulatoris in eadem Congregatione Cardinalium propoſito dubio, An ſententia ſupradicta eſſet confirmanda in caſu & ad effectum, de quo agebatur; relatiſque contentis in dictis proceſſibus, eiſque ſerio & diligenter diſcuſſis atque examinatis, dicta Congregatio Cardinalium, audito pariter in ſcriptis & in voce dilecto Filio Promotore Fidei, de cultu immemorabili conſtare, prædictamque ſententiam confirmandam eſſe, cenſuerit: Hinc eſt, quod Nos piis et devotis dicti Petri Regis ſupplicationibus Nobis ſuper hoc humiliter porrectis favorabiliter annuere cupientes, decretum a memorata Cardinalium Congregatione editum, ut præfertur, quod ſcilicet de cultu immemorabili dictæ B. Joannæ, & caſu excepto a decretis præfati Urbani prædeceſſoris conſtet, Apoſtolica auctoritate tenore præſentium confirmamus & approbamus, illique inviolabilis Apoſtolicæ firmitatis robur adjicimus; ſalva tamen ſemper in præmiſſis anctoritate præfatæ Congregationis Cardinalium: Decernentes, eaſdem præſentes litteras firmas validas et efficaces exiſtere et fore, ſuoſque plenarios et integros effectus ſortiri et obtinere, ac illis, ad quos ſpectat et ſpectabit in futurum, pleniſſime ſuffragari, et ab eis reſpective inviolabiliter obſervari; ſicque in præmiſſis per quoſcumque Judices ordinarios, et delegatos, etiam cauſarum palatii Apoſtolici Auditores, judicari et definiri debere; ac irritum et inane, ſi ſecus ſuper his a quoquam quavis auctoritate ſcienter vel ignoranter contigerit attentari; Non obſtantibus Conſtitutionibus et ordinationibus Apoſtolicis, ceteriſque contrariis quibuſcumque. Volumus autem, ut ipſarum præſentium litterarum tranſumptis ſeu exemplis, etiam impreſſis, manu alicujus Notarii publici ſubſcriptis, et ſigillo perſonæ in Eccleſiaſtica dignitate conſtitutæ munitis eadem prorſus fides in judicio et extra illud habeatur, quæ haberetur ipſis præſentibus, ſi forent exhibitæ vel oſtenſæ. Datum Romæ apud S. Mariam Majorem ſub anulo Piſcatoris die 4. Aprilis 1693. Pontificatus noſtri anno II.

65 Obiit igitur Beata hæc Joanna anno 1490, nec enim Hiſtorici tantum Ordinis Prædicatorum, ſed alii etiam ejus virtutes ac miracula enarrarunt. Ejuſdem ſcilicet vita conſcripta fuit a Nicolao Dias anno 1594. atque a Marcheſio. Item *in chronicis Patrum Ordinis Prædicatorum* Antonii Senenſis Luſitani, *in catalogo SS. Ordinis Prædicatorum typis impreſſo anno* 1604., *in hiſtoria generali Ordinis Prædicatorum* Joannis Lopez, *in hiſtoria S. Dominici* Ludovici Chazecas, & *in annalibus Eccleſiaſticis* Bzovii *ad an.* 1490. plura de ipſa referuntur. Sed & Joannes Bonifacius Bagatta Clericus Regularis Theatinus in ſuo libro inſcripto, *admiranda orbis Chriſtiani*, & Franciſcus Mendoza Societatis Jeſu *in libro ſermonum*, & Bollandiani *in prætermiſſis ad diem* 12. *Maji tom.* 3. de admirabilibus operibus hujus Beatæ ſermonem habuerunt.

66 Attamen celebrior Beatæ ejuſdem vita illa eſt, quam exaravit Soror Margarita Piveria Sanctæ ipſius Principis in cœnobio Anarienſi famula, utpote quæ inſerta fuit proceſſibus confectis ſuper Joannæ cultu immemorabili, ſicut & antiquioribus auctoritate ordinaria factis ſuper ejus virtutibus ac miraculis, & de cujus vitæ auctoritate juridicam ſententiam

tulit Joannes Epiſcopus Conimbricenſis die 28. Octobris anno 1627. ut ex proceſſibus allegatis colligere licet.

§. XXI.

De Servo Dei PETRO de PISIS *Beato* nuncupato, Congregationis Pauperum Eremitarum S. Hieronymi Inſtitutore.

DECRETUM.

Piſana Beatificationis ſeu Canonizationis Servi Dei Petri de Piſis Beati *nuncupati, Congregationis Pauperum Eremitarum S. Hieronymi Inſtitutoris.*

67 *Relato ab Eminentiſs. & Reverendiſs. Domino Cardinali Caſanate Ponente hujuſmodi cauſæ dicti Servi Dei Petri de Piſis* Beati *nuncupati, ac diſcuſſo in ſacrorum rituum Congregatione dubio, An conſtet de caſu excepto per indulta Apoſtolica in caſu & ad effectum, de quo agitur; eadem ſacra Congregatio, audito tam in ſcriptis quam in voce Reverendiſs. Archiepiſcopo Myrenſi Fidei Promotore, cenſuit, conſtare de caſu excepto, non autem ad effectum conceſſionis Officii & Miſſæ, ſi Sanctiſſimo Domino noſtro viſum fuerit. Die 5. Decembris* 1693.

Facta igitur deinde per me Secretarium verbo cum Sanctiſſimo, Sanctitas ſua (id eſt Innocentius XII.) *benigne annuit, die 9. ejuſdem menſis Decembris & anni* 1693.

68 Ideo verò huic decreto appoſita fuerunt verba, *non autem ad effectum conceſſionis Officii et Miſſæ*, quia Poſtulatores una cum petitione declarationis caſus excepti ſupplicabant ſacræ Congregationi pro conceſſione Officii & Miſſæ; quando, prout mos eſt, approbatio caſus excepti præcedere debebat Officii ac Miſſæ petitionem.

69 Occubuit B. Petrus anno 1435. Admirandæ autem & heroicæ ejus virtutes a pluribus Scriptoribus celebratæ fuerunt, cujuſmodi Paul. Morigia *lib.* 1. *de origine Religion. cap.* 41. Scipio Ammiratus *in lib. familiar. regni Neapol. part.* 2. Franciſcus Sanſovinus *lib.* 1. *familiar. Italiæ*, Thomas Garzon. *in lib. cui titulus : Piazza univerſale, pag.*52. Cæſar Capac. *hiſtor. lib.* 2. *fol.*371. Alphonſus de Caſarubias *in compend. privileg.* Silveſter Marolus *in mare oceano Religion. lib.* 5. Roderic. *quæſt. Regular. tom.* 1. *art.* 9. *quæſt.* 3. Tamburin. *de jure Abbat. tom.* 1. *diſput.* 17. *quæſt.* 1. Barboſ. *jur. Eccleſ. tom.*1. *cap.* 41. *num.* 148.

70 Ad hæc antiquior extat liber manuſcriptus non multo poſt obitum Beati, ubi per compendium una cum Congregationis Eremitarum S. Hieronymi fundatione Beati ejuſdem virtutes, dona ſupra naturam, & felix ipſa mors recenſentur. Autographum ejus aſſervatur in archivo Conventus S. Onuphrii de Urbe; necnon eadem de Beato hiſtoria inſerta fuit a Bollandianis *ad diem* 17. *Junii tom.*3.

71 Scri-

Digitized by Google

71 Scripta autem creditur hiſtoria hæc ipſa circiter annum 1500. uti recognoverunt Joannes Ciampinus Magiſter Brevium Gratiarum & Abbreviator, necnon Laurentius de Zacchagnis Vaticanæ bibliothecæ præfectus, qui tum erant antiquorum characterum peritiſſimi.

72 Indulta porro Apoſtolica, quibus decretum antea exſcriptum inhæſit, erant Brevia Pauli III. Gregorii XIII. S. Pii V. & Clementis VIII. quæ conjunctim cum quibuſdam antiquis Imaginibus viſa ſunt ſatis ad conſtituendum caſum exceptum ex Apoſtolicis indultis. Denique notandum, quod Beatus hic Petrus ſepultus utique fuit in civitate Venetiarum; veruntamen ignotus eſt adhuc peculiaris ſepulturæ locus.

§. XXII.

De Beata HOSANNA de ANDREASIIS Tertii Ordinis S. Dominici.

D E C R E T U M.

Mantuana Beatificationis & Canonizationis B. Hoſannæ de Andreaſiis Tertii Ordinis S. Dominici.

73 *PRopoſito ab Eminentiſs. & Reverendiſs. Domino Cardinali Coloredo Ponente hujuſmodi cauſæ Beatificationis ſeu Canonizationis dictæ B. Hoſannæ dubio, An conſtet de cultu ab immemorabili tempore dictæ Beatæ Apoſtolicæ Sedis auctoritate præſtito, ſeu de caſu excepto a decretis generalibus fel. record. Urbani VIII. & an ſententia ſuper eo lata per Eminentiſs. Dominum Cardinalem Urbis Vicarium ſit confirmanda in caſu &c. eadem ſacra Congregatio, audito prius tam in ſcriptis quam in voce Reverendiſs. Archiepiſcopo Myrenſi Fidei Promotore, cenſuit, conſtare de caſu excepto, & ſententiam prædictam eſſe confirmandam, ſi Sanctiſſimo Domino noſtro viſum fuerit. Die* 20. *Novembris* 1694.

Facta igitur deinde Sanctiſſimo Domino noſtro de prædictis per me Secretarium relatione, Sanctitas ſua (hoc eſt Innocentius XII.) *benigne annuit, die* 27. *ejuſdem menſis Novembris & anni* 1694.

74 Obiit hæc Beata anno 1505. Pater autem Franciſcus a Ferraria ejus vitam conſcripſit, ut & Marcheſius, qui eam inſeruit diario Dominicano *ad diem* 18. *Junii*; *ad quam quoque diem* plura de Beata ipſa habentur apud Bollandianos.

75 Plura item præceſſerunt indulta, in quorum ſequelam declaratum fuit a ſacrorum rituum Congregatione, conſtare de caſu excepto; primum vero eſt Leonis X. in hæc verba.

L E O P A P A X.

76 *DIlecti Filii; ſalutem & Apoſtolicam benedictionem. Ex relatione dilectæ in Chriſto Filiæ nobilis mulieris Iſabellæ Eſtenſis de Gonzaga Mantuæ Marchioniſſæ; ac etiam alias ad aures noſtras pervenit, quod quondam Hoſanna Virgo de Andreaſiis civis Mantuana, dum in humanis ageret, a pueritia uſque ad*

Digitized by Google

ad annos quinquaginta ſex ætatis ſuæ innocentiſſimam religioſiſſimam & devotam in omni probitate & ſanctitate vitam ita duxit, ut non ſolum civibus incolis Mantuanis, verum & quamplurimis forenſibus tam Eccleſiaſticis quam ſæcularibus illuc ſe conferentibus, quibus dabatur illius vel colloquio vel præſentia frui, admirabilis videretur: quatenus enim ſacram ſumebat Euchariſtiam, illico in extaſim rapta, per tres vel quatuor horas, aliquando etiam per diem integrum omni exteriori ſenſu deſtituta & immobilis effecta, quaſi ab hac luce migraſſe putabatur; ſummæ præterea humilitatis, mirabilis patientiæ in adverſis, frequentiſſimis orationibus & contemplationibus intenta erat. Poſtquam autem Altiſſimo placuit illam, humanæ peregrinationis perfuncto munere, ad cæleſtem patriam, ut creditur, vocare, ejus cadaver in quodam Depoſito in eccleſia Fratrum Prædicatorum dictæ civitatis, quorum habitum, qui de Pœnitentia B. Dominici nuncupatur, dicta Hoſanna multos annos detulerat, fuit tumulatum: ex quo Depoſito poſt tres annos ab illius tranſitu integrum abſque ulla putredine vel fœtore extractum, ut in marmoreo ſepulcro, opera & impenſa dictæ Iſabellæ Marchioniſſæ, ob reverentiam & devotionem quam ad præfatam Hoſannam gerebat, conſtructo collocaretur, tantæ venerationis & devotionis ſemper fuit ac etiam impræſentiarum eſt, ut non ſolum cives & incolas Mantuanos, verum etiam diverſos Chriſtifideles, bona fama ſanctitatis hujuſmodi ductos, ad dictum ſepulcrum confluentes quamplurimis gratiis & miraculis ex Dei benignitate affecerit, afficiatque in dies. Cum itaque Iſabella Marchioniſſa non dubitans, animam dictæ Hoſannæ Virginis ob ejus vitam caſtiſsime & integerrime actam in cæleſti choro æterna gloria perfrui, mira teneatur deſiderio, ut ipſa Hoſanna per Nos canonizetur, & in catalogum SS. Virginum referatur; quare Nobis ſuper hoc humiliter ſupplicari curavit. Nos igitur tum prædicto ejuſdem Marchioniſſæ deſiderio ſatisfacere, tum etiam, ſi res ita eſſe comperiatur, ut eidem Hoſannæ pro meritis ſuis etiam a mortalibus in hoc ſæculo debitus honor & cultus impendatur, efficere cupientes, hujuſmodi ſupplicationibus inclinati, diſcretioni veſtræ per præſentes committimus & mandamus, ut de religioſa & integerrima vita, ac de piis & ſanctis operibus dictæ Hoſannæ, ac de miraculis ex ejus meritis & interceſſionibus factis vos diligenter informetis, & Nobis referatis; ut ſcilicet poſtmodum Nos de præmiſsis certam notitiam per hujuſmodi relationem habentes, eamdem Hoſannam cum Dei & ſanctæ Apoſtolicæ Sedis benedictione canonizemus, & in catalogum SS. Virginum referamus. Et interim, ut de ipſa Hoſanna in die ejus natali, quo ſcilicet ab hac mortali vita ad cæleſtem patriam (etiam in Miſsis aliorum dierum) migravit, in primis, & ſecundis veſperis, ac in matutinis, & aliis Divinis Officiis ejuſdem diei in civitate & diſtrictu Mantuano, ſicuti in natali aliarum SS. Virginum ſolet fieri & celebrari, commemoratio libere & licite fieri poſsit, concedimus, et a quibuſcumque Sacerdotibus Religioſis, et aliis Chriſtifidelibus fieri mandamus: In contrarium facientibus non obſtantibus quibuſcumque. Datum Romæ apud S. Petrum ſub annulo Piſcatoris die 8. Januarii 1515. Pontificatus noſtri anno II.

77 Alterum conſtitit in Officio proprio & Miſſa, quorum conceſſio facta fuit a Gregorio XIII. eccleſiæ S. Barbaræ civitatis Mantuanæ; quæ nimi-

Digitized by Google

nimirum compulſata fuere in proceſſum Apoſtolicum ſuper caſu excepto confectum.

78 Tertium denique deſumitur ex epiſtola ſacræ rituum Congregationis ſcripta Epiſcopo Mantuano ſuper Beatæ ipſius Hoſannæ corporis expoſitione; cujus exemplar hic habes.

E P I S T O L A
ſacræ Congregationis rituum.

Illuſtris & Reverendiſsime Domine uti Frater.

SAnctiſſimus Dominus noſter ſupplicem libellum nomine Sereniſſimi Ducis Mantuæ ſibi porrectum, quo a Sanctitate ſua humillime poſtulabatur, ut B. Hoſannæ corpus populo quandoque oſtendi liceret, ad Congregationem ſacrorum rituum tranſmiſit; ut, negotio examinato, quidquid in eo opportunum videretur, deliberaret. Quamobrem Illuſtriſs. Domini mei, mature conſideratis, quæ de ipſa Beata Hoſanna porrectis ſcriptis continentur, aeque omnibus rebus diligenter perſpectis, decreverunt, ut ego ad Dominationem veſtram totius Congregationis nomine ſcriberem, reprehenſibile non fore, ſi, ejuſdem beatum corpus certis aliquibus anni diebus populo, ut petitur, oſtendi poſſe, ſua ordinaria auctoritate conceſſerit; cum ex conceſſione Apoſtolica, ſicut expoſitum fuit, de ipſa Officium recitetur, Miſſaque celebretur, die quoque obitus ſui feſtum agatur, & ejus corpus in ſacello ſub ipſius invocatione dicato ſuper altare jam collocatum reperiatur. Quod ſane negotium prædicti Illuſtriſs. Domini mei prudentiæ Dominationis veſtræ concredendum cenſuerunt. Deus optimus maximus eam diu ſervet incolumem. Die 11. *Octobris* 1594.

Illuſtris & Reverendiſſimæ Dominationis veſtræ
Alphonſus Cardinalis Geſualdus.

§. XXIII.

De Serva Dei HUMILIANA de CERCHIIS
ſive de CIRCULIS, *Beata* nuncupata.

D E C R E T U M.
Florentina Beatificationis ſeu Canonizationis Ancillæ Dei Humilianæ de Circulis Beatæ *nuncupatæ.*

79 *PRopoſito in ſacrorum rituum Congregatione ab Eminentiſs. & Reverendiſs. Domino Cardinali Coloredo pro Eminentiſs. & Reverendiſs. Domino Cardinali Mediceo hujuſmodi cauſæ Beatificationis ſeu Canonizationis dictæ Ancillæ Dei Humilianæ* Beatæ *nuncupatæ Ponente dubio, An ſententia Reverendiſs. Archiepiſcopi Florentini ſuper cultu immemorabili eidem Ancillæ Dei Humilianæ præſtito, & caſu excepto a decretis fel. record. Urbani Papæ VIII. ſit confirmanda,*

da, vel infirmanda in caſu & ad effectum, de quo agitur; eadem ſacra Congregatio, audito tam in ſcriptis quam in voce Reverendiſs. Archiepiſcopo Myrenſi Fidei Promotore, cenſuit, prædictam ſententiam eſſe confirmandam, ſi Sanctiſſimo Domino noſtro viſum fuerit. Die 17. *Julii* 1694.

Facta igitur deinde Sanctiſſimo Domino noſtro per me Secretarium de prædictis relatione, Sanctitas ſua (Innocentius videlicet XII.) *benigne annuit, die* 24. *ejuſdem menſis Julii & anni* 1694.

80 Contigit obitus hujus Beatæ anno 1246. &, quamvis in modo exſcripto ſacræ Congregationis decreto minime exprimatur, utrum declaratio caſus excepti prodierit ab immemorabili cultu, an ex indultis Apoſtolicis; cum nihilominus decretum ipſum relativum ſit ad ſententiam Archiepiſcopi Florentini, & in hac dictum fuerit, cultum fuiſſe ab immemorabili tempore Beatæ præſtitum, ſequitur, ſacræ etiam Congregationis decretum immemorabili utique cultui, nequaquam vero Apoſtolicis indultis, innixum fuiſſe.

81 Rodulphus porro Toſſinianenſis *in hiſtoria Seraphicæ Religionis*, Arturus *in Martyrologio Franciſcano*, VVadingus *ad an.* 1246. *tom.* 3. Marianus Florentinus *in faſciculo chronicorum Seraphici Ordinis Minorum*, cujus authographum juxta alibi dicta extat in archivo Conventus S. Iſidori de Urbe, heroicas Beatæ ejuſdem virtutes atque miracula pluribus enarrarunt.

82 Statim autem poſt ejus obitum ejuſdemmet vita conſcripta fuit a Vito de Cortona Ordinis Minorum S. Franciſci, de quo pleraque referuntur a nuper memorato VVadingo *ad an.* 1211. *num.* 10. *tom.* 1. *In libro* vero *de Scriptoribus Ordinis Minorum* hæc verba habentur: *Vitus Cortonenſis ..... ſcripſit vitam B. Humilianæ Tertii Ordinis S. Franciſci, quam in compendium politiori ſtylo redegit Raphael Volaterranus*; & alibi: *Hyppolitus Florentinus collegit miracula quædam B. Humilianæ de Circulis; quæ ad finem vitæ ejuſdem ab Antonio Cortonenſi Minorita conſcriptæ apponuntur*. Sed edita demum fuit a Bollandianis *ad diem* 19. *Maji tom.* 4. & ſane Raphael etiam Volaterranus eamdem Beatæ vitam a Vito Cortonenſi exaratam interpolavit, ut in modo citatis Actis videri poteſt.

§. XXIV.

De Beata HELENA ENSELMINA Ordinis S. Franciſci.

DECRETUM.

Patavina Beatificationis ſeu Canonizationis Ancillæ Dei Helenæ Enſelminæ Beatæ *nuncupatæ Ordinis S. Franciſci.*

83 *AD ſupplices inſtantias Reverendiſs. Patris Magiſtri Felicis Rotondi Ordinis Minorum Conventualium Miniſtri Generalis, Patriſque Magiſtri Balthaſſaris Milazzo Collegii S. Bonaventuræ Regentis & cauſæ Beatificationis ſeu Canonizationis prædictæ Ancillæ Dei Helenæ Enſelminæ* Beatæ *nuncupatæ Poſtulatoris, propoſito in ſacrorum rituum Congregatione ab Eminentiſs. & Re-*

Reverendiſs. Domino Cardinali Coloredo dubio, An ſententia Eminentiſs. & Reverendiſs. Domini Cardinalis Barbadici Epiſcopi Patavini, ſive ejus Delegatorum ſuper cultu immemorabili, & caſu excepto a decretis fel. record. Urbani Papæ VIII. lata ſit confirmanda, vel infirmanda in caſu & ad effectum, de quo agitur; ſacra eadem Congregatio, audito tam in ſcriptis quam in voce Reverendiſs. Archiepiſcopo Myrenſi Fidei Promotore, prædictam ſententiam eſſe confirmandam cenſuit, ſi Sanctiſſimo Domino noſtro viſum fuerit. Die 8. *Octobris* 1695.

Facta igitur deinde Sanctiſſimo Domino noſtro per me Secretarium de prædictis relatione, Sanctitas ſua (id eſt Innocentius XII.) *benigne annuit, die* 29. *Octobris* 1695.

84 Sententia ſcilicet Epiſcopi Patavini, quod innixa fuerit cultui immemorabili, conſequitur, dicendum eſſe, eodem pariter fundamento proceſſiſſe ejus confirmationem ex ſacrorum rituum Congregatione, juxta ea, quæ non multo antea dicta ſunt.

85 Obiit autem B. Helena circa annum 1231.; & de ejus virtutibus plene diſſeruerunt Bernardinus Scardeonus *de antiquit. urbis Patavii*, Marcus Ulyſſiponenſis *in chronicis*, Rodulphus Toſſinianenſis *in hiſtoria Seraphica Religionis*, Bartholomæus de Piſis *in conform. vitæ B. Franciſci ad vitam Jeſu Chriſti*, Marianus Florentinus *in faſciculo Ordinis Minorum*. Inter recentiores, porro ejuſdem vita conſcripta fuit a Valerio Veneto ex Ordine Capuccinorum. Attamen Sicco Polentonus anno 1437. elegantiori ſtylo eam exaravit, dicavitque Lazaro filio, tum dono dedit ſacrario eccleſiæ B. Helenæ civitatis Patavinæ, ubi uſque adhuc in armario clavibus clauſo ſervatur. Hæc eadem vero compulſata fuit in proceſſum ſuper Helenæ cultu immemorabili, necnon inſerta in ſummarium informationis cauſæ ſuper ipſo immemorabili cultu.

§. XXV.

De Beata ZITA.

DECRETUM.

Lucenſis Beatificationis & Canonizationis Servæ Dei Zitæ Virginis Beatæ *nuncupatæ*.

86 P*Ropoſito in ſacrorum rituum Congregatione ab Eminentiſs. & Reverendiſs. Domino Cardinali Pamphilio hujuſmodi cauſa Ponente dubio, An ſententia Eminentiſs. Ordinarii Lucenſis, ſeu Judicum ab eodem delegatorum lata ſuper cultu ab immemorabili tempore eidem Servæ Dei Zitæ nuncupatæ exhibito, & caſu excepto a decretis fel. record. Urbani Papæ VIII. ſit confirmanda, vel infirmanda in caſu & ad effectum, de quo agitur; eadem ſacra Congregatio, audito prius tam in ſcriptis quam in voce Reverendiſs. Archiepiſcopo Myren. Fidei Promotore, ſententiam Eminentiſs. Ordinarii Lucenſis prædicti, ſeu Judicum ab eo delegatorum in caſu &c. & ad effectum, de quo agitur, eſſe confirmandam, cenſuit,*

cenſuit, ſi Sanctiſsimo Domino noſtro viſum fuerit. Die 1. *Septembris 1696.*

Facta igitur deinde per me Secretarium de prædictis Sanctiſsimo Domino noſtro relatione, Sanctitas ſua (Innocentius videlicet XII.) *benigne annuit, die* 5. *ejuſdem menſis Septembris & anni 1696.*

87 Itaque ſententia Ordinarii Lucenſis ſuper caſu excepto prodiit ex cultu immemorabili; & ideo ex eodem fonte prodiiſſe dicenda eſt ipſius ſententiæ confirmatio in ſacrorum rituum Congregatione. Nimirum B. Zita juxta veriorem opinionem mortua eſt anno 1272. Vita autem ejus conſcripta fuit ab Auctore ipſi coævo, quam poſtea ex codice manuſcripto Camaldulenſi collato cum autographo Lucenſi ediderunt Bollandiani *ad diem 27. Aprilis tom.* 3. Porro maximopere hujus Beatæ cultus dilatatus eſt in varias Catholici orbis partes: non ſolum enim receptus eſt in civitatem Lucenſem, ejuſque territorium, in civitatem Florentinam, in oppidum Bargæ territorii Magni Ducis Etruriæ, in civitatem Ravennæ, & in ædem ſacram haud procul a mœnibus civitatis Januenſis; ſed etiam in civitatem Panormi, in Luſitaniam, in civitatem Cæſarauguſtanam, in Angliam, in inſulam Melitenſem, & demum in Urbem, ut ex proceſſu ſuper illius cultu immemorabili colligere licet. Item magnus eſt Auctorum numerus, qui Beatæ ejuſdem Zitæ meminerunt; ſed ſignanter Bzovius *ad an.* 1278. *num.* 26. Gabriel Pennotus *in hiſtoria tripartita Canonic. Regular.* Rocchus Pyrrhus *in notit. eccleſ. Sicul.* & Gonzaga *in notit. Seraphicæ Religionis*. Præterquamquod Italico etiam ſermone vita ejus exarata fuit & edita a Joanne Friderico de Vico, atque a Pompejo Lomori.

88 Denique Leo Papa X. indulſit Canonicis Regularibus Conventus S. Frigdiani civitatis Lucenſis, ut die 27. Aprilis feſtum B. Zitæ ritu duplici celebrare perpetuo poſſent atque deberent, ut hic apponitur.

L E O P A P A X.

Ad perpetuam rei memoriam.

CUm, ſicut dilectus Filius Antonius Fatinellus civis Lucenſis Nobis nuper exponi fecit, in monaſterio S. Frigdiani civitatis Lucenſis Ordinis S. Auguſtini Canonicorum Regularium Congregationis S. Joannis Lateranenſis ſit quædam Capella S. Zitæ, in qua corpus ejus, & quamplurimæ aliæ Reliquiæ cuſtodiuntur, quarum occaſione monaſterium & civitas præfata aſſiduis Dei miraculis ſplenduerunt, & adhuc, Divina favente clementia, continua eorum operatione refulgent; nonnullique Chriſtifideles temporalia ſpiritualibus felici commercio commutare deſiderantes in eorum voluntatibus, in dicta Capella quaſdam Capellanias de certis bonis ſibi a Deo collatis fieri & conſtitui, juſſerunt, ac quoſdam patronos in teſtamentis reliquerunt, inter quos ipſe Antonius nominatus exiſtit: Cumque, ſicut eadem expoſitio ſubjungebat, tota plebs ingenti ferveat devotione circa venerationem natalis prædictæ Sanctæ cupiens, ſub feſto duplici cum opportuna commemoratione celebrari, ut dies ipſius feſtivitatis ſit vigeſima ſeptima menſis Aprilis; qua etiam die feſtum S. Antolini ſimul concurrit: Nos igitur, qui ad

ea,

ea, per quæ Chriſtifideles ad Divina attentiores reddantur, libenter intendimus, attentis dictæ Sanctæ miraculis & meritis, de quibus Nobis plena extitit facta fides, ejuſdem Antonii in hac parte ſupplicationibus inclinati, auctoritate Apoſtolica, tenore præſentium dilectis Filiis Priori & Fratribus dicti monaſterii nunc & pro tempore exiſtentibus, ſingulis annis præfata die vigeſima ſeptima Aprilis in dicta Capella, ſeu eorum monaſterio natale B. Zitæ a primis Veſperis uſque ad ſecundas ſub feſto duplici cum opportuna ejuſdem in Divinis commemoratione, etiamſi feſtum B. Antolini, vel alterius cujuſcumque Sancti, non tamen aliud feſtum duplex, eadem die concurrat; quod ſi evenire tunc contigerit, feſtivitas ipſa B. Zitæ, intra Octavam modo & forma præmiſſis celebrari poſſe & deberi, perpetuo ſtatuimus & ordinamus: Non obſtantibus Conſtitutionibus & ordinationibus Apoſtolicis, necnon monaſterii & Ordinis hujuſmodi, etiam juramento, & confirmatione Apoſtolica, vel quavis firmitate alia roboratis, ſtatutis, & conſuetudinibus, privilegiis quoque, indultis, & litteris Apoſtolicis illis conceſſis, ceteriſque in contrarium facientibus quibuſcumque. Datum Romæ &c.

§. XXVI.

De Serva Dei MARIA de CAPITE, vulgo nuncupata *della Cabeza* uxore S. Iſidori Agricolæ.

Confirmatio decreti ſacræ Congregationis rituum ſuper approbatione ſententiarum Judicum ab eadem Congregatione delegatorum editi, quibus declaratum fuerat, conſtare de cultu immemorabili exhibito Servæ Dei Mariæ de Capite, vulgo della Cabeza *nuncupatæ, uxori S. Iſidori Agricolæ, & caſu excepto a decretis ſel. record. Urbani Papæ VIII.*

INNOCENTIUS PAPA XII.

Ad futuram rei memoriam.

89 *Apoſtolicæ ſervitutis officium, quod inſcrutabilis Divinæ ſapientiæ atque clementiæ altitudo humilitati atque infirmitati noſtræ credere dignata eſt, ſalubriter exequi, adſpirantes ſuperni favoris auxilio, jugiter ſatagentes, Beatarum Chriſti Ancillarum in cælis cum eo regnantium, in quibus nimirum, utpote vaſculis imbecillioribus, opus dexteræ Excelſi mirabilius ac illuſtrius apparuit, cultum et venerationem in terris libenter promovemus; ſicut pia ſublimium perſonarum non minus virtutis, quam regii culminis ſplendore conſpicuarum vota poſtulant, et Nos ad omnipotentis Dei gloriam, Eccleſiæque ſanctæ decus atque ædificationem expedire in Domino arbitramur. Cum itaque nuper, nempe die 3. currentis menſis Auguſti, in cauſa Toletana Beatificationis & Canonizationis Servæ Dei Mariæ de Capite, vulgo* della Cabeza *nuncupatæ, uxoris, dum vixit, S. Iſidori Agricolæ, ad enixas preces cariſſimi in Chriſto Filii noſtri Caroli Hiſpaniarum Regis Catholici, ac cariſſimæ in Chriſto Filiæ noſtræ Mariannæ earumdem*

Digitized by Google

Hiſpaniarum Reginæ ejus uxoris, accedentibus etiam in id ſupplicationibus venerabilium Fratrum Archiepiſcoporum et Epiſcoporum, necnon dilectorum Filiorum, Senatuum ſeu Magiſtratuum plurimarum civitatum regnorum Hiſpaniarum, præſertim vero Senatus ſeu Magiſtratus oppidi Matriti Toletanæ diœceſis, et ad iteratas ac ſupplices inſtantias dilecti Filii Alphonſi de Torralba ejuſdem Caroli Regis in Romana Curia Agentis ſeu negotiorum Geſtoris ac cauſæ Beatificationis ſeu Canonizationis hujuſmodi Poſtulatoris, repropoſito in Congregatione venerabilium Fratrum noſtrorum S. R. E. Cardinalium ſacris ritibus præpoſitorum per dilectum Filium noſtrum Joannem Franciſcum ejuſdem S. R. E. Cardinalem Albanum nuncupatum dubio, quod prius, nempe die 13. Julii proxime præteriti, per ipſum Joannem Franciſcum Cardinalem, dilata tamen ejus reſolutione, propoſitum fuerat, An ſcilicet ſententiæ Judicum ab eadem Cardinalium Congregatione delegatorum prolatæ ſuper cultu ab immemorabili tempore ipſi Servæ Dei Mariæ exhibito, et caſu excepto a decretis fel. record. Urbani Papæ VIII. prædeceſſoris noſtri eſſent confirmandæ in caſu et ad effectum, de quo agebatur, relatiſque contentis in proceſſibus deſuper fabricatis, eiſque ſerio et diligenter diſcuſſis et examinatis, dicta Congregatio Cardinalium, audito etiam prius in ſcriptis et in voce venerabili Fratre Proſpero Archiepiſcopo Myrenſi Promotore Fidei, de ejuſmodi cultu immemorabili conſtare, prædictaſque ſententias confirmandas eſſe, cenſuerit: Hinc eſt, quod Nos piis ac devotis eorumdem Caroli Regis & Mariannæ Reginæ precibus Nobis ſuper hoc humiliter porrectis favorabilem aſſenſum, quantum cum Domino poſſumus, præbere cupientes, decretum a memorata Cardinalium Congregatione editum, ut præfertur, quod ſcilicet de cultu immemorabili dictæ Servæ Dei Mariæ de Capite, & caſu excepto a decretis præfati Urbani prædeceſſoris conſtet, Apoſtolica auctoritate tenore præſentium confirmamus & approbamus, illique inviolabilis Apoſtolicæ firmitatis robur adjicimus; ſalva tamen ſemper in præmiſſis auctoritate præfatæ Congregationis Cardinalium: Decernentes, eaſdem præſentes litteras firmas validas & efficaces exiſtere, & fore, ſuoſque plenarios & integros effectus ſortiri & obtinere, ac illis, ad quos ſpectat & ſpectabit in futurum, pleniſſime ſuffragari, & ab eis reſpective inviolabiliter obſervari; ſicque in præmiſſis per quoſcumque Judices ordinarios, & delegatos, etiam cauſarum palatii Apoſtolici Auditores, judicari & definiri debere; ac irritum & inane, ſi ſecus ſuper his a quoquam quavis auctoritate ſcienter vel ignoranter contigerit attentari: Non obſtantibus Conſtitutionibus & ordinationibus Apoſtolicis, ceteriſque contrariis quibuſcumque. Volumus autem, ut ipſarum litterarum tranſumptis ſeu exemplis, etiam impreſſis, manu alicujus Notarii publici ſubſcriptis, & ſigillo perſonæ in dignitate Eccleſiaſtica conſtitutæ munitis eadem prorſus fides in judicio & extra illud habeatur, quæ haberetur ipſis præſentibus, ſi forent exhibitæ vel oſtenſæ. Datum Romæ apud S. Mariam Majorem ſub anulo Piſcatoris, die 11. Auguſti 1697. Pontificatus noſtri anno VII.

90 Beata hæc mulier, quæ mortua fertur circa annum 1175. ſepulta fuit in quadam ædicula S. Mariæ dicta Cis Fluvium Xaramarum Tordelagunæ in Caſtella; ubi nempe ejuſdem corpus fuit inventum anno 1596. etſi

etſi longe ante hoc tempus caput ejus a reliquis oſſibus ſeparatum ad publicam exponebatur venerationem in altari ædiculæ memoratæ: qua de cauſa factum eſt, ut ipſa ædicula, quæ prius ſimpliciter vocabatur Sanctæ Mariæ, appellari cœperit Sanctæ Mariæ *della Cabeza*, hoc eſt a Capite. Idcirco Bollandiani *ad diem* 15. *Maji tom.* 3. jure quodam uxorem hanc S. Iſidori ſanctitate percelebrem minime Mariam de Capite appellatam, dum viveret, exiſtimant, ſed potius Torribiam: quod & firmant, tum quia teſtis examinata in proceſſu pro ejuſdem Canonizatione confecto eam indicat Torribiæ nomine; tum quia, ſi cognomen eſſet *della Cabeza*, haud conſonaret ævi illius ſimplicitati; plebejis enim hominibus cognomina tunc minime imponebantur, ſed vix ſoli nobiles hæc habebant.

91 Verum, quidquid ſit de iſta nominis ejus quæſtione, ſane cauſa Canonizationis uxoris S. Iſidori in ſacrorum rituum Congregationem jam ante Urbani Papæ VIII. decreta introducta fuerat, &, juxta morem tunc temporis vigentem, jam a Rotæ Auditoribus reſponſum fuerat, conſtare de fama ejuſdem ſanctitatis in genere. Poſtea vero, cum Urbani decreta ſupervenerint, confectus fuit proceſſus ſuper cultu ejus immemorabili, atque adeo ſententia Judicum delegatorum a ſacra Congregatione fuit approbata. Non tamen primitus, cum cauſa propoſita eſt, ſententia ipſa approbationem obtinuit; tum enim dubitari contigit, an teſtes recenter examinati, deponentes licet cum requiſitis ad immemorabile, probare poſſent immemorabile ipſum, ſive centenarium ante Urbani VIII. decreta annorum cultus numerum: ſed ſubinde tantum, poſtquam ſcilicet animadverſum fuit, eumdem centum annorum cultum ſatis probatum eſſe ex documentis directe ſpectantibus ad centum annorum tempus ante memorata decreta, & profecto ſine ulla neceſſitate adhibendi teſtes prædictos potioris probationis gratia, ſed tantummodo ſubſidiariæ.

92 Vita autem hujus Beatæ conſcripta fuit a Jacobo Bleda ex Ordine Prædicatorum *in additionibus ad Joannem Diaconum*, præterquamquod plura de eadem referuntur ab Alphonſo Villegas in libro inſcripto, *flos ſanctorum*, a Lopez de Vega Carpio *in libro de feſtivitate Canonizationis S. Iſidori*, a Hieronymo de Quintana *in hiſtoria Matritenſi*, & a Duegna e Societate Jeſu in libro, cui titulus, *de Sanctis civitatis Toletanæ*. Item de ea, ejuſque cultu approbato mentio habetur in bulla Canonizationis S. Iſidori Agricolæ ejuſdem viri his verbis *in nov. cod. Canoniz. pag.*521. *Eadem B. Iſidori conjux Maria a Capite nuncupata, virtutum & morum ſanctitate venerabilis, viroque ſuo plane perſimilis apud Hiſpanos habita eſt. Hinc ejus antiquiſſimus cultus a piæ mem. deceſſore noſtro Innocentio XII. A. C. D.* 1697. *probari meruit in examen adductus per venerabiles Fratres S. R. E. Cardinales, referente Joanne Franciſco Diacono Cardinali S. Hadriani Albano nuncupato, mox ejuſdem Innocentii in Cathedra B. Petri ſucceſſore, fel. record. Clemente XI. anteceſſore noſtro*. Iſidorus enim fuit utique inter Sanctos relatus a Gregorio XV. at bulla tamen Canonizationis ejuſdem edita tantum eſt a ſummo Pontifice Benedicto XIII.

§. XXVII.

§. XXVII.

De Beato AUGUSTINO DALMATA Ordinis Prædicatorum, Epiſcopo Zagabrienſi, deinde Lucerino.

DECRETUM.

Lucerina Beatificationis & Canonizationis Servi Dei Auguſtini Dalmatæ Ordinis Prædicatorum, Epiſcopi Zagabrienſis, & demum Lucerini.

93 *PRopoſito in ſacrorum rituum Congregatione ab Eminentiſs. & Reverendiſs. Domino Cardinali Petruccio dubio, An ſententia Reverendiſs. Epiſcopi Lucerini tanquam Delegati a ſacra Congregatione in vim litterarum remiſſorialium ſuper cultu immemorabili Servo Dei Auguſtino prædicto exhibito, & caſu excepto a decretis fel. record. Urbani Papæ VIII. ſit confirmanda in caſu & ad effectum, de quo agitur; ſacra eadem rituum Congregatio, tam in voce quam in ſcriptis Reverendiſs. Archiepiſcopo Myrenſi Fidei Promotore audito, cenſuit, reſpondendum, conſtare de cultu immemorabili dicto Servo Dei Auguſtino exhibito, ſi Sanctiſſimo Domino noſtro viſum fuerit. Die 19. Junii 1700.*

Et, facta de prædictis per me Secretarium Sanctiſſimo Domino noſtro relatione, Sanctitas ſua (hoc eſt Innocentius XII.) *benigne annuit, die 17. menſis Julii ejuſdem anni 1700.*

94 Beatus hic Auguſtinus vitam cum morte commutavit circa annum 1323. Sigiſmundus autem Ferrarius *de rebus Hungar. provincia Ordinis Prædicatorum*, & Joannes Tomko Boſnenſis Epiſcopus *in vita ejuſdem Beati* referunt, fuiſſe eum in Sanctorum album relatum a Joanne XXII. precibus Caroli Ducis Calabriæ; quod & amplius confirmant, eo quia ab eo tempore recitari cœptum eſt Officium proprium in ejus honorem a Clero Lucerino, Officium, inquam, quod compulſatum fuit in proceſſum ſuper ejus cultu immemorabili confectum.

95 Verum eorumdem Auctorum aſſertio nulli innititur fundamento; ſiquidem Carolus Calabriæ Dux preces tantummodo ſupplices Joanni XXII. adhibuit, ut inquiſitionem committeret in vitam & miracula ipſius Beati, quo opportuno poſtea tempore ac loco ad ſolemnem ejus Canonizationem progreſſus fieri poſſet, quemadmodum deprehendere eſt ex ſequenti prædicti Caroli Ducis epiſtola.

EPISTOLA

Caroli Ducis Calabriæ.

SAnctiſſimo in Chriſto Patri & clementiſſimo Domino Domino Joanni Divina providentia ſacroſanctæ Romanæ & univerſalis Eccleſiæ ſummo Pontifici Carolus Dux Calabriæ; recommendationem humilem, & devota pedum oſcula beatorum, Ne multiloquio, alme Pater & Domine, occupatiſſimas aures Sanctitatis

tis veſtræ fatigem, deſiſtendum vidi præſenti pagina pandere plurimam in partibus iſtis laudem, quam Beatus Pater Frater Auguſtinus quondam Epiſcopus civitatis noſtræ S. Mariæ dudum vocata Lucerina ex miraculorum affluentia, quæ poſt ejus obitum Divina clementia, veluti copioſa in miſericordia, & in retributione munifica, jam meritis ejus oſtendit & quotidie dignatur oſtendere, vindicarit. Credo equidem, illorum aliqua jam eſſe ad notitiam veſtram ex relatu devulgantis famæ producta; & expecto ac etiam cupio, quod ſingulariter ſingula, quæ profecto magna eſſe noſcuntur, ad ipſam notionem veſtram etiam, & in publicum per opportunæ indicationis ſeriem deducantur. Sicut enim fide digna relatione me nuper inſtruxit, non ignotum Beatitudini veſtræ fuit, dum adhuc ipſe in hoc eſſet ſeculo conſtitutus, quam mirabili ſinceritate vitæ micabat, pollebat claritate ſcientiæ, ac mirificis operibus coruſcabat. Ego quoque, mi Domine Reverende, teſte Deo, & in conſcientia bona loquor, quod, eo mecum, cum primum petiit partes iſtas, per vices aliquas colloquente, concepi & vidi, tam in ejus verbo & facie, quam in geſtu, quam valde amabilis converſatio ejus eſſet, quodque omnia, quæ in eo erant, non niſi notabilia, & eruditio ad virtutes, & ad ſalutem ædificatio viderentur; quodque, dum poſt ejus migrationem ad Dominum ex devotione magna, qua ad illum afficior, ejus limina viſitaſſem. magna mihi fides facta eſt de nonnullis miraculis per ejus excellentia merita divinitus ibi perpetratis. Cum itaque ad inſtruendum de iis certius Beatitudinis veſtræ ſcientiam, ac devote petendum, de ipſius Beati Patris vita & miraculis pariter inquiri ſecundum morem Eccleſiæ in talibus conſuetum, latores præſentium Sanctitatis veſtræ pedes cum reverentia debita & fiducia magna petant; devotus poſtulo, ſupplex quæſo, ut alma & perſpicax providentia veſtra benigna, ſi placet, petitionem ipſam conſideratione diſcutiens, & ad eam exaudiendam mentis aciem dignanter inflectens, inquiſitionem ipſam jubere fieri, ut moris eſt & juris, gratioſe dignetur. Quæ ubi parata fuerit, veſtroque aſpectui præſentata, ſi effectus ejus ſuadeat, & veſtra benignitas id decernat, præfatum Patrem in illius reverentiam & honorem, qui eum, veluti laudabilis retributor, ſanctificare dignatus eſt, in Sanctorum, ſi placet, matricula cum ſonora Canonizationis præconio, ne ipſius merita grandia operaque magnifica debito præmio careant, adſcribatis. Per quod ſancta Mater Eccleſia de tanto novæ aggregationis conſortio veſtri ſelicis tempore Præſidatus jubilet, & exultet civitas, in qua ipſe feliciter obiit, et felicius in Domino requieſcit. Scriptum Neapoli anno Domini 1325. die 20. Octobris nonæ indictionis.

96 Porro de laudabilibus hujus Beati geſtis loquuntur Leander Albertus *de vir. illuſtr. Ordin. Prædicator. lib.3. pag.* 120. Bzovius *ad an.* 1332. *num.* 16. Fr. Seraphin. Razzius *in tractatu Italico idiomate inſcripto*, iſtoria degli Uomini illuſtri, *ſub tit.* de' Veſcovi dell'Ordine de' Predicatori *num.* 30. Michael Modius *in hiſtor. Spoletenſ.* Hieronym. Boſſ. *lib. de general. Relig. Dominic.* Summont. *in hiſtor. Neapolit. fol.*70. P. Cod. *part.* 1. *lib.* 1. *col.*241. Bazar. Epiſcop. Lucerin. *in vita ejuſdem Sancti*, Marcheſ. *in ſuo diario tom.* 4. *die* 30. *Auguſti a fol.* 292. *in indiculo Beator. Martyr. & Confeſſ. ſacri Ordinis Prædicator.* P. M. Vincentius Fontana *in ſacr. theatr. Dominican.*

can. Romæ edito 1666. Sed fuſiori adhuc calamo ejuſdem Servi Dei geſta conſcripſere antea citati Fr. Sigiſmundus Ferrarius Viglevanenſis *de rebus Hungar. provinciæ Ordinis Prædicatorum part.* 2. *lib.* 1. *cap.* 12. & Joannes Tomko Marmonitius Boſnenſis Epiſcopus *in vita Beati ipſiuſmet Auguſtini*.

§. XXVIII.

De Servo Dei JACOBO ILLYRICO, vulgo *de Biteƈto* nuncupato, Laico Ordinis Minorum Obſervantiæ S. Franciſci.

DECRETUM.

Biteƈten. Beatificationis & Canonizationis Servi Dei Jacobi Illyrici vulgo de Biteƈto *nuncupati, Laici Ordinis Minoris Obſervantiæ S. Franciſci.*

97 R*Elato ſub die* 22. *Septembris anni* 1699. *ab Eminentiſſ. & Reverendiſſ. Domino Cardinali Coloredo in cauſa Servi Dei Jacobi Illyrici prædiƈti dubio, An ſententia Reverendiſſ. Epiſcopi Biteƈten. tanquam Delegati a ſacrorum rituum Congregatione in vim litterarum remiſſorialium ſuper cultu immemorabili eidem Servo Dei exhibito, & caſu excepto a decretis ſel. record. Urbani Papæ VIII. ſit confirmanda in caſu & ad effeƈtum, de quo agitur; ſacrorum rituum Congregatio cenſuit, reſpondendum*, Dilata. *Verum, repropoſito modo ab eodem Eminentiſſ. & Reverendiſſ. Domino Cardinali Coloredo dubio prædiƈto, ſacra eadem rituum Congregatio, audito tam in voce quam in ſcriptis Reverendiſſ. Archiepiſcopo Myrenſi Fidei Promotore, cenſuit, ſententiam ſupradiƈti Epiſcopi Biteƈten. eſſe confirmandam, ſi Sanƈtiſſimo Domino noſtro videbitur. Die* 31. *Julii* 1700.

Et, faƈta deinde per me Secretarium de prædiƈtis Sanƈtiſſimo Domino noſtro Clementi Papæ XI. *relatione* (itaque errarunt denuo Amanuenſes in primo hujus Operis libro caſum hunc approbatum dicentes tempore Innocentii XII.; ſub eo enim prodiit quidem ſacræ Congregationis decretum, at ejuſdem tamen approbatio tantum facta eſt ſub Clemente XI.) *Sanƈtitas ſua benigne annuit, die* 29. *Decembris ejuſdem anni* 1700.

98 Mortuus eſt Servus hic Dei Jacobus circiter annum 1485. De ejus autem virtutibus & miraculis ſermonem habuerunt Marianus a Florentia *in faſciculo chronicorum Seraphici Ordinis Minorum cap.* 21. *fol.* 128. Gonzaga *de origin. Seraphic. Relig. part.* 2. *cap.* 9. *de Conventu S. Franciſci Biteƈti*, Marcus Ulyſſiponenſis *in chronicis Salamanticæ typis impreſſis*, Barez. *in chronicis Ordinis cap.* 45. Didacus de Lequille *tom.* 1. *hierarchiæ Franciſcanæ*, & apud Bollandianos *ad diem* 27. *Aprilis tom.* 3. refertur proceſſus auctoritate ordinaria confectus ſuper ipſis ejuſdem virtutibus ac miraculis.

99 De cultu porro hujus Beati nonnullæ aliquando controverſiæ irrepſerunt. Primum enim, Arenio Epiſcopo Biteƈtenſem Eccleſiam gubernante, ſacra Congregatio anno 1586. eo obtentu, quod, data a nemine facul-

facultate, collocatum fuiſſet Jacobi corpus ſuper altare, quodque ſimplex tantum fama vigeret de ejus ſanctitate, mandavit, ut reponeretur in loco conſueto, & in eodem decenter aſſervaretur.

100 Curavit autem Epiſcopus, ut mandatum ſacræ Congregationis ad effectum perduceretur: ſed, cum Fratres Minores aſſererent, mandatum ipſum fuiſſe ſubreptitio modo obtentum, eaque ſub inani poſitione, quod recens expoſitum eſſet corpus ſuper altare, quando in eodem altari jam ſteterat ſpatio annorum octoginta quatuor, res ita demum compoſita fuit, ut ſacrum ipſum corpus in ſacrario deponeretur; in quo poſtea permanſit, uſquequo idem Epiſcopus miraculorum, quæ contigerunt, experientia motus permiſit, ut cultus antiquus Beato redderetur, juxta ea, quæ narrantur in citatis Actis *ad diem* 27. *Aprilis*, quæque amplius deſumuntur ex proceſſu ſuper fama ejus ſanctitatis.

101 Supervenerunt poſtea Urbani decreta. At Beatus tamen in antiquiſſima cultus poſſeſſione perſtitit uſque ad annum 1690. quo videlicet tempore, inſtante Procuratore Fiſcali Bitectenſi, ſacra Congregatio iterum juſſit, reponi corpus in loco ſecreto, & ſine cultu ſervari, uti colligitur ex epiſtola ſacræ ipſius Congregationis 2. Septembris ejuſdem anni.

102 Huic etiam decreto obedientia promptiſſime delata eſt, ideoque corpus ex altari amotum eſt, atque in ſecreto reconditum: verum, quoniam die 19. Decembris 1693. ſignata fuit Commiſſio introductionis cauſæ, die autem 29. Decembris 1700. a Sanctiſſimo (ut vidimus) approbata fuit declaratio caſus excepti antea facta a ſacrorum rituum Congregatione, eadem Congregatio conceſſit, ut corpus denuo reſtitueretur in locum ipſum, unde amotum fuerat, quemadmodum fert ſequens aliud decretum.

Bitecten. Beatificationis ſeu Canonizationis Servi Dei Jacobi Illirici, vulgo de Biteсto, Beati *nuncupati.*

A Moto de anno 1690. juxta ſacrorum rituum Congregationis praſcriptum ab altari ſacelli Baronis ſeu Domini civitatis Bitecten. in eccleſia Fratrum S. Franciſci Strictioris Obſervantiæ conſtructo, ſuper quo reperiebatur, aſſerto corpore Servi Dei Jacobi Illyrici, vulgo de Bitecto, Beati *nuncupati, eoque in ſacrario una cum digito ejuſdem Servi Dei clauſo & abſque cultu repoſito, Fr. Cherubinus de Spoleto Strictioris Obſervantiæ S. Franciſci & hujuſmodi cauſæ Poſtulator, ad probandum cultum immemorabilem eidem Servo Dei praſtitum, & caſum a decretis juſſu ſan. mem. Urbani Papæ VIII. editis exceptum, humiliter inſtitit pro ſignatura Commiſſionis introductionis cauſæ prædictæ. Qua ſub die 14. Decembris 1693. obtenta, expeditis litteris remiſſorialibus ſub die 24. Januarii 1694. pro conſtructione proceſſus ſuper præmiſſis, eoque conſtructo, cum Epiſcopus Bitecten. Delegatus per definitivam ſententiam, de cultu ab immemorabili tempore dicto Servo Dei praſtito conſtare, pronuntiaverit; diſcuſſoque in*

ſacrorum rituum Congregatione dubio, An ſententia prædicta eſſet confirmanda in caſu &c. ſacra eadem rituum Congregatio, referente Eminentiſſ. & Reverendiſſ. Domino Cardinali Coloredo, ſub die ultima Julii 1700. ſententiam ſupradicti Epiſcopi Biteften. Delegati eſſe confirmandam, cenſuerit, ſi Sanctiſſimo Domino noſtro viſum fuerit, & Sanctiſſimus Dominus noſter Clemens Papa XI. die 29. Decembris ejuſdem anni 1700. benigne annuerit, idem Fr. Cherubinus a Spoleto humiliter ſacrorum rituum Congregationi ſupplicavit, quatenus, ceſſantibus de præſenti motivis, ob quæ dicti aſſerti corporis ſervi Dei Jacobi Illyrici demandata fuerat amotio, facultatem in poſterum reſtituendi idem corpus eidem loco ſeu altari, a quo amotum fuerat, benigne concedere dignaretur. Et ſacra eadem rituum Congregatio ad relationem ejuſdem Eminentiſſ. & Reverendiſſ. Domini Cardinalis Coloredi, audito Reverendiſſ. Archiepiſcopo Myrenſi Fidei Promotore, omnibus bene perpenſis & mature conſideratis, prædictam reſtitutionem corporis Servi Dei prædicti &c. poſſe concedi, cenſuit, ſi Sanctiſſimo Domino noſtro viſum fuerit. Die 30. Aprilis 1701.

Et, facta deinde per me Secretarium Sanctiſſimo Domino noſtro de prædictis relatione, Sanctitas ſua benigne annuit, die 7. Maji ejuſdem anni 1701.

103 Demum, cum, ulterior controverſia exorta eſſet de qualitate cultus Beato ipſi Jacobo exhibendi, ſæpe memorata ſacra Congregatio die 9. Maji 1705. cenſuit, permittendum utique feſtum in honorem ejuſdem Beati, minime vero ſupplicationem, ſeu *proceſſionem*; ſiquidem, juxta decreta Alexandri VII. de Beatorum cultu, horum Reliquiæ proceſſionaliter nequeunt circumferri.

§. XXIX.

De Servis Dei Fratribus JOANNE Sacerdote, & PETRO Laico Ordinis Minorum S. Franciſci.

D E C R E T U M.

Valentina, ſeu Terulen. Beatificationis ſeu declarationis Martyrii Servorum Dei Fratris Joannis Sacerdotis, & Petri Laici Ordinis Minorum S. Franciſci.

104 *PRopoſito in ſacrorum rituum Congregatione ordinaria pro Eminentiſſ. & Reverendiſſ. Domino Cardinali Nigrono cauſa Beatificationis ſeu declarationis Martyrii Servorum Dei Joannis Sacerdotis, & Petri Laici prædictorum Relatore ab Eminentiſſ. & Reverendiſſ. Domino Cardinali Gabriellio dubio, An conſtet de cultu immemorabili, & an ſententia ſuper eo lata a Vicario Generali Terulen. Judice delegato ſit confirmanda, vel infirmanda in caſu &c. ſacra eadem rituum Congregatio, Reverendiſſ. Archiepiſcopo Myrenſi Fidei Promotore tam in voce quam in ſcriptis audito, cenſuit, conſtare de cultu immemorabili, & dictam ſententiam eſſe confirmandam in caſu &c. ſi Sanctiſſimo Domino noſtro viſum fuerit. Die 23. Februarii 1704.*

Et,

Et, facta per me Secretarium de prædictis Sanctiſſimo Domino noſtro relatione, Sanctitas ſua (Clemens videlicet XI.) *diſtulit reſolutionem; & deinde, prout retulit R. P. D. Paracianus Sanctitatis ſuæ Auditor, benigne annuit, die 11. menſis Septembris ejuſdem anni* 1704.

105 Præter quædam chronica manuſcripta, quæ compulſata fuere in proceſſum Apoſtolicum confectum ſuper cultu immemorabili horum Dei Servorum, meminerunt eorumdem Martyrii etiam Petrus Antonius *in 2. part. chronic. general. Hiſpaniar.* VVadingus *ad an.* 1220. *num.* 71. *tom.* 1. *& ad an.* 1231. *num.* 77. *tom.* 2. Franciſcus Gonzaga *de origin. Seraphicæ Religionis*, Auctor *firmamenti trium Ordinum S. Franciſci*, Rodulphus Toſſinianenſis *in hiſtoria Seraphicæ Religionis*, Bartholomæus de Piſis *in libro conformitatum*, Marcus de Ulyſſipone *in 1. part. chronicorum Ordinis Fratrum Minorum*, Arturus *in Martyrologio Franciſcano*.

106 Sed, cum locus, occaſio, & tempus Martyrii præterea referantur a S. Antonino *in chron. tit. 24. part. 3. cap. 7. §. 14.* operæ pretium cenſuimus, ejus verba hic exſcribere: *Duos quoque Fratres Beatiſſimus Pater Franciſcus ad regnum Aragoniæ deſtinavit, Fratrem ſcilicet Joannem Sacerdotem, & Fratrem Petrum Converſum. Hi cum Turolium deveniſſent, Conventum ibi capientes prædicationibus & orationibus ſuæ odorem ſanctitatis diffuderunt. Tempore illo, ſcilicet anno Domini* 1230. *vel circa, Valentia civitas erat Saracenis populata, & Infidelium Maurorum ditioni ſubjecta, in qua regnabat quidam, Azotus nomine, Chriſtianorum maximus perſecutor. Prædicti igitur Fratres zelo Fidei ſuccenſi & Martyrii deſiderio inflammati, ad prædicandum verbum Dei Valentiam ſunt ingreſſi; & ibi de falſitate legis Mahumetis Saracenis ferventer prædicavere. Quod audiens Rex Azotus comprehendi eos juſſit, & carceri mancipari; &, cum promiſſionibus plurimis invitaſſet eos ad legem ſuam obſervandam, & Chriſti Fidem abnegandam, illi autem hoc deteſtarentur, in publica platea illos decollari mandavit: qui ſepulturæ traditi cœperunt miraculis coruſcare. Rex autem Aragoniæ Chriſtianiſſimus, Jacobus nomine, cum dicto Rege Valentiæ eo tempore bellum gerebat; &, ex quo Rex Valentiæ Azotus illos Martyrio conſummavit, in dies cœpit inferior exiſtere, & ab eo ſuperari in bellis. Cum ergo videret ſe Azotus quotidie a Chriſtianis expugnari, a gratia Divina & Dei virtute ſola arbitratus hoc fieri, cum Rege Aragonum tractare cœpit de ſua converſione ad Fidem; offerens, ſe ei civitatem traditurum & regnum, dummodo ſibi vitam & victum concedere dignaretur decentem. Quibus omnibus Rex Aragonum annuens, & gaudens de ſui converſione confœderatus eſt cum eo. Anno igitur Domini* 1238. *in vigilia S. Michaelis ingreditur Rex Aragoniæ civitatem Valentiæ ejus dominium capiens; & omnes Saraceni, qui baptizari noluerunt, fugerunt, vel occiſi ſunt. Rex prior Azotus, juxta promiſſum, Baptiſma ſuſcepit, qui libere Regi tradidit totum regnum ſuum, ſcilicet Valentiæ. Converſo autem ad Fidem Azoto, Rex Aragoniæ conceſſit ei palatium regium intra civitatem, & quemdam Comitatum, & ſucceſſoribus ſuis: &, cultu Mahumetico de illa civitate Valentiæ evacuato, introductus eſt ritus & Fides Chriſtianorum.*

Vocavit autem Azotus Fratres Minores dicens eis: Ego ſum, qui occidi Fratres ſocios veſtros de Turolio ex infidelitate mea, de quo doleo ex toto corde meo; & pro aliquali ſatisfactione vellem, quod palatium meum regale pro veſtro monaſterio conſtruendo haberetis: & illud debetis libenter accipere, quia ibi multus ſanguis Martyrum effuſus eſt per me, & alios priores Dominos Infideles, ut ſit quaſi totum ſanguine Martyrum conſecratum; & B. Vincentius Martyr, quem tota Chriſtianitas tanta veneratione feſtivat, pro Fide Martyrio ibi coronatus eſt. Quamobrem ſitis ſoliciti, dictum palatium a Rege Aragonum poſtulare; & credo, quod veſtrum deſiderium, & meum adimplebit. Quod cum feciſſent, & Rex Aragonum Jacobus, Azotum, cui illud conceſſerat, hoc exoptare, cognoviſſet, gaudioſe conceſſit: ſicque ibi eſt Conventus Ordinis Minorum.

§. XXX.

De Beatis TERESIA, & SANCIA Monialibus Ordinis Ciſtercienſis, quæ vulgo *Sanctæ Reginæ* nuncupantur.

BREVE CLEMENTIS PAPÆ XI.

CLEMENS PAPA XI.

Ad futuram rei memoriam.

107 *SOlicitudo Paſtoralis officii, quo Catholicæ Eccleſiæ per univerſum orbem diffuſæ regimini Divina diſpoſitione præſidemus, Nos urget atque compellit, ut Beatarum Chriſti Ancillarum in cælis cum eo regnantium cultum & venerationem in terris promovere ſtudeamus; ſicut pia Regum & Principum Orthodoxorum ſtudia poſtulant, & Nos ad omnipotentis Dei gloriam, ad Eccleſiæ decus & præſidium, ac ad ſpiritualem Chriſtifidelium ædificationem & conſolationem expedire in Domino arbitramur. Cum itaque alias, videlicet die 4. Octobris 1647. a fel. record. Clemente Papa IX. prædeceſſore noſtro Commiſſiones pro introductione cauſæ ſeu cauſarum Beatificationis & Canonizationis Beatarum Reginarum Tereſiæ, & Sanciæ Monialium Ordinis Ciſtercienſis, clar. mem. Sancii I. dum vixit, Portugalliæ Regis Illuſtris natarum ſignatæ, ac in illarum executionem die 10. Decembris ejuſdem anni, dicto Clemente prædeceſſore annuente, litteræ remiſſoriales, attento, quod Sedes Epiſcopalis Conimbricen. tunc vacabat, tunc exiſtenti Epiſcopo Targen. in civitate Ulyſſiponen. commoranti dirigendæ pro conſtructione proceſſus particularis ſuper cultu immemorabili prædictis Tereſiæ, & Sanciæ præſtito, & caſu excepto a decretis juſſu recol. mem. Urbani Papæ VIII. pariter prædeceſſoris noſtri editis decretæ fuerint cum facultate, quod in una remiſſoria ambæ Commiſſiones includerentur; litteræ vero hujuſmodi, prout aſſertum fuerat, nunquam expeditæ fuerint: ideoque, ad effectum conficiendi præfatum proceſſum, ad pias enixaſque preces cariſſimi in Chriſto Filii noſtri Petri Portugalliæ & Algarbiorum Regis Illuſtris, ac tunc in humanis agentis clar. mem. Mariæ, dum vixit, Reginæ ejus uxoris, necnon dilecti Filii Nobilis Viri Coſmi Etruriæ ſibi ſubjectæ*

Digitized by Google

jecta Magni Ducis, accedentibus etiam in id ipſum ſupplicationibus nonnullorum Prælatorum, Religioſorum, Tribunalium, Senatuum, Magiſtratuum, & Academiarum regni Portugalliæ, ac ad iteratas humillimas inſtantias dilecti Filii Bernardi de Caſtelbranco Monachi expreſſe Profeſſi ac Procuratoris Generalis Congregationis S. Mariæ de Alcobatia Ordinis præfati, in ſacra Theologia Magiſtri, cauſæ ſeu cauſarum Beatificationis et Canonizationis hujuſmodi Poſtulatoris, Nobis referentibus, qui tunc in minoribus conſtituti Cardinalatus honore fungebamur, ac in locum bon. mem. Sigiſmundi Chiſii, dum vixit, S. R. E. Cardinalis Sigiſmundi nuncupati, cauſæ ſeu cauſarum hujuſmodi Relatoris ſubrogati fueramus, exhibitis prius per dictum Bernardum Poſtulatorem binis proceſſibus in Conimbricen. ſeu Ulyſſiponen civitatibus, poſtquam Sedes Apoſtolica in cauſa ſeu cauſis præfatis manus appoſuerat, nulliter conſtructis, die 17. Septembris 1695. a Congregatione tunc exiſtentium itidem S. R. E. Cardinalium ſacris ritibus præpoſitorum nova remiſſoriales, ſeu compulſoriales litteræ tunc pariter exiſtentibus Archiepiſcopo Ulyſſiponen. et Epiſcopo Conimbricen. eorumque Vicariis in ſpiritualibus Generalibus dirigendæ, annuente etiam die 25. ejuſdem menſis Septembris piæ mem. Innocentio Papa XII. itidem prædeceſſore noſtro, conceſſæ fuerint, illarumque vigore proceſſus prædictus conſtructus, ac in Actis memoratæ Congregationis Cardinalium exhibitus, ſervatiſque ſervandis apertus fuerit: demum vero (eodem Bernardo Poſtulatore inſtante) propoſito dubio in prædicta Congregatione Cardinalium per dilectum Filium noſtrum Carolum dictæ ſanctæ Romanæ Eccleſiæ Diaconum Cardinalem Bichium nuncupatum, qui in Relatorem cauſæ ſeu cauſarum prædictarum in locum noſtrum a Nobis ſubrogatus fuerat, An conſtaret de cultu immemorabili Beatis Tereſiæ, et Sanciæ ſupradictis præſtito, et caſu a dictis decretis Urbani prædeceſſoris excepto, et an ſententia deſuper lata a memorato Epiſcopo Conimbricen. Judice delegato eſſet confirmanda in caſu et ad effectum, de quo agebatur; dicta Congregatio Cardinalium, audito tam in ſcriptis quam in voce venerabili Fratre Proſpero Archiepiſcopo Myrenſi Promotore Fidei, de ejuſmodi cultu immemorabili, et caſu excepto conſtare cenſuerit: Hinc eſt, quod Nos piis ac devotis ejuſdem Petri Regis, ac totius Congregationis de Alcobatia hujuſmodi, necnon dilectarum in Chriſto Filiarum Abbatiſſæ et Monialium monaſterii Lorvanienſis ſupplicationibus Nobis ſuper hoc humiliter porrectis favorabiliter annuere cupientes, ac præfatarum Abbatiſſæ et Monialium ſingulares perſonas a quibuſvis excommunicationis, ſuſpenſionis, et interdicti, aliiſque Eccleſiaſticis ſententiis, cenſuris, et pœnis a jure vel ab homine quavis occaſione vel cauſa latis, ſi quibus quomodolibet innodatæ exiſtunt, ad effectum præſentium duntaxat conſequendum harum ſerie abſolventes, decretum a præfata Cardinalium Congregatione editum, ut præfertur, quod ſcilicet de cultu immemorabili eiſdem Beatis Tereſiæ, & Sanciæ præſtito, & caſu excepto a decretis ejuſdem Urbani prædeceſſoris conſtet, Apoſtolica auctoritate tenore præſentium confirmamus & approbamus, illique inviolabilis Apoſtolicæ firmitatis robur adjicimus; ſalva tamen ſemper in præmiſſis auctoritate prædictæ Congregationis Cardinalium: Decernentes, eaſdem præſentes litteras firmas validas & efficaces exiſtere, & fore, ſuoſque plenarios & integros effectus

effectus ſortiri & obtinere, ac illis ad quos ſpectat & ſpectabit in futurum, pleniſſime ſuffragari, et ab eis reſpective inviolabiliter obſervari; ſicque in præmiſſis per quoſcumque Judices ordinarios, et delegatos, etiam cauſarum palatii Apoſtolici Auditores, judicari et definiri debere; ac irritum & inane, ſi ſecus ſuper his a quoquam quavis auctoritate ſcienter vel ignoranter contigerit attentari: Non obſtantibus Conſtitutionibus & ordinationibus Apoſtolicis, ceteriſque contrariis quibuſcumque. Volumus autem, ut ipſarum litterarum tranſumptis, etiam impreſſis, manu alicujus Notarii publici ſubſcriptis, & ſigillo perſonæ in dignitate Eccleſiaſtica conſtitutæ munitis eadem prorſus fides in judicio & extra illud habeatur, quæ haberetur ipſis præſentibus, ſi forent exhibitæ vel oſtenſæ. Datum Romæ apud S. Petrum ſub anulo Piſcatoris die 23. *Decembris* 1705. *Pontificatus noſtri anno VI.*

108 Tereſia altera ex Sanctis Reginis ſupra memoratis matrimonium contraxit cum Alphonſo IX. Rege Legionenſi, quod porro, trina ex eo ſuſcepta prole, nullum declaratum fuit a ſummo Pontifice Cæleſtino III. Erat enim Tereſia tertio conſanguinitatis gradu Alphonſo conjuncta: & tanta quidem erat illius ævi ſimplicitas, tantaque rerum incuria animos occupabat Principum Hiſpaniæ, ut quotidie contraherent inceſtas nuptias, & quotidie pariter ab inceſtis nuptiis ſepararentur; ſicuti, pluribus allatis exemplis, oſtendit Manriquez *ad an.* 1221. *cap.* 1. *num.*7.

109 Hac itaque de re actum etiam fuit in ſacrorum rituum Congregatione;ſed merito exiſtimatum eſt,nullum ex his inceſtis nuptiis validum ſumi poſſe argumentum adverſus Tereſiæ ſanctitatem, quippe quia nupſit, dum ætatis agebat annum decimum tertium, atque adeo invita, & ut ſuo pareret genitori, qui pro ſtabilienda pace filiam reluctantem ad nuptias ipſas quodammodo adigebat; uti referunt Brittus, Chryſoſtomus Henriquez, Auctor Operis, cui titulus, *lilia Ciſtercii*, & Georgius Cardoſus. Præterquamquod non fuit illa contumax; verum, audita Pontificis ſententia, ſe a maritali contubernio continuo ſejunxit, quin & operam dedit, ut Alphonſus etiam Cæleſtini judicio ſe ſubmitteret. Quocirca Franciſcus Macedo *in vita ipſius Tereſiæ cap.* 2. apud Bollandianos *ad diem* 17. *Junii tom.* 3. *pag.* 475. hæc habet: *Forte nihil: certe minus peccavit Tereſia ob ſexum & ætatem, legis inſcia, & obnoxia parentibus; quibus cum fidem habere, tum morem gerere oportuit. Non erat Virginis vixdum adultæ examinare, an liceret an deceret conjugium; ſed indictum acceptare. Unde enim leges vetantes ſciret? Aut, ut ſciret, an impedimentum ſublatum eſſet, ambigeret? Videtur innocenter feciſſe. Velletne Virgo regia tantæ indolis tantæque probitatis, ſcorti more, vetitis inferri thalamis, tradi ſtupratori, non viro?* & rurſus *cap.* 2. *num.* 13. *Vix dum prolata ſententia, aula Tereſia exiit; nec toro ſolum deinceps, ſed etiam domo, quo procul eſſet a peccato & ſuſpicione, abſtinuit. Omnibus ad Deum curis converſis, de cælibatu cogitavit.* Concors autem eſt Brittus; necnon ad rem recte ſubditur *in ſchemate genealogico Regum Caſtellæ, Legionis, & Luſitaniæ* apud Bollandianos *ad diem* 30. *Maji tom.* 7. *pag.*294. *Preterea*

ſaltem

ſaltem Principiſſæ ipſæ excuſabiles erant, & bona fide matrimonium contraxerant, cui nemo Epiſcoporum regni ſe ſe oppoſuerat. Et paulo poſt: *Adde, quod pleræque ſimiles fuerint juniores, quam ut ſcrupulo ſibi ducere poſſent conjunctionem parentibus probatam.* Denique, quod rei caput eſt, cum poſt ſeparationem a thalamo per quinquaginta circiter annos Tereſia in monaſterio Lorvanienſi ſito in aſperrimo ac ſolitario loco, Religioſo habitu induta, aſſiduaque oratione, jejuniis, flagris, aliiſque id genus in ſemetipſam aſperitatibus macerata, & tanquam una ex humilioribus Monialibus uſque ad obitum verſata vitam duxerit ſanctiſſimam, necnon poſt obitum miraculis claruerit, uti prope triginta Auctores tum antiquiores, tum recentiores in proceſſus compulſati teſtantur; nemo eſt qui cognoſcere nequeat, vel nullam fuiſſe ratione matrimonii maculam in ipſa Tereſia, vel, ſi quidem inſuit, eam per longam pœnitentiam feliciter abſterſam fuiſſe.

110 Ad hæc Bollandiani *ad cit. diem* 17. *Junii* proceſſum retulerunt confectum pro Canonizatione Tereſiæ, & Sanciæ; tum autem *tom.* 6. *part.* 1. *append. ad eamdem diem* enuntiarunt approbationem cultus earum immemorabilis, de qua primum factus eſt ſermo. Sed, cum dubitatum etiam fuerit, quia Reginæ iſtæ paſſim *Sanctæ* nominantur, an appellatio iſta retinenda foret, item ſacra rituum Congregatio die 30. Maji 1705. animadvertens, ſic eas ab immemorabili tempore vocatas fuiſſe, juſſit, appellationem ipſam retineri; attamen ita, ut ex ea nullum cultus augmentum deſumi poſſet. Similis pariter controverſia mota fuit in cauſa quoque tunc Beati, nunc Sancti Peregrini Latioſi: approbato namque cultu ejus immemorabili die 26. Auguſti 1702. pariterque confirmato ſacræ Congregationis judicio a ſummo Pontifice die 11. Septembris ejuſdem anni, cum Secretarius ſacræ Congregationis Peregrinum dixiſſet *Servum Dei Beatum nuncupatum*, huic loquendi modo obnitentibus Poſtulatoribus eo obtentu, quod ab immemorabili tempore Peregrinus ipſe fuerat ſimpliciter *Beatus* denominatus, reſponſum porro fuit pro retentione nominationis antiquæ; quemadmodum liquet ex ſequenti decreto: *Cum ſacrorum rituum Congregatio ſub die 26. Auguſti 1702. cenſuerit ſuper dubio ab Eminentiſſ. & Reverendiſſ. Domino Cardinali Franciſco Barberino propoſito, An ſcilicet ſententia Epiſcopi Forolivien. ſuper cultu immemorabili Servo Dei Peregrino Latioſi prædicto* Beato *nuncupato,& caſu excepto a decretis ſel. record. Urbani VIII. ſit confirmanda, cenſuerit, inquam, conſtare de caſu excepto, ſi Sanctiſſimo Domino noſtro viſum fuerit, & Sanctitas ſua benigne ſub die 11. Septembris ejuſdem anni 1702. annuerit; cumque hujuſmodi decretum per ſacrorum rituum Congregationis Secretarium cum denominatione duntaxat Servi Dei Beati nuncupati, ut ſupra, conſcripſerit, Poſtulatoribus ejuſmodi cauſæ pro relaxatione præfati decreti cum titulo vel denominatione explicita Beati Peregrini Latioſi abſque ulla moderatione, nempe ſine expreſſione Servi Dei Beati nuncupati, eidem ſacrorum rituum Congregationi humiliter ſupplicantibus, ſacra eadem rituum Congregatio pro relaxatione decreti cum ſolo titulo Beati petita reſcribendum cenſuit. Die 9.*

Decem-

Decembris 1702. Nec id diſſimile eſt, quod ſubſequenter contigit in cauſa tunc Beatæ, nunc Sanctæ Agnetis de Monte Politiano: cum enim idem ſacræ Congregationis Secretarius eam in quodam decreto titulo *Servæ Dei* nuncupaſſet, ſacra pariter Congregatio die 9. Maji 1705. approbante ſan. mem. Clemente XI. *Beatæ* nomine appellari juſſit, quo ab immemorabili tempore vocata fuerat: & quidem, ut cetera prætereantur, quamvis titulo *Sanctæ* denominata fuiſſet in Martyrologio Romano typis impreſſo anno 1586. nomine tamen *Beatæ* inſignita fuit in eodem Martyrologio edito anno 1674.

§. XXXI.

De Beata LUCIA de NARNIA Ordinis S. Dominici Fundatrice monaſterii S. Catharinæ de Senis Ferrariæ.

LITTERÆ APOSTOLICÆ
in forma Brevis Clementis Papæ XI.

CLEMENS PAPA XI.
Ad futuram rei memoriam.

111 EX *injuncto Nobis divinitus Paſtoralis ſolicitudinis munere Beatarum Chriſti Ancillarum in cælis cum eo regnantium, in quibus, utpote vaſculis imbecillioribus, opus dexteræ Excelſi mirabilius ac illuſtrius apparuit, quæque non humanum, ſed Divini Spiritus infuſione depromptum Apoſtolicum conſilium ſecutæ cogitarunt, quæ ſunt Domini, ut eſſent ſanctæ corpore & ſpiritu, venerationem & cultum libenter in terris promovemus; ſicut pia perſonarum non minus virtutum meritis, quam ſublimi Cardinalatus dignitate fulgentium vota poſtulant, & Nos ad omnipotentis Dei gloriam, ad Eccleſiæ decus, ſpiritualemque Fidelium populorum, præſertim noſtrorum, & Apoſtolicæ Sedi, etiam quoad temporalia, ſubditorum ædificationem ac devotionem fovendam atque augendam conducibile fore in Domino arbitramur. Cum itaque alias, videlicet die 19. Januarii 1654. ad humillimas ac repetitas preces & inſtantias tunc exiſtentium Magiſtratuum civitatum noſtrarum Ferrarienſis, Viterbienſis, & Narnienſis, necnon tunc etiam exiſtentis Magiſtri Generalis Ordinis Fratrum Prædicatorum, nomine ejuſdem Ordinis facta relatione in Congregatione tunc pariter exiſtentium S. R. E. Cardinalium ſacris ritibus præpoſitorum coram fel. record. Innocentio Papa X. prædeceſſore noſtro, habita a bon. mem. Baccio, dum vixit, ejuſdem ſanctæ Romanæ Eccleſiæ Cardinali Aldobrandino nuncupato, de contentis in duobus proceſſibus auctoritate ordinaria confectis per ſimilis memoriæ Franciſcum Mariam etiam, dum vixit S. R. E. Cardinalem Macchiavellum nuncupatum, tunc Eccleſiæ Ferrarienſis ex conceſſione & diſpenſatione Apoſtolica Præſulem; primo nimirum anno 1647. ſuper cultu, ſcientibus & tolerantibus Ordinariis, ab immemorabili tempore exhibito B. Luciæ de Narnia Moniali Ordinis S. Dominici, quæ*

feliciter

feliciter obdormiverat in Domino die 15. Novembris 1544. & caſu excepto a decretis recol. mem. Urbani Papæ VIII. prædeceſſoris pariter noſtri in Congregatione ſanctiſſimæ Inquiſitionis editis, cujus vigore idem Franciſcus Maria Cardinalis & Præſul per ſententiam latam die 19. Decembris ejuſdem anni 1647. pronuntiaverat, conſtitiſſe & conſtare de immemorabili cultu dictæ Servæ Dei, & propterea non fuiſſe nec eſſe contraventum decretis Apoſtolicis ſupradictis, ſecundo autem anno 1648. ſuper ſanctitate vitæ, virtutibus, & miraculis, cum exhibitione etiam nonnullorum antiquorum documentorum ſuper ſtigmatibus, quæ inibi dicuntur impreſſa in corpore prædictæ B. Luciæ; decretum fuerit, ſignari poſſe Commiſſionem introductionis hujus cauſæ eidem Congregationi Cardinalium directam, ut cognoſceret, an rite & recte pronuntiatum fuiſſet per ſupradictum Franciſcum Mariam Cardinalem & Præſulem ſuper caſu excepto ex immemorabili: In hujuſmodi vero Commiſſionis executionem ſubinde a pia mem. Alexandro Papa VII. etiam prædeceſſore noſtro ſignatæ, nuper, nempe die 15. Februarii proxime præteriti, ad humillimas itidem preces dilecti Filii noſtri Joſephi Tituli S. Mariæ Tranſpontinæ ejuſdem ſanctæ Romanæ Eccleſiæ Presbyteri Cardinalis Sacripantis nuncupati, etiam nomine dilectorum Filiorum Communitatis, & hominum dictæ civitatis noſtræ Narnien. patriæ ſuæ porrectas, necnon dilecti Filii Antonini Cloche Magiſtri Generalis memorati Ordinis Fratrum Prædicatorum, ac dilectarum in Chriſto Filiarum Monialium monaſterii S. Catharinæ de Senis præfatæ civitatis noſtræ Ferrarien. prout etiam dilecti Filii Thomæ Ripoll Fratris expreſſe Profeſſi ejuſdem Ordinis, in ſacra Theologia Magiſtri, cauſæ hujuſmodi Poſtulatoris in Congregatione venerabilium Fratrum noſtrorum ipſius Sanctæ Romanæ Eccleſiæ Cardinalium eiſdem ſacris ritibus præpoſitorum a dilecto etiam Filio noſtro Thoma Tituli Sancti Clementis dictæ ſanctæ Romanæ Eccleſiæ Presbytero Cardinali Ferrario nuncupato, in locum memorati Baccii Cardinalis deputato ſeu ſubrogato, propoſitum fuerit dubium, An ſententia prædicti Franciſci Mariæ Cardinalis & Præſulis ſuper cultu immemorabili erga præfatam B. Luciam præſtito eſſet confirmanda in caſu & ad effectum, de quo agebatur, auditiſque deſuper tam in voce quam in ſcriptis prius quidem quondam Joanne Baptiſta Bottinio, dum vixit, Fiſci & Cameræ noſtræ Apoſtolicæ Advocato, atque ad ſupplendas vices venerabilis Fratris Proſperi Archiepiſcopi Myrenſis Promotoris Fidei ſpecialiter deputato, ſubinde vero dilecto Filio Proſpero de Lambertinis Aulæ noſtræ Conſiſtorialis Advocato, necnon ejuſdem Proſperi Archiepiſcopi & Promotoris Coadjutore, ultimo dicta Congregatio Cardinalium cenſuerit, ſententiam præfati Franciſci Mariæ Cardinalis & Præſulis, ut præfertur, latam ſuper cultu immemorabili non eſſe infirmandam in caſu & ad effectum, de quo agebatur, ſi ita Nobis viſum fuiſſet: Hinc eſt, quod Nos piis atque enixis ejuſdem Joſephi Cardinalis ſupplicationibus Nobis ſuper hoc humiliter porrectis favorabiliter annuere cupientes, decretum ab ultimo dicta Cardinalium Congregatione editum, ut præfertur, quod ſcilicet ſententia ſupradicti Franciſci Mariæ Cardinalis & Præſulis ſuper cultu immemorabili dictæ B. Luciæ non ſit infirmanda, Apoſtolica auctoritate tenore præſentium confirmamus & approbamus, illique inviolabilis Apoſtolicæ firmitatis robur adjicimus; ſalva

tamen ſemper in præmiſſis auctoritate ultimo dictæ Congregationis Cardinalium: Decernentes, eaſdem præſentes litteras firmas validas & efficaces exiſtere, & fore, ſuoſque plenarios & integros effectus ſortiri & obtinere, ac illis, ad quos ſpectat & ſpectabit in futurum, pleniſſime ſuffragari, & ab eis reſpective inviolabiliter obſervari; ſicque in præmiſſis per quoſcumque Judices ordinarios, & delegatos, etiam cauſarum palatii Apoſtolici Auditores, judicari & definiri debere; ac irritum & inane, ſi ſecus ſuper his a quoquam quavis auctoritate ſcienter vel ignoranter contigerit attentari: Non obſtantibus Conſtitutionibus & ordinationibus Apoſtolicis, ceteriſque contrariis quibuſcumque. Volumus autem, ut ipſarum litterarum tranſumptis ſeu exemplis manu alicujus Notarii publici ſubſcriptis, & ſigillo perſonæ in dignitate Eccleſiaſtica conſtitutæ munitis eadem prorſus fides in judicio & extra illud habeatur, quæ haberetur ipſis præſentibus, ſi forent exhibitæ vel oſtenſæ. Datum Romæ apud S. Petrum ſub anulo Piſcatoris die 26. Martii 1710. Pontificatus noſtri anno X.

112 Igitur Beata hæc Lucia Narnienſis vita deceſſit anno 1544. & idcirco non modica fuit in ſacra Congregatione diſputatio, ejuſne cultus eſſet vere immemorabilis, & conſequenter approbandus: centum enim anni elapſi dici nequaquam poterant ab anno mortis ejus ad 1634. quo publicata fuit Urbani VIII. Conſtitutio. Prævaluit nihilominus opinio cultui favorabilis; quandoquidem ſententia Ordinarii Ferrarienſis, hoc eſt, Cardinalis Macchiavelli Epiſcopi Ferrariæ, qua pronuntiaverat, conſtare de caſu excepto a decretis Urbani VIII. & de cujus ſententiæ validitate ac juſtitia agebatur, prolata fuerat anno 1647. ideoque ante annum 1652. quo ſacra Congregatio ſanxit, ne pro complemento centenarii annorum numeri ab Urbani decretis, ſive ab ejus Conſtitutione præſcripti geſta poſt eamdem Conſtitutionem attenderentur: quæ ſcilicet circumſtantia tanti fuit roboris ac momenti, ut exiſtimatum fuerit, nullo poſſe pacto infirmari Ordinarii prædicti ſententiam, utpote latam juxta opinionem tunc vigentem, prout ea ferunt, quæ in ſuperioribus dicta ſunt.

113 Porro, cum mentio fiat in Brevi Apoſtolico ſtigmatum B. Luciæ, de eorum veritate non videtur eſſe dubitandum, quemadmodum nec de eorumdem qualitate ſupra naturam, tum propter experimenta prædicto pariter tempore facta, tum propter atteſtationes Magiſtratuum Eccleſiaſticorum æque, ac ſæcularium etiam tum datas, quæ inſunt in proceſſibus auctoritate ordinaria confectis ſuper Luciæ virtutibus ac miraculis, editæque fuerunt in vita ejuſdem Beatæ typis impreſſa & eleganter compoſita poſt approbationem cultus ejus immemorabilis a Dominico Pontio Dominicanæ familiæ Theologo, uti videre eſt in eadem vita *cap. 16. 25. & pluribus ſequentibus*.

114 Sed & Vincentius Bellus Dominicanus, Jacobuſque Marcianenſis ex eodem Inſtituto Beatæ hujus vitam ediderunt: tum autem plura refert de ejuſdem ſtigmatibus Theophilus Raynaudus *oper. tom. 13. de ſtigmatiſmo*

tiſsimo ſacro, & profano; præterquamquod de eodem argumento aliqua etiam videri poſſunt penes Gregorium Lombardellum Dominicanum *de ſtigmatibus S. Catharinæ*, quod opus extat in bibliotheca Vaticana *cod.* 5461. Inſuper Tritemius Beatæ ipſi contemporaneus de eadem ſermonem facit *in chron. Spanehim. ad an.* 1500. & poſtea, qui cetera deſiderat, legere poteſt Thomam Boſſium *de ſignis Eccleſiæ*, & Raynaldum *ad an.* 1500. *num.* 58. Poſt primam hujus Operis editionem nova inſurrexit quæſtio de ſtigmatibus B. Luciæ Narnienſis, eademque fuit plene diſcuſſa & reſoluta tempore noſtri Pontificatus in ſacrorum rituum Congregatione, in qua ſtigmatum deſenſores reſumpſerunt quæ a Nobis in ſuperioribus deducta ſunt. Porro quæſtionis ſtatus, & ejus reſolutio facile dignoſci poſſunt ex ſequenti decreto.

MAJORICEN.

CUm de menſe Novembris anni 1738. Patres Ordinis Prædicatorum Conventus S. Dominici civitatis Palmæ regni Majoricæ prælo dediſſent quaſdam Concluſiones publice deſendendas, ac B. Luciæ de Narnia Moniali ejuſdem Ordinis dicatas cum impreſſione in frontiſpicio ejus Imaginis ſtigmatizatæ, ideſt cum quinque ſtigmatibus cruentis, patentibus & viſibilibus, in manibus, pedibus, & latere, quæve in dedicatoria narrabantur fuiſſe a dicta Beata coram Imagine Chriſti Domini crucifixi orante, & acerbiſſimam illius Paſſionem meditante, divinitus habita; inſurrexerunt Patres Ordinis Minorum de Obſervantia S. Franciſci ejuſdem civitatis & regni, qui prætendentes, vetitum eſſe ſignanter a nonnullis aſſertis bullis Sixti Papæ IV. depingi & imprimi facere Imagines aliorum Sanctorum & Sanctarum Beatorum & Beatarum, excepta figura S. Franciſci de Aſſiſio, cum ſtigmatibus, abſque licentia & approbatione Sedis Apoſtolicæ, inſteterunt coram Reverendiſs. Epiſcopo Majoricen. pro ſuſpenſione dictarum Concluſionum, & Imaginis B. Luciæ. Ejuſmodi inſtantiæ annuens præfatus Epiſcopus, die 15. Novembris dicti anni 1738. edidit decretum ſuſpenſivum earumdem Concluſionum, & Imaginum, ſub pœna excommunicationis comminatæ in enunciatis aſſertis bullis Sixti IV. quouſque aliter decideretur per Judices competentes. Interpoſita appellatione ad ſanctam Sedem per Patres Dominicanos a præfato decreto, cauſaque delata ad ſacrorum rituum Congregationem, propoſitum in ea fuit per Eminentiſs. & Reverendiſs. Dominum D. Cardinalem Bellugam in Ponentem electum de conſenſu Partium, infraſcriptum dubium coram eodem prius in contradictorio judicio concordatum, ſcilicet, An licitum fuerit depingere & imprimere Imagines B. Luciæ de Narnia Monialis Ordinis S. Dominici cum ſtigmatibus cruentis, patentibus & viſibilibus, in manibus, pedibus, & latere, eaſque publice in eccleſiis, aliiſque locis expoſitas retinere in caſu & ad effectum, de quo agitur; eoque plene diſcuſſo & examinato, ſua jura deducentibus in ſcriptis & in voce tum PP. Dominicanis, tum PP. Minoribus Obſervantibus S. Franciſci,

ſacra eadem Congregatio unanimi Eminentiſſimorum Patrum voto reſcribendum eſſe cenſuit, Affirmative. Hac die 23. *Januarii* 1740.

Fr. J. A. Card. Guadagni Pro-Præf.

Loco † *ſigilli.*

T. Patriarcha Hieroſolymitanus Sec.

ſ. XXXII.

De Beato SALVATORE ab HORTA Laico Ordinis Minorum Obſervantiæ S. Franciſci.

DECRETUM.

Calaritana Canonizationis Beati Salvatoris ab Horta.

115 *PRopoſito ab Eminentiſſ. & Reverendiſſ. Domino Cardinali Fabrono in ſacrorum rituum Congregatione ordinaria dubio, An ſententia Eminentiſſ. & Reverendiſſ. Domini Cardinalis Vicarii de Urbe ſuper caſu excepto a decretis fel. record. Urbani Papæ VIII. lata ſit confirmanda in caſu & ad effectum, de quo agitur; ſacrorum rituum Congregatio ad inſtantiam Patris Dominici a Ceſſio Ordinis Minorum Strictioris Obſervantiæ de Receſſu, audito tam in voce quam in ſcriptis Domino Proſpero Lambertino ſacri Conſiſtorii Advocato & Reverendiſſ. Archiepiſcopi Myren. Fidei Promotoris Coadjutore, cenſuit, reſpondendum, Affirmative. Die* 13. *Septembris* 1710.

Et facta deinde per Eminentiſſ. & Reverendiſſ. Dominum Cardinalem Fabronum de prædictis Sanctiſſimo Domino noſtro relatione in Audientia habita die 29. *Januarii anni* 1711. *Sanctitas ſua* (id eſt Clemens Papa XI.) *præſens decretum benigne approbavit, & ad R. D. Secretarium pro executione remiſit, dicta die* 29. *Januarii ſupradicti anni* 1711.

116 Mortuus eſt B. Salvator anno 1567. Pater autem Dimas Serpi Prior Provincialis Sardiniæ Minorum Obſervantium S. Franciſci vitam & miracula ipſius latiſſime conſcripſit: quam quidem vitam ediderunt etiam Bollandiani *ad diem* 18. *Martii tom.* 2. Item Franciſcus Gonzaga *in origine Seraphicæ Religionis part.*1. loquitur de ſanctitate vitæ B. Salvatoris Laici Catalani: & alia pariter de eodem legi poſſunt *in menologio Franciſcano* Fortunati, *in legendarum Franciſcanarum collectaneis* Benedicti Mazzaræ, *in orbe Seraphico* Dominici de Gubernatis, *in commentariis aſceticis in Regulas Societatis Jeſu* Patris Julii Nigroni *regul.* 14. *ſ.*17.

117 Verum neque ſententiæ, neque ejuſdem confirmationi pro fundamento fuit cultus immemorabilis, utpote cum ab obitu Beati ad tempus decretorum Urbani VIII. ſive ad illud bullæ decreta eadem confirmantis elapſi minime eſſent centum anni: quamobrem & ipſa ſententia & ejus confirmatio ad caſum exceptum ſtatuendum innixæ tantum fuerunt *permiſſioni ſacræ Congregationis*. Poſtulanti enim Regi Catholico Beati hujus Canonizationem reſponſum fuit: *Differatur Canonizatio, quia alii prio-*

res

res & antiquiores ſunt in Congregatione præſentati, pro quorum Canonizatione facti ſuere proceſſus, informationes, diligentiæ, teſtificationes, & alia plura. Verum, quod interim Beatus Salvator ab Horta cum hoc titulo & miraculis imprimatur, publiceque portetur ad majorem Fidelium conſolationem. Die 5. menſis Februarii 1606.

118 Commemoratur nempe hoc decretum apud Serpium, Bollandianos, Fortunatum, Mazzaram, & Nigronum. Cauſæ autem Poſtulatores, dum, approbato caſu excepto, jactabantur pro conceſſione Officii ac Miſſæ, totis viribus præterea oſtendere conati ſunt, fuiſſe in eo approbatas virtutes B. Salvatoris. Sed ipſe tunc fungens munere Fidei Promotoris evici, fuiſſe quidem ſacræ Congregationi exhibitam informationem ex proceſſibus ordinariis comprobatam, in qua plura de illius virtutibus & miraculis afferebantur; attamen eorum examen nequaquam ſuſceptum fuiſſe, niſi limitata cauſa dandæ facultatis Salvatoris Imaginem typis imprimendi cum nuncupatione Beati; ideoque nova formali virtutum diſcuſſione opus eſſe, quoties ad Canonizationem eſſet procedendum. Quæ porro mea argumenta a ſacra Congregatione fuerunt admiſſa die 21. Aprilis 1714.

119 Ad hæc, ut cetera perſequamur, quæ ad cultum pertinent hujus Beati, aliud anno ſequenti 1607. prodiit ab eadem ſacra Congregatione decretum de Beati ejuſdem corpore a capſa, in qua repoſitum fuerat, non amovendo, videlicet:

In eccleſia Sanctæ Mariæ Jeſu Calaritanæ civitatis corpus Sancti Salvatoris de Horta Ordinis Minorum magna cum populi devotione & veneratione quieſcere & aſſervari, ſacræ rituum Congregationi pro parte Archiepiſcopi, & Promotoris Curiæ dictæ civitatis narratum eſt; quod, licet incluſum ſit in capſa, & clavibus reſeratum diligenter cuſtodiatur, tamen ad inſtantiam nonnullorum nobilium dictæ civitatis virorum inde aſportatur, & in privatorum domibus ſuper corpora infirmorum ponitur: unde fit, quod corpus ipſum deturpetur, & manuum pedumque ejus oſſa a diverſis Fidelibus indiſcreta devotione ſurtive ablata ſint. Quare Archiepiſcopus, & Promotor prædictus Sanctiſſimo D mino noſtro ſupplicaverunt, ut ſub cenſuris & aliis pœnis per litteras ſuas in forma Brevis expediendas provideat, ne in futurum corpus prædictum a capſa, in qua conſervatur, quavis de cauſa vel occaſione amoveatur.

Et, cum negotium hoc a Sanctitate ſua ſacræ rituum Congregationi remiſſum fuerit, eadem ſacra rituum Congregatio cenſuit, gratiam petitam eſſe juſtam & poſſe concedi: & ita declaravit die 1. Septembris 1607.

120 Expeditæ deinde fuerunt litteræ *remiſſoriales* pro conficiendis proceſſibus Apoſtolicis: quibus confectis & ad ſacram Congregationem delatis, hæc eos juxta morem tunc temporis receptum ad Rotæ Auditores remiſit: & hi porro menſe Auguſti anni 1633. eorum validitatem approbarunt; menſe Novembris ejuſdem anni, conſtare de virtutibus, reſponderunt; & menſe Martii anni 1635. primum ex propoſitis miraculis ratum

tum fecerunt. Quod colligitur ex reſcriptis manu propria Coccini unius ex deputatis Rotæ Auditoribus notatis, & in bibliotheca Collegii Romani de Urbe exiſtentibus; quandoquidem relatio nunquam exarata fuit. Anno autem poſt, id eſt, *1636.* editum eſt Indulgentiarum Breve, quod ſequitur.

URBANUS PAPA VIII.

Univerſis Chriſtifidelibus præſentes litteras inſpecturis;
Salutem et Apoſtolicam benedictionem.

AD *augendam Fidelium religionem, et animarum ſalutem cæleſtibus Eccleſiæ theſauris pia caritate intenti, omnibus utriuſque ſexus Chriſtifidelibus vere pœnitentibus et confeſſis ac ſacra Communione refectis, qui eccleſiam Fratrum Ordinis Minorum S. Franciſci Recollectorum nuncupatorum, et in ea ſitam Capellam Salvatoris de Horta oppidi de Bisbal Gerunden. diœceſis die decima octava Martii a primis Veſperis uſque ad occaſum ſolis hujus devote viſitaverint, et ibi pro Chriſtianorum Principum concordia, Hæreſum exſtirpatione, ac ſanctæ Romanæ Eccleſiæ exaltatione pias ad Deum preces effuderint, plenariam omnium peccatorum ſuorum Indulgentiam et remiſſionem miſericorditer in Domino concedimus: Præſentibus ad ſeptennium tantum valituris. Volumus tamen, quod, ſi aliquibus Chriſtifidelibus, qui dictam eccleſiam viſitaverint, aliquam aliam Indulgentiam perpetuo vel ad tempus nondum elapſum duraturam conceſſimus, quodque, ſi pro præſentatione, admiſſione, vel publicatione præſentium aliquid, vel minimum, detur, aut et ſponte oblatum recipiatur, præſentes nullæ ſint eo ipſo. Datum Romæ apud S. Mariam Majorem ſub anulo Piſcatoris die 16. Maji 1636. Pontificatus noſtri anno* XIII.

121 Anno deinceps 1654. ut generalibus Urbani VIII. decretis debita deferretur obedientia, ſignata eſt *Commiſſio*; tum vero anno 1693. deputatus eſt Cardinalis Urbis Vicarius pro conſtructione proceſſus ſuper eademmet decretis ipſis obedientia, a quo lata conſequenter ſententia confirmationis robur demum obtinuit in ſacra Congregatione, ſicuti primum vidimus. Sed & intermedio eo tempore emiſſum eſt a ſan. mem. Innocentio XI. ſequens Indulgentiarum Breve.

INNOCENTIUS PAPA XI.

Univerſis Chriſtifidelibus præſentes litteras inſpecturis;
Salutem & Apoſtolicam benedictionem.

AD *augendam Fidelium religionem, & animarum ſalutem cæleſtibus Eccleſiæ theſauris pia caritate intenti, omnibus utriuſque ſexus Chriſtifidelibus vere pœnitentibus & confeſſis, qui eccleſiam ſeu Capellam S. Salvatoris de Horta nuncupati ſitam prope eccleſiam Domus Fratrum Ordinis Minorum S. Franciſci de Obſervantia nuncupatorum oppidi Perpiniani Elnen. diœceſis, non tamen Regularium, cui eccleſiæ ejuſque Capellis et altaribus, ſive omnibus ſive ſingulis, eamque vel eas aut ea, ſeu illarum vel illorum ſingulas vel ſingula etiam viſitando nulla alia Indulgentia reperitur conceſſa, die feſto S. Narciſſi Epiſcopi & Martyris*

tyris a primis Veſperis uſque ad occaſum ſolis feſti hujuſmodi ſingulis annis devote viſitaverint, & ibi pro Chriſtianorum Principum concordia, Hereſum extirpatione, ac ſanctæ Matris Eccleſiæ exaltatione pias ad Deum preces effuderint, plenariam omnium peccatorum ſuorum Indulgentiam & remiſſionem miſericorditer in Domino concedimus: Præſentibus ad ſeptennium tantum valituris. Volumus autem, ut, ſi alias Chriſtifidelibus, dictam eccleſiam ſeu Capellam vel altare in ea ſitum in quocumque alio anni die viſitaverint, aliqua alia Indulgentia perpetuo vel ad tempus nondum elapſum duratura conceſſa fuerit, vel, ſi pro impetratione, præſentatione, admiſſione, ſeu publicatione præſentium aliquid, vel minimum, detur, aut etiam ſponte oblatum recipiatur, præſentes nullæ ſint. Datum Romæ apud S.Petrum ſub annulo Piſcatoris die 24. Januarii 1682. Pontificatus noſtri anno VI.

§. XXXIII.

De Beato CESLAO ODROVANTIO Ordinis Prædicatorum.

DECRETUM.

Vratislavien. Beatificationis et Canonizationis Servi Dei Ceslai Odrovantii Ordinis Prædicatorum Beati *nuncupati.*

122 *PRopoſito per Eminentiſſ. & Reverendiſſ. Dominum Cardinalem Barberinum cauſæ Beatificationis & Canonizationis Venerabilis Servi Dei Ceslai Odrovantii prædicti* Beati *nuncupati Ponentem in ſacrorum rituum Congregatione ordinaria dubio, An ſententia Reverendiſſ. Suffraganei Vratislavien. Judicis delegati lata ſuper cultu immemorabili, & caſu excepto a decretis ſel. record. Urbani Papæ VIII. ſit confirmanda, vel infirmanda in caſu &c. ſacra eadem rituum Congregatio, ad inſtantiam R. P. Magiſtri Ripoll Ordinis Prædicatorum et hujuſmodi cauſæ Poſtulatoris, audito prius tam in voce quam in ſcriptis Domino Proſpero de Lambertinis ſacræ Conſiſtorialis Aulæ Advocato ac Fidei Promotore, cenſuit, reſpondendum, ſententiam Suffraganei eſſe confirmandam, ſi Sanctiſſimo Domino noſtro placuerit. Die 20. Auguſti 1712.*

Factaque deinde per R. P. D. Carolum Collicolam Protonotarium Apoſtolicum et Proſecretarium de præmiſſis Sanctiſſimo Domino noſtro relatione, Sanctitas ſua (Clemens videlicet XI.) *benigne annuit, die 27. ejuſdem menſis & anni.*

123 Beatus hic Ceslaus Odrovantius fuit frater germanus S. Hyacinthi, & mortuus eſt anno 1242. Antiquiſſimum extat fragmentum illius vitæ conſcriptum circa annum 1470. & 1480. quod nimirum compulſatum fuit in proceſſus in ejus cauſa factos. De ejuſdem autem virtutibus ac miraculis plura legi poſſunt *in hiſtoria regni Poloniæ* Joannis Dlugoſſi ſeu Longini, *in chronicis Poloniæ* Mathiæ de Miecovia, *in vita S. Hyacinthi* edita a Patre Severino, atque *in annalibus* Bzovii *tom.* 13. ut Marcheſius interea, ac reliqui recentiores, qui vitas Beatorum & Sanctorum Ordinis S. Dominici conſcripſerunt, prætereantur. Accuratior tamen ceteris eſt quædam epitome probationum ſanctitatis vitæ, miraculorum, & cultus imme-

immemorabilis B. Ceslai condita ab eodem Abrahamo Bzovio, quæ typis impreſſa fuit in ſummario informationis exhibitæ ſacræ Congregationi ſuper immemorabili ipſo Beati ejuſdem cultu; nihil enim in ea omiſſum dici poteſt, quod ad antiquiora monumenta pertineat.

§. XXXIV.

De Beato LIBERATO de LAURO, *Sancto* nuncupato, Ordinis Fratrum Minorum S. Franciſci de Obſervantia.

Prohibitio innovationis circa cultum Servi Dei Liberati de Lauro, Sancti *nuncupati, & confirmatio decreti ſacræ Congregationis per litteras in forma Brevis ſel. record. Clementis Papæ XI.*

CLEMENS PAPA XI.
Ad futuram rei memoriam.

124 *Alias, & nuper a Congregatione venerabilium Fratrum noſtrorum S. R. E. Cardinalium ſacris ritibus præpoſitorum emanarunt in cauſa Servi Dei Liberati de Lauro* Sancti *nuncupati, Ordinis Fratrum Minorum S. Franciſci de Obſervantia nuncupatorum ad ſupplicationem dilecti Filii Lucii a Turricella Fratris expreſſe Profeſſi provinciæ Marchiæ dicti Ordinis ac Lectoris jubilati, & ejuſmodi cauſæ Poſtulatoris duo decreta tenoris ſequentis: videlicet Camerinen. Servi Dei Liberati de Lauro Ordinis Minorum S. Franciſci* Sancti *nuncupati. Demandata per ſacram rituum Congregationem ſub die 22. Junii 1697. amotione Imaginum prædicti Servi Dei ab altaribus, eccleſiis, & clauſtris Conventuum prædicti Ordinis, in quibus depictus erat in lectulo decumbens, cui Beatiſſima Virgo Virginibus, & Angelicis aſſociata choris liquorem propriis manibus adminiſtrabat; recurſum interpoſuerunt ad eamdem ſacram Congregationem Patres ejuſdem Ordinis allegantes, cultum eidem Servo Dei intra & extra præmemoratum Ordinem ſic & alias atque multiformiter exhibitum extitiſſe nedum per centum annos ante decreta ſel. record. Urbani VIII. ſed per quatuor & ultra ſæcula; ac proinde humiliter inſtetere pro manutentione prædicti Servi Dei in eodem cultu abſque ulla innovatione, quæ læderet poſſeſſionem, in qua pacifice erat a præmemorato immemorabili ac legitimo tempore: unde ſacra eadem Congregatio, præfixo & pluries prorogato eidem Ordini tempore ad probandam eamdem immemorabilem poſſeſſionem ſub pœna remotionis cujuſcumque cultus eidem Servo Dei quomodolibet præſtiti, in ſe ejuſdem cauſæ cognitionem benigniſſime ſuſcepit. Quamobrem, allato ad ipſam per Religioſos ejuſdem Ordinis & provinciæ Marchiæ, in qua adeſt Conventus cum eccleſia ſub titulo S. Liberati, ubi, ut a Reverendiſſ. Epiſcopo Camerinen. aſſeritur, ipſius, ac Beatorum Humilis, & Pacifici oſſa requieſcunt, authentico proceſſu una cum ſententia ſuper præmiſſo cultu auctoritate ejuſdem Epiſcopi Camerinen. Ordinarii loci dicti Conventus rite prolata, necnon inſtituto ſuper præmiſſis omnibus judicio, & prætendentibus ſubinde Poſtulato-*

latoribus, non eſſe neceſſariam in caſibus ſimilibus propulſionis contrarietatum Commiſſionem manu Sanctiſſimi ſignatam, eadem ſacra rituum Congregatio perpendens, plura afferri in comprobatione præmemorati cultus, quæ in præſenti caſu indigebant ſpeciali dilucidatione (producebantur ſiquidem nonnulla eidem Servo Dei, uti anonymo vel incognito, ab Hiſtoriatoribus attributa, & alia pariter, quæ ipſum cum alio quodam Liberato Maceratenſe Congregationis Cæleſtinorum, ſeu Clarenorum ejuſdemmet Ordinis confundere poterant) ad relationem Eminentiſſ. & Reverendiſſ. Domini Cardinalis Vallemani pro Eminentiſſ. & Reverendiſſ. Domino Cardinali Carpineo Ponente, audito tam in ſcriptis quam in voce Domino Proſpero de Lambertinis ſacræ Conſiſtorialis Aulæ Advocato & Reverendiſſ. Archiepiſcopi Myren. Fidei Promotoris Coadjutore, reſcribendum cenſuit, cauſam indigere ſignatura Commiſſionis in caſu, de quo agitur. Die 7. Septembris 1709. Ita reperitur in regeſtis decretorum Congregationis ſacrorum rituum. In quorum fidem &c. Die 3. Auguſti 1713. Loco † ſigilli. Gratis. N. M. Tedeſchi Epiſcopus Liparitanus ſacrorum rituum Congregationis Proſecretarius. Camerinen. Servi Dei Liberati de Lauro Ordinis Minorum S. Franciſci Sancti nuncupati. Orta controverſia in ſacra rituum Congregatione, An cultus ab immemorabili tempore juxta Poſtulatorum ſenſum S. Liberato prædicto præſtitus eſſet, necne, permittendus, ſeu potius removendus; eadem ſacra rituum Congregatio ſub die 7. Septembris 1709. cenſuit, antequam ad diſcuſſionem dubii ſuper caſu excepto a decretis ſel. record. Urbani Papæ VIII. deveniretur, neceſſariam eſſe dubii propoſitionem ſuper ſignatura Commiſſionis; ideoque diſputato dubio, An eſſet ſignanda Commiſſio, ſacra eadem Congregatio ad relationem Eminentiſſ. & Reverendiſſ. D. Cardinalis Ptolemæi pro Eminentiſſ. & Reverendiſſ. D. Cardinali Carpineo Ponente, & ad inſtantiam Fratris Lucii de Turricella Ordinis Minorum de Obſervantia S. Franciſci dictæ cauſæ Poſtulatoris, audito prius tam in voce quam in ſcriptis Reverendo Patre Domino Proſpero de Lambertinis Fidei Promotore, reſpondit, Pro nunc non eſſe locum ſignaturæ Commiſſionis, & nihil eſſe innovandum ſuper cultu eidem Servo Dei præſtito, firmo tamen remanente decreto in hac cauſa edito die 22. Julii 1697. ſuper amotione Imaginum dicti Servi Dei, cui in lectulo decumbenti Beatiſſima Virgo Angelicis choris aſſociata cibum adminiſtrabat, ſi Sanctiſſimo Domino noſtro placuerit. Die 28. Januarii 1713. Factaque deinde per infraſcriptum Proſecretarium de prædictis Sanctiſſimo Domino noſtro relatione, Sanctitas ſua benigne annuit, die 17. Februarii ejuſdem anni 1713. G. Card. Carpineus. Loco † ſigilli. C. Collicola ſacræ rituum Congregationis Proſecretarius. Cum autem, ſicut prædictus Lucius Nobis ſubinde exponi fecit, ipſe decreta hujuſmodi, quo firmius ſubſiſtant, Apoſtolicæ confirmationis noſtræ patrocinio communiri plurimum deſideret, Nos ipſum Lucium ſpecialibus favoribus & gratiis proſequi volentes, & a quibuſvis excommunicationis, ſuſpenſionis, & interdicti, aliiſque Eccleſiaſticis ſententiis, cenſuris, & pœnis a iure vel ab homine quavis occaſione vel cauſa latis, ſi quibus quomodolibet innodatus exiſtit, ad effectum præſentium duntaxat conſequen. harum ſerie abſolventes & abſolutum fore cenſentes, ſupplicationibus ejus nomine Nobis ſuper hoc humiliter porrectis inclinati, decreta præ-

inſerta auctoritate Apoſtolica tenore præſentium approbamus & confirmamus, illiſque inviolabilis Apoſtolicæ firmitatis robur adjicimus; ſalva tamen ſemper in præmiſſis auctoritate memorata Congregationis Cardinalium: Decernentes, eaſdem præſentes litteras ſemper firmas validas & efficaces exiſtere, & fore, ſuoſque plenarios & integros effectus ſortiri & obtinere, ac illis, ad quos ſpectat & pro tempore ſpectabit, pleniſſime ſuffragari; ſicque in præmiſſis per quoſcumque Judices ordinarios, & delegatos, etiam cauſarum palatii Apoſtolici Auditores, judicari & definiri debere; ac irritum & inane, ſi ſecus ſuper his a quoquam quavis auctoritate ſcienter vel ignoranter contigerit attentari: Non obſtantibus Conſtitutionibus & ordinationibus Apoſtolicis, ceteriſque contrariis quibuſcumque. Volumus autem, ut earumdem præſentium litterarum tranſumptis ſeu exemplis, etiam impreſſis, manu alicujus Notarii publici ſubſcriptis, & ſigillo perſonæ in Eccleſiaſtica dignitate conſtitutæ munitis eadem prorſus fides adhibeatur, quæ præſentibus ipſis adhiberetur, ſi forent exhibitæ vel oſtenſæ. Datum Romæ apud S. Mariam Majorem ſub anulo Piſcatoris die 2. Septembris 1713. Pontificatus noſtri anno XIII.

125 Licet ex modo expoſito ſummi Pontificis Brevi ſatis aperte colligi poſſit hujus cauſæ ſeries, operæ tamen pretium fore putamus, eam ob oculos clarius ponere, quæ nimirum ita ſe habet.

126 Delatum fuit ſacræ Congregationi, quod in pleriſque porticibus Patrum Ordinis Minorum Obſervantium, & in nonnullis eorum eccleſiis retinebantur expoſitæ ſuper altaria ad publicam venerationem Imagines Religioſi viri ejuſdem Ordinis, S. Liberati vulgo nuncupati, cui in lectulo decumbenti Beatiſſima Virgo Angelicis comitata choris cibum ſubminiſtrabat: ideoque, re mature perpenſa, ſacra eadem Congregatio juſſit, ab altari removeri prædictas Imagines, necnon addidit, probandum eſſe cultum immemorabilem dicto Dei Servo præſtitum, veluti conſtat ex decreto edito die 22. Junii, & die 5. Octobris 1697.

127 Itaque ſubſequenter confectus fuit proceſſus auctoritate ordinaria ſuper Liberati cultu immemorabili; tum autem anno 1706. die 19. menſis Aprilis lata fuit ab Ordinario ſententia, in qua declaratum eſt, de ipſo immemorabili cultu conſtare. Verum, remiſſa cauſa ad ſacram Congregationem, cum oppoſitum fuiſſet a me tanquam tunc Fidei Promotore, quod erat neceſſaria *ſignatura Commiſſionis*; etſi a Poſtulatoribus ſtrenue reponeretur, hanc nequaquam haberi neceſſitatem, eo quia eorum ſenſus erat tantummodo impedire cultus amotionem, minime autem Canonizationem petere, in quo tantum caſu ipſa *Commiſſionis ſignatura* requirebatur, ſacra eadem Congregatio die 7. Septembris 1709. reſpondit, neceſſariam porro eſſe *Commiſſionem* eo etiam in caſu, de quo agebatur, id eſt, non quia requiratur *Commiſſio*, quando ſimpliciter petitur, quod cultus haud amoveatur, ſed quia in præſenti cauſa ponderatum fuit, nonnullas adeſſe difficultates, quæ longe melius diſcuti poterant occaſione *ſignaturæ Commiſſionis*, quam occaſione examinis cultus immemorabilis; uti recognoſcere

gnoſcere eſt ex principio mearum animadverſionum ſuper ſignatura Commiſſionis, in quibus ita legitur: *Fecerunt Poſtulatores inſtantiam pro reintegratione cultus; & ego juxta munus mihi demandatum oppoſui, quod erat neceſſaria ſignatura Commiſſionis: & huic ſacræ Congregationi placuit reſpondere die 7. Septembris 1709. neceſſariam eſſe Commiſſionem in caſu, de quo agitur; non quia Eminentiſs. Patres neceſſarium reputaverint, quod ſignaretur Commiſſio, quando Poſtulatores, prout in caſu, proteſtabantur, ſe nihil aliud velle, quam cultus reintegrationem, nec ullam ſe habere intentionem cauſam proſequendi ſuper formali Beatificatione & Sanctificatione; ſed quia præviderunt, laxiores habenas relaxari favore Promotoris Fidei in materia opponendi, quando tractatur de ſignatura Commiſſionis, ad differentiam caſus, in quo ſimpliciter eſſet tractandum de ſolo cultu ab immemorabili præſtito: in primo ſiquidem caſu Promotor extra proceſſum poteſt omnia & quæcumque compilare, quæ ſuæ intentioni favere poſſe reputaverit; quod non ſic ſe habet, quando ipſe remanet obligatus ad purum & ſimplex examen cultus immemorabilis, cujus præciſa vis ſtat in tempore, & eſt nimium alligata proceſſui a Poſtulatoribus exhibito.*

128 Enimvero præter proceſſum difficultatem afferre videbatur, quod P. Arturus *in Martyrologio Franciſcano ad diem 26. Auguſti* ſcribit, Sanctum nempe hunc Liberatum, qui colitur in Conventu Fratrum Ordinis Minorum prope oppidum Sarnani diœceſis Camerinenſis, & a quo vicina regio nomen accepit S. Liberati, zelo ſtrictioris obſervantiæ ſummum Pontificem Cæleſtinum V. adiviſſe una cum Petro de Macerata, ab eoque Pontificium impetraſſe diploma, quo ſibi, & ſociis facultas dabatur operam navandi in reformatione Fratrum Minorum. Poſito namque, quod hic Liberatus fuerit ille, qui a Cæleſtino V. modo dictam Ordinem reformandi facultatem obtinuit, inferebatur, eumdem Sancti, vel Beati titulo neutiquam inſigniri poſſe, utpote Auctorem nefandæ hæreſis *Fraticellorum*, & *Bizzocorum*, eumque, qui antea appellatus Petrus de Macerata, nomen hoc deſeruit, & illud Liberati aſſumpſit; uti poſt Jordanum, cujus opus extat in bibliotheca Vaticana, retulit Raynaldus *ad an.* 1294. *num.* 26. *& ad an.* 1331. *num.* 7.

129 Sed mirum eſt, quot fuerint rationes a Poſtulatoribus allatæ, quantaque earum momenta pro hujus objecti propulſatione. Dixerunt ſiquidem primo, nec Liberatum Maceratenſem, nec ullum alium ex Ordine Seraphico, ſed, probabilius loquendo, Hermannum quemdam cognomine Pangilupum fuiſſe Auctorem nefandæ ſectæ *Fraticellorum*; quemadmodum late oſtendit Antonius Hiqueus *in nitela Franciſcanæ Religionis cap.* 1. *pag.* 77. *& cap.* 2. *pag.* 85. 86. *&* 87. Secundo, Liberatum Maceratenſem nec hæreticum, nec apoſtatam fuiſſe, ſed potius virum optimi nominis; ſicuti teſtantur Auctores Franciſcani, Marian. ſcilicet Florent. *lib.*4. *pag.*362. Rodulphus Toſſinianenſis *in hiſtoria Seraphiæ Religionis lib.*2. *pag.* 180. Marcus Ulyſſiponenſis *in chronicis Fratr. Minor. part.* 2. *lib.* 5. *cap.* 27. VVadingus *tom.* 5. *ad an.* 1294. *num.*9. & *tom.* 6. *ad an.* 1307.

 num. 3.

num. 3. Gubernat. *in orbe Seraphico tom.* 1. *lib.* 5. *cap.* 5. quibus procul dubio major fides habenda eſt, quam Jordano, quem porro ſine ullo examine vel delectu Raynaldus ſecutus eſt *ad an.* 1294. *num.* 26. Tertio, præſentem quæſtionem reſpicere, non Liberatum de Macerata, ſed Liberatum de Lauro; qui quidem duo Liberati nequaquam ſunt invicem confundendi: Liberatus enim de Lauro in loco Suffiani vitam egit ſolitariam, tum corpus ejus a Conventu Brunfortiano translatum eſt ad locum, ubi nunc colitur, qui ab ejuſdem nomine appellatus eſt Sancti Liberati; Liberatus vero Maceratenſis obiit in Conventu Sancti Angeli de Vena prope Viterbium. Præterquamquod geſta unius minime conveniunt cum geſtis alterius: veluti colligere eſt ex Mariano Florentino *in faſciculo chronicorum Ordinis Minorum lib.* 2. *cap.* 7. *§.* 7. *&* 8. *pag.* 186. *& ſeq.* necnon ex VVadingo *ad an.* 1307. *tom.* 6. & *ad an.* 1234. *tom.* 2. quibus reſpondet adnotatio ad marginem in autographo manuſcripto *libri conformitatum* Bartholomæi Piſani, quod aſſervatur in Conventu Patrum Capuccinorum oppidi de Lauro. Affirmarunt quarto, Arturum aſſerentem Conventui Brunfortiano nomen inditum a Liberato Maceratenſi, profecto deceptum fuiſſe, utpote Auctorem Gallum, &, quod illis conſequens videbatur, parum edoctum territoria Italiæ, & regeſta, ac monumenta Ordinis, quæ tum in Piceno, tum Romæ extant. Quinto, celebriores Scriptores a Creſcentio uſque ad Piſanum retuliſſe, Sanctum quemdam Anonymum in dicto Conventu coli, quem Marianus, aliique ajunt eſſe S. Liberatum de Lauro. Denique Sanctum hunc Liberatum de Lauro cultum nactum fuiſſe immemorabilem in civitatibus & locis provinciæ Piceni, ſemperque ſimiliter reputatum, ut Anonymum illum Sanctum, de quo ſermonem fecerunt citati Auctores; quemadmodum ex documentis & teſtibus in proceſſu exiſtentibus colligi poſſe videbatur. Quæ ſcilicet omnia in ſacra Congregatione expoſita ac diſcuſſa ſufficientia viſa ſunt ad decernendum, ne quid innovaretur ſuper cultu etiam tum præſtito Servo Dei Liberato de Lauro *Sancto* nuncupato.

§. XXXV.

De Beato GREGORIO Papa X.

LITTERÆ APOSTOLICÆ
in forma Brevis Clementis Papæ XI.

CLEMENS PAPA XI.
Ad futuram rei memoriam.

130 *INjuncti Nobis cælitus Paſtoralis officii ſolicitudo Nos urget, ut glorioſorum caleſtis Jeruſalem civium, quorum ſapientiam narrant populi & laudem nuntiat Eccleſia, illorumque potiſſimum, quos unigenitus Dei Filius gregis*

gis ſui Paſtores conſtituit ſecundùm cor ſuum, quique in generationibus gentis ſuæ gloriam adepti placuerunt Domino in diebus ſuis, ac Fidei gubernaculum viriliter tenentes anchoram ſpei tranquilla jam in ſtatione compoſuerunt, plenamque cæleſtibus divitiis & æternis mercibus navem optato in litore collocarunt, venerationem & cultum promovere ſtudeamus in terris; ſicut pia Catholicorum Antiſtitum in partem ſolicitudinis noſtræ vocatorum, aliorumque Chriſtifidelium, ac præſertim pietate non minus, Chriſtianiſque virtutibus, quam generis ſplendore fulgentium vota poſtulant, & Nos ad omnipotentis Dei gloriam, Catholicæ Eccleſiæ decus & præſidium, ſpiritualemque Fidelium populorum ædificationem ac devotionem ſovendam conducibile ſore in Domino arbitramur. Cum itaque alias in Congregatione tunc exiſtentium S. R. E. Cardinalium ſacris ritibus præpoſitorum proceſſus auctoritate Apoſtolica conſtructi ſuper virtutibus & miraculis in ſpecie ſel. record. B. Gregorii Papæ X. prædeceſſoris noſtri exhibiti ſuerint, illorumque validitate de more examinata, ac die 9. Januarii 1630. ad relationem bon. mem. Coſmi, dum vixit, ejuſdem ſanctæ Romanæ Eccleſiæ Cardinalis de Torres nuncupati reſpective approbata, ſucceſſive, nempe die 4. Maji ejuſdem anni, ab eadem Congregatione Cardinalium ſavorabile reſcriptum emanaverit, conſtare de virtutibus heroicis; deinde vero ad humillimas preces venerabilis Fratris Benedicti Epiſcopi Aretini, etiam nomine dilectorum Filiorum Communitatis & hominum civitatis Aretinæ, necnon Antonii Mariæ Bonucci Presbyteri Regularis expreſſe Profeſſi Societatis Jeſu ejuſmodi cauſæ Poſtulatoris, per dilectum Filium noſtrum Ferdinandum ſupradictæ ſanctæ Romanæ Eccleſiæ Presbyterum Cardinalem de Abdua nuncupatum, in locum ſimilis memoriæ etiam, dum vixit, Franciſci prædictæ ſanctæ Romanæ Eccleſiæ Cardinalis Montalti nuncupati; qui anno 1642. in locum ejuſdem Coſmi Cardinalis ſubrogatus ſuerat, deputatum propoſito dubio in eadem Congregatione Cardinalium die 11. Februarii proxime præteriti ſuper ſignatura Commiſſionis reaſſumptionis cauſæ ad ſormam noviſſimorum decretorum recol. mem. Innocentii Papæ XI. itidem prædeceſſoris noſtri, reſponſum ſuerit, eſſe locum ſignaturæ Commiſſionis reaſſumptionis cauſæ, prout per Nos ſignata ſuit, cum ſacultate videndi & examinandi, an ex ſupradictis proceſſibus Apoſtolicis, ſicut præmittitur, confectis conſtaret de caſu excepto a decretis piæ mem. Urbani Papæ VIII. ſimiliter prædeceſſoris noſtri, & de eorum paritione, ſive de cultu publico & immemorabili dicto B. Gregorio Papæ X. exhibito; demumque, in hujuſmodi Commiſſionis ſequelam propoſita cauſa per eumdem Ferdinandum Cardinalem ſuper prædicto dubio, illoque in prædicta ordinaria Congregatione Cardinalium diſcuſſo, ipſa ſacra Congregatio, audito prius tam ſcripto quam voce dilecto Filio Magiſtro Proſpero de Lambertinis in utraque Signatura noſtra Reſerendario Fidei Promotore, reſpondendum eſſe cenſuerit, conſtare de cultu immemorabili, ſeu de caſu excepto a prædictis Urbani prædeceſſoris decretis: Hinc eſt, quod Nos non modo piis devotiſque Benedicti Epiſcopi, ac Communitatis & hominum, necnon Antonii Mariæ prædictorum, ſed etiam enixis noviſſime additis dilecti Filii Nobilis Viri Coſmi Etruriæ ſibi ſubjectæ Magni Ducis ſupplicationibus Nobis ſuper hoc humiliter porrectis ſavorabilem aſſenſum, quantum cum Domino poſſumus, præ-

bere

bere cupientes , & eorum ſingulares perſonas a quibuſvis excommunicationis , ſuſpenſionis , & interdicti , aliiſque Eccleſiaſticis ſententiis , cenſuris , & pœnis a jure vel ab homine quavis occaſione vel cauſa latis , ſi quibus quomodolibet innodatæ exiſtunt , ad effectum præſentium duntaxat conſequendum , harum ſerie abſolventes & abſolutas fore cenſentes , decretum a prædicta Cardinalium Congregatione editum , ut præfertur , quod ſcilicet de cultu immemorabili eidem B. Gregorio Papæ X. exhibito , ſeu de caſu excepto a decretis prædicti Urbani prædeceſſoris conſtet , Apoſtolica auctoritate tenore præſentium confirmamus & approbamus , illique inviolabilis Apoſtolicæ firmitatis robur adjicimus ; ſalva tamen ſemper in præmiſſis auctoritate memoratæ Congregationis Cardinalium : Decernentes , eaſdem præſentes litteras firmas validas & efficaces exiſtere , ſuoſque plenarios & integros effectus ſortiri & obtinere , ac illis , ad quos ſpectat & ſpectabit in futurum , pleniſſime ſuffragari , et ab eis reſpective inviolabiliter obſervari ; ſicque in præmiſſis per quoſcumque Judices ordinarios , et delegatos , etiam cauſarum palatii Apoſtolici Auditores , judicari et definiri debere ; ac irritum & inane , ſi ſecus ſuper his a quoquam quavis auctoritate ſcienter vel ignoranter contigerit attentari : Non obſtantibus Conſtitutionibus & ordinationibus Apoſtolicis , ceteriſque contrariis quibuſcumque . Volumus autem , ut ipſarum litterarum tranſumptis , etiam impreſſis , manu alicujus Notarii publici ſubſcriptis , & ſigillo perſonæ in Eccleſiaſtica dignitate conſtitutæ munitis eadem prorſus fides in judicio & extra illud habeatur , quæ haberetur ipſis præſentibus , ſi forent exhibitæ vel oſtenſæ . Datum Romæ apud S. Mariam Majorem ſub anulo Piſcatoris die 11. Septembris 1713. Pontificatus noſtri anno XIII.

131 Obiit B. Gregorius X. circa annum Domini 1276. eoque defuncto , aſſumptus fuit ad Pontificatum Petrus de Tarentaſia Frater Ordinis Prædicatorum , qui ſibi Innocentii V. nomen impoſuit ; ſed qui vix quinto poſt menſe ex hac vita migravit . Statim autem ut B. Gregorius occubuit , nonnulla ejus interceſſione a Domino patrata ſunt miracula ; & ita quidem , ut ſedente adhuc Innocentio V. ex eis aliqua deſcripta fuerint in quodam codice , ſive tabella exiſtente in Vaticana bibliotheca , ſignata *num.* 3457. in qua hæc habentur: *In nomine Domini, amen. Anno Domini 1276. indictione quarta , Domino Innocentio V. Papa reſidente , infraſcripta ſunt miracula , quæ Dominus Jeſus Chriſtus fecit meritis B. Gregorii Papæ X. in perſonis infraſcriptis , quæ ſe cum reverentia obtulerunt B. Gregorio ſupradicto .* Ipſa vero in eadem tabula exarata miracula exponuntur apud Raynaldum *ad an.* 1276. *num.* 3. itemque apud Bzovium *ad eumdem annum num.* 2. Ideo plerique Hiſtorici referunt, eumdem Innocentium V. Beatificationis honorem indulſiſſe B. Gregorio Papæ X. Volaterranus enim *comment. Urban. lib.* 22. *col.* 650. de hoc ait : *Moritur Aretii in itinere , ibique ſepultus , atque ut vir Sanctus adoratus .* Bartholomæus Piſanus *lib.* 1. *conformitatum S. Franciſci fruct.* 8. aſſerit , ipſum Gregorium canonizatum fuiſſe in diœceſi Aretina ; quod & confirmat Robertus Licienſis Epiſcopus Aquinas *in ſermone de S. Bonaventura , chronic. Fratr. Minor. part.* 2. *lib.* 2. *cap.* 7. Hippolytus au-

tem

Digitized by Google

tem Doneſmundus *hiſtor. Mantuan. lib.* 4. apertius narrat, Gregorium X. fuiſſe beatificatum ab Innocentio V. Silveſter Petraſancta *in vita Latine deſcripta Gregorii Papæ X. pag.* 40. ita habet: *Affirmant Scriptores graviſſimi, Divinos honores ei decreviſſe Innocentium V. qui proxime ei ſucceſſit*; & Oldoinus *in addit. ad Ciacon. in vita Gregorii X. tom.* 2. *col.* 190. *Affirmant nonnulli, Divinos honores Gregorio decreviſſe Innocentium V. qui proxime illi ſucceſſit &c. Interpretor equidem oraculo ſuo privato tantummodo Innocentium V. annuiſſe, ut Gregorio X. eſſet veneratio.*

132 Hæc itaque circa annum 1276. contigerunt: ad poſteriora vero tempora deſcendendo, civitas Placentina circa annum 1326. ſummo Pontifici Joanni XXII. in civitate Avenionenſi commoranti ſupplicavit, ut cauſam Canonizationis Gregorii Papæ X. aliquibus committeret Epiſcopis, prout commiſſa fuit Archiepiſcopo Piſano, Epiſcopo Mutinenſi, & Bindo de Senis Præpoſito Eccleſiæ Colonienſis. *Commiſſio* iſta autographa extat in bibliotheca Vaticana, eademque typis impreſſa eſt apud Raynaldum *ad an.* 1326. *num.* 32. hiſce verbis incipiens: *Dudum ex parte dilectorum Filiorum Jaconini de Ponte Canali pro Romana Eccleſia Rectoris ac Prioris Antianorum, & ipſorum Antianorum, necnon Conſilii & Communis civitatis Placentiæ coram Nobis, & Fratribus noſtris propoſitum extitit, quod fel. record. Gregorius Papa X. prædeceſſor noſter, dum viveret, nitore ſanctitatis emicuit, converſatione reſplenduit, ac multis magniſque tam ante quam poſt ſuum obitum miraculis coruſcavit: quare pro parte ipſorum fuit Nobis humiliter ſupplicatum, ut, de ejuſdem Gregorii vita & miraculis inquiſitione præmiſſa, ſi reperiremus, præmiſſa veritate fulciri, eum adſcriberemus Sanctorum catalogo, ipſumque faceremus per univerſas Eccleſias honore congruo ſolemniter venerari &c.*

133 Item memorans ſanctitatem vitæ Gregorii X. Joannes Andreas celeberrimus Juriſconſultus, qui mortuus eſt circa annum 1343. meminit etiam *Commiſſionis* ſignatæ, & inſcriptæ, ut diximus, Archiepiſcopo Piſano, atque Epiſcopo Mutinenſi, cum *in comment. ad cap. Ubi periculum, num.* 1. *de elect. in* 6. hæc habet: *Mortuo Clemente IV. vacavit Eccleſia annis tribus, menſibus duobus, & decem diebus; et tunc electus fuit Gregorius Auctor hujus Decretalis. Merito igitur cauſam habuit providendi; attribuitur ſibi, qui fecit valde commendabilem promotionem quinque Cardinalium: quod intentus eleemoſynis lucra contempſit: ſepultus eſt Aretii: et de ipſius Canonizatione tractatur, et jamdiu Piſano, et Mutinenſi commiſſa fuit inquiſitio.*

134 Probabile admodum eſt, quod Piſanus, & Mutinenſis proceſſum confecerint, & ad Urbem miſerint; etſi is minime reperitur, nec eſt unquam repertus ſive in civitate Aretina, ſive in Vaticana bibliotheca, ſive in archivo ſacræ Congregationis. Scilicet tantummodo anno 1345. Commune & Conſilium civitatis Aretinæ decreverunt, ut annis ſingulis expenderentur in feſtum ejuſdem Gregorii ex reditu Communitatis centum libræ pro cereis eccleſiæ Cathedrali offerendis; ut Poteſtas teneretur præconio per civitatem edicere, ne ipſo die feſto Gregorii X. officinæ ac tabernæ

bernæ paterent, quod eſſet dies ipſe feriatus; demum ut mitterentur duo Fratres de Minoribus, & duo de Prædicatoribus ad Urbem pro ſtimulis addendis ipſius Gregorii Canonizationi: ſicuti de his omnibus conſtat ex ſtatutis dicto anno *lib.* 2. *ſub rubrica* 39. necnon ex aliis ſtatutis poſtmodum reformatis, hoc eſt ſtatuto tertio *ſub tit. de ordinariis oblationibus*, & ſtatuto ſexto *ſub tit. de feriis*. Sed id ipſum ſignum evidentiſſimum eſt, proceſſus a Commiſſariis conditos fuiſſe, licet, juxta nuper monita, nunquam reperiri potuerint; ut adnotatur pariter in relatione hujus cauſæ ad ſummum Pontificem Gregorium XV. compoſita a Petro Maria Campo Canonico Placentino, & Placentiæ typis impreſſa anno 1667. *tit. de Actis cauſæ et proceſſibus: Cum autem certiſſimum ſit, de anno* 1326. *ad inſtantiam Placentinorum civium per Joannem Papam XXII. commiſſam fuiſſe cauſam inquiſitionis vitæ et miraculorum Gregorii Papæ X. Archiepiſcopo Piſano, et Epiſcopo Mutinenſi, haud dubium eſſe poteſt, quin et Delegati nedum inceperint proceſſum et Acta, ſed etiam perfecerint; licet ea ad præſens forte non reperiantur in Vaticano, nec Aretii*.

135 Quia vero idem eſt, quod proceſſus nequaquam confectus fuerit, quodque fuerit quidem confectus, ſed non reperiatur; propterea circa annum 1623. opus fuit novum conſtruere proceſſum auctoritate ordinaria, itemque alios auctoritate Apoſtolica. His autem vix ad Urbem miſſis, atque adeo nondum apertis, venit in mentem Poſtulatoribus, ſupplicare pro Officio ac Miſſa; quorum ſupplex libellus typis impreſſus eſt apud Caſtellinum *de certitud. glor. SS. pag.* 457. Veruntamen ſacra Congregatio eorum precibus annuere noluit, ſed ſapientiſſime mandavit, ut procederetur via ordinaria: *Archiepiſcopus Colonienſis ſupplicavit Sanctiſſimo pro Officio et Miſſa Gregorii X. pro quo obtinendo multa adducit exempla. Et, re ad ſacrorum rituum Congregationem remiſſa, ſacra Congregatio reſpondit, Nihil. Die 7. Novembris* 1626. quemadmodum & die 12. Decembris ejuſdem anni, occaſione litterarum Ducum Parmenſium a Sanctiſſimo ad ſacram eamdem Congregationem remiſſarum, in quibus iterata continebatur ſupplicatio pro Officio ac Miſſa Gregorii X. cum allegatione multorum ejuſmodi exemplorum, necnon rationum a Placentinis ſuggeſtarum, ſacra ipſa Congregatio reſponſum dedit, jam fuiſſe decretum, ut procederetur via ordinaria.

136 Poſt hæc igitur Poſtulatores viam ordinariam ingreſſi ſunt: & ſane, præmiſſis præmittendis in ſacra Congregatione, uti mos erat illius temporis, commiſſa fuit cauſa tribus ſenioribus Rotæ Auditoribus; idque anno 1627. *Præſentata Commiſſione committendi Rotæ Auditoribus cauſam et examen proceſſuum Gregorii X. et facta inſtantia pro illius executione, ſacra rituum Congregatio commiſit tribus Rotæ Auditoribus, videlicet Reverendiſſ. Dominis Coccino Decano, Manzanedo, et Pirovano.* Spatio biennii fuit cauſa examinata in Rotæ Auditorio, & profecto maxima cum diligentia, quoad, mortuo, ſive ad Epiſcopatum tranſlato Manzanedo, in ejuſque locum ſuffecto

ſuffecto Merlino, comparuerunt tandem anno 1629. ipſi Rotæ Auditores in ſacra rituum Congregatione, ſuamque in ſcriptis exhibuerunt relationem: *Comparuerunt in ſacra Congregatione Domini Auditores Rotæ, nempe Coccinus Decanus, Pirovanus, et Merlinus, et præſentarunt relationem proceſsuum Servi Dei Gregorii X. Placentini, et Ancillæ Dei Catharinæ de Ricciis Aretinæ, prout idem aſseruerunt fecißse jam Sanctiſſimo Domino noſtro*: quæ relatio formis excuſa fuit in eleganti hiſtoria B. Gregorii X. compoſita a bon. mem. Patre Antonio Maria Bonuccio Societatis Jeſu Presbytero, & Romæ edita anno 1712.

137 Exhibita a Rotæ Auditoribus hujus cauſæ relatione, cum in ea *formiter* admitteretur validitas proceſſuum, & una cum miraculis admitterentur virtutes, necnon approbarentur in gradu heroico, ita ut ejuſdem relationis Rotalis concluſio ſit iſta: *Hæc habuimus, Beatiſſime Pater, quæ de B. Gregorii X. proceſſibus, vita, virtutibus, ac miraculis docenda propoſuimus; ex quibus ſæpe expenſis, canoniceque confectis, referri poſſe Beatum virum in Sanctorum numerum, rite cenſuimus*: ipſius relationis examen delatum fuit ad ſacram rituum Congregationem, quæ porro approbavit validitatem proceſſuum, necnon virtutes in gradu heroico, quemadmodum deſumitur ex ſequentibus decretis editis anno 1630. Primum id eſt: *Cum in cauſa Beatificationis Gregorii X. fuiſſet ſubſcriptum dubium, An conſtet de validitate proceſſuum, & ad hoc citato in tempore & intimato Promotore Fidei ad opponendum, ad relationem Illuſtriſs. Torres ſacra Congregatio reſpondit, Conſtare de validitate proceſſuum*. Alterum autem conceptum eſt hiſce verbis: *Eodem Illuſtriſs. Torres referente cauſam Canonizationis Servi Dei Gregorii X. ſuper virtutibus, prævio tamen reſcripto Sanctiſſimi Illuſtriſs. Domino Cardinali de Torres directo per hæc præciſa verba „ Al Signor Cardinale de Torres, che, ſtante ſi tratta della Canonizzazione d' un Pontefice antico, e che ſi doveva proporre queſta cauſa, non manchi di proporla con quella del Padre Regalato, non oſtante il decreto in contrario; ma che ciò non paſſi altrimenti in eſempio „ citato prius & intimato de more Promotore Fidei, qui, ſe nihil habere in contrarium, profeſſus eſt; ſacra rituum Congregatio reſpondit, Conſtare de virtutibus*.

138 Terminato judicio ſuper virtutibus, tranſitus factus eſt ad diſcuſſionem miraculorum: ſed, quoniam inter miracula, quæ examini ſubjiciebantur, aliqua aderant ex deſcriptis in tabella ſupra memorata, Fidei Promotor ita oppoſuit ſeſe *identitati* tabellæ, probationi miraculorum, eorumdemque *relevantiæ*; ut, licet validiſſime a Poſtulatoribus reſponſum fuerit, nullo tamen pacto in ſacrorum rituum Congregatione perfectum ſit alterum iſtud de miraculis judicium, & idcirco ab anno 1645. ad noſtra tempora cauſa hæc ipſa ulteriorem progreſſum neutiquam fecerit. Interea vero, quia, dum Fidei Promotoris munere fungebar, iterum de eadem cauſa agi cœpit, me animadvertente, quod a decretis ſummi Pontificis Urbani Papæ VIII. prohibentibus cultum erga eos, qui nec beatificati ſunt, nec a ſancta Sede canonizati, illi excipiebantur, quibus per

centum annos ante editionem decretorum cultus publicus exhibebatur, ſed ſimul præſcribebatur, ne in iſtorum cauſis procederetur ad ulteriora, niſi prius conſtaret vel de non cultu, vel de cultu immemorabili, etiamſi proceſſus conditi eſſent ante promulgationem eorumdem decretorum, & conſequenter, quod opus erat *Commiſſione* reſumptionis cauſæ in ſtatu & terminis, necnon approbatione cultus immemorabilis: hac etiam in cauſa *Commiſſionem* reſumptionis in ſtatu & terminis expediri, cultuſque immemorabilis approbationem obtineri oportuit. Porro, etſi juxta leges decretorum generalium præcedere debuiſſet proceſſus peculiaris ſuper obedientia decretis ipſis præſtita una cum ſententia Judicis ordinarii, vel delegati; nihilominus, cum in proceſſibus jam confectis ſuper virtutibus & miraculis plura eſſent apta nata ad evincendum cultum immemorabilem, nec de proceſſuum validitate quæſtio ulla ſubeſſe poſſet, utpote quæ jam fuerat ſolemniter approbata tum in judicio Rotali, tum in alio ſubſequenter peracto in ſacra rituum Congregatione; ex his, & ſpecialibus aliis circumſtantiis in *Commiſſione* ſignata a ſummo Pontifice conceſſum fuit, ut ex proceſſibus Apoſtolicis jam confectis ſuper virtutibus & miraculis videretur, an conſtaret de caſu excepto ab Urbani decretis, atque adeo eorum duntaxat proceſſuum ope, & ſine ulla præcedenti Judicis delegati ſententia, ſacra Congregatio ad cultus immemorabilis approbationem devenit.

139 Hujus Beati Pontificis vita conſcripta fuit a quodam Auctore anonymo circa annum 1290. tum edita a Petro Maria Campo *ad calcem 2. partis hiſtor. civit. Placent.* ſed noviſſime, ut paulo ante monuimus, alia ejuſdem Pontificis vita typis impreſſa fuit ab Antonio Maria Bonuccio e Societate Jeſu cauſæ Poſtulatore, ad cujus calcem relatio Auditorum Rotæ refertur; & in hac infiniti propemodum Scriptores tum exteri, tum Itali reperiuntur teſtimonium perhibentes de tanti Pontificis ſanctitate.

140 Omitti autem ſequentia teſtimonia non poſſunt; id eſt primum S. Ludovici Regis Franciæ, quod habetur *in cit. vita* (*2. part. hiſtor. civit. Placent. pag.* 344.) *Illo quoque tempore Ludovicus Rex Francorum, Princeps Chriſtianiſſimus, virtutum vas, Fidei ſpeculum, & elegans totius bonæ operationis exemplar ipſum Archidiaconum adeo diligebat ac venerabatur eumdem, ut mirarentur quamplures, quod tam excellentiſſimus Rex uni Clerico in magna non poſito dignitate tantum honorem impenderet, tantamque reverentiam exhiberet. Ipſe tamen Rex ſciebat, quid faciebat: nam tot audierat, & certitudinaliter viſu perceperat de eodem, quod, ipſum eſſe templum Dei & habitaculum Spiritus Sancti, pro firmo tenebat; ſicque per ipſum & in ipſo reverebatur illum, qui, quod uni ſit ex minimis, ſibi aſſerit eſſe factum*.

141 Deinde unicuique, qui Eccleſiaſticam hiſtoriam vix e limine ſalutaverit, compertus eſt modus ille mirabilis, quo Beatus ipſe Gregorius X. in Palæſtina degens, nec Cardinalitia dignitate præfulgens, ad ſummum Pontificatum evectus eſt. Compromiſſum nempe, & ejus electio per compromiſſum ex Vaticanis regeſtis deprompta formis excuſa ſunt *in alleg.*

part.

part. 2. *hiſtor. civitat. Placent. pag.*408. ; *pag.* autem 409. exhibetur epiſtola ſacri Collegii ad ipſum electum, & in Palæſtina, ut diximus, degentem, in qua ſcilicet epiſtola illuſtre hoc continetur: *Vos per compromiſſi viam elegimus in Romanum ſummum Pontificem &c. ducti credulitate firmiſſima, quod, cum in Vobis ab annis teneris laudabilis converſationis & vitæ refulſerint ornamenta, et odor famæ veſtræ gratiſſimus hinc inde per loca plurima ſit diffuſus, ille benedictus in ſæcula, qui Vos dignanter in ſuum aſſumpſit Vicarium, & in Chriſtiani populi Patrem ac Dominum gratioſum, de veſtris ſanctis dabit provenire meritis, quod in ſtatum proſperum & jucundum reſurgat Eccleſia generalis.*

142 Demum S. Antoninus, qui mortuus eſt anno 1459. ita de B. Gregorio X. loquitur *in* 3. *part. ſuarum hiſtoriarum tit.* 20. *cap.* 2. *§.* 4. *Fuit autem vir optimus, et procul dubio ſanctiſſimus, ingentis animi quidem contra Chriſtiani nominis inimicos, & qui ſacræ recuperationem Terræ ſemper meditaretur, ad eamque unam rem Chriſtianos omnes, poſitis inter ſe contentionibus, intendere debere cenſebat. Ea de cauſa fiebat, ut ſtudia partium, quæ plerique Romani Pontifices antea ſoverant, ipſe quidem propellere longe, deteſtarique videretur. Sepultus eſt Aretii ſumma cum veneratione, multaque circa illius corpus miracula poſtmodum ſubſecuta fidem ejus ſanctitatis indubiam præbuere.* Nec omittendum videtur elogium, quo ejus nomen edicitur ex Martyrologio Eccleſiæ Aretinæ, quodque editum eſt apud Bzovium *ad an.* 1276. *num.* 3. *Apud Aretium Tuſciæ civitatem depoſitio corporis Beatiſſimi Gregorii Papæ X. de nobili genere Vicecomitum de Placentia; qui, cum eſſet Archidiaconus Leodienſis, exiſtens in civitate Achonenſi cum Chriſtianis contra Saracenos, a Cardinalibus in civitate Viterbienſi miraculoſe fuit electus in Papam, et cum ſummo honore Romæ coronatus. Fecit autem Lugduni ſolemne Concilium, ubi inter alia cum Imperatore, et multis Regibus, et Baronibus pro recuperanda Terra ſancta paſſagium ordinavit, et perſonaliter illuc iter arripiens, et præcedens. Anno Domini* 1276. *in civitate Aretii migravit ad Dominum, ſepultuſque eſt in eccleſia Cathedrali.*

§. XXXVI.

De Beato ALEXIO FALCONERIO uno ex Fundatoribus Ordinis Servorum Matris Dei.

DECRETUM.

Florentina Canonizationis Beati Alexii de Falconeriis ex ſeptem Fundatoribus Ordinis Servorum Beatæ Mariæ Virginis.

243 *Signata a ſan. mem. Clemente Papa IX. Commiſſione cauſæ Canonizationis B. Alexii de Falconeriis in ſtatu & terminis, in quibus eadem reperiebatur, et in illius executionem vigore litterarum remiſſorialium, et compulſorialium de anno* 1700. *annuente etiam Sanctiſſimo, expeditarum, conſtructo auctoritate Apoſtolica proceſſu particulari in civitate Florentina ſuper cultu ab immemorabili tempore dicto Beato præſtito, et ſuper caſu excepto a decretis ſan. mem.*

Urbani Papæ VIII. in Congregatione ſanctiſſimæ Inquiſitionis editis, ac prolata ſententia a Reverendiſs. Archiepiſcopo Florentino Judice a ſacra Congregatione delegato, eaque promulgata ſuper eodem cultu ab immemorabili tempore ipſi Beato præſtito; nunc ad humillimas enixaſque preces Poſtulatorum hujuſmodi cauſæ (attenta abſentia Eminentiſs. & Reverendiſs. Domini Cardinalis Fabroni Ponentis) propoſito per Eminentiſs. et Reverendiſs. Dominum Cardinalem Ptolemæum dubio in prædicta ſacra Congregatione, An ſententia Reverendiſs. Archi epiſcopi Florentini Judicis delegati lata ſuper caſu excepto a decretis fel. record. Urbani Papæ VIII. ſive ſuper cultu publico ab immemorabili tempore eidem Beato præſtito ſit confirmanda in caſu &c. et ad effectum, de quo agitur; ſacra eadem rituum Congregatio, audito prius tam in ſcriptis quam in voce R.P.D. Proſpero de Lambertinis Fidei Promotore, reſcribendum cenſuit, Affirmative, ſi Sanctiſſimo Domino noſtro viſum fuerit. Die 20. Novembris 1717.

Factaque deinde per me Secretarium de prædictis Sanctiſſimo Domino noſtro relatione, Sanctitas ſua (Clemens videlicet XI.) *benigne annuit, die 1. Decembris ejuſdem anni 1717.*

144 Beatus Alexius ex nobili Falconeriorum familia mortuus eſt anno 1310. dum ætatis agebat annum 110. Fuit unus ex ſeptem Fundatoribus Servorum Matris Dei; de ejuſque virtutibus, & laudabili converſatione, abſtinentiis, atque macerationibus plura habentur in opere Petri de Tuderti Prioris Generalis Ordinis Servorum, qui cum fuerit contemporaneus Beato ipſi Alexio, *in cap. 5. ejuſdem operis* hæc habet: *Fuerunt ergo ſeptem Viri, et tantæ, ut prædictum eſt, perfectionis extiterunt, ut per eos ſuum Domina Ordinem dignum duxerit inchoare. Horum autem nullum, cum noſtrum Ordinem introivi, reperi corporaliter ſupervivere, præter unum, qui Frater Alexius, de quo ſupra mentionem fecimus, vocabatur. Hunc autem Fratrem Alexium placuit Dominæ noſtræ particulariter uſque ad noſtra tempora a corporea morte liberum conſervare, quatenus, ipſo referente, originem noſtri Ordinis haberemus, & in Fratribus ſibi uſque ad diem Judicii in noſtro Ordine ſuccedere debentibus dictæ originis memoriam haberemus.* Inſuper codex exhibitus eſt in proceſſu confecto ſuper Alexii cultu immemorabili, qui, teſtibus peritis Scriptoribus, habitus eſt ut exaratus anno 1325. ſicut & Petrus Nicolaus Piſtorienſis Ordinis Servorum quaſdam adnotationes litteris mandavit, quarum particulæ in proceſſum prædictum inſertæ, Peritis pariter exiſtimantibus, conſcriptæ fuerunt anno 1384. ubi porro legitur, Beatum Alexium præ animi moderatione noluiſſe ad Sacerdotium aſcendere, & illibatum virginitatis florem uſque ad mortem conſervaſſe: præterea, quæ plene de ipſo relata ſunt in vitis aliquorum Beatorum Ordinis Servorum conſcriptis anno 1400. a Nicolao Burgheſio Equite, & in opere, cui titulus, *De origine Ordinis Servorum*, compoſito eodem anno 1400. a Thaddæo Adamario. Alia demum opera manuſcripta, Coſmi videlicet Favillæ *de origine & Ordine Servorum*, & Raphaelis Maphæi Servitæ *de viris illuſtribus Ordinis Servorum* (quorum primum anno 1508. alterum anno 1550. Peri-

tis

tis conſentientibus, exaratum eſt) egregias B. Alexii virtutes latiſſime perſequuntur. Quibus porro omnibus cum additi fuerint Auctores recentiores, qui typis libros ediderunt, necnon teſtes ſecundum juris ſolemnitatem examinati, & alia plura monumenta comprobantia, fuiſſe cultum illi adhibitum a tempore immemorabili, merito ab Archiepiſcopo Florentino Judice delegato ſententia lata eſt ſuper caſu excepto, quæ deinde in ſacra Congregatione, annuente ſummo Pontifice, confirmationis robur obtinuit, juxta ſenſum decreti ſupra recenſiti.

145 Beatus Alexius patruus fuit S. Julianæ de Falconeriis, cujus cultus immemorabilis fuit ab Apoſtolica Sede approbatus anno 1678. in cujuſque cauſa tranſitus ſubinde factus eſt, dum munere fungebar Fidei Promotoris, ad diſcuſſionem dubii ſuper virtutibus & miraculis.

§. XXXVII.

De Beato SERAPHINO de ASCULO, ſive de MONTE GRANARIO Laico Profeſſo Ordinem Minorum Capuccinorum S. Franciſci.

D E C R E T U M.

Aſculana Canonizationis Beati Seraphini de Aſculo, ſive de Monte Granario Laici Profeſſi Ordinis Minorum Capuccinorum S. Franciſci.

146 *Conſtructo auctoritate Apoſtolica in cauſa Canonizationis B. Seraphini prædicti proceſſu ſuper cultu publico eidem Beato præſtito, ſive ſuper caſu excepto a decretis ſan. mem. Urbani Papæ VIII. ejuſque examine ad inſtantiam Poſtulatorum hujuſmodi cauſæ per Eminentiſſ. & Reverendiſſ. Dominum Cardinalem Barberinum Ponentem in ſacrorum rituum Congregatione propoſito diſcuſſoque dubio, An ſententia Judicis a ſacra Congregatione lata ſuper caſu excepto a decretis ſan. mem. Urbani Papæ VIII. ſit confirmanda in caſu & ad effectum, de quo agitur; ſacra eadem rituum Congregatio, audito prius tam in ſcriptis quam in voce R.P.D. Proſpero de Lambertinis Fidei Promotore, reſcribendum cenſuit, procedi poſſe ad ulteriora, ſi Sanctiſſimo Domino noſtro viſum fuerit. Die 11. Martii anni 1719.*

Factaque deinde per me Secretarium de prædictis Sanctiſſimo Domino noſtro relatione, Sanctitas ſua (hoc eſt Clemens XI.) *benigne annuit, die 19. Aprilis ejuſdem anni 1719.*

147 Obiit Beatus hic Seraphinus juxta Boverium anno 1604., qui de eo ſic loquitur *tom. 2. annal. Ord. Capuc. ad dictum an. pag.*718. *Jam vero ex Piceni provincia vir illuſtriſſimus & immortali memoria dignus Seraphinus a Monte Granario Laicus tot triumphis clarus inter Religionis ſidera emicat, ut tanquam novum Chriſti prodigium omnium in ſe haud immerito oculos convertat: tot enim cæleſtium virtutum luce, tanto ſanctimoniæ ſplendore, tam denique ingenti ſignorum ac miraculorum copia & majeſtate fulget, ut, ſi cæleſtem virum prædicavero, haud ſatis dixerim, ſin Angelicum, neque æquam ipſius laudem atti-*

attigerim, niſi ex indito illi nomine, cui & ipſa præclara geſta reſpondent, Seraphicum tandem appellavero: quo fit, ut in his explicandis, tametſi, rerum materia exuberante, paulo longiori hiſtoria uti compellar, ab inſtituta tamen brevitate haudquaquam ſim receſſurus. Poſt quod exordium rerum a Beato geſtarum narrationem proſequitur. Virtutum ipſius teſtimonium habetur pariter apud Sebaſtianum Andreantonellum *in hiſtoria Aſculana lib. 4.* & apud Ardinghellum *in appendice congemin. voc. Turtur, de florentiſſ. vin. S. Franciſci oſten. 4. pag. 31.* Sed latius ejus vitam & miracula ex antiquis monumentis retulit Pater Petrus Benedictus Joanninus Ordinis Capuccinorum: præterquamquod in Martyrologio Franciſcano Arturi *ad diem 26. Octobris* ita ejuſdem memoria recolitur: *Aſculi in Picæno Beati Seraphini de monte Granario, Confeſſoris, virtutibus & ſignis conſpicui.*

148 Ab anno 1604. ad 1634. quo editum eſt Breve ſanctiſſimæ Inquiſitionis decreta confirmans, tempus centum annorum metam excedens elapſum non eſt: quocirca ſacræ rituum Congregationis judicium minime innixum fuit cultui immemorabili, ſed indultis a ſummis Pontificibus, & a ſacra Congregatione Inquiſitionis. Probarunt etenim Poſtulatores, quod, delata ad Urbem notitia miraculorum, quæ Beati interceſſione Deus operari dignabatur, ſummus Pontifex Paulus V. anno 1610. media Congregatione ſanctiſſimæ Inquiſitionis, indulſit, ut ante ejus ſepulcrum lampas accenſa maneret. Idem refert Boverius *in cit. annal. pag. 743. Anno 1610. ſacra ſanctæ Inquiſitionis Congregatione annuente, lampas ante illius ſepulcrum ardens ſtatuitur, quo tempore tot ſigna multiplicari cœperunt, ut non ſolum ex Piceno, ſed & ex remotioribus Aprutii, & Inſubrii, & Galliæ Subalpinæ partibus vota ad illius ſepulcrum mitterentur, quæ miracula ſancti hujus viri merito patrata teſtabantur.* Indultum a Paulo V. exceptum fuiſſe ab alio Urbani VIII. item probarunt. Nam, etſi circa annum 1624. decreta prodiiſſent, ne publicus cultus præſtaretur Servis Dei non beatificatis, nec ab Apoſtolica Sede canonizatis, Sigiſmundo tamen Donato Epiſcopo Aſculano, qui ad viſitanda Apoſtolorum limina anno 1625. Romam acceſſerat, ſummo Pontifici exponente, non poſſe ſine ſcandalo cultum a ſepulcro B. Seraphini amoveri, utpote ad quod utriuſque ſexus Chriſtifidelium ex omni natione fiebat concurſus, Pontifex ipſe ex ſpeciali gratia conceſſit, ut nihil quoad eumdem Beatum innovaretur, utque prædicti publici cultus eidem ſacta exhibitio eſſet toleranda. Denique, cum anno 1634. memoratus Urbanus per ſuas litteras Apoſtolicas in forma Brevis decreta antea ędita confirmaſſet & ampliaſſet, quia nonnulli exiſtimarunt, tolerantiam ſuper recenſitam ceſſaſſe, votiva idcirco & donaria ad ſepulcrum appenſa cœpta ſunt amoveri: quibus ex novo ſacræ rituum Congregationis reſcripto in antiquo loco repoſitis, cultus exinde pacifice ſemper perſeveravit. Addendum, in cauſa Canonizationis hujus Beati nonnullos proceſſus Apoſtolicos fuiſſe confectos.

§. XXXVIII.

§. XXXVIII.

De Beata HUMILITATE Faventina.

DECRETUM.

Florentina. ſeu Faventina Canonizationis Beatæ Humilitatis Abbatiſſæ, & Fundatricis Monialium Congregationis Vallis Umbroſæ.

149 *ADmiſſa ad relationem Eminentiſſ. & Reverendiſſ. Domini Cardinalis Fabroni Ponentis ſeu Relatoris cauſæ Beatificationis & Canonizationis Venerabilis Servæ Dei Humilitatis prædictæ Beatæ nuncupat. a ſacrorum rituum Congregatione ordinaria ex diſpenſatione Apoſtolica abſque interventu Conſultorum habita die 5. Decembris 1716. Commiſſione reaſſumptionis hujuſmodi cauſæ, illaque ſubinde die 27. Aprilis 1718. a Sanctiſſimo Domino noſtro Clemente Papa XI. ſignata, etiam cum facultate videndi & examinandi antiquos proceſſus remiſſoriales Florentinum, et Faventinum in vim Commiſſionis de anno 1628. auctoritate Apoſtolica conſtructos, an ex prædictis proceſſibus, ut ſupra, confectis conſtet de caſu excepto a decretis ſel. record. Urbani Papæ VIII. ſive de cultu publico & immemorabili eidem exhibito; in cujus ſequelam ad humillimas modo preces Patris Magiſtri Domni Dominici Felicis Baleſtra Abbatis & Procuratoris Generalis Congregationis Vallis Umbroſæ Ordinis S. Benedicti et hujuſmodi cauſæ Poſtulatoris, idem Eminentiſſ. & Reverendiſſ. Dominus Cardinalis Fabronus in ſacrorum rituum Congregatione ordinaria infraſcriptum dubium propoſuit, An conſtet de cultu ab immemorabili tempore præfatæ Beatæ exhibito, & caſu excepto a decretis ſel. record. Urbani Papæ VIII. in caſu &c. ſacra eadem rituum Congregatio, tam in ſcriptis quam in voce R. P. D. Proſpero de Lambertinis Fidei Promotore audito, & perpenſis omnibus, quæ ex ſupra recenſitis proceſſibus reſultabant, ceteriſque documentis in hac cauſa deductis mature diſcuſſis, reſcribendum cenſuit, Affirmative, ſi Sanctiſſimo Domino noſtro viſum fuerit. Die 9. Decembris 1719.*

Factaque deinde per me Secretarium de prædictis Sanctiſſimo Domino noſtro relatione, Sanctitas ſua benigne annuit, die 27. Januarii 1720.

150 Mortua eſt hæc Beata anno 1310. Tempore autem antiquo confecti ſuere ſuper ejus virtutibus & miraculis proceſſus ab Archiepiſcopo Florentino; quibus ad ſacrorum rituum Congregationem miſſis, ſignata fuit ab Urbano VIII. anno 1628. *Commiſſio* introductionis. Expeditis idcirco litteris *remiſſorialibus*, conſtructi ſubinde fuerunt, ut etiam decretum allatum monet, auctoritate Apoſtolica duo proceſſus, alter Faventiæ, Florentiæ alter; quibus pariter ad ſacram eamdem Congregationem anno 1630. miſſis, cauſa tum ſiluit uſque ad annum 1716. Itaque hoc anno cum Poſtulatores agnoverint, neceſſariam eſſe *Commiſſionem* reſumptionis docendi cauſa, paritum fuiſſe decretis intermedio tempore latis ab Urbano VIII. pro eadem ſupplicarunt die 5. Decembris ejuſdem anni; quæ porro

porro impetrata, actum ſuit de Humilitatis cultu immemorabili, non vero per novum proceſſum peculiarem atque diſtinctum, ſed ex gratia ſpeciali, inſtar alterius conceſſæ in cauſa B. Gregorii Papæ X. per proceſſus jam confectos ſuper virtutibus & miraculis auctoritate Apoſtolica, utpote cum in eis continerentur etiam probationes ad cultum immemorabilem pertinentes.

151 Quidquid ſpectat ad vitam hujus Beatæ ex probatis hiſtoriis cum manuſcriptis, tum editis, collectum habetur apud Bollandianos *ad diem 22. Maji tom.* 5. Quamobrem ſolum adnotare fas ſit, Beatæ ipſi cultum antiquiſſimum adhiberi in civitate Faventina, quæ eſt ejuſdem patria; quippe quod die 22. Maji, quo vitam cum morte feliciter commutavit, in eccleſia Monialium Ordinis Vallis Umbroſæ ſacrum corporis brachium populi venerationi & oſculo exhibetur, Magiſtratus ad eccleſiam accedunt ſolemni pompa, & pridie hujus feſti populo univerſo id annuntiatur ſonitu publici æris Campani, ſicuti fieri conſuevit in celebratione feſti Sancti Protectoris. Item in civitatis Florentinæ ſuburbio in eccleſia S. Salvii Monialium Ordinis Vallis Umbroſæ altare adeſt eidem Beatæ dicatum, & ſupra id locata arca lignea præclare elaborata ac deaurata cum hac inſcriptione in anteriori parte aureis litteris exarata, *CORPUS SANCTÆ HUMILITATIS*, quod intra eamdem arcam adhuc incorruptum aſſervatur, & Regulari ſui Ordinis habitu ex auro & holoſerico contexto cum Abbatialibus Inſignibus, argenteaque in capite corona pretioſis margaritis ornata indutum inſpicitur: & in eadem pariter civitate ſolemni pompa & apparatu feſtum celebratur, necnon, recurrente celebritate, ſacrum corpus, aperta arca, ad publicam venerationem exponitur. Innumeræ enimvero ſpecies publici cultus a tempore immemorabili Beatæ eidem præſtiti ex prædictis proceſſibus deſumptæ fuerunt. Nam, præter celebrationem Miſſæ de communi Virginum, teſtes depoſuerunt, ejus nomen publice inter alias Sanctas Virgines in litaniis invocatum fuiſſe a Clero Sæculari æque ac Regulari in civitate Faventina; in proceſſum autem Florentinum *fol.* 133. compulſatus fuit quidam antiquiſſimus liber Pſalmorum recitandorum, cui inſertæ litaniæ nomen etiam edicunt Sanctæ Humilitatis.

§. XXXIX.

De Beato DALMATIO Ordinis Sancti Dominici.

DECRETUM.

Gerunden. Canonizationis Beati Dalmatii Ordinis Sancti Dominici.

152 *ADmiſſa a ſacrorum rituum Congregatione habita die* 15. *menſis Julii* 1719. *annuente etiam ſan. mem. Clemente Papa XI. ac ſucceſſive per eumdem Sanctiſſimum ſignata Commiſſione introductionis cauſa Beatificationis & Ca-*

& Canonizationis Dalmatii Monerii prædicti Beati *nuncupati, & modo, juxta tenorem præfatæ Commiſſionis, ad inſtantiam Patris Magiſtri Thomæ Ripoll Sacerdotis Profeſſi Ordinis S. Dominici, Provincialis Terræ ſanctæ, hujuſmodique cauſæ Poſtulatoris ab Eminentiſs. & Reverendiſs. Domino Cardinali Scotto Ponente in ſacra rituum Congregatione propoſito ac diſcuſſo infraſcripto dubio, An ſententia lata per Judices delegatos a Reverendiſs. Epiſcopo Gerunden. ſuper cultu immemorabili, & caſu excepto a decretis ſel. record. Urbani VIII. ſit confirmanda in caſu &c. ſacra eadem rituum Congregatio, R. P. D. Proſpero de Lambertinis Fidei Promotore tam in ſcriptis quam in voce prius audito, reſcribendum cenſuit, Affirmative, ſi Sanctiſſimo Domino noſtro viſum fuerit. Die 9. Auguſti* 1721.

Factaque deinde per me Secretarium de prædictis Sanctiſſimo Domino noſtro Innocentio Papæ XIII. relatione, Sanctitas ſua benigne annuit die 13. *ejuſdem menſis & anni* 1721.

153 Deceſſit hic Beatus anno 1341. Conſtructo deinde auctoritate ordinaria proceſſu circiter annum 1714. ſuper ejus cultu immemorabili, ſententia lata eſt a Judicibus ab Epiſcopo Gerundenſi delegatis, quæ tandem approbata fuit, annuente ſan. mem. Innocentio XIII. a ſacrorum rituum Congregatione. De ejus autem virtutibus & miraculis, necnon de continuato cultu publico ipſi exhibito plura videri poſſunt apud Patrem Franciſcum Diegum Ordinis S. Dominici *in hiſtoria provinciæ Aragonenſis edita Barcinone anno* 1599., *in hiſtoria generali Sanctorum, & hominum ſanctitate illuſtrium Principatus Catalauniæ Barcinone typis impreſſa anno* 1602. *itemque cum additionibus Gerundæ anno* 1630. a Patre Antonio Vincentio Domenech Theologo prædicti Ordinis, *in* 3. *&* 4. *parte hiſtoriarum generalium Ordinis Prædicatorum editis Valliſoleti anno* 1613. *& anno* 1615. a Joanne Lopez Epiſcopo Monopolienſi ex eadem Prædicatorum familia, ab Abrahamo Bzovio Religioſo pariter Ordinis S. Dominici *ad an.* 1341. *num.*18., *& in Martyrologio Hiſpanico* compoſito a Joanne Tamayo Salazar.

154 Illuſtrius tamen monumentum ad rem præſentem deſumendum eſt ex libro manuſcripto, qui aſſervatur in bibliotheca Patrum Prædicatorum Gerundæ, quique compulſatus fuit in citatum proceſſum. Fuit opus hoc conſcriptum a Nicolao Eymerico Religioſo Ordinis S. Dominici coætaneo & alumno Beati, viro ſane gravi, quique Nicolao Roſello pariter ex Dominicana familia ſacræ Theologiæ Magiſtro & in toto Dominio Regis Aragonum Inquiſitori generali ad Cardinalitiam dignitatem evecto ab Innocentio VI., in dicto Inquiſitoris munere ac officio ſuffectus eſt. Porro Franciſcus Penia *in vita ejuſdem Nicolai Eymerici*, quam edidit & præfixit ejuſdemmet operi, cui titulus, *Directorium Inquiſitorum*, utpote quod notationibus illuſtravit, hæc de eo habet: *Compilavit quoque vitam & miracula Beati Fratris Dalmatii Moner, cujus ipſe fuerat alumnus*. Ipſe autem Nicolaus, ut cetera prætereantur, in modo dicta vita memorans ſepulturam datam corpori Beati Dalmatii ſic loquitur: *Prædicavit autem in ejuſdem viri Dei ſepultura Frater Bernardus Ceſcala paulo poſt Provincialis*

provinciæ ſupradictæ, vir litteratus, fidelis, & verax; &, recitatis de præſcriptis miraculis quamplurimis, finaliter tale perhibuit teſtimonium veritati: Ego admonitus per Confeſſorem iſtius ſancti viri, qui nunc in morte, & in vita alias eius frequenter confeſſionem audierat generalem, vice ejus tale iſti perhibeo veritatis teſtimonium viro Dei, quod ipſe nec mentis, nec carnis ſenſit aliquatenus corruptelam, nec cujuſcumque mortalis unquam criminis habuit conſenſum, nec animam maculatam.

ſ. XL.

De Beato ANDREA de COMITIBUS Ordinis Fratrum Minorum S. Franciſci.

LITTERÆ APOSTOLICÆ
in forma Brevis Innocentii Papæ XIII.

INNOCENTIUS PAPA XIII.
Ad perpetuam rei memoriam.

155 *APoſtolicæ ſervitutis officium, quod inſcrutabilis Divinæ ſapientiæ atque bonitatis altitudo humilitati atque infirmitati noſtræ credere dignata eſt, ad ſpiritualem Fidelium ædificationem ſalubriter exequi, adſpirante ſuperni favoris auxilio, jugiter ſatagentes, Servorum Dei, qui, deſpecta ſæculi vanitate, jugum Domini in ſancta humilitate aſſumpſerunt, & virtutum omnium præſidio muniti, decurſo feliciter mortalis vitæ ſtadio, immarceſcibilem gloriæ coronam in cælis accipere meruerunt, cultum & venerationem in terris libenter promovemus; ſicut Dei gloriæ, populorumque pietati convenire conſpicimus. Cum itaque alias ad relationem venerabilis Fratris noſtri Fabritii Epiſcopi Albanen. S.R.E. Cardinalis Paulutii nuncupati Commiſſio introductionis cauſæ Beatificationis et Canonizationis venerabilis Servi Dei Andreæ de Comitibus* Beati *nuncupati, Sacerdotis Profeſſi Ordinis Minorum S. Franciſci, in Congregatione venerabilium Fratrum noſtrorum ejuſdem ſanctæ Romanæ Eccleſiæ Cardinalium ſacris ritibus præpoſitorum habita die 25. Septembris proxime præteriti admiſſa, & a Nobis poſtmodum ſignata fuiſſet; ſubinde vero, inſtante dilecto Filio Joanne Baptiſta Lamberti de Aſte Fratre expreſſe Profeſſo Ordinis Minorum ejuſdem S. Franciſci Conventualium nuncupatorum, in ſacra Theologia Magiſtro, hujuſmodi cauſæ Poſtulatore, proceſſus in Curia Epiſcopali Anagnin. ſuper cultu ab immemorabili tempore ipſi Beato præſtito, ſive ſuper caſu excepto a decretis fel. record. Urbani Papæ VIII. prædeceſſoris noſtri in Congregatione ſanctiſſimæ Inquiſitionis editis, auctoritate ordinaria conſtructus, in quo venerabilis Frater Joannes Baptiſta Epiſcopus Anagnin. ſententiam ſuper præfato cultu protulerat, in eadem Congregatione Cardinalium die 11. Decembris noviſſime elapſi examinatus; ſimulque a dicto Fabritio Epiſcopo et Cardinali propoſitum fuerit dubium, An ſententia prædicti Joannis Baptiſtæ Epiſcopi Anagnini lata ſuper caſu excepto a decretis ipſius Urbani præ-*

prædeceſſoris, ſive ſuper cultu publico ab immemorabili tempore dicto Beato præſtito eſſet confirmanda in caſu & ad effectum, de quo agebatur; auditoque deſuper tam in voce quam in ſcriptis dilecto Filio Magiſtro Proſpero Lambertini in utraque Signatura noſtra Referendario ac Fidei Promotore, necnon omnibus in enarrato proceſſu contentis ſuper caſu excepto diligenter examinatis et mature diſcuſſis, memorata Congregatio Cardinalium reſcribendum cenſuerit, Affirmative: Hinc eſt, quod Nos piis atque enixis ejuſdem Joannis Baptiſtæ votis hac in re, quantum cum Domino poſſumus, favorabiliter annuere, eumque ſpecialibus favoribus & gratiis proſequi volentes, & a quibuſvis excommunicationis, ſuſpenſionis, & interdicti, aliiſque Eccleſiaſticis ſententiis, cenſuris, et pœnis a jure vel ab homine quavis occaſione vel cauſa latis, ſi quibus quomodolibet innodatus exiſtit, ad effectum præſentium duntaxat conſequen. harum ſerie abſolventes et abſolutum fore cenſentes, ſupplicationibus ejus nomine Nobis ſuper hoc humiliter porrectis inclinati, decretum a memorata Cardinalium Congregatione editum, ut præfertur, quod ſcilicet de caſu excepto a decretis præfati Urbani prædeceſſoris, ſive de cultu publico ab immemorabili tempore dicto Beato Andreæ præſtito conſtet, auctoritate Apoſtolica tenore præſentium confirmamus et approbamus, illique Apoſtolicæ firmitatis robur adjicimus; ſalva tamen ſemper in præmiſſis auctoritate Congregationis eorumdem Cardinalium: Decernentes, eaſdem præſentes litteras firmas validas & efficaces exiſtere, & fore, ſuoſque plenarios & integros effectus ſortiri & obtinere, ac illis, ad quos ſpectat & ſpectabit in futurum, pleniſſime ſuffragari, & ab eis reſpective inviolabiliter obſervari; ſicque in præmiſſis per quoſcumque Judices ordinarios, & delegatos, etiam cauſarum palatii Apoſtolici Auditores, judicari & definiri debere; ac irritum & inane, ſi ſecus ſuper his a quoquam quavis auctoritate ſcienter vel ignoranter contigerit attentari: Non obſtantibus Conſtitutionibus & ordinationibus Apoſtolicis, ceteriſque contrariis quibuſcumque. Volumus autem, ut ipſarum litterarum tranſumptis, etiam impreſſis, manu alicujus Notarii publici ſubſcriptis, & ſigillo perſonæ in Eccleſiaſtica dignitate conſtitutæ munitis eadem prorſus fides in judicio & extra illud adhibeatur, quæ præſentibus ipſis adhiberetur, ſi forent exhibitæ vel oſtenſæ. Datum Romæ apud S. Mariam Majorem ſub anulo Piſcatoris die 15. Februarii 1724. Pontificatus noſtri anno III.

156 Occubuit hic Beatus anno 1302. Conſtructis autem proceſſibus ſuper fama ſanctitatis, & cultu ejus immemorabili; *Commiſſio* introductionis cauſæ a ſan. mem. Innocentio XIII. ſignata fuit, prævio reſcripto ſacræ Congregationis ſub die 25. Septembris 1723. Diſputatum poſtea fuit die 11. Decembris ejuſdem anni dubium de viribus ſententiæ ab Epiſcopo Anagnino latæ ſuper prædicto cultu immemorabili: eodemque dubio favorabiliter reſoluto, editum eſt Breve ſacræ Congregationis decretum confirmans, modo recenſitum.

157 Beatum ipſum conſcripſiſſe librum *de partu Virginis*, teſtantur Eiſengrenius Canonicus Spirenſis *in catalogo Doctorum pag.* 124. VVadingus *de Scriptor. Ord. Minorum pag.* 17. & Maraccius *in Purpura Mariana pag.* 28. & 29. Dum agebatur de cauſa introducenda, ego fungens munere Fidei

Promotoris oppoſui, eum eſſe ante omnia revidendum; Sed, exquiſitis licet diligentiis adhibitis per celebriora archiva & bibliothecas totius Italiæ, reperiri non potuit.

158 Ferunt præterea nonnulli, fuiſſe huic Beato oblatam dignitatem Cardinalitiam ab Alexandro IV. ejus patruo, eamdemque ab eo fuiſſe recuſatam; ſicuti Baptiſta Campofulgoſus Dux Reipublicæ Januenſis *in libro dictorum & factorum memorabilium pag. 126. edit. Pariſien. anni* 1584. & Hieronymus Platus *de bono ſtatu Religionis lib. 1. cap.* 38. Alii autem malunt, eamdem dignitatem fuiſſe ipſi oblatam a Boniſacio Papa VIII. & pariter ab eodem detrectatam; uti Ludovicus Donius *in floribus hiſtoriarum ſacri Cardinalium Collegii tom.* 1. *pag.* 361. *num.* 7. cum quo concordat Cardinalis de Lauræa *tom. 2. in 3. ſent. diſput.* 32. *art.* 16. *§.* 1. *num.* 606. ubi, ut afferat heroicæ animi moderationis exemplum, inquit: *B. Andreas de Anagnia mei Ordinis Alexandri IV. nepos ex Fulgoſio lib. 4. cap. 1. humillime de ſe ſentiens Cardinalatum a Boniſacio VIII. ſibi oblatum recuſavit, ut in humili Religione S. Franciſci deſpectus vitam ageret.* Etſi *in elencho Cardinalium ab anno* 1294. *ad* 1430. *Romæ edito anno* 1641. a Felice Contelorio, qui eum exaravit, viſis libris ſacri Collegii Avenione Romam translatis, in quibus electiones Pontificum, & creationes Cardinalium a Boniſacio VIII. ad Eugenium IV. referuntur, nulla fit Andreæ mentio; qua de re Felix ipſe *pag.* 9. ait: *In regiſtro Pontificum, & in libris ſacri Collegii, in quibus ſunt deſcriptæ creationes Cardinalium, Andreas non legitur.* Verum, ſi præter recentiores ſupra relatos etiam antiquiores de eadem Cardinalitiæ dignitatis recuſatione teſtimonium perhibent, hoc eſt Bartholomæus de Piſis in opere conformitatum, quod ſcripſit anno 1385. *lib.* 1. *fruct.* 11. *pag.* 152. *Frater Andreas, qui Cardinalatui renuntiavit, & nunc tuba miraculorum ad contemptum mundi omnes convocat & inducit*; & S. Antoninus *in chron. 3. part. tit. 24. cap. 9. §. 4. In Conventu Anagniæ obiit Fr. Andreas nepos Domini Alexandri IV. Papæ qui pronuntiatus Cardinalis renuit, & miraculis claruit*: ſi extat in ſacrario eccleſiæ S. Crucis civitatis Florentinæ in quodam pariete ſacelli Dominorum de Rinuccinis Imago depicta ante annum 1330. a Thaddæo Gaddio diſcipulo Giotti cum radiis & diademate circa caput, cum pileo Cardinalitio ad pedes poſito, & cum hac inſcriptione, *SANCTUS FRATER ANDREAS DE ANAGNIA*, ut ipſe vidi, dum Florentiæ morarer, utque Periti recognoverunt; ſi denique concordant extra recentiores jam allegatos alii graviſſimi recentiores, Spondanus *in continuat. annal. ad an.* 1295. *num.* 8. Bzovius *ad an.* 1255. *num.* 2. Ciacconius *in vita Boniſacii Papæ VIII. tom. 2. col.* 324. VVadingus *ad an.* 1295. *num.* 10. *tom.* 5. dicendum porro videtur, vel fuiſſe quidem Beato oblatam dignitatem, ſed ab eo tali conſtantia recuſatam, ut ad creationem ventum non fuerit, vel in elencho ſupra indicato non eſſe recenſita, niſi eorum nomina, qui ſibi collatam dignitatem ipſam acceptarunt.

159 Sed, utcumque id ſit, innumera ſane ſunt monumenta Andreæ ſancti-

ſanctitatem præſeferentia cum apud Scriptores Ordinis Minorum, tum apud alios. Fuit ejus vita conſcripta ab Antonio Maria Bonuccio Societatis Jeſu, atque edita anno 1724. quo pariter anno publici juris factum eſt compendium vitæ, virtutum, & miraculorum ipſius, ad cujus calcem catalogus extat Scriptorum ab anno 1385. ad eumdem annum 1724. plura enarrantium de ejus virtutibus, atque miraculis tum in vita tum poſt mortem ejuſdem interceſſione a Deo patratis. Innuere autem ſatis erit, conſtantem eſſe Auctorum aſſertionem, Bonifacium VIII. dixiſſe, quod, ſi Andreæ ipſe ſupervixiſſet, eum in Sanctorum album retuliſſet. Ita enim Piſanus *lib.* 1. *conformit. fruct.* 8. *pag.* 83. *Propter magna miracula, quæ ipſe in vita faciebat, Dominus Papa Bonifacius dixit, quod, ſi non moreretur, eum adſcriberet Sanctorum catalogo.* Toſſinianus *lib.* 1. *hiſtor. Seraph. Religion. pag.* 72. Arturus *in Martyrolog. Franciſc. ad diem* 1. *Februarii*, VVadingus *loc. cit.* Nimirum, quamvis Bonifacius Beato Andreæ ſupervixerit, non potuit tamen propoſitum adimplere, præter miſerandam illorum temporum calamitatem, etiam propter temporis brevitatem; ſiquidem Andreas deceſſit die 1. Februarii 1302. Bonifacius die 11. Octobris anno 1303.

160 Sepultus eſt hic Beatus in eccleſia Patrum Minorum Conventualium extra Caſtrum Pillei diœceſis Anagninæ; & ſane magnus ſemper factus eſt populorum concurſus etiam ad ſpeluncam ſeu cryptam, ubi, dum vixit, ſpatio multorum annorum pœnitentiam egit. In proceſſu vero ſuper cultu ejus immemorabili, præter plures alias cultus ſpecies, probatum fuit, Salvatum Epiſcopum Anagninum anno 1455. altare conſecraſſe in ejus honorem, necnon Commune Pillei in ſtatuto condito anno 1479. ab operibus ſervilibus abſtinentiam præcepiſſe certis quibuſdam ſolemnitatibus per annum occurrentibus, inter quas ſignanter feſta S. Laurentii, & B. Andreæ de Pilleo Protectorum Caſtri, pœnamque impoſuiſſe viginti ſolidorum iis, qui Andreæ nomen maledicere auſi eſſent: *Et, ſi maledixerit aliis SS. Apoſtolis, vel alicui ipſorum, vel SS. Joanni Baptiſtæ, aut Evangeliſtæ, S. Laurentii, aut B. Andreæ de Pilleo, ſolvat dictis Dominis pœnam viginti ſolidorum.*

§. XLI.

De SEX ex SEPTEM FUNDATORIBUS Religioſi Ordinis Servorum Beatæ Mariæ Virginis.

D E C R E T U M.

Florentina Canonizationis ſex ex ſeptem Fundatoribus Religionis Servorum B. M. V. Beatis *nuncupat.*

161 *Diſcuſſo in ſacra rituum Congregatione ad inſtantiam Poſtulatorum hujuſmodi cauſæ dubio, An conſtet de cultu ab immemorabili tempore eiſdem Beatis exhibito, & caſu excepto a decretis ſan. mem. Urbani Papæ VIII. ita,*

ita , ut ſententia Reverendiſs. Ordinarii Florentini ſit confirmanda in caſu &c. ſacra eadem rituum Congregatio ad relationem Eminentiſs. et Reverendiſs. D.Cardinalis Zondadarii,Reverendiſs.D.Proſpero deLambertinis ArchiepiſcopoTheodoſiæ Fidei Promotore in ſcriptis & in voce prius audito , reſcribendum cenſuit, conſtare de cultu immemorabili ſex ex ſeptem Fundatoribus Ordinis Servorum Beatæ Mariæ Virginis , ſi Sanctiſſimo Domino noſtro viſum fuerit . Die 7. Julii 1725.

Factaque deinde per me Secretarium de prædictis Sanctiſſimo Domino noſtro relatione , Sanctitas ſua (Benedictus videlicet XIII.) *benigne annuit , die 30. ejuſdem menſis & anni 1725.*

162 Nomina horum Beatorum ſeptem Fundatorum ſunt ſeqnentia .

BONFILIUS MONALDINUS ,
JOANNES MANETTUS ,
BENEDICTUS ANTELLENSIS ,
BARTHOLOMÆUS DE AMIDEIS ,
RICOVERUS LIPPIUS ,
GERARDINUS SOSTENEUS ,
ALEXIUS FALCONERIUS .

163 Septimus porro , nempe Alexius Falconerius , in ſuperioribus memoratus eſt ; quia , cum cauſa Beatificationis & Canonizationis ejuſdem cura. ſtudio atque impenſa ſuæ nobiliſſimæ Domus initium habuerit & progreſſum (quod etiam factum eſt in cauſa S. Julianæ ex eadem familia) ubi cauſa aliorum ſex Fundatorum promota fuit & promovetur a Religioſo Ordine Servorum Mariæ , hinc unius cauſæ ab alia ſegregatio provenit , licet tum quoad ſanctitatem , tum quoad cultum iiſdem omnino fundamentis utraque inſiſteret . Quotquot enim Scriptores ſunt vel antiqui , vel recentiores , & quotqnot teſtes examinati , qui de fama virtutum ac miraculorum ,& de antiquo cultu Beati Alexii ſcripſerunt aut depoſuerunt , iidem ſcripſerunt pariter atque depoſuerunt de fama virtutum ac miraculorum , & de cultu immemorabili aliorum ſex Fundatorum .

164 Mons quidam inſignis altitudinis adeſt in Thuſciæ provincia, qui e parte meridionali ſpectat civitatem Florentiæ , e boreali contra reſpicit agrum Mucellanum a continuata montium Apennini ſerie circumvallatum . Mons hic dicitur *Senarius* , quem aliqui ex antiquioribus Scriptoribus Aſinarium , alii vero Sanarium ab aeris ſanitate appellarunt . In ejuſdem faſtigio ædificata eſt eccleſia cum ſacra eremo , in quam fere quinque retro ſæculis , approbante Ardingo tunc Epiſcopo Florentino , ſeſe receperunt ſeptem viri nobiles , qui , abjectis divitiis & ſæculi pompis , aſperum vivendi genus amplexi ſunt , & Ordinem Servorum Beatiſſimæ Virginis Mariæ fundarunt . In hoc ſacro loco omnes pie mortui ſunt , excepto Alexio , qui pretioſa occubuit morte in Conventu S. Mariæ de Caphagio , hodie ſanctiſſimæ Annuntiationis de Florentia , etſi ejus cadaver fuit ſubinde ad ipſnm montem aſportatum , & nna cum cadaveribus aliorum ſex Sociorum ſub ara majori reconditum. Nunc autem in ſacello poſt Chorum ſito ,

ſito, quod Reliquiarum ſacellum communiter vocatur, adeſt altare ornatum, in cujus Icone depicta apparet Beatiſſima Virgo, quæ Angelis comitata porrigit habitum nigrum ſeptem Fundatoribus ante eam orantibus, & ſub eodem altari, ſi pallium removeatur, licet confectum ex materia ſolida & opere vario, comparent ſeptem capita ſeparatim locata cum corona florum ſuper unumquodque eorum, & cum quadam inſcriptione litteris aureis ſculpta, quæ ita ſe habet: *SEPTEM BEATORUM ORDINIS SERVORUM BEATÆ MARIÆ VIRGINIS FUNDATORUM CAPITA*: uti colligitur ex acceſſu Epiſcopi Florentini eo loci facto anno 1719. poſtea relato in proceſſu confecto ſuper cultu immemorabili horum ſex ex ſeptem Fundatoribus, in quo proceſſu innumeræ probationes publici antiquiſſimi cultus continentur.

165 Tam pie & ſancte, & tanta ſenſuum mortificatione ſeptem ipſi Fundatores in eremo vixerunt, ut Gaufridus Cardinalis Legatus eos ſerio admonuerit de nimia in ſe ipſos crudelitate, quod in tanta vitæ aſperitate viderentur ſibi velle mortem conſciſcere: quare ejus auctoritate permoti priſtinum rigorem remittere coacti ſunt; quemadmodum legere licet apud Archangelum Gianium *in annalibus ſacri Ordinis Servorum additis* a Patre Aloyſio Garbio *lib. 1. cap.* 12.

166 In elencho prædictorum Fundatorum nonnulli loco Bartholomæi de Amideis ponunt quemdam Luteringum, & loco Joannis Manetti quemdam Victorem: ſed non videtur recedendum eſſe a communi opinione, quæ ſtat pro nominibus a nobis antea expreſſis.

§. XLII.

De Beato SERAPIONE Martyre Religioſo Profeſſo Ordinem B. Mariæ Virginis de Mercede Redemptionis Captivorum.

LITTERÆ APOSTOLICÆ
in forma Brevis Benedicti Papæ XIII.

BENEDICTUS PAPA XIII.
Ad futuram rei memoriam.

167 N*Uper emanavit a Congregatione venerabilium Fratrum noſtrorum S. R. E. Cardinalium ſacris ritibus præpoſitorum decretum tenoris, qui ſequitur, videlicet: Gerunden. ſeu Barcinonen. Canonizationis B. Serapionis Martyris Religioſi Profeſſi Ordinis B. Mariæ Virginis de Mercede Redemptionis Captivorum. Cum ad inſtantiam P. Magiſtri Fr. Alexandri Illomæi Procuratoris Generalis Ordinis B. Mariæ Virginis de Mercede Redemptionis Captivorum ab Eminentiſſ. & Reverendiſs. Domino Cardinali Othobono in ſacra rituum Congregatione propoſita fuerit cauſa prædicti Beati, ac in ea diſcuſſum fuerit dubium, An ſententia Reverendiſs. Epiſcopi Barcinonen. lata ſuper caſu excepto a decretis felicis*

Digitized by Google

ſelicis recordationis Urbani Papæ VIII. ſuper cultu publico ab immemorabili tempore dicto Beato præſtito ſit confirmanda in caſu & ad effectum, de quo agitur; ſacra eadem rituum Congregatio, tam in ſcriptis quam in voce Reverendiſs. Archiepiſcopo de Lambertinis Epiſcopo Anconæ Fidei Promotore prius audito, reſcribendum cenſuit, conſtare de cultu, & ſententiam Ordinarii eſſe confirmandam, ſi Sanctiſſimo Domino noſtro viſum fuerit. Die 20. Martii 1728. Factaque deinde per me Secretarium de prædictis Sanctiſſimo Domino noſtro relatione, Sanctitas ſua benigne annuit, die 14. Aprilis ejuſdem anni. Cum autem, ſicut dilectus Filius Alexander Illomæi Procurator Generalis dicti Ordinis & cauſa ejuſdem B. Serapionis Poſtulator Nobis nuper exponi fecit, ipſe decretum hujuſmodi, quo firmius ſubſiſtat, Apoſtolicæ confirmationis noſtræ patrocinio communiri ſummopere deſideret: Nos ipſius Alexandri Procuratoris Generalis & Poſtulatoris votis, quantum cum Domino poſſumus,, favorabiliter annuere volentes, eumque a quibuſvis excommunicationis, ſuſpenſionis, & interdicti, aliiſque Eccleſiaſticis ſententiis, cenſuris, & pœnis a jure vel ab homine quavis occaſione vel cauſa latis, ſi quibus quomodolibet innodatus exiſtit, ad effectum præſentium duntaxat conſequen. harum ſerie abſolventes & abſolutum fore cenſentes, ſupplicationibus ejus nomine Nobis ſuper hoc humiliter porrectis inclinati, decretum præinſertum auctoritate Apoſtolica tenore præſentium approbamus & confirmamus, illique inviolabilis Apoſtolicæ firmitatis robur adjicimus; ſalva tamen ſemper in præmiſſis auctoritate Congregationis prædictorum Cardinalium: Decernentes, eaſdem præſentes litteras ſemper firmas validas & efficaces exiſtere, & fore, ſuoſque plenarios & integros effectus ſortiri & obtinere, ac illis, ad quos ſpectat & pro tempore ſpectabit, in omnibus & per omnia pleniſſime ſuffragari; ſicque in præmiſſis per quoſcumque Judices ordinarios, & delegatos, etiam cauſarum palatii Apoſtolici Auditores, judicari & definiri debere; ac irritum & inane, ſi ſecus ſuper his a quoquam quavis auctoritate ſcienter vel ignoranter contigerit attentari: Non obſtantibus Conſtitutionibus & ordinationibus Apoſtolicis, ceteriſque contrariis quibuſcumque. Datum Romæ apud S. Petrum ſub anulo Piſcatoris die 14. Julii 1728. Pontificatus noſtri anno V.

168 Confecti nempe fuerunt auctoritate ordinaria duo proceſſus, id eſt alter in civitate Barcinonenſi, alter in Gerundenſi; tum vero Epiſcopus Barcinonenſis ſententiam tulit de cultu immemorabili hujus Beati, quæ confirmationis robur obtinuit ex ſacrorum rituum Congregatione, juxta ſenſum decreti in exſcripto Brevi enuntiati.

169 Martyr hic Serapio natione Anglus, relicta militia ſæculari, admiſſus fuit in Ordinem B. Mariæ Virginis Redemptionis Captivorum a S. Petro Nolaſco in civitate Barcinonenſi. Redemptor autem proclamatus duas anno 1240. redemptiones perfecit; primam Murtiæ, ſocio Fr. Petro Caſtiliolo, in qua nonaginta & octo captivos liberavit; ſecundam Algariæ, ſocio Fr. Berengario, quocum octoginta & ſeptem captivis redemptis, dum is in Hiſpanias ſubinde rediret, Serapio ob pecuniæ defectum in pignus manſit: cumque libere Chriſti Fidem annuntiaret, & nonnullos

nullos baptizaret, captus, plagiſque conſoſſus, tum cruci affixus, & in ea membratim diſſectus Martyrii palmam meruit obtinere. Latius hoc Martyrium deſcribitur *in chronicis ſacri & militaris Ordinis B. Mariæ de Mercede* compoſitis a Fr. Bernardo de Vargas ejuſdem Ordinis alumno, *& Panormitanis typis impreſſis anno 1619.* ſed antiquior eſt hiſtoria id ipſum continens exarata anno 1400. quæ ad juris formam extracta ex archivo Conventus Gerundenſis B. Mariæ de Mercede compulſata fuit in proceſſum Gerundenſem confectum ſuper Serapionis cultu immemorabili, cum qua concordat alia hiſtoria in eodem proceſſu relata ſcripta anno 1456. a Patre Magiſtro de Sumos *Commendatore* Domus Gerundenſis. Nulla porro extitit ſpecies publici cultus a tempore immemorabili adhibiti, quæ non fuerit in memoratos proceſſus deducta, in iiſdemque comprobata. Altaria quippe fuerunt huic Beato dicata, ejus Imagines appoſitæ in pluribus eccleſiis, inſtitutæ Fidelium Sodalitates ſub ejus invocatione, Miſſæ in ejuſdem honorem celebratæ, factæ de eo commemorationes in Divinis Officiis, Indulgentiæ conceſſæ viſitantibus eccleſiam S. Mariæ de Mari civitatis Barcinonenſis die feſto ejuſdem, denique ipſius nomen invocatum in litaniis pro commendatione animæ cujuſcumque alumni dicti Religioſi Ordinis, ut habetur in iiſdem proceſſibus.

§. XLIII.

De Beato JOANNE de DUKLA Ordinis Minorum Obſervantium S. Franciſci.

D E C R E T U M.

Leopolien. Canonizationis B. Joannis de Dukla Ordinis Minorum Obſervantium S. Franciſci.

170 *Propoſito in ſacrorum rituum Congregatione ordinaria ad inſtantiam Poſtulatorum cauſæ B. Joannis de Dukla prædicti ab Eminentiſs. & Reverendiſs. Domino Cardinali Pico Ponente infraſcripto dubio, An conſtet de cultu ab immemorabili tempore dicto Beato exhibito, & caſu excepto a decretis ſan. mem. Urbani Papæ VIII. in caſu & ad effectum &c. ſacra eadem rituum Congregatio, Reverendiſs. Domino Archiepiſcopo Philippen. Fidei Promotore in ſcriptis & in voce prius audito, reſcribendum cenſuit, Conſtare, ſi Sanctiſſimo Domino noſtro viſum fuerit. Die 17. Januarii 1733.*

Factaque deinde per me Secretarium de prædictis Sanctiſſimo Domino noſtro relatione, Sanctitas ſua (id eſt Clemens XII.) *benigne annuit, die 21. ejuſdem menſis & anni* 1733.

171 Mortuus eſt Beatus hic Joannes anno 1484. de cujus virtutibus atque miraculis plura enarrantur *in chronicis manuſcriptis provinciæ Poloniæ Minorum Obſervantiæ* compoſitis a Fr. Joanne Kommorovo ex eodem Ordine, tum inſertis in proceſſum auctoritate ordinaria anno 1626. quæ pari-

ter reſeruntur a VVadingo *ad an.* 1484. *tom.* 14. atque a Bartholomæo Conſule Leopolienſi in libro per eum edito, cui titulus, *Domus virtutis, & bonoris per Patres Fratres Ordinis Minorum S. Franciſci de Obſervantia*.

172 Actum fuit alias de cultu immemorabili hujus Beati: confecto enim proceſſu anno 1642. ejuſdemque validitate ac *relevantia* in ſacra Congregatione diſcuſſis, die 10. Martii anno 1657. reſponſum fuit: *Prævia ſanatione qu rumcumque defectuum quoad validitatem & quoad relevantiam, coadjuvandas eſſe probationes*. Verum propter bellorum incommoda, & factam amiſſionem litterarum *remiſſorialium*, quæ jam expeditæ fuerant, non modicum tempus elapſum eſt, abſque eo quod quid amplius eadem in cauſa promoveretur. Conceſſis autem anno 1727. duplicatis litteris, conſtructus fuit novus proceſſus in civitate & diœceſi Leopolienſi, in quo plene probatus eſt Joannis cultus immemorabilis ex teſtibus & documentis.

173 In hac eadem cauſa exhibitum fuit Breve Innocentii VIII. ſed non in forma authentica. Attamen, cum plures adeſſent circumſtantiæ indicantes, id re vera expeditum fuiſſe, ſacra Congregatio ejus habuit rationem, tanquam validi adminiculi pro ſuadendo prædicto cultu immemorabili. Et quidem verba Brevis ſunt iſta.

INNOCENTIUS PAPA VIII.

Dilectis Filiis Vicario & Fratribus Ordinis Minorum de Obſervantia provinciæ Polonæ pro tempore exiſtentibus; ſalutem & Apoſtolicam benedictianem. Sacræ veſtræ Religionis, ſub qua devotum & ſedulum exhibetis Domino famulatum promeretur honeſtas, ut votis veſtris, illis præſertim, per quæ Divinus cultus augeri, & Fidei Chriſtianæ religio propagari valeat, ſavorabiliter annuamus. Veſtris igitur ſupplicationibus inclinati, ut corpus Fratris veſtri Patris Joannis Duklani miraculis coruſcantis in Choro eccleſiæ Conventus veſtri ſepultum, propter quod, concurrense multitudine Chriſtifidelium utriuſque ſexus ad dictam eccleſiam pro implorandis Divinis auxiliis interceſſione prædicti Patris ſepulti de diverſis partibus confluentium, in Horis Canonicis recitandis non modicum, ſicut accepimus, recipitis detrimentum, & devotiones veſtræ minuuntur; de Choro eccleſiæ hujuſmodi, in quo ſepultum jacet, ad alium locum eccleſiæ ejuſdem decentius & convenientius noctis tempore, vel alias clandeſtine abſque pœnarum ſeu cenſurarum Eccleſiaſticarum incurſu transferre, & in loco decenti & honeſto, ſicut præfertur, reponere poſſitis, tenore præſentium licentiam elargimur. Non obſtantibus quibuſcumque aliis ordinationibus Apoſtolicis in contrarium ſacien. Datum Romæ apud S. Petrum ſub anulo Piſcatoris die 12. Julii anno Domini 1487. Pontificatus noſtri anno III. Hieronymus Baldarinus manu propria.

§. XLIV.

§. XLIV.

De Beato BENEDICTO Papa XI. Ordinis Prædicatorum.

DECRETUM.

Peruſina Canonizationis B. Benedicti Papæ XI. Ordinis Prædicatorum.

174 *CUM a ſacrorum rituum Congregatione ſub die 13. Februarii anni 1734. admiſſa fuerit (annuente etiam Sanctiſſimo Domino noſtro Clemente Papa XII. feliciter regnante ſub die 6. Martii dicti anni), & ſucceſſive ab eodem ſignata Commiſſio introductionis cauſæ Canonizationis prædicti B. Benedicti Papæ XI. cumque modo ad tenorem præfatæ Commiſſionis, inſtante Reverendiſs. P. Thoma Ripoll Magiſtro Generali Ordinis Prædicatorum, nomine etiam totius ſuæ Religionis, propoſitum fuerit ab Eminentiſs. & Reverendiſs. Domino Card. Gotti Ponente in ſacrorum rituum Congregatione ordinaria, atque diſcuſſum dubium, An ſententia Eminentiſs. Epiſcopi Peruſini lata ſuper caſu excepto a decretis fel. record. Urbani Papæ VIII. ſive ſuper cultu immemorabili tempore prædicto B. Benedicto Papæ XI. exhibito ſit confirmanda in caſu & ad effectum de quo agitur; ſacra eadem Congregatio, prævio maturo examine proceſſus informativi ſuper præfato caſu excepto in civitate Peruſiæ a clar. mem. Eminentiſs. & Reverendiſs. Domino Card. Anſidæo dictæ civitatis Epiſcopo conſtructi, ac etiam tam in ſcriptis quam in voce audito prius R. P. D. Ludovico de Valentibus Fidei Promotore, ſacra eadem Congregatio reſcribendum cenſuit, Affirmative, ſi Sanctiſſimo Domino noſtro viſum fuerit. Die 21. Aprilis 1736.*

Factaque deinde per me Secretarium de prædictis Sanctiſſimo Domino noſtro relatione, Sanctitas ſua benigne annuit. Die 24. ejuſdem menſis & anni.

175 Benedictus Papa XI. anno 1240. in civitate Tarviſina natus eſt. Nicolaus in Baptiſmo appellatus eſt. Ejus familia fuit Bocaſia, ſive Bocaſina. In ætate admodum juvenili conſtitutus erudivit pueros in Grammatica, uti refert Fr. Franciſcus Pipinus Ordinis Prædicatorum ejus contemporaneus *lib. 4. chron. cap. 48. (inter Scriptores rer. Ital. tom. 9.)* & Papirius Maſſonus *de Epiſcopis Urbis lib. 5. pag. 266.* teſtatur, ab eo educatos fuiſſe liberos familiæ Quirinæ patritiæ Venetæ, ex qua adhuc præter alios, Deo dante, ſupereſt Cardinalis Angelus Maria Quirinus Brixiæ Epiſcopus & S. R. E. Bibliothecarius, vir generis nobilitate, pietate, Theologiæ & ſacrarum Litterarum peritia inſignis. En verba Papirii: *Educatus Venetiis, datuſque Quirinis patriciis ad inſtituendos eorum liberos*: & concordat Joannes Villanus *hiſtor. Flor. lib. 8. cap. 66. tom. 13. Script. rer. Ital. Nudriſſi in Vinegia, quando era giovane Cherico, a inſegnare a' fanciulli de' Signori da Cha Querino*. Perfectioris diſciplinæ ſtudio ingreſſus eſt Ordinem Prædicatorum, in quo Profeſſionem emiſit. In eo Lectoris ſacrarum Litterarum laudabiliter munere functus, anno 1296. Magiſter Generalis totius Ordinis electus eſt. Eo in munere plura laudabilia fecit & ſanxit; quorum fa-

ma commotus Bonifacius Papa VIII. ipſum licet invitum & reluctantem ſacro Cardinalium Collegio adſcripſit. Quocirca Taegius *part. 6. monument. pag.* 450. inquit: *Præfatæ ordinationi aſſenſum præbens lacrymabiliter acceptavit*. Oſtienſis & Veliternus conſtitutus Epiſcopus ab eodem Bonifacio miſſus eſt Apoſtolicus Legatus in Hungariam, quemadmodum deſumitur ex Apoſtolico Brevi apud Raynaldum *ad an.* 1301. *num.* 4. *Licet apud Sedem Apoſtolicam ex eminentia tui conſilii valde neceſſarius habearis, Noſque inviti quodammodo tanti viri præſentia careamus*: compoſitiſque feliciter rebus, cum Romam rediiſſet, mortuo paulo poſt Bonifacio Papa VIII. communibus eligentium votis, non ſine Divini Numinis arcano conſilio, ejus ſucceſſor electus, Pontificium onus humeris ſuis impoſitum acceptavit, licet trepidans, ne Eccleſiam in ſeditionum fluctus conjiceret, veluti refert Raynaldus *ad an.* 1303. *num.* 45. Quæ in ſummo Pontificatu pia & ſancta fecit pro Catholica Fide dilatanda, componendis Principum Chriſtianorum diſcordiis, parando exercitu pro ſanctæ Terræ recuperatione, paſſim legi poſſunt apud Hiſtoricos. Poſt octo menſes, & dies decem & ſeptem Pontificatus, Peruſiæ mortuus eſt die 27. Julii anno 1304. non ſine vehementi veneni ſuſpicione. Humilitatis virtus præ ceteris in eo emicuit, de qua loquens Georgius Lazarus hæc habet: *Rara humilitas, quæ tanta fuit, ut nec etiam Fratrem Falcum nepotem ſuum cum ſcientiæ tum morum venuſtate felicem, ut in Cardinales referret, ulla unquam ratione adduci potuerit; quinimmo in eo, quo ſe devoverat, monaſterio reliquerit*. Ejus ſanctitatis teſtimonia proſtant apud Albertinum Muſſatum, Papirium Maſſonum, Platinam, Victorellum, VVadingum, Franciſcum Pagium, alioſque fuſe & diligenter collectos in hujus Pontificis vita recenter typis edita a Patre Petro Thoma Campana Ordinis Prædicatorum, Vicario generali ſanctiſſimæ Inquiſitionis Mediolanenſis. Poſt obitum miraculis claruit ab eodem Auctore relatis, & ſtatim ab ejus obitu cultus publicus ei exhibitus fuit tum in civitate Tarviſina, in qua natus eſt, tum in civitate Peruſina, in qua diem obiit extremum. Quibus juridice comprobatis in proceſſu auctoritate ordinaria confecto a clar. mem. Cardinali Anſidæo Epiſcopo Peruſino, prolataque ab eo ſententia ſuper caſu excepto a decretis Urbani VIII. fuit ipſa a ſacra Congregatione approbata juxta ſupra relatum decretum.

§. XLV.

De Beata MICHELINA Tertiaria Ordinis Minorum Conventualium S. Franciſci.

LITTERÆ APOSTOLICÆ
Sanctiſſimi Domini Noſtri
CLEMENTIS PAPÆ XII.
Quibus confirmatur decretum ſacræ Congregationis rituum ſuper cultu immemorabili prædictæ Beatæ, ſeu caſu excepto à decretis Urbani VIII.

176 *MUlieres fortes, quæ præſertim opibus ſæculi, potentia propinquorum, nobilitate originis, juventute, ac pulchritudine decoratæ, amiſſis maritis & filiis, & cunctis deſpectis, per gratiam Spiritus Sancti accinctæ robore, in ſpiritu ambulantes, ad pedes advolutæ Chriſti, quaſi ipſum tenentes, elegerunt abjectas eſſe in domo Dei, & per arduas Chriſtianæ perfectionis ſemitas in odorem unguentorum cæleſtis Sponſi alacres cucurrerunt, eo majoribus in Catholica Eccleſia præconiis ſunt condignæ, quo fortius ſexus infirmitatem tranſgredientes, luculentioribus præluxerunt exemplis, ut ceteræ mulieres earumdem veſtigia ſectantes, immarceſcibilem gloriæ coronam in cælis cum ipſis accipere mererentur. Quamobrem Apoſtolicæ ſervitutis officium, quod inſcrutabilis Divinæ ſapientiæ atque bonitatis altitudo humilitati tenuitatique noſtræ credere dignata eſt, ad ſpiritualem Fidelium ædificationem ſalubriter exequi, adſpirante ſuperni favoris auxilio, jugiter ſatagentes, mulierum hujuſmodi, quas non ſolum eximiarum Chriſtianæ pietatis virtutum præſidio, ſed etiam ſignorum ſplendore inſignes, æternæ felicitatis participes fecit miſericordiarum Pater, cultum & venerationem in terris libenter promovemus, cum maxime accedentibus virorum & regia majeſtate, & Eccleſiaſtica dignitate, & religionis virtute fulgentium votis, ad Divini honoris decus, & militantis Eccleſiæ incrementum maximopere conducere conſpicimus. Cum itaque alias ad relationem dilecti Filii noſtri Vincentii Ludovici S. R. E. Presbyteri Cardinalis Gotti nuncupati Commiſſio introductionis cauſæ Canonizationis B. Michelinæ Viduæ e nobili Metellorum gente civitatis noſtræ Piſaurenſis, Tertii Ordinis Sancti Franciſci, in Congregatione venerabilium Fratrum noſtrorum ejuſdem S. R. E. Cardinalium ſacris ritibus præpoſitorum habita die 11. Auguſti anni 1736. proxime elapſi admiſſa, & a Nobis poſtmodum ſignata fuiſſet; ſubinde vero inſtantibus dilecto Filio noſtro Fabio ejuſdem S. R. E. Diacono Cardinali de Abbatibus Oliverio nuncupato, Secretario Brevium noſtrorum ſecretorum, & dilecto Filio Vincentio de Comitibus Ordinis Minorum S. Franciſci Conventualium etiam nuncupatorum Miniſtro Generali, hujuſmodi cauſæ Poſtulatoribus, proceſſus in Curia Epiſcopali Piſaurenſi ſuper cultu ab immemorabili tempore ipſi Beatæ præſtito, ſive ſuper caſu excepto a decretis fel. record. Urbani Papæ VIII. prædeceſſoris noſtri, auctoritate ordinaria formatus, in quo venerabilis Frater Phi-*
lippus

lippus Epiſcopus Piſaurenſis, ſententiam ſuper prædicto cultu protulerat, in eadem Congregatione Cardinalium examinatus; ſimulque a dicto Vincentio Ludovico Cardinale propoſitum fuiſſet dubium, An ſententia prædicti Philippi Epiſcopi lata ſuper caſu excepto a decretis ipſius Urbani prædeceſſoris, ſive ſuper cultu publico ab immemorabili tempore dictæ Beatæ præſtito, eſſet confirmanda in caſu & ad effectum de quo agebatur, & eadem Cardinalium Congregatio reſolutionem diſtuliſſet, atque interea mandaſſet fieri diligentias in civitate prædicta Piſaurenſi pro perquiſitione ac tranſmiſſione cujuſdam modi vivendi, Regulæ & capitulorum dictæ Beatæ adſcriptorum; atque hiſce diligentiis expletis, noviſſime delatus fuiſſet ad hanc almam Urbem noſtram parvus proceſſus a præfato Epiſcopo Piſaurenſi confectus, & idem Vincentius Ludovicus Cardinalis Gotti Ponens die 6. currentis Aprilis relationem feciſſet omnium contentorum in dicto parvo proceſſu, unde conſtitit, nihil fuiſſe repertum, & eadem Congregatio Cardinalium cenſuiſſet, poſſe procedi ad ulteriora; ſubindeque repropoſito præfato dubio ſuper confirmatione ſententiæ, matureque diſcuſſo proceſſu informativo hac de re conſtructo, & tam in voce quam in ſcriptis dilecto Filio Magiſtro Ludovico de Valentibus, in utraque Signatura noſtra Referendario, noſtro & Apoſtolicæ Sedis Notario Protonotario nuncupato ſupra numerum Participantium ac Fidei Promotore deſuper audito; memorata Congregatio Cardinalium reſponſum edidit, Affirmative. Hinc eſt, quod Nos piis chariſſimi in Chriſto Filii noſtri Jacobi Magnæ Britanniæ Regis Illuſtris votis, & enixis demiſſiſque tam prædicti Fabii, quam aliorum etiam ipſius S. R. E. Cardinalium, & venerabilium Fratrum Archiepiſcopi & Epiſcoporum Status noſtri Urbinatenſis, necnon præfati Vincentii Miniſtri Generalis precibus hac in re, quantum cum Domino poſſumus, favorabiliter annuere, eoſque ſpecialibus favoribus & gratiis proſequi volentes; ſupplicationibus eorumdem nominibus Nobis ſuper hoc humiliter porrectis inclinati, decretum a memorata Cardinalium Congregatione editum, ut præfertur, quod ſcilicet de caſu excepto a decretis prædicti Urbani prædeceſſoris, ſive de cultu publico ab immemorabili tempore dictæ Beatæ Michelinæ præſtito conſtet, auctoritate Apoſtolica tenore præſentium confirmamus & approbamus, illique Apoſtolicæ firmitatis robur adjicimus; ſalva tamen ſemper in præmiſſis auctoritate memoratæ Congregationis Cardinalium: Decernentes, eaſdem præſentes litteras firmas validas & efficaces exiſtere, & fore ſuoſque plenarios & integros effectus ſortiri & obtinere, ac illis, ad quos ſpectat & ſpectabit in futurum, pleniſſime ſuffragari, & ab eis reſpective inviolabiliter obſervari; ſicque in præmiſſis per quoſcumque Judices ordinarios, & delegatos, etiam cauſarum palatii Apoſtolici Auditores, judicari & definiri debere, ac irritum & inane, ſi ſecus ſuper his a quoquam quavis auctoritate ſcienter vel ignoranter contigerit attentari; non obſtantibus Conſtitutionibus & ordinationibus Apoſtolicis, ceteriſque contrariis quibuſcumque. Volumus autem, ut ipſarum præſentium litterarum tranſumptis, etiam impreſſis, manu alicujus Notarii publici ſubſcriptis, et ſigillo perſonæ in Eccleſiaſtica dignitate conſtitutæ munitis, eadem prorſus fides in judicio et extra illud habeatur, quæ haberetur ipſis præſentibus, ſi forent exhibitæ vel oſtenſæ.

Datum

Digitized by Google

Datum Romæ apud S. Mariam Majorem ſub anulo Piſcatoris die 24. *Aprilis* 1737. *Pontificatus noſtri anno VII.*

177 Beata hæc mulier Piſauri orta eſt initio ſæculi XIV., & pretioſa morte in Domino occubuit eodem ſæculo, anno videlicet 1356. Duodecimo expleto ætatis anno, viro nobili matrimonio juncta eſt, quem nonnulli putarunt fuiſſe ex proſapia de Malateſtis. Anno ætatis vigeſimo, ſecuto conjugis obitu, ſuſcepit curam unici filii, quem ex eo habuit, & domus: ſed Divino amore ſuccenſa, facta poſtmodum ſuorum bonorum in pauperes diſtributione, ſuſcepto habitu Pœnitentiæ, ſive Tertiariæ Ordinis S. Franciſci, iter ad Palæſtinam arripuit, & cum in Monte Calvario maneret, Dominicæ Paſſionis memoriam recolens, Divina extaſi correpta, poſtquam ſenſuum uſum recuperavit, de Divini Redemptoris doloribus verba fecit, cunctis, qui aderant, in lacrymas effuſis. Expleta ſanctorum Locorum viſitatione, Piſaurum rediit, reſumptiſque operibus charitatis erga Deum & erga proximum, feliciter ex hac vita migravit, & ejus obitum Deus miraculis illuſtravit. Extat Legenda vitæ ipſius exarata circa finem ſæculi XIV., vel initium ſæculi XV. Extat quoque ipſius vita, cui titulus, *Semita ſpirituale della vita della Beata Michelina*, compoſita poſt medietatem ſæculi XV. Quæ documenta fuerunt compulſata in proceſſum auctoritate ordinaria confectum ab Epiſcopo Piſaurenſi ſuper fama virtutum & miraculorum, necnon ſuper cultu immemorabili ejuſdem. Bartholomæus Piſanus prope finem ſæculi XIV. *lib.* 1. *conformit. fruct.* 8. *pag.* 107. hæc de ea habet: *Sancta Michelina de Piſauro, quæ magnis claruit et aſſidue coruſcat miraculis, de Tertio Ordine B. Franciſci Soror fuit*. Non diſſimili elogio de ea ſermonem habent Bernardinus de Buſtis *part.* 2. *roſar. Quadrageſ. conc.* 25. Franciſcus Gonzaga *part.* 1. *de origine Seraphicæ Religionis*, Arturus *in Martyrologio Franciſcano ad diem* 19. *Junii*, Franciſcus Ferrari *in catal. SS. Ital. ad eamdem diem*, Bzovius *ad an.* 1356. *num.* 32. VVadingus *ad eumdem annum num.* 23. *& ſeqq. tom.* 7. fuſiorique calamo ejus geſta retulerunt Bollandiani *ad diem* 19. *Junii tom.* 3. Damianus Cornegius, cujus opus ex idiomate Hiſpano converſum eſt in Italicum a bon. mem. P. Antonio Maria Bonuccio Societatis Jeſu, qui & ejus vitam compoſuit & edidit anno 1708. Cura potiſſimum Eminentiſs. Domini Card. Fabii de Oliveriis Piſaurenſis, viri utique egregii, & a Secretis Brevium ſub Clemente XI. Innocentio XIII. Benedicto XIII. & Clemente XII. confecti ſunt auctoritate ordinaria proceſſus ab Epiſcopo Piſaurenſi; comprobatoque per legitima documenta immemorabili publico cultu erga B. Michelinam, prolataque ſuper eo ſententia a memorato Epiſcopo, ipſaque in ſacrorum rituum Congregatione diſcuſſa & approbata, editæ ſunt a ſummo Pontifice Apoſtolicæ litteræ præinſertæ, & in baſilica SS. Apoſtolorum de Urbe, ſumptibus ejuſdem Eminentiſs. de Oliveriis, magnificentiſſimum Triduum in honorem dictæ Beatæ, Urbe plaudente, celebratum eſt.

§. XLVI.

§. XLVI.

De Beata RITA ſive MARGARITA de CASSIA.

178 L*ibro 4. part. 2. cap. 5. num. 2. & num. 4.* mentio a nobis facta eſt B. Ritæ ſeu Margaritæ Caſſiæ ſeu Caſſii, quod eſt Umbriæ oppidum Spoletinæ diœceſis. Ut ibi dictum eſt, a ſummo Pontifice Urbano VIII. die 2. Octobris 1627. prævio conſilio Congregationis ſacrorum rituum, facta eſt conceſſio Officii & Miſſæ in ejus honorem in tota diœceſi Spoletina, & in eccleſiis Ordinis Eremitarum S. Auguſtini, de communi nec Virginis nec Martyris; idemque Pontifex per alias litteras Apoſtolicas expeditas die 4. Februarii 1628. prævio conſilio ejuſdem ſacræ Congregationis, indulſit, ut a Presbyteris etiam Sæcularibus in eccleſiis dictorum Fratrum Miſſa prædictæ Beatæ celebrari poſſet. Ejus vita deſcribitur in lectionibus propriis ab eadem ſacra Congregatione approbatis, referente clar. mem. Cardinali Bona, pro omnibus Religioſis utriuſque ſexus Eremitarum S. Auguſtini, uti colligitur ex decreto edito die 19. Aprilis 1673. Et quia inconſulta Sede Apoſtolica ex alibi dictis Beatorum cultus extendi non poteſt, ſan. mem. Benedictus Papa XIII. prævio memoratæ ſacræ Congregationis conſilio, benigne indulſit, ut in civitate Fluminis Januarii, ſeu Sancti Sebaſtiani in Braſilia conſecrari poſſet eccleſia ſub titulo B. Ritæ, & in eadem civitate quotannis die 22. Maji, quo Beatæ feſtum celebratur in eadem civitate recitari poſſet Officium & Miſſa de communi, uti deſumitur ex decreto edito die 17. Septembris 1725. Deſcriptum eſt nomen B. Ritæ in Martyrologio Romano: Auctoreſque qui ejuſdem meminerunt, diligenter collecti fuerunt in quodam catalogo inſerto in opus, cui titulus, *Diſſertatio hiſtorica Auctore F. Dominico Antonio Gandolfo Januenſi*: quocirca mirum eſſe non debet, ſi in Congregatione habita die 3. Auguſti 1737. referente Eminentiſs. Domino Cardinali Corradino, non ſolum ſignata fuit Commiſſio reſumptionis cauſæ B. Ritæ, ſed etiam reſponſum fuit, conſtare de caſu excepto. Ex alibi enim dictis, quando agitur de caſu excepto ex indultis Apoſtolicis, opus non eſt conficere proceſſum particularem ſuper eodem ſive auctoritate Apoſtolica, ſive ordinaria, ſed ſatis eſt ipſorum indultorum exhibitio in forma authentica.

§. XLVII.

De Beata CLARA de Montefalco Moniali Ordinis Eremitarum S. Auguſtini.

179 Alibi relatum eſt, promotam fuiſſe inſtantiam Canonizationis B. Claræ de Montefalco apud Pontificem Joannem XXII. qui cauſam examinandam commiſit Neapoleoni Urſino Cardinali Diacono S. Ha-

S. Hadriani. Alibi etiam relatum fuit, ab eodem Pontifice mandatum fuiſſe Epiſcopis Peruſino, & Urbevetano, & Magiſtro Reginaldo Canonico Petragoricenſi, Rectori Ducatus Spoletini, ut tam in genere quam in ſpecie inquirerent ſuper virtutibus & miraculis ipſius; confectiſque proceſſibus, cauſæ examen demandatum fuiſſe, uti tunc moris erat, tribus Cardinalibus; nec cauſam ulteriorem progreſſum habuiſſe ob graviſſima momenta negotiorum, in quæ tunc Sedes Apoſtolica erat diſtracta, quamvis cauſæ relatio facta fuerit a dictis Cardinalibus in Conſiſtorio. Alibi demum narratum fuit, ſummum Pontificem Urbanum VIII. indulſiſſe, prævio conſilio Congregationis ſacrorum rituum, Regularibus utriuſque ſexus Ordinis Eremitarum S. Auguſtini celebrationem Officii & Miſſæ in ejus honorem cum Oratione propria. Hoc ipſum indultum fuit poſtmodum extenſum ad totam dioeceſim Spoletinam, & die 19. Aprilis 1673. approbatæ fuerunt lectiones propriæ ſecundi Nocturni Officii prædicti operâ clar. mem. Cardinalis Bona. Actum fuit de reſumptione cauſæ hujus Beatæ tempore Sanctiſſimi Domini noſtri Clementis Papæ XII. a quo etiam benigne ſignata fuit Commiſſio reſumptionis; & ſimul propoſito dubio, *An conſtaret de caſu excepto a decretis Urbani VIII.*; *Affirmative* reſponſum eſt, exhibitis in forma authentica memoratis indultis, nec ullo confecto proceſſu particulari, juxta ea quæ a nobis deducta ſunt *hoc eodem lib. 2. cap. 17. num. 5. & 6.*

180 Deſcriptum eſt nomen hujus Beatæ in Martyrologio Romano *ad diem 18. Auguſti* ſequentibus verbis: *In Monteſalco Umbriæ Beatæ Claræ Virginis Monialis Ordinis Eremitarum Sancti Auguſtini, in cujus viſceribus Dominicæ Paſſionis myſteria renovata, maxima cum devotione venerantur.* Thomas Boſius Eugubinus *de ſignis Eccleſiæ lib. 5. cap. 49.* teſtatur, ſe oculis propriis vidiſſe corpus B. Claræ, & cor ipſius, in quo eſt inſculptus Chriſtus cruci affixus ex eadem carne, flagra, quibus eſt cæſus, columna, cui alligatus, omnia denique ſimulacra, quibus ejus perpeſſiones referuntur. Addit idem Boſius, ſe ternos globulos carneos ex ejus corpore eductos vidiſſe, qui & ſinguli, & bini, & terni pondus haberent æquale. Nonnulli ferunt hos globulos in corde fuiſſe repertos, nonnulli in cyſti biliaria, quod etiam veroſimilius eſt. Si quis Auctores id referentes, & rationes inſigni huic miraculo faventes noſcere velit, legat Fortunium Licetum *de ſecundo quæſitis per epiſtolas cap. 43. per totum.*

§. XLVIII.

De Venerabili Servo Dei JOANNE ANGELO PORRO Sacerdote Profeſſo Ordinem Servorum B. Mariæ Virginis, *Beato* nuncupato.

D E C R E T V M.

Mediolanen. Beatificationis & Canonizationis Venerabilis Servi Dei Angeli Porro Sacerdotis Profeſſi Ordinis Servorum B. M. V. Beati *nuncupati*.

181 C*VM a ſacra rituum Congregatione ſub die* 11. *Auguſti anni proximi præteriti admiſſa fuerit, annuente etiam Sanctiſſimo Domino noſtro Clemente Papa XII. feliciter regnante die* 17. *dicti menſis, & ſucceſſive ab eodem ſignata Commiſſio introductionis cauſa Ven. Servi Dei Joannis Angeli Porro prædicti; cumque modo ad tenorem præfatæ Commiſſionis, inſtante Poſtulatore hujuſmodi cauſa, propoſitum ab Eminentiſſ. & Reverendiſſ. D. Cardinali Georgio Spinula Ponente in ſacra rituum Congregatione ordinaria atque diſcuſſum fuerit dubium, An ſententia Reverendiſſ. DD. Judicum ab Eminentiſſ. Archiepiſcopo Mediolanen. delegatorum lata ſuper caſu excepto a decretis fel. record. Urbani Papæ VIII. ſive ſuper cultu publico ab immemorabili tempore prædicto Servo Dei præſtito, ſit confirmanda in caſu & ad effectum &c. ſacra eadem Congregatio prævio maturo examine proceſſus informativi ſuper præfato caſu excepto in civitate Mediolani a dd. DD. Judicibus, ut ſupra, delegatis conſtructi, ac etiam tam in ſcriptis quam in voce R. P. D. Ludovico de Valentibus Fidei Promotore prius audito, reſcribendum cenſuit, Affirmative, ſi Sanctiſſimo Domino noſtro viſum fuerit. Die* 13. *Julii* 1737.

Factaque deinde per me Secretarium de prædictis eidem Sanctiſſimo Domino noſtro relatione, Sanctitas ſua benigne annuit. Die 15. *ejuſdem menſis Julii* 1737.

182 Mortuus eſt hic Dei Servus die 24. Octobris 1506. non anno 1496. uti nonnulli opinantur; veluti bene adnotavit Garbius *in not. ad annal. Ord. Servorum B. M. V. tom.* 2. *pag.* 29. prout etiam ante ipſum animadverterat Pater Philippus Ferrarius ejuſdem Ordinis *in catal. SS. Ital. ad diem* 24. *Octobris*. Ejus virtutum & miraculorum meminerunt Fr. Michael Auguſtinus Ordinis Servorum in ejus Ordinis chronica *Florentiæ edita anno* 1567. Fr. Archangelus Giani ejuſdem Ordinis *in annalibus part.* 2. *pag.*77. Fr. Hippolytus Porro *in vita hujus Servi Dei Papiæ edita anno* 1623. *& in eadem vita edita anno* 1639. *in civitate Mediolanenſi* Fr. Paulus Maria Pagliari Ordinis Servorum. Actum fuit de cauſa Canonizationis ipſius introducenda; & Commiſſio introductionis ſignata fuit, uti colligitur ex reſcripto ſacræ Congregationis die 11. Auguſti 1736. Actum poſtmodum fuit de cultu immemorabili; eoque per juridicas probationes comprobato, & prolata ab Ordinario Mediolanenſi ſententia ſuper eodem, fuit eadem

Digitized by Google

dem a ſacra Congregatione approbata, ut ex ejus decreto colligitur. Inter miracula in ejus morte ſecuta, fertur, quod ejus corpus nunquam in tumulum ceterorum Fratrum potuerit inferri, itaut ipſum in privato tumulo ſupra terram condere iidem Fratres coacti fuerint, ut apud eumdem Ferrarium *loc. cit.* & *in catal. SS. qui in Martyrologio Romano non ſunt, ad prædictam diem* 24. *Octobris*. *Anno* 1605. idem corpus integrum & incorruptum e veteri arca, in qua primo conditum fuerat, ad aliam longe decentiorem inſigni pompa tranſlatum, collocatum fuit ſuper altare B. Mariæ Virginis Annuntiationi dicatum in eccleſia Fratrum ſui Ordinis civitatis Mediolanenſis, in qua permanſit uſque ad annum 1681. quo facta fuit translatio ad ſacellum longe honorificentius, quemadmodum legitur in annalibus Giani *lib. 6. centur. 4. cap. 9*. Occaſione proceſſus ſuper cultu immemorabili, facta eſt recognitio corporis prædicti Servi Dei, *Beati* nuncupati, licet id ex alibi dictis non eſſet neceſſarium, cum in proceſſu ſuper cultu immemorabili ſufficiat recognitio ſepulcri ab extra. Provide tamen id factum eſt; cum Poſtulatores contendant, illud integrum permanere, & incorruptum incorruptione quadam mirabili, prout etiam Periti retulerunt: quod an ſubſiſtat, judicium erit loco & tempore ſacræ Congregationis. Sed in eo quod attinet ad cultum immemorabilem, de quo tantum actum eſt, ſcientibus & non contradicentibus Ordinariis Mediolanenſibus, memoratu digna eſt epiſtola Vicarii Generalis ad ſacram Congregationem, in qua teſtatur, cultum publicum in dies auctum eſſe, ejus feſtum ſolemni templi apparatu quotannis celebratum eſſe, & celebrari panegyricis laudibus, & reliquis Eccleſiæ honoribus, qui Beatis impendi ſolent, nec ullum unquam aut Apoſtolicum Viſitatorem ad dioeceſim Mediolanenſem luſtrandam delegatum, aut ipſum S. Carolum Borromæum, qui omnia corpora & Reliquias, quas in omnibus fere eccleſiis comperit, diligentiſſime examinavit, nec alium ejus Succeſſorem cultui obſtitiſſe, ſed eum potius pleniſſime approbaſſe.

§. XLIX.

De Beato ANDREA CACCIOLA Sacerdote Profeſſo Ordinis Minorum S. Franciſci.

DECRETUM.

Spoletana Canonizationis Beati Andreæ Cacciolæ de Hiſpello Sacerdotis Profeſſi Ordinis Minorum S. Franciſci.

183 *Propoſito ad inſtantiam Poſtulatoris cauſa Beati Andreæ Cacciolæ prædicti ab Eminentiſs. & Reverendiſs. D. Cardinali Pico Ponente, ac reſoluto in ſacra rituum Congregatione infraſcripto dubio, An ſententia Reverendiſs. Epiſcopi Spoletani Judicis delegati ſuper cultu immemorabili, & caſu excepto a decretis felicis recordationis Urbani VIII. ſit confirmanda in caſu &c. ſacra*

 eadem

eadem Congregatio, *R. P. D. Ludovico de Valentibus Fidei Promotore in ſcriptis & in voce prius audito*, *reſcribendum cenſuit*, *Affirmative, ſi Sanctiſſimo Domino noſtro viſum fuerit*. *Die* 19. *Julii* 1738.

Factaque deinde per me Secretarium de prædictis Sanctiſſimo Domino noſtro relatione, *Sanctitas ſua benigne annuit*. *Die* 25. *ejuſdem menſis & anni* 1738.

184 Beatus Andreas Caccioli, vel, ut alii vocant, de Lacchis, Hiſpellas, unus fuit ex primis diſcipulis S. Franciſci, ex cujus manibus Religioſo habitu accepto, verbi Dei prædicationi operam dedit, pluresque regiones in eodem munere obeundo peragravit, donec in patriam reverſus, meritis ac virtutibus clarus obdormivit in Domino anno 1254. ſepultuſque eſt in eccleſia S. Andreæ Apoſtoli, quæ præcedenti anno Fratribus Minoribus conceſſa fuerat, veluti notat Lucas VVadingus *ad an.*1253. *num.*50. *tom.* 3. De eo Rodulphus Toſſinianenſis *in hiſtor. Seraphic. lib.* 1. *pag.* 73. teſtatur his verbis: *Beatus Andreas Hiſpellas*, *miraculorum copia inſignis & cunctis admirabilis*, *ſitus eſt Hiſpelli &c.* Conſonat Bartholomæus Piſanus *lib.*1. *conformit. fruct.* 8. *pag.*75. ubi: *In loco Spelli jacet ſanctus Frater Andreas*, *qui fuit Sacerdos*, *qui multitudine miraculorum & vita ſanctiſſima hominibus extitit mirabilis & glorioſus*, *& mortuos ſuſcitavit*: & *fruct.* 11. *pag.* 149. rurſus memorat *locum de Spello*, *in quo inter alios fuit Frater Andreas Sacerdos*, *& Prædicator maximus*, *fulgens in vita & poſt mortem miraculis*. De eo item Arturus *in notis ad Martyrologium Franciſcanum ad diem* 3. *Junii*, ubi teſtatur inter alia, quod *Hiſpelli apud Fratres Minores Conventuales in veneratione habetur corpus hujuſmodi Beati Andreæ Caccioli*, *ſive*, *ut aliis placet*, *de Lacchis Hiſpellii cujus feſtum hac die* 3. *Junii celebrant &c.* & proſequitur VVadingus *loc. cit.* Franciſcus Haroldus *in epit. eorumdem annal. ad dictum an. num.* 12. & alibi, Ludovicus Jacobillus *in vitis Sanctorum Umbriæ*, ubi *tom.*1. *ad diem* 3. *Junii* hujus Beati vitam exhibet, & Bollandiani *ad diem* 3. *Junii tom.*1.

185 Inter ſpecies autem antiquiſſimæ venerationis huic Beato præſtitæ cum titulo *Beati*, & *Sancti*, Imaginibus, & ſplendoribus in publicis tabulis & monumentis, valde etiam inſignis ea fuit, quod uſque ab anno 1360. celebrata invenitur ejus dies anniverſaria publica feſtivitate, cum ceſſatione ab operibus ſervilibus, & cum publica cereorum oblatione in ejus honorem per Magiſtratum Hiſpellatem in pervigilio ejus feſti, non aliter ac in feſto Sanctorum Patronorum, veluti deſumitur ex libro mſs. ſtatutorum Communitatis Hiſpelli ejuſdem anni 1360. (a ſan. mem. Paulo III. poſtmodum confirmato) *ſub lib.* 4. *cap.*42. *de ſaculis ſiendis fol.*109. *a tergo*, *& lib.* 5. *cap.* 18. *de diebus Dominicis*, *& feſtivis fol.*137. cujus libri particulæ cum aliis pluribus publicorum librorum & monumentorum ejuſdem Communitatis compulſatæ extiterunt in proceſſibus hujus cauſæ.

186 De hujuſmodi nempe cultu immemorabili cum jam extaret proceſſus ordinaria auctoritate confectus ab Epiſcopo Spoletano uſque ab anno 1626. & in ejus ſequelam ſub ſan. mem. Urbano VIII. ſignata eſſet Commiſſio introductionis cauſæ anno 1627. & mox etiam alter proceſſus Apo-

Apoſtolica auctoritate conſtructus fuiſſet anno 1630. nihilominus ob dubietates exortas ſuper intelligentia generalium decretorum ejuſdem fel. record. Urbani Papæ VIII. cauſa ſiluit, donec ſub die 30. Julii 1729. reaſſumpta extitit ſub ſan. mem. Benedicto XIII. a quo ſignata Commiſſione reaſſumptionis die 6. Auguſti ejuſdem anni 1729. conſtructus denuo fuit Apoſtolica auctoritate proceſſus ab Epiſcopo Spoletano; ab eoque tanquam Delegato lata ſententia, *Conſtare de cultu immemorabili, & caſu excepto*, eadem mox a ſacrorum rituum Congregatione approbata fuit die 19. Julii 1738. & a ſummo Pontifice Clemente XII. confirmata die 25. ejuſdem menſis & anni, juxta decreti tenorem ſupra relati.

§. L.

De Beata COLETA Virgine Reformatrice Ordinis Sanctæ Claræ.

DECRETUM.

Ambianen. ſeu Gandaven. Canonizationis Beatæ Coletæ Virginis Reformatricis Ordinis Sanctæ Claræ.

187 *ADmiſſa a ſac. rituum Congregatione ſub die 5. Septembris mox elapſi anni 1739. Commiſſione in ſtatu & terminis cauſæ Canonizationis B. Coletæ prædictæ, eaque ſucceſſive a Sanctiſſimo Domino noſtro ſignata; deindeque ad inſtantiam P. Fr. Marci Antonii Gravois Procuratoris Generalis Ordinis Minorum Diſcalceatorum & Recollectorum S. Franciſci Poſtulatoris, ex diſpenſatione Apoſtolica, per Eminentiſſ. & Reverendiſſ. D. Cardinalem Ruſpoli ejuſdem cauſæ Relatorem in ſac. rituum Congregatione ordinaria, abſque interventu Conſultorum, propoſito ac diſcuſſo ſequenti dubio, An conſtet de cultu ab immemorabili tempore prædictæ Beatæ exhibito, ſeu caſu excepto a decretis ſel. record. Urbani VIII. ex indultis Apoſtolicis; ſacra eadem Congregatio, R. P. D. Ludovico de Valentibus Fidei Promotore in ſcriptis & in voce prius audito, reſcribendum cenſuit, Conſtare, ſi Sanctiſſimo Domino noſtro viſum fuerit. Die 23. Januarii 1740.*

Cum vero ob mortem ſecutam ſan. mem. Clementis Papæ XII. non potuerit per me Secretarium fieri relatio, facta autem fuerit Sanctiſſimo Domino noſtro BenedictoXIV. in ſummum Pontificem noviter electo, Sanctitas ſua benigne annuit. Die 26. Auguſti ejuſdem anni 1740.

188 Mortua eſt B. Coleta in monaſterio ab ipſa ædificato Gandavi in Flandria anno 1447.; ejuſque vitam ac res geſtas deſcripſit P. Stephanus a Juliano Ordinis Minorum, Theologus Pariſienſis, Scriptor coævus, ex eoque Laurentius Surius, Marcus Ulyſſiponenſis, Petrus de Annalibus, Oliverius de Langhe, aliique indicati a VVadingo *in annalibus Minorum ad annum* 1406. *num.*4. *& ſeqq.* & rurſus *ad annum* 1447. *num.* 41. *& ſeqq.* De ea item agunt Joannes Molanus *in natalibus SS. Belgii*, Aubertus Miræus *in feſtis SS. Belgii*, Antonius Sanderus *in hagialog. Flandr.. & in hiſtor. Gandaven.*

189 Cum

189 Cum autem ſtatim ab obitu publica veneratione hæc Beata coleretur, & in dies magis Fidelium devotio erga illam augeretur, Nicolaus Epiſcopus Sereptanus Suffraganeus Epiſcopi Tornacenſis, cui tunc ſuberat Gandavum, anno 1536. ſacras Beatæ Exuvias ſolemni pompa elevavit, & in ejuſdem monaſterii eccleſia publicæ venerationi expoſuit, veluti narrant prædicti ejus vitæ Scriptores; quibus accedit VVadingus *ad an.* 1447. *num.* 59. *tom.* 11. qui narrat, quod alias etiam *de illius Canonizatione actum eſt ſub Alexandro VI. & Julio II., ſed propter bellorum tumultus, & temporum calamitates nihil potuit tunc concludi. Gericus Minorita celebris Theologus & Eccleſiaſtes, dum Belgica quadam ſui Ordinis negotia Romæ obiret, a Pio V. expetiit, ut omnibus Coletanis liceret ejus feſtum celebrare. Cui Pius optimus Pontifex reſpondit: Habeam aliqua eorum quæ dicis, documenta; & libenter tuo, Virginumque ſacrarum deſiderio hac in parte ſatisfaciam. Itaque documenta multa collecta ſunt, & a Cornelio Janſenio Epiſcopo Gandavenſi, ſuo ſigillo & Secretarii manu conſignata, & Romam tranſmiſſa; at nonniſi poſt mortem Pii pervenerunt.*

190 Plura nihilominus Apoſtolica indulta ex eo tempore conceſſa fuerunt, in quorum ſequelam declaratum fuit a ſacrorum rituum Congregatione, *Conſtare de caſu excepto*. Primum vero illud eſt a Clemente VIII. anno 1604. editum in hæc verba.

Dilectis in Chriſto Filiabus Abbatiſſæ & Monialibus monaſterii S. Claræ Ordinis ejuſdem S. Claræ Gandaven.

CLEMENS PAPA VIII.

Dilectæ in Chriſto Filiæ; ſalutem & Apoſtolicam benedictionem.

PIis ac devotis ſupplicationibus veſtro nomine humiliter porrectis inclinati, veſtræque ſpirituali conſolationi ac devotioni, quam erga B. Coletam olim veſtri Ordinis Monialem, cujus corpus in eccleſia veſtri monaſterii requieſcit, ac multis miraculis, quæ omnipotens Deus ad ejuſdem B. Coletæ interceſſionem, ut pie creditur, operari dignatur, ſicut ad Nos fide dignorum virorum relatione perlatum eſt, clarere dignoſcitur, gerere comprobamini, benigne proſpicere volentes, ex voto venerabilium Fratrum noſtrorum S. R. E. Cardinalium ſuper ſacris ritibus & ceremoniis deputatorum, vobis, ut Officium in honorem ejuſdem B. Coletæ de communi unius Virginis anniverſario die ejus obitus ſingulis annis recitare, & eodem die Miſſam in veſtra eccleſia in illius honorem pariter de communi unius Virginis celebrari facere libere & licite valeatis, auctoritate Apoſtolica tenore præſentium licentiam concedimus & indulgemus; voſque Officium hujuſmodi dicto die recitando, obligationi recitandi Divini Officii ſatisfacturas eſſe declaramus. Non obſtantibus Conſtitutionibus & ordinationibus Apoſtolicis, ceteriſque contrariis quibuſcumque. Datum Romæ apud S. Petrum ſub anulo Piſcatoris, die 27. Novembris 1604. Pontificatus noſtri anno XIII.

191 Al-

191 Alterum eſt illud Gregorii XV. datum ſub die 20. Septembris 1622. Pontificatus anno II.; quo Monialibus ejuſdem Ordinis S. Claræ monaſterii Ambianenſis ab eadem B. Coleta fundatis pariter *de venerabilium Fratrum noſtrorum S. R. E. Cardinalium ſacris ritibus præpoſitorum conſilio* indulget, *ut de eadem B. Coleta ejuſdem monaſterii Fundatrice Officium de communi unius Virginis die anniverſario illius obitus recitare libere & licite valeant &c.* Et in ſimilibus terminis, *ut de eadem B. Coleta Miſſam in illius honorem celebrari facere, necnon Officium de communi unius Virginis die anniverſario illius obitus recitare libere & licite valeant*, indulſit Urbanus VIII. Monialibus ejuſdem Ordinis S. Claræ monaſterii *de Paſſione* nuncupati in ſuburbio Sancti Honorati Pariſienſis per ſuum Breve datum die 2. Octobris 1625. Pontificatus anno III.

192 Apoſtolica ejuſmodi indulta ſecutæ ſunt aliæ ſacrorum rituum Congregationis conceſſiones ſeu extenſiones factæ ejuſdem Officii & Miſſæ de communi in honorem B. Coletæ prædictæ ad plura loca & perſonas, ſub annis 1609. 1610. 1622. 1629. 1630. 1633. 1672. quo item anno compoſitæ fuerunt in ejuſdem Beatæ honorem lectiones propriæ ſecundi Nocturni, cum Oratione item propria, per Cardinalem Bona in ſacrorum rituum Congregatione relatæ & approbatæ ſub die 3. Septembris dicti anni 1672. prout ex decretis ſingularum ejuſmodi conceſſionum relatis *in ſummario Poſitionis anni* 1740. ex quibus omnibus conſtare reſponſum fuit de cultu immemorabili, & caſu excepto ex indultis Apoſtolicis.

193 Porro cum in præmiſſo decreto cultum approbante mentio fiat Commiſſionis cauſæ in ſtatu & terminis, abſque ulla expreſſione introductionis vel reaſſumptionis, factum id eſt exemplo cauſæ Montis Politiani tunc Beatæ, nunc Sanctæ Agnetis, in qua poſt agitatam ſimilem quæſtionem ſuper forma Commiſſionis, tandem ſine ullo formali proceſſu, ſed tantummodo per exhibitionem extrajudicialium monumentorum, venerationis, ejuſque famæ continuationem comprobantium, ſignata eſt cauſæ Commiſſio in ſtatu & terminis, abſtinendo a qualificatione introductionis vel reaſſumptionis, juxta ea quæ alibi in hoc Opere fuſius explicantur *lib. 2. cap. 38. num. 13.* Parique ratione, per eorumdem indultorum exhibitionem, & extrajudiciales atteſtationes de eorum executione & continuato uſu, abſque ullo formali proceſſu deventum eſt ad cultus approbationem, ſeu declarationem caſus excepti, juxta ea quæ in hoc ipſo Opere ſuperius dicta ſunt *lib. 2. cap. 17. num. 6. & cap. 21. num. 31.* & alibi.

§. LI.

§. LI.

De Beata STEPHANA de QUINZANIS Monialis Ordinis Prædicatorum.

DECRETUM.

Cremonen. Canonizationis Beatæ Stephanæ de Quinzanis Fundatricis venerabilis monaſterii Sancti Pauli oppidi Soncini, Ordinis Prædicatorum.

194 *POſt ſignatam manu ſan. mem. Clementis Papæ XII. Commiſſionem introductionis cauſæ Canonizationis B. Stephanæ de Quinzanis ſupradictæ prævio conſilio Congregationis ſacrorum rituum habitæ die 6. menſis Septembris anno 1738. propoſitum ſuit ab Eminentiſſ. & Reverendiſſ. D. Cardinali Belluga in eadem ſacra Congregatione dubium, An ſententia Judicum delegatorum a Reverendiſſ. Epiſcopo Cremonen. lata ſuper cultu immemorabili dictæ Beatæ exhibito, & caſu excepto a decretis fel. record. Urbani Papæ VIII. ſit confirmanda in caſu &c. Cum autem R. P. D. Fidei Promotor oppoſuiſſet, non fuiſſe per ipſum recognitum quoddam manuſcriptum enunciatum in ſcripturis Poſtulatorum, prodiit die 10. Septembris proxime præteriti reſponſum, Dilata, & exhibeatur Domino Promotori præfatum manuſcriptum, ut illud recognoſceret. Factaque ejuſdem manuſcripti exhibitione, eoque recognito per dictum Dominum Promotorem Fidei, poſtea per eumdem Eminentiſſ. Ponentem repropoſitum ſuit ſupradictum dubium; ſacra eadem Congregatio, audito præfato Domino Fidei Promotore tum in ſcriptis tum in voce, reſcribendum cenſuit, Affirmative, ſi Sanctiſſimo Domino noſtro viſum fuerit. Die 10. Decembris 1740.*

Factaque deinde per me Secretarium de prædictis eidem Sanctiſſimo Domino noſtro relatione, Sanctitas ſua benigne annuit, die 14. ejuſdem menſis & anni 1740.

195 Beata Stephana de Quinzanis e vivis deceſſit anno 1530.; ejuſque vitam & res geſtas primus ſub nomine *Legendæ* compendio excepit quidam Fr. Petrus ejuſdem Ordinis Prædicatorum (quem aliqui eumdem fuiſſe tradunt ac Petrum a Vicentia ejuſdem Beatæ Confeſſarium a teſtibus memoratum in proceſſu) & ipſe certe oculatus teſtis & contemporaneus, qui eamdem vitam ſubinde auxit, & poſt Beatæ obitum ſuperſtes continuavit ad plures annos, veluti colligitur tum ex alio manuſcripto anni 1540. aſſervato in archivo monaſterii S. Pauli oppidi Soncini, in quo pluries de Legenda mentio fit, tamquam ex parte compilata & non abſoluta (& hoc eſt manuſcriptum, de quo in decreto ſupra relato) tum etiam ex ipſa Fr. Petri Legenda *cap.* 99. ubi legitur: *Un altro miracolo, degno di memoria, accaduto in Soncino nel 1546. eſſendo io* (inquit) *in Soncino, e di ciò poſſo renderne certo e chiaro teſtimonio &c.*. Hanc porro Legendam poſtmodum anno 1590. exemplavit Fr. Sixtus Illuminatus a Janua ejuſdem Ordinis, & compulſata extitit in proceſſu hujus cauſæ.

196 De

196 De eadem Legenda, ut apparet, ſermo eſt ad calcem Martyrologii Ordinis Prædicatorum Romæ editi anno 1604. *pag.* 100.: *Beata Stephana de Quinzanis Mantuæ admirabili ſanctitate & miraculorum ſignis clariſſimis effulſit. Extat ejus vita ſumma fide deſcripta*: Quanquam aliud non defuit, *Breve compendio della vita della Beata Stefana, cavata dalli ſcritti del P. Fr. Gio. Battiſta da Salò, e dal P. Domenico di Calviſano l' anno* 1550. Quod quidem compendium occaſione ſignaturæ Commiſſionis examini ſubjectum fuit ac reviſum. Prout alii pariter Scriptores aut itidem contemporanei, aut ſuppares non defuerunt, qui ejuſdem Beatæ virtutes ac res geſtas ſcripto conſignarunt, & ſignanter Pater Seraphinus Razzius *in vitis Sanctorum et Beatorum Ordinis Prædicatorum editis Florentiæ anno* 1577. *part.* 2. *pag.* 136. *& ſeqq.*, & Pater Dominicus Codagli *in hiſtoria Urceana edita Brixiæ anno* 1592. *pag.* 149. *& ſeqq.* Quos in ſequenti mox ſæculo exceperunt Pater Joannes Michael Piò *in vitis virorum illuſtrium Ordinis S. Dominici editis Bononiæ* 1607. *pag.* 460. *& ſeqq.*, Paulus Gironi *in vita ejuſdem Beatæ ſeorſim edita Fabriani anno* 1618., Pater Peregrinus Merula in opere, cui titulus, *Raccolta de' Cremoneſi in ſantità inſigni*, edito Brixiæ 1624. *pag.* 64. *& ſeqq.*, Pater Franciſcus Seghizzi *in vita ejuſdem Beatæ edita Brixiæ* 1632., præter Franciſcum Areſium *in Cremona edita Parmæ anno* 1702. alioſque recentiores bene multos.

197 Ex his autem aliiſque argumentis publicæ venerationis & cultus erga Beatam prædictam poſt felicem ejus obitum exhibitis, ſignanter in oppido Soncini, permotus Cremonenſis Epiſcopus, ad inſtantiam tam Monialium monaſterii S. Pauli, quam Communitatis ejuſdem oppidi Soncini, Urceorum Novorum, vulgo *Orzi Nuovi*, Quinzani, & Melottæ, anno 1729. facultatem dedit ſuper dicto cultu proceſſum conficiendi, prout porro a Judicibus ab ipſo delegatis confectus eſt; eoque completo, declaratum ab eiſdem fuit, conſtare de cultu publico a tempore immemorabili & centenario ante decreta Urbani VIII. Beatæ Stephanæ præſtito. Quorum porro ſententiam poſt admiſſam anno 1738. cauſæ introductionem, eamque mature diſcuſſam, ſacra rituum Congregatio anno 1740. confirmandam denique cenſuit, juxta decreti tenorem ſupra relatum.

§. LII.

De Beato ALVARO de Corduba Sacerdote Profeſſo Ordinis Prædicatorum, Fundatore cœnobii Sancti Dominici de Scala Dei civitatis Cordubæ.

D E C R E T U M.

Corduben. Canonizationis Beati Alvari de Corduba Sacerdotis Profeſſi Ordinis Prædicatorum & Fundatoris cœnobii ſub titulo S. Dominici de Scala Dei civitatis Cordubæ.

198 *CUM poſt ſignatam anno 1676. manu ſan. mem. Clementis X. Commiſſionem reaſſumptionis cauſæ Canonizationis B. Alvari prædicti diſputatum fuerit anno 1716. & 1718. in ſacra Congregatione rituum dubium, An ſententia Reverendiſſ. Epiſcopi Cordubenſis Judicis delegati lata ſuper cultu immemorabili, ſeu caſu excepto a decretis ſan. mem. Urbani VIII. ſit confirmanda &c. negativum prodiit reſponſum, reſervato tamen jure Poſtulatoribus coadjuvandi probationes ſuper dicto caſu excepto. Cumque vigore ejuſmodi reſcripti novus confectus fuerit auctoritate Apoſtolica proceſſus, & in Actis ſupradictæ ſacræ Congregationis exhibitus, propoſitum inde fuit per Eminentiſſ. & Reverendiſſ. D. Cardinalem Belluga in locum Eminentiſſ. & Reverendiſſ. D. Cardinalis Corradini Ponentis, ac mature diſcuſſum dubium, An conſtet de caſu excepto a decretis Urbani VIII. ſeu de cultu immemorabili, in caſu & ad effectum, de quo agitur. Et ſacra eadem Congregatio, audito prius in voce & in ſcriptis R. P. D. Ludovico de Valentibus Fidei Promotore, reſpondit, Affirmative, ſi Sanctiſſimo Domino noſtro viſum fuerit. Hac die 16. Septembris 1741.*

Factaque deinde per me Secretarium de prædictis eidem Sanctiſſimo Domino noſtro relatione, Sanctitas ſua benigne annuit, die 22. ejuſdem menſis & anni 1741.

199 B. Alvarus ex prænobili familia, quam vulgo de Corduba dicunt, ſub finem ſæculi XIV. Cordubæ natus eſt, ubi bonis moribus ac liberalibus diſciplinis inſtructus, in ſuæ ætatis flore inter Religioſos Ordinis Prædicatorum eſt cooptatus. Expleto ſtudiorum curriculo, ſtatim verbi Dei prædicationi incubuit. In hoc vero obeundo munere, mirum, quot quantoſque labores & animi anguſtias exantlavit, totas peragrando Hiſpaniarum provincias & non exiguam Italiæ partem, & ſane non ſine maximo animarum lucro.

200 Cumque fama ſanctitatis ipſius jam increbuiſſet, renuntiatus fuit Confeſſarius Hiſpaniarum Reginæ, ejuſque ſubinde filii, qui matri in regno ſucceſſit. Hoc tamen munus, auſterioris vitæ flagrans deſiderio, ſponte abdicavit. Quamobrem conſtructo cœnobio ſub titulo S. Dominici in quodam monte prope mœnia civitatis Cordubæ, ibi Deo ferventius famulatus eſt, ſe in omnibus virtutibus exercendo. Quinimmo intempeſta

nocte

Digitized by Google

nocte in quamdam ſpeluncam, aliamque eremum, cœnobio proximas, ſecedere conſuevit, ubi noctes pæne cunctas inſomnes duxit altiſſima contemplatione abreptus, & caſtigando ſeveriſſimis flagris ſuum corpus in ſervitutem redegit. In hoc auſteriſſimo vitæ genere cum ad plures annos conſtanter perſeveraſſet, conſummato tandem mortalis vitæ curſu, in oſculo Domini feliciter animam efflavit anno a Chriſti nativitate 1430. celeberrima ſanctitatis relicta fama, quæ quidem accedentibus prodigiis tum per ſpontaneum æris Campani ſonitum eodem momento editum, quo ex hac vita deceſſit, tum etiam per cæleſtes fulgores, quibus tota domus & loca, quæ circum erant, emicabant, latius diffuſa, tantam poſt ejus obitum excitavit apud incolas civitatis Cordubæ admirationem, & ſubinde piæ devotionis affectum, ut ſtatim illum tanquam Sanctum cum Deo in cælis regnantem publice venerari & colere cœperint. Hæc aliaque id genus ſcriptis commendarunt Fr. Joannes Marietta *in vita Beati impreſſa Matriti anno* 1601. P. Aloyſius Sotilla de Meſſa Ordinis Prædicatorum *in vita Beati impreſſa Hiſpali anno* 1628. Reverendiſs. P. Fr. Joannes Lopez Epiſcopus Monopolitanus *in* 3. *parte hiſtoriæ generalis S. Dominici impreſſa Valliſoleti anno* 1613. & demum Georgius Cardoſo *in hagiologio Luſitano impreſſo Ulyſſipone anno* 1652. *tom.* 2. *die* 19. *Februarii in commentario lit. B. pag.* 475.

201 Quamplurimæ vero allatæ ſunt antiquiſſimæ venerationis ſpecies huic Dei Servo præſtitæ, elevatio videlicet corporis facta anno 1490. erectio Capellæ, & celebratio Miſſarum in ipſius honorem, retentio lampadis ante ejus Reliquias, ſtatuæ & Imagines depictæ cum diademate radiis & ſplendoribus ac retentæ in altaribus & eccleſiis, appenſio tabellarum & anathematum circa ſepulcrum & in Capella, celebratio feſti, & erectio Sodalitatis in ejus honorem, Fidelium concurſus ad ſepulcrum, & ad ſpeluncam, aliamque eremum, in quas vivens ſe recipiebat, conſervatio Reliquiarum inter illas aliorum Sanctorum, impoſitio nominis ipſius infantibus in Baptiſmo, & demum titulus Sancti & Beati, quo Servus Dei Alvarus decoratus fuit, ut fuſe demonſtratur ex libro computorum cœnobii S. Dominici de Scala Cæli, ex libro Confraternitatis erectæ anno 1592. & ex aliis juribus compulſatis in proceſſus Apoſtolicos hujus cauſæ.

202 Inter has vero venerationis ſpecies præcipuæ fuerunt, quas erga ipſum præſtitere Pater Fr. Aloyſius de Granata, Reverendiſs. Fr. Martinus de Mendoza, & Reverendiſs. Fr. Joannes Toledo, aliique Epiſcopi Cordubenſes. De Patre Granata hæc habentur ex particula libri cœnobii S. Dominici de Scala Cæli compulſata in proceſſum Apoſtolicum anni 1739. *E nella medeſima facciata del detto foglio* 128. *vi è un' altra clauſula, che è la ſettima, e che dice come ſiegue: Item vi ſono di più in detta chieſa due lampadi, cioè quella della cappella maggiore di ottone colle ſue pallottole aſſai magnifica, e l' altra di ſtagno nella cappella di S. Alvaro, che poſe il Padre Maeſtro Fr. Luigi di Granata l' anno* 1534. *E nella prima facciata del foglio* 126.

 ove

ove ſono inventariate le Immagini della chieſa, la terza clauſula canta come ſiegue: Item tre ſtatue grandi: una del noſtro Padre S. Domenico; l' altra di S. Franceſco; e l' altra di S. Alvaro in atto di penitenza; le quali ſtanno ne' loro nicchj dell' altar maggiore. Nel margine dice: S. Domenico, S. Franceſco, S. Alvaro. E queſto lo poſe il P. Maeſtro Fr. Luigi di Granata nell' anno 1534. De dictis vero Epiſcopis hæc habet Georgius Cardoſus *in hagiologio tom.* 1. *die* 19. *Februarii in commentario litt. B. pag.* 475. *Nella quale (cappella di S. Alvaro) pochi anni ſono vi ſtava una picciola campanella, chiamata di S. Alvaro, la quale ogni volta che aveva da morire alcun Frate del Convento, o perſonaggio grave Benefattore dell' Ordine, ſonava da per ſe ſteſſa, come ſuccedette nella morte del Veſcovo D. Fr. Martino de Mendoza particolar devoto del Santo, che frequentemente veniva in queſto Convento a celebrare nella ſua cappella, e toccando lui le ſante Reliquie le metteva ſopra le teſte di molti, li quali capitavano a venerarle. L' iſteſſo faceva D. Fr. Juan de Toledo, ed altri Prelati, che li ſuccedettero nella Chieſa di Corduba: argomento manifeſto della ſtima grande che facevano della ſantità del Servo di Dio, eſſendo così gravi, dotti, e circoſpetti Prelati.*

203 Quanquam vero uſque ab anno 1627. prævia relatione proceſſuum auctoritate ordinaria confectorum ſuper hujus Beati fama ſanctitatis, virtutum, & miraculorum, ſignata eſſet Commiſſio introductionis cauſæ ſub ſan. mem. Urbano VIII. & ſubinde expeditis litteris remiſſorialibus, & compulſorialibus, confectus fuiſſet proceſſus auctoritate Apoſtolica, & a ſacrorum rituum Congregatione anno 1632. commiſſus fuiſſet juxta illius temporis conſuetudinem tribus antiquioribus Rotæ Auditoribus, ut viderent de illius validitate, heroicis virtutibus, & miraculis; ob extrinſeca tamen impedimenta, & ob editionem decretorum ejuſdem Urbani VIII. cauſa ſiluit: donec excitata iterum inſtantia die 5. Februarii anni 1676. ſignata fuit manu ſan. mem. Clementis X. Commiſſio reaſſumptionis cauſæ in ſtatu & terminis. Hujus Commiſſionis vigore conceſſis per eamdem ſacram Congregationem ab anno prædicto 1676. litteris remiſſorialibus, & compulſorialibus ad conſtruendum in civitate & diœceſi Cordubenſi proceſſum particularem ſuper cultu ab immemorabili tempore dicto Beato præſtito, & caſu excepto a dictis decretis Urbani VIII. in Congregatione ſanctiſſimæ Inquiſitionis ſuper non cultu editis, illarumque vigore compilato proceſſu, dictæque ſacræ Congregationi & in illius Actis exhibito, & ſervatis ſervandis aperto, propoſitoque deinde ſub die 22. Auguſti 1716. in dicta ſacra Congregatione dubio, *An ſententia Epiſcopi Cordubenſis Judicis delegati, lata ſuper cultu immemorabili, & caſu excepto a decretis ſan. mem. Urbani Papæ VIII. eſſet confirmanda*, fuit reſcriptum, *Sententiam prædictam non eſſe confirmandam, præſervando tamen Poſtulatoribus jus coadjuvandi probationes ſuper caſu excepto*. Idemque reſcriptum fuit confirmatum in alia quoque propoſitione ſub die 10. Decembris 1718.

204 Difficultas, ob quam in hac cauſa non conſtare de caſu excepto a ſacra Congregatione tunc reſcriptum fuit, præcipue circa id verſata eſt, quod

quod teſtes etiam cum requiſitis Gloſſæ *in cap. 1. de præſcrip. in 6.* de immemorabili deponentes, minime ſatis erant ad probandum cultum fuiſſe præſtitum ſpatio centum annorum ante decreta. Compertum enim exploratumque eſt, quod probatio directa cultus centenarii inniti debet monumentis authenticis, quæ edita ſint centum annis ante decreta Urbani VIII. hiſtoriis nempe, publicis inſtrumentis, atque aliis id genus: teſtes vero tantummodo adminiculum præſtare poſſunt cultui centenario, ut etiam a nobis dictum eſt in hoc noſtro Opere *lib. 2. cap. 22.*

205 Verum expeditis vi ſupradictorum ſacræ Congregationis reſcriptorum requirentium coadjuvationem probationum, litteris remiſſorialibus, & compulſorialibus, conſtructoque novo proceſſu Apoſtolico, cum cauſæ Poſtulatores nova veteribus documenta adjunxerint, quibus antedictas venerationis ſpecies centum annos ante decreta Urbani VIII. B. Alvaro præſtitas fuiſſe probarunt ſub die 16. Septembris anni 1741. propoſito in eadem ſacra Congregatione dubio, *An conſtet de caſu excepto*, reſcriptum tandem eſt, *Conſtare*, juxta decreti formam ſupra relatam.

ſ. LIII.

De Venerabili Servo Dei PETRO GONZALEZ Sacerdote Profeſſo Ordinis Prædicatorum, *San-Telmo*, & *Beato* nuncupato.

D E C R E T U M.

Tuden. Canonizationis Beati Petri Gonzalez Sacerdotis Profeſſi Ordinis Prædicatorum San-Telmi *nuncupati.*

206 *Admiſſa a ſacrorum rituum Congregatione ordinaria habita die 23. Januarii 1740. Commiſſione introductionis cauſæ Canonizationis B. Petri Gonzalez prædicti, a Sanctiſſimo Domino noſtro Benedicto XIV. poſtmodum ſignata; ad inſtantiam modo Reverendiſs. Patris Thomæ Ripoll Magiſtri Generalis Ordinis Prædicatorum, hujuſmodi cauſæ Poſtulatoris, examinato ſub infraſcripta die proceſſu in Curia Epiſcopali Tuden. auctoritate ordinaria conſtructo ſuper cultu ab immemorabili tempore dicto Beato præſtito, ſive ſuper caſu excepto a decretis ſan. mem. Urbani Papæ VIII. in Congregatione ſanctiſſimæ Inquiſitionis editis, in quo idem Epiſcopus ſententiam protulit ſuper dicto cultu, ac inſimul per Eminentiſs. & Reverendiſs. D. Cardinalem Gotti Ponentem infraſcripto dubio propoſito, An ſententia Reverendiſs. Epiſcopi Tuden. ſuper cultu publico ab immemorabili tempore prædicto Beato exhibito, ſive caſu excepto a decretis ſan. mem. Urbani Papæ VIII. ſit confirmanda in caſu & ad effectum &c. ſacra eadem Congregatio, R. P. D. Ludovico de Valentibus Fidei Promotore in ſcriptis & in voce prius audito, reſcribendum cenſuit: Sententiam Epiſcopi Tuden. latam ſuper cultu publico præſtito dicto Beato a tempore immemorabili, ſive caſu excepto a decretis ſan. mem. Urbani VIII. eſſe confirmandam in caſu & ad effectum, de quo agitur, ſi Sanctiſſimo Domino noſtro viſum fuerit. Die 9. Decembris 1741. Factaque deinde*

deinde per me Secretarium de prædictis Sanctiſſimo Domino noſtro relatione, Sanctitas ſua benigne annuit. Die 13. ejuſdem menſis & anni 1741.

207 In terra Fromiſtæ Palentinæ diœceſis in Hiſpaniis ſub finem XII. ſæculi natus eſt hic Venerabilis Dei Famulus, qui, poſt exactam in litteris & Eccleſiaſtica militia adoleſcentiam, repentino levi infortunio ad arctiorem vitam vocatus, abdicato, quem obtinuerat ab Honorio III. Palentinæ Cathedralis Decanatu, naſcentem Prædicatorum Ordinem ingreſſus eſt in Conventu Palentino ab ipſo Sancto Ordinis Patriarcha Dominico in vivis adhuc agente paulo ante fundato. Egregiis in Religione virtutibus eluxit, ſacris præſertim concionibus obeundis, & excipiendis Fidelium confeſſionibus, quo in munere ipſi etiam Beato Ferdinando III. Regi Caſtellæ & Legionis, de quo ſupra actum eſt, præſto fuit, donec Apoſtolico ſui laboris curſu feliciter conſummato, meritis plenus in Tudenſi urbe (vulgo Tuy) migravit ad Dominum circa annum 1246. veluti habetur in antiqua ejus vitæ Legenda manuſcripta, compulſata in proceſſus hujus cauſæ, cui conſonant plures ejuſdem vitæ Scriptores, Petrus Ribadeneira in opere, cui titulus, *Flos Sanctorum, ad diem* 14. *Aprilis*, Ludovicus de Souſa *in hiſtoria Ordinis S.Dominici Luſitan. cap.*28. *pag.*239. *ad* 252. Prudentius de San-Toval Epiſcopus Tuden. & Chroniſta regius *in antiquit. Tudenſ. pag.* 150. *ad* 193. Ferdinandus de Caſtillo *in hiſtoria generali Ordinis Prædicatorum part.* 1. *lib.* 2. *cap.* 23. *ad* 26. Bzovius *ad an.* 1246. *num.* 3. Bollandiani *ad diem* 15. *Aprilis tom.* 2. & P. Ferdinandus de Pineda Ordinis Prædicatorum *in hiſtoria vitæ, virtutum, & miraculorum hujus Beati ſeorſim edita anno* 1716.

208 De eo item ſub titulo Beati ac Sancti jampridem meminerunt S. Antoninus *in chron. part.* 3. *tit.* 23. *cap.* 10. *§.* 5. Leander Albertus *de viris illuſtribus Ordinis Prædicatorum lib.* 5. *pag.* 192. Philippus Ferrarius *in catal. general. SS. ad diem* 14. *Aprilis*, Jo. Tamayus de Salazar *in Martyrol. Hiſp. ad eamdem diem*, aliique plures relati in cauſæ proceſſibus. In quos præterea, ultra alia monumenta, compulſatæ fuerunt plures antiquæ Synodales Conſtitutiones annorum 1484. 1529. 1531. & aliæ publicum & antiquiſſimum hujus Venerabilis Dei Famuli cultum comprobantes cum appellatione *Beati & Sancti*, elevatione ejus corporis ad Capellam de ejus nomine nuncupatam *del Corpo Santo*, accenſione lampadum, precum recitatione, ac ejus demum invocatione tanquam Patroni civitatis & diœceſis; ejuſque nomen deſcriptum habetur in Martyrologio Romano ad uſum Eccleſiæ Tudenſis prædictæ cum hoc elogio: *In Octava Reſurrectionis pro B. Petro Confeſſore. In Hiſpania civitate Tudenſi in finibus Gallicia natale B. Petri Confeſſoris ex illuſtri Prædicatorum familia, qui virtutibus ac miraculis clarus ſub Ferdinando III. Hiſpaniarum Rege anno* 1246. *glorioſus migravit ad Dominum. Ejus corpus in eccleſia Cathedrali ejuſdem civitatis in celebri Capella honorifice conditum eſt. Ejus memoria poſt Octavam Dominica Reſurrectionis, hoc eſt in craſtinum, undique Fidelibus populis convenientibus, ſumma cum veneratione recolitur.*

209 Ce-

209 Celebris eſt etiam & antiqua erga hunc Venerabilem Dei Famulum nautarum fiducia, ita ut vulgo pro eorum Patrono habeatur, veluti ex antiquo codice refert ſupra allegatus Tamayus de Salazar *loc. cit.* ubi: *In fine* (inquit) *mei codicis, ex quo vitam deſumpſi, hæc de hoc formalia leguntur verba: Cum Sanctus ille (Petrus Telmo) univerſalis pro omnibus interceſſor, ut nos Dei miſericordia ab omnibus tueatur malis, ſit, maxime navigantibus in naufragio occurrit B. Petrus; ideoque multoties invocatus ab illis, protinus in malo navis, aut in corbe lucerna apparet cærulea ad inſtar ignis ſulphurei, qua viſa, ſe a periculo liberatos magnis acclamationibus & gratulationibus confitentur*. Unde factum eſt, ut idem Tamayus addit, quod hoc ipſum, quod *in navium puppi jubar apparet, apud ipſos San-Telmo vocitatur &c.* Et conſonant alii vitæ Scriptores ſupracitati cum Bollandianis *ad diem* 15. *Aprilis tom.* 2. *in comment. præv. num.* 2. ubi hæc habent: *Duravit uſque ad hoc præſens ſæculum illa Divinorum beneficiorum ad invocationem Beati Petri patratorum claritas & frequentia, quæ delatum eidem jam olim Sancti titulum hodieque conſervat. Sed navigantibus præſertim utile ejus patrocinium ſentitur: unde ex quodam manuſcripto Victorinæ bibliothecæ Pariſiis in vita mox danda hæc verba allegantur: Sanctus Petrus Gonſalvus Patronus maris Hiſpaniæ, clarus miraculis*.

210 Extabant porro alias proceſſus informativi auctoritate ordinaria conſtructi ſuper vita & miraculis hujus Venerabilis Servi Dei, alter ſcilicet in civitate Tudenſi anno 1582. alter in civitate Ulixbonen. Orientali ante annum 1592. compilati, veluti refert Ludovicus de Souſa *in ejus vita*. Verum, cum non obſtantibus exquiſitis diligentiis, reperiri hactenus non potuerint, alii duo proceſſus confecti ſunt in Curia Tuden. primus ſuper fama ſanctitatis & miraculorum anno 1728. & ſucceſſive anno 1731. alter ſuper cultu ab immemorabili tempore eidem Venerabili Dei Famulo præſtito. In quorum ſequelam propoſito in ſacra rituum Congregatione, ac diſcuſſo dubio, *An ſit ſignanda Commiſſio introductionis cauſæ*, die 23. Jannarii 1740. reſponſum fuit, *Affirmative*; ac ſucceſſive ſignata extitit Commiſſio die 26. Auguſti ejuſdem anni.

211 Poſt hæc tranſitus factus eſt ad examen caſus excepti a decretis Urbani VIII. & præter plures cultus ſpecies ab immemorabili tempore B. Petro præſtitas & authenticis documentis demonſtratas, allata ſunt etiam plura Indulgentiarum Brevia a ſummis Pontificibus conceſſa. Et primo Clemens VIII. elargitus fuit tum Indulgentiam plenariam omnibus qui ſe adſcriberent Confraternitati ſub invocatione *del Corpo Santo Pietro Gonzalez Telmo* erectæ in eccleſia Collegiata oppidi de Bajona; tum aliam Indulgentiam ſeptem annorum & totidem quadragenarum viſitantibus dictam eccleſiam die feſto ejuſdem Beati. Clemens deinde XI. conceſſit Indulgentiam plenariam ad ſeptennium viſitantibus oratorium publicum in honorem Beati erectum in urbe Tuden. in uno anni feſto die ab Ordinario deſignando. Et ſimilem demum Indulgentiam elargitus eſt Benedictus

ctus XIII. Propoſitoque die 9. Decembris anni 1741. in ſacra rituum Congregatione dubio, *An ſententia Reverendiſſ. Epiſcopi Tuden. lata ſuper cultu publico ab immemorabili tempore B. Petro exhibito, ſive caſu excepto a decretis ſan. mem. Urbani VIII. confirmanda eſſet*, ac ſedulo animadverſis atque diſcuſſis tum ſupradicto proceſſu confecto ſuper cultu immemorabili, tum ſingulis cultus ſpeciebus, attentiſque Brevibus Indulgentiarum, eadem ſacra Congregatio dictam ſententiam confirmandam eſſe cenſuit, & Congregationis judicium Nos ipſi approbavimus, ut ex præinſerto decreto colligitur.

§. LIV.

De Beata JOANNA VALESIA Regina Franciæ & Fundatrice Ordinis ſanctiſſimæ Annunciationis B. Mariæ Virginis ſub Regula S. Franciſci.

D E C R E T U M.

Bituricen. Canonizationis Beatæ Joannæ Valeſiæ olim Reginæ Franciæ & Fundatricis Ordinis ſanctiſſimæ Annuntiationis B. Mariæ Virginis ſub Regula S. Franciſci.

212 *PRopoſita ex diſpenſatione Apoſtolica per Eminentiſſ. & Reverendiſſ. D. Cardinalem de Tencin Ponentem ad inſtantiam P. Marci Antonii Gravois Definitoris Generalis Ordinis Fratrum Minorum S. Franciſci, Poſtulatoris ſpecialiter deputati in Congregatione ordinaria abſque interventu Conſultorum cauſa Canonizationis B. Joannæ Valeſiæ prædictæ, atque in ea diſcuſſo dubio, An ſententia Reverendiſſ. Archiepiſcopi Bituricen. Judicis a ſacra rituum Congregatione delegati lata ſuper publico cultu ab immemorabili tempore prædictæ Beatæ exhibito, ſive ſuper caſu excepto a decretis fel. record. Urbani Papæ VIII. ſit confirmanda in caſu & ad effectum, de quo agitur; ſacra eadem Congregatio, R.P.D. Ludovico de Valentibus Fidei Promotore in ſcriptis & in voce prius audito, reſcribendum cenſuit, Affirmative, ſi Sanctiſſimo Domino noſtro viſum fuerit. Die 14. Aprilis 1742.*

Factaque deinde per me Secretarium de prædictis eidem Sanctiſſimo Domino noſtro relatione, Sanctitas ſua benigne annuit. Die 21. ejuſdem menſis & anni.

213 Beata Joanna ex Ludovico XI. Galliarum Rege, & Carolina a Sabaudia parentibus in lucem edita anno 1465. bonis ſanctiſque moribus ab incunabulis educata, poſtquam annum decimum tertium ſuæ ætatis attigit, quamvis, ſe virginem permanere optaret, reverita tamen regii genitoris juſſa, nuptias celebravit cum Duce Aurelianenſi. Ab hoc tamen, ubi primum regale ſolium ſub nomine Ludovici XII. aſcendit, abdicata, ut cæleſtis Sponſi thalamo ſe aptiorem redderet, aſpero cilicio crebriſque jejuniis ſuam carnem edomuit, ferreaque catena uſque ad ſanguinis effuſionem dilaceravit. Ducatus Bituricenſis reditus, quos a conjuge dimittente

tente pro ſuis alimentis acceperat, in pios uſus erogavit, & præſertim in egenorum & infirmorum levamen, quos & in publicis xenodochiis & in privatis domibus crebro inviſit. Novum Ordinem Sanctimonialium fundavit in honorem Annuntiationis Beatiſſimæ Virginis, obtenta prius a Sede Apoſtolica Regulæ approbatione. Poſt vitam vero ſumma humilitate in ſtatu regio, ſumma conſtantia & animi fortitudine in tribulationibus, ſummo denique heroicarum virtutum exercitio ſemper tranſactam, feliciter obiit anno 1504., celeberrima penes incolas urbis Bituricenſis de ſe relicta ſanctitatis opinione, quæ ſignis etiam & prodigiis firmata divinitus aſſeritur. Hæc, aliaque plura videre eſt quinque libris manuſcriptis, quorum primus & alter ſunt chronicæ a primis Ordinis incunabulis, tertius eſt menologium Ordinis Annuntiationis B. Mariæ Virginis, quartus eſt hiſtoria vitæ, obitus, & miraculorum B. Joannæ Valeſiæ, una cum vita Patris Gabrielis ejus Confeſſarii, & quintus eſt etiam hiſtoria vitæ & miraculorum ejuſdem Beatæ Latina & Gallica lingua ſub duplici columna conſcripta. De Actis hujus Beatæ meminerunt etiam Arnoldus Ferroni Burdigalenſis *in hiſtoria de rebus geſtis Gallorum tertiæ editionis anni* 1555. *fol*.47. Guillelmus de Salligny *in hiſtoria Caroli VIII. Regis Franciæ fol.* 343. Scipio Dupley *in hiſtoria Galliæ tom*.3. *fol*.219. Cornelius a Lapide *in commentariis in quatuor Prophetas majores*, aliique Hiſtorici compulſati in proceſſus hujus cauſæ. Particularem hiſtoriam vitæ & miraculorum ejuſdem Servæ Dei edidit Sebaſtianus Cramoiſy Pariſiis anno 1625. cui titulus, *Ritratto ſagro della ſanta vita, morte, virtù, e miracoli di Madama Giovanna di Francia &c.* libellum quemdam excuſum Pariſiis anno 1615. adornavit etiam Frater Gregorius Miricaut ſub titulo, *Miracoli maraviglioſiſſimi &c.*

214 Plurimæ cultus ſpecies exhibitæ ab immemorabili tempore prædictæ Servæ Dei in præſenti cauſa allatæ ſunt. Ejuſmodi ſunt publicæ preces, & præſertim novendiales ſumma populi frequentia factæ ad Servæ Dei ſepulcrum, videntibus & non contradicentibus Archiepiſcopis Bituricenſibus, cereorum accenſio, & appenſio tabellarum ad ejuſdem ſepulcrum, Imagines cum laureolis, ſplendoribus, & inſcriptionibus titulum Sanctæ præferentibus, & Reliquiarum cuſtodia inter aliorum Sanctorum lipſana; ut præter quinque teſtium depoſitiones examinatorum in proceſſu Apoſtolico anni 1632. & ſic duobus annis ante Conſtitutionem Urbani VIII. editam anno 1634. & cum omnibus requiſitis ad immemorabile publicum cultum ab immemorabili tempore præitum atteſtantium, ex authenticis quoque documentis in medium prolatis evidenter demonſtratum fuit. Præcipua vero cultus ſpecies fuit recitatio Litaniarum, Antiphonarum, Orationum propriarum una cum verſiculo *Ora pro nobis Sancta Joanna*, quæ quidem evidentius demonſtrantur fuiſſe recitata centum annis ante decreta Urbani VIII. Liber enim, in quo deſcripta reperiuntur, conſcriptus fuit anno 1524. ut patet ex ejuſdem anni adnotatione facta in ejus fine.

215 Dignum quoque obſervatione pro hac cauſa viſum fuit, quod anno 1562. graſſante Calviniana hæreſi, cujus principale odium eſt in cultum ſacrarum Reliquiarum, occupataque a tumultuario Calviniſtarum agmine civitate Bituricenſi, ſtatim iſti acceſſerunt ad tumulum, ubi aſſervabatur corpus Beatæ; & ſuccenſis fractiſque ac profanatis omnibus cultus ſignis & ipſa marmorea inſcriptione ſepulcro ſuperimpoſita, ſacrum corpus a tumulo extractum una cum primarii civitatis Bituricenſis Patroni, Sancti videlicet Guillelmi corpore flammis tradiderunt, cineresque vento diſperſerunt. Non inde tamen imminutus fuit cultus, & concurſus populi ad Servæ Dei tumulum, uti teſtatur Aubertus Miræus in libro conſcripto pro ſupplemento chronici Euſebiani, compulſato in proceſſum Apoſtolicum anni 1632. in quo hæc habentur: *Hodie ad tumulum Beatæ Joannæ, tametſi ab impiis Hæreticis violatum, frequenter piorum hominum fiunt concurſus, accenduntur cerei, vota offeruntur, & miracula patrantur &c.*

216 Prævia diſcuſſione proceſſuum anno 1617. auctoritate ordinaria confectorum ſuper fama ſanctitatis, virtutum, & miraculorum Servæ Dei, ſignata fuit Commiſſio introductionis cauſæ Canonizationis ejuſdem, manu fel. record. Urbani VIII. Quamvis vero hujus Commiſſionis vigore, expeditis die 13. menſis Januarii anni 1632. a ſacra rituum Congregatione litteris remiſſorialibus, confectus fuiſſet proceſſus Apoſtolicus, atque anno 1633. ipſi Congregationi fuiſſet exhibitus, ob promulgationem tamen decretorum ejuſdem Urbani ſuper non cultu, vel ſuper caſu excepto, cauſa ſiluit. Signata tandem per ſan. mem. Alexandrum VII. die 20. Junii 1664. Commiſſione reaſſumptionis cauſæ, conditio de more appoſita fuit, ut in primis doceretur de paritione dictis decretis, ſive de caſu ab illis excepto. Quamobrem a ſacra rituum Congregatione expeditæ fuerunt litteræ remiſſoriales ad conſtruendum proceſſum particularem ſuper cultu publico ab immemorabili tempore B. Joannæ præſtito. Verum iſtæ ob varia & legitima Archiepiſcoporum Bituricenſium pro tempore impedimenta debitæ executioni minime demandatæ fuere; quinimmo ob longi temporis curſum perierunt. Proindeque rurſus Poſtulatoribus ſacræ Congregationi ſupplicantibus pro conceſſione duplicati dictarum litterarum remiſſorialium, & compulſorialium, die 21. Junii 1738. fuit ab eadem relaxatum petitum duplicatum litterarum: quarum vigore conſtructus fuit ab Archiepiſcopo Bituricenſi Judice delegato prætatus proceſſus particularis, lataque ab ipſo fuit ſententia declaratoria publici cultus B. Joannæ ab immemorabili tempore præſtiti. Tranſmiſſo tandem & exhibito ſacræ Congregationi memorato proceſſu, in eaque propoſito dubio, *An ſententia Reverendiſſ. Archiepiſcopi Bituricenſis lata ſuper cultu publico &c. ſit confirmanda in caſu & ad effectum &c.* eadem ſacra Congregatio reſcribendum cenſuit, *Affirmative*, ut patet ex decreto ſuperius exſcripto.

217 Reſcriptum porro Congregationis a Nobis ore tenus approbatum, fuit etiam confirmatum per noſtras litteras Apoſtolicas in forma Brevis, quæ hic ſubnectuntur.

BENE-

BENEDICTUS PAPA XIV.

Ad ſuturam rei memoriam.

EXponi Nobis nuper ſecit dilectus Filius Marcus Antonius Gravois Frater expreſſe Profeſſus ac Definitor Generalis Ordinis Minorum S. Franciſci de Obſervantia nuncupatorum, necnon Poſtulator cauſæ Canonizationis Beatæ Joannæ Valeſiæ, quod dudum ſel. record. Urbanus Papa VIII. prædeceſſor noſter, poſtquam proceſſus auctoritate ordinaria anno 1617. peracti ſuper ſama ſanctitatis, virtutum, & miraculorum ejuſdem B. Joannæ Valeſiæ, dum vixit, Francorum Reginæ, ac Ordinis Annuntiatarum B. Mariæ Virginis Fundatricis, in Congregatione venerabilium Fratrum tunc exiſtentium S. R. E. Cardinalium ſacris ritibus præpoſitorum diſcuſſi ſuerant, per ſuam Commiſſionem manu propria ſignatam hujuſmodi cauſam eidem Congregationi Cardinalium cognoſcendam & diſcutiendam demandavit, cujus Commiſſionis vigore ab eadem Congregatione, ſeu a bon. mem. Carolo, dum pariter vixit, S. R. E. prædictæ Cardinali Pio nuncupato tunc dictæ Congregationis Præfecto die 13. Januarii 1632. litteræ remiſſoriales pro inquiſitione in genere, tunc itidem exiſtentibus Archiepiſcopo Bituricenſi, & Epiſcopis Aurelianenſi, & Nivernenſi directæ, conceſſæ et expeditæ ſuerunt. Coram autem Archiepiſcopo et Epiſcopis prædictis proceſſu hujuſmodi confecto, atque anno 1633. memoratæ Congregationi Cardinalium præſentato, nihil amplius tunc temporis in eadem cauſa actum ſuit, ob decreta memorati Urbani prædeceſſoris anno 1625. edita, et 1634. de novo propoſita ſuper non exhibendo cultu iis, qui cum ſanctitatis vel Martyrii ſama ab hac vita migraſſent, ſeu ſuper caſu ab iiſdem excepto. Præterea ſucceſſu temporis cum ſama ſanctitatis una cum miraculis, quæ omnipotens Deus ob merita et ad interceſſionem dictæ B. Joannæ Valeſiæ operari dignabatur, quamplurimum increbuiſſet atque in dies increbreſceret, clar. mem. Ludovicus, dum pariter vixit, Rex Chriſtianiſſimus, & Anna ab Auſtria Regina mater iteratis precibus ac litteris datis a ſel. record. Alexandro Papa VII. itidem prædeceſſore noſtro poſtularunt, ut ad ejuſdem Servæ Dei Joannæ Valeſiæ Beatificationem & Canonizationem procedi poſſe benigne indulgere dignaretur. Idem Alexander prædeceſſor die 20. Junii 1664. Commiſſionem reaſſumptionis cauſæ prædictæ ſubſignavit, ac anno 1680. dicta Congregatio Cardinalium remiſſoriales, & compulſoriales litteras conceſſit, ac ad tunc quoque exiſtentem Archiepiſcopum Bituricenſem direxit pro confectione proceſſus particularis ſuper cultu a tempore immemorabili eidem Joannæ Valeſiæ exhibito, & caſu excepto a memoratis Urbani prædeceſſoris decretis; ob legitima pro tempore exiſtentium Archiepiſcoporum Bituricenſium hujuſmodi impedimenta, memoratis litteris executioni minime demandatis, quinimmo ob temporis curſum deperditis, proinde anno 1738. illarum duplicatum ad venerabilem Fratrem modernum Archiepiſcopum Bituricenſem ſuit directum; cujus vigore idem Archiepiſcopus Judex delegatus ſuper eiſdem publico cultu ab immemorabili tempore prædictæ B. Joannæ Valeſiæ exhibito, necnon caſu, ut præſertur, excepto ſententiam protulit. Propoſito itaque in eadem Congregatio-

 ne

ne Cardinalium dubio, An ſententia ſupradicta eſſet confirmanda in caſu & ad effectum, de quo agebatur, ipſa Congregatio Cardinalium edidit decretum tenoris ſequentis, videlicet: Bituricen. Canonizatio B. Joannæ Valeſiæ olim Reginæ Franciæ & Fundatricis Ordinis ſanctiſſimæ Annuntiationis B. Mariæ Virginis ſub Regula S. Franciſci. Propoſita ex diſpenſatione Apoſtolica per Eminentiſs. & Reverendiſs. D. Cardinalem de Tencin Ponentem ad inſtantiam P. Marci Antonii Gravois Definitoris Generalis Ordinis Fratrum Minorum S. Franciſci Poſtulatoris ſpecialiter deputati in Congregatione ordinaria abſque interventu Conſultorum cauſa Canonizationis B. Joannæ Valeſiæ prædictæ, atque in ea diſcuſſo dubio, An ſententia Reverendiſs. Archiepiſcopi Bituricenſis Judicis a ſacra rituum Congregatione delegati lata ſuper publico cultu ab immemorabili tempore prædictæ Beatæ exhibito, ſive ſuper caſu excepto a decretis fel. record. Urbani Papæ VIII. ſit confirmanda in caſu & ad effectum, de quo agitur; ſacra eadem Congregatio, R. P. D. Ludovico de Valentibus Fidei Promotore in ſcriptis & in voce prius audito, reſcribendum cenſuit, Affirmative, ſi Sanctiſſimo Domino noſtro viſum fuerit. Hac die 14. Aprilis 1742. Factaque deinde per me Secretarium de prædictis Sanctiſſimo Domino noſtro relatione, Sanctitas ſua benigne annuit. Die 21. ejuſdem menſis et anni. Fr. Jo. A. Cardinalis Guadagni Pro-Præfectus. T. Patriarcha Hieroſolymitanus Secretarius. Loco † ſigilli. Quoniam autem dictus Marcus Antonius Poſtulator, quo decretum hujuſmodi firmius ſubſiſtat et ſervetur exactius, Apoſtolicæ confirmationis noſtræ patrocinio communiri ſummopere deſiderat, Nobis propterea humiliter ſupplicari fecit, ut ſibi in præmiſſis opportune providere, et ut infra indulgere de benignitate Apoſtolica dignaremur. Nos igitur ipſum Marcum Antonium Poſtulatorem ſpecialibus &c. volentes, & a quibuſvis &c. cenſentes, hujuſmodi ſupplicationibus inclinati, præinſertum decretum ſuper publico cultu ab immemorabili tempore prædictæ B. Joannæ Valeſiæ exhibito editum, auctoritate Apoſtolica tenore præſentium approbamus et confirmamus, illique inviolabilis Apoſtolicæ firmitatis robur adjicimus; ſalva tamen ſemper in præmiſſis auctoritate Congregationis eorumdem Cardinalium. Decernentes, eaſdem præſentes litteras firmas validas & efficaces exiſtere, & fore, ſuoſque plenarios & integros effectus ſortiri & obtinere, ac illis, ad quos ſpectat & ſpectabit in futurum, pleniſſime ſuffragari, ac ab eis reſpective inviolabiliter obſervari; ſicque in præmiſſis per quoſcumque Judices ordinarios, & delegatos, etiam &c. Auditores, judicari & definiri debere, ac irritum &c. attentari. Non obſtantibus Conſtitutionibus & ordinationibus Apoſtolicis, ceteriſque contrariis quibuſcumque. Volumus autem, ut ipſarum præſentium litterarum tranſumptis, etiam impreſſis, manu alicujus Notarii publici ſubſcriptis, & ſigillo perſonæ in Eccleſiaſtica dignitate conſtitutæ munitis eadem &c. oſtenſæ. Datum in Arce Gandulphi Albanen. diœceſis &c. 18. Junii 1742. Pontificatus noſtri anno II.

§. LV.

§. LV.

De Beato GERIO PATRONO Montis Sancti.

DECRETUM.

Firmana Canonizationis Beati Gerii a Monte Sancto Sancti *nuncupati*.

218 *CUM ab Eminentiſs. et Reverendiſs. D. Cardinali Firrao cauſæ Canonizationis B. Gerii prædicti Ponente, ex diſpenſatione Apoſtolica propoſitum ac diſcuſſum fuerit in Congregatione ordinaria abſque interventu Conſultorum infraſcriptum dubium, An conſtet de cultu ab immemorabili tempore eidem Beato exhibito, & caſu excepto a decretis ſan. mem. Urbani Papæ VIII. itaut ſententia Pro-Vicarii Generalis ſpecialiter delegati a Reverendiſs. Archiepiſcopo Firmano ſit confirmanda in caſu et ad effectum, de quo agitur; ſacra eadem Congregatio, in ſcriptis et in voce R. P. D. Ludovico de Valentibus Fidei Promotore prius audito, reſcribendum cenſuit, Affirmative, ſi Sanctiſſimo Domino noſtro viſum fuerit. Die* 28. *Julii* 1742.

Factaque deinde per me Secretarium de prædictis eidem Sanctiſſimo Domino noſtro, ideſt Nobis ad ſummum Pontificatum evectis, relatione, Sanctitas ſua benigne annuit. Die prima Auguſti ejuſdem anni 1742.

Beatus Gerius ex nobili ſamilia Comitum Lunelli in provincia Occitania progenitus mortem obiit ſæculo XIII. in confiniis territorii Montis Sancti in Piceno prope flumen vulgo *Potentia* dictum, antequam Anconam perveniret, ad quam una cum germano fratre Effrendo Roma profectus, iter inſtituerat, ut adjuncto ſibi ſocio S. Liberio Anconitano loca Nativitate, & Paſſione Domini ſanctificata inviſeret. Fama ſanctitatis hujus Beati, quam illuſtriorem reddidit tum improviſus & nullo ciente campanarum ſonitus in obitu editus, tum cæleſtis fragrantia ex ipſius corpore emanans, excitati finitimi populi, de ſacro corpore elevando & aſportando in ſua quiſque loca contendebant. Verum illud ita immobile perſtitit, ut nulla vi, nullave arte dimoveri unquam potuerit, donec voce cujuſdam pueri ſortuito inclamantis audita inter ipſos conventum ſit, ut ſuper quadriga indomitis tracta juvencis imponeretur, & quo forte duceretur, illic honorificæ ſepulturæ traderetur. Super ea itaque quadriga corpus B. Gerii impoſitum, delatum fuit a juvencis nullo ducente currentibus ad locum, qui tunc temporis *Columbario* nuncupabatur, non procul ab oppido Montis Sancti, non ſine ingenti lætitia & exultatione univerſi populi ejuſdem Montis.

Hæc, aliaque id genus deſcripta habentur in vita ipſius Beati exarata anno 1326., & authentice conſervata in archivo Archiepiſcopatus Firmani, cujus exemplar extat etiam in bibliotheca Vallicelliana Urbis. De eodem ſermonem habent Bollandiani *ad diem* 25. *Maji tom. 6.*, Ferrarius *in catal. SS. Ital. ad dictam diem*. Nos quoque hujus S. Gerii mentionem

ſecimus

ſecimus *hoc eodem lib.* 2. *cap.* 18. *num.*2. , ubi hæc habentur : Et eam quidem *opinionem roborant auctoritate Actorum S. Gerii Patroni Montis Sancti , & filii Comitis Lunelli in provincia Occitania , qui ſæculo XIII. Romam profectus , & inde Anconam iter instituens , ut , ſocio ſibi adjuncto S. Liberio , ad tranſmarina loca pergeret , mortuus eſt , antequam eo perveniret .*

Inter celebriores publici cultus ſpecies , quo Fideles B. Gerium ab annis fere quadringentis proſecuti ſunt , recenſentur erectio & dedicatio eccleſiæ ſtatim poſt obitum in honorem ipſius in ſupramemorato loco *Columbario* : celebratio ſolemnis feſti cum ceſſatione ab operibus ſervilibus , Imagines ejuſdem Beati pictæ ſæculo XIII. cum laureolis , ſplendoribus , aliiſque ſignis publici cultus , appenſio anathematum ac votivarum tabellarum in enunciata eccleſia , titulus Sancti prædicto Beato uſque ab ejus obitu tributus , & demum electio ejuſdem in Patronum populi Montis Sancti . Hæc , aliaque publicum cultum præſeferentia comprobata fuere ex ſupra memorato codice vitæ B. Gerii judicialiter recognito de mandato Cardinalis tunc temporis pro ſancta Sede Legati in provincia Marchiæ Anconitanæ , & ex libris conſiliorum & decretorum oppidi Montis Sancti, in quibus variæ ordinationes & Conſtitutiones habentur factæ a Communitate ejuſdem oppidi de cultu , veneratione , & ſolemni feſto peragendo in honorem B. Gerii , editæ annis 1377. 1480. 1481. 1484. 1492. 1496. 1523. & etiam annis ſubſequentibus . Celebriorem vero Conſtitutionem eadem Communitas edidit tempore Eugenii Papæ IV. , qui Cathedram Petri regebat anno 1431. , in qua Conſtitutione inter alia ſolemniora anni feſta , in quibus ab operibus ſervilibus abſtinendum eſt , recenſetur feſtum B. Gerii , conſtitutis etiam atque præſcriptis quibuſdam annuis oblationibus in die feſto ejuſdem Beati . Quibus accedit etiam quod ſan. mem. Pius II. anno 1460. Indulgentiam decem annorum & totidem quadragenarum in perpetuum elargitus fuit , tum iis , qui *eccleſiam S. Gerii in die feſtivitatis ejuſdem Sancti a primis Veſperis uſque ad ſecundas Veſperas annis ſingulis devote viſitaverint , tum iis (juxta morem tunc temporis receptum , qui a poſterioribus Romanorum Pontificum Conſtitutionibus deletus eſt) qui ad ejuſdem eccleſiæ erectionem , manutentionem & conſervationem , necnon librorum , vaſorum , paramentorum , et ornamentorum emptionem manus promptas porrexerint adjutrices* , ut patet ex litteris Apoſtolicis Pii II. datis in loco qui dicitur *Rocca Papæ* Tuſculanæ diœceſis dicto anno 1460. Ob has tam inſignes publici cultus ſpecies B. Gerio uſque a ſæculo XIII. præſtiti , & feliciter uſque ad præſentia tempora continuati, poſtquam ſignata fuit die 13. Januarii currentis anni 1742. a Nobis Commiſſio introductionis cauſæ , propoſitum deinde ac diſcuſſum fuit in ſacra rituum Congregatione dubium, *An conſtet de cultu immemorabili &c.* & affirmativa prodiit reſolutio , cui Nos robur confirmationis addidimus , ut patet ex decreto ſuperius exſcripto .

§. LVI.

Digitized by Google

§. LVI.

De Beato BENEDICTO a S. Philaldelphio Laico Profeſſo Ordinis Minorum Obſervantium Reformatorum S. Franciſci.

D E C R E T U M.

Panormitana Canonizationis B. Benedicti a S. Philadelphio Laici Profeſſi Ordinis Minorum Obſervantium Reformatorum S. Franciſci.

219 *CUM a ſacrorum rituum Congregatione ſub die 26. Auguſti 1713. admiſſa fuerit, annuente etiam ſan. mem. Clemente Papa XI. die 6. Septembris ejuſdem anni, et ſucceſſive ſignata Commiſſio reaſſumptionis cauſæ Canonizationis prædicti Beati Benedicti a S. Philadelphio; cumque ad tenorem præfatæ Commiſſionis ad inſtantiam P. F. Leopoldi a Roma Poſtulatoris Generalis cauſarum Servorum Dei, et Beatorum enunciati ſui Ordinis ab E. et R. D. Card. Corradino in ſac. eadem Congregatione ordinaria habita die 1. Decembris 1742. propoſitum, et diſcuſſum fuerit dubium,* An conſtet de cultu publico eidem Beato Benedicto præſtito, ſive de caſu excepto a decretis ſan. mem. Urbani Papæ VIII., in caſu de quo agitur, *prodiit reſponſum:* Dilata, & coadjuventur probationes. *Repropoſito autem iterum præfato dubio in Congregatione habita ſub infraſcripta die per E. et R. D. Card. Accorambonum ſubrogatum in locum prædicti clar. mem. Card. Corradini interim defuncti, et coadjuvatis probationibus ac melius elucidatis, ſacra eadem Congregatio, prævio maturo examine proceſſuum Apoſtolicorum ſuper præfato cultu publico, ſive caſu excepto conſtructorum hic in Urbe, et in civitate Panormi, ac etiam tam in ſcriptis quam in voce R. P. D. Ludovico de Valentibus Fidei Promotore iterum audito, reſcribendum cenſuit:* Affirmative, *ſi Sanctiſs. Domino noſtro viſum fuerit. Die 11. Maji 1743.*

Factaque deinde per me Secretarium de prædictis eidem Sanctiſs. Domino noſtro relatione, Sanctitas ſua benigne annuit. Die 15. ejuſdem menſis et anni 1743.

F. I. A. Card. Guadagni Pro-Præf. T. Patriarcha Hieroſolymit. Secret.

220 Beatus Benedictus ex parentibus Mauris quidem genere, religione tamen Catholicis progenitus, natale ſolum ſortitus fuit in pago S. Philadelphii vulgo *S. Fradello* diœceſis Panormitanæ. Ipſis orbatus, Religioni Minorum Obſervantium Reformatorum S. Franciſci nomen dedit. In iſta quidem ob eximias virtutes, quibus præditus erat, tum ob cæleſtia, quibus locupletabatur, chariſmata, tantam apud omnes ſanctitatis famam adeptus eſt, ut, licet Laicus & plane rudis eſſet, libenter tamen Præpoſitus renunciatus fuerit in Conventu Panormitano S. Mariæ de Jeſu, in quo ſumma ſanctimoniæ opinione relicta, felicem Sanctorum mortem obiit anno 1589. Hæc, aliaque memorant non ſolum complures teſtes examinati cum requiſitis *Gloſſæ in cap. 1. de præſcript. in 6.* in proceſſibus compilatis, verum etiam Octavius Cajetanus Siracuſanus in libro, cui titulus,

tulus, *Idea operis de vitis Sanctorum*, edito Panormi anno 1618. *pag.* 329. *cap.* 2. Dominicus Gravina Ordinis Prædicatorum in quodam libro impreſſo Neapoli anno 1625. ſub titulo, *Vox turturis, part.*2. *cap.*24. *pag.*231. Balthaſſar a Meſſana in Martyrologio Franciſcano edito anno 1668. *ad diem* 25.*Januarii pag.*10. Ferrarius *in catal. general. SS.pag.*138. & Bolland, *tom.* 2. *menſ. Januar. ad diem* 25. *&* *tom.*1. *menſ. April. ad diem* 4.

Fundamentum ſententiæ ſacræ Congregationis caſum exceptum a decretis Urbani VIII. declarantes, conſtitutum non fuit in cultu immemorabili, quippe qui ab obitu Servi Dei ad tempus illorum decretorum centum annorum metam non exceſſerat; ſed innixum duntaxat fuit permiſſioni ſac. Congregationis deſumptæ ex epiſtola ejuſdem ſac. Congregationis facultatem facientis, ut corpus B. Benedicti transferretur e ſacrario in eccleſiam.

Difficultas autem, ob quam propoſita hac cauſa in Congregatione ſac. rituum habita die 1. Decembris elapſi anni 1742. reſponſum fuit, *Dilata & coadjuventur probationes*, non circa id verſabatur, quod eadem ſacra Congregatio permittere ac indulgere non poſſet alicui Servo Dei publicum cultum inconſulto ſummo Pontifice, cum, ut habetur in hoc ipſo *lib.* 2. *cap.* 21. *num.* 1. *&* 2. id quidem ante decreta Urbani VIII. licitum & liberum eſſet ſac. Congregationi vi juriſdictionis ſibi datæ per bullam Sixtinam; ſecus vero poſt ipſa decreta; ſed in eo potiſſimum repoſita fuit, quod cum, juxta tradita *cap.* 20. *num.*11. tunc ſolum ex facultate alicujus Servi Dei corpus transferendi deſumi poſſit fundamentum pro caſu excepto, cum conceſſio facta fuerit cauſa introducendi vel augendi publicum cultum; in præſenti caſu non ſatis evidenter demonſtratum videbatur, translationem corporis B. Benedicti conceſſam fuiſſe cauſa introducendi, vel augendi publicum cultum erga ipſum.

221 Verumenimvero ad hanc eluendam difficultatem nova veteribus documenta Poſtulatores adjungendo demonſtrarunt, memoratam translationis conceſſionem introducendi, ac augendi cauſa publicum cultum tributam fuiſſe. Præterquam quod enim conceſſa fuit a ſac. Congregatione facultas transferendi corpus B. Benedicti e ſacrario ad eccleſiam, & in quadam Capella ſupra humum collocandi, prout revera fuit reconditum in arca affabre exculpta & in anteriori parte ferream habente cratem, per quam inſpicitur, & collocatum in Capella Beatiſſimæ Virginis prope altare majus loco elatiori ſupra terram, præterquam quod etiam in eadem epiſtola ſac. Congregationis tribuitur Servo Dei titulus *Sancti*; illud inſuper adnotandum eſt, non alia de cauſa petitam fuiſſe translationem corporis, quam ad augendum publicum cultum, & devotionem civitatis, ut patet ex litteris Philippi III. Regis Hiſpaniarum datis, pro obtinenda a ſac. Congregatione translatione corporis ad Archiepiſcopum Panormitanum, qui ea omnia retulit ſac. Congregationi. In illis litteris hæc habet Rex:

„ Y por-

,, Y porque ſiendo eſta traslacion enderzada à maior veneracion del ,, B. Benedicto de Santo Fradello, devocion, y conſuelo de eſſa ciudad ſegun ſe entiende, y muy proprio de Vos el procurado &c. Por quanto ,, aviendo entendido per eſtado me aveis eſcritto la devocion, que generalmente ſe tiene al B.Benedicto de SantoFradello,y alconcurſo de gente, que de ordinario acude à viſitar sù cuerpo, per los milagros, que ,, noſtro Senor hà obrado por sù interceſſion, como conſtan particularmente por el proceſſo dellos que à qui ſe hà preſentado, por lo qual, ,, y hallarſe ſepultato en la ſacriſtia del Convento de Santa Maria de Jeſus del miſmo Orden cerca de Palermo, es juſto poner sù beato cuerpo en una caxa de plata con la decencia, que es razon, y mandar lo a la ,, igleſia, ò algun lugar conveniente, donde mejor puedan à todas horas ,, continuar sù devocion, que tenido por bien conformando me con nueſtro parezer de aver una limoſina de mil, y quinientos eſcudos por una ,, vez para ayuda a lo uno, y lo otro librados en la forma infraſcritta &c.

Cum ergo petitio Regis Hiſpaniarum facta ſit ad augendum publicum cultum, ſeu ad majorem excitandam venerationem & devotionem erga B. Benedictum, ut loquitur Rex; cumque hæc omnia per Archiepiſcopum Panormitanum ſacræ Congregationi relata fuerint; profecto eadem ſac. Congregatio annuendo petitioni de transferendo corpore, ſatis clare oſtendit id ſe permiſiſſe ad augendum cultum; aliter enim expreſſe prohibuiſſet cultum & venerationem, nec titulo *Sancti* Servum Dei condecoraſſet.

222 Id etiam confirmatur ex ampliatione & extenſione cultus dicti Beati non ſolum per totum Siciliæ regnum, ſed etiam ultra montes ad civitates Ulyſſiponenſem, & Cadicenſem, atque ad provincias Americæ. Sane poſt translationem corporis ex permiſſione ſac. Congregationis peractam, plures publici cultus ſpecies exhibitæ fuerunt Servo Dei uſque ad hæc tempora. Præter enim Imagines depictas cum radiis, ac publicæ venerationi expoſitas in eccleſiis & altaribus; præter inſcriptiones ſculptas in ſepulcro cum titulo *Beati*; & præter appenſas votivas tabellas & anathemata; electus fuit in Patronum civitatis Panormitanæ, in ipſius honorem exſtructa fuerunt templa, & altaria erecta, in quibus Miſſæ ſacrificia, præter feſtum ſingulis annis agendum, paſſim celebrantur, ut habetur ex fide teſtium, aliiſque juribus *compulſatis* in proceſſu Apoſtolico Panormitano.

223 Ad roborandas demum magis magiſque probationes de legitimo cultu adduxerunt Poſtulatores epiſtolam Urbani VIII. ſub titulo & forma Brevis, qua cum poſt conſtructos jam anno *1626.* proceſſus Apoſtolicos ſuper virtutibus & miraculis in ſpecie ejuſdem Beati, civitas Panormitana humillime ipſi ſupplicaſſet pro ſolemni ejuſdem Canonizatione; ita ſummus Pontifex reſpondit: *Urbanus &c. Panormitana civitas, quæ corpus Religioſi viri Benedicti a Sancto Fradello ſingularibus pietatis officiis colit &c. Inte-*

Digitized by Google

rim Patrem miſericordiarum exorare ſtudebimus, ut urbs iſta celeberrima ſanctos viros tam facile progignat, quam pie veneratur.

In hac epiſtola, ut patet, laudavit Urbanus Panormitanam civitatem, quod corpus Religioſi viri Benedicti ſingularibus pietatis officiis coleret; (adnotatione dignum eſt quod dixit Pontifex, non nomen, aut famam, ſed corpus Servi Dei jam defuncti) & ſe Patrem miſericordiarum exorare profitetur, ut ea civitas ſanctos viros tam facile progignat, quam pie veneratur. Jam vero, inquiebant Poſtulatores, cum ſummus Pontifex duobus ante annis generalia decreta evulgaſſet, quibus interdicebat cultum Servis Dei cum fama ſanctitatis defunctis, ſi optime non noviſſet, cultum Beati Benedicti verſari inter caſus in dictis decretis exceptos, ex permiſſione nimirum ſac. Congregationis, non utique laudaſſet civitatem, quod ſingularibus pietatis officiis corpus ejuſdem Beati coleret, ſed juſſiſſet amoveri ipſum cultum, & corpus ſepeliri ſub humo, prout accidit pluribus corporibus Servorum Dei.

His, aliiſque id genus mature perpenſis in ſacra rituum Congregatione habita die 11. Maji 1743. ſuper eodem dubio, *An conſtet de caſu excepto*, *Affirmative* reſponſum fuit, juxta ſupra relatam decreti formam, cui nos robur confirmationis addidimus die 15. ejuſdem menſis & anni.

§. LVII.

De Beato FRANCISCO PATRITIO Ordinis Servorum B. Mariæ.

D E C R E T U M.

Senen. Canonizationis B. Franciſci Patritii Sacerdotis Profeſſi Ordinis Servorum B. M. V.

224 *CUM admiſſa fuerit ad relationem Eminentiſs. & Reverendiſs. D. Cardinalis Guadagni a ſac. rituum Congregatione ordinaria habita die 1. Octobris 1740. Commiſſio reaſſumptionis cauſæ B. Franciſci Patritii prædicti & a Sanctiſs. Domino noſtro poſtmodum ſignata; cumque modo ad tenorem præfatæ Commiſſionis inſtantibus PP. Generali, & Procuratore Generali, ac Familia de Patritiis, necnon Poſtulatore hujuſmodi cauſæ propoſitum fuerit a præfato Eminentiſs. Ponente, atque in eadem ſacra Congregatione ordinaria diſcuſſum infraſcriptum dubium, An ſententia lata per Reverendum Dominum Vicarium Generalem Senen. Judicem a ſac. rituum Congregatione delegatum ſuper cultu ab immemorabili tempore prædicto Beato exhibito, ſeu caſu excepto a decretis ſan. mem. Urbani VIII. ſit confirmanda in caſu & ad effectum, de quo agitur; ſacra eadem Congregatio in ſcriptis & in voce R. P. D. Ludovico de Valentibus Fidei Promotore prius audito, reſcribendum cenſuit, Sententiam Vicarii Generalis eſſe confir-*

confirmandam, ſi Sanctiſſimo Domino noſtro viſum fuerit. Die 31. *Auguſti* 1743.

Factaque deinde per me Secretarium de prædictis eidem Sanctiſſimo Domino noſtro relatione, Sanctitas ſua benigne annuit. Die 11. *Septembris ejuſdem anni* 1743.

225 Natus eſt B. Franciſcus Patritius anno reparatæ ſalutis 1273. ex Arrigo & Raynalda pari nobilitate & pietate parentibus Senis. B. Ambroſium Sanſedonium concionantem audiens, adhuc puer ſæculo renunciare cogitavit; matris tamen precibus compulſus id facere diſtulit. Interea duodecimum annum agens, tranſeunte illac S. Philippo Benitio, per ejus manus Tertii Ordinis habitum ſuſcepit: atque anno ætatis vigeſimo, poſthabito ampliſſimo patrimonio, eidem Ordini Servorum B. Mariæ ſe penitus mancipavit: obiit an. 1326. ut ſcribit Archangelus Gianius *centur.* 1. *annal. Ord. Serv. lib.* 7. Fuit eximia in Beatiſſimam Virginem pietate, quæ morienti apparuit, ut pluries dum etiam in ſæculo Franciſcus moraretur fecerat, Divinum Filium in ſinu geſtans; eſtque ab iiſdem ad cælum invitatus. Abſtinentia aliiſque auſteritatibus corpus ſuum afflixit; quod a puero domare cœpit, cum ſolo pane & aqua contentus bis in ſingulis hebdomadis jejunaret: humilitate fuit inſignis, idemque in ſpinas frequenter ſe projecit ut vanæ gloriæ tentationes vinceret: ſuis concionibus magnum in populis fructum peperit; inveterata odia extinxit, diſſidenteſque animos ad veram concordiam adduxit. Miracula plurima patravit; pluraque ejus ortum anteceſſerunt prodigia, atque obitum ſubſecuta ſunt; quorum illud ſingulare ferunt, ut ex ore cadaveris lilium prodiret in cujus foliis deſcripta erant aureis litteris hæc verba: *Ave Maria*. Plura de eo præter prædictum Annaliſtam Paulus Atavantus in dialogis quæ in Laurentiana bibliotheca Florentiæ ſervantur, & in ejuſdem vita Pio II. dicata, Eques Nicolaus Burgheſius, Abraham Bzovius *in annalibus Eccleſiaſticis*, P. Beliſarius Baldinus, P. F. Gregorius Alaſia *in alphabeto hiſtorico*, P. Abbas Silvanus Razzi *in vitis SS. Etruriæ*, Philippus Albritius Mantuanus, Fr. Thomas Veronenſis, Matthiolus, Bernardinus Florimus, Reverendiſs. Philippus Generalis Prior Ordinis Servorum, P. F. Chriſtophorus Galganus, qui vitam ejuſdem Beati omnes ſcripſerunt.

226 Commiſſio introductionis cauſæ ſignata fuit per ſan. mem. Urbanum VIII. an. 1627. & ſucceſſive expeditæ litteræ remiſſoriales, & compulſoriales pro conſtruendo proceſſu Apoſtolico ſuper virtute, & miraculis in ſpecie. Die 1. Octobris an. 1740. actum fuit in ſacra rituum Congregatione de reaſſumptione ipſius cauſæ; cumque unanimi Cardinalium calculo reſcriptum fuiſſet *Affirmative*, dubio tunc propoſito, in ſequelam hujuſmodi reſolutionis Nos, qui cum Cardinalis munere fungeremur pro reaſſumptione ejuſdem cauſæ preces exhibueramus ſan. mem. Clementi XII. primum die 6. Aprilis an. 1739., deinde ad tramites decretorum Urbani VIII. die 1. Auguſti ejuſdem anni; Commiſſionem reaſſumptionis propria manu ſignavimus. Expeditis poſtmodum litteris remiſſorialibus,

& compulſorialibus ad conſtruendum proceſſum Apoſtolicum ſuper cultu ab immemorabili tempore prædicto Beato exhibito, iiſque ad Urbem Senenſem tranſmiſſis, compilatus fuit dictus proceſſus, lataque per Judicem delegatum ſententia qua declaratum fuit conſtare de dicto cultu; hæc ſupra allato decreto confirmata eſt. Cultus autem exhibita argumenta ſunt 1. in tranſlatione ſacri corporis de loco humili ad honorificentiorem, ejuſque collocatione & repoſitione ſuper altare ſolemni ritu & pompa facta ante annum 1341. 2. ex titulo *Sancti* atque *Beati* qui omni tempore tum in voce tum in ſcriptis ab omnibus publice & palam illi delatus fuit: 3. ex feſto quod quotannis celebratum eſt in eccleſia PP. Servorum Senis Dominica infra Octavam Aſcenſionis D. N. J. C., quod olim ipſo die Aſcenſionis celebrabatur, cum magno ſemper populi concurſu; quo die corpus prædicti Beati publicæ venerationi expoſitum detinebatur in altari ligneo amovibili in medio eccleſiæ conſtructo: 4. ex votivis tabellis, votis argenteis, aliiſque donariis quæ Fideles deferre & appendere conſueverunt circa tumulum & altare dicti Beati: 5. ex ſacello & altari in honorem ipſius dicati: 6. ex Imaginibus ejuſdem pictis & prælo impreſſis cum titulo Beati & ſignis publicæ venerationis, & expoſitis in eccleſiis aliiſque locis ſacris & publicis; quarum multæ labente ſæculo XIII. factæ: 7. ex retentione lampadis ardentis ante urnam Beati, pro cujus manutentione olei copia quotannis mittitur ab Illuſtriſſima familia Patritia vigore legati facti a clar. mem. Joanne Baptiſta Patritio; ut etiam luminum accenſione circa illam & coram ipſius Reliquiis; præſertim die, quo feſtum in ejus honorem celebratur, vel quoties ſacrum corpus devotis Fidelibus ad inviſendum oſtenditur: 8. ex ſolemni ſupplicatione inſtituta an. 1619. cum delatione ſacri corporis per urbem Senenſem prævia licentia Ordinarii, qui prius ad conſilium Theologos adhibuit, remque mature diſcuſſit: item ex alia ſupplicatione eodem modo facta die 12. Auguſti an. 1635. occaſione tranſlationis Reliquiæ ejuſdem Beati ad ſacellum ſitum in via S. Salvatoris: 9. ex eleemoſynis pecuniariis aliiſque donis a Fidelibus oblatis tumulo & altari ejuſdem ab immemorabili: 10. ex Sodalitate inſtituta ab ipſo Beato dum in vivis ageret, & quæ olim denominabatur Societas B. Mariæ Virginis & S. Franciſci Servorum; quæque poſtea Beatum in ſuum Patronum elegit: hæc omnia idoneorum teſtium auctoritate probata ſunt.

§. LVIII.

§. LVIII.

De Beato NICOLAO ALBERGATO S. R. E. Cardinali & Epiſcopo Bononiæ.

LITTERÆ APOSTOLICÆ in forma Brevis BENEDICTI PAPÆ XIV.

BENEDICTUS PAPA XIV.
Ad perpetuam rei memoriam.

227 *QUoniam ita comparatum eſt, ut ea, quæ alias accuratiſſime expenſa, & concordibus cum virorum pietate ac ſapientia inſignium ſuffragiis a Nobis ipſis ſancita ac decreta fuerunt, novis deinceps ſupremæ Apoſtolicæ noſtræ auctoritatis documentis approbata & confirmata, univerſi Chriſtifideles majori cum fide, conſtantia, ac veneratione accipere, & debitæ executioni mandare conſueverint: Eapropter decretum, quod nuper ſuper caſu excepto a decretis fel. record. Urbani PP. VIII. prædeceſſoris noſtri in cauſa B. Nicolai Albergati edidimus, novo Apoſtolicæ confirmationis noſtræ præſidio communire ſatagimus. Hujuſmodi autem decretum eſt tenoris, qui ſequitur.*

DECRETUM

Summi Pontificis BENEDICTI XIV. in quo approbatur & confirmatur reſolutio Congregationis ſacrorum rituum ordinariæ habitæ coram ipſo kalendis Auguſti currentis anni MDCCXLIV. ſuper caſu excepto a decretis Urbani VIII. in cauſa B. NICOLAI ALBERGATI S. R. E. Cardinalis, & Epiſcopi Bononiæ una cum aliis conceſſionibus ab eodem factis in honorem dicti Beati.

BENEDICTUS PAPA XIV.

SIngulare Divinæ providentiæ conſilium eſſe videtur, quod Nobis reſervaverit initium & progreſſum, quouſque fieri potuit, cauſæ B. Nicolai Cardinalis Albergati, qui anno MCCCCXLIII. deceſſit: Quo cum Nos & patriam communem, & eumdem Cardinalis titulum Sanctæ Crucis in Hieruſalem ſortiti ſumus; eademque Bononiæ Eccleſia, cujus ipſe Epiſcopus inauguratus eſt anno MCCCCXVII., & ad mortem uſque gubernavit, Nobis pariter gubernanda tradita eſt, & ad hanc uſque diem gubernamus.

Cum in minoribus Promotorem Fidei ageremus, Canonizationis ejus cauſam inducere tentatum eſt. Quod autem tunc perfici minime potuit; id tandem in Congregatione rituum habita die xx. Julii MDCCXLIII. dilecto Filio noſtro Cardinali Pompejo Aldovrandi tunc Prodatario, nunc Æmiliæ Legato referente fuit deliberatum; atque ejuſdem cauſæ introducen-

ducendæ, prout moris eſt. Commiſſio manu noſtra per quam libenter ſignata prodiit.

Decretis itaque Urbani VIII. prædeceſſoris noſtri inhærendo, ſubjici debebat examini obſervantia eorumdem decretorum; & cum Nobis compertum eſſet, in Archiepiſcopali Curia Bononienſi an. MDCLI. auctoritate ordinaria conditum fuiſſe proceſſum, in quo varia documenta ac teſtimonia de obſervantia prædictorum decretorum afferebantur; atque inde etiam deducebatur, ſcientia aſſenſuque Epiſcoporum Bononienſium publicum cultum fuiſſe exhibitum B. Nicolao Albergati toto tempore, quod Urbani VIII. decreta exigunt: præterea Jacobum Boncompagni Cardinalem Archiepiſcopum Bononienſem an. MDCCXXV. ſententiam de more pronuntiaſſe, qua cultum illum ad formam ipſorum decretorum exhibitum fuiſſe comprobabat; Nos, ut ſanctitatis fama ejuſdem Beati viri illuſtrior fieret, & publici ejus cultus fundamenta magis ſtabilirentur, vitæ illius Acta a Jacobo Zeno Epiſcopo Feltrenſi & Bellunenſi ejus familiari conſcripta, typis iterum publicari præcepimus, & cum codice bibliothecæ noſtræ Vaticanæ conferri. Codex autem ejuſmodi bene ornatus, & Cardinalis Petri Barbi, qui deinde Pontifex factus Pauli II. nomen aſſumpſit, ſtemmata præferens, cui adhuc Cardinali opus illud inſcriptum fuerat, multo pretio & æſtimatione dignus eſſe videtur, & ad errores aliquot, qui in vetuſtiores ejus vitæ editiones irrepſerant, corrigendos apprime aptus.

Id vero accurate perfecit Conſtantinus Ruggeri Clericus, noſterque familiaris, qui præmemoratæ vitæ notas addidit. Communicatis deinde illi Martini V., & Eugenii IV. Apoſtolicis Brevibus, quæ in archivo noſtro peculiari ſervabantur, in quibus ampliſſima de ſanctitate vitæ B. Nicolai Albergati teſtimonia continentur; tum etiam ei traditis iis, quæ a Nobis alio tempore hac de re collecta fuerant; factaque eidem cum ad noſtram domeſticam bibliothecam, tum ad alias hujus Urbis celebriores adeundi poteſtate, Nos ipſi ſingulis hebdomadis opus perlegere & examinare curavimus; præſcripto ordine, quem in eo dirigendo ordinandoque haberi voluimus, atque hinc poſt multos labores ad Jacobi Zeni hiſtoriam adjecta ſunt prædictorum, aliorumque Romanorum Pontificum teſtimonia; nec non & Caroli VII. Galliæ, & Henrici VI. Britanniæ Regum, ac plurimorum illuſtrium Italiæ Auctorum, inter quos recenſeri maxime debent S. Antoninus, & Æneas Silvius; tum etiam ex Gallia, Flandria, aliiſque regionibus Scriptorum; quæ omnia in unum volumen ab eodem Conſtantino Ruggeri collecta, juſſuque noſtro typis in lucem edita hoc ipſo anno prodierunt.

His omnibus comparatis, cum in Congregatione rituum ordinaria proponendum eſſet dubium de obſervantia decretorum Urbani VIII. Cardinali Aldovrando abſenti nemo alius Cardinalis fuit a Nobis ſurrogatus, qui cauſam illam referret: Sed kalendis Auguſti habita coram Nobis eadem

dem rituum Congregatione, Nos ipſi Cardinalis Relatoris vices ſupplentes, expoſuimus primo, Beatum Nicolaum Albergati Bononiæ illuſtri genere natum in Carthuſianorum clauſtra juvenem conceſſiſſe; ibique ſanctitatis ac prudentiæ fama in variis Carthuſianis Domibus Prioris munere functum, Romæ deinde fuiſſe Ordinis ſui Procuratorem Generalem, poſtea Bononienſis Eccleſiæ, invitum quamvis & coactum, regimen ſuſcepiſſe, in quo Eccleſiaſtica vivendi diſciplina, largiſque eleemoſynis luculentiora dedit ſanctitatis ſuæ argumenta: quibus acceſſit invictum robur, quo turbulentis illis Eccleſiæ temporibus, juriſdictionis & auctoritatis Pontificiæ adverſariis fortiſſime reſtitit: a Pontifice Martino V. Cardinalium ordini adſcriptum, præceptoque adactum, ut eam dignitatem acciperet, ſic in eo gradu ſe geſſiſſe, ut quemadmodum Religioſus Religioſæ vitæ, Epiſcopus Religioſi Epiſcopi, ita Cardinalis factus Cardinalis Religioſi exemplar ac norma extitit; cum in omni vitæ genere diſciplinam Regularem, auſteritates, & Carthuſiani Inſtituti jejunia conſtantiſſime retinuiſſet: a Sede Apoſtolica rebus gerendis præpoſitum, poſt multos labores pacem inter Mediolanenſem Ducem, Venetos, & Florentinos conciliaſſe; & poſt plura in Galliam itinera, nunc Martini V., nunc Eugenii IV. Pontificum juſſu, in magno Atrebatenſi conventu inter Carolum Galliæ Regem, & Philippum Burgundiæ Ducem, præclaram illam pacem, Catholicæ religioni adeo proficuam firmaſſe; cum interea ſingularis Dei providentia ad ejus preces inſigne miraculum edidiſſet, ut Scriptores nonnulli memoriæ prodiderunt. Expoſuimus quoque ſapientem illius gravitatem cum communi ſanctitatis opinione conjunctam in aliis Legati Apoſtolici muneribus, quæ ille tum in Baſileæ, tum in Ferrariæ Conciliis, tum etiam in conventu Principum Germanorum Norimbergenſi præclare ſuſtinuit; præter graviſſimum illud ſummi Pœnitentiarii, quod apud Pontificem Eugenium IV. geſſit: poſtremo meritis plenum Senis ex hac mortali vita deceſſiſſe, communi omnium opinione ac fama, heroicis virtutibus ornatum; ejuſque corpus Florentiam, prout ipſe mandaverat, ad Carthuſianos fuiſſe delatum, ubi ad hanc uſque diem requieſcit: Cum illud Senis Florentiam comitatus fuiſſet Thomas Sarzanenſis, qui deinde Cardinalis, ac paulo poſt Pontifex factus, Nicolaus V. vocari voluit in memoriam Nicolai Cardinalis Albergati, viri de ſe optime meriti: qui poſt obitum (ut Hiſtorici, inter quos ipſemet Thomas, narrant) ei apparuit, ac triſtem mœrentemque hac ipſa magiſtri ſui & domini morte recreavit; & inter cetera ſempiterna felicitate ſe potiri affirmans, ſummum illi Pontificatum prædixit, quem pariter Æneas Silvius Pii Secundi nomine aſſecutus eſt: qui ambo fuerant cum eodem Nicolao Albergati obſequio & familiaritate conjuncti. Atque uno verbo diligenter expoſuimus quidquid magis egregium ſolidumque de B. Nicolao memoriæ proditum erat in Pontificiis diplomatibus, graviſſimiſque Auctoribus, qui in prædicto volumine fideliter accurateque citantur. Tranſeuntes inde ad

Digitized by Google

de ad id, quod erat præcipuum, ad qualitatem ſcilicet & vetuſtatem publici cultus, retulimus ſumma fide quidquid. cauſæ Poſtulatores in ſuis ſcriptis attulerant, tum etiam illa, quæ Fidei Promotor in ſuis animadverſionibus ex officio oppoſuerat. Nec fuit a Nobis omiſſum id, quod ad ejuſmodi oppoſitiones reſponderi valide poterat; illuſtratis & in bono lumine collocatis principiis aliquot, quæ in noſtris de Canonizatione Sanctorum Operibus continentur, quibus oppoſitiones illæ nitebantur. Mentem autem noſtram minime aperuimus; ſed ſententiis aliorum exquiſitis, ingenti animi noſtri gaudio audivimus, Cardinales omnes congregatos, communi ſuffragio & una voce declarantes, Urbani VIII. decretis obtemperatum prorſus fuiſſe, quorum vi B. Nicolai cauſa eſſet multis nominibus excepta; adeoque veterem ac publicum ejus cultum legitimum & canonicum eſſe cenſendum, nulloque modo iis, quæ in citatis decretis præſcribuntur, adverſum. Atque id magis, quod publicus idem cultus tunc cœpit, cum Senis corpus ejuſdem Beati viri in eccleſia S. Auguſtini fuit expoſitum, ubi præter totius populi concurſum, qui ejus pedes manuſque deoſculari certabat, Eugenius IV. Pontifex Max. inuſitato iis temporibus exemplo ejus funeri cum tota Curia adeſſe voluit: teſtatus id ſe facere ob ingentem, quam de ejus ſanctitate opinionem habebat, per orbem jam longe lateque pervulgatam; immo, & duarum librarum lapidem, qui in diſſecto ejus corpore repertus eſt, devotionis cauſa apud ſe habere voluit. Addebant præterea Cardinalem Gabrielem Palæoti primum Bononiæ Archiepiſcopum Nicolai nomen in Beatorum ac Sanctorum Eccleſiæ ſuæ album retuliſſe, & Urbanum VIII., ut nonnulli memorant, affirmaſſe, delendos non eſſe ab ejus Imagine radios & ſplendores, quos ipſe publico decreto Imaginibus eorum, qui non eſſent ab Apoſtolica Sede Canonizationis aut Beatificationis honore donati, apponi prohibuerat, appoſitoſque deleri juſſerat: Poſtremo B. Nicolai ſtatuam juſſu noſtro in fronte baſilicæ Liberianæ inter alias aliorum Sanctorum fuiſſe poſitam, cujus baſilicæ ipſe fuerat Archipresbyter.

Audivimus hæc omnia ſingulari animi noſtri lætitia, & in omnibus unanimes prædictorum Cardinalium ſententiæ voce aſſenſi ſumus, quam etiam nunc ſcripto probamus & confirmamus. Quoniam vero in ejuſmodi caſibus Fidelium pietas (ut obſervavimus) præſcriptos limites tranſilire facile ſolet; cui rei, ſi Deo placuerit, alio tempore Nos opportune providere cogitamus, in præſens decernimus ea, quæ ſequuntur.

Primo, evulgato hoc decreto, nolumus ingentem publicæ lætitiæ ſignificationem dari, eo modo, quo in Canonizatione alicujus Beati fieri ſolet, quod quidem alias contigiſſe non ignoramus; ſed ſolum in eccleſia Metropolitana Bononiæ, in baſilica Liberiana Romæ, & in ſingulis Carthuſiani Ordinis eccleſiis poſt Miſſam, quam *Conventualem* dicunt, cantari poſſe concedimus *Te Deum* in gratiarum actionem ſine muſicorum inſtrumentorum ſtrepitu, nulloque campanarum ſonitu præcedente.

Secun-

Secundo, præter titulum Beati, quem de jure poſſidet, a privatis primo illi attributum, nunc vero a ſancta Sede comprobatum, concedimus ejus Imagines pingi, ornarique poſſe laureolis, radiis & ſplendoribus; non autem diademate, juxta decretum ſacræ Congregationis rituum die IX. Februarii MDCLVIII. ab Alexandro VII. confirmatum. Volumus autem ſemper Carthuſiani Ordinis habitu veſtiri, quo ipſe tam Epiſcopus, quam Cardinalis perpetuo uſus eſt, non ſolum Religionis cauſa, ſed etiam, ut Eccleſiaſticam diſciplinam eo tempore maxime vigentem obſervaret. Capiti vero illius neque pileolum, neque biretum rubrum apponi volumus; cum certum ſit, ejuſmodi ornamenta Cardinalibus Regularibus fuiſſe conceſſa a prædeceſſore noſtro Gregorio XIV. anno MDXCI.; bene vero Cardinalis pileum, quo multo prius ſingulis Cardinalibus uti dedit Innocentius IV., eoque caput ornari, ſive is ad pedes deponi poterit.

Tertio, nolumus ejus Imagines in eccleſiarum, ſive ſacellorum privatorum altaribus collocari, exceptis tamen eccleſia Metropolitana Bononienſi, baſilica Liberiana Urbis, & ſingulis eccleſiis ac ſacellis Ordinis Carthuſiani, tum etiam eccleſiis illis ſive Bononiæ, ſive alibi, in quibus, vel ſuper aras vel extra, ejus Imagines in præſens exiſtunt.

Poſtquam innotuit ac declaratum eſt, Nos in eo caſu verſari, quem Urbani VIII. decreta excipiunt, & poſt ea, quæ nuper expoſuimus, & quæ quodammodo ex declaratione caſus excepti a decretis Urbani VIII. ſequuntur; Apoſtolicæ Sedis in more fuit, præterito aliquo tempore, urgentibus gravibus circumſtantiis, Officium & Miſſam de communi in honorem Beati concedere; alio deinde interjecto tempore, urgentibus gravioribus circumſtantiis, lectiones proprias, etiam antequam fuerint diſcuſſæ & approbatæ virtutes, juxta exempla a Nobis cumulata in noſtro Opere de Canonizatione Sanctorum lib. IV. part. II. cap. IV. num. VI.; denique poſt aliquod temporis ſpatium, Beati nomen in Martyrologium Romanum (quanquam id perraro) referre; & quoties magni ponderis cauſæ adeſſent, decretis & Conſtitutionibus Apoſtolicis, ſi quæ obſtant, derogare conſuevit, juxta ea quæ a Nobis relata ſunt in eodem Opere noſtro de Canonizatione Sanctorum lib. IV. part. II. cap. XVII. num. XIV. Nos itaque ingentibus B. Nicolai Albergati Cardinalis erga hanc S. Sedem & Catholicam religionem meritis inſpectis, tum etiam communi præconio, quo Scriptores ex omni lingua, tribu, & populo heroicis ejus virtutibus plaudunt, derogantes plenitudine auctoritatis noſtræ quibuſcumque adverſantibus, & temporis inutiliter tranſacti jacturam compenſare volentes, Officium Divinum de Confeſſore Pontifice cum lectionibus propriis, per Nos componendis, & Oratione *Exaudi quæſumus* de eodem communi, ritu majoris duplicis recitari concedimus die X. Maji, in quo ad beatam vitam migravit; id vero tantum Clero tam Regulari quam Sæculari, necnon & Monialibus civitatis & diœceſis Bononienſis; tum etiam Romæ Clero baſilicæ Liberianæ, pariterque Monachis & Monialibus Or-

dinis Carthuſiani univerſi: itaut quicumque ex prædictis præmemorato die Officium illud recitaverit, Horas Canonicas, ad quas tenetur, perſolviſſe cenſeatur. Eadem ratione concedimus, die x. Maji in omnibus præcitatis locis celebrari poſſe in honorem ejuſdem Beati Miſſam de communi Confeſſoris Pontificis; quam quidem conceſſionem ad alios quoque Sacerdotes tam Sæculares quam Regulares, qui eo die in baſilica Liberiana, aut in Carthuſiani Ordinis eccleſiis rem Sacram confecerint, extendi volumus. Concedimus quoque eadem die x. Maji in antedictis eccleſiis celebrari poſſe quotannis Beati Cardinalis feſtum, & ejus Reliquias ad publicam venerationem exponi, non autem in proceſſionem deferri, juxta ea quæ Alexander VII. die xxvii. Septembris MDCLIX. & xvii. Aprilis MDCLX. decrevit. Poſtremo concedimus, B. Nicolai nomen Martyrologio Romano inſcribi, addito elogio, quod a Nobis inſtituetur.

Hæc omnia ſingularibus Beati Cardinalis meritis profecto debentur. At vero præclari quoque Carthuſiani Ordinis, quem Nos peculiari ſtudio proſequimur, merita apud Nos pondus habent, ut hæc Apoſtolica liberalitate concedamus; eoque magis, quod ipſe Ordo non tam ſolicitus fuit multos Sanctos ſuos patefacere, quam multos Sanctos facere, ut recte fuit adnotatum. Accedit quoque ſpes, in quam maxime adducimur, Deum Opt. Max. ad interceſſionem hujus Beati viri, qui, quandiu vixit, Cardinalis pacis nuncupatus eſt, daturum eſſe Nobis id, quod tam enixe toto corde humiliterque rogamus & rogaturi ſumus, exoptatam ſcilicet inter Chriſtianos Principes pacem ſtabilemque concordiam. Neque vero diſſimulare volumus, Nos in hac tota rerum ſerie ſpirituale quoddam percepiſſe gaudium, ſimillimumque ejus, quod Pius II. prædeceſſor noſter in Canonizatione S. Catharinæ Senenſis civis ſuæ ſeſe percepiſſe fatetur, quodque in ejus Canonizationis bulla his verbis expreſſit: *Et ſi Nos quidem Beatæ Catharinæ ſublimes dotes, nobile ingenium, divinam mentem, ſacratiſſimam voluntatem in omni natione quam latiſſime vidiſſemus, lætiores tamen in urbe Senenſi, quæ nos genuit. Siquidem meritorum ejus longe magis & magis peculiariter eſſe participes confidimus, quam ſi Virgo hæc aut in Africa aut in Scythia aut in India nata fuiſſet. Neque enim fieri poteſt, quin Sanctorum propinquitas aliquid habeat prærogativæ.*

Quod ſi deinde Deo placuerit, ut ab hoc cultu ad nonnullos locos reſtricto, quem in præſens Sedes Apoſtolica permittit, ad cultum publicum præceptivum & generalem, hoc eſt a Beatificatione hac æquipollenti ad ſolemnem Canonizationem tranſeundum ſit; Poſtulatoribus cauſæ palam facimus, heroicarum ejuſdem Beati virtutum materiam ad conſuetam juris formam eſſe proponendam: cum expoſitio earum, quam Nos ipſi in Congregatione rituum fecimus, ſuffecerit quidem, ut debito rerum apparatu ad agendum de publico permiſſivo, & reſtricto ad quoſdam locos cultu procederetur; & ut etiam inoffenſo pede fieri poſſet a Nobis conceſſio lectionum propriarum, non autem ut diſcuſſioni & approbationi virtu-

virtutum a ſacris Canonibus requiſitæ, ut ad ſolemnem Canonizationem tranſitus fiat, ſufficiens eſſe potuerit, juxta a Nobis deducta in noſtro Opere de Canonizatione Sanctorum lib. I. cap. XXXII. num. XVI. & ſeqq. Proponenda ſunt quoque miracula ſecundum ea, quæ Nos die XXIII. Aprilis anni MDCCXLI. & die XIV. Julii hujus MDCCXLIV. generatim decrevimus. Notum præterea unicuique facimus, nemini licere tranſgredi in exhibendo cultu limites per præſens decretum præſcriptos: Mandamuſque Patriarchæ Hieroſolymitano ſacrorum rituum Congregationis Secretario, ut hoc ipſum decretum una cum ceteris ad calcem additis inter regeſta ſacræ Congregationis referat & conſervet. Datum hac die XXV. Septembris MDCCXLIV.

Thomas Patriarcha Hieroſolymitanus
S. C. R. Secretarius.

LECTIONES DE QUIBUS IN DECRETO.
IN FESTO
B. NICOLAI ALBERGATI EPISCOPI ET CONFESSORIS
Lectiones pro ſecundo Nocturno ejus Officii.

LECTIO IV.

Nicolaus Albergatus nobili genere Bononiæ ortus eſt. Adoleſcens, dum juri Civili in patria operam daret, Monaſticæ ac ſeverioris vitæ præſtantia captus, Carthuſianorum Inſtitutum amplectitur; in quo brevi adeo profecit, & Sacerdotio vix initiatus, patrio cœnobio præfectus ſit, aliaque ſubinde monaſteria fere decennio ſumma cum laude adminiſtraverit. Ejus prudentiæ & ſanctitatis opinione Clerus populuſque Bononienſis permotus, ultro ſibi in Epiſcopum plenis ſuffragiis delegit; quem ille honoris gradum diu conſtanterque refugiens, Superiorum ſuorum juſſu invitus demum ſuſcepit. Nihil tamen de prioris vitæ cultu atque obſervatione remiſit; ſed verbo & exemplo forma gregis effectus, Eccleſiaſticam diſciplinam & Chriſtianos mores ita in Eccleſia ſibi commiſſa reſtituit, ut alius omnino populus, alius Clerus videretur & eſſet.

LECTIO V.

Civium ſuorum ad Martinum V. Orator iterum ac tertio profectus, tantam ab eo Pontifice, qui eximias illius virtutes perſpexerat, iniit gratiam, ut conciliandæ pacis cauſa inter Anglorum, Francorumque Reges Legatum in Gallias miſerit, ab ea Legatione reducem S. R. E. Cardinalem ſub titulo S. Crucis in Hieruſalem creavit; legavitque mox in Inſubriam, ut Mediolanenſes, Florentinos, & Venetos diſcordia laborantes componeret. Poſt pacem Italiæ ab eo feliciter reſtitutam, ſecunda in Gallias Legatione auctus eſt; ac vita functo Martino V., Eugenii IV. juſſu in Belgium profectus, Philippum Burgundiæ Ducem Carolo VII. Francorum Regi in Atrebatenſibus comitiis conciliavit. Ad Germaniæ quoque Principes in Norimbergenſi conventu Pontificium Legatum egit;

deinde Baſileenſi, tum Ferrarienſi interfuit Concilio, ubi Apoſtolicæ Sedis dignitatem majeſtatemque adverſus Schiſmaticos egregie tutatus eſt.

LECTIO VI.

IN obeundis tam variis graviſſimiſque Legationibus incredibilem ſibi apud Reges & Principes venerationem adeptus, in virtutum ſuarum admirationem rapuit univerſos. Erat enim vel in ſummis honoribus ſimpliciſſima humilitas, animus non ſolum firmus & excelſus, ſed candidus etiam prudens ac moderatus, effuſa in omnes charitas, manſuetudo, atque humanitas cum ardenti religionis zelo conjuncta. Carthuſiani, quod profeſſus fuerat, Inſtituti tenax, ejus aſperitates ad mortem uſque retinuit. Familiam ingenuam aluit ſanctiſſimeque inſtitutam, ex qua duo Romani Pontifices Nicolaus V. & Pius II. prodiere. Tandem cum Eugenium IV. honoris ergo comitaretur, Senis in Etruria renum calculo oppreſſus, ſancto fine quievit. Ejus corpus Florentiam delatum, apud Carthuſianos honorifice conditum eſt. Sanctitatis & miraculorum fama poſt mortem clarum BENEDICTUS XIV. Beatorum ritu coli permiſit.

ELOGIUM

Apponendum in Martyrologio, de quo in decreto.

VI. Idus Maji, Bononiæ B. NICOLAI ALBERGATI Monachi Carthuſiani, ejuſdem civitatis Epiſcopi, & ſanctæ Romanæ Eccleſiæ Cardinalis, ſanctitate & Apoſtolicis Legationibus clari, cujus corpus Florentiæ apud Carthuſianos conditum eſt.

PRæinſertum itaque decretum noſtrum, ac præinſertas lectiones, & elogium, ac in eo decreto omnia & ſingula contenta ac præſcripta, quo firmius ſubſiſtant ac ſerventur exactius, atque etiam, quatenus opus ſit, auctoritate noſtra Apoſtolica tenore præſentium confirmamus & approbamus, illiſque, & omnibus ac ſingulis contentis & præſcriptis Apoſtolicæ firmitatis robur adjicimus; atque ita ut præmittitur, omnino ſervari mandamus. Decernentes eaſdem præſentes litteras firmas validas & efficaces exiſtere & fore, ſuoſque plenarios & integros effectus ſortiri & obtinere, ac illis, ad quos ſpectat & ſpectabit in futurum pleniſſime ſuffragari, & ab eis reſpective, inviolabiliter obſervari; ſicque in præmiſſis per quoſcumque Judices ordinarios, & delegatos, etiam cauſarum palatii Apoſtolici Auditores judicari & definiri debere, ac irritum & inane, ſi ſecus ſuper his a quoquam quavis auctoritate ſcienter vel ignoranter contigerit attentari. Non obſtantibus Conſtitutionibus & ordinationibus Apoſtolicis, ceteriſque contrariis quibuſcumque. Volumus autem, ut ipſarum præſentium litterarum tranſumtis ſeu exemplis, etiam impreſſis, manu alicujus Notarii publici ſubſcriptis, & ſigillo perſonæ in Eccleſiaſtica dignitate conſtitutæ munitis, eadem prorſus fides in judicio & extra adhibeatur, quæ adhiberetur eiſdem præſentibus, ſi forent

Digitized by Google

forent exhibitæ vel oſtenſæ. Datum Romæ apud S. Mariam Majorem ſub annulo Piſcatoris die VI. *Octobris MDCCXLIV. Pontificatus noſtri anno V.*

Dominicus Cardinalis Paſſioneus.

§. LIX.

De Beato PACIFICO A CEREDANO Ordinis Minorum S. Franciſci de Obſervantia.

DECRETUM.

Novarien. Canonizationis B. Pacifici a Ceredano Ordinis Minorum S. Franciſci de Obſervantia.

228 *CUM admiſſa fuerit ad relationem Eminentiſſ. & Reverendiſſ. D. Cardinalis Alexandri Albani a ſac. rituum Congregatione ordinaria habita die* 31. *Auguſti* 1743. *Commiſſio introductionis cauſæ B. Pacifici a Ceredano prædicti & a Sanctiſſ. Domino noſtro deinde ſignata; cumque modo ad tenorem præfatæ Commiſſionis inſtante P. Fr. Joſepho Maria de Artio Ordinis Minorum Obſervantium S. Franciſci, & hujuſmodi cauſæ Poſtulatore propoſitum fuerit ab eodem Eminentiſſ. Ponente, atque in dicta ſacra Congregatione diſcuſſum infraſcriptum dubium, An ſententia lata per DD. Judices a clar. mem. Cardinali Borromæo Epiſcopo Novarienſi deputatos ſuper caſu excepto a decretis ſel. record. Urbani VIII. ſive ſuper cultu publico ab immemorabili tempore dicto Beato exhibito ſit confirmanda in caſu & ad effectum, de quo agitur; ſacra eadem Congregatio in ſcriptis & in voce R.P.D. Ludovico de Valentibus Fidei Promotore audito, reſcribendum cenſuit, Affirmative, ſi Sanctiſſ. Domino noſtro viſum fuerit. Die* 3. *Julii* 1745.

Factaque deinde per me Secretarium de prædictis eidem Sanctiſſimo Domino noſtro relatione, Sanctitas ſua benigne annuit. Die 7. *ejuſdem menſis & anni* 1745.

229 Ceredani Novarienſis diœceſis pago circa an. 1424. ortum ſortitus eſt B. Pacificus; cumque excitatis bellorum & epidemiæ in tota Inſubria ſævientium cladibus, utroque fuiſſet parente atque omnibus fere conſanguineis atque affinibus orbatus, a Religioſo viro Ord. S. Benedicti Abbate in monaſterio prope mœnia civitatis Novarienſis bonis moribus ac litteris imbutus; quo mortuo S. Franciſci Ordinem ingreſſus eſt an. 1445. in quo cum floreret doctrinæ ac ſanctitatis fama, a Sixto IV. provinciæ Sardiniæ Commiſſarius Apoſtolicus inſtitutus & deinde ad publicandas bullas Cruciatæ contra Turcas Italiæ oras tunc infeſtantes in eam provinciam miſſus. Prædicationi verbi Dei ſedulo incubuit, magnumque in populorum vitiis refrænandis, virtutibuſque in animis hominum inſerendis fructum collegit. Senio confectus, cum juſſus eſſet a Superioribus ſuis provinciam Sardiniæ rurſus adire, in oppido Ceredani concionem habens ad cives ſuos vivum ſe non amplius rediturum dixit; rogavitque, ut mortui corpus in patriam revehendum curarent. Paulo poſtquam in Sardiniam appulerat, obiit die

4. Junii

4. Junii 1482. ſive 1470. corpus Ceredanum furtim in ſarcinulis mercatorum relatum. Dum Mortario tranſiret cadaver, brachium elevavit, qnod brachium obtinuerunt Clariſſæ Mortarienſes, ſemperque illud in ſumma veneratione habuerunt. Caput a reliquo corpore avulſum aſſervatum eſt in eccleſia Parochiali Ceredani maximo civium cultu, & concurſu exterorum; quod etiam verum eſt de reliquo corpore: cujus rei indicium contentiones ſæpe ortæ inter Fratres, & oppidanos circa ejus oſtenſionem; ut narrat VVadingus in annalibus *ad an.* 1476. *num.* 58. *tom.* 14. qui de eodem B. Pacifico agit etiam *ad an.* 1482. *num.* 47. *eodem tom.*, uti alii apud ipſum; Benedictus Mazzara *ad diem 6. Junii &c.*

230 Ex his liquet etiam de cultu dicti Beati, quod teſtes atque Auctores exhibiti uberius narrant. Nam cum de provincia Sardiniæ ſacrum ejus corpus in patriam ferretur, non ſolum a Clero ſolemni pompa exceptum eſt; ſed etiam in oratorio Parochiali eccleſiæ adnexo, quod ipſe Beatus vivens ædificare cœperat, ſubtus altare in urna plumbea, crate ferrea deaurata ante poſita tumulatum, ut eadem nrna a confluentibus videri & ſacræ Reliquiæ commode coli poſſent. Huic ſucceſſit ſolemnior translatio, ipſiuſque cadaveris repoſitio ſuper dictum altare facta an. 1641. pretioſiori nrna ex eleemoſynis Fidelium ejus ſacras Exuvias venerantium conſtructa. Facta fuit etiam hæc translatio prævia licentia Ordinarii a Sacerdotibus ſacris indumentis indutis, ſolemni inſtituta ſupplicatione, Magnatibus præſertim Eccleſiaſticis ſacro ponderi humeros ſubjicientibus, Clero comitante cum accenſorum luminum copia, thuribulis &c. Idem vero oratorium ſeu Capella, defuncto Beato viro, denominari cœpit & modo etiam denominatur *Sacellum B. Pacifici*: & continuus ſemper ad illud fuit devotorum Fidelium concurſus pro venerandis ſacris Exuviis; ita ut neceſſe fuerit in ampliorem formam redigere. In eo celebratio quotidie facta Miſſarum ob ejuſdem venerationem, concurrentibus præſertim piis Fidelium eleemoſynis. Accedit retentio lampadis accenſæ, & cereorum luminum oblatio atque accenſio, votivæ tabellæ, vota argentea, aliaque ſimilia donaria facta ob recepta per interceſſionem Beati beneficia: atque hæc a centum ferme & amplius annis ante promulgationem decretorum Urbani. Atque hæc teſtes idonei affirmarunt, ut ex proceſſu liquet: qui præterea addiderunt de honorifica aſſervatione & cultu præſtito Reliquiis Beati, quæ ſeparatim ab ejus corpore aſſervantur; de Imaginibus ejuſdem cum ſignis ſanctitatis depictis & publicæ venerationi expoſitis in eccleſiis, aliiſque locis tum privatis tum publicis; de conſtanti & perenni denominatione viri Dei cum titulo Beati, quo ipſe omni ævo & tempore tum oretenus & in voce, tum etiam in ſcriptis ab omnibus publice & palam decoratus fuit; ut patet etiam ex publicis inſtrumentis ab an. 1483. quo anno in publico inſtrumento legitur *Beati Patris Pacifici*; item ex libris impreſſis, *ut chronicis Minorum* editis Venetiis an. 1608., ex libro Caroli a Baſilica Petri Novariæ Epiſcopo, cui præfixus titulus *Novaria* impreſſo in

in civitate Novarienſi an. 1612., ex libro impreſſo Mediolani an. 1627. auctore Franciſco Mazzono &c. Merito ergo, cum jampridem conſtructus fuiſſet proceſſus auctoritate ordinaria in Curia Epiſcopali Novarienſi tam ſuper vitæ ſanctitate virtutibus & miraculis, quam ſuper cultu ab immemorabili tempore eidem Beato præſtito; cumque ad relationem Cardinalis Alexandri Albani ſubrogati in locum Cardinalis Spinula alias in Ponentem a ſan. mem. Clemente XII. deputati judicatum fuiſſet deveniri poſſe ad cauſæ introductionem; declaratum fuit *Conſtare de caſu excepto*.

231 Et hæc ſunt quæ pertinent ad caſus exceptos a decretis Urbani VIII. qui uſque adhuc a ſancta Apoſtolica Sede fuerunt approbati: ſed cum frequentes ſint pro ſimilibus declarationibus inſtantiæ, ſi aliæ ante univerſi hujus Operis novam editionem fient declarationes, earum fiet relatio in Appendicibus noſtris.

CAPUT XXV.

De reviſione operum conſcriptorum a Dei Servis, de quorum Beatificatione & Canonizatione tractatur.

1 Poſtquam in ſuperioribus actum eſt de proceſſu per *Ordinarium* faciendo, & de judicio ſuper non cultu, vel ſuper caſu ab Urbani VIII. decretis excepto, rectus rerum ordo expoſcit, ut agatur de reviſione operum, ſi quæ forte conſcripta ſint a Dei Servis, quorum Beatificatio & Canonizatio tractatur; ſiquidem reviſio ipſa de more *ſignaturam Commiſſionis* præcedere debet, quemadmodum infra patebit.

2 Perſpicua eſt quoad operum reviſionem lex decretorum Urbani VIII. *Præterea illud etiam diligentiſſime indagandum eſt, an ille, vel illa, pro cujus Canonizatione inſtatur, ſcripſerit aliquos libros, tractatus, opuſcula, meditationes, vel quid ſimile; nam, ſi ſcripſiſſe conſtiterit, non prius eſt ad aliquem actum inquiſitionis deveniendum, quam tales libri diligenter in ſacra Congregatione examinentur, utrum contineant errores contra Fidem vel bonos mores, vel doctrinam aliquam novam vel peregrinam atque a communi ſenſu Eccleſiæ & conſuetudine alienam.*

3 Sed & ſi antiquiora exempla percurramus, cum S. Hildegardes, viſionibus divinitus conceſſis & prophetiis clara, libros viſionum ſeu *revelationum* conſcripſerit, ſummus Pontifex Eugenius III. coacto in civitate Trevirenſi Concilio eos examinari mandavit, teſte Trithemio *oper. hiſtoric. part. 2. in chron. Hirſaugienſ. ad an. 1150. Synodum quoque tam Epiſcoporum, quam Cardinalium, & Abbatum ibidem celebravit; ubi Henricus Archiepiſcopus Moguntinus, & S. Abbas Claravallis Bernardus ipſi ſummo Pontifici mirabilia, quæ Deus operabatur in famula ſua Hildegarde Montis Sancti Ruperti Confeſſoris Abbatiſſa, retulerunt. Quibus auditis, Papa attonitus, & rem diligentius inveſtigare volens, Virdunenſem Epiſcopum Hadelberonem cum aliis viris* fide

fide dignis miſit ad S. Hildegardem, ut cum humilitate & manſuetudine, ſine ſtrepitu, vel curioſitate, quid rerum eſſet, ab ipſa ſciſcitarentur. Qui, cum ad monaſterium, in quo degebat ſancta Virgo, deveniſſent, & juxta commiſſionem Apoſtolicam veritatem ab ipſa humiliter inquirerent, illa ſimpliciter, quæ de ſe erant, aperuit, & Legatos cum ſcriptis & libris revelatis ſibi divinitus dimiſit. Tum ſequitur Trithemius, Pontificem ſanctæ Virginis libros coram Cardinalibus, Epiſcopis, & omni Clero publice recitari præcepiſſe, quin etiam per ſe ipſum magnam eorum partem legiſſe, per quæ omnium audientium mentes in ſtuporem, & Dei laudem converſæ ſunt; deinde ait: *Ad hæc S. Pontifex benigno favore conſentiens devotam Chriſti Virginem litteris ſalutatoriis viſitavit, in quibus ei licentiam auctoritate Apoſtolica proferendi & ſcribendi quæcumque per Spiritum Sanctum cognoviſſet, glorioſe conceſſit, eamque, ut ſine timore revelata ſibi conſcriberet, animavit.* Pontificis autem litteræ ad eam datæ referuntur *tom. 6. part. 2. Concil. collect. Harduin. col.* 1319. & ipſa pariter in quadam ex ſuis epiſtolis ſic inquit: *Scripta mea Eugenio Papæ, cum Treveri eſſet, allata ſunt; qui ea gratanter coram pluribus legi fecit, ac per ſe ipſum legit, multumque de gratia Dei confidens, benedictionemque cum litteris mihi mittens præcepit, ut ea, quæ in viſione viderem vel audirem, ſcriptis attentius commendarem.*

4 Sancta Birgitta Vidua Romæ mortua eſt anno 1373. & inter Sanctas relata a Boniſacio IX. anno 1391. Sed Joannes XXIII. eam iterum canonizavit, ob dubiam apud multos Boniſacii auctoritatem occaſione Schiſmatis tunc maxime vigentis. Item, ne dubitatio omnino aliqua ſupereſſet quoad Canonizantis auctoritatem, eadem Canonizatio poſtulata fuit a Martino V., cujus extat ea de re Conſtitutio ante *revelationes* ipſius S. Birgittæ edita Florentiæ anno 1419. poſt Concilium Conſtantienſe; ſicuti pluribus etiam alibi demonſtratum eſt. Notiſſimæ autem ſunt ejuſdem S. Birgittæ *revelationes* pluribus libris diſtinctæ, & notiſſimum ſimul eſt examen earum commiſſum anno 1435. Joanni Cardinali de Turrecremata, qui eas approbavit & notis illuſtravit. Quanquam ante primam Canonizationem ſactam a Boniſacio IX. adhuc certum eſt, Urbanum VI. nonnullos delegaſſe, a quibus examini ſubjicerentur; teſte ipſo Cardinali de Turrecremata, qui de eodem Pontifice loquens *in epiſtola ad univerſos Chriſtifideles* ita habet: *Qui ſummus Pontifex ſine dilatione eas aſſignavit & commiſit examinandas circumſpectiſſimis & peritiſſimis viris, & Dominis Cardinalibus, & Magiſtris in ſacra Theologia hic ſubſequenter inſertis; videlicet Cardinali Montis Majoris, Cardinali de Agrifolio, & Cardinali de Luna*: quem porro epiſtolæ locum recitat, & pluribus exornat Baluzius *in vitis Paparum Avenionenſium tom.* 1. *col.* 1176.

5 Alia plura ex antiquis Canonizationibus hauriri poſſent: ſed, ut ad tempora non adeo a nobis remota deſcendat oratio, utque apertius pateat legem reviſionis non fuiſſe primo ſtatutam a decretis Urbani VIII., nemo eſt qui ignoret, S. Raymundum de Pennafort, præter collectionem Decreta-

cretalium juſſu Gregorii IX. ſummi Pontificis factam, rogatu ſuorum Fratrum Summam compoſuiſſe de caſibus conſcientiæ, quam in Hiſpaniis incepit, Romæ vero perfecit poſt abſolutam memoratam Decretalium collectionem. Itaque ejuſdem Summæ habita fuit ratio, cum de Raymundi Canonizatione ageretur, uti deſumitur ex relatione Rotæ Auditorum *part. 2. art. 2. verſ. Ptolemaus*. Fuit enim quidem eadem primum typis edita tempore Clementis VIII., qui ipſum Raymundum inter Sanctos retulit, una cum gloſſis Joannis de Friburgo, iterumque communi litteratorum virorum plauſu formis impreſſa eſt in civitate Avenionenſi anno 1715.; verum nec de ea mentio habita eſſet inter Acta Canonizationis, neque Clementis VIII. tempore publici juris facta fuiſſet, niſi ante ipſam Beati Canonizationem reviſioni ſubjecta fuiſſet, & nullus in ea error contra Fidem vel bonos mores deprehenſus eſſet. Quapropter Penia *in Actis lib. 3. in obſervat. ad cap. 14.* hæc habet: *Sed neque aliter* (hoc eſt niſi Raymundus fuiſſet ab errore in Fide immunis) *licuiſſet ipſius petere Canonizationem, aut eum Sanctorum catalogo adſcribere; nam, quos conſtat contrarium, aut diverſum aliquid docuiſſe aut ſenſiſſe, quantalibet ſanctitate pollere dicantur, non conſuevit Eccleſia canonizare, nec tanquam Sanctos venerari, niſi egregia aliqua ſanctitatis teſtificatione, aut Martyrii ſuſceptione vitæ finem peregerint*

6 Clarius id ipſum demonſtratur ex his, quæ contigerunt in cauſa S. Caroli Borromæi, ſicut extat apud Marcum Aurelium Grattarolam in libro de ejus Canonizatione *part. 1. cap. 35. Non eſſendo ſolita la ſanta Romana Chieſa di canonizzare Beato alcuno, che abbia inſegnato, predicato, ò ſcritto, ſenza eſaminare la ſua dottrina, per conoſcere, ſe è Cattolica, ſana, e purgata da ogni errore; il Papa deputò due braviſſimi e dottiſſimi uomini a ſare queſta diligenza ſopra la dottrina di S. Carlo: e, perchè vollero vedere e leggere attentamente tutto quel gran volume intitolato, ACTA ECCLESIÆ MEDIOLANENSIS, che contiene una gran parte dell'opere d'eſſo Santo uſcite in luce, perciò ſcorſe molto tempo, prima che ſe ne poteſſe avere la relazione.*

7 Concordant pariter ea, quæ habentur in relatione ejuſdem S. Caroli exarata a tribus Rotæ Auditoribus Franciſco Penia, Alexandro Juſto, & Horatio Lancellotto 2. *part. argumen.* 13. *Conſulto Sedes Apoſtolica, cum de Canonizatione, præſertim Confeſſorum, agitur, qui vel Sodalitates, vel alias Congregationes inſtituerunt, vel Inſtitutiones & Regulas ſcripſerunt, vel libros ſeu tractatus, aut opera quæcumque alia compoſuerunt, ea mature diſcutere & conſiderare ſolet, an ſanam ubique doctrinam & Catholicæ Eccleſiæ Romanæ conformem contineant: quoniam, ſi ſecus res ſe habeat, aut conceptus & opiniones diverſas profiteantur ab illis, quas communiter Eccleſia Romana, ipſiuſque Eccleſiæ Doctores tenent & docent, a Canonizatione omnino abſtinendum eſt; quia certum eſt, pravas doctrinas diſplicere Deo, & earum Auctores amicos Dei cenſeri non poſſe. Magno judicio & prudentia hæc cautela adhiberi ſolet, quia de multis compertum eſt, in vita & poſt mortem aliquo tempore tanquam Sanctos fuiſſe habitos & cultos, qui tamen magnis ſceleribus ab hac vita diſceſſerant maculati: ut*

de Hermanno Italo ſcribit Bernardus Lutzemburgus in catal. Hæretic. lib. 1. *& Gabriel Prateolus lib.* 8. *de vitiis & ſectis Hæreticorum cap.* 11. *quem Ferrariæ jam viginti annis ſepultum, tanquam Sanctum colebant populi; ſed, cum Bonifacius VIII. deprehendiſſet, Auctorem extitiſſe Hæreſis Fraticellorum, exhumari & comburi juſſit. Idem judicavit faciendum Clemens Papa V. de Petro quodam Joannis, qui inſpecta vita exteriori, Sanctus apparebat; tamen in quibuſdam poſtillis, quas ſuper Matthæum & Epiſtolas Canonicas & Apocalypſim ſcripſit, graviſſimos errores docuit; unde jure Clemens, eum ſimiliter poſt mortem exhumari, & oſſa comburi vel in Rhodanum projici, præcepit, ut notatur in directorio Inquiſitorum part.*2. *quæſt.* 9.

8 Ad hæc Auguſtinus Triumphus *de poteſt. Eccleſ. quæſt.* 15. *art.* 1. quæſtionem proponit, *Utrum Papa debeat canonizare aliquem propter fructum ſcientiæ?* Negativam autem dat reſponſionem his verbis: *Reſpondeo, dicendum, quod, qui debet in Sanctum canonizari, & pro Sancto univerſaliter venerari, debet eſſe bonus univerſaliter & ſimpliciter, non autem ſingulariter & ſecundum partem; quia univerſaliter ab illo, qui eſt caput Eccleſiæ, aſſumitur venerandus a toto populo Chriſtiano. Conſtat autem, quod non dicitur homo bonus univerſaliter ex eo, quod eſt in parte bonus, ſed ex eo, quod ſecundum ſe totus eſt bonus: quod quidem contingit per bonitatem voluntatis, loquendo de bonitate naturali, & per charitatem exiſtentem in voluntate, loquendo de bonitate ſupernaturali; quia voluntas imperat actibus omnium potentiarum humanarum. Verum eſt, quod quilibet actus eſt bonum ſuæ potentiæ, quia ſcientia eſt bonum intellectus, & videre eſt bonum potentiæ viſivæ, & audire bonum potentiæ auditivæ: unde ille, qui habet bonitatem ſecundum aliquam potentiam, non ſuppoſita bonitate voluntatis, dicitur bonus ſecundum quid, ut bene videns, aut bene audiens, vel bene intelligens. Sed univerſaliter & ſimpliciter homo non dicitur bonus, niſi qui habet bonam voluntatem Divina charitate informatam.* Porro Angelus Rocca *tom.* 1. *oper. de canoniz. SS. cap.* 30. eamdem tractans quæſtionem ſubdit: *Canonizatio alicujus charitatem ejus poſtulat & ſanctitatem, ſine qua, ut ſuo jam loco explicatum eſt, ſcientiæ donum datur & prophetiæ juxta B. Pauli ſententiam dicentis:* Et ſi habuero prophetiam, & noverim myſteria omnia & omnem ſcientiam: & ſi habuero omnem fidem ita ut montes transferam, charitatem autem non habuero, oihil ſum. *Quamvis enim vita æterna, quæ Sanctis datur, ſcientiæ donum habenti videatur promitti, juxta illud Eccleſiaſtici dictum:* Qui elucidant me, vitam æteroam habebunt: *ſcientia tamen, aut doctrina non ex ſe tantum, ſed igne charitatis accenſa præmium illud æternæ vitæ promeretur, & conſequitur.* Et ſimiliter reſpectu ſcieotiæ infuſæ, utpote gratiæ gratis datæ, argumentatur Scacchus *de not. & ſign. ſanctit. ſect.* 8. *cap.* 5. ubi ait, ex eadem ſola haudquaquam inferri ſanctitatem. *Ratio eſt manifeſta ex communi Divi Thomæ & Theologorum omnium doctrina ... neminem ſcilicet fieri Deo gratum, aut juſtificari ſeu ſanctificari per gratias gratis datas, quia prædictæ gratiæ gratis, ut ſæpe dictum eſt, ad utilitatem aliorum conceduntur; atque propterea, cum donum hoc ſcientiæ infuſæ ſtare poſſit cum peccato mortali,*

tali , nullum efficax ſanctitatis argumentum ex ſolo dono ſcientiæ aut ſapientiæ infuſæ deſumi poterit .

9 Re vera igne charitatis accenſa fuit doctrina Sancti Pauli , Sanctorum Eccleſiæ Doctorum , ceterorumque Sanctorum , id eſt Fulgentii Epiſcopi Ruſpenſis , Apollinaris Epiſcopi Hierapolitani , Agathonis Papæ , Publii Epiſcopi Athenienſis , Cyrilli Epiſcopi Alexandrini, Ephræm Diaconi Edeſſæ , Iſidori Peluſiotæ Monachi , Paſchaſii Epiſcopi Viennenſis, Tharaſii Epiſcopi Conſtantinopolitani , Luciani Presbyteri Antiocheni , Honorati Epiſcopi Arelatenſis , Aviti Epiſcopi Viennenſis, Valentini Presbyteri , Joannis Chryſoſtomi Epiſcopi Conſtantinopolitani , & aliorum , qui in Martyrologio Romano tanquam celebres doctrina laudantur . Ne vero ab his , qui a Romanis Pontificibus in Sanctorum album relati ſunt, poſtquam ad eos delatæ fuerunt Canonizationum cauſæ , recedamus , talis fuit S. Bernardi doctrina , de qua in bulla Canonizationis ſic legitur ; *datæ ſibi cælitus ſapientiæ ſtudio* : talis S. Ludovici Epiſcopi Toloſani, de cujus ſcientia in bulla Canonizationis dicitur : *putaretur ſcientia infuſa ſibi magis divinitus , quam humanitus acquiſita* : talis S. Thomæ Aquinatis ; in bulla quippe Canonizationis habetur , quod *implevit eum Dominus ſpiritu ſapientiæ & intellectus* ; & in ſexta lectione Officii ejus proprii : *Multa ſunt admirabilia , quæ fecit & docuit & ſcripſit* ; præterquamquod de eodem fertur Joannes XXII. dixiſſe in publico Conſiſtorio occaſione Canonizationis : *Non eſt de ejus miraculis vehementer curandum , quippe qui t t miracula fecit , quot quæſtiones determinavit* ; uti poſt Joannem Gerſonem retulerunt VVilhelmus *lib. 2. de doctrina S. Thomæ* , Rocca *de Canonizat. SS. cap.30. pag.67.* & Paulus Friger *in vita ejuſdem Sancti lib. 1. cap. 7. num.* 11. talis doctrina S. Catharinæ Senenſis , de qua ita habet Canonizationis bulla : *Doctrina ejus infuſa , non acquiſita fuit* : talis S. Bonaventuræ , de qua pariter bulla Canonizationis ait : *Plurima librorum optimorum tum in ſacris Litteris , tum in majoribus ſcientiis monumenta reliquit , quæ eſſent omni tempore poſteris profutura* ; de qua etiam plura habentur in relatione Pavini *part. 1. art. 2. per totum* : talis doctrina S. Tereſiæ , cum de hac Sancta dicatur in bulla Canonizationis , quod *Dominus adimplevit eam ſpiritu intelligentiæ , ut non ſolum bonorum operum in Eccleſia Dei exempla relinqueret , ſed & illam cæleſtis ſapientiæ imbribus irrigaret* : talis S. Thomæ de Villanova , de quo item Canonizationis bulla : *Datus eſt ei ſenſus ; invocavit , & venit ei ſpiritus ſapientiæ* : talis demum fuit doctrina S. Roſæ de Lima , de qua habetur in bulla Canonizationis , quod , *eam dono ſapientiæ abundare , & ſcientia cælitus infuſa gubernari judicarunt* . Nec enim ſcientiæ ſimpliciter inſpectæ , quamvis infuſæ , in prædictorum Canonizatione ratio habita eſt , ſed ſcientiæ tanquam adminiculi ad ceteras virtutes heroicas dignoſcendas , & ad inſignem , qua præditi fuerunt , charitatem erga Deum ; ſicuti ponderant Matta *de Canoniz. SS. par. 4. cap. 26. num.*11. ac Pignatellus *conſult.* 193. *num. 7. tom.* 10. quos bene exornat Lezana *in ſumma Theologiæ ſacra tom. 3.*

tract. 4. *diſput.* 4. *quæſt.* 3. ubi : *Similiter & ad dubium , an ex hujuſmodi dono ſcientiæ infuſæ , ſeu gratiæ gratis datæ ſermo ſcientiæ appellatæ nota aliqua ſeu ſignum ſanctitatis colligatur ad Canonizationem Servorum Dei , conſequenter etiam ad dicta quæſtione præcedenti dicendum , quod , ſi agatur de perſonis alias magnæ opinionis ſanctitatis , utique , ſi adminiculata ea fuerit ſimili dono ſcientiæ, magnum inde argumentum deſumetur ad ipſam ſanctitatem comprobandam , & credendum , tale donum eſſe ſcientiæ a Deo infuſæ , & veram gratiam gratis datam , ac proinde tales perſonas dignas eſſe , quæ ab Eccleſia Canonizationis honore decorentur .*

10 Ut igitur omnia in unum redigamus , primo dicendum erit, ſcientiam omnibus Sanctis convenire , loquendo de ſcientia , quæ in eo conſiſtit , quod ſciamus dirigere bona creata ad bonum Divinum , juxta doctrinam Divi Thomæ 2. 2. *quæſt.* 9. *art.* 1. *ad ſecundum* , *& art.* 4. *in corpore*, *& ad primum* . Secundo , ſcientiam , hoc eſt rerum cognitionem , quæ Deum potiſſimum & ejus attributa reſpicit , puta ſacram Theologiam , ſi igne charitatis accenſa ſit , illuſtriorem reddere Servi Dei , ſeu Beati Canonizationem ; multo autem magis , ſi fuerit infuſa . Tertio , ſanctitatem ſine ſcientia modo memorata haberi poſſe , & hominem præditum virtutibus heroicis , aut pro Chriſto mortuum , & ſignis ac miraculis illuſtrem , licet indoctum & imperitum , poſſe inter Sanctos ab Eccleſia referri , utpote qui dicitur ſcienter neſcius , & ſapienter indoctus , multoſque prævenit ſcientia pollentes . Quare S. Hieronymus *in epiſt.* 52. *ad Nepotianum num.* 9. *tom.*1. de eo inquit : *Nec ruſticus tamen & ſimplex Frater ideo ſe Sanctum putet , ſi nihil noverit ; nec peritus , & eloquens lingua æſtimet ſanctitatem: multoque melius eſt e duobus imperfectis ruſticitatem habere ſanctam, quam eloquentiam peccatricem* . Poſtremo, ex his profluere neceſſitatem examinandi opera , libros , meditationes , & omnia quæcumque ab eis ſcripta ſunt , de quorum Beatificatione & Canonizatione agendum eſt ; ut videlicet ſi libri ab eis conſcripti ab omni errore ſint immunes , liceat ad ulteriora in eorum cauſis procedere ; quin immo, ſi non ſolum ab errore immunes ſint , ſed etiam Eccleſiæ proficiant , & eo magis , ſi ſcientia divinitus acquiſita conditi fuerint , ceteris ad ſanctitatem concurrentibus requiſitis , poſſit eorum haberi ratio in diſcuſſione virtutum . Quocirca Cardinalis Julius Sacchettus in relatione, quam fecit Conſiſtorio de actis in cauſa S. Franciſci Saleſii , ita de ejus operibus locutus eſt : *Vivit etiam in aureis & Seraphicis opuſculis ab eo editis , quæ uberrimos in toto Chriſtiano orbe fructus parturiunt . Philothea ſive introductio ad veram pietatem,epiſtolæ ſpirituales , tractatus de amore Dei , & reliquæ lucubrationes ſeu myſticæ , ſeu polemicæ in omnium pæne nationum idioma translatæ omnium teruntur manibus cum ingenti legentium emolumento . Nemo poteſt has paginas evolvere , quin totus ardeat Dei & perfectionis amore : quiſque enim in illis reperit apta ſuo ſtatui monita & documenta , ſive ſæculo deditus ille ſit, ſive Clauſtro, ſive cælebs , ſive conjugatus , ſeu Princeps , ſeu privatus ; omnibus enim omnia factus omnibus profuit , omnium ſaluti*

luti conſuluit: ſi vero, quod abſit, erroribus libri ipſi obnoxii ſint, cauſæ Beatificationis & Canonizationis ſilentium imponatur; cum non expediat ad cultum publicum exponere eum, qui ſcriptis aliquid edidit contra Fidem vel bonos mores, aut introducere tentavit doctrinam novam vel peregrinam, atque a communi Eccleſiæ ſenſu & conſuetudine alienam, prout infra demonſtrabimus.

11 Quæ dicta ſint ad materiæ ornatum, necnon ut conſtet de neceſſitate & cauſa, propter quam opera Servorum Dei, de quorum Beatificatione & Canonizatione tractatur, ſunt revidenda & examinanda. Porro, ut omnia rite exponantur quæ ad hanc rem facere poſſunt, ſermo in ſequentibus capitibus inſtituendus erit de operibus revidendis, de tempore reviſionis, de iis, per quos fieri debet reviſio, & de ratione eamdem faciendi; item de advertendis in horum operum reviſione, denique de modo ſervando, quando conſtat, opera fuiſſe conſcripta, quæ tamen non repeririuntur, vel quando contenditur, opera non fuiſſe a Dei Servis conſcripta, quæ tamen eorum nomen præſeferunt, iiſve tanquam Auctoribus a nonnullis attributa ſunt.

CAPUT XXVI.

Quænam ſint opera Servorum Dei revidenda & approbanda.

1 OPerum revidendorum nomine comprehenduntur omnia, quæ a Dei Servis conſcripta ſunt, &, quod conſequitur, minime ea quæ ab aliis de Dei Servis exarata fuere. Ab his enim poterit quidem Fidei Promotor ſuo tempore & loco oppoſitiones deducere; ſed eadem nullo modo pertinent ad præſens judicium reviſionis operum, utpote ad quod juxta verba decretorum referuntur ea tantummodo opera, quæ ab ipſis Dei Servis compoſita fuerunt, *diligentiſſime indagandum eſt, an ille, vel illa, pro cujus Canonizatione inſtatur, ſcripſerit aliquos libros &c.* vel quæ ab aliis quidem ſunt ſcripto mandata, ſed qui tamen fide digni ſint, ac teſtentur, ſe ſcripſiſſe ea, quæ ab ipſis Dei Servis propriis auribus acceperunt. Quod non pertineant ad præſens judicium reviſionis operum, quæ ab aliis de Dei Servis conſcripta ſunt, tum adnotatum id vidi in ſuffragiis duorum antiquorum & doctrina ſpectabilium ſacræ rituum Congregationis Conſultorum, Patris videlicet Joannis Bona evecti deinde ad dignitatem Cardinalitiam, & Patris Eſparzæ e Societate Jeſu, qui fuerant electi ad revidenda opera, quæ dicebantur eſſe cujuſdam Servæ Dei, tum comprobatur exemplo. Cum enim in cauſa Sancti Flori in Gallia Servæ Dei Agnetis a Jeſu proponendum eſſet dubium ſuper *ſignatura Commiſſionis*, claræ autem memoriæ Cardinalis Ferrarius ejus Relator ponderaſſet, quod aderat vita Servæ Dei a quodam Auctore conſcripta, ideoque propoſuiſſet in ſacra Congregatione die 28. Januarii 1713. dubium, *An illa eſſet ad inſtar*

inſtar operum a Servis Dei conſcriptorum revidenda, negativum reſponſum datum fuit; poſtea, examinato ſine ulla vitæ reviſione dubio ſuper introductione cauſæ, dictum fuit die 8. Aprilis 1713. eſſe locum *ſignaturæ Commiſſionis*, & *Commiſſionem* ſubinde Papa propria manu de more ſignavit. Quod vero revidenda ſint opera, quæ viri fide digni ſcripſerunt ſimul teſtantes, ſe audiviſſe a Dei Servis ea omnia, quæ ſcriptis conſignabant, id etiam patet per exempla: nam, cum in cauſa Neritonenſi Servi Dei Joſeph a Cupertino nonnulla adeſſent manuſcripta compoſita ab Abbate Archangelo Roſmo, in quibus plura continebantur, quæ vir ille fide digniſſimus dixerat ſe ſcripſiſſe & ab ipſo Servo Dei audiviſſe, exiſtimatum ſane fuit, ad normam decretorum neceſſariam eſſe eorum reviſionem: itemque in cauſa Servæ Dei Mariannæ a Jeſu, dum fungebar munere Fidei Promotoris, reſponſum fuit die 7. Julii 1725. revidendam eſſe ejus vitam a Confeſſario conſcriptam, qui teſtatus fuerat, ſe eamdem exaraſſe, ipſa Dei Serva dictante. In hoc quippe rerum ſtatu opus haberi debet perinde ac ſi ab eodem Dei Servo vel Serva conſcriptum ſit. Quamobrem in cauſa S. Aloyſii Gonzagæ *revelatio*, quæ de ejus ſanctitate & gloria habita eſt anno 1600. a S. Maria Magdalena de Pazzis, ſufficienrer probata dicta eſt, quia verba Sanctæ in extaſim raptæ fuerunt a Monialibus præſentibus conſcripta, poſtea Sancta ipſa juſſu Archiepiſcopi Florentini teſtata fuit, omnia pagina excepta eſſe vera, & prout in eadem expoſita erant & narrata. Porro probant hæc omnia, revidenda eſſe, quæ homines fide digni teſtantur ſe ſcripſiſſe & ab ipſis Dei Servis propriis auribus excepiſſe. Nec ſine cauſa poſita fuerunt illa verba, *homines fide digni*: claræ quippe memoriæ Cardinalis Bona in ſuo ſuffragio edito in cauſa Servæ Dei Joannæ de Cruce ſuper operum reviſione, quæ ab ipſa conſcripta non fuerant, ſed a Confeſſario & a Monialibus, inquit: *Quare ſi certo conſtaret, ab ipſa Joanna tam hos ſermones, quam ea quæ ſupra ex ejus vita notavi, qualibet modo proceſſiſſe, perpetuum ſilentium cauſæ ipſius imponendum foret: ſed quia fieri potuit, ut, ipſa inſcia, omnia a Confeſſario ſive a Monialibus fingerentur, ut de pietate quæſtum facerent, crederem, ſuſpendendum eſſe judicium: & quia deſunt hominum teſtimonia ad comprobandam facti veritatem, poſſet procedi in cauſæ diſcuſſione, nulla pro nunc ratione habita horum ſcriptorum*. Pius & humilis Confeſſarius B. Angelæ de Fulgineo omnia ſcriptis mandabat, quæ ſibi a Beata pœnitente communicabantur. Omnem ille profecto operam navabat, ut verum verborum ſenſum perciperet, ſed in ſecundo prologo ad ejus vitam hæc habet: *Ego in veritate ita parum capere poteram quandoque de illis quæ dicebat ad ſcribendum, quod cogitavi, quod eram ſicut cribrum & ſaccia, quæ pretioſam ſubſtantiam effundit, & retinet magis groſſam. Poteſt tamen aliqualiter patere, quod ego non poteram capere de iſtis verbis Divinis, niſi magis groſſa, quia aliquando dum ſcribebam recte, ſicut a ſuo ore capere poteram, relegenti mihi quæ ſcripſeram, dixit quandoque admirando, quod non cognoſcebat illa: & hoc abſque dubio erat propter defectum meum, non quod ego adderem aliquid*

aliquid de meo, ſed quod in veritate non poteram capere quæ dicebat, propter inſufficientiam meam. Si omnes qui ſcribunt audita a Dei Servis, ea eſſent probitate repleti, qua repletus erat Confeſſarius B. Angelæ de Fulgineo, Reviſores operum tuto undequaque & facili judicio ſuum poſſent de illis conſilium ſacræ Congregationi præbere. Sed cum dari poſſit caſus, vel ut quæ ſcripta ſunt tanquam audita a Dei Servis, fuerint a ſcribentibus ficta, uti adnotavit Cardinalis Bona verbis ſupra relatis; vel quod ſcribentes ſcripſerint quæ dicta non ſunt, vel quorum verum ſenſum non attigerunt, abſque eo quod hanc legentibus veritatem pateſaciant, accurate idcirco Reviſorum diligentia prædicta omnia reſpicere debet, antequam ſuum proferant de operibus judicium. Ad hæc autem quid dicendum erit, ſi teſtes in proceſſu examinati deponant, aliquem Dei Servum hanc aut illam aſſeruiſſe propoſitionem? Debebitne hujus examen ſuſcipi, quo videatur, an contineat aliquid contra Fidem, aut bonos mores? Reſpondendum porro, examen hoc eſſe aſſumendum, ſed non a Reviſoribus; cum examen ab ipſis inſtituendum coercitum ſit intra opera conſcripta a Dei Servis, vel ab aliis, qui ſcripta propria auribus a Dei Servis eadem proferentibus exceperunt. Itaque propoſitionum examina, de quibus nunc agimus, fient a Conſultoribus, & Cardinalibus, cum virtutes diſputabuntur; quemadmodum factum fuit in cauſis SS. Franciſci Regis, Camilli de Lellis, ac Servi Dei Bernardini Realini.

2 Hinc vero deſcendendo ad opera, quæ ab ipſis Dei Servis conſcripta ſunt, regula generalis eſt, ut omnia prorſus debeant revideri, etiamſi edita Superiorum auctoritate, nulloque interpoſito diſcrimine inter opera ingentia & paucas aliquas pagellas, aut inter opera conſcripta, ut ederentur, ſive ad aliorum inſtitutionem, & opera conſcripta, ne unquam ederentur, ſive ad privatam tantummodo inſtitutionem privatumque commodum. Cum enim littera decretorum jam relata ſit generalis, *ſcripſerit aliquos libros, tractatus, opuſcula, meditationes, vel quid ſimile*; conſequens eſt, generaliter etiam & ſine ulla exceptione eſſe intelligendam, juxta textum *in cap. Solitæ, de majorit. & obedient. Nihil excipiens, qui dixit quodcumque*: *& in cap. Quia circa, de privileg. Cum nihil exceperit, & potuerit excepiſſe ... nec debeat una eademque ſubſtantia diverſo jure cenſeri*. Quocirca, ut cetera prætermittantur, in cauſa Valentina S. Paſchalis de Baylon fuerunt reviſa nonnulla ejuſdem opera, licet nunquam edita: in cauſa Montis Regalis Servi Dei Angeli a Clavaſio reviſa fuit & examinata Summa Angelica ab eodem edita & ſæpius typis impreſſa Superiorum auctoritate: in cauſa Valentina S. Franciſci Borgiæ, in qua fuerat exhibita pagina Inquiſitorum Hiſpaniæ atteſtantium, nihil in ejus operibus ad ſuum tribunal delatis reprehenſione dignum contineri; reſponſum tamen fuit die 20. Novembris 1660. & injunctum ut opera ipſa ſacræ Congregationi exhiberentur una cum judicio dictorum Inquiſitorum authentico: in cauſa Romana Servi Dei Roberti Cardinalis Bellarmini fuerunt reviſæ
cele-

celebres ejus Controverſiæ, licet tempore, quo Auctor vivebat, jam fuiſſent examinatæ in ſacra Indicis Congregatione: in cauſa Januen. S. Catharinæ Fliſcæ Adurnæ fuerunt in ſacra Congregatione examinata & approbata ejuſdem opera, etſi antea approbata pariter, ut ferebatur, a nonnullis Theologis Pariſienſibus: in cauſa Romana ſeu Theatina S. Camilli de Lellis reviſæ fuerunt nonnullæ pagellæ, quas ipſe conſcripſerat memoriæ gratia, ut ſcilicet recordaretur eorum, quæ quolibet die peragere debebat: in cauſa Venerabilis Petri Urraca *ex tom. 7. proceſſuum fol.* 264. nonnulli pii erga Deum affectus deſumpti ſunt, qui ejus manu fuerant conſcripti, iidemque in ſacra Congregatione fuerunt examinati, & poſt reviſionem approbati: in cauſis Mantuana Servi Dei Epiſcopi Gonzagæ, Neapolitana Servi Dei Pauli Cardinalis Buralis, Toletana Servi Dei Franciſci Cardinalis Ximenes, Limana S. Thuribii, Patavina Servi Dei Gregorii Cardinalis Barbadici fuerunt examinatæ Conſtitutiones Synodales ab eis editæ: in cauſa Papienſi tunc Servi Dei, nunc Beati Alexandri Saulii, & in citata Patavina Cardinalis Barbadici reviſa fuerunt teſtamenta ab eis condita: in cauſis Neapolitana S. Cajetani, Ulyſſiponenſi Servi Dei Antonii a Conceptione, Pariſienſi S. Vincentii de Paulis fuerunt reviſæ ipſorum epiſtolæ familiares: in cauſa demum Majoricenſi Servi Dei Alphonſi Rodriquez examinata fuit ratio propriæ conſcientiæ, quam conſcripſerat, ut morem gereret Superiorum mandatis, & ſtatum conſcientiæ ſuæ Moderatori ejuſdem ſpirituali aperiret, utque Societatis Jeſu, cui nomen dederat, Conſtitutionibus pareret. Nec ullo privilegio fruuntur cauſæ Martyrum in re præſenti: re enim ipſa in cauſa B. Martyris Petri Paſchaſii facta eſt reviſio operum ab eo conſcriptorum, uti deſumitur ex decreto edito die 3. Septembris 1672.

3 De operibus autem conſcriptis a ſummis Pontificibus, quorum Beatificatio aut Canonizatio pertractatur, rationabiliter dubitari poteſt, an ſubjecta ſint legi reviſionis. Antequam vero propoſito dubio reſpondeamus, prænotandum eſt, quod a tempore, quo judicialis ordo introduci cœpit in examen cauſarum Beatificationis & Canonizationis, quatuor ſunt ſummorum Pontificum cauſæ, quarum ad rem, de qua agimus, haberi poteſt ratio. Prima nempe illa S. Pii V. quæ jam eſt abſoluta, cum a ſummo Pontifice Clemente XI. fuerit Pius in Sanctorum album relatus. Secunda, illa B. Gregorii X. quæ fuit introducta ante decreta generalia Urbani VIII. feliciter autem reſumpta, dum munere fungebar Promotoris Fidei. Tertia, Innocentii XI. in qua confecti fuere plures proceſſus auctoritate ordinaria, necnon ſignata fuit *Commiſſio* introductionis; hodie autem, jam abſoluto judicio tum ſuper non cultu, tum ſuper fama ſanctitatis in genere, conficiuntur proceſſus ſuper virtutibus & miraculis in ſpecie. Quarta, Benedicti Papæ XI. quæ progreſſa per viam caſus excepti, jam eſt abſoluta.

4 Hiſce præmiſſis, ita diſtinguendum eſſe videtur: aut agitur de operi-

operibus a Dei Servis ante Pontificatum conſcriptis, & tunc eadem indiſtincte ſunt revidenda; ut puta, ſi tractaretur de Beatificatione Hadriani VI. revideri deberent diſputationes ipſius Theologicæ ante Pontificatum editæ: aut agitur de operibus compoſitis, poſtquam Servi Dei ad ſummum Pontificatum evecti ſunt, & tunc ſubdiſtinguenda eſſe videntur opera, quæ habent vim legis, vel quæ negotia & regimen univerſalis Eccleſiæ reſpiciunt, ab operibus, quæ vim legis non habent, nec pro negotiis & regimine univerſalis Eccleſiæ edita ſunt. In operibus ſiquidem primi generis nullum ſibi vindicat locum reviſio, cum a Papa provenerint vel tanquam ex Cathedra docente, vel uti ſupremo Eccleſiæ Duce & Paſtore: contra autem in operibus ſecundi generis, quippe quæ compoſita quidem fuerunt a Papa, ſed tanquam homine privato, vel tanquam particulari Doctore; & ideo, ſi res eſſet de Beatificatione & Canonizatione Innocentii IV., revidenda eſſent procul dubio ejuſdem commentaria in libros Decretalium, quamvis ea ediderit tempore Pontificatus, ſcilicet quia conſcripta fuerunt ab eodem tanquam particulari Doctore, ut habet Jo. Doujat *in prænot. Canon. lib. 5. cap. 5.*

5 Confirmantur hæc omnia exemplis cauſarum, quas non ita pridem indicavimus. In cauſa namque S. Pii V. fuerunt quidem reviſæ & approbatæ nonnullæ ejus epiſtolæ; ſed reviſioni minime ſubjectæ fuerunt Conſtitutiones in Bullario Romano exiſtentes; veluti deſumitur ex decreto ſacræ Congregationis edito die 18. Julii 1654. In cauſa B. Gregorii X. neque epiſtolæ ejus ſive pro coactione II. Concilii generalis Lugdunenſis, ſive ad Epiſcopos Græcos pro Schiſmate abjurando, ſive ad Regem Tartarorum pro expeditione ad Palæſtinam, neque aliæ ejuſdem Conſtitutiones relatæ in ſexto libro Decretalium reviſæ fuerunt; ſed reviſio & approbatio tantummodo factæ ſunt cujuſdam hujus Pontificis orationis habitæ Florentiæ pro concordia inter Guelphos & Gibellinos, & aliarum quarumdam ejus epiſtolarum ſane conſcriptarum Pontificatus tempore, attamen univerſalis Eccleſiæ regimen nequaquam reſpicientium; quemadmodum colligi poteſt ex meis animadverſionibus factis occaſione reſumptionis hujus cauſæ. In cauſa Servi Dei Innocentii XI. cum ego tunc quoque munere fungens Promotoris Fidei oppoſuerim, quod minime neceſſe erat ea revidere, quæ fuerant ab ipſo ſtatuta vel tanquam Fidei morumque infallibili Doctore, vel tanquam ſupremo Eccleſiæ Principe, ſed utique orationem quamdam, quam idem compoſuiſſe ferebatur peculiari quodam devotionis erga Deum affectu, hæc porro duntaxat oratio fuit reviſioni ſubjecta atque approbata; uti deducitur ex decreto edito die 16. Junii 1714. Denique in cauſa B. Benedicti Papæ XI reviſioni ſubjectum fuit opus ab ipſo ante Pontificatum, ut vox erat, conſcriptum ſuper capite quinto Matthæi; veluti eruere licet ex decreto edito die 28. Aprilis 1731.

6 Quæres, an pro operum reviſione facienda in ſacra Congregatione

neceſſe ſit ipſa opera autographa, ſeu *originalia* exhibere. Reſpondendum autem eſſe videtur cum diſtinctione. Aut enim opera, quæ revideri debent, nunquam fuerunt typis edita; & tunc neceſſe videtur autographa exhibere: ſiquidem, cum in hoc reviſionis operum judicio conſtare debeat, Dei Servum opera conſcripſiſſe, ut infra demonſtrabitur, utque deſumitur ex littera decretorum ſupra relata, *ſi ſcripſiſſe conſtiterit*; impoſſibile quodammodo eſt comprobare opera, quæ nunquam fuerunt typis edita, fuiſſe ab illo compoſita, ſi authographa ipſa non exhibeantur: quo ſenſu proceſſit decretum ſacræ Congregationis in cauſa Valentina S. Paſchalis de Baylon 19. Februarii 1656., necnon aliud decretum editum die 19. Septembris 1729. in cauſa Toletana Servæ Dei Joannæ de Cruce, ubi mandatum fuit, ut perquirerentur autographa ſignanter nonnullorum ſermonum conſcriptorum a Sorore Maria Euangeliſta *illius* ſocia, dum eos Serva Dei in extaſim rapta proferebat: idemque judicium ferendum eſt de operibus editis ſine nomine Servi Dei, quæque eidem tanquam Auctori adſcribuntur; quandoquidem ſine autographorum exhibitione nihilo magis conſtare poterit, fuiſſe ab ipſo exarata. Aut opera, quæ revidenda ſunt, typis impreſſa fuere nomine Dei Servi; & tunc vel fuerunt edita ipſo vivente, vel poſt ejus obitum: ſi ipſo vivente, ſuperflua erit autographorum exhibitio; poſſibilis quippe diſcrepantia inter autographum & opus editum minime eſt attendenda, cum immutatio proveniſſe præſumatur vel ab ipſomet Auctore, vel ab aliis de ejus conſenſu & voluntate: ſi vero opera fuerunt edita poſt ejus obitum, autographa perquirenda ſunt, & quatenus reperiantur, exhibenda; nemo ſiquidem non videt, potuiſſe Auctorem labi in aliquem errorem contra Fidem vel bonos mores, tum etiam ipſum errorem, Auctore inſcio, utpote mortuo, corrigi potuiſſe, induſtria ſaltem illorum, qui editionem curarunt.

7 Adſtipulatur quoque experientia rerum magiſtra: cum enim anno 1683. in cauſa cujuſdam Servæ Dei Reviſores operum deputati accurate deprehendiſſent, quod in opere manuſcripto autographo habebantur hæc verba; *Io mi ſento un contentamento ſenza paſcimento, un' amor ſenza paura, perduta la Fede in tutto, la ſperanza morta*: quod vero in opere edito ita legebatur; *Io mi trovo per la Dio grazia un contento ſenza nutrimento, un' amore ſenza timore, ciòè di mai mancarne, la Fede mi pare in tutto perſa, la ſperanza morta*: clar. mem. Cardinalis Azzolinus cauſæ Relator operæ pretium exiſtimavit particularem in ſuis ædibus die 14. Junii prædicti anni cogere Congregationem, cui una cum Reviſoribus interfuerunt Secretarius, & Fidei Promotor, ut ſtricte examinaretur propoſitio prædicta, an prout exiſtens in opere autographo cenſuram aliquam mereretur.

8 Addendum, quod, ſi exhibita pro reviſione autographa Poſtulatores inſtent, ut, facta reviſione, ſibi reſtituantur, reſtitutio quidem petentibus fieri debet, ſed dummodo dimittant in Actis ſacræ Congregationis

tionis exemplar cum autographo ipſo collatum ; juxta decretum ejuſdem ſacræ Congregationis in cauſa Romana ſeu Polona S. Stanislai Koſtkæ : *Viſis & mature perpenſis per R. P. D. Fidei Promotorem aliquibus paginis , ut fertur , manuſcriptis a Dei Servo Stanislao Koſtka e Societate Jeſu , dum Romæ in Novitiatu ad Religionis rudimenta & probationem incumberet , quæ Cracoviæ aſſervabantur , indeque ad Urbem tranſmiſſa ſunt , cum in illis nihil contra Fidem aut bonos mores , aut doctrinam novam & a communi Eccleſiæ ſenſu alienam compertum ſit contineri ; ſacra rituum Congregatio , ſi ita Sanctiſſimo videretur , cenſuit , ſcripturas prædictas originales poſse reſtitui , dimiſſa tamen copia collationata in archivo ſacræ Congregationis , & in cauſa poſse procedi ad ulteriora . Die 2. Julii 1661. Et , facta de prædictis Sanctiſſimo relatione , Sanctitas ſua annuit : die 7. ejuſdem menſis eodem anno 1661.*

9 Si vero contingat , quod difficilis ſit intelligentia characteris operis authographi juxta decreta generalia revidendi , difficultas erit exponenda, & vera oſtendenda in ſacrorum rituum Congregatione ; quæ , ut ejus exemplum ſumatur , ſequentibus concurrentibus circumſtantiis & conditionibus , permittere poterit ; uti colligitur ex decreto edito in cauſa Antuerpienſi Servæ Dei Annæ a S. Bartholomæo 15. Decembris 1691. Prima eſt , ut ab Epiſcopo loci , in quo fieri debet *exemplatio* , vir eligatur integræ fidei , quique habeat characteris peritiam , ut exſcribat : ſecunda , ut , exemplo ſumpto , fiat ejus collatio cum authographo per Notarios ab Epiſcopo pariter eligendos : tertia , ut hi præſtent juramentum de adimplendo munere ea qua decet fidelitate : quarta , ut omnia fiant præſente Promotore Fiſcali : quinta , ut exemplum ſumptum firmetur ſubſcriptione Epiſcopi , Promotoris , & Notariorum : ſexta , ut Epiſcopi ſigillo muniatur : ſeptima , ut ad ſacram Congregationem mittatur per fidum portitorem. *Cum ſacra rituum Congregatio, inſtante Poſtulatore hujuſmodi cauſæ prædictæ Servæ Dei Annæ a S. Bartholomæo , ſub die 15. Septembris proxime præteriti cenſuerit , tranſmittendos eſſe ad ipſam ſacram rituum Congregationem ad effectum revidendi duos libros Hiſpano idiomate exaratos, propria manu ipſius Servæ Dei ſcriptos, & jam exhibitos in proceſſu facto uſque de anno 1640. ut aſſeritur , in civitate Antuerpienſi, qui aſſervantur in capſa communi monaſterii Monialium Carmelitarum Excalceatarum dictæ civitatis, quorum unus incipit &c. idemque Poſtulator iterum ſupplicaverit , attenta difficili intelligentia characterum dictæ Servæ Dei, ut dignarentur Eminentiſſ. Patres committere cum litteris particularibus Reverendiſſ. Epiſcopo Antuerpienſi directis, ut facta diligenti copia a perſona fideli neceſſariam intelligentiam dicti characteris habente, per ipſum Epiſcopum eligenda, et poſtea cum iiſdem originalibus dictorum librorum collationata coram ipſo per Notarios ad id deputatos cum juramento de fideliter exercendo officium ſuum , & cum præſentia & aſſiſtentia ſui Promotoris Fiſcalis, illam ſeu illas manu ſua dictorumque Promotoris & Notariorum firmatam , ac proprio ſigillo munitam , per fidum portitorem eidem ſacræ Congregationi tranſmittat : Eminentiſſ. Patres , attentis narratis , prædicta concedi poſſe , cenſuerunt , tribuendo pro eodem effectu ſupra-*

dicto Epiſcopo omnes & ſingulas facultates deſuper neceſſarias & opportunas, ſi Sanctiſſimo Domino noſtro placuerit. Die 15. *Decembris* 1691. *Et, facta de prædictis Sanctiſſimo Domino noſtro relatione, Sanctitas ſua annuit: die* 29. *ejuſdem menſis Decembris & anni* 1691. Quod ſi exemplum in Urbe ſumendum ſit, tunc Cardinalis cauſæ Relator deſignat eum, qui exſcribere debet; collatio fit coram Protonotario ſacræ Congregationis, qui exemplum ſeu tranſumptum proprio charactere ſubſcribit; Notarius ejuſdem ſacræ Congregationis pro collatione adhibetur; & Fidei Promotor, aut Subpromotor adeſſe debet omnibus his, quæ peraguntur, necnon qui ex ipſis interfuerit, ſubſcriptionem facit: deſignatio autem portitoris eſt ſuperflua, cum ſufficiat, ut Notarius ſacræ Congregationis exemplum id tradat aut Secretario, aut Cardinali cauſæ Relatori.

CAPUT XXVII.

Quando, per quos, & quomodo fieri debeat operum reviſio.

1 JUxta decreta generalia non eſt ad aliquem inquiſitionis actum procedendum in cauſis Beatificationis & Canonizationis, niſi libri conſcripti a Dei Servo fuerint prius in ſacra Congregatione diligenter examinati, ut ex verbis ſæpe citatis decretorum deſumitur: *Nam, ſi ſcripſiſſe conſtiterit, non prius eſt ad aliquem actum inquiſitionis deveniendum, quam tales libri diligenter in ſacra Congregatione examinentur*. Quocirca, ſi, ſignata Commiſſione introductionis cauſæ, petatur expeditio litterarum remiſſorialium, & conſtet, Dei Servum opera conſcripſiſſe, opera ipſa prius ſunt revidenda; niſi ſummus Pontifex *diſpenſaverit*, ne, dum opera revidentur, pereant probationes; expeditio quippe litterarum remiſſorialium eſt procul dubio actus inquiſitionis: atque hoc ſenſu proceſſit ſequens ſacræ memoratæ Congregationis decretum: *Inſtitit Procurator cauſæ Beatificationis & Canonizationis Servi Dei Franciſci Gonzagæ Mantuani, ne probationes perirent, ſibi concedi remiſſoriales litteras ad ſumendas probationes teſtium valetudinariorum, & ſenum de certa ſcientia & viſu ſuper vita virtutibus & miraculis Servi Dei præfati; licet adhuc examinata non fuerint opera ab eodem, dum viveret, edita, neque declaratum, in eis contra Fidem aut bonos mores quidquam non contineri: & Sanctiſſimus ad relationem Eminentiſs. Domini Cardinalis Coſtaguti ejuſdem cauſæ Relatoris in ſacra rituum Congregatione habita coram Sanctitate ſua, non obſtantibus Inquiſitionis decretis, petitas remiſſoriales litteras ad regulam textus in cap. Quoniam frequenter, ut, lite non conteſtata, ne probationes pereant, decerni & relaxari poſſe conceſſit. Die* 12. *Junii* 1657.

2 Hæc porro plana ſunt: ſed id, quod difficultatem involvit, eſt, an opera ſint revidenda ante ſignaturam Commiſſionis, ſi tunc ipſorum operum habeatur notitia. Qua de re, ut ſine confuſione exponantur ea quæ exponenda ſunt, in tria ſingillatim eſt inquirendum, hoc eſt in litte-

litteram decretorum, in uſum antiquiorem ſacræ Congregationis, & in ejuſdem uſum recentiorem.

3 Quoad litteram itaque decretorum mihi ſemper viſum eſt, ex ea potius probari, quod ſignatura Commiſſionis præcedere debeat operum reviſionem: cum enim in decretis nihil aliud contineatur, quam quod non procedatur *ad aliquem actum inquiſitionis, niſi prius opera fuerint reviſa*; cumque ſignatura Commiſſionis non ſit actus inquiſitionis, ſed via ad inquiſitionem; unuſquiſque facili negotio cognoſcere poterit, quod, attenta littera decretorum, operum reviſio Commiſſionis ſignaturam ſubſequi debet. Addendum, quod, cum juriſdictio ſacræ Congregationis magna ex parte dependeat a Commiſſione per ſummum Pontificem ſignata, in hoc proinde rerum ſtatu nemo eſt qui non videat, quod ſignatura Commiſſionis debet præcedere operum reviſionem, ne ipſa operum reviſio demandetur atque ad effectum perducatur ſine præcedenti exiſtentia juriſdictionis penes ſacram Congregationem.

4 Quoad uſum antiquiorem ſacræ Congregationis, is mihi videtur favere aſſumptioni: in cauſa ſiquidem S. Franciſci Saleſii orto dubio, an prius docendum eſſet de non cultu, quam opera ab eo conſcripta reviderentur, ſacra Congregatio ſenſit, quod prius doceretur de non cultu, poſtea opera reviderentur. *Excitata obiter diſceptatione occaſione proſecutionis cauſæ Beatificationis & Canonizationis Servi Dei Franciſci de Salet Epiſcopi Gebennenſis, an ſcilicet examen operum ab eodem in lucem editorum confectioni & diſcuſſioni proceſſus ſuper paritione decretorum ſanctiſſimæ Inquiſitionis circa non cultum præcedere debeat, an vero exordiendum ſit a præfato proceſſu; Eminentiſſ. Patres ſacræ rituum Congregationis unanimiter cenſuerunt, incipiendum eſſe a prædicto proceſſu; cum examen operum ſit actus Canonizationis, cui declaratio ſuper paritione decretis ſanctiſſimæ Inquiſitionis præcedere debet. Die 7. Martii* 1648. Ne vero dicatur, quod in prædicta cauſa obedientia decretis ſignaturam Commiſſionis præceſſit, ut plerumque tunc in more poſitum erat, ideoque, quod ab allato exemplo inferri nequit, operum examen ſubſecutum fuiſſe ſignaturam Commiſſionis; præſto eſt exemplum cauſæ S. Laurentii Juſtiniani, in qua ſignatura Commiſſionis præceſſit operum reviſionem, ſicuti ex ſequentibus decretis dignoſcitur. *Signata per Sanctiſſimum Dominum noſtrum Commiſſione pro reaſſumenda cauſa B. Laurentii Juſtiniani ex Canonicis S. Georgii in Alga, ſacrorum rituum Congregatio juxta formam dictæ Commiſſionis deputavit in Relatorem, R. P. D. Promotore Fidei præſente, Eminentiſſ. Dominum Cardinalem Franciottum cum facultatibus in Commiſſione contentis, die 16. Martii 1647. &c. Reviſis et mature diſcuſſis in ſacrorum rituum Congregatione ad Eminentiſſ. Domini Cardinalis Franciotti relationem B. Laurentii Juſtiniani codicibus, quorum peculiaris inſcriptio eſt,* Penus inſtructiſſima rei totius Theologicæ aſceticæ, ac concionatoriæ, *Eminentiſſ. Patres eidem ſacrorum rituum Congregationi præpoſiti, nihil in eis contra Fidem vel bonos mores, vel doctrinam aliquam novam et peregrinam*

atque

atque a communi ſenſu Eccleſiæ et conſuetudine alienam contineri, cenſuerunt: quam ſententiam Sanctiſſimo Domino noſtro per Eminentiſs. Dominum Cardinalem Præfectum relatam Sanctitas ſua approbavit: die 28. *Novembris* 1647.

5 Sequitur uſus recentior ſacræ Congregationis, quo attento, operum reviſio præcedere debet ſignaturam Commiſſionis, ſi tunc habeatur notitia operum a Dei Servo conſcriptorum; uti deſumitur ex decretis editis in cauſis Oxomen. Servi Dei Joannis de Palaſox 1. Martii 1698., Limana Servi Dei Franciſci de Caſtillo 3. Octobris 1699., eademque Limana 12. Julii 1704., & dum munere fungebar Fidei Promotoris, in cauſa Montis Regalis Beati Angeli a Clavaſio 24. Novembris 1708., in cauſa Servi Dei Petri de Bettancur 27. Februarii 1712., in cauſa Agrigentina Servæ Dei Mariæ Crucifixæ 28. Januarii 1713., atque in Tridentina Servæ Dei Mariæ Joannæ a Cruce 11. Julii 1722. Quin immo, quoties Poſtulatores viderunt, me in meis animadverſionibus ſuper ſignatura Commiſſionis oppoſuiſſe, quod Dei Servus opera conſcripſiſſet, eademque non fuiſſent reviſa, deſtiterunt a propoſitione cauſæ ſuper ſignatura Commiſſionis, & ſupplicarunt pro deputatione Reviſoris operum; quemadmodum factum fuit, ut cetera prætereantur, in cauſa Panormitana Servi Dei Hieronymi a Panormo, & in cauſa Indiarum Servi Del Vincentii Bernedo.

6 Et quidem recentior hic uſus ſua non deſtituitur ratione: poſito namque, quod errore in operibus reperto ſilentium cauſæ ſit imponendum, expedit, ut operum reviſio præcedat ſignaturam Commiſſionis, ne videlicet manus a Poſtulatoribus admoveatur ad opus cito interiturum cum jactura temporis & pecuniæ. Nec enim id, quod ſupra dictum eſt, nempe ſacram Congregationem in his circumſtantiis demandare operum reviſionem ſine juriſdictione, facit ad rem: operum ſiquidem reviſio & approbatio juxta præſentem conſuetudinem recenſetur inter requiſita pro obtinenda ſignatura Commiſſionis; & ideo, ſicuti cetera ad hunc finem requiſita ante ipſam Commiſſionis ſignaturam, ſicque ante juriſdictionem a Commiſſione provenientem examinantur, ita nihil prohibet, quin progreſſus fiat ad operum examen, antequam per Commiſſionem fuerit excitata, aut etiam data ſacræ Congregationi juriſdictio.

7 Quia vero contingere poteſt, ut dum vel opera, quæ conſtat fuiſſe conſcripta, ſed non habentur, perquiruntur, vel eorum, quæ habentur, examen inſtituitur, probabile immineat periculum mortis teſtium, qui ſine prævia ſignatura Commiſſionis, & expeditione litterarum remiſſorialium examinari non poſſunt; in quo rerum ſtatu nemo non videt, quam magnum futurum eſſet præjudicium, ſi operum reviſio ſignaturam Commiſſionis deberet præcedere; hac de cauſa aliquando ſacrorum rituum Congregatio conſilium præſtitit ſummo Pontifici pro ſignatura Commiſſionis ante operum examen, & aliquando ipſi ſummi Pontifices Commiſſionem ſignarunt ante operum reviſionem, ut cauſæ alioquin perituræ remedium

dium adhiberent, cum clauſula tamen, ne, confectis proceſſibus, ad ulteriora procederetur, niſi facto operum examine. Id colligitur ex decreto edito die 13. Julii 1697. in cauſa Luſitana Beatificationis Servæ Dei Maſſaldæ. Petebatur enim in ea ſignatura Commiſſionis, cum oppoſitum fuit, Servæ Dei teſtamentum eſſe revidendum, quod conſtabat ab eadem fuiſſe confectum, quodque venit appellatione operum revidendorum. Supplicarunt idcirco Poſtulatores, ut, hoc minime obſtante, conſilium Sanctiſſimo præſtaretur pro ſignatura Commiſſionis ſub obtentu, quod, ſi ea retardari debuiſſet uſque ad exhibitionem teſtamenti, quod erat perquirendum, necnon ex longinquis regionibus afferendum, periculum imminebat amittendi probationes ſuper meritis cauſæ. Et ſane ſacra Congregatio cenſuit, ſignandam eſſe Commiſſionem, ejuſque effectu non retardato, exhibendum eſſe teſtamentum ante cujuſcumque alius dubii diſcuſſionem. Concordat recentiſſimum exemplum cauſæ Servi Dei Joannis de Palafox, in qua (ut nuper viſum eſt) ſacra Congregatio anno 1698. utique cenſuit, nonnulla opera eſſe revidenda ante ſignaturam Commiſſionis; ſed, cum cauſa multorum impedimentorum non potuerit ad eorumdem operum examen deveniri, interim vero certum eſſet periculum deperditionis probationum, ſan. mem. Benedictus XIII. Commiſſionem manu ſua ſignavit, quæ præſentata fuit in Actis ſac. Congregationis die 17. Decembris 1726. *ad evitandum* (ut in ea legitur) *imminens periculum deperditionis probationum*; data facultate conficiendi Apoſtolica auctoritate proceſſum in genere, hocque completo, proceſſum etiam in ſpecie, examinando tamen ſenes teſtes, valetudinarios, aut cito abfuturos; & addita clauſula, ut non aſſumeretur examen dubii ſuper ſama in genere, niſi prius abſolutum fuiſſet examen operum Servi Dei, atque oſtenſa obedientia Urbani VIII. decretis præſtita. *Secuta autem confectione unius, vel alterius ex dictis proceſſibus, ſive ambobus, aut primo tantum ex eis confectis, vel confecto, non proponatur in ſacra Congregatione dubium ſuper fama ſanctitatis & miraculorum in genere, niſi prius examinentur dictæ epiſtolæ aliaque opera dicti Servi Dei, ac diſcutiatur proceſſus auctoritate ordinaria factus in civitate Oxomæ ſuper obſervantia decretorum ſan. mem. Urbani VIII. quoad non cultum editorum, citato & audito R. P. Archiepiſcopo Theodoſiæ Fidei Promotore, ſimulque declaretur, dictis decretis ſufficienter fuiſſe paritum*; ſicuti legitur in citata Commiſſione. Et huic praxi Nos ipſi ad ſummum Pontificatum evecti adhærendum eſſe cenſuimus in cauſa Limana Ven. Servi Dei Franciſci de Caſtillo Societatis Jeſu, uti ex ſequenti decreto colligitur. *Propoſita ex diſpenſatione Apoſtolica in tribus Congregationibus ordinariis ſacrorum rituum abſque interventu Conſultorum habitis die 3. Octobris 1699., 26. Auguſti 1702., & 12. Julii 1704. cauſa Beatificationis & Canonizationis prædicti Ven. Servi Dei Franciſci de Caſtillo ſuper dubio, An ſit ſignanda Commiſſio introductionis cauſæ in caſu & ad effectum &c. editoque in primis duabus reſcripto, Dilata; & opuſcula, de quibus agitur, omnino exhiberi mandavit; & ad mentem: & mens fuit, quod recognoſcatur per*

alios

alios Conſultores Theologos per Eminentiſs. Ponentem deputandos pars vitæ impreſſæ, & omiſſæ in ea jam diſtributa: tandem inſtantibus cauſæ Poſtulatoribus ſub die 6. Septembris 1713. a ſacra rituum Congregatione expeditæ fuerunt particulares litteræ una cum inſtructione R. P. D. Fidei Promotoris, Reverendiſs. Archiepiſcopo Limano directæ pro perquirendis ſequentibus opuſculis & manuſcriptis Servi Dei, eo tunc non exhibitis neque examini ſuppoſitis; nempe I. Quodam opuſculo continente modum agendi gratias poſt ſanctam Miſſam, Limæ impreſſo: II. Duobus formulariis continentibus modum particularem recitandi Roſarium Beatiſſimæ Virginis juxta quindecim myſteria, & ſecundum Divina attributa, pluries impreſſis: III. quodam tractatu continente quædam exercitia ſeu modum particularem habendi orationem & contemplationem compoſita a Patre Antonio Ruitz de Montoja Societatis Jeſu, cui titulus Pietra ſocaja del Divin amore, e ratto attivo dell'anima &c. *Verum poſt lapſum plurium annorum a die expeditionis & tranſmiſſionis ejuſmodi litterarum, deducto tandem ad notitiam eorumdem cauſæ Poſtulatorum in Urbe, præfatas litteras ob locorum diſtantiam fuiſſe deperditas, neque Limam unquam perveniſſe; idcirco, ne ulteriori mora probationes neceſſariæ, in proceſſibus Apoſtolicis recipiendæ ſuper heroicis virtutibus dicti Servi Dei, penitus perirent, Sanctiſſimo Domino noſtro Benedicto XIV. humiliter ſupplicarunt, quatenus benigne indulgere dignaretur, quod juxta formam poſtremi reſcripti ſacræ Congregationis examini primo loco ſupponatur altera pars vitæ Servi Dei in proceſſus compulſatæ, atque omiſſæ in ea jam diſtributa; deindeque, non obſtante, quod hactenus perquiſita atque exhibita non ſint alia ſuperius enuntiata opuſcula & manuſcripta Servi Dei, procedatur ad examen & reſolutionem dubii ſuper ſignatura Commiſſionis introductionis cauſæ, eaque ſignata relaxentur conſuetæ litteræ remiſſoriales pro conſtruendo proceſſu Apoſtolico ſuper virtutibus et miraculis in ſpecie, ne pereant probationes, cum ſolita facultate in eo examinandi tantum teſtes ſenes, valetudinarios, aut de proximo abſuturos. Et Sanctitas ſua, attentis motivis in ſupplici libello expoſitis, eorum petitioni benigne annuit, ea tamen ſub conditione, quod eodem tempore, quo expediuntur litteræ remiſſoriales pro conſtruendo dicto proceſſu in ſpecie, ne pereant probationes, relaxentur etiam aliæ litteræ particulares cum R. P. D. Promotoris Fidei inſtructione pro perquirendis ſupradictis opuſculis et manuſcriptis hactenus non exhibitis; quodque completo dicto proceſſu, ne pereant probationes, atque ad Urbem delato, idem clauſus et obſignatus aſſervetur in Actis Notarii ſacræ Congregationis, neque aperiatur, donec expletum prius fuerit examen ſuper dictis opuſculis et manuſcriptis. Et ita ſervari mandavit, quibuſcumque decretis in contrarium diſponentibus minime obſtantibus. Die 20. Februarii 1741.*

8 Quod ſi citra ullam diſpenſationem ſignata eſſet Commiſſio introductionis cauſæ, nulla facta operum reviſione, eo quia forte tunc ignoraretur, Dei Servum opera conſcripſiſſe, atque adeo in cauſa ad ulteriora progreſſus factus eſſet, cauſæ curſus interrumpitur atque ſuſpenditur, ſtatim ac conſtat de operibus conſcriptis, de eorum autem reviſione non conſtat; & ita quidem, ut opera ipſa ſint revidenda atque approbanda, ante-

quam

tequam aliud in cauſa fieri poſſit, & inutilia quodammodo remaneant antea geſta, niſi judicium ſuper operum reviſione feliciter abſolvatur. Hinc in cauſa Romana Servæ Dei Claræ Mariæ a Paſſione neceſſe fuit opera revidere, licet cauſa ipſa ad dubium famæ in genere jam perveniſſet; uti colligere eſt ex decreto edito die 19. Februarii 1692. Hinc in cauſa Mexicana Servi Dei Gregorii Lopez demandata fuit operum reviſio, quamvis, abſoluta inquiſitione in genere, jam factus eſſet caſus inquiſitionis in ſpecie; quemadmodum deducitur ex decreto 13. Septembris 1692. Hinc, dum munere fungebar Fidei Promotoris, ſacra Congregatio juſſit, revideri opera Servi Dei Joſephi a Cupertino, & Servæ Dei nunc Beatæ Hyacinthæ de Mareſcottis, licet in utraque cauſa dubium de virtutibus Theologicis & Cardinalibus diſputaretur. Hinc approbatis etiam virtutibus, opera, quæ non fuerant reviſa, reviſioni ſubjecta fuere cum in cauſa Servæ Dei Joannæ a Cruce, tum, me Promotore Fidei, in cauſa B. Gregorii X. Hinc denique poſt Beatificationem opus fuit deſcendere ad examen operum, quæ ante Beatificationem non fuerant examinata; ſicuti clariſſime deprehenditur ex bulla Canonizationis S. Thomæ de Villanova (*in nov. cod. Canoniz. pag. 364.*) §.27. *& ſeqq. Demandatum etiam fuit dicto Cardinali Cornelio Relatori cum dilecto Filio Hilarione Roncato, & quondam Terentio Alciato Conſultoribus examen operum ejuſdem Servi Dei Thomæ; &, facta relatione, decretum in illis nihil contra Fidem & bonos mores, nec aliquam doctrinam a Catholico ſenſu alienam contineri; poſtea decretæ litteræ remiſſoriales ad probandum ea, quæ ſupervenerunt poſt indultam venerationem*. Conſimile quoque eſt exemplum cauſæ Neapolitanæ S. Jacobi de Marchia, cum occaſione ejus reſumptionis poſt Beatificationem fuerit Poſtulatoribus demandatum, ut operum examen & approbationem fieri curarent; quemadmodum habetur ex decretis 8. Martii, & 26. Aprilis 1692. Enimvero regula eſt, ut in cauſis introductis ante Urbani VIII. decreta, in quibus opera non fuerunt reviſa, & quæ poſt decreta eadem reſumuntur, minime fiat expeditio ſignaturæ Commiſſionis reſumptionis, niſi opera a Dei Servis conſcripta antea revideantur & approbentur. Ita quippe, dum fungebar munere Fidei Promotoris, factum fuit in cauſa Groſſetana Servi Dei Joannis a Sancto Guillelmo, & in cauſa Neapolitana Servi Dei Leonardi de Fuſco; veluti deſumere licet ex decreto edito die 6. Julii 1715.

9 Poſt tempus, quo fieri debet operum reviſio, ii videndi veniunt, per quos eadem eſt peragenda. Itaque, quando Servus Dei, de cujus Beatificatione & Canonizatione agendum eſt, opera conſcripſit, Poſtulatores exhibere debent ſupplicem libellum ſacræ Congregationi ordinariæ, ut illorum fiat reviſio. Porro, ſive hic ſupplex libellus exhibeatur, ſive non, dummodo tamen aut Promotori Fidei, aut ſac. Congregationi innoteſcat, Servum Dei opera conſcripſiſſe; committitur eorumdem examen Cardinali cauſæ Relatori cum facultate utendi opera & conſilio aliorum pro reviſione ipſa perficienda. Scilicet aliquando reviſio commiſſa eſt Cardinali Relatori cum facul-

facultate adhibendi unum vel plures Conſultores ejuſdem ſacræ Congregationis, uti colligitur ex decretis editis in cauſa Januen. Servæ Dei Baptiſtæ Vernacciæ 21. Julii 1645., in Romana ſeu Viennen. Servi Dei Dominici a Jeſu Maria 21. Martii 1676., in cauſa Toletana Servi Dei Franciſci Ximenes 22. Junii 1680., & in Spoletina Servi Dei nunc Sancti Joſephi a Leoniſſa 19. Decembris 1690. Alias relatio commiſſa fuit Fidei Promotori, ut factum eſt in cauſa Valentina S. Franciſci Borgia 21. Januarii 1665., & in cauſa Limana S. Thuribii 7. Januarii 1671. Præterquamquod, dum munere fungebar Fidei Promotoris, ipſe in ſacra Congregatione nonnulla opuſcula retuli Servi Dei Cardinalis Bellarmini, quæ ab antecedentibus Reviſoribus examinata non fuerant. Aliquando denique committitur Cardinali Relatori examen operum cum facultate utendi conſilio Conſultorum ſanctiſſimæ Inquiſitionis, veluti ex decretis emanatis in cauſa Toletana Servi Dei Alphonſi de Oroſco 17. Decembris 1695. & 18. Februarii 1696., necnon in cauſa Valentina Servi Dei Joannis de Ribera 30. Martii 1697. Sed &, quia tum Conſultores Congregationis rituum, tum ceteri Conſultores Congregationis ſanctiſſimæ Inquiſitionis in plures alias curas conſueverunt eſſe diſtracti, inolevit mos, ut Cardinali cauſæ Relatori committatur examen operum cum facultate viros peritos ſibi bene viſos adhibendi ſine ulla limitatione vel ad Conſultores ſacræ Congregationis rituum, vel ad eos ſanctiſſimæ Inquiſitionis. Quod ſi Cardinalis Relator abeſſet ab Urbe, nec ullus alius in ejus locum fuiſſet a ſummo Pontifice ſubrogatus, tunc ad ſacram Congregationem ſpectat Reviſores operum deſtinare, ut in more poſitum fuit in cauſa Papien. ſeu Feltren. B. Bernardini de Feltro 21. Januarii 1696. Si abſentia duraret, & jam perfectæ eſſent operum relationes a Reviſoribus exaratæ, ſacra eadem Congregatio alium Cardinalem nominare poteſt, qui ipſas relationes videat, earumque ſenſum ſacræ Congregationi exponat, quomodo factum eſt in citata cauſa B. Bernardini de Feltro 1. Septembris 1696. Si poſt deſignationem Reviſorum, vel propter obitum antiqui, vel alia ex cauſa novus Cardinalis Relator in prioris locum ſubrogetur, poſſunt Poſtulatores ſacræ Congregationi ſupplicare pro confirmatione Reviſorum, ne videlicet majus temporis detrimentum patiantur, cum alii deſignandi eſſent Reviſores: ſacra enim Congregatio annuere conſuevit petitis, quemadmodum in cauſa Tyraſonen. Servæ Dei Mariæ de Jeſu 16. Decembris 1679.

10 A Cardinali igitur Relatore, aut a ſacra Congregatione, quando ad ipſam propter impedimentum Cardinalis Relatoris devolvitur jus deſtinandi Reviſores, unus, duo, vel tres, aut etiam plures deſignantur, prout exigit qualitas operum revidendorum: & ſecreto quidem deſignantur, ut ipſi liberius ſuam exponere poſſint ſententiam. Quocirca, cum in cauſa Montis Regalis, ſive Cuneen. Canonizationis B. Angeli a Clavaſio facta fuiſſet a clar. mem. Cardinali Caprara deſignatio Reviſoris operum ab illo conſcriptorum non ſecreta, ſed cum Poſtulatoribus communicata;

ſacra

ſacra Congregatio die 17. Auguſti 1709. mandavit, ut ab eodem Cardinali Relatore nova fieret alius Relatoris, & porro ſecreta deſignatio. Tenentur autem Reviſores ſuam ſcriptis relationem mandare, quæ, poſtquam completa eſt, ſigillo munita mittitur ad Cardinalem cauſæ Relatorem, vel ad alium Cardinalem in ejus locum a ſacra Congregatione ſubrogatum; ut ipſe, omnibus bene ponderatis, tum Reviſorum ſententiam, tum ſuam aperire valeat in ſacra rituum Congregatione ordinaria: poſtea, ſi plurium ex Congregatione ſuffragia pro ipſa operum reviſione convenerint, fit relatio per Secretarium ſummo Pontifici: demum, ſi ſummus Pontifex Congregationis ſententiam confirmet, proceditur in cauſa ad ulteriora; ſin minus, perpetuum imponitur cauſæ ſilentium. Si vero vel propter magnam inter Reviſores opinionum diſcrepantiam, vel propter materiæ in operibus contentæ gravitatem neceſſe exiſtimetur, ut relationes Reviſorum ab unoquoque Cardinali ſacræ Congregationis perlegantur, onus eſt Cardinalis Relatoris eas pridie Congregationis per ſingnlorum manus mittere, qno unuſquiſque ſuffragaturus magis inſtructus ad Congregationem accedat; qui ordo ſervatns fuit in reviſione operum S. Jacobi de Marchia: vel, ſi in relationibus Reviſorum difficultates excitentur, quibus congrue reſponderi valeat, poterit ſacra Congregatio eas cum Poſtulatoribus communicare, ut ipſi parare poſſint reſponſiones, quibus viſis, & cum difficultatibus comparatis, ſacra eadem Congregatio tutius ſuum interponat judicium. Communicatio autem difficultatum aliquo ex his modis efficitur: ſcilicet, vel tradendo relationes Reviſorum Poſtulatoribus, ſubductis tamen Reviſorum nominibus; quod obſervatum fuit in cauſa Papien. ſeu Feltren. B. Bernardini de Feltro, ut ex decreto edito die 24. Novembris 1696. &, dum munere fungebar Fidei Promotoris, in cauſa Majoricenſi Servi Dei Alphonſi Rodriquez, atque in cauſa Panormitana Servi Dei Hieronymi a Panormo die 6. Julii 1715.;vel omnia communicando cum Fidei Promotore, qui ſive exarans animadverſiones particulares ſuper operum reviſione difficultates illas exponet, quæ a Reviſoribus excitatæ fuerunt, ut, quo tempore munus id exercebam, actum eſt in cauſa Servi Dei Leonardi de Litteris; ſiue abſtinens a *formalitate* oppoſitionis, aut animadverſionum, ſuppreſſis nominibus Reviſorum, compendium exarabit difficultatum, quæ ab ipſis Reviſoribus motæ fuerunt, ut hæ Poſtulatoribus innoteſcant, quippe quia reſpondere tenentur, & interim labor imminuatur Cardinalibus ſacrorum rituum, qui alias deberent plures reviſiones a variis Reviſoribus ut plurimum longiori ſtylo compoſitas legere, ſicuti, dum eodem munere ſungebar, ipſe feci in cauſa Angelopolitana Servæ Dei Mariæ de Jeſu,jubente clar. mem. Cardinali de Abdua Relatore, & in cauſa Servi Dei Joannis a Sancto Guillelmo, mandante D. Cardinali Imperiali ejuſdem cauſæ pariter Relatore.

11 Ceterum ea omnia, quæ hactenus dicta ſunt de Reviſoribus a Cardinali Relatore deſignandis, tantummodo ſibi vindicabunt locum, loquendo de

Z z 2

Digitized by Google

do de operibus, aut libris alicujus molis & momenti: nam, ſi opera conſiſtant in aliquibus pagellis, aut paucis ex. gr. epiſtolis, vel Cardinalis ipſe Relator eas *per extenſum* legit in ſacra Congregatione, iiſque perlectis, ſuum interponit ſacra Congregatio judicium, quod Secretarius refert Sanctiſſimo; & ita factum fuit in reviſione cujuſdam *Corollæ* B. Mariæ Virginis compoſitæ a Servo Dei Franciſco Olympio, uti deſumitur ex decreto in ejus cauſa edito die 6. Maji 1702.; vel occaſione petitionis pro ſignatura Commiſſionis exhibentur unicuique Cardinali Congregationis exemplaria operum revidendorum, ut eodem contextu, quo agitur de Commiſſione admittenda, etiam opera approbentur; & ſic factum fuit in cauſa B. Gregorii X., & in alia cauſa Servi Dei Innocentii XI. fungente me munere Fidei Promotoris. Nec enim prædictorum Pontificum opera revidenda tantæ erant molis, talemque continebant materiam, ut neceſſe fuerit, a Cardinalibus Relatoribus fieri Reviſorum deſignationem.

12 Denique, cum debeant Reviſores (quemadmodum & paulo antea monuimus) operum relationem ſcriptis mandare, ut id ſtatuta ratione peragant, oportet, ut in ea exprimant operis titulum, ſubſtantiam, & diviſionem, Auctoris conſilium indicent, necnon propoſitiones, ſi quæ ſint, cenſura dignas; difficultates, ſi quas habent, excitent, nec omittant earum ſolutiones ac reſponſiones ſubjicere, ſi aptas judicaverint; & tandem ſuum proferant *votum conſultivum*, relationem proprio charactere, proprioque nomine ſubſcribendo, & omnia reverenter ſubmittendo judicio ſacræ Congregationis, ſummique Pontificis.

13 Ex decreto quoque ſacræ Congregationis mox referendo debent iidem Reviſores in relatione operis exprimere, ſi typis impreſſum ſit, Excuſoris nomen, & locum impreſſionis; necnon, ſive impreſſum ſit, ſive manuſcriptum, indicare debent numerum capitulorum ac paginarum. Cum enim aliquando Servi Dei plura conſcripſerint opera, & aliquorum quidem habeatur notitia, non autem aliorum; prudenter introductus mos fuit, ut prædicta omnia exprimantur, quo ſciatur, quænam ſint opera, quæ reviſa fuerunt, & an illa, quæ poſtmodum adinveniuntur, fuerint, necne, reviſioni ſubjecta. Item, cum plures ſint unius operis editiones, quarum una aliquando ab alia differt, recte ſtatutum fuit, ut non omittatur aut nomen Excuſoris, aut locus impreſſionis, & hoc ipſo ſemper in comperto ſit, quænam ſit editio, quæ fuit reviſa. En verba decreti: *Sacra rituum Congregatio mandavit, ut in poſterum in decretis approbationis operum a Dei Servis, dum viverent, editorum exprimantur tituli ſingulorum, & nequaquam verba generalia adhiberi; ita ut, ſi quæ alia opera ad notitiam, vel ad manus ſacræ Congregationis delata fuerint, decretum jam editum declaratione non egeat, vel idem in aliqua parte nullatenus abrogandum ſit. Die 1. Octobris 1661. Facto autem verbo cum Sanctiſſimo, Sanctitas ſua annuit, ac præterea, ſi quæ fuerint impreſſa hujuſmodi opera, addi mandavit & impreſſoris nomen, locum ac tempus impreſſionis; alias, quot capitula contineant, & quot foliis conſtent.*

Digitized by Google

conſtent . Die 10. *ejuſdem menſis Octobris eodem anno 1661.*

14 Ante hujus decreti editionem fiebat quidem operum reviſio ; ſed ; cum eadem verbis generalibus exprimeretur , dubitatum fuit , utrum ipſa ſuffragari poſſet cauſis , quæ adhuc abſolutæ non ſunt , an potius ad novam reviſionem procedendum eſſet . Videbatur enim ex una parte , quod relatio exarata ante decretum , utpote facta juxta conſuetudinem illius temporis , prodeſſe deberet ; ex alia autem parte videbatur , quod ad novam reviſionem eſſet procedendum , cum ex præcedenti colligi plane nequiret , omnia ne , an tantum aliqua opera Servi Dei fuiſſent reviſa . Semper tamen in ſacram Congregationem recepta fuit opinio novam operum reviſionem exigens ; quanquam , quod attinet ad factum , non unus fuerit ejus modus , ſed varius , juxta varias caſuum differentias . In cauſa ſiquidem Aprutina S. Joannis a Capiſtrano , in qua ante ſupradictum decretum facta fuerat operum reviſio , adhibitis verbis generalibus , mandatum profecto fuit , ut omnia iterum opera a novo Reviſore legerentur ; attamen ſuffragaretur reviſio jam facta , ſi nullum in ipſis operibus obſtaculum ab eo reperiretur ; ut ex decreto edito in eadem cauſa die 1. Octobris 1661. *Cum nuper innotuiſſet , alia ſcripta B. Joannis de Capiſtrano reperta eſſe , præter illa , quæ Congregationi ſacrorum rituum exhibita fuerunt , prævio examine ab eadem Congregatione approbata , Sanctiſſimus Dominus noſter (ex quo decretum approbationis editum ſub verbis generalibus conceptum fuerat , ut hactenus habebatur in praxi) mandavit , ut a Patre Lauræa ſacræ Congregationis Conſultore prædicta opera attente examinarentur ; ut , ſi quid in eis ſcrupuli offenderet , Sanctitati ſuæ aperiretur , ſin minus , ex decreto edito putarentur etiam hujuſmodi opera noviſſime reperta & exhibita comprehenſa . Mandatum propterea implevit Pater Lauræa , qui , ſe neque haud ſacræ doctrinæ ſyllabam in eis offendiſſe , ſubſcripſit . Facto autem de prædictis verbo cum Sanctiſſimo , Sanctitas ſua juſſit , ut hæc in regeſtis ſacræ Congregationis adnotarentur , ſed novum decretum approbationis nequaquam publicaretur . Die* 1. *Octobris* 1661. In cauſa vero Papien. Servi Dei , nunc Beati Alexandri Saulii , in qua ſimiliter facta fuerat operum reviſio ſine indicatis explicationibus , ſeu *ſpecificationibus* uſque ab anno 1657. & ideo ante ſæpe memoratum decretum , deputatus fuit alius Reviſor ; tum , ponderata ejus relatione omnia opera comprehendente , dictum fuit , quod progreſſus fieret ad ulteriora , quemadmodum habetur ex decreto in cauſa ipſa edito die 12. Septembris 1705. In cauſa demum Servi Dei Roberti Cardinalis Bellarmini , in qua operum reviſio facta item fuerat ſine eorumdem diſtinctione jam dicta , ſed in qua tamen non modica legebatur commendatio doctrinæ , qua Hæreticos impugnaverat , nequaquam neceſſe exiſtimatum fuit novam facere Controverſiarum illius reviſionem , quippe quia vel ex verbis relationis deſumi poterat , eaſdem fuiſſe reviſas , vel vix percipi poterat , quod Relator dixiſſet , ſe revidiſſe opera Cardinalis Bellarmini , quodque reviſionem ipſam ſacra Congregatio approbaſſet , niſi fuiſſent examinatæ Controverſiæ , quæ præcipuam con-

Digitized by Google

conſtituunt eorumdem operum partem; verum nova reviſio facta fuit eorum tantummodo operum, de quibus, vel propter exiguitatem, vel eo quia non adeo cognita ſunt, probabiliter dubitari poterat, an præcedenti reviſione fuiſſent comprehenſa.

C A P U T XXVIII.

De advertendis in horum operum reviſione.

1 UT recto ordine in hoc capite procedamus, antequam de iis dicamus, quæ advertenda ſunt in operum a Dei Servis conſcriptorum reviſione, inquirendum eſt, quis ſit finis judicii reviſionis eorumdem operum.

2 Finis itaque ſeu ſcopus hujus judicii eſt, ut videatur, an doctrina Servi Dei, quam ſcriptis expoſuit, ſit immunis a quacumque Theologica cenſura; ita ut, ſi aliquid a Reviſoribus præter doctrinam adnotetur, ſevere loquendo id dicendum ſit ad eorum meſſem non pertinere.

3 Colligitur hoc ex ſæpe citata littera decretorum, quæ eſt ad doctrinam limitata: *Nam, ſi ſcripſiſſe conſtiterit, non prius eſt ad aliquem actum inquiſitionis deveniendum, quam tales libri diligenter in ſacra Congregatione examinentur, utrum contineant errores contra Fidem.* Colligitur quoque ex uſu ſacræ Congregationis: quippe, me exercente munus Fidei Promotoris, dum agebatur de cauſa Valliſoletana Servi Dei Ludovici a Ponte Societatis Jeſu, deputati fuerunt nonnulli Theologi, qui ejus opera reviderent; cumque ipſi dixiſſent, nihil in his reperiri quod ad doctrinam pertineret, ſed tantum a quodam opere deſumi poſſe nonnulla, quæ virtuti humilitatis, & dono diſcretionis ſpirituum obſtare poterant, ſacra nihilominus Congregatio die 15. Septembris 1714. mandavit progreſſum ad ulteriora in cauſa prædicta; injunxit autem, ut in animadverſionibus a Fidei Promotore ſuo loco & tempore faciendis ſuper dubio virtutum ipſe uteretur etiam oppoſitionibus, quæ fuerant a Reviſoribus excitatæ extra argumentum doctrinæ. Conſimile reſcriptum ab eadem ſacra Congregatione prodiit in cauſa Majoricenſi Servi Dei Alphonſi Rodriquez, in qua, non obſtantibus difficultatibus, quæ fuerant a Reviſoribus operum propoſitæ, reſponſum pariter eſt, quod progreſſus fieret ad ulteriora, & quod oppoſitiones Reviſorum, utpote potius mores quam doctrinam reſpicientes, recenſerentur in animadverſionibus ſubſequenter faciendis ſuper dubio virtutum Theologicarum & Cardinalium: quod porro a me factum eſt, cum dictas animadverſiones exaravi. Alia etiam congeri poſſent exempla, cauſarum videlicet Licien. Servi Dei Bernardini Realini, Angelopolitanæ Servæ Dei Mariæ de Jeſu, ut habetur ex decreto edito die 5. Februarii 1718., & Romanæ Servi Dei Cardinalis Thomaſii, ſicuti ex decreto edito die 22. Januarii 1724.

4 Huic tamen reſcribendi modo locus eſſe non poteſt, niſi quando vel

vel Reviſores operum, licet, ut dicitur, extra chorum, aliqua in ſuis reviſionibus adnotaverint, quæ virtutibus Servorum Dei opponi poſſent; vel ipſa ſacra Congregatio, non obſtante approbatione doctrinæ, & aſſertione, quod nihil in ea fuerit a Reviſoribus perpenſum, adhuc exiſtimaret, aliquid ex eadem doctrina adverſus mores Servi Dei inferri poſſe. Exemplum habere licet in cauſa Ven. Servi Dei Roberti Cardinalis Bellarmini, qui nonnulla de vita ſua, & his, quæ geſſerat, adnotavit. Nihil ſcilicet repertum eſt in hiſce ſcriptis, quod ſanam doctrinam offenderet: ſed, cum jactantiæ nota virtuti humilitatis adverſativa, & quorumdam ſecretorum revelatio fidelitati oppoſita fuerint, ex eis tum ab Archiepiſcopo Myrenſi, tum a me, dum eram Fidei Promotor, deſumpta, quibus tamen egregii Poſtulatores totis viribus ſatisfecerunt, ſi in hac facti ſpecie ſacra Congregatio mandaſſet progreſſum ad ulteriora, reſervato jure Fidei Promotori eruendi e ſcriptis ipſis animadverſiones proponendas occaſione diſputationis dubii ſuper virtutibus, prudenter utique feciſſet: in memoriam quippe revocaſſet Fidei Promotori, ut in examine virtutum non ſolum proceſſus auctoritate ordinaria, & Apoſtolica confectos, ſed etiam vitam a Servo Dei conſcriptam perlegeret. Id vero efficere ipſa non potuit, eo quia, delata ad manus Archiepiſcopi Myrenſis, & deinceps ad meas vita eadem manuſcripta, antequam ejus notitia deveniret ad ſacram Congregationem, ſupra indicatas animadverſiones ab ea noſmet deſumpſimus, ut nihil aliud a ſacra Congregatione fieri potuerit, quam examen prædictæ vitæ committere, quo videretur, an aliquid in ea eſſet, quod cenſuram Theologicam mereretur. Secluſis autem hiſce circumſtantiis, judicium de operum reviſione eſt abſolvendum, nec ullo modo propter ſanæ doctrinæ dubietatem differri valet atque remitti ad tempus, quo de virtutibus agendum eſt; cum id obſtet litteræ decretorum, ubi: *Si ſcripſiſſe conſtiterit, non prius eſt ad aliquem actum inquiſitionis deveniendum, quam tales libri diligenter in ſacra Congregatione examinentur, utrum contineant errores &c.* Sed de hoc iterum infra, cum de viſionibus, revelationibus, & prophetiis tractabitur.

5 Poſito igitur, quod judicium reviſionis operum ſit ſolius doctrinæ judicium, decreta generalia Urbani VIII. præſcribunt ea, quæ a Reviſoribus ſunt advertenda; videlicet, an in operibus error contineatur contra Fidem vel contra bonos mores, aut doctrina aliqua nova & peregrina atque a communi ſenſu Eccleſiæ & conſuetudine aliena; uti totidem verbis in eiſdem decretis legitur. Quæ porro Urbani decreta quamvis non recenſeant ſingulas cenſuras Theologicas propoſitionum (nam juxta Theologos ex propoſitionibus cenſura Theologica notandis nonnullæ ſunt hæreticæ, nonnullæ erroneæ, nonnullæ errori proximæ, nonnullæ ſapientes Hæreſim, nonnullæ ſapientes errorem, vel de errore ſuſpectæ, aliæ temerariæ, aliæ ſcandalum præbentes, aliæ pias aures offendentes, aliæ male ſonantes, aliæ ſimplicium ſeductrices, nonnullæ ſchiſmaticæ, aliæ injurioſæ,

rioſæ, nonnullæ impiæ ſeu blaſphemæ; uti colligitur ex Concilio Conſtantienſi *ſeſſ.* 8. (*collect. Harduin. tom.* 8. *col.*302.) necnon ex bullis S. Pii V. & Gregorii XIII. in quibus propoſitiones Michaelis Baji condemnantur, & ſicuti proſequuntur late Annatus *in appar. ad Theol. lib.* 1. *art.* 5. & firmiſſime de more ſuo Cardinalis Gottus *Theol. tom.* 1. *quæſt.* 1. *dub.* 5. *§.* 1. *& ſeq.*) onus tamen eſt Reviſorum unamquamque propoſitionem, quæ cum ſana doctrina non cohæreat, ſingillatim perpendere, & in ſuo ſuffragio, quod Cardinali Relatori cauſæ exhibere tenentur, ſua cenſura Theologica *qualificare*.

6 Animus non eſt hic omnia perſequi, quæ a Theologis paſſim docentur de propoſitionum cenſuris, ſeu *qualificationibus*; ſed aliqua tantum exponentur de cenſura, ſeu *qualificatione* doctrinæ novæ, de qua ſæpius actum vidi in reviſionibus operum a Dei Servis conſcriptorum. De hac ergo cenſura ſermonem inſtituendo, nec nova nec damnabilis, ſed laude digna habenda eſt doctrina, quæ, licet aliquid nove dicat, nova tamen non docet; teſte S. Vincentio Lirinenſi *in commonitor. cap.* 27. ubi ſic loquitur: *Intelligatur, te exponente, illuſtrius, quod ante obſcurius credebatur. Per te poſteritas intellectum gratuletur, quod ante vetuſtas non intellectum venerabatur; eadem tamen quæ didiciſti, doce, ut cum dicas nove, non dicas nova.* Et S. Antoninus *part.* 3. *hiſtor. tit.* 23. *cap.* 7. *§.* 5. ita habet de S. Thoma Aquinate: *Erat enim in legendo novos articulos adinveniens, novumque modum determinandi inveniens, & novas producens in determinationibus rationes.*

7 Rurſus licet, teſte Cardinali Baronio *ad an.* 519. *num.*81. nova vox, quamtumvis pia, niſi ex Patribus conſueta, nequaquam ſit proponenda; non poterit tamen doctrina uti nova *qualificari*, cum aliqua vox nova uſurpatur, non ut res nova ſignificetur, ſed ut facilius myſteria noſtræ Fidei exponantur, & Hæreſes contrariæ refellantur, teſtimonio S. Auguſtini *lib. de Gratia Chriſti*: *Cum aliquid propter novas opiniones emergentes efficaciter exprimendum, & accurate ab aliis diſtinguendum eſt, rem veterem novo articulo inſignire, nihil vetat.* S. Hilarius *lib. contra Conſtantium num.* 16. agens de voce, *Conſubſtantialis*, ait: *Novitates vocum, ſed profanas, devitare jubet Apoſtolus; tu cur pias excludis?* Et S. Athanaſius Arium ſic alloquitur: *Nominis ne offenderis novitate, an etiam rei ipſius veritatem, quæ hoc eſt ſortita vocabulum, refugis? Res enim antiqua novum nomen accepit, non vocabulo nova rei veritas acceſſit.* Pro hac aſſumptione plura alia præſto eſſent, & ſignanter exempla deducta ex vocibus, *Purgatorium, Trinitas Perſonarum, Incarnatio, Tranſubſtantiatio*; quæ, etſi in ſacris Litteris non habentur, laudabiliter tamen inventæ ſunt, & hodie paſſim uſurpantur, ut clare veritates in Scriptura revelatæ exponantur. Addi poſſent aliæ voces, quæ a Theologis adhibentur, puta, *Phyſica prædeterminatio, Scientia media, Promotio moralis, Auxilia ab extrinſeco efficacia*, de quibus Pater Cajetanus Benitez de Lugo Congregationis ſacrorum rituum egregius Conſultor in ſuo opere, cui titulus, *Concurſus Dei prævius & efficax neceſſario cohærens*
cum

Digitized by Google

cum libero arbitrio humano a neceſſitate libero, diſput. 4. §. unic. per tot. Quapropter doctrina nova aut erit illa, quæ vana & inutilia, Scripturiſve Divinis & ſanctis Patribus adverſantia profert, teſte Fulgentio Petrello *tom. 1. quæſt. 1. art. 2. num. 14. Novitas duplex eſſe poteſt; alia commendabilis, alia deteſtabilis. Deteſtabilis ea eſt, quæ vana, inutilia, falſa, moribus, Fidei contraria, pugnantia cum Scripturis Divinis, ſanctiſque Patribus pronuntiat. Commendabilis vero eſt, quæ ſeria, utilia, vera, conſtantia, veris conſona, moribus appoſita, Fidei convenientia, ſacris Paginis, & Patribus refert*; aut illa erit, quæ ſtudio novitatis, vel ut novam tradat doctrinam Eccleſiæ regulis adverſantem, novas adhibet voces, ut id late exornat Lamindus Pritanius *de ingen. moderat. lib. 3. cap. 17. pag. 558. Invecta ſunt quidem in Theologiam de Deo Uno ac Trino loquentem vocabula nonnulla, quæſtioneſque non paucæ, quorum nuſquam expreſſe meminit Divina Scriptura. Sed quod iis vocibus novis ſignificatur, iiſque de controverſiis Eccleſia decrevit, veterem, & Apoſtolicam nihilo ſecius doctrinam continet; quippe ex aliis evidentibus Scripturæ placitis rite deductum, aut per traditionem certiſſimam a Chriſto Eccleſiæ ſuæ revelatum. Fecerunt autem ſubinde pullulantes Hæreſes grande illud myſterium variis erroribus vexantes, ut ipſi quoque Patres coacti vocabulis novis uti, ſcientiam Divinarum rerum uberius explicarent, & ab Hæreticorum erroribus, atque cavillationibus multiplicata quæſtionum ſegete fortius tuerentur.*

8 Ad hæc multa habentur apud eos, qui tractatus ediderunt, de regulis adhibendis in legendis operibus Patrum, aut Sanctorum. Dicunt enim primo, eorum dicta eſſe, quantum fieri poteſt, in benigniorem partem accipienda; juxta illud Facundi Hermianenſis *lib. 9. defenſ. 3. Capitulor. cap. 5. (Biblioth. PP. tom. 10.) Melius facimus, ſi virorum doctiſſimorum in pace Eccleſiæ mortem obeuntium ſcripta melius interpretemur.* Dicunt ſecundo, ſi id fieri non liceat, errorem modeſte eſſe notandum, & cum honoris præfatione: nam, ut ſubdit ipſe Facundus *lib. 6.* errores Patrum ſunt ad inſtar defectus luminarium, quæ nonnunquam ſuſtinent detrimenta ſplendoris, ſed non deſinunt eſſe quod ſunt. Docent tertio, obſervandam eſſe Scriptoris ætatem, id eſt utrum juvenis eſſet, dum ſcriberet, an in virili, vel in ſenili ætate: quare Cardinalis Bellarminus ſapienter adnotat, *quam aliter ſapiat Auguſtinus ſenex, quam Auguſtinus juvenis*. Ajunt quarto, indagandum eſſe tempus, quo ſcripta prodierunt: cum enim aliquando ſcripta prodierint ante Eccleſiæ definitionem, id Scriptorem excuſat, ſi aliqua ſcripſerit, quæ cum poſtea edita Eccleſiæ definitione minus cohærent, ut infra fuſe videbimus. Ajunt quinto, temporis, quo ſcripta edita ſunt, habendam eſſe rationem; nam, ſi ſcripta edita fuerint, antequam Hæreſis naſceretur, quæ poſt obitum Scriptoris nata eſt, itemque poſt ejus obitum ab Eccleſia condemnata, aliqua minus cauta Scriptoris locutio non erit feveræ cenſuræ ſubjicienda, teſte S. Hieronymo *lib. 2. apologiæ adverſus Ruffin. num. 17. tom. 2. oper. Et quomodo, inquies, in libris eorum vitioſa nonnulla ſunt? Si, me cauſas vitiorum neſcire, reſpondero,*

Digitized by Google

non ſtatim illos hæreticos judicabo. Fieri enim poteſt, ut vel ſimpliciter erraverint, vel alio ſenſu ſcripſerint, vel a Librariis imperitis eorum paulatim ſcripta corrupta ſint. Vel certe, antequam in Alexandria quaſi dæmonium meridianum Arius naſceretur, innocenter quædam, & minus caute locuti ſunt, & quæ non poſſint perverſorum hominum calumniam declinare. Docent ſexto, ponderandum eſſe, utrum in modum concionantis, an in modum viri ſimpliciter loquentis Auctor ſcripſerit: ut enim bene obſervat Vincentius Lirinenſis, verba a Patribus, vel a Sanctis concionando prolata, non ſunt ſemper ſevere intelligenda, ſed interdum tanquam ex zelo quodam, & cum ſuperlatione, ſeu *hyperbolice* dicta. Dicunt ſeptimo, translatam ſeu *metaphoricam* locutionem a ſimplici, nuda, & naturali eſſe diſtinguendam; hæc quippe diſtinctio niſi fiat, multa impropria in Patrum, & Sanctorum ſcriptis, non tamen ex eorum, ſed ex lectorum culpa poterunt inveniri, ſicuti ample oſtendit Natalis Alexander *in diſſert. 16. ad ſæc. II. pag.* 546. ubi ſex regulas ſtatuit pro dignoſcendis locutionibus translatis, ſive *metaphoricis* in Veterum ſcriptis. Monent poſtremo, quod, ſi quid obſcurum, vel Fidei non ſatis congruum in eorum libris inveniatur, explicetur per ea, quæ clarius in alio loco dixerunt: ad quod facit exemplum S. Chryſoſtomi *homil.* 15. *in Joan. oper. tom.* 8. ubi dicit, quod nec Prophetæ, nec Angeli, neque Archangeli Deum viderunt; cum enim alibi dicat, juſtos ipſum Regem, hoc eſt Deum intuituros eſſe, non per ſpeculum, neque per ænigma, ſed facie ad faciem, non per Fidem, ſed per ſpeciem; Chryſoſtomus per Chryſoſtomum commode explicatur, quod ſcilicet, quando dixit, Angelos & Archangelos Deum non vidiſſe, id dixerit, non quoad *intuitivam*, ſed quoad *comprehenſivam* Dei viſionem.

9 Alia fere conſimilia extant apud illos, qui tractatus evulgarunt de cautelis ab iis adhibendis, quibus a Superioribus onus imponitur revidendi & examinandi opera ab aliquo Scriptore Catholico compoſita. Nimirum etiam juxta hos Scriptoris mentem non ex aliqua particula, ſed ex tota ſcripturæ textura Reviſores pronuntiabunt. Photio ſiquidem Auctore, S. Eulogius Alexandrinus in libro contra Severum, & Timotheum legem conſtituit, *ſcripta dijudicare non oportere ex parte, neque fragmenta quædam ſumendo ex his detorta, de Scriptoris mente judicium ferendum*. Item benignitatem debent, quantum fieri poteſt, ſeveritati adjungere, & meminiſſe celeberrimi dicti Petri Abelardi, qui *in apologetico, ſeu Fidei confeſſione* ait: *Notum proverbium eſt, nil tam bene dictum, quod non poſſit depravari*: & profecto ſicuti *prudentis eſt*, inquit ſuperius citatus Lamindus Pritanius *de ing. mod. lib.* 2. *pag.* 271. *caute omnia perpendere, ut, quantum poteſt, errorem, aut errorum atque vitiorum cauſam in libris damnet*: ſic *a prudentia diſcedit, qui tam caute agere vult, ut in ſcrupulos poſtea & cavillationes & aſperitatem nimiam ſe proripi, non animadvertat*. Debent quoque de alienis ſententiis judicium non ex ſua, vel ſuorum ferre, ſed agnoſcere libenter probabilitatem doctrinæ, a qua alioquin abhorrent. Quocirca Alphonſus de Caſtro

*lib.*1.

lib. 1. *contra Hæreſes cap.* 7. ait: *Sunt enim plerique qui ſic afficiuntur aliquorum hominum ſcriptis, ut, ſi forte quempiam viderint, qui vel digito tranſverſo ab eorum ſententia diſcedat... Hæreſim ſtatim inclament.* Et poſt pauca: *Quare fateor, me non poſſe cohibere iracundiam, quoties video aliquos ita addictos hominum aliquorum ſcriptis, ut impium autument, ſi vel in modica re quis ab eorum ſententia diſcedat. Volunt enim, hominum ſcripta, velut Divorum oracula recipi, illumque honorem illis exhiberi, qui ſolis ſacris Litteris debetur: non enim juravimus in verba hominum, ſed in verba Dei.* Ideo ad rem noſtram quadrant aſſerta Joannis Franciſci de Pavinis *in relatione cauſæ S. Bonaventuræ part.* 1. *art.* 2. ubi, poſtquam laudibus extulit Sancti doctrinam, concludit, non eſſe curandum, ſi aliqui Theologi illi adverſentur, cum judicium ferendum ſit non juxta eorum placitum, ſed juxta regulas Eccleſiæ: *Etſi forte nonnulli Theologi aſſerantur tenere contrarium ejus, quod ipſe aliquando determinat, dico, non eſſe faciendam vim aliquam.* Denique plura de eodem argumento collecta videri poſſunt apud Theophilum Raynaudum *de bonis, & malis libris tom.* 11. *partit.* 3. *erotem.* 3. & apud Pritanium *de ingen. moderat. lib.* 2. *cap.* 5. *&* 6. qui legi poſſunt, ut regulæ videantur ſervandæ pro firmando recto judicio de operibus, & libris, qui Superiorum auctoritate ſunt revidendi. Enimvero, demptis iis, quæ ſupra fuerunt adnotata, cum de operibus Patrum & Sanctorum ageretur, quæ reverentiam ipſis debitam reſpiciunt; (hæc quippe nequeunt in hypoteſim noſtram transferri, cum neque ſint, neque futuri ſint Eccleſiæ Patres illi, de quibus loquimur; quin immo adhuc incertum ſit, an referri debeant in album Sanctorum) cauti Reviſores in facti eventu, ut rectum ferant judicium de operibus Servorum Dei traditis ipſorum reviſioni, cetera alia hucuſque expoſita & quæ latius explicantur apud citatos Auctores, obſervare debebunt.

10 Finis huic capiti imponatur, allato in comprobationem prædictorum teſtimonio Magiſtri Ferre *tract.* 2. *de Fide quæſt.* 16. *num.* 50. ubi ait: *Adverto, quod hujuſmodi cenſura, quæ propoſitionibus probabilibus modo explicato dantur, multoties ſint charitati & paci Fidelium contrariæ, qui inique ferunt, ſuam doctrinam ejuſmodi feriri cenſuris, notiſque perfidiæ infamari; atque judiciorum diſſenſio in animorum voluntatumque diſſenſionem vertitur, & pluribus calumniis atque tumultibus inter doctos Fideles cum inſipientium ſcandalo via paratur. Sicut enim alia infamiæ & ſcandali genera a Pontificibus ut ſupremis morum Chriſtianorum Rectoribus, prohibentur; ſic poteſt & hoc pernicioſum invidioſumque cenſurandi ſeu calumniandi genus a Pontificibus, vel Inquiſitoribus prohiberi, ſeu coerceri.* Quamobrem merito Sixtus Papa IV. animadvertit in nonnullos Theologos, qui cenſura afficiebant opinionem in his verſiculis contentam: *Neque abhorres peccatores, ſine quibus nunquam fores, tanto digna Filio*, teſte Diago *hiſtor. provin. Aragoniæ lib.* 1. *cap.* 33. atque Antonino Bremond *tom.* 3. *Bullar Ord. Præd.* ubi *pag.* 621. recitat ex Diago vivæ vocis oraculum Sixti Papæ IV. qui ſuperius allegatos verſus vindicat ab

 errore

Digitized by Google

errore his verbis: *Cum duplex ſit opinio Catholicorum Doctorum circa cauſas præcipuas Incarnationis Verbi Divini intuentium; altera, quod, ſi Adam non peccaſſet, Dei Filius humanam carnem non aſſumpſiſſet; altera, quod, etiamſi non fuiſſet humana natura in primo Parente lapſa, adhuc Dei Filius carnem aſſumpſiſſet; & opinio utraque pietate, Fidei auctoritatibus & rationibus ſubſiſtat, cumque priori opinioni verſus illi innitantur, dicimus quidquid contra dictos verſus attentatum fuit, temerarium, præſumptuoſum, & pœna dignum præſumptum fuiſſe.*

CAPUT XXIX.

Utrum doctrina, quæ, cum ſcripta fuit, non erat cenſura digna, eſt autem cum examinatur, progreſſum impediat ad ulteriora in cauſa Canonizationis.

1 Contingere poteſt, & quidem ſæpe contigit, ut in examine operum Servi Dei, vel Beati, de cujus agitur Beatificatione & Canonizatione, aliqua inveniatur ſententia cenſura Theologica digna, quæ talis non habebatur, cum a Dei Servo conſcripta eſt: de ea quippe tempore ſcriptionis ſine ulla nota tum pro parte affirmativa, tum pro negativa diſputabatur; ubi, propter deinde latam ab Eccleſia definitionem, de ea amplius diſputari non poteſt, quo tempore opera examinantur, maxime cum lata ab Eccleſia definitio contraria ſit doctrinæ a Servo Dei in ſuis operibus traditæ. Dubitatur itaque in præſenti, an id obſtare debeat progreſſui cauſæ ad ulteriora: cui tamen rei negativam crederem dandam eſſe reſponſionem; quandoquidem hæc opinio magis conſentanea eſt exemplis ab hiſtoria Eccleſiaſtica petitis.

2 Magis conſentanea eſt (inquam) negativa opinio exemplis ab Eccleſiaſtica hiſtoria petitis, quia, loquendo de ſancto Epiſcopo & Martyre Cypriano, qui *in epiſtola 71. ad Quintum* & fuſius *in epiſtola 73. ad Jubajanum de Hereticis baptizandis* ſequens opinionem Agrippini Carthaginienſis Epiſcopi docuit, Baptiſmum ab Hæreticis collatum non ſolum illicitum, ſed etiam invalidum ſeu irritum eſſe, ita ut Baptizati ab Hæreticis, Hæreſi abjurata, eſſent rebaptizandi; ait S. Auguſtinus, excuſabilem eum fuiſſe, eo quod tunc temporis quæſtio necdum fuerat a Synodo generali definita; ſicuti colligitur *ex lib. 1. de Baptiſm. contra Donatiſtas cap. 18. tom. 9. oper. In qua* (id eſt Eccleſia) *tamen ſi aliud alii, & aliud alii adhuc de iſta quæſtione, ſalva pace, ſentirent, donec univerſali Concilio unum aliquid eliquatum ſincerumque placuiſſet, humanæ infirmitatis errorem cooperiret charitas unitatis*; item *ex lib. 4. cap. 6. Quia plenarium de hac re Concilium nondum habebat Eccleſia*; & *ex lib. 2. cap. 4. Nec nos ipſi tale aliquid auderemus aſſerere, niſi univerſa Eccleſia concordiſſima auctoritate firmati, cui & ipſe* (Cyprianus) *ſine dubio cederet; ſi jam illo tempore quæſtionis hujus veritas eliquata & decla-*

& declarata per plenarium Concilium ſolidaretur. Quam pariter rem perſequitur Suarez in defenſione Fidei Catholicæ *lib.* 1. *cap.* 19. *num.* 13. *Quamobrem longe diſſimilis eſt Cypriani cauſa; nam, ut omittam, Auguſtinum interdum inſinuare, eum ante mortem ſententiam retractaſſe, illa tunc non pertinebat ad dogmata neceſſaria Fidei, neque ab Eccleſia communiter recipiebatur, & ſummi Pontifices (quamvis nondum definiendo) illi contradicebant*. Sola autem manet inter Eruditos controverſia, quodnam ſit Concilium illud, quod S. Auguſtinus verbis ſupra recenſitis deſignavit, ſed nominatim non expreſſit; aſſerentibus Sirmondo, de Marca, Albaſpineo, & Launojo, fuiſſe Arelatenſe Primum habitum anno 314. docentibus vero Bellarmino, Binio, & Patre Nicolao Dominicano, fuiſſe Nicænum Primum generale habitum anno 325.

3 Inſuper poſt traditam a S. Auguſtino de Prædeſtinatione, & Gratia doctrinam adverſus errorem Pelagii adhuc plures in Gallia ſuperfuerunt Epiſcopi, qui Semipelagianorum favebant errori, docendo, quod Fidei initium in nobis eſſet ex nobis; uti deprehenditur ex epiſtola Bonifacii Papæ II. ad S. Cæſareum Arelatenſem: *Indicas enim, quod aliqui Epiſcopi Galliarum, cum cetera jam bona ex Dei acquieverint Gratia provenire, Fidem tamen, qua in Chriſto credimus, natura eſſe velint, non Gratia*. Quod late proſequuntur Petavius *tom.* 3. *dogmat. Theolog. in tract. de Pelag. & Semipelag. cap.* 7. *num.* 1. Theophilus Raynaudus *de bonis & malis libris num.* 581. *pag.* 380. *oper. tom.* 11. Molina *in concord. de Grat. & liber. arb. quæſt.* 23. *art.* 4. *diſput.* 1. *pag.* 856. & Vaſquez *in* 1. *part. diſput.* 91. *cap.* 8. *num.* 43. *& antea diſp.* 83. *cap.* 4. *num.* 24. Eoſdem tamen Epiſcopos, alioſque viros eamdem ſententiam ſequentes eruditione & ſanctitate præſtitiſſe, teſtatur S. Remigius Archiepiſcopus *lib. de tribus epiſt. apud Gilbert. Mauguin cap.* 35. ubi, cum dixiſſet, S. Auguſtinum libros de Prædeſtinatione, & Gratia, & de dono Perſeverantiæ elucubraſſe, ſubjungit: *Compellente ſcilicet tanta ſuper hac re querimonia, & perturbatione magnorum & ſanctorum apud Gallias virorum, qui ejus diſputationibus in tantum permoti fuerunt, & quodam tædio affecti, ut Prædeſtinationis ſenſum, qui ab eo conſtanter & inſtanter prædicabatur, vel quaſi falſum, vel quaſi valde periculoſum, potius tacendum eſse judicarent*. Quod & pluribus probat Jacobus Sirmondus *tom.* 1. *Concil. Galliæ pag.* 605.

4 Non alia vero ratione tum illi, tum Hilarius Arelatenſium Epiſcopus, atque Caſſianus, Vincentius, Fauſtus, aliique ſanctitate præſtantes, qui Semipelagianorum errori adhæſiſſe dicuntur, a Scriptoribus Eccleſiaſticis defenduntur, quam quia ſcripſerunt ante tempora Synodi Arauſicanæ II. in qua hæc de initio ſalutis controverſia fuit definita. Thomaſinus enim *diſſert.* 13. *in Concil. num.* 30. *tom.* 1. cum nominaret Hilarium Arelatenſem, Vincentium, Fauſtum, Caſſianum, ait: *Ita fiet, ut non invideamus, non obtrectemus ſpectatæ eorum complurium ſanctitati, cui & Auguſtinus, & Proſper ipſi applaudebant. Nec magnopere ſatagemus, an ante obitum acquieverint*

Digitized by Google

verint ſaniori doctrina, cum ad Arauſicanæ ſaltem uſque Synodi tempora inter Catholicos numerari non deſierint. Theophilus Raynaudus *cap. 3. apologia pro Valeriano Cemelienſi* ſcribit: *Erunt ergo, qui exiſtiment, eam maculam eſſe in Valeriano Adverſariorum opinione minorem, quod Valerianus eo ævo vixerit, quo Semipelagianiſmus nondum erat exploratus error, eaque in religione, cujus plerique omnes Præſules, & viri ſanctitate ac eruditione præſtantes ad eumdem ſcopulum naufragantes, de initio Fidei ex humanæ voluntatis aliquo per ſe ipſam niſu, deque Gratia Dei humanæ invocationi ſubjuncta, & omnibus, quantum ex Deo eſt, Divinæ Gratiæ rore æque reſperſis, a Divo Auguſtino impune diſſentiebant; donec poſt annos circiter ſexaginta, eoque amplius Concilii Arauſicani II. definitione, proſcripto errore, veritas Catholica conſtabilita eſt.* Franciſcus Suarez *proleg. 5. de Gratia cap. 5. num. 6.* inquit: *Nondum enim erat illa ſententia (* Semipelagianorum *) hæreſis, vel erroris damnata ab Eccleſia, ut Proſper in fine libri contra Collatorem aperte docet, Caſſianumque inter Catholicos numerat.* Cardinalis de Aguirre *tom. 3. Theolog. diſput. 113. ſect. 2. num. 38.* hac de re ſermonem faciens ſubdit: *Quæ plerique non animadvertentes, magnam SS. Patribus Hilario Arelatenſi, Vincentio Lirinenſi, &, ut alii etiam volunt, Joanni Chryſoſtomo, aliiſque e Græcia Doctoribus injuriam irrogari, conqueruntur, ſi Semipelagianorum ſententias aſſeruiſſe dicantur; id enim fecere, vel nondum mota, vel pendente lite.* Concordat Cardinalis de Noris *lib. 2. hiſtor. Pelag. cap. 11. col. 397. tom. 1. oper.* ubi hæc habet: *Tunc ab Auguſtino in controverſia de Prædeſtinatione ad Fidem recedebant, quando fas erat ea de re in utramque partem diſputare; anno enim demum centeſimo ab Auguſtini obitu ſancti Doctoris ſententia in Arauſicana Synodo inter Fidei Canones relata eſt.* Quod argumentum latiſſime etiam perſecutus eſt *tom. 3. diſſert. 3.* adverſus ſcrupulos cujuſdam anonymi Auctoris ipſum accuſantis, eo, quia, Vincentium Lirinenſem, & alia ſplendidiſſima Galliæ lumina, ſanctos videlicet quinti ſæculi Antiſtites, Semipelagianis adhæſiſſe, dixiſſet: Inquit enim *col. 965. At qui tuetur opinionem nulla adhuc lege ab Eccleſia proſcriptam, is ſane nec formaliter, nec materialiter eſt hæreticus. Hanc plane ſanctitatem Noriſius Semipelagianis attribuit.* Et *col. 984. Error Cypriani tunc erat error innocuus. Ejuſmodi fuit Semipelagianorum: non enim fuit injurius Chriſto, quia illum nondum Chriſtus Dominus per Eccleſiam damnaverat. Illi quidem humana tentatione correpti aliter, quam res ſe habebat, ſapiebant, cum id nondum Deus revelaſſet. Nihil hic faciunt ignorantia vincibilis, aut invincibilis; ſed utrum ante annum 530. fuerit Decretum Sedis Apoſtolicæ Semipelagianorum opinionem condemnans. Cum autem nulla talis lex extiterit, nulla quoque erat rima, per quam peccatum irrumpens tot inſignium Patrum ſanctimoniam corrumperet; ac proinde nullus veniæ locus eiſdem erat neceſſarius.* Item generaliter ad rem proſequitur Lamindus Pritanius *de ingen. moderat. lib. 2. cap. 4. pag. 253. Præterea, ſi quis eorum,* id eſt Sanctorum, *in parum ſana ſententia conſtantem ſe prodidit, utique ea fuit ſententia, quæ ſine crimine, atque intacta Fide Catholica, animo indui, defendique adhuc poterat; quippe nondum ſatis explorata, & Eccleſiæ calculo,*

nondum

nondum improbata ſive damnata. Denique ante eum bene ſcripſerat Melchior Canus *de loc. Theol. lib.7. cap.3. concluſ. 2. Res nonnulla non erant tunc adeo in Eccleſia definitæ, ut nunc eſſe videmus*. Et paulo poſt: *Sanctus vero is fuit, qui credidit, ab Hæreticis baptizatos eſſe rebaptizandos. Sanctus fuit, qui in Chriſti corpore & ſenſum pœna & dolorem fuiſſe, negavit. Sanctus fuit, qui in Chiliaſtarum dogma deſcendit. Sanctus fuit, qui viro ob adulterii culpam uxorem repudianti alterum matrimonium conceſſit. Sanctus fuit, qui animis piorum uſque ad Judicii diem veram felicitatem ademit. Sanctus fuit, qui, animam hominis ex traduce eſſe, putavit. Sanctus fuit, qui, animam Adæ ante corpus fuiſſe editam, opinatus eſt. Sancti fuere, qui, Angelos multis ante mundum corporeum æternitatibus creatos eſſe, exiſtimarunt &c. Hos ego tamen reverentiæ cauſa propriis nominibus non appello: malo enim antiquitati, ſanctitatique parcere, quam otioſo lectori facere ſatis*.

5 Porro, quamvis ſciam, Hilarium Arelatenſem Epiſcopum, Vincentium Lirinenſem, Caſſianum, atque Fauſtum non ab omnibus inter Semipelagianos recenſeri; nihilominus, ut argumenti prædicti vis percipiatur, ſequentia adnotari velim. Primum, certam quidem eſſe ſanctitatem Hilarii Arelatenſis, cum ejus nomen deſcriptum ſit in Martyrologio Romano *ad diem* 5. *Maji*, & de ejuſdem cultu, præſertim in Eccleſia Arelatenſi, teſtis ſit Guyet *de feſt. propriis SS. lib.* 3. *cap.* 27. *quæſt.* 1.; verum, quod attinet ad ejus doctrinam, non æquam eidem eſſe Auctorum omnium opinionem. Scilicet ab erroris nota vindicatur *in prodromo veritatis* Brunonis Neuſer typis impreſſo apud Bollandianos *ad diem* 5. *Maji tom.*11. & huic ſententiæ adhæſerunt etiam Cardinalis Baronius, atque ex Auguſtiniana familia Marquez, Herrera, Cruſenius, Torellus. Similiter opuſcula S.Hilarii Arelatenſis una cum nonnullis notis Romæ edita ſunt anno 1731. a Joanne Salinas Canonico Regulari Lateranenſi, ubi multa de illo elogia cumulantur, & ultimo loco refertur illud Rabani Mauri, & Notkeri: *In Arelate depoſitio S. Hilarii Epiſcopi, qui Pelagianam Hæreſim in Collatoribus deprehendit, & corrigere ſtuduit*. Præterquamquod idem Salinas poſt vitam S. Honorati, eruditam exaravit admonitionem, in qua prædictum Hilarium vindicat a nota *Semipelagianiſmi*; oſtenditque, ab eo minime fuiſſe compoſitum poema *de Providentia*, quod apud Bellarminum *de Scriptoribus Eccleſiaſticis*, ubi agit de S. Proſpero, ſapit doctrinam Maſſilienſium. Sed alii cenſent, alterum Hilarium S. Auguſtini diſcipulum, qui ad eum ſcripſit de erroribus Maſſilienſium, quique laicus erat, diſtinguendum eſſe ab Hilario Epiſcopo Arelatenſi, de quo nunc agimus, quique Maſſilienſium doctrinæ patrocinabatur, quemadmodum adnotarunt Cardinales Bellarminus *de Script. Eccleſ.*, & Noris *in hiſtor Pelag.* tum autem Tillemontius *hiſtor. Eccleſ. tom.*15. *in vita prædicti S. Hilarii art.* 11. Annatus *in appar. ad Theol. lib.*4. *art.*18. Sammarthanus *Gall. Chriſt. tom.*1. *de Eccleſia Arelatenſi col.*531. Graveſon *tom.*2. *hiſtor. Eccleſ. pag.*65. Tournely *de Gratia Chriſti tom.*1. *pag.*182. præter alios Auctores, qui Hilarium Arelatenſem erroris

Pela-

Pelagiani inſimulant, ſumma diligentia collectos a citato Cardinali Noris *in adventoria ad Franciſcum Macedum (tom.1. oper. col. 1329.)*: *in ſcrupulis Anonymi circa veteres Semipelagianorum Sectatores evulſis & eradicatis ad §.3.* Et *in reſponſione ad appendicem Auctoris ſcrupulorum §. 2. (tom. 3. oper.)* Denique ex his, quæ Sanctus hic ſcripſit in vita S. Honorati, nonnulli deſumunt, quod utique S. Auguſtini ſententiæ adhæſiſſet, ſi materia tunc controverſa fuiſſet, uti poſtmodum fuit, ſatis clarificata, prout videre licet in illius vita apud Baillet *ad diem 5. Maji num.6.* ex quibuſdam autem ejuſdem Hilarii propoſitionibus, ſeu ſententiis omnino conſentaneis doctrinæ Auguſtinianæ aliqui ſubdunt, eum ante mortem ab errore reſipuiſſe, quemadmodum indicat Sammarthanus *loc. cit.*

6 Secundum, etſi Caſſiani nomen non eſt in Martyrologio Romano deſcriptum, ejus tamen mentionem haberi in catalogo Sanctorum Petri Natalis, & in Martyrologio Ferrarii, cultumque obtinere Caſſianum ipſum apud Græcos quolibet quadriennio, die videlicet biſſextili, quæ eſt dies vigeſima nona Februarii, quemadmodum adnotavit Baillet in ejus vita *ad diem 23. Julii*: item ejus feſtum hac ipſa die celebrari in civitate Maſſilienſi, & quotidie lampadem accenſam ad ejus ſepulcrum pendulam eſſe, teſte Pagi *ad an. 433. num. 18.* præterea ejus caput mandato Urbani Papæ V. una cum brachio dextero in inſigni repoſitorio clauſum ad publicam venerationem exponi ſuper altare in abbatia S. Victoris civitatis Maſſilienſis, dum reliquæ partes corporis ſepultæ ſunt in ſacello ſubterraneo eccleſiæ in ſarcophago marmoreo ad inſtar corporis aliorum Sanctorum, teſtimonium perhibente Tillemontio *hiſtor. Eccleſ. tom. 14. in ejus vita art. 14.* denique, quod notatu dignius eſt, S. Gregorium Magnum *tom.2. oper. lib.7. epiſt.12. ad Reſpectam Abbatiſſam Maſſilienſem* eum appellare Sanctum: laudat enim monaſterium, *quod in honorem S. Caſſiani eſt conſecratum*. Nihilominus ejus doctrinam, utpote a S. Proſpero impugnatam, putant plerique *a Semipelagianiſmi* nota vindicari non poſſe; & hi ſunt Cardinalis Noris *tom.1. oper. hiſtor. Pelag. lib.2. cap.10.* Pagi *loc. cit.* Tillemontius *loc. pariter cit. art.12.* Natalis Alexander *diſſert.4. ſæc. v.* Graveſon *hiſtor. Eccleſ. tom.2. pag. 64.* Tournely *de Gratia Chriſti tom. 1. pag. 184.* Suſtinent etenim, decimam tertiam ex viginti quatuor Caſſiani collationibus refertam eſſe Semipelagianorum erroribus, & ob id a S. Proſpero egregie confutatam: & profecto, licet pro Caſſiano, ejuſque doctrina, tanquam immuni a quocumque errore, ſtet Joannes Baptiſta Gueſnajus Aquenſis in ſuo opere, cui titulus, *Sanctus Joannes Caſſianus illuſtratus*; id tamen opus ſtrenue impugnatur a citato Cardinali Noris *tom. 1. in append. ad hiſtor. Pelag. cap. 2.*

7 Tertium, quod Vincentius Lirinenſis inter Sanctos deſcribitur in Martyrologio Romano *ad diem 24. Maji*, ſtatimque poſt obitum cultum obtinuit, teſte Pagi *ad an. 434. num. 20.* pariter, quod de ejuſdem cultus continuatione in celebri monaſterio Lirinenſi non eſt dubitandum, teſtimonio Cardinalis Noris *in hiſtor. Pelag. ſæpe cit. lib.2. cap.11.* ad quod addit

Tille-

Tillemontius *hiſtor. Eccleſ. tom. 15. in ipſius Vincentii vita*, ejus feſtum coli ſub ritu duplici ab anno 1600. & ſubinde adjectam fuiſſe publicam Reliquiarum ejus expoſitionem; pariterque, quod celebre ejuſdem opus *Commonitorium* appellatum, & ab eo ſcriptum nomine *Peregrini* miris laudibus extollunt Baronius, Bellarminus, & etiam Noris S. R. E. Cardinales, ut & Gennadius, Sauſſajus *in Martyrologio*, atque Joannes Coſterius, atque adeo quod, excepto Cardinali Noris, ſi fides ceteris modo dictis habenda ſit, Vincentius nulla *Semipelagianiſmi* nota affectus eſt, tum quia epiſtolam Cæleſtini Papæ, in qua doctrina S. Auguſtini mirifice extollitur, cum laude commemorat, & *in cap. 34. Commonitorii* neceſſitatem Gratiæ propugnat ad ſingulos actus; tum quia Sanctus hic Vincentius non eſt confundendus cum alio Vincentio, qui eodem tempore vixit, & qui S. Proſpero ſe oppoſuit. Verum quoad Lirinenſis doctrinam ſecus res ſe habet, ſi alii mox referendi, eorumdemque fundamenta perpendantur; cum omnino velint, eum Semipelagianis ſaviſſe, S. Cæleſtini epiſtolam utique laudaſſe, ſed eam non bene intellexiſſe, & ipſum re vera fuiſſe Auctorem earum oppoſitionum, quas ſtrenue S. Proſper confutavit. Hi nempe ſunt Cardinalis Noris *loc. cit.* Pagi *ad an.* 434. *num.* 16. Natalis Alexander *ad ſæc.* v. *cap.* 3. *art.* 7. *§.* 7. Baillet *in ejus vita ad diem* 24. *Maji*, Graveſon *hiſtor. Eccleſ. tom.* 2. *pag.* 64. Tournely *loc. cit.*

8 Quartum, quod Fauſtus ex Monacho Rejenſis Epiſcopus ejuſmodi cultum habet in Rejenſi Eccleſia, ubi ſcilicet in ejus honorem Officium recitatur, quemadmodum ex libro Chorali anni 1545. deſumitur; ut, quamvis Petrus de Millia illius civitatis Epiſcopus prohibuerit, ne coleretur Officio, Petri tamen Succeſſores ei Officii cultum redintegrarint, teſte Pagi *ad annum* 490. *num.* 17. Molanus quoque eum ex Sanctorum albo delevit: ſed Cardinalis Baronius, qui primum Molanum ſecutus eſt, ſuum ſubinde judicium revocavit *ad an.* 490. *num.* 42. ſub obtentu, quod Martyrologium Gallicanum illum inter Sanctos recenſuit uſque ad Molani expunctionem, quodque Eccleſia Rejenſis, ubi ſedit Antiſtes, ſemper eum coluit uti Sanctum, erecta baſilica ejus titulo inſignita. Similiter Tillemontius *hiſtor. Eccleſ. tom.* 16. *in ejus vita art.* 10. eum a catalogo Sanctorum juxta Molani, & primam Cardinalis Baronii ſententiam expungere conatur; veruntamen cultus erga eum adhuc permanet, & tanquam Sanctus colitur in nonnullis Galliarum eccleſiis, necnon a Bollando ejus vita recenſetur inter vitas Sanctorum *ad diem* 16. *Januarii tom.* 2. Cardinalis autem Baronius primum ſuum judicium de ſanctitate Fauſti quidem revocavit, at nunquam tamen, ſicuti *loc. cit.* proteſtatus eſt, ſententiam de ejus ſcriptis mutavit. Dixerat enim *ad an.* 490. *num.* 32. *& ſeqq. tom.* 6. non modo Orthodoxos fere omnes in Oriente Fauſti libros impugnaſſe, ſed & in Occidente libros ipſos ſcriptis exagitatos fuiſſe a Cæſario, & Avito doctiſſimis & ſanctiſſimis in Gallia Epiſcopis, adeo ut inutile futurum eſſet opus quodcumque, quod pro defenſione ſcriptorum ejus ſuſciperetur. Et

profecto, quamvis, hiſce minime obſtantibus, edita fuerit a Sirmondo pro Fauſto apologia, ejus nihilominus opera tanquam doctrina Semipelagianorum infecta communius reprobantur; quemadmodum videri poteſt apud Natalem Alexandrum *in diſſert.4. ſæc. V. & eodem ſæc. V. cap.3. art.7. §.5.* Tillemontium *in Fauſti vita art.7.* Cardinalem Bellarminum *de Script. Eccleſ.* Graveſon *hiſtor. Eccleſ. tom.2. pag.65.* Tournely *cit. oper. pag.185.* & inſtar omnium apud Cardinalem Noris *in cit. hiſtor. Pelag. lib. 2. cap. 15. & 16.* et *in appendice cap. 3.* ubi latiſſime reſpondet apologiæ Sirmondi.

9 Ex quibus præmiſſis inferri poſſe videtur primo, de Hilario Arelatenſium Epiſcopo, Joanne Caſſiano, & Vincentio Lirinenſi nullam quoad ſanctitatem eſſe controverſiam, eamque ad ſolum Fauſtum Rejenſem, licet minus probabiliter, redigi poſſe: deinde, etiamſi multi viri graves ſtent pro doctrina Hilarii, alii item pro doctrina Caſſiani, & Vincentii, ſed pauci pro doctrina Fauſti, non deeſſe tamen viros pariter in rebus Eccleſiaſticis bene verſatos, qui de Hilarii doctrina ſuſpicionem habuerint, firmumque judicium de doctrina Caſſiani, Vincentii, & Fauſti tulerint, quod eſſet Semipelagianorum errori conſentiens: poſtremo, hos ipſos nihilominus cenſuiſſe, nullam exinde notam inuri prædictorum ſanctitati; eo quia, ſi aliter docuerunt, ac a Sede Apoſtolica definitum eſt, id tunc fecerunt, cum nullum adhuc ab Eccleſia fuerat latum judicium. Propterea ad rem, de qua agimus, concludendum eſt, conſentaneam eſſe exemplis ab hiſtoria Eccleſiaſtica petitis opinionem ſupra expoſitam, quod ſcilicet officere non debeat Canonizationis cauſæ, ſi Dei Servus aliqua ſcripſerit, quæ tunc erant a cenſura immunia, quanquam examinis tempore cenſuræ ſubjecta ſint propter intermediam Eccleſiæ definitionem.

CAPUT XXX.

In quo antecedentis capitis ſententia confirmatur exemplis cauſarum Canonizationis.

1 Relata in capite antecedenti ſufficere profecto poſſe videntur ad ſuadendam aſſumptionem, de qua in eodem capite actum eſt: attamen, quatenus neceſſe quis exiſtimaret, ut aliqua adderentur deſumpta ab exemplis cauſarum Canonizationis, eadem etiam in præſenti afferuntur.

2 Anno 1357. inter Richardum Armachanum Archiepiſcopum, & Religioſos Mendicantes contentio orta eſt. Dixerat enim Archiepiſcopus Fideles in Paſcha Religioſis viris peccata confeſſos teneri eadem confiteri proprio Parocho, non propter defectum poteſtatis in illis excipiendarum confeſſionum, & concedendæ abſolutionis, ne incurrere videretur in damnatos errores Joannis de Poliaco, ſed propter Eccleſiæ præceptum expreſſum *in cap. Omnis utriuſque ſexus de pœn. & remiſ.* A Fratribus autem Mendi-

Mendicantibus Richardus ad Curiam Pontificiam vocatus eſt: cumque ſcripſiſſet tractatum, qui eſt typis impreſſus apud Goldaſtum *tom.2. monarchiæ Romani Imperii*, fuit ille egregie confutatus a Rogerio Chonoe Profeſſore Ordinis Fratrum Minorum in opere, cui titulus, *Defenſio Religionis Mendicantium*. Sed, cum de ea, aliiſque propoſitionibus adverſus Ordines Religioſos prolatis Armachanus egerit coram Innocentio VI. & Cardinalibus in Conſiſtorio die 8. Novembris anno ſupradicto 1357. quamvis nonnulli Auctores collecti a Theophilo Raynaudo *tom.11. de mal. ac bon. lib. partit.1. erotem.8. num.121. & ſeq.* eumdem Richardum inter Hæreticos recenſere auſi ſint, & Theophilus ipſe non modo eos ſequatur, verum etiam diploma Bonifacii IX. mox referendum tanquam apocryphum irrideat; res nihilominus ſic ſe habet. Summus Pontifex Innocentius VI. litis judicium tunc ſuſpendit, quæ pluries deinde adverſus opinionem Richardi deciſa eſt. Etenim tunc tantum *interlocutorium* latum fuit decretum, ne, pendente lite, quidquam innovaretur, & ne Religioſis Archiepiſcopi, & Epiſcopi Angliæ impedimento eſſent in concionibus habendis, confeſſionibus excipiendis, & eleemoſynis quærendis, ſine præjudicio tamen jurium ambarum partium; ut habetur ex ejuſdem Pontificis Conſtitutione typis impreſſa apud Natalem Alexandrum *diſſert.4. num.41. ad ſæc.* XIII. *&* XIV., atque ut late exponit Pagius *in vita Innocentii VI. num. 21. (breviar. Rom. Pontif. tom. 2.*) Quin immo, quia oppoſitiones Richardi deprehenſæ fuerunt a bono zelo provenientes, necnon de ejus ſanctitate & miraculis fama vigebat, Bonifacius IX. *remiſſoriam* expedivit, ut in ea inquireretur, teſte Raynaldo *ad an.* 1358. *num. 6.* quam porro *remiſſoriam* ſe daturum ex archivis Vaticanis promittit VVadingus *ad an. 1357. num. 8. tom. 8.*

3 Sed, ut ad recentiora exempla manum admoveamus, operæ pretium eſt aliqua referre de celebri controverſia magnis animorum motibus ſæculo xv. agitata inter Fratres Prædicatores, & Fratres Minores, an ſanguis Domini noſtri Jeſu Chriſti a corpore jam exangui in Paſſione ſeparatus remanſerit Divinitati unitus, & ſic adorandus adoratione *Latriæ*; de qua etiam theologice agitur apud Theophilum Raynaudum *operum tom. 1. de un. hypoſt. lib. 2. ſect. 3. cap. 3. num. 192. & plurib. ſeqq.*

4 Fratres Prædicatores ſtabant pro affirmativa opinione ex recepto apud Patres axiomate, quod Verbum nunquam dimiſit id, quod ſemel aſſumpſit: cumque Divinum Verbum in aſſumptione humanæ naturæ carnem & ſanguinem ſibi *hypoſtatice* univerit, inferebant, quod non dimiſit in Paſſione & in morte ſanguinem, quamvis a corpore ſeparatum, qui proinde etiam effuſus Divinitati perſeveravit unitus.

5 Negabant contra Fratres Minores exiſtimantes, Divinum Verbum, aſſumendo humanam naturam, ſibi primo, & *immediate* univiſſe partes eamdem naturam conſtituentes, animam videlicet & corpus, cetera vero ſpectantia ad corporis nutrimentum, cujuſmodi putabant eſſe ſanguinem, quemadmodum & alios corporis humores, non *immediate* a Verbo aſſum-

pta in unionem *hypoſtaticam*, ſed potius coaſſumpta cum corpore aſſerebant; ex quo concludebant, quod a corpore ſeparata, uti fuit ſanguis in Paſſione effuſus, nequaquam Divinitati unita remanſerunt.

6 Itaque S. Jacobus de Marchia anno 1462. die 18. Aprilis, quæ incidit in diem Dominicam Paſchæ, concionem habens in civitate Brixienſi ad populum dixit, in morte Domini noſtri Jeſu Chriſti quatuor factas fuiſſe ſeparationes, ſcilicet animæ a corpore, ſanguinis a corpore, Divinitatis ab Humanitate, & Divinitatis a ſanguine effuſo; & ſubinde, ſanguinem pretioſum in triduo Paſſionis effuſum, & in terra jacentem ab unione *hypoſtatica* excidiſſe, ac propterea cultu *Latriæ* indignum fuiſſe; ſicuti refert Dermicius Thaddæus Minorita *in nitela Franciſcana*. Fuit autem id adnotatum a quodam Fr. Joanne Baptiſta ex Ordine Prædicatorum, qui ſequenti die concionari debebat: cumque in concione modo dicta die habita ex ſuggeſtu aſſertionem S. Jacobi declaraſſet falſam erroneam & hæreticam, Jacobus a Brixia ex eodem Prædicatorum Ordine in Longobardia Inquiſitor familiaribus litteris Sanctum admonuit, ut aſſertionem ipſam aperiret explicaret, & etiam revocaret, eo potiſſimum fundamento, quod fuerat ſub Clemente VI. damnata, teſte Eymerico *in directorio Inquiſitorum part.2. quæſt.*10. ubi narrat, Pontificem certiorem factum a Nicolao Roſello in Aragoniæ & Catalauniæ partibus Inquiſitore Ordinis Prædicatorum, quoſdam in civitate Barcinonenſi dixiſſe, quod Divinitas non remanſerat in ſanguine Chriſti ſparſo in Paraſceve, Inquiſitori ipſi mandaſſe, ut eumdem articulum tanquam *hæreticalem* & erroneum condemnaret, & hanc condemnationem publice factam fuiſſe in eccleſia Cathedrali Barcinonenſi. Sed, quia, non obſtantibus prædictis litteris, S. Jacobus feria tertia proxima iterum concionem habens, ſuam de ſanguine Chriſti aſſertionem Catholicam pronuntiavit, eamque munivit teſtimoniis Franciſci Majeronis, S. Bonaventuræ, Richardi de Mediavilla, Alexandri Halenſis, & aliorum Doctorum ſui Ordinis, quemadmodum habet Marcant. *in oper. de* 12. *fundamentis Ord. S. Franciſci tit.*12. *§.*4. *quæſt.*1. *principalis*; adeo exacerbatus fuit animus Inquiſitoris Brixienſis, ut ad Jacobum *citationem* miſerit peremptoriam relatam apud VVadingum, ut ſub anathematis pœna vel aſſertionem revocaret ut erroneam & hæreticam, antequam de civitate Brixienſi recederet, vel die craſtina hora ſtatuta ad ſe accederet de Fide reſponſurus.

7 Incredibile eſt, quale & quantum murmur in populo invaluerit ob haſce contentiones e ſuggeſtu propoſitas. Quocirca, ut eas ſedaret, Bartholomæus Maupertus Brixienſis Epiſcopus omnem operam ſuam navavit, atque adeo in Epiſcopali palatio die 21. Aprilis ejuſdem anni 1462. celebratum fuit inſtrumentum, in quo Inquiſitor confeſſus eſt, ſe heſterna ipſa die ſtatim revocaſse & abrogaſse præceptum ſupra memoratum. Hujus inſtrumenti exemplar extat apud VVadingum, qui & duas affert atteſtationes, alteram videlicet Magiſtratus Brixienſis, alteram Vicarii Generalis

neralis ejuſdem civitatis exaratas ſequenti menſe Maji; in quarum prima dicitur, S. Jacobum nullam opinionem erroneam prædicaſse, ſed doctrinam ſanctam & Catholicam, & a ſanctiſſimis Eccleſiæ Doctoribus comprobatam; in ſecunda vero, fuiſse præceptum ab Inquiſitore revocatum, nullum exemplar authenticum decreti Clementis VI. fuiſse exhibitum, & ad finem controverſiæ imponendum fuiſse ab Epiſcopo mandatum, ut in futura proxima concione tum S. Jacobus, tum Fr. Joannes Baptiſta ad populum prædicarent, neutram ex prædictis opinionibus eſse hæreticam, & unicuique licere, utri vellet, adhærere, uſquequo aliter ab Apoſtolica Sede determinatum eſset.

8 Sperari poterat, ab hoc Epiſcopi Brixienſis facto animorum motus potuiſse & debuiſse componi; verum res alio modo ſe habuit, uti deſumere eſt ex Brevibus ſummi Pontificis Pii II. relatis apud Patrem Marcant. *loc. cit.* In litteris enim ab eodem Pontifice datis ad S. Jacobum die 25. Septembris 1462. Pontifex ipſe proteſtatur, ſibi non conſtare, eum fuiſse hæreticum, aut male de Catholica Fide ſenſiſse; ſed a ſe habitum eſse & haberi bonum, devotum, & religioſum Dei famulum. Item in alio Brevi expedito die vltima Maji ejuſdem anni, quod ſcripſit Vicario Generali Ordinis Minorum de Obſervantia in partibus Longobardiæ ſub cenſuris prohibuit, ne ſive in publico ſive in privato verbum fieret de prædictis quæſtionibus, uſquequo Sedes Apoſtolica, quid in eis ſentiendum eſset, decreviſset. Præterea, cum a nonnullis ſuppoſitum ſibi fuiſset, S. Jacobi & aliorum Minoritarum opinionem a ſanguine ad corpus tranſiviſse, ita ut non ſolum docerent, ſanguinem Chriſti effuſum in Paſſionis triduo a Divinitate ſeparatum, ſed etiam corpus Chriſti a Divinitate in ſepulcro ſejunctum fuiſse; ad ſe juſſit delegari viros doctos & zelum habentes, qui de veritate, ut neceſse erat, docere poſsent. Cujus notitia accepta, in alio Brevi edito die 4. Decembris 1462. Fratres de Obſervantia expurgavit ab oppoſita ipſis calumnia de ſeparatione Verbi a corpore Chriſti; Brevia quædam antecedentia, quæ ſub ea ſuppoſitione prodierant, revocavit; & miris laudibus extulit S. Jacobum, ejuſque conciones, ac labores pro Fide Chriſti ſuſceptos, data facultate privatim & publice tum Sancti, tum aliorum Fratrum Minorum innocentiam vindicandi. Inſuper, ne ex facto Inquiſitoris Brixienſis, vel ex commiſſione data inſtantibus Fratribus Prædicatoribus pro diligentiis peragendis inveniendi cauſa authenticam probationem decreti Clementis VI. aliqua nota cenſeri poſſet memoratum B. Jacobum affectum fuiſſe, die 22. Martii 1463. novas ad Beatum ipſum Jacobum litteras dedit, quibus inquit, conſultius utique fuiſſe, ſi ea de re nunquam prædicaſſet; attamen ſine alicujus infamiæ nota, & hæreſis periculo vel ſuſpicione potuiſſe e ſuggeſtu ſententiam illam proponere, quæ nunquam antea, nec uſque ad diem, quo litteræ ſcribebantur, fuerat a Sede Apoſtolica definita; cumque idcirco ſine fundamento fuiſſe accuſatum.

9 Pro-

9 Profecto ad vindicandam S. Jacobi innocentiam ab impacto ſibi erroris vel Hæreſis crimine, nihil aliud requiri poſſe videbatur; ſed, quia animorum motus inter utriuſque Ordinis Theologos necdum erant compoſiti, dictiſque & ſcriptis hinc & illinc adhuc pugnabatur, Pius Pontifex eodem anno 1463. etiam annuit, ut celebris inſtitueretur diſputatio in palatio Apoſtolico, & in conſeſſu Cardinalium inter ſex Theologos ex Dominicanis, & totidem ex Franciſcanis. Diſputationes, acta, & argumenta utrinque propoſita legi poſſunt apud Gobellinum *in commentariis Pii II. lib.* 11. Interea vero adnotaſſe fas ſit, conſtitutos fuiſſe Judices rerum etiam tum geſtarum Alanum Tituli S. Praxedis Cardinalem dictum Avenionenſem, & Beſsarionem Cardinalem Tuſculanum appellatum Nicænum, qui erant utriuſque Ordinis, Prædicatorum, & Minorum, Protectores. Vocatus porro & interrogatus eſt uterque Jacobus, Picenus videlicet, & Brixienſis; & quidem interrogatus circa initium controverſiæ, ejuſque progreſsum. Auditis autem utriuſque litigatoris rationibus, ſtatuta die Cardinalis Alanus gravi ſermone ad pacem & concordiam diſſidentes hortatus eſt, judicio lato, quod Brixienſis & in quibuſdam defecisſet, & in aliis exceſſiſset, ita ut veniam a Piceno petere teneretur. Itaque, dum Brixienſis genibus flexis id facere meditabatur, Picenus eum amplexus eſt, rogavitque ut ſurgeret, necnon promiſit, ſe eum deinceps pro Patre venerabili eſse habiturum, depoſito quocumque doloris affectu, qui ex præteritis diſſidiis ortum habuerat, teſte VVadingo *ad an. 1463. num.* 1. *tom.* 13. Verum, quod attinet ad merita controverſiæ de ſanguine Chriſti, de ea tunc temporis egregie ſcripſerunt duo Theologi, Dominicus de Dominicis, qui ab Apoſtolica Sede definiendum propoſuit, probabiliorem eſse ſententiam de conjunctione ſanguinis cum Divinitate in triduo Paſſionis, & Cardinalis S. Petri in Vinculis ex Minorum familia, qui poſtea ad Pontificatum evectus Sixti IV. nomen aſsumpſit, qui fortiter propugnavit opinionem S. Jacobi, impugnavitque exiſtentiam ſæpe memorati decreti Clementis VI. De ea quoque diſputatum eſt coram Pontifice, Cardinalibus, Epiſcopis, Præſulibus, & aliis viris doctis, ubi plerique ſententiam Prædicatorum approbarunt, pauci cum Minoribus ſenſere; & Pius ipſe cum pleriſque ſtetit, protracta tamen in aliud tempus quæſtionis reſolutione; ut habet Gobellinus *loc. cit.* utque Raynaldus, atque Spondanus ad an. 1463. plene retulerunt.

10 Anno 1464. Pius Pontifex ab Urbe diſceſſit, Senaſque profectus eſt iturus ad balnea Petriolana, ut ægritudinem, quam contraxerat, lenire poſſet. Cumque in diœceſi Senenſi litteras recepiſſet a S. Jacobo, in quibus ſe mœſtitia confectum profitebatur, tum quia in nonnullis locis fama increbuerat de controverſia ſanguinis Chriſti contra ſuam ſententiam & conciones deciſa ac reſoluta, tum quia Mediolano uſque Veronam traducebatur tanquam Hæreticus, tum etiam quia deputati fuerant Commiſſarii, ut authenticum decretum Clementis VI. inquirerent: Apoſtolicæ

licæ reſponſiones in forma Brevis ad eum datæ ſunt, ubi Papa ait, ſe materiam nec determinaſſe, nec determinare potuiſſe propter varias, quibus diſtentus fuerat, occupationes; ſe mandare Epiſcopo Veronenſi, ut in ſcripta redigatur, quidquid fuerat a Fratribus Prædicatoribus e ſuggeſtu publicatum, ut, ſi in concionibus quidquam dixiſſent quod dicendum non erat, pœnas luerent tranſgreſſionis; ſeque tandem non potuiſſe Fratribus Dominicanis denegare, quod ipſi ſuppliciter exoraverant, ut videlicet per Commiſſarios fieret inquiſitio ſupra citati decreti Clementis VI. ſed eum ob id non debuiſſe conturbari, cum nihil authentici fuerit inventum. A diœceſi Senenſi civitatem Anconitanam Pontifex petiit, ut Venetorum Ducem belli ſacri adverſus Turcas ſibi ſocium, alioſque fœderatos alloqui, & claſſem, quæ in portubus ſuperi, inferique maris ad tantum bellum fuerat ædificata, videre poſſet. Diutina autem lentaque febri affectus, in eadem civitate vitam cum morte commutavit die 16. Auguſti ejuſdem anni 1464., edita die prima juxta nonnullos, juxta alios die 8. Auguſti Conſtitutione, quæ eſt XIII. inter ſuas *Bullar. nov. tom. 3. part. 3.* in qua ſub pœna anathematis latæ ſententiæ ſtatuit, ne ulli Fratrum Prædicatorum, vel Minorum in poſterum liceret de ſæpe dicta controverſia prædicare, vel publice aut privatim verbum facere, vel aliis ſuadere, hæreſim eſſe, vel peccatum tenere aut credere, ſacratiſſimum ſanguinem Domini noſtri Jeſu Chriſti triduo Paſſionis ipſius ab ejuſdem Divinitate quomodocumque fuiſſe, vel non fuiſſe diviſum aut ſeparatum, donec ſuper dictæ diſputationis deciſione quid tenendum eſſet, a Sede Apoſtolica fuiſſet definitum. Hanc Pontificiam Conſtitutionem S. Jacobus reverenter amplexus eſt: ex ejus etenim epiſtola reperta inter Reliquias ipſius, & ſcripta Leonardo de Utino Ordinis Prædicatorum Magiſtro, qui tractatum ediderat de ſanguine Chriſti, quem ſeparatum a Divinitate in triduo Paſſionis aſſeruerat, non ſolum magnas ipſi agit gratias, & inquit, in eadem etiam opinione fuiſſe Joannem de Caſtro S. Petri Ordinis Prædicatorum Theologum, & plures alios ex Ordinibus Eremitarum, Carmelitarum, & Servorum, necnon pleroſque Sacerdotes Sæculares eidem ſententiæ ſubſcripſiſſe, ſed etiam demum concludit: *In omnibus fiat ſecundum concluſionem bullæ, quæ dicit, fore excommunicatum, non qui contradiceret aliquam iſtarum opinionum, ſed qui diceret, quod eſſet hæreſis, vel peccatum.*

11 A tempore Pii II. uſque ad præſens nulla prodiit expreſſa controverſiæ deliberatio: ſed, cum in ſacroſancto Concilio Tridentino *ſeſſ.* 13. *cap.* 3. definitum ſit, in Euchariſtia eſſe corpus ſub ſpecie panis, ſanguinem ſub ſpecie vini, animam autem ſub utraque ſpecie, vi naturalis connexionis, &, ut dicitur, *concomitantiæ*, qua partes Chriſti Domini, qui jam ex mortuis reſurrexit, nec amplius moritur, inter ſe copulantur; Theologi, qui poſt Tridentinum ſcripſerunt, adnotarunt, mirum eſſe non debere, ſi Auctores graves tempore Pii II. ſententiam defenderunt de ſanguine in triduo Paſſionis a Divinitate ſeparato, vel judicarunt, eam nulla

nulla cenſura dignam eſſe, ſiquidem nondum habebatur ex Conciliis, uti poſtmodum habitum eſt ex Tridentino, ſanguinem fuiſſe veram partem Chriſti; eamdem vero ſententiam poſt Tridentinum ſine aliqua nota ſuſtineri amplius non poſſe. Fuerunt nempe hæc docte expoſita a Cardinali de Lugo *de Incarnat. diſput.* 14. *ſect.* 7. *num.* 105. ubi: *Ceterum, licet ex his fundamentis non poſſit nota inuri illi ſententiæ* (loquitur de ſententia Minorum) *adhuc crediderim, hodie abſque aliqua nota defendi non poſſe propter verba Tridentini &c. in quibus verbis, ut vidimus, ſanguis dicitur eſſe pars Chriſti Domini. Ex quo per bonam conſequentiam infertur, vel ſanguinem debuiſſe ſubſiſtere in Chriſto eadem Verbi ſubſiſtentia, vel, ſi habuiſſet aliquam ſubſiſtentiam propriam creatam in Chriſto, non fuiſſe ſolam ſubſiſtentiam Verbi, ſed aliam etiam creatam, ſaltem partialem: nam Chriſtus adæquate acceptus includit omnes ſuas partes, quarum una eſt ſanguis, ut conſtat ex Tridentino. Ergo, ſi ſanguis habet ſubſiſtentiam creatam propriam, Chriſtus non ſolum includit ſubſiſtentiam increatam Verbi, ſed etiam aliam ſubſiſtentiam creatam partialem; quod dici non poteſt. Hinc autem eadem fere certitudine ſequitur, ſanguinem effuſum in triduo manſiſſe hypoſtatice unitum Verbo. Sicut enim corpus manſit unitum Verbo, eo quod erat pars ejus Humanitatis; ſanguis, qui non minus erat pars, ut vidimus, nec minus reaſſumendus iterum in reſurrectione, debebat propter eamdem rationem manere unitus: quia non poteſt afferri ratio diſcriminis ſufficiens inter carnem & ſanguinem, cum utraque ſit vera pars naturæ humanæ.* Et ſane, recitatis Cardinalis de Lugo verbis, ſubdit doctus Pater de Graveſon *hiſtor. Eccleſ. tom. 6. pag. 95. Sic doctiſſimus ille Cardinalis ſententiam Dominicanorum ſtrenue tutatur, & contrariam abſque aliqua erroris nota poſt Concilium Tridentinum defendi haud poſſe, ſolida ratione evincit.*

12 Conſtat igitur ex hucuſque relatis, ſententiam de ſeparatione Divinitatis a ſanguine Chriſti in triduo Paſſionis ſine ulla nota utique potuiſſe ante Tridentinum ſuſtineri, verum ſine erroris nota non poſſe poſt Tridentinum doceri. Quamobrem, exorta tempore Pauli V. ſummi Pontificis controverſia occaſione reſumptionis cauſæ Canonizationis S. Jacobi de Marchia, an ipſi reſumptioni obſtare poſſet doctrina, quam prædicaverat de ſanguine Chriſti; ex relatione Joannis Pauli Mucantii Secretarii Congregationis ſacrorum rituum hæc rerum ſeries habetur. Primo, Cardinalem Pinellum dictæ Congregationis Præfectum mandato Papæ propoſuiſſe, an prædicta ſententia impedire poſſet cauſæ progreſſum. Secundo, hoc negotium commiſſum fuiſſe Cardinali Bellarmino, cui etiam fuerunt a Cardinali Pinello tradita quatuor Brevia autographa Pii II. quæ is a Pontifice acceperat. Tertio, fuiſſe ſacræ Congregationi exhibitum a cauſæ Procuratore authenticum *tranſumptum* lacerationis litterarum citatoriarum, quas Inquiſitor Brixienſis contra S. Jacobum expediverat. Quarto, Cardinalem Bellarminum Congregationi retuliſſe, ſe ſcripturas vidiſſe, unde conſtabat, Jacobum nequaquam ſuſpectum fuiſſe de hæreſi ob opinionem de ſanguine Chriſti, quam habuit & prædicavit, ſicque

nihil

nihil obſtabat, quominus ad ulteriora in cauſa procederetur. Quinto, Congregationem Bellarmini ſententiæ quidem adhæſiſſe, cum Jacobi opinio ſuerit tanquam hæretica proſcripta in ſolo *directorio Inquiſitorum*, Auctore Eymerico Fratre Ordinis Prædicatorum; ſed faciendam ſummo Pontifici relationem a Cardinalibus Pinello, & Bellarmino. Ultimo, Cardinales hoſce feciſſe Pontifici relationem, & ab eo mandatum fuiſſe, ut juxta morem tunc temporis vigentem Breve expediretur pro cauſæ reſumptione.

13 Expedito Brevi Commiſſionis reſumptionis, actum fuit in ſacrorum rituum Congregatione ſecundùm inſtitutum de validitate proceſſuum, de fama ſanctitatis, de virtutibus, & de miraculis: porro anno 1624. ſummus Pontifex Urbanus VIII. ad formalem Jacobi Piceni Beatificationem devenit, facta conceſſione Officii ac Miſſæ aliquibus locis. Sed, cum a Beatificatione tranſitus fieri deberet ad Canonizationem, quapropter neceſſaria erat expeditio novæ Commiſſionis reſumptionis, oppoſitum fuit a bon. mem. Petro Franciſco de Rubeis tunc Fidei Promotore, non eſſe deveniendum ad reſumptionem propter ea, quæ de Jacobo legebantur in commentariis Jo. Gobellini, id eſt docuiſſe, ſanguinem Chriſti a Divinitate fuiſſe in ejus Paſſionis triduo ſeparatum: indecens enim videbatur, aditum parari ad ultimum Eccleſiæ judicium, dum adhuc ſub Judice lis eſſet, an Canonizandus *hæreticalem* propoſitionem ad populum e ſuggeſtu prædicaſſet. Nulla itaque fuit ſuper petitione, quæ proponebatur, capta deliberatio, quamvis eadem petitio bis fuerit propoſita, anno videlicet 1648. & anno 1654.; atque adeo ſiluit cauſa ab eo tempore uſque ad tempus Pontificatus ſan. mem. Innocentii XII. Hoc autem tempore, reſumptis a bon mem. Proſpero Bottinio Fidei Promotore omnibus & ſingulis oppoſitionibus, quæ fuerant a Petro Franciſco de Rubeis ejus anteceſſore propoſitæ, factaque per Poſtulatores, quæ annis 1648. & 1654. omiſſa fuerat, diligenti collectione omnium Brevium a Pio II. editorum, & ceterarum authenticarum probationum quoad eas res, quæ contigerant tempore Pauli V. quæque deſumptæ fuerunt ex regeſto Mucantii tunc Secretarii Congregationis ſacrorum rituum, antequam ab eadem ſacra Congregatione decretum ederetur de cauſa reſumenda, deputati denuo ſunt inſignes Theologi pro novo examine doctrinæ S. Jacobi, quæ in codice quodam continebatur, cujus titulus erat: *Hic eſt quidam tractatus contra quemdam proceſſum falſò fabricatum & iniquiſſime publicatum contra quemdam Fratrem Minorem: In triduo Paſſionis ſanguinem Chriſti per totum ſeparatum fuiſſe a Divinitate Verbi*; & de cujus operis Auctore ne dubium eſſet, poſtquam in eo legitur, Phyſicos ab Auctore ipſo conſultos dixiſſe, ſanguinem non pertinere ad veritatem humanæ naturæ, ſubditur: *Quorum conſilia ſigillata & determinata ſunt penes me Jacobum de Marchia Ordinis Minorum*.

14 Theologi deputati ſua ſuffragia eruditiſſimis ſcriptis expoſuerunt

communi calculo aſſerentes, Jacobi Piceni opinionem tum e ſuggeſtu prædicatam, tum in libro expoſitam hodie ſine aliqua nota ſuſtineri non poſſe, ſed eam ſua probabilitate non caruiſſe, cum fuit e ſuggeſtu promulgata & in codicem inſerta; tunc quippe multi graves viri ſententiam ipſam ſequebantur. Denique, miſſis Theologorum ſuffragiis per manus Cardinalium ſacris ritibus præpoſitorum, quoniam reſponſum fuit pro cauſæ reſumptione, ipſaque reſumpta, probatiſque miraculis, quæ poſt indultam Beatificationem ſupervenerant, ad Canonizationem tandem ſub ſan. mem. Benedicto Papa XIII. deventum eſt; unuſquiſque vel ab hoc ipſo præclaro exemplo inferre poterit, doctrinam, quæ ſine aliqua nota defendi poterat quo tempore ſcripta eſt, etſi tempore examinis non ſine nota defendi poteſt, obſtare non poſſe nec debere, quin in cauſa Beatificationis & Canonizationis Servi Dei, qui eam docuit, ad ulteriora procedatur.

CAPUT XXXI.

In quo alia ad antecedentium comprobationem exponuntur deſumpta ex relationibus Reviſorum exhibitis Congregationi ſacrorum rituum.

1 Materia hæc creſceret in immenſum, ſi animus eſſet referendi conſiderationes omnes de eadem factas a doctiſſimis Reviſoribus, qui ſuas relationes exhibuerunt Congregationi ſacrorum rituum vel eo ſolum tempore, quo functus ſum officio Fidei Promotoris. Quare, ad evitandam nimiam prolixitatem illas tantum exponam, quæ notatu digniores apparuerunt, quæque pro regula eſſe poterunt vel in iiſdem vel in conſimilibus rerum circumſtantiis.

2 In reviſione operis cujuſdam Servi Dei Reviſores deputati obſervarunt, quod *in Summa Theologica* ab eo doctum fuerat, poſſe ſummum Pontificem diſpenſare in illis regionibus, in quibus non eſt vinum, ut ſine eo Miſſa celebretur, tum propter maximum damnum, cui regiones illæ eſſent expoſitæ, ſi populi Miſſa carerent; tum quia in Hoſtia non eſt corpus ſine ſanguine. Aſſertio hæc impugnatur a Silveſtro *in Summa, in verb. Euchariſtia* 1. *num.* 6. Non poteſt enim ſummus Pontifex immutare, quod a Chriſto inſtitutum eſt, atque adeo in jure Divino diſpenſare. Item, quamvis fertur, Innocentium VIII. Norvegis permiſiſſe, ut Sacramentum conficerent ſub unica ſpecie panis propter vini in illis partibus penuriam, & propterea quia, cum eo advectum fuerit, mox aceſcit, teſte Volaterrano *lib.* 7. *ſuæ Geographiæ*, quod & adnotavit recens Burius *in brevi notitia Romanorum Pontificum in vita Innocentii VIII.* id tamen tanquam fabuloſum ab aliis rejicitur, cum in Norvegia vinum facile conſervetur, & ſit uſu receptum; ut animadvertunt Cardinalis de Lugo *de ſacramento Euchariſtiæ*

Digitized by Google

riſtia diſput. 19. ſect. 8. per tot. Natalis Alexander *in Theolog. dogmat. & moral. lib. 2. de ſacram. Euchar. art. 3. in conſectar. praxim ſpectant. regul. 3.* & Miglioruccius *inſtit. Canonic. lib. 2. tit. 6. in explicat. n. 44.* De hac etiam quæſtione fuſe agit Diana *in edit. coord. tract. 1. reſolut. 47. per tot.*, ubi recenſet Doctores aſſerentes, eſſe quidem de jure Divino, quod Sacrificium offeratur, non eſſe autem de jure Divino, quod offeratur ſub utraque ſpecie, ſed de jure naturali dictante, ut, ſi Sacrificium Deo offeratur, integrum & perfectum offeratur; ideoque ſummum Pontificem ex graviſſima cauſa permittentem, ut in aliqua provincia Sacrificium ſub una ſpecie offeratur, nihil aliud facere, quam declarare, quod præceptum naturale integre ſacrificandi ad eum caſum non ſe extendat. Sed cauſa prædictæ propoſitionis minime dictum fuit, quod in cauſa Servi Dei ad ulteriora progreſſus non fieret, quia animadverſum fuit, eum tunc ſcripſiſſe, cum tanquam legitimum habebatur memoratum Breve Innocentii. Editum enim fuit quidem hujus nomine; verum fraude & dolo Dominici Viterbienſis, & Franciſci Maldente, qui ſui criminis ſubinde pœnas luerunt, cum laqueo primum ſtrangulati, poſtea cremati fuerint, teſte Raynaldo *ad an. 1490. num. 22.*

3 In reviſione operis Servi Dei, de cujus Beatificatione agebatur, docte animadverſum fuit a Cardinali cauſæ Relatore, qui in ſacra Theologia multum verſatus idem opus per ſe ipſum examinaverat, quod fratrem ſuum hortando ad uxorem ducendam dixerat, vanum eſſe inquirere, an bonum ſit uxorem ducere, cum ex ſanctæ Catholicæ Eccleſiæ decreto, quod eſt conſentaneum præcepto Divino, ſtatutum ſit, virum tempore debito, niſi ſit obſtrictus voto Religionis, aut alio legitimo impedimento præpeditus, uxorem ducere, & feminam eodem modo debere matrimonio copulari cum viro, ut creſcat & multiplicetur genus humanum, uſquequo numerus electorum ad integrum complementum perveniat a Divina providentia præſtitutum. Scilicet ab eo inferri poſſe viſum eſt, Dei Servum poſuiſſe, quod præceptum Adamo datum, & in eo ceteris hominibus, in principio mundi creſcendi & multiplicandi non ceſſaverit, ſed adhuc duret, exceptis tantummodo caſibus voti caſtitatis, aut alius legitimi impedimenti. Verum, cum ſerio fuerit ponderatum, communiorem eſſe opinionem Theologorum pro permanſione dicti præcepti, & veram difficultatem conſiſtere in ejus congruentia cum conſilio Euangelico ſervandi caſtitatem, de quo Matth. 19. atque adeo in modo, quo quilibet homo libertate potiri poſſit amplectendi prædictum conſilium, nulla facta violatione præcepti; propoſitio Servi Dei nullum attulit impedimentum progreſſui cauſæ ipſius.

4 Dictum eſt autem, communiorem opinionem Doctorum ſtare pro permanſione præcepti, tum quia pauci contrariam amplectuntur, quos refert Sanchez *de matrimonio lib. 2. diſput. 2. num. 2.* tum quia Schola Thomaſtica primæ adhæret ſententiæ, docente ſancto Doctore *in 4. diſt. 26.*

 quæſt. 1.

Digitized by Google

quæſt. 1. *ad primum*, præceptum prædictum non eſſe revocatum. Ad quod facit quoque Textus *in can. Deinde diſt.* 26. ubi damnatur error eorum, qui dicebant, matrimonium antecedens ſolvi per ſubſequentem Baptiſmum: *Dicite mihi (cum pace veſtra loquor) crimina tantum dimittuntur in Baptiſmo, an & illa,.quæ ſecundum Domini præcepta ac Dei inſtituta complentur? Uxorem ducere crimen eſt, an non eſt crimen? Si crimen eſt, ergo (præfata venia dixerim) erit Auctor in culpa, qui, ut crimina committerentur, in paradiſo præcepit*: Et paulo poſt: *Cum non poſſit inter peccata deputari, quod lex præcepit, & Deus injunxit*. Et in fine Canonis: *Nuptiarum ergo copula, quia Dei mandato perficitur, non poteſt dici peccatum*. Cumque matrimonii præceptum ſit juris naturalis, & Chriſtus Dominus in lege Euangelica non revocaverit naturalia præcepta ante legem Moſaicam inſtituta, ſed tantum ejuſdem legis Moſaicæ præcepta cæremonialia; Theologi hiſce fundamentis innixi docuerunt, prædictum præceptum adhuc durare & minime eſſe revocatum.

5 Dictum eſt deinde, difficultatem conſiſtere in congruentia præcepti cum conſilio ſervandi caſtitatem, atque in libertate uniuſcujuſque conſilium iſtud amplectendi ſine violatione præcepti; quod a Cardinali Relatore oſtenſum fuit tribus modis poſſe explicari: vel ut docet S. Thomas 2. 2. *quæſt.* 152. *art.* 2. *ad primum*, id eſt quod dictum præceptum obligat in commune hominum univerſitatem, præterquam tempore vel poſt mundi initium, vel proxime poſt Diluvium, quo nempe tempore præceptum non hominum univerſitatem, ſed unumquemque hominem peculiariter obligabat: vel ut Ledeſma, & nonnulli alii Thomiſtæ, qui volunt, præceptum homines quidem peculiariter ſumptos obligare, attamen, cum ſit affirmativum, obligare *ſemper*, ſed non *pro ſemper*, uti Scholæ loquuntur, ut puta, inſtar officii ſeu obligationis, qua tenetur quilibet civis ſuam patriam defendere, quod tamen officium ſeu obligatio non urget, niſi tempore neceſſitatis: vel denique ut alii, qui tradunt, præceptum *indeterminate* homines in particulari ſumptos obligare, ideoque aliquos ex hominibus teneri uxorem ducere.

6 Tres porro memorati modi, qui in unum tamen convenire videntur, duobus illuſtrantur exemplis. *Aliqua navis*, dicunt Logici, *indeterminate eſt neceſſaria ad navigandum*. Id utique verum eſt: ſed, eo non obſtante, vera eſt etiam hæc alia propoſitio: *Nulla navis determinate eſt neceſſaria ad navigandum*. Hac ſiquidem aut illa navi deficiente, ſatis eſt, alias ſupereſſe pro navigatione. Item, loquendo de præcepto præbendi eleemoſynam ex charitate, non ex officio ſeu obligatione deſcendente a ſuperfluitate bonorum, pariterque reſpectu habito ad pauperes publice mendicantes, & extra caſum gravis aut extremæ neceſſitatis, vera eſt & certa hæc propoſitio, *quod aliqui homines indeterminate, & qui aliunde commode vivunt, ſunt obligati ad ſubminiſtrandam his pauperibus eleemoſynam*: nam, ſi nullus ſubminiſtraret, prædicti pauperes ad gravem & extremam

neceſſi-

neceſſitatem redigerentur. Hoc tamen minime obſtante, vera quoque eſt hæc alia propoſitio, *quod nullus homo determinate eſt obligatus facere eleemoſynam talibus pauperibus ordinariis*. Cur enim hic potius, quam ille obligatus dici deberet? & cur potius uni, quam alteri ex pauperibus eam deberet ſubminiſtrare? Idcirco ſequitur, quod, urgente adhuc præcepto uxorem ducendi, ſed non obligante eodem modo, quo alias obligabat, vera quidem erit aſſertio, *quod neceſſe ſit, aliquos homines indeterminate ex obligatione præcepti naturalis matrimonium contrahere*; ſed etiam verum erit, *nullum hominem determinate ex vi præcepti naturalis eſſe obligatum ad matrimonium*, ideoque unumquemque in particulari ſumptum donari libertate ſervandi caſtitatem juxta conſilium Euangelicum.

7 Majores vero in ſacra Congregatione habitæ ſunt diſputationes, cum examen inſtitutum eſt operum Servi Dei, qui in ſcriptis ſuis proteſtabatur ſe die ac nocte inveſtigaſſe, quomodo potuiſſet magis Deo placere eique ſervire, ſemoto quolibet lucro, quod vulgo nominant *intereſſe*, & propter ſolum amorem ipſius Dei, etiamſi oportuiſſet pati æterna Inferni tormenta; ſeque tanto Dei amore imbutum, ut, ſi modum ſciviſſet & valuiſſet, Deo ſerviviſſet ſine ullo præmio, etiam æternæ gloriæ, & ſolum propter ipſum Deum, & propter amorem, quo eum diligebat. Nota quippe eſt propoſitio inter damnatas a ſan. mem. Innocentio XII. excerptas ex libro Archiepiſcopi Cameracenſis, quæ ita ſe habet: *Datur habitualis ſtatus amoris Dei, qui eſt charitas pura & ſine ulla mixtura proprii intereſſe. Neque timor pœnarum, neque deſiderium remunerationum habent amplius in eo partem. Non amatur amplius Deus propter meritum, neque propter felicitatem in eo amando inveniendam.*

8 Itaque nonnulli ex Reviſoribus has ſimileſque propoſitiones dimittendas eſſe, cenſuerunt, utpote ſæpius adhibitas a viris probis ante deciſionem de puro amore factam tempore Innocentii XII. Ipſe autem, antequam aſſumptus eſſem ad munus Fidei Promotoris exercendum, invitatus a Poſtulatoribus, ut, quid ſentirem, ſcriptis exponerem, conſideravi, ab Archiepiſcopo Cameracenſi admiſſum fuiſſe quemdam *habitualem* ſtatum amoris a quolibet lucro vel *intereſſe* remotum & ſeparatum, quem appellavit ſtatum amoris puri; *intereſſe* nomine comprehendendo etiam æternum præmium & Divinam *fruitionem*; & quia prævidit, ab eo amoris ſtatu ſpem Theologicam excludi, in inſtructionem ſuam Paſtoralem Cameraci editam affectum quemdam naturalem commodi, mercedis, & beatitudinis totis conatibus ab eodem Archiepiſcopo invectum animadverti, quem tantum affectum inquit amputari in eo ſtatu amoris puri & perfectiſſimi; contendentibus porro ceteris ejuſdem defenſoribus, ne ex ipſo *habituali* ſtatu ſpes tolleretur, immo vero in ipſo amore puro *virtualiter* contineretur, & per eum ſuppleretur.

9 Adverſus hanc doctrinam deinceps retuli firmiſſime inſurrexiſſe Jacobum Boſſuet Epiſcopum Meldenſem, qui ſane latiſſime oſtendit puritatem

Digitized by Google

tem & perfectionem amoris a quolibet commodo temporali ſeparari; ſed perniciofam eſſe probavit ſeparationem reſpectus cæleſtis beatitudinis a prædicto amore puro ſequentibus ductus argumentis. Primum, quia, cum juxta S. Bonaventuram *in 3. ſent. diſt. 27. art. 2. quaſt. 2.* duplicem ſciamus eſſe mercedem, id eſt creatam, & increatam, ſeu temporalem, & æternam, duplex quoque ſecundum eumdem Doctorem datur mercenarius, ſcilicet bonus, & malus; malus, qui reſpicit principaliter ad mercedem creatam; bonus, qui principaliter reſpicit ad mercedem æternam. Alterum, quia Moyſes, David, Paulus, & Martyres, qui procul dubio inter perfectos ſunt adnumerandi, expectarunt cum fiducia Dei poſſeſſionem ſub ratione beatitudinis, retributionis, & mercedis: *Pſalmiſta* enim dicit *pſal. 118. v. 112. Inclinavi cor meum ad faciendas juſtificationes tuas in æternum, propter retributionem*; Apoſtolus ad Timotheum 2. *cap.* 4., poſtquam a ſe geſta enarravit, concludit: *In reliquo repoſita eſt mihi corona juſtitiæ, quam reddet mihi Dominus in illa die juſtus Judex*; & Martyres extremis addicti ſuppliciis nihil magis ob mentis oculos habuerunt, quam illud prædicti Apoſtoli ad Romanos *cap.* 8. 18. *Non ſunt condignæ paſſiones hujus temporis ad futuram gloriam, quæ revelabitur in nobis*. Poſtremum, quia, aliter ratiocinando, omnino ſequitur excluſio ſpei Theologicæ; uti paſſim habetur in celeberrimis libris ejuſdem Epiſcopi Meldenſis, in inſtructione videlicet ſuper ſtatu orationis, & in aliis, quorum tituli ſunt, *Myſtici in tuto, Schola in tuto, Quietiſmus redivivus*.

10 Cum igitur controverſia inter Archiepiſcopum Cameracenſem, & Epiſcopum Meldenſem jam ad ſanctam Sedem delata, & a ſummo Pontifice Innocentio XII. reſoluta non actum amoris, ſed amoris ſtatum *habitualem* reſpiceret, ſicuti ex verbis quoque propoſitionis damnatæ aperte deſumitur: *Datur habitualis ſtatus amoris Dei &c.* nullum vero in opere, quod examinabatur, verbum haberetur de ſtatu *habituali*, ſed tantum de actu amoris; placuit ſacræ Congregationi reſponſio, quod doctrina Servi Dei nihil haberet commune cum doctrina reprobata Archiepiſcopi Cameracenſis. Multo autem magis id ei placuit, quia, perſpecto toto operis contextu, viſus eſt Dei Servus ſæpiſſime de ſpe Theologica, & de eximia cupiditate fruendi Deo locutus fuiſſe; & ita quidem, ut tuto dici potuerit, ab eo non fuiſſe in actibus amoris, ſuper quibus quæſtio inſtituebatur, ſeparatum *objectum* æternæ beatitudinis, ſed tantum ab eo ſe abſtraxiſſe. Qua in re nihil ineſt abſurditatis: quippe, cum juxta Theologos præcipuum & primarium charitatis *objectum* ſit Deus in ſe perfectus bonus & beatus, *objectum* autem minus præcipuum, ſecundarium, & priori ſubjectum, ſive *ſubordinatum* ſit Deus uti beneficus ac beatificus; Deus porro in ſe optimus & beatiſſimus poteſt quidem ſecundum ipſos cogitari cogitatione *abſtractiva* ac *tranſitoria*, abſque eo quod actu & expreſſe cogitetur de Deo benevolo ac benefico, ſed Deus benevolus ac beneficus cogitari non poteſt, niſi prius intellecto Deo in ſe beato atque optimo, ordine ſane naturæ, & per

& per ſe cognitionis, ut ajunt, non tamen ſemper temporis. Intra quos terminos procedit etiam doctrina S. Tereſiæ *manſione ſeptima*, quam late explicavit Epiſcopus Meldenſis in memorato opere, cui titulus, *Myſtici in tuto, part. 2. cap. 7.*

11 Affinis prædictæ controverſiæ alia eſt, quæ fuit in ſacrorum rituum Congregatione pertractata, occaſione examinis opuſculi cujuſdam Servi Dei, qui ſe paratum dixerat pati pœnas Inferni, ne ulla, quamvis infima, mundi creatura condemnaretur; & ſe deſiderare omnium ſalutem, licet id eſſe deberet cum diſcrimine & amiſſione propriæ ſalutis æternæ. Hæc quippe prima facie adverſari quidem viſa ſunt ordini charitatis, & aliquantum cohærere cum doctrina reprobata Archiepiſcopi Cameracenſis, de qua ſupra ſermo habitus eſt: verum ipſe ante meam aſſumptionem ad officium Fidei Promotoris, ſuadentibus cauſæ Poſtulatoribus, ſcripturam exaravi, quæ ad felicem cauſæ progreſſum porro profuit. Scilicet ultro admiſi principium illud, quod quilibet tenetur magis diligere ſeipſum, quam proximum, juxta doctrinam Divi Auguſtini *de diſciplina Chriſtiana cap. 6. oper. tom. 6. col. 585. Dilige proximum tuum tanquam te ipſum, ſed prius eſt, ut diligas te ipſum*; et *homil. 35. inter 50. Primum dilige Deum, deinde te ipſum; poſt hæc dilige proximum tuum ſicut te ipſum*; & juxta late deducta per S. Thomam 2. 2. *quæſt. 26. art. 4.* Sed dixi, quod, etiamſi venerabilis Dei Servus non potuiſſet propriam velle damnationem, aut propriæ ſalutis amiſſionem ſubire, potuit nihilominus recte & laudabiliter verbis exprimere, quod erat paratus propriam ſalutem amittere, ut ceteri ſalvi fierent; idque ad denotandam maximam, quam habebat erga proximum dilectionem, & ferventiſſimum, quo ferebatur, deſiderium ſalutis aliorum. Notiſſima enim ſunt hac in re verba Moyſis *Exod. cap. 32. verſ. 31.* ubi Dominum obteſtatur, ut populo peccatum Idololatriæ remittat: *Reverſuſque ad Dominum ait: Obſecro, peccavit populus iſte peccatum maximum, feceruntque ſibi Deos aureos; aut dimitte eis hanc noxam; aut, ſi non facis, dele me de libro tuo, quem ſcripſiſti*. Celeberrima ſunt etiam Apoſtoli verba *in epiſtola ad Romanos cap. 9. Veritatem dico in Chriſto, non mentior, teſtimonium mihi perhibente conſcientia mea in Spiritu Sancto; quoniam triſtitia mihi magna eſt & continuus dolor cordi meo. Optabam enim ego ipſe anathema eſſe a Chriſto pro fratribus meis, qui ſunt cognati mei ſecundum carnem*. In his ſiquidem verbis exprimitur utique & explicatur cupiditas tum Moyſis, tum Apoſtoli amittendi propriam ob Judæorum ſalutem; non tamen, quia alias hi ſanctiſſimi viri æternæ deſiderarent amiſſionem ſalutis, ſed quia ad ſignificandum deſiderium, quo tenebantur, ſalutis alienæ, recitata verba opportuniſſima ipſis viſa ſunt, ſicuti ad rem ponderat Theodoretus *in comment. ad epiſt. D. Pauli ad Rom. oper. tom. 3. part. 1. pag. 73. Et non dixit*, volebam, *ſed* optabam *eſſe alienus a Chriſto, ut cognati mei ſecundum carnem conciliati ipſi fructum ſalutis conſequerentur. Aptiſſime autem appoſuit & illud*, Ego ipſe, *ea, quæ de charitate in Chriſtum dixerat, in memoriam revocans; quaſi diceret: Ego,*

quem

quem nec vita, nec mors, nec præſentia, nec futura, nec ulla alia creatura ſeparare poterit a charitate Dei, quæ eſt in Chriſto Jeſu, pro Judæorum ſalute lubentiſſime ab ipſo ſepararer. Clarum eſt autem, quod non eos Servatori præferens hæc dicit, ſed ſuum in eos amorem & deſiderium declarans, omnes videre cupiens ſeſe ſubmittentes, & ſalutarem prædicationem lubenter ſuſcipientes. Deinde, utrumque loquendi modum, hoc eſt, & Moyſis, & Apoſtoli, ſimul complectendo, proſequitur S. Iſidorus Peluſiota *epiſt.* 58. *lib.* 2. *Quod ſi abjectum quoddam adhuc ſentis, atque humi provolutus nihil magni ac generoſi animo concipere vis, pio viro Moſe miſſo facto, qui, ut de Divino libro expungeretur, rogavit, ſi ii, qui ſub ipſius imperio erant, internecione delerentur; (majus enim eſt, quod Apoſtolus fecit, nam ille ſimul perire cupiebat, hic autem perire, ut alii ſalutem conſequerentur) ab egregia & ſtrenua femina (ut quiſpiam rei magnæ conjecturam perexiguam faciat) iſtud demonſtrare conabor*: & poſtquam retulit exemplum Rebeccæ *Geneſ.* 27. quæ pro filio maledictionem tolerare erat parata, ſubdit: *Cum igitur mulier, quæ ne mulieris quidem fortitudinem, animique magnitudinem habebat, diris devoveri non recuſarit, ut alius benedictionem obtineret, quid? an tantus ac talis Apoſtolus non idem perpeti optaſſet, ut Judæi ad Fidem accederent, nec Deus contumelioſis verbis configi videretur? &c. Quocirca, non tanquam promiſſio excidiſſet, his verbis uſus eſt, verum ut effrænatum ſuum erga Chriſtum amorem demonſtraret.*

12. Ejuſmodi ergo locutio, etſi *hyperbolica* videtur, veluti ad rem animadvertit Gagnæus *in epiſtol. ad Rom. cap.* 9. (*Biblia magna Edit. Pariſien. tom.* 4. *pag.* 656.) *Quod ſi de abalienatione a Chriſti gloria Paulus intelligit, hyperbolica eſt locutio ad ſuum in Judæos affectum deſignandum. Neque enim qui paulo ante dixit, Scio, quod nulla creatura poterit me ſeparare a charitate Dei, quæ eſt in Chriſto, ſtatim re vera ab eo divelli optaret. Sed hyperbolicus ſermo eſt, qualis iſte Moyſis Exod.* 32. *&c.* Etſi etiam videtur habere pro ſcopo ſeu *objecto* aliquod impoſſibile, quo ſtante, voluntas amittendæ propriæ ſalutis abſolute & ſimpliciter efficax dici non poteſt, quemadmodum, re per ſua principia examinata, concludit Cornelius a Lapide *comment. in epiſt. ad Rom. cap.* 9. *num.* 20. *Optatio ergo hæc Pauli pia ſancta & efficax fuit ex parte & voluntate ipſius: ex parte tamen objecti, non fuit omnino abſoluta & efficax. Optabat enim rem impoſſibilem, & repugnantem ordinationi Divinæ. Deus enim ordinavit, ut mea ſalus & beatitudo ſit medium ad Dei gloriam, & ſalutem ac beatitudinem proximorum promovendam & augendam: non autem ordinavit, ut privatio beatitudinis meæ ſit medium & procuratio ſalutis alienæ. Idque optime ſciebat Paulus: unde, ſimpliciter loquendo, actus hic, ſive votum & optatio hæc in eo non potuit eſſe plane abſoluta & efficax*: laudabiliter nihilominus a pleriſque viris ſanctitate præditis fuit adhibita, ſicuti teſtantur ipſe Cornelius a Lapide *loc. cit.* Molina *part.* 1. *quæſt.* 24. *in fine*, & Suarez *in* 3. *part. D. Thomæ tom.*4. *quæſt.*85. *art.*1. *de Pœnit. diſput.*3. *ſect.* 9. *in fine*, necnon ab omnibus ferventiſſimo amore Deum proſequentibus, & in ſacra myſtica Theologia verſatis eſt commendata, & in ſuis ad Dominum precationibus uſur-

uſurpata, quemadmodum, recitatis S. Franciſci Saleſii, S. Tereſiæ, B. Angelæ Fulginatis, ac B. Catharinæ Januenſis apertiſſimis teſtimoniis, probat Jacobus Boſſuet Epiſcopus Meldenſis in ſuo tractatu Gallico idiomate ſcripto, paulo ante memorato, cui titulus, *Inſtructio ſuper ſtatu orationis, lib. 9. pag. mihi 331. & pluribus ſeqq.*

13 Nec enim inde conſequitur, vel Dei Servum prædicto modo loquentem ſalutem aliorum propriæ præpoſuiſſe ſaluti contra ordinem charitatis, vel hanc de charitate doctrinam poſt damnatas Archiepiſcopi Cameracenſis propoſitiones recipi nequaquam poſſe. Enimvero, quod ad primum attinet, poteſt quis verbis exprimere, ſe exoptare ſalutem aliorum etiam cum diſcrimine ſalutis propriæ, uno autem eodemque tempore efficacem habere propriæ ſalutis cupiditatem cum ejus prælatione aliorum ſaluti. Percipi nimirum non poterat, Dei Servum ignoraſſe vel Apoſtoli dictum *in epiſtola ab Hebræos 6. verſ. 10. Non enim injuſtus Deus, ut obliviſcatur operis veſtri*, vel Deum in præſenti rerum ſtatu ſecundum varias Theologorum opiniones teneri iis retribuere, qui in bono opere perſeverant, æternum præmium aut ex juſtitia aut ex fidelitate. Quare S. Auguſtinus *tom. 3. oper. part. 1. quæſt. 147. in Exod.* ſuper illud Moyſis, *Dele me*, inquit: *Securus quidem hoc dixit, ut a conſequentibus ratiocinatio concludatur, ideſt ut, quia Deus Moyſen non deleret de libro ſuo, populo peccatum illud remitteret*; & rurſus *tom. 5. de verbis Domini num. 24. Cum Deus minaretur ſacrilego populo, pia Moyſi viſcera tremuerunt: oppoſuit ſe pro illis iracundiæ Dei. Domine, inquit, ſi dimittis eis peccatum, dimitte; ſin autem, dele me de libro tuo quem ſcripſiſti. Quam paternis materniſque viſceribus, quam ſecurus hoc dixerit, attendens juſtitiam & miſericordiam Dei, ut, quia juſtus eſt, non perderet juſtum; quia miſericors eſt, ignoſceret peccatoribus*. Et hanc S. Auguſtini explicationem, licet ab eis non allegatam, alii ſequuntur & communi calculo amplectuntur: Toſtatus videlicet *in Exod. cap. 32. quæſt. 44. Eſt ergo iſtorum verborum intentus monſtrare magnum deſiderium Moyſi de ſalute Hebræorum, quaſi dicat: Domine, ita intenſe afficior ad ſalutem hujus populi, quod videretur mihi ita eſſe durum, populum hunc mori, ſicuti ſi de libro tuo delerer. Sed ipſe ſecundum veritatem magis eligebat, quod totus Iſraeliticus populus deleretur, ſecundum corpus temporaliter moriendo, & etiam quod omnes æternaliter damnarentur, quam quod ipſe ſolus æternaliter infernali carceri traderetur*: & doctiſſimus Doctor Eſtius *in lib. 1. ſent. diſt. 40. §. Et ad primum: Ex quo tamen non abſolute petiverit Moyſes expungi, ſed tantum disjunctive, dicendo, aut dimitte eis, aut dele me; ut, remoto poſteriori, quia hoc ſciebat Deum ſine ſua gravi culpa non facturum, efficacius impetraret veniam populo, qui graviter peccaverat &c.* Quibus, generaliter complectendo hos & ſimiles loquendi modos a charitate erga proximum derivatos, ſubdit Cornelius a Lapide *comment. in epiſt. ad Rom. cap. 9. num. 19. Præſertim quia ipſa* (charitas ſcilicet) *novit & ſcit, Deum, utpote liberaliſſimum, tam liberali animo, qui ſua commoda ſuamque beatitudinem Divinæ gloriæ, & Fratrum ſaluti poſthabet &* poſt-

poſtponit, liberaliter quoque charitatis, gratiarum, & aliorum donorum cumulos & incrementa repenſurum, nec paſſurum, ut liberalitate ſua creaturæ vincatur. Porro multo minus aſſeri poſſe videbatur, has & ſimiles loquendi formulas aliquam habere congruentiam cum doctrina reprobata Archiepiſcopi Cameracenſis. Nam, præter ſuperius adducta de *habituali* ſtatu & de actu, licet in ea celeberrima controverſia inter Archiepiſcopum Cameracenſem, & Epiſcopum Meldenſem plura de his Sanctorum locutionibus dicta ſint, tota tamen quoad hanc partem diſputatio in id collineavit, quod Meldenſis Epiſcopus probandum aſſumpſit, ab his ſermonis phraſibus non potuiſſe Cameracenſem Archiepiſcopum aliquid deſumere pro ſuo dogmate adſtruendo. Immo vero ſemper & conſtantiſſime poſitum fuit ab ipſo etiam Epiſcopo Meldenſi, quod ſimilia deſideria amittendæ propriæ ſalutis propter ſalutem aliorum ſint deſideria pia & religioſa & maxime meritoria, ita ut plurimum quoque conducant ad explicandum ferventiſſimum, quo quis tenetur, erga proximum amorem; veluti recognoſci poteſt ex ejuſdem opere ſupra allegato, cui titulus, *Inſtructio ſuper ſtatu orationis*, *pag.* 331. *& ſeq. & pag.* 429. *& ſeqq.*, & luculentius ex alio ejus libro inſcripto, *Myſtici in tuto*, *pag.* 94. *& ſeqq.* ubi inquit, ſibi per calumniam fuiſſe ab Adverſariis oppoſitum, quod hos ſanctorum virorum dicendi modos reprobaret; & rurſus ex alio ejuſdem libro, qui nuncupatur, *Schola in tuto*, *quæſt.* 12. *a pag.* 233. *uſq. ad* 239. ubi ad defenſionem earum locutionum plura adducit, pariter concludendo eas eſſe maximopere commendandas.

14 Confecta denique res eſt, attenta modificatione a Dei Servo adhibita. Non enim ipſe abſolute & ſimpliciter retulit, ſe Domino preces adhibuiſſe, ut alios ſalvos faceret, etiamſi id fieri debuiſſet cum propriæ ſalutis amiſſione; ſed dictum hoc temperavit, explicando, quod amiſſionem propriæ ſalutis intelligebat, non quoad culpam, nec quoad privationem amicitiæ Dei, ſed quoad pœnam, ita etiam, ut ipſa pœna futura non eſſet æterna, ſed temporalis; quamobrem, ea finita, una cum ceteris aſcenderet ad æternam gloriam æternamque in cælo beatitudinem. Quæ modificatio a venerabili Dei Servo inducta cum pateſaciat, ipſum pro ſalute aliorum exoptaſſe quidem pati pœnas Inferni, ſed dummodo non in perpetuum duraturas, & dummodo totum id ſequeretur, ſecluſo peccato, & permanentibus Dei gratia Divinaque amicitia; extra controverſiam eſt, ſimilia deſideria non ſolum omni culpa vacare, ſed etiam eſſe maxime meritoria, quemadmodum ponderat S. Jo. Chryſoſtomus *homil.* 16. *in epiſt. ad Rom. cap.* 9. *tom.* 9. *oper. pag.* 605. ubi commentariis illuſtrans illud Apoſtoli, *Optabam eſſe anathema*, ait: *Propterea diſcrucior, inquit, & ſi poſſem ſeparari a Chriſti choro, & abalienari, non ab ejus amore, abſit, quia illud propter amorem faciebat; ſed ab illa fruitione & gloria, id admitterem, ut Dominus meus non blaſphemaretur .... quod ſi id quod dicitur nondum aſſequeris, cogita multos patres paria pro filiis admiſiſſe, ab illis ſeparari non recuſantes, ut illos claros cernere poſſent, eorum claritatem ſuaviorem ſibi eſſe exiſtimantes quam eorumdem*

con-

contubernium. Sed quia procul ab hoc amore ſumus, quæ dicta ſunt ne intelligere quidem poſſumus: Et *lib.1. de compunctione ad Demetrium* (*tom.1.oper. pag.135.*) *Qui amor* (Chriſti) *adeo mentem ejus vicerat, ut quod illi carius erat, nempe eſſe cum Chriſto, pro quo & gehennam, & regnum cælorum deſpiciebat; hoc ipſum, inquam, libenter deſereret: ac propter Chriſtum, inenarrabilem illum lapſum quaſi rem optabiliſſimam vellet amplecti, & magna cum alacritate ſuſcipere.* Quam Sancti Joannis expoſitionem alii etiam approbant & communiter amplectuntur; inter quos Theophylactus *comment. in cap. 9. epiſt. ad Rom. pag. 362. Mœrens itaque Paulus, anxieque motus & morſus pro Dei gloria optavit, anathema, id eſt abalienatus eſſe a Chriſto, ut illi ſervarentur, diſſolvereturque eorum adverſus Deum maledicentia. Viden' igitur, quod ex amore, quo in Deum inflammatus eſt, optat, ſi modo fieri poſſit, ſeparari a cœtu eorum, qui cum Chriſto æternum vivent? Non a charitate ipſius, ſed gloria ipſius, & gloriæ fructu: perinde ac patres ſæpenumero a filiis ſegregantur, ut glorificentur filii, minime tamen a filiorum dilectione abalienati; immo ipſi inglorii eſſe cupientes, ut filii celebres & clari evadant. Itaque ipſe, inquit, ego, qui innumera tranſegi diligens Deum, ſupra quam natura ferat, opto, pro gloria Dei excidere a gloria Chriſti. Hoc autem non eſt excidere, ſed potius aſſequi.* S. Thomas *in epiſt. ad Rom. cap.9. lect. 1. Optabam ſcilicet, ſi fieri poſſet, anathema eſſe, id eſt ſeparatus a gloria vel ſimpliciter, vel ad tempus propter honorem Chriſti, qui eſt ex converſione Judæorum*: & Eſtius *in 3. lib. ſent. diſt.29. §.3. Ad Chryſoſtomi autem, & Theophylacti commentarium reſpondetur, eos ſeu gehennam, ſeu ſeparationem a Chriſto non intelligere in privatione amicitiæ Dei, ſed tantum in carentia gloriæ Electorum; ita enim ipſi manifeſte exponunt.* Eos autem poſtremo ſequuntur S. Franciſcus Saleſius *de amore Dei part. 2. lib.4. cap.16.* dum eamdem doctrinam ad uſum prædicto modo revocandam monet; Pater Jacobus Alvarez peritiſſimus Myſticus *tom.3.oper. lib. 4. part. 3. cap.12. exercit.14.num.8.* ubi perfectis animabus ſequens exhibet documentum: *Reſignabis te ad univerſa illa, quæ tibi in tempore, & in æternitate accidere poſſunt; adeo ut ſi vellet Dominus in perpetuum in Inferno te collocare ad ſuſtinendas illas acerbiſſimas pœnas, dummodo ab ejus gratia non excidas, paratus ſis pro Domini gloria id etiam perferre: & pro certo habe quod hic affectus perfectiſſimam cum Deo unionem, & altiſſimam perfectionem continet.* & Gaſpar Juvenin. *in inſtitutionibus Theologicis ad uſum Seminariorum editis* poſt condemnationem Archiepiſcopi Cameracenſis *tom. 7. diſſert. 5. de virtut. moral. pag.565.* ubi propoſitionem per ſua Theologica principia rite & ſunditus examinatam eodem modo concludit.

15 Poſt dimiſſum a me Fidei Promotoris officium, excitatam ſcio controverſiam de doctrina cujuſdam Beatæ, ſeu potius de quodam ipſius facto originem ducente a doctrina, de cujus veritate, & immunitate ab errore diſputari poterat. In ejus quippe vita legebatur, eam non curaſſe acquirere Indulgentias *plenarias*, cum vellet propriis operibus ſatisfacere Divinæ juſtitiæ de peccatis a ſe commiſſis. Dictum itaque fuit, eidem fa-

ſto obſtare doctrinam Cajetani *in opuſc. tom. 1. tract. 16. de Indulgentiis quæſt.2. ad tertium*, ubi ait, eum melius facere, qui eſt conſecuturus Indulgentiam, ſi per ſe ipſum ſatisfaciat, & per alium, quam ſi per alium tantum; perfectoſque æmulari chariſmata meliora ſectando etiam Indulgentias, ut expediti ſint ad vitam æternam: obſtare etiam doctrinam Soti *in 4. ſent. diſt. 21. quæſt. 1. art. 1. ſ.* 1038. ubi propoſito dubio, utrum ſanum eſſet conſilium nullam accipere Indulgentiam, ſub obtentu perferendi pœnas pro criminibus, quibus Deum quis offendit, reſpondet, quod, ſi pœna Purgatorii ſolam pœnam ſenſus importaret, indicium eſſet ingentis & excellentis pœnitentiæ, velle quemquam cruces illas, quas meruit, pro Deo perpeti; ſed, cum ulterius accedat pœna damni, majoris dilectionis ſignum eſt, velle hominem ab illo carcere citiſſime diſſolvi, & eſſe cum Chriſto. Verum, cum a Poſtulatoribus ſedulo reſponſum fuerit, primo, Beatam non omiſiſſe lucrari *plenarias* Indulgentias ex contemptu, cum ejus veneratio erga ipſas Indulgentias clariſſimis demonſtraretur documentis; ſecundo, plurimorum Theologorum eſſe doctrinam, non peccare eos, qui de lucrifaciendis Indulgentiis non laborant, eo quia velint ipſimet de ſe ſatisfacere in hoc mundo, aut pati in alio, ſicuti videri poteſt apud Gobat *tom.3. tract.4. de Indulgent. cap.5. quæſt.15. num.47.*; tertio, id, quod tutius eſt, non eſſe confundendum cum eo, quod eſt perfectius, cum tutius quidem videatur operibus & Indulgentiis propriam culpam luere, ſed non perfectius, poſito, quod quis abſtineat ab Indulgentiis, eo quia Deum amat, & ita ejus offenſam deteſtatur, ut meritas pœnas ſuſtinendo, velit ipſi ſatisfacere; ultimo, exempla perfectorum non deeſſe, qui ad tempus exoptarunt etiam pro alienis culpis pœnas Inferni pati, ita tamen, ut ab amicitia & gratia Dei non exciderent; ſacrorum rituum Congregatio exiſtimavit, id non officere ſanctitati, ſeu approbationi virtutum heroicarum prædictæ Beatæ.

CAPUT XXXII.

De adnotatis, & adnotandis per Reviſores ſuper viſionibus, revelationibus, & prophetiis.

1 Viſiones, revelationes, & prophetiæ editæ, aut ſcriptæ a Dei Servis, aut ab aliis de eorum mandato, vel quas viri probi ſcripſerunt aſſerentes, ſe eas ab ipſis Dei Servis audiviſſe, ſubjectæ ſunt legi reviſionis, ut ſupra dictum & viſum eſt, antequam in eorumdem Dei Servorum cauſa ad ulteriora procedatur.

2 De viſionibus itaque, revelationibus, & prophetiis ſæpe in relationibus Reviſorum ſacræ Congregationi exhibitis actum vidi. Porro aliquando ab aliquibus Reviſoribus dubitatum obſervavi de revelationibus, in quibus aliquis Dei Servus ſibi nuntiatam dixit ſuorum peccatorum remiſſio-

miſſionem : quamvis apud Joannem Moſchum VII. ſæculi Scriptorem *cap.*49. libri, qui dicitur *Pratum ſpirituale (extat in vitis Patrum Roſvveidi)* quique apud Patres Septimæ Synodi in magna veneratione habitus eſt, teſte Cardinali Bellarmino *de Scriptor. Eccleſ.*, legatur S. Petrum apparuiſſe S. Leoni I. ſuorum peccatorum veniam ejus interceſſione a Deo humillime poſtulanti, eique dixiſſe : *Oravi pro te, & dimiſſa ſunt tibi omnia peccata tua, præterquam impoſitionis manuum : hoc enim ſolùm abs te requiretur, ſive bene, ſive fortaſſis aliter id egeris.*

3 Aliquando quoque a Reviſoribus dubitatum vidi de revelationibus, in quibus aliquis Dei Servus ſuam ſibi prædeſtinationem ad gloriam dixerat fuiſſe manifeſtatam : quamvis Tridentinum Concilium *ſeſſ. 6. de juſtificat. cap. 9. cap. 12. & cap. 13.* ubi adverſus Novatorum errores ſtatutum eſt, neminem poſſe abſoluta certitudine Perſeverantiæ donum ſibi polliceri, aut de arcano Divinæ prædeſtinationis myſterio ita præſumere, ut pro certo habeat, ſe omnino eſſe in prædeſtinatorum numero, procedat, ſecluſa revelatione Divina, uti colligitur *ex can. 15. & 16. cit. ſeſſ. 6.* & uti late proſequitur Silvius *in 1. 2. D. Thomæ quæſt. 192. art. 5.* & quamvis ejuſmodi revelationum non deſint exempla in antiquo & novoTeſtamento, in antiquo, puta, cum *Geneſ. 22. verſ. 12.* dictum ſit Abrahamo, *Nunc cognovi, quod times Deum* ; in novo autem, cum Latroni Dominus dixerit, *Hodie mecum eris in paradiſo*, ſicuti legitur *Lucæ* 23. Ab his quippe infertur, fuiſſe prædictis propriam revelatam prædeſtinationem, quemadmodum bene ponderant Cardinalis Bellarminus *de juſtificat lib. 3. cap. 11. num. 4. tom. 4.* atque Eſtius *in lib. 1. ſentent. diſtinct. 40. §. 24. verſ. Cum igitur*, ad quod & facit doctrina D. Thomæ *part. 1. quæſt. 23. art. 1. ad 4., & 1. 2. quæſt. 112. art. 5.*

4 Alias ab iiſdem Reviſoribus dubitatum animadverti de revelatione, in qua aliqua Dei Serva aſſerebat, ſibi fuiſſe nuntiatum nomen ſui Angeli Cuſtodis, eumque determinato tali nomine appellari ; cum Eccleſia non agnoſcat, niſi tria nomina Angelorum, nempe Michael, Gabriel, & Raphael. Quanquam id ſibi vindicat locum tantum quoad publicum cultum, qui exhiberi vellet Angelo ſub alio nomine peculiari, minime vero quoad cultum privatum, qui eſſet exhibendus Angelo Cuſtodi ſub nomine peculiari ab eo, cui idem nomen divinitus revelatum eſt, uti fertur de S. Joanne a Cruce, cui revelatum eſt nomen ſui Angeli Cuſtodis, qui *Lauriel* vocabatur, juxta ea quæ late habentur apud Cardinalem Albitium *de inconſt. in Fide cap. 40. a num. 152. ad num. 161.*

5 A Reviſoribus item interdum animadverſa inſpexi verba, quibus aliqua Dei Serva ſuas exponens viſiones de Chriſti Domini apparitionibus locuta eſt, amplexus videlicet, oſcula, tactus nominando : licet his ſatis aperte occurrat piæ mem. Cardinalis Federicus Borromæus *in opuſc. de Chriſt. mentis jucunditate lib. 1. cap. 7.* ubi, antequam deſcendat ad Chriſti Domini manſuetudinem erga B. Gertrudem, ſic præfatur : *Quin immo de Beata*

Beata hæc majora narrabo. Cavendum tamen utique erit mundanis hominibus, ne impura ſua labra epulis hiſce delicatis admoveant, ſed procul omnino abſint; ſiquidem, quemadmodum initio libri præfatus ſum, epulæ iſtæ nequaquam ſunt ad eorum palatum accomodatæ. Beata hæc Gertruda vidit aliquando per ecſtaſim Dominum habitu dormientis, neque reſpicientis Virginem, quæ effuſis precibus ſupplicabat. Demum amore victa confugit ad eum, & pedes ipſius exoſculata eſt. Tunc ille viciſſim eam amplexus, dixit: Scito, feciſſe me, quod ſagacibus quibuſdam animantibus naturale eſt, ut nimirum, ſimulando ſomnum, rapiant alia quædam animalia, quibus alantur. Quo pariter conveniunt verba Richardi S. Victoris *in prol. ad Cant. Cantic. Nominantur in hoc libro oſcula, nominantur ubera, nominantur genæ, nominantur femora: in quibus verbis non irridenda eſt ſacra Scriptura, ſed amplior Dei miſericordia conſideranda eſt; quia, dum membra corporis nominat, ſic ad amorem vocat. Notandum eſt, quod mirabiliter nobiſcum eſt, & miſericorditer operatur; qui, ut cor noſtrum ad inſtigationem ſacri amoris accenderet, uſque ad turpis amoris noſtri verba deſcendit. Sed, unde ſe, loquendo, humiliat, inde nos intellectu exaltat.* Et infra: *Debemus ergo in verbis iſtis corporeis, in verbis exterioribus, quidquid interius eſt quærere, & loquentes de corpore quaſi extra corpus fieri.*

6 Ab iiſdem etiam Reviſoribus nonnunquam cenſura affectæ ſunt quædam revelationes, in quibus aliqua continentur contraria probatis hiſtoriis, vel aliis revelationibus, aut in quibus aliqua tanquam tuta ſtatuuntur, quæ adhuc tamen ab Eccleſia definita non ſunt. Hujuſmodi ſunt, quæ fuerunt a ſtudioſis viris adnotata in mentis exceſſibus ſeu in raptibus, & revelationibus S. Mariæ Magdalenæ de Pazzis, B. Baptiſtæ Veranæ, B. Gerandeſchæ Piſanæ, ac B. Claræ a Cruce de Chriſto Domino tribus clavis in Cruce confixo; licet ex revelationibus S. Birgittæ *lib.* 4. *cap.*70. & *lib.* 8. *cap.* 15. habeatur, ſingulas manus, ſinguloſque pedes, ideoque non ambos ſimul, unico clavo confixos fuiſse, & communior quidem pro quatuor clavis ſtet opinio, de qua poſt Theodoretum, Rufinum, Caſſiodorum, Nicephorum latiſſime agunt Jacobus Boſius *de triumphanti Cruce lib.*1. *cap.*15. Conſalvus Durantus *ad revelationes S. Birgittæ*, Juſtus Lipſius *lib.*2. *de cruce cap.*9. Richardus Montacutius *origin. Eccleſiaſtic. part. poſter. tom.*1. & eruditiſſime de more ſuo Juſtus Fontaninus *in diſſertatione de corona ferrea cap.*1. *num.*3.

7 Alias demum ab iiſdem Reviſoribus adnotatum vidi in prophetiis, eas non fuiſſe eventu comprobatas: etſi, ut inquit S. Gregorius *tom.* 2. *oper. lib.*2. *dialog. cap.*21. *Prophetiæ ſpiritus mentes Prophetarum non ſemper irradiat; quia, ſicut de Sancto Spiritu ſcriptum eſt*, Ubi vult ſpirat, *ita ſciendum eſt, quia, & quando vult, aſpirat*; qui etiam *tom.*1. *hom.*1. *in Ezechiel. num.*16. ſubdit: *Sciendum quoque, quod aliquando Prophetæ ſancti, dum conſuluntur, ex magno uſu prophetandi quædam ex ſuo ſpiritu proferunt, & ſe hæc ex prophetiæ ſpiritu dicere ſuſpicantur.* Id patet exemplo ab eodem S. Gregorio hic allato de Nathan 2. *Reg.* 7. qui nuntiavit Davidi, cum templum

plum Deo vellet conſtruere, illud ædificaturum; & tamen Dominus illum coegit retractare ea, quæ prædixerat.

8 Hæc quoad notata: quod vero attinet ad notanda, ſciendum eſt, de meditationibus, revelationibus, viſionibus, & prophetiis judicium inſtitui in ſacrorum rituum Congregatione triplici de cauſa. Prima eſt, ut juxta decreta Urbani VIII. inquiratur, an in eis aliquid inſit contra Fidem & bonos mores, aut aliqua doctrina nova a communi Eccleſiæ ſenſu & conſuetudine aliena. Secunda, ut videatur, utrum viſiones, revelationes,ac prophetiæ fuerint ſupra naturam, ideoque recenſendæ inter gratias gratis datas, necne. Tertia, ut conſtet, utrum ſint laudandæ vel approbandæ, an potius tolerandæ ſeu prætermittendæ. Inſpectio autem, quæ fit prima de cauſa, viam ſternit inſpectionibus, quæ duabus aliis memoratis de cauſis debent ſubinde promoveri, ut infra patebit. Porro Divina nunquam dici poteſt revelatio, quæ pugnat cum ſacris Litteris, cum Divinis, & Apoſtolicis Traditionibus, cum moribus & definitionibus Eccleſiæ, dicente Apoſtolo *ad Galatas cap. 1. v. 8. Sed licet nos aut Angelus de cælo euangelizet vobis præterquamquod euangelizavimus vobis,anathema ſit*;& ibidem *verſ. 9. Si quis vobis euangelizaverit præter id quod accepiſtis, anathema ſit*: prout ad rem ſtrenue adnotarunt Arauxo *in deciſ. moral. tract. 3. quæſt. 23. num. 39.* Cardinalis Bona *de diſcret. ſpirituum cap. 20. num. 4.* Gravina *de viſion. part. 2. lib. 2. cap. 1. per tot.* & Cardinalis de Lauræa *in 3. lib. ſent. tom. 4. diſput. 20. art. 23. num. 990.* Quare, ſi quid in ea aperiatur contrarium juri Divino, aut regulis Eccleſiæ, non eſt juxta decreta generalia procedendum in cauſa ad ulteriora. Ut cetera prætereantur exempla, prædicante in eccleſia Cathedrali Mantuana Petro Lucenſi Canonico Regulari, exorta eſt quæſtio, utrum Beata Virgo Maria in præcordiis, an in utero Chriſtum conceperit. Dicebat enim Petrus, cuidam mulieri ſanctitatis eximiæ fuiſſe divinitus revelatum, quod Chriſtus non in utero loco communi humanæ geniture,ſed juxta cor in pectore conceptus fuerat. Suſpectam autem maximopere nonnulli affirmabant prædictam revelationem, cum in Matthæi Euangelio legatur, *Inventa eſt in utero habens de Spiritu Sancto*; & ipſe Matthæus alleget Iſaiam dicentem, *Ecce virgo concipiet in utero*; & in Luca dicat Angelus ad Mariam, *Ecce concipies in utero*. Quæſtio hæc plene refertur a Joanne Baptiſta Mantuano Carmelita Auctore illi contemporaneo *tom. 4. in tractatu de conceptione Chriſti ad Cardinalem Sigiſmundum Gonzagam Epiſcopum Mantuanum*, ubi etiam Auctor teſtatur, tum Mantuæ tum Romæ tanquam ſuſpectam habitam fuiſſe revelationem, & opinionem in ea contentam damnatam fuiſſe, utpote contrariam litteræ & ſenſui ſacræ Scripturæ. Extat enimvero in Bullario Ordinis Fratrum Prædicatorum ſumma diligentia collecto, & variis eruditiſſimis notis illuſtrato a Patre Antonino Bremond *tom. 4.* bulla 77. Julii II. in qua confirmatur ſententia lata a Dominico Epiſcopo Portuenſi, & Antonio Tituli Sancti Vitalis, S. R. E. Cardinalibus, ſuper graviſſimis contentionibus de loco conceptio-

Digitized by Google

ptionis D. N. Jeſu Chriſti inter prædictum Canonicum Petrum, & Dominicum de Carignano Ordinis Prædicatorum, hæreticæ pravitatis in civitate Mantuana Inquiſitorem: verba autem ſententiæ confirmatæ, quæ ibidem recitat ſupradictus Auctor *in notis num.* 8., ſunt hæc quæ ſequuntur: *Quia omnes & ſinguli memorati ſacræ Theologiæ Doctores, Magiſtri, & Profeſſores* (inter quos erat etiam Thomas Cajetanus, poſtea S. R. E. Cardinalis Ampliſſimus, ut ipſe met teſtatur 3. *part. art.* 5. *quæſt.* 31.) *concordaverunt in unam eamdemque ſententiam, excepto Magiſtro Joanne Antonio Ordinis Eremitarum Procuratore, qui illam novam opinionem* (de conceptione Chriſti non in utero, ſed juxta cor) *dicebat eſſe tantummodo ſcandaloſam, & non erroneam neque hæreticam, etiam in futurum; Nos Dominicus, & Antonius Cardinales Judices & Commiſſarii præfati, veritatem & ſolum Deum præ oculis habentes, Chriſti nomine invocato, ad ejus gloriam, ipſiuſque Catholicæ Fidei & Chriſtianæ religionis conſervationem & augmentum, animarum ſalutem & conſervationem, declaramus decernimus & definimus ac ſententiamus auctoritate Sedis Apoſtolicæ nobis commiſſa, de conſilio & aſſenſu dictorum Doctorum, Magiſtrorum, & Profeſſorum ſacræ Theologiæ, quod deinceps memorata nova opinio habeatur tanquam erronea ſcandaloſa atque hæretica, & ita damnamus eamdem in futurum.*

9 Prima hæc inſpectio vere pertinet ad Reviſores, ad quos etiam ſpectare crederem adnotare, ſi quid tanquam divinitus revelatum dicatur, quod adhuc ſit ſub Eccleſiæ judicio; cum & id ad doctrinam referatur, ad cujus examen ipſi Reviſores advocantur. Præterquamquod hujus generis animadverſiones, utcumque ſit, an aptæ & ſufficientes dici valeant ad id efficiendum, ut cauſæ Beatificationis & Canonizationis ſilentium imponatur, certum eſt tamen, maximopere ad judicium illud profuturas eſſe, ut, ſi ad ulteriora in cauſa ſit procedendum, non poſſint illiuſmodi revelata inter Divina & ſupra naturam recenſeri; quemadmodum recte perpendit Arauxo *in deciſ. moral. tract.* 3. *quæſt.* 23. *§.* 2. *num.* 38. ubi: *Objectum divinitus revelatum debet eſſe conforme regulis Fidei, & non eis contrarium, aut præter illas. Unde, ſi res revelata ſit cadens ſub opinione, & nondum ab Eccleſia definita, ſed in Scholis controverſa, talis revelatio non eſt habenda pro Divina, ſed a proprio ſpiritu loquentis, aut diabolico procedens, aut ſomniata &c. ut, ſi quis, affectando ſpiritum propheticum, annuntiet, ſibi revelatum eſſe a Deo, auxilium efficax prædeterminare phyſice hominis voluntatem ad bonum, quod tenet opinio Thomiſtarum in materia de auxiliis Divinæ Gratiæ.* Ad quam pariter claſſem referri poſſe videntur nonnulla, quæ aliquando occurrunt in meditationibus de Chriſti Paſſione, ubi quædam a meditantibus tormenta confinguntur, de quibus nec in Euangelio, nec apud Patres verbum habetur, & de quibus prudentiſſime hæc notat Suarez *tom.* 2. *in* 3. *part. diſput.* 33. *ſect.* 1. *In his Chriſti Paſſionibus nihil eſt leviter fingendum, quod vel ab Euangeliſtis narratum non ſit, vel ex iis, quæ ipſi narrant, adjuncta Patrum expoſitione, probabiliter colligi non poſſit. Poſſunt quidem Fideles pie meditari acerbitatem earum Paſſionum, quæ narrantur, earumque circumſtantias ex iis,*

quæ

quæ humano modo contingunt, & ex affectu & diſpoſitione talium perſonarum conjectare. Non tamen licet nova Paſſionum figmenta confingere, quia hoc neque temeritate carere poteſt, neque evidenti periculo falſitatis.

10 Quæ vero ſupradicta ſunt de adnotatis a Reviſoribus quoad remiſſionem peccatorum, quoad certitudinem *prædeſtinationis*, & quoad nomen proprium Angeli Cuſtodis, hæc, ſevere loquendo, fuerunt quidem adnotata ultra ipſorum officium & munus, ſed laudabiliter tamen & non ſine fructu adnotata dici debebunt. Quod autem fuerint adnotata ultra ipſorum officium & munus, clariſſime cognoſcitur: cum enim eorum officium in examine doctrinæ conſiſtat, & ſolum per revelationem Divinam ſcire poſſimus, an peccata nobis ſint remiſſa, & an ſimus deſcripti in libro vitæ; unuſquiſque facile deprehendere poterit, nihil quoad doctrinam eſſe reprehendendum in Dei Servis, qui certitudinem remiſſionis peccatorum, & propriæ *prædeſtinationis* ad Divinam revelationem retulerunt, ideoque ſolam difficultatem habendam de qualitate revelationis, utrum videlicet Divina, an naturalis, vel ficta, ſeu *illuſoria* fuerit. Hujus porro qualitatis judicium, utpote dependens ab aliis circumſtantiis, quæ ex libris Servorum Dei deduci non poſſunt, ad ſacram pertinet Congregationem id, ut infra, tunc inſtituentem, cum agitur de virtutibus & de gratiis gratis datis poſt animadverſiones factas a Fidei Promotore, qui tum ex proceſſibus, tum ex aliis monumentis extra proceſſus proponenda proponit, ut videatur, utrum revelationes fuerint a Deo, an ſomnia fuerint, aut piæ meditationes, vel illuſiones. Quod tamen, hoc minime obſtante, memoratæ Reviſorum adnotationes laudabiliter & cum fructu factæ fuerint & fieri valeant, proinde patet, quia, licet per eas curſus cauſæ non ſit impediendus, cum nulla in doctrina ſit labes; nota nihilominus ſit ſacræ Congregationi abſoluta neceſſitas in diſcuſſione dubii ſuper virtutibus qualitatem dictarum revelationum perpendendi, quo conſtet, an Dei Servus prædicta gratia gratis data divinitus præditus fuerit: quo profecto ſenſu ſacra Congregatio juxta ea, quæ in ſuperioribus dicta ſunt, demandavit & demandat progreſſum ad ulteriora in cauſa, reſervato jure Fidei Promotori adducendi ſuo loco & tempore, quæ ſunt adducenda adverſus meditationes, viſiones, atque revelationes. Et ſane, quod modo dictum eſt de adnotatis per Reviſores quoad revelationes de remiſſione propriorum peccatorum, & de certitudine propriæ *prædeſtinationis*, videtur locum ſibi vindicare etiam debere in meditationibus & viſionibus, ubi verba habentur amori profano accommodata, aut ubi aliqua ſunt probatis hiſtoriis & aliis revelationibus contraria, aut ubi aliquid ſtatuitur tanquam tutum, quod adhuc eſt ſub Eccleſiæ judicio. Nam eadem quoque huc convenit ratio, quod, etiamſi ea immunia eſſe poſſint a cenſura doctrinæ, vel ad ſenſum particularem, aut ad revelationis Divinæ, quæ tamen Divina non fuit, credulitatem referri valeant; expedit nihilominus, ut ſacræ Congregationi pariter notificentur, quæ, minime retardato

Digitized by Google

cauſæ progreſſu, Fidei Promotorem admoneat de adhibenda ſuo loco & tempore ſuper ipſis neceſſaria circumſpectione. Neque diſſimile videtur ferendum eſſe judicium de adnotatis a Reviſoribus ſuper propoſito prædictionum, quæ eventu comprobatæ non fuerunt.

11 Poſt hæc, ſi aliquid dicendum ſit de altera viſionum atque revelationum inſpectione, quæ fieri debet videndi cauſa, utrum fuerint ſupra naturam, necne, itemque de alia & ultima inſpectione ſuper earum approbatione, tolerantia, aut prætermiſſione, præter ea quæ in ſua ſede dicentur, ſatis erit hic retuliſſe, de qualitate revelationum non in hoc judicio agendum eſſe, ſed tantum, quando proponitur dubium de virtutibus. Tunc ſcilicet onus eſt Fidei Promotoris ſtrictim perpendere qualitates ejus, cui apparitio, viſio, aut revelatio facta eſt, earumque modum & effectus inde productos: ex his quippe dignoſcitur, cujus generis fuerint apparitiones, viſiones, & revelationes, uti docent Gravina *de diſcern. viſion. lib. 2. cap. 3. verſ. Ex multis, & cap. 5. per totum*, Joannes de Eſcobar *in arte dignoſc. ſpirit. art. 1. §. 5. num. 14. & ſeq.* ac Paſſerin. *ad S. Thomam 3. part. quæſt. 76. art. 8. comment. 27. cap. unic. num. 5.* Sermonem autem inſtituendo de earum approbatione, ſciendum eſt, approbationem iſtam nihil aliud eſſe, quam permiſſionem, ut edantur ad Fidelium inſtitutionem & utilitatem poſt maturum examen: ſiquidem hiſce revelationibus taliter approbatis licet non debeatur nec poſſit adhiberi aſſenſus Fidei Catholicæ, debetur tamen aſſenſus fidei humanæ juxta prudentiæ regulas, juxta quas nempe tales revelationes ſunt probabiles & pie credibiles, uti, loquendo de revelationibus B. Hildegardis, quæ ab Eugenio III., S. Birgittæ, quæ a Bonifacio IX., & S. Catharinæ Senenſis, quæ a Gregorio XI. approbatæ dicuntur, docet Arauxo *loc. cit.* §. 2. & ſequitur Lamindus Pritanius *de ingen. moderat. lib. 1. cap. 17.* Nec enim ex earum aliquando inter ſe contrarietate ulla abſurditas deduci poteſt, ſicuti bene explicat Jo. Gerſo *tom. 1. oper. col. 24. in declaratione veritatum, quæ credendæ ſunt de neceſſitate ſalutis* ubi: *Sicut dicit Ariſtoteles, nihil refert, quædam falſa probabiliora eſſe quibuſdam veris, ita nihil refert, quædam falſa pie credi. Non quidem ea ratione, qua falſa ſunt, vel ſi ſciuntur eſſe falſa, credi poſſunt; procul ſit hoc a pietate Fidelium: ſed cadit exiſtimatio, vel pia credulitas non ſuper veritate, vel falſitate, ſed tantummodo ſuper apparentia vel probabilitate. Et hoc utique non eſt periculoſum, vel falſum; quia conſtat de apparentia & probabilitate, dum falſitas, vel veritas ignota eſt. Propterea ſapientiſſime dixit Hieronymus, quod de talibus eligibilius eſt pie dubitare, quam temere definire. Sicut ſtat, quodlibet contradictoriorum eſſe probabile, & unum ſtat cum altero non in veritate, ſed probabilitate ... ſic diverſis reſpectibus utrumque contradictoriorum credi poteſt cum Fidei pietate, dum tamen ſit animus ab aſſertione pertinaci alienus. Reſpicit autem iſte gradus Legendas & miracula Sanctorum,* (non diſcuſſa videlicet, nec per ſanctam Sedem approbata) *vitas Patrum, viſiones, necnon phantaſias Religioſorum & devotarum perſonarum, recitatio-*

citationes & opiniones ſacrorum Doctorum : quæ omnia ſuſcipit Eccleſia . & leg i permittit , non quod determinet , talia de neceſſitate ſalutis eſſe credenda , ſed quia proficiunt ad commovendos affectus pios Fidelium , & in ædificationibus ipſorum ; dum in talibus nihil de certitudine ſcitur eſſe falſum , quamvis etiam neſciatur , illud certitudinaliter eſſe verum , quod nec oportet , nec ut tale credendum proponitur .

12 Ex triplici ergo inſpectione , in quam quaſi partiri diximus examen viſionum , revelationum , & prophetiarum , prima , quæ inſtituitur, ut videatur , an in eis aliquid inſit contra Fidem & bonos mores , vel aliqua doctrina in eis habeatur nova & peregrina atque a communi Eccleſiæ ſenſu aliena , fieri ante omnia & expleri neceſſario debet in ſacrorum rituum Congregatione , cum ab ea dependeat progreſſus cauſæ ad ulteriora, vel ſilentium cauſæ ipſi imponendum . Secunda vero , quæ id reſpicit , ut conſtet , an ille vel illa , cui contigerunt viſiones , apparitiones , & revelationes , fuerit gratiis gratis datis a Deo illuſtratus , expletur tantum in eadem ſacra Congregatione , quando agitur de virtutibus , uti ſupra dictum eſt . Sed cum in uno , tum in altero ex hiſce judiciis nulla exprimitur particulariter viſio , nulla revelatio , ſiquidem ſub involucro verborum generalium in primo demandatur tantummodo proceſſus ad ulteriora ; in ſecundo, virtutum approbationi in gradu heroico id ſolum additur , Dei Servum aut Servam fuiſſe cæleſtibus viſionibus , apparitionibus, & prædictionibus illuſtratum . Tertia demum inſpectio ad id ſpectans , ut innoteſcat , utrum viſiones , revelationes , & prophetiæ ſint approbandæ , necne , omnino in eadem ſacra Congregatione inſtituitur , inſtantibus peculiariter Poſtulatoribus . Porro ſæpenumero in eadem ſacra Congregatione inſtitutum eſt ad hunc finem examen hujus , aut illius ſingillatim revelationis , viſionis , aut apparitionis ; ſed non ita ſæpe ad ejus approbationem deventum eſt . Dum fungebar munere Fidei Promotoris , ſæpe propoſita fuerunt examinanda miracula ſanationum *in inſtanti* mirabiliter effectarum in perſonis Religioſis , probis , & honeſtis , prævia apparitione Servi Dei , cujus interceſſione miraculum contigiſſe dicebatur : ſacra autem Congregatio , veris oſtenſis oſtendendis , miraculum utique approbavit , minime vero viſionem & revelationem . Aliquando tamen approbata eſt aliqua viſio , aliqua apparitio , aliqua prophetia , puta , Angelorum , Beatiſſimæ Virginis , & Chriſti Domini viſio , quæ ipſi Servo Dei contigit , aut aliqua prophetia ſeu aliqua prædictio , quæ de futura quapiam re mirabiliter a Servo Dei facta eſt . Verum , quod attinet ad integrum volumen viſionum , apparitionum , & prophetiarum , rara ſunt exempla approbationum : & , quatenus exempla præceſſerint aut ſecutura ſint , approbatio ejuſmodi certitudinem Fidei nequaquam expoſcit , ſed tantum efficit , ut illæ tanquam probabiles habeantur ; juxta ea quæ in ſuperioribus dicta ſunt , & quemadmodum bene adnotavit Cardinalis Bona *de diſcret. ſpirit. cap.* 20. *num.* 1. ubi ait : *Illi tamen , quibus pri-*

vatæ revelationes ſiunt, ſi certo eis conſtiterit, a Deo eſſe, illis firmiter adhærere tenentur; quia Deus revelans occulta ſapientiæ ſuæ ſumma veritas eſt, quæ nec fallere, nec falli poteſt. Quæ vero circumferuntur a ſanctis viris, & mulieribus ſcripta, non ideo approbatæ cenſentur, ut illis certitudine Fidei aſſentiamur, ſed, ut eas tanquam probabiles recipiamus.

CAPUT XXXIII.

An doctrina contra Fidem, vel Eccleſiæ regulas obſtet Beatificationi & Canonizationi, ſi ante obitum a Dei Servo fuerit retractata; aut fuerit judicio Eccleſiæ ſubjecta, cum ſcripta fuit.

1 IN hoc capite agendum non eſt de doctrina, quæ minime erat hæretica, aut alia gravi cenſura notata quo tempore ſcripta fuit, quamvis per poſtea datam ab Eccleſia definitionem pro hæretica vel condemnata habenda ſit tempore, quo ſuper ea examen inſtituitur; de hac quippe facti ſpecie jam actum fuit in ſuperioribus: verum in præſenti tractandum de doctrina contra Eccleſiæ definitiones aut in propoſito Fidei, aut in propoſito morum, quæ quidem illiuſmodi erat, cum ſcripta fuit, ſed quam Dei Servus, vel antequam moreretur, retractavit, vel Eccleſiæ judicio ſubjecit, cum eam ſcripſit.

2 Porro, ſermonem faciendo de primo caſu, certum mihi eſſe videtur, doctrinam hanc ante obitum ſerio, ſufficienter, & voluntarie retractatam non poſſe obſtare Beatificationi & Canonizationi Servi Dei, ſi de ejus virtutibus heroicis & de miraculis, aut de Martyrio & cauſa Martyrii, & ſignis vel miraculis doceatur. Quocirca in hoc rerum ſtatu, licet doctrina non poſſit approbari, nec reſponderi, nihil in ea contineri contra Fidem vel bonos mores, ideoque ad ulteriora eſſe procedendum, poterit nihilominus reſponderi, quod, ſtante retractatione, ad ulteriora procedatur.

3 Facit ad hanc aſſumptionem doctrina S. Ambroſii *tom. 1. oper. apolog. 1. David cap. 2.* ubi de his, qui peccarunt, & ſubinde glorioſam pœnitentiam egerunt, ſic loquitur: *Sancti autem Domini, qui conſummare cupiunt certamen geſtiunt, & currere curſum ſalutis, ſicubi forte, ut homines, corruerint naturæ magis fragilitate, quam peccandi libidine, acriores ad currendum reſurgunt, pudoris ſtimulo majora reparantes certamina; ut non ſolum nullum attuliſſe æſtimetur lapſus impedimentum, ſed etiam velocitatis incentiva cumulaſſe.*

4 Facit etiam dictum S. Auguſtini *tom. 9. lib. 2. de Baptiſ. cap. 4.* qui ſibi opponentibus Donatiſtis pro *nullitate* Baptiſmi ab Hæreticis collati auctoritatem S. Cypriani modo quidem reſpondit, veritatem tunc nondum fuiſſe a *plenario* Concilio definitam, cui S. Cyprianus ſine ulla dubitatione ſe ſubjeciſſet, uti ſupra etiam viſum eſt; modo, S. Cyprianum errorem

errorem forte depoſuiſſe, veluti proſequitur *loc. cit. Et fortaſſe factum eſt, ſed neſcimus; neque enim omnia, quæ illo tempore inter Epiſcopos geſta ſunt, memoriæ litteriſque mandari potuerunt, aut omnia, quæ mandata ſunt, novimus*. Idem S. Doctor *tom.* 2. *epiſt.* 93. *cap.* 10. *n.* 38. loquens de S. Cypriano ait: *Correxiſſe autem iſtam ſententiam non invenitur. Non incongruenter tamen de tali viro exiſtimandum eſt, quod correxerit, & fortaſſe ſuppreſſum ſit ab eis, qui hoc errore nimium delectati ſunt, & tanto velut patrocinio carere noluerunt*. Quamobrem Vincentius Lirinenſis *in commonit.*, poſtquam S. Cypriani reſipiſcentiam admiſit, & Donatiſtarum in dogmate rebaptizandi pertinaciam conſideravit, exclamat *num.* 11. *Et oh rerum mira converſio! Auctores ejuſdem opinionis, Catholici, conſectatores vero Heretici judicantur; abſolvuntur magiſtri, condemnantur diſcipuli; conſcriptores librorum filii regni erunt, adſertores vero gehenna ſuſcipiet. Nam quis ille tam demens eſt, qui illud Sanctorum omnium, & Epiſcoporum, & Martyrum lumen Beatiſſimum Cyprianum cum ceteris Collegis ſuis in æternum dubitet regnaturum eſſe cum Chriſto? Aut quis tam ſacrilegus, qui Donatiſtas, & ceteras peſtes, quæ illius auctoritate Concilii rebaptizare ſe jactitant, in ſempiternum neget arſuros eſſe cum diabolo?* Omittimus autem Origenis exemplum, quem ſuorum errorum palinodiam ceciniſſe nonnulli putant, argumento deducto a libro, qui *Origenis lamentum* nuncupatur. Hunc enim etſi ab eo ſcriptum teſtatur Vincentius Bellovacenſis *in ſpeculo doctrinali lib.* 18. *cap.* 43., ut apocryphum tamen Gelaſius Papa rejecit in decreto infra memorando, quemadmodum adnotarunt Cardinalis Baronius *ad an.* 253. *num.* 119. *& ſeqq.* Theophilus Raynaudus *oper. tom.* 11. *de bon. & mal. lib. partit.* 1. *erotem.* 10. *§.* 1. *num.* 178. & Natalis Alexander *hiſtor. Eccleſ. ſæc. III. cap.* 4. *art.* 2. *num.* 8.

5 Facit apprime celeberrimum Sancti Patris Auguſtini exemplum, qui ſuarum retractationum libros compoſuit, in quibus, magna ſeveritate opera jam a ſe edita ad novum examen revocando, ſuos ſenſus modo clarius explicavit; modo, ne lectores aliquibus verbis minus perſpicuis abuterentur, impedivit; modo verba quædam correxit, atque adeo errorem Semipelagianorum, in quem alias inciderat, confeſſus eſt; præclariſſimo ſuo docens exemplo, quid agendum ſit, cum aliqua ſcripta ſunt minus caute, etſi inſcienter; uti Proſper, & Caſſiodorus bene animadverterunt apud Tillemont. *hiſtor. Eccleſ. tom.* 13. *in vita S. Auguſtini artic.* 335. Ne vero ea prætermittamus, quæ ab eodem Sancto geſta ſunt erga Victorem, cum litteras dediſſet ad Renatum, & Presbyterum Petrum, in quibus paucis verbis confutavit errores Victoris, ipſi quoque Victori ſcripſit, & undecim articulos inexcuſabiles, Fideique contrarios, quos in ejus operibus legerat, objecit; ſtrenueque & non ſine fructu ipſum hortatus eſt, ut eos corrigeret: quandoquidem non error, ſed animus obſtinatus hæreticum facit; & glorioſius eſt errata ſua retractare, quam alium errantem ad correctionem inducere; necnon æſtimabilius errorem ſemel ingeſtum reſpuere, quam ei nunquam adhæſiſſe.

6 Facit

6 Facit inſuper Eccleſiæ diſciplina, quæ inter Sanctos colit eos, qui Chriſtum negaverant; quoniam pro Chriſti confeſſione iterum ſe Tyranno ſiſtentes, poſt emiſſam Chriſtianæ Fidei profeſſionem, tormenta & mortem pro eadem Fide feliciter ſuſtinuerunt. Itemque, ut cetera prætereantur, confert id quod legitur in hiſtoriis Eccleſiaſticis de Petro Abaelardo; de cujus erroribus plura habentur apud S. Bernardum *vol.* 1. *epiſtola* 190. *ad Innocentium II.* quam epiſtolam ob prolixitatem etiam inter tractatus relatam habes *cit. vol.*1., apud Guillelmum Abbatem S. Theodorici *in diſputatione adverſus eumdem*, & apud Anonymum *in diſputatione pariter adverſus ipſum Abaelardum tribus libris comprehenſa, quæ extat tom.* 4. *Biblioth. Ciſterc.* Fuit nempe ille damnatus primum in Concilio Sueſſionenſi, quod juxta Eruditiores habitum eſt anno 1121., deinde in Concilio Senonenſi, demum ab Innocentio II. ſummo Pontifice, qui ei tanquam hæretico ſilentium impoſuit, ejuſque ſectatores ac defenſores anathematis vinculo cenſuit innodandos; ut habetur ex ejuſdem Innocentii reſcripto ad Archiepiſcopos Senonenſem, atque Rhemenſem *inter S.Bernardi epiſtolas epiſt.*194. Tum autem pro eodem Petro apologeticum ſcriptum fuit injurioſum & contumelioſum in S. Bernardum & Concilium Senonenſe a Berengario Pictavienſi ejus diſcipulo, quod typis impreſſum eſt apud Bulæum *tom.* 2. *hiſtor. Univerſit. Pariſien. pag.* 182. Sed, cum profugus, & ab omnibus derelictus Abaelardus, hincque a Petro Venerabili Abbate Clnniacenſi Cluniaci ſuſceptus, opera porro Abbatis Ciſtercienſis, qui illuc advenerat, cum S. Bernardo & cum ſummo Pontifice Innocentio II. reconciliatus fuerit, tum inter Monachos Cluniacenſes receptus etiam a ſuis erroribus receſſerit; uti colligitur ex epiſtola memorati Petri Venerabilis apud Baronium *ad an.* 1140. *num.*11. & ſicuti confirmat Otto Friſingenſis *lib.* 1. *de geſtis Friderici cap.* 49. *inter Scriptor. rer. Ital. tom.*6. (his addita Fidei confeſſione ab ipſo Abaelardo facta in hæc verba: *Quod ſi uſpiam per multiloquium exceſſi, ut ſcriptum eſt*, In multiloquio non effugies peccatum, *nunquam importuna defenſio me effecit hæreticum, paratus ſemper ad ſatisfactionem de male dictis meis corrigendis, ſive delendis; in quo certe propoſito uſque in finem perſeverabo*: poſt quæ ſingillatim Catholica dogmata capitulis erroneis a ſe aſſertis, vel ſibi objectis contraria profitetur) propterea multi ſunt, qui contendunt, eum non eſſe inter Hæreticos adnumerandum, ut puta, Natalis Alexander *hiſtor. Eccleſ. ſæc.* XI. *&* XII. *diſſert.* 7. *art.* 11. Pagi *ad an.* 1140. *num.*5. Graveſon *hiſtor. Eccleſ. tom.*4. *pag.* 485. Merito autem id contendunt, cum de eodem Abaelardo ſic loquatur Chronicon Cluniacenſe *in Petro Venerabili* (*apud Biblioth. Cluniac. col.*1653.) *Abaelardus Petrus nomine ab erroribus Fidei per Petrum Venerabilem Abbatem noſtrum, & S. Bernardum Abbatem Claravallenſem revocatus, quæ antea de Fide dogmatizaverat perfide* (ſupple *abjurans*) *Monachus Cluniacenſis factus eſt, & deinde mens ejus, lingua ejus, opus ejus ſemper divina fuerunt*: cumque Venerabilis Petrus epiſtolam dederit ad Heloiſſam, quæ fuerat uxor Abaelardi, quæque

tunc

tunc erat, ſuſcepto monaſtico velo ab Epiſcopo, Abbatiſſa monaſterii Paracletenſis, ut eam de pio Abaelardi obitu conſolaretur; juſſeritque, ejus corpus ad illud cœnobium transferri, miſſo epitaphio a ſe in ejus honorem compoſito: quæ epiſtola eſt inter opera ejuſdem Petri, & habetur una cum epitaphio apud Baronium *ad an.* 1140. *num.* 11. *& ſeq.*

7 Faciunt denique ad eamdem aſſumptionem celeberrima verba Pii II. in ſua bulla 7. (*Bullar. nov. tom.* 3. *part.* 3.) in qua retractat ea, quæ in minoribus conſtitutus ſcripſerat pro Concilio Baſileenſi contra Eugenium IV. *Mortem quidam prius ſibi conſciverint, quam videri velint, aliquando male ſenſiſſe; & nonnulli, ne vel ad horam videantur erraſſe, ſemper errant; &, dum minimam tolerare honoris jacturam nequeunt, totum abjiciunt, & perpetua notantur infamia, & in peſſimas prolabuntur hæreſes: qui, ne appareant inconſtantes, pertinaces efficiuntur. Superbiſſimi hoc agunt, qui videri Dii, non homines, volunt; quales Conſtantiæ combuſti ſunt noſtra ætate in magno conventu Hieronymus, & Joannes Hæreſiarchæ. Nos homines ſumus, &, ut homines, erravimus &c. Pudet erroris, pœnitet male dictorum, ſcriptorumque vehementer pœnitet: plus ſcripto, quam facto nocuimus. Sed quid agamus? Scriptum, & ſemel emiſſum volat irrevocabile verbum &c. Cogimur igitur, dilecti Filii, B. Auguſtinum imitari, qui, cum aliqua in ſuis voluminibus erronea inſeruiſſet, retractationes edidit. Humilis & probatiſſimi vir ingenii, qui ſuas ineptias verecunde confiteri ac corrigere, quam impudenter defendere, maluit. Idem & Nos faciemus.* Oſtendunt autem hæc omnia, poſito errore, nullum aliud ſupereſſe, quam retractationis, remedium; quamcumque per veram retractationem erroris maculam abſtergi; Sanctos ipſos non ſine magna ſui nominis commendatione retractaſſe, quæ dixerant minus caute, aliiſque ſalubria conſilia de erroribus retractandis præſtitiſſe; ceteros, qui Sancti non fuerunt, qui ante obitum errorem retractarunt, neutiquam inter Hæreticos juſte recenſeri; retractationem denique eſſe laude dignam. In quo proinde rerum ſtatu durum & abſonum eſſet imponere ſilentium cauſæ Beatificationis & Canonizationis Servi Dei, qui erronea ſcripſiſſet, ſi ante obitum errores retractaſſet.

8 Quocirca, redacta controverſia ad ſecundum caſum, ejus videlicet, de cujus quidem retractatione ſincera ſufficienti & voluntaria ante obitum non conſtat, ſed qui, licet aliqua ſcripſerit contra Eccleſiæ definitiones, & ſic erraverit in propoſito Fidei vel in propoſito morum, ſcripta ſua nihilominus ſubjecit judicio Eccleſiæ Romanæ ſeu ſummi Pontificis; exponenda erunt nobis ea, quæ apud juris Pontificii Profeſſores, ea, quæ ex Eccleſiaſticis monumentis, & ea demum, quæ ab exemplis habentur, & *reſpective* deduci poſſunt.

9 Porro, quod attinet ad juris Pontificii Profeſſores, docent ipſi in commentariis ad textum *in cap. Damnamus, de ſum. Trinit. & Fide Cathol.*, errantem in Fide non eſſe hæreticum, ſi errorem ſuum ſupponat judicio Sedis Apoſtolicæ, vel Fidem Romanæ Eccleſiæ ſe tenere confiteatur; juxta textum

textum *in can. Hæc eſt Fides*, 24. *quæſt*.1. & *in can. Dixit Apoſtolus*, *quæſt*.3. Et ideo dicunt, Joannem de Poliaco, cujus articuli a Joanne XXII. fuerunt damnati & reprobati, non fuiſſe hæreticum, cum idem Joannes XXII. *in cap. Vas electionis*, *tit. de Hæreticis*, *inter extravag. commun.* aſſerat, eum articulos docuiſſe & defendere curaſſe, omnia tamen ſubmittendo judicio Sedis Apoſtolicæ. *Verum, licet præfatus Magiſter dictos articulos & contenta in ipſis defendere niteretur, aſſerebat tamen, ſe paratum credere et tenere in præmiſſis & aliis, quæ tenenda & credenda eſſe Sedes Apoſtolica definiret*. Quod etiam comprobavit eventus; cum poſt ſuorum articulorum condemnationem tum in ſcholis, tum in ſacris concionibus publice errores abjuraverit; ut habetur apud Raynaldum *ad an.* 1321. *num.* 37. Addunt. duo ad rationem Hæretici requiri, errorem videlicet in intellectu, quod eſt Hæreſis initium, & pertinaciam in voluntate, quod eſt Hæreſis complementum; hincque pertinacem dici non poſſe, qui errorem ſuum corrigere paratus eſt, & profitetur ſe credere quod credit ſancta Romana Eccleſia. Demum concludunt, damnato libro, non cenſeri damnatum illius Auctorem, ſi librum ſuppoſuit correctioni Romani Pontificis; uti probat textus *in cap. Damnamus*, *de ſum. Trin. & Fide Cathol.* ubi: *Maxime cum ipſe Joachim omnia ſcripta ſua Nobis adſignari mandaverit Apoſtolicæ Sedis judicio approbanda, ſeu etiam corrigenda*. Quare in Synodo Romæ habita a Gelaſio Papa anno 494. juxta Cardinalem Baronium, in qua ſeptuaginta Epiſcopi ſedere, quamvis damnati fuerint libri Caſſiani, & Fauſti Rejenſis, ut habetur *in hiſtor. Pelag. Cardinalis de Noris lib.* 2. *cap.* 17. *tom.* 1. *oper.* & ut probatur *ex can. Sancta Romana*, *diſt.* 15. quem non fictum nec ſuppoſititium, ſicuti nimia confidentia Guillelmus Caveus aſſeruerat, ſed ad Pontificem Gelaſium, ut ad legitimum Auctorem, eſſe referendum, ſolidiſſime comprobavit Juſtus Fontaninus *de antiquitatibus Hortæ lib*.2. *cap*. 3. ad cujus calcem editum eſt ſincerum dicti Gelaſii decretum ex inſigni codice Vaticano; ipſi tamen Caſſianus, & Fauſtus nunquam damnati fuerunt, juxta ea quæ in ſuperioribus dicta ſunt. Damnato autem Auctore, ejus quoque libri cenſentur damnati; uti probat textus *in cap. Fraternitatis*, *de Hæreticis*, ubi: *Cum Cæleſtius, atque Pelagius in Epheſina Synodo ſint damnati, quomodo poterunt illa capitula recipi, quorum damnantur Auctores?* Quæ omnia, congeſtis antiquioribus juris Pontificii Profeſſoribus, fuſe docet Fagnan. *in cap. Damnamus*, *de ſum. Trin. & Fide Cathol.*

10 Sequuntur petita ab Eccleſiaſticis monumentis, juxta quæ propriæ emendationis voluntas errantem in Fide a cœtu Hæreticorum propterea non excluſit, quia non fuit ſincera; excluſura profecto, ſi ſincera fuiſſet: uti colligitur ex facto Zoſimi Papæ, qui Cæleſtium, Pelagiumque fere in agmen Catholicum reſtituit, cum ab eis ſe audiviſſe putaret, non tam in quo erraſſent, quam quid doceri deſiderarent, teſte S. Auguſtino *lib.* 2. *ad Bonifacium cap.* 3. *tom.* 10. *oper. Cum hoc Cæleſtius in ſuo libello poſuiſſet inter illa duntaxat, de quibus ſe adhuc dubitare, & inſtrui velle confeſſus*

eſt;

eſt ; in homine acerrimi ingenii , qui profectò , ſi corrigeretur , plurimis profuiſſet , voluntas emendationis , non falſitas dogmatis approbata eſt . Et propterea libellus ejus Catholicus dictus eſt ; quia & hoc Catholicæ mentis eſt , ſi qua forte aliter ſapit , quam veritas exigit , non ea certiſſime definire , ſed detecta ac demonſtrata reſpuere . Non enim Hæreticis , ſed Catholicis Apoſtolus loquebatur , ubi ait : Quotquot ergo perfecti hoc ſapiamus ; & , ſi quid aliter ſapitis , id quoque Deus vobis revelabit . Hoc in illo factum eſſe putabatur , quando ſe litteris beatæ memoriæ Papæ Innocentii , quibus de hac re dubitatio tota ſublata eſt , conſentire reſpondit . Aliquando viros virtutibus præclaros errantes ex ſola imperitia & ſimplicitate cordis, uti loquitur Caſſianus *collat.* 10. *cap.* 3. inter Hæreticos pia mater Eccleſia non recenſuit , teſte eodem Caſſiano *loc. cit. cap.* 2. *Theophili prædictæ urbis* (Alexandriæ) *Epiſcopi ſolemnes epiſtolæ commearunt , quibus cum denuntiatione paſchali contra ineptam quoque Anthropomorphitarum Hæreſim longa diſputatione diſſeruit , eamque copioſo ſermone deſtruxit . Quod tanta eſt amaritudine ab univerſo propemodum genere Monachorum , qui per totam provinciam Ægypti morabantur , pro ſimplicitatis errore ſuſceptum , ut e contrario memoratum Pontificem , velut Hæreſi graviſſima depravatum , pars maxima Seniorum ab univerſo Fraternitatis corpore decerneret deteſtandum : quod ſcilicet impugnare Scripturæ ſanctæ ſententiam videretur , negans , omnipotentem Deum humanæ figuræ compoſitione formatum , cum ad ejus imaginem creatum Adam Scriptura manifeſtiſſime teſtaretur . Denique & ab his , qui erant in eremo Scythi commorantes , quique perfectione ac ſcientia omnibus , qui erant in Ægypti monaſteriis , præeminebant , ita eſt hæc epiſtola refutata , ut , præter Abbatem Paphnutium noſtræ Congregationis Presbyterum , nullus eam ceterorum Presbyterorum , qui in eadem eremo aliis tribus eccleſiis præſidebant , nec legi quidem aut recitari in ſuis conventibus prorſus admitterent .* Aliquando debita Eccleſiæ ſubjectio profuit errantibus , ne Hæretici haberentur , teſte Facundo Hermianenſi *lib.* 12. *cap.* 1. (*tom.* 10. *Bibl. PP. pag.* 100.) ubi poſt plura concludit : *Scire igitur debemus , quod Hæreticum non faciat ignorantia , quæ doctrinæ veritatis contumax non eſt , ſed potius obſtinata defenſio falſitatis:* & poſt multa . *Cur Hæreſis crimini deputetur , ſi quiſquam in Eccleſia pietate præditus , obedientiæ devotus , ſubjectus , & habilis ad diſcendum aliter de illa ſenſerit , quod reprehenſum corrigere ſit paratus ? Quocirca omnes , qui in diſcipulatu ſunt veritatis , & ſemetipſos rationi dociles , & ſubjectos auctoritati præbent Eccleſiæ , ſi aliter ſapiant de his , quorum Fide mundantur , vel propter incapacem ſuam intelligentiam , vel minus rem animadvertendo , quam opus eſt , impie procul dubio tanquam Hæreticos execrantur .* Aliquando denique nonnulli ſtrenue contenderunt , ſe inter Hæreticos non eſſe recenſendos , licet in aliquos errores offendiſſent , cum ſe paratos eſſe correctioni , atque dociles demonſtrarent ; quemadmodum bene pro ſe , ſuaque cauſa peroravit ſupra citatus Petrus Abaelardus in prologo ſuæ introductionis ad Theologiam : *In quo quidem opere* , inquit , *ſi , culpis meis exigentibus , a Catholica , quod abſit , exorbitavero intelligentia vel locutione , ignoſcat ille mihi , qui ex intentione opera*

 penſat,

penſat, parato ſemper ad ſatisfactionem de male dictis vel corrigendis vel delendis, cum quis me Fidelium vel virtute rationis, vel auctoritate Scripturæ correxerit. Tum autem, poſtquam aliqua Scripturæ ſacræ oracula protulit, quæ docent, Sapientem ſe corripientes amare, & S. Auguſtini exemplum, qui plura in ſcripturis ſuis *erronee* poſita retractavit, hæc ſubdit: *Tanti itaque viri inſtructus exemplo, ſi qua ſorte per errorem proſeram, nulla in his per contentionem defendam, aut per elationem præſumam; ut, ſi nondum ignorantiæ vitio caream, Hæreſis tamen crimen non incurram. Non enim ignorantia Hæreticum facit, ſed magis ſuperbiæ obſtinatio: cum quis videlicet ex novitate aliqua nomen ſibi comparare deſiderans, aliquid inuſitatum proferre gloriatur, quod adverſus omnes defendere inopportune nititur; ut vel ceteris ſuperior, vel nullis habeatur inferior. Unde Gennadius Maſſilienſis Epiſcopus de Orthodoxa Fide Eccleſiaſticorum dogmatum: Quolibet quis acquieſcat modo, non eſt Hæreticus, niſi in contentione Hæreticus fiat. Auguſtinus in epiſtola ad Optatum: Si de anima falſitatis aſſertio proferatur, & falſitas mendacem, & falſitatis inopportuna defenſio Hæreticum facit. Rurſus idem ſuper Geneſim: Non ob aliud ſunt Hæretici, niſi quod Scripturas Canonicas non recte intelligentes, ſuas falſas opiniones contra earum veritatem pertinaciter aſſerunt. Qui & in libro de utilitate credendi, Hæreticum diligenter deſcribens, Hæreticus (inquit) eſt (ut mea fert opinio) qui alicujus temporalis commodi & maxime gloriæ cauſa, falſas ac novas opiniones vel gignit, vel ſequitur. Item idem in 18. de civitate Dei: Qui in Eccleſia aliqua prava ſapiunt, ſi correcti contumaciter reſiſtunt, & ſua peſtifera dogmata emendare nolunt, ſed & defendere perſiſtunt, Hæretici fiunt. Rurſus idem de unico Baptiſmo lib. 4. Iſtum Hæreticum nondum dico, niſi, manifeſtata ſibi doctrina Catholica, Fidei reſiſtere maluerit, & illud, quod tenebat, elegerit*. Hæc Abaelardus.

11 Exempla ſuperſunt, inter quæ celebre eſt illud Joachim Florenſis monaſterii in Calabria, unde oriundus erat, Abbatis Ordinis Ciſtercienſis. Fuit ille vir pius, & ab hac vita migravit anno 1200. Cum autem Petri Lombardi ſententiarum Magiſtri doctrinam impugnare voluerit tanquam hæreticam, imponens ipſi, quod in Divinis *quaternitatem* induxiſſet, tres videlicet Perſonas, & communem eſſentiam; cumque præterea negaverit, veram eſſe *realem* & ſimplicem unitatem eſſentiæ trium Perſonarum, & *ſimilitudinariam*, ut dicitur, & collectivam eſſe ſuſtinuerit, damnatus eſt in Concilio Lateranenſi ſub Innocentio III. uti habetur *in cap. Damnamus, de ſum. Trin. & Fide Cathol.* Subjecerat tamen Joachim omnia, quæ ſcripſerat, judicio Sedis Apoſtolicæ; ſicuti colligitur non modo ex allegato capitulo, ſed etiam ex ejus epiſtola typis impreſſa apud Fagnanum *ad idem cap. Damnamus, num. 25. de ſum. Trinit. & Fide Cathol.* Quapropter idem Innocentius III. in eodem Concilio Lateranenſi proteſtatus eſt, nullum ex hac condemnatione præjudicium derivari debere in monaſterium Florenſe, quod fundaverat: *In nullo tamen propter hoc Florenſi monaſterio, cujus ipſe Joachim extitit Inſtitutor, volumus derogari*. Et Honorius III.

Digitized by Google

rius III. ad ſupplicationem Abbatum & Conventuum de Ordine Floris declaravit, eum eſſe reputandum verum Catholicum, in ſuo diplomate extracto ex bibliotheca Vaticana & typis impreſſo apud Fagnanum *loc. cit. Licet igitur prædictus libellus, ſive tractatus condemnatus fuerit in Concilio memorato; quia tamen idem Joachim omnia ſcripta ſua Romano mandavit Pontifici aſſignari Apoſtolicæ Sedis judicio approbanda, ſeu etiam corrigenda, dictans epiſtolam, cui propria manu ſubſcripſit, in qua firmiter eſt confeſſus, ſe illam Fidem tenere, quam Romana tenet Eccleſia, quæ, diſponente Domino, cunctorum Fidelium mater eſt & magiſtra; Fraternitatibus veſtris* (datæ ſunt litteræ Apoſtolicæ ad Archiepiſcopum Coſentinum, & Epiſcopum Biſinianenſem) *per Apoſtolica ſcripta mandamus, quatenus per totam Calabriam faciatis publice nuntiari, quod eum verum Catholicum reputamus, & Regularem Obſervantiam, quam inſtituit, ſalutarem; eos, qui Ordini memorato ex hoc detrahere, vel inſultare præſumpſerunt modo præmiſſo, ſub Apoſtolica obſervantia caſtigantes*. Porro Franciſcus Bivarius Ciſtercienſis *in apologia pro Lucio Dextro* ſcribit, Joachimum calumniam paſſum ab iis, qui novam reformationem in Ordinem Ciſtercienſem ab eo introductam ægre ferebant; Gregorius de Laude Sagittarienſis Abbas *in apologia pro eodem Joachimo*, eum ab errore purgare conatur;aliaque collecta fuerunt ad ejus defenſionem a Bollandianis poſt Abbatis vitam *ad diem 29. Maji tom. 7. in diſquiſit. hiſtor.* §. 4. ubi admiſſo, quod liber in Concilio Lateranenſi condemnatus re vera eſſet hæreticus, dubitari poſſe contendunt, utrum fuerit re vera Joachimi, an alius Auctoris, qui ejus nomine fuerit abuſus; & utrum Florenſes Monachi, qui Synodo interfuerunt, ejus cauſam ſtrenue defenderint, an tantum attulerint ejus epiſtolam, in qua omnia ſubjecit judicio Sedis Apoſtolicæ; vel etiam alia deſumpſerint ex ejus operibus, a quibus certius, & ſignanter ab illo, cui titulus, *Pſalterium*, haberi potuiſſet ſanæ ejus doctrinæ documentum. Verum ſolidius Natalis Alexander hæc omnia refellit. Inquit enim, firmius nos habere Eccleſiæ teſtimonium & judicium errores Abbati Joachimo, diſcuſſo ejus libello, tribuentis atque damnantis; & temerarium eſſe aſſerere, quod OEcumenica Synodus ejus ſenſum non intellexerit; ut habetur *in diſſert. 2. ad ſæc.* XIII. *&* XIV. Cumque, his minime refragantibus, idem in vita virtutibus, & in vita & poſt obitum miraculis claruerit, & in loco ubi ſepultus eſt, cultum publicum obtineat, quemadmodum fuſe comprobarunt Bollandiani *ad diem 29. Maji tom. 7. in comment. præv. ad ejus vitam*; tum autem anno 1346. Abbates & Monachi Ordinis Florenſis unum ex ſuis Romam miſerint, qui peteret, Epiſcopos delegari, ut inquirerent in miracula in vita & poſt mortem a Joachimo facta, uti refert Pagius *in brev. Rom. Pontif. tom. 2. in vita Innocentii III. pag.* 125. & ſicuti comprobatur ex vita Abbatis ſcripta a Jacobo Græco Sillanæo Monacho Florenſi *cap.* 8. ubi plane refert mandatum ſubſcriptum a Religioſis dicti Ordinis: duo ex hucuſque dictis inferuntur, alterum, Hæreticum non eſſe, qui erravit, ſi omnia ſubjecit judicio Eccleſiæ, vel-

 uti,

uti, loquendo de hoc eodem Abbate Joachimo, docet S. Thomas *opuſc.24.* alterum, in ejus virtutes & miracula inquiri poſſe, nec ejus cauſæ ſilentium eſſe imponendum, ſi errores in ejus libris inveniantur, quos ante obitum non retractaverit, dummodo profeſſus ſit, ſe cum Romana Eccleſia ſentire, & ſe omnia *infallibili* Romani Pontificis judicio ſupponere.

12 Nec enim quidquam refert, ſi dicatur, ſanam doctrinam periculum pati poſſe, ſi inter Beatos & Sanctos quis adſcribatur, qui aliqua ſcripſerit eidem adverſantia in materia Fidei aut morum; tum quia in examine doctrinæ poſſent Reviſores notare, quæ nota digna ſunt, poſſent dicere, Auctorem in hoc aut illo peccaſſe, ſed ei ignoſcendum, cum omnia ſubmiſerit Eccleſiæ judicio: & quatenus, dependendo ab hujuſmodi relatione, permitteretur progreſſus ad ulteriora in cauſa, nemo eſt qui non videat, quodcumque ceſſare periculum de ſana doctrina intervertenda; tum quia ſolus unanimis SS. Patrum conſenſus in explicatione ſacræ Scripturæ, & in re pertinente ad Fidem bonoſque mores eſt ſignum *a posteriori* (ut loquuntur Scholæ) & *infallibile* teſtimonium Divinæ revelationis, & ille ſolùm certum & *irrefragabile* Theologo ſuppeditat argumentum. Unde S. Auguſtinus *tom. 2. oper. epiſt.82. num. 3. ad Hieronymum* inquit: *Ego enim fateor charitati tuæ, ſolis eis Scripturarum libris, qui jam Canonici appellantur, didici hunc timorem honoremque deferre, ut nullum eorum Auctorem, ſcribendo, aliquid erraſſe, firmiſſime credam ... alios autem ita lego, ut, quantalibet ſanctitate doctrinaque præpolleant, non ideo verum putem, quia ipſi ita ſenſerunt, ſed quia mihi vel per illos Auctores Canonicos, vel probabili ratione, quod a vero non abhorreat, perſuadere potuerunt.* Quod ipſum repetit *epiſt.93. cap.10, & lib.3. de Peccatorum meritis cap.7. & lib.2. contra Fauſtum cap.5.* Concordat S. Vincentius Lirinenſis *in commonit. num. 39.* ubi: *Sed eorum duntaxat Patrum ſententiæ conferendæ ſunt, qui in Fide & Communione Catholica ſancte ſapienter conſtanter viventes docentes & permanentes, vel mori in Chriſto fideliter, vel occidi pro Chriſto feliciter meruerunt. Quibus tamen hac lege credendum eſt, ut quidquid vel omnes vel plures uno eodemque ſenſu manifeſte frequenter, perſeverante velut quodam conſentiente ſibi Magiſtrorum concilio, accipiendo tenendo tradendo firmaverint, id pro indubitato certo ratoque habeatur: quidquid vero, quamvis ille Sanctus & doctus, quamvis Epiſcopus, quamvis Confeſſor & Martyr, præter omnes, aut etiam contra omnes ſenſerit, id inter proprias & occultas & privatas opiniunculas a communis & publicæ ac generalis ſententiæ auctoritate ſecretum eſt; ne cum ſummo æternæ ſalutis periculo, juxta ſacrilegam Hæreticorum & Schiſmaticorum conſuetudinem, univerſalis dogmatis antiqua veritate dimiſſa, unius hominis novitium ſectemur errorem.* De unanimi quoque Patrum conſenſu loquitur Concilium Tridentinum *ſeſſ. 4. in decreto de editione & uſu ſacrorum Librorum*, ubi: *Præterea ad coercenda petulantia ingenia decernit, ut nemo ſuæ prudentiæ innixus in rebus Fidei & morum ad ædificationem doctrinæ Chriſtianæ pertinentium ſacram Scripturam ad ſuos ſenſus contorquens contra eum ſenſum, quem tenuit & tenet ſancta mater Eccleſia, cujus eſt*

judicare

Digitized by Google

judicare de vero ſenſu & interpretatione Scripturarum ſanctarum , aut etiam contra unanimem conſenſum Patrum ipſam Scripturam ſacram interpretari audeat ; etiamſi bujuſmodi interpretationes nullo unquam tempore in lucem edendæ forent . Idque de eodem unanimi Patrum conſenſu ad differentiam unius vel alterius , necnon aliquorum , reliquis contradicentibus , firmant Melchior Canus *lib.7. de loc. Theol. cap.3.* Natalis Alexander *hiſtor. Eccleſ. ſæc. II. diſſert. 16.* Penia *in comment. ad 2. partem directorii Inquiſitorum Eymerici quæſt. 2. comment. 27.* Annatus *in appar. ad Theolog. lib. 4. art. 3.* & Cardinalis Gotti *Theolog. tom.1. quæſt. 3. de loc. Theol. dub.7. §. 2.*

13 Hæc tamen dicta ſint diſputationis gratia , quia , ſicuti conſideranti patebit , ſunt extra rem , & veritas eſt in oppoſito . Sunt autem extra rem primo , quia non agitur de aliquo homine adſcribendo inter Hæreticos , vel puniendo tanquam Hæretico , quo ſenſu procedunt ea , quæ ſupra dicta ſunt de pertinacia errori conjungenda ; ſed quæſtio noſtra reſpicit progreſſum ad ulteriora in cauſa Beatificationis Servi Dei , qui aliqua ſcripſit , in quibus erravit contra Eccleſiæ definitiones : ſecundo , quia , ſi in aliquo rei eventu pia mater Eccleſia ignoſcendum eſſe cenſuit ignorantiæ & ſimplicitati nonnullorum proborum virorum , quos ab albo Hæreticorum excluſit , ex hoc tamen inferri non poteſt , eodem modo eſſe procedendum in omni alio , licet ſimili, eventu , & multo minus in cauſa voluntaria , & minime neceſſario definienda , qualis eſt illa Beatificationis & Canonizationis . Et ideo , perpenſis allegatis exemplis , bene ſubdit Thomaſſinus *tom. 1. diſſert.13. in Concil. num. 35. Itaque non quorumlibet eſt , ut ſibi , ſed Eccleſiæ judicium atque arbitrium eſt, ut quibus conducit , & quamdiu conducit , hæc inſantia blandimenta , hæc diſpenſationis lenocinia adhibeantur. Iſta enim jam non ſimplicitas , ſed calliditas, non ruſticitas & hebetudo , ſed ſimulatio & impudentia foret ſimplicitatem prætendere , ruſticitatem allegare ad errandi ſallendique licentiam aſſequendam . In exemplis ſuprapoſitis emicabat, totam diſpenſandi prudentiam poteſtatemque , non errantibus , ſed uni Eccleſiæ moderandam regendamque incubuiſſe .* Veritas deinde eſt in oppoſito ; quandoquidem verba decretorum ſæpius relata ſunt hæc : *Non prius eſt ad aliquem actum inquiſitionis deveniendum , quam tales libri diligenter in ſacra Congregatione examinentur , utrum contineant errores contra Fidem vel bonos mores , vel doctrinam aliquam novam & peregrinam atque a communi ſenſu Eccleſiæ & conſuetudine alienam .* Cumque prædicta verba velint, judicium eſſe ferendum de qualitate propoſitionis , ut eſt in ſe , & *abſtractive* ab intentione proferentis ; hinc eſt , quod juxta legem eorumdem decretorum non poterit ad ulteriora procedi , ſtatim ac conſtat , Dei Servum aliquid ſcripſiſſe continens errores contra Fidem vel bonos mores , & contra communem Eccleſiæ ſenſum , etiamſi hæc inſcienter ac bona intentione conſcripſerit : id quippe ſuffragari quidem poterit , ne ipſe ex defectu pertinaciæ ſit inter Hæreticos adſcribendus , ſed propoſitionem , ut eſt in ſe , non poterit eximere a nota ſeu qualitate propoſitionis condemnandæ tanquam hæreticæ ;

Digitized by Google

cæ; uti bene adnotarunt inter antiquiores Occam 1. *part. dialog. lib.* 2. *cap.* 11. Cardinalis Turrecremata *lib.* 4. *part.* 2. *cap.* 3. Hadrianus *in* 4. *ſent. quæſt.* 1. Alphonſus de Caſtro *lib.* 1. *de juſta Hæretic. punit. cap.* 1. & inter Recentiores Cardinalis de Lugo *de Fide diſput.* 20. *ſect.* 3. *num.* 74. Del Bene *de inquiſit. tom.* 2. *dubit.* 268. *num.* 3. *& ſeq.* Dandin. *de ſuſpectis de hæreſi cap. ultim. ſect.* 2. *ſubſect.* 1. *num.* 16. *&* 17. Præterquamquod, aliter ratiocinando, ſequeretur abſurditas, quia ſequeretur, eludens quodammodo eſſe judicium de libris compoſitis a Dei Servis, de quorum agitur Beatificatione & Canonizatione; cum a multo tempore nullus Catholicus ſit, qui non proteſtetur, ſe omnia ſcripta ſua supponete Eccleſiæ judicio emendanda. Neque urget, quod nullum in ſanam doctrinam præjudicium derivari poſſet, ſi Reviſores adnotarent adnotanda, & demandaretur proceſſus ad ulteriora, eo quia Scriptor ſe ſubmiſit Apoſtolicæ Sedis cenſuræ: id enim decretis adverſatur, quæ prohibent, ne ad aliquem actum inquiſitionis deveniatur, ſi errores in ſcriptis reperiantur: & multo quidem minus id urget, reſragante exemplo cauſæ Abbatis Joachimi, tum quia de legitimo ejus cultu nunquam eſt judicium apud ſanctam Sedem inſtitutum, tum quia, cum Hiſtorici referant Monachos fuiſse ad Urbem miſsos pro obtinenda delegatione Epiſcoporum, qui in ejus aſserta miracula inquirerent, nec ullum adſit veſtigium delegationis obtentæ, tantum abeſt, ut hoc exemplum proſit, ut potius obſtare dicendum ſit. Quatenus autem opponatur, doctrinam contra Fidem & bonos mores traditam, ſed ante obitum ſufficienter ſincere & voluntarie retractatam non obſtare, quemadmodum ſupra dictum eſt, non deeſt congrua reſponſio; cum doctrina dicto modo retractata perinde ſe habeat, ac ſi nunquam tradita fuiſset: quod prædicari non poteſt de doctrina etronea nunquam retractata, quamvis ſubmiſsa fuerit Eccleſiæ judicio.

CAPUT XXXIV.

De libris, ſive operibus Servorum Dei, quæ reperiri non poſſunt, & de aliis, quæ iiſdem falſo aliquando adſcribuntur.

1 Conſtat aliquando vel ex titulis, vel ex Hiſtoricis, opera fuiſse a Dei Servis conſcripta, quæ tamen reperiri non poſsunt. Porro in hoc rei eventu id ſacræ Congregationi eſt exponendum; quæ, ſi opera ſint extra Urbem, dare conſuevit litteras Epiſcopis locorum, ut vel ipſi exquirant libros, de quibus agitur, vel perquiri faciant a ſuis Vicariis Generalibus, ceteriſque perſonis in Eccleſiaſtica dignitate conſtitutis. Ita autem, ut cetera prætermittantur, factum fuit in cauſa Papien. Servi Dei nunc B. Alexandri Saulii, uti colligitur ex decreto edito die 15. Maji 1694., & in cauſa Servi Dei Bernardini Realini datæ fuerunt litteræ *encyclicæ* per varias regiones cum facultate compellendi juris reme-

remediis Religioſos Societatis Jeſu ad notificandam & exhibendam quamcumque ſcripturam Servi Dei, quam in forma autographa ſeu *originali* penes ſe retinerent; quemadmodum deſumitur ex decreto edito die 10. Decembris 1707.

2 Epiſcopi autem, vel Ordinarii locorum, ſtatim ac litteras receperint ſacræ Congregationis, ut ſibi commiſſum munus recte adimpleant, ſubdelegant Vicarium Generalem, aut aliam perſonam in dignitate Eccleſiaſtica conſtitutam, quatenus per ſe ipſos perquiſitionem ſacere nolint aut nequeant. Secundo, deligunt Notarium non Curiæ laicæ, ſed Eccleſiaſticæ, qui perquiſitioni aſſiſtat. Tertio, monent Promotorem Fiſcalem, ut omnibus interſit. Quarto, idem Ordinarius, ſi per ſe ipſum procedat, ſin minus, perſona ſubdelegata, Notarius, & Promotor accedunt ad illas bibliothecas & ad illa archiva, in quibus probabile eſt, opera, quæ perquiruntur, exiſtere. Quinto, vocantur archivorum & bibliothecarum Inſpectores, *Archiviſtæ* & *Bibliothecarii* nuncupati, tum qui tempore perquiſitionis illud officium exercent, tum alii (ſi poſſibile ſit) qui præterito tempore illud exercuerint, iidemque interrogantur de peritia, quam habent, librorum & monumentorum in archivo aut bibliotheca exiſtentium, & num ſciant, ibidem eſſe opera Servi Dei. Sexto, ſi archivum aut bibliotheca ſint in aliquo Conventu, aut monaſterio Regularium, aut Monachorum, vocantur etiam & interrogantur Superior & duo ſeniores Patres Conventus, aut monaſterii. Septimo, ſi depoſuerint, ſe peritiam habere ſufficientem archivi aut bibliothecæ, ſed ſe neſcire, ibi conquiſita opera exiſtere, dictum ſuum firmant juramento. Octavo, interrogantur, num ſciant, opera eſſe in aliquo alio loco, & num eadem habeant vel habuerint unquam penes ſe: &, ſi reſpondeant, ſe neſcire, nec habere aut habuiſſe penes ſe, jurant, ſe nec habere, nec dolo deſiiſſe habere, & ſe neſcire, penes quem exiſtant. Nono, ſi nihil a teſtibus deduci valeat, Judex jubet, perquiri archivum aut bibliothecam; & coram Notario ac Promotore perficietur aut una aut pluribus ſeſſionibus accurata perquiſitio. Decimo, ultra bibliothecas & archiva, ubi putabantur opera adeſſe poſſe, non omittuntur diligentiæ in tota urbe & diœceſi, exponendo videlicet publica edicta, in quibus quicumque operum detentores ſub debitis pœnis, & etiam ſub comminatione cenſurarum admonentur de iis tradendis. Undecimo, ſi his aliiſve diligentiis opera adinveniantur, ipſa recognoſcuntur, an ſint integra, numerus etiam paginarum deſcribitur; &, ſi opera ſint manuſcripta, quæritur, utrum haberi debeant, necne, pro autographis ſeu *originalibus*. Duodecimo, tum opera adinventa, tum inſtrumentum publicum omnium eorum, quæ in perquiſitione facta ſunt, mittuntur ad ſacram Congregationem. Decimo tertio, ſi opera, non obſtantibus his diligentiis ſupra relatis, adinveniri non poſſint, ad ſacram Congregationem mittitur inſtrumentum de ipſis, licet incaſſum, adhibitis diligentiis, quæ tunc demandare ſolet, ut

in

in cauſa procedatur ad ulteriora. Si vero perquiſitio fieri debeat in Urbe, Promotor Fidei, & Subpromotor præſtabunt ea omnia, quæ extra Urbem præſtanda ſunt ab Ordinario, & a Promotore Fiſcali, & Notarius adhibetur ſacræ Congregationis: quin immo, ſi diligentiæ peragendæ ſint extra Urbem, in epiſtola ſacræ Congregationis includi ſolet *inſtructio* Fidei Promotoris continens capita ſupra recenſita, ne aliquis committatur error in perquiſitione, neve, miſſo proceſſu ſuper diligentiis peractis, ſacra Congregatio demandare teneatur, ut ulteriores fiant diligentiæ.

3 Hucuſque viſum fuit, quid agi debeat, quando conſtat, opera fuiſſe a Dei Servo conſcripta, eademque non inveniuntur: nunc autem operæ pretium eſt tranſitum facere ad aliam *hypotheſim*, in qua opera quidem reperiuntur, ſed a Poſtulatoribus contenditur, eadem non fuiſſe a Servo Dei conſcripta aut compoſita, licet eidem tanquam Auctori attribuantur, vel ejus nomen præſeferant.

4 Præmiſſo itaque, quod ad rem, de qua nunc agimus, probationes debent eſſe certæ & concludentes; quandoquidem in decretis generalibus ita legitur (ut ſæpe vidimus) *nam ſi ſcripſiſſe conſtiterit*: de ratione quippe conditionis eſt, ut de ejus exiſtentia doceatur, non per ſemiplenas & præſumptivas, ſed plenas & concludentes probationes; uti adnotarunt Decius *in rubrica de probationibus num.* 155. & Felin. *num.* 3. & proſequitur Rota *deciſ.* 1453. *num.* 9. *& ſeqq. coram Penia*; & de aliqua re conſtare dici non poteſt, niſi tali modo probata ſit, ut nullus in mente Judicis relictus ſit locus ſuſpicandi aut dubitandi de oppoſito, juxta Bartolum *in l. Admonendi*, *num.* 23. *ff. de jurejurando*. & in noſtris terminis Matthæuccius *in Officiali Curiæ cap.* 47. præſens controverſia reſpicere poteſt opera vel manuſcripta, vel typis edita.

5 Si tractetur de operibus manuſcriptis, ſive ea adſcribantur Servo Dei tanquam Auctori, ſive nomen ejus præſeferant, vel exiſtunt extra Urbem, & tunc ſacra rituum Congregatio imperat per epiſtolam ad Ordinarium loci ſcriptam, ut ad Urbem mittantur; vel in Urbe ſunt, & demandat Promotori Fidei, ut una cum Notario ſacræ Congregationis accedat ad archivum vel bibliothecam, ubi ea extant, eorumdemque traditionem ſeu *conſignationem* ad juris formam recipiat, tum ad Secretarium deferat. Diligentiæ poſtea, quæ fiunt, ut veritas eluceſcat, quæque ſuadentur a Fidei Promotore in ſua *inſtructione* vel extra Urbem mittenda, vel in Urbe adimplenda juxta varios caſus, ſunt hæ, quæ ſequuntur. Primo, inſpicitur, an in codice habeatur ſubſcriptio Notarii red dentis teſtimonium, vel Dei Servum propria manu ſcripſiſſe, vel Amanuenſi dictaſſe. Si enim aderit hæc ſubſcriptio, concluditur, opera fuiſſe ab eodem conſcripta vel dictata, ideoque neceſſario eſſe revidenda, uti bene adnotavit Pater Auguſtinus Matthæuccius *loc. cit. cap.* 47. *num.* 34. Secundo, deficiente prædicta Notarii ſubſcriptione, exquiritur, an aliqua ſcriptura certa Servi Dei reperiatur; tunc enim, adhibitis Peritis,

per

per comparationem facile eſt recognoſcere, an opus ſit re vera Servi Dei: de qua recognitione per comparationem habebitur ſermo, quando tractabitur de compulſatione ſcripturarum. Tertio, ſi res non ſit de opere admodum antiquo, & adhuc poſſibile ſit teſtes vivere, quibus nota ſit manus Servi Dei, horum examen recipitur: & de depoſitionibus teſtium, quibus nota ſit manus, agetur pariter, quando ſermo inſtituetur de compulſatione ſcripturarum. Quarto, cumulantur adminicula deducta a fama & communi opinione, & ab aſſertionibus Auctorum, præſertim verò Servo Dei contemporaneorum, ut ſciatur, an hi opus controverſum exiſtimaverint tanquam certum opus ejuſdem Servi Dei: nec enim (uti ſuo loco explicabitur) recognitio per comparationem, vel per teſtes manus notitiam habentes concludit propoſitum, ſi deficiant adminicula Judici ſuadentia, opus eſſe illius, cui adſcribitur, vel cujus nomen præſefert. Quinto, vocantur, quatenus haberi poſſint, & quatenus in re antiqua verſemur, viri antiquorum characterum periti, ut videant, an character operis controverſi ſit character ejus temporis, quo Dei Servus vixit. Denique depoſitiones & relationes Peritorum juramento firmatæ in particularem, qui conficitur, proceſſum inſeruntur, ut ſacra Congregatio, omnibus ponderatis, & ſubjecto oculis opere controverſo, judicet, an conſtet, eſſe Dei Servi, ideoque ſit reviſioni ſupponendum, necne. Dum munere ſungebar Promotoris Fidei, in ſacra Congregatione actum eſt de reſumenda cauſa B. Humilitatis Abbatiſſæ & Fundatricis Monialium Ordinis Vallis Umbroſæ: cui ego oppoſui, opera illius eſſe revidenda, eademque exiſtere in archivo Monialium S. Salvii civitatis Florentiæ. Reſponſo autem dato a Poſtulatoribus, quod opera quædam præſeferentia nomen Humilitatis eſſent quidem in dicto archivo, ſed non eſſent autographa ſeu *originalia* Servæ Dei, ſacra Congregatio die 20. Auguſti 1712. juſſit, ea ad Urbem mitti. Archiepiſcopus interea Florentinus, ad quem datæ fuerant litteræ ſacræ Congregationis una cum mea *inſtructione*, tum ut perquireret, an in aliis bibliothecis & archivis civitatis extarent *originalia*, tum ut debito modo mitteret opera, quæ erant in archivo monaſterii S. Salvii, ſimulque inquireret, utrum eſſent, necne, conſcripta charactere Servæ Dei, examinari curavit viros antiquorum characterum peritiſſimos, qui, prævio juramento, & allatis rationibus ac validiſſimis conjecturis, teſtati ſunt, characterem unius ex opuſculis eſſe characterem ſæculi XV., characterem autem alterius ex opuſculis eſſe characterem ſæculi XVI., & idcirco nullum ex ipſis opuſculis conſcriptum dici potuiſſe a Serva Dei Humilitate, quæ principium ad ſummum attigit ſæculi XIV. Cumque ſubſequenter ad Urbem allata fuerint opuſcula una cum proceſſu, in quo dictorum virorum examen continebatur, & nonnulli etiam Periti a me in Urbe extra juris ſolemnitatem interrogati adhæſerint opinioni Peritorum civitatis Florentinæ; facta omnium, quæ geſta fuerant, relatione in ſacra rituum Congregatione ordinaria, ſubjectiſque

opuſculis oculis Cardinalium, referente Cardinali Fabrono, dictum fuit die 21. Aprilis 1714. quod procederetur ad ulteriora.

6 Hæc ſunt, quæ reſpiciunt opera Servorum Dei manuſcripta, quæ licet præſeferant eorum nomen, contenditur tamen a Poſtulatoribus, quod non fuerint ab ipſis Dei Servis conſcripta. Quod ſi ſermo ſit de operibus editis & Servorum Dei nomen præſeferentibus, quæque pariter dicunt Poſtulatores non fuiſſe ab iiſdem Dei Servis compoſita; (nec enim novum eſt, quod ex malitia vel ignorantia aliqui libri adſcribantur alicui tanquam Auctori, & ejus nomine edantur, licet ab eo non fuerint compoſiti, uti pluribus oſtendit Theophilus Raynaudus *oper. tom.* 11. *de mal. ac bon. lib. partit.* 1. *erotem.* 10.) onus eſt eorum, qui ſic aſſerunt, concludentiſſimis probationibus aſſumptionem comprobare: urget enim adverſus eoſdem præſumptio, quod opera ſint ejus, cujus nomen præſeferunt; & multo magis, ſi ſub eo nomine fuerint typis edita. Pater Mabillonius *de ſtud. monaſt. tom.* 2. *cap.* 13. hæc habet: *Hoc tantum adjiciam, tribus videlicet aut quatuor modis comperiri poſſe, num opus aliquod hujus ſit potius, quam alterius Auctoris; nimirum ex manuſcriptis, ex uniformitate aut diverſitate ſtyli, præſertim vero doctrinæ ac opinionum; ex ceterorum Auctorum teſtimonio, a quibus dictum opus identidem citatur; tandem ex geſtis, quæ in ipſo enarrantur. Si enim quatuor iſtæ conditiones ſimul occurrant, vix fieri poteſt, quin ex ipſis dubium omnino reſolvatur. Sic ex. gr. ſi aliqua manuſcripta exiſtimatione digna, eaque in primis, quæ magis Auctori coæva videntur, in fronte vel etiam in calce operis nomen ejuſdem gerant; ſi ſtylus fuerit ubique conformis alteri ceterorum Auctoris operum, ſicut & principia ac opiniones; ſi Scriptores, ſive ſynchroni, ſive pæne ſynchroni, ejuſdem opus eidem Auctori certo adſcribant; ſi denique nihil geſtum in hoc opere legatur, quin cum hiſtoria ſui ævi concordet; tunc, inquam, extra omnem dubitandi rationem abſolute dici poterit, opus iſtud ad Auctorem talem pertinere: ſecus vero, ſi aliqua harum conditionum ipſi defuerit, tunc etenim quædam ſaltem foret ſuſpicandi ratio.* Et poſtquam nonnulla protulit & docuit ſuper uniformitate, aut diverſitate ſtyli, tandem concludit: *Hinc itaque arguitur, non ſemper ſtyli uniformitatem, aut diverſitatem argumento nobis eſſe ineluctabili ad judicandum de legitimo alicujus operis Auctore, niſi conditiones reliquæ ac conjecturæ interſint jam recenſitæ.* Probationes autem & conjecturæ, quæ favere poſſunt Poſtulatoribus contendentibus, opus editum non eſſe Servi Dei, cui adſcribitur, in ſequentibus ut plurimum conſiſtunt: & primo quidem, ſi in opere afferatur auctoritas alicujus, qui floruerit poſt obitum Servi Dei, tunc opus cenſeri non poteſt ipſius, licet ejus nomen præſeferat. Secundo, ſi in opus inſertæ ſint relationes rerum, quæ contigerunt poſt tempora Dei Servi, hinc etiam conjicitur opus non eſſe ejus, cui adſcribitur, ſed eſſe apocryphum, vel interpolatum. Tertio, ſi vocabula nova, hoc eſt poſteriori tempore determinata ſæpius uſurpentur ab eo, qui dicitur Auctor operis, & qui eſt ſuperioris ætatis, hujus Scriptoris opus ſuſpicionem quamdam afferre dicendum eſt

vel

vel falſæ adſcriptionis, vel interpolationis. Quarto, ſi fabulæ aniles & narratiunculæ quædam abhorrentes ab ingenio & doctrina Servi Dei inveniantur in opere, cujus ipſe dicitur Auctor, dubitari rationabiliter poterit de ſuppoſitione, vel interpolatione. Quinto, ſi, poſt impugnatam aut voce, aut aliis ſcriptis nullam admittentibus controverſiam aliquam Hæreſim, porro Hæreſis admittatur, aut propugnetur in opere, de quo quæritur, an fuerit, necne, compoſitum a Dei Servo, opus ipſum erit apocryphum reputandum. Sexto, ſi contemporanei Auctores aliorum operum meminerint, non meminerint autem ejus operis, de quo inquiritur, an fuerit, necne, editum a Servo Dei, legitima hinc derivabitur ſuſpicio, non eſſe opus ejus, cujus nomen habet. Plura afferri poſſent pro hac aſſumptione comprobanda, ſed ſatis eſſe poterit exemplum operum, quæ a Jacobo Solanio B. Sixto III. Papæ & Martyri adſcribuntur; quod falſo fieri contendunt Lindanus, Baronius, & Poſſevinus, ut habetur *tom. 7. Biblioth. PP. pag.* 804. tum quia plura in eis ſunt, quæ ſapiunt hæreſim Pelagianam, quam pluribus dictus Pontifex impugnaverat, tum quia nullus Antiquorum Sixtum recognoverat uti dictorum operum Auctorem. *Qui poteſt eſſe veriſimile, ut S. Sixtus Pelagianorum acerrimus hoſtis, & ejus Hæreſis validiſſimus profligator ... in his opuſculis tanta conſentanea Hæreſi Pelagianorum conſcripſerit?* Et paulo antea: *Nec Gennadius, nec ullus Antiquorum reperitur, qui vel nutu tantum, vel per levem ſuſpicionem innuant, Sixtum III. harum ſcriptionum Auctorem eſſe*. Quibus concordat Cardinalis Bellarminus *de Scriptor. Eccleſiaſt. pag.*165 *Extat præterea ... ſub nomine Sixti III. Pontificis liber de divitiis, & alter de caſtitate, & epiſtola de malis Doctoribus; quæ tria volumina falſo adſcribuntur Sixto Pontifici, cum ſint plena erroribus Pelagianorum. Sixtus enim, cum adhuc Presbyter eſſet, prius damnavit Pelagium; unde eſt epiſtola* 105. *Auguſtini ad Sixtum: ac deinde magno zelo Pelagianos inſecutus eſt, ut teſtatur Proſper*. Eadem omnia conſiderari quoque poterunt in examine operum manuſcriptorum, quæ nomen Servi Dei præſeferunt, ſed quæ Poſtulatores ajunt non fuiſſe ab eodem compoſita, ut antea dictum eſt. Ideoque concludendo, ſi ex circumſtantiis, ſi ex conjecturis ſupra ponderatis, & aliis pluribus, quæ cumulari poſſent, ſacra Congregatio induci poteſt ad credendum, opus non eſſe Servi Dei, vel non conſtare ejuſdem eſſe, tunc proceditur ad ulteriora, nec eſt locus examini dicti operis. Contra autem, ſi, non obſtantibus his, quæ a Poſtulatoribus afferuntur, ſacra Congregatio reputet, opus eſſe re vera Servi Dei, cujus nomen habet, id eſt examini ſupponendum, ut videatur, an aliquid in eo contineatur, quod ſit contra Fidem, aut bonos mores, vel contra doctrinam ab Eccleſia receptam.

7 Finis argumento hic imponitur exemplis cauſarum in ſacrorum rituum Congregatione diſcuſſarum. Primum contigit in cauſa S. Jacobi de Marchia, in qua, præter quæſtionem ſupra memoratam de ſanguine Chriſti, alia excitata eſt controverſia adverſus ejuſdem doctrinam contentam in

 libro,

libro, qui antea non fuerat examinatus, & cujus notitia ad dictam ſacram Congregationem devenit poſt cauſam non modo introductam, ſed dum ad exitum properabat. Doctrina, quæ Reviſores, & ſacram Congregationem in oppoſitas adduxerat ſententias, continebatur in quodam opuſculo manuſcripto ad formam dialogi compoſito adverſus Fraticellos. Hunc VVadingus *in ſyllabo Scriptorum Ordinis* confectum dixit a S. Jacobo, & ab eo nonnulla deſumpſit *in ſuis annalibus tom.* 10., dum *ad an.* 1426. refert fraudes & dolos Fraticellorum, & præclariſſima Sancti geſta adverſus eoſdem: itemque *in chronologia hiſtorico legali Seraphici Ordinis Fratrum Minorum Neapoli typis impreſſa tom.* I. *pag.* 120. non ſolum legitur, prædictum Sanctum fuiſſe deputatum Inquiſitorem generalem adverſus Fraticellos, verum etiam plura ex dialogo verba deſumpta dignoſcuntur. Dialogus, quo uſus fuit VVadingus, repertus eſt in bibliotheca Fratrum Minorum Hibernorum S. Iſidori de Urbe, in qua etiam ceteri ſunt codices tum manuſcripti, tum formis impreſſi, quibus VVadingus uſus eſt in confectione annalium Ordinis. Sanctæ autem memoriæ Clemens Papa XI. dialogum prædictum ad ſe deferri juſſit, & duos elegit viros qualibet exceptione majores, in dignoſcendis antiquis characteribus peritiſſimos, & magni profecto nominis inter Italiæ Litteratos, bonæ videlicet memoriæ Alexandrum Zaccagnium Primum Cuſtodem Vaticanæ bibliothecæ, & Juſtum Fontaninum Archiepiſcopum Ancyranum, ut ſuum judicium exponerent de prædicto dialogo manuſcripto, an re vera dicendus eſſet a S. Jacobo conſcriptus. Dialogus Jacobi nomen præſeferebat, addito titulo *Beati*: idque ſatis oſtendebat, eum non fuiſſe ab eo, cujus nomen præſeferebat, conſcriptum, quippe qui ſe ipſum Beati titulo non decoraſſet. Sed, quia opus eſſe poterat ab eo conſcriptum, & operis titulus poſt ejus obitum aliunde mutatus, aut additus, hinc egregii illi viri ad alia tranſeuntes ſtrictius quæſtionem aſſumpſerunt. Uterque ſilentium duorum fere ſæculorum ponderavit; nec enim ante VVadingum aliquis repertus eſt, qui S. Jacobum prædicti dialogi dixerit Auctorem: uterque demum ſenſit, dialogum non eſſe autographum ſive *originalem*, characterem primæ paginæ differre a charactere aliarum paginarum, & pleraſque additiones non una eademque manu, nec manu Auctoris dialogi eſſe conſcriptas. Quia vero Alexander Zaccagnius in codice *fol.* 66. hæc verba invenit, quæ ſuſpicatus eſt manu S. Jacobi exarata, *Utrum baptizandi ſint filii Infidelium, ſeu Hæreticorum, & poſt Baptiſmum reſtituendi parentibus viventibus ſecundùm ritum ipſorum Infidelium, ſeu Hæreticorum, & maxime in Boſna, ubi ſunt Infideles, Hæretici, & Pagani, hunc articulum ſcripſi Papæ & Concilio congregato in Baſilea anno* 1436. *die* 12. *Januarii*; factaque comparatione characteris horum verborum cum charactere quarumdam additionum dialogi, in quibus continebatur doctrina, quæ anſam dederat controverſiæ, in eam deſcendit opinionem, probabile videlicet eſſe, quod, licet opus non eſſet autographum, additiones nihilominus prædictæ ad margi-

marginem eſſe poſſent conſcriptæ manu S. Jacobi; neceſſe fuit Juſto Fontanino aſſertionem hanc ad examen revocare. Cumque ingenue is admiſiſſet, characterem verborum eſſe unum & eumdem cum charactere dictarum additionum, dixit ſibi tamen tutum non videri, quod character verborum eſſet character S. Jacobi: in quo rerum themate tota corruebat aſſertio Zaccagnii, cum in judicio comparationis characterum conſtare debeat de certitudine characteris, in quo ſundamentum comparationis conſtituitur. Quod ut planum faceret, ponderavit primo, veriſimile haud eſſe, S. Jacobum, qui pro ſua ætate vir erat Divina ſcientia doctiſſimus, ſolutionem ignoraſſe quæſtionis de filiis Infidelium, ſeu Hæreticorum baptizandis, & an poſt Baptiſmum parentibus eſſent reſtiruendi; quæ fuerat ab antiquioribus Theologis pertractata, & apud Scholaſticos notiſſima. Ponderavit ſecundo, Concilium Baſileenſe iterum celebrari cœpiſſe anno 1436. Seſſio quippe vigeſima tertia celebrata fuit die 25. menſis Martii ejuſdem anni: cumque nec in ea, nec in ſequentibus unquam actum fuerit de quæſtione baptizandorum, quacumque dixit probabilitate carere, quod character verborum eſſet character S. Jacobi. Si etenim quæſtionem Concilio propoſuiſſet, de ea in Concilio actum fuiſſet; ſi vero minime propoſuiſſet, non ſcripſiſſet, ſe propoſuiſſe. Ponderavit tertio, tuto dici non poſſe, Sanctum fuiſſe in Boſna die 12. Januarii 1436. ex qua nempe in Boſna manſione Alexander Zaccagnius inductus fuerat, ut crederet, characterem verborum eſſe characterem prædicti Sancti. Nam & Sigiſmundus Imperator eum vocavit ad comitia Bohemorum initio Decembris anni 1435. quippe cum Sigiſmundi epiſtola apud VVadingum data ſit *in Tata*, quæ erat arx in Hungaria circa Vicegradum, teſte Bonfinio *de rebus Hungaricis*, & ſcripta ſit *Sabbatho proximo poſt feſtum B. Andreæ Apoſtoli*; & ſpatio decem menſium occupatus fuit in dictis comitiis, qua de cauſa nullum ad idem tempus de eo ſit verbum apud citatum VVadingum; abſolutiſque comitiis Bohemorum, juſſu Eugenii IV. *menſe Septembri anno* 1436. in Auſtriæ, & Hungariæ partes perrexit, ut Hæreticos Eccleſiæ reconciliaret, teſte eodem VVadingo *ad dictum annum*: ex qua temporum ſupputatione ſaltem incertum eſſe Fontaninus demonſtravit, S. Jacobum fuiſſe in Boſna *die* 12. *Januarii* 1436. Denique, quia a nonnullis vis aliqua conſtituebatur in hoc, quod S. Jacobus in dialogo ſe ipſum nominaret cum pronomine perſonæ propriæ *me Fratrem Jacobum de Marchia*; hinc deducentibus, dialogum ipſi tanquam vero Auctori eſſe adſcribendum; ſubdidit Fontaninus eumdem VVadingum *in Scriptoribus Ordinis* tribuiſſe Beato Odorico Utinenſi *chronicon* ms., quod penes ſe habebat, & in quo Odoricus ſe eodem modo nominabat, etſi *chronicon* ipſum delatum ad manus Stephani Balutii minime fuerit habitum pro opere genuino B. Odorici, ut idem Balutius oſtendit *in vitis Paparum Avenion. tom.* 1. *pag.* 1412. Præterquamquod nemo eſt qui non videat, uſurpari poſſe ab eo, qui fingit opus & alii id adſcribit, nomen ipſius etiam
cum

cum propriæ perſonæ pronomine; quemadmodum dicunt Juriſperiti de actu per metum celebrato, quippe exprimitur verbis plenam libertatem denotantibus, eum videlicet *qualificari* non poſſe uti liberum, ſi aliunde conſtet de coactu, eo quia metum incutiens non ſolum ad actum, ſed etiam ad falſam qualitatem actus, id eſt, ad *expreſſionem* libertatis, adigere poteſt. Itaque adducta tum a Zaccagnio, tum a Fontanino mirum eſt qua diligentia fuerint perpenſa a ſan. mem. Clemente XI., quot argumentis erudite de more congeſtis fuerint illuſtrata, quotque & quantæ fuerint ab eo propoſitæ animadverſiones ſuper dialogo S. Jacobi, quem præ manibus multo tempore retinere voluit. Cumque ſub ea potiſſimum conſideratione, quod nunquam dici poterat conſtare, eum eſſe opus ſæpe memorati S. Jacobi, quando decreta Urbani expoſcunt non veriſimilitudinem, non probabilitatem, ſed certitudinem, *ſi ſcripſiſſe conſtiterit*, me tanquam Fidei Promotorem advocaſſet pro edendo decreto, ut, eo non obſtante, ad ulteriora in cauſa procederetur, veruntamen propter abſentiam Cardinalis Gabriellii cauſæ Relatoris, qui recuperandæ ſanitatis gratia in terra Caprarolæ morabatur, ubi etiam deinde mortuus eſt, ab ejuſdem decreti editione abſtinuiſſet; factum eſt tandem, ut, poſt Cardinalis obitum negligentibus Poſtulatoribus cauſæ progreſſum, negotium delatum fuerit ad ſan. mem. Benedictum Papam XIII., cujus Pontificatus initiis reſumpta a Poſtulatoribus cauſa, factaque ſummo Pontifici fideli relatione omnium, quæ ſub Clemente XI. geſta & dicta fuerant, editum eſt ab ipſo decretum, quod Clemens edere voluerat; aſſumptaque diſputatione ſuper miraculis, quæ poſt Beatificationem ſupervenerant, ad S. Jacobi Canonizationem feliciter deventum eſt.

8 Alterum eſt exemplum cauſæ B. Joannis Cantii. Nonnulla ſcripta ei tanquam Auctori adſcribebantur, quæ & inſerta fuerunt tanquam ab eo compoſita in proceſſus factos ſuper ejus cultu immemorabili, virtutibus, atque miraculis: itemque Auctores Poloni eadem ſcripta tanquam ſcripta Beati paſſim commemorabant; Simon videlicet Stravolſcius, qui ſcripſit anno 1625. & Adamus Opatovius, qui ſcripſit anno 1628. Verum, cum in cauſæ decurſu neceſſe fuerit examini ſubjicere eadem opera, cumque multæ propoſitiones in eis inventæ fuerint ſanæ doctrinæ nequaquam cohærentes; in mentem venit Poſtulatoribus perpendere, an opera, quæ ab ipſis & ab aliis fuerant adſcripta Beato Joanni Cantio, eſſent re vera opera ejuſdem Beati.

9 Animadverſum itaque fuit, Beatum natum fuiſſe anno 1397. & tantum Hiſtoricos ab ejus tempore valde remotos aſſeruiſſe, quod opera eſſent B. Cantii, ſilentibus antiquis, & ſignanter Martino Biellesſi; qui, cum ejus vitam & Acta illuſtranda ſuſcepiſſet, nullum de ſcriptis verbum fecit. Schedula quoque certi characteris Beati inventa eſt; factaque per peritiſſimos & diligentiſſimos Scriptores comparatione characteris ſchedulæ cum charactere operis, deprehenſum eſt, unum ab altero maximopere differre.

differre. Inſuper ex catalogo Profeſſorum Univerſitatis Cracovienſis, duos Joannes Cantios per unum idemque tempus fuiſſe, collectum eſt; ita ut incertum ſaltem eſſe deberet, utri ex ipſis opera, de quibus agebatur, eſſent tanquam Auctori adſcribenda.

10 Redacta porro ad hunc articulum controverſia, ſubdiderunt Poſtulatores, probabilius eſſe, quod opera deberent adſcribi alteri Joanni, & non B. Joanni Cantio. Quod ut planum facerent, demonſtrarunt, Auctorem operum controverſorum ea ſcripſiſſe, ut ipſe in operibus teſtabatur, in ſchola loci Micoviæ, dum eſſet hujus Rector; eumdemque in nonnullis locis ſe inſcripſiſſe cum cognomine *Maleus, alias Kanti*, & alibi cum cognomine *de Martha*: quando de B. Joanne nemo unquam ſcripſerat, eum Rectorem fuiſſe prædictæ ſcholæ loci Micoviæ; neque idem ipſe ullum aliud habuit cognomen præter Cantium. Denique Auctor in operibus ſcripſit, ſe nonnulla ex eis expleviſſe anno 1454. quo tempore agebat ætatis annum ſexageſimum quartum, alia autem compleviſſe anno 1461. dum ageret annum ſeptuageſimum primum, ubi, retento themate nativitatis Beati, quæ ex ſupradictis contigerat anno 1397. unuſquiſque facile videre poterat, annos vitæ ſuæ expreſſos ab Auctore operum non concordare cum vera ætate Beati. Ex his igitur aliiſque pluribus conjecturis & circumſtantiis, diſputato in ſacrorum rituum Congregatione die 16. Septembris 1730. dubio, *An conſtaret, aſſerta opera, de quibus agebatur, eſſe B. Joannis Cantii*; reſponſum fuit, me audiente & ſuffragante, utpote uno ex Cardinalibus dictæ Congregationi adſcriptis, *Non conſtare, eſſe opera B. Joannis Cantii, & poſſe procedi ad ulteriora*; & decretum editum eſt ſequentibus verbis: *Cum ad provehendam Canonizationis cauſam B. Joannis Cantii ob ſanctitatis & miraculorum celebritatem in Poloniæ regno ſpeciali populorum devotione ac frequentia venerati ejus Poſtulatores impenſius incumberent; nonnulla autem opera in proceſſu Apoſtolico compulſata ejuſdem cauſæ progreſſui obſtarent: licet perperam a quibuſdam Auctoribus, non tamen contemporaneis, eidem Beato aſſignata, ex ipſiſmet operibus apparere poſſet; nihilominus, ut in re tanti momenti nedum cautius, ſed etiam tuto prorſus procederetur, ſacra Congregatio die* 20. *Martii* 1728. *mandavit, audiri Promotorem Fidei, ac ſubinde Eminentiſs. & Reverendiſs. Dominus Cardinalis Picus Ponens, ne quid vel minimum exactiori diligentiæ ad aſſequendam veritatem deeſſet, opera omnia originalia, & folia aliqua, ſi quæ eſſent, certo Beati charactere inſcripta ſibi a Polonia tranſmitti curavit. Romam igitur perventis operibus decem volumina complectentibus una cum Albo illius temporis Univerſitatis Cracoviæ, quod genuinum Beati characterem continet, ac inſuper catalogo originali Doctorum, inter quos non ſolum Beatus, qui ejuſdem Univerſitatis Theologiæ Lector & Decanus extitit, ſed alter etiam Joannes Cantius recenſetur, qui eodem tempore vixit; iiſque omnibus tum R. P. D. Fontanini Archiepiſcopi Ancyrani antiquorum characterum peritiſſimi, tum quatuor peritiorum Urbis Scriptorum diſquiſitioni ſubjectis, ut cognoſcerent ac referrent, an dicta opera vere Beati manu deſcripta eſſe conſtaret; atque*

attente

Digitized by Google

attente ac omnimoda cum diligentia recognitis luſtratis atque perpenſis; comperto etiam, neque locum, ubi Auctor operum, neque annos ſuæ ætatis, in quibus non ſemel ſe ſcripſiſſe memorat, cum locis, in quibus Beatus vitam duxit, ac tempore, quo ipſe ortus fuit, ullatenus convenire, pluribuſque aliis ex ipſiſmet operibus deductis argumentis: eadem ſacra Congregatio, audito Reverendiſs. Archiepiſcopo Philippenſi Promotore Fidei tam in voce quam in ſcriptis, & præfati Reverendiſs. Archiepiſcopi Ancyrani, necnon prædictorum Peritorum relationibus, omnibuſque aliarum rationum momentis hinc inde allatis mature ac ſedulo examinatis atque diſcuſſis, cenſuit atque decrevit, non conſtare, opera, de quibus agitur, eſſe Beati; & ideo procedi poſſe ad ulteriora, ſi Sanctiſſimo Domino noſtro viſum fuerit. Die 16. Septembris 1730. Factaque deinde per me Secretarium de prædictis Sanctiſſimo Domino noſtro relatione, Sanctitas ſua benigne annuit, die 20. ejuſdem menſis & anni 1730.

11 In ſuperioribus aliquid dictum eſt de commentariis Benedicti XI. *in cap. 5. Matthæi*, quæ fuerunt in ſacra Congregatione reviſa & examinata. Itaque opus illud editum eſt nomine Benedicti XI., etſi fortaſſe ab eo compoſitum non fuit, ſed a Benedicto XII. utpote parva pars commentariorum ab hoc editorum de Matthæi Euangelio; uti recognoſcere licet ex magnis dictorum commentariorum voluminibus a capite 1. uſque ad 6. incluſive, quæ aſſervantur in bibliotheca Barberina, & de quibus agit Carolus de Viſch *in Biblioth. Ciſterc. litt.B.* ubi teſtatur, ea reperiri in bibliotheca Claravallenſi, ut & Caſimirus Oudin affirmat *in comment. de Script. Eccleſ. tom. 3. ſec.* XIV. *pag.* 892. Verum, quia fortaſſe Poſtulatores huic exceptioni innixi non ſunt, aut quia fortaſſe ſacra Congregatio exiſtimavit, eam non eſſe tanti roboris & momenti, ut opus *in cap. 5. Matthæi* typis editum nomine Benedicti XI. eſſet Benedicto XII. adſcribendum, fuit opus illud reviſioni ſuppoſitum, ſicuti dictum eſt, antequam in cauſa Benedicti XI. ad ulteriora procedi poſſet.

12 Tam in hoc, quam in ceteris præcedentibus capitibus relata ſunt omnia, quæ a Nobis colligi potuerunt, pertinentia ad judicium reviſionis operum a Dei Servis conſcriptorum, de quorum Beatificatione & Canonizatione tractatur. Hoc unum pro coronide addendum eſſe videtur, nunquam poſſe dici a ſancta Sede approbatam Servi Dei doctrinam, ſed ad ſummum dici poſſe non reprobatam, ſi Reviſores retulerunt, nihil in ejus operibus reperiri, quod adverſetur decretis Urbani VIII. & judicium Reviſorum fuit a ſacra Congregatione approbatum, & a ſummo Pontifice confirmatum; prædictamque idcirco doctrinam debita cum reverentia poſſe citra ullam temeritatis notam impugnari, ſi modeſta impugnatio bonis rationibus innixa ſit, etiam poſtquam Dei Servus, qui ſcripſit, inter Beatos aut Sanctos fuerit relatus. Celebris eſt reſponſio Nicolai Monachi in epiſtola ad Petrum Cellenſem, quæ eſt 9. *lib.9.* inter epiſtolas Petri Cellenſis: *Sanctus ille Bernardus, quem dicis me debita exuere veneratione ... quondam Sanctorum catalogo adſcriptus, nuper eſt in Eccleſia canonizatus, & ab*

ab humano judicio exemptus: exemptus inquam eſt, ne de gloria ejus dubitemus; ſed non ut minus de ejus dictis diſputemus.

CAPUT XXXV.

De ſignatura Commiſſionis in genere.

1 TErminato judicio ſuper operum reviſione, quatenus Dei Servus opera conſcripſerit, & eorum habeatur notitia, quemadmodum in ſuperioribus viſum eſt, ſequitur *ſignatura Commiſſionis.* Signatura autem Commiſſionis nihil aliud eſt, quam ſupplicatio a Poſtulatoribus ſummo Pontifici exhibita, & ab eodem admiſſa atque ſubſcripta, per quam impertitur facultatem Congregationi ſacrorum rituum procedendi in cauſa Beatificationis & Canonizationis alicujus Servi Dei.

2 Sixtus Papa V. in ſua Conſtitutione 74. (*Bullar. vet. tom.* 2.) in qua inſtituit Congregationem ſacrorum rituum, & quinque Cardinales eidem præfecit, uſus eſt his verbis: *Diligentem quoque curam adhibeant circa Sanctorum Canonizationem*: quorum verborum vis importare videtur conceſſionem facultatis procedendi in dictis cauſis, ita ut ſuperflua quodammodo appareat hæc Commiſſio pro unaquaque cauſa expedienda.

3 Concurrit præterea atteſtatio Cardinalis Geſualdi facta paulo poſt editam bullam, quæ inſerta eſt *in vitam S. Hyacinthi* compoſitam a Fratre Severino de Cracovia Poſtulatore cauſæ Canonizationis ejuſdem Sancti *lib.* 4. *pag.* 308. *Ego Alphonſus Cardinalis Geſualdus Epiſcopus Portuenſis fidem facio, quod in duabus diverſis audientiis Sanctiſſimus Dominus noſter ſemel atque iterum mihi expreſſe demandavit, ut Congregatio ſacrorum rituum, cui cognitio de Canonizatione Sanctorum per ejus Conſtitutionem ſuper erectione quindecim Congregationum editam eſt commiſſa, abſque alio novæ Commiſſionis decreto & litterarum expeditione, litteras Sereniſſimi Regis Poloniæ, omniumque Ordinum regni ad Sanctitatem ſuam ſuper negotio Canonizationis B. Hyacinthi ex Polonia miſſas aperiat, & ad actus omnes legitimos, neceſſarios, & pro expeditione negotii incumbentes procedat, affirmans, ipſam Congregationem ſufficienti ad id facultate ex dicta Conſtitutione eſſe ſuffultam: quod tamen Sanctitas ſua in Conſiſtorio, ubi de his negotiis referri contigerit, magis ſpecifice declarabit. Igitur, ut pro majori Actorum & proceſſus validitate de hac Sanctitatis ſuæ voluntate & mandato mihi vivæ vocis oraculo facto conſtet, ita per præſentes mea manu ſubſcriptas, meoque ſigillo obſignatas atteſtor. Romæ die* 20. *Julii* 1589. *Ita eſt Alphonſus Cardinalis Geſualdus Epiſcopus Portuenſis.*

4 Verum, utcumque hæc ſint, hoc unum certum eſt, poſt inſtitutam Congregationem ſacrorum rituum, ſummos Pontifices conſueviſſe eidem *dirigere Commiſſiones* pro unaquaque cauſa Canonizationis, & hac de re hodie dubitari non poſſe, cum in decreta ſan. mem. Urbani VIII. inſerta

ſit formula *Commiſſionis* ſacræ Congregationi *dirigendæ*, ut in cauſa procedere poſſit.

5 Ante inſtitutionem Congregationis ſacrorum rituum, ſi fama increbuiſſet de excellentia vitæ, opinione ſanctitatis, & miraculorum coruſcatione alicujus jam vita functi, & ſummus Pontifex ſæpe fuiſſet per Reges, Principes, ſeu populos certior factus, rogatuſque, ut illum in Sanctorum catalogum referret; re communicata cum Cardinalibus in Conſiſtorio, committebat Epiſcopis, ut inquirerent in genere, & poſt expletam inquiſitionem in genere tranſitus fieret ad inquiſitionem in ſpecie: quibus perfectis, proceſſum examinandum demandabat Auditoribus ſacri palatii; habitaque illorum favorabili relatione, iterum de conſilio Fratrum ut plurimum committebat tribus Cardinalibus, Epiſcopo, Presbytero, & Diacono, ut diligenter examinarent inquiſitionem, probationes, & depoſitiones teſtium, & ſollertiſſime conſiderarent omnia conſideranda, ut alias expoſitum fuit. Cumque nec apud Oſtienſem, nec apud Auctorem, qui rituum formulis præerat circa annum 1347., nec apud Ordinem Romanum Cardinalis Cajetani, nec apud codicem typis impreſſum apud Spelmannum, nec apud Archiepiſcopum Corcyrenſem in libro ſacrarum cæremoniarum ulla habeatur mentio *Commiſſionis* a ſummo Pontifice ſignatæ pro cauſa committenda vel Auditoribus Rotæ, vel tribus ſupradictis Cardinalibus, ſed ſolum in annalibus Eccleſiaſticis plura extent monumenta ſæpe in his ſcriptis allegata Apoſtolicarum litterarum Epiſcopis inſcriptarum, ut in cauſis procederent in genere, aut in ſpecie; fateri neceſſe eſt, reliqua ſupradicta, quæ in Curia fieri debebant, vel vivæ vocis oraculo expedita fuiſſe, vel ad ſummum deſcripta in libris ſacri Conſiſtorii.

6 Inſtituta autem a Sixto V. Congregatione ſacrorum rituum, redactiſque cauſis Canonizationis ad normam rigidi judicii, mos inolevit expediendi Breve, idque dirigendi Congregationi ſacrorum rituum. Quocirca Grattarola *in Actis cauſæ S. Caroli Borromæi* tempore Clementis VIII. *part.* 1. *cap.* 26. refert, habitam fuiſſe Congregationem ſacrorum rituum ſuper cauſa prædicti Sancti, & in ea ſic fuiſſe concluſum: *Eſſere di neceſſità per fare gli Atti della cauſa giuridicamente conforme alla diſpoſizione de' ſacri Canoni, che ſua Santità commetteſſe queſta cauſa alla detta Congregazione con un Breve ſpeciale, il quale fu poi dato ſotto il dì* 24. *d'Aprile*. At aliquando in uno eodemque Brevi dabatur a ſummo Pontifice Congregationi facultas procedendi cum in genere, tum in ſpecie; aliquando vero in uno Brevi dabatur facultas procedendi tantum in genere, poſtea, expleto judicio ſuper fama ſanctitatis in genere, aliud Breve expediebatur pro facultate in ſpecie procedendi. Exemplum facultatis in uno eodemque Brevi conceſſæ procedendi cum in genere, tum in ſpecie deſumitur ex Brevibus *Commiſſionis* in cauſis SS. Philippi Nerii, Paſchalis de Baylon, Thomæ de Villanova, & Aloyſii Gonzagæ: exemplum autem duorum Brevium expe-

expeditorum, alterius ſcilicet pro inquiſitione in genere, alterius pro inquiſitione in ſpecie poſt expletum judicium in genere, deſumitur ex cauſa S. Tereſiæ. Anno quippe 1604. ſummus Pontifex Clemens VIII. per litteras Apoſtolicas in forma Brevis plenam & liberam facultatem impertitus eſt ſacrorum rituum Congregationi *committendi aliquibus Epiſcopis, ut inquirerent de fama, & devotione populi, de miraculis, & aliis denuntiandis ejuſdem Tereſiæ de Jeſu in genere tantum, & non in ſpecie*. Confecto autem a Delegatis proceſſu in genere, eodemque in ſacrorum rituum Congregatione plene examinato, expeditum fuit anno 1607. a ſummo Pontifice Paulo V. aliud Breve, in quo cauſa eidem Congregationi commiſſa fuit pro complenda inquiſitione in ſpecie auctoritate Apoſtolica: *Tenore præſentium injungimus, quatenus iiſdem Abulen. & Salamantino, vel aliis Epiſcopis, aut perſonis in dignitate Eccleſiaſtica conſtitutis, honeſtis diſcretis & incorruptibilibus committatis, ut veritatem ſuper dicta Tereſiæ fama, devotione populi, vita, puritate Fidei, miraculis, & aliis a ſacris Canonibus requiſitis exacte fideliter & prudenter ſecundum articulos & interrogatoria, quæ vos illis duxeritis tranſmittenda, in ſpecie inquirant, ac, quidquid per inquiſitionem ſpecialem hujuſmodi invenerint, ſuis ſigillis incluſum caute ad vos tranſmittant; ut deinde, omnibus mature examinatis, an talia ſint, propter quæ ſit hujuſmodi Canonizatio non immerito facienda, diſpicere & decernere juxta ſacrorum Canonum decreta, & ritum Eccleſiæ Catholicæ poſſimus*.

7 Tunc temporis quoque debebant Rotæ Auditores examinare proceſſus, atque referre quid in eis contineretur, an eſſent valide confecti, & an virtutes aut Martyrium & ſigna ſeu miracula eſſent legitime comprobata: quare etiam iiſdem Rotæ Auditoribus Commiſſiones dirigebantur, & in ſcriptis expediebantur a Cardinali Præfecto Congregationis, facto prius verbo cum Sanctiſſimo, & habito ejus oraculo; quomodo factum fuit in cauſis S. Tereſiæ, & S. Aloyſii Gonzagæ. Aliquando etiam hæ Commiſſiones directæ Rotæ Auditoribus ſignatæ fuerunt ab ipſis ſummis Pontificibus, ſed ſine Brevis expeditione: & tunc fiebat in ſcriptis relatio ſtatus cauſæ & ſupplicationis, quæ a Poſtulatoribus exhibebatur, ut Auditores in ea procederent, tum in fine apponebantur hæc verba: *De mandato Domini noſtri Papæ audiant præfati Auditores, citent, aſſumant, referant, procedant, ut petitur*: & ſummus Pontifex manu propria ſcribebat, *Placet*, atque ſcribebat in Commiſſionibus primam litteram nominis, quod habebat ante Pontificatum, non autem ejus, quod in Pontificatu aſſumpſerat; uti colligitur ex Commiſſionibus directis Auditoribus Rotæ in cauſis SS. Didaci, & Raymundi typis impreſſis apud Peniam *in Actis earumdem*.

8 Editis poſtea tempore Urbani VIII. decretis generalibus pro directione cauſarum Canonizationis, ceſſavit conſuetudo expediendi Commiſſiones per Breve, atque adeo in eadem decreta inſerta fuit forma Commiſſionis complexiva tum inquiſitionis in genere, tum inquiſitionis in ſpe-

 cie,

cie, ideoque complexiva totius cauſæ, reſervata tamen ſummo Pontifici facultate demandandi expeditionem Commiſſionum pro unoquoque articulo. Quamobrem in allegatis decretis, relata formula Commiſſionis, ſubduntur hæc verba: *Addendum, vel minuendum prædictæ Commiſſioni juxta ſtatum cauſæ, & contingentiam facti, vel formandæ Commiſſiones particulares in unoquoque articulo, prout Sanctiſſimo videbitur*. Porro, ſublatis declamationibus de rebus profanis, quæ fieri ſolebant in Conſiſtorio publico ab aulæ Conſiſtorialis Advocatis, in earumque locum ſubrogatis propoſitionibus cauſarum Servorum Dei, pro quibus iidem Advocati in dictis Conſiſtoriis inſtarent, juxta ea quæ alibi narrata ſunt, cum in primo publico Conſiſtorio poſt dicta decreta, quod habitum fuit die 29. Aprilis 1631. pro tradendo galero rubeo Cardinalibus a Balneo, & Pallottæ, comparuiſſent Joſeph Baila, & Julius de Cinciis Conſiſtorialis aulæ Advocati habentes præ manibus Commiſſiones cauſarum Servarum Dei Annæ a S. Auguſtino, & Dominicæ a Paradiſo; & Baila humiliter inſtitiſſet pro facultate ſacræ Congregationi concedenda procedendi in genere & in ſpecie in cauſa Servæ Dei Annæ a S. Auguſtino; alter autem Advocatus Cincius expoſuiſſet jam a ſacra Congregatione reſponſum fuiſſe in cauſa Servæ Dei Dominicæ a Paradiſo, ut auctoritate Apoſtolica conficerentur proceſſus in genere & in ſpecie, itemque humiliter poſtulaſſet pro facultate procedendi ad ulteriora, & interim permittendi, ut ejus vita typis imprimi poſſet; ſummus Pontifex juſſit, utramque Commiſſionem tradi Tegrimio Epiſcopo Aſſiſienſi ſacræ Congregationis rituum Secretario, eamdemque Congregationem audire & referre; uti legitur in regeſtis tum dictæ Congregationis, tum ſacri Conſiſtorii. In ipſis quoque regeſtis habetur, die 1. Aprilis 1632. habitum fuiſſe publicum Conſiſtorium pro tradendo pileo Cardinalitio Cardinali Paſmani, in eoque Franciſcum Cultellum ſacri Conſiſtorii Advocatum cauſam propoſuiſſe Servi Dei nunc Beati Hieronymi Æmiliani Fundatoris Religionis Somaſchæ, & inſtitiſſe pro ſignanda Commiſſione, quam præ manibus habebat; ſummum vero Pontificem, ut ſupra, mandaſſe & reſpondiſſe, inſtante Fidei Promotore, ne ad ſignaturam procederetur, cum in ea ſanatio ſeu remedium poſtularetur pro tollendis de medio nonnullis *nullitatibus*, quæ in proceſſus confectos irrepſerant. Inſuper in vita B. Jacobi de Mevania compoſita a Baptiſta Piergilio *part.* 4. *cap.* 12. narratur, habitum fuiſſe publicum Conſiſtorium die 19. Decembris 1641. & memoratum Advocatum Conſiſtorialem Cultellum longa oratione, quæ in eadem vita eſt typis impreſſa, virtutes ac miracula Beati plene retuliſſe, & demum ſupplicaſſe, ut poſt jam confectos proceſſus auctoritate ordinaria alii conficerentur auctoritate Apoſtolica; inſtante autem Antonio Cerro Advocato Conſiſtoriali, & Fidei Promotore, ut cauſa, ſervatis ſervandis, diſcuteretur in ſacrorum rituum Congregatione, reſponſum fuiſſe a ſummo Pontifice, ut eadem Congregatio audiret atque referret.

Digitized by Google

9 At, ſive præceſſiſſet, ſive non, cæremonialis ſupradicta poſtulatio ſeu *inſtantia*, quæ fiebat in publico Conſiſtorio poſt edita Urbani VIII. decreta, ſi agebatur de ſignanda Commiſſione introductionis alicujus cauſæ Beatificationis & Canonizationis, res hoc modo peragebatur. Fiebat Congregatio præparatoria, cui intererant tum Cardinales, tum Conſultores una cum Fidei Promotore, & Secretario; in eaque fiebat a Cardinali Relatore expoſitio omnium, quæ continebantur vel in proceſſibus ordinariis, ſi eorum apertio facta fuiſſet, vel in aliis *extrajudicialibus* documentis; & quatenus ex eis viſum eſſet, ſufficientem deſumi famam ſanctitatis vitæ, & virtutum, ſeu Martyrii, aut miraculorum, decernebatur, ut in prima Congregatione generali cogenda coram ſummo Pontifice Commiſſio eidem præſentaretur: tum, expoſito per eumdem Cardinalem Relatorem in prædicta Congregatione generali eidem ſummo Pontifici ſenſu omnium contentorum vel in proceſſibus, vel in aliis *extrajudicialibus* documentis una cum poſtulationibus Principum pro Canonizatione ſupplicantium, ſi fama ſufficienter probata videbatur, Pontifex Commiſſionem manu ſua ſignabat. Conſuetudo hæc comprobatur ex his, quæ leguntur in regeſtis ſacræ Congregationis pro cauſa Servi Dei Alexandri Luzaghi. En verba regeſtorum: *Retulit Eminentiſſ. Aldobrandinus in compendium redacta contenta omnia in proceſſu auctoritate ordinaria ſuper fama ſanctitatis, virtutum, & miraculorum*. Poſt hæc incipit relatio prædicti Cardinalis: *Juxta onus mihi injunctum legi proceſſum auctoritate ordinaria confectum in cauſa Beatificationis Servi Dei Alexandri Luzaghi, illiuſque vitam impreſſam, & relatu digna notavi &c.* Sequitur relatio Cardinalis, & poſt eam hæc habentur: *A qua relatione accepta ſufficienti fama ſanctitatis, virtutum, & miraculorum, ſacra Congregatio juſſit, in proxima Congregatione coram Sanctiſſimo habenda referri Commiſſionem ſuper introductione cauſæ*. Habita autem Congregatione coram ſummo Pontifice, ſic concluditur: *Retulit Eminentiſſ. Dominus Cardinalis Aldobrandinus contenta in proceſſu auctoritate ordinaria fabricato ſuper fama ſanctitatis, virtutum, & miraculorum Servi Dei Alexandri Luzaghi nobilis Brixien. necnon Principum inſtantias pro obtinenda Commiſſione inchoationis cauſæ: &, cum viſum eſſet Sanctiſſimo, ſufficientem famam ex proceſſibus relatis reſultare ad effectum ſignandi Commiſſionem, in fine Congregationis Sanctitas ſua eamdem ſibi humiliter porrectam, & a Cardinali Sacchetto referendariatam propria manu ſignavit, die 19. Februarii 1658.*

10 Anno 1678. edita demum fuerunt decreta noviſsima ſan.mem. Innocentii XI. poſt quæ aperta fuit via conſuetudini adhuc vigenti, quæ ita ſe habet. Aperto proceſſu auctoritate ordinaria confecto, factaque a ſummo Pontifice electione unius ex Cardinalibus ſacræ Congregationis in cauſæ Relatorem, componitur a Procuratore plena informatio una cum ſummario, quod a proceſſu deſumitur. Communicatur informatio, ſimulque proceſſus cum Fidei Subpromotore, per quem factis neceſſariis adnotationibus, exarantur a Fidei Promotore animadverſiones contra pe-

titio

titionem ſive *inſtantiam* Procuratoris, qui eiſdem animadverſionibus reſpondere tenetur. Proponitur deinde cauſa in ſacra Congregatione ordinaria, prævia Apoſtolica *diſpenſatione*, de qua infra: tum autem, ſi ſacræ Congregationis ſenſus fuerit pro *ſignatura Commiſſionis*, Commiſſio componitur a Procuratore cauſæ, eademque communicatur cum Fidei Promotore, qui addere & ſubtrahere poteſt, quæ ſibi videbuntur addenda & ſubtrahenda, teſtans in calce, ſe eam vidiſſe. Denique Commiſſio exhibetur Secretario ſacræ Congregationis, qui eam defert ad ſummum Pontificem, cui etiam paucis ſententiam exponit Congregationis ſacrorum rituum, in qua fuit diſcuſſum dubium, utrum eſſet locus ſignaturæ ejuſdem Commiſſionis, necne: & quidem, ſi ſummus Pontifex cenſuerit, Commiſſionem eſſe ſignandam, in medio ejus ſcribit verbum *Placet*, addita prima littera ſui nominis, quod habebat ante Pontificatum. Sed & neceſſe eſt in hac Commiſſionis ſignatura prius citare Fidei Promotorem, juxta decretum Congregationis ſacrorum rituum editum die 27. Maji 1645. in quo, cum quæreretur primo, *An Promotor Fidei ſit citandus ad dicendam cauſam, quare Commiſſio generalis ſignari non debeat*; & tertio, *Per quem ſit ſcribendum reſcriptum a Sanctiſſimo ſignandum per verbum Placet in calce Commiſſionis*; ſequentia prodierunt reſcripta: *Quoad primum, fuerunt in voto, amplectendam eſſe affirmativam ſententiam &c. Ad tertium, reſponderunt, eſſe ſcribendum per Sanctiſſimum reſcriptum per verbum Placet in medio Commiſſionis*.

11 Duo tamen in præſenti pro capitis complemento adnotanda videntur. Alterum eſt, quod, licet olim diſputaretur, an a ſignatura Commiſſionis aliquod publici cultus aut venerationis argumentum deſumi poſſet, hodie nihilominus quælibet ceſſat controverſia; cum ex decreto edito die 19. Februarii anno 1658. colligatur, ſignaturam Commiſſionis nullum cultus initium importare, ſed tantummodo efficere, ut peti & obtineri poſſint ſuo tempore & loco litteræ remiſſoriales & compulſoriales pro conficiendis proceſſibus auctoritate Apoſtolica. En verba decreti: *Sanctiſſimus Dominus noſter in Congregatione ſacrorum rituum habita die 19. Februarii 1658. noviſſimis decretis editis juſſu ſel. record. Urbani VIII. ſuper cauſis Beatificationum & Canonizationum ſequentem declarationem addi mandavit, ne per Commiſſiones introductionis, vel reaſſumptionis, ſeu ulterioris progreſſus cauſarum tum ſignatas, tum ſignandas ullum beatitatis vel ſanctitatis, aut indulta venerationis & cultus argumentum vel minimum deſumi, nec aliud quodcumque jus, quantumvis modici aut fere nullius momenti, in iiſdem cauſis quæſitum dici vel prætendi poſſit; ſed ipſæ Commiſſiones, præter finem & effectum obtinendi remiſſoriales, & compulſoriales tam in genere, quam in ſpecie, gratia probandi articulata, & alia in eiſdem decretis contenta & expreſſa, ſeu alioquin neceſſaria de jure, ad præſcriptum tamen eorumdem decretorum peragenda duntaxat, in reliquis effectu & viribus quibuſvis careant, ac deſtitutæ penitus cenſeantur, nullamque propterea in ordine ad Beatificationem & Canonizationem probatio-*

bationis vim & gradum conſtituant &c. Et ſane his cohærenter præſto eſt exemplum ſatis in Urbe notum in cauſa Servi Dei Papæ Innocentii XI., in qua licet ſignata fuiſſet Commiſſio introductionis, ipſa tamen minime refragante, anniverſaria Sacra quotannis pro ſuffragio animæ illius coram ſacro Cardinalium cœtu celebrabantur in baſilica Vaticana.

12 Alterum eſt, quod, ſignata Commiſsione, dicitur ſancta Sedes manum ad cauſam appoſuiſſe: quæ manus appoſitio impedit, ne ullus inferior, & conſequenter etiam Ordinarius, poſsit amplius eidem ſeſe commiſcere, ſeu *in ea ſe ingerere*, juxta textum *in cap. 1. & 2. de confirmatione utili, vel inutili; & in cap. In diſtribuendo, de temporibus Ordinat.; & in cap. Ut noſtrum, de appellat.* Concordant decreta generalia Urbani VIII. *pag. 61. Poſtquam vero Apoſtolica Sedes appoſuerit manum in aliqua ex prædictis cauſis, non poterit Ordinarius amplius in ea quoquomodo ſe intromittere.* Fuit id ipſum etiam adnotatum ante decreta generalia a P.Gepario *in director. Canonizat. part. 1. cap. 3.* itemque ab Auditoribus Rotæ *in relatione S. Andreæ Corſini part. 3. §. 1. ſub num. 212. Hoc tamen, quod diximus, habendam eſse rationem proceſsus facti coram Ordinario, intelligendum eſt, niſi Papa jam appoſuiſset manus; quia tunc non poteſt amplius inferior ſe intromittere.* Idque ſub poena *nullitatis*, videlicet propter decretum *irritans*, quod *virtualiter* continetur in appoſitione manus Superioris, quodque nullos reddit actus, qui, eo non obſtante, fiunt ab Inferiore; quemadmodum habent Gonzal. *ad regul. 8. Cancellar. gloſs. 51. num. 6.* Falcon. *de reſervat. quæſt. 4. principali effect. 1. num. 4.* Murga *de Benefic. quæſt. 3. num. 316.* Rota *in Bononien. hoſpitalis 6. Junii 1707. §. Atque ex his*, coram bon. mem. Lancetta, *& in ejuſdem confirmatoria 16. Decembris ejuſdem anni §. Minus relevat*, coram bon. mem. Omanna. Dictum eſt, ſignata Commiſsione; quia, ſi fieret a Poſtulatoribus petitio ſive *inſtantia* pro ſignatura Commiſsionis, ex defectu autem requiſitorum ſacrorum rituum Congregatio non annueret, ex hoc dici non poſſet Sedes Apoſtolica manum ad cauſam appoſuiſſe, ideoque inhibitum eſse, quominus Ordinarii in ea procedant, juxta ſuſe probata per Petrum de Quintanilla *in tractatu Hiſpano ſuper decretis de non cultu §. 19. num. 108. & pluribus ſeqq.*, &, quod caput eſt, juxta decretum editum in cauſa Vivarien. Servorum Dei Jacobi Saleſii, & Guillelmi Saltamochii, quod eſt conceptum ſequentibus verbis: *In cauſa declarationis Martyrii Jacobi Saleſii, & Guillelmi Saltamochii e Societate Jeſu cum in proxima præterita Congregatione habita coram Sanctiſſimo inſtitum ſuiſſet, ut Commiſſio introductionis cauſæ per Sanctitatem ſuam ſignaretur; verum ſufficientem ſumum Martyrii, & cauſæ Martyrii eorumdem Servorum Dei adhuc deſiderari Sanctiſſimus cenſuiſſet, ex quo tunc legitimis probationibus idem fumus percipi nequiret; Poſtulator ejuſdem cauſæ pleniſſimo jure putans, re ad Sedem Apoſtolicam ſemel producta, per appoſitionem manus ejuſdem Ordinariis locorum facultatem in ea procedendi omnino ſublatam eſse, inſtitit, ut ſacrorum rituum Congregatio remedium aliquod aſferre dignaretur: quæ declaravit, mentem Sanctiſſimi ſuiſse, Ordinariis non obſtare,*

Digitized by Google

ſtare, quin iidem valeant uti ſua ordinaria auctoritate. Die 15. Februarii 1659. Et, facta de hujuſmodi declaratione Sanctiſſimo relatione, Sanctitas ſua eam prorſus conformem actæ declarationi in prædicta Congregatione aſſeruit, die 28. ejuſdem menſis eodemque anno 1659.

CAPUT XXXVI.

De Signatura Commiſſionis *in cauſis, quæ poſt Urbani VIII. decreta introducuntur, & quæ procedunt per viam non cultus.*

1 COmmiſſio introductionis cauſæ poſt decreta Urbani VIII. procedentis per viam non cultus importat facultatem examinandi ſententiam a Judice ordinario latam ſuper non cultu: quatenus vero ab Ordinario non fuerit confectus proceſſus ſuper non cultu, nec ab eo idcirco lata fuerit ſententia ſuper eodem articulo, facultatem importat conſtituendi Judicem delegatum, qui auctoritate Apoſtolica proceſſum faciat de non cultu, & ſententiam ferat, de cujus *ſubſiſtentia* quæſtio poſtea in ſacra Congregatione inſtituatur. Importat præterea facultatem procedendi primum ad inquiſitionem in genere, deinde ad inquiſitionem in ſpecie, hoc eſt ſuper virtutibus, aut Martyrio in ſpecie, & miraculis ante Beatificationem patratis. Sed, ſive agatur de Confeſſore, ſive de Martyre, ſive de Virgine, ſive de nec Virgine nec Martyre, ad obtinendam ſignaturam Commiſſionis neceſſaria ſunt, quæ ſequuntur.

2 Primum eſt, quod petitio ſeu *inſtantia* pro ſignatura Commiſſionis non proponatur in ſacrorum rituum Congregatione, niſi elapſo decennio a die exhibitionis proceſſus ordinarii factæ eidem ſacræ Congregationi; dummodo Apoſtolica *diſpenſatio* non interceſſerit ſuper decennio non elapſo. Secundum, quod hæc petitio non proponatur in ſacrorum rituum Congregatione ordinaria, niſi prævia Apoſtolica conceſſione: ex diſpoſitione quippe decretorum Urbani VIII. proponenda eſſet in Congregatione generali coram ſummo Pontifice. Tertium, quod petitio non proponatur, niſi reviſis operibus conſcriptis a Servo vel Serva Dei, ſi ſcripſiſſe conſtiterit. Quartum, quod adſint petitiones & ſupplicationes ſpontaneæ & repetitæ Regum, Principum, & aliarum perſonarum authenticarum. Quintum, quod exhibeantur omnes proceſſus auctoritate ordinaria antea confecti. Sextum, quod patente *nullitatis* vitio non laborent ille, aut illi proceſſus confecti ſuper fama virtutum & miraculorum, quorum ope petitur, ut Commiſſio ſignetur. Septimum, quod fama virtutum & miraculorum ex illo, vel illis proceſſibus plene comprobata maneat. Octavum, quod nullum adſit obſtaculum, quod introductioni cauſæ adverſetur. Ultimum, quod poſt decennium ſupra memoratum novæ adveniant litteræ Epiſcoporum de continuatione & incremento famæ teſtimonium dicentium.

3 Porro

3 Porro primum requiſitum, elapſi videlicet decennii a die exhibitionis proceſſus auctoritate ordinaria confecti, deſumitur ex decretis editis tempore ſan. mem. Innocentii XI. *Cenſuit eadem ſacra Congregatio, Commiſſionem non eſſe ſignandam, niſi poſt elapſum tempus decem annorum a die præſentationis proceſſus auctoritate ordinaria ſabricati, niſi tamen in aliqua cauſa ex peculiaribus circumſtantiis ſacra Congregatio exiſtimaverit, anticipari poſſe tempus in diſcuſſione proceſſuum auctoritate ordinaria confectorum, & Sanctiſſimus hoc approbaverit.*

4 Quocirca, ſi Poſtulatores putent, ſuæ cauſæ expedire, ut proponatur petitio ſuper ſignatura Commiſſionis ante elapſum decennium, debent ſuam ſupplicationem exponere ſacræ Congregationi ordinariæ, quæ, ſi annuat petitis, reſpondere conſuevit pro gratia, ſi Sanctiſſimo placuerit. Et hæc quidem gratia ſive *diſpenſatio* ſæpiſſime conceditur: conceſſa enim fuit in cauſa Limana Gundiſalvi Diaz 17. Junii 1679., in cauſa Limana Servi Dei Petri de Uraca 30. Septembris 1679., in Vicentina Servi Dei Gelli Ghellini 13. Junii 1682., in Firmana Servi Dei Antonii de Graſſis, & in Indiarum Occidentalium Servi Dei Vincentii Vernerii 22. Auguſti 1682., in Romana Servæ Dei Claræ Mariæ a Paſſione 5. Februarii 1684., in Cortonen. Servæ Dei Veronicæ de Laparellis 2. Decembris 1684., in Avenionen. Servi Dei Cæſaris de Bus 2. Junii 1685., in Neapolitana Servæ Dei Urſulæ Benincaſæ 14. Junii 1687., in Oxomen. Servi Dei Joannis de Palafox 26. Aprilis 1692., in Corſicen. Servi Dei Bernardini de Calenzana 18. Junii 1695., in cauſa Servi Dei Nicolai de Deo 18. Februarii 1696., in cauſa Sancti Flori in Gallia Servæ Dei Sororis Agnetis a Jeſu 8. Martii 1704., &, dum munere fungebar Fidei Promotoris, *diſpenſatio* eadem conceſſa fuit in cauſa Pariſien. S. Vincentii de Paulis 16. Junii 1708., in cauſa Indiarum Occidentalium Servi Dei Petri a Sancto Joſepho 14. Decembris 1709., in Agrigentina Servæ Dei Sororis Mariæ Crucifixæ 9. Maji 1711., & paſſim in aliis, in cauſa videlicet Servæ Dei Hieronymæ ab Aſſumptione die 22. Januarii 1718., in cauſa Servæ Dei Joannæ Franciſcæ Fremiot de Chantal die 13. Maji 1719., in cauſa Servæ Dei Margaritæ Diomiræ de Verbo Incarnato die 9. Auguſti 1721., & in cauſa Servi Dei Cardinalis Thomaſii, uti legitur in ejus vita conſcripta per Dominicum Berninum *cap.* 23. ubi refertur epiſtola ſacræ Congregationis de Propaganda Fide, qua gratias agit ſummo Pontifici, qui prædictam conceſſerat *diſpenſationem*. Circumſtantiæ autem, in quibus conceditur *diſpenſatio* a lapſu decennii, conſiſtunt vel in gravi ætate teſtium examinatorum in proceſſu ordinario, & quorum obitus jure ac merito, labente decennio, timetur, ita ut difficilis & quodammodo *moraliter* impoſſibilis futura ſit eorum repetitio in proceſſu Apoſtolico ſubinde conficiendo; vel in magna diſtantia temporis inter obitum Servi Dei, & conſtructionem proceſſus ordinarii, uti deſumitur ex decreto edito die 14. Octobris 1709. per ſummum Pontificem Clementem XI. approbato die

9.Januarii 1710. in cauſa Indiarum Occidentalium Servi Dei Petri a S.Joſepho. *Eadem ſacrorum rituum Congregatio, attento lapſu annorum* 42. *ab obitu Servi Dei &c. petitam diſpenſationem poſſe concedi, cenſuit*. In primo quippe caſu, teſtium videlicet, quorum obitus timetur, ſibi vindicat locum officium Judicis infra memorandum ſuccurrendi, ne pereant probationes: in ſecundo caſu, magnæ ſcilicet diſtantiæ temporis inter obitum Servi Dei, & confectionem proceſſus, ceſſat ratio, propter quam inducta eſt lex decennii expectandi, cum edita ſuerit ad avertendum periculum, ne teſtes, qui ſtatim examinantur poſt mortem Servorum Dei, utpote abrepti ab illa vehementi ſanctitatis fama, quæ tunc vigere conſuevit, nimis animoſe deponant; quod inconveniens non videtur ita facile contingere poſſe, vel quando poſt decennium teſtes, qui depoſuerunt in proceſſu ordinario, repetuntur in proceſſu Apoſtolico, vel quando pariter poſt decennium novi teſtes in dicto proceſsu Apoſtolico examinantur.

5 Secundum requiſitum petitionis ſeu *inſtantiæ* non proponendæ ſuper ſignatura Commiſſionis in ſacrorum rituum Congregatione ordinaria, niſi prævia Apoſtolica *diſpenſatione*, deſumitur ex verbis decretorum Urbani VIII. quæ non dant Congregationi ordinariæ, niſi facultatem procedendi ſuper *paritione* decretis de non cultu, vel de caſu excepto, ſuper apertione proceſsuum, deſtinatione, & ſubſtitutione Judicum, & aliis hujuſmodi: *Permittit inſuper Sanctiſſimus, ut in qualibet ex Congregationibus ordinariis diſcutiantur & terminentur omnia & ſingula concernentia declarationem paritionis ſupradictis decretis de conſilio Congregationis ſanctiſſimæ Inquiſitionis a Sanctitate ſua editis, aperitionem omnium & ſingulorum proceſſuum, deputationem & ſubrogationem Judicum, & his ſimilia, dummodo de reſolutionibus habitis ſuper prædictis fiat per dictum Secretarium relatio Sanctitati ſuæ*. In regeſtis ſacræ Congregationis plura extant exempla petitionum ſuper ſignatura Commiſſionis, quæ propoſitæ fuerunt in Congregatione generali coram ſummo Pontifice. Sed, cum juxta hodiernam conſuetudinem omnes prædictæ petitiones ſuper ſignatura Commiſſionis proponantur in Congregatione ordinaria, onus eſt Poſtulatorum eidem exhibere ſupplicem libellum, in quo petant facultatem cauſam in ea proponendi ſine interventu Conſultorum. Porro, ſi ſacra Congregatio, ut mos eſt, reſponderit *pro gratia, ſi Sanctiſſimo placuerit*, fit per Secretarium relatio eidem ſummo Pontifici; &, ſi ipſe annuat, uti ſemper annuere conſuevit, expeditur decretum ſuper facultate, & *reſpective diſpenſatione* prædictis. Hujus autem *diſpenſationis* facilitas originem ſuam habuit a difficultate ſæpius cogendi Congregationem generalem coram ſummo Pontifice, & a neceſſitate in ipſa proponendi principaliora dubia de virtutibus, Martyrio, ac miraculis; ita ut in una Congregatione generali una tantum cauſa ſuper uno ex dictis dubiis proponi poſſit. Ideoque, niſi fuiſſet aperta via proponendi petitionem ſive inſtantiam ſuper ſignatura Commiſſionis in Congregatione ordinaria, prævia *diſpenſatione*, vix ulla introduceretur cauſa

Cano-

Canonizationis; vel, ſi introduceretur, id fieret cum magna temporis jactura, & non exiguo cauſæ damno propter periculum mortis teſtium in proceſſu Apoſtolico examinandorum.

6 Ad tertium requiſitum antecedentis reviſionis operum conſcriptorum a Servo vel Serva Dei, ſi ſcripſiſſe conſtiterit, nihil eſt quod addi poſſit in præſenti, cum de eo in ſuperioribus fuſe actum ſit.

7 Quartum reſpiciens poſtulationes & ſupplicationes ſpontaneas & repetitas Regum, Principum, & aliarum perſonarum authenticarum deſumitur ex Cæremoniali Romano edito nomine Archiepiſcopi Corcyrenſis *ſect. 6. cap.* 1. *Poſtquam, increbreſcente fama de excellentia vitæ, opinione ſanctitatis, & miraculorum coruſcatione, ſæpe fuerit ſummus Pontifex per Reges, Principes, ſeu populos certior factus, rogatuſque, ut aliquem vita jam functum adſcribendum in Sanctorum catalogo, & venerandum ut Sanctum decernat*: atque ex decretis generalibus Urbani VIII. *Nec prius Sedes Apoſtolica moveri ſolet, quam Reges, Principes, & aliæ perſonæ authenticæ & honeſtæ inſtanter ſupplicaverint ſummo Pontifici &c.* Ideoque ſacra Congregatio in cauſa Pictavien. Servi Dei Roberti de Ambroſello, in qua petebatur ſignatura Commiſſionis, reſpondit die 5. Octobris 1669. expectandas eſſe litteras regias: &, dum munere fungebar Fidei Promotoris, id ipſum dictum eſt in cauſa Servi Dei Petri de Bettancur die 27. Februarii 1712. Nec omittendum, quod nomine perſonarum authenticarum, de quibus decreta loquuntur, comprehenduntur ex laicis regnorum, provinciarum, & civitatum Proreges, Præſides, & Gubernatores, necnon Conſilia civitatum; ex Clericis vero, ſive Eccleſiaſticis Cardinales ſanctæ Romanæ Eccleſiæ, Patriarchæ, Archiepiſcopi, Epiſcopi, Capitula Cathedralium, & Collegiatarum eccleſiarum, Academiæ Eccleſiaſticæ, Dignitates, coetus Regularium, eorumque Superiores Generales.

8 Supplicationes autem & poſtulationes exhibendæ pro impetranda ſignatura Commiſſionis explicare debent magnam ſanctitatis, aut Martyrii famam, & miraculorum, piumque pro impetranda Canonizatione deſiderium, uti ponderat Rocca *de Canonizat. SS. cap.* 34. *act.* 1. *tom.* 1. *oper.* Debent præterea eſſe ſpontaneæ & repetitæ, quales fuerunt profecto illæ, quæ ſummo Pontifici Alexandro III. exhibitæ ſunt a Gerardo Abbate, & univerſo conventu Claravallenſi pro Canonizatione S. Bernardi; ut habetur in ejus Decretali ad prædictos; & quales etiam fuerunt illæ, quæ Cæleſtino III. exhibitæ fuerunt ab Epiſcopo Eugubino pro Canonizatione S. Ubaldi, ubi legitur in bulla Canonizationis (*in nov. cod. pag.* 28.) *Tu autem, Frater Epiſcope, apud Sedem Apoſtolicam conſtitutus, opportune & importune in humilitate, qua decuit, inſtitiſti, ut memoriam prædicti Pontificis canonizare, & ipſum adſcribere Sanctorum catalogo auctoritate Apoſtolica deberemus.* Concordant ea, quæ habentur apud Oſtienſem *in cap. Audivimus, num. 2. de Reliq. & venerat. SS.*, apud Raynaldum *ad an.* 1347., apud Spelmannum *tom. 3. Concil. Britan. pag.* 636. *& ſeqq.* & apud Ordinarium *ſanctæ*

Romana Eccleſia, quod tribuitur Jacobo Cajetano Cardinali, quodque typis impreſſum fuit *tom. 2. mſ. Ital.* ubi hæc habentur *pag. 418. Audita per Dominum noſtrum Papam ſama alicujus Sancti, & ab aliquibus honeſtis & authenticis perſonis eidem Domino noſtro Papæ negotio denuntiato, ac ſupplicato eidem continuatis vicibus, ac pluries inſtanter pro Canonizatione hujuſmodi Sancti facienda, Dominus noſter Papa conſuevit hoc proponere inter Fratres &c.* Faciunt etiam ad hanc aſſumptionem verba Cæremonialis Romani ſupra relata: faciunt verba decretorum generalium Urbani VIII. in quibus, poſtquam dictum eſt, Sedem Apoſtolicam non moveri, niſi præviis ſupplicationibus Regum, Principum, & aliarum authenticarum perſonarum, ita ſubditur: *Et tunc etiam non ſtatim, ſed expectare, quod diu pulſetur: nam, ſi perdurabunt miracula, & ſupplicantium inſtantiæ, præſertim ſpontaneæ, tunc ſummus Pontifex, ſi ei videbitur, per Commiſſionem manu Sanctitatis ſuæ ſignatam, citato Promotore Fidei, committit cauſam Congregationi ſacrorum rituum*: Facit denique ſacræ Congregationis reſponſum, quæ die 16. Junii 1663. Poſtulatoribus petentibus, ſignari Commiſſionem pro introducenda cauſa B. Petri de Armengol, reſcripſit, expectari *inſtantias* Principum repetitas.

9 Principes ipſi aliquando per ſe ipſos ſupplices preces ſummo Pontifici adhibuerunt pro alicujus Servi Dei Canonizatione impetranda: & hoc quidem modo ſe geſſerunt Dux Britanniæ erga Clementem VI. pro Canonizatione B. Ivonis, & Vincentius Dux Mantuæ erga Paulum V. pro Canonizatione S. Aloyſii Gonzagæ. Aliquando id præſtiterunt per Legatos: duos quippe Nuntios Cleri & Capituli Cracovienſis ad Innocentium IV. tunc Lugduni commorantem pro Canonizatione S. Stanislai Epiſcopi & Martyris Cracovienſis legimus in ejus Actis apud Bollandianos; & Legatos multorum Principum Galliæ, & Hiſpaniæ, & Joannis Ducis Britanniæ ad Martinum V. quoque miſſos pro Canonizatione S. Vincentii Ferrerii legimus pariter in ejus Actis apud eoſdem Bollandianos. Item Aloyſius Requeſens Hiſpaniarum Regis Orator apud Sedem Apoſtolicam ſui Regis ſupplicationes reverenter in Conſiſtorio expoſuit pro obtinenda introductione cauſæ Canonizationis S. Didaci, quemadmodum extat in Actis ejuſdem Canonizationis ſcriptis a Petro Galeſinio *part. 3. cap. 1. Ubi mandatum regium recte obſignatum Orator accepit, in Conſiſtorium proximum ad Pontificem venit, a quo ſumma prece id poſtularat, ut fidei, vitæ, ſanctitatis, virtutum, & miraculorum B. Didaci cauſam, quam ſummatim cognoſcerent, quibus mallet, Antiſtitibus Hiſpanienſibus delegaret*. Demum pro introducenda cauſa Canonizationis S. Caroli Borromæi Clerus Mediolanenſis tres inſignes viros Eccleſiaſticos, civitaſque Mediolanenſis totidem viros nobiles ad ſummum Pontificem Clementem VIII. legarunt, ut exponerent, prout expoſuerunt, Cleri & populi preces, ut initium daretur cauſæ Canonizationis. Legati autem Cleri in cubiculo privato, Legati civitatis in Conſiſtorio ſecreto auditi ſunt; ut habetur in relatione Auditorum Rotæ *in cauſa S. Caroli in principio*, & latius in Actis ejuſdem ſcriptis a Grat-

Grattarola, ubi introducta cauſa, refertur etiam acceſſus Epiſcoporum Novarien., & Caſalen. a Septimo Concilio provinciali Mediolanenſi delegatorum, qui ejus nomine ſummo Pontifici ſupplicarunt pro abſolvenda cauſa Canonizationis ejuſdem S. Caroli.

10 At hodie fere ſemper ſupplicationes & petitiones fiunt per epiſtolas ad ſummum Pontificem datas, ex quibus principaliores eduntur in ſummario informationis ſeu ſcripturæ pro ſignatura Commiſſionis, dum reliquæ tantummodo indicantur; vel omnes typis imprimi ſolent in libello ſeparato a ſcripturis, quæ fiunt pro Commiſſione impetranda, quemadmodum, dum fungebar munere Fidei Promotoris, factum eſt in cauſis S. Joannis Nepomuceni, tunc Beati nunc Sancti Vincentii de Paulis, & Servi Dei Innocentii XI. Quæ ſupplicationes & poſtulationes ante ſignaturam Commiſſionis traduntur Secretario ſacræ Congregationis, ad quem pertinet curare, ut in Actis reponantur, juxta decretum editum die 26. Maji 1645. in quo, cum inter cetera quæreretur, *Quo tempore inſtantiæ ſint producendæ in Actis, & an ante ſignatam Commiſſionem, vel poſtea*, reſponſum fuit, *Inſtantias dandas eſſe in manibus Domini Secretarii, & poſtea in Actis*.

11 Ad quintum requiſitum exhibitionis omnium proceſſuum auctoritate ordinaria confectorum quod ſpectat, præmittere opus eſt, quod olim Commiſſiones introductionis expediebantur, antequam eſſent aperti proceſſus auctoritate ordinaria confecti; ſicuti colligere eſt ex narratis per Grattarolam *in Actis cauſæ ſupra citatis S. Caroli Borromæi part. 1. cap. 26.* ubi dicitur, exhibitum fuiſſe ſacræ Congregationi Breve Commiſſionis a Papa expeditum, & ſupplicatum fuiſſe pro apertione proceſſuum auctoritate ordinaria confectorum. Ab hac conſuetudine, quæ vigebat ante decreta Urbani VIII., non diſcordat uſus ab iiſdem decretis derivatus; cum in forma Commiſſionis generalis in eadem inſerta utique videamus, ante Commiſſionem debuiſſe eſſe confectos proceſſus auctoritate ordinaria; (*Propterea, cum jam ſint confecti proceſſus auctoritate ordinaria ſuper ſanctitate vitæ, virtutibus, & miraculis Servi Dei, illique jam ad Urbem tranſmiſſi ad effectum eoſdem proceſſus præſentandi in ſacrorum rituum Congregatione &c.*) ſed ex eadem forma Commiſſionis minime habeamus, quod apertio proceſſuum eam præcedere deberet, quin immo ex ea potius oppoſitum inferatur; ſiquidem in ipſa datur facultas ſacræ Congregationi deveniendi *ad proceſſuum auctoritate ordinaria confectorum, & coram ea legitime præſentandorum aperitionem, diſcuſſionem, ac diligentem examinationem &c.* Præcedens itaque proceſſuum apertio, antequam deveniatur ad ſignaturam Commiſſionis, deſcendit a decretis ſan. mem. Innocentii XI. in quibus præſcribitur, ne ſignetur Commiſſio introductionis harum cauſarum, *niſi cum præcedenti rigoroſa diſcuſſione ejuſdem proceſſus cum ſcriptura, & ſummario*. Verum, quia contingere poteſt, ut plures confecti ſint ab Ordinariis proceſſus ſuper fama virtutum & miraculorum, ſed aliquorum tantum

Digitized by Google

tum petatur apertio, & eorum tantum per conſequens fiat exhibitio, reliquis vel apud Poſtulatores, vel apud Acta remanentibus, nulla facta eorum apertione vel exhibitione, in more poſitum eſt, ut omnes aperiantur & exhibeantur Fidei Promotori, etiamſi Poſtulatores ipſi proteſtentur, aliquem ex ipſis eſſe nullum, & ſe nolle eodem uti. Cum enim poſſibile ſit, ut in eodem adſit aliquod obſtaculum, hinc fit, ut Poſtulatores evitare non poſſint ejus etiam traditionem prædicto Fidei Promotori, ut videat, quid in eo contineatur. Id deſumitur ex decreto edito in cauſa Cuneen ſeu Montis Regalis Servi Dei Angeli a Clavaſio, in qua, cum inſtarent Poſtulatores pro ſignatura Commiſſionis, Fidei autem Promotor opponeret, non fuiſſe exhibitos omnes proceſſus in cauſa confectos, ſacra Congregatio, referente clar. mem. Cardinali Caprara die 24. Novembris 1708. reſpondit: *Dilata, & exhibeantur omnes proceſſus & informationes*. Concordatque aliud decretum in cauſa Luſitana, ſeu Conimbricen. Beatarum Tereſiæ, & Sanciæ, in qua, referente ſan. mem. Clemente XI. tunc in Cardinalitia dignitate conſtituto, dictum fuit die 8.Octobris1695. quod exhiberentur omnes proceſſus quacumque auctoritate confecti, etiamſi Poſtulatores admitterent, nonnullos ex ipſis eſſe nullos, & proteſtarentur, ſe iis nolle uti. Pariter, dum fungebar munere Fidei Promotoris, cum in cauſa Pariſien. S. Vincentii de Paulis ageretur de ſignatura Commiſſionis, & nonnulli adeſſent proceſſus, qui ab ipſis Poſtulatoribus bonam fidem agnoſcentibus dicebantur *nullitate* laborare, ita ut illis uti nollent; fuerunt tamen illi & mihi exhibiti, & a me examinati, ut videretur, an aliquod in eis eſſet obſtaculum contra famam virtutum, aut contra ſanctitatem & heroicas Servi Dei virtutes.

12 Sextum requiſitum, quod patente *nullitatis* vitio non laborent ille, aut illi proceſſus auctoritate ordinaria confecti ſuper fama virtutum & miraculorum, quorum ope petitur, ut ſignetur Commiſſio introductionis, deſcendit a diſciplina ſacræ Congregationis. Poſtulatores etenim in ſcriptura ſive informatione, in qua petunt, admitti ſignaturam Commiſſionis, nonnulla indicare conſueverunt de validitate proceſſuum ab Ordinario confectorum, & Fidei Promotor conſuevit in ſuis animadverſionibus aliquas facere oppoſitiones contra validitatem proceſſuum, quibus Poſtulatores in reſponſionibus ſatisfacere conantur. Quæ porro quamvis non ſufficiant ad ſtatuendam validitatem proceſſuum; de ea enim ſingulariter agendum eſt in decurſu cauſæ, quando videlicet, ſignata Commiſſione, Poſtulatores volunt uti iiſdem *in linea* æqualis probationis cum proceſſibus Apoſtolicis occaſione comprobandi virtutes, Martyrium, aut miracula: hæc tamen aliquanta indago de proceſſuum validitate, dum agitur de ſignatura Commiſſionis, non eſt ullo modo ſuperflua; incongruum quippe omnino eſſet, cauſam Beatificationis & Canonizationis introducere dependendo a proceſſu vel proceſſibus, qui evidenti *nullitatis* vitio laborarent.

13 Quoad

13 Quoad ſeptimum requiſitum famæ virtutum & miraculorum plene per proceſſus ordinarios comprobandæ pro obtinenda ſignatura Commiſſionis nonnulla ſunt ponderanda; videlicet, an ſit neceſſaria prædicta fama virtutum & miraculorum, quid ea ſit, & quomodo probetur. Enimvero, quod attinet ad neceſſitatem prædictæ famæ, nulla poteſt eſſe difficultas. Hoc quippe requiſitum deducitur ex ipſa forma Commiſſionis generalis typis impreſſa in decretis Urbani VIII. *Adeo hactenus aucta, in dieſque magis augetur fama ſanctitatis Servi Dei una cum miraculis, quæ omnipotens Deus ejus meritis & interceſſione concedere dignatur, ut, concepta in diverſis mundi partibus &c. erga eum devotione, a pleriſque in eorum neceſſitatibus invocetur, & plurimorum etiam gravium virorum exiſtimatione Beatificationis & Canonizationis honore dignus, intercedente infallibili Sanctitatis veſtræ judicio, reputetur*. Quod autem ſpectat ad *quidditatem* famæ; & ad modum eam probandi, nihil aliud hic adnotandum eſſe videtur, quam quod pro obtinenda ſignatura Commiſſionis non eſt neceſſe probari in ſpecie virtutes & miracula; (id enim reſervatur ad aliud judicium, quando ſcilicet, confectis proceſſibus Apoſtolicis, dubium proponitur de virtutibus & miraculis in ſpecie) ſed opus tantummodo eſt, ut virtutum atque miraculorum fama probetur. Quæ licet probanda ſit poſt ſignatam Commiſſionem, quando videlicet res eſt de fama in genere; non incongruum tamen reputatum eſt, ut eadem fama probetur etiam ante ſignatam Commiſſionem, ne temere judicium inſtituatur: hoc ſolum præcipuo intercedente diſcrimine inter has famæ probationes, quod probatio, quæ fit pro obtinenda ſignatura Commiſſionis, fit ope proceſſus auctoritate ordinaria confecti; probatio autem, quæ fieri debet poſt cauſam introductam, fit dependendo a proceſſu Apoſtolico. Et cum quoad ſubſtantiam utrumque hoc judicium ſit fere uniforme, ea, quæ infra dicentur, cum tractabitur de judicio ſuper fama in genere auctoritate Apoſtolica conficiendo, ſibi debebunt locum vindicare etiam quoad præſens judicium, in quo tractatur de fama per proceſſum ordinarium comprobanda pro obtinenda ſignatura Commiſſionis. Debent ergo Poſtulatores in ſua ſcriptura & ſummario famam virtutum & miraculorum plene & *concludenter* probare. Tenetur Fidei Promotor famam impugnare petitis undecumque argumentis, hoc eſt vel a proceſſibus confectis, vel a vita conſcripta Servi Dei, vel a monumentis & Hiſtoricis de eo loquentibus, quatenus adſint, & famæ ipſi obloquantur, aut geſtis a Servo Dei. Itemque onus eſt Poſtulatorum in ſuis reſponſionibus oppoſitiones diluere. Ita profecto uſus oſtendit, atque teſtatus eſt bon.mem. Proſper Bottinius Archiepiſcopus Myrenſis Fidei Promotor in animadverſionibus factis ſuper ſignatura Commiſſionis introductionis cauſæ Servi Dei Vincentii Epiſcopi Cracovienſis, & ita etiam adnotatum fuit in regeſtis memoratæ ſacræ Congregationis: *Firmatum jam fuit pro regula occaſione diſcuſſionis inſtantiæ pro introductione cauſæ Limanæ Servi Dei Gundiſalvi Diaz in ultima hac ſacra Congregatione habita die 22. Novembris*

vembris 1685. neceſſariam eſſe quidem relationem vitæ, virtutum, ac miraculorum Servi Dei, ſed minime opus eſſe, ut eædem virtutes in gradu heroico, ſicuti etiam miracula diſcutiantur in ſpecie, & *exacte probentur; quia hoc reſervandum eſt ad diſcuſſionem dubiorum ſuper virtutibus in ſpecie & ſuper miraculis, poſtquam, ſignata Commiſſione, fabricati fuerint proceſſus auctoritate Apoſtolica: fuitque concluſum, quod tota vis ad effectum, de quo agitur, conſtitui debet in examinando, an plene & concludenter probata fuerit fama ſanctitatis & miraculorum, illiuſque continuatio uſque ad tempus, quo petitur ſignari Commiſſionem, necnon in recognoſcendo, an concurrant inſtantiæ per Reges, aliaſque perſonas authenticas pluries factæ juxta decreta generalia pag. 28. ac etiam utrum conſiderari queant aliqui defectus, qui retrahere valeant ab introductione cauſæ.*

14 Ad octavum requiſitum quod attinet, defectus ſcilicet obſtaculi, quod introductioni cauſæ adverſetur, indago hæc pro obtinenda ſignatura Commiſſionis ſuum fundamentum habet in decretis ſan. mem. Innocentii XI. Poſtquam enim in eis mandatum fuit, ut proceſſus auctoritate ordinaria fabricandi conficiantur cum maxima diligentia, & ut præter teſtes a Poſtulatoribus inductos ipſi Ordinarii teneantur inquirere, & alios teſtes examinare bene edoctos ſuper vita & moribus Servi Dei, ſubditur: *Quod ſi aliquid repererint in contrarium, quod ipſis videatur relevans, ſuperſedeant in ulteriori inquiſitione, donec ſacra Congregatio ab eis per litteras certiorata præſcribat, quid agendum ſit.* Ex hoc quippe infertur, quod, ſi ſacra Congregatio expoſcit ab Epiſcopis, ut ſuperſedeant, & ad ipſam confugiant, cum grave aliquid adverſari invenerint, ut id ipſum in eadem ſacra Congregatione examinetur; potiori jure requirere dicenda eſt, ut, cum aliquod obſtaculum excitatur a Fidei Promotore, dum agitur de ſignatura Commiſſionis, id ſerio perpendatur, ut conſtet, an ſit tantæ gravitatis, quæ vere obſtare valeat introductioni cauſæ, ſive ſignaturæ Commiſſionis.

15 Tuta porro hæc ſunt atque pacifica: quocirca eo reducitur quæſtio, ut videatur, quodnam ſit obſtaculum, quod impedire valeat cauſæ introductionem. Fidei Promotores in ſuis animadverſionibus ſuper ſignatura Commiſſionis conſiderantes, aliud eſſe introductionem, aliud diſcuſſionem, aliud cauſæ terminum; item aliquod obſtaculum, quod opponatur in ſignatura Commiſſionis, aut excludi, aut melius dilucidari poſſe in ulteriori cauſæ diſcuſſione, quando ſcilicet proponitur peculiare ſeu *ſpecificum* dubium ſuper virtutibus, aut Martyrio, vel miraculis; demum, ex ſignatura Commiſſionis nihil aliud deſumi, quam cauſæ introductionem, nec ex ea ullum inferri cultus argumentum; dixerunt, obſtaculum aptum ad retardandam ſignaturam Commiſſionis debere eſſe talis momenti, ut uno oculorum conjectu deprehendatur ſuperari non poſſe in formali cauſæ diſcuſſione; & rurſus debere eſſe tale, ut aſſimiletur exceptioni peremptoriæ, quæ in Civilibus cauſis arcet ab introductione judicii, juxta

illud

Digitized by Google

illud Abbatis *in cap. Intelleximus, num.* 8. *de ordine cognitionum*, ubi ait: *Judex non debet permittere factum, cui obſtat notoria exceptio, ut deducatur in judicium*.

16 In menologio Græcorum juſſu Baſilii Imperatoris edito, & typis Urbinatibus impreſſo anno 1727. ſtudio & opera Eminentiſs. Domini Hannibalis Cardinalis Albani, cujus menologii ſemeſtrem partem Clemens Papa XI. ejuſdem patruus in ipſo adoleſcentiæ flore ab interitu vindicatam latinitate donaverat, ad diem 21. Maji inter Sanctos refertur Conſtantinus Magnus primus Chriſtianorum Imperator. Si vero de hujus Canonizatione in Occidentali Eccleſia, & apud Sedem Apoſtolicam agendum eſſet, cauſæ introductioni obſtaret exceptio, quod ipſe ſub vitæ finem Euſebianis artibus circumventus, S. Athanaſium invictum Orthodoxæ Fidei defenſorem male tractarit, uti ad rem bene ponderat Chriſtianus Lupus *tom.* 3. *ad* IV. *Concilium Rom. S. Leonis IX. pag.* 571. Hæc enim exceptio adeo certa eſt in facto, & momenti adeo magni eſt in jure, ut, ſicuti nulla ſpes eſſet eam in decurſu cauſæ excludendi, ita cauſam ipſam in ſui ingreſſu, vel initio ſuffocare deberet. Nec profecto diſſimilis eſſet alia, quæ legitur in epiſtola Pelagii II. apud Baronium *ad an.* 587. *num.* 19. adverſus Patriarcham Conſtantinopolitanum Joannem Jejunatorem inter Sanctos relatum in citato menologio *ad diem* 1. *Septembris*. Sic enim Pontifex ait: *Veſtræ Beatitudini indicet omnipotens Deus quàm gravi conſiderationis hujus gemitu torqueor, quod ille quondam mihi notiſſimus, ille omnibus dilectus, qui eleemoſynis, orationibus, atque jejuniis videbatur occupatus; & ex eo, quo fœtebat, cinere, ex ea, quam prætendebat, humilitate jactantiam tantam ſumpſit, ita ut univerſa ſibi tentet adſcribere, et omnia, quæ ſoli uni capiti cohærent, videlicet Chriſto, per electionem pompatici ſermonis* (hoc eſt OEcumenici, quod aſſumpſerat, nominis) *ejuſdem Chriſti ſibi ſtudeat membra ſubjugare*. Et paulo poſt: *Si enim dici hoc licenter permittitur, honor Patriarcharum omnium negatur, & fortaſſe is in errore perit, qui Univerſalis dicitur, & nullus jam Epiſcopus remanſiſſe in ſtatu veritatis invenitur*.

17 Verum ad recentiora & practica exempla deſcendendo, dum fungebar munere Fidei Promotoris, & agebatur de introducenda cauſa Beatificationis & Canonizationis Ven. Servæ Dei Joannæ Franciſcæ Fremiot de Chantal, dixi, non eſſe ſignandam Commiſſionem introductionis, cum in proceſſu ordinario non eſſent examinati ſuper fama ſanctitatis atque virtutibus, niſi teſtes auriti, eo quia proceſſus fuerat confectus longe poſt obitum Servæ Dei; ita ut uno oculorum conjectu unuſquiſque cognoſcere poſſet, nullum teſtem oculatum ſuper virtutibus examinandum in proceſſu Apoſtolico poſſe reperiri: quod ſatis mihi videbatur pro excludenda ſignatura Commiſſionis, utpote quæ nihil eſſet profutura, cum in cauſa, prout erat illa Servæ Dei, quæ procedit per viam non cultus, non ſufficiant ad virtutes teſtes auriti, ſed requirantur teſtes oculati. Hæc tamen oppoſitio non fuit tanti roboris ac momenti, ut excludere

 potue-

potuerit ſignaturam Commiſſionis; cum perpenſum fuerit, poſſibile eſſe, ut in proceſſibus Apoſtolicis ſubinde conficiendis hiſtoriæ, monumenta contemporanea, Confeſſariorum Servæ Dei atteſtationes, & alia his conſimilia invenirentur, quæ conjuncta teſtibus de audito ab iis, qui viderant, ſufficientem conſtituerent probationem. Pro qua aſſumptione fortaſſe militare poſſunt Apoſtolicæ litteræ Innocentii IV. apud Bollandianos *ad diem* 17. *Maji tom.* 4. *pag.* 38. *&* 39. inſcriptæ Epiſcopis electis pro confectione proceſſus in cauſa B. Brunonis Epiſcopi Herbipolenſis, ubi: *Cum nec merita ſine miraculis, nec miracula ſine meritis plene ſufficiant ad perhibendum inter homines teſtimonium ſanctitati; & propter diuturnitatem temporis non poſſit in Teutonia reperiri aliquis, ut aſſeritur, qui ſuper iis de viſu queat teſtimonium perhibere: Nos &c. mandamus, quod non ſolum per teſtes, ſed famam etiam, & auditum, ac ſcripturas authenticas de vita & converſatione ac meritis ejus per vos, vel alios fide dignos ſollicite inquirentes, quæ inveneritis, Nobis ſub ſigillis veſtris fideliter tranſmittatis.* Item, dum Fidei Promotoris munus exercebam, & agebatur de introducenda cauſa S. Vincentii Fundatoris Congregationis Miſſionis, oppoſui nimiam ejuſdem familiaritatem cum quadam perſona Hæreſis labe, vel ſuſpicione infecta, ut infra videbitur, atque adeo ex hac familiaritate oppoſitiones multas deduxi, nimiæ videlicet illius conniventiæ in re graviſſima, aperti ſcandali, omiſſionis fraternæ correctionis, & delationis ad Judices Eccleſiaſticos. Attamen, cum in reſponſionibus plura fuerint a Poſtulatoribus allata, reſcriptum fuit pro ſignatura Commiſſionis ſub ea certa ſpe, quæ non fefellit, quod in decurſu cauſæ & ex probationibus & ex monumentis in proceſſum Apoſtolicum inferendis oppoſitio ad evidentiam poſſet excludi.

18 Ceterum conſuetudo ſatis apta & prudens apud ſacram Congregationem obtinuit reſpondendi abſolute & ſimpliciter pro ſignatura Commiſſionis, ſi obſtaculum ſit plene ſublatum per Poſtulatores eamdem Commiſſionis ſignaturam petentes; ſecus, procedendi ad ſignaturam Commiſſionis, reſervato examine obſtaculi ad ſubſequens judicium, in quo non de fama, ſed de virtutibus agi debet. In cauſa S. Joannis de Capiſtrano editum fuit die 24. Martii 1657. ſequens decretum: *Diſcutiendæ ſunt animadverſiones Promotoris reſervatæ in ſignatura Commiſſionis die* 8. *Martii* 1650. In cauſa Servæ Dei Joannæ de Cruce, in cujus vita referebatur, ab Angelo ad cælum ejus interceſſione delatos fuiſſe nonnullos globulos precarios, qui a Chriſto Domino fuerant ibidem benedicti una cum largitione plurium Indulgentiarum; uti legitur in prædicta vita conſcripta ab Antonio Daca, & apud Thiers *in tract. de ſuperſt. tom.* 2. *cap.* 12. editum fuit die 10. Junii 1684. ſequens decretum: *Audita relatione Eminentiſs. Gualterii &c. Sanctiſſimus ſignavit Commiſſionem cum decreto, quod in primis & ante omnia per Congregationem ſacrorum rituum videatur, an plene diſcutiatur de globulis precariis, vulgo granis & Roſariis, ut aſſeritur, benedictis in cælo, aſſertiſque eorum Indulgentiis una cum omnibus inde ſecutis, &, quod deſuper inventum*

Digitized by Google

tum fuerit, referatur Sanctitati ſuæ mature providendum; alias Commiſſio habeatur pro non ſignata, nec valeat illius vigore procedi ad ulteriora. Ipſe autem fungens munere Fidei Promotoris, dum agebatur de cauſa introducenda Servi Dei Joannis de Britto, oppoſui, quod is uſus eſſet veſtibus, lavacris, & cineribus ſuperſtitionis labe infectis, & ſubinde proſcriptis & damnatis a Carolo Thoma de Tournon tunc Patriarcha Antiocheno, poſtea S. R. E. Cardinali in quibuſdam decretis a ſe editis die 23. Junii 1704., cujus judicium confirmationis robur obtinuit ex litteris Apoſtolicis ſan. mem. Clementis XI. expeditis die 17. Septembris 1712., pariterque ex aliis litteris Apoſtolicis ſummi Pontificis Benedicti XIII. expeditis die 12. Decembris 1727. de quibus omnibus plura ſolide & erudite collecta legi poſſunt *in examine, et defenſione memoratorum decretorum* compoſita ab eximio viro Aloyſio Maria Lucino Ordinis Prædicatorum tunc Commiſſario generali ſanctiſſimæ Inquiſitionis: quapropter editum fuit die 11. Maji 1713. ſequens decretum: *Propoſito, an ſit ſignanda Commiſſio cauſa &c. ſacrorum rituum Congregatio, demum tam in ſcriptis quam in voce R. P. D. Proſpero de Lambertinis Fidei Promotore audito, reſpondendum cenſuit affirmative; ſalvo jure opponendi quoad uſum veſtium, lavacrorum, & cinerum ſuis loco & tempore*. Quæ quidem declaratio, quamvis non fieret in decreto ſuper ſignatura Commiſſionis, nihilominus habenda eſſet pro eidem appoſita; cum non ſolum poſſit, ſed fortaſſe etiam teneatur Fidei Promotor pro ſuo munere, dum agitur de virtutibus, obſtacula reſumere, quæ fuerunt adducta in ſignatura Commiſſionis, quæque tunc probabiliter tantum, non vero evidenter fuerunt de medio ſublata. *Bon. mem. de Rubeis* (verba ſunt Archiepiſcopi Myrenſis Fidei Promotoris in ſuis animadverſionibus factis ſuper virtutibus in cauſa Ven. Servi Dei Cardinalis Ximenes) *anno 1669. quando in ſacra Congregatione agebatur de ſignatura Commiſſionis pro introductione cauſa, duodecim capita ex Gomeſio propoſuit animadvertenda. Et, licet ea non fuerint reputata tanti ponderis, ut obſtaculum præbere potuerint introductioni cauſa &c. quia ad effectum ſignandæ Commiſſionis non ſunt adeo rigide trutinandæ ſingula actiones Servi Dei, ſed ſufficit, ut ex proceſſibus auctoritate ordinaria fabricatis conſtet de fama ſanctitatis, & miraculorum in genere, illiuſque percrebreſcentia, & rigoroſa diſcuſſio reſervatur ad tempus, quo diſputatur præſens dubium, an conſtet de virtutibus in ſpecie; ideoque modo videntur prædicta animadverſiones diligenter examinandæ &c. animadverſiones autem prædictas fideliter per eadem verba, prout a bon. mem. de Rubeis propoſita fuerunt, regiſtrare opportunum duxi &c.*

19 Ultimum denique requiſitum, quod poſt decennium ſupra memoratum novæ adveniant litteræ Epiſcoporum de continuatione & incremento famæ teſtimonium perhibentium, deſumitur ex decretis ſan. mem. Innocentii XI. ubi: *Et inſuper habitis poſt decennium a die fabricationis illius* (hoc eſt proceſſus ordinarii) *novis litteris Epiſcoporum circa percrebreſcentiam famæ ſanctitatis & miraculorum, ac devotionis populi enixe pro Beatificatione & Canonizatione inſtantis*. Similiter, quia fama ſanctitatis debet eſſe

continuata non ſolnm per decennium, ſed etiam uſque ad tempus, quo petitur ſignatura Commiſſionis; hinc eſt quod, ſi eadem longe poſt decennium petatur, licet de rigore continuatio famæ eſſet ope novi proceſſus comprobanda, quia tamen facilior eſt continuationis, quam introductionis famæ probatio, ſacra Congregatio in hiſce circumſtantiis probationem continuationis admittere conſuevit per alias litteras Epiſcoporum & aliarum perſonarum authenticarum. Ita porro, dum munere fungebar Fidei Promotoris, factum fuit in cauſa Panormitana Servi Dei Aloyſii La Nuza Sacerdotis profeſſi Societatem Jeſu; in qua cum confecti fuiſſent proceſſus auctoritate ordinaria anno 1660. & anno 1667. fieret autem petitio pro ſignatura Commiſſionis tantum anno 1713. Poſtulatores ſatiſfecerunt animadverſioni a me propoſitæ ſuper defectu probationis continuationis famæ, allatis epiſtolis Archiepiſcoporum Panormitani, & Meſſanenſis, Epiſcoporumque Mazzarienſis, Catanenſis, Syracuſani, & Agrigentini, necnon Proregis Siciliæ, & Magiſtratus civitatis Leocatenſis; a quibus documentis dependendo reſponſum fuit die 28. Januarii 1713. pro ſignatura Commiſſionis. Conſimilia quoque contigerunt in cauſa Cortonen. Servæ Dei Veronicæ de Laparellis: cum enim ageretur de ſignatura Commiſſionis, quia ſacra Congregatio die 31. Auguſti 1715. reſpondit, quod probationes coadjuvarentur ſuper incremento famæ, iterum poſtea propoſita cauſa, allatæ fuerunt epiſtolæ tum Magni Ducis Etruriæ, tum Vicarii Capitularis, tum Priorum repræſentantium populum, & Commune civitatis Cortonenſis; quæ omnes epiſtolæ quoniam teſtabantur famæ continuationem & incrementum, die 22. Auguſti 1716. reſponſum fuit pro ſignatura Commiſſionis.

20 Poſt noſtram ad ſummum Pontificatum aſſumptionem actum fuit de introducenda cauſa Beatificationis Servi Dei Joannis de Avila, *Magiſtri* nuncupati. Oppoſitum fuit a Fidei Promotore neceſſariam eſſe exhibitionem proceſſus in tribunali Inquiſitionis Hiſpaniarum, ad quod fuerat delatus, ſuper ejus dictis & geſtis compilati; ut videlicet perpendi poſſet, an in eo aliquod extaret obſtaculum ſignaturæ Commiſſionis, vel aliquid oppoſitum famæ ſanctitatis. Rationabilis Nobis viſa eſt oppoſitio Fidei Promotoris; unde juſſimus, ad Nos proceſſum tranſmitti. Tranſmiſſus eſt, idemque a Nobis ſedulo perlectus; & conſideratis conſiderandis, decretum ſequens edidimus, & juſſimus, proceſſum clauſum remitti ad tribunal Hiſpanæ Inquiſitionis: exiſtimavimus enim, non decere, ut proceſſus vel typis publicaretur, vel etiam manuſcriptus per manus adſcriptorum Congregationi ſacrorum rituum volitaret.

21 En decretum:

Toletana

Digitized by Google

Toletana ſeu Corduben. Beatificationis & Canonizationis Servi Dei Joannis de Avila Magiſtri *nuncupati*.

CUm ſuper dubio, an ſignanda ſit Commiſſio introductionis cauſæ Beatificationis & Canonizationis Servi Dei Joannis de Avila, Magiſtri *nuncupati*, *R. P. D. Promotor Fidei petierit exhiberi proceſſum Hiſpali formatum ad tribunal ſacræ Inquiſitionis, ad quam ipſe Servus Dei annum ætatis agens tunc trigeſimum tertium delatus fuerat propter quaſdam propoſitiones, quas quorumdam partim inſcitia, partim æmulatio, ac partim etiam malignitas ex piis ejus colloquiis & concionibus ita exceperat, ut mala interpretatione in alienum a Catholica & ipſius Fide ſenſum detorqueret, in quo proceſſu tametſi Servus Dei fuiſſet denique per definitivam, ut ex adverſo aſſerebatur, Judicum ſententiam abſolutus, ac liber declaratus a delicto, fieri tamen fortaſſe poterat, ut per teſtium depoſitiones virtutum ejus fulgor obnubilatus remaneret, ac proinde agi de illo ulterius inter Beatos aut Sanctos rite referendo nequaquam expediret; prædicta vero Inquiſitionis tribunal, agente, ac tum apud ipſum, tum apud Sanctiſſimum Dominum noſtrum Benedictum Papam XIV. enixe ac diligenter inſtante Canonico Martino Barzia dictæ Beatificationis & Canonizationis Poſtulatore, ac Sanctitatis ſuæ Cubiculario, ut vocant, honorario, cognita memorati Promotoris juſta petitione, proceſſum omnem in forma authentica eidem Sanctiſſimo prompte atque humiliter ſubmiſerit videndum & conſiderandum: Sanctitas ſua, viſis & conſideratis per ſe omnibus videndis & conſiderandis, non minus æquis Judicum ſententiis, quam ipſius Servi Dei modeſtis ac ſapientibus reſponſis delectatus, poſtremo declarandum cenſuit & declarat, Servum Dei Joannem de Avila, tunc Bachalaureum, ac Magiſtrum poſtea nuncupatum, die* 5. *Junii* 1533. *fuiſſe definitiva omnium Judicum ſententia, nemine diſcrepante, abſolutum ab eo judicio, atque immunem a delicto declaratum: injuncto duntaxat, ut (cum ex Apoſtolo ſapientibus & inſipientibus debitor eſſet) ſuis deinde in concionibus & colloquiis maxima qua poſſet cautela & circumſpectione uteretur, & quaſdam propoſitiones, ubi prædicaverat, ita explicaret, ut nullum in iis errorem fuiſſe aut eſſe, populus etiam rudis intelligeret, ac nulla vel puſillis occaſio ſcandali ex ſuperſeminatis per inimicum hominem pravæ interpretationis atque intelligentiæ zizaniis ſupereſſet. Ad hæc, ex proceſſu offenſivo nihil contra ipſum, eorumdem Judicum ſententia probatum eſſe, nec probari: Ex proceſſu autem defenſivo non modo virtutum ejus fulgorem non eſſe obnubilatum aut obnubilari, verum etiam clarius relucere, concordi multorum teſtimonio, qui de ipſarum quoque peculiaribus virtutum actibus teſtantur: quales ſunt mœror ingens ex offenſa Dei, ac zelus ardens animarum, ut plures vel una die conciones ferventiſſimas haberet; ex quibus, & ex privatis etiam colloquiis, admonitionibus, exhortationibus, conſiliis, aſſiduaque Confeſſionum auditione, Sacramentorum uſus frequens, & doctrina Chriſtianæ paſſim inductus, pax inter inimicos conciliata, mali ad bonam, & boni ad meliorem vitam magno numero traducti; alea, concubinatus, blaſphemiæ, aliaque hujuſmodi publica vitia*

& ſcan-

& ſcandala ſublata : charitas in proximum, præſertim vero pauperem, tanta, ut laneam, quam ipſe habebat, veſtem egenti Clerico tribuerit, ſtaminea ſibi per gelidam hiemem retenta; & publicos etiam quæſtus ſuſtentandis pauperibus, puellis honeſte maritandis, alendiſque ad ſtudia ſacrarum Litterarum Clericis egenis inſtituerit: amor quoque paupertatis Euangelicæ tantus, & ponendi ſine ſumptu Euangelii, ut pro Miſſis, aut concionibus ſtipendia, donaque ultro miſſa non admitteret, veſtes prope laceras portaret, utque novum acciperet biretum, fuerit illi vetus illud ſuum, tritum, & honeſto Sacerdoti jam non utile, dum Miſſam celebraret, furtim ſubtrahendum: humilitas Chriſtiana, ut ſeceſſum & latebras amaret, & nec vile mancipium ſtare coram ſe, nec nomen ſuum operibus, quæ faciebat, apponi pateretur: linguæ cuſtodia, ut nullum ex ejus ore verbum prodiret vel otioſum; murmurantibus autem, aut alias obloquentibus obſtreperet: patientia in adverſis, & manſuetudo, ut vel injuria provocatus obmuteſceret: fama denique ſanctitatis, vitæque tenor adeo exemplaris, ut aliis exemplo ad virtutem præluceret, ac magnus olim in cælo vocandus jam tum crederetur, quippe qui faceret ſimul & doceret. Quibus ex officio & pro æquitate, ut par erat, declaratis, proceſſum hujuſmodi clauſum Sanctitas ſua ſacrum ad tribunal in Hiſpaniam remitti, neque aliud quidpiam ex illo amplius a Fidei Promotoribus requiri mandavit. Hac die 3. Aprilis 1742.

CAPUT XXXVII.

De Signatura Commiſſionis *in cauſis, quæ poſt Urbani VIII. decreta introducuntur, & quæ procedunt per viam caſus excepti.*

1 Commiſſio introductionis cauſæ poſt decreta Urbani VIII. procedentis per viam caſus excepti importat facultatem examinandi ſententiam a Judice ordinario latam ſuper caſu excepto a decretis Urbani VIII. quatenus vero ab Ordinario non fuerit confectus proceſſus ſuper caſu excepto, nec ab eo idcirco lata fuerit ſententia ſuper eodem articulo, facultatem importat conſtituendi Judicem delegatum, qui auctoritate Apoſtolica proceſſum faciat ſuper caſu excepto, & ſententiam ferat, de cujus *ſubſiſtentia* quæſtio poſtea in ſacra Congregatione inſtituatur. Importat præterea facultatem procedendi primum ad inquiſitionem in genere, quatenus ſummus Pontifex non indulgeat, ut eadem omittatur, prout indulgere conſuevit, quando agitur aut de cauſa Martyris, aut de cauſis procedentibus per viam caſus excepti (ut infra videbimus) deinde ad inquiſitionem in ſpecie, hoc eſt ſuper virtutibus, aut Martyrio in ſpecie, & miraculis patratis poſt indultam venerationem, juxta ea, quæ in primo hujus Operis libro dicta ſunt, dum ageretur de harum cauſarum ſerie.

2 Requiſita in antecedenti capite expoſita pro obtinenda ſignatura Commiſſionis in cauſis, quæ introducuntur poſt decreta Urbani VIII. & quæ

quæ procedunt per viam non cultus, ſibi vindicant locum etiam pro obtinenda Commiſſione in cauſis,quæ introducuntur poſt decreta Urbani VIII. & quæ procedunt per viam caſus excepti. Abſtinemus autem ab eorumdem repetitione, cum eadem omnino ſint, ſi hoc tantum diſcrimen demas, quod in cauſis procedentibus per viam non cultus expectandum eſt decennium a die *conſignationis* proceſſus auctoritate ordinaria confecti ad diem, quo petenda eſt ſignatura Commiſſionis, juxta decreta noviſſima Innocentii XI. ſupra relata; in cauſis vero procedentibus per viam caſus excepti neceſſe non eſt, ut expectetur decennium. Cum enim Servi Dei, quorum cauſæ introducuntur per viam extraordinariam caſus excepti, a multo jam tempore deceſſerint, abeſt ſuſpicio quævis, quod teſtes, qui in illis examinantur, abrepti vehementi ſanctitatis opinione, quæ ſtatim poſt obitum Servorum Dei vigere incipit & percrebreſcere, cum aliqua deponant exaggeratione; ad quam avertendam prudenter introductum fuit, ut proceſſus auctoritate ordinaria confectus per integrum decennii ſpatium conſervetur in Actis ſacræ Congregationis, antequam concedi poſſit ſignatura Commiſſionis, & ſic facultas comparandi probationes auctoritate Apoſtolica. Ideoque in cauſa Matteraten. Canonizationis Servi Dei Fratris Ægidii a Laurentiana Ordinis Minorum Obſervantium S. Franciſci ſequens a ſacrorum rituum Congregatione prodiit decretum: *Cum Abbas Joſeph Ægidius Cæſareus Poſtulator cauſæ prædicti Servi Dei Fratris Ægidii* Beati *nuncupati expoſuerit ſacrorum rituum Congregationi, quod ab anno 1689. in Actis exhibuerit duos proceſsus confectos auctoritate ordinaria; unum ſcilicet ſuper ſanctitate vitæ & miraculis, & alterum ſuper cultu immemorabili exhibito erga eumdem Servum Dei, & ſupplicaverit eidem ſacræ Congregationi, ut dignaretur derogare decretis noviſſimis in ea parte, in qua §. 7. præſcribitur, Commiſſiones non eſſe ſignandas, niſi poſt elapſum tempus decem annorum a die præſentationis proceſsus auctoritate ordinaria fabricati; ipſa ſacra Congregatio, re mature perpenſa, cenſuit, prædicta decreta noviſsima §. 7. non comprehendere hunc caſum, qui eſt de exceptis a ſan. mem. Urbano VIII. & ideo declaravit, non indigere derogatione. Die 19. Januarii 1692.* In cauſa quoque Lucenſi Beatificationis & Canonizationis Beatæ Zitæ conſimile ſacra Congregatio edidit decretum: *Decreta ſub die 18. Junii anni currentis 1695. aperitione proceſſus auctoritate ordinaria fabricati ſuper ſama ſanctitatis, & cultu immemorabili prædictæ Ancillæ Dei* Beatæ *nuncupatæ, cum ſubſecuta approbatione Sanctiſſimi die 22. ejuſdem menſis & anni, Poſtulatores hujuſmodi cauſæ humiliter ſupplicarunt, licet non ſit lapſum decennium a die præſentationis proceſſus prædicti, diſpenſari, quod in ſacra Congregatione proponi & diſcuti poſſit dubium introductionis hujuſmodi cauſæ, decretis noviſsimis Innocentii XI. §. 7. minime obſtantibus: & ſacra eadem Congregatio, audito Reverendiſs. Archiepiſcopo Myrenſi Fidei Promotore, reſpondit, Non indigere: die 9.Julii 1695.* Denique, dum munere fungebar Fidei Promotoris, petentibus Poſtulatoribus cauſæ Gerunden. B. Dalmatii Monerii Ordinis Prædicatorum *diſpenſationem* a decennio,quod adhuc elapſum

non

non erat a die exhibitionis proceſſus ordinarii, ſacra Congregatio, me monente, quod prædicta cauſa procedebat per viam caſus excepti, reſpondit die 15. Februarii 1716. *Non indigere*.

CAPUT XXXVIII.

De Commiſſione, *quæ dicitur* Reaſſumptionis.

1 DUplex eſt *Commiſſio reaſſumptionis cauſæ*: alia pertinet ad cauſas introductas poſt decreta Urbani VIII. & procedentes per viam non cultus; alia ſpectat ad cauſas introductas ante decreta Urbani VIII. ſed tunc non abſolutas, quæ ſuum progreſſum habere debent tempore ſubſequenti, hoc eſt poſt edita præfata decreta.

2 Prima Commiſſio reaſſumptionis ſibi vindicat locum in cauſis, uti diximus, introductis poſt decreta Urbani VIII. & procedentibus per viam non cultus, in quibus formalis Beatificatio præceſſit: in tranſitu enim a formali Beatificatione ad Canonizationem neceſſaria eſt alia Commiſſio, quæ dicitur *reaſſumptionis*, ut procedi poſſit ad examen eorum, quæ ſupervenerunt poſt indultam Beatificationem. Enimvero ita res ſe habuit in cauſis Valentina S. Ludovici Bertrandi, Florentina S. Mariæ Magdalenæ de Pazzis, Limana S. Roſæ, Limana S. Franciſci Solani, Limana S. Thuribii, Romana, ſeu Terdonen. S. Pii V., &, dum munere fungebar Fidei Promotoris, in cauſa Segobien. S. Joannis de Cruce, & in cauſa S. Joannis Franciſci Regis.

3 Pro obtinenda hac Commiſſione reaſſumptionis olim conſtruebantur proceſſus ſuper *percrebreſcentia* famæ ſanctitatis, venerationis, & cultus; uti deſumitur ex decreto edito die 8. Martii 1650., in cauſa S. Felicis a Cantalicio, & ex alio decreto edito in cauſa S. Cajetani die 29. Novembris 1658. At hodie pro obtinenda hac Commiſſione reaſſumptionis Poſtulatores tantum exhibent ſupplicem libellum Congregationi ordinariæ ſacrorum rituum: in quo per atteſtationes *extrajudiciales* docent de continuatione & incremento famæ poſt Beatificationem: ad quod Regum etiam ac Principum petitiones, quatenus adſint, ſunt opportunæ, quamvis non ſint neceſſariæ. Cardinalis autem cauſæ Relator omnia exponit in ſacra Congregatione, quæ reſpondere conſuevit pro ſignatura Commiſſionis, ſi Sanctiſſimo placuerit; ſignaturque Commiſſio illo modo, & ea forma, quæ in aliarum ſignatura Commiſſionum adhibetur. Cumque in hac concedatur facultas Judicibus delegatis inquirendi in miracula, quæ ſupervenerunt poſt indultam Beatificationem, Fidei Promotor huic Commiſſioni reaſſumptionis ſe opponere non ſolet, ſed ſuas tantum facit animadverſiones quoad validitatem, & quoad *relevantiam* proceſſuum, poſtquam hi fuerunt confecti.

4 Itaque, quod ſpectat ad hanc Commiſſionem reaſſumptionis, ſolum remanet

remanet adnotandum, eam requiri quidem in cauſis introductis poſt decreta Urbani VIII. quæ procedunt per viam non cultus, ſed non in aliis, quæ introducuntur poſt decreta Urbani, & quæ procedunt per viam caſus excepti. In his quippe unica ſufficit Commiſſio introductionis, in qua datur facultas poſt approbatum caſum exceptum deveniendi ad diſcuſſionem virtutum, aut Martyrii, vel miraculorum poſt indultam Beatificationem patratorum, juxta ea, quæ alibi dicta ſunt; ſcilicet, quia in hiſce cauſis ad formalem Beatificationem non proceditur.

5 Tranſitum hinc faciendo ad aliam Commiſſionem reaſſumptionis, quæ reſpicit cauſas introductas ante decreta Urbani VIII. ſed tunc non abſolutas, in ſæpe citatis Urbani decretis nullum fit verbum hujus Commiſſionis: ſed tantum præſcribitur, ut agi non poſſit de cauſis ante prædicta decreta introductis, *niſi habita prius & expreſſe obtenta licentia a Sanctitate ſua, vel ejus Succeſſoribus*. Huic autem facultati a ſummo Pontifice obtinendæ gratia proſequendi Canonizationum cauſas inceptas ante decreta Urbani VIII. ſubrogata fuit *Commiſſio reaſſumptionis in ſtatu & terminis*: qui porro mos cum inolevisset longe ante decreta Ven. Dei Servi Innocentii XI., hinc eſt, quod ſacra Congregatio ſequens morem jam introductum in decretis editis tempore modo dicti Pontificis ſermonem poſtea fecit de Commiſſione reaſſumptionis, ut infra videbimus. Conceditur in hac Commiſſione facultas cauſam reſumendi *in ſtatu & terminis*, & eam proſequendi uſque ad Canonizationem. Item, ſi cauſa procedat per viam non cultus, datur facultas, ut proceſſus auctoritate Apoſtolica ſuper eodem conficiatur, & ut a Judice delegato ſententia feratur, quæ examen ſubire deinde debet in ſacra Congregatione. Nec enim poteſt in his cauſis Ordinarius ſua auctoritate proceſſum conficere, & ſententiam ferre, cum præſumatur Sedes Apoſtolica antea manum ad cauſam appoſuiſſe, per ſignaturam videlicet Commiſſionis ante Urbani VIII. decreta. Et pariter, ſi cauſa procedat per viam caſus excepti, idem obſervatur in proceſſu & ſententia ſuper caſu excepto, quod obſervandum modo diximus in proceſſu & ſententia ſuper non cultu. Quo vero ad reliqua, in eadem Commiſsione datur facultas examinandi validitatem proceſſuum jam confectorum, novos conficiendi proceſſus ſuper fama in genere, aut ſuper virtutibus, aut Martyrio in ſpecie, aut ſuper miraculis, quæ præcedere debent Beatificationem, aut ſuper miraculis poſt indultam Beatificationem formalem, vel *æquipollentem* patratis, prout uniuſcujuſque cauſæ ſtatus exigit, & ad normam eorum, quæ fuſe in primo libro adducta ſunt, dum ageretur de juridica cauſarum ſerie.

6 Explicata ſubſtantia Commiſsionis reaſſumptionis, videnda ſunt requiſita ad eam obtinendam; cum non omnia, quæ ſunt neceſſaria ad Commiſsionem introductionis, requirantur in Commiſsione reaſſumptionis. Lex etenim de expectando decennio, de petenda *diſpenſatione*, ut cauſa proponatur in ſacrorum rituum Congregatione ordinaria ſine inter-

ventu Conſultor um, de exhibendis iteratis ſupplicationibus Regum & Principum, & de aliquatenus diſcutienda ante Commiſsionem validitate proceſſuum, non habet locum in Commiſsione reaſſumptionis. Petitiones quippe Principum præceſsiſſe præſumuntur, quando ante decreta Urbani VIII. expedita fuit prima Commiſsio introductionis; ideoque, ſi adſint, cum petitur Commiſsio reaſſumptionis, vel erunt quid ſuperadditum, & abſolute non neceſſarium, vel tantum proderunt probandi cauſa continuationem famæ ſanctitatis a die confectorum proceſſuum ad diem, quo proponitur ipſa petitio ſuper ſignatura Commiſsionis reaſſumptionis. Ratio autem excluſionis ceterorum requiſitorum vel ex ſe continuo patet, vel in hujus capitis progreſſu explicata habebitur.

7 Alias inter requiſita ad obtinendam Commiſſionem reaſſumptionis recenſebatur, ut ante eam doceretur de non cultu, & præcipue, ſi de cultu conſtabat ex proceſſibus jam confectis: & ita quidem factum fuit in reſumptione cauſæ Servi Dei Alphonſi Rodriquez Societatis Jeſu, uti colligitur ex decreto edito die 23. Decembris 1684., & in reſumptione cauſæ S. Fidelis a Sigmaringa, uti pariter deſumitur ex decretis editis die 22. Januarii, 24. Martii, & 30. Julii 1689. Sed, cum ſubinde fuerit animadverſum, quod in ipſa Commiſſione reaſſumptionis datur facultas Judici delegato conficiendi proceſſum ſuper non cultu, hinc factum eſt, ut juxta recentiorem conſuetudinem exæquata ſit Commiſſio reaſſumptionis Commiſſioni introductionis; ita ut utraque prius ſignetur, poſtea tranſitus fiat poſt confectionem proceſſus ſuper *paritione* decretis Urbani VIII. ad diſcuſſionem dubii ſuper non cultu: quomodo, dum fungebar munere Fidei Promotoris, factum fuit in reſumptione cauſæ Groſſetanæ Servi Dei Joannis a S. Guillelmo, & Neapolitanæ Servi Dei Joannis Leonardi de Fuſco.

8 Verum, hiſce ſepoſitis, ſi conſtiterit, Dei Servum opera conſcripſiſſe, eaque non fuiſſe reviſa & approbata a ſacra Congregatione, opus eſt, ut ante Commiſſionem reaſſumptionis petatur, & obtineatur eorumdem operum reviſio: is enim, me fungente munere Fidei Promotoris, uſus fuit in modo allegatis cauſis Servorum Dei Joannis a S. Guillelmo, & Leonardi de Fuſco. Si autem Servus Dei opera non conſcripſerit, cetera requiſita ad obtinendam ſignaturam Commiſsionis reaſſumptionis deſumuntur ex verbis decretorum ſan. mem. Innocentii XI. *In cauſis Servorum Dei ante decreta fel.recor.Urbani VIII.introductis non ſignentur Commiſſiones reaſſumptionis,niſi prius per ſacram Congregationem examinatis proceſſibus tam auctoritate ordinaria confectis, quam auctoritate Apoſtolica, quatenus adſint*. Cumque poſt edita prædicta decreta primæ Commiſsiones reaſſumptionis, quæ fuerunt expeditæ, expeditæ fuerint in cauſis Toletana, & Valliſoletana Servorum Dei Simonis de Roxas, & Michaelis de Sanctis; in Congregatione habita, & cui etiam Conſultores interfuerunt, firmatum fuit pro regula, ne ſignentur Commiſsiones reaſſumptionis, niſi exhibeantur omnes proceſſus confecti auctoritate tum ordinaria, tum Apoſtolica, quatenus adſint,

niſi

niſi doceatur de fama ſanctitatis, ejuſque incremento, & niſi deſint obſtacula, quæ ſint talis momenti, ut unico oculorum conjectu deprehendatur ſuperari non poſſe in formali cauſæ diſcuſsione, quæ fieri debet poſt obtentam cauſæ reſumptionem; uti teſtatus fuit bon. mem. Proſper Bottinius tunc Fidei Promotor in animadverſionibus factis in cauſa B. Chunegundis Reginæ Poloniæ, ubi: *Prævia matura diſcuſſione, firmatum fuit die 9. Auguſti 1681. dum agebatur de ſimilibus Commiſſionibus in Toletana, & Valliſoletana Servorum Dei Simonis de Roxas, & Michaelis de Sanctis, proponentibus Eminentiſs. Dominis Cardinalibus Ludovifio, & de Norfolcia, quod in noviſſimis decretis non fuit præſcripta nova forma &c. ſed ſolum requiſitum fuit, quod, antequam ſignentur hujuſmodi Commiſſiones, examinentur proceſſus etiam auctoritate Apoſtolica confecti ante decretorum generalium publicationes, quatenus adſint, ad effectum recognoſcendi, an ex eis conſtet de fama ſanctitatis, ejuſque continuatione.*

9 Ut autem horum requiſitorum vera intelligentia lectorum oculis ſubjiciatur, neceſse eſt, ut in hoc capite ſequentia ſubdantur. Dictum fuit, pro obtinenda Commiſſione reaſſumptionis examinandos eſſe proceſsus auctoritate ordinaria, & Apoſtolica confectos, quatenus adſint; ſed hoc examen coercetur intra efficacitatem tantum, ſeu *relevantiam*, ut videlicet videatur, an ex eis probata maneat fama ſanctitatis, virtutum, aut Martyrii, & miraculorum, & an in iiſdem aliquod contineatur obſtaculum, nec extenditur ad eorumdem validitatem. Vel enim de iſta actum fuit ante decreta Urbani VIII., & tunc indecens omnino eſset, ut nova quæſtio de ea aſsumeretur occaſione reſumptionis cauſæ; vel de ea actum non fuit ante decreta Urbani VIII. & conſequenter validitas non fuit diſcuſsa aut approbata, & tunc diſcuſſio fieri debet poſt ſignatam Commiſsionem reaſsumptionis in cauſæ progreſsu, quatenus Poſtulatores dictis proceſsibus uti velint.

10 Dictum etiam fuit, exhibendos eſse omnes proceſsus tum ordinarios, tum Apoſtolicos, quatenus adſint, ut conſtet de fama, & de defectu obſtaculi; ſed id perpetuum non eſt. Et primo quidem, ſi ante decreta Urbani VIII. fuiſsent approbatæ virtutes non ſolum a Rotæ Auditoribus, quibus tunc cauſæ committebantur, verum etiam a ſacra Congregatione, in qua aſsumebatur examen relationum factarum a prædictis Rotæ Auditoribus, uti ſæpe dictum eſt; tunc pro obtinenda ſignatura Commiſſionis reaſsumptionis non eſt neceſse, ut pro examine exhibeantur proceſſus auctoritate ordinaria, & Apoſtolica confecti, cum per præcedentem virtutum approbationem rite & recte factam ceſset finis memoratæ exhibitionis; ſicuti, dum fungebar munere Fidei Promotoris, re bene diſcuſſa, firmatum fuit a ſacra Congregatione in cauſa B. Gregorii Papæ X. die 11. Februarii 1713., & in cauſa S. Aloyſii Gonzagæ 22. Auguſti 1722. Secundo, præſcindendo hanc circumſtantiam præcedentis approbationis virtutum, ſi contingat, ut proceſſus ordinarius non reperiatur nec in lo-

co, in quo confectus fuit, nec in archivo ſacræ Congregationis; tunc, dummodo probentur diligentiæ fruſtra adhibitæ per atteſtationes archivi Inſpectorum, & doceatur, fuiſſe exhibitum, quando ante decreta Urbani VIII. ſignata fuit Commiſſio, locus eſt ſignaturæ Commiſſionis reaſſumptionis, etiamſi dictus proceſſus nequeat exhiberi. Et in his circumſtantiis ſignata fuit ipſa reaſſumptionis Commiſſio in cauſa Barcinonen. Beatificationis & Canonizationis Servæ Dei, ſive Beatæ Mariæ de Socos, & in cauſa Aſculana ſeu Firmana Servi Dei, ſeu Beati Seraphini de Monte Granario die 20. Auguſti 1712. dum exercebam munus Fidei Promotoris. Rationabile quippe eſt, ex inſortunio perditionis proceſſus irreparabile non derivari in cauſam præjudicium: præterquamquod poſsibilitas obſtaculi, pro qua avertenda ſancita eſt lex de proceſſu exhibendo, ceſſat, ſtatim ac docetur de ejus exhibitione ante decreta, & de ſignatura Commiſsionis facta dependendo ab eodem, aut eo ſaltem viſo atque examinato. Tertio demum, ſi aliqui adſint Apoſtolici proceſſus incepti, ſed non completi ante decreta Urbani VIII., hi pro Commiſsione reaſſumptionis obtinenda non ſunt exhibendi, cum proceſſus incompletus non mereatur nomen proceſſus, nec expediat, ut proceſſus non completus aperiatur; quia obſervari poſſent defectus, ſi qui forte irrepſiſſent, quibus remedium adhuc parari poſſet in aliorum teſtium examine; uti bene adnotavit Archiepiſcopus Myrenſis Fidei Promotor in ſuis animadverſionibus factis occaſione reſumptionis cauſarum B. Mariæ de Socos, & Servæ Dei Mariæ Annæ de Jeſu Tertii Ordinis S. Franciſci. Nec deſunt ſacræ Congregationis deliberationes editæ, dum ipſe fungebar munere Fidei Promotoris; in cauſa videlicet Forolivien. Servi Dei Marculini de Forolivio Ordinis Prædicatorum, in qua pro Commiſsione reaſſumptionis die 19. Januarii 1715. reſponſum fuit, quod exhiberetur proceſſus ordinarius, & quod Apoſtolicus nullo modo aperiretur aut mitteretur, quia completus non erat; & in cauſa Neapolitana Servi Dei Leonardi de Fuſco, in qua die 6. Julii 1715. reſponſum fuit pro ſignatura Commiſsionis reaſſumptionis, licet non fuiſset exhibitus proceſsus inceptus, ſed minime completus ante decreta Urbani VIII. Me quippe ſuadente, bene ponderarunt Domini Cardinales ſacris ritibus præpoſiti, obſtaculum, ſi forte in proceſſu incompleto adeſset, latere non poſse eamdem ſacram Congregationem. Nam vel proceſsus incompletus poſt reſumptionem completur; & in hoc caſu exhiberi debet, ut a Fidei Promotore & a ſacra Congregatione ſuo loco & tempore perpendatur, quando videlicet proponitur formale dubium de virtutibus: vel proceſsus incompletus ante decreta, reſumpta cauſa, non completur; & in hac facti ſpecie pertinet ad Fidei Promotorem inſtare, ut idem mittatur & exhibeatur, cum de virtutibus agendum eſt, ut videatur, an in eo contineatur obſtaculum: quare in citata cauſa Servi Dei Leonardi de Fuſco reſponſum quidem fuit pro ſignatura Commiſsionis, non exhibito proceſsu incompleto, ſed cum additamento, ut, ſignata

Com-

Commiſsione, vel proceſsus compleretur, vel mitteretur incompletus.

11 Denique dictum fuit, probandam eſſe famam ſanctitatis, aut Martyrii, atque miraculorum, necnon ejus continuationem: quod eſt intelligendum uſque ad tempus, quo petitur Commiſſio reaſſumptionis: incongruum enim nimis eſſet, ſi cauſa reſumeretur, in qua fama ſanctitatis ceſſaſſet, idque obſtaret formulæ Commiſſionis reaſſumptivæ, in qua habentur hæc verba: *Percrebreſcente vero fama ſanctitatis una cum miraculis, quæ omnipotens Deus meritis & interceſſione concedere dignatur &c.* Sed, quia continuatio famæ ex præcedentibus proceſſibus probari non poteſt, & nimis rigidum eſſet novum proceſſum requirere ſuper famæ continuatione, introductus fuit mos, ut per atteſtationes *extrajudiciales* de ea doceatur. Dum munus obibam Fidei Promotoris, ſignata fuit Commiſſio reaſſumptionis in cauſa B. Benedicti a Sancto Philadelphio, uti colligitur ex decreto edito die 26. Auguſti 1713.; &, ut ſatisfieret oppoſitioni a me excitatæ quoad defectum probationis continuationis famæ uſque ad tempus, quo proponebatur petitio ſuper ipſa Commiſſionis ſignatura, Poſtulatores exhibuerunt epiſtolam Senatus Panormitani, & epiſtolam Archiepiſcopi Panormitanæ civitatis de continuatione teſtimonium perhibentes. Conſimilia contigerunt in cauſa Neapolitana Servi Dei Joannis Leonardi de Fuſco, in qua ſignata fuit Commiſſio reaſſumptionis die 6. Julii 1715., & probatio continuationis famæ deſumpta fuit ex petitionibus Epiſcoporum aliarumque perſonarum authenticarum pro Beatificatione & Canonizatione ejuſdem Servi Dei, necnon ex epiſtolis ab illis conſcriptis ſummo Pontifici paulo ante tempus petitionis ſignaturæ Commiſſionis: quæ pariter evenerunt in reſumptione cauſæ B. Gregorii Papæ X. Cumque in cauſa Indiarum ſeu Goana Beatificationis, ſeu declarationis Martyrii Servorum Dei Rodulphi Aquavivæ & Sociorum e Societate Jeſu, ſacra Congregatio die 5. Julii 1713. reſpondere noluiſſet pro ſignatura Commiſſionis reaſſumptionis propter defectum probationis continuationis famæ ſanctitatis & Martyrii uſque ad tempus, quo proponebatur petitio ſuper Commiſſionis ſignatura, die tandem 26. Auguſti 1713. cenſuit, ipſam ſignandam eſſe, eo quia Poſtulatores demonſtrarunt tum ope atteſtationum *extrajudicialium*, tum ope Hiſtoricorum, qui fere uſque ad dictum tempus ſcripſerant, famam Martyrii perdurare & percrebreſcere.

12 Porro petitio ſive *inſtantia* pro ſignatura Commiſſionis reaſſumptionis proponitur, uti diximus, in ſacrorum rituum Congregatione ordinaria; a qua, perpenſis requiſitis, ſi reſponſum fuerit pro ſignatura Commiſſionis reaſſumptionis, & ejus reſponſum fuerit a ſummo Pontifice approbatum, componitur Commiſſio a Poſtulatoribus, revidetur a Fidei Promotore, qui addit addenda, aut detrahit detrahenda, & in calce teſtatur, ſe eam vidiſſe, deinde defertur ipſa Commiſſio per Secretarium ſacræ Congregationis ad ſummum Pontificem, qui eam manu propria ſignat, ut pariter dictum eſt, quando agebatur de Commiſſione introductionis.

13 De

13 De nonnullis Servorum Dei cauſis aliquando actum eſt ante decreta Urbani VIII. ſine formali proceſſu, & tantum per monumenta atque *extrajudiciales* atteſtationes. In cauſa S. Agnetis de Monte Politiano ante decreta Urbani VIII. actum fuit de conceſſione Officii & Miſſæ, nulla tamen expedita Commiſſione judiciali, nec conſequenter ullo confecto proceſſu Apoſtolico, ſed viſis duntaxat & bene perpenſis hiſtoricis monumentis, & Epiſcoporum relationibus de virtutibus & miraculis plene teſtimonium perhibentium. In cauſa S. Peregrini Latioſi facta fuit a Paulo Papa V. prævio conſilio Congregationis ſacrorum rituum conceſſio Officii cum lectionibus propriis, & Miſſæ, nullo præcedente Apoſtolico proceſſu, ſed præcedente tamen quodam proceſſu ordinario. Itaque, quando poſt Urbani decreta actum fuit de expediendis Commiſſionibus in prædictis cauſis, quæſtio exorta eſt, utrum Commiſſio eſſet dicenda *introductionis*, an *reaſſumptionis*; quia aliquibus quidem videbatur eſſe dicenda *Commiſſio introductionis*, cum nulla alia Commiſsio antea fuiſſet expedita, ſed aliis videbatur dicenda eſſe *Commiſſio reaſſumptionis*, cum antea actum fuiſſet in ſacra Congregatione de indultis Beatitatis concedendis, eademque conceſſa fuiſſent. Nec enim hæc controverſia de nomine re vera dici poterat; quia, ſi per petitionem, & conceſſionem indultorum cauſa potuit dici introducta, proceſſus poſtea ab Ordinario confecti *nullitatis* vitio laboraſsent ex præcedenti appoſitione manus ſanctæ Sedis, quemadmodum dubitatum fuit in cauſa S. Agnetis juxta ea, quæ mox referentur. Interim vero ſatis erit retuliſſe, principalem eam controverſiam de nomine Commiſsionis ſic fuiſſe compoſitam, ut, abſtinendo a *qualificatione* introductionis, vel reaſſumptionis, Commiſsio ſimpliciter appellaretur *Commiſſio in ſtatu & terminis*, uti colligitur ex ſenſu ejuſdem Commiſsionis ſignatæ anno 1707.

14 Signata hac Commiſsione in ſtatu & terminis in cauſa S. Agnetis, propoſitum fuit dubium ſuper caſu excepto a decretis Urbani VIII., deinde tranſitus factus eſt ad diſcuſsionem virtutum, ipſaque expleta, ad diſcuſsionem miraculorum. Inter miracula, quæ diſcutienda proponebantur, unum erat, ſuper quo confectus fuerat ab Ordinario proceſſus anno 1705. & ſuper quo fuerant ſubinde poſt ſignatam Commiſsionem examinati nonnulli teſtes auctoritate Apoſtolica, qui tamen ſeparati a teſtibus examinatis auctoritate ordinaria non ſufficiebant ad plenam ſeu *adequatam* probationem. Igitur, ut officio meo fungerer, dixi, miraculum prædictum probatum dici non poſſe, eo quia proceſſus ab Ordinario confectus anno 1705. *nullitatis* vitio laborabat, tanquam confectus poſt appoſitionem manus ſanctæ Sedis; & manus appoſitionem deduxi ex ſupra recenſitis indultis a Clemente VIII. conceſsis. Reſponſum autem fuit a Poſtulatoribus, manum a ſancta Sede appoſitam non fuiſse propter conceſsionem indultorum, allatis pro hac aſsumptione iiſdem rationibus, quibus uſus fuerat Archiepiſcopus Myrenſis Fidei Promotor, quando in ſuis ani-

animadverſionibus ſuper ſignatura Commiſsionis probare voluit, ſignandam eſse *Commiſſionem*, non *reaſſumptionis*, ſed *introductionis*. En verba ejuſdem Archiepiſcopi: *Unica igitur difficultas ad præſens in eo reſidet, quod Poſtulatores prætendunt, ſignandam eſſe Commiſſionem per viam reaſſumptionis, non autem introductionis &c. Verum nimis debile eſt fundamentum, cui eorum inſtantia innititur, videlicet dictorum indultorum, & appoſitionis dictæ Beatæ in Martyrologio Romano: ſiquidem hujuſmodi conceſſiones nunquam poſſunt haberi in ratione Commiſſionis, per quam Papa committit ſacræ rituum Congregationi in figura telæ judiciariæ cognitionem totius cauſæ Beatificationis & Canonizationis uſque ad ultimam ſententiam excluſive reſervatam ſupremo judicio & determinationi ſummi Pontificis &c. Id autem præſtare non dicitur Papa per ſimplex & peculiare reſcriptum limitatum ad alicujus indulti conceſſionem, prout ad unguem accidit in hypotheſi, uno videlicet tempore concedendo indultum celebrandi feſtum, altero indultum Officii & Miſſæ, & altero deſcriptionem in Martyrologio &c. Ratio autem hujus diſcriminis inter Commiſſionem introductionis cauſæ, & inter particulares conceſſiones ea facile eſt, quod per ſignaturam Commiſſionis Apoſtolica Sedes tribuit facultatem judicialiter inquirendi de fama & veritate geſtorum perſonæ, quæ petitur canonizari, atque exercendi quamdam ſpeciem contentioſæ juriſdictionis cum poteſtate Judicibus delegatis citandi & inhibendi, ut videre eſt in formula Commiſſionis. Per conceſſionem vero indultorum particularium nullum penitus explicatur exercitium contentioſæ juriſdictionis, ſed per quamdam ſpeciem voluntariæ devenitur ad aliquam largitionem particularis & limitati cultus, nullo judiciali ſervato ordine atque figura. Unde Commiſſionem ſignandam pro inchoanda cauſa Canonizationis hujus Beatæ prorſus ineptum eſt nuncupare reaſſumptionis, dum cauſa uſque nunc non fuit judicialiter introducta, nec ulla penitus habetur Actorum judicialium ſeries in ſuſpenſo relicta, quæ modo reaſſumenda ſit.* Hæc rationum momenta iterum ſacræ Congregationi expoſita, dum de miraculis agebatur, fuerunt approbata; & ideo exiſtimatum fuit, potuiſſe a Poſtulatoribus fundamentum conſtitui in proceſſu auctoritate ordinaria confecto anno 1705., nec eum nullum dici poſſe propter præcedentem appoſitionem manus ſanctæ Sedis: ita ut concludendum eſſe videatur, manus appoſitionem derivari ex ſola ſignatura Commiſſionis, excluſis indultis ſine tela judiciaria, & tantum ope documentorum *extrajudicialium* ab Apoſtolica Sede conceſſis.

CAPUT

Digitized by Google

CAPUT XXXIX.

De ſubſtantia, & uſu, ſeu praxi *judicii in genere ſuper fama ſanctitatis, aut Martyrii.*

1 SIgnata Commiſſione introductionis cauſæ procedentis ſaltem per viam non cultus, expediuntur litteræ remiſſoriales pro conficiendo auctoritate Apoſtolica proceſſu ſuper fama ſanctitatis, aut Martyrii. Rectus ergo rerum ordo expoſceret, ut hic ageretur de earumdem litterarum expeditione: ſed, cum mens ſit omnia in unum colligere, quæ pertinent ad validitatem proceſſuum, ut de eis tractetur in ultima parte hujus libri, hinc eſt, quod, omiſſa interim expeditione litterarum remiſſorialium pro conficiendo proceſſu in genere, tranſitus ſit ad judicium famæ ſanctitatis, aut Martyrii.

2 Præter Oſtienſem autem, qui *in cap. Audivimus, de Reliq. & venerat. SS.* ſcripſit, in hiſce cauſis non procedi ad inquiſitionem in ſpecie, niſi abſoluta inquiſitione in genere, id ipſum præſcribitur in ſæpe citatis monumentis, quæ Ordines Canonizationum appellantur; in eo videlicet Jacobi Cardinalis Cajetani typis impreſſo apud Mabillonium *tom.* 2. *muſ. Italic.* in alio pariter impreſſo apud Raynaldum *ad an.* 1347. *num.* 34. in alio apud Henricum Spelmannum *tom.* 3. *Concil. Britan. pag.*636. *& ſeqq.* & in Cæremoniali Romano edito ſub Leone X. *ſect.* 6. *cap.*1. ubi ſic legitur: *Poſtquam, increbreſcente fama de excellentia vitæ, opinione ſanctitatis, & miraculorum coruſcatione, ſummus Pontifex ſæpe fuerit per Reges, Principes, ſeu populos certior factus, rogatuſque, ut aliquem vita jam functum adſcribendum in Sanctorum catalogo, & venerandum ut Sanctum decernat, re cum Fratribus mature tractata, ſi procedendum ad inquiſitionem cenſuerit, committat aliquibus Prælatis in illis partibus, ubi vitam duxit, & mortuus jacet ille, de quo agitur, ut ſe diligenter informent & ſolerter inquirant de fama, opinione, & devotione populorum circa illum talem: quam inquiſitionem in genere, & ſine teſtium juridica examinatione facere debent, et, quæ invenerunt, ſuis litteris ad ſummum Pontificem fideliter referre. Pontifex, intellecta Commiſſariorum relatione, proponit omnia ſacro Collegio, & cum eo deliberat, an ſatis digna videantur, quæ relata ſunt, ad ulterius inquirendum.*

3 Confirmatur aſſumptio ex decretis generalibus Urbani VIII. *In hac prima Remiſſoria ſuper inquiſitione generali fieri ſolet magnum fundamentum, & merito; quia, ſi non probetur fama ſanctitatis, in loco præſertim, ubi mortuus fuit ille, pro quo inſtatur, concedi non debet Remiſſoria ſuper inquiſitione in ſpecie: et propterea nunquam debet omitti hæc inquiſitio in genere.* Itemque Doctores communiter aſſerunt, præcedere debere hanc inquiſitionem *in genere*, ſive ſuper fama ſanctitatis, ne ſubſequens inquiſitio *in ſpecie* temere fieri dicatur. Antonius a Butrio *in cap. Audivimus, num.* 4. Joann. Andr. *num.* 3.

num. 3. Zabarella *num.* 9. *de Reliq. et venerat. SS.* Malvet. *de Canonizat. SS.* (*inter tract. magn. tom.* 14. *num.* 11. *et ſeqq. pag.* 103.) Caſtellan. *de Canoniz. SS. quæſt.* 8. *verſ. Si continuetur*, Contelor. *de Canonizat. SS. cap.* 23. *num.* 13. & 14. Chaſſan. *in catalog. gloriæ mundi part.* 3. *conſiderat.* 50. *verſ. Secundum eſt*, Maſcard. *de probat. concluſ.* 262. *num.* 63. Auditores Rotæ *in relatione Beati Gregorii X. tit. de ſanctitate Beati Pontificis in genere §. Sextum ſe præbet argumentum*. Adnotanda autem ſunt verba ſupra relata decretorum, *Et propterea nunquam debet omitti hæc inquiſitio in genere*: ex quibus infertur, quod, licet ante decreta non deſint exempla tum in cauſis Confeſſorum, tum in cauſis Virginum conceſſæ *diſpenſationis*, ut abſque confectione proceſſus in genere tranſitus fieret ad inquiſitionem in ſpecie, in cauſis videlicet SS. Caroli Borromæi, Franciſci Saleſii, Venerabilium Dei Servorum Hippolyti Galantini, & Pauli de Sancta Maria, & Venerabilis Dei Servæ Mariannæ de Jeſu; poſt prædicta tamen decreta non ita facile erit exemplum reperire conſimilis conceſsæ *diſpenſationis*, in cauſis ſaltem Confeſſorum, aut Virginum, vel nec Virginum nec Martyrum, quæ procedant per viam non cultus. Eadem quidem petita eſt a Poſtulatoribus in cauſa Pariſien. S. Vincentii de Paulis ſub obtentu, quod de fama pleniſſime conſtabat non modo ex proceſſu confecto ab Ordinario, verum etiam ex epiſtolis omnium fere Galliæ Epiſcoporum, quæ ſummo Pontifici ſcriptæ fuerant, & typis impreſſæ in quodam peculiari volumine. Sed ſan. mem. Clemens XI. conſiderata littera decretorum, mihi tunc Fidei Promotori demandavit, ut Poſtulatoribus ſuaderem, ut a petitione recederent, cui ipſe nunquam benignum præbuiſſet aſſenſum. Quibus auditis, prædicti Poſtulatores petierunt, & obtinuerunt *Remiſſoriam* pro conficiendo auctoritate Apoſtolica proceſſu in genere ſuper fama ſanctitatis, virtutum, & miraculorum.

4. Dictum eſt, non ita facile exemplum reperiri poſſe poſt decreta Urbani VIII. *diſpenſationis* conceſſæ ab inquiſitione in genere in cauſis Confeſſorum, aut Virginum, vel nec Virginum nec Martyrum, quæ procedant per viam non cultus: ſi enim res ſit de cauſis Martyrum, ſive eæ procedant per viam non cultus, ſive per viam caſus excepti, ſæpius etiam poſt decreta indultum eſt, ut fieret tranſitus ad inquiſitionem in ſpecie, omiſſa inquiſitione in genere. Exempla quoad cauſas Martyrum procedentes per viam non cultus deſumuntur ex cauſis Venerabilium Dei Servorum Franciſci de Capillas Ordinis Prædicatorum, ac Joannis de Britto Religioſi Societatis Jeſu, & B. Joannis de Prado: exemplum autem quoad cauſam Martyris procedentem per viam caſus excepti deſumere eſt ex cauſa S. Joannis Nepomuceni. Præterquamquod, ſi ex mox adducendis locus eſt *diſpenſationi* etiam in cauſis Confeſſorum procedentibus per viam caſus excepti, potiori jure locus eſſe debebit in cauſis Martyrum per eamdem viam procedentibus. Nec ulla nimia indulgentia excogitari poteſt quoad *diſpenſationem* ab inquiſitione in genere in cauſis Martyrum, ſive

procedant per viam non cultus, ſive per viam caſus excepti; cum juxta Doctores cauſæ Martyrum facilius & levius expediantur, quam cauſæ Confeſſorum, uti ad rem adnotatum fuit in decreto ſacræ Congregationis edito in cauſa Sinarum Beatificationis & Canonizationis, ſeu declarationis aſſerti Martyrii ſupradicti Franciſci de Capillas: *Licet in cauſis Confeſſorum in decretis ſel. record. Urbani VIII. caveatur, quod, priuſquam deveniatur ad conquiſitionem ſpecialem, omnino docendum ſit de fama ſanctitatis in genere; quia tamen agitur de aſſerto Martyrio, in quo Oſtienſis in cap.* 1. *de Reliq. & venerat. Sanctor. fatetur præcitatum ordinem non fuiſſe obſervatum, cum facilius & levius conſueverint expediri Martyrum cauſæ &c. ideo Sanctiſſimus Dominus noſter Clemens Papa IX. ex ſpeciali gratia conceſſit et indulſit, poſſe in hujuſmodi cauſa ad ſpecialem inquiſitionem deveniri abſque alia confectione proceſſus in genere, non obſtantibus decretis ejuſdem Urbani VIII. aliiſque in contrarium quibuſcumque. Hac die* 8. *Octobris* 1669. Idem judicium ferendum eſt de cauſis Confeſſorum, ſeu Virginum, vel nec Virginum nec Martyrum procedentibus per viam caſus excepti. Si enim, ſignata Commiſſione, proceſſus conficitur ſuper cultu, qui ex alibi dictis continuatus eſſe debet uſque ad tempus, quo in ſacra Congregatione dubium proponitur de confirmatione, vel infirmatione ſententiæ ſuper eo latæ a Judice ordinario, vel delegato; fama ſanctitatis in anteceſſum probata dici poteſt ex duplici proceſſu, altero per Ordinarium confecto ſuper fama ſanctitatis, virtutum, & miraculorum, altero ſuper cultu exhibito, cum ſanctitatis fama comes ſit & etiam forte cauſa cultus. Ex quo proinde factum eſt, obvia eſſe exempla conceſſæ *diſpenſationis* ab inquiſitione in genere etiam poſt decreta Urbani VIII. in cauſis Confeſſorum, aut Virginum procedentibus per viam caſus excepti; in cauſa videlicet Cracovien. B. Joannis Cantii 22. Novembris 1681., in alia cauſa pariter Cracovien. Servi Dei Vincentii Kadlubech 22. Auguſti 1682., & in cauſa S. Agnetis de Monte Politiano 9. Julii 1707.

5 Sub obtentu, quod res nota ac aperta ſit, ſuper fama ſanctitatis nonnulli ſcripſerunt ſuperfluum eſſe proceſſum in genere. Ita Contelorius *de Canonizat. SS. cap.* 23. *num.* 6. *Eſt advertendum primo, proceſſum in genere non eſſe neceſſarium, ubi notorium & publicum eſt, eum, de cujus Canonizatione tractatur, obiiſſe cum fama ſanctitatis, & multis coruſcaſſe miraculis. Proceſſus enim in genere requiritur ad informandum animum Judicis, ad hoc, ut videat, an adſit talis fama ſanctitatis & miraculorum, quæ indicet & ſuadeat, committendam eſſe probationem in ſpecie. Sed ſuppoſita notorietate ſanctitatis & miraculorum, non videtur neceſſaria hujuſmodi probatio; cum in notoriis etiam in cauſa judiciali judicialis tela poſſit omitti.* Ante Contelorium ita quoque ſcripſit Auctor tractatus manuſcripti de Canonizatione Sanctorum ad Cardinalem Montis Regalis *part.* 4. *cap.* 2. ubi: *Et, ni fallor, hæc inquiſitio generalis omitti poteſt, quando de fama jam conſtat vel ex vita ſcripta & chronicis, ſi Canonizandus ante multos annos obierit, ut in S. Bonaventura fecit Sixtus IV.,*

vel

Digitized by Google

vel ex celebri omnium memoria, ſi recens deceſſit e vita. Quamobrem in proceſſu Canonizationis B. Hyacinthi hæc generalis Commiſſio prætermiſſa fuit; nam ex Polonorum commendatione, chronicis, & vita ejus jamdiu ſcripta & a Rege ad Pontificem tranſmiſſa, de fama ſanctitatis & miraculorum abunde conſtabat. Sub obtentu quoque famæ comprobatæ in proceſſu ordinario aliquando exiſtimatum fuit, eſſe poſſe locum *diſpenſationi* ab inquiſitione in genere; ut in relatione cauſæ S. Caroli Borromæi *ante part. 1. Secunda concluſio fuit, quod, licet in proceſſibus inchoandis ſuper Canonizationibus Sanctorum præcedere debeat inquiſitio in genere ſuper fama ſanctitatis, devotione populi, & miraculis illius, qui petitur canonizari, antequam deveniatur ad inquiſitionem in ſpecie ſuper actibus, ex quibus probatur ſanctitas, & ſuper miraculis in ſpecie; in hac tamen cauſa, ſi Sanctiſſimo placuiſſet, ſicut placuit, omiſſa inquiſitione in genere, poterat deveniri ad inquiſitionem in ſpecie, quia proceſſus auctoritate ordinaria facti & alia multa deducta poterant ſupplere probationem, quæ ſolet inquiri & haberi ex inquiſitione generali. Nam inquiſitio generalis ſolum fit ad effectum, ut inquiratur de fama, & devotione populi, & de miraculis non quoad veritatem in ſpecie, ſed quoad famam tantum; quia ſuper veritate videndum eſt in inquiſitione particulari. Unde, cum in proceſſibus auctoritate ordinaria factis de hac ſaltem plene conſtaret, bene potuit omitti inquiſitio in genere, & deveniri ad inquiſitionem ſpecialem, quia ex deductis idem habebatur effectus*; & in relatione cauſæ S. Ignatii *tit. de validit. & legalit. proceſs. Apoſtol.* ubi ſic legitur: *Nec dubitavimus, potuiſſe deveniri ad faciendam hanc probationem in ſpecie; quia, cum ex ſupradictis proceſſibus auctoritate Nuntii fabricatis habuiſſemus ea omnia, quæ ex inquiſitione & probatione in genere deſiderantur, judicavimus, illos bene potuiſſe deſervire pro inquiſitione & probatione in genere.*

6 Verum, utut hæc ſua probabilitate non carerent ante decreta Urbani VIII., ea certe quocumque robore poſt dicta decreta deſtituuntur: Pignatellus *conſult.200. tom.1.* Primo, quia in formula litterarum remiſſorialium in genere in eiſdem decretis typis impreſſa præſumuntur præceſſiſſe proceſſus ordinarii, *exhibitis proceſſibus auctoritate ordinaria confectis*; & hoc tamen minime obſtante Judices eliguntur pro confectione proceſſus in genere: ex quo plene demonſtratur, non eſſe omittendam inquiſitionem in genere, eo quod proceſſus auctoritate ordinaria confectus præceſſerit. Secundo, quia ex alibi dictis regula eſt, ut ad Beatificationem & Canonizationem procedatur junctis ſimul probationibus utriuſque proceſſus, ordinarii ſcilicet, & Apoſtolici; in quo rerum ſtatu nemo eſt qui non videat, addendam eſſe probationem ex proceſſu Apoſtolico ſuper fama ſanctitatis, licet hæc probata ſit antea ex proceſſu ordinario. Tertio, quia rigidior eſt probatio famæ facienda in proceſſu Apoſtolico probatione famæ, quæ facta eſt, ſeu fit in proceſſu ordinario, ut infra videbitur; & ideo mirum non eſt, ſi præter adducta ſuper fama in proceſſu ordinario ſancta Sedes expoſcat adducenda in proceſſu Apoſtolico. Ultimo, quia poſt proceſſum ordinarium potuit fama ſanctitatis ceſſare, aut ſaltem non

augeri: cumque neceſſe ſit, ut videatur, an fama, quæ exiſtebat, adhuc exiſtat, vel utrum vires amiſerit, an augmentum acceperit, præſertim vero, cum non modicum tempus elabatur, & elabi neceſſario debeat inter proceſſum ordinarium, & Apoſtolicum; ſatis hoc eſſe debet, ne ſub obtentu famæ probatæ in proceſſu ordinario locus eſſe valeat omiſſioni proceſſus in genere conficiendi auctoritate Apoſtolica.

7 Fama autem ſanctitatis in genere nihil aliud eſt, quam exiſtimatio ſeu communis opinio de puritate & integritate vitæ, & de virtutibus non utcumque, ſed per continuatos actus, data occaſione, exercitos ſupra communem operandi modum aliorum proborum virorum, aut mulierum ab aliquo Servo vel Serva Dei jam defunctis, necnon de miraculis eorum interceſſione a Deo patratis; ita ut, concepta in uno vel pluribus locis erga eos devotione, a pleriſque in ſuis neceſſitatibus invocentur, & plurium graviorum virorum judicio digni exiſtimentur, ut per Sedem Apoſtolicam referantur in album Beatorum vel Sanctorum. Pariter fama Martyrii in genere nihil aliud eſt, quam exiſtimatio & communis opinio, quod aliquis vel aliqua pro Fide Chriſti, vel pro virtute, quæ ad Fidem Chriſti deducatur, illatam ſibi mortem patienter tulerint, & quod ſigna ſeu miracula eorum interceſſione, vel ad patefaciendam eorum pretioſam mortem ſecuta ſint; ita ut, apud pleroſque concepta devotione, in ſuis neceſſitatibus invocentur, & gravium virorum exiſtimatione digni judicentur, ut in catalogum Beatorum & Sanctorum a ſummo Pontifice referantur. Concordant adducta a P. Cepario *in direct. Canoniz. lib. 2. cap. 2.* ubi ſic ait: *Illi dicuntur mori cum fama & celebri apud multos opinione ſanctitatis, de quibus communis opinio eſt & conſtans fama, ipſos, dum viverent, Sanctos habitos fuiſse, et in ſanctitate perſeveraſse uſque ad mortem; qui ſcilicet fuerunt juſti ante Deum, incedentes in omnibus mandatis et juſtificationibus Domini ſine querela &c. qui inventi ſunt ſine macula, et poſt aurum non abierunt &c. qui ſervaverunt Fidei puritatem, excellenti ſanctimonia vitæ floruerunt, et miraculis claruerunt &c.* & poſt plura: *Et denique tales fuerunt, ut eorum vita et res geſtæ poſſint et aliis proponi ut exemplum ad imitandum.*

8 In decretis generalibus Urbani VIII. omnia continentur pertinentia ad ſubſtantiam hujus judicii: in forma quippe Commiſsionis generalis ſequentia verba habentur exprimentia totum id, quod modo dictum eſt: *Adeo hactenus aucta, in dieſque magis augetur fama ſanctitatis Servi Dei una cum miraculis, quæ omnipotens Deus ejus meritis et interceſſione concedere dignatur, ut, concepta in diverſis mundi partibus, maxime vero N. N. erga eum devotione, a pleriſque in eorum neceſſitatibus invocetur, et plurimorum etiam gravium virorum exiſtimatione Beatificationis et Canonizationis honore dignus, intercedente infallibili Sanctitatis veſtræ judicio, reputetur.* Quia vero, ſi opinio de ſanctitate & miraculis alicujus viguiſſet in aliqua parte tantum, non autem in majore parte populi, non famæ, ſed rumoris nomen habere deberet, juxta late deducta per Fagnanum *in cap. Veſtra, num. 44. de cohabitatio-*

tatione Clericorum , et mulierum ; hinc eſt , quod in *interrogatoriis* inſertis inter dicta decreta generalia inquirendum proponitur , utrum pars tantum , an major pars , aut totus populus unius vel plurium locorum habuerit devotionem erga Dei Servum , & in quo dicta devotio conſiſtat , & utrum fuerit communis reputatio , an aliquorum tantum , Deum interceſſione ejus hominis , de quo agitur , dignatum fuiſſe miracula operari .

9 Item , quia non ſufficit , famam viguiſſe apud majorem partem populi , niſi eadem orta ſit ex probabilibus cauſis , juxta late deducta per Sperellum *deciſ.* 73. *num.* 89. hinc pariter eſt , quod in citatis *interrogatoriis* quæſtio proponitur de famæ origine . Demum , quia de eſſentia veræ famæ eſt , ut duret & augeatur , non autem ut per modicum tempus vigeat & cito evaneſcat , uti de re hac proſequitur Pavinus in relatione cauſæ S. Bonaventuræ *part.* 1. *art.* 10. *Quæ fama magis attendenda eſt , quia etiam poſt mortem ad hac uſque tempora ſemper perſeveravit ; unde a Spiritu Sancto dici debet proceſſiſſe ; nam quæ non ſunt ab eo , non durant* ; itemque Simoneta in relatione cauſæ S. Franciſci de Paula : *Plurimis quoque annis , et vivente B. Franciſco , et eo mortuo , magis atque magis invaleſcens ſemper crevit , et in diebus etiam augetur* ; hinc quoque eſt , quod in forma Commiſsionis generalis inter citata decreta petitur facultas , ut examinari poſsint teſtes ſuper fama in genere , & an ea vigeat in præſenti , & in *interrogatoriis* diſcutiendum proponitur , utrum fama fuerit continua , an interpolata , utrum fuerit diminuta , an potius aucta .

10 Neque in citatis decretis omittitur peculiaris indago , quæ fieri debet de fama in loco , in quo Dei Servus mortuus eſt , vel in quo ejus corpus requieſcit . En verba decretorum : *Magnopere etiam conſiderari debet , antequam ad aliquos actus deveniatur , ut exploretur in loco , ubi mortuus fuit vel requieſcit ille , pro quo petitur Canonizatio , ſi ad præſens fuerit et vigeat communis reputatio et fama ſanctitatis , et unde ortum habuerit , an ſponte homines ad venerationem , an vero arte et diligentia humana procuretur id exhiberi , quod non procuratum non exhiberetur* . Conferunt etiam adducta in *interrogatoriis* , in quibus ſtatuitur , teſtem interrogandum ſuper acceſſu proprio , & aliorum ad ſepulcrum , & utrum concurſus fuerit diminutus , an auctus: præterquamquod teſtari poſſum , dum fungebar munere Fidei Promotoris , non modicum illatum fuiſſe cauſæ Beatificationis cujuſdam Servi Dei præjudicium , eo quia non adſuerat , vel , ſi quidem adfuerat , jam ceſſaverat concurſus populi ad ejus ſepulcrum . Porro quia ultimum *interrogatorium* eſt omnium circumſtantiarum veræ famæ complexivum , operæ pretium exiſtimamus , id per extenſum referre : *Ultimo generaliter interrogetur circa famam , an ſciat , quid ſit fama , et an illa viguerit in aliqua parte populi , an vero in majori ; an orta ſit ex probabilibus cauſis , vel potius fuerit vanus rumor populi . An habuerit originem a perſonis nimis affectis , vel ſuſpectis , et intereſſatis , puta conjunctis , vel affinibus , amicis intrinſecis , Religioſis ejuſdem Ordinis , vel aliis quibuſcumque , qui ratione eccleſiæ , in qua corpus reperitur , vel*

ob

ob aliquam aliam cauſam aliquod intereſſe, ſaltem affectionis, habere poſſint. An perſonæ, a quibus ſama orta eſt, eſſent perſonæ graves et fide dignæ, an potius leves et ordinariæ, puta mulieres, ruſtici, et alii idiotæ, vel ignari. An hujuſmodi ſama fuerit conſtans et perpetua, quæ ſemper duraverit, vel brevi et per modicum tempus, et cito evanuerit. An contra hujuſmodi ſamam fuerit unquam aliquid dictum, factum, vel auditum in contrarium. Denique an hujuſmodi ſama viguerit non ſolum in loco, ubi dictus N. vixit, vel mortuus fuit, ſed etiam in aliis locis, et in quibus, vel potius in aliis locis, non autem in eo, in quo vixit, vel mortuus fuit, vel e contra fuerit tantum in loco, in quo vixit, & mortuus fuit, non autem in aliis locis; & unde hoc proceſſerit, quod ſama non fuerit in omnibus locis, & maxime in eo, in quo vixit, vel mortuus fuerit.

11 A ſubſtantia judicii tranſitum faciendo ad ejus uſum ſeu *praxim*, ſolemne eſt, ut (completo proceſſu in genere, ipſoque ad Urbem miſſo una cum epiſtola Epiſcoporum, qui eum confecerunt, in qua ſignificare debent ſacræ Congregationi, an, & quæ fides teſtibus examinatis tribuenda ſit, & an iiſdem Epiſcopis videatur, tale momentum ex proceſſu per eos confecto derivari, ut locus eſſe poſsit inquiſitioni in ſpecie) petatur in Congregatione ordinaria ejus apertio, eademque obtenta atque expleta, proponatur in Congregatione generali coram ſummo Pontifice, niſi acceſſerit *diſpenſatio* de propoſitione facienda in Congregatione ordinaria, dubium complexivum tum validitatis, tum *relevantiæ* proceſsus. Onus autem Fidei Promotoris eſt impugnare proceſsus validitatem, & etiam oſtendere, ex eo rite & recte non eſse probatam ſamam ſanctitatis; ut onus eſt Poſtulatorum in prima informatione ſeu ſcriptura omnia recenſere, quæ validitati ſavent & relevantiæ proceſsus, & in ſecunda ſcriptura reſponſiones parare oppoſitionibus excitatis a Fidei Promotore. Poſtea res in ſacra Congregatione diſcutitur, quæ ſi ſentiat, non modo proceſſum eſse validum, ſed etiam ſamam ſanctitatis, aut Martyrii, & ſignorum ſeu miraculorum eſse rite probatam, tum autem ſacræ ipſius Congregationis deliberatio a ſummo Pontifice confirmetur; judicium hoc generale, ſeu ſuper ſama ſanctitatis abſolutum eſt ac terminatum.

12 Quæ dicta ſunt de epiſtola ab Epiſcopis ſcribenda, deſumuntur ex forma Commiſsionis generalis typis impreſsa inter decreta generalia Urbani: *Quibus peractis, ea, quæ invenerint, fideliter reſcribant, et proceſsum hujuſmodi ad eamdem ſacram Congregationem ſub ſigillo clauſum per fidelem nuntium tranſmittant cum ipſorum litteris, in quibus ſignificent, an eis videatur, quod prædictis teſtibus, et eorum depoſitionibus ſit danda fides, et quod ſuper veritate eorumdem ſit in ſpecie committenda inquiſitio*. Quæ vero dicta ſunt de petitione ſeu *inſtantia* proponenda in Congregatione generali coram ſummo Pontifice, habentur ex ſequentibus verbis decretorum generalium: *Et eſt advertendum, quod non prius concedatur Commiſſio inquiſitionis ſpecialis, quam ſit abſoluta omnino inquiſitio generalis; ſuper qua ſi Epiſcopi deputati ultra proceſſum, quem tranſmittere debent, reſcripſerint ſacræ rituum Congregationi*

talia

talia, per quæ videatur, quod inqniſitio committi debeat in ſpecie ſuper veritate eorumdem, tunc proponi debet negotium in Congregatione habenda coram Sanctitate ſua, ad effectum ut Sanctitas ſua, ſi ei videbitur, requiſito conſilio Cardinalium Congregationis, poſſit definire, utrum inquiſitio ſpecialis ſit committenda, vel non. Attamen, ut omnia exponantur, quæ ad uſum ſeu *praxim* pertinent, addendum eſt, hodie nullam Beatificationis aut Canonizationis cauſam ſuper fama in genere proponi coram ſummo Pontifice in Congregatione generali; ſed omnes ſuper hoc dubio proponuntur in Congregatione ordinaria per *diſpenſationem*, quæ nunquam denegatur, & cujus petitio refertur a Secretario ſacræ Congregationi ordinariæ: quæ ſi conſilium præſtiterit pro gratia, & ſummus Pontifex ad ejuſdem Secretarii relationem ſenſum ſacræ Congregationis approbaverit, quemadmodum hac in re ſemper approbare conſuevit, per Cardinalem cauſæ Relatorem dubium de fama ſanctitatis in genere in ſacra ipſa Congregatione ordinaria proponitur diſcutiendum. Ratio autem facilis *diſpenſationis* conſiſtit in eo, quod adeo graves ſunt ſummorum Pontificum occupationes, ut, experientia teſte, viſum ſit, eos per anni circuitum poſſe tantum intereſſe uni aut alteri Congregationi ſacrorum rituum, in quibus agitur de virtutibus, Martyrio, & miraculis in ſpecie, & an tuto procedi poſſit ad Beatificationem & Canonizationem.

13 Adnotandum eſt etiam, uſum recentiorem in aliquibus diſcrepare ab antiquiori. Nam, ut prætermittamus, quod, juxta antiquiorem, judicium ſuper fama ſanctitatis in genere proponebatur in ſacro Cardinalium Conſiſtorio, uti deſumitur ex Cæremoniali Romano *ſect. 6. cap.* 1. *Pontifex, intellecta Commiſſariorum relatione, proponit omnia ſacro Collegio, & cum eo deliberat, an ſatis digna videantur, quæ relata ſunt, ad ulterius inquirendum*; quando hoc idem dubium hodie proponitur in Congregatione ſacrorum rituum, duæ aliæ inter conſuetudinem antiquiorem, & recentiorem intercedunt differentiæ. Altera eſt, quod hodie fit proceſſus formalis ſuper inquiſitione in genere, & ſecundum juris ſolemnitatem, ſeu *formiter* teſtes examinantur ſub poſitionibus interrogatoriis Fidei Promotoris, quod olim non fiebat; tunc enim proceſſus in genere conficiebatur cum teſtibus *ad perpetuam*, ut dicitur, examinatis, quemadmodum deſumitur ex Cæremoniali Romano *loc. cit. Et ſine teſtium juridica examinatione ſacere debent*: quam pariter differentiam inter conſuetudinem antiquiorem, & recentiorem bene adnotavit Roſa *in addit. ad ſuum tractatum de Executoribus litterarum Apoſtolicarum num.*35. *&* 36. Altera eſt, quod hodie proceſſus a Judicibus confectus ad Urbem mittitur (uti diximus) & in ſacra Congregatione examinatur; antiquitus vero aliquando conceſſum eſt, ut poſt actas inquiſitiones de fama ſanctitatis in genere Judices procederent ad inquiſitionem in ſpecie, abſque eo quod tenerentur ad Urbem mittere inquiſitionem actam ſuper fama ſanctitatis. Exemplum eſt alibi indicatum in cauſa S. Laurentii Juſtiniani, in qua Leo Papa X. Canonizationis negotium

tium commiſit Nuntio Apoſtolicæ Sedis, & Epiſcopo Cremonenſi commorantibus in civitate Venetiarum. In Brevi enim expedito anno 1524. hæc verba leguntur: *Committimus & mandamus, ut, conſtito ſummarie de præmiſſis, de vita, moribus, & fama, humilitate, continentia, charitate, patientia, ceteriſque virtutibus ejuſdem Beati Laurentii Patriarchæ, & miraculis, quæ iſtic, eo intercedente, operatus eſt & quotidie operatur Altiſſimus, vos per generalis inquiſitionis modum diligentiſſime informetis; &, ſi per generalem hujuſmodi inquiſitionem, vobis videbitur, & conſtiterit, ſuper quo utriuſque veſtrum conſcientias oneramus, probationes eſſe tales, ut per eas poſſit ad ſpecialem inquiſitionem procedi & deveniri, Nobis aliter non conſultis, cum de doctrina, fide, & religione veſtra plurimam in Domino fiduciam habeamus, & in aliis arduis experti ſimus, ad ſpecialem ſuper præmiſſis inquiſitionem deveniatis, articuliſque, & interrogatoriis datis, Promotoreque Fidei adhibito, citatione legitima præcedente, teſtium productorum juramenta recipiatis, & juxta interrogatoriorum, et articulorum formam examinare diligenter curetis*. Item conſimilis *Remiſſoriæ* exemplum paulo poſt, anno videlicet 1525. habetur apud Raynaldum *ad dictum annum num.* 103. ubi plane refert *Remiſſoriam* Clementis VII. pro conficiendo proceſſu in genere in cauſa Sancti Jacobi de Marchia.

CAPUT XL.

De Famæ probatione.

1 FAmæ probatio fieri poteſt duplici modo; per examen videlicet teſtium, & per Hiſtoricos, qui ſanctitatem Servi Dei extollant, perque donaria ac votivas tabellas, quæ fuerint ejus ſepulcro oblatæ. Verum, cum forma Commiſſionis generalis typis impreſſa in decretis Urbani VIII. ſolum loquatur de examine teſtium, *Eidem ſacræ Congregationi pariter indulgere, et liberam facultatem concedere, ut aliquibus Epiſcopis provinciæ N. committere valeat, ut per ſe ipſos inquirant de fama, et devotione populi, de miraculis, et aliis denuntiandis dicti Servi Dei N. in genere tantum, et non ſpecie; et quoad famam, ſi vigeat de præſenti: et ad hunc effectum aliquot articulos ad eoſdem Epiſcopos tranſmittat, ſuper quibus, et ſuper interrogatoriis per Promotorem Fidei conficiendis debeant per ipſoſmet, et non alios teſtes examinare cum interventu Subpromotoris Fidei per eumdem Promotorem in Curia nominandi*; ſequitur ex hoc, quod Hiſtorici, donaria, votivæ tabellæ, & his ſimilia non poterunt conſtituere perfectam ſive *adæquatam* famæ probationem, ſed erunt tantum pura adminicula, ad tradita per Farinaccium *quæſt.* 47. *num.*272. *et ſeq.* & per Maſcardum *de probat. concl.*751.

2 Quocirca, ad teſtes deſcendendo, licet fama de jure probetur dicto duorum teſtium, qui ſint ſpectatæ fidei, ut advertit Farinaccius *cit. quæſt.* 47. *num.*208. *et ſequ.* & in argumento cauſarum Canonizationis Pignatellus

Digitized by Google

lus *conſult.* 239. *num.* 2. *tom.* 1. ex inſtituto tamen ſacræ Congregationis ſex aut octo teſtes examinantur. Nec eſt neceſſe in judicio, de quo nunc agimus, ut teſtes ſint omnino concordes, ſive *conteſtes*: poſſunt enim eſſe ſingulares ſingularitate *adminiculativa*, quemadmodum habet Farinaccius *loc. cit. num.*265. & ſicuti in præſenti materia docent Matta *de Canoniz. SS. part.*4. *cap.*16. *num.*14. atque Auditores Rotæ *in relatione S. Caroli Borromæi part.*2. *argum.*25. & ideo fama ſanctitatis erit a teſtibus bene probata, ſi alter ex eis deponat, ſe in certo loco audiviſſe populum loquentem ex. gr. de Fidei virtute, aut de certis actibus Fidei; alter autem deponat, ſe in alio loco audiviſſe populi multitudinem loquentem ex. gr. de virtute charitatis, aut de certis actibus charitatis. Item fama miraculorum erit bene probata, ſi unus teſtis deponat, ſe vidiſſe aut audiviſſe, a Dei Servo cæcum fuiſſe illuminatum; alter vero dicat, ſe vidiſſe aut audiviſſe, claudum fuiſſe a Dei Servo ſanatum; alius denique ſubdat, ſe vidiſſe aut audiviſſe, a Dei Servo mortuum fuiſſe vitæ reſtitutum. Ratio eſt, quia in præſenti judicio non agitur de miraculis in ſpecie, ſed in genere; item non agitur de probando miraculo *in particulari*, ſed de probanda qualitate *miraculoſa* in genere: in quo rerum ſtatu teſtes prædicti, licet ſingulares ſingularitate *adminiculativa*, conjunguntur ad faciendam probationem; uti docent Molpheſ. *conſil.* 46. *num.*70. *et ſeq.* & Contelorius *de Canonizat. SS. cap.*18. *num.*24. Quare Caſtellanus, poſtquam *in tractatu de Canonizatione* quæſtionem propoſuit, an miracula dici poſſint probata per teſtes, quorum alter immedicabilem morbum ſanatum, alter mortui ſuſcitationem teſtatur, optime reſpondet, miracula non poſſe quidem dici probata Canonizationis gratia, ſed ex ejuſmodi teſtibus famam tamen miraculorum comprobari: *Unde fateor, quod in caſu concluſionis teſtes ſingulares reddunt eum, de quo canonizando agitur, miraculoſum, ſeu de miraculis famoſum; non tamen plene probant miracula ad finem Canonizationis.* Cui ſimile eſt illud, quod habetur apud Baldum *in l. prima C. de teſtamentis*, ubi ait, probari, aliquem eſſe manifeſtum uſurarium, ſeu in genere uſurarum infamatum, ſi unus teſtis ferat, eum Sejo mutuum dediſſe ſub uſuris publice certo tempore, alius autem referat, alio tempore mutuum dediſſe Mevio pariter ſub uſuris, ſed ex his non poſſe dici probatam uſuram eam repetendi cauſa, vel imputandi in ſortem quidquid titulo fructuum perſolutum eſset.

3 Doctrina hæc de teſtibus ſingularibus ſingularitate *adminiculativa* fuit a ſacra Congregatione admiſsa in cauſa Limana Servi Dei Martini Porres, & in cauſa Romana Servi Dei Joſeph a Matre Dei in judicio ſuper fama ſanctitatis in genere, & paſſim in aliis: quod ſane magnum robur addit aſsertioni ſupra expoſitæ; ut intra terminos quæſtionis de teſtibus ſingularibus in cauſa Fidei firmat Antonius de Souſa *poſt aphoriſmos Inquiſitorum quæſt. unica ſect.*2. *num.*18. *Conſtat autem, uſum probandi crimen Hæreſis per teſtes loco et tempore ſingulares, conteſtes tamen in ſpecie Hæreſis determinata, plures in numero et in qualitate conſiderabiles, obſervatum eſſe in inquiſi-*

quiſitionibus Luſitaniæ ab Inquiſitoribus doctis et piis ab anno milleſimo quingenteſimo trigeſimo ſexto ad hæc uſque tempora , videntibus et conſentientibus Superioribus , immo et ſummis Pontificibus . Quia vero , ſi in ipſo rei eventu notabile tempus elapſum eſset a die confectionis proceſsus ad diem , quo proponitur in ſacra Congregatione dubium de fama ſanctitatis in genere , neceſse eſt , ut ſamæ continuatio probetur ; id tamen , ad evitandas expenſas novi proceſsus , fieri poteſt etiam per epiſtolam Ordinarii , & per teſtes ad perpetuam rei memoriam examinatos . Ita enim res ſe habuit, dum ſungebar munere Fidei Promotoris , in cauſa Corduben. Servi Dei Joannis Baptiſtæ a Conceptione. Confectus fuerat in ea proceſsus ſuper fama ſanctitatis in genere anno 1679., cumque ipſe opponerem , quod tempore intermedio potuerat ſama ceſsaſse, continuatio demonſtrata fuit & comprobata per epiſtolam Vicarii Capitularis Cotdubenſis , & per quinque teſtes *ad perpetuam* examinatos ; & hanc utique probationem ſacra Congregatio die 18. Auguſti 1714. ſufficientem reputavit in caſu & ad effectum , de quo agebatur .

4 In materia probationis ſamæ Bartolus , & Baldus non ſunt inter ſe concordes. Celebris eſt doctrina Bartoli *in l. de Minore §.Plurimum,num.23. & ſeq. ff. de quæſtion.* ubi quærens , *ſi teſtis interrogatur , a quibus perſonis audiviſti dici , utrum debeat de hoc interrogari , et ipſe de hoc debeat reſpondere* ; inquit: *Innocentius dicit , quod ſic . Nam , cum ſama debeat habere originem ab honeſtis perſonis , non poſſet ſciri , an habeat originem ab honeſtis perſonis , vel non , niſi illæ perſonæ maniſeſtarentur : adeo quod , ſi teſtis neminem nominaret , ſed diceret , ſe non recordari , ejus teſtimonium non valeret ; ſed debet teſtis nominare aliquem , & poſtea dicere , ſe audiviſſe a pluribus aliis , de quibus dicit ſe non recordari : nam non debet de his omnibus recordari , cum memoria hominum ſit labilis .* Celebris eſt etiam doctrina Baldi , qui *in l. Prima, num.3. C. ad Macedonianum , & in cap. Præterea, num.10. de teſtibus* docet , ſufficere ad ſamam probandam , ut teſtes aſſerant , ſe publice dici audiviſſe , licet non deſignent , a quibus audiverint . Cumque opinionem Baldi ſecuta ſint Urbis tribunalia , & ſignanter Rota coram Verallo *deciſ. 7. part.2.* , coram Martino Andrea *deciſ.45.num.6.*, coram Cardinali Cerro *deciſ.672. num.13. & 14. & deciſ. 191. num. 20. part. 6. Recent.* nunc operæ pretium eſt examinare , quænam ex his opinionibus retinenda ſit in judicio famæ ſanctitatis in genere ; quod eſt idem , ac quærere , utrum teſtis ſit interrogandus , a quibus audiverit , & ipſe , reſpondendo , teneatur exprimere perſonas , a quibus audivit ; an vero ſatis ſit , ſi teſtis aſſerat , ſe publice dici audiviſse .

5 Porro ſacilis eſt huic quæſtioni reſponſio : cum enim materia hæc ſit graviſſima , & ad veritatem indagandam plurimum prodeſſe poſſit , ſi in medio ponantur perſonæ , a quibus teſtis audivit ea , de quibus deponit , facile ſequitur , opinionem Baldi non eſſe in *hypotheſi* præſenti retinendam, ſed adhærendum eſſe opinioni Bartoli , uti ad rem ponderat Roſa *in addit.*

ad

ad ſuum tractatum de Executoribus litterarum Apoſtolicarum a num. 157. *uſque ad num.*164. Concordat Rocca *de Canonizat. SS. cap. 6. tom.* 1. *oper.* ubi hæc habet: *Affectus item humanus cum ambitione conjunctus fuit in cauſa, cur ex hac vita pie decedentes tum conſanguineos, tum affines, et amicos tanquam Sanctos pro ſuo quiſque arbitrio et affectu veneraretur, patrociniumque ab eis publice imploraret*. Quodque notabilius eſt, doctrina Bartoli fuit expreſſe recepta a ſacra Congregatione in ultimo interrogatorio ſuper ſama ſanctitatis in genere in verbis ſupra relatis & nunc iterum repetendis: *Ultimo, generaliter interrogetur circa famam &c. an habuerit originem a perſonis nimis affectis, vel ſuſpectis & intereſſatis, puta conjunctis vel affinibus, amicis intrinſecis, Religioſis ejuſdem Ordinis, vel aliis quibuſcumque, qui ratione eccleſiæ, in qua corpus reperitur, vel ob aliquam aliam cauſam aliquod intereſſe, ſaltem affectionis, habere poſſint. An perſonæ, a quibus fama orta eſt, eſſent perſonæ graves & fide dignæ, an potius leves & ordinariæ, puta mulieres, ruſtici, & alii idiotæ, vel ignari*.

6 Ideoque Petrus Franciſcus de Rubeis doctus olim Fidei Promotor in cauſa S. Philippi Benitii, in qua Poſtulatores contendebant, ſaltem in factis antiquis ſacram Congregationem adhæſiſſe opinioni Baldi, hæc habet: *Nec admittitur, quod Congregatio in factis antiquis ſemper adhæſerit opinioni Baldi dicentis, ſufficere, quod teſtes deponant, aliquid publice dici audiviſſe per majorem partem populi, rejecta contraria opinione Bartoli negantis, quod ſufficit probare famam ſimpliciter, quæ traxerit originem ex cauſis probabilibus inducentibus populum ad ita credendum & dicendum; nam contrarium patet ex forma dicti interrogatorii* 14. *ubi expreſſe cavetur, explorandum eſſe, unde ſama ſanctitatis ortum habuerit: non enim hoc ſtatuiſſet in novis decretis, ſi diverſa fuiſſet ejus obſervantia & intentio. Quod etiam confirmatur ex qualitate cauſæ plus ceteris veritatem exigente: in arduis enim & gravibus, ubi requiritur probatio veritatis, quod ita ſit, agitur de his, in quibus opinio, licet communis, non inducit veritatem. Non enim tunc fama, quatenus conſiſtit in ſola voce populi conſiderata per ſe, poteſt inducere plenam probationem dictæ veritatis, cum potuerit induci ex vano rumore; niſi conſtet, originem trahere ex aliquibus præſumptionibus, quæ illam præceſſerint, & ſuadeant, inniti juſto judicio, & habere primordium veritatis prædictæ*.

7 Quibus præmiſſis, doctrina Bartoli erit in *praxi* retinenda; Baldi autem doctrina, quæ ab aliquibus recipitur in caſu, in quo teſtes non fuiſſent interrogati, a quibus audiviſsent; item in caſu, in quo procederetur, ſola facti veritate inſpecta, & demum in cauſis Civilibus, minime vero in Criminalibus (Pacianus *de probat. lib.* 1. *cap.* 49. *a num.*28. *ad* 30.) quibus ut plurimum cauſæ Canonizationum æquiparantur, quantum attinet ad rem, de qua nunc agimus; quatenus recipi non poſſit in antiquis, juxta aſsertionem Petri Franciſci de Rubeis, recipi ſaltem poterit in antiquiſſimis: in his quippe difficile, ne dicam *moraliter* impoſſibile eſt famam probare cum *expreſſione* originis, ideoque, his poſitis, fama proba-

Digitized by Google

ta dicenda erit, ſi teſtes deponant, ſe ita a majori parte populi dici audiviſse; uti docent Pignatellus *conſult.* 239. *tom.* 1. & Roſa *in addit. ad ſuum tractatum de Execut. litter. Apoſtol. num.* 163. *et ſeq.* Neque improbabiliter diceretur, doctrinam eamdem Baldi recipi poſse, cum agitur de fama ſanctitatis, quæ deduci debet ex proceſsu auctoritate ordinaria confecto pro obtinenda ſignatura Commiſſionis; ſecus autem, quoties agitur de probatione famæ, quæ in judicio inquiſitionis in genere deducitur ex proceſsu auctoritate Apoſtolica conſtructo. Cum enim doctrina Baldi propterea rejiciatur, quia in ultima nuper enarrata interrogaroria Poſitione doctrina Bartoli eſt expreſse recepta, & interrogatoria Poſitio reſpiciat proceſsum Apoſtolicum, non ordinarium; probabiliter idcirco ſuſtineri poteſt, doctrinam Baldi non recipi in judicio famæ ſanctitatis in genere, quod ſit per proceſsum Apoſtolicum; e contrario autem eamdem non carere ſua probabilitate, cum res eſt de fama comprobanda ex proceſsu ordinario. In quo rerum ſtatu procedere poteſt illa Doctorum aſsertio, ſi teſtes ſint plures, puta ſeptem vel decem, qui de fama deponant, famam ſatis eſse comprobatam, etiamſi non exprimant Auctores, a quibus ortum habuerit; Pacianus *de probat. lib.* 1. *cap.* 49. *ſub num.* 31. Farinaccius *quæſt.* 47. *num.* 267. Maſcardus *de probat. concl.* 749. *num.* 21.

8 De famæ origine quæritur, an probabilis legitima atque ſufficiens dici poſſit illa, quæ deſumitur ex vita alicujus Servi Dei ſcripta vel edita. Sed diſtinguenda eſse videtur vita recenter ſcripta a vita antiquo tempore edita, & rurſus vita a privato Scriptore compoſita & edita nullo prævio examine extraordinario, nec ullis præcedentibus publicis monumentis, ex quibus ea deſumpta ſit, a vita recenter conſcripta a viro probo, proceſſibus confectis innixa, & poſt arduum & inſolitum examen typis edita. Quoad vitam ergo recenter editam dicendum eſt, eam haud ſufficientem eſſe ad conſtituendam legitimam originem famæ pro eo, de quo agitur, ſine, ſecus ac antiqua ab aliquo probato Auctore typis edita. Quocirca bon. mem. Proſper Bottinius Fidei Promotor inquit in ſuis animadverſionibus factis in cauſa Valentina Servi Dei Joannis de Ribera ſuper fama ſanctitatis in genere: *Hic autem non eſt modus juridicus probandi famam, dum tota ratio radicatur & conſiſtit in auctoritate Scriptoris vitæ, quæ non poteſt eſſe multi ponderis, quando hiſtoria non eſt antiquiſſima: & ideo de ordine ſacræ Congregationis meo tempore fuit addita in ultimo interrogatorio de fama particula, quod teſtis dicat, an ea, de quibus aſſerit fuiſſe & eſſe publicam vocem & famam, legerit in hiſtoria vitæ Servi Dei*. Ideoque de his hiſtoriis, licet ſint ab Ordinariis reviſæ, adhibito Theologorum conſilio, eaſque Sedes Apoſtolica edi permiſerit, ſine qua permiſſione typis imprimi non poſſunt; decreta generalia Urbani VIII. ſtatuunt, nullum in ordine ad Beatificationem gradum majoris probationis conſtituere, quam ſine tali approbatione conſtituiſſent, non obſtante quocumque temporis curſu: *Declarando etiam expreſſe, quod tales libri ſeu hiſtoriæ, licet ab Ordinariis reviſæ, & poſt Sedis*

Apo-

Apoſtolica reſponſum approbata, non faciant majorem gradum probationis in ordine ad Canonizationem ſeu Beatificationem, quam quem alias abſque tali approbatione de jure feciſſent, non obſtante quocumque longiſſimi temporis curſu.

9 At aliter profectò dicendum eſſet, ſi vita eſſet conſcripta ab aliquo probato, licet recenti, Auctore; ſi nihil in ea reperiretur, quod conforme non eſſet adductis & comprobatis in proceſſibus, ſi viri graves electi non ſolum opus approbaſsent, ſed etiam id cum proceſſibus diligenter contuliſſent; ſi aliqui Cardinales juſſu ſummi Pontificis vitam examinaſſent, & eam typis tradi poſſe cenſuiſſent; ſi demum judicium eorum fuiſſet a ſummo Pontifice approbatum: uti contigit in vita S. Aloyſii Gonzagæ conſcripta a P. Virgilio Cepario e Societate Jeſu viro utique gravi & docto. Sex etenim Theologi ante ejus editionem, quorum tres erant Religioſi aliorum Ordinum Religioſorum, eam contulerunt cum proceſſibus, & dixerunt, eam eſſe deſumptam ex teſtibus in ipſis proceſſibus examinatis, ideoque eſſe typico prælo dignam. Horum ſex Theologorum judicia exhibita fuerunt Cardinalibus Hieronymo Bernerio Epiſcopo Aſculano ex Ordine Prædicatorum, Roberto Cardinali Bellarmino e Societate Jeſu, & Hieronymo Cardinali Pamphilio tunc Urbis Vicario, qui fuerant a ſummo Pontifice Paulo V. ſelecti pro operis examine. Judicio Theologorum concors fuit judicium horum trium Cardinalium: tum vero memoratus Pontifex Paulus V. in ſuis litteris Apoſtolicis expeditis in forma Brevis die 19. Octobris 1605. facultatem impertitus eſt edendi in lucem ad Chriſtifidelium *ædificationem* & utilitatem opus prædictum: *Quod* (verba ſunt Pontificis) *Nos venerabili Fratri noſtro Hieronymo Epiſcopo Albanenſi Cardinali Aſculano, necnon dilectis Filiis noſtris Roberto Sanctæ Mariæ in Via Bellarmino, & Hieronymo Sancti Blaſii de Anulo Pamphilio Titulorum Presbyteris nuncupatis S.R.E. Cardinalibus diligenter videndum & examinandum, antequam in lucem ederetur & typis imprimeretur, commiſimus.* His ſiquidem poſitis, difficile admodum eſſet famam reprobari, de qua teſtes deponerent, aſſerendo, ſe ita a majori parte populi dici audiviſſe, & ſic dicentes dicendi fundamentum habuiſse in vita Servi Dei, tot examinibus & ſolemnitatibus præviis, a viro gravi in lucem edita.

C A P U T X L I.

De his, quæ famæ ſanctitatis obſtare poſſunt.

1 SCribentes de Canonizatione dicunt, eſse ſpecialiter inquirendum, an Canonizandus perſecutiones paſsus ſit; ita quippe Doctores *in cap. Audivimus, de Reliq. & venerat. SS. & in cap. unico, eod. tit. in 6.* item, an eas cum charitate ſuſtinuerit; uti advertunt S. Antoninus *in ſumma Theolog. 3. part. tit. 12. cap. 8. §. 1.* Chaſsan. *in catalogo gloriæ mundi 3. part. conſiderat. 49.* Caſtellan. *de Canonizat. SS. quæſt. 5. principali*, Auctor tra-

tractatus manuſcripti de Canonizatione Sanctorum ad Cardinalem Montis Regalis *part. 4. cap. 3. verſic. Si ſuſtinuit perſecutionem*, Pavin. *in relatione cauſæ S. Bonaventuræ part.* 1. *art.* 8. Omnes enim Sancti & Sanctæ Dei calumniis ſemper patuerunt, & illi præcipue, qui ſanctiores & Eccleſiæ fructuoſiores fuerunt. Sanctus Sanctorum, Chriſtus videlicet, ab hominum calumniis non fuit immunis: quippe, dum verba vitæ æternæ hominibus euangelizabat, ab iis ipſis, qui apud Judæos doctrinæ & pietatis opinione ſpectabiles erant, traductus eſt tanquam ſeditioſus, & publicæ pacis perturbator *Lucæ* 23., tanquam Samaritanus & Hæreticus *Joannis* 8., tanquam inſanus & furioſus *Marci* 2., tanquam ſeductor *Matthæi* 27., & ejus exemplo, dum viri probi perſecutiones paſſi ſunt, conſolationis argumenta hinc ſibi ſuppeditarunt: *Quæ animi dolore compunctus* (verba ſunt Hincmari Remenſis *in præfat. ad opuſc. adverſus Hincmarum Laudunenſem oper. tom.* 2. *pag.* 387. ubi refert oppoſitas ſibi calumnias) *non amaritudinis livore ſtimulatus dico, ſciens, Capiti ac Salvatori noſtro mendaciter multa fuiſſe objecta, ſed & productos adverſus eum falſos teſtes fuiſſe*. Paulus quoque, & Stephanus calumniarum tela paſſi ſunt; cum Paulus Doctor Gentium exagitatus fuerit veluti Hæreticus, & criminoſus *Actor.*27. & Stephanus tanquam blaſphemus in locum ſanctum, & Legem *Actor.* 6. Notiſſima pariter ſunt crimina falſo impacta majoribus Eccleſiæ Patribus; cum de S. Athanaſio dictum ſit, quod ſtuprator fuiſſet & homicida; de S. Baſilio, quod eſſet ambitioſus & ſuperbus; de S. Joanne Chryſoſtomo, quod arrogantia tumeret; de S. Hieronymo, quod eſſet violentus & Hæreticus; de S. Auguſtino, quod eſſet Auctor novorum de Gratia dogmatum; de S. Bernardo, quod eſſet Pſeudopropheta. Sunt enim hæc opera diaboli, teſte S. Cypriano (*epiſt.*52. *ad Antonianum de Cornelio & Novatiano*:) *Quod autem quædam de illo inhoneſta & maligna jactantur, nolo mireris; cum ſcias, hoc eſſe opus ſemper diaboli, ut Servos Dei mendacio laceret, & opinionibus falſis glorioſum nomen infamet, ut, qui conſcientiæ ſuæ luce clareſcunt, alienis rumoribus ſordidentur*. Sed Dei conſilium in permittendis piorum calumniis aperitur a S. Gregorio *tom.* 2. *oper. lib.* 11. *epiſt.* 45. *alias* 39. qua ſolatur Theoctiſtam Patritiam calumniis impiorum gravatam: *De ſtultorum vocibus Excellentia veſtra turbari nullatenus debet; maxime quia in omnipotentis Dei miſericordia tunc certè fiducia eſt, quando pro bono opere adverſitatis aliquid in hoc mundo recipitur, ut plena merces in æterna retributione ſervetur. Unde & in ſancto Euangelio Veritas dicit*: Beati eritis, cum adverſum vos omne malum dixerint homines mentientes propter nomen meum. *Qui in conſolatione noſtra ſua in exemplum adducere opprobria dignatus eſt, dicens*: Si patremfamilias Beelzebub vocaverunt, quanto magis domeſticos ejus? *Sunt autem plurimi, qui vitam bonorum fortaſſe amplius, quam debent, laudant: &, ne qua elatio de laude ſubrepat, permittit omnipotens Deus, malos in obtrectationem & objurgationem prorumpere; ut, ſi qua culpa ab ore laudantium in corde naſcitur, ab ore vituperantium ſuffocetur. Hinc eſt ergo, quod Doctor Gentium ſe in prædica-*

dicatione currere teſtatur per infamiam, & bonam famam. Qui etiam dicit: Ut ſeductores & veraces. *Si ergo fuerunt, qui malam famam Paulo imponerent, qui hunc ſeductorem vocarent, quis ergo nunc Chriſtianus debet indignum ducere pro Chriſto injurias audire?*

2 Argumentum hoc de calumniis adverſus Sanctos, dum viverent, impactis latiſſime proſequitur, congeſta undique eruditione, Theophilus Raynaudus *oper. tom. 12. in hoploth. contra ictum calumniæ*. Porro, licet aliquando calumnia adverſus Sanctos, dum eſſent in humanis, vel ante eorum obitum finem habuerit (uti fuit illa Petri Abaelardi adverſus S. Bernardum, quemadmodum deſumitur ex Berengarii Pictavienſis epiſtola ad Epiſcopum Mimatenſem, quæ eſt 18. inter Petri Abaelardi epiſtolas: *Eram ea tempeſtate adoleſcens, nondumque impuberes malas nubes lanuginis adumbrabat*; & paulo poſt: *Sed cur, inquiunt, expleto primo volumine, ſecundum, ut ſpoponderas, non texis? Quia proceſſu temporis meum ſapere crevit, & in ſententiam Abbatis pedibus, ut dicitur, ivi .... Poſtquam igitur, inquiunt, a ſecundo libro manus torpuit, quare primum non raſiſti? Feciſſem hoc, inquam, niſi caſſa eſſet induſtria; remanerent enim viva exemplaria, quæ jam per totam Franciam, & Italiam concurrerunt*) vel cum eorum morte terminata fuerit, juxta illud, *Virtutem incolumem odimus, ſublatam ex oculis quærimus invidi*; id tamen non ſemper contigiſſe certum eſt, cum, experientia teſte, videamus, non deeſse, qui calumniam ante obitum oppoſitam Dei Servis, & Sanctis poſt eorum mortem proſequi dictis & ſcriptis non verentur; nec alios pariter deeſse, qui novam poſt mortem excitent calumniam, de qua tempore vitæ nullum verbum factum eſt. In quo proinde rerum ſtatu nulla æquis rerum æſtimatoribus admirationis occaſio eſse debebit, ſi, dum conficiuntur proceſſus ſuper virtutibus, Martyrio, & miraculis, & ad rem noſtram ſuper fama ſanctitatis, virtutum, Martyrii, & miraculorum aliqui teſtes inveniantur, qui virtutibus & miraculis ſe opponant, aut famæ ſanctitatis, Martyrii, & miraculorum adverſentur, & ſi aliqui Hiſtorici exhibeantur, qui male de Dei Servis in ſuis hiſtoriis locuti ſint. Et quidem, cum res adhuc eſt integra, nec Sedes Apoſtolica ſuum de ſanctitate tulit judicium, onus eſt Fidei Promotoris teſtibus & Hiſtoricis ſupradictis in ſuis animadverſionibus ſortiter inhærere; contra, onus eſt Poſtulatorum oppoſitionibus ſtrenue reſpondere; ad officium autem eorum, qui ſacræ Congregationi rituum interſunt, pertinet mature perpendere, quanti valeant oppoſitiones, quanti reſponſiones, an teſtes adverſantes virtutibus, Martyrio, aut miraculis, an Hiſtorici id ipſum facientes mereantur fidem, an ex eorum dictis & ſcriptis rationabile ſaltem dubium de vera virtute, de vero Martyrio, de veris miraculis derivari poſſit, & ad rem noſtram an ex teſtibus & Hiſtoricis, qui famam ſanctitatis, Martyrii, aut miraculorum ſugillant, talia emergant, quæ famam de ſanctitate, Martyrio, virtutibus, & miraculis ſupprimant, aut ſaltem in ambiguo conſtituant, ita ut reſponderi non poſſit, conſtare de eadem.

3 Multa

3 Multa ex Sanctorum hiſtotiis afferri poſſent exempla. Pro cauſa Martyris exemplum deſumi poteſt ex cauſa S. Thomæ Cantuarienſis: teſte quippe Samuele Daniele *in vita Henrici II.* Rogerus Normannus impudentiſſime aſſerere non dubitavit, eum merito pœnas dediſſe ob rebellionem in Regem, atque adeo neque Martyrem eſſe, neque cælo illatum; etiam juxta ea, quæ habentur apud Theophilum Raynaudum *tom.* 11. *pag.* 358. *num.* 472. Pro cauſa Confeſſoris adduci poteſt exemplum cauſæ S. Bernardini Senenſis. Hic, dum viveret, nou deſtitit benigne monere Amedeum quemdam, qui in civitate Mediolanenſi Arithmeticam docebat, & errores contra Fidem diſſeminabat. Cumque is in ſolita perfidia remaneret, nuntiavit eum Bernardinus Eccleſiæ, eumque publice in ſua concione nominavit, ut Chriſtifideles lupum ſub ovina pelle latentem effugerent. Amedeus tacita veritate, & expreſſa ſalſitate Eugenium IV. ſummum Pontificem decepit, litteraſque extorſit: &, quamvis nec in petitione nec in littetis ulla mentio Bernardini Senenſis facta fuiſſet, Judex nihilominus haud ſatis conſultus Amedeum Catholicum dixit, & pronuntiavit, Bernardinum teneri ea retractare, quæ de ipſo dixerat. Tacuit tamen Amedeus, quoad vixit Bernardinus, ſed, eo mortuo, ut ejus famam denigraret, ſententiam publicavit. Qua re delata ad aures Nicolai V. ſummi Pontificis, edita eſt ab eo Conſtitutio relata apud VVadingum *tom.* 11. *ad an.* 1447. *num.* 8. ubi, poſtquam expoſuit modum, quo anteceſsor ſuus Eugenius fuerat circumventus, ſententiam latam irritam fecit, ab omni culpa immunem pronuntiavit Bernardinum, & ſub pœna anathematis prohibuit, ne præmiſſorum occaſione quis ejus famæ detrahere auderet; uti etiam late refertur apud Bollandianos *ad diem* 20. *Maji tom.* 5. *in analect. ex duabus vitis mſs. prædicti Sancti cap.* 5.

4 Satis hæc eſſe deberent, abſque eo quod opus eſſet alia referre, ut dignoſci valeat, quando fides tribuenda ſit teſtibus & Hiſtoricis non bene de fama ſanctitatis, Martyrii, aut miraculorum ſentientibus, & quando eorum dicta & ſcripta ceteris pro fama deponentibus ſint præferenda, aut exæquanda; cum id pendeat ut plurimum a peculiaribus circumſtantiis, quas arduum profecto eſſet ſingillatim exponere. Sed, ne quid, quantum mearum virium tenuitas patitur, intactum relinquatur, aliqua ſubjungenda ſunt quoad teſtes, & alia quoad Hiſtoricos. Itaque, ſi fama vetæ ſanctitatis ex dictis aliquorum teſtium ſit plene comprobata, alii vero non deſint teſtes, qui nonnulla enarrent famæ adverſantia, vel qui teſtentur, ſanctitatis opinionem, aut veri Martyrii nequaquam viguiſſe; animadvettenda erit qualitas teſtium, ponderanda etit cauſa dictotum, examinandæ erunt citcumſtantiæ, ut rectum pro fama, vel contra famam ſanctitatis judicium ferri poſſit, juxta adducta per Maſcardum *de probat. concl.* 750. Concordat doctrina Bartoli *in l. de Minore §. Plurimum, num.* 26. *ff. de quæſtionibus*, ubi: *Quid ergo, ſi eſt probata fama ab una parte affirmative, & ab alia parte negative? Reſpondeo, ſtatur teſtibus dignioribus; vel ſi*

teſtes

teſtes eſſent æquales, ſtatur illi probationi, ſeu illi famæ, quæ proceſſit ex veriſimilioribus præſumptionibus; & Auguſtinus Triumphus *de poteſt. Eccleſiaſt. quæſt. 15. art.* 3. propoſitæ quæſtioni, *Utrum Papa propter bonam famam debeat aliquem canonizare*, facta ſibi oppoſitione, quod fama populi quandoque innititur falſo fundamento, juxta illud *Exod.* 23. ſic reſpondet: *Dicendum, quod in fama alicujus non ſolum eſt credendum populo & turbæ, verum etiam requirendum eſt teſtimonium Majorum; quia, etſi pauciores ſunt numero, ſunt tamen ſanioris conſilii & verioris judicii*.

5 Sic, ſi in proceſſu ſuper fama ſanctitatis, fama ſanctitati contraria ortum duxerit a teſtibus, qui Dei Servos odio habuerint propter ipſorum virtutes, tantum abeſt, ut ab his fama ſanctitatis minuatur, ut potius aucta dici debeat. In cauſa S. Caroli Borromæi, qui lapſam Cleri diſciplinam corrigens inſimulatus eſt tanquam imponens immane jugum collo aliorum, uti refert Giuſſanus *in ejus vita lib.*4. quique his criminationibus nequaquam offenſus alia inſuper decernere perrexit conſentanea his, quæ prius ipſi vitio data fuerant, uti refert etiam Ripamontius *in ejus vita lib.*4. ſi aliqui teſtes in proceſſu dixiſſent, vel nullam de ejus ſanctitate famam viguiſſe, vel eam non veram famam, ſed falſum rumorem appellandam eſſe, cum plura decreviſſet nimis auſtera & hominibus intolerabilia; interrogati autem de cauſa ſcientiæ ſubdidiſſent, id plane dignoſci ex illis ſanctionibus reſtaurandæ quidem Clericali diſciplinæ accommodatis, ſed quæ teſtibus ſimilia deponentibus contrariam ſpeciem ingerebant ex eorum forte inſcitia, malignitate, aut odio adverſus ſacras leges; nemo cordatus vir ſuſpicari potuiſſet de famæ ſanctitatis diminutione, aut ejus ex illiuſmodi dictis obfuſcatione.

6 Item, ſi aliqui teſtes famæ ſanctitatis adverſentur, eo quia animalis homo Divina non percipit, aut iſtorum ſimplicitatem riſu percipit, idem de his teſtibus ferendum erit judicium, quod de aliis modo latum eſt. S. Paula Euſtochii mater virtutibus fervens tanquam inſana traducta eſt, & de ea ſic loquitur S. Hieronymus *in epiſt.* 108. *ad Euſtochium num.* 18. *tom.* 1. *oper. Novi ſuſſurronem quemdam (quod genus hominum vel pernicioſiſſimum eſt) quaſi benevolum, nuntiaſſe, quod pro nimio fervore virtutum quibuſdam videretur inſana, & cerebrum illius diceret confovendum: cui illa reſpondit*: Theatrum facti ſumus mundo, & Angelis, & hominibus: *Et*: Nos ſtulti propter Chriſtum: ſed ſtultum Dei ſapientius eſt hominibus. *Unde & Salvator loquitur ad Patrem*: Tu ſcis inſipientiam meam. Ut autem res illuſtretur exemplo, ſi, dum agebatur de Canonizatione Catharinæ Suecicæ filiæ S. Birgittæ, aliqui teſtes, ſe de fama ſanctitatis teſtimonium perhibere non poſſe dixiſſent, eo quia Carolus ejuſdem frater ipſi obloquebatur, nec eam reputabat virtutibus heroicis pollentem, teſtes hi in nullo pretio haberi potuiſſent; cum Carolus ignorans, pium eſſe & laudabile, ſi conjuges in ipſo matrimonii initio uſum poteſtatis in corpora mutuo conſenſu ſibi interdicant, ut Deo purius & liberius vacent, ſororis Catha-

rinæ mores improbaret, & eos uti ſuperſtitioſos damnaret, non alia profecto ratione, quam quia nupta ex imperio Ulſonis patris Egbardo nobiliſſimo juveni eum induxerat ad reſpuendas commercii nuptialis delicias, & ad conſecrandum Deo una cum ipſa, interpoſito juramento, illibatum florem pudicitiæ.

7 Demum, ſi rumor adverſus famam & mores Servorum Dei cito evanuerit, fama vero de eorum ſanctitate perſeveraverit, non antecedenti rumori jam extincto, ſed poſteriori perſeverantiæ & augmento famæ erit deferendum; juxta monitum S. Hieronymi *in epiſt.* 54. ad Furiam *num.* 13. *Falſus rumor cito opprimitur, & vita poſterior judicat de priore. Fieri quidem non poteſt, ut abſque morſu hominum, vitæ hujus curricula quis pertranſeat: malorumque ſolatium eſt bonos carpere, dum peccantium multitudine putant culpam minui peccatorum. Sed tamen citò ignis ſtipulæ conquieſcit, & exundans flamma, deficientibus nutrimentis, paulatim emoritur.*

8 Dicta de teſtibus, proportione ſervata, poſſunt Scriptoribus & Hiſtoricis aptari. Sed, ut ſpecialia quædam de Scriptoribus & Hiſtoricis adnotentur, non inopportunum erit, nonnulla hic ex hiſtoria Eccleſiaſtica, & nonnulla in capite ſequenti ab exemplis cauſarum Beatificationis & Canonizationis petita recenſere. Nota ſunt diſſidia inter S. Hilarium Antiſtitem Arelatenſem, & S. Leonem Magnum ſummum Pontificem, de quibus plura habentur apud Cardinalem Baronium *ad an.* 445. *num.* 13. *& ſeqq.* & *ad an.* 464. *num.* 8. Lupum *part.*4. *CC. in not. ad Dictat. S. Gregorii VII.* Ludovicum Bail *tom.* 2. *ad Concilium Romanum II. ſub S. Leone*, Natalem Alexandrum *hiſtor. Eccleſ. ſæc. V. cap.* 5. *art.* 8. Bollandianos *in obſervat. ad ejus vitam die* 5. *Maji tom.* 2. Tillemontium *tom.* 15. *in vita S. Hilarii*, Baillet *in ejuſdem vita ad diem* 5. *Maji*, Pagium *breviar. Rom. Pontif. tom.* 1. *in vita S. Leonis num.* 7. *& ſeq.* Dionyſium Sammarthanum *Gall. Chriſt. tom.* 1. *in Eccl. Arelat.* §. 14. & Fleury *tom.* 6. *hiſtor. Eccleſ. lib.* 27. *num.* 4. *& ſeqq.* Diſſidiorum autem origo provenit ab Epiſcopo Celidonio. S. Hilarius Arelatenſis Archiepiſcopus Celidonium de ſua Sede dejiciendum pronuntiavit, tum quia viduam habuerat in uxorem; tum quia nonnullos, dum ſæcularis erat, capitali ſententia condemnaverat. Celidonius ad Sedem Apoſtolicam appellationem interpoſuit, & a S. Leone coram Epiſcoporum Concilio, & præſente S. Hilario, qui Romam ea acceſſerat occaſione, ſuæ Sedi *plenarie* eſt reſtitutus. Porro res geſtæ aliter enarrantur in vita S. Hilarii, quam nonnulli putant ſcriptam fuiſſe a S. Honorato Epiſcopo Maſſilienſi, alii autem ab incerto Auctore; aliter vero enarrantur a S. Leone in ſuis epiſtolis.

9 Auctor vitæ S. Hilarii, quam reperies *tom.* 1. *oper. S. Leonis pag.* 363. hæc habet *cap.* 16. *&* 17. *Ille* (nempe Celidonius) *Urbem credidit expetendam ... quod ubi comperit vir beatus* (ideſt Hilarius) ... *inconcuſſa Fidei radice conſtanter animatus .... intrepidus urbem Romam feſtinus intravit. Apoſtolorum, ac Martyrum occurſu peracto, beato Leoni Papæ illico ſe præſentat, cum reverentia*

tia impendens obſequium, & cum humilitate depoſcens, ut Eccleſiarum ſtatum more ſolito ordinaret, adſtruens, aliquos apud Gallias publicam merito excepiſſe ſententiam, & in Urbe ſacris altaribus intereſſe. Rogat atque conſtringit, ut, ſi ſuggeſtionem ſuam libenter excepit, ſecrete jubeat emendare; & ſe ad officia, non ad cauſam veniſſe; proteſtandi ordine, non accuſandi, quæ ſunt acta, ſuggerere: porro autem, ſi aliud velit, ſe non futurum eſſe moleſtum. Et, quia tantorum virorum, præſertim jam ad ſupernam gratiam vocatorum, nec in narratione audeo judicia ventilare, hoc breviter tetigiſſe ſufficiet, quod ſolus tanta ſuſtinuit, quod nequaquam minantes expavit, quod inquirentes edocuit, quod altercantes vicit, quod potentibus non ceſſit, quod in diſcrimine vitæ poſitus communioni ſuæ, quem cum tantis viris damnaverat, conjungi nullatenus acquievit, quod, cuſtodibus appoſitis, hiemis rigore ſæviente, quos ratione non flexerat, credidit relinquendos. Ex quibus verbis deprehenditur, Hilarium ad Romanum Concilium veniſſe, ſtatim ac vidit, Celidonium appellantem ad Urbem acceſſiſſe; humiliter ſe in Concilio geſſiſſe; item putaſſe, quod S. Leo erraſſet, quando Celidonium, licet in Gallia exauguratum, ad Sacra admiſerat; Pontificemque idcirco rogaſſe, & coegiſſe, ut factum ſuum ſecreto emendaret; victorem demum e Concilio evaſiſſe, &, cuſtodibus eluſis, ne cum Celidonio communicaret, ab Urbe receſſiſſe.

10 At aliter res ſe habuit, ut ex epiſtolis Magni Leonis deſumitur; cujus de reſtitutione Celidonii ſententia cum reverentia ab Imperatore Valentiniano recepta eſt, uti colligitur ex ejus Novella inter Novellas Theodoſii poſt codicem Theodoſianum *tit.24. de Epiſcopali Ordinatione*, ubi ait, Pontificis ſententiam fuiſſe valituram etiam ſine ſuæ interpoſitione auctoritatis: *Et erat ipſa quidem ſententia per Gallias etiam ſine Imperiali ſanctione valitura. Quid enim tanti Pontificis auctoritati in Eccleſias non liceret?* Verba autem epiſtolæ 10. S. Leonis (*tom.1. oper.*) ſunt hæc: *Quæ igitur apud Nos in cauſa Celidonii Epiſcopi geſta confecta ſint, & quæ Hilarius dixerit, dum cum eodem præſente ſupradicto Epiſcopo audiretur, inditus chartis rerum ordo demonſtrat. Ubi, poſtquam Hilarius rationabile, quod in ſanctorum Concilio Sacerdotum poſſet reſpondere, non habuit, ad ea ſe occulta cordis ipſius tranſtulerunt, quæ nullus laicorum dicere, nullus Sacerdotum poſſet audire. Doluimus, Fratres, & hunc ejus mentis tumorem medelis patientiæ noſtræ curare tentavimus. Nolebamus etenim ea illi exacerbare vulnera, quæ ſuæ animæ inſolentibus ſubinde ſermonibus infligebat; &, quem ſuſceperamus ut fratrem, delinire magis ipſum, quamvis ipſe ſe ſuis reſponſionibus innodaret, quam contriſtare noſtris interlocutionibus nitebamur. Abſolutus eſt Celidonius Epiſcopus, quoniam, ſe injuſte Sacerdotio fuiſſe dejectum, manifeſta teſtium reſponſione, ipſo etiam præſente, monſtraverat; ita ut, quod Hilarius nobiſcum reſidens poſſet opponere, non haberet &c. Manſiſſet namque in illum prolata ſententia, ſi objectorum veritas extitiſſet. Redditus itaque eſt Eccleſiæ ſuæ, & huic, quam amittere non debuit, dignitati Coepiſcopus noſter Celidonius; ſicut geſtorum ſeries, & poſt decurſam cognitionem ſententia, quæ a Nobis eſt prolata, teſtatur.* Quapropter de pluribus

bus Hilarii exceſſibus dubitandum eſſe non videtur : & primo quidem, qnod injuſte ſuerit conqueſtus de S. Leone, qui Celidonii appellationem non *in devolutivo*, ut dicitur, ſed *in ſuſpenſivo*, receperit, juxta quartum canonem Sardicenſem, in quo ſtatutum eſt, non prius in Cathedram alium eſſe ſubſtituendum, quam Romanus Epiſcopus, cauſa cognita, ſententiam tuliſſet: ſecundo, quod Pontificale de Celidonio judicium ſpreverit, nec cum iſto, tanquam cnm Epiſcopo, communicare voluerit: tertio, quod poſt abſolutum & reparatum Celidonium clam ab Urbe receſſerit ex impatientia, Pontifice inſalutato: demum, quod in ipſa Synodo inſolentes ex iracundia ſermones protulerit.

11 Cardinalis Baronius *in notis ad Martyrol. Rom. ad diem 5. Maji*, qua nomen Hilarii inter Sanctos recenſetur, ingenue ait, ſe aliquando de Hilarii ſanctitate dubitaſſe: *Fateor, me de hoc Hilario magna aliquandiu ſuiſſe dubitatione perplexum, cum legiſſem adverſus eum ſcriptas acerrimas litteras S. Leonis Papæ ad Epiſcopos Galliarum provinciæ Viennenſis. Sunt autem inter ejus epiſtolas num. 89. quibus quidem conſentit Conſtitutio Valentiniani Imperatoris*. At, ſe tandem omnem perplexitatem depoſuiſſe, ſubdit; non quia cenſuerit, laudativam ſeu *encomiaſticam* de S. Hilario Honorati Maſſilienſis narrationem prævalere debere epiſtolis atque judicio S. Leonis (quemadmodum nonnulli nimia & impia quadam temeritate noſtris temporibus præſumere auſi ſunt, Bivarius videlicet *in comment. ad chron. Dextri*, Queſnellius *in diſſert. 5. pro S. Hilario*, adverſantibus ceteris inter Gallos eruditione pollentibus Petro de Marca ſcilicet *in epiſtola ad Valeſium*, J. Morino *in ſuis exercitationibus*, & Joanne Fileſaco. Ecquis enim eſt, (ut in ſuo inſigni de Appellationibus libro adverſus Queſnellium Pater Lupus firmiſſime exclamat) qui evacuare poſſit fidem Magni Leonis tam Sancti, ut mentiri nollet, tam antiqui, ut nemo propinquior haberi poſſit teſtis ejus rei, cui tanquam Judex interſuit, quique debere prævalere contendat aſſerta Honorati, licet Sancti, ſed ſcribentis poſt annos viginti vel triginta ea, quæ audiverat a Clero Arelatenſi, aſſertis tanti Pontificis ſcribentis ea, quæ viderat & ſecerat, & quæ in Concilio Epiſcoporum examinaverat? ſed quia Hilarius totum ſe convertit ad placandum animum S. Leonis, teſte laudato Auctore ejus vitæ *loc. cit. In civitatem regreſſus, licet corporali infirmitate fractus, tamen perſectione ſanctus, & pietate promptiſſimus totum ſe ad placandum tunc animum ſancti Leonis inclinata humilitate convertit. Miſit primitus ſanctum Ravennium tunc Presbyterum, poſtmodum proprium Succeſſorem, deinde ſanctum Nectarium, ſanctumque Conſtantium præcipuos Sacerdotes*; & qula, utcumque ſit, an Epiſcopatui renuntiaverit, & ad ſilentium monaſterii Lirinenſis redierit, hoc unum certum eſt, ſeriam ab eo pœnitentiam ſuorum exceſſuum ſactam ſuiſſe, ita ut non modo eum ſanctitatis elogiis viri graviſſimi illuſtraverint, quorum teſtimonia ſuerunt collecta ab eodem Cardinali Baronio *loc. cit.* ejuſque nomen inter Sanctos ſuerit relatum in Martyrologiis Bedæ, Uſuardi, Adonis, & in Martyrologio Romano,

mano, verum etiam ipſe S. Leo Papa eum poſt obitum laudaverit *epiſt. 36. al. 106. cit. tom. 1. Quod ergo in Arelatenſium civitate defuncto ſanctæ memoriæ Hilario, virum etiam Nobis probatum Fratrem Ravennium ſecundum deſideria Cleri, Honoratorum, & plebis unanimiter conſecraſtis, bonum Fraternitatis veſtræ opus noſtro judicio roboramus*. Itaque, ſi nihil detractum fuit ſanctitati Magni Leonis ob ea, quæ leguntur in vita S. Hilarii, ſive ſcripta ſit a S. Honorato, ſive ab alio quovis Auctore; ſi Hilarii nomen in album Sanctorum relatum eſt, licet adverſus eum plura ſcripta fuerint a S. Leone; ſtatui poſſe videtur ad rem, de qua nunc agimus, obſtare non debere ſanctitati, aut famæ ſanctitatis alicujus, ſi aliqua de eo ſcripta ſint a quovis Auctore vel Hiſtorico, dummodo ſcripſerit ex audito ab aliis, & ea, quæ ſcripſit, falſitatis redarguantur, graviſſimis in medium allatis monumentis, aut dummodo crimina oppoſita, licet vera, fuerint per ſubſequentem pœnitentiam deleta; eo vel magis, ſi Hiſtoricus aut Scriptor, qui crimina oppoſuit, de pœnitentia peracta aliquod teſtimonium perhibeat.

12 Venerabilis Robertus de Arbriſſello an. 1100. in ſilva Fontis-Ebraldi monaſterinm fundavit, quod toti Ordini nomen dedit. Paſchalis II. & Calliſtus II. Pontifices Maximi Regulam approbarunt ab eo traditam feminis, & viris: & Abbatiſſa Fontis-Ebraldi caput eſt tum Sanctimonialium, tum Monachorum. Virtutes atque miracula a Deo patrata interceſſione hujus Beati Roberti plene referuntur in ejus vita apud Bollandianos *ad diem* 25. *Februarii tom*. 3. & inſignia de ejus ſanctitate teſtimonia collecta legi poſſunt *in clypeo naſcentis Fontebraldenſis Ordinis contra priſcos & novos ejus calumniatores*, & apud Theophilum Raynaudum *oper. tom. 9. pag*. 145. *& ſeqq*. Goffridus natione Gallus, patria Andegavenſis, cœnobii Vindocinenſis Abbas, & Cardinalis Tituli S. Priſcæ ſcripſit quinque libros epiſtolarum, quæ extant *in Biblioth. PP. tom*. 21. Ex his autem una eſt ordine 47. *lib*. 4. ad Robertum de Arbriſſello Ordinis Fontis-Ebraldi Fundatorem, quem his verbis monet: *Feminarum quaſdam, ut dicitur, nimis familiariter tecum habitare permittis, quibus privata verba ſæpius loqueris, & cum ipſis etiam & inter ipſas noctu frequenter cubare non erubeſcis ...... Hoc ſi modo agis, vel aliquando egiſti, novum & inauditum, ſed infructuoſum genus Martyrii inveniſti*. Sirmondus teſtatur, ſe hanc epiſtolam legiſſe in antiquiſſimo codice manuſcripto Cenomanenſi eadem manu ſcriptam, quæ ceteræ ejuſdem Abbatis epiſtolæ, & ex eo ſe eamdem hauſiſſe. Mabillonius *in mnſ. Ital.* aſſerit, ſe eam vidiſſe in codice bibliothecæ Reginæ Succiæ complectente epiſtolas Goffridi Abbatis ipſius ætate ſcripto, & ſe etiam in bibliotheca S. Crucis civitatis Florentinæ codicem aſpexiſſe exaratum ætate Goffridi Abbatis, in quo inter ejus epiſtolas ea reperitur, quæ ſcripta eſt ad Robertum de Arbriſſello. Putant nonnulli, epiſtolam hanc eſſe apocrypham, & inter hos Bollandiani *in comment. prævio ad vitam B. Roberti*, ceterique plena manu collecti *in clypeo naſcentis Fontebraldenſis Ordinis*. Contra, tanquam genuina habetur hæc Goffridi epiſtola a Natale Alexandro

dro *hiſtor. Eccleſ. ſæc. XI. diſſert.* 5. *art.* 1. ubi etiam vindicat Patrem Sirmondum, qui a nonnullis traducitur, quaſi imprudenter epiſtolam vulgaſſet apocrypham, & quam, quatenus eſſet genuina, ſupprimere tenebatur. Verum tum admittentes, tum impugnantes epiſtolæ veritatem conſentiunt, eam nullo modo officere poſſe ſanctitati Roberti tot præconiis illuſtratæ a viris egregiis & coætaneis; cum conſtet, ſcriptam fuiſſe a Goffrido decepto falſis rumoribus ſparſis a diaboli adminiſtris, quibus ſolemne eſt, eos alicujus turpitudinis infamia notare, qui feminis ad ſanctiorem vitam informandis operam navant, quemadmodum late proſequuntur Natalis Alexander *loc. cit.* Baillet *in vita Roberti ad diem* 24. *Februar.* Graveſon *hiſtor. Eccleſ. tom.* 4. *pag.* 250. perlectiſque a me nonnullis ſcripturis pro introductione cauſæ Canonizationis hujus Beati Roberti, vel nullum vel modicum vidi conſtitui fundamentum a Petro Franciſco de Rubeis Fidei Promotore in citata epiſtola, ſed in defectu aliorum requiſitorum.

13 Mortuo Turſtino Archiepiſcopo Eboracenſi anno 1140. factum eſt ſchiſma in Eccleſia Eboracenſi; cum nonnulli ex Canonicis elegiſſent VVillelmum ejuſdem Eccleſiæ Theſaurarium, alii autem Henricum Murdach Fontanenſem Abbatem: VVillelmus conſecrationis munus recepit ab Epiſcopo VVintonienſi, ſed Pallium a Sede Apoſtolica obtinere non potuit, quamvis per Legatos petiiſſet. Contigerunt hæc ſub Lucio II., quo vita functo, & Eugenio III. ad ſummum Pontificatum evecto, cauſa dictæ electionis pertractata eſt in Synodo Pariſienſi, in qua Albericus Oſtienſis Epiſcopus auctoritate Apoſtolica decrevit, VVillelmum ab Archiepiſcopatu Eboracenſi deponendum, eo quod Stephanus Rex Angliæ ante canonicam electionem eum nominaſſet. Confirmata Alberici ſententia a ſummo Pontifice, cum *Capitulum* ad novam electionem deveniſſet, & pars altera Hilarium Ciceſtrienſem Epiſcopum, pars autem altera Henricum Murdach Abbatem de Fontibus iterum elegiſſet; hujus demum electio ad effectum perducta fuit, & apud urbem Treviris conſecratus eſt Archiepiſcopus a ſummo Pontifice Eugenio III. In epiſtolis S. Bernardi (*vol.* 1. *oper.*) ad Cæleſtinum II., ad Cardinales, ad Eugenium III. multa leguntur adverſus VVillelmum: eum quippe appellat ſervum nequam, idolum Eboracenſe, ſarmentum inutile, arborem infructuoſam; & *in epiſtola* 360. *alias* 380. ad VVillelmum Abbatem de Rievalle inquit, ſe omnem lapidem moviſſe, ne Pallium conſequeretur: *Laboravimus, quantum potuimus, adverſus peſtem communem* (id eſt VVillelmum electum Eboracenſem) *&, ſi quominus impetravimus quod optavimus, manet tamen nobis fructus laboris noſtri apud Deum, apud quem nullum bonum irremuneratum eſt*; & poſt aliqua ſubdit: *Nos tamen, quod potuimus, ſuggeſſimus Domino Tuſculano Epiſcopo* (nempe Ymaro in Anglia Legato) *cui injunctum eſt, ut Legatione fungatur in partibus illis; & omnino promiſit nobis .... id ſaltem omnimodis obſervaturum, ne tradat ei Pallium, quod portat, ſi non juraverit Decanus ille* (nempe Eboracenſis) *nunc vero Epiſcopus* (nempe Dunelmenſis) *in cujus*

jus juramento cauſa pendebat, ſed cauſam referat ad Dominum Papam. Mortuo Eugenio, mortuo S. Bernardo, & mortuo demum Henrico de Murdach, Anaſtaſius IV. ſummus Pontifex in Sedem ſuam Eboracenſem reſtituit VVillelmum, & ad eum Pallium miſit, comperta ejus innocentia, ut Pagius narrat *tom.* 2. *breviar. Rom. Pontif. in vita prædicti Anaſtaſii IV. Lucii II. & Eugenii III.* Cumque poſt obitum VVillelmi, fama percrebuiſſet ejus virtutum atque miraculorum, de quibus apud Bollandianos *ad diem* 2. *Junii tom.* 2. *pag.* 137., expeditæ fuerunt litteræ remiſſoriales, de quibus apud Raynaldum *ad an.* 1223. *num.* 48., & *ad an.* 1224. *num.* 47. & compertis in illo virtutibus heroici gradus, factoque palam, ejus interceſſione tres mortuos ad vitam fuiſſe revocatos, & alia patrata miracula; Honorius III. ſummus Pontifex eum in Sanctorum numerum retulit, expedita bulla anno X. ſui Pontificatus. Quocirca, ſi non potuerunt ejus Canonizationi impedimentum afferre memoratæ epiſtolæ S. Bernardi, quæ neque obſtiterunt Scriptoris Canonizationi, cum faverit cauſæ, quam putavit eſſe juſtiſſimam, deceptus falſa inſinuatione eorum, quorum exiſtimatio apud eum non erat fidei dubiæ; quare ipſe in ſuis epiſtolis ſcribere non dubitavit, ſe interdum fuiſſe deceptum falſa relatione Potentium, ut adnotavit Cardinalis Baronius *ad an.* 1140. *num.* 15. quem ſecuti ſunt Alfordus *in annal. Anglo-Saxonicis*, Pagi ſenior *ad an.* 1147. *num.* 15. & Pagi junior *in cit. vita Eugenii III. num.* 16. ex his ſtatui poſſe videtur ad rem, de qua nunc agimus, non obſtare nec obſtare debere ſanctitati alicujus, ſi ei ab aliquo licet gravi Scriptore vel Hiſtorico per falſam ſuggeſtionem objecta ſint crimina, quoties hæc fuerint a legitimo Judice per ſententiam, aut per quid aliud, quod ſententiæ æquivaleat, ſublata.

14 Petrus Abaelardus in ſuperioribus memoratus *in ſermone de S. Joanne Baptiſta* inſultat S. Norberto, quem ſuis erroribus adverſum una cum S. Bernardo fuerat expertus, quaſi mortui ſuſcitationem fruſtra tentaſſet, tum ad ſui excuſationem populum objurgaſſet, qui ſua infidelitate obicem miraculo poſuiſſet; uti inter ceteros Abaelardi nævos, qui in ejus libris reperiuntur, adnotarunt Theologi Pariſienſes in cenſura præfixa ejus operibus editis ab illuſtri viro Franciſco Amboeſio. De S. Vincentio Ferrerio nonnulli ſcribere auſi ſunt, eum docuiſſe, Judam veram habuiſſe pœnitentiam; ut habetur apud Spondanum *ad an.* 1402. *num.* 8. quod tamen ab ejus inimicis & per apertam calumniam ſcriptum fuit; ſicuti pluribus proſequuntur Raynaldus *ad an.* 1398. *num.* 23. & Theophilus Raynaudus *tom.* 12. *in hoplotheca contra ictum calumniæ pag.* 134. Nonnulli quoque perditionis filii de S. Ignatio in ſuis ſcriptis male locuti ſunt, teſte Ludovico Bail *tom.* 2. *in notis ad Concilium Tarraconenſe provinciale an.* 1600. Cumque hæc nec cultui S. Norberti, nec Canonizationi SS. Vincentii, & Ignatii obſtiterint, ex ipſis etiam ad rem præſentem inferri poſſe videtur, Scriptorem & Hiſtoricum calumnioſe ſcribentem non obſtare nec obſtare debere ſanctitati aut famæ ſanctitatis Servi Dei, quam ſuis ſcriptis exagitat,

tat, inſtar teſtis, qui repellitur, ſi malo animo, non autem ex zelo ſe opponat Canonizationi alicujus Servi Dei; ut inquit Pavin. in relatione cauſæ S. Bonaventuræ *part. 2. art. 10. Si tamen apparet, quod excipiens non excipit bono zelo, quem habeat ad Eccleſiam & ad Fidem, ſed potius ex odio, quod habuit adverſus mortuum, vel ex inimicitia, quam habet adverſus illos de genere mortui, de cujus Canonizatione agitur, ille non eſt aliqualiter audiendus, ſed potius totaliter repellendus*; & ſequitur Caſtellanus *in tract. de Canonizat. SS.* ſuper quæſtione, *An in negotio Canonizationis neceſſe ſit per edictum generale vocare illos, quorum intereſt*.

CAPUT XLII.

In quo expoſita confirmantur exemplis cauſarum in ſacrorum rituum Congregatione pertractatarum.

1 FAmigeratum eſt id, quod de S. Jacobo de Marchia narrat Jo. Gobellinus *in comment. Pii II. pag.*278. occaſione contentionis, quam idem Sanctus habuit cum Inquiſitore Brixienſi, eo quia (ut alibi dictum eſt) aſſeruit, pretioſum Chriſti ſanguinem in triduo Paſſionis, dum jacuit in terra ſparſus, indignum fuiſſe *Latriæ* cultu, quoniam fuſus, & a corpore Dominico ſeparatus *hypoſtaticam* Verbi unionem protinus amiſiſſet: *Dictam ſibi diem* (loquitur Auctor de die indicta Jacobo ab Inquiſitore, ut de Fide reſponderet) *impatientiſſime tulit: tactus eſt mons, & fumigavit: pauperiem pati, & famem, & ſitim, & corporis cruciatum, & mortem pro Chriſti nomine nonnulli poſſunt; jacturam nominis vel minimam ferre recuſant, tanquam, ſua deficiente fama, Dei quoque gloria pereat. Vir verè bonus etiam famam, ubi opus eſt, contemnere novit. Concurrente ſequenti die ad eccleſiam populo, ambonem aſcendit, & multa de ſe ipſo ſine modeſtia locutus, qui omnem ætatem ſuam docendo populos & in Italia & Hungaria conſumpſiſſet, nec unquam fuiſſet inventus error in ore ſuo, vehementer ſe dolere ait, quod jam in extremo ſenio tanquam Hæreticus accuſaretur ex eo, quod ſanguinem Chriſti in Paſſione fuſum Divinis honoribus aſſeruiſſet indignum: non ſuum id eſſe inventum: Doctores magni nominis ita in ſcriptis reliquiſſe*. Alia ſunt, quæ Pius Papa II. refert de S. Joanne de Capiſtrano occaſione victoriæ a Chriſtianis reportatæ adverſus Turcas in Hungaria; ſic enim loquitur (*ex recenſione Freheri tom.2. lib. de Europa cap.4. in fine.*) *Auctores victoriæ tres Joannes habiti: Legatus Cardinalis, cujus auſpicio res geſta eſt, Huniades, & Capiſtranus, qui prælio interfuere. Verum neque Capiſtranus Huniadis, neque item Capiſtrani Huniades mentionem fecere in eis litteris, quas de obtenta victoria ſive ad Romanum Pontificem, ſive ad amicos ſcripſere: per ſuum quiſque miniſterium Deum dediſſe Chriſtianis victoriam, affirmavit. Avariſſima honoris humana mens facilius regnum, & opes, quam gloriam partitur: potuit Capiſtranus patrimonium contemnere, voluptates calcare, libidinem ſubigere, gloriam vero ſpernere*

non

non potuit. Atque in hiſtoria Bohemica *cap.65. Huniades, & Capiſtranus huic bello interfuere: uterque rem geſtam ſcripſit, neque alter alterius mentionem fecit: alteruter ſolidam ſibi rei geſtæ laudem uſurpavit. Ingens dulcedo gloriæ facilius contemnenda dicitur, quam contemnitur. Spreverat Capiſtranus ſæculi pompas, fugerat delicias, calcaverat avaritiam, libidinem ſubegerat; contemnere gloriam non potuit: qui ſummo Pontifici bellum, atque exitum belli deſcribens, nulla Huniadis, nulla Cardinalis facta mentione, totum ſuum eſſe dixit, quod geſtum erat, quamvis Deum in primis victoriæ confeſſus fuerit Auctorem. Nemo eſt tam Sanctus, qui dulcedine gloriæ non capiatur: facilius regna viri excellentes, quam gloriam contemnunt.*

2 Fuerunt hæc ſtrenue a Petro Franciſco de Rubeis olim Fidei Promotore oppoſita, dum agebatur de fama ſanctitatis tunc Dei Servorum, nunc Sanctorum Jacobi de Marchia, & Joannis de Capiſtrano. A Poſtulatoribus reſponderi potuiſſet, Pium Papam II. nequaquam exiſtimaſſe, dictorum virorum ſanctitati ſubſtantiale aliquod præjudicium fuiſſe allatum ex prædictis, quas fecerat, animadverſionibus: in proœmio quippe libri, cui titulus, *Hiſtoria rerum ubique geſtarum, cap.1.* celebre miraculum narrat utriuſque, qui, extenſo ſuper undas pallio, Padum tranſierunt. *Hic* (loquitur de S. Joanne de Capiſtrano) *ne minore quidem ſanctitate præditum Jacobum Picenum ejuſdem collegii Sacerdotem ſibi ſocium adſcivit, qui in ſacra peregrinatione cum Padum ambo trajicere vellent, & a portitore pertinaciſſime repellerentur, quia interdicta a Divino dogmate pecunia carerent, quam pro naulo darent, in diffuſum ſuper undas pallium cum comitibus conſedere, & veluti quadam naufragii tabula in ripam alteram non ſine avari portitoris ſtupore Divina ope tuti tranſlati ſunt.* Et infra: *Paucis poſt diebus obiit Joannes Capiſtranus inter Divos ex hominum opinione relatus &c. Jacobus Picenus vir ſane Sanctus, defuncto Socio, & amplificata Divi Franciſci Religione, in Italiam reverſus eſt, ubi cum diu vixiſset, Neapoli demum exceſſit: quod vivus, & mortuus miracula ediderit, univerſa Italia teſtatur.* Addi etiam potuiſſet, Joannem nullam ſui nominis jacturam apud Calliſtum ex prædicta afferta reticentia paſſum fuiſſe, ut ex ejus bulla dignoſcitur anno 1457. indictiva feſti Transfigurationis Domini noſtri ob partam celeberrimam adverſus Turcas victoriam, in qua ſic de eo legitur: *Partam, præſente pariter quondam Joanne de Capiſtrano Ordinis Fratrum Minorum Profeſſore, viro optimo, & meritorum apud Deum & homines eximio, & nomen Chriſti Jeſu, in quo ſalus noſtra conſiſtit, fiducialiter & aſſidue cum omni populo circumſpecto voce unanimi invocante.* Hac nihilominus relicta reſponſione, quoad S. Jacobum dixerunt, eum non potuiſſe diſſimulare injuriam ſibi factam ab Inquiſitore Brixienſi, tum quod accuſatio Fidem reſpiceret, & in negotio Fidei tacendum non ſit, uti pluribus probavit Picus Mirandulanus *in apologia ſuarum quæſtionum*, utque, eo non allegato, firmat Raynaudus *de bon. ac mal. lib. partit.1. erotem.8. num.132.oper.tom.11.* tum quod Religioſæ perſonæ teneantur famam ſuam conſervare, ne fiant inutiles iis, quibus juvandis ex Inſtituto addi-

cuntur, juxta doctrinam Divi Thomæ *opuſc.* 19. *cap.*14. & 16. & 2. 2. *quaſt.*72. *art.*2. & ipſum Inquiſitorem a ſua inquiſitione reſiliiſſe, uti ſupra fuit expoſitum. Quod vero attinet ad S. Joannem de Capiſtrano comprobaverunt, non fuiſſe ab eo omiſſam mentionem Huniadis in litteris, quibus partam victoriam Calliſto III. ſummo Pontifici denuntiavit, eum appellando terrorem Turcarum, & fortiſſimum Chriſtianorum propugnatorem. Cumque ſavorabile a ſacra Congregatione de fama ſanctitatis tum Jacobi, tum Joannis judicium latum ſit, ex his inferri poſſe videtur ad rem, de qua nunc agitur, non obſtare, nec obſtare debere ſanctitati, aut famæ ſanctitatis alicujus Servi Dei, ſi aliqua de eo ab Auctore, licet gravi, ſcripta fuerint; dummodo, vel revocatis ad examen ſcriptis, deprehendatur, ab eo judicium præcipitanter latum fuiſſe de Servo Dei, non ponderatis circumſtantiis, quæ erant ponderandæ, vel ex aliis monumentis deprehendatur, re ipſa non ſubſiſtere, quæ ab ipſo fuerunt narrata.

3 De Beato Pontifice Gregorio X. Stephanardus de Vicomercato Dominicanæ familiæ Religioſus ſcribit, eum deſeciſſe, diſſimulando ſcelus Turrianorum, qui, miſſis ſicariis, mortem inferre tentarunt Ottoni Archiepiſcopo Mediolanenſi; & poſt eum idem crimen Gregorio imputatur a Gualvaneo Flamma Auctore ex eadem Religione. Sed & Georgius Merula, & Paulus Jovius audacius aſſerunt, Pontificem nefarii Turrianorum conſilii participem fuiſſe. Fuerunt hæc quoque ſtrenue oppoſita a Petro Franciſco de Rubeis Fidei Promotore, cum ageretur de cauſa dicti Pontificis; & eadem pariter fuerunt a me indicata in meis animadverſionibus, dum fungebar munere Fidei Promotoris, inſtituto de fama ſanctitatis Gregorii judicio, dum cauſa poſt Urbani decreta reſumeretur. Petrus autem Maria Campus doctus ejus cauſæ Poſtulator luculentiſſimam edidit pro Beato apologiam typis impreſſam *in parte ſecunda ſuarum hiſtoriarum Eccleſiæ Placentinæ*, aliumque apologeticum breviorem ſermonem pro uſu ſacræ Congregationis exaravit, quem ipſe operæ pretium eſſe cenſui veritatis gratia ad calcem mearum animadverſionum plene referre. Tum in apologia, tum in ſermone ſtrenue confutavit prædictorum Auctorum mendacia, ignavamque Pontificis diſſimulationem eliminavit; cum caput factionis Turrianæ anathemati, & civitatem Mediolanenſem interdicto ſuppoſuerit ob interceptos reditus Eccleſiaſticos, qui Ottoni Archiepiſcopo debebantur, majora profecto facturus, ſi vel temporum circumſtantiæ non obſtitiſſent, vel de Turrianorum delicto, intentato videlicet homicidio, prout neceſſe erat, conſtitiſſet. Quo vero ad nefarii conſilii participationem, calumniam abſterſit, utpote nullo aliorum graviorum & contemporaneorum Hiſtoricorum teſtimonio innixam, & a ſuaviſſimis atque ſanctis tanti Pontificis moribus prorſus alienam. Stephanardus quoque Vimmercatus, vel, ut alii dicunt, de Vicomercato fuit nimium addictus Ottoni Vicecomiti Archiepiſcopo Mediolanenſi, teſte Fr. Ambroſio Taegio ex Ordine Prædicatorum antiquo Scriptore *in chronica*

Digitized by Google

nica manuſcripta, cujus meminit Ludovicus Antonius Mucatorius vir eruditiſſimus *tom. 3. anecdot. pag.59.* : *Dominus Otto Vicecomes Mediolanenſis Archiepiſcopus Præbendam centum florenorum conſtituit pro Lectore majoris eccleſiæ Mediolani; quæ lectio data fuit Fratribus noſtris, & uſque in præſens perſeverat. Inſtituit autem dictus Dominus Archiepiſcopus pro Lectore dictæ eccleſiæ Fratrem Stephanardum de Vicomercato Mediolanenſem, & obtinuit, qui legit anno uno &c. fuit quoque dicti Domini Archiepiſcopi amiciſſimus ac familiariſſimus*: ipſe autem Stephanardus in præfatione ad ſuum poema typis impreſſum *cit. tom.3. anecd. pag.62.* ingenue ſatetuc, ſe nonnulla ſccipſiſſe, quæ ab aliis audivit, & proteſtatus eſt, ſe idcicco potuiſſe aliquando contra propciam intentionem a vecitate aberrare: *Quoniam vero ex auditu iſta percepi, quæ meo ſunt expleta tempore, nunc, me longe diſtante, plus forte aliquid, vel minus ad meam devenit notitiam. Ideo ſine præjudicio veritatis hæc ſcripta accipiat, qui legerit; quoniam in hoc opuſculo nec veritati detrahere animus eſt, nec falſitati favere*. Item Galvanus Flamma, ſive Gualvaneus de la Flamma ex eodem Ocdine Prædicatorum, qui circa annum 1339. hiſtoriam conſcripſit *de mirabilibus Mediolanenſis Eccleſiæ*, utpote Vicecomitum factionem ſequutus, Joanni ex eadem gente Archiepiſcopo, & Pcincipi Mediolanenſi ſuum illud opus dicavit. Quocicca de utroque judicium cum ferret Tciſtanus Calcus Scciptor Mediolanenſis, vic accis ingenii, & cecum Mediolanenſium peritiſſimus,de Stephanacdo quidem ſic ait (*in præf.ad lib.hiſt. com. 2. Theſauri Burmanni par.1.*): *Accepti honoris gratiam Ottoni Archiepiſcopo relaturus, ejus geſta carmine ornare, quam ſimpliciter proſa committere, maluit. Et, dum poetice furit, et in plerìſque licentius evehitur, neque a præpoſterationibus temperat; alia vero plus æquo exaggerat, alia ſilentio prætermittic, rem totam in fabulam vertit*; de Galvano autem ita: *Cælum et aſtra conſcendere auſus, minime erubuit ſtirpem* (nempe Vicecomitum) *a Jove, Venereque per Anchiſem & Æneam deducere ... quæ quam cum priſcorum, non dico hiſtoriis, ſed fabulis congruant, etiam pueri noſtri temporis intelligunt*. Meculam porro Paulus Campus probat conſilii participationem ex quocumdam hauſiſſe dicteciis, ſed eis fidem non præſtitiſſe, ut ex ipſius verbis deſumitur: *Et ſi ſunt, qui tradunt, Pontificem nefandi conſilii conſcium fuiſſe*; & ſolum idcicco Paulum Jovium ad tantam audaciam deveniſſe, ut aſſecece non dubitavecit, Gcegorium conſilii Turcianorum fuiſſe conſcium, licet hujuſce rei nullum ſit veſtigium apud Scriptoces principalioces hiſtociæ Mediolanenſis, Donatum ſcilicet Boſſium, Tciſtanum Calcum, Bernacdinum Coicum, & Beſozzium; concluditque, eum & in hac re, & in plucibus aliis mendacem fuiſſe: quod quidem aliorum teſtimonio confirmat, quibus addi poſſunt Bodinus *de meth. hiſtor. cap.4. pag.79. & 82.* Voſſius *de arte hiſtor.cap.9.pag.15.*& Melchioc Canus *de loc.Theol.lib.11. cap.6. pag.320.* ubi hæc habet de Jovio: *Sed hæc duo vitia cum Hiſtoricorum fere omnium communia ſint, tum quorumdam quaſi propria; in quibus Paulus Jovius eſt in quamlibet partem nimius, odio & amore, gratia & ſimultate; &, quo-*

niam pecuniam amabat, in hiſtoria quoque ſcribenda pecunia ſervus fuit. His itaque, aliiſque ſapienter de more perpenſis, ſacra Congregatio illibatam cenſuit famam ſanctitatis Gregorii, ad cauſæ reſumptionem proceſſit, nec ab hujus furfuris Scriptoribus dedecus aliquod potuiſſe derivari exiſtimavit in virum ex tot aliis teſtibus, Hiſtoricis, Scriptoribus, & monumentis ſanctitate & miraculis illuſtrem; maxime cum ſola patrati criminis diſſimulatio prudentiæ aliquando, non ſemper ignaviæ ſit adſcribenda, juxta celebre reſponſum Hilari Papæ apud Baronium *ad an.464.num.6. Verum ad Eccleſiarum quietem tantæ tranſgreſſionis vulnera memores Apoſtolicæ ſapientiæ curari volumus ante fomentis, ut corporis noſtri membrum forte ſanandum in integritatem priſtinam per mitiora medicamenta revocetur, nec credatur negligi, quod interim non monetur abſcindi. Prævia medendi ſemper auſteritatis eſt lenitas, nec omnis ferro ſtatim culpa compeſcitur, aut inexplorato vel quod facile prodeſſe poſſit offertur: nunc enim temporis opportunitas, nunc languentis neceſſitas, nunc medicinæ ipſius & modus eſt quærendus, et qualitas; ut omnis per ſapientiam facta in vitiis reprimendis ſolicitudo curantis gaudeat reparatione, quod ſalvat, nec careat moderatione, quod reſecat.* In quo rerum ſtatu concludendum eſſe videtur, non obſtare, nec obſtare debere ſanctitati, aut famæ ſanctitatis alicujus Servi Dei, ſi ei a Scriptoribus & Hiſtoricis crimina opponantur; dummodo alii de iiſdem criminibus non loquantur, & qui ſecus locuti ſunt vel ſcripſerunt, eum in criminis ſuſpicionem adduxerint, ut rem gratam facerent his, quorum factioni mercede, aut ſpe præmii conducti addicti erant. Quapropter Cardinalis Gotti *Theol. tom. 1. quæſt. 3. de loc. Theol. dub.11 §. 3.* ſic ſcribit: *Secunda regula pro hiſtoriæ judicio erit, ut eos Hiſtoricos reliquis anteferamus, quos ingenii ſeveritati quamdam prudentiam adjunxiſſe & ad eligendum & ad judicandum cognoverimus; quos inſuper ad ſcribendum excitatos fuiſſe amore veritatis, non complacendi, aut adulandi genio. Et hoc locum habet nedum in rebus, quas nec Scriptores viderunt, nec ab iis, qui viderant, accepere; ſed etiam in iis, quas ipſi videre potuerunt, vel, dum viverent, contigerunt. Unde colliges primo, minorem fidem per ſe ſibi merito conciliare Hiſtoricos illos, qui ſtipendia a Principibus, vel aliis accipiunt, ut eorum facta enarrent, vel in eorum obſequio commorantur. Dixi per ſe: nam, eſto illa, quæ pertinent ad talem Principem, poſſint eſſe illis magis nota; prudenter timere poſſumus, ne potius adulationis, quam veritatis amore conſcripſerint.*

4 De Beato Petro Urſeolo olim Venetiarum Duce, deinde Monacho Ordinis S. Benedicti narrat S. Petrus Damiani *tom. 2. in vita S. Romualdi cap. 5.* eum faviſſe occiſoribus Petri Candiani Quarti Ducis Venetiarum, atque adeo ad ejuſdem dignitatis faſtigium per necem ſui Anteceſſoris perveniſſe. En verba S. Petri Damiani: *Eodem vero tempore Petrus, cognomine Urſeolus, Dalmatici Ducatus gubernabat habenas: qui videlicet ad hujus faſtigium dignitatis aſcendere idcirco meruerat, quia Deceſſoris ſui, Vitalis ſcilicet Candiani*, (Vitalis porro, non Petrus, vocatus eſt Candianus a S. Petro

Damiano

Damiano vel ex confuſione non ſatis ab hoc perſpecta cum Petri Succeſſore, qui Vitalis nominabatur, vel ex errato ejus Amanuenſis, extantibus, ut contenditur, adhuc S. Petri Damiani manuſcriptis, ubi ille Petrus, non Vitalis appellatur; ut animadvertit Religioſus Camaldulenſis Auctor vitæ B. Petri Urſeoli infra cit. *in notis ad cap. 4. num.* 8.) *peremptoribus ſautor extiterat. Cur autem ille a ſuis extinctus ſit, non abs re eſſe arbitror, ſi ſervatæ compendio brevitatis exponam. In conjugium namque germanam Hugonis magni illius Marchionis acceperat, &, æmulatione leviri ſuadente, multos ex Longobardiæ & Tuſciarum partibus milites, profligatis pecuniarum ſtipendiis, acquirebat. Hoc autem Venetiarum incolæ non ferentes clam iniere conſilium, ut repentino impetu Ducis palatium armati violenter irrumperent, eumque cum omni domo ſua in ore gladii abſque ulla retractatione necarent. Hujus denique conventiculæ conjuratione comperta, Vitalis Dux nocturnis diurniſque vallatus excubiis hoſtiles inſidias ad nihilum redigebat. Illis autem hæc & illa tentantibus, ſed ad inceptæ factionis effectum attingere non valentibus, tandem viſum eſt, ut domum Petri, quæ Ducis palatio adjacebat contigua, prius incenderent, iſtoque modo et Ducem caperent, & univerſa ejus domeſtica concremarent. Iſtius vero rei experiendæ conſenſum a Petro, qui eorum conſilii particeps fuerat, flagitantes, hujus tandem mercedis fœdere pacti ſunt, ut pro una ejus domo, quam igne conſumerent, totam ditioni illius Venetiam ſubderent; &, deleto illo, quem exoſum habebant, Ducem hunc loco ejus protinus ſubrogarent. Hoc igitur modo Petrus Dalmatici regni adeptus eſt principatum; qui poſtmodum ambitionis ſuæ jam voluptate potitus, reſpectu Divinæ gratiæ demum corde compunctus eſt. Quidam autem venerabilis Abbas, Guarinus nomine, ex ulterioris Galliæ finibus orationis gratia per diverſas mundi regiones peregrinari ſolitus erat. Hic quoque ad Ducem veniens ab eo protinus, ut ſibi ad evadendum tanti reatus periculum conſultum præberet, exactus eſt. Accerſitis igitur Marino, & Romualdo, hoc ſibi communi jubetur ſententia, ut ſæculum ſimul cum ipſo, quem per neſas invaſerat, Ducatu relinqueret; &, quia ad alienæ dominationis arcem injuſte proruperat, ipſe ſe alienæ poteſtatis dominio ſubjugaret. Ille autem homo nimirum in poteſtate poſitus, quia converſionem ſuam manifeſte facere auſus non eſt, tutum putavit, hoc utendum eſſe conſilio. Imminente igitur feſtivitate Sancti cujuſdam Martyris, ex cujus vocabulo baſilicam in propria poſſeſſione adhuc privatus habuerat, illuc pridie uxorem ſuam præmiſit, ipſe quaſi mox ſecuturus, hoc ei præcipiens, ut & ornatum eccleſiæ accuratiſſimum provideret, & ſecum venientibus ſumptuoſas epularum delicias in craſtinum præpararet; ipſe autem poſt conjugem remanens, his de ſuis theſauris, quæ ſibi videbantur, ablatis, cum quodam ſuo familiari, Joanne ſcilicet Grandenico, qui præfatæ conjurationis conſcius fuerat, & cum tribus illis beatis viris, quos præpoſuimus, navem aſcendit, deinde in Galliam ad monaſterium Abbatis Guarini magnus converſus aufugit.*

5 Ab Archiepiſcopo Philippenſi Fidei Promotore ſtrenue in ſuis animadverſionibus allata eſt modo dicta relatio S. Petri Damiani, ne fieret in honorem prædicti B. Petri Urſeoli conceſſio Officii & Miſſæ de communi

Digitized by Google

muni Confeſſoris non Pontificis, quæ a Republica Veneta impenſe petebatur.

6 Poſtulatores autem omnem moverunt lapidem, ut notam a S. Petro Damiano B. Petro Urſeolo oppoſitam delerent. Auctorem itaque vetuſtiſſimi *chronici Veneti in Vaticana bibliotheca* aſſervati, & *num.* 5289. ſignati, qui teſtem oculatum ſe eſſe manifeſtat, attulerunt Petri Candiani necem referentem, & B. Petri aſſumptionem ad Ducatum, nulla facta mentione hujus conſpirationis in necem ſui Anteceſſoris, eaque unica cauſa electionis ejus allegata, quod Urſeolus a primis annis Deo placere ſtuduit, & ſanctitatis laude floruit: *Octuodecimo quidem ſui honoris* (Petri nempe Candiani) *anno una cum filio parvulo, quem de prædicta Hivalderada habuit, tali ordine interfectus eſt. Dum illud longo tempore Venetici ob auſteritatem ſui exoſum haberent, facultatemque perdendi ſedulo machinarentur, quadam die, facta conſpiratione, in illum inſurgere adorſi ſunt. Palatium tamen, quia bellicoſis, licet paucis, militibus illud ſtipatum noverant, nulla ratione auſi ſunt penetrare. Tandem nequam conſilium invenientes, propinquas domos, quæ e contra palatium citra rivulum conſiſtebant, igne mixto picino fomento accendere ſtuduerunt; quatenus flammarum flexibilia culmina vicinum palatium attingere & concremare poſſent &c. Tunc ipſi &c. mucronum ictibus undique illum crudeliter vulnerantes, diva anima, corporeo relicto ergaſtulo, Superum petiit ſolia &c. Patrato vero hoc nequiſſimo ſcelere, in S. Petri eccleſiam convenerunt; ibique communi voto quemdam virum, Petrum videlicet, Urſoylum cognomine, præclarum generoſitate & moribus, in Ducatus honorem ſublimare decreverunt; qui a puerili ætate nil aliud, quam Deo placere, ſtudens, ad tanta dignitatis provectum ſcandere contemnebat, timens, ne ſæcularis honoris ambitione propoſitum amitteret ſanctitatis. Tandem, importune populo interpellante, non humano favore, ſed totius Reipublicæ commodo hujuſmodi principatus apicem accipere non recuſavit.*

7 Auctorem hujus chronici in ea narratione tranſcripſit Andreas Dandulus, (hic Venetiis patriæ dominationis habenas uſque ad annum Domini 1354. moderatus eſt) in ſuo chronico relato *in collect. Scriptor. rer. Ital. tom.* 12., uti videri poteſt *lib.* 8. *cap.* 14. *& cap.* 15. *part.* 1. Eamdem Urſeoli in Ducem electionem ſine ulla nequiſſimæ interfectionis participatione confirmat alter Scriptor vitæ Urſeoli quam ex mſ. cod. Rivipollenſi edidit Jo. Mabillonius *ſæc.* v. *SS. Ord. Bened. part.* 1. *pag.* 879. *num.* 3. Concordat alius Scriptor in vita ejuſdem Urſeoli, quæ reperitur *in codice eremi Camaldulenſis*; & Cardinalis Baronius *ad an.* 977. qui *num.* 2. recitans verba Petri Damiani, electionem Urſeoli inviti & renitentis, nullaque nota inquinatam deſcribit; quibus accedit etiam Scriptor alterius mſ. chronici Veneti uſque ad annum 1432. perducti, & in bibliotheca Vaticana *ſub num.* 4809. exiſtentis. Hiſce ſcilicet aliiſque innixi fundamentis contenderunt Poſtulatores, narrationi S. Petri Damiani in re, de qua agebatur, fidem præſtari non poſſe: & eo magis, quod *in prol. vitæ S. Romualdi*, in quam prædictam inſeruit de Urſeolo narrationem, teſtatus ſit, ſe non

agere

agere Hiſtoricum, ſed collectorem rerum geſtarum S. Romualdi ad Fidelium ædificationem: *Nobis autem in anguſto cellulæ angulo reſidentibus utilius erat, ſicut propoſuimus, propria peccata ad mentis oculos aſſidue revocare*. Et paulo poſt: *Quapropter hoc timore compulſus, multorumque Fratrum precibus & germana charitate devinctus, quod de prædicto mirabili viro ab egregiis ejus diſcipulis didici, aggrediar, Deo auctore, deſcribere; vitæque ejus initium, curſum, & finem nimirum imperitus homo, non hiſtoriam texens, ſed quoddam quaſi breve commonitorium faciens quibuſcumque tentabo litterarum apicibus exarare*. Itaque Scriptor vitæ in codice eremi Camaldulenſis aſſervatæ poſt expoſitam innocuam Urſeoli electionem ad Ducatum ſic ſubdit: *Præmiſſa itaque omnia ſic præceſſiſſe, communis tenet opinio; ſed Petrus Damianus Eccleſiæ Doctor egregius in vita Beati Romualdi de hoc ſanctiſſimo Duce incidenter commemorans in aliquibus aliter ſenſiſſe videtur*. Plura alia menda in narratione S. Petri Damiani accuratiſſime adnotata fuerunt *in diſſertatione* Juſti Fontanini *de S. Petro Urſeolo*. Quocirca, omnibus & ſingulis bene perpenſis, & præterea animadverſo, quod, quatenus narrata per S. Damianum vera fuiſſent, uſquequaque ſublata dici deberent per voluntariam dignitatis abdicationem factam ab Urſeolo, & vitam ſubinde ſumma cum auſteritate traductam in monaſterio ſpatio decem & novem annorum (quemadmodum inquit Scriptor Camaldulenſis ſupra citatus, & inſertus in collectanea manuſcripta Conſtantini Cajetani *tom.* 1. in bibliotheca Romani Archigymnaſii: *Hæc itaque, ut prædicitur &c. eſto quod vera fuiſſent, ejus tamen non minuunt devotiſſimam ſanctitatem; cum non ſit novum, lapſos erigi, & laqueatos vitiis Divino ſpiramine fore factos frequentius excellentiſſime virtuoſos*) admiſſa eſt die 28. Aprilis 1731. a ſacra Congregatione Poſtulatorum ſupplicatio, me etiam ſuffragante, tanquam eidem Congregationi ſacrorum rituum Cardinali adſcripto. Porro, hiſce jam ſcriptis, edita eſt Venetiis anno 1733. vita B. Petri Urſeoli ſcripta a Religioſo Camaldulenſi viro docto, in cujus *cap.* 4. & *in notis ad ipſum*, & rurſus *in cap.* 7. refertur occiſio Ducis Petri Candiani, Beati autem Petri Urſeoli a tanto ſcelere immunitas vindicatur.

8 In prædicta ſacra Congregatione, dum hæc primum ſcriberemus, agebatur de introducenda cauſa Canonizationis Servi Dei Benedicti Papæ XI. Ordinis Prædicatorum. Ei obloquitur Ferretus Vicentinus in hiſtoria, quam e cod. mſ. publici juris fecit Cl. Muratorius *Scriptor. rer. Ital. tom.* 9. *col.* 1011. Sed, cum Dinus Compagnius patritius Florentinus Auctor coævus *in principio lib.* 3. *chron. Florent.* apud eumdem Muratorium *cit. tom.* 9. *col.* 509. egregias enarret Benedicti virtutes, enormia autem Ferreti menda, ejuſque ſatyrica animoſitas in Romanos Pontifices fuerit ſtrenue deſcripta *in notis ad ejus cod. prædicto tom.* 9. editis, inſuper autem narratis per eum ceteri omnes Hiſtorici fuſe a Poſtulatoribus cumulati adverſentur; curſus cauſæ Benedicti retardari non potuit odio & malignitate unici Scriptoris.

9 Ne

9 Ne caput hoc in immenſum excreſcat, finem ei imponimus exemplo cauſæ S. Vincentii de Paulis Congregationis Miſſionis, & Puellarum Charitatis Fundatoris. Fuerat in humanis quidam Joannes Verger, ſeu de Verger de Haurane Abbas Sigiranni, vulgo *S. Cirano*. Ex nobili natus progenie librum compoſuerat, cui titulus, *Petrus Aurelius*, quem Clerus Gallicanus propriis expenſis edendum curaverat, teſte Ludovico Moreri *in dictionar. hiſtor. tom. 4. in verb. Verger*; & Cardinalis Richellius ipſius doctrinæ ſama motus eum elegerat, ut vindicias exararet Cardinalis Peroni adverſus ſcripta nonnullorum Hæreticorum, licet variis præpeditus impediméntis, & aliis propoſitis excuſationibus opus ſibi demandatum perficere non potuerit, vel noluerit, teſte Vincentio Baronio *tom. 1. apologiæ pag.* 163. Hæc quidem laudabilia, & commendatione digna videri poterant: ſed multa contra ſunt, quæ ipſum Hæreſis labe inſectum fuiſſe, ideoque vituperatione dignum patefaciunt. Fertur etenim, librum quemdam compoſuiſſe, cui titulus, *Caſus Regis*; in quo docet, poſſe hominem ſe interficere ſine peccato in triginta & quatuor caſibus, teſte Petro a Sancto Romualdo *in compend. theſaur. chronolog. tom. 3. ad an.* 1645. *pag.* 472. De ejus inſuper ſamiliaritate cum Cornelio Janſenio, & de adjutorio per ipſum ei ſuppeditato in colligendis textibus S. Auguſtini, qui in ejuſdem Janſenii libro, cui titulus, *Auguſtinus*, relati ſunt, teſtimonium habetur apud Aloyſium Epiſcopum Abelly in ſuo libro, cujus inſcriptio, *Vera defenſio ſenſuum Venerabilis Servi Dei Vincentii de Paulis*, *fol.* 30. & 31. qui etiam in vita ejuſdem Sancti, quam conſcripſit & edidit anno 1664. *pag.* 409. & *ſeq.* refert, prædictum Abbatem fuiſſe Hæreſi Calvinianæ addictum, cum dixerit, Calvinum bene ſenſiſſe, ſed male locutum ſuiſſe; præter hæc ſacroſanctum Tridentinum Concilium contempſiſſe, uti Concilium Papæ & Scholaſticorum a veritate aberrans; lectioni ſacræ Scripturæ vacaſſe, ſed privatum ſenſum in ejus interpretatione ſecutum ſuiſſe; & demum aſſeruiſſe, Eccleſiam deſeciſſe, ita ut poſt quingentos aut ſexcentos annos vera amplius non adſit Eccleſia. Publicata itaque vita Vincentii de Paulis compoſita (uti diximus) ab Epiſcopo Abelly, editus eſt anno 1668. liber anonymus, ſed Auctoris procul dubio hæretici, cum in eo plura contineantur adverſus Conſtitutiones ſummorum Pontificum Innocentii X. & Alexandri VII. quibus Janſenii errores fuerunt condemnati. Titulus operis eſt, *Defenſio Domini Vincentii de Paulis adverſus falſos diſcurſus inſertos in ejus vita compoſita ab Epiſcopo Abelly*; Auctor autem in hoc opere totus eſt in aſſerenda intima ſamiliaritate inter Vincentium, & Abbatem, ut Abbatis videlicet erroribus auctoritatem, ſi fieri poſſet, conciliet, addito ſocio tanti nominis, quanti erat Vincentius. Quamobrem refert, Vincentium eo adjutore uſum ſuiſſe in ſuperanda lite ſibi mota ſuper poſſeſſione Domus S. Lazari; ejus patrocinium imploraſſe, ut ſuæ Congregationis Conſtitutionum confirmationem obtineret; nullum amicitiæ ſignum prætermiſiſſe erga prædictum Abbatem, dum eſſet carceribus

Digitized by Google

bus incluſus; &, poſtquam liberatus fuit, ei ſuaſiſſe, ut caute ſe gereret, cum a Judicibus interrogaretur; demum ipſum interrogatum a Commiſſario, & a Cardinali Richellienſi, licet perſpectos haberet mores Abbatis, noluiſſe quidquam adverſus eum deponere, ſed plura eidem ſavorabilia in utroque examine dixiſſe. Fuerunt hæc omnia a me tanquam Fidei Promotore totis viribus adducta tum, cum agebatur de fama ſanctitatis Vincentii, tum etiam, cum judicium formale de heroicis ejus virtutibus inſtitutum eſt. Sed egregii cauſæ Poſtulatores, pluribus teſtibus *formiter* examinatis & quacumque exceptione majoribus, oſtenderunt, Vincentium ab Abbatis amicitia omnino defeciſſe, poſtquam, contempta correctione fraterna, eum vidit in ſuis Hæreſibus pertinacem, necnon ejus doctrinæ venenum omnibus pateſeciſſe & denuntiaſſe: tum autem, præter concordia multorum Gallicanorum Epiſcoporum teſtimonia, ex proceſſu confecto anno 1638. per Joannem Martinum de Laubardemont regium Commiſſarium adverſus Abbatem *S. Cirano* tunc in arcem Vincennenſem detruſum demonſtraverunt, Vincentium nunquam fuiſſe citatum ad ſe examini ſubjiciendum, vel de Abbatis doctrina interrogatum nunquam fuiſſe; & ipſum Abbatem in quadam ſua epiſtola relata in codice typis edito anno 1655. in civitate Avenionenſi, qui exiſtit in bibliotheca Patrum *Pœnitentiariorum* ſacroſanctæ baſilicæ Vaticanæ, querimonias excitaſſe de nimio, quo Vincentius ipſum rigore perſequebatur, quin immo carceratum in arce Vincennenſi, interrogatumque a Presbytero Jacobo Leſcot Delegato Archiepiſcopi Pariſienſis, an fuiſſet unquam a Vincentio reprehenſus, & an cum eodem habuiſſet familiaritatem & amicitiam, reſpondiſſe, ſe in pluribus fuiſſe correptum, & amicitiam a tribus aut quatuor annis interruptam. Præterea, ceteris pluribus prætermiſſis, deprehenſum fuit, Auctores vere Catholicos nullum non moviſſe lapidem, ut hæreticum Anonymum ſuper aſſerta Vincentium inter & Abbatem amicitia, & ſuper aſſerta Vincentii conniventia in Abbatis erroribus refellerent; ita videlicet referentibus Epiſcopo Abelly *in opere citato*, Mareſio Regi Chriſtianiſſimo a Conſiliis *in opuſculo apologetico adverſus memoratum Anonymum*, Daniele Societatis Jeſu Presbytero in opere, cui titulus, *Moralis ſpeculativa & practica Janſeniſtarum*, Daurigni ex eadem Societate in opere, cui titulus, *Memoriæ chronologicæ pro hiſtoria poſt annum* 1600., & Auctore anonymo opuſculi, cui titulus, *Hiſtoria Sancirani, & Janſenii*. Ex his igitur aliiſque ſimul junctis ſacra Congregatio exiſtimavit, nullum famæ Vincentii in genere, & ſubinde virtutibus heroicis in ſpecie præjudicium illatum fuiſſe ab his, quæ Auctor hæreticus impudenter ſub ſpecie laudis adverſus eum auſus fuerat effutire.

10 Alia plura dicenda eſſent de fide Hiſtoricis tribuenda; ſed de his habebitur ſermo, cum tractabitur de probatione, quam faciunt Hiſtorici in cauſis Beatificationis & Canonizationis ſuper virtutibus, Martyrio, atque miraculis.

11 Hucuſque adducta ſatis ſuperque oſtendunt, non omnibus Hiſtoricis Dei Servis obloquentibus eſſe deferendum, ſed caute eſſe procedendum, & alios contemporaneos aliosque graviores eſſe conſulendos, ut de veritate, aut falſitate narrationum tutum formari poſſit judicium: quod eo magis ſibi locum vindicare debet, ſi Hiſtorici Dei Servis obloquentes fuerint Hæreſis labe infecti. Ut enim cetera prætereantur, memoria S. Annonis Epiſcopi celebratur in Martyrologio Romano *ad diem* 4. *Decembris*: cumque eidem Hæretici Magdeburgenſes obſtrepant, Cardinalis Baronius *in notis ad dictam diem* de eorum declamationibus ſequens profert judicium: *In ſanctiſſimum virum Eccleſiæ libertatis vindicem & propugnatorem declamarunt olim Schiſmatici, obſtrepuntque nunc Hæretici Magdeburgenſes mendaciorum textores, dicti Centuriatores. Tu autem, lector ſtudioſe veritatis, conſule Auctores Catholicos, qui ejuſdem temporibus vixere, quos diximus Marianum Scotum, & Lambertum, Actaque ejus fideliſſime ſcripta.*

C A P U T XLIII.

De validitate Proceſſuum, & ſignanter eorum, qui auctoritate ordinaria conficiuntur.

1 ULtima pars hujus libri comprehendit validitatem proceſſuum, de qua, quantum virium noſtrarum imbecillitas patietur, tractabimus. Triplex autem eſt, ut ex alibi dictis colligi poteſt, ſpecies proceſſuum, qui conficiuntur in cauſis Beatificationis & Canonizationis. Prima eſt illorum, qui ſemper fieri debent auctoritate ordinaria, hoc eſt ſuper fama ſanctitatis, virtutum, & miraculorum, vel ſuper fama Martyrii atque miraculorum. Secunda ſpecies eſt illorum proceſſuum, qui fieri poſſunt auctoritate ordinaria, & auctoritate Apoſtolica, hoc eſt vel ſuper non cultu, vel ſuper caſu excepto a decretis Urbani VIII. Si enim Ordinarius, qui confecit proceſſum vel ſuper fama ſanctitatis, vel ſuper fama Martyrii, proceſſum ſeparatum non confecerit vel ſuper non cultu, vel ſuper caſu excepto, conficiuntur hi proceſſus auctoritate Apoſtolica: &, quatenus ſua auctoritate ordinaria conficerentur ab Ordinario poſt introductam cauſam Beatificationis, ſeu poſt ſignatam a ſummo Pontifice Commiſſionem, nulli eſſent, utpote confecti poſt appoſitionem manus ſanctæ Sedis, juxta ea quæ alibi dicta ſunt. Tertia demum ſpecies eſt illorum proceſſuum, qui ſemper auctoritate Apoſtolica conficiuntur vel ſuper fama ſanctitatis in genere, vel ſuper virtutibus in ſpecie, vel ſuper Martyrio, vel ſuper miraculis in ſpecie tum ante Beatificationem, tum poſt Beatificationem, antequam procedatur ad Canonizationem.

2 Proceſſus, qui ſemper fiunt auctoritate ordinaria, debent quoad validitatem examinari in ſacrorum rituum Congregatione, juxta decreta Innocentii XI. *Inſuper, ſi ita Sanctiſſimo viſum fuerit, cenſuit eadem ſacra*

Con-

Congregatio, Commiſſionem non eſſe ſignandam, niſi poſt elapſum tempus decem annorum a die præſentationis proceſſus auctoritate ordinaria fabricati, & cum præcedenti rigoroſa diſcuſſione ejuſdem proceſſus cum ſcriptura & ſummario. Quamvis enim rigida diſcuſſio proceſſus, de qua hoc in loco loquuntur decreta, proprie reſpiciat examen quoad famam ſanctitatis & miraculorum, & quoad obſtaculum; mos eſt nihilominus Sedis Apoſtolicæ, & ſacræ Congregationis, ut, quando petitur ſignatura Commiſsionis, aliqua etiam fiat diſcuſſio validitatis proceſſus, ne contingat, Commiſſionem ſignari dependendo a proceſſu patenter nullo, uti dictum eſt. Et quidem, cum ex alibi quoque dictis, prævia *diſpenſatione* Apoſtolica, proponatur *inſtantia* pro ſignatura Commiſſionis in Congregatione ordinaria ſacrorum rituum; ipſa *diſpenſatio* efficit, ut in eadem pariter Congregatione uno eodemque tempore aliquod fiat examen validitatis proceſſus.

3 Proceſſus, qui fieri poſſunt tum auctoritate ordinaria, tum auctoritate Apoſtolica, examen ſubeunt validitatis in Congregatione ordinaria ſacrorum rituum: in quo rerum ſtatu non eſt neceſſaria ulla Apoſtolica *diſpenſatio*. Quod autem proceſſus hi examen ſubeant quoad validitatem, patet ex decretis generalibus, ubi dicitur, cauſam Beatificationis & Canonizationis ſuum progreſſum habere non poſſe, niſi Poſtulator docuerit de non cultu *per legitimas juridice ſuſceptas probationes*; & ex iiſdem decretis, ubi ſtatuitur, proceſſum ſuper caſu excepto fieri debere inſtar proceſſus ſuper non cultu: *Particularis proceſſus cum ſubſequenti pronuntiatione Ordinarii, ſeu Apoſtolicæ Sedis Delegati, ſicut præcedere debet ex forma prædictorum decretorum ſuper cultu non adhibito, ita etiam præcedere debet, & ab eiſdem reſpective faciendus eſt, quando aliquis Poſtulator allegaret, ſe verſari in uno ex caſibus exceptuatis.* Si porro probationes hiſce in judiciis debent eſſe ad juris formam ſuſceptæ, & præterea ſi diſputari debet in Congregatione ſacrorum rituum de confirmatione, vel infirmatione ſententiæ latæ a Judice ordinario, vel delegato, juxta ea quæ alibi dicta ſunt; neceſſario ſequitur, etiam de validitate proceſſus diſputationem eſſe ineundam. Quod vero id fiat in ſacrorum rituum Congregatione ordinaria, nulla petita *diſpenſatione* Apoſtolica, deſumitur ex his, quæ alibi dicta fuerunt, Congregationem videlicet ordinariam ſacrorum rituum facultatem habere cognoſcendi de obedientia ſeu *paritione* decretis Urbani VIII., & diſputatio validitatis fit in hiſce judiciis, quando proponitur dubium, num ſententia Judicis ordinarii, vel delegati ſuper non cultu, vel ſuper caſu excepto ſit confirmanda, an infirmanda.

4 Validitas demum proceſsus ſuper fama ſanctitatis in genere, ſuper virtutibus in ſpecie, ſuper Martyrio, & ſuper miraculis expendi debet juxta legem decretorum Urbani VIII. *Verum, ne pereant hujuſmodi dilationis occaſione probationes, permittit Sanctitas ſua, non habita ratione dictorum quinquaginta annorum, ut agi poſſit de prædictis proceſſibus, ſive de aliis auctoritate ordinaria fabricatis, vel fabricandis ad effectum deliberandi, an per Sedem*

Qqq 2 *Apo-*

Apoſtolicam debeant concedi litteræ remiſſoriales in genere: quibus obtentis, et fabricatis ſuper eis proceſſibus, ſervatis ſervandis, illiſque ſacra rituum Congregationi præſentatis, permittit pariter Sanctitas ſua, ut in ſacra Congregatione diſcutiatur de eorum validitate, ac etiam de relevantia in ordine & ad effectum tantum cognoſcendi, an ſit procedendum ad proceſſum in ſpecie: & proceſſibus in ſpecie completis, et ſacra Congregationi delatis, videatur tantum de illorum validitate &c. Diſcutienda nempe eſſet horum proceſsuum validitas in Congregatione generali coram ſummo Pontifice; cum dubium validitatis horum proceſsuum non ſit ex illis, quæ Congregatio ordinaria juxta ſuas facultates examinare poteſt. Verum hodie, Apoſtolica intercedente *diſpenſatione*, de horum proceſsuum validitate agitur in Congregatione ordinaria ſine interventu Conſultorum, ut alibi dictum eſt. Hoc tamen intereſt diſcrimen inter proceſsum ſuper ſama ſanctitatis in genere, alioſque proceſsus aut ſuper virtutibus, aut ſuper Martyrio, aut ſuper miraculis, quod de primi proceſsus validitate tractatur, cum proponitur dubium, an conſtet de ſama ſanctitatis in genere; aliorum vero proceſsuum validitas diſcutitur ſeparatim a dubio ſuper virtutibus, Martyrio, & miraculis per informationem & ſummarium diſtinctum ac ſeparatum.

5 Hæc plana ſunt, nec ullam admittunt controverſiam: quoad proceſsum vero auctoritate ordinaria confectum ſuper ſama ſanctitatis aut Martyrii diſputari conſuevit, an illius validitas iterum diſcutienda ſit, quando, jam ſignata Commiſſione, Poſtulatores eodem utuntur una cum proceſſibus auctoritate Apoſtolica ſubinde confectis ſuper virtutibus in ſpecie, Martyrio, atque miraculis. Sed hac etiam in re ceſsare oportet quamlibet controverſiam: quandoquidem aut Poſtulatores proceſsu utuntur ordinario *in linea* adminiculi, ita ut totam vim conſtituant in proceſſu Apoſtolico, & tunc iterata diſcuſſio proceſsus auctoritate ordinaria confecti non eſt neceſſaria; aut vero Poſtulatores utuntur proceſſu auctoritate ordinaria confecto non *in linea* adminiculi, ſed *in linea* æqualis probationis cum proceſſu Apoſtolico, contendentes, ut integra probatio deſumatur ex utroque proceſſu inſimul conjuncto, & tunc neceſſaria eſt iterata diſcuſſio validitatis proceſſus ab Ordinario confecti. Ratio autem diſparitatis inter unum, & alterum caſum eſt, quod adminiculum deſumi poteſt ex proceſſu etiam nullo: quare potiori jure ſequitur, ut, ſi Poſtulatores utantur proceſsu ordinario tanquam adminiculo, iteratam non teneantur facere diſcuſſionem validitatis ejuſdem. Secus autem ſe habet res, quando probatio conſtituenda eſt in proceſsu ordinario: cum enim probatio deſumi nequeat a proceſsu, cujus validitas *formiter* non ſit diſcuſsa, hinc ſit, ut Poſtulatores utentes eodem *in linea* probationis iteratam facere debeant propoſitionem ſuper ejus validitate; ita ut ipſis non ſufficiat primæ validitatis diſcuſſio, quæ leviter facta fuit occaſione ſignaturæ Commiſsionis, & antequam ſacra Congregatio juriſdictionem haberet; juriſdictionem enim ipſa obtinet per ſignaturam Commiſsionis.

6 So-

Digitized by Google

6 Solummodo admitti poſſet, ut non fieret hæc iterata diſcuſſio, ſi Fidei Promotor in ſignatura Commiſſionis omnia oppoſuiſſet, quæ opponere poterat circa validitatem; tum autem, inſtantibus Poſtulatoribus poſt ſignatam Commiſſionem pro formali approbatione validitatis proceſſus auctoritate ordinaria confecti, ultro teſtaretur ſacræ Congregationi, ſe nihil habere addendum ad argumentum validitatis; & exoraret pro reſumptione tum ſuarum animadverſionum, tum reſponſionum a Poſtulatoribus factarum, cum petita fuit & obtenta dicta ſignatura Commiſſionis, ut iterum ſacra Congregatio videret & cognoſceret, an difficultatibus tunc propoſitis contra validitatem dici valeat ſatisfactum non ſolum reſpectu ſignaturæ Commiſſionis, ſed etiam poſitivæ & *ſpecificæ* approbationis validitatis. Ita quippe uſus obtinuit in cauſa Viterbien. B. Hyacinthæ de Mareſcottis 4. Julii 1705., &, dum munere fungebar Fidei Promotoris, in cauſa Pariſien. S. Vincentii a Paulo die 1. Julii 1713.

7 Porro, ut rite & recte conficerentur proceſſus ab Ordinariis ſuper fama ſanctitatis, Martyrii, & miraculorum, operæ pretium exiſtimatum fuit inſtructivam ad eoſdem mittere epiſtolam *circularem*: & prima quidem, quæ fuit compoſita, ſed deinde miſſa non fuit, eſt ea, quæ ſequitur.

8 *Perilluſtris & Reverendiſſime Domine. Cum quotidie magis notum fiat, quanta maturitate cognitionis incipere & proſequi deceat eorum cauſas, qui diem ultimum obiere non ſine aliqua populis relicta opinione ſanctitatis, & quam accurate fideliterque in re tanta adhiberi teſtes & in examen vocari conveniat; Sanctiſſimus Dominus noſter ſecutus auctoritatem ſacrorum Canonum, Romanique Ritualis Conſtitutiones injunxit ſacræ rituum Congregationi, ut Amplitudinem tuam certiorem peculiari hac epiſtola faciat, ut in poſterum, priuſquam proceſſus hujuſmodi inchoari jubeat, Sanctiſſimum Dominum noſtrum præmoneat de iis, quæ ſuper poſtulatis occurrent, expectetque ab eadem ſacra Congregatione, quid Sanctitas ſua, examinato negotio, fieri cenſuerit; niſi tamen in aliquo particulari caſu neceſſitas inevitabilis urgeat, ne probationes perirent, ſuper quo conſcientiam tuam idem Sanctiſſimus vult eſſe oneratam. Præterea proceſſus ſolita tua auctoritate confectos uſque ad eum diem, quo redditæ hæ tibi litteræ fuerint, de vita, virtutibus, & miraculis cujuslibet Servi Dei cum aliqua ſanctitatis fama defuncti quamprimum Romam mittendos, tradendoſque cures Secretario ejuſdem Congregationis, ex qua, quid ſuper his decernere ac jubere placuerit, expectabis. Atque, ut hæ litteræ nulla in poſterum oblivione deleantur, ſed ſemper in recordatione vigeant & tua, & Succeſſorum deinceps tuorum, dabit operam Amplitudo tua, ut illæ quanto citius in tabula deſcriptæ, & tam in curia tua Patriarchali, quam in archivis Capitularibus præfixæ aut appenſæ ad perpetuam rei memoriam aſſerventur. Vale. Datum Romæ die 13. Januarii 1631.*

9 Hujus *circularis* epiſtolæ ſeries non fuit a ſacra Congregatione approbata; ideoque alia *circularis* epiſtola compoſita eſt, quæ fuit ad Ordinarios miſſa, uti miſſionem ejus ad Archiepiſcopum Avenionenſem teſtatur Paſqualig. *in addit. ad Laurent. de Franchis de controverſ. inter Epiſcopos, & Re-*

& Regulares tit. de cultu erga non Canonizatos num. 1244. fuitque typis impreſſa in decretis generalibus Urbani VIII. eaque eſt hujuſmodi.

LITTERÆ PRO PATRIARCHIS, ARCHIEPISCOPIS, ET EPISCOPIS.

10 *ADmodum Illuſtris & Reverendiſſime Domine. Cum quotidie magis notum fiat, quanta ſinceritate mentis & maturitate cognitionis incipere & proſequi deceat eorum cauſas, qui diem ultimum obiere non ſine aliqua populis relicta opinione ſanctitatis, & quam accurate fideliterque in re tanti momenti adhiberi teſtes & in examen vocari conveniat; ſacra rituum Congregatio, facto prius verbo cum Sanctiſſimo, ne aliquis ſubrepat abuſus, juſſit, Amplitudinem tuam hac peculiari epiſtola fieri certiorem de iis, quæ in adjuncto decreto continentur; nempe, ut curet, ne in poſterum ulla ex parte adverſus illud a quopiam in tua diœceſi aliquid committatur, ſed ab omnibus omnino inviolabiliter obſervetur.* (Sermo ibi fit de decreto, quod eſt editum inter decreta generalia, in quo prohibetur omnibus & ſingulis perſonis Eccleſiaſticis tum Sæcularibus tum Regularibus, ne vel per ſe vel per alios inquiſitionem agant ſuper ſanctitate aut miraculis alicujus defuncti, juxta ea quæ alibi dicta ſunt.) *Et quando apud Amplitudinem tuam ab aliquo petitum fuerit, ut velit inquirere in ſanctitatem vitæ & miracula alicujus, qui cum prædicta fama obiiſſe dicatur, quoniam nimia plerumque proclivitas atque celeritas occaſionem errori præbet, non prius generaliter ſuper vitæ ſanctitate inquiri permittat, quam particulariter de alicujus virtutis eminenti gradu, aut peculiari aliquo miraculo præcedat famæ comprobatio, prout prudentiæ tuæ magis expedire videbitur. Quod per te ipſum exequi, ſacra Congregatio ſummopere exoptat: ſed, ſi ob invaletudinem, ſive ob legitimum aliud & grave impedimentum id conficere non valebis, ſuper quo conſcientiam tuam onerat eadem Congregatio, poterit Amplitudo tua delegare Vicarium tuum Generalem, vel alium in dignitate Eccleſiaſtica conſtitutum; qui Delegatus, ſive ille ſit Vicarius, ſive cujuſcumque dignitatis, cum aliis ad minus duobus doctis viris, altero ſcilicet Magiſtro in Theologia, altero vero Graduato, vel Licentiato in jure Canonico, rem totam ita peragere debeant, ut omnes ſua nomina ſubnotent poſt ſubſcriptionem cujuſcumque teſtis, antequam diſcedant a loco ipſius examinis. Curabit inſuper Amplitudo tua, ut teſtes omnes, quæcumque habent, explanate & per extenſum deponant, nec ſe referant ad atteſtationes redditas, neque eis recitentur, quæ alias ipſi depoſuerunt. Poſtquam vero fuerint per Amplitudinem tuam, vel per alios a te ex cauſis ſupra narratis ſubrogatos Acta completa, ſecreto retineantur, præſtito etiam juramento a Notariis & teſtibus, ſe nemini promulgaturos quidquid ipſi ſcripſerint, & reſpective depoſuerint, vel de quibus interrogati fuerint. De his autem Actis per te, aut juſſu tuo confectis certiorem ſtatim reddere debebit Amplitudo tua ſummum Pontificem, eaque, quanto citius poterit, authentice tranſcripta ac ſigillo obſignata ad ſacrorum rituum Congregationem tranſmittere. Originalia vero eodem modo conſi-*

conſignata, & in capſa clauſa pluribus clavibus, quæ diverſis ad arbitrium tuum cuſtodiendæ tradantur, in archivo Patriarchali conſerventur. Notum tamen ſit Amplitudini tuæ, neque per hanc epiſtolam, neque per aliquid in ea propoſitum voluiſſe ſummum Pontificem, neque ſacram rituum Congregationem tribuere aut augere juriſdictionem ſeu facultatem, quæ alias Epiſcopis competere poſſet. Atque, ut hæ litteræ nulla in poſterum oblivione deleantur, ſed ſemper in recordatione vigeant & tua, & tuorum deinceps Succeſſorum, dabit operam Amplitudo tua, ut illæ quanto citius tam in curia tua Patriarchali, quam in archivo Capitulari ad perpetuam rei memoriam aſſerventur. Vale. Datum Romæ die 12. Martii 1631.

11 Hæc eſt epiſtola *circularis*, juxta quam ab Ordinariis proceſſus ſunt conficiendi:ſed, cum aliqua etiam fuerint addita ex decretis Innocentii XI. eorumdem pariter verba hic referre juvat. In §. itaque 1. ſic legitur: *Animadvertens eadem ſacra Congregatio, quod neceſſarium ſit, ut proceſſus auctoritate ordinaria fabricandi conficiantur cum maxima diligentia, cenſuit, mandari Ordinariis locorum, ut, ultra teſtes inductos a Poſtulatoribus, teneantur ipſi quoque inquirere ac examinare alios teſtes bene inſtructos ſuper vita & moribus Servi Dei; &, ſi aliquid repererint in contrarium, quod ipſis videatur relevans, ſuperſedeant in ulteriori inquiſitione, donec ſacra Congregatio ab eis certiorata per litteras mandet, quid agendum ſit.*

12 Et in §. 9. *Cum in decreto approbato a ſel. record. Urbano VIII. die 12. Martii 1631. impreſſo in libello pag.57. ſacra Congregatio cognoſcens, quod in hac re, utpote graviſſima, rite ſancteque procedendum eſt, prohibuerit omnibus & ſingulis perſonis Eccleſiaſticis tam Sæcularibus quam Regularibus, quantumvis ſpeciali nota dignis, ne audeant per ſe vel per alios capere informationes ſuper ſanctitate aut miraculis alicujus, nec ullo modo exquirere aut obtinere ad hunc effectum extrajudiciales teſtificationes aut ſubſcriptiones, ſub pœnis arbitrio ipſius ſacræ Congregationis infligendis, illud confirmando juſſit, quod hujuſmodi extrajudiciales atteſtationes non ſolum exquiri aut obtineri non valeant, ſed rurſus, quod hactenus obtentæ, ſive in futurum obtinendæ non faciant aliquem gradum probationis, nec inſeri poſſint in proceſſibus tam ordinaria, quam Apoſtolica auctoritate fabricandis.*

13 Quæres, an ea, quæ modo relata ſunt ex epiſtola *circulari*, atque ex decretis, non ſolum reſpiciant & comprehendant proceſſus informantes ſuper fama ſanctitatis, virtutum, & miraculorum, verum etiam extendantur ad proceſſum ſuper non cultu,& ad proceſſum ſuper caſu excepto, quando uterque conficitur auctoritate ordinaria. Reſpondetur autem, proceſſus ſolum informantes eſſe comprehenſos ſub epiſtola *circulari*, & decretis noviſſimis, nec ullo modo ſub iiſdem comprehenſos dici poſſe proceſſus ſuper *paritione* decretis. Patet id ex verbis tum epiſtolæ, tum decretorum, quæ ſemper ſunt coercita intra ſanctitatem vitæ & miracula. Concordat etiam conſuetudo, cum in cauſis Senen. Servæ Dei Catharinæ Vanninæ, Limana Servi Dei Gundiſalvi Diaz, & Pariſien. S. Vincentii a Paulo fuerint admiſſi

miſſi proceſſus ſuper non cultu, quamvis confecti fuiſſent ſine Adjunctis contra diſpoſitionem epiſtolæ *circularis*. Cumque in caſu, in quo, non confectis ab Ordinario proceſſibus aut ſuper non cultu, aut ſuper caſu excepto, ſacra Congregatio, nulla facta mentione Adjunctorum, delegare conſueverit aliquando Vicarium Generalem, ut auctoritate delegata deveniat ad prædictorum proceſſuum conſtructionem; ſignum evidentiſſimum hoc eſt, non requiri eoſdem Adjunctos pro validitate ſimilium proceſſuum, uti bene ponderarunt Eminentiſs. Patres die 15. Februarii 1727. in cauſa Gerunden. B. Serapionis, ad quod & conferunt deducta per Pignatellum *conſult.* 138. *tom.* 1. Si tamen in proceſſibus ſuper non cultu, vel ſuper caſu excepto, quando fiunt auctoritate ordinaria, & non conſtruuntur ab Epiſcopo, ſed a Vicario, vel ab alio ab eodem Epiſcopo delegato, obſervarentur diſpoſita in epiſtola *circulari*, & in decretis noviſſimis, cautela hæc non eſſet omnino ſpernenda. Quocirca in proceſſibus factis ſuper non cultu auctoritate ordinaria in cauſis Tullen. B. Petri Fourier, Neritonen. Servi Dei Joſeph a Cupertino, Panormitana Servi Dei Bernardi a Corleone, Viterbien. B. Hyacinthæ de Mareſcottis, Sancti Flori in Gallia Servæ Dei Agnetis a Jeſu, Panormitana Servi Dei Aloyſii La Nuza adhibiti fuerunt Adjuncti juxta præſcripta in epiſtola *circulari*; quod effectum etiam fuit in proceſſibus factis ſuper caſu excepto auctoritate ordinaria in cauſis Cracovien. Servi Dei Simonis de Lipnica, Patavina B. Helenæ Enſelminæ, & Lucenſi B. Zitæ.

14 Ex memorata epiſtola *circulari* quiſque facile colligere poterit, quænam a ſacra Congregatione requirantur in confectione proceſſus ordinarii ſuper fama ſanctitatis aut Martyrii. Primum enim eſt, ut ipſe non inquirat in ſanctitatem vitæ alicujus, niſi fama præceſſerit aut alicujus eminentis virtutis, aut alicujus peculiatis miraculi. Secundum eſt, ut, ſi Ordinarius poteſt, ipſe deveniat ad confectionem proceſſus; ſi vero ſit legitime impeditus, deſtinet ad ejus confectionem aut ſuum Vicarium Generalem, aut alium in dignitate Eccleſiaſtica conſtitutum una cum duobus Adjunctis, altero Magiſtro in ſacra Theologia, altero *Graduato* in jure Pontificio: ſed, ſi alium Epiſcopum deſtinaret, nulla porro neceſſitas adeſſet deſtinationis prædictorum Adjunctorum, ſicuti admiſſum fuit in cauſa Romana Servi Dei Nicolai de Longobardis 7. Julii 1725. Cum enim epiſtola loquatur de Vicario, vel alio in dignitate Eccleſiaſtica conſtituto, non poteſt comprehendere caſum delegationis factæ in perſona alius Epiſcopi, qui de jure non dicitur habere dignitatem, ſed culmen dignitatis, juxta textum *in cap. Licet*, ibique Gloſſam *v. Dignitatum*, *de Prabendis in 6.* atque *in cap. Inquiſitores*, ibique Gloſſam *v. Expreſſe*, *de Hæreticis eod. lib.* Tertium eſt, ut illi, qui conficiunt proceſſum, ſuum nomen ſubnotent poſt ſubſcriptionem cujuſcumque teſtis. Quartum eſt, ut teſtes *per extenſum* & explanate deponant, quæ deponere volunt. Quintum, ut præſtetur a Notario & teſtibus juramen-

ramen-

ramentum de ſervando ſecretum. Sextum, ut per epiſtolam ſummus Pontifex certioretur. Septimum, ut exemplar authenticum ad ſacrorum rituum Congregationem mittatur. Octavum, ut autographa ſive *originalia* ſub clavibus conſerventur in ipſius Ordinarii archivo. Porro, ſermonem transferendo ad decreta noviſſima Innocentii XI., nonum eſt, ut præter teſtes inductos a Poſtulatoribus alii ex officio a Judice examinentur. Ultimum, ut in proceſſum non inferantur *extrajudiciales* atteſtationes.

15 Hiſce præmiſſis, nunc quæritur, an ea, quæ ſunt præſcripta pro horum proceſſuum ſuper fama ſanctitatis aut Martyrii confectione, ſint ita pro forma præſcripta, ut ſi quid omittatur, vel varietur, proceſſus *nullitatis* vitio laboret.

16 In hac autem controverſia verior eſt *in puncto* juris opinio, quod proceſſus *nullitatis* vitio non laboret; tum quia in prædicta epiſtola *circulari* nihil aliud contineri videtur, quam ſimplex directio ſeu methodus pro confectione prædictorum proceſſuum; tum quia memorata epiſtola *circularis* caret decreto id, quod ſecus fiat, irritum faciente, in quo rerum themate ſibi vindicat potiori jure locum concluſio de lege ſimpliciter prohibente, quæ non proinde actum inficit & nullum reddit, qui fit adverſus eam, niſi eadem ſit decreto irritante munita, vel alia clauſula, quæ decreto irritanti æquivaleat: Felin. *in cap. Cum dilecta*, 22. *verſic. Quintum ſignum*, *tit. de reſcriptis*, Amat. *reſolut.* 66. *num.* 22. Manſ. *conſult.* 184. *num.*24. quod docte de more explicat Suarez *de leg. lib.*5. *cap.*25. *num.*2. *Dico ergo, ex ſola rei natura legem pure prohibentem non irritare actum, niſi alio modo talis effectus, ſeu intentio Legislatoris ſufficienter declaretur &c. Ratio vero ejus ita poteſt explicari, quia prohibere actum, & irritare illum ſunt effectus valde diverſi: ergo, ut per legem fiant, debent per ejus verba ſufficienter explicari: ſed per ſolum verbum prohibendi non explicatur effectus irritandi: ergo non ſit ex natura rei per legem utentem pure & ſimpliciter verbo prohibendi*. Et cap. 29. num. 1. *Hac ratione diligentiſſime obſervant Pontifices & Concilia in ſuis decretis, ut, quando irritare volunt, clauſulam irritantem adjiciant*. Eamdem doctrinam late proſequuntur Diana *in edit. coord. tom.* 7. *tract.* 1. *reſolut.* 159. *num.* 6. Layman *tom.* 4. *cap.* 16. *num.* 7. & Caſtropalao *tom.* 3. *diſput.* 2. *punct.* 8. Idque multo magis procedit, quando lex, prout in caſu præſenti, mandat illi, qui alias habet poteſtatem faciendi, ut aliquid faciat, ſed adhibita certa ac determinata ſolemnitate; tunc enim actus, non adhibita ſolemnitate, non eſt nullus, niſi adſit in lege decretum irritans: ſecus ac in caſu, in quo lex mandet alicui poteſtatem alias non habenti, ut aliquid faciat, ſed certa obſervata ſolemnitate; tunc ſiquidem actus *nullitatis* vitio laborat, ſi fiat ſine ipſa ſolemnitate, uti bene diſtinguit Trentacinq. *variar. reſolut. lib.* 1. *reſolut.* 1. *num.* 19.

17 Confirmatur præcedens doctrina de defectu decreti irritantis exemplo deducto a ſacroſancto Concilio Tridentino *ſeſſ.* 24. *cap.* 1. *de reform. matrim.* Ibi quippe Synodus prohibuit, ne matrimonia fierent a filiis-

familias ſine conſenſu parentum, ne matrimonia contraherentur ſine præmiſſis denuntiationibus, & ne eadem fierent ſine præſentia Parochi, & duorum vel trium teſtium. Cumque matrimonium contractum a filiofamilias ſine conſenſu parentis ſit validum, & validum pariter ſit matrimonium contractum ſine denuntiationibus, ſed ex oppoſito matrimonium nullum ſit, ſi fiat ſine præſentia Parochi & teſtium, non niſi quia decretum *irritans* reſpicit tantummodo matrimonia contracta ſine Parocho & teſtibus: *Qui aliter, quam præſente Parocho, vel alio Sacerdote de ipſius Parochi, ſeu Ordinarii licentia, & duobus vel tribus teſtibus, matrimonium contrahere attentabunt, eos ſancta Synodus ad ſic contrahendum omnino inhabiles reddit, & hujuſmodi contractus irritos & nullos eſſe decernit, prout eos præſenti decreto irritos facit & annullat*: ſignum evidentiſſimum hoc eſt, actum factum contra diſpoſitionem legis eſſe validum, ſi lex careat decreto irritante.

18 Idcirco ſacrorum rituum Congregatio, cum occaſione diſputationis de validitate alicujus proceſſus auctoritate ordinaria confecti oppoſitum fuiſſet a Fidei Promotore, non eſſe factum ad normam epiſtolæ *circularis*; eo quia videlicet confectus fuerat a Vicario ſine Adjunctis, vel eo quod teſtes non juraverant, ſe nemini promulgaturos quidquid depoſuerant, nunquam voluit devenire ad declarationem *nullitatis* proceſſus; ut in propoſito proceſſus confecti ſine Adjunctis ponderat Matthæuccius *in practica Theologico-Canonica ad cauſas Beatificat. & Canonizat. pertractandas tit. 1. cap. 2. num. 12. & 13.*, utque colligitur ex reſponſis prædictæ ſacræ Congregationis in cauſis Marochitana B. Joannis de Prado, Neritonen. Servi Dei Joſephi a Cupertino, Carthaginien. Servi Dei Petri Claver, Lucenſi Servi Dei Cæſaris Franciotti, Lucenſi Servi Dei Joannis Baptiſtæ Cioni, Limana Servi Dei Nicolai de Aillon, &, dum munere fungebar Fidei Promotoris, in Sancti Flori in Gallia Servæ Dei Agnetis a Jeſu 8. Aprilis 1713., in Florentina Servi Dei Benedicti a Podio Bonitio 5. Februarii 1714., in Meliapuren. Servi Dei Joannis de Britto 23. Martii 1715., & in Corduben. Servi Dei Joannis Baptiſtæ a Conceptione 14. Decembris 1720.; in *terminis* autem proceſſus auctoritate ordinaria confecti, in quo teſtes juraverant de veritate dicenda, ſed non de ſervando ſecretum, in cauſa Neritonen. Servi Dei Joſeph a Cupertino, in Viennen. in Gallia S. Franciſci Regis, in Meliapuren. Servi Dei Joannis de Britto, dum agebatur de ſignatura Commiſſionis, & occaſione diſcuſſionis validitatis proceſſuum, dum fungebar munere Fidei Promotoris, in cauſa Mexicana Servi Dei Gregorii Lopez 22. Januarii 1718., & in Braſilien. ſeu Bajen. Servi Dei Joſeph de Anchieta 9. Auguſti 1721., necnon in Limana Canonizationis S. Thuribii 10. Martii 1726.

19 Major itaque difficultas in hoc poterit conſtitui, an videlicet nulli ſint proceſſus auctoritate ordinaria confecti ſuper ſanctitate, famaque virtutum & miraculorum, ſi præter teſtes a Procuratore inductos alii teſtes ex officio non fuerint ab Ordinario examinati. Etenim affirmanter quidem

dem reſpondendum eſſe videretur, cum interventus teſtium ex officio non deſcendat ab epiſtola *circulari*, ſed a decretis ſan. mem. Innocentii XI. in quibus præter cauſam finalem gravibus verbis expoſitam, *Animadvertens eadem ſacra Congregatio, quod neceſſarium ſit, ut proceſſus auctoritate ordinaria fabricandi conficiantur cum maxima diligentia*, poſitivum injungitur præceptum inquirendi & examinandi teſtes ex officio: *Cenſuit, mandari Ordinariis locorum, ut ultra teſtes inductos a Poſtulatoribus teneantur ipſi quoque inquirere ac examinare alios teſtes bene inſtructos ſuper vita & moribus Servi Dei*. Præterquamquod, cum eorumdem decretorum titulus ita ſe habeat, *Decreta noviſſima ſacræ rituum Congregationis ſervanda in cauſis Beatificationum & Canonizationum Sanctorum*, vox illa *ſervanda* æquivalere videtur decreto *irritanti*. Quare, cum decreta ſan. mem. Urbani VIII. eſſent eodem modo inſcripta, *Decreta ſervanda in Canonizatione & Beatificatione Sanctorum*, juſſu ſacræ Congregationis fuerunt hæc alia verba illis ſubrogata, *Decreta, & ordo conficiendi proceſſus in cauſis Beatificationis & Canonizationis Sanctorum*: idque non niſi quia dictio illa *ſervanda* ſcrupulum injicere poterat, quod actus aliter facti *nullitatis* vitio laborarent, ut adnotavit bon. mem. Carolus Paulutius ſacræ Congregationis Secretarius in regeſtis. Veruntamen, utcumque hæc ſint, opinio negativa mihi tutior eſſe videtur; tum quia in re dubia ſtandum eſt pro validitate proceſſus; tum quia urget defectus decreti *irritantis*; tum etiam quia Fidei Promotoribus opponentibus, in proceſſibus confectis ab Ordinariis ſuper ſanctitate vitæ, & fama virtutum ac miraculorum non fuiſſe examinatos teſtes ex officio, ſacra Congregatio nunquam pronuntiavit pro *nullitate* proceſſuum: quin immo, admiſſa quodammodo ſeu poſita validitate proceſſus ab Ordinario confecti, quam Fidei Promotor impugnabat ſub obtentu defectus teſtium ex officio, cenſuit, eſſe locum ſignaturæ Commiſſionis, ſeu introductioni cauſæ; uti, dum fungebar munere Fidei Promotoris, factum eſt in cauſa Anagnina B. Andreæ de Comitibus 25. Septembris 1723.

20 Quatenus autem diceretur, ex hoc ſequi, validos eſſe futuros etiam proceſſus auctoritate Apoſtolica confectos ſuper vita & virtutibus Servorum Dei, licet in eis non fuiſſent examinati teſtes ex officio, reſponderi poſſet, id non ſubſiſtere, cum præceptum examinandi teſtes ex officio juxta decreta ſan. mem. Innocentii XI. inferatur in litteras remiſſoriales pro Apoſtolicorum proceſſuum conſtructione expediendas; quod utique ſatis eſt, ut nulli cenſendi ſint proceſſus auctoritate Apoſtolica confecti ſuper virtutibus, ſi in eis deſit examen teſtium ex officio, cum ipſæ litteræ remiſſoriales (ut infra exponetur) munitæ ſint decreto irritante. Uno verbo, nullitas non deſcendit a decretis Innocentianis ſeorſim ſumptis, ſed a decretis Innocentianis in litteras remiſſoriales inſertis, & prædictarum litterarum remiſſorialium partem conſtituentibus. Cumque Innocentiana decreta ſeorſim ſumpta a litteris remiſsorialibus pertineant ad proceſſus auctoritate ordinaria confectos, eademque uti in litteras remiſſoriales in-

ſerta ſpectent ad Apoſtolicos proceſſus; hinc eſt proceſſus ordinarios ſuper virtutibus non poſſe dici nullos, ſi deficiant teſtes ex officio; & e contrario nullos eſſe dicendos Apoſtolicos proceſſus, ſi in eis prædictorum teſtium ex officio examen deficiat. Res etiam, quatenus oporteat, fieri poteſt clarior exemplo. In decretis Innocentianis cavetur, ne extrajudiciales atteſtationes inſerantur in proceſſus tum auctoritate ordinaria, tum Apoſtolica conficiendos. Porro ſi inſerantur in proceſſus primi vel ſecundi generis, clara eſt inobedientia Innocentianis decretis, ſed nemo eſt qui dicere poſſit, ea de cauſa proceſſus eſſe nullos; non ordinarios, quia decreta Innocentiana carent decreto irritante; non Apoſtolicos, quia pars hæc decretorum non inſeritur in litteras remiſſoriales, ex qua inſertione tantum nullitas poſſet derivari. Sed de hoc etiam infra denuo tractabitur, videlicet *cap.* 48. *num.* 13.

21 Colligitur itaque ex dictis primo, plura ſtatuta eſſe in epiſtola *circulari*, & in decretis Innocentianis pro recta conſtructione proceſſuum, qui fiunt ab Ordinariis: Secundo, ſtatuta in epiſtola *circulari*, & in decretis Innocentianis eſſe coercita in proceſſibus, qui fiunt ab Ordinariis ſuper ſanctitate vitæ, & fama virtutum atque miraculorum, nec eſſe per conſequens extendenda ad alios proceſſus, qui fieri poſſunt ab iiſdem Ordinariis ſuper obedientia decretis Urbani VIII. Tertio, validos futuros eſse proceſsus Ordinariorum etiam ſuper ſanctitate vitæ, & fama virtutum & miraculorum, quamvis non fuerint obſervata ea, quæ ultra jus commune mandata fuerunt in epiſtola *circulari*, aut in decretis Innocentianis in ea etiam parte, in qua loquuntur de proceſſibus, qui fiunt ab Ordinariis: Quarto, pro validitate univerſorum proceſsuum, qui fiunt ab Ordinariis, ſatis eſse, ſi fuerint obſervata ea, quæ de jure communi ſervanda ſunt in conſtructione aliorum proceſsuum. Attamen, quando res eſt integra, quando videlicet agitur non de proceſſibus factis, ſed faciendis, congruum exiſtimarem & rationabile, ut Ordinarii ſuos proceſſus conficerent, ſervatis omnibus ſolemnitatibus, quæ obſervantur in proceſſibus Apoſtolicis, & de quibus infra tractabimus; tum quia materiæ gravitas id expoſcit; tum quia nulla fere eſt hodie cauſa Beatificationis & Canonizationis, in qua non ſit opus conjungere proceſſus ordinarios cum proceſſibus Apoſtolicis *in linea* æqualis probationis, ita ut ex utriſque ſimul junctis ad finem procedatur. In quo proinde rerum themate unuſquiſque bene deprehendere poterit, maximopere expedire, ut proceſſus ordinarii fiant inſtar proceſſuum Apoſtolicorum; ita ut nulla ſit inter eos differentia præter auctoritatem conficientis, ordinariam ſcilicet, aut delegatam.

22 Alia plura eſſent addenda de validitate proceſſuum auctoritate ordinaria confectorum; ſed de his loquemur in ſequentibus, in quibus tractabitur de validitate proceſſuum Apoſtolicorum.

CAPUT

CAPUT XLIV.

De validitate proceſſuum, & ſignanter eorum, qui auctoritate Apoſtolica conficiuntur.

1 POſitionum, articulorum, *interrogatoriorum*, litterarum remiſſorialium, & compulſorialium non ſolum in hoc capite, ſed etiam in ſequentibus opus erit habere mentionem: quapropter non inutile eſt, aliqua de Poſitionibus, articulis, *interrogatoriis*, litteris remiſſorialibus, & compulſorialibus hic præmittere.

2 Poſitio eſt brevis verborum formula mentem Ponentis continens ad veritatem eliciendam concepta, teſte Alciato *in praxi Civili part. 2. tit. de Poſitionibus*: Articulus autem eſt pars intentionis continens illud, quod quis probare intendit, ut habet Gloſſa *in cap. Præſentium v. Articulis, de teſtibus in 6*. Quocirca Poſitio magis late patet, quam articulus, cum in una Poſitione plures articuli poſſint diſtingui, ut habetur *in cit. cap. Præterea ſigillatim ſuper quolibet articulo in qualibet Poſitione contento facias a partibus ſufficienter ad invicem reſpondere*. Uſus vero atque conſuetudo Poſitiones & articulos invenerunt, quemadmodum docet Joannes Baptiſta Aſin. *in praxi judiciaria §. 19. cap. 24. num. 8.* ideoque tum ex iſta ratione, tum ex alia, quod in cauſis ſcilicet Canonizationis *extrajudicialiter* procedebatur, opinio vigebat, non eſſe in conſtructione proceſſuum ad eas ſpectantium abſolute & ſimpliciter neceſſarias Poſitiones & articulos, juxta late adducta per P. Ceparium *in direct. ms. Canoniz. lib. 3. cap. 11. per totum*. At hodie ceſsat hæc controverſia, cum in litteras remiſsoriales articuli ſint inſerendi: *Poſitiones & articulos infraſcriptos dat exhibet & producit Procurator.* Et alibi: *Forma vero articulorum hic non ponitur, quia in qualibet cauſa debent exhiberi a Procuratore Partis*. Idque adeo exacte obſervatur, ut, dum fungebar munere Fidei Promotoris, ſupplicantibus Poſtulatoribus cauſæ S. Thuribii pro conceſſione litterarum remiſsorialium ad comprobanda nonnulla miracula, nulla facta exhibitione articulorum, ſub obtentu, quod ab Indiis non fuerant ſibi notificata in individuo miracula, quæ patrata dicebantur ejus interceſſione, ſacrorum rituum Congregatio die 26. Auguſti 1713. inſtantiam rejecerit.

3 *Interrogatoria* inventa ſunt pro eruenda a teſtibus veritate: eorum etenim ope tota facti ſeries a teſtibus expoſita una cum omnibus circumſtantiis in aperto ponitur. De litteris autem remiſsorialibus, & compulſorialibus hæc habentur apud Peniam in vita S. Raymundi de Pennafort *lib. 3. cap. 24. obſervat. 1. Remiſſoriam ſive litteras remiſſoriales Romana Curia vocat eas, per quas Judices cauſarum aliis Judicibus locorum, ubi probationes ad cauſam inſtituendam parari poſſunt, poteſtatem evocandi recipiendique teſtes, aliaſque probationum ſpecies tribuunt: quod, commoditatis, & plerumque neceſſita-*

ceſſitatis cauſa, legitimo jure introductum eſt; cum valde diſpendioſum, & plerumque impoſſibile foret, teſtes e remotis provinciis ad judicii locum evocare. Id cum in ceteris cauſis obſervari ſoleat, in cauſis etiam Canonizationis Sanctorum ſpecialiter permiſſum eſt. Compulſoriam ſive compulſoriales litteras eadem Curia vocat, per quas Judicibus delegatis ſit facultas quoslibet compellendi, ut quaſcumque ſcripturas & inſtrumenta ad cauſam, de qua agitur, pertinentia exhibeant & producant.

4 Poſt hæc, deſcendendo ad uſum ſeu *praxim*, quando agitur de expediendis litteris remiſsorialibus, & compulſorialibus, debent primo loco Poſtulatores exhibere ſupplicem libellum Congregationi ordinariæ ſacrorum rituum, inſtando pro litterarum expeditione, & Judices exprimendo, quibus commode dirigi poſsunt: qui ſupplex libellus communicandus eſt etiam cum Fidei Promotore, ut ipſe videat, an aliquid ſit, quod opponere poſſit.

5 Secundo, ſi ſacra Congregatio pro expeditione reſpondeat, ejuſque deliberatio a ſummo Pontifice approbetur, decretum expeditur a Secretario, in quo ſit mentio tum conceſſionis, tum Judicum, quibus eadem Congregatio & ſummus Pontifex juſſerint inſcribi litteras prædictas: pariterque, juxta decretum ſacræ Congregationis 18. Martii 1679. non ſunt publicanda decreta pertinentia ad conceſſionem litterarum remiſsorialium, niſi cum Fidei Promotore conferantur.

6 Tertio, articuli componuntur a Procuratore cauſæ, iidemque una cum recenſito decreto dantur Fidei Promotori, ut *interrogatoria* faciat, ſuper quibus teſtes a Judicibus interrogari debent, uti colligitur ex decretis generalibus: *Ut teſtes primo examinentur juxta interrogatoria per Promotorem Fidei ex officio danda & in litteris inſerenda &c. Interrogatoria inſerenda in litteris remiſſorialibus &c. Forma vero articulorum hic non ponitur, quia in qualibet cauſa debent exhiberi a Procuratore Partis; ſuper quibus Promotor Fidei debet formare interrogatoria cum eiſdem articulis in litteris remiſſorialibus tranſmittenda.*

7 Quarto, Fidei Promotor ſcribit epiſtolam Subpromotori, qui ejus vices implere debet in conſtructione proceſſus; & in hac epiſtola eum monet de fidelitate & diligentia in re tanti momenti & de ceteris requiſitis, quæ intervenire debent juxta legem decretorum in horum proceſſuum conſtructione: immo etiam juxta decreta Innocentii XI. §. 3. in epiſtolam, quam Fidei Promotor ſcribit Subpromotori, inſerere ille debet formulam juramenti alibi referendam, quod præſtare tenentur Judices, Subpromotores, Notarii, & teſtes: *Iidemque Judices, prout etiam Subpromotores, & Notarii tam in partibus, quam in Curia, ac teſtes, & in Curia etiam Protonotarius debeant ante inchoationem proceſſuum præſtare juramentum de ſervando ſecretum religioſe ſub pœna excommunicationis ipſo facto in caſu contraventionis incurrenda, juxta formulam ejuſdem juramenti imprimendam in fine decretorum, & pro omnimoda obſervantia tranſmittendam Judicibus delegatis*

gatis in ipſis litteris remiſſorialibus, & Subpromotoribus in litteris Promotoris.

8 Quinto, a Fidei Promotore traditur Notario ſacræ Congregationis epiſtola, quam ipſe ſcripſit Fidei Subpromotori, eidemque Notario duo exemplaria *interrogatoriorum* caute cuſtodienda traduntur; quorum alterum una cum articulis a Procuratore exhibitis remanet penes Acta ſacræ Congregationis, alterum manu Promotoris ſubſcriptum mittitur ad eos, quibus litteræ diriguntur pro conſtructione proceſſus.

9 Sexto, fiunt a Notario litteræ remiſſoriales, & compulſoriales cum ſolitis clauſulis; eæque ſubſcribuntur a Cardinali Præfecto, a Protonotario ſacræ Congregationis, a Secretario, & ab ipſo Notario: antiquitus autem ſubſcribebantur ab omnibus Cardinalibus Congregationis ſacrorum rituum, uti deſumitur ex litteris expeditis in cauſa S. Raymundi de Pennafort, typis impreſſis in ejus vita edita a Penia *cit. lib.* 3. *cap.* 24. Onuſque eſt memorati Notarii ſub unico involucro ſigillis bene obſignato tum litteras remiſſoriales, tum epiſtolam Promotoris ad Subpromotorem una cum *interrogatoriis* includere.

10 Cumque in præſenti ſermo ſit de uſu ſeu *praxi*, opportunum erit addere, antiquiſſimum eſſe ritum mittendi ab Urbe *interrogatoria* in cauſis Beatificationis & Canonizationis. Mentio fit ejus ab Oſtienſi *in cap. Audivimus, de Reliq. & venerat. SS.*, atque ab Auctore, qui rituum formulis præerat in aula Pontificia circa annum 1347. cujus opus editum fuit a Raynaldo *ad dictum annum num.* 34. Concordant Ordo Romanus Cardinalis Cajetani ſub Clemente VI. quem publici juris fecit Jo. Mabillonius *muſ. Ital. tom.* 2. & Ordo Canonizationis Sanctorum an. 1494. *in collect. CC. Britanniæ tom.* 3. *pag.* 636. *& ſeqq.* Omiſſaque diſpoſitione Cæremonialis Romani ſub Leone X. comprobatur aſſumptio ex Brevi Innocentii V. expedito in cauſa Canonizationis Servæ Dei Margaritæ filiæ Regis Hungariæ, & edito a Petro Campo *part.* 2. *hiſtor. Placentiæ pag.* 488. *Verum, licet, quos honorat Divina dignatio, humana devotio prompto affectu debeat honorare; quia tamen, providentia præduce, Prædeceſſorem ſeſtinum, incertum, & lentum* (ſermo eſt de Gregorio Papa X.) *invenire decebat in dubiis, ut procederet tramite tutiori; bonæ memoriæ Archiepiſcopo Strigonienſi, & venerabili Fratri noſtro Epiſcopo Vaccianenſi, ac dilecto Filio Abbati de Dacon Ordinis Ciſtercienſis prædictæ diœceſis ſuis ſub certa forma dedit litteris in mandatis, ut de veritate morum & virtute ſignorum, operibus videlicet ipſius & miraculis ſecundum datam eis a Deo prudentiam, & interrogatoria, quæ ipſis ſub bulla ſua dictus Prædeceſſor interclnſa tranſmiſit, diligentius inquirentes, ſibi, quæ invenirent, per ſuas litteras Apoſtolicarum litterarum ſeriem continentes fideliter intimarent.*

11 Antiquiora etiam ſuppetunt argumenta miſſionis *interrogatoriorum* ab Urbe in cauſis Canonizationis. Extat enim epiſtola ſcripta anno 1232. a ſummo Pontifice Gregorio IX. *Fratri Conrado de Marburg Ordinis Prædicatorum Judici delegato in cauſa Canonizationis S. Eliſabeth Lantgraviæ Thuringiæ*, in qua eidem præcipit, ut teſtes examinet juxta normam in ſua bulla

Digitized by Google

bulla incluſam : *Diſcretioni veſtræ per Apoſtolica ſcripta mandamus, quatenus ſuper glorioſis miraculis, quibus claræ memoriæ Eliſabeth Lantgravia Thuringiæ, auctore Chriſto, dicitur reſulgere, ſuper ſcripti tenorem, quod vobis ſub bulla noſtra mittimus interclusum, habendo præ oculis ſolum Deum, teſtes recipere ac diligenter examinare curetis*. Senſus autem ſcripti, de quo ſummus Pontifex in citata epiſtola ſive bulla loquitur, eſt hic, qui ſequitur: *Teſtes legitimi, qui ſuper vita, converſatione, ac miraculis Venerabilis Eliſabeth Lantgraviæ Thuringiæ ſunt recipiendi, prius ab eis præſtito juramento, diligenter examinentur & interrogentur de omnibus, quæ dixerint, quomodo ſciunt, quo tempore, quo menſe, quo die, quibus præſentibus, quo loco, ad cujus invocationem, & quibus verbis interpoſitis, & de nominibus illorum, circa quos miracula facta dicuntur, & ſi eos antea cognoſcebant, & quot diebus ante viderunt eos infirmos, & quanto tempore fuerunt infirmi, & de qua civitate ſunt oriundi; & interrogentur de omnibus circumſtantiis diligenter, & circa ſingula capitula fiant, ut expedit, quæſtiones præmiſſæ, & ſeries teſtimonii, et verba teſtium fideliter redigantur in ſcriptis*.

12 Impreſſa typis ſunt hæc monumenta *in Bullar. Ord. Præd.* Antonini Bremond *tom.* 1. necnon conſimile ejuſdem Pontificis Gregorii monumentum habetur apud VVadingum *ad an.* 1236. *tom.* 2. ubi refertur bulla delegationis ab eo factæ Epiſcopis Urbevetano, & Suanen. & Priori S. Joannis de Platea Ordinis S. Auguſtini, ut inquirerent in miracula B. Ambroſii de Maſſa Ordinis Minorum. Verum, cum *interrogatoria*, quæ ab Urbe mittebantur, non a Fidei Promotore, qui tunc non aderat, componerentur, ſed antiquioribus temporibus a Miniſtris & Officialibus ad id forte per ſummos Pontifices deputatis, recentioribus autem vel a ſacrorum rituum Congregatione, teſte Contelorio *de Canonizat. SS. cap.* 25. *num.* 95., vel a Rotæ Auditoribus, quibus hæ cauſæ committebantur, uti colligitur ex relationibus eorumdem Auditorum in cauſa S. Andreæ Avellini *tit. de validitate proceſſuum*, in cauſa S. Hyacinthi *pag.* 7., in cauſa S. Caroli Borromæi §. *Tertia concluſio*, ubi iidem Auditores teſtantur, ſe præ manibus habuiſſe proceſſum factum ab Ordinario, ſeque tum articulos compoſuiſſe, tum *interrogatoria* formaſſe; cumque non deeſſent aſſerentes, miſſionem hanc *interrogatoriorum* ab Urbe ad Judices delegatos eſſe arbitrariam, & in aliquibus cauſis omiſſam fuiſſe, ut habet Auctor tractatus de Canonizatione Sanctorum ad Cardinalem Montis Regalis *cap.* 3. *quæſt.* 3. neceſſitas, quæ hodie urget, ut *interrogatoria* formentur a Fidei Promotore, originem habet a nova formula litterarum remiſſorialium, in quam *interrogatoria* ipſa ſunt inſerta; & ex decretis ſub Urbano VIII. ubi conſentanee cum eadem formula legitur: *Super quibus* (hoc eſt articulis) *Promotor Fidei debet formare interrogatoria*.

13 Porro inter decreta generalia edita eſt forma Remiſſoriæ, in qua multa enumerantur, quæ ſunt neceſſaria ad validitatem proceſſuum Apoſtolicorum. Fit in ea mentio Procuratoris in cauſa deputati, exhibitionis

nis ab eo factæ legitimi mandati procurationis, Poſitionum, & articulorum ſuper vita, moribus, virtutibus, & miraculis, aut Martyrio Servi Dei vel in genere, vel in ſpecie, juxta naturam judicii, in quo cauſa verſatur tempore expeditionis Remiſſoriæ. Datur in Remiſſoria facultas Judicibus delegatis teſtes examinandi primò juxta *interrogatoria* data in Curia a Fidei Promotore, deinde ſuper Poſitionibus & articulis propoſitis a cauſæ Procuratore; quæ omnia ad eoſdem mittuntur clauſa & obſignata: & datur quoque iiſdem Judicibus facultas recipiendi ſcripturas, inſtrumenta, monumenta, & alia quævis probationum genera producenda a perſonis habentibus legitima mandata procurationis. Juxta infra dicenda, diriguntur ut plurimum litteræ remiſſoriales, & compulſoriales tribus Epiſcopis cum clauſula, ut omnes, vel duo ad minimum procedant in ſingulis actibus, & non alias aliter, nec alio modo. Datur inſuper Judicibus facultas deſtinandi Notarium Apoſtolicum, ſive Eccleſiaſticum, qui Acta conficiat, necnon alium Notarium pro facienda collatione ſeu auſcultatione proceſſus jam conſtructi, & fidelem Portitorem, qui ad ſacram Congregationem proceſſum deferat obſignatum ſigillis Judicum, qui in cauſa proceſſerunt. Præſcribitur in ipſa Remiſſoria, ut teſtes examinentur in eccleſiis, ſacellis, & piis locis, & in loco loci a Judicibus deſtinando, & ſemper exprimendo; niſi forte examinandi eſſent teſtes infirmi, qui ad prædicta loca accedere non poſſent: tunc etenim ſpectare dicitur ad Judices, ut locum ſtatuant pro ipſo examine peragendo. Et, quia, præter teſtium examen, alia plura fieri debent in proceſſibus, additur in Remiſſoria,quod cetera Acta proceſſus conficiantur in loco ſolitæ Audientiæ, quodque, præter teſtium atteſtationes, Acta, *citationes*, & actitata quæcumque fideliter in proceſſu tranſcribantur. Imponitur etiam in Remiſſoria onus Judicibus recipiendi a teſtibus cujuſcumque gradus, ſtatus, ſexus, & conditionis, etiam Sacerdotibus, exceptis Epiſcopis, juramentum, tactis ſacroſanctis Euangeliis poſitis coram iiſdem Judicibus, & non alias aliter, nec alio modo, de veritate dicenda ſuper iis, ſuper quibus examinabuntur primò juxta *interrogatoria*, deinde ſuper Poſitionibus & articulis; & etiam recipiendi, tactis ſacroſanctis Euangeliis, cum a Notario Apoſtolico deputato pro confectione proceſſus, tum a Notario adjuncto pro collatione ſeu auſcultatione juramentum de fideliter exercendo officium ſuum: quæ eadem præſtatio juramenti de fideliter exercendo officium extenditur ad Portitorem, & ad Nuntium. Demum decernitur in Remiſſoria, ut teſtes deponant coram Judicibus,qui in cauſa procedunt, & coram Notario Apoſtolico, vel Eccleſiaſtico ab iiſdem Judicibus, uti ſupra, electo pro confectione proceſſus; & ut teſtes, quæcumque habent, *per extenſum* deponant, nec ſe referant ad atteſtationes alias redditas, neque eis recitentur, quæ alias ipſi depoſuerunt. Quia vero contingere poſſet, ut aliquis nollet ſe examini ſubjicere, vel ut aliquis recuſaret exhibere ſcripturas ad cauſam facientes, tribuitur in Remiſſoria Judicibus

auctoritas Apoſtolica eoſdem compellendi ſub cenſuris & pœnis canonicis, omnibus juris & facti remediis opportunis, omnique & quacumque appellatione poſtpoſita: quod etiam eſt conſentaneum juri communi *in cap. Præterea*, & *in cap. Sane, de offic. & poteſt. Judicis delegati*, & antiquiori diſciplinæ ſeu praxi Sedis Apoſtolicæ, de qua Julius Papa II. *in epiſtola ad Archiepiſcopum Cantuarienſem, & alios Epiſcopos*, in qua eis committit, ut inquirant in virtutes & miracula in cauſa Henrici VI. Angliæ Regis: *Teſtes legitime recipiatis &c. univerſaque alia probationum genera ad hujuſmodi negotium ſaventia videatis & diligenter examinetis, & perſonas, apud quas ſuerunt, ad illa vobis exhibenda per cenſuram Eccleſiaſticam, & alia juris remedia, appellatione remota, compellatis*. Verba ſunt citatæ epiſtolæ editæ apud Raynaldum *ad an.* 1504. *num.* 33. Quia præterea contingere poſſet, ut Judices delegati haberent aliquam ſuſpicionem de *veracitate* teſtium, in Remiſſoria præſcribitur, ut ſignificare debeant ſacræ Congregationi, non ſolum generaliter quæ fides teſtibus examinatis ſit habenda, ſed etiam peculiariter ſuper his, quæ ab eiſdem teſtibus depoſita fuerunt, & an inter deponendum aliquid viderint, per quod eorum depoſitio ſuſpecta reddatur. Quando autem conceditur Remiſſoria in ſpecie pro finali complemento, committitur & mandatur Judicibus delegatis, ut viſitent ſepulcrum Servi Dei, de cujus Beatificatione & Canonizatione tractatur, id aperiri ſaciant, idque, & alias quaſcumque memorias adhuc exiſtentes cum omnibus & ſingulis circumſtantiis recognoſcant & deſcribant, ac recognoſci & deſcribi ſaciant, vocatis tantum iis perſonis, quæ ipſis videbuntur, ad teſtimonium perhibendum ſuper repertis; impoſita ſimul pœna anathematis latæ ſententiæ non niſi a Romano Pontifice pro tempore abſolvendæ iis, quacumque, etiam regali, vel Eccleſiaſtica dignitate inſignibus, qui aliquid in ſepulcro ponere, vel ex eo ſubtrahere auderent: cum ea circumſpectione, ut ad omnia & ſingula Acta facienda ſemper citetur Fidei Subpromotor nominatus a Promotore in Curia, & non alias aliter, nec alio modo.

14 Conſtant hæc omnia ex ſormula litterarum remiſſorialium typis impreſſa inter decreta generalia ſummi Pontificis Urbani VIII. quod exemplar dici poteſt litterarum remiſſorialium, quæ quotidie a ſacra Congregatione expediuntur, licet in eis aliqua tractu temporis ſuerint addita, alia vero propter varios cauſarum eventus aliquando reperiantur immutata, ut alibi demonſtrabitur. Tempore itaque ſan. mem. Innocentii XI. viſa ſunt alia deſiderari pro meliori directione cauſarum Beatificationis & Canonizationis; ideoque hæc alia addita ſuerunt. Primo, ut præter teſtes inductos a Poſtulatoribus, ſeu Procuratoribus Judices delegati teneantur inquirere & examinare ex officio alios teſtes bene edoctos ſuper vita & moribus Servi Dei, de cujus Beatificatione & Canonizatione tractatur; quod id enixe a ſacra Congregatione ſuis Judicibus delegatis commendetur; quod id ipſum fiat a Fidei Promotore in litteris, quas ſcribit ſuis

Sub-

Subpromotoribus: &, quia ope hujus novæ diligentiæ aliquid poterit deprehendi, quod obſtet ſanctitati, ut Judices ſuperſedeant ab ulteriori inquiſitione, ſi grave videatur id quod deprehenſum eſt, uſquequo ſacra Congregatio ab eis certiorata per litteras mandet, quid ſit agendum. Id vero ſtatutum eſt quoad proceſſus, qui conficiuntur ab Ordinariis ſuper vita & moribus Servorum Dei, juxta verba decretorum alibi relata; quibus ita ſubditur: *Hujuſmodi diligentias ſervari vult etiam in proceſſibus auctoritate Apoſtolica conficiendis a Judicibus delegatis, quibus per litteras particulares ſacræ Congregationis enixe commendari debeant. Et idem faciat Promotor Fidei in litteris ſcribendis Subpromotoribus.*

15 In decretis Innocentianis ſecundò mandatum eſt, ut in litteris remiſſorialibus præſcribatur, ut *interrogatoria* ſemper ſerventur clauſa & obſignata ſigillis Judicum, nec aperiantur, niſi in actu examinis, & claudantur in fine; utque id ipſum fiat quoad teſtium depoſitiones, quæ, antequam proceſſus ſit abſolutus, claudi debent in fine cujuslibet ſeſſionis, & ſignari ſigillis Judicum, non aperiendæ, niſi in ipſorum præſentia in principio cujuslibet examinis atque ſeſſionis: & hæ quidem diligentiæ explendæ ſunt tum in proceſſibus, qui fiunt extra Urbem, tum in iis, qui fiunt in Curia. En verba decretorum: *Et pro majori cautela præſcribi debeat in litteris remiſſorialibus, quod non ſolum interrogatoria retineantur ſemper clauſa & ſigillata cum ſigillis eorumdem Judicum, non aperienda, niſi in actu examinis, & claudenda in fine; ſed ulterius depoſitiones ipſæ, antequam proceſſus ſit abſolutus, in fine cujuſlibet ſeſſionis claudi & ſignari debeant cum ſigillis Judicum, nec poſſint aperiri, niſi in præſentia ipſorum in principio cujuſlibet examinis & ſeſſionis; ac hujuſmodi diligentiæ fieri debeant etiam in proceſſibus fabricandis in Curia.*

16 Præſcripta fuit tertiò forma juramenti præſtandi a Judicibus, antequam inchoentur proceſſus, a Subpromotoribus, a Notario cum in partibus, tum in Curia, & a Protonotario in Curia, & a teſtibus. Et quoad Judices quidem, Subpromotores, Notarium, & Protonotarium formula juramenti typis impreſſa ad calcem prædictorum decretorum importat promiſſionem fideliter adimplendi munus ipſis commiſſum, atque ſervandi ſecretum tum de contentis in *interrogatoriis*, tum de teſtium depoſitionibus ſuper iiſdem *interrogatoriis* & ſuper articulis, nec de iis loquendi cum quavis perſona, exceptis *Conjudicibus*, Subpromotore, & Notario pro eodem proceſſu deputatis, & in Curia excepto Protonotario; ſub pœna perjurii & anathematis latæ ſententiæ, a quo non poſſit contraveniens abſolvi, niſi a Romano Pontifice, excluſo etiam majori Pœnitentiario, præterquam in mortis articulo. Quoad teſtes autem formula juramenti, ea quoque typis impreſſa ad calcem dictorum decretorum, illa omnia repetit, quæ modo dicta ſunt quoad ſecretum ſervandum tum de contentis in *interrogatoriis*, tum de reſponſionibus & depoſitionibus a ſe factis, exprimitque onus dicendi veritatem tum ſuper *interrogatoriis*, tum

 ſuper

ſuper articulis, ſuper quibus examinabuntur. Quoad omnes quoque prædictos mandatum eſt, ut juramenta emittant, tactis ſacroſanctis Euangeliis, & ut formula eorumdem juramentorum mittatur ad Judices delegatos in litteris remiſſorialibus, & ad Subpromotores in litteris Promotoris.

17 Ultimo, in ſæpe memoratis noviſſimis decretis prohibitioni alias factæ in antiquioribus decretis omnibus & ſingulis perſonis Eccleſiaſticis tum Sæcularibus tum Regularibus, quantumvis ſpeciali nota dignis, de non exquirendis teſtificationibus extrajudicialibus ſuper ſanctitate aut miraculis cujuſcumque Servi Dei, additum fuit, ut ejuſmodi atteſtationes hactenus obtentæ & in futurum obtinendæ non faciant aliquem gradum probationis, nec inferi poſſint in proceſſus tum ordinaria, tum Apoſtolica auctoritate fabricandos; ut ex littera eorumdem decretorum.

18 Decreta hæc Innocentiana impreſſa fuerunt anno 1678. typis Rev. Cameræ Apoſtolicæ, & etiam poſt tractatum Mattæ *de Canonizat. SS.* Quamvis autem ex eorum lectione unuſquiſque dignoſcere poſſit, primum tantum de teſtibus ex officio, & ultimum de non inferendis in proceſſum atteſtationibus *extrajudicialibus* extendi etiam ad proceſſus auctoritate ordinaria confectos, alia autem, utpote loquentia de litteris remiſſorialibus, eſſe coercita intra proceſſus Apoſtolicos; ut in terminis decreti, in quo diſponitur de claudendis *interrogatoriis* & teſtium depoſitionibus, dum fungebar munere Fidei Promotoris, bene ponderavit ſacrorum rituum Congregatio in cauſa Limana Canonizationis S. Thuribii, cum de validitate proceſſus ab Ordinario confecti diſputaretur die 10. Martii 1725.; quamvis etiam probabile & conſentaneum ſit menti ſacræ Congregationis, juxta ea quæ in ſuperioribus dicta ſunt, inobſervantiam eorum, etſi loquentium de proceſſu ordinario, non poſſe ex defectu decreti irritantis *nullitatem* inducere, excepta omiſſione examinis teſtium ex officio tum ſuper virtutibus tum ſuper miraculis ad normam noviſſimi decreti infra referendi: quod tamen attinet ad proceſſus Apoſtolicos, certum eſſe debet, eos *nullitatis* vitio laborare, niſi fuerint obſervata omnia & ſingula, quæ ſunt expreſſa tum in formula litterarum remiſſorialium, tum in illis Innocentianis decretis, quæ in ipſas remiſſoriales litteras inſeruntur, & quæ nunc partem conſtituunt earumdem litterarum remiſſorialium. In litteris quippe remiſſorialibus non deeſt decretum irritans: *Decernentes irritum & inane quidquid contra formam præſentis Remiſſoriæ ſcienter vel ignoranter fuerit executum*: eſtque de natura Remiſſoriæ, ut, quidquid agitur, ejus forma non ſervata, *nullitatis* vitio laboret, juxta regulam textus *in cap. Cum dilecta, de reſcriptis*, & *in cap. Prudentiam, ubi Doctores de officio Delegati*; quam porro regulam ad rem, de qua nunc agimus, bene exornant Lezana *conſult.* 1. *num.* 95. Contelorius *de Canonizat. SS. cap.* 25. *num.* 17. Roſa *in addit. ad ſuum tractatum de Execut. litter. Apoſtol. num.* 69. & 70. Auditores Rotæ *in relatione S. Philippi Benitii, tit. de proceſſibus*, & *in relatione B. Gregorii X. eod. tit.* ubi validitas dicitur adeſſe, quando forma data in litteris non fuit omiſſa:

omiſſa: niſi forte ageretur de inobſervantia quoad res minimas, item de inobſervantia per additionem cautelarum, quæ non eſſent neceſſariæ, ſed potius ſuperfluæ, vel denique de inobſervantia rerum, quæ ſupplementum per æquivalentem, aut ampliorem adimpletionem habuiſſent; quibus circumſtantiis poſitis, durum admodum eſſet *nullitatem* inducere ex inobſervantia formæ in litteris remiſſorialibus ſtatutæ, quemadmodum recte docent Lezana *conſult.* 1. *num.* 127. *& ſeqq.* Pignatellus *conſult.* 188. *num.* 14. *& ſeqq. tom.* 9. Auditores Rotæ *in relatione S. Ignatii tit. de proceſſu remiſſoriali Mutinenſi*, & *tit. de proceſſu remiſſoriali Burgenſi*, & latiſſime *in relatione B. Joſaphat part.* 1. *§. Completo*, & *in relatione S. Iſidori Agricolæ art.* 1. *de proceſſu remiſſoriali §. Ulterius*.

CAPUT XLV.

De his, quibus inſcribuntur Litteræ remiſſoriales, *&* compulſoriales *pro conficiendis proceſſibus auctoritate Apoſtolica*.

1 IN ſuperiori capite, dum agebatur de contentis in forma Remiſſoriæ, omnia fere indicata ſunt, quæ ad validitatem proceſſuum Apoſtolicorum ſunt neceſſaria: in hoc autem & ſequentibus capitibus ſingillatim expendentur omnia, quæ prædictorum proceſſuum validitatem reſpiciunt. Quia vero (ut alibi dictum eſt) Apoſtolici proceſſus, qui in cauſis Beatificationis & Canonizationis conficiuntur auctoritate Apoſtolica, ſunt in multiplici differentia, cum nonnulli ſint ſuper non cultu, ſive ſuper caſu excepto a decretis Urbani, quatenus hi non fuerint ab Ordinariis confecti ſua auctoritate ordinaria, alii ſuper fama ſanctitatis in genere, alii ſuper virtutibus, Martyrio, aut miraculis in ſpecie; ad evitandam idcirco confuſionem deſumimus initium a proceſſibus ſuper non cultu, ſive ſuper caſu excepto, inquirentes, quibus a ſacra Congregatione eorum confectio delegetur, quando ſacræ Congregationis & Sedis Apoſtolicæ auctoritate conficiendi ſunt, eamdem aſſumptionem ſubinde proſecuturi quoad alios proceſſus ſuper fama ſanctitatis in genere, aut ſuper virtutibus, vel Martyrio, & miraculis iu ſpecie.

2 Proceſſus ſuper obedientia ſeu *paritione* decretis, qui conficiuntur auctoritate Apoſtolica, hoc eſt ſuper non cultu, vel ſuper caſu excepto, aut conficiuntur in Urbe, aut extra Urbem. Si conficiuntur in Urbe, cum Cardinalis Vicarius ſit in ea tanquam Ordinarius, ut habent textus *in cap. Sua nobis, de officio Vicarii*, Choell. *in notit. Cardinalat. cap.* 55. & Sbrozz. *de Vicario, lib.* 1. *quæſt.* 3. *num.* 19. hinc eſt, quod, ſicuti inter Judices, qui a Sede Apoſtolica delegantur, ſemper delegatur Ordinarius loci, in quo proceſſus conficitur, ita, ſi fieri debent proceſſus in Urbe Apoſtolica auctoritate, ſemper ſacra Congregatio ſuum facit Delegatum Cardinalem Urbis Vicarium; atque adeo, quia ipſe aliis curis ut plurimum diſtentus eſt,

Digitized by Google

eſt, mos inolevit, ut eidem etiam detur facultas Epiſcopum ſuo judicio idoneum ſubſtituendi, qui deveniat ad conſtructionem proceſſus, uti legitur in decretis generalibus Urbani VIII. *Nec prætereundum eſt, quod in Commiſſionibus ſummi Pontificis ſacræ rituum Congregationi directis apponi debet, quod, quando erunt conficiendi proceſſus & examinandi teſtes in Curia, eadem ſacra Congregatio ſubdelegare debeat Sanctiſſimi Domini noſtri Papæ Cardinalem Vicarium, qui per ſe, ſeu, ipſo impedito, per alios tantum Epiſcopos ab eo deputandos capiat informationes neceſſarias cum interventu Protonotarii pro tempore ſacræ rituum Congregationi deſtinati.*

3 Id ipſum erat etiam uſu receptum ante editionem decretorum Urbani VIII. quemadmodum colligitur ex Actis Canonizationis S. Tereſiæ collectis a Joanne Paulo Mucantio ſacrarum cæremoniarum Magiſtro & Secretario Congregationis ſacrorum rituum, quæ autographa extant in Conventu S. Annæ de Urbe Carmelitarum Excalceatorum nationis Hiſpanæ: in ea enim inſertus eſt ſupplex Poſtulatorum libellus, per quem licet exorarent, ut examen nonnullorum teſtium in Urbe peragendum committeretur Cardinali Pinello Protectori Religioſi Ordinis; ſacra nihilominus Congregatio pro dicto munere explendo elegit Cardinalem Pamphilium Urbis Vicarium.

4 Cumque in Urbe proceſſus Apoſtolici conficiantur ſuper obedientia decretis præſtita, non ſolum ſi agatur de Servis Dei in Urbe, vel locis circa Urbem ſepultis, ſed etiam in cauſis Servorum Dei, qui ſepulti ſunt in regionibus remotiſſimis, dummodo in Urbe adſint teſtes bene informati, & parata ſint documenta opportuna ac neceſſaria; in utroque caſu Cardinalis Urbis Vicarius conſtituitur in Judicem delegatum pro conſtructione proceſſus.

5 Exemplum proceſſus ſuper non cultu in Urbe confecti auctoritate Apoſtolica a Cardinali Vicario in cauſis Servorum Dei, qui ſepulti erant in regionibus remotiſſimis, & quidem non unum, ſed multiplex, deſumitur ex decretis editis in cauſa Valentina Servi Dei Nicolai Factor 12. Julii 1664., in cauſa Majoricen. Servæ Dei Catharinæ Thomaſiæ 30. Augugi 1664., in cauſa Corduben. Servæ Dei Annæ de Cruce die 8. Aprilis & die 4. Julii 1665., in cauſa Indiarum Declarationis Martyrii Dionyſii a Nativitate, & Sociorum 20. Julii 1675., in cauſa Majoricen. Alphonſi Rodriquez 25. Januarii 1687., &, dum fungebar munere Fidei Promotoris, in cauſa Meliapuren. Joannis de Britto 6. Julii 1715. Hique proceſſus ſuper non cultu, qui in cauſis Servorum Dei in remotis regionibus ſepultorum auctoritate delegata a Cardinali Vicario conficiuntur, ideo ex permiſſione ſacræ Congregationis in Urbe conficiuntur, quando eſſent conficiendi in loco ſepulcri, quia, cum ex alibi dicendis hinc non ita facile ſit Remiſſoriam obtinere pro teſtibus examinandis ſuper virtutibus & miraculis, antequam ſit abſolutum judicium ſuper non cultu, illinc vero propter magnam locorum diſtantiam nimis longum tempus intercedere debeat,

Digitized by Google

debeat, ſi proceſſus ſuper non cultu ſit in partibus conficiendus, ad Urbem mittendus, & in ſacra Congregatione examinandus (quo tempore decurrente, imminet periculum obitus teſtium, qui de viſu deponere poſſunt ſuper virtutibus, Martyrio, & miraculis) neceſſe eſſe putatur, proceſſum ſuper non cultu in Urbe abſolvere, ut, quanto citius fieri poteſt, ad expeditionem litterarum remiſſorialium pro teſtibus examinandis deveniatur. Idque efficit, ut in cauſis, in quibus non adeſt periculum perditionis teſtium, eo quia Dei Servi non ſunt in adeo remotis regionibus ſepulti, abſtinendum videatur a conſtructione proceſſus ſuper non cultu in Urbe, ſed idem omnino conficiendus ſit in loco ſepulcri. Quod bene perſpectum fuit a ſacrorum rituum Congregatione, quæ in cauſa Romana Ven. Servi Dei Joannis Baptiſtæ Cioni, in qua proceſſus ſuper non cultu factus fuerat a Cardinali Urbis Vicario, licet ille mortuus & ſepultus eſſet in civitate Lucenſi, die 9. Aprilis anno 1729. decrevit, ut ad confectionem novi proceſſus deveniretur; & ad rem bene ſubdidit Archiepiſcopus Philippenſis meus meritiſſimus Succeſſor in Fidei Promotoris munere in ſuis animadverſionibus ſuper non cultu factis in cauſa prædicti Servi Dei: *Nil relevante, quod aliquando proceſſus de non cultu fiant in Urbe, licet agatur de Servis Dei, qui alibi deceſſerint atque ſepulti ſint; id enim procedit, quando res eſt de aliquo Servo Dei in remotiſſimis regionibus mortuo atque ſepulto: tunc enim ex indulgentia hujus ſacra Congregationis conceditur, ut proceſſus de non cultu fieri poſſit in Urbe, ne ob diſtantiam valde notabilem locorum ſequatur nimia temporis jactura in tranſmittendis litteris remiſſorialibus, conficiendo in partibus proceſſu, eoque Romam reportando, cum maximo & evidenti periculo amittendi interim probationes ob defectum teſtium de viſu examinandorum vel ſuper virtutibus, vel ſuper Martyrio reſpective eorumdem Servorum Dei &c. Secluſa autem circumſtantia diſtantia valde notabilis a loco ſepulcri, nullus fortaſſe caſus afferri poterit, quod proceſſus ſuper non cultu alicujus Servi Dei confectus fuerit in Urbe, & non in loco, ubi idem Servus Dei mortem ſortitus fuit ac ſepulturam.*

6 Exemplum proceſſus in Urbe confecti auctoritate delegata a Cardinali Urbis Vicario in cauſis procedentibus per viam caſus excepti, licet ageretur de Dei Servis, ſeu Beatis extra Urbem ſepultis, deſumitur ex cauſa Calaritana B. Salvatoris ab Horta, & ex cauſa Montis Politiani S. Agnetis. In eis enim proceſſus ſuper caſu excepto confectus eſt auctoritate delegata ab Epiſcopo per Cardinalem Vicarium ſubdelegato, & ab eodem Cardinali Vicario lata eſt ſententia ſuper obedientia decretis præſtita, quæ deinde diſcuſſa & approbata fuit in ſacrorum rituum Congregatione. Eademque ſacrorum rituum Congregatio facilius indulget, ut in Urbe conficiatur proceſſus ſuper caſu excepto, quando caſus exceptus deſumitur ex indultis a Romanis Pontificibus, licet Dei Servi mortui ſint in regionibus parum ab Urbe diſtantibus, quam ut proceſſus conficiatur ſuper non cultu in eadem Urbe, cum tractatur de Dei Servis non ſepultis in regionibus remotiſſimis. In primo quippe caſu vis conſtituitur in indultis & in monumen-

numentis, quæ facilius in Urbe, quam extra, colligi poſſunt & exhiberi, & cultus continuatio in loco ſepulcri non eſt niſi ſequela & continuatio cultus jam conceſſi. Sed in ſecundo, cauſæ momentum ſtat in defectu cultus prope ſepulcrum, qui melius probatur per teſtes in eodem loco examinatos, & per acceſſum Judicis ad ipſum ſepulcrum, quam per alios teſtes, qui in Urbe examinentur. Sive autem fiat in Urbe proceſſus ſuper non cultu, ſive ſuper caſu excepto, non expediuntur litteræ remiſſoriales, & compulſoriales inſcriptæ Cardinali Vicario, ſed ſufficit decretum ſacræ Congregationis in Actis exhibendum: Judex vero, qui ſubdelegatur ab eodem Cardinali Vicario, ſubdelegatur in utroque caſu juxta praxim uſque ad ſententiam *excluſive*; quod pariter intelligendum eſt, licet id in delegatione non eſſet expreſſum. Reſumpta enim a Cardinali Vicario juriſdictione ante promulgationem ſententiæ ſuper obedientia decretis præſtita, ſententia porro ab ipſo profertur, & deinceps in ſacra Congregatione diſputandum proponitur dubium, an ſententia Cardinalis Vicarii ſuper non cultu, ſive ſuper caſu excepto ſit confirmanda.

7 Hæc ſunt, quæ pertinent ad proceſſum ſuper non cultu, ſeu ſuper caſu excepto in Urbe conficiendum. Sequitur ergo pro capitis complemento, ut ſermo transferatur ad eoſdem proceſſus, qui auctoritate Apoſtolica extra Urbem conficiuntur. Pro horum autem confectione ut plurimum a ſacra Congregatione delegatur Epiſcopus, in cujus diœceſi Dei Servus ſepultus eſt, & expediuntur litteræ remiſſoriales eidem inſcriptæ; per quas etiam, in caſu impedimenti, ſi agatur de Præſule magnæ diœceſis, datur aliquando facultas alium Epiſcopum ſuo judicio idoneum ſubſtituendi. Quæ ſubſtitutio non conſuevit eſſe coercita uſque ad ſententiam *excluſive*, uti contingit in ſubdelegatione, quæ fit a Cardinali Vicario (juxta ea quæ modo dicta ſunt) ſed, cum ſententia feratur a Subdelegato, diſputandum conſequenter in ſacra Congregatione proponitur dubium, an ſententia Epiſcopi ab Epiſcopo delegato ſubdelegati ſit confirmanda. Et exemplum quidem facultatis ſubdelegandi conceſſæ de proceſsu ſuper non cultu auctoritate Apoſtolica extra Urbem conficiendo, ut a ceteris abſtineamus, deſumitur ex cauſa Neapolitana ſeu Litteren. Servi Dei Leonardi de Fuſco. In ea etenim, dum fungebar munere Fidei Promotoris, die 15. Februarii 1716. pro conſtructione proceſsus ſuper non cultu inſcriptæ fuerunt litteræ Archiepiſcopo Neapolitano cum facultate ſubdelegandi Epiſcopum, qui ſibi idoneus videretur.

8 Aliquando contingit in proceſsu de non cultu, ſed frequentius in proceſsu ſuper caſu excepto, ut probationes deſumi debeant non ex una ſolum civitate, ſed ex diverſis. Utque res fiat clarior exemplo, ponamus, in civitate Peruſina confici ab ejus Epiſcopo tanquam Judice remiſſoriali proceſſum ſuper cultu immemorabili alicujus Dei Servi, qui in eadem civitate ſepultus ſit; ſi antiquæ hujus ejuſdem Servi Dei Imagines Bononiæ in aliqua eccleſia reperiantur, ſi ſtatuæ pariter antiquæ adſint in civitate Viter-

Viterbienſi, quæ omnes ſint aptæ ad oſtendendum cultum immemorabilem, dubitari poteſt, an litteræ remiſſoriales, & compulſoriales ſint inſcribendæ non ſolum Epiſcopo Peruſino, ſed etiam Archiepiſcopo Bononienſi, & Epiſcopo Viterbienſi. Olim litteræ remiſſoriales, & compulſoriales prædictis omnibus Epiſcopis inſcribebantur, & unuſquiſque ſententiam ferebat ſuper caſu excepto, quomodo factum fuit in cauſis Sabaudien. B. Amedei, & Toletana B. Mariæ a Capite. At ad evitandas expenſas introducta fuit conſuetudo, ut inſcribantur litteræ remiſſoriales, & compulſoriales tantum Epiſcopo, in cujus diœceſi major extat copia probationum pro caſu excepto, ideoque Epiſcopo, in cujus civitate vel diœceſi Dei Servus, vel Beatus ſepultus eſt, ceteris autem Epiſcopis inſcribantur quædam litteræ particulares, quibus demandatur, ut Imagines recognoſcant, aut alia conſimilia peragant; & ita porro obſervatum fuit in cauſa Florentina S. Julianæ de Falconeriis 21. Martii 1676., in cauſa Barcinonen. B. Mariæ de Socos 20. Septembris 1687., atque in cauſa Bitecten. B. Jacobi Illyrici 23. Januarii 1698. Ipſi vero Epiſcopi, quibus hæ litteræ particulares inſcribuntur, aut per ſe ipſos aut per ſuos Vicarios compendiarias agunt inquiſitiones, & excipiunt notitias, quæ vel ad ſacram Congregationem mittuntur, vel (ut alibi dictum eſt) mitti etiam poſſunt ad Epiſcopum, qui conficit proceſſum, ut in eumdem inſerantur, utque, omnibus rite perſpectis, ab ipſo feratur ſententia ſuper caſu excepto, juxta decretum editum in Valliſoletana ſeu Oxomen. S. Petri Regalati 21. Januarii 1679. Præterquamquod, quantum attinet ad haſce litteras particulares, notatu dignum eſt decretum a ſacra Congregatione editum in cauſa Tarraconen. B. Petri de Armengol Ordinis B. Mariæ de Mercede Redemptionis Captivorum, quod eſt hujuſmodi: *Cum Rev. Pater Magiſter Fr. Ferdinandus de Caruajal & Ribera Procurator Generalis & Vicarius prædicti Ordinis expoſuerit, quod in Congregatione ſacrorum rituum habita die 2. Decembris proximi fuit conceſſa nova audientia circa proſecutionem cauſæ prædicti Servi Dei ſuper cultu immemorabili, & caſu excepto ob exhibitionem antiquiſſimorum monumentorum, quæ data non fuerunt in alia propoſitione, ſupplicavit pro litteris compulſorialibus directis Reverendiſs. Archiepiſcopo Tarraconenſi ad effectum extrahendi ſormiter dicta jura, & præſertim binas reſolutiones publici Conſilii Villæ de Carical habitas ſub annis* 1521. *&* 1524. *ſuper votiva Proceſſione populi ad dictum B. Petrum Armengol, necnon particulas Viſitationum factarum annis* 1570. 1617. 1620. 1634. 1648. 1662. *ex quibus reſultat cultus per continuam ſeriem temporis publice præſtitus venerabili corpori & Reliquiis ejuſdem Beati, cum facultatibus neceſſariis & opportunis, & termino ſex menſium. Verum, quia cetera jura conſiſtentia in vetuſtiſſimis Imaginibus, ſimulacris, & aliis monumentis exiſtentibus in pluribus & diverſis civitatibus inter ſe longe diſtantibus, nimirum Matriti, Valentiæ, Barcinone, Xatinæ, Gerundæ, Burgis, & Bazæ Epiſcopatus Gaudicenſis, non poſſent haberi in forma ſolemni, niſi conficiendo ſeptem proceſſus remiſſoriales, & compulſoriales maximis & intolerabilibus expenſis, ſupplicavit,*

abſque alia litterarum remiſſorialium, et compulſorialium expeditione, per peculiarem epiſtolam ſacræ Congregationis injungi Epiſcopis dictarum civitatum, ut per ſe ipſos, vel, iis legitime impeditis, per ſuos Vicarios Generales accedant ad dictas Imagines et ſtatuas, ibique excipiant ſummarias informationes antiquitatis earumdem a Pictoribus, Sculptoribus, et aliis in urbe Peritis, cum facultate etiam extrahendi jura et ſcripturas, ex quibus comprobari valeat antiquiſſimus et immemorabilis cultus ad inſtar conceſſionis alias ſub die 21. Martii 1676. ab eadem ſacra Congregatione factæ in cauſa Florentina B. Julianæ de Falconeriis &c. Et eadem ſacra Congregatio ad relationem Eminentiſſ. et Reverendiſſ. Cardinalis Azzolini Ponentis cenſuit, poſſe concedi juxta petita, ſi Sanctiſſimo Domino noſtro placuerit. Die 27. Januarii 1685. Et, facta de prædictis Sanctiſſimo Domino noſtro relatione, Sanctitas ſua benigne annuit, die 2. Februarii 1685. Epiſcopi porro, & alii quicumque, quibus particulares hæ litteræ inſcribuntur, in negotio ſibi commiſſo tenentur eas omnes adhibere diligentias, quæ in confectione proceſſus adhibentur; & ideo nihil agere debent ſine præſentia Promotoris Fiſcalis, a quo, uti etiam a Notario & a Peritis, debent juramentum exigere de munere fideliter adimplendo, ſicuti colligitur ex ſenſu particularis epiſtolæ, quam ſacra Congregatio in cauſa Luſitana BB. Tereſiæ, & Sanciæ, de quarum cultu immemorabili tractabatur, ſcripſit Archiepiſcopo Ulyſſiponenſi: *Repropoſita eadem ſupplici inſtantia ſuper conceſſione dictarum litterarum remiſſorialium, et compulſorialium, et particularium petita, ſacra eadem Congregatio, audito tam in voce quam in ſcriptis Reverendiſſ. Domino Archiepiſcopo Myrenſi Fidei Promotore, ſub die 17. menſis Decembris anni labentis 1695. petitioni annuendum cenſuit; et, annuente Sanctiſſimo, ſub infraſcripta die vigore præſentium, abſque aliis litteris remiſſorialibus in ſimilibus concedi ſolitis, derogando ad hunc effectum ſtylo ipſius ſacræ Congregationis, decretiſque fel. record. Urbani VIII. et aliis Conſtitutionibus, ceteriſque contrariis quibuſcumque, ex ſpeciali gratia nominavit et conſtituit in Judicem et Executorem Amplitudinem tuam, ut per te ipſum vel per tuum Vicarium Generalem, præſtito juramento de diligenter munus demandatum implendo, cum aſſiſtentia Promotoris iſtius Menſæ Archiepiſcopalis, et delato eidem ſimili juramento, viſitet inſpiciat recognoſcat & deſcribat Imagines ac Reliquias prædictas, cum facultate deputandi Notarium Apoſtolicum, ſive Eccleſiaſticum, recepto prius ab eodem pariter juramento de fideliter exercendo officium ſuum, ac examinandi Peritos in faciem loci, necnon compulſandi, quatenus a Procuratore legitimum mandatum habente petatur, quaſcumque ſcripturas ad cauſam facientes &c. Romæ 24. Decembris 1695.*

9 Alii proceſſus auctoritate Apoſtolica conficiendi ſunt, uti vidimus; id eſt vel ſuper fama, ſanctitate vitæ, virtutibus, Martyrio, & miraculis in genere, vel ſuper virtutibus, Martyrio, & miraculis in ſpecie. Itaque, ſi hi proceſſus ſint in Urbe conficiendi, ſacrorum rituum Congregatio id committere conſuevit Cardinali Urbis Vicario, cujus auctoritate delegata proceſſus conficitur cum præſentia Protonotarii ſacræ Congregationis, ut

ut alibi dictum eſt, utque ponderat Contelorius *de Canonizat. SS. cap. 23. num. 1. §. His temporibus*: & uſus eſt, ut etiam pro horum proceſſuum conſtructione citra expeditionem litterarum remiſſorialium, ſed cum ſola extenſione, & in Actis exhibitione decreti ſubdelegetur Cardinalis Vicarius cum facultate tres Epiſcopos deſtinandi ſuo judicio idoneos, addita clauſula, ut duo ſaltem ex ipſis cuilibet actui proceſsus intervenire debeant & aſſiſtere; quemadmodum, ceteris omiſſis, dum fungebar munere Fidei Promotoris, factum eſt in cauſa Ven. Servi Dei Joſephi Mariæ Cardinalis Thomaſii die 10. Martii 1725., in cauſa Ven. Servi Dei Nicolai a Longobardis 25. Maji 1726., & in cauſa Ven. Servi Dei Antonii Baldinuccii 3. Auguſti ejuſdem anni. In Urbe autem proceſsus conficiuntur ſuper virtutibus, Martyrio, & miraculis in ſpecie, etiamſi agatur de cauſis Servorum Dei, qui in remotis regionibus mortui ſint, dummodo in Urbe ipſa adſint aliqui teſtes, qui de virtutibus, Martyrio, aut miraculis in ſpecie deponere valeant: quanquam id ſæpius contingit in conſtructione proceſsuum in genere. Quocirca confecti fuerunt in Urbe proceſsus in genere non ſolum in cauſis Firmana Servi Dei Antonii de Graſsis, & Neritonen. Servi Dei Joſeph a Cupertino, uti deſumitur ex decretis editis die 17. Junii 1664. & die 30. Auguſti 1687.; ſed id ipſum factum fuit in cauſa Corduben. Servæ Dei Annæ de Cruce, uti colligitur ex decreto edito die 5. Auguſti 1665., in cauſa Majoricen. Servæ Dei Catharinæ Thomaſiæ 9. Auguſti 1670., in cauſa Viennen. Servi Dei Dominici a Jeſu Maria 18. Maji 1677., in cauſa Indiarum Servi Dei Dionyſii a Nativitate 12. Martii 1678., in cauſa Valentina Servi Dei Joannis de Ribera 14. Junii 1679., & in cauſa Toletana Servi Dei Franciſci a Puero Jeſu 10. Julii 1679. Nec enim in conſtructione horum proceſsuum in genere, licet agatur de Dei Servis extra Urbem ſepultis, ſibi vindicant locum difficultates ſupra expoſitæ, dum agebatur de conſtructione proceſſuum in Urbe ſuper non cultu quoad Dei Servos pariter extra Urbem ſepultos: in primo quippe caſu vis ſtat in teſtibus, qui, ſi adſint in Urbe, in Urbe quidem poſſunt examinari; at in ſecundo, majus momentum ſtat in defectu cultus circa ſepulcrum, qui ſane melius per acceſſum Judicis ad illud, quam per teſtes de eo deponentes comprobatur.

10 Quod ſi tractetur de proceſſibus extra Urbem conficiendis, hodie expediuntur a ſacra Congregatione, ſive res ſit de proceſſibus in genere, ſive de proceſſibus in ſpecie, & de his, quæ ſupervenerunt poſt indultam venerationem, litteræ remiſſoriales, quæ tribus Epiſcopis inſcribuntur, juxta decreta generalia Urbani VIII. *Hujuſmodi litteræ remiſſoriales, ſi fieri poteſt, dirigi omnino debent Epiſcopis non minus, quam tribus*; quibus & conſonat formula litterarum remiſſorialium typis impreſſa in libello eorumdem decretorum. Inter Epiſcopos autem, quibus litteræ inſcribuntur, in more poſitum eſt, ut adſit Epiſcopus, in cujus civitate vel diœceſi proceſſus eſt conficiendus. Scatent regeſta ſacræ Congregatio-

nis exemplis litterarum inſcriptarum tribus Epiſcopis; atque adeo, dum munere fungebar Fidei Promotoris, ſæpiſſime id factum eſt, & ſignanter in cauſa Forolivien. S. Peregrini Latioſi 26. Auguſti 1713., in cauſa Montis Politiani S. Agnetis die 10. Martii 1714., in cauſa Florentina Servi Dei Benedicti a Podio Bonitio, in cauſa Sancti Flori in Gallia Servæ Dei Agnetis a Jeſu die 18. Martii 1714., & in cauſa Romana Servi Dei Innocentii XI. 24. Novembris 1714. Si vero ſuperveniat impedimentum alicui ex Epiſcopis ad conſtructionem proceſſus electis, aut aliquis ex eis debeat examinari tanquam teſtis, tunc ſacræ Congregationi ſupplicatur pro alius ſubſtitutione: & ita factum fuit in cauſa Japonen. Declarationis Martyrii Servi Dei Angeli Orſucci & Sociorum, uti deſumitur ex decreto edito 11. Januarii 1681. Nec omitti debet, quod Epiſcoporum nomine, quibus litteræ remiſſoriales, & compulſoriales inſcribuntur, comprehenſi dici debent non ſolum Epiſcopi habentes adminiſtrationem ſuarum Eccleſiarum, ſed etiam Epiſcopi pure *titulares*, ſicuti ſunt Nuntii Apoſtolici, & alii, qui dicuntur Auxiliatores ſive *Suffraganei*; quemadmodum conſtat ex decreto edito in cauſa Romana, ſeu Polona S. Stanislai Novitii Societatis Jeſu 21. Octobris 1688., & ex decretis editis in cauſis Corduben. Servi Dei Joannis Baptiſtæ a Conceptione, Florentina S. Julianæ de Falconeriis, & Indiarum ſeu Goana Servi Dei Rodulphi Aquavivæ & Sociorum 23. Septembris 1713., atque ut ad rem firmat Pignatellus *conſult.* 22. *tom.* 5. necnon Pater Andreas Hieronymus Andreuccius, qui *in tract. de Epiſcopo titulari part.* 1. *quæſt.* 9. *num.* 295. teſtatur uſum Sedis Apoſtolicæ delegandi Epiſcopos *titulares* in cauſis Canonizationum, etiamſi non ſint Coadjutores ſeu *Suffraganei*.

11 Porro olim hæ litteræ remiſſoriales inſcribebantur vel uni duntaxat, aut duobus Epiſcopis, & nonnullis Regularibus, vel tantum nonnullis Regularibus, & etiam uni Regulari tantum, vel nonnullis probatis Presbyteris Sæcularibus. Exemplum Remiſſoriæ inſcriptæ Epiſcopo, aut duobus Epiſcopis, & nonnullis Regularibus deſumitur ex cauſa Joannis Eremitæ, in qua Honorius III. Remiſſoriam dedit Epiſcopis Bragonarienſi, & Lutherino, & Priori Sancti Fortunati diœceſis Beneventanæ, ut habetur apud Raynaldum *ad an.* 1218. *num.* 34., ex cauſa Rainerii Epiſcopi Furconenſis, in qua idem Honorius III. Remiſſoriam inſcripſit Epiſcopo Pennenſi, & Priori Sanctæ Mariæ, uti fertur apud eumdem Raynaldum *ad an.* 1225. *num.* 48., ex cauſa Nicolai filii Canuti Regis Daniæ, in qua Alexander IV. Remiſſoriam dedit Epiſcopo VViburgenſi, Abbati de Cara Inſula Ordinis Ciſtercienſis diœceſis Aruſienſis, & Priori Fratrum Prædicatorum Aruſienſium, ſicuti apud ipſum Raynaldum *ad an.* 1255. *num.* 26., & ex cauſa Philippi Archiepiſcopi Bituricenſis, in qua Joannes XXII. Remiſſoriam dedit Epiſcopis Carnotenſi, & Aurelianenſi, & Priori Prædicatorum Bituricenſium, uti pariter apud Raynaldum *ad an.* 1323. *num.* 67. Exemplum autem Remiſſoriæ inſcriptæ nonnullis

nullis

nullis Regularibus, & etiam uni Regulari tantum deſumere eſt ex cauſa Brunonis Epiſcopi Herbipolenſis, in qua Gregorius IX. Remiſſoriam dedit Abbatibus familiæ Ciſtercienſis, & Priori Fratrum Dominicanorum, ut habetur apud citatum Raynaldum *ad an.* 1238. *num.*63., ex cauſa Od-donis Monachi Carthuſienſis, in qua idem Gregorius IX. Remiſſoriam dedit Abbati e Turano, & Petro Minoritarum Magiſtro, ſicuti apud ipſum Raynaldum *ad an.* 1240. *num.* 23., ex cauſa S. Stanislai Epiſcopi & Martyris, in qua Innocentius IV. Remiſſoriam inſcripſit Fratri Jacobo VVeltrenſi Ordinis Minorum, ut habetur apud Bollandianos *in ejuſdem vita ad diem* 7. *Maji tom.*2., ex cauſa S. Roſæ Viterbienſis, in qua idem Innocentius Remiſſoriam inſcripſit Priori Prædicatorum, & Archipresbytero S. Sixti Viterbienſis, ut apud Raynaldum *ad an.*1252. *num.* 7., ex cauſa Auguſtini Archiepiſcopi Nidroſienſis, in qua Clemens IV. Remiſſoriam dedit Abbati Ciſtercienſi, & Abbati Nidroſienſi, ut itidem apud Raynaldum *ad an.* 1268. *num.*48., ubi aliæ etiam præcedentes Remiſſoriæ indicantur aliis Abbatibus Regularibus inſcriptæ; & ex cauſa B. Ambroſii Sanſedonii, in qua Honorius IV. Remiſſoriam dedit quatuor Theologis Ordinis Prædicatorum, ut apud Bollandianos *ad diem* 20. *Martii*. *tom.* 3. *pag.*180. Exemplum denique Remiſſoriæ inſcriptæ nonnullis probatis Presbyteris Sæcularibus deſumere licet ex cauſa S. Dominici, in qua Gregorius IX. Remiſſoriam dedit Archidiacono Bononienſi, & aliis duobus, ut habetur apud Raynaldum *ad an.* 1233. *num.*39., & ex cauſa B. Joannis Epiſcopi Vicentiæ, in qua tres Presbyteri proceſſum confecerunt, veluti apud Bollandianos *in append. ad diem* 16. *Martii tom* 2. Sed & alia conſimilia exempla collecta fuerunt a Contelorio *in tract. de Canoniz. SS. cap.*23. *num.*1.

12 Ad diſciplinam autem recentiorem redeundo, firma quidem eſt regula inſcriptionis litterarum remiſſorialium tribus Epiſcopis cum clauſula, ut duo ad minimum procedant: ſed, cum aliquando non ita facile tres, aut etiam duo Epiſcopi poſſint convenire, ſi id a Poſtulatoribus comprobetur, ipſique humiliter ſacræ Congregationi ſupplicent, ut litteræ aliis, quam tribus Epiſcopis inſcribantur, ſacra Congregatio ſequenti modo petiris annuere conſuevit. Si commode itaque rres, vel etiam potiori ratione duo Epiſcopi convenire non poſſint, inſcribuntur litteræ remiſſoriales, & compulſoriales vel uni Epiſcopo cum quatuor Dignitatibus, ſeu Canonicis ab eodem eligendis, vel duobus Epiſcopis cum duabus Dignitatibus, aut Canonicis eligendis ab ipſis; dummodo Canonici ſint Cathedralis eccleſiæ, & non Collegiatæ, & dummodo non una Dignitas nec unus Canonicus, ſed duæ Dignitates, aut duo Canonici ſuccedant in locum uniuſcujuſque Epiſcopi, qui intereſſe non poteſt.

13 Quod autem litteræ remiſſoriales, & compulſoriales in hac *hypotheſi* inſcribantur aut uni Epiſcopo cum quatuor Dignitatibus, ſeu Canonicis, aut duobus Epiſcopis cum duabus Dignitatibus, ſeu Canonicis, id patet

patet primò, quia ita ſtatutum fuit in decreto edito die 5. Auguſti 1662. *Præterea, ubi numerus Epiſcoporum ſufficiens ad confectionem proceſſuum haberi nequit, ſacra Congregatio uni tantum Epiſcopo cum tribus vel quatuor Dignitatibus &c. Remiſſorias interdum dirigere conſuevit*: quod ipſum ad rem ponderat Pignatellus *conſult.* 203. *tom.* 1. Secundò, quia infinita adſunt exempla litterarum remiſſorialium inſcriptarum aut Epiſcopo cum quatuor Dignitatibus, ſeu Canonicis, aut duobus Epiſcopis & duabus pariter Dignitatibus, ſeu Canonicis, & ſignanter in cauſa Papien. B. Alexandri Saulii 17. Junii 1679., in cauſa Japonen. Servi Dei Alphonſi Navarettæ 16. Decembris 1679., in cauſa Corduben. Servi Dei Joannis Baptiſtæ a Conceptione 16. Februarii 1680., in cauſa Neapolitana Servi Dei Hieronymi de Vallachia 14. Septembris 1680., in cauſa Majoricen. Servæ Dei Catharinæ Thomaſiæ 22. Auguſti 1682., in cauſa Marochitana B. Joannis de Prado 22. Maji 1683., in cauſa Indiarum Servi Dei Dionyſii a Nativitate 12. Auguſti 1684., in cauſa Viennen. in Gallia S. Joannis Franciſci Regis 17. Maji 1702., & dum munere fungebar Promotoris Fidei, in cauſa Segobien. S. Joannis a Cruce 5. Aprilis 1713. & in eadem 12. Auguſti 1714., in cauſa Panormitana Servi Dei Aloyſii La Nuza 10. Martii 1714., in cauſa Valliſoletana Servi Dei Ludovici a Ponte 24. Novembris 1714., in cauſa Sancti Flori in Gallia Servæ Dei Matris Agnetis a Jeſu 23. Martii 1715., in Barcinonen. B. Mariæ de Socos 22. Auguſti 1716., & rurſus in citata cauſa Sancti Flori in Gallia Servæ Dei Agnetis a Jeſu 14. Decembris 1720., & in cauſa Januen. Servæ Dei Victoriæ de Furnariis 15. Februarii 1721. Et ſane inter eos, quibus litteræ remiſſoriales inſcribuntur, aliquando Vicarius Generalis comprehenditur, qui unius Canonici, vel unius Dignitatis vices implet, uti deſumitur ex decretis editis in cauſis Bononien. S. Catharinæ de Bononia 15. Februarii 1674., & Japonen. Servi Dei Alphonſi Navarettæ 2. Auguſti 1680. Vicarius enim Epiſcopi habet dignitatem quoad præeminentiam ex juriſdictione provenientem, licet non ſit perpetuus, juxta Fagnanum *in cap. Ut filii Presbyterorum, num.* 57. *de filiis Presbyterorum*.

14 Quod vero appellatione Canonicorum, quibus litteræ remiſſoriales inſcribuntur, comprehendantur Canonici Cathedralis eccleſiæ, ſed non Collegiatæ, patet, tum quia diſpoſitio textus *in cap. Statutum, de reſcriptis in 6.* quæ fuit innovata a ſacro Concilio Tridentino *ſeſſ.* 25. *de reformatione cap.* 10. in qua ſtatuitur, ut litteræ Apoſtolicæ inſcribantur Dignitatibus, ſeu Canonicis, ſibi vindicat locum in ſolis Canonicis Cathedralis eccleſiæ; tum quia, ſi hoc procedit quoad delegationem aliarum litterarum Apoſtolicarum, multo magis procedere debet quoad inſcriptionem litterarum remiſſorialium, & compulſorialium in cauſis, de quibus nunc agimus, uti ad rem ponderat Pignatellus *conſult.* 203. *num.* 3. *tom.* 1. Ideoque, cum in cauſa Corduben. Servi Dei Joannis Baptiſtæ a Conceptione peteretur a Poſtulatoribus, ut in locum Canonicorum eccleſiæ

cleſiæ Cathedralis, qui intereſſe nolebant confectioni proceſſus, ſubſtituerentur Canonici eccleſiæ Collegiatæ, ſacra Congregatio die 12. Septembris 1716. nequaquam annuit petitioni, ſed dixit, ut admonerentur Canonici Cathedralis eccleſiæ de oneris adimplemento ipſis injuncto, exequendi videlicet litteras remiſſoriales, & compulſoriales ſibimetipſis inſcriptas. Denique, quod non una Dignitas, nec unus Canonicus, ſed duæ Dignitates, aut duo Canonici ſuccedant in locum Epiſcopi, qui intereſſe non poteſt, comprobatur: ita enim ſtatutum fuit in decreto edito in cauſa Viennen. Servi Dei Dominici a Jeſu Maria 12. Auguſti 1684. Inſcriptæ ſiquidem fuerunt litteræ Archiepiſcopo Valentino, & aliis duobus Epiſcopis, & quatuor Dignitatibus, ſeu Canonicis cum additione, ut ſemper duæ Dignitates, aut duo Canonici vices implerent uniuſcujuſque Epiſcopi, qui non intereſſet, eo quia non unus Canonicus, nec una Dignitas, ſed duo Canonici, vel duæ Dignitates ſuccedunt in locum unius Epiſcopi abſentis. Quapropter, ut tutius ad executionem procedatur, litteris remiſſorialibus inſcriptis Epiſcopo, & quatuor Canonicis, ſeu Dignitatibus ab eo eligendis apponi conſuevit clauſula, ut vel ipſe cum duabus Dignitatibus, ſeu Canonicis, vel eo impedito, quatuor Canonici, ſeu quatuor Dignitates procedant; litteris autem remiſſorialibus inſcriptis duobus Epiſcopis & duobus Canonicis, ſeu Dignitatibus apponi conſuevit clauſula, ut vel duo Epiſcopi, vel, uno eorum impedito, alter cum duobus Canonicis, ſeu Dignitatibus ad executionem procedat.

15 Quid vero fieri debet, cum nec tres Epiſcopi, nec duo, nec Dignitates, ſeu Canonici reperiuntur, quibus litteræ inſcribi poſſint? In hoc rerum ſtatu ſacrorum rituum Congregatio, cujus arbitrio & prudentiæ hæc ipſa litterarum inſcriptio commiſſa eſt, juxta varios eventus varios introduxit modos, ut defectus tum Epiſcoporum, tum Dignitatum & Canonicorum ſuppleri poſſet.

16 Aliquando itaque inter eos, quibus ſacra Congregatio inſcripſit litteras remiſſoriales, Vicarium Generalem Epiſcopi adnumeravit, non ita quidem, ut ipſe ſubiret in locum alicujus ex Dignitatibus, ſeu Canonicis (uti ſupra dictum eſt) ſed ita, ut eſſet tanquam ſupplementum unius ex Epiſcopis, qui juxta legem decretorum generalium intereſſe deberet confectioni proceſſus. Talis fuit ejuſdem Congregationis diſciplina in cauſa Romana, ſeu Polona S. Stanislai 19. Januarii 1674., in cauſa Hiſpalen. Servi Dei Ferdinandi de Contreras 24. Januarii 1674., in cauſa Hiſpalen. Servæ Dei Dorotheæ 13. Novembris 1674., in cauſa Veneta, ſeu Mediolanen. Servi Dei (nunc Beati) Hieronymi Æmiliani 28. Februarii 1678., in cauſa Neritonen. Servi Dei Joſephi a Cupertino 3. Julii 1688., in cauſa Carthaginien. Servi Dei Petri Claver 3. Octobris 1699. in eadem 6. Maji 1702., in cauſa Gebennen. Servæ Dei Joannæ Franciſcæ Fremiot de Chantal 7. Julii 1725., & in cauſa Pragen. S. Joannis Nepomuceni 9. Auguſti 1721., in qua inſcriptæ fuerunt litteræ Archiepiſcopo Pragenſi, Vicario Gene-

Generali, & quatuor Dignitatibus, ſeu Canonicis cum clauſula, ut vel Archiepiſcopus & Vicarius inſimul procederent, vel alter ex eis cum duabus ad minimum Dignitatibus, ſeu Canonicis; cum nihil inconvenientis excogitari poſſit in eo, quod eadem cauſa æque principaliter committatur Epiſcopo, & Vicario, quodque Vicarius eſſe poſſit collega ipſius Epiſcopi, ut docet Abbas *in cap. Inſinuante, num.2. de officio Delegati*.

17 Alias inſcriptæ fuerunt litteræ remiſſoriales alicui Vicario Capitulari, & Dignitatibus, & Canonicis, ita ut Vicarius Capitularis loco eſſet unius ex Epiſcopis, Dignitates autem & Canonici locum occuparent aliorum duorum Epiſcoporum; uti colligitur ex decretis editis in cauſa Braſilien. Servi Dei Joſephi Anchietæ 30. Januarii, & 5. Maji 1706., &, dum fungebar munere Fidei Promotoris, in cauſa Barcinonen. B. Mariæ de Socos 22. Auguſti 1716., in cauſa Corduben. Servi Dei Joannis Baptiſtæ a Conceptione 17. Aprilis 1717., in cauſa Agrigentina Servæ Dei Mariæ Crucifixæ a Conceptione 24. Januarii 1722., & in cauſa Gebennen. Joannæ Franciſcæ Fremiot de Chantal 7. Julii 1725. Cumque Vicarius Capitularis in locum Epiſcopi ſubeat, apponi conſuevit clauſula, vt vel ipſe cum duabus Dignitatibus, ſeu Canonicis, vel, eo impedito, quatuor Canonici, ſeu Dignitates inſimul procedant.

18 Si in diœceſi adſit Epiſcopus Auxiliator ſeu *Suffraganeus*, & Canonici Metropolitanæ eccleſiæ ſint impediti, inſcriptæ fuerunt aliquando litteræ remiſſoriales prædicto Epiſcopo, & tribus aliis in dignitate Eccleſiaſtica conſtitutis cum clauſula, ut ipſe cum duobus ex iis procederet: & ita contigit in cauſa Toletana Servi Dei Simonis de Roxas die 5. Februarii 1718. in qua, impeditis Archiepiſcopo, & Canonicis Toletanis, datæ fuerunt litteræ Epiſcopo *Suffraganeo* Præſidenti *Cruciatæ*, & tribus Protonotariis Judicibus ordinariis in Curia Matritenſi. Inquiſitoribus quoque hæreticæ pravitatis propter magnam difficultatem uniendi Epiſcopos cauſa bellorum aliquando datæ fuerunt litteræ remiſſoriales, & compulſoriales, ita ut Inquiſitor hæreticæ pravitatis eſſet loco unius Epiſcopi: quomodo factum fuit in cauſa Salutiarum Servi Dei Juvenalis Ancinæ 19. Januarii 1704.

19 Denique, cum ageretur de litteris remiſſorialibus ad effectum perducendis in remotiſſimis & barbaris regionibus, eædem inſcriptæ fuerunt Epiſcopo cum facultate deputandi tres Religioſos Sacerdotes alicujus Ordinis Regularis, qui confectioni proceſſus conjunctim intereſſent: cujus rei exemplum peti poteſt ex cauſa Sinarum Servi Dei Franciſci de Capillas, in qua die 7. Septembris 1675. datæ fuerunt litteræ Epiſcopo Manilienſi cum facultate deputandi Religioſos Sacerdotes cujuſcumque Religionis ſeu Ordinis, qui proceſſum conficerent in regno ſeu Imperio Sinarum. Conſimilia contigerunt in cauſa Indiarum ſeu Goana Declarationis Martyrii Servorum Dei Dionyſii a Nativitate, & Redempti a Cruce: in hac enim, cum animadverſum fuiſſet, nec Archiepiſcopum Goanum, nec alios

alios Epiſcopos, aut viros in dignitate Eccleſiaſtica conſtitutos accedere potuiſſe ad inſulam Scematræ, & ad civitatem Achim, quibus in locis proceſſus conficiendus erat, videlicet propter longum & periculoſum iter inter barbaras nationes, data fuit die 2. Decembris 1684. facultas dicto Archiepiſcopo nominandi *Miſſionarios* in Judices remiſſoriales. Tandem in cauſa Carthaginien. Servi Dei Petri Claver, admonente Epiſcopo, Dignitates & Canonicos, qui in Judices remiſſoriales nominati fuerant, eſſe legitime impeditos, conceſſum fuit, ut ipſe aſſumere poſſet loco Dignitatum & Canonicorum Superiores nonnullos Ordinum Regularium; uti deſumitur ex decreto edito in eadem cauſa die 19. Januarii 1704. Pariterque, dum munere fungebar Fidei Promotoris, cum in cauſa Braſilien. Servi Dei Joſephi Anchietæ conſtitiſſet de morali impoſſibilitate perſonalis acceſſus Judicum remiſſorialium ad illa loca, in quibus confici debebat proceſſus, conceſſum fuit, ut Epiſcopus, cui primæ litteræ remiſſoriales datæ fuerant, ſubrogare poſſet in locum Dignitatum & Canonicorum Vicarios Foraneos, ſeu Superiores Religionum; uti colligitur ex decreto edito die 8. Junii 1709.

CAPUT XLVI.

De exhibitione ſeu præſentatione Litterarum remiſſorialium, & compulſorialium, & de his, qui ad earum executionem procedere poſſunt.

1 JUxta in ſuperioribus dicta litteræ remiſſoriales, & compulſoriales regulariter tribus Epiſcopis inſcribuntur cum clauſula, *ut duo ſaltem ex illis ad executionem procedant*. Non eſt ergo neceſſe, ut omnes tres Epiſcopi id præſtent, ſed ſatis eſt, ut duo ex ipſis ad executionem incumbant. Veruntamen, quia delegatio coram Notario & teſtibus intimari debet & præſentari Delegatis, qui ſtatim per litterarum autographarum acceptionem legitimam acquirunt juriſdictionem, juxta late adducta per Ceparium *in director. Canoniz. lib.* 3. *cap.* 2.; diſputandum nunc eſt, an, licet duo tantum intereſſe valeant confectioni proceſſus, litterarum nihilominus præſentatio ſit tribus Epiſcopis facienda.

2 Fidei Promotores opinabantur, clauſulam, *ut duo ad minus procedant*, tantum reſpicere confectionem proceſſus, nec ullo modo comprehendere exhibitionem litterarum, quæ non dicitur eſſe de proceſsu, juxta doctrinam Gomez *in repetit. capit. primi incipien. Ipſo jure, verſic. Et ideo, de reſcriptis in* 6. Poſtulatores contra ſenſerunt, clauſulam, *ut duo ad minus procedant*, æque comprehendere confectionem proceſſus, atque exhibitionem litterarum remiſſorialium; cum ipſa exhibitio ſit de præparatoriis proceſsus, ut ait Berò *in rubrica de judiciis num.* 8. Poſtrema autem hæc opinio in ſacrorum rituum Congregationem recepta eſt: ſæpe quippe oppo-

Digitized by Google

nentibus Fidei Promotoribus, *nullitatem* irrepſiſse, eo quia litterarum exhibitio duobus tantummodo ſacta fuerat, ſacra Congregatio Poſtulatoribus adhæſit contendentibus, ſatis eſse, ſi ipſa exhibitio facta ſit illis duobus, qui proceſsum intendunt conficere, & hujus conſtructioni intereſse. Et talis quidem fuit ſenſus ejuſdem ſacræ Congregationis in cauſis Gebennen. S. Franciſci Saleſii, Florentina S. Mariæ Magdalenæ de Pazzis, Neapolitana S. Andreæ Avellini, Terdonen. S. Pii V., Harlemen. BB. Martyrum Gorgomienſium, Limana S. Franciſci Solani, Hiſpalen. B. Ferdinandi III. Regis Caſtellæ, Hiſpalen. Servi Dei Pauli a Sancta Maria, Toletana Servi Dei Alphonſi de Oroſco. Ideoque bon. mem. Proſper Bottinius Fidei Promotor in ſuis animadverſionibus ſactis ſuper validitate proceſsuum in cauſa Toletana Servi Dei Franciſci a Puero Jeſu inquit: *Prætermiſſa animadverſione alias ſacta, quod litteræ remiſſoriales directæ Eminentiſs. Archiepiſcopo Toletano, & Reverendiſs. Nuntio Apoſtolico, ac Epiſcopis Archiadopolitano, & Trojanen. fuerint præſentatæ ſolummodo tribus, ſpreto Nuntio, ex quo ſacra Congregatio cenſuit, objectum evitari ex clauſula in litteris remiſſorialibus adjecta, ut duo ſaltem ex illis ſimul & conjunctim procedant; quamvis & per bon. mem. de Rubeis meum prædeceſſorem, & per me reſponderi ſoleret, eam non intelligi quoad præſentationem litterarum, ſed quoad ulteriorem proceſſum in illarum executionem, ut ſignanter deducebatur in Romana, ſeu Polona B. Stanislai ſuper dubio validitatis de anno 1669. quoad ſecundum proceſſum Poſnanienſem, & de anno 1670. quoad proceſsum Tullenſem &c.* Hæc etenim prætermiſſio, de qua in dictis animadverſionibus, apertiſſime indicare videtur, non eſse in ſacram Congregationem receptam ſententiam, quæ pro actus validitate expoſcit, ut litteræ, quæ tribus inſcribuntur, tribus præſententur; non obſtante, quod in illis adſit clauſula, ut duo ad minimum inſimul & conjunctim procedant. Quod & clarius expreſſit idem Fidei Promotor in ſuis animadverſionibus factis in cauſa Salutiarum Servi Dei Joannis Juvenalis Ancinæ ſuper validitate proceſsuum: *Cum præſentatio litterarum in hoc caſu facta fuerit duobus tantum, & per conſequens totus proceſsus ſit nullus ob inobſervantiam earumdem litterarum. Verum ſuper hoc multum non inſiſto; cum, ſimili oppoſitione facta in Toletana Servi Dei Franciſci a Puero Jeſu anno 1681. proponente Eminentiſs. Domino Cardinali Carpineo, ſacra Congregatio eam attendere noluerit.* Enimvero, ſi juxta conſuetudinem non ſolum in corpore litterarum remiſſorialium, ſed etiam in earum exteriori inſcriptione clauſula ſæpe memorata apponitur, *ut duo ſaltem inſimul procedant*; ſignum evidentiſſimum hoc eſt, ſatis eſſe, ut exhibitio fiat ſolummodo duobus: aliter enim ratiocinando ſequeretur, inutilem eſſe clauſulæ appoſitionem in dicta exteriori inſcriptione, utpote quæ inventa, ut ſciant Epiſcopi, in actu exhibitionis duos ex ipſis acceptare poſſe litteras remiſſoriales, & eas etiam aperire poſſe ſine tertio; quemadmodum ponderarunt Poſtulatores in cauſa Viterbien. B.Hyacinthæ de Mareſcottis, in qua ſacra Congregatio reſpondit pro validitate proceſſus, quamvis litteræ remiſſo-

miſſoriales tribus inſcriptæ cum clauſula, ut duo procedere poſſent, duobus tantummodo fuiſſent præſentatæ: idemque fuit ſenſus ejuſdem ſacræ Congregationis, dum fungebar munere Fidei Promotoris, in cauſa Curien. ſeu Conſtantien. S. Fidelis a Sigmaringa 23. Januarii 1723. Quod ſi, his minime obſtantibus, Poſtulatores litteras tribus inſcriptas cum clauſula, ut duo ad minimum procedant, non duobus, ſed tribus præſentabunt, ſciant, ſe rem agere utilem, non gratia evitandæ *nullitatis*, quæ opponi poſſet, ſi duobus tantum fieret exhibitio; ſed quia, quando litteræ tribus præſentantur, ut omnes juriſdictionem acquirunt, ita, ſi ex duobus, qui aſſiſtunt conſtructioni proceſſus, alter deficiat, aut quolibet alio modo deſiſtat ab ejuſdem proceſſus conſtructione, tertius jure ſuo ſubit in locum ejus, qui inchoavit, ſed non perfecit, & jure ſuo procedere valet ad executionem litterarum, juxta regulam textus *in cap. Cum plures, de offic. Jud. deleg. in 6.* Non ſic autem ſe habet res, quando litteræ tribus inſcriptæ duobus tantummodo præſentantur: tunc quippe, ſi alter ex illis proceſſum proſequi non valeat, tertius jure ſuo exequi non poteſt; ſed indiget nova delegatione, a qua nanciſcatur juriſdictionem, quam propter omiſſam litterarum ſibi factam exhibitionem non acquiſivit, uti bene ponderavit Roſa *in addit. ad tractat. de Execut. litterar. Apoſtolic. num.* 56.

3 Aliquando litteræ remiſſoriales, & compulſoriales cum hac alia clauſula inſcribuntur tribus: *Quod ſi omnes intereſſe nequiverint, duo nihilominus exequantur*: in quo rerum ſtatu quæritur, an litteræ remiſſoriales, & compulſoriales ſint tribus Epiſcopis præſentandæ. Ut a ceteris abſtineamus exemplis, modo prædicto conceptæ ſunt litteræ remiſſoriales expeditæ ab Innocentio IV. & inſcriptæ Epiſcopis Spoletino, atque Eugubino, & Abbati monaſterii de Ferentillo, ut inquirerent in vitam & miracula Servi Dei Simonis de Collazzono Ordinis Fratrum Minorum, quemadmodum habetur apud VVadingum *ad an.*1240. *tom.*3. Porro pro validitate actus oportet in hac facti ſpecie, ſecus quam in alia modo relata, ut litteræ tribus Judicibus præſententur, nec duo procedere poterunt, niſi conſtet de tertii impedimento per certum nuntium, vel per *Excuſatorem litteratorie* deſtinatum, ſicuti probat textus *in cap. Prudentiam, de offic. Judic. deleg.* & *in cap. Sciſcitatus, de reſcriptis*. In propoſito quippe Remiſſoriæ inſcriptæ tribus cum clauſula, ut duo ſaltem ex ipſis interveniant proceſſui, juriſdictio cenſetur abſolute & ſimpliciter data duobus: atque hinc fit, ut nec neceſſe ſit, litteras tribus præſentari, aut conſtare de tertii impedimento, ut duo valide procedere poſſint. Verum, cum in propoſito Remiſſoriæ tribus inſcriptæ cum clauſula, ut, ſi omnes intereſſe nequiverint, duo nihilominus exequantur, juriſdictio non cenſeatur data duobus abſolute & ſimpliciter, ſed ſub conditione ſuſpendente, uſquequo doceatur de tertii impedimento; idcirco ſequitur, non ſolum oportere, ut memoratæ litteræ remiſſoriales tribus præſententur, ſed etiam, ut conſtare debeat de tertii impedimento, antequam duo poſſint procedere:

quemadmodum, bene diſtinguendo unam ab alia clauſula, docet Gloſſa *in cap. Cum plures, v. Forma, de offic. Judic. delegat. in 6.*; & veluti ad rem, de qua nunc agimus, & conſentanee cum diſciplina ſacræ Congregationis firmant Contelorius *de Canonizat. SS. cap.25. num.23.* & Roſa *in addit. ad tractat. de Executor. litter. Apoſtol. a num.53. uſq. ad num.56.*

4 Hinc vero tranſeundo ad eos, qui ad executionem litterarum remiſſorialium, & compulſorialium procedere poſſunt, olim quæri conſueverat, an, mortuo ſummo Pontifice, qui Judices delegaverat pro conſtructione proceſſus in aliqua cauſa Canonizationis, poſſent Judices delegati ad ejuſdem proceſſus conſtructionem devenire. Fuit ea de re actum in cauſa S. Hyacinthi: mortuo enim ſummo Pontifice Leone X. qui litteras remiſſoriales expediverat, & Judices delegaverat pro confectione proceſſus, uti refertur apud Severinum de Cracovia *in Actis dictæ cauſæ ab eo editis anno* 1594. occaſione diſputationis de validitate proceſſus a prædictis Judicibus facti poſt obitum ſummi Pontificis, delatum fuit examen hujus argumenti ad Rotæ Auditores. Eorum autem ſenſus fuit pro validitate, tum quia juxta regulam *Cancellariæ* Hadriani VI. cujus Judices rationem habuerunt in conſtructione proceſſus, ratæ iterum fiebant omnes litteræ gratiæ, vel juſtitiæ ab Anteceſſoribus conceſſæ ante annum obitus ipſorum; tum quia, Delegante adhuc vivente, iidem Judices devenerant ad edictum citatorium, ita ut urgeret juris propoſitio, de qua *in cap. Relatum*, & *in cap. Gratum, de offic. et poteſtat. Judic. deleg.* id eſt per mortem Delegantis non exſpirare juriſdictionem Delegati, ſi cœptum fuerit negotium, de cujus initio dubitari non poteſt, quando citatorium factum eſt: uti ad rem bene perpenſum fuit in relatione cauſæ prædicti S.Hyacinthi *tit. An ſolemnitates a jure requiſitæ fuerint in proceſſu conficiendo legitime obſervatæ*, & ut ſequitur Contelorius *de Canonizat. SS. cap. 25. num. 2.* Verum huic quæſtioni hodie locus eſſe non poteſt, cum litteræ remiſſoriales non expediantur nomine ſummi Pontificis, ſed Congregationis ſacrorum rituum.

5 Juxta ea, quæ in ſuperioribus dicta ſunt, inſcribuntur interdum litteræ remiſſoriales, & compulſoriales Epiſcopo & quatuor Canonicis, ſeu Dignitatibus cum clauſula, ut vel Epiſcopus cum duabus ad minimum Dignitatibus, ſeu Canonicis, vel quatuor Canonici, ſeu Dignitates inſimul procedant in caſu mortis, infirmitatis, vel malæ valetudinis Epiſcopi. Itaque, ſi Epiſcopus moriatur aut infirmetur, certum eſt, quatuor Canonicos, ſeu Dignitates poſſe ad executionem litterarum procedere: ſed dubium oritur, an id ipſum præſtare valeant, ſi Epiſcopus alio detineatur impedimento, quod non ſit infirmitatis, vel mortis. Fuit actum de hoc dubio in civitate Limana inter Theologos, & Pontificii juris Peritos ab Archiepiſcopo Limæ deputatos: cum enim dictus Archiepiſcopus eſſet ſimul Prorex, & propter publica impedimenta, & negotiorum molem intereſſe non valeret confectioni proceſſus remiſſorialis in cauſa Limana Servi Dei Joannis Maſſias ex Ordine S. Dominici; Poſtulatores autem,

Fidei

Fidei Subpromotore acriter contradicente, contenderent, factum eſſe caſum clauſulæ, ut quatuor Dignitates, ſeu Canonici inſimul procederent, etiamſi inter impedimenta Archiepiſcopi nec mors, nec infirmitas, vel mala valetudo recenſerentur; aſſumpta diſputatione inter Deputatos, unanimi ſuffragio definitum fuit, quatuor Canonicos, ſeu Dignitates procedere poſſe, eo quia impedimentum Archiepiſcopi erat notiſſimum & a publica cauſa proveniebat, & impedimenta expreſſa in litteris remiſſorialibus cenſenda erant expreſſa non *taxative*, ſed demonſtrative. Cumque, conſtructo a quatuor Canonicis, ſeu Dignitatibus proceſſu, propoſitum fuiſſet in ſacra Congregatione dubium ſuper ejus validitate, & die 14. Julii 1714. cauſa cognita, viſiſque ſuffragiis tum Theologorum, tum juris Pontificii Profeſſorum, qui ab Archiepiſcopo Limano fuerant conſulti, fuerit pro validitate reſponſum; res hæc judicata ſatis oſtendit, quid in propoſita quæſtione ſentiendum ſit: poſse nimirum quatuor Dignitates, ſeu Canonicos devenire ad conſtructionem proceſsus, ſi Epiſcopus, præter mortem, infirmitatem, vel malam valetudinem, ſit aliquo alio impedimento diſtentus, dummodo impedimentum ſit verum, & a cauſa publica proveniat. Quæ aſsertio prætera probatur per textum *in l. Non exigimus §. Si quis municipalis ff. Si quis cautionibus*, & per textum *in §. Etiam qui Reipublicæ, Inſtit. tit. de excuſat. Tutor.* & clarius per textum *in cap. Sciſcitatus, de reſcriptis*, in quo ſtatuitur, impotentiam in materia executionis litterarum Apoſtolicarum veram eſse de quocumque legitimo impedimento.

6 Non diſſimilis controverſia excitata fuit in cauſa Canonizationis S. Iſidori Agricolæ. Cum etenim litteræ remiſsoriales inſcriptæ fuiſsent Cardinali Bernardo de Rojas & Sandoval, inſimulque inſcriptæ fuiſsent Epiſcopo Canarien., & Doctori Joanni Hozes eccleſiæ Carthaginienſis Cantori cum clauſula, ut conjunctim procederent, utque Epiſcopus & Cantor facultatem haberent procedendi, Cardinali abſente, vel impedito, aut intereſse nolente; Cardinalis autem una cum prædicto Canonico Cantore aliquos teſtes examinaſset ſine interventu Epiſcopi Canarien., de horum examinis validitate diſputatio eſt inſtituta; eo quia videlicet facultas procedendi data fuerat Epiſcopo & Cantori in caſu impedimenti Cardinalis, ſed non Cardinali & Cantori in caſu impedimenti Epiſcopi. Delata igitur, ut tunc in more poſitum erat, controverſia ad Rotæ Auditores, ſicuti habetur in eorum relatione *art. 1. de proceſſu remiſſoriali, & examine teſtium*, clariſſime dignoſcitur, eorumdem ſenſum fuiſse pro examinis validitate. Dixerunt enim, formam poſse per *æquipollens* adimpleri, quando reſpicit certum effectum: rurſus, plenius fuiſse ſatisfactum intentioni Delegantium per interventum Cardinalis cum alio Judice, quam ſi alii duo Judices inferiores proceſſiſſent. Sed, cum Poſtulatores ad evitandas controverſias ſummo Pontifici ſupplicaſſent pro ſanatione, Pontifex vero ſanationem remiſiſſet ad arbitrium trium eorumdem Rotæ Auditorum,

Digitized by Google

rum, quibus examen cauſæ ſuerat commiſſum; hi modo relatis rationibus, quæ ſolæ ſuffeciſſent ad *nullitatem* excludendam, uſi ſunt pro exercitio arbitrii ſibi a Pontifice collati, uti videri poteſt in prædicta relatione *loc. cit.*

7 In *hypotheſi* inſcriptionis litterarum remiſſorialium Canonicis, ſive Dignitatibus, ſi Canonici, ſeu Dignitates electæ pro confectione proceſſus moriantur, antequam is inchoetur vel antequam ſit abſolutus, quæritur, an Succeſſores in Canonicatibus, vel Dignitatibus jure ſuo & citra novam delegationem procedere valeant ad executionem. Porro pro reſolutione caſus ſunt diſtinguendi. Primus eſt, quando in litteris remiſſorialibus legitur clauſula, *ut propter locorum diſtantiam Succeſſores in Dignitatibus & Canonicatibus per ceſſum vel deceſſum eorum, qui inchoarunt, exequi litteras legitime poſſint & valeant abſque nova delegatione, & illorum ulteriorem executionem proſequi*: & tunc utique in ſequelam hujus clauſulæ non indigent Succeſſores nova delegatione, ut proceſſum proſequantur. Neque dicta clauſula eſt inſolita; cum ſemper a ſacra Congregatione apponatur litteris remiſſorialibus, quæ in remotiſſimis regionibus, ex. gr. in civitate Limana, ad effectum perduci debent, uti colligitur ex decretis editis in cauſis pariter Limanis Servi Dei Martini de Porres 19. Julii 1670., Servi Dei Gundiſalvi Diaz 24. Martii 1685., S. Thuribii 20. Septembris 1687., S. Franciſci Solani 25. Septembris 1688., & demum ex cauſa Romana, ſeu Polona S. Stanislai, dum agebatur de proceſſu conſtruendo in civitate ipſa Limana, in qua ſimiliter cauſa die 29. Maji 1688. decretum prodiit prædicta clauſula vallatum. Secundus caſus eſt, quando in litteris non legitur clauſula modo recenſita: & tunc, ſi litteræ ſint Canonicis & Dignitatibus inſcriptæ, nec expreſſo nomine proprio illorum, qui tunc Dignitates & Canonicatus obtinebant, nec ullo alio ſigno accedente, ex quo dignoſci valeat, electam fuiſſe induſtriam perſonarum, tunc, inquam, Succeſſores in Dignitatibus & Canonicatibus poterunt continuare opus inceptum ab Anteceſſoribus, ideoque exequi litteras ſuis Anteceſſoribus inſcriptas. Urget enim juris propoſitio, ut, quando nomen Dignitatis, non autem nomen proprium, eſt in litteris expreſſum, Succeſſor cognoſcere valeat, etiamſi Anteceſſor ſit delegatus; uti probat textus *in cap. Quoniam, de offic. Judic. deleg.* cum aliis, quos cumulat & ſequitur Gratianus *deciſ.* 157. *num.* 5. Et ſane his cohærenter, cum in cauſa Hiſpalen. B. Ferdinandi Regis Caſtellæ & Legionis peteretur a Poſtulatoribus, ut proceſſus inchoatus, ſed non completus ab Archiepiſcopo Hiſpalenſi, cui litteræ inſcriptæ fuerant, terminaretur ab ejus Succeſſore in ejus locum per novam delegationem ſubrogando, ſacra Congregatio reſpondit, novam hanc delegationem non eſſe neceſſariam, ut Succeſſor proſequi poſſet proceſſum, quemadmodum deſumitur ex decreto edito in dicta cauſa die 24. Auguſti 1652., non niſi quia præcedentes litteræ inſcriptæ fuerant expreſſo tantum nomine Dignitatis, & abſque eo quod dici poſſet, fuiſſe electam indu-

induſtriam perſonæ. Quod etiam dicendum eſt in *hypotheſi*, in qua Delegatus agere non cœpiſſet: licet enim textus *in cap. Quoniam, de offic. et poteſt. Judic. deleg.* opus inceptum præſumat, *illi mandato noſtro porrecto*; vis tamen deciſionis in hoc non ſtat, ſed in eo, quod delegatio non perſonæ, ſed Dignitati facta ſit, necnon in eo, quod Dignitas perpetua eſt & nunquam moritur, per textum *in cap. Gratioſe, de reſcript. in 6.* etſi individua quotidie pereant, juxta Gloſſam *in cit. cap. Quoniam, v. Subſtitutum*, utque, ceteris collectis, ad rem proſequitur Pirhing. *ad tit. Decretal. de offic. Judic. deleg. ſect. 7. §. 2.* Tertius caſus eſt, quando litteræ inſcribuntur Canonicis & Dignitatibus, vel expreſſo tantum nomine proprio illorum, qui Canonicatus & Dignitates obtinebant, vel expreſſis infimul tum nomine proprio, tum Dignitatis nomine: tunc vero Succeſſores procedere non poſſunt ad executionem dictarum litterarum ſine nova delegatione, ſicuti apud Menoch. *de arbitrar. lib. 1. quæſt. 68. num. 16.* Quartus caſus eſt, quando in litteris exprimitur quidem ſolum nomen Dignitatis, ſed ex conjecturis deſumitur, electam fuiſse induſtriam perſonæ: & tunc porro non eſt Succeſſori permiſsum litteras exequi Anteceſsori inſcriptas, niſi nova accedat delegatio, ut monet Abbas *in cap. Quoniam, §. Ceterum, num. 7. de offic. Deleg.* Quin immo in hoc rerum themate ille, cui litteræ fuerunt inſcriptæ, quique vel proceſsum non inchoavit, vel non complevit, proceſſum proſequi & abſolvere poterit, etiamſi Dignitatem, cujus nomen fuit in litteris expreſsum, dimiſerit. Ideoque, cum in cauſa S. Andreæ Avellini ſacra Congregatio propter eximiam in rebus conſimilibus pertractandis peritiam ſubrogaſset Epiſcopum Sancti Angeli in locum Epiſcopi Iſclani pro confectione proceſsus, qui in eadem cauſa conſtruebatur, uti deſumitur ex decreto edito die 4. Decembris 1678.; exorta ſubinde controverſia, an Epiſcopus Sancti Angeli, qui ad Eccleſiam Policaſtrenſem tranſiverat, continuare poſset ſine nova delegatione, & intereſse confectioni proceſsus, prædicta ſacra Congregatio affirmanter reſpondit, ut habetur ex alio decreto edito die 18. Martii 1679.

8 Ea, quæ hucuſque dicta ſunt, ſua probabilitate non carent, & conſona videntur ſtylo atque inſtituto ſacræ Congregationis. Cum autem in *hypotheſi*, in qua litteræ inſcribuntur Epiſcopo, Dignitatibus, & Canonicis, Canonicorum & Dignitatum electio Epiſcopo committatur, harum cauſarum rectæ directioni maximopere conducit, ſi, decedentibus Canonicis, ſeu Dignitatibus, quæ fuerant electæ ab Epiſcopo pro conſtructione proceſsus, antequam iſte ſit inchoatus vel completus, Epiſcopus ipſe alios deſignet ex numero Canonicorum, vel Dignitatum, quos aptiores in Domino judicaverit, & in ſacra Theologia & in jure Pontificio verſatos; multoque magis, cum Epiſcopus hac facultate potiatur, juxta decretum ſummi Pontificis Alexandri VII. die 8. Auguſti 1662. quod eſt hujuſmodi: *Præterea, cum ibi numerus Epiſcoporum ſufficiens ad confectionem eorumdem proceſſuum haberi nequit, ſacra Congregatio uni tantum Epiſcopo cum*

tribus

tribus vel quatuor Dignitatibus, eas tamen tunc temporis poſſidentium nomina nullatenus, immo nec ipſarum Dignitatum notas exprimendo, Remiſſorias interdum dirigere conſueverit, præſertim, ſi litteræ ſint executioni demandandæ in remotioribus mundi partibus, ne, ſi illi, qui Dignitates obtinent, diem claudant extremum, antequam illuc perveniant litteræ, eadem executioni non demandentur, atque in grave Partium & cauſarum diſcrimen anni labantur, antequam preces ad Urbem adveniant, aut reſponſiones redeant ſuper deputatione ſeu ſubrogatione aliorum Judicum obtinenda vel obtenta, & proinde dubitari contingat, quænam Dignitates in hujuſmodi caſibus cenſeantur deputatæ; ſacra Congregatio cenſuit eo caſu, per Epiſcopum Judicem deputatum deſignandos eſſe ex numero Dignitatum, quos in ſacra Theologia & in ſacris Canonibus peritiores in Domino judicaverit, alterum nempe in ſacra Theologia Licentiatum, alios in jure Canonico Graduatos.

9 Quando litteræ remiſſoriales tribus Judicibus inſcribuntur cum clauſula, *ut duo ad minus procedant*, ſi alterutri ex his ſuperveniat aliquod impedimentum, preces exhibentur ſacræ Congregationi pro ſubſtitutione alterius Judicis. Cumque ſacra Congregatio annuere conſueverit, dummodo conſtet de impedimento, uti colligitur ex decreto edito in cauſa Luſitana BB. Tereſiæ, & Sanciæ 9. Julii 1696., hinc oritur controverſia, an per ſubſtitutionem Judicis revocata intelligatur juriſdictio data Judici, cui facta eſt ſubſtitutio, ita ut, ſi hic deinde ſe immiſceat atque *ingerat*, proceſſus *nullitatis* vitio laboret. In hac itaque controverſia nonnulli quidem abſolute & ſimpliciter putant, ceſſare Judicis juriſdictionem, ſtatim ac fuit ipſi facta alterius Judicis ſubſtitutio, ut habet Pignatellus *conſult.* 188. *num.* 3. *tom.* 1.; at juxta conſuetudinem ſacræ Congregationis diſtinguendus eſſe videtur caſus a caſu. Vel enim, exponentibus Poſtulatoribus, alterutrum, vel ambos ex Epiſcopis delegatis in primis litteris remiſſorialibus eſſe impeditos, ſacra Congregatio in aliorum Epiſcoporum ſubſtitutione utitur clauſula, *Firmis tamen remanentibus ceteris, qui in præcedentibus litteris remiſſorialibus fuerant in Judices deputati*; & tunc nemo eſt qui non videat, per alterius ſubſtitutionem non cenſeri revocatam juriſdictionem, quæ data fuerat primo, ita ut, ſi iſte etiam ſe immiſceat, proceſſus ſemper remaneat validus; & multo magis, cum non adſit in jure prohibitio, ne plures, quam tres Epiſcopi ad proceſſuum conſtructionem in hiſce cauſis tanquam Delegati Sedis Apoſtolicæ deveniant. Neque clauſula modo memorata nova eſt in decretis ſubſtitutionum Judicum; legitur enim in decreto edito in cauſa Florentina S. Julianæ de Falconeriis 21. Martii, & 11. Julii, atque in alio decreto edito in cauſa Neapolitana B. Jacobi de Marchia 30. Maji, & 11. Julii 1699. Vel in decreto ſubſtitutionis aliorum Epiſcoporum, aliorumve Judicum ſacra Congregatio non utitur clauſula reſervante juriſdictionem eorum, qui in primis litteris remiſſorialibus fuerant delegati ad conſtructionem proceſſus, ita ut in obſcuro ſit, num eadem ſacra Congregatio per novi Judicis ſubſtitutionem revocare voluerit,

Digitized by Google

voluerit, an noluerit juriſdictionem, quam alii vel aliis dederat in præcedentibus litteris: & tunc ad effectum validitatis proceſſus iterum diſtinguendus eſſe videtur caſus a caſu. Quandoquidem aut inter Judices, qui devenerunt ad confectionem proceſſus, duo adſunt præter illum, cui facta eſt ſubſtitutio; & in hoc rerum themate, quamvis ille, cui facta eſt ſubſtitutio, ſe immiſceat, proceſſus erit habendus pro valido. Cum etenim in ſequelam clauſulæ, ut duo ad minimum procedant, duo ſatis ſint, & in caſu quidem, de quo nunc agimus, duo proceſſerint, de quorum juriſdictione dubitari non poterat; tertius, cui facta eſt ſubſtitutio, cujuſque juriſdictio aliquam patitur difficultatem, ſi in cauſa procedat, nullum reddere nequit proceſſum, quia per interventum non Judicis nequeunt reddi nulla ea, quæ geſta ſunt a veris Judicibus in numero ſufficienti conſtitutis, ut ad rem docet Roſa *in addit. ad tractat. de Executor. litter. Apoſtol. a num.* 58. *uſq. ad num.* 67. ubi refert, ita ſacram Congregationem ſenſiſse in cauſa S. Felicis de Cantalicio. Aut demum inter Judices, qui devenerunt ad conſtructionem proceſsus, non ſolum reperitur ille, cui facta eſt ſubſtitutio, ſed etiam hic una cum alio, cui nulla facta eſt ſubſtitutio, numerum complet binarium abſolute & ſimpliciter requiſitum in iſtorum proceſsuum confectione; & tunc proceſsus hoc modo confectus *nullitatis* vitio laborare dici debet. Ceſsante quippe clauſula *præſervativa* (de qua ſupra ſermo factus eſt) per unius ſubſtitutionem in locum alterius revocata cenſetur juriſdictio, quæ data fuerat primo; ita ut, ſi hic in cauſa procedat, & procedendo conſtituat numerum binarium in hiſce proceſſibus requiſitum, nullum reddat proceſsum taliter confectum; uti probat textus *in cap. Cum ſuper*, & *in cap. Si pro debilitate*, ubi Gloſsa *in verb. Te conſulere, de offic. Judic. deleg.* & ſicuti ad rem atque adeo conſentanee cum diſciplina ſacræ Congregationis perpendit Roſa *in addit. ad tractat. de Executor. litter. Apoſtol. loc. cit.* & concordat Lezana *conſult.* 1. *a num.* 82. *uſq. ad num.* 85.

10 Pro hujus capitis complemento quæritur, an Judices remiſſoriales poſſint pro confectione proceſſuum alios ſubdelegare. Quæſtio nempe inſtituitur quoad Judices remiſſoriales: de ſacrorum quippe rituum Congregatione, cui a ſummo Pontifice committuntur cauſæ Beatificationis & Canonizationis, certum eſt, poſſe eam Judices in ſuis remiſſorialibus ſubdelegare pro confectione proceſſuum & examine teſtium, uti probat textus *in Clement. unic.*, *de offic. Judic. deleg.* Redacto idcirco difficultatis capite ad ipſos Judices ſubdelegatos, aut remiſſoriales ab ipſa ſacra Congregatione deputatos, an ipſi videlicet poſſint alios ſubdelegare, a nonnullis aliquando fuit affirmanter reſponſum, ut habent Auctor tractatus de Canonizatione Sanctorum ad Cardinalem Montis Regalis *cap.* 3. *§. Quinto quæro*, & Caſtellanus *de Canonizat. SS. quæſt.* 8. *principali §. Quæro juxta prædicta*, utque admiſſum fuit a Rotæ Auditoribus in relatione cauſæ S. Andreæ Corſini *part.* 3. *§.* 1. *verſic. Tertio quæritur*, in relatione

S. Franciſcæ Romanæ *part.* 1. *art.* 3. *§. Primo itaque cenſuimus*, & in relatione S. Hyacinthi *§. Nihilominus*, *&* *§. Nec dicatur*; ubi tradunt, dici non poſſe electam eſſe induſtriam perſonarum, & conſequenter excluſam a Judice ſubdelegato facultatem ſubdelegandi, ad normam textus *in cap. final. de offic. Judic. deleg.* neque committitur inquiſitio incertæ & indefinitæ perſonæ, ſed certæ ac definitæ, uti proſequitur etiam Contelorius *de Canonizat. SS. cap.* 25. *num.* 13. *&* 14. Ab aliis vero negativa reſponſio data eſt, tum quia propter negotii gravitatem ſemper cenſeri debet electa induſtria perſonarum, tum quia, ſi Subdelegatus a Delegato poſſet alios ſubdelegare, daretur progreſſus in infinitum; quemadmodum generaliter argumentatur Archidiaconus *in cap. Quamvis, ante num.* 1. ibique Franc. *num. pariter* 1. *de offic. Deleg. in* 6. & in re, de qua nunc agimus, Boetius apud Joann. Andr. *in cap. Venerabili*, *de teſtibus*, & ſequitur Pavin. *in relatione Sancti Bonaventuræ part.* 2. *art.* 4. & docet Roſa *in addit. ad tractat. de Executor. litter. Apoſtol. num.* 67. *&* 68. Verum, ſi ſacrorum rituum Congregatio, licet Delegata, non ſolum poteſt alios ſubdelegare pro conſtructione proceſſuum & examine teſtium, ſed etiam dare ſuis Subdelegatis facultatem alios ſubdelegandi, pro eodem proceſſu & examine faciendo, hinc ſequitur, quod vel in litteris remiſſorialibus abſolute & ſimpliciter Judicibus demandatur, ut procedant; & in hac facti ſpecie non poterunt ipſi ſubdelegare: vel in iiſdem litteris remiſſorialibus non ſolum Judicibus demandatur, ut procedant, ſed etiam datur facultas in caſu impedimenti alios ſubdelegandi; & in hac alia facti ſpecie poterunt ipſi ſubdelegare. Nec ulla porro concurrit dubitatio de prædicta ſacræ Congregationis facultate: ſi etenim, antiquiora percurrendo monumenta, legimus, Innocentium IV. in litteris remiſſorialibus expeditis in cauſa Servi Dei Simonis de Collazzono, quibus conſtructionem proceſſus commiſit Epiſcopis Spoletino, Eugubino, & Abbati monaſterii de Ferentillo, facultatem impertitum fuiſſe ſubſtituendi alios Epiſcopos, vel Abbates Ciſtercienſis Ordinis, ſeu Priores Ordinis Prædicatorum, in *hypotheſi*, in qua ipſi mandata exequi non potuiſſent propter bella tunc vigentia; item Martinum IV. in ſuis remiſſorialibus expeditis in cauſa S. Stanislai Cracovienſis & inſcriptis Archiepiſcopo Rhotomagenſi, & Epiſcopis Antiſiodorenſi, & Spoletino elargitum eſſe poteſtatem ſubſtituendi alios Judices in caſu, quo aliqui teſtes propter infirmitatem ad eos accedere non potuiſſent, vel ipſis Delegatis non eſſet ad teſtes permiſſus acceſſus ſine gravi incommodo; quæ habeutur apud VVadingum *in annal. tom.* 1. *fol.* 587. & *tom.* 2. *fol.* 481. pariterque Eugenium IV. in Remiſſoria expedita pro conficiendis proceſſibus in cauſa S. Bernardini Senenſis facultatem dediſſe Judicibus remiſſorialibus alios ſubſtituendi, juxta monumentum relatum apud Raynaldum *ad an.* 1445. *num.* 27., clara eſt ſacræ Congregationis auctoritas, utpote cum & in re, de qua nunc agitur, & in aliis ejus reſcripta a ſummo Pontifice confirmentur. Accedit uſus,

uſus, & ratio: uſus quidem, cum in cauſa S. Tereſiæ ſacra Congregatio delegaverit conſtructionem proceſſuum Cardinali Archiepiſcopo Toletano cum facultate illos ſubdelegandi, quos ſibi ad eum finem placuiſſet, uti legitur in relatione Rotæ Auditorum *part.* 1. *art.* 3. cumque in decretis Urbani VIII. juxta ſupra dicta, & exempla ibi relata ſtatuatur, proceſſus in Urbe conficiendos debere committi Cardinali Urbis Vicario, qui per ſe, vel, in caſu impedimenti, per alios Epiſcopos a ſe deſtinandos una cum interventu Protonotarii ſacræ Congregationis neceſſarias agat inquiſitiones. Ratio vero accedit, quandoquidem ſacra Congregatio, dando ſuis Subdelegatis facultatem alios ſubdelegandi, non dat, niſi facultatem ſubdelegandi miniſterium ad conſtructionem proceſſus: nec enim ſe tota abdicat juriſdictione, juxta *theoreticen* Abbatis *in cap. Cum Bertoldus, num.* 25. *& ſeqq. de ſent. & re judicata*, quam in hoc eodem propoſito exornarunt & ſecuti ſunt Rotæ Auditores in relatione S. Paſchalis de Baylon *tit. de proceſſu Oriolenſi*, in relatione S. Aloyſii Gonzagæ *tit. de validitate proceſſuum §. De juriſdictione*, in relatione S. Ignatii *tit. de validitate §. Et idem cenſuimus*, & in relatione S. Thomæ a Villanova *tit. de proceſſu Caſtellæ §. Secunda difficultas* poſt Contelor. *de Canonizat. Sanctor.* Quin immo, concurrente aliqua legitima cauſa, ſi Judices delegati, quibus in litteris remiſſorialibus præſcriptum fuerat, ut per ſe ipſos procederent, aliis commiſiſſent examen teſtium, ſacra Congregatio aliquando ſenſit pro validitate proceſſus, ut in cauſa Servi Dei Joſephi de Anchieta 6. Februarii 1726.; vel benignam conceſſit defectus ſanationem, ut in cauſa S. Franciſci Xaverii, veluti habetur in relatione Rotæ Auditorum *ad tit. de validit. & legalit. proceſſuum Apoſtol.* ubi etiam narratur magnam eſſe diſtantiam inter urbem Goam, in qua proceſſus conficiebatur, & locum, in quo teſtes degebant; nec per intermedium mare toto fere anni tempore potuiſſe teſtes ad urbem Goam aſportari ſine vitæ periculo. Item, dum fungebar munere Fidei Promotoris, ſacra Congregatio in cauſa Pragen. S. Joannis Nepomuceni 3. Auguſti 1726. pronuntiavit pro validitate proceſſus, in quo Delegati, abſtinendo a delegatione, officioſe requiſiverant ab Ordinario, ut aliquos teſtes examinaret in ſua diœceſi exiſtentes, & extra locum delegationis, ad normam textus *in cap. Ut officium §. Compeſcendis, de Hæreticis in 6.* quem ad rem noſtram examinat Cancerius *var. reſolut. part.* 2. *cap.* 15. *num.* 3.

CAPUT XLVIJ.

De his, quæ fieri poſſunt, aut nequeunt a Judicibus remiſſorialibus, *& de aliis perſonis, quæ ad conficiendos proceſſus requiruntur.*

1 Magna olim erat quæſtio inter Fidei Promotores, & Poſtulatores, an, ſi in litteris remiſſorialibus non fuiſſet data Judicibus facultas procedendi ad compulſationem ſcripturarum, poſſent ipſi non ſolum teſtes examinare, ſed etiam ſcripturas compulſare. At hodie quæcumque ceſſat controverſia, cum Alexander Papa VII. die 8. Auguſti anno 1662. decretum ediderit hujuſmodi: *Ne poſthac in fabricatione proceſſuum compulſorialium in eo nullitates contingant, quod licet in decreto conceſſionis remiſſorialium, & compulſorialium plerumque conſueverit exprimi ſolummodo Remiſſoria, eam tamen in ipſis remiſſorialibus Secretarii pro tempore interdum ad compulſorialium litterarum conceſſionem extenderint, vel, ac ſi facultas conficiendi proceſſus remiſſoriales comprehenderet etiam facultatem compulſandi, Judices ipſi remiſſoriales deputati ad utriuſque proceſſus confectionem devenerint; ſacra Congregatio cenſuit, ut in poſterum Secretarius pro tempore in decretis hujuſmodi conceſſionum debeat utramque facultatem exprimere, idque poſſit, quamvis reſcriptum ſacræ Congregationis Remiſſoriam tantum contineat: hoc pariter quoad decreta jam edita, ſed nondum executioni demandata, intelligendum eſſe; quo vero ad proceſſus jam fabricatos, ſingulis vicibus Sanctiſſimo ſupplicandum fore pro ſanatione defectuum & nullitatis hujuſmodi.* Quocirca, ſi in remiſſorialibus poſt hoc decretum expediendis exprimi debet facultas compulſandi, & pariter, ſi in remiſſorialibus ante hoc decretum expeditis nulla facta ſit mentio *compulſationis*, *nullitatis* ſanatio a ſummo Pontifice facile conceditur; non eſt amplius locus diſputationi, an in ſequelam Remiſſoriæ, in qua nullum ſit factum verbum *compulſationis*, poſſint Judices remiſſoriales ad compulſationem procedere. In hoc eodem Alexandrino decreto alia ſublata eſt difficultas, quæ aliquando excitabatur, an ſcilicet, ſi in remiſſorialibus facta eſſet mentio tantum civitatis, & non diœceſis, poſſent illæ ad effectum perduci a Judicibus delegatis etiam in diœceſi: *Si tandem in reſcripto, ſeu decreto earumdem remiſſorialium, vel compulſorialium, aut in ipſis iiſdem litteris facultas eas exequendi pro civitate tantum tradita recenſeatur, nulla facta mentione de diœceſi, hujuſmodi tamen facultas etiam in diœceſim extenſa cenſeatur.*

2 De juramento a teſtibus præſtando, & de eorum examine faciendo quæritur, an Notario committi poſſint vel ab Epiſcopo procedente ſua auctoritate ordinaria, quando ſua auctoritate conficit proceſſum, vel a Judicibus remiſſorialibus, quando auctoritate delegata ad proceſſuum conſtructionem procedunt. Ut autem quæſtio clare reſolvatur, diſtinguendum eſſe videtur juramentum ab examine: item fieri debet diſtinctio inter

inter proceſſum ordinarium, & Apoſtolicum, & inter proceſſus Apoſtolicos confectos ante editionem formulæ noſtræ Remiſſoriæ, & poſt ejuſdem Remiſſoriæ formulam. Loquendo itaque de juramento nulla eſt lex, quæ ſtatuat in propoſito proceſſuum confectorum ab Ordinariis, ut illud emittatur in manibus Judicum. Prætermiſſo quippe, quod ſæpe memorata epiſtola *circularis* caret decreto irritante, in ea porro nihil aliud præſcribitur, quam ut a Notariis & teſtibus juramentum præſtetur de ſervando ſecretum: *Præſtito etiam juramento a Notariis & teſtibus, ſe nemini promulgaturos, quidquid ipſi ſcripſerint, & reſpective depoſuerint, vel de quibus interrogati fuerint*: nulla alia facta expreſſione juramenti præſtandi in manibus Judicum. Cumque proinde lex de juramento præſtando in manibus Judicum deſcendat ex formula Remiſſoriæ: *Receptoque prius in manibus veſtris ab ipſis teſtibus cujuſcumque gradus &c. juramento, tactis ſacroſanctis Euangeliis coram vobis ipſis poſitis, & non alias, aliter, nec alio modo*: hinc fit, quod, licet ex infra dicendis tutius eſſet, ut etiam in proceſſibus Ordinariorum juramentum a teſtibus emitteretur coram Judicibus, ſi tamen mandato Ordinarii, vel Judicum ab eo ſubdelegatorum recipiatur a ſolo Notario, & in manibus ejus emittatur, ex hoc capite receptio juramenti pro nulla haberi non debeat; ſecus ac in proceſſu Apoſtolico confecto non ante, ſed poſt editionem novæ formulæ remiſſorialium, cum in hac præſcriptum ſit ſub pœna *nullitatis*, ut juramentum emittatur a teſtibus coram ipſis Judicibus. Et cum hac quidem diſtinctione proceſſit, dum ſungebar munere Fidei Promotoris, ſacrorum rituum Congregatio in cauſa Florentina Servi Dei Benedicti a Podio Bonitio 26. Auguſti 1724. Simile judicium ferendum eſt de teſtium examine non facto coram Judicibus, ſed coram Notario de eorum mandato. Vel enim loquimur de proceſsu ordinario, vel de proceſsu Apoſtolico. Si de proceſsu ordinario ante editionem prædictæ epiſtolæ encyclicæ, paſſim admiſsa fuit validitas examinis teſtium, licet facti a Notario, non a Judicibus; juxta Auditores Rotæ in relatione S. Raymundi *art.* 2. *§. Quia cenſuimus*, & in relatione S. Ignatii *part.* 1. *de validit. proceſsuum §. Et idem cenſuimus*. Item Pater Ceparius, qui ſuum directorium Canonizationum compoſuit ante editionem ejuſdem epiſtolæ encyclicæ, ſcribit utique tutius eſse, ut examen teſtium fiat a Judicibus, non autem a ſolo Notario; ſed poſse etiam fieri a ſolo Notario, dummodo id a Judice demandetur; & cauſa adſit faciendæ commiſſionis, vel eo quia Judex aliis negotiis ſit præpeditus, vel teſtes propter infirmitatem, aut eorum indolem & qualitatem ad eum accedere non poſſint, ſicuti plene habetur *lib.* 3. *cit. director. cap.* 5. Et ſane, dum fungebar munere Fidei Promotoris, ſacrorum rituum Congregatio die 3. Februarii 1714. validitatem approbavit examinis facti mandato Judicis coram ſolo Notario in proceſſu Politiano auctoritate ordinaria confecto ante editionem epiſtolæ encyclicæ in cauſa Servi Dei Roberti Cardinalis Bellarmini, & in cauſa Servi

Dei

Dei Franciſci a Puero Jeſu 19. Januarii 1715., & noviſſime in cauſa Ven. Servi Dei Joannis Leonardi 17. Julii 1734. poſtquam tamen ipſi conſtitit de commiſſione data a Judicibus Notario excipiendi teſtium examen. Quibus antiquiora addi poſſunt exempla apud Bollandianos *menſibus Martio, Aprili, & Majo*; cum apud eos documenta habeantur proceſſuum a ſolis Notariis confectorum mandato Ordinarii in cauſis BB. Finæ, & Claræ Gambacurtæ, BB. Notkeri, Andreæ Eremitæ, & Dominici Calceatenſis. Et, quamvis poſt editionem epiſtolæ encyclicæ bene cognoſcatur, Sedem Apoſtolicam exoptare, ut teſtium examen in proceſſibus etiam Ordinariorum fiat coram Judicibus; in ipſa ſiquidem epiſtola dicitur, ſacram Congregationem ſummopere exoptare, ut inquiſitio vitæ in Beatificandos fiat ab ipſo Epiſcopo, &, eo impedito aliquo legitimo & gravi impedimento, ſuper quo ejus conſcientia oneratur, a Vicario Generali, aut alio in dignitate Eccleſiaſtica conſtituto, qui una cum aliis ad minimum duobus doctis viris, altero ſcilicet Magiſtro in Theologia, altero *Graduato* vel *Licentiato* in jure Pontificio rem totam ita peragere debeant, ut omnes ſua nomina ſubnotent poſt ſubſcriptionem cujuſcumque teſtis, antequam diſcedant a loco examinis (quæ omnia prædictum deſiderium patefaciunt) cum tamen ſemper ſubſiſtat indicata aſſumptio de defectu decreti irritantis in eadem epiſtola encyclica, ſequitur, examen in proceſſibus Ordinariorum nullum *qualificari* non poſſe, eo quia teſtes de Judicum mandato fuerunt a ſolo Notario examinati. Similiter, ſi ſermo transferatur ad proceſſus Apoſtolicos ante editionem novæ formulæ remiſſorialium, cum nonnullæ earum expedirentur ſine impoſitione oneris de examine coram ipſis Judicibus peragendo, examen profecto teſtium factum coram Notario de mandato Judicum, & ſine eorum præſentia pro valido erat habendum; tum quia de jure communi poteſt Judex remittere Notario receptionem juramentorum, & examinis teſtium etiam in cauſis criminalibus, & conſequenter gravioribus, juxta late deducta per Farinaccium *de teſtibus quæſt.* 77. *num.* 178. tum quia tunc paſſim pro regula habebatur, delegatos Judices poſſe teſtium examen committere Notario, cum hoc diceretur ſimplex miniſterium a Notario præſtandum, juxta *interrogatoria* ſub eodem involucro, atque in *rotulo* ipſo Remiſſoriæ tranſmiſſa, ſicuti ponderant Contelorius *de Canoniz. SS. cap.* 25. *num.* 12. *& ſeqq.* atque Auditores Rotæ in relatione S. Andreæ Corſini *part.* 3. *§.* 1. *verſ. Sexto quæritur*, & in relatione S. Franciſcæ Romanæ *part.* 1. *art.* 4. *in fine*: quo eodem ſenſu proceſſit ſacrorum rituum Congregatio 12. Septembris 1716. dum ſungebar munere Fidei Promotoris, occaſione diſputationis de validitate nonnullorum proceſſuum factorum ante editionem novæ formulæ remiſſorialium in cauſa S. Peregrini Latioſi. Cum vero in formula Commiſſionis generalis exhibeantur preces ſummo Pontifici, ut indulgere dignetur ſacræ Congregationi facultatem, qua committere valeat Epiſcopis, *ut per ſe ipſos inquirant de fama, & de devotione populi*,

puli, & de miraculis &c. & ad hunc effectum aliquot articulos ad eosdem Episcopos tranſmittat, ſuper quibus, & ſuper interrogatoriis per Promotorem Fidei conficiendis debeant per ſe ipſos, & non alios, teſtes examinare; & in edita formula remiſſorialium, ad cujus normam litteræ remiſſoriales modo expediuntur, habeantur hæc verba, *Committimus & mandamus, ut vos, vel duo ad minus ex vobis conjunctim & ſimul, ac non alias, aliter, nec alio modo, vice noſtra in ſingulis actibus procedentes, omnes & ſingulos teſtes &c. & alia quævis probationum genera, qui, ſeu quæ coram vobis, ſeu duobus ſaltem ex vobis ſimul & conjunctim, ut ſupra produci & compulſari contigerit &c. pro tribunali ſedentes admittatis*; & paulo poſt, *Significantes nobis non ſolum generaliter, quæ fides teſtibus deſuper examinatis ſit adhibenda, ſed etiam particulariter ſuper his, quæ per eoſdem teſtes depoſita fuerunt, & an in deponendo aliquid viderint, per quod reddatur ſuſpecta eorum depoſitio*: unuſquiſque facili negotio colligere poterit, non poſſe Judices remiſſoriales poſt editionem novæ formulæ committere teſtium examen Notario, & examen dicto modo factum coram Notario nullum, ideoque nec recte nec rite peractum eſſe futurum.

3 De Judicibus remiſſorialibus controverſia eſt, an poſſint nova *interrogatoria*, & novos articulos facere, & *reſpective* admittere. Tranſmittuntur nempe ſub eodem involucro cum Remiſſoria *interrogatoria* compoſita a Fidei Promotore in Urbe: ſed, ſi Judices, examinando juxta eadem *interrogatoria*, & habito alicujus teſtis reſponſo ſuper iis, videant & cognoſcant expedire, ut aliquod aliud *interrogatorium* addatur, nil prohibet, quin id ab ipſis fieri poſſit; & ideo ad calcem *interrogatoriorum*, quæ modo tranſmittuntur, apponi conſueverunt hæc verba: *In reliquis ſuppleat pietas, integritas, & diligentia Dominorum Judicum examinare debentium, quibus, & Subpromotori in ſolidum datur facultas alia ſuperaddendi, prout illis in Domino ſalubriter expedire videbitur*. Difficultas ergo verſatur tantum circa novorum articulorum admiſſionem: ſuper quo argumento nonnulli dicunt, non poſſe Judices remiſſoriales admittere novos articulos præter eos, qui fuerunt exhibiti in Curia, & ſuper quibus fuerunt compoſita *interrogatoria* ſub involucro Remiſſoriæ una cum articulis miſſa, niſi forte novi articuli conducerent ad declarationem articulorum in Curia datorum, ut habet Contelorius *de Canoniz. SS. cap.* 25. *num.* 9.; alii vero aſſerunt, Judices remiſſoriales abſtinere etiam debere ab horum articulorum admiſſione; quia, cum *ſpecificatio* ac declaratio aliquid amplius contineant, quam in primis contineretur articulis, non videtur conſequenter eadem fieri poſſe, niſi citato Fidei Promotore, & factis ab eo novis *interrogatoriis* ſuper novis articulis, quemadmodum ſentit Roſa *in addit. ad tractat. de Executor. litter. Apoſtol. num.* 93. Pluries actum fuit de hac controverſia in examine cauſarum Canonizationis: & primò quidem in cauſa S. Caroli Borromæi, teſte Grattarola in relatione Actorum ejuſdem cauſæ *part.* 1. *cap.* 37. *Alli* 15. *d'Aprile* 1608. *fu tenuta la terza Congregazione &c. ſopra il ſecondo dubbio* (ſermo

mo eſt de Congregationibus, quæ fiebant a Rotæ Auditoribus) *e deciſero, che i teſtimonj foſſero ſtati eſaminati tutti bene e legittimamente; & avvegnachè i Giudici ſubdelegati aveſſero ... aggiunti molti miracoli nuovi nel proceſſo, che non erano articolati nella Remiſſoria &c. perchè ſi provò, che dipendevano dagli articoli ſteſſi della Remiſſoria*: quod & latius comprobatur ex ipſa relatione Rotæ Auditorum *part. 1. tit. de validit. proceſſuum §. Præterea, & ſeqq.* Excitata ſiquidem animadverſione, an legitimum & rite peractum re vera dici poſſet examen teſtium factum ſuper nonnullis articulis addititiis a Judicibus remiſſorialibus admiſſis, eo quia Judices delegati ſunt meri executores, & novos articulos per conſequens admittere non poterant; reſponſum fuit pro rite peracto & legitimo examine teſtium ſuper articulis addititiis, cum in uno ex articulis remiſſorialibus fuiſſent articulata omnia miracula cum præſentia tum futura, ideoque articuli addititii, utpote reſpicientes nonnulla peculiaria miracula compræhenſa ſub genere miraculorum præſentium & futurorum, habendi eſſent pro articulis *explicativis* & *ſpecificativis* articuli generalis a Curia Romana miſſi; nec Judicibus remiſſorialibus prohibitum videatur ſimilia *ſpecificare*. Secundo, hæc eadem diſputatio facta eſt in cauſa Beatificationis & Canonizationis S. Andreæ Avellini; & ſane ejus reſolutio fuit conſentanea reſolutioni ſupra expoſitæ in cauſa S. Caroli Borromæi, teſte Caggiano in Actis cauſæ ejuſdem S. Andreæ *pag.* 116. *Ed avvegnachè i Giudici ſubdelegati aveſſero aggiunti molti miracoli nuovi nel proceſſo, che non erano articolati nello ſteſſo rotolo di Remiſſoria, ſi conchiuſe, che ciò potevano fare, inchiudendoſi queſto nell'articolo de miraculis in genere; onde perciò dichiararono, che il proceſſo era in ogni parte ben fatto e valido*. Tertio, dum fungebar munere Fidei Promotoris, in cauſa Florentina S. Julianæ de Falconeriis 24. Februarii 1725. Sed, cum in articulis cauſæ Procuratores uſi fuiſſent clauſula, *Non ſe adſtringens*, in cujus ſequelam ſervata dici debebat facultas addendi nova miracula iis, quæ fuerant articulata; cumque ipſe dicto munere fungens *interrogatoriis* ſuper expreſſe articulatis alia *interrogatoria* addidiſſem, ut caſui præviſo conſulerem, & debitam ſumerem providentiam pro *hypotheſi*, in qua teſtes ſuper miraculis minime *ſpecificatis* deponerent; & præterea omnibus actibus Fidei Subpromotor interfuiſſet: ex his omnibus ſimul junctis ſacrorum rituum Congregationis ſenſus fuit pro legitimo & rite peracto teſtium examine, licet facto ſuper novis articulis, utpote facto præviis *interrogatoriis* a me, uti ſupra, pro rei ejuſmodi eventu additis. Quarto, de hac eadem re, dum item fungerer munere Fidei Promotoris, actum eſt in cauſa Neapolitana Servi Dei Franciſci Caraccioli die 16. Februarii 1726. In hac quippe cauſa, cum a Judicibus remiſſorialibus fuiſſent admiſſi novi articuli ſuper nonnullis miraculis, quæ non fuerant in Curia articulata, & ſuper quibus per conſequens a me non fuerant data *interrogatoria*, reſponſum nihilominus eſt pro rite peracto & legitimo teſtium examine, eo obtentu potiſſimum, quod examen ſuper novis etiam articulis factum fuerat interveniente Fidei Subpromotore, & quod prædi-
cto

cto teſtium examini ſuper novis articulis ex Judicum diligentia ſuperinductum fuerat examen teſtium ex officio, hoc eſt teſtium non inductorum a Procuratore, ſed ab ipſis Judicibus vocatorum. Cum eodem denique ſenſu proceſſit ſacrorum rituum Congregatio poſt dimiſſum a me Promotoris officium in cauſa Oxomen. S. Petri Regalati die 15. Martii 1732., & in cauſa tunc Beati Vincentii a Paulo 17. Julii 1734. in qua jam examinatis teſtibus ſuper nonnullis miraculis, cum ad interceſſionem Beati novum miraculum contigiſset, Procurator cauſæ teſtes ſuper eo induxit, *citationem* expedivit contra Fidei Subpromotores, curavitque, ut teſtes ipſi a Judicibus examinarentur, qui porro alios etiam teſtes ex officio ſuper eodem miraculo audiri voluerunt. Ex his nempe, quæ hucuſque dicta ſunt, mens clara ſacræ Congregationis in hac controverſia (ni fallor) deſumi poteſt. Sed, ut tutius in horum proceſsuum confectione procedatur, ego plurium annorum experientia edoctus, ſemper Poſtulatoribus & cauſarum Procuratoribus conſilium præſtarem, ut, in materia ſaltem miraculorum, omnia, quæ ſciunt vel ſcire poſsunt, articulando ſingillatim *ſpecificarent*; ut peculiaria porro ſeu *ſpecifica* fieri poſſint a Fidei Promotore *interrogatoria*. Conſilium quoque iiſdem præſtarem ad evitandas quaſcumque controverſias, ut, ſi poſt expeditas litteras remiſsoriales, & etiam poſt inceptum examen, alicujus novi miraculi minime *ſpecificati* notitia ſuperveniret, articulos componerent, & ad Urbem mitterent; ut ſuper iis fieri poſſint a Fidei Promotore *interrogatoria* ſub novo involucro novæ Remiſſoriæ ad Judices delegatos una cum novis articulis mittenda. Poſtremo conſilium præſtarem Fidei Promotori non omittendi in proceſſibus extra Europam, aut ſaltem in remotis ab Italia regionibus conſtruendis *interrogatoria* ſuper novis miraculis, quæ præter *ſpecificata* a teſtibus referri poſſent; cum multa ſint, quæ univerſo generi miraculorum communia ſunt, necnon multa ſint, quæ primo, multa, quæ ſecundo, & multa pariter, quæ tertio generi miraculorum communia ſunt; quorum ope ſufficientia componi poſſunt *interrogatoria*, data Judicibus ſubinde facultate alia *interrogatoria* addendi. Dixi in proceſſibus extra Europam, aut in remotis ab Italia regionibus conſtruendis, ad ſubmovendum videlicet certum periculum maximi temporis, & pecuniarum impendii, & ad ſubmovendum aliud probabile periculum mortis teſtium interea forte futuræ.

4 Præter teſtes a Poſtulatoribus inductos onus eſt Judicum remiſſorialium teſtes ex officio reperire, ut infra videbimus. Loquendo itaque de his teſtibus ex officio inducendis, aliquando diſputatum eſt, an, ſi interrogentur ſuper *interrogatoriis* minime datis a Fidei Promotore, ſed ab ipſis Judicibus, eorum examen validum dici poſſit; cum litteræ remiſſoriales præſcribentes, ut fiat examen ſuper *interrogatoriis* Fidei Promotoris, loquantur de ceteris teſtibus, ſed non de teſtibus, qui ex officio examinantur. Pro examinis validitate ſenſiſſe videtur ſacrorum rituum Congregatio in Neritonen. Ven. Servi Dei Patris Joſephi a Cupertino die 13. Mar-

tii 1700., & in cauſa Ven. Servi Dei Joſephi a Matre Dei ſuper validitate proceſſus Theatini 11. Auguſti 1731. Verum, utcumque hæc ſint, quando res eſt integra, ſemper ſuaderem, ut teſtes etiam ex officio examinarentur juxta *interrogatoria* miſſa a Fidei Promotore cum ſuper iiſdem rebus, ſuper quibus examinantur teſtes remiſſoriales, examinentur etiam teſtes ex officio.

5 Aliæ perſonæ neceſſariæ ad conſtructionem proceſſuum ſunt Procurator, Fidei Promotor, ſeu Subpromotor, Protonotarius, Notarius, Curſor ſive Nuntius, & Portitor: de quibus omnibus nonnulla in hoc capite afferri debent.

6 Olim communis opinio erat, Procuratorem non eſſe neceſſarium, & quemlibet de populo, tanquam in actione populari, ſine mandato *procuræ* agere poſſe; uti ferunt Contelorius *de Canonizat. SS. cap.* 25. *num.* 50. *& ſequentibus*, atque Auditores Rotæ in relatione S. Franciſci Xaverii *tit. de validit. & legalit. proceſſuum Apoſtol. §. Secunda etiam difficultas*, & in relatione B. Joſaphat *part.* 1. *§. Ceterum*. Alii autem exiſtimabant, licet in his cauſis *extrajudicialiter* procederetur, expedire nihilominus, ut aliquis coram Judicibus ſive ordinariis, ſive delegatis perſonaliter compareret fulfultus mandato *procuræ* Principum, Communium, & Religioſarum familiarum pro Beatificatione & Canonizatione ſupplicantium; ſicuti tradit P. Ceparius *in director. Canoniz. SS. lib.* 3. *cap.* 3. Sed, cum hodie cauſæ iſtæ ad normam veri judicii ſint redactæ, & in litteris remiſſorialibus habeantur hæc verba, *Quamobrem pro parte Procuratoris in hujuſmodi cauſa deputati, prout de ejus legitimo mandato docuit*; & infra, *A perſonis legitima mandata procuræ habentibus recipiatis*; & inferius, *Propoſitiones & articulos infraſcriptos dat exhibet & producit Procurator*; nulla idcirco ſupereſt difficultas de neceſſitate Procuratoris, qui legitimum habeat *procuræ* mandatum, ut adnotarunt Lezana *conſult.* 1. *a num.* 85. *uſq. ad* 88. & Roſa *in addit. ad tractat. de Executor. litter. Apoſtol. num.* 301. *& ſeqq.* Porro, quamvis juxta nonnullos Procuratoris qualitas poſſit etiam ex conjecturis probari, uti ponderarunt Auditores Rotæ in relatione S. Franciſcæ Romanæ *art.* 3., cum non ſit veriſimile, ut aliquis compareat, qui Procurator non ſit, eo quia agitur de re, ad quam eſt neceſſaria magna impenſa, ſicuti proſequuntur Rotæ Auditores in relatione S. Jacobi de Marchia *tit. de validit. proceſſ. Neapolitani*; tutius nihilominus eſt, ut in Actis exhibeatur authenticum *procuræ* mandatum, quod vel ſit ſpeciale pro cauſa, de qua agitur; vel, ſi eſt generale, ſit tamen factum vel cum libera facultate, vel cum communicatione totius auctoritatis, ſi fiat ex. gr. a Priore aliquo Generali Religioſorum in cauſa Canonizationis alicujus Dei Servi ſui Religioſi Ordinis: in quibus circumſtantiis pro cautela datur, ut omnia deinde geſta per Procuratorem ab ipſo rata habeantur, veluti perpendit Ceparius *in director. lib.* 3. *cap.* 4. & ut late firmant Auditores Rotæ in relatione S. Ignatii *tit. de validit. part.* 1. ad quod & conferunt deducta per Contelorium *cap.* 25. *num.* 56. *& ſeqq.*

7 De Fidei Promotore, & Subpromotore multa relata ſunt in 1. iſtius Operis

Operis libro *cap.* 18. ad quæ lectorem remittimus: hicque tantum adnotare fas ſit, in pleriſque cauſis Canonizationum Fiſci Procuratorem, ſeu Fidei Promotorem fuiſſe citatum, in cauſa videlicet S. Didaci, teſte Penia in Actis de ea editis *pag.*143., in cauſa S. Raymundi, teſte eodem Penia in Actis de ea quoque editis *pag.*270. cum quibus concordat bulla Canonizationis, in cauſa S. Hyacinthi, teſte Severino de Cracovia in Actis ſuper eadem cauſa editis anno 1594. cum quibus etiam concordat bulla Canonizationis *§.*7. *&* *§.*8., in cauſa S. Caroli Borromæi, uti colligitur ex Actis de ea editis a Grattarola *pag.*173., in cauſa S. Tereſiæ, ut habetur ex Actis compilatis per Paulum Mucantium, quæque manuſcripta aſſervantur in archivo Conventus S. Annæ Carmelitarum Diſcalceatorum nationis Hiſpanæ Romæ degentium, in cauſa Beatificationis S. Andreæ Avellini, ſicuti habetur ex ejus Actis typis impreſſis & collectis a Caggiano *pag.*172. *& ſeqq.*; quæ pariter aſſumptio confirmatur ex pleriſque relationibus Rotæ Auditorum, in cauſis videlicet S. Joannis de Deo *tit. de validit. proceſſuum*, S. Ludovici Bertrandi in fine ſub eadem rubrica *de validit.*, S. Iſidori Agricolæ *tit.de proceſs. remiſſorial.*, S. Franciſci Borgiæ *eod.tit.*, BB. Martyrum Japonenſium *eod. tit.*, S. Catharinæ de Ricciis *tit. de proceſſibus*, S. Paſchalis de Baylon *tit. de proceſſu in ſpecie*, S. Iacobi de Marchia *tit. de validit. proceſs. Neapolit. compilati anno* 1523., S. Aloyſii Gonzagæ *tit. de validit. proceſſuum, & primum de proceſſu Romano*, B. Ioſaphat Pollocenſis *part.* 1. *in fine*, & ex ipſis regeſtis Congregationis ſacrorum rituum ann. 1609. 1620. & 1621. ubi habetur, deputatum fuiſſe in Fidei Promotorem Joannem Baptiſtam Spadam ſacræ Conſiſtorialis aulæ & Fiſci Advocatum in cauſis Canonizationis SS. Philippi Nerii, Ignatii, Tereſiæ, & Thomæ de Villanova. Sed cum in aliis Canonizationum cauſis nulla facta fuerit Promotoris Fiſcalis *citatio*, tres olim erant Doctorum opiniones; una, *citationem* hanc non eſſe de jure neceſſariam, licet aliquando fuerit adhibita, quemadmodum adnotavit Franciſcus Penia *in vita S. Raymundi lib.* 3. *cap.*24. *obſervat.*3., altera, eſſe omnino incongruum, ut in his cauſis Procurator Fiſcalis citetur, quemadmodum proſequuntur Rotæ Auditores in relatione S. Andreæ Corſini typis impreſsa apud Lezanam *conſult.* 1. *num.* 215., & tertia tandem, neceſsariam fuiſse *citationem* Promotoris Fiſci in cauſis, in quibus id fuerat in Remiſſoria mandatum, ſecus in aliis, in quibus id non fuerat in Remiſsoria mandatum, ut habetur apud Contelorium *de Canoniz. SS. cap.*24. *num.*17. *& cap.* 25. *num.* 39. *& ſeqq.* Abſolutam ergo neceſſitatem citandi in omnibus & ſingulis actibus Fidei Promotorem in Curia, & extra Curiam Subpromotorem ab eo ſpecialiter conſtitutum, & quidem ſub pœna *nullitatis*, in proceſſibus, qui auctoritate Apoſtolica conſtruuntur (in proceſſibus etenim auctoritate ordinaria confectis ante decreta, & forte etiam poſt decreta licet opportuna ſit *citatio* Promotoris Fiſcalis, eam tamen ad actus validitatem non requiri, paſſim admiſsum eſt a ſacrorum rituum Congregatione, & noviſſime in cauſa Servi Dei Joan-

nis Leonardi 15. Julii 1734.) ſuam originem habuiſſe dicendum eſt ex litteris Apoſtolicis in forma Brevis expeditis pro Fidei Promotore anno 1631. & typis impreſſis inter decreta generalia Urbani VIII. munitis decreto irritante : *Sicque per quoſcumque Judices ordinarios , & delegatos , etiam cauſarum palatii Apoſtolici Auditores , & S. R. E. Cardinales , & Congregationes prædictas judicari & definiri debere ; & irritum & inane , ſi ſecus ſuper his a quoquam quavis auctoritate ſcienter vel ignoranter contigerit attentari* ; itemque ex formula litterarum remiſſorialium : *Citato in omnibus actis Subpromotore Fidei per Promotorem in Curia nominato, & non alias aliter , nec alio modo* ; necnon ex aliis verbis decretorum: *Advertendum eſt, quod in omnibus actis citari debet in Urbe Promotor Fidei juxta formam Brevis a Sanctiſſimo Domino noſtro eidem conceſſi , & extra Urbem Subpromotor* ; ſicuti ad rem bene obſervavit Lezana *conſult. 1. num. 89. & ſeqq.* Quo pariter ſenſu proceſſit ſacrorum rituum Congregatio , dum fungebar munere Fidei Promotoris , in cauſa Braſilien. ſeu Bajen. Servi Dei Joſephi de Anchieta 9. Auguſti 1721. , & , poſtquam idem munus a me dimiſſum eſt , in cauſa Ven. Servi Dei Gundiſalvi Diaz de Amarante 19. Januarii 1732. ut & jam , antequam ad officium ipſum aſſumptus eſſem , in cauſa Spoletana S. Joſeph a Leoniſſa , veluti colligitur ex ſequenti decreto : *Propoſito in ſacra rituum Congregatione habita die 22. Januarii proximi per Emmentiſs. & Reverendiſs. Dominum Cardinalem Columnam dubio , An conſtet de validitate proceſſuum remiſſorialium , & compulſorialium Spoleti, & aliis in locis tam ante , quam poſt decreta anni 1634. confectorum, alterius ſcilicet de anno 1629. & alterius de anno 1639. an teſtes in eis rite et recte examinati fuerint , et jura in eis ſint legitime compulſata in caſu &c. Quoad ſecundum , nempe de anno 1639. reſponſum fuit , Affirmative . Quo vero ad alterum , nempe de anno 1629. attentis difficultatibus excitatis a Reverendiſs. Fidei Promotore , quod ſcilicet non fuerint repetiti in dicto ſecundo proceſſu omnes teſtes in primo examinati , quemadmodum , diſputato dubio ſuper ejus validitate , die 13. Martii 1638. fuerat a ſacra Congregatione decretum, reſolutum fuit , ſupplicandum eſſe Sanctiſſimo pro ſanatione ad majorem et uberiorem cautelam . Quamvis exiſtimatum fuerit , eam de rigore neceſſariam non eſſe , ex quo defectus interrogatoriorum juxta formulam in decretis generalibus præſcriptam , et omiſſio citationis Promotoris Fidei nequiverint nullitates proceſſus operari ; dum fuit fabricatus juxta interrogatoria in litteris remiſſorialibus inſerta , nec formula præſcripta in dictis decretis generalibus fuerit adhuc adinventa ; prout etiam neceſſitas citandi Promotorem Fidei originem habuit ex litteris deputationis ejuſdem Promotoris factæ de anno 1634. et ſic poſt ejuſdem proceſſus fabricationem . Facta itaque Sanctiſſimo Domino noſtro plena relatione de præmiſſis per Reverendiſs. Dominum Fidei Promotorem , Sanctitas ſua benigne annuit , et defectus prædictos , quatenus opus ſit , ſanavit , die 15. Junii proxime præteriti anno 1639.* Poſt quæ tanto cum rigore in præſenti materia de interventu Promotoris Fidei , vel Subpromotoris proceditur , ut ad actus validitatem ejus præſentia non ſufficiat , ſed *citatio* omnino requiratur , vel ſaltem monitio , ut videlicet para-

paratus & inſtructus actui interveniat; ſicuti bene concludunt in propoſito *citationis* Pignatellus *conſult.*204. *aut* 205. *juxta varias editiones tom.*1. & Roſa *in addit. ad tractat. de Executor. litter. Apoſtol. a num.*271. *uſq. ad num.* 294. in propoſito autem monitionis idem Pignatellus *conſult.*52. *tom.*4.

8 Protonotarius ſacræ Congregationis proceſſibus intervenit,qui fiunt in Urbe auctoritate Apoſtolica, juxta ea quæ alibi dicta ſunt. Sed, tranſitum faciendo ad Notarios, cum Notarii conſtituantur tum a ſummo Pontifice, tum ab Imperatore, tum a Regibus, & Principibus, qui Superiorem non recognoſcunt, juxta tradita per Innocentium *in cap. Cum P. Tabellio, de fide inſtrumentorum*, & demum etiam ab Epiſcopo in ſua dioceſi juxta *conſil.*75. Oldradi, quod, ceteris allegatis, exornat Fagnanus *in cap. Sicut te, ne Clerici vel Monachi*; ideoque, cum duæ ſpecies dentur Notariorum, aliquorum videlicet, qui Apoſtolica, vel Eccleſiaſtica auctoritate, aliorum autem, qui Imperatoria, aut Regia, & idcirco laica auctoritate ſunt in proprio officio conſtituti; quærebatur olim, utrum in his cauſis, atque adeo in conſtructione horum proceſsuum eſsent neceſſario adhibendi Notarii auctoritate Apoſtolica, aut Eccleſiaſtica creati, an etiam ſufficerent Notarii laica auctoritate conſtituti; contendentibus ſcilicet inter antiquiores juris Pontificii Profeſsores nonnullis, Notarium Imperatoria, & laica auctoritate creatum nequaquam poſse ſuum officium exercere in cauſis Eccleſiaſticis,ut habent Oſtienſis *in cap. Quia propter, num.* 37. *de Elect.* Antonius de Butrio *in cap. Sicut, ne Clerici vel Monachi*, ibique Joannes Andreas *num.*3. aliis vero docentibus, talem Notarium poſse etiam in prædictis cauſis adhiberi, tum quia Notarius inter teſtes connumeratur *cap. cum Joannes, de fide inſtrum.* & laicus bene poteſt eſſe teſtis in cauſis ſpiritualibus *per l. Domitius ff. de teſtamentis*, tum quia Notarius nudum tantum præſtat miniſterium, quod non eſt prohibitum laicis in cauſis Eccleſiaſticis, juxta *cap. Primo, de Procurat. in* 6., uti docuerunt *in cit. cap. Sicut*, Zabarell. *num.*2. Anchar. *num.* 4. *ne Clerici vel Monachi*, Felin. *in cap. Cum dilectus,num.* 34. *de fide inſtrum.* & Dec. *in cap. Decernimus,num.*145. *et* 147. *de judiciis*. Porro communis olim erat opinio de ſufficientia Notarii laica auctoritate conſtituti in cauſis Canonizationis; Contelorius *de Canonizat. SS. cap.* 25. *num.* 34. *et ſeqq.*, P. Ceparius *in director. Canonizat. lib.* 3. *cap.* 5. Auditores Rotæ in relatione S. Ignatii *part.*1. *tit. de proceſſu remiſſoriali Valentino*, in relatione S. Andreæ Corſini *part.* 3. *§.* 1. *verſ. Quinto quæritur*, in relatione S. Franciſcæ Romanæ *part.* 1. *art.*3. *§. Secundo dicimus*, & in relatione S. Raymundi *part.* 1. *art.* 2. *§. Poſtremo concluſimus*. At hodie ceſſat controverſia ex littera Remiſſoriæ: *Coram fide digno Notario publico Apoſtolico, ſeu Eccleſiaſtico a vobis ſimiliter deputando*; quemadmodum bene ponderant Pignatellus *conſult.* 11. *tom.* 3. & Roſa *in addit. ad tractat. de Executor. litter. Apoſtol. num.*73. Quocirca in cauſa B. Gregorii X. ſanatio cujuſdam proceſſus conceſſa eſt, qui nullus dicebatur, utpote conſtructus a Notario laica auctoritate creato, licet eſſet etiam Cancella-

cella-

cellarius Epiſcopalis; uti legitur in relatione ejuſdem cauſæ, *tit. de proceſſib. remiſſorialib.: Et, cum eadem ſacra Congregatio inveniſſet in proceſſu ſabricato Aretii nonnullos defectus, nempe circa deputationem Notarii, qui ex forma litterarum remiſſorialium debebat eſſe Apoſtolicus, vel Eccleſiaſticus, & tamen Notarius Imperialis, vel Ducalis tantummodo nuncupabatur, quamvis etiam Curiæ Epiſcopalis Cancellarius &c. ſupplicatum fuit Sanctitati veſtræ pro ſanatione; &, ea obtenta, ſacra Congregatio auctoritate Sanctitatis veſtræ ſanavit prædictum defectum.* Cumque Notarii munus non ſit qualitas, quæ præſumitur, probari debet: & directa quidem probatio conſtituitur in exhibitione privilegii, per Ceparium *in ſæpe cit. director. lib. 3. cap. 5.* & Auditores Rotæ in relatione S. Caroli Borromæi *part. 1. tit. de validit. proceſs. §. Notarios*; ad quod faciunt etiam aſſertiones Judicum, qui eamdem qualitatem teſtentur, ut admiſſum fuit in cauſis Senen. Canonizationis B. Bernardi Ptolemæi, & Abulen. S. Petri de Alcantara, teſte Roſa *in cit. addit. ad tractat. de Executor. litter. Apoſtol. num. 79.* Subſidiaria vero Notarii muneris probatio, quæ præcipue admitti poteſt in antiquis, reponitur in pluribus adminiculis; & ſignanter in aſſertione ejus, qui ſe dixit Notarium, in ſama inque appoſitione nominis illius in catalogo Notariorum, uti late oſtendunt Ceparius *in director. Canonizat. lib. 3. cap. 5. per tot.* Contelorius *de Canonizat. SS. cap. 25. num. 28. & ſeqq.* Auditores Rotæ in relatione S. Raymundi *art. 1. §. Neque ſupradictis obſtat cum ſequentibus*, in relatione S. Cajetani *tit. de proceſſibus*, in relatione S. Mariæ Magdalenæ de Pazzis *tit. de validitat. proceſs. §. Notariatus*, & in relatione Servæ Dei (nunc Sanctæ) Catharinæ de Ricciis *part. 1. tit. de proceſſibus, §. De Notariatu*. Cumque præterea neceſſe ſit, ut probetur, Notarium ſuiſſe deputatum in Actuarium proceſſus, probatio hæc reponitur in atteſtatione alterius Notarii Apoſtolici, ſive Eccleſiaſtici, qui de eadem deſtinatione fidem ſaciat: ita ut, ſevere loquendo, atteſtatio, quam Notarius ſacit de propria deſtinatione in Actuarium, non ſit admittenda; cum Notarius rogari ſane poſſit de his, quæ coram ſe geruntur, ſed non de aliis, quæ a ſe fiunt, uti tradit Maſcardus *de probat. concluſ. 1096. num. 12. & ſeqq.* Aliquando tamen tributa eſt fides Notario teſtanti propriam deſtinationem in his cauſis, præſertim vero, ſi temporis antiquitas accedebat, ut apud Auditores Rotæ in relatione cauſæ S. Hyacinthi *§. In iſtius*, utque de ſenſu tum Auditorum Rotæ, tum ſacræ Congregationis teſtatur Contelorius *de Canonizat. SS. cap. 25. num. 29.* Aliquando etiam, antiquitatem præſcindendo, tributa eſt fides Notario atteſtanti, ſe ſuiſſe deputatum in Actuarium ſub ea potiſſimum animadverſione, quod Judices remiſſoriales ipſo uſi non fuiſſent, nec permiſiſſent, ab eo fieri proceſsum, ſi eum in Actuarium non deſtinaſsent; ſicuti ponderatum fuit in cauſis Conſtantien. ſeu Curien. Ven. Servi Dei (nunc Sancti) Fidelis a Sigmaringa, Licien. Ven. Servi Dei Bernardini Realini, Mexicana Ven. Servi Dei Sebaſtiani de Apparitio, Barcinonen. B. Mariæ de Socos, Toletana Ven. Servi Dei Alphonſi de Oroſco.

9. De

Digitized by Google

9 Deficiente Apoſtolico Notario, & probato defectu per atteſtationem Judicum, admiſſa fuit aliquando validitas proceſſus conſtructi pet Notarium Regia tantum auctoritate creatum: & ita res ſe habuit, dum fungebar munere Fidei Promotoris, in cauſa Indiarum ſeu Goana Beatificationis Servorum Dei Rodulphi Aquavivæ & Sociorum 2. Auguſti 1718. referente clar. mem. Cardinali Ptolemæo. Collegium Protonotariorum ſummi Pontificis & ſanctæ Sedis Apoſtolicæ de numero Participantium facultatem habet creandi Notarios & Tabelliones: cumque aliquando in Notarios & Tabelliones nonnullos conſtituerit Religioſos cum facultate officium exercendi in cauſis piis, Eccleſiaſticis, Beneficiariis ſui Religioſi Ordinis tantum, & ab eis dependentibus, dubitatum eſt, an dicto munere fungi poſſent in cauſis Beatificationis & Canonizationis Servorum Dei ſui pariter Religioſi Ordinis. Sed controverſia hæc hodie ſublata eſt ex decreto ſummi Pontificis Clementis XII. cujus decreti verba ſunt hæc: *Ut cauſæ Beatificationis & Canonizationis Servorum Dei, quæ ſunt inter majores, quæ ad Sedem Apoſtolicam deſeruntur & unice pertinent, omni, qua par eſt, diligentia, & abſque ullo ſuſpicionis nævo peragantur, Sanctiſſimus Dominus noſter Clemens Papa XII. audito voto Eminentiſs. & Reverendiſs. DD. Cardinalium ſacris ritibus præpoſitorum, præſenti decreto ſuo mandat & prohibet, ne in poſterum in confectione quorumcumque proceſſuum ſive ſuper virtutibus & miraculis, ſive ſuper fama ſanctitatis aut cultu immemorabili, aliiſque eorumdem Servorum Dei, qui in cauſis prædictis fieri ſolent, in Notarios præfatorum proceſſuum Religioſi ejuſdem Ordinis, quem Servi Dei, dum vixerint, profeſſi ſunt, aſſumantur, etiamſi prædicti Religioſi privilegiis Protonotariorum Apoſtolicorum, aut aliis quibuſcumque favore ſuæ Religionis & Ordinis fuerint inſigniti, ſub pœna nullitatis eorumdem proceſſuum ſtatim, ipſo facto, & abſque ulla declaratione incurrenda; præcipiens R. P. D. Fidei Promotori, ut in ſuis inſtructionibus, quas ſuper hujuſmodi proceſſibus conficiendis ad Judices delegatos tranſmittere ſolet, præſentis decreti mentionem expreſſam faciat, aut per extenſum, prout ſibi viſum fuerit, illis id inſerere non omittat. Et ita Sanctitas ſua inviolabiliter obſervari mandat. Die 18. Auguſti* 1731.

10 Curſor ſive Nuntius a Judicibus remiſſorialibus eligitur, quemadmodum deſumitur ex ipſa formula litterarum remiſſorialium: *Nuntium ſeu Nuntios pro citationibus faciendis, et aliis mandatis, & decretis veſtris exequendis &c. deputare valeatis.* Præcipuum autem Nuntii ſive Curſoris officium eſt teſtes, & Fidei Promotorem citare pro die & hora certa.

11 Portitor demum eligitur etiam a Judicibus remiſſorialibus, cui tradi debet proceſſus ſigillis obſignatus, ut eum ad ſacram deferat Congregationem, quemadmodum habetur in ſæpe citata formula litterarum remiſſorialium: *Omniaque clauſa, veſtriſque ſigillis, aut duorum ſaltem veſtrum munita, prævio prius juramento per fidelem Nuntium ſeu Portitorem præſtito, ad nos tranſmitti curetis.* Antiquiſſima ſuppetunt exempla officii Portitoris: mos enim erat in primitiva Eccleſia, cum Epiſcopus ad Epiſcopum ſcri-

ſcriberet, ut non cuilibet ignoto homini litteras crederet, ſed tantum alicui Eccleſiæ Miniſtro, cujus fides & probitas eſſet in omnibus explorata. Munere hoc functi ſunt Saturus Lector, & Optatus Hypodiaconus apud S. Cyprianum, ut aperte colligitur *ex hujus epiſt.* 29. apud quem plura etiam legi poſſunt de eodem Portitoris munere; præcipue vero *in epiſt.* 20. *Celerini ad Lucianum, & epiſt.* 22. 24. & 82.

12 At, ad noſtrum Portitorem redeundo, quæritur, an id, quod de ipſo ſtatutum fuit in litteris remiſſorialibus, adimpleri poſſit per *æquipollens*, ita ut, etiamſi non ſit facta formalis ejus electio, ſatis nihilominus ſit, ſi proceſſus fuerit alicui legali perſonæ creditus, qui eum clauſum & in nulla parte vitiatum ad ſacram deferat Congregationem. Hac de re negativam reſponſionem dat Roſa *in cit. addition. num.*323.; affirmativam vero opinionem pluribus probant Contelorius *de Canonizat. SS. cap.* 25. *num.* 20. *& ſeqq.* & Pignatellus *conſult.*234. *tom.*1. Hæc autem poſtrema opinio probabilior videtur, ſicuti adnotarunt Rotæ Auditores in relatione B. Joſaphat Pollocenſis *part.* 1. *§. Ex completo*: &, ut cetera prætereantur, poſtremam hanc opinionem ſecuta eſt ſacrorum rituum Congregatio in cauſa Toletana Servi Dei Franciſci a Puero Jeſu, & in cauſa Servi Dei Sebaſtiani de Apparitio. Aliquando etiam admiſſus eſt proceſſus, qui traditus fuit clauſus & obſignatus, quamvis non traditus a Portitore per Judices electo: & ita res ſe habuit in cauſa Indiarum ſeu Goana Servorum Dei Rodulphi Aquavivæ & Sociorum 2. Aprilis 1718., dum ſungebar munere Fidei Promotoris. Alias demum admiſſum fuit, ut, ſi Portitor electus a Judicibus propter aliquod impedimentum non poſſit iter perficere, valeat alium ſubſtituere; dummodo huic credatur proceſſus obſignatus, & dummodo ſit perſona legalis, & propter hæc eadem juramentum præſtet de munere ſuo plene adimplendo: & ex hac quidem opinione proceſſit ſacrorum rituum Congregatio, dum ego fungerer munere Fidei Promotoris, in cauſa Mexicana Servi Dei Gregorii Lopez 22. Januarii 1718., in cauſa Valliſoletana Servi Dei Ludovici a Ponte 5. Februarii 1718., & in cauſa Sancti Flori in Gallia Servæ Dei Agnetis a Jeſu 9.Decembris 1719. Quin immo, ſi, nulla accedente culpa Poſtulatorum, ex aliquo infortunio contigiſſet, ut proceſſus traditus eſſet apertus, comperta veritate facti, aut conceſsa eſt hujus defectus ſanatio, aut dictum fuit, non eſse defectum ipſum a Fidei Promotore opponendum. In cauſis Servorum Dei Antonii Gonzalez & Sociorum proceſsus traditus fuit Secretario ſacræ Congregationis de Propaganda Fide, qui eum aperuit putans, non eſse Canonizationis proceſſum. In cauſa S. Catharinæ Fliſcæ Adurnæ facta eſt traditio proceſsus aperti ex incuria Secretarii Cardinalis Ginetti Præfecti Congregationis ſacrorum rituum, ad quem ſuerat delatus. In cauſis demum Indiarum ſeu Goana Servorum Dei Rodulphi Aquavivæ & Sociorum, & Florentina Servi Dei Hippolyti Galantini traditi ſane fuerunt proceſsus aperti; ſed, cum probatum eſset, apertionem factam fuiſse a Deputatis ſuper ſanitate

ad

ad expurgandas litteras & ſcripturas, quæ tempore contagii ad Urbem mittebantur, conceſſa eſt ſanatio, & injunctum Promotori, ne hunc defectum opponeret, cum eſſet agendum de validitate proceſſuum; uti colligitur ex reſcriptis editis die 30. Auguſti 1631. die 17. Novembris 1657. die 11. Aprilis 1663. die 21. Julii 1670.

C A P U T XLVIII.

De Juramento a ſupradictis præſtando, deque Citatione, *Inductione, & Teſtium quoque Juramento.*

1 FOrma juramenti præſtandi a Judicibus remiſſorialibus, antequam inchoetur proceſſus, eſt hæc: *Ego infraſcriptus, tactis ſacroſanctis Evangeliis coram me poſitis, juro & promitto fideliter adimplere munus mihi commiſſum circa fabricationem proceſſus in cauſa Beatificationis & Canonizationis Servi Dei N. juxta formam decretorum ſacræ Congregationis rituum, & præcipue noviſſimorum, quæ confirmata fuerunt a Sanctiſſ. Domino noſtro Innocentio XI. Necnon juro & promitto religioſe ſervare ſecretum tam de contentis in interrogatoriis, quam de teſtium depoſitionibus ſuper iiſdem, & ſuper articulis, nec de iis loqui cum aliqua perſona, exceptis aliis Judicibus, & Subpromotore, ac Notario pro eodem proceſſu deputatis, & in Curia excepto etiam Protonotario: ſub pœna perjurii & excommunicationis latæ ſententiæ, a qua non niſi a ſummo Pontifice, excepto etiam majori Pœnitentiario, præterquam in mortis articulo, abſolvi poſſim. Et ita promitto & juro: ſic me Deus adjuvet, & hæc ſancta Dei Evangelia.* Utque antiqua novis addantur quoad juramentum Judicum, præſto eſt antiquum exemplum, quod ex cauſa Canonizationis S. Vincentii Ferrerii deſumptum eſt. Petrus Dux Britanniæ, Joannes Caſtellæ, & Alphonſus Aragonum Reges ſupplicarunt Nicolao V. ut Vincentium Ferrerium inter Sanctos adſcriberet. Commiſit Papa negotium Georgio Epiſcopo Præneſtino, Alphonſo Tituli SS. Quatuor Coronatorum Presbytero, ac Joanni S. Angeli Diacono S.R.E. Cardinalibus cum facultate alios ſubdelegandi pro conſtructione proceſſuum ſub hac verborum ſignificatione apud Raynaldum *ad an.* 1451. *num.* 16. *Verum, cum inter ceteras graviores cauſas, quæ apud Sedem Apoſtolicam agitentur, hæc graviſſima ſit, & in eadem omnis diligentia, & conſcientiæ ſeveritas adhiberi debeat, ut in hac cauſa non ſimulata, ſed ſolida veritas elici poſſit, volumus, ut hujuſmodi perſonæ a vobis deputandæ, quamvis graves quidem exiſtimentur, in manibus veſtris, aut alterius eorum, vel in manibus ejus, quem deputabitis, ad hoc præſtent juramentum, ut omnia eis a vobis commiſſa, ſolum Deum & veritatem præ oculis habentes, prout ſacri Canones dictant, omni ſtudio & diligentia exequantur.*

2 Forma juramenti præſtandi a Subpromotoribus, Protonotario, & Notario indicatur in decretis Innocentii XI. *Subpromotores & Notarii tam*

in partibus, quam in Curia &c. & in Curia etiam Protonotarius debeant ante inchoationem proceſsus præſtare juramentum de ſervando ſecretum religioſe ſub pœna excommunicationis ipſo facto in caſu contraventionis incurrendæ: in quo proinde rerum themate a Protonotario in Curia, & a Subpromotoribus & Notariis tum in Curia tum extra Curiam præſtandum erit, antequam inchoentur proceſſus, juramentum, adhibita mutatis mutandis eadem juramenti forma, quæ a Judicibus adhibetur. Nuntius vero & Portitor, cum non interveniant examinibus teſtium, neque ſciant eorum depoſitiones, non debent jurare de ſervando ſecretum, ſed de fideliter exequendo munus ipſis commiſsum. Porro, quamvis olim inter Doctores diſputaretur, utrum quoad Notarium, qui deſtinatur pro collatione facienda, itemque quoad Nuntium & Curſorem opus eſſet ſpeciali eorum juramento, an potius ſufficere deberet juramentum ab eis præſtitum in prima officii aſſumptione; nonnullis ſcilicet aſſerentibus, ſatis eſſe juramentum datum in prima officii aſſumptione, ut apud Pignatellum *conſult.* 233. *& conſult.* 235. *tom.* 1. aliis contra docentibus, ſpeciale juramentum requiri de fideliter munus exequendo, uti Ceparius *in director. Canoniz. lib.* 3. *cap.* 6. & Roſa *in addit. ad tractat. de Executor. litter. Apoſtol. num.*75. *&* 76. hodie tamen ceſſat quælibet controverſia ex nova forma Remiſſoriæ, in qua de Notario deputato pro collatione habentur hæc verba, *Adhibito alio Notario, qui etiam juramentum præſtet*; de Nuntio autem ſeu Curſore, *Mandamus, ut Nuntium ſeu Nuntios pro citationibus faciendis, & aliis mandatis, & decretis veſtris exequendis, prævio prius juramento ab eis recepto de fideliter exercendo officium ſuum, deputare valeatis*: item ſimilia ſtatuuntur quoad Portitorem, *Prævio prius juramento per fidelem Nuntium ſeu Portitorem præſtito, ad nos tranſmittere curetis*. Ex quibus verbis deſumitur, non ſubſiſtere aſſumptionem Pignatelli, qui *in ſupra cit. conſult.* 235. dixit, non eſſe neceſſarium Portitoris juramentum.

3 De cauſæ Procuratore quæri poſset, an inter Judicum Miniſtros ſit recenſendus, cum videatur potius Miniſter Poſtulatorum, hoc eſt eorum, qui inſtant pro Beatificatione & Canonizatione. Sed hac inutili quæſtione prætermiſsa, præter articulos ab eo exhibendos, ſuper quibus a Fidei Promotore *interrogatoria* componuntur (ut in præcedenti capite dictum eſt) pertinet ad eum teſtes idoneos reperire, & alia quævis documenta, quæ ad ſuorum articulorum probationem conducere poſſint. Antequam proceſsus inchoetur, Procurator quoque jurare debet; ſed ejus juramentum debet eſse juramentum, ut vocant, calumniæ. Juxta jus antiquum Pontificium Procurator illud non emittebat in cauſis Eccleſiaſticis, ſicuti per textum *in cap. Litteras, de juramento calumniæ*: verum juxta recentiorem juris Pontificii diſpoſitionem Procurator tenetur illud emittere in cauſis etiam Eccleſiaſticis, uti textus *in cap. Si de calumnia §. Quamvis, eod. tit. in* 6. Quocirca debebit etiam Procurator in cauſis Beatificationis & Canonizationis dictum præſtare juramentum, ſicuti tradit

dit Contelorius *de Canonizat. SS. cap.* 25. *num.* 54. ; & forma hujus juramenti, licet haud præſcripta in litteris remiſſorialibus, vel in decretis, eſſe poteſt ea, quæ ſequitur: *Ego N. N. Procurator ſpecialiter a N. N. conſtitutus in cauſa Beatificationis & Canonizationis Venerabilis Servi Dei N. tactis ſacroſanctis Dei Euangeliis coram me poſitis, juro & promitto, me non acceſſiſſe, non accedere, neque deinde acceſſurum ad hanc cauſam, & confectionem proceſſus ejuſdem, nec ad aliquem illius actum timore, odio, amore, ſeu aliquo alio intereſſe, aut reſpectu humano, ſed ſolum zelo honoris, & gloriæ Dei, qui laudatur & glorificatur in Sanctis ſuis: & hanc eamdem intentionem habuerunt & habent N.N.* (hic explicentur, qui Procuratorem conſtituerunt) *pro quibus, et in eorum animas juro. Sic me, et dictos meos Principales Deus adjuvet, et hæc ſacroſancta ejus Euangelia.* Quid autem dicendum erit, ſi hoc juramentum calumniæ non fuerit a Procuratore emiſſum? Eritne nullus propter ejus defectum proceſſus? Reſpondendum eſt diſtinguendo: aut enim Fidei Subpromotor oppoſuit illius præſtationem, aut non oppoſuit. Si non oppoſuit, proceſſus eſt validus, etiamſi deficiat juramentum calumniæ, uti probat textus *in cit.cap. Si de calumnia §. Propter omiſſum,* ibique Paſserinus *num.* 18. *& ſeqq. de juram. calumn. in* 6. Rota *deciſ.* 4. *de juramento calumniæ in antiquis*, Adden. ad Ludoviſ. *deciſ.* 157. *num.* 23. Secus vero ſe habet res, quando fuit oppoſitum a Fidei Subpromotore de juramenti præſtatione, idque præſtitum non fuit: in hoc quippe rerum ſtatu proceſſus *nullitatis* vitio laborat, ut in hiſce cauſis adnotarunt Roſa *in addit. ad tract. de Executor. litter. Apoſtol. num.* 307. *et ſeqq.* Pignatellus *conſult.* 241. *vel* 243. *juxta varias editiones tom.* 1. & Auditores Rotæ in relatione S. Hyacinthi *cap.* 2. *§. Calumniæ juramentum.* Et profecto cum hac diſtinctione ſemper proceſſit ſacrorum rituum Congregatio, & ſignanter in cauſis Veneta, ſeu Mediolanen. Servi Dei (nunc Beati) Hieronymi Æmiliani, referente Cardinali Antonio Barberino; Salamantina S. Joannis a Sancto Facundo, referente Cardinali de Aragonia; Granaten. S. Joannis de Deo, referente Cardinali Fachenetto; Florentina Servi Dei Hippolyti Galantini, referente Cardinali Sfortia; &, dum fungebar munere Fidei Promotoris, Panormitana Servi Dei Aloyſii La Nuza, & Braſilien. ſeu Bajen. Servi Dei Joſephi de Anchieta 9. Auguſti 1721.

4 Teſtes inducuntur a cauſæ Procuratore, qui petere debet a Judice, ut citentur. Subinde Judex dimittit *citationem*, ſeu mandat, ut citentur. Poſt hæc Curſor ſeu Nuntius ſingillatim unumquemque teſtem debet citare perſonaliter, ſi reperiri poſſit; ſin minus, dimiſſa *citationis* copia affixa ad oſtium domus: tum autem, quando Curſor refert in Actis coram teſtibus, ſe teſtem citaſſe, Notarius tenetur hanc relationem inter Acta referre. Hic eſt mos, qui in quocumque judicio ſervatur, & conſequenter etiam in confectione proceſſuum in hiſce cauſis Beatificationis & Canonizationis, uti late exponit Pater Ceparius *in direct. Canoniz. part.* 2. *cap.* 8. Ad ejus ergo normam tum inductio, tum *citatio* ſunt ne-

ceſſariæ; alias teſtes dicerentur ultronei, & conſequenter inepti ad probandum, ut in his cauſis, loquendo de inductione, animadverterunt Rotæ Auditores in relatione S. Thomæ de Villanova *tit de proceſſu Valentino*, poſt Contelorium *de Canonizat. SS.* animadverſa autem *citatione* teſtium iidem Auditores proſequuntur in relatione S. Joannis de Deo *tit. de proceſſu Granatenſi §. Deinde vigore*, & in relatione Servi Dei Juliani a Sancto Auguſtino *cap.* 2. *de proceſſu remiſſoriali §. Ceterum*. Solummodo admitti poſſent teſtes non citati, ſi fuiſſent a Parte inducti, vel moniti fuiſſent a Judice, ut ſe examini ſubjicerent: hiſce ſiquidem circumſtantiis efficitur, ut, ſicuti teſtes dici non poſſunt ultronei, ita eorum examen rejici non valeat ſub obtentu, quod *citatio* defuerit; quemadmodum in hiſce cauſis Beatificationis & Canonizationis docuerunt Matta *de Canonizat. SS. part.* 4. *cap.* 20. *num.* 8. & Roſa *in addit. ad tractat. de Executor. litter. Apoſtol. a num.* 107. *uſq. ad num.* 109. Concordat Farinaccius loquens de jure communi *in tractat. de teſtib. quæſt.* 80. *oppoſit.* 34. *per tot. & ſignanter num.* 11. *&* 12. atque adeo in ſacrorum rituum Congregatione pluries vindicata fuit oppoſitio excitata a Fidei Promotoribus, quod teſtes non fuiſſent citati, allegata a Poſtulatoribus reſponſione, quod fuerant a Procuratore inducti, vel quod fuerant moniti a Judice, ut ſe examini ſubjicerent. Ita enim obſervatum fuit in cauſa Limana Beatificationis & Canonizationis S. Franciſci Solani ſuper validitate proceſſuum, referente Cardinali Chiſio, & in Toletana Servi Dei Alphonſi de Oroſco pariter ſuper validitate proceſſuum, referente Cardinali Franciſco de Judice.

5 Monachi, & Regulares cum non habeant velle, aut nolle, cumque eorum voluntas a Superiorum ſuorum voluntate dependeat, hinc eſt, quod, præter eorum *citationem* & inductionem, eorumdem etiam Superiorum licentia requiritur, ut teſtimonium ferre poſſint. Sed, ſi eadem non fuerit petita, non proinde examen eſt nullum, aut quidquam fidei ipſorum dictis detrahitur; uti late docet Farinaccius *de teſtib. quæſt.* 61. *num.* 130. *& ſeq.* & in hiſce cauſis Beatificationis & Canonizationis Pignatellus *conſult.* 191. *tom.* 1. & Matta *de Canonizat. SS. part.* 4. *cap.* 17. *num.* 14. Quod etiam paſſim fuit admiſſum a Rotæ Auditoribus, & ſignanter in relatione S. Didaci *§. Nec refert*, & in relatione S. Franciſcæ Romanæ *part.* 1. *art.* 7. atque a ſacrorum rituum Congregatione, ſignate vero in Limana S. Thuribii ſuper validitate proceſſus, referente Cardinali Flavio Chiſio; in alia Limana S. Franciſci Solani ſuper validitate proceſſus remiſſorialis, & compulſorialis, eodem referente Cardinali; in Veneta, ſeu Mediolanen. Servi Dei (nunc Beati) Hieronymi Æmiliani ſuper validitate proceſſuum, referente Cardinali Antonio Barberino; in Salamantina S. Joannis a S. Facundo ſuper validitate proceſſuum, referente Cardinali de Aragonia; in Florentina S. Mariæ Magdalenæ de Pazzis ſuper validitate proceſſuum, referente Cardinali Azzolino; in Ulyſſiponen. Servi Dei Antonii a Conceptione ſuper validitate pro-

Digitized by Google

proceſſuum, referente Cardinali Sigiſmundo Chiſio; in Majoricen. Servæ Dei Catharinæ Thomaſiæ ſuper validitate proceſſuum, referente Cardinali Franciſco Barberino; &, dum munere fungebar Fidei Promotoris, in Romana, ſeu Terracinen. Servi Dei Caroli a Setia ſuper validitate proceſſuum, referente clar. mem. Cardinali Gabriellio; & in Braſilien. ſeu Bajen. Servi Dei Joſephi de Anchieta 9. Auguſti 1721. referente clar. mem. Cardinali Imperiali.

6 Teſtis jurare debet. Teſtis enim non juratus neque de jure Civili probat, neque de jure Pontificio. De jure Civili eſt textus *in l. Jurisjurandi*, ubi: *Jurisjurandi religione teſtes, priuſquam perhibeant teſtimonium, jamdudum arctari præcipimus, C. de teſtibus*: de jure autem Pontificio eſt pariter textus *in cap. Nuper, eod. tit. de teſtibus*, ubi: *Reſpondemus, quod nullius teſtimonio, quantumcumque religioſus exiſtat, niſi juratus depoſuerit, in alterius præjudicium debet credi*. Porro in hiſce cauſis Beatificationis & Canonizationis vulgatum eſt, in juramento reſidere ſubſtantiam depoſitionis teſtis; quemadmodum adnotarunt Rotæ Auditores in relatione S. Thomæ de Villanova *tit. de proceſſu Valentino* poſt Contelorium *de Canonizat. SS.*; in relatione S. Joannis de Deo *tit. de proceſs. Granaten. §. Deinde vigore*; in relatione Servi Dei Juliani a S. Auguſtino *cap. 2. de proceſſu remiſſoriali §. Ceterum*; in relatione S. Mariæ Magdalenæ de Pazzis *tit. de validit. proceſs. §. Validitas*; & in relatione S. Franciſcæ Romanæ *part. 1. art. 2.* Et ſane forma juramenti præſtandi a teſtibus, qui in cauſis Beatificationis & Canonizationis examinantur, typis impreſſa eſt poſt decreta noviſſima ſan. mem. Innocentii XI. & inſeritur in litteras remiſſoriales, eaque eſt hujuſmodi: *Ego infraſcriptus, tactis ſacroſanctis Euangeliis coram me poſitis, juro dicere veritatem tam ſuper interrogatoriis, quam ſuper articulis, ſuper quibus examinabor, necnon ſervare ſecretum, nec alicui penitus revelare tam contenta in iiſdem interrogatoriis, quam reſponſiones ac depoſitiones a me factas ſub pœna perjurii & excommunicationis latæ ſententiæ, a qua non niſi a ſummo Pontifice, excluſo etiam majori Pœnitentiario, præterquam in mortis articulo, abſolvi poſſim. Et ita promitto & juro: ſic me Deus adjuvet, & hæc ſancta Dei Euangelia.*

7 In formula Remiſſoriæ, inque Urbani VIII. decretis nonnulla continentur de modo, quo teſtes jurare debent, & de qualitate addita ſervandi ſecretum: quamobrem operæ pretium eſſe videtur hic quoque nonnulla addere de modo & qualitate prædicta. Quod ergo attinet ad modum juramenti, juramentum tactis ſacroſanctis Euangeliis, utpote majorem ingerens ſpeciem religionis, magis etiam aptum eſt ad teſtes a perjurio retrahendos ex late & erudite congeſtis ab Anaſtaſio Germonio *de Sacror. immun. lib. 1. cap. 20.* Item, quamvis æque perjurus ſit, qui falſum jurat, adhibito ſimplici juramento, ac ille qui falſum jurat, tactis ſacroſanctis Euangeliis; major tamen pœna a legibus aliquando conſtituitur adverſus eos, qui falſum jurant ſecundo, quam primo modo, ut apud Covarr. *ad cap. Quamvis pacta, part. 1. §. 1. num. 1. de pactis in 6.* Sane de jure eſt ut ſoli Epiſco-

Epiſcopi jurent, propoſitis, non autem tactis ſacroſanctis Euangeliis, manu ad pectus admota, juxta textum *in cap. Cum in cauſa, de juramento calumniæ*, eodemque modo de conſuetudine jurant ſimplices Presbyteri, juxta deducta apud Antonium Del Re *de juramento calumniæ cap.* 15. *num.* 351. & Præſules quoque Romanæ Curiæ non Sacerdotes, teſte Campanillo *in diverſ. jur. Canonic. rubr.* 11. *cap.* 19. *num.* 23. quibus cohærenter in Beatificationum & Canonizationum cauſis Sacerdotes olim jurabant, tacto pectore, laici autem, tactis ſacroſanctis Euangeliis, ut habetur in relatione B. Gregorii X. *tit. de proceſſib. remiſſorial.*, & *compulſorial.* in relatione S. Andreæ Avellini *tit. de validit. proceſſuum* §. *Coram Judicibus*, in relatione S. Philippi Benitii, & in relatione S. Eliſabeth; & ab aliquibus tantum pro majori cautela ſuaſum erat, ut in eiſdem cauſis Sacerdotes jurarent, tactis ſacroſanctis Euangeliis, ſicuti apud Ceparium *in director. Canonizat. lib.* 3. *cap.* 9. Hodie tamen, exceptis Cardinalibus, & Epiſcopis, omnes teſtes, etiam Sacerdotes, jurant tactis Euangeliis juxta novam formulam Remiſſoriæ: *Receptoque prius in manibus veſtris ab ipſis teſtibus, cujuſcumque gradus, ſtatus, ſexus, & conditionis, etiam Sacerdotibus, exceptis Epiſcopis, exiſtant, juramento, tactis ſacroſanctis Euangeliis coram vobis ipſis poſitis, & non alias aliter, nec alio modo, de veritate dicenda*: & juxta decreta Urbani VIII. *Juramentum præſtetur, tactis ſacris Scripturis, ab omnibus teſtibus, etiam Sacerdotibus, & Prælatis, exceptis Cardinalibus, & Epiſcopis, quorum juramentum ſufficiat, tacto pectore*. Quæ omnia ſtatuta dici debent ſub pœna *nullitatis* non ſolum ex natura Remiſſoriæ, & in ſequelam decreti irritantis in eam inſerti; ſed etiam quia, quando, prout hic, præſtatio juramenti, tactis ſacroſanctis Euangeliis, eſt de forma, ſi tactus Euangeliorum omittatur, actus eſt nullus, uti tradit Abbas *in cap. Fraternitatis, ſub num.* 13. *de teſtib.* & *atteſtationib.*

8 Quod autem ſpectat ad qualitatem ipſam juramenti de veritate dicenda & de ſervando ſecretum, nonnullorum erat opinio, inter conditiones juramenti judicialis eam etiam de ſervando ſecretum a jure communi eſſe teſtibus impoſitam, ad text. *in can. Si teſtes*, §. *Qui falſo*, *quæſt.* 3. utque adnotarunt *in cap. Fraternitatis* Abbas *num.* 13. Joannes Andreas *num.* 15. Felin. *num.* 12. *de teſtibus*, Speculator *eod. tit.* §. *Sequitur*, *num.* 2. Contendebant alii, id non eſſe de jure præſcriptum, cum circumſtantiæ de ſervando ſecretum non meminerint Gloſſa *in cit. cap. Fraternitatis, v. Juramentis*, nec Bellamera *num.* 2. nec Baldus *num.* 12. nec Butrius *num.* 21. *de teſtib.* Ad rem, de qua nunc agimus, ponderari poſſet epiſtola *circularis* ad Patriarchas, Archiepiſcopos, & Epiſcopos in ſuperioribus relata: cum in ea præſcribatur Notario & teſtibus Juramentum de non indicando cuicumque perſonæ, quidquid ſcripſiſſent, vel quidquid depoſuiſſent, aut de quibus fuiſſent interrogati. Sed, utcumque hoc ſit, cum eadem epiſtola ſit coercita intra proceſſus auctoritate ordinaria conficiendos, & careat decreto irritante, ita ut *nullitatis* vitio laborare nullo modo dici poſſint pro-

proceſſus ordinarii, licet teſtes in eis examinati non juraverint de ſervando ſecretum, ſed ſolum juraverint de veritate dicenda, uti pluries cenſuit ſacrorum rituum Congregatio; qualitas omnino neceſſaria juramenti non ſolum de veritate dicenda, ſed etiam de ſervando ſecretum, eſt referenda ad ſupradictam novam formam juramenti editam anno 1678. in decretis ſan. mem. Innocentii XI. eodem anno promulgatis. Quare occaſione diſputationis de validitate proceſſuum in cauſa Romana, ſeu Viennen. Servi Dei Patris Dominici a Jeſu Maria Jacobus Saxius, qui plurium annorum ſpatio laudabiliter functus eſt officio Notarii Congregationis ſacrorum rituum, hanc fecit atteſtationem: *Io infraſcritto Notajo, Cancelliere ed Archiviſta della Congregazione de' ſacri riti faccio fede ed atteſto, anche con giuramento, come dall'anno 1664. fino all'anno 1678. mi ſono rogato, come Soſtituto dell'Offizio allora cantante in perſona del quondam Signor Pini, di diverſi proceſſi di Beatificazione e Canonizzazione de' Servi di Dio fabbricati quì in Curia, tanto authoritate ordinaria, come Apoſtolica, e negli ultimi anni di detto tempo li facevo rogare dal quondam Melchiorre Petrucci mio cugino, per eſſere io ſtato occupato nell'eſercizio di detto mio Offizio, ed in tutti ho praticato e viſto praticare, che i teſtimonj eſaminati in detti proceſſi non hanno preſtato altro giuramento, che de veritate dicenda, e non altrimenti de ſecretum ſervando, quale s'è ſolamente cominciato a dare e preſtare dal ſudetto anno 1678. nel quale furono pubblicati i noviſſimi decreti della ſanta memoria d'Innocenzo XI. ed ho oſſervato, che lo ſteſſo modo s'è praticato dagli altri Notaj, che hanno aſſiſtito alla ſabbricazione di detti proceſſi sì in detto tempo, come prima; ed anche ho viſto ed oſſervato, che in tutti i proceſſi eſibiti negli Atti di detta ſacra Congregazione ſabbricati prima di detti noviſſimi decreti ſi è praticato il medeſimo ſtile di preſtare il giuramento de veritate dicenda ſolamente, e non altrimenti quello de ſervando ſecretum. In ſede &c. queſto dì 27. Febbrajo 1699.*

Io Giacomo Saſſi atteſto per verità quanto ſopra mano propria.

9 De *citatione*, & juramento quæritur, an fieri & expleri poſſint die feriata. Nonnulli dicunt, *citationem* non valere, ſi facta ſit die feriata in honorem Dei & Sanctorum; ſecus autem, ſi facta ſit die feriata in utilitatem hominum. Alii in *citatione* tres actus diſtinguunt, *commiſſionem* ſcilicet Judicis, Nuntii *citationem* ſeu denuntiationem *citationis*, & relationem; tum dicunt, *commiſſionem* non valere die Dominica, & feriata, ſed valere executionem & relationem Nuntii. Porro, loquendo de hiſce cauſis Beatificationis & Canonizationis, cum ipſæ tendant in honorem Dei & Sanctorum, prædicti tres actus validi cenſendi ſunt, licet facti die feriata: etſi, ad evitandas difficultates diſputationes & oppoſitiones, melius eſt ab hiſce omnibus abſtinere diebus Dominicis, ceteriſque feriatis in honorem Dei & Sanctorum, quemadmodum bene proſequitur Ceparius *in director. Canoniz. lib.* 3. *cap.* 8. Loquendo autem de examine teſtium, non debet id fieri die feriata in honorem Dei & Sanctorum, ut habet textus *in cap. final. de feriis*. Et ſane, licet nonnulli velint, examen fieri poſſe etiam die feria-

ta,

ta, ſi juramentum delatum fuerit antecedenti die juridica, quemadmodum proſequitur P. Ceparius *cit. lib.3. cap. 9.* id tamen non videtur tutum eſſe, eo maxime, quia, etiamſi teſtis juraſſet antecedenti die juridica, ut plurimum iterum jurat, quando accedit ad examen, ut infra videbitur: ad quod proinde rerum thema aptari nequit propoſitio eorum, qui, ut probent poſſe fieri examen die feriata in honorem Dei & Sanctorum, ſi juramentum fuerit antea emiſſum die juridica, fingunt retrogreſſum examinis ad diem juramenti; veluti, ceteris cumulatis, recte ponderat Schmalzgrueber *ad lib. 2. Decretal. tit. de feriis num. 41. et ſeqq.* Item examen fieri debet die, & non nocte, juxta textum *in cap. Conſuluit, de offic. et poteſt. Judicis deleg.* attamen, ſi fieret nocte, examen hac de cauſa nullum dici non poſſet, teſte Gloſſa *ad cit. textum*; & multo minus, quando examen die inceptum per aliquot noctis horas protractum fuiſſet, uti perpenſum fuit in ſacrorum rituum Congregatione, dum fungebar munere Fidei Promotoris, in cauſa Sancti Flori in Gallia Servæ Dei Agnetis a Jeſu 9. Decembris 1719.

10 Cenſent nonnulli, nullum eſſe inconveniens in hoc, quod duo, aut plures teſtes inſimul jurent, ut apud Pignatellum *conſult. 216. vel, juxta aliam editionem, conſult.* 218. *tom.* 1. Alii autem dicunt, teſtes debere ſeparatim, & non turmatim jurare, ut Contelorius *de Canoniz. SS. cap.25. num. 65.* Uſus quidem eſt, ut teſtes inſimul jurent, id eſt unica die, ſed ſucceſſive in loco deſtinato, præſentibus Judicibus, & Subpromotoribus, per diem ante examen, uti firmant Ridolphinus *in praxi num.* 81. & uti in his cauſis Beatificationis & Canonizationis adnotavit Roſa *in addit. ad tractat. ad Executor. litter. Apoſtol. num.*109. *&* 110. exceptis teſtibus ex officio ſupra memoratis, qui jurant in ipſo actu examinis, ſicuti obſervavi in pluribus proceſſibus factis in Urbe. Aliique pariter teſtes, qui jurant per diem ante examen, debent iterum, cum ſingillatim examinantur, jurare, quemadmodum proſequitur Roſa *loc. cit. num.* 111. *& num.* 167. Sed, ſi non juraſſent per diem ante examen, ſed ſolum jurarent tempore, quo examinantur, non propterea hæc pars examinis minus recta, aut minus rite peracta, aut nulla dicenda eſſet; præcipue vero, ſi Fidei Subpromotor non opponeret, uti poſt Roſam *loc. cit.* proſequitur Pignatellus *conſult.* 215. *aut* 217. *juxta varias editiones tom.* 1. Et hæc etiam eſt opinio ſacræ Congregationis, quæ fuit admiſſa in cauſa Japonen. Declarationis Martyrii Alphonſi Navarettæ & Sociorum ſuper validitate proceſſuum Matritenſis, Manilenſis, & Machaenſis; & in Limana Beatificationis S. Franciſci Solani ſuper validitate proceſſuum, referente Cardinali Flavio Chiſio; in Valentina S. Paſchalis de Baylon ſuper validitate proceſſus Valentini, referente Cardinali de Maximis; in Ulyſſiponen. Servi Dei Antonii a Conceptione ſuper validitate proceſſuum, referente Cardinali Sigiſmundo Chiſio; in Florentina S. Mariæ Magdalenæ de Pazzis ſuper validitate proceſſuum, referente Cardinali Azzolino; in Salamantina S. Joannis a S. Fa-

Digitized by Google

a S. Facundo ſuper validitate proceſſuum, referente Cardinali de Aragonia; &, dum munere fungebar Fidei Promotoris, in Segobien. S. Joannis a Cruce ſuper dubio validitatis proceſſuum Conimbricenſis, & Cordubenſis 22. Auguſti 1716. referente Cardinali Origo; & in Braſilien. ſeu Bajen. Servi Dei Joſephi de Anchieta 9. Auguſti 1721. De jure ſiquidem communi requiritur, ut vel teſtis juret ſtatim ante examen; vel juret, ſtatim ac examen abſolutum fuit; dummodo, ſi juret poſt examen, non juret requiſitus, ſed ſponte ſua, ne, ſi requiſitus juraret, præſumi poſſet, eum id facere propter erubeſcentiam, ut habet Miſingerus *centur.4. obſervat.77.* Quare licet in formula Remiſſoriæ legatur, *Receptoque prius in manibus veſtris ab ipſis teſtibus &c. juramento, tactis ſacroſanctis Evangeliis coram vobis ipſis poſitis*; hæc tamen verba non imponunt neceſſitatem juramenti præſtandi per diem ante examen, ſed ſtant ad excluſionem juramenti poſt examen præſtandi ad normam modo memoratæ diſpoſitionis juris communis. Ideoque Proſper Bottinius Fidei Promotor, in ſuis animadverſionibus factis in cauſa S. Felicis a Cantalicio ſuper validitate proceſſus Romani, referente clar. mem. Cardinali Colloredo, inquit: *Non requiritur de jure communi, quod emittatur juramentum per diem ante, ſed ex quodam ſtylo Curiæ, uti obſervat Saluſtius in praxi, ubi ait, etiam in Curia ſufficere juramentum in actu examinis, Parte non opponente.* Cum eodem ſenſu proceſſit ſacrorum rituum Congregatio, dum fungebar munere Fidei Promotoris, in cauſa Licien. Servi Dei Realini 13. Maji 1719., in cauſa Florentina S. Julianæ de Falconeriis 23. Januarii 1723., & in Segobien. S. Joannis a Cruce 15. Julii 1724., necnon poſt dimiſſum a me Promotoris officium, in cauſa Servi Dei Joannis Leonardi 17. Julii 1734.

11 Quid autem dicendum erit, ſi teſtis, qui juravit, non abſolvit examen? Tenetur ne iterum jurare, quando examen reſumitur? Porro ſatius eſt, ſi juramentum iteretur, ut in progreſſu examinis teſtis eo fortius a mendacio retrahatur, juxta plene adnotata per Roſam *in addit. ad tractat. de Executor. litter. Apoſtolic. num.269.* Verum de ſtricto juris rigore loquendo, non eſt hæc juramenti iteratio neceſſaria, niſi in caſu, in quo teſtis producatur ſuper novis articulis, ad quos præcedens juramentum non extenditur, ut monet Abbas *in cap. Fraternitatis, num.1. de teſtibus*; vel niſi magna temporis intercapedo inter primam & ſecundam depoſitionem interceſſiſſet, ut Baldus *in alleg. cap. Fraternitatis, num. 1. de teſtibus*; vel niſi res eſſet de duplici petitione, ſeu duplici judicio, primo videlicet, & appellationis; & in utroque idem teſtis eſſet examinandus, ut Farinaccius *de teſtib. quæſt. 74. num. 52.* & ideo in re noſtra de teſte, qui depoſuiſſet in proceſſu coram Ordinario, quique in Apoſtolico repeteretur, uti Pignatellus *conſult. 217. tom.1.* Quas limitationes in ipſo rei eventu Congregatio ſacrorum rituum ſecuta eſt; in cauſa videlicet Mexicana Servi Dei Sebaſtiani de Apparitio ſuper validitate proceſſuum, referente Cardinali Carpineo; & in Neritonen. Servi Dei Joſeph a Cupertino ſuper validitate

proceſsuum, referente Cardinali Coſtaguto; necnon, dum munere fungebar Fidei Promotoris, in Biſinianen. Servi Dei Humilis de Biſiniano ſuper validitate proceſſuum remiſſorialium 22. Auguſti 1716. referente Cardinali Fabrono; & in Forolivien. S. Peregrini Latioſi ſuper validitate proceſſuum Foroliviensis, & Tiſernatis 17. Septembris 1716. referente Cardinali Barberino.

12 Supereſt probatio præſtiti juramenti. De jure ſcilicet communi ſi Notarius *enuntiative* dicit, *Teſtis juratus*; & *enuntiative* pariter dicit, *Tactis Scripturis*; id non ſufficit, ut probata aſſeri poſſit præſtatio juramenti, vel ut probatum aſſeri valeat, id fuiſse emiſſum, tactis ſacroſanctis Scripturis, uti tradunt Gratian. *diſcept.* 60. *num.* 11. Verall. *deciſ.* 295. *part.* 3. Rota *deciſ.* 532. *num.* 2. *&* *num.* 5. penes Poſth. *de manut.* & coram Cavalerio *deciſ.* 322. *num.* 3. utque in præſenti Canonizationis materia late proſequuntur Rotæ Auditores in relatione S. Jacobi de Marchia *tit. de validit. proceſs. Neapolitani* §. *De mandato*: niſi forte juramentum enuntiatum eſſet, expreſſo termino, & die cadentis *citationis* ad videndum jurare, vel ageretur de teſtibus examinatis coram Judice cum interventu Partis adverſæ, vel alia concurrerent adminicula ſuadentia re ipſa habitam *effectivam* juramenti præſtationem, tunc enim per ſolam enuntiativam Notarii, *Teſtis juratus*, probatum dici poſſet juramentum una cum tactu ſanctorum Euangeliorum, uti Gratian. *diſcept.*60. *num.*14. *& ſeqq.* Ludoviſ. *deciſ.*39. *num.*3. ibique adden. *num.*4. *& ſeqq.* adden. ad Buratt. *deciſ.* 148. *num.* 12. Seraphin. *deciſ.* 857. *num.* 25. *&* 26. Rota *deciſ.* 532. *num.*15. penes Poſth. *de manut.*utque in hac eadem materia Canonizationis firmant Rotæ Auditores in allegata relatione S.Jacobi de Marchia *loc.cit.*Oportet ergo de jure communi, ut Notarius non *enuntiative*, ſed *diſpoſitive* dicat, teſtem juraſſe; nec ſufficit, ut *diſpoſitive* aſſerat, teſtem juraſſe, niſi addat, juraſſe, tactis ſacroſanctis Euangeliis; eo quia tactus hic eſt neceſſarius ad juramentum, de quo nunc agimus, juxta Gloſſam *in cap. Ut circa*, *v. Præſtito*, *de Elect. in* 6., & juxta firmata per Verallum *deciſ.* 123. *& deciſ.* 246. *part.* 2. Aliquando tamen hic rigor remiſſus eſt, & inſimul admiſſum, ut, aſſerente *diſpoſitive* Notario, teſtem juraſſe, præſumi poſſit, præſtitum fuiſſe juramentum, tactis ſacroſanctis Scripturis, etiamſi de tactu Notarius mentionem non feciſſet, ſicuti Rota *deciſ.* 368. *num.* 5. coram Ludoviſ. *deciſ.* 532. *num.* 8. penes Poſth. *de manut.* & in præſenti Canonizationis materia Contelor. *de Canonizat. SS. cap.* 25. *num.* 65. atque Auditores Rotæ in relatione S. Raymundi *art.* 2. §. *De juramento teſtium*. Quæ porro omnia eo potius admiſſa fuerunt, vel quando Notarius *diſpoſitive* aſſeruit, teſtes *in forma* juraſſe, vel *ſervata juris forma*, ut in relatione cauſæ S. Hyacinthi §. *Unde ceſſat*; vel quando teſtes jurarunt intra terminum conſtitutum, & coram Judicibus, ut in relatione S. Caroli Borromæi *tit. de validit. proceſſuum part.* 1. §. *Tertio reſpectu*, in relatione cauſæ S. Franciſcæ Romanæ *part.* 1. *art.* 4. §. *Neque obſtare*, & in relatione cauſæ B. Joſaphat *tit. de proceſſuum*

ceſſuum validit. §. Cui objecto. Verum, cum hodie ſit præſcripta forma juramenti præſtandi a teſtibus, eademque inferatur in litteras remiſſoriales, probatio juramenti præſtiti conſtituenda eſt in aſſertione Notarii non modo *diſpoſitive* juramenti præſtationem teſtantis, ſed etiam præſtationem, tactis ſacroſanctis Euangeliis, & juxta formam inſertam in remiſſoriales, & expreſſis verbis, quibus unuſquiſque teſtis juravit conſentanee cum prædicta forma: idemque dicendum eſt de probatione juramenti a Judicibus, a Subpromotore, & a Protonotario in Curia præſtandi. Quod autem attinet ad juramentum præſtandum a Notario Actuario de fideliter munus ſuum exercendo, animadvertendum eſt, de eo conſtare debere per *rogitum* alius Notarii ad hoc adhibendi; quemadmodum habetur in relatione cauſæ S. Cajetani *tit. de proceſſibus*, & in relatione cauſæ S. Mariæ Magdalenæ de Pazzis *tit. de validitat. proceſs.*

13 In ſuperiori capite 43. *num.* 20. ubi actum fuit de teſtibus ex officio examinandis juxta decreta Innocentii XI. in proceſſibus qui fiunt ſive auctoritate ordinaria, ſive auctoritate delegata, diximus, de eadem re Nos iterum eſſe locuturos. Decreta Innocentii XI. relata in appendicibus ita loquuntur: *Animadvertens eadem ſacra Congregatio, quod neceſſarium ſit, ut proceſſus auctoritate ordinaria fabricandi conficiantur cum maxima diligentia, cenſuit, mandari locorum Ordinariis, ut, ultra teſtes inductos a Poſtulatoribus, teneantur ipſi quoque inquirere ac examinare alios teſtes bene inſtructos ſuper vita & moribus Servi Dei, et, ſi aliquid repererint in contrarium, quod ipſis videatur relevans, ſuperſedeant in ulteriori inquiſitione, donec ſacra Congregatio ab eis certiorata per litteras mandet quid agendum ſit. Hujuſmodi diligentias ſervari vult etiam in proceſſibus auctoritate Apoſtolica faciendis a Judicibus delegatis, quibus per litteras particulares ſacræ Congregationis enixe commendari debeat; & idem faciat Promotor Fidei in litteris ſcribendis Subpromotoribus*. Decreta hæc non habent locum in confectis antea proceſſibus, vel antequam decretorum notitia ad locum perveniſſet, in quo proceſſus confecti ſunt; uti bene deliberavit ſacrorum rituum Congregatio in cauſa Conſtantien. Beati nunc Sancti Fidelis a Sigmaringa 23. Januarii 1723., & in cauſa Limana Canonizationis S. Thuribii 10. Martii 1725.

14 Juxta alibi dicta, plures proceſſus fiunt ab Ordinariis, ſuper fama videlicet virtutum & miraculorum, ſuper fama Martyrii & ſuper obedientia decretis Urbani VIII. Ex littera vero decretorum nihil aliud habetur, niſi quod teſtes ex officio examinentur ſuper vita & moribus Servi Dei: in quo rerum themate inſurgere poteſt rationabilis difficultas, an lex teſtium ex officio inducendorum comprehendat proceſſus, qui fiunt ab Ordinariis vel ſuper paritione decretis, vel ſuper fama Martyrii. Si ſermo ſit de proceſſibus, qui fiunt ab Ordinariis ſuper paritione decretis, concludendum eſſe videtur, eos bene ſe gerere, ſi etiam in confectione horum proceſſuum teſtes ex officio examinent, cum in re, de qua nunc agitur, omnes poſſibiles diligentiæ ſint adhibendæ; ſed nihil admittere contra decreta, ſi

omittant examen teſtium ex officio, cum nec littera, nec ratio decretorum comprehendant hujus generis proceſſus, qui non fiunt ſuper vita & virtutibus, ſed ſuper facto cultus non exhibiti, vel exhibiti per tempus immemorabile, aut ex indulto ſummorum Pontificum. Si vero ſermo ſit de proceſſibus, qui fiunt ab eiſdem Ordinariis ſuper fama Martyrii, dicendum eſſe videtur, eos debere examinare teſtes ex officio; quamvis enim littera decretorum de Martyrio non loquatur, ratio tamen eorumdem decretorum cauſas Martyrum complectitur, cum ex alibi dictis in cauſis Martyrum dubium de Martyrio & cauſa Martyrii æquivaleat dubio de virtutibus in cauſis Confeſſorum.

15 Rurſus ſæpe memorata decreta Innocentii XI. utpote reſtricta ad vitam & mores, ſeu virtutes Servorum Dei, & ex identitate rationis comprehenſiva etiam Martyrii, nullum verbum faciunt de miraculis, in quibus non ita facile inveniri poſſunt alii teſtes, præter eos qui a Poſtulatoribus inducti ſunt: ex quo proinde rationabilis inſurgere poteſt difficultas, an in proceſſibus, qui fiunt auctoritate ordinaria ſuper fama virtutum & miraculorum, & in quibus virtutes, Martyrium, & miracula in particulari aliquando referuntur, teſtes ab Ordinario ex officio examinandi ſint non ſolum ſuper virtutibus, aut Martyrio, ſed etiam ſuper miraculis.

16 Attenta littera decretorum, & attenta etiam difficultate reperiendi alios teſtes ſuper miraculis præter inductos a Poſtulatoribus, probabile negativum reſponſum eſſe poſſe videtur. Editum autem eſt a ſan. mem. Clemente XII. de hac re decretum, quod ſpeciali videtur examine indigere. En verba decreti:

DECRETUM GENERALE.

Ut cauſæ Beatificationis & Canonizationis Servorum Dei pari diligentia, & conſueto Apoſtolicæ Sedis rigore peragantur, ſacrorum rituum Congregatio ad evitandas in poſterum Poſtulatorum earumdem cauſarum excuſationes & effugia, præſenti decreto jubet ac præcipit, ut ſicut in proceſſibus, qui fiunt ſuper virtutibus Servorum Dei ex præſcripto ſanctæ memoriæ Innocentii Papæ XI. teſtes ex officio ſub pœna nullitatis a Judicibus ſive ordinariis, ſive delegatis examinari debent, ita iidem teſtes ex officio in proceſſibus etiam ſuper miraculis omnino examinentur juxta normam in litteris remiſſorialibus contentam & expreſſam, ſub eadem pœna nullitatis prædictorum proceſſuum, qui ſine examine teſtium ex officio etiam ſuper miraculis in poſterum fient. Et ita decrevit &c. Hac die 21. Martii 1733. *Factaque per me Secretarium de hac re Sanctiſſimo Domino noſtro relatione, Sanctitas ſua decretum ſacræ Congregationis approbavit, & ſervari mandavit. Die* 28. *ejuſdem menſis et anni.*

17 Vix edito decreto, excitatæ ſunt Poſtulatorum querelæ aſſerentium, in praxi fore difficillimum alios teſtes præter a ſe inductos ſuper miraculis invenire. Oportet, querelam hanc non fuiſſe deſtitutam fundamento.

mento. Cumque ſuper ea datæ a Nobis tunc fuerint litteræ ad unum ex principalioribus Miniſtris ſacræ Congregationis rituum, ipſe reſpondit, rigoroſum videri poſſe decretum, ſed juxta mentem ſacræ Congregationis viam aperiri æquitati in hoc ſitæ, quod, ſi perquiſitis teſtibus ex officio ſuper miraculis doceatur, eos non fuiſſe inventos a Judicibus, & probationes de inquiſitione, & non inventione in ſuos proceſſus inſerantur, id ſufficiat, ne traducantur tanquam inobedientes Clementino decreto.

18 Hoc ipſum Clementinum decretum ſupponere videtur, deficientiam teſtium ex officio in proceſſibus, qui fiunt ab Ordinariis ſuper fama virtutum, efficere, ut proceſſus nullitatis vitio laborent, quod adverſatur iis quæ ſupra dicta ſunt *cap.* 43. *num.* 20. ubi firmatum eſt, nullitatis vitio non laborare proceſſus qui fiunt ab Ordinariis, ſi teſtes ex officio deficiant, & contra ex eorum defectu nullos eſſe proceſſus qui fiunt auctoritate Apoſtolica; idemque decretum efficere videtur, ut nullitatis vitio laborent proceſſus qui fiunt ab Ordinariis ſuper miraculis, ſi non adſint teſtes ex officio, quod adverſatur dictis *ſuperiori paragrapho* 16. ex quibus proinde inſurgit neceſſitas ſenſum perpendendi prædicti decreti.

19 Ante omnia autem operæ pretium eſſe cenſemus in memoriam Poſtulatorum revocare, quæ a Nobis dicta ſunt *in ſuperiori cap.* 43. *num.* 21. expedire videlicet, ut proceſſus, conficiendi ab Ordinariis ſuper virtutibus, Martyrio, aut ſuper miraculis, conficiantur adhibitis omnibus ſolemnitatibus, quæ obſervantur in proceſſibus Apoſtolicis: ſæpe quippe præ oculis habere debent, vix hodie ullam Beatificationis & Canonizationis cauſam ſuum felicem progreſſum habere poſſe, niſi una cum proceſſibus Apoſtolicis conjungantur in linea coæqualis probationis deducta in proceſſibus ordinariis, & hanc conjunctionem in linea coæqualis probationis facilius admitti, ſi proceſſus ordinarii confecti ſint adhibitis omnibus ſolemnitatibus, quæ in proceſſibus Apoſtolicis adhibentur. Quibus præmiſſis, nemo eſt qui non videat, a Poſtulatoribus omnem lapidem movendum eſſe, ut ab Ordinariis in ſuis proceſſibus teſtes ex officio examinentur ſuper virtutibus, aut Martyrio, & etiam ſi reperiri poſſunt, ſuper miraculis. At difficultas in hoc non conſiſtit; conſiſtit autem in perpendendo, an, ſi in proceſſibus qui fiunt ab Ordinariis, deficiant teſtes ex officio ſuper virtutibus, aut Martyrio, & miraculis, iidem cenſendi ſint nulli, attento potiſſimum decreto Clementino.

20 Decretum Clementinum, ut ex proœmio colligitur, editum eſt *ad evitandas Poſtulatorum excuſationes et effugia*. Sermo utique ibi fit de frivolis, & non de legitimis excuſationibus. Non poteſt ergo ex hoc decreto inferri, ſtatutum fuiſſe a ſummo Pontifice, proceſſus Ordinariorum eſſe nullos deficientibus teſtibus ex officio ſuper virtutibus, aut Martyrio, & miraculis: licet enim opponente Fidei Promotore nullitatem ex dicta cauſa promanantem, a Poſtulatoribus reſpondeatur, proceſſus ex dicto capite dici non poſſe nullitatis vitio laborare, tum quia decreta Innocentii XI.

tii XI. præſcribentia examen teſtium ex officio ſuper virtutibus carent decreto irritante, tum quia nullum ſaciunt verbum de miraculis, hæc tamen non erat, nec eſt frivola excuſatio, ſed reſponſio juri conſona, & juri innixa, & pluries antecedenter admiſſa a ſacra Congregatione rituum, quæ, ſummis Pontificibus approbantibus, etiam poſt decreta Innocentii XI. validitatem proceſſuum ab Ordinariis confectorum admiſit, non obſtante defectu teſtium ex officio.

21 Frivola vero erat, & eſt excuſatio Poſtulatorum, qui opponente Fidei Promotore nullitatem proceſſuum Apoſtolicorum ex defectu teſtium ex officio ſuper virtutibus, aut Martyrio, pugnarunt, aut pugnant pro validitate proceſſuum, ſub obtentu, quod examen teſtium ex officio ſuper virtutibus, aut Martyrio, deſcendit ab Innocentianis decretis, quæ carent decreto irritante: meminiſſe etenim debuerunt & debent, loquendo de proceſſibus Apoſtolicis, diſpoſita in decretis Innocentianis inſeri in litteras remiſſoriales, & litteras remiſſoriales munitas eſſe decreto irritante: in quo rerum themate de nullitate dubitandum non eſt, ſi proceſsus Apoſtolici ſuper dubio virtutum, aut Martyrii careant examine teſtium ex officio.

22 Frivola olim utique non fuit, ſed ab aliquo tempore frivola evaſit Poſtulatorum reſponſio, qui opponente Fidei Promotore nullitatem proceſsuum Apoſtolicorum ſuper miraculis ob defectum teſtium ex officio, pugnant pro validitate eo fundamento, quod Innocentiana decreta non loquuntur de miraculis, & quod in litteris remiſsorialibus nullum ſit verbum de examine teſtium ex officio ſuper miraculis. Licet enim non multis abhinc annis in litteris remiſsorialibus nullum fieret verbum de teſtibus ex officio examinandis ſuper miraculis, cum tamen paucis abhinc annis conſuetudo inoleverit præſcribendi in litteris remiſsorialibus examen prædictorum teſtium ex officio ſuper miraculis; unuſquiſque facili negotio dignoſcere poterit, legitimam olim fuiſſe Poſtulatorum excuſationem pugnantium pro validitate proceſsuum Apoſtolicorum ſuper miraculis, quamvis in eis deeſset examen teſtium ex officio. quando videlicet illud non præſcribebatur in litteris remiſsorialibus; ipſamque frivolam evaſiſse, poſtquam in litteris remiſsorialibus cautum eſt, ut teſtes ex officio ſuper miraculis examinentur; quemadmodum bene adnotavit Archiepiſcopus Philippenſis olim Fidei Promotor in ſuo voto in cauſa Romana Ven. Servi Dei Patris Ioſephi a Matre Dei relato in ſacra Congregatione die 24. Novembris 1731. ubi *pag.7.* ita ſcripſit: *Sciendum namque eſt, quod tunc temporis examen teſtium ex officio in proceſſibus ſuper miraculis non ſolebat expreſſe demandari in litteris remiſſorialibus hujus ſacræ Congregationis, ita ut ſemper locus eſſet diſputationi, an decreta noviſſima Innocentii XI. illud revera in iis proceſſibus demandarent, necne, et an ſub pœna nullitatis proceſſus, vel potius ad abundantiorem cautelam, & per modum ſimplicis inſtructionis illud inſinuaretur in epiſtola Promotoris Fidei. Nunc autem in praxi non multis abhinc annis introducta exa-*

men

Digitized by Google

men teſtium ex officio etiam in proceſſibus ſuper miraculis conficiendis expreſſe demandatur per litteras remiſſoriales hujus ſacræ Congregationis .

23 Poſito, quod Clementinum decretum tollat de medio frivolas Poſtulatorum excuſationes, & quod præſervet eorumdem reſponſiones juri innixas, & quod frivolæ ſint illæ, de quibus modo ſermo habitus eſt, & legitimæ ſint aliæ, de quibus item paulo ante locuti ſumus, ſua ſponte ſequitur, validos eſſe proceſſus etiam poſt dictum decretum conditos ab Ordinariis ſuper virtutibus, Martyrio, aut miraculis, licet in eis deſint teſtes ex officio, & nullos contra eſſe proceſſus Apoſtolicos ſuper virtutibus, Martyrio, aut miraculis, ſi fuerit omiſſum examen teſtium ex officio aut ſuper virtutibus, aut ſuper Martyrio, aut ſuper miraculis, & ſic decretum Clementinum non obſtare iis, quæ a Nobis alibi dicta ſunt; & verum decreti ſenſum eſſe, nullos cenſendos tantum eſſe proceſſus Apoſtolicos, qui fiunt nedum ſuper virtutibus, aut Martyrio, ſed etiam qui fiunt ſuper miraculis, ſi in eis deſit examen teſtium ex officio.

24 Abſque eo quod quidquam referat adverſus hanc decreti explicationem, quod in eo habentur hæc verba: *Jubet ac præcipit, ut ſicut in proceſſibus qui fiunt ſuper virtutibus Servorum Dei ex præſcripto ſanctæ memoriæ Innocentii Papæ XI. teſtes ex officio ſub pœna nullitatis a Judicibus ſive ordinariis, ſive delegatis examinari debent*: quæ verba innuere videntur nullitatem proceſſuum confectorum ab Ordinariis ſuper virtutibus, ſi in eis deſint teſtes ex officio. Pœna quippe nullitatis non comprehendit proceſſus ordinarios, & Apoſtolicos, ſed Apoſtolicos tantum; licet decretum de utriſque loquatur. Si enim congrua congruis referenda ſunt, & ſi ex dictis proceſſus ab Ordinariis confecti ſuper virtutibus, aut Martyrio, vel miraculis, non laborant vitio nullitatis; licet deficiant teſtes ex officio, ex quo decreta Innocentiana carent decreto irritante, & contra nulli ſunt proceſſus Apoſtolici, ſi deſit examen prædictorum teſtium, ex quo inſinuatum examen teſtium ex officio in decretis Innocentianis aſſumit naturam legis poſt inſertionem in litteras remiſſoriales, & omiſſio nullitatem affert ob decretum irritans, quo litteræ remiſſoriales munitæ ſunt; pœna nullitatis, de qua loquitur decretum, reſpicere dicenda eſt non proceſſus ordinarios, ſed Apoſtolicos.

25 Augeturque vis argumenti; quia dicitur in decreto, nullos eſſe proceſſus, qui fiunt ſuper miraculis, ſi in eis deſit examen teſtium ex officio, ſicuti nulli ſunt proceſſus qui fiunt ab Ordinariis, ſive a Delegatis ſuper virtutibus, ſi in eis deſit examen teſtium ex officio: *Jubet & præcipit, ut ſicut in proceſſibus qui fiunt ſuper virtutibus Servorum Dei ex præſcripto ſanctæ memoriæ Innocentii Papæ XI. teſtes ex officio ſub pœna nullitatis a Judicibus ſive ordinariis, ſive delegatis examinari debent, ita iidem teſtes ex officio in proceſſibus etiam ſuper miraculis omnino examinentur, juxta normam in litteris remiſſorialibus contentam & expreſſam, ſub eadem pœna nullitatis prædictorum proceſſuum, qui ſine examine teſtium ex officio etiam ſuper miraculis in poſterum fient*. Porro

de

de natura æquiparationis eſt, ut fiat inter ea, quæ eamdem vim habent & efficaciam. Quando ſummus Pontifex in decreto loquitur de miraculis, ſe habet relative ad litteras remiſſoriales, & ſic loquitur taxative de proceſſibus Apoſtolicis. Oportet ergo, ut, quando loquitur de pœna nullitatis quoad proceſſus qui fiunt ſine examine teſtium ex officio ſuper virtutibus, loquatur de pœna nullitatis cauſam habente a litteris remiſſorialibus, in quas inſerta eſt diſpoſitio præſcriptorum ab Innocentio XI. & ſic ut pœnam nullitatis quoad defectum teſtium ex officio ſuper virtutibus coarctet ad proceſſus Apoſtolicos, licet in decreto narrative aliquid innuat de proceſſibus ordinariis; ne æquiparatio facta videatur inter diſſimilia, ideſt inter Innocentianas Conſtitutiones quæ carent decreto irritante, & litteras remiſſoriales quæ decreto irritante munitæ ſunt.

26 Abunde, ni fallor, hucuſque probatum eſt, nullitatis vitio carere proceſſus ordinarios, qui fiunt ſuper fama ſanctitatis, virtutum, Martyrii, aut miraculorum, vel ſuper obedientia decretis, etiamſi in eis deſit examen teſtium ex officio. Secus autem ſe res habet, ſi ſermo ſit de proceſſibus Apoſtolicis ſuper virtutibus, Martyrio, aut miraculis, ex quo prædictorum teſtium examen in litteris remiſſorialibus præſcriptum eſt: idemque judicium ferendum eſt de ceteris Apoſtolicis proceſſibus vel ſuper obedientia decretis Urbani VIII. ſi fiant auctoritate Apoſtolica, vel ſuper fama ſanctitatis in genere, qui ſemper fiunt auctoritate Apoſtolica, ſi etiam in litteras remiſſoriales, quarum ope hi proceſſus conficiuntur, inferatur præceptum de teſtibus ex officio examinandis, prout Nos ſemper in eas, dum munere Fidei Promotoris fungebamur, inſeri curavimus.

27 Denique in ſæpe memoratis Innocentii decretis mandatur, ut teſtes ex officio inquirantur, & a Judicibus inducantur. Sed conſuetudo obtinuit, ut hi teſtes inquirantur & inducantur a Fidei Subpromotore, qui Fiſci partes agit, & melius conſuevit cognoſcere teſtes, quam Judices ipſi cognoſcant. Qui uſus admiſſus eſt in ſacrorum rituum Congregationem, dum munere fungebar Fidei Promotoris,in cauſa Montis Politiani S. Agnetis 2. Martii 1720., & in cauſa Florentina S. Julianæ de Falconeriis 23. Januarii 1723., ac noviſſime in cauſa Servi Dei Franciſci Caraccioli ſuper validitate proceſſus facti in civitate Neapolitana de quodam miraculo.

C A P U T XLIX.

De Teſtium examine.

1 MUlta ſunt quæſita, quæ ad teſtium pertinent examen. Primum eſt, an pro validitate proceſſus, & rite peracto examine teſtium neceſse ſit, examinari omnes teſtes, qui fuerunt a Procuratoribus inducti. Aliqui enim affirmando reſpondent; quia alias præſumeretur, teſtes inductos, & non examinatos fuiſse contra inducentem depoſi-

depoſituros, juxta doctrinam Innocentii *in cap. Præſentium, col. 2. verſ. Sed quidam dicunt de teſtibus*. Alii diſtinguunt teſtes ſimpliciter inductos a teſtibus, quibus inſuper fuit juramentum delatum, aſſerendo, primos non eſse omnes neceſsario examinandos, ſecus autem ſecundos; cum ratione juramenti res amplius non ſit integra, ut adnotavit Capycius *deciſ.* 39. & ſecuta eſt Rota *deciſ.* 549. *part.* 3. *recent.* Ceteri vero exiſtimant, inducenti teſtes opus non eſse, ut omnes examini ſubjiciantur, niſi in hypotheſi, in qua pars adverſa inſtet, ut omnes examinentur; ſicuti apud Urſill. *in addit. ad Afflictum deciſ.* 206. *num.* 10. Capyc. *in alleg. deciſ.* 39. *in fine*, & Rotam *in cit. deciſ.* 549. *num.* 3. *par.* 3. *rec.* Poſtrema hæc opinio eſt in ſacram Congregationem recepta. Quocirca, ſi Procuratores in cauſis Beatificationis & Canonizationis plures teſtes induxerint, ſed non omnes inductos examinaverint, nullum ex hac omiſſione præjudicium derivatur, niſi aut Judex conficiens proceſsum, aut Fidei Subpromotor opponat & inſtet, ut ad aliorum inductorum examen procedatur; ut habet Roſa *in addit. ad tract. de Execut. litter. Apoſtol. a num.* 262. *ad num.* 264. Eamdem opinionem in facti eventu ſecuta eſt ſacra ipſa Congregatio in cauſa Bononien. S. Catharinæ de Bononia ſuper validitate proceſsus in ſpecie, referente Cardinali Fachenetto; in cauſa Toletana Servi Dei Cardinalis Ximenes ſuper validitate proceſsus Toletani, referente Cardinali Carpineo; in cauſa Romana, ſeu Polona Canonizationis S. Stanislai ſuper validitate proceſsuum Romæ, Poſnaniæ, Cracoviæ, & Leopoli confectorum, referente Cardinali Roſpilioſo; &, dum munere fungebar Fidei Promotoris, in Romana Servi Dei Cardinalis Bellarmini ſuper validitate proceſsus Capuenſis 3. Februarii 1714. referente Cardinali Fabrono; atque in cauſa Segobien. S. Joannis a Cruce ſuper validitate proceſſuum Barenſis, & Toletani 14. Decembris 1715., & in eadem ſuper validitate aliorum proceſsuum, Conimbricenſis videlicet, & Cordubenſis, 22. Auguſti 1716. referente Cardinali Origo. Ideoque Proſper Bottinius in ſuis animadverſionibus factis in cauſa Papien. B. Alexandri Saulii ſuper validitate proceſsuum, referente Cardinali Azzolino, ita inquit, ſermonem habendo de oppoſitione excitata, quod non omnes teſtes inducti fuiſsent examinati: *Verum quidem eſt, quod hujuſmodi oppoſitio tam a bon. mem. de Rubeis, quam a me in aliis cauſis facta fuit ſemper a ſacra Congregatione rejecta, & ſignanter in Romana, ſeu Polona Canonizationis B. Stanislai de anno* 1669., *in Granaten. Canonizationis B. Joannis de Deo de anno* 1674., *& in Bononien. Canonizationis B. Catharinæ de Bononia* 21. *Januarii* 1678. *in qua late fuit huic difficultati ſatisfactum; unde non puto, quod ſuper ea ſit ulterius immorandum*. Nec enim quidquam refert, quod in litteris remiſſorialibus ut plurimum Judicibus demandatur, ut omnes & ſingulos teſtes diligenter examinent; quia ſenſus horum verborum non eſt, ut omnes & ſinguli teſtes, qui a Poſtulatoribus inducuntur, ſint neceſſario examinandi; ſed quod omnes & ſinguli, qui examinantur, diligenter examinentur:

uti quoque poſt dimiſſum a me Promotoris officium admiſit ſacrorum rituum Congregatio in cauſa Pariſien. S. Vincentii a Paulo 17. Julii 1734.

2 Secundum eſt, an teſtes, qui examinantur, poſſint turmatim examinari. Reſpondetur autem, de jure eſſe, ut in cauſis Beatificationis & Canonizationis teſtes ſingillatim examinentur. Mortuo enim Mauritio Abbate Ciſtercienſis Ordinis, quia ſupplicatum fuit ſummo Pontifici Honorio III. ut illum in Sanctorum numerum referret, commiſit Papa inquiſitionem in ejus vitam & miracula juxta litteras ex ejus regeſtis deſumptas, quæ etiam videri poſſunt apud Gonzal. *in cap. Venerabili, num.3. de teſtib. & atteſtat.* Cum vero Judices remiſſoriales non examinaſſent teſtes ſingillatim, ſed turmatim, uti proſequitur Gonzal. *loc. cit. num.* 5. idem ſummus Pontifex aliis commiſit examen, ſtricte ipſis injungendo, ut teſtes examinarent diligenter, & ſingillatim, ſicuti deſumitur *ex cap. Venerabili, de teſtib. & atteſtat. in noſtra compilatione*, & melius *ex cap. Venerabili, eod. tit. in 5. compilatione Decretalium*, quam publici juris fecit Innocentius Cironius. Quare regula inconcuſſa eſt, ut in cauſis Beatificationis & Canonizationis teſtes non turmatim, ſed ſingillatim examinentur; veluti tradunt Pavin. in relatione cauſæ S. Bonaventuræ *part. 2. art.4.* Martinus Laudenſis *de Canonizatione S. Bernardini §. Rurſus vero*, Maſcardus *de probat. concluſ.* 262. *num.* 39. Malvetius *de Canoniz. SS.* (*inter tract. magn. tom.* 14. *pag.* 101. *num.* 64.) Caſtellanus *de Canoniz. SS. num.* 81. *& ſeq. vel juxta alia mss. num.* 119. *& ſeqq.* Contelorius *de Canoniz. SS. cap.* 25. *num.* 66. Caſtellinus *de inquiſit. miraculor. pag.*149. *num.* 20. Ceparius *in director. Canonizat. part.* 3. *cap.* 10. Roſa *in addit. ad tractat. de Executor. litter. Apoſtol. num.* 112. & Auditores Rotæ in relatione S. Mariæ Magdalenæ de Pazzis *tit. de validitate proceſſ. §. Validitas*, in relatione S. Franciſcæ Romanæ *part. 1. art. 2. §. Tertio quia teſtes*, in relatione S. Hyacinthi *cap. 2. §. Sequentibus teſtibus*. Antiquioribus quidem temporibus aliquando admiſſi ſunt aliqui teſtes turmatim examinati, uti contigit in cauſa S. Yvonis, in qua quingenti teſtes ſimul auditi ſunt; ſed poſtquam ducenti quadraginta novem fuerant ſingillatim examinati, ſicuti legitur apud Bollandianos in ejus vita *ad diem* 19. *Maji tom.* 4.; item in cauſa S. Ignatii, in qua totus Clerus & populus Aſpeithiæ, & Aſcoithiæ ad ſonitum æris Campani congregatus in Parochiales eccleſias turmatim cum juramento depoſuit de fama ſanctitatis, & devotione populi, & fama miraculorum; ſed poſtquam a Delegatis Apoſtolicis plures graviores teſtes ſingillatim fuerant auditi. Nec deeſt ratio, cur teſtes ſint ſingillatim examinandi; ſcilicet tum quia ſic liberius proferunt veritatem, tum quia melius convinci poſſunt falſitatis, tum etiam quia, ſi omnes ſimul eſſent examinandi, unus inſtrui poſſet ab alio, uti perpendunt *in cit. cap. Venerabili*, Gloſs. *v. Examinare ſingillatim*, Ancharan. *num.*1. Anton. a Butrio *num.* 3. *& num.*6. Joannes Andreas *num.* 7. Zabarella *num.* 1. Abbas *num.* 3. Felin. *num.* 3. Barboſ. *num.* 3. Fagnan. *num.* 5. *de teſtib. et atteſtat.* Idcirco examen aliter

factum

factum *nullitatis* vitio laborat, ſicuti ad rem probat Aretin. *in cit. cap. Venerabili, num. 3. de teſtib. & atteſtat.* & multo magis, cum id exprimi conſueverit in remiſſorialibus, ut admonet Roſa *loc. cit. num.* 113.

3 Tertium eſt, an pro validitate proceſſus, & rite peracto examine teſtium debeant teſtes examinari ſuper interrogatoriis, & an ſuper omnibus interrogatoriis. Nonnulli dixerunt, teſtium examen nullum dici non poſſe, etiamſi non fuerit factum ſuper interrogatoriis, ſed in hoc caſu Fidei Promotorem tantummodo urgere poſſe pro teſtium repetitione; ut apud Contelorium *de Canonizat. SS. cap.* 25. *num.* 84. *& ſeqq.* & Pignatellum *conſult.* 242. *num.* 3. *tom.* 1. quæ etiam eſt theoretice Decii *in cap. Licet cauſam, de probat. num.* 56. ubi: *Si tamen, prætermiſſis interrogatoriis, teſtes examinati ſunt, propter hoc dicta eorum non ſunt nulla, ſed poterunt teſtes repeti*: quam & ſequitur Marant. *de ordine judic. part. 6. de interrogat. product. num.* 4. Verum, cum in Remiſſoria præcipiatur, ut teſtes ſuper interrogatoriis examinentur, & interrogatoria in eamdem Remiſſoriam inſerantur, hodie certum eſt, nullum futurum eſſe teſtium examen, niſi factum fuerit ſuper interrogatoriis; uti bene firmavit Add. ad Buratt. *deciſ.* 100. *num.* 25. & ut ad rem noſtram adnotavit Roſa *in addit. ad tractat. de Executor. litter. Apoſtol. num.* 82. *& plurib. ſeqq.*, & late proſequuntur Rotæ Auditores in relatione S.Thomæ de Villanova *tit. de proceſſu Valentino* poſt Contelorium *de Canonizat. Sanctor.* Quod autem attinet ad aliud propoſitum, an videlicet ſint teſtes examinandi ſuper omnibus interrogatoriis, de regula eſt, ut examen fiat ſuper omnibus; ita ut, ſi ſuper uno interrogatorio non fiat teſtis examen, hujus teſtis examen pro minus rite ac legitime peracto, immo pro nullo & invalido habendum ſit, quemadmodum bene adnotarunt Rotæ Auditores in relatione cauſæ S. Caroli Borromæi *part.* 1. *de validit. proceſſuum §. Secundo cenſuimus*, & ſequitur Pignatellus ſibi contrarius *conſult.* 206. *tom.* 1. nulla facta diſtinctione, utrum omiſſum fuerit examen ſuper interrogatoriis ſpecialibus, an ſuper interrogatoriis generalibus, illis videlicet, quæ *qualificationem* perſonæ ad examen vocatæ reſpiciunt; cum teneantur Judices inquirere in teſtium qualitatem, atque adeo inhabiles ex officio repellere, juxta recte adnotata per Rotæ Auditores in relatione cauſæ S. Jacobi de Marchia *tit. de validit. proceſſ. Neapolitani, in fine*.

4 Sed, quia nulla fere datur regula, quæ ſuas non patiatur limitationes, hujus indolis eſt etiam ea, de qua loquimur in præſenti. Si etenim in examine unius teſtis omittantur interrogatoria, quæ aliquid reſpiciunt, quod teſtis examinatus dixit ſe edoctum non eſſe, hæc omiſſio non eſt utique apta ad inficiendum teſtis examen; uti monet Pignatellus *conſult.* 218. *tom.* 1. *per tot.* Item aliquando in interrogatoriis præcipitur, ut ex. gr. ſi teſtes interrogandi ſuper contentis in quarto interrogatorio negatione reſpondeant, ulterius interrogari non debeant: in qua pariter facti ſpecie nemo eſt qui non videat, data a teſtibus reſponſione prædicta

negativa ſuper quarto interrogatorio, legitimum & rite peractum dicendum eſſe examen, quamvis ſubſequentia interrogatoria fuerint omiſſa; ſicuti cenſuerunt Rotæ Auditores in relatione cauſæ Servi Dei (nunc Beati) Hieronymi Æmiliani *tit de proceſs. Somaſchenſi §. Neque etiam officit*.

5 Inter interrogatoria ſuper miraculis inſeri conſuevit illud, *An teſtis ſciat, quid ſit miraculum, & quod explicet, quid ſit*. De hoc etiam interrogatorio nonnulli dicunt, id omitti poſſe, quando agitur de miraculis in ſpecie; ſecus autem, quando tractatur de miraculis in genere, ſeu de fama miraculorum. Quando enim agitur de miraculis in ſpecie, factum individuum cum omnibus ſuis circumſtantiis a teſte exponitur, ad Sedem autem Apoſtolicam pertinet ferre judicium, an & quomodo factum individuum excedat vires naturæ; hincque infertur, ſuperfluum eſſe interrogatorium, & ſuperfluam quoque futuram eſſe teſtis reſponſionem ſuper miraculi *quidditate*, quando agitur de miraculis in ſpecie, juxta Pignatellum *conſult*. 240. *per tot. tom*. 1.

6 De hac materia omiſſionis aliquorum interrogatoriorum pluries actum fuit in ſacrorum rituum Congregatione, & ſignanter in cauſis Canonizationis SS. Caroli Borromæi, Andreæ Corſini, & Andreæ Avellini, & in pluribus aliis infra memorandis: *Alli* 15. *d'Aprile* 1608. (verba ſunt Grattarolæ in ſerie Actorum cauſæ S. Caroli Borromæi *part*. 1. *cap*. 32. *pag*. 129.) *fu tenuta la terza Congregazione &c. ſopra il ſecondo dubbio, e deciſero, che i teſtimonj foſſero ſtati eſaminati tutti bene e legittimamente, avvegnachè i Giudici ſuddelegati aveſſero ommeſſi negli eſamini alcuni interrogatorj della Remiſſoria &c. ſtando che quegl' interrogatorj non erano a propoſito per le materie, che ſi provavano, anzi più toſto ſariano parſi ridicoloſi ed impertinenti; onde con molta prudenza li avevano tralaſciati*. Quapropter invaluit opinio, omiſſionem aliquorum interrogatoriorum non vitiare, nec reddere nullum examen, ſi interrogatoria omiſſa articulos reſpiciant, ſuper quibus teſtis inductus non eſt, vel ſi interrogatoria, quæ fuerunt omiſſa, jam fuiſſent evacuata in reſponſionibus ad præcedentia interrogatoria, ex. gr. ſi teſtis, reſpondendo ad quintum interrogatorium, ea omnia dixiſſet, de quibus erat interrogandus in ſexto, & ſequentibus interrogatoriis; ut apud Auditores Rotæ in relatione S. Caroli Borromæi *par*. 1. *tit. de validit. proceſs. §. Secundo cenſuimus*, in relatione S. Andreæ Corſini *part*. 3. *§*. 3. *num*. 234. typis impreſſa poſt 1. conſultationem Lezanæ, & in relatione S. Andreæ Avellini *tit. de validit. proceſs. §. Neque obſtat*. Idque non ſolum fuit admiſſum a ſacrorum rituum Congregatione in cauſa Salutiarum Servi Dei Juvenalis Ancinæ ſuper validitate proceſſuum, referente Cardinali Coloredo, ſed paſſim etiam receptum fuit, dum munere fungebar Fidei Promotoris, & ſignanter in cauſa Viterbienſi Beatæ Hyacinthæ de Mareſcottis ſuper validitate proceſſus Viterbienſis, referente clar. mem. Cardinali de Abdua 27. Februarii 1712.; in Limana Servi Dei Martini de Porres ſuper validitate proceſſuum 18. Auguſti 1714. referente eodem de

Abdua;

Abdua; in Charthaginien. Servi Dei Petri Claver, referente clar. mem. Cardinali Ferrario 23. Martii 1715.; in Segobien. S. Joannis de Cruce ſuper validitate proceſſuum Barenſis, & Toletani, referente clar. mem. Cardinali Origo 14. Decembris 1715.; in Biſinianen. Servi Dei Humilis de Biſiniano ſuper validitate proceſſuum remiſſorialium 22. Auguſti 1716. referente clar. mem. Cardinali Fabrono; in Segobien. S. Joannis de Cruce ſuper validitate proceſſuum Conimbricenſis, & Cordubenſis die & anno modo citatis, referente ſupradicto Cardinali Origo; & in Forolivien. S. Peregrini Latioſi ſuper validitate proceſſuum 12. Septembris 1716. referente clar. mem. Cardinali Barberino.

7 Quartum quæſitum eſt, an pro validitate proceſſuum, & rite peragendo examine teſtium neceſſe ſit, ut teſtes examinentur ſuper articulis. Porro pro reſponſione præmittendum eſt primo, ſi Procurator velit, teſtes ſuper articulis examinari, id utique fieri non poſſe, niſi expleto examine ſuper interrogatoriis; ut cautum eſt in decretis generalibus: *Et pro forma tradi debet, ut teſtes primo examinentur juxta interrogatoria per Promotorem Fidei ex officio danda et in litteris inſerenda, deinde ſuper articulis in iiſdem litteris includendis*. Ideoque in formula litterarum remiſſorialium typis impreſſa inter eadem decreta generalia ſic habetur: *Pro tribunali ſedentes teſtes admittatis, receptoque prius in manibus veſtris ab ipſis teſtibus &c. juramento &c. de veritate dicenda ſuper iis, ſuper quibus examinabuntur, primo juxta dicta interrogatoria, et deinde ſuper Poſitionibus et articulis prædictis*. Et ſane, ſi contingeret, examen fieri primo ſuper articulis, deinde ſuper interrogatoriis, examen *nullitatis* vitio laboraret, uti docet Roſa *in addit. ad tractat. de Executor. litter. Apoſtol. num.* 81. utque adnotarunt Rotæ Auditores in relatione S. Pii V. *part.* 1. *tit. de proceſs. validit.* §. *Ac demum*: ita enim agendo, interverteretur ordo præſcriptus in litteris remiſſorialibus, veluti bene proſequitur Conſtantinus *ad ſtatut. Urbis tom.* 1. *annot.* 9. *num.* 86. *et ſeqq.* Præmittendum eſt ſecundo, etiamſi Procurator inſtet & velit, ut teſtes examinentur etiam ſuper articulis, non eſſe neceſſarium, ut omnes teſtes ſuper omnibus articulis examinentur, ſed tantum, ut unuſquiſque examinetur ſuper illis, ſuper quibus inducitur, & quorum materiam edoctus eſt, juxta reſcriptum Congregationis ſacrorum rituum die 16. Junii 1663. in cauſa Romana, ſeu Polona S. Stanislai e Societate Jeſu: *Cum ad probandam ſanctitatem vitæ et miracula B. Stanislai dati fuerint centum quinquaginta duo articuli, et expeditæ fuerint litteræ remiſſoriales, et teſtes examinandi multoties non ſint informati de omnibus contentis in ſingulis articulis, ideo Poſtulator cauſæ ſupplicavit ſacrorum rituum Congregationi, ut dignaretur declarare & concedere, quod teſtes examinandi ſuper articulis examinentur ſolum ſuper illos, circa quos ſunt informati, non autem ſuper aliis, quorum nullam habent informationem: Et Eminentiſs. Patres decreverunt, hoc ſuo tempore non eſſe opponendum ab Illuſtriſs. Promotore*. Huc enimvero tendit clauſula, quæ a peritis cauſarum Patronis apponi conſuevit in articulorum exhibitione, ſe videlicet

non

non adſtringendi ad onus ſuperfluæ probationis, uti ſæpius fuit animadverſum in ſacrorum rituum Congregatione, dum agebatur de validitate proceſſuum, a Fidei autem Promotore opponebatur, fuiſſe omiſſum examen ſuper aliquibus articulis, & præcipue in cauſa Bononien. S. Catharinæ ſuper validitate proceſſus in ſpecie, referente Cardinali Fachenetto; in Limana S. Thuribii ſuper validitate noviſſimi proceſſus Limani, referente Cardinali Chiſio; in Neapolitana Servi Dei Cardinalis Pauli Buralis ſuper validitate proceſſuum, referente Cardinali Sabello; in Toletana Servi Dei Cardinalis Ximenes ſuper validitate proceſſuum, referente Cardinali Carpineo; in Romana, ſeu Polona S. Stanislai ſuper validitate proceſſuum Romæ, & Poſnaniæ confectorum, referente Cardinali Roſpilioſo. Præmittendum eſt tertio, a jure quidem ſtatutum non eſſe, ut teſtes ſuper articulis examinentur; uti bene ponderarunt Rotæ Auditores in relatione cauſæ S. Franciſci Xaverii (*tit. de validit. & legalit. proceſſuum auctoritate Apoſtolica confectorum*): *Tertia difficultas erat, quia teſtes in dicto proceſſu Goano non fuerunt examinati ſuper omnibus articulis: ſed hæc facile fuit ſublata ex eo, quod in jure nullibi reperitur cautum, debere teſtes ſuper articulis examinari, ita ut, ſi ſuper eis non examinentur, examen factum ſuper interrogatoriis reddatur nullum:* ſed, cum in nova formula juramenti teſtium, quæ typis impreſſa eſt poſt decreta noviſſima, & quæ inſeritur in litteras remiſſoriales, habeantur hæc verba: *Ego infraſcriptus, tactis ſacroſanctis Evangeliis coram me poſitis, juro dicere veritatem tam ſuper interrogatoriis, quam ſuper articulis, ſuper quibus examinabor*; cumque in forma litterarum remiſſorialium ſermo fiat de examine tum ſuper articulis, tum ſuper interrogatoriis cum clauſula, *Non alias aliter, nec alio modo*; hinc porro naſcitur occaſio inquirendi, an, expleto examine ſuper interrogatoriis, fieri neceſſario debeat examen etiam ſuper articulis, ita ut omiſſio examinis ſuper articulis conſtituat examen teſtium non rite peractum nec legitimum, ſed nullum & invalidum. Qua in re opinio recepta eſt, examen eſſe validum, dummodo ſit factum ſuper interrogatoriis, etiamſi fuerit omiſſum ſuper articulis; cum interrogatoria a Fidei Promotore ad eruendam veritatem, articuli vero a cauſæ Procuratore pro ſua fundanda intentione componantur: & ita ſane, argumento hoc ſolemniter examinato, firmatum eſt in ſacrorum rituum Congregatione, dum munere fungebar Fidei Promotoris, in cauſa Romana, ſeu Polona Canonizationis S. Stanislai e Societate Jeſu die 1. Septembris 1708. referente clar. mem. Cardinali Caprara. Nec enim quidquam officit vel formula juramenti, vel formula litterarum remiſſorialium; cum in formula juramenti nihil aliud dicatur, quam ut teſtis debeat dicere veritatem tum ſuper interrogatoriis, tum ſuper articulis, ſi tamen ſuper articulis examinabitur; cumque in formula litterarum remiſſorialium ordo examinis præſcribatur prius ſuper interrogatoriis, quam ſuper articulis, quæ res nihil habet commune cum neceſſitate examinis ſuper articulis efficiendi cauſa, ut proceſſus ſit validus; quemadmodum ipſe
alias

alias ponderavi, hoc eſt, in meis animadverſionibus factis in cauſa Pariſien. S. Vincentii a Paulo ſuper validitate proceſſuum die 1. Julii 1713. referente clar. mem. Cardinali Tremoville, necnon in aliis animadverſionibus factis in cauſa Carthaginien. Servi Dei Petri Claver die 23. Martii 1715. referente clar. mem. Cardinali Ferrario, & ſicuti poſt dimiſſum a me Promotoris officium admiſſum eſt a ſacrorum rituum Congregatione in modo dicta cauſa Pariſien. S. Vincentii a Paulo 17. Julii 1734.

8 Quintum eſt, an validum & rite peractum dici deberet examen teſtium conceptum depoſitionibus relativis ad alias atteſtationes ab eis factas. De hoc actum fuit in cauſa S. Andreæ Avellini, teſte Caggiano in Actis ejuſdem cauſæ *pag.* 127. *Alli 25. d'Aprile nella Congregazione de' riti, che ſi tenne conforme il ſolito, ſi ventilò il ſecondo punto della cauſa, e fu propoſto il dubbio*, An teſtes ſint legitime examinati: *ed, eſſendo dal Promotore Fiſcale Antonio Cerri in queſto fatte oppoſizioni gagliarde, atteſo che molti dei teſtimonj eſaminati nel proceſſo non erano di nuovo ſtati interrogati ſopra le loro depoſizioni, ma quelle, che nel proceſſo fatto* via ordinaria *avevano depoſte, ſi erano, dopo eſſer lette in preſenza loro, regiſtrate in queſto proceſſo, e fatte di nuovo ratificare e fermare, non ſi potè per quella mattina decidere queſto punto*; & rurſus *pag.* 174. *& ſeqq. Fra queſto tempo eſſendo poſte in ordine tutte le noſtre ragioni, quali ſi fondavano non ſolo in molte dottrine ſode ed autorità. ma anche in varj eſempj di altri Santi e Beati, che nella ſteſſa guiſa furono formati i loro proceſſi, ed anco che nella noſtra cauſa i due proceſſi, che portavano il peſo, quello della città di Palermo non pativa queſta difficoltà, per eſſere tutt' i teſtimonj di eſſo di nuovo eſaminati, non eſſendovi mai preſa veruna informazione, e quello di Napoli, ſe bene vi erano molti teſtimonj eſaminati nella guiſa accennata di ſopra, ve n'erano ancora molti di nuovo eſaminati, ſicchè in ogni modo tutti queſti di nuovo eſaminati ſariano ſtati ſufficientiſſimi per la definizione della cauſa; e che nel formar de' proceſſi non s'era punto deviato dall'ordine degli Auditori di Rota, che avevano data la commeſſione, mentre che in queſto non avevano fatta eſſi veruna difficoltà, anzi in una steſſa Congregazione o ſeſſione deciſero, ed approvarono il proceſſo, e li teſtimonj eſſere tutti in forma probanti e legittimamente eſaminati colle debite circoſtanze, come ſi è detto di ſopra. Con queſte e ſimili ragioni furono informati e fatti capaci del vero i Cardinali della Congregazione, e in particolare il Cardinale Pio, che, conoſcendo li meriti della cauſa, la portò poi con tanto affetto e valore, che fu li 27. di Luglio, facendoſi la Congregazione de' Riti, fu ventilato il punto della noſtra cauſa e deciſo in favore.*

9 Si ad normam juris communis de eo differendum eſſet, an teſtis ſe referre poſſit, ſeu, (ut ajunt) ſe habere *relative* ad aliud examen, vel ad atteſtationem, quam alias reddidit, non ita facile reſponderi poſſet propoſito dubio. Nonnulli quidem cenſuerunt, teſtem ſe poſſe referre ad primum examen; & in hypotheſi, in qua Judex hoc dictum admittere nollet, poſſe teſtem inſtare, ut ſibi primum examen legatur; niſi forte primum examen eſſet nullum, vel in judicio criminali verſaremur, uti late probat Fari-

Digitized by Google

Farinaccius *de teſtib. quæſt.66. a num.39. uſq. ad finem*. Cenſent autem alii, eſſe arbitrarium Judici admittere, vel non admittere hanc relativam teſtis depoſitionem; quod obſervatur in Senatu Pedemontano, teſte Theſauro *deciſ.* 255. *num.* 8. Volunt item alii, id non eſſe Judici arbitrarium, ſed primæ depoſitionis lectionem denegari non poſſe teſti petenti, ut ſibi ſua prima depoſitio legatur, ita ut, ſi ad illam ſe referat, teſtimonium validum ſit; veluti obſervatur in regno Neapolitano, teſte Vivio *opin.* 911. *num.*4. Sine ulla porro diſtinctione Rota Romana ſemper admiſit hæc examina teſtium relativa ad aliud præcedens examen; uti videri poteſt *in deciſ.* 430. *num.* 4. *part.* 1. diverſ. *deciſ.* 1147. *num.* 9. coram Seraphino, & *deciſ.* 331. *num.*15. coram Ludoviſ., ubi late Adden. *num.*21. Tandem ſententia eſt nonnullorum, teſtes nequaquam poſſe ſe referre ad priorem teſtificationem; quemadmodum habet Cacheran. *deciſ.* 128. At in præſenti Beatificationis & Canonizationis materia, quidquid ſcripſerit Contelorius *de Canoniz. SS. cap.*25. *a num.*88. *uſq. ad* 92. qui ſenſit, eſſe Judicibus remiſſorialibus arbitrarium admittere, vel non admittere haſce relativas depoſitiones; recepta ſententia eſt, non poſſe teſtes ſe referre ad præcedens examen, ſed plane teneri *per extenſum* novam facere depoſitionem; uti docet Roſa *in addit. ad tractat. de Executor. litter. Apoſtol. num.* 92. utque comprobatur ex forma litterarum remiſſorialium typis impreſſa in decretis generalibus: *Animadvertendo, ut iidem teſtes, quæcumque habent, explanate & per extenſum deponant, nec ſe referant ad atteſtationes alias redditas, neque eis recitentur, quæ alias ipſi depoſuerunt*; itemque ex litteris pro Patriarchis, Archiepiſcopis, & Epiſcopis inter citata decreta generalia: *Curabit inſuper Amplitudo tua, ut teſtes omnes, quæcumque habent, explanate & per extenſum deponant, nec ſe referant ad atteſtationes redditas, neque eis recitentur, quæ alias ipſi depoſuerunt*. Non omittendum tamen, quod, ſi forte teſtes deponerent ſuper articulis, & ſe referrent ad reſponſiones jam datas ſuper interrogatoriis, non proinde dici poſſent non recte depoſuiſſe, eo quod nequeant ſe referre ad atteſtationes alias redditas; cum id ſibi vindicet locum, quando ſe prorſus referrent vel ad alias atteſtationes extrajudiciales jam redditas, vel ad atteſtationes factas in proceſſu ordinario, cum repetuntur in Apoſtolico: ſecus autem, cum, deponendo ſuper articulis, ſe referunt ad depoſita ſuper interrogatoriis; uti, dum fungebar munere Fidei Promotoris, bene animadverſum fuit in cauſa Viterbien. B. Hyacinthæ de Mareſcottis ſuper validitate proceſſus Viterbienſis 27. Februarii 1712. referente Cardinali de Abdua: & ſecus pariter, ſi teſtis deponens ſuper uno interrogatorio ſe referat ad ea, quæ ipſe depoſuit ſuper alio interrogatorio; veluti, utrumque caſum comprehendendo, admiſit, me item Fidei Promotore, ſacra Congregatio in Biſinianen. Servi Dei Humilis de Biſiniano ſuper validitate proceſſuum 22. Auguſti 1716. referente Cardinali Fabrono.

10 Sextum quæſitum eſt, an validum & rite peractum ſit teſtium examen,

men, ubi hi in ſuis depoſitionibus non reddant cauſam ſcientiæ. Quidquid autem ſit de validitate, redacta difficultate ad argumentum *ritualitatis*, nonnullorum ſenſus fuit, non teneri teſtem reddere ſui dicti rationem, niſi de ea fuerit a Judice interrogatus; ut habet Gloſſa *in cap. Cum cauſam, de teſtib. & atteſtat.*, *v. De cauſis*, ubi: *Cauſam enim ſcientiæ debet quærere Judex; ſi vero Judex non quæſierit, & teſtes ſimpliciter dixerint, ſe ſcire, valebit*: et *in cap. Sicut nobis*, *v. De cauſis de ſent. & re judicata*, ubi: *Videtur, quod teſtis debeat aſſignare cauſam ſui teſtimonii &c. aliter enim non pervenitur ad veritatem &c. nec ſufficit teſti dicere, ſe ſcire, niſi aſſignet cauſam ſcientiæ ſuæ; cum multa ſint genera ſciendi &c. Hoc videtur quod verum eſt, ſi teſtis interrogatus fuerit; ſi vero interrogatus non fuerit, bene valet dictum ejus, licet fuerit nude prolatum*. Et in præſenti Canonizationis materia Troilus Malvetius *de Canonizat. SS. dub. 3. num. 67. (inter tractat. magn. tom. 14.)* Alii vero ad effugiendam difficultatem monent Judices remiſſoriales, ut teſtes interrogent de cauſa ſcientiæ juxta textum citatum *in cap. Cum cauſam, de teſtib. & atteſtat.* ut ad rem proſequitur Auctor tractatus de Canonizatione Sanctorum ad Cardinalem Montis Regalis *cap. 3. quæſt. 5.* Sed, cum in cauſis Beatificationis & Canonizationis teſtes ut plurimum deponant de his quæ ſenſu corporeo non percipiuntur, vel de miraculis quæ habent cauſam occultam, hinc fit, teſtem in hiſce cauſis & de prædictis actibus deponentem teneri reddere cauſam ſcientiæ, etiamſi de ea a Judicibus non fuerit interrogatus; & quidem, ſi cauſam non reddiderit, non erit ejus dicto deferendum, juxta doctrinam Innocentii *in allegat. cap. Cum cauſam, de teſtib. & atteſtat. num. 3.* ubi: *Sed ad has quæſtiones non tenetur reſpondere, quia nullo ſenſu corporis poteſt apprehendere, quod ſit Dominus, vel iracundus ſed oculis mentis, ſcilicet ratione, hoc apprehendit &c. ſed ipſe non adducitur in Judicem, ſed in teſtem; & ideo teſtimonium ejus non præjudicat, niſi cauſam aſſignet*. Quam theoreticen ad rem, de qua nunc agimus, bene exornant Caſtellanus *de Canonizat. SS. §. Addo etiam prædictis, & pluribus ſequentibus*, Contelor. *de Canonizat. SS. cap. 25. num. 69. & ſeqq.*, Ceparius *in director. lib. 3. cap. 10. §. Advertendum*, Bordon. *de Canonizat. SS. controv. 13. num. 36. & plurib. ſeqq.* Roſa *in addit. ad tractatum de Executor. litter. Apoſtol. num. 133. & ſeqq.*

11 Alia multa pertinent ad examen teſtium, de quibus opus eſt in præſenti habere ſermonem. Juxta alibi relata præſcribitur in decretis ſan. mem. Innocentii XI. ut clauſa retineantur interrogatoria, & obſignata ſigillo Judicum; nec aperiantur, niſi in ipſorum præſentia, & in principio cujuslibet examinis & ſeſſionis: quod etiam extenditur ad ipſorum teſtium depoſitiones, juxta ea quæ in ſuperioribus dicta ſunt. Ad normam itaque horum decretorum traditur faſciculus ſeu *plicus* interrogatoriorum ab Urbe miſſus Promotori Fiſcali in Fidei Subpromotorem a Fidei Promotore electo, atque adeo traditio ſeu (ut loquuntur) *conſignatio* fit per Judices remiſſoriales, quibus ipſe interrogatoriorum faſciculus una cum faſciculo remiſſorialium ſolemniter præſentatur. Fit apertio interrogato-

riorum in ea ſeſſione proceſſus, in qua incipit teſtium examen; tum faſciculus interrogatoriorum una cum teſtis depoſitione clauditur & obſignatur in fine ſeſſionis, nec aperitur, niſi in alia ſeſſione, in qua vel ejuſdem teſtis continuatur examen, ſi in antecedenti ſeſſione non ſuerit abſolutum, vel datur initium examini alius teſtis; & in ejus etiam fine iterum clauditur & obſignatur ſigillis Judicum: atque hoc ordine proceditur uſque ad finem examinis ultimi teſtis, quo abſoluto, non eſt amplius locus occluſioni interrogatoriorum, & teſtium depoſitionum: atque adeo res ſic eſt peragenda, ut in proceſſu expreſſi & adnotati ſingillatim appareant omnes actus apertionis, & occluſionis; ſicuti etiam cautum eſt in nova formula litterarum remiſſorialium, & compulſorialium.

12 Dictum eſt, aperienda eſſe & reſpective claudenda interrogatoria uſque ad complementum examinis ultimi teſtis. Sed hic oritur dubium, utrum id intelligendum ſit de ultimo teſte a Poſtulatoribus inducto, an de ultimo teſte inter eos, qui poſt teſtes Poſtulatorum examinantur a Judicibus ex officio; quod eſt idem ac quærere, utrum lex de claudendis & reſpective aperiendis in actu examinis interrogatoriis & depoſitionibus coercita ſit intra teſtes, qui inducuntur a Procuratore, an etiam ſe extendat ad alios, qui dicuntur ex officio. Poſtulatores quippe contenderunt, ſtatuta in citatis decretis non comprehendere teſtes ex officio, ne *nullitate* laboraret ipſorum examen factum ſine occluſione interrogatoriorum & depoſitionum, tum quia decreta peculiariter ſive *ſpecifice* nihil conſtituunt de teſtibus hujus generis, tum quia in hiſce teſtibus, utpote a Judice electis, ceſſat periculum inſtructionis. Sed contrarium, me tanquam Fidei Promotore ſcribente, deliberatum fuit a ſacra Congregatione in cauſa Biſinianen. Servi Dei Humilis de Biſiniano 22. Auguſti 1716. referente Cardinali Fabrono: primò, quia teſtes ex officio jurant non modo de veritate dicenda, ſed etiam de ſervando ſecretum; cumque juramentum comprehendat id, quod ipſi depoſuerunt, ſi clauſa non manerent interrogatoria, nec clauſæ remanerent depoſitiones, poſſet aliquis ex teſtibus ex officio ea patefacere, quæ vel teſtes a Poſtulatoribus inducti, vel teſtes ex officio antea examinati depoſuerunt, quod eſt menti ſacræ Congregationis contrarium: ſecundò, quia juxta legem decretorum interrogatoria, & depoſitiones debent remanere clauſæ quoaduſque proceſſus ſit abſolutus; proceſſus autem dici non poteſt abſolutus, niſi poſt expletum examen teſtium ex officio: tertiò, quia, licet teſtes ex officio ſint quodammodo quacumque exceptione majores, utpote a Judice electi, periculum nihilominus mutuæ inſtructionis eſt totis viribus avertendum; quod procul dubio non avertitur, ſi clauſa non maneant interrogatoria, & clauſæ pariter non maneant teſtium depoſitiones.

13 Examini teſtium intereſſe tantum debent Judices, Notarius, & Fidei Subpromotor: & ſane tanto cum rigore proceditur in hac materia, ut, cum in ſacra Congregatione aliquando dubitatum fuerit, an examen

eſſet

eſſet nullum, cui aliæ perſonæ præter Judices, Notarium, & Promotorem interfuiſſent, pro *nullitate* reſponſum fuiſset; niſi Poſtulatores oſtendiſsent, prædictas alias perſonas interfuiſse non examini, ſed occluſioni interrogatoriorum, & depoſitionis, ut videlicet de ea dubitari non poſſet, quemadmodum, quo tempore fungebar munere Fidei Promotoris, res ſe habuit in cauſa Carthaginien. Servi Dei Petri Claver ſuper validitate proceſsuum 23. Martii 1715. referente clar. mem. Cardinali Ferrario.

14 Olim permiſsum erat, ut, ſi teſtis ex. gr. Italica lingua deponeret, vel Gallica, vel Hiſpana, poſset Notarius in idioma Latinum depoſitionem convertere, ut adnotarunt Rotæ Auditores in relatione S. Franciſcæ Romanæ *part. 1. art. 6. §. Neque obſtare*. Sed, ut veritas magis eluceſcat, & ut ſine ulla *æquivocatione* teſtium ſenſus percipi poſſit, fuit poſtea id prohibitum, uti deſumitur ex ſequenti decreto: *Audito per Sanctiſs. Dominum noſtrum quod in proceſſu B. Felicis a Cantalicio Capuccini peracto coram Eminentiſs. Domino Cardinali Vicario, ac relato in Congregatione ſacris ritibus præpoſita habita die infraſcripta coram Sanctitate ſua depoſitiones teſtium fuerant exceptæ ac ſcriptæ ad dictamen Subpromotoris Fidei Latino ſermone, quodque ita etiam in aliis proceſſibus factis in Curia dicebatur obſervatum fuiſſe, improbando hujuſmodi abuſum, de conſilio Eminentiſs. Patrum ſacris ritibus præpoſitorum decrevit ac juſſit, quod deinceps depoſitiones teſtium examinandorum in cauſis Beatificationum & Canonizationum excipiantur ac ſcribantur eodem ſermone ac idiomate, quibus proferuntur ab ipſis teſtibus, ut ex verbis ab eiſdem prolatis ſincere ac integre haberi ac ponderari poſſit verus & germanus ſenſus uniuſcujuſque ipſorum deponentium, eorumque dicta non amplius a Subpromotore Fidei, ſed ab ipſis Judicibus pro tali examine a ſacra Congregatione deputatis ſeu deputandis fore & eſſe dictanda. Die 6. Februarii* 1652. Concordat aliud decretum hujuſmodi: *Sacra rituum Congregatio in cauſis Beatificationis & Canonizationis Beatorum, & Servorum Dei ad relationem Eminentiſs. Domini Cardinalis Brancatii Præfecti decrevit, quod Subpromotor Fidei non ſubſcribat, niſi viderit proceſſus; & inſuper juſſit, per eumdem Subpromotorem Fidei ſervandum eſſe decretum Sanctiſſimi factum die 6. Februarii* 1652. *in quo decrevit & juſſit, quod deinceps depoſitiones teſtium examinandorum in cauſis Beatificationum & Canonizationum recipiantur ac ſcribantur eodemmet ſermone ac idiomate, quibus proferuntur ab ipſis teſtibus, eorumque dicta non amplius a Subpromotore Fidei, ſed ab ipſis Judicibus pro tali examine a ſacra Congregatione deputatis ſeu deputandis fore & eſſe dictanda. Hac die 3. Decembris* 1672. Decreta modo relata ſunt in viridi obſervantia, præterquam quoad illam partem, in qua præcipitur, ut dicta teſtium non amplius a Subpromotore Fidei, ſed ab ipſis Judicibus dictentur; cum Subpromotor majori ut plurimum polleat experientia, comparatione facta cum Judicibus remiſſorialibus, ſaltem quod attinet ad dictandas teſtium depoſitiones, cumque totum peragatur, præſentibus ipſiſmet Judicibus; qui in caſu erroris Subpromotorem coercere poſſunt & corrigere. Addendum tamen, decreta ipſa de recipiendis depoſitionibus teſtium

idiomate, quo proferuntur, non procedere, quando teſtes deponunt per Interpretem, & quando Judices & Promotores illorum idioma non intelligunt: tunc etenim dicta juxta Interpretis ſermonem excipiuntur & ſcribuntur, quemadmodum ponderatum fuit in cauſa Ulyſſiponen. Servi Dei Antonii a Conceptione ſuper validitate proceſſus in ſpecie, referente Cardinali Norckfolcht: in qua hypotheſi Interpres eligitur a Judicibus, eique præſtatur juramentum tum de fideliter exercendo munus ſibi commiſſum, tum de ſervando ſecretum; ad officium autem Notarii tantummodo ſpectat Acta conſcribere, & teſtium depoſitiones. Porro, quamvis nonnulli dixerint, validum eſſe proceſſum, etiamſi Notarius propria manu non ſcripſerit examen teſtium, ſed alius id fecerit de ejus commiſſione & mandato, eo quia perſona Notarii non eligitur, ut ſcribat Acta, ſed ut per ſuam approbationem, ſubſcriptionem, & ſigni appoſitionem fidem conciliet ſcripturis, ſicuti adnotarunt Ceparius *in director. Canoniz. lib. 3. cap. 5. §. Dubitatum fuit, verſic. Præterea Notarius*, Contelorius *de Canonizat. SS. cap. 25. num. 25.* atque Auditores Rotæ in relatione S. Franciſcæ Romanæ *part. 1. art. 3. §. Circa quintam difficultatem*; hodie tamen dici non poſſet ſatisfactum formæ inductæ a litteris remiſſorialibus, ſi Notarius per ſe ipſum non ſcripſiſſet Acta proceſſus, uti docet Roſa *in ſæpe cit. addit. ad tractat. de Executor. litter. Apoſtol. num. 77.*

15 Onus præterea Notarii eſt depoſitiones teſtium ſcribere claras & explanatas. Quocirca legimus, Gregorium IX. ſummum Pontificem rejeciſſe depoſitiones nonnullorum teſtium, quæ prædictis non pollebant qualitatibus, in cauſa S. Hildegardis: *Invenimus in illa* (ſermo eſt de inquiſitione) *defectus; cum enim habeatur in depoſitionibus teſtium ad noſtram præſentiam deſtinatis, quod eadem multos curaverat dæmoniacos, & infirmos, nec perſonæ, nec loca, nec tempora deſignantur &c.* verba ſunt dicti Pontificis apud Raynaldum *ad an.* 1237. *num.* 59. Conſimile eſt reſponſum ſummi Pontificis Honorii III. in cauſa S. Guillelmi Archiepiſcopi Eboracenſis: nonnullas quippe teſtium depoſitiones ipſe etiam rejecit ex cauſa prædicta: *Sed, licet apud vos multa & magna miracula ſint forte probata, nequaquam tamen apud Nos ſuper iis plene potuit ex veſtra relatione conſtare; cum in ea nequaquam dicta teſtium ſint expreſſa, per quæ nobis veritatis poſſet fieri certitudo, quamvis in relatione contineatur eadem, quod per tales & tales, talia & talia miracula ſint probata*: ut habetur apud citatum Raynaldum *ad an.* 1224. *num.* 47.

16 Aliquando brevitatis gratia admiſſum fuit, ut, ſi depoſitio primi teſtis ſcripta fuiſſet per extenſum a Notario, poſſet ab eodem ſcribi, ſecundum teſtem depoſuiſſe, uti primus depoſuit; ſicuti apud Contelorium *de Canonizat. SS. cap. 76. num. 25.* Sed, cum magna vis conſtituatur in verbis ipſis a teſte prolatis, ſciri debent ejus verba, nec admitti valet ſopradicta relatio ad primam teſtis depoſitionem, uti bene ſenſit Ceparius *in director. Canonizat. lib. 3. cap. 5. §. Dubitatum fuit, verſic. Si, poſtquam*

quam Notarius; & multo minus, poſtquam edita fuit formula litterarum remiſſorialium, in qua (ſicuti viſum eſt) cautum fuit, ut teſtes, quæcumque habent, explanate & per extenſum deponant: id quippe non ob aliam cauſam ſtatutum & introductum dici debet, quam ut ſacra Congregatio ipſiſſima verba cujuſcumque teſtis ſub oculis habere valeat; quod utique non obtineretur, ſi ſecunda depoſitio ſcriberetur a Notario relative tantum ad primam.

17 Quid autem dicendum erit in hypotheſi, ubi ſcribantur in proceſſu teſtium aliquorum depoſitiones non claræ & explanatæ? Eritne nullus ex hoc capite proceſſus? Porro, quidquid ſcripſerit Pignatellus *conſult.* 190. *tom.* 1. ubi ait non eſſe rejiciendam teſtis depoſitionem, qui, lecto ſibi articulo, ſuper quo inducitur, reſpondet, articulum eſſe verum; nulla profecto talis depoſitionis habenda eſt ratio: etſi forte ex hoc capite nullus dici non poſſet proceſſus, præſertim vero, ſi in eo aliæ depoſitiones teſtium ſcriptæ fuerint claræ & explanatæ. Quapropter, cum in cauſa Papien. ſeu Feltren. Canonizationis B. Bernardini de Feltro Ordinis Minorum Obſervantiæ S. Franciſci quæſtio eſſet de validitate proceſſus, ſacra Congregatio, referente Cardinali Aldobrandino, die 10. Junii 1664. approbavit quidem validitatem proceſſus, ſed ſimul dixit, nullam rationem habendam eſſe illorum teſtium, quos adnotatum eſt reſpondiſſe per ſolum verbum, *Recte*, ſeu dixiſſe, *Articulum eſſe verum*. Item quid erit dicendum in hypotheſi, in qua teſtes prædicto modo depoſuiſſent, hoc eſt modo confuſo, & non explanato? Erit ne locus eorum repetitioni? Repetitio profecto hæc olim erat in uſu: ſummus enim Pontifex Honorius III. viſa relatione Judicum, quibus inquiſitionem demandaverat in citata cauſa Canonizationis S. Guillelmi Archiepiſcopi Eboracenſis, ſic eis reſcripſit, uti legitur apud Raynaldum *ad an.* 1224. *num.* 47. *Ut igitur quod in hoc negligenter omiſſum eſt, per ſubſequentem diligentiam emendetur, diſcretioni veſtræ per Apoſtolica ſcripta mandamus, quatenus vel dicta teſtium receptorum ſub veſtris ſigillis per fideles Nuntios ad noſtram præſentiam deſtinetis, vel inquiſitionem ſolemnem iterum facientes Nobis plane ac plenarie, quæ ſinguli teſtes depoſuerint, reſcribatis*: & ſummus Pontifex Innocentius IV. qui inquiſitionem in cauſa B. Ambroſii de Maſſa delegaverat Epiſcopis Urbevetano, & Suanen., & Priori Sancti Joannis, necnon formam interrogatoriorum ad eos miſerat, juſſit, ut ad novum examen teſtium devenirent, ſervata forma interrogatoriorum ad eos miſſa, quam in præcedenti examine non obſervaverant; uti deſumitur ex monumento typis impreſſo apud VVadingum *ad an.* 1251. *tom.* 3. Verum juxta hodiernam conſuetudinem non repetuntur in cauſis Canonizationis niſi teſtes, qui examinati auctoritate ordinaria adhuc vivunt, quando conſtruitur proceſſus auctoritate Apoſtolica; ſed, ſi teſtes auctoritate Apoſtolica examinati non fuerunt rite & recte examinati, non eſt locus iterato examini ſive eorum repetitioni, & potiſſimum poſt decretum Alexandri VII. infra referendum de non coadjuvandis probationibus.

18 Te-

18 Teſtis examinatus debet ſuum examen ſubſcribere: ſi vero ſcribere neſciat, tenetur facere ſignum Crucis, uti tradunt Ambroſin. *de proceſſu informativo lib.* 1. *cap.* 2. *num.* 43. Scaccia *de judiciis lib.* 1. *cap.* 82. *num.* 17. & quod attinet ad ipſas cauſas Beatificationis & Canonizationis, Ceparius *in director. part.* 3. *cap.* 10. *in fine*. Teſtis autem ſubſcriptioni addenda eſt ſubſcriptio Judicum, ſive ſermo ſit de Judice ordinario, ut habetur in littera encyclica ſæpe memorata, ſive ſermo ſit de Judicibus delegatis, uti animadverterunt Rotæ Auditores in relationibus cauſarum S. Franciſci Borgiæ *par.* 1. *art.* 1. S. Paſchalis de Baylon *ſub tit. de validit. proceſſuum*, in relatione S.Petri de Alcantara *par.* 1. *art.* 1., & in relatione B. Gregorii X. *tit. de proceſ. remiſſorial. & compulſorial.*; ubi ipſi Rotæ Auditores meminerunt etiam ſubſcriptionis Notarii Actuarii. Itaque hodie conſuetudo inconcuſſa eſt, ut in fine cujuslibet ſeſſionis debeat teſtis ſubſcribere, vel, ſi ſcribere neſciat, facere ſignum Crucis; & ut præterea ſubſcribant Judices, Subpromotor, & ultimo loco Notarius Actuarius. Si autem in fine ſeſſionis, in qua teſtis ſuum non abſolvit examen, ipſe non ſubſcripſiſſet, ſed, abſoluto examine, eidem depoſitio jam facta legeretur, eademque perlecta, teſtis tunc tantum ſubſcriberet, & ſubſcriptionem teſtium ceteræ Judicum, Promotoris, & Notarii ſubſcriptiones ſequerentur, non idcirco examen eſſet nullum; cum per æquivalens adimpletum dici poſſet id quod erat adimplendum. Et ita quidem obſervatum fuit in cauſa Panormitana Servi Dei Bernardi a Corleone ſuper validitate proceſſuum, referente Cardinali Caſanate; in Mexicana Servi Dei Sebaſtiani de Apparitio ſuper validitate proceſſuum, referente Cardinali Carpineo; & in Cracovien. B. Joannis Cantii ſuper validitate proceſſuum, referente Cardinali Coloredo. Cum mentio modo habita ſit de legenda teſti depoſitione ab eo facta, antequam ſuam apponat ſubſcriptionem, nunc quæritur, an id ad validitatem proceſſus, & rite peractum teſtium examen ſit neceſſarium. Reſpondemus, utique multum expedire, ut ante ſubſcriptionem legatur teſti depoſitio, quam fecit in examine; quod fiet per Notarium alta & intelligibili voce, data teſti facultate declarandi, addendi, vel minuendi, quatenus audiendo depoſitionis a ſe factæ recitationem, eam videat indigere declaratione, additamento, vel diminutione: ſed tamen ſi id omittatur, examen ex hac omiſſione nullum dici non poterit. Ad validitatem quippe ſufficit, ut depoſitio fuerit ab ipſo teſte prolata coram Judicibus, & a Notario excepta: quo ſenſu proceſſit ſacrorum rituum Congregatio, dum ego Fidei Promotor eſſem, in cauſa Montis Politiani S. Agnetis, referente Cardinali Paulutio; in cauſa Januen. Servæ Dei Victoriæ de Furnariis 2. Martii 1720. referente Cardinali Imperiali; & in Florentina S. Catharinæ de Ricciis anno 1728. referente Cardinali Origo. Porro faſciculus, ſive *plicus* interrogatoriorum inſeritur poſt ultimam teſtis depoſitionem: ſi vero interrogatoria relata apparerent, ſeu *regiſtrata* (ut loquuntur) ante te-

ſtium

ſtium depoſitiones, diſputari poſſet, an validus eſſet proceſſus. Pro validitate ſcilicet reſpondit ſacrorum rituum Congregatio in cauſa Florentina S. Julianæ de Falconeriis ſuper validitate proceſſuum, me Fidei Promotore, die 2. Martii 1709. ſed poſtquam Poſtulatores demonſtrarunt, Notarium inſeruiſſe interrogatoria ante teſtium depoſitiones in extenſione ſeu explanatione proceſſus, interrogatoria autem ipſa ſemper fuiſſe clauſa, juxta decreta ſan. mem. Innocentii XI.

19 Nonnulla adjungenda ſunt de teſtimoniis nonnullorum in his cauſis. Summi Pontifices nunquam, quod ſciam, teſtimonium tulerunt in cauſis Beatificationis & Canonizationis Servorum Dei; ſed in bullis Canonizationum dedignati non ſunt ea proferre, quæ ſciebant de vita & moribus eorumdem. Gregorius Papa IX. in bulla Canonizationis S. Franciſci de Aſſiſio (*in nov. cod. Canon. pag.62.*) ita locutus eſt: *Cum igitur glorioſæ vitæ ipſius inſignia ex multa familiaritate, quam Nobiſcum habuit in minori officio conſtitutis, plene cognita Nobis eſſent &c.* Conſimilia ſunt illa, quæ ab eodem Pontifice dicta ſunt in bulla Canonizationis S. Dominici (*cit. cod. pag.72.*) *Cum igitur ex multa familiaritate, quam Nobiſcum in minori conſtitutis officio habuit, argumenta ſanctitatis ipſius ex inſignis vitæ teſtimonio conſtitiſſent.* Itemque Sixtus Papa IV. in bulla Canonizationis S. Bonaventuræ (*eodem cod. pag.191.*) teſtatus eſt famam ejus ſanctitatis, necnon miraculorum ejuſdem interceſſione a Deo patratorum: *Audiveramus quoque ab antiquioribus præfatæ Religionis Fratribus, & gravibus viris, quod & ipſi a majoribus natu acceperant, de ſanctimonia vitæ ejus conſtantem famam eſſe, ſciebamus de multis maximiſque miraculis, nec erat præterea apud Nos dubium, quin... triumpharet in cælo, & venerationem mereretur in terris.* Reges quidem olim in his cauſis teſtimonium reddiderunt, inter quos Alphonſus Rex Aragoniæ in cauſa S. Vincentii Ferrerii, ut habetur apud Bollandianos *tom. 1. Aprilis pag. 524.* quod & noſtris temporibus factum eſt, in cauſa videlicet Servi Dei Franciſci a Puero Jeſu, & in cauſa Servi Dei Simonis de Roxas: nempe Reges aliquando per ſemetipſos depoſuerunt, aliquando juraverunt & depoſuerunt miniſterio alius perſonæ ad id ſpecialiter ab ipſis electæ. Cardinales quoque ſanctæ Romanæ Eccleſiæ in his iiſdem cauſis teſtes fuerunt; in citata ſcilicet cauſa S.Vincentii Ferrerii, uti legitur *loco ſupra memorato*; in cauſa S. Philippi Nerii, in cujus proceſſu auctoritate ordinaria confecto anno 1595. octo Cardinales depoſuerunt, teſte Ceparioʼ*in director. lib. 2. cap.6.*; in cauſa S. Pii V. in cujus quoque proceſſu auctoritate Cardinalis Millini Urbis Vicarii confecto ſex Cardinales teſtati ſunt, ut perhibet Caſtellinus *de certitud. glor. SS. pag. 111.*; aliorumque Cardinalium atteſtationes juridico modo exceptas vidi in proceſſibus cauſarum Servorum Dei Innocentii XI., & Gregorii Cardinalis Barbadici, dum fungebar munere Fidei Promotoris. Docet Pignatellus *conſult. 41. tom. 4.* poſſe Cardinales in his cauſis teſtimonium reddentes ſuam atteſtationem dictare Notario ad eos miſſo, ſecluſis interrogatoriis. Verum id uſu receptum

ptum non eſt, quo attento, reſecantur, tantum nonnulla interrogatoria, cum Cardinales ſuas in hoc judicio faciunt atteſtationes. Quatenus enim ſine neceſſariis interrogatoriis deponerent, & extra Judicum præſentiam, eorum atteſtationes haberentur pro atteſtationibus extrajudicialibus; uti deductum fuit in cauſa Servi Dei Cardinalis Bellarmini, in qua conſimiles allatæ ſunt multorum Cardinalium atteſtationes. Interrogatoria autem, quæ reſecantur, ſunt illa generalia, an ſcilicet fuerint unquam de crimine inquiſiti, an peccata confeſſi ſint, an Communionis ſacramentum obierint in Paſcha, & his ſimilia; uti bene ponderatum fuit in ſacrorum rituum Congregatione in cauſa Servi Dei Alphonſi de Oroſco ſuper validitate proceſſuum.

20 Poſtquam hæc jam ſcripta fuerant, occaſio ſe obtulit iterum de hac materia agendi in ſacrorum rituum Congregatione, in cauſa videlicet nuper memorata Servi Dei Gregorii Cardinalis Barbadici, diſputatione inſtituta de validitate proceſſuum ordinariorum, & Apoſtolicorum. Proceſſus enim ordinarius Florentinus, & proceſſus ordinarius Mutinenſis continebant atteſtationes Coſmi III. Magni Ducis Etruriæ, & Ducis Mutinæ adhuc viventis hoc modo datas. Oblatis articulis & interrogatoriis, & ideo examine acceptato, convocatiſque Judicibus, Subpromotore Fidei, & Notario, exhibita fuit ſcriptura, quam Principes ſe legiſſe teſtati ſunt, necnon juramento affirmarunt, omnia in ea contenta eſſe vera; eamque deinde proprio charactere ſubſcripſerunt, ſuoque ſecretiori ſigillo munitam Judici tradiderunt. Porro Archiepiſcopus Philippenſis in ſuis animadverſionibus retulit & comprobavit, eodem modo fuiſſe exceptum examen Leopoldi I. Imperatoris in cauſa Ven. Servi Dei Dominici a Jeſu Maria. Et ſacra quidem Congregatio die 17. Julii 1734. validitatem prædictorum proceſſuum approbavit. Animadverſione autem dignum eſt, eodem proceſſu Florentino exceptam fuiſſe eodem modo atteſtationem Cardinalis Franciſci Mariæ Medicei. Sed id non obſtat his, quæ modo dicta ſunt, cum de examine Cardinalium verba faciebamus: Cardinalis enim Franciſcus Maria Mediceus in eodem actu eodemque proceſſu teſtimonium dabat una cum ſuo fratre germano Coſmo III. Magno Duce Etruriæ; idque efficiebat, ut uterque uno eodemque modo atteſtationem facere deberet. Quod, ſi ſeorſum a fratre atteſtatus eſſet, ejus examen excipi profecto debuiſſet juxta morem ſupra indicatum, quo in his cauſis excipiuntur ceterorum Cardinalium atteſtationes.

21 Demum (ut alibi etiam dictum fuit) prohibitum eſt exquirere, aut obtinere extrajudiciales atteſtationes in cauſis Beatificationis & Canonizationis Servorum Dei; uti deſumitur ex decreto alias relato & iterum referendo, typis impreſſo inter decreta generalia: *Sacra rituum Congregatio, ut res hæc plane ampliſſima atque graviſſima rite ſancteque conficiatur, prohibet omnibus & ſingulis perſonis Eccleſiaſticis tam Sæcularibus quam Regularibus, etiam S. Joannis Hieroſolymitani, Societatis Jeſu, vel aliorum quantumvis ſpeciali*

ciali nota dignorum, ne audeant ipſi per ſe, aut per alios capere informationes ſuper ſanctitate aut miraculis alicujus defuncti, neque ullo modo exquirere aut obtinere ad hunc effectum extrajudiciales teſtificationes aut ſubſcriptiones, ſub pœnis arbitrio ſacræ Congregationis infligendis. Diſpoſita in hoc decreto fuerunt ampliata in decretis ſan.mem. Innocentii XI. §. 9. *Cum in decreto approbato a fel.record. Urbano VIII. die 12. Martii 1631. impreſſo in libello pag. 57. ſacra Congregatio cognoſcens, quod in hac re, utpote graviſſima, rite ſancteque procedendum eſt, prohibuerit omnibus & ſingulis perſonis Eccleſiaſticis tam Sæcularibus quam Regularibus, quantumvis ſpeciali nota dignis, ne audeant per ſe, vel per alios capere informationes ſuper ſanctitate aut miraculis alicujus, nec ullo modo exquirere aut obtinere ad hunc effectum extrajudiciales teſtificationes aut ſubſcriptiones, ſub pœnis arbitrio ipſius ſacræ Congregationis infligendis, illud confirmando juſſit, quod hujuſmodi extrajudiciales atteſtationes non ſolum exquiri aut obtineri non valeant, ſed rurſus, quod hactenus obtenta ſive in futurum obtinenda non faciant aliquem gradum probationis, nec inſeri poſſint in proceſſibus tam ordinaria, quam Apoſtolica auctoritate fabricandis*. Itaque de more ſacræ Congregationis eſt, ut, ſi in aliquem proceſſum inſertæ reperiantur atteſtationes extrajudiciales, approbetur quidem validitas proceſſus, ſi legitima fundamenta ad id concurrant, ſed clauſula addatur, *demptis atteſtationibus extrajudicialibus*; uti deſumitur ex decreto edito in cauſa Licien. Servi Dei Bernardini Realini die 5. Decembris 1693., in cauſa Neapolitana S. Jacobi de Marchia die 1. Octobris 1701., in cauſa Viennen. in Gallia S. Joannis Franciſci Regis 7. Junii 1704., &. dum munere fungebar Fidei Promotoris, in cauſa Panormitana Servi Dei Aloyſii La Nuza 28. Januarii 1713.

22 Deſignatio loci, in quo proceſſus conſtrui debet & in quo teſtes ſunt examinandi, pertinet ad examen validitatis proceſſus, ut adnotarunt Rotæ Auditores in relatione S. Joannis de Deo *tit. de proceſſu Granatenſi §. Cum vero*. In more autem poſitum eſt, ut pro loco Audientiarum palatium Epiſcopale, & pro loco loci aula palatii, aut alius ipſius locus deſtinentur; item pro loco juramenti & examinis teſtium aliqua eccleſia, & pro loco loci aliquod ejuſdem eccleſiæ ſacellum deligantur. Et quidem in litteris remiſſorialibus, quæ typis impreſſæ ſunt in decretis generalibus, ita legitur: *Hoc expreſſe ſervato, quod teſtes in eccleſiis, oratoriis, piiſque locis, & in loco loci in iiſdem deputato omnino interrogentur, eorumque dicta excipiantur*. Ideo vero introductum fuit, ut teſtium juramenta & examina reciperentur in locis ſacris, quia exiſtimatum fuit, loci religionem abſterrere etiam poſſe teſtes tum a perjurio, tum a veritatis perturbatione. Petebantur antiquitus diſpenſationes & ſanationes non ſolum, ſi teſtium examen confectum fuiſſet extra eccleſiam, oratorium, vel aliquem pium locum, ſed etiam, ſi in aliquo ſacello ſive oratorio privato confectum fuiſſet. Hinc in cauſa Florentina S. Andreæ Corſini petita fuit & obtenta ſanatio *nullitatis*, eo quia teſtes non fuerant examinati in loco ſacro, ſed in cubiculo Archiepiſcopi; uti deſumitur ex decreto edito 1. Martii 1625. Hinc in

cauſa Granaten. S. Joannis de Deo petita fuit & obtenta ſanatio nonnullorum actuum geſtorum a Cardinali de Aragonia Archiepiſcopo Toletano ægrotante in ſuo cubiculo; uti colligitur ex decreto edito die 1. Octobris 1674. Conſimiliſque ſanatio obtenta fuit in proceſſu Mutinenſi confecto in cauſa Florentina Servi Dei Hippolyti Galantini, cum Mutinæ Dux fuiſſet examinatus in propria domo; ſicuti deſumere eſt ex decreto edito die 21. Aprilis 1668. Hinc petita fuit & obtenta facultas, ut in cauſa Neapolitana Servi Dei Hieronymi Vallachiæ Principiſſa Stilliani cum aliis de ſua familia examinari poſſet in ſacello ſui palatii, dummodo facultas ipſa eſſet ab Ordinario approbata; veluti conſtat ex decreto edito die 10. Septembris 1630. Hinc denique conceſſa fuit Cardinali Portocarrero Archiepiſcopo Toletano poteſtas, ut in cauſa Servi Dei Simonis de Roxas examinare poſſet teſtes in ſacello ſui palatii, ubi Matriti habitabat, licet in litteris remiſſorialibus appoſita eſſet clauſula, ut teſtes examinari deberent in eccleſiis, oratoriis, piiſque locis; uti pariter deducitur ex decreto edito die 28. Februarii 1682. At hodie ſacellum ſive oratorium palatii Epiſcopalis habetur pro loco ſacro, ita ut in illo valide teſtes recipiantur; quomodo obſervatum fuit in cauſa Bononien. S. Catharinæ ſuper validitate proceſſus, referente Cardinali Fachenetto; in Neapolitana S. Andreæ Avellini ſuper validitate proceſſus, referente Cardinali Cybo; in Neapolitana Servi Dei Franciſci Olympii ſuper validitate proceſſuum, referente Cardinali Caſanate; in Valentina S. Paſchalis de Baylon ſuper validitate proceſſuum, referente Cardinali de Maximis; in Mexicana Servi Dei Gregorii Lopez ſuper validitate proceſſuum, referente Cardinali de Noris; &, dum fungebar munere Fidei Promotoris, in cauſa Montis Politiani S. Agnetis 2. Martii 1720., atque in Florentina S. Julianæ de Falconeriis 23. Januarii 1723. Quodque notabilius eſt, quamvis ſacellum ſive oratorium privatum exiſtens in aliqua domo non habeatur pro loco ſacro ad rem præſentem, juxta deducta per Pignatellum *conſult.* 203. *tom.* 1. in cauſa nihilominus Terracinen. Servi Dei Caroli a Setia oratorium exiſtens in domo privata, ſed in quo Miſsa celebrabatur, habitum fuit pro loco ſacro, &, referente Cardinali Gabriellio, reſponſum fuit pro validitate proceſſus die 2. Julii 1712. licet & ipſe ratione loci in quo fuerat expletum examen, validitatem proceſsus impugnaſsem. Nec abſimile eſt id, quod legitur apud Roſam *in addit. ad tractat. de Executor. litter. Apoſtol. num.* 295. *& num.*299. ubi dicitur, ſacellum palatii gentilitii Epiſcopi, & clauſtrum monaſterii deſtinari poſse in caſu & ad finem, de quo agimus, pro recipiendis tum juramentis tum examinibus teſtium. Si porro in aliqua cauſa Beatificationis & Canonizationis Moniales eſsent examinandæ, Judex ad illas accedet, ſive ad illarum monaſterium, juxta textum *in cap. Mulieres, de judiciis, in 6.*: ideoque examen expleri poterit vel in loco Confeſſionis, vel in loco ſacræ Communionis, ut in cauſa S. Agnetis de Monte Politiano; vel etiam in *collocutorio*, uti factum fuit in cauſa Florentina Servi Dei Hippolyti

Hippolyti Galantini, in qua reſponſum fuit pro validitate proceſsus, non obſtante oppoſitione Petri Franciſci de Rubeis tunc Fidei Promotoris, quod Monialium examen fieri debebat non in *collocutorio*, ſed vel in loco Confeſſionis, vel in loco ſacræ Communionis. Quatenus autem aliqua Monialis eſset infirma, poſsent preces exhiberi ſacræ Congregationi pro facultate *clauſuram* ingrediendi; quod nempe petitum & obtentum fuit occaſione proceſsus, qui fiebat in cauſa S. Andreæ Avellini, ſummo Pontifice approbante; ſicuti colligitur ex decreto typis impreſso in Actis dictæ cauſæ collectis a Caggiano *pag.* 104. Aliquæ vero cum adſint Moniales ſtrictiſſimæ obſervantiæ, quæ videri non poſſunt, has dicunt examinari poſſe, licet non videantur, dummodo ex vocis diverſitate perſonarum diverſitas deprehendatur; ut ex Pignatello *conſult.* 40. *tom.* 1. Verum id in praxi poſitum crederem periculoſum: quocirca ſatius eſſet in ipſo rei eventu ſacræ Congregationi ſupplicare, ut ejus conſilio & interceſſione ſummus Pontifex Monialibus indulgeret, ut a Judicibus, & aliis, qui proceſſui interveniunt, videri poſſent in actu examinis. Neque eſt omittendum, ſi tractetur vel de parva eccleſia, vel de ſacello ſeu oratorio, ſuperfluum eſſe deſtinare locum loci; cum eccleſia, & oratorium ſimul & ſemel ſit locus, & locus loci, quemadmodum adnotavit Roſa *in addit. ad tractat. de Executor. litter. Apoſtol. num.* 300. item, quamvis in quolibet actu tum locus, tum locus loci ſint exprimendi, uti proſequitur Roſa *loc.cit.num.*294. ſi tamen id omitteretur, non proinde examen *nullitate* laborare. Ut enim concedamus, dictæ deſignationis expreſſionem dici poſſe de forma, adhuc illius omiſſio eſſet parvi momenti, quia tum forma, tum decretum irritans procedunt, non quoad accidentalia, ſed quoad ſubſtantialia judicii; ſicuti late probat Lezana *conſult.* 1. *num.*127. & ſicuti, ceteris prætermiſſis, admiſſum fuit in cauſa Forolivien. S. Peregrini 12. Septembris 1716.

CAPUT L.

De aliis neceſsariis ad conſtructionem Proceſsus.

1 Abſoluto teſtium examine, officium eſt Judicum deligere Scribam pro tranſcribendo proceſſu; & hæc exſcriptio dicitur etiam *exemplatio*: ille autem, qui deligitur ad tranſcribendum, debet præſtare juramentum de fideliter tranſcribendo, & de ſervando ſecretum, ut animadvertit Roſa *in addit. ad tractat. de Executor. litter. Apoſtol. num.* 311. Porro poſſunt Judices quamcumque perſonam ipſis libuerit, dummodo apta ſit & honeſta, in exſcriptorem proceſſus deligere, etiamſi eſſet cauſæ Procurator, vel Religioſus ejuſdem Religioſi Ordinis, quem Servus Dei, de cujus agitur Beatificatione, profeſſus eſt; quia, præter juramentum de fideliter adimplendo ſuum miniſterium, & de ſervando ſecretum, urget animadverſio, quod vis in caſu & ad finem, de quo agitur,

non ſtat in exſcriptione, ſed in auſcultatione & collatione. Ideoque in cauſa Carthaginien. Servi Dei Petri Claver ſacra Congregatio occaſione ſignaturæ Commiſſionis admiſit validitatem proceſſus ordinarii, licet exſcriptio facta fuiſſet a Procuratore cauſæ, & licet id eſſet oppoſitum a Fidei Promotore, non niſi quia fidelitas ſeu concordia tranſcripti cum originali non dependet ab exſcriptione, ſed ab auſcultatione & collatione. Urgente vero neceſſitate, exſcriptio ipſa fieri etiam valet, antequam fuerit proceſſus omnino abſolutus, dummodo facultas a ſacra Congregatione petatur, ſi verſemur in proceſſu Apoſtolico, vel ab Ordinario, ſi agatur de proceſſu, qui fiat auctoritate ordinaria; & dummodo ſerventur cautelæ, de quibus in ſequenti decreto, quod factum fuit in cauſa Viterbien. B. Hyacinthæ de Mareſcottis: *Sacra rituum Congregatio cenſuit, poſſe concedi facultatem Judicibus delegatis pro conficiendo proceſſu in civitate Viterbienſi ſuper ſanctitate vitæ, virtutibus, & miraculis dictæ Servæ Dei, ut poſſint, pendente fabricatione dicti proceſſus, eligere Scriptorem ſibi bene viſum, eique conſignare partem proceſſus compilatam, & in dies compilandam ad effectum illam exemplandi; facta tamen per dictum Scriptorem in actu electionis obligatione de reconſignando ipſis Dominis Judicibus quodlibet quinternulum originalis cum illius copia ſtatim completa, & ab eiſdem reſtituenda ſub ſigillo, uſquequo fuerit collationanda. Die 26. Aprilis 1692. Et Sanctiſſimus annuit, die 30. ejuſdem menſis & anni.*

2 Exſcriptionem ſequitur auſcultatio ſeu collatio: de auſcultatione autem ſeu collatione ita habetur in formula litterarum remiſſorialium, & compulſorialium inter decreta generalia: *Ipſorumque teſtium atteſtationes, dicta, depoſitiones, necnon Acta, citationes, & actitata quæcumque tranſcribi fideliter faciatis; necnon collationem ſeu auſcultationem ſupradictorum omnium per vos ipſos Judices, vel ſaltem duos ex vobis conjunctim, adhibito alio Notario, qui etiam juramentum præſtet, ut ſupra, faciatis.* Ideoque, ut rite & recte fiat collatio ſeu auſcultatio, hæc debent ad effectum perduci, de quibus etiam Rotæ Auditores in relatione cauſæ Martyrum Japonenſium *artic.* 1. *de proceſſib. remiſſorialib.* Ad Judices ergo primò pertinet alium Apoſtolicum, ſive Eccleſiaſticum Notarium deſtinare una cum Notario Actuario pro conferendo tranſumpto ſeu copia proceſſus cum Actis originalibus: nec enim, regulariter loquendo, admittitur, ut alius eſſe poſſit Notarius adjunctus, quam ille, qui Notarius eſt auctoritate Apoſtolica, vel Eccleſiaſtica; uti, dum fungebar munere Fidei Promotoris, reſpondit ſacrorum rituum Congregatio in Uratiſlavien. B. Ceſlai 27. Februarii 1712. Secundò, deferri debet huic Notario adjuncto juramentum de fideliter adimplendo munus ſibi commiſſum; uti reſpondit ſacra Congregatio in Veneta, ſeu Mediolanen. Servi Dei (nunc Beati) Hieronymi Æmiliani 26. Septembris 1631. Tertiò, collatio & auſcultatio ita fieri debet per Notarium Actuarium, & alium Notarium adjunctum coram Judicibus & Subpromotore, ut non ſufficiat, collationem fuiſſe inceptam coram Judicibus,

niſi

niſi etiam conſtet, fuiſſe ad exitum perductam coram iiſdem; veluti colligitur ex formula litterarum remiſſorialium: *Collationem ſeu auſcultationem ſupradictorum omnium per vos ipſos Judices, vel ſaltem duos ex vobis conjunctim, adhibito alio Notario, qui etiam juramentum præſtet, ut ſupra, faciatis*; & ſicuti, reprobando Pignatellum, qui *conſult.* 232. *tom.* 1. ſcripſerat, ſatis eſſe, ſi conſtaret de initio collationis coram Judicibus, bene firmavit Contelorius *de Canonizat. SS. cap.* 24. *num.* 35. quem ſequitur Roſa *in addit. ad tractat. de Executor. litter. Apoſtol. num.* 315. *& ſeq.* Quartò, ſi contingat inter legendum, aliquos errores adnotari, Judices mandare debent, ut tranſumptum corrigatur; tum cuicumque correctioni ſive emendationi, quæ adnotabitur in margine exſcriptionis, ſubſcribere debent Judices, Subpromotores, & Notarii. Quintò, peracta collatione & auſcultatione, uterque Notarius fidem facere debet eamdem fuiſſe a ſe ipſis factam diligentiſſime; & Judices, præſentibus Subpromotoribus, declarare debent, tranſumptum fuiſſe coram ſe, & Subpromotoribus bene audientibus & intelligentibus auſcultatum & collatum, necnon fideliter ac legitime confectum, & in omnibus & per omnia concordare cum Actis originalibus, plenamque fidem mereri in judicio, & extra, perinde ac ſi eſſet idem proceſſus autographus. Denique, cum Judices remiſſoriales ſint plures, hoc eſt ad minimum duo, advertendum eſt, ne unus ſeparatim ab alio decreta interponat ſuper deſignatione ſeu deputatione Notarii adjuncti, & collatione ſive auſcultatione: id enim *nullitatis* vitium transfunderet in auſcultationem & collationem, cum unus ſine alio nihil poſſit operari, atque adeo ad novam auſcultationem & collationem eſſet deveniendum; juxta decretum ſacræ Congregationis in Veneta Servi Dei (nunc Beati) Hieronymi Æmiliani 26. Septembris 1631. *Cum in proceſſu Bergomenſi Judices pro deputatione N tarii, dictique proceſſus collatione, clauſura, & tranſmiſſione ad Urbem ſeparatim decreta interpoſuerint, eadem ſacra Congregatio cenſuit, auſcultationes & collationes eſſe de novo faciendas, ſervata omnino forma remiſſorialium.*

3 Auſcultationem ſeu collationem ſequitur ſubſcriptio Actorum, quæ a Judicibus expleri debet. De hac ſubſcriptione ita legitur in litteris pro Patriarchis, Archiepiſcopis, & Epiſcopis inter decreta generalia: *Eaque* (ſcilicet Acta) *quanto citius poterit, authentice tranſcripta, ac ſigillo obſignata ad ſacram rituum Congregationem tranſmittere*. Et in formula litterarum remiſſorialium, & compulſorialium in genere: *Omniaque clauſa, veſtriſque ſigillis, aut duorum veſtrum munita, prævio prius juramento per fidelem Nuntium ſeu Portitorem præſtito, ad nos tranſmitti curetis*. Sed, inhærendo conſuetudini, poſt Acta, de quibus modo ſermo habitus eſt, Portitor deſtinatur; deinde Judices una cum Subpromotoribus & Actuario ad calcem proceſſus ſubſcribunt, ut adnotarunt Contelorius *de Canonizat. SS. cap.* 23. *num.* 8. & Roſa *in addit. ad tractat. de Executor. litter. Apoſtol. num.* 318. *& num.* 320.; ſi vero proceſſus fiat in Urbe, ſubſcribi debet etiam a Protonota-

eſt epiſtola encyclica, & formula litterarum remiſſorialium, quemadmodum colligitur ex Actis cauſæ S. Raymundi congeſtis & editis a Penia *pag.* 275. Ibi etenim refertur epiſtola Judicum delegatorum ad Cardinales Congregationis ſacrorum rituum, ubi inter cetera hæc habentur: *Necnon & quod omnes teſtes, qui in hujuſmodi negotio depoſuerunt, & teſtimonium perhibuerunt veritatis, ſunt nempe ex viris multi eorum omni exceptione majores, & ceteri utriuſque ſexus homines bonæ vitæ, famæ, & converſationis honeſtæ ac exemplares, demum tales, quod eorum dictis & atteſtationibus in judicio & extra plenaria ab omnibus venit fides adhibenda abſque omni contradictione, in quantum humana fragilitas noſſe ſinit*. Id etiam colligitur ex Actis cauſæ S. Andreæ Avellini congeſtis & editis a Caggiano *pag.* 110. ubi refertur epiſtola Judicum delegatorum ad Rotæ Auditores, qui litteras ad illos expediverant pro conſtructione proceſſus: *Quale poi e quanta fede s' abbia d' avere a i teſtimonj eſaminati, coſa ricercata principalmente dalle Signorie voſtre Reverendiſſime, li diciamo, che è tanto grande la loro religione e la bontà della vita, che non vi ſi ha d' avere dubbio veruno*. Supervenerunt poſtea epiſtola circularis, & formula litterarum remiſſorialium. In littera ſcilicet circulari ita legitur: *De his autem Actis per te, aut juſſu tuo confectis certiorem ſtatim reddere debebit Amplitudo tua ſummum Pontificem*. In formula vero litterarum remiſſorialium, & compulſorialium: *Significantes nobis non ſolum generaliter, quæ fides teſtibus deſuper examinatis ſit adhibenda, ſed etiam particulariter ſuper his, quæ per eoſdem teſtes depoſita fuerunt, & an in deponendo aliquid viderint, per quod reddatur ſuſpecta eorum depoſitio*. Ex quorum proinde verborum ſenſu plane deſumitur, nihil aliud præcipi in epiſtola circulari, quam ut Ordinarius ſanctam Sedem admoneat de proceſſu a ſe confecto, neceſſitatem autem ſanctam ipſam Sedem certiorem reddendi de fide teſtibus examinatis tribuenda derivari a formula litterarum remiſſorialium, & per conſequens eſſe coerciram intra ſolos Apoſtolicos proceſſus, uti, dum fungebar munere Fidei Promotoris, bene perpenſum fuit a ſacra Congregatione in Corduben. Servi Dei Joannis Baptiſtæ a Conceptione 13. Decembris 1720., & in Romana Servi Dei Nicolai a Longobardis 7. Julii 1725.

5 Si itaque fuerit confectus proceſſus Apoſtolica auctoritate ab iiſdem Judicibus, quibus inſcriptæ fuerunt litteræ remiſſoriales, ſcribenda erit ab ipſis, hoc eſt ab eis, qui proceſſui aſtiterunt, epiſtola prædicta ſacræ Congregationi. Sed, ſi proceſſus non fuerit ab eis confectus, ſed ab aliis Subdelegatis, eo quia videlicet commiſſa eſt confectio proceſſus una cum facultate ſubdelegandi, uti paſſim contingit in Urbe, in qua (juxta alibi dicta) confectio proceſſuum committitur Cardinali Vicario; tunc epiſtola a Subdelegatis ſcribenda eſt ad Delegatum, qui aliam epiſtolam ſcribere debet ſacræ Congregationi rationem habens prædictæ, eamdemque ſimul mittens. Id quippe in more poſitum vidimus, ut cetera prætereantur exempla, anno 1726. & anno 1727. dum fungebamur munere Fidei Promotoris, in tribus proceſſibus Apoſtolicis ſuper fama ſanctitatis in genere,

nere, qui fuerunt conſtructi a Judicibus ſubdelegatis a Cardinali Vicario in cauſis Servorum Dei Joſephi Mariæ Cardinalis Thomaſii, Nicolai a Longobardis, & Antonii Baldinuccii. Quod tamen fieri non debet in caſu, ubi ageretur de proceſſu confecto per Subdelegatum a Cardinali Vicario ſuper non cultu, vel ſuper caſu excepto: ſi etenim ſententia ex ſupra dictis ferenda eſt ab eodem Cardinali Vicario, quia ipſemet debet totum proceſſum conſiderare, in hoc rerum ſtatu ſuperflua eſt epiſtola Subdelegati ad eumdem; & ſuperflua eſt etiam epiſtola ejuſdem ad ſacram Congregationem, eo quia, ſententiam ferendo favorabilem, aut contrariam intentioni Poſtulatorum, ſatis indicat, utrum ſit, necne, fides teſtibus tribuenda, & an eorum dicta ſint magni momenti, ſeu (ut ajunt) *relevantia*. Quatenus autem quis quæreret, cur Judicum, qui proceſſus confecerunt auctoritate Apoſtolica, epiſtola ſupradicta requiratur, reſponſio utique huic danda non deeſt; cum ſcilicet in examine teſtium nonnulla aliquando præſentibus innoteſcant, quæ vix ab abſentibus deprehendi poſſunt, juxta textum *in l. Teſtium §. Ideoque ff. de teſtibus*. *Tu magis ſcire potes* (inquit Hadrianus Vivio Varo Legato provinciæ Ciliciæ, qui in graviſſima cauſa examini teſtium interfuerat) *quanta fides habenda ſit teſtibus; quin & cujus dignitatis, & cujus exiſtimationis; &, qui ſimpliciter viſi ſint dicere; utrum unum eumdemque & præmeditatum ſermonem attulerint; an ad ea, quæ interrogaveris ex tempore veriſimilia reſponderint*.

6 Doctores quæſtionem promovent de termino, intra quem abſolvendus eſt proceſſus, qui conficitur in cauſis Beatificationis & Canonizationis, uti videri poteſt apud Pignatellum *conſult.* 249. *num.* 1. *tom.* 10. Olim Fidei Promotores contendebant, in executione harum litterarum attendendum eſſe tempus ſtatutum *in l. 1. & in l. ult. C. de dilationibus, & in can. Inducia §. Spatium 3. quæſt. 3.* Poſtulatores autem excipiebant, prædicta jura procedere propter præjudicium *Collitigantis*, & ideo non aptari cauſis Beatificationis & Canonizationis; multoque minus, quia, ſicuti dictarum legum diſpoſitio non procedebat in cauſis, quæ erant introductæ in ſacrum Principis Conſiſtorium, juxta textum *in l. Cum antelationibus §. Si tamen C. de tempor. appellation.* ita nec procedere poterat in cauſis memoratis Beatificationis & Canonizationis, quæ coram ſummo Pontifice diſcutiuntur. Editum itaque eſt pro ſubmovenda hac controverſia a ſummo Pontifice Alexandro VII. die 2. Octobris 1655. ſequens decretum, quod etiam fuit innovatum in cauſa Januen. S. Catharinæ Adurnæ 2. Junii 1685. *Cum in litteris remiſſorialibus hactenus expeditis per ſacram rituum Congregationem ad conficiendos proceſſus in cauſis Beatificationum & Canonizationum non conſueverit præfigi certus terminus, & in diſcutiendo validitatis articulo ſæpius dubitatum fuerit, num terminus legalis præſcriptus de jure in l. prima & in l. final. C. de dilationibus, & in can. Inducia 4. §. Spatium 3. quæſt. 3. attendendus ſit in hujuſmodi cauſis, Sanctiſs. Dominus noſter Alexander Divina diſpoſitione Papa VII. ad tollendas hujuſmodi hæſitationes, conſulendumque abuſibus, qui*

Digitized by Google

qui in cauſis tam arduis quomodolibet irrepere poſſent ex dilatione & procraſtinatione executionis dictarum litterarum remiſſorialium, in Congregatione habita die 2. Octobris 1655. re etiam cum Eminentiſs. Cardinalibus ejuſdem Congregationis communicata & mature perpenſa, ſtatuit & decrevit, in litteris remiſſorialibus in poſterum expediendis certum terminum a die conceſſionis earumdem litterarum omnino computandum aſſignari ac exprimi debere; quo elapſo, & non obtenta illius prorogatione ſeu conceſſione novi termini, proceſſus tam inchoati, quam inchoandi ex defectu juriſdictionis nullius roboris ac momenti exiſtant, nec ullum probationis gradum conſtituant, ſed potius irriti & inanes ſint. Utque deinceps nullus dubitationi locus relinquatur, dictumque decretum inviolabiliter obſervetur, illud noviſſimis decretis juſſu fel. record. Urbani VIII. editis adjici mandavit.

7 Colligitur ex hoc decreto, etiamſi in litteris remiſſorialibus præſtitutus ſit terminus, intra quem confici debet proceſſus, peti tamen poſſe, antequam ille ſit elapſus, ejus prorogationem, quæ non ſemel, ſed bis & ſæpius a ſacra Congregatione ordinaria conceditur. Colligitur etiam, in præſcriptione termini exprimi debere in litteris remiſſorialibus, ut ille incipiat computari a die conceſſionis litterarum remiſſorialium: quæ quidem ſpecificatio ut plurimum fieri conſuevit in ipſis litteris; ſed, quia aliquando omittitur, examinare nunc opus eſt, utrum in eo rerum ſtatu terminus præſtitutus computari debeat a die in litteris adſcripta, quam *diem Datæ* vocant, an a die exhibitionis earumdem litterarum. De jure in reſcriptis gratiæ tempus decurrere incipit a die Datæ, juxta textum *in cap. Si eo tempore, de reſcriptis in 6.* ubi: *Cum tempore Datæ ipſarum adhuc non eſſes idoneus:* Qua de cauſa in ſacra Congregatione Indulgentiarum deliberatum fuit, ut in Indulgentiarum materia tempus decurrere incipiat a die Datæ, non a die promulgationis: *Diſcuſſo dubio in ſacra Congregatione Indulgentiis & ſacris Reliquiis præpoſita, an, attentis verbis, quæ in Brevibus Indulgentiarum apponi ſolent, præſertim ad ſeptennium tantum valituris, ſeptennii initium a die publicationis Brevis deſumendum ſit; eadem ſacra Congregatio die 18. Maji 1711. declaravit, non a die publicationis, ſed a die Datæ Brevis ſeptennii tempus incipere.* E contrario autem in reſcriptis juſtitiæ, & contentioſis tempus decurrere incipit a die exhibitionis, non vero a die adſcripta, juxta textum *in cap. Super eo 12., de appellation.*: *Si autem infra certum tempus lis decidenda committitur, ex tunc terminus incipit currere, cum Judices contigerit litteras recepiſſe.* Igitur conſequens eſt, ut in noſtra hypotheſi, in qua ex alibi dictis cauſæ Beatificationis & Canonizationis judiciales & quodammodo contentioſæ factæ ſunt, terminus præſtitutus in remiſſorialibus, nulla facta ſpecificatione, incipere debeat a die exhibitionis. Fuit hic articulus ſolemniter examinatus Limæ in conſeſſu doctorum virorum occaſione proceſſus, qui auctoritate Apoſtolica conficiebatur in cauſa Servi Dei Joannis Maſſias Ordinis S. Dominici; & ſane omnes in ea fuerunt ſententia, ut terminus præſtitutus in remiſſorialibus computandus eſſet non a die adſcripta, ſed a die exhibitionis. Cumque ſacra Congregatio die 14.

Junii 1714. validitatem dicti proceſſus approbaverit, nec non in examine dictæ cauſæ fuerint adducta ſuffragia eorum, qui ſic Limæ conſuluerant; nulla videtur ſupereſſe poſſe dubitatio, quin terminus in remiſſorialibus expreſſus decurrere incipiat a die exhibitionis, non autem a die adſcripta, quando juxta decretum Alexandrinum in dictis litteris non ſimul exprimitur, illum eſſe a die adſcripta computandum.

8 Authenticum exemplum ſeu tranſumptum proceſſus ſive ordinarii, ſive Apoſtolici ad ſacrorum rituum Congregationem mittitur; ſed originalia debent conſervari in archivo Archiepiſcopali, vel Epiſcopali illius loci, in quo proceſſus confectus eſt, ut habetur in epiſtola circulari ſupra memorata: *Originalia vero eodem modo conſignata, & in capſa clauſa pluribus clavibus, quæ diverſis ad arbitrium tuum cuſtodienda tradantur, in archivo Patriarchali conſerventur*. Quamvis enim epiſtola circularis tantum reſpiciat proceſſum ordinaria auctoritate confectum ſuper ſama virtutum, aut Martyrii, & miraculorum; ex inſtituto nihilominus ſubinde receptum eſt, ut ſimilis conſervatio fiat in quibuſcumque aliis proceſſibus, qui fiunt ſive auctoritate ordinaria, ſive Apoſtolica. Fuit vero id prudenter introductum non ſolum, ut autographa conſerventur in loco proportionato, ſed etiam ut, aliqua exorta diſputatione quoad aliquam particulam exempli, quam vel Poſtulatores, vel Fidei Promotor contendant non concordare cum autographo, confugi poſſit ad ipſum autographum. Deperditur etiam aliquando exemplum, antequam in Acta ſacræ Congregationis tradatur, & aliquando etiam contigit, ut exemplum jam traditum in Acta ſacræ Congregationis amiſſum ſit, vel quia antiquioribus temporibus (ut alias viſum fuit) exempla jam tradita ſacræ Congregationi Poſtulatoribus commodabantur, vel quia nunc commodantur Cardinali Relatori, & Fidei Promotori; quod efficit, ut impoſſibilis non ſit caſus fortuitæ amiſſionis. Specimen neceſſitatis revidendi proceſſum autographum propter controverſiam exortam circa concordiam inter particulam exempli, & particulam autographi deſumi poteſt ex decretis editis in cauſa Servi Dei (nunc Beati) Hieronymi Æmiliani 19. Septembris 1665., in cauſa Servi Dei Laurentii de Rovello 7. Auguſti 1690., in cauſa Avenionen. Servi Dei Cæſaris de Bus 1. Septembris 1696., in cauſa Cracovien. B. Joannis Cantii 5. Julii 1698. Specimen vero deperditi proceſſus, ita ut opus fuerit conficere novum exemplum, deſumi poteſt ex decretis in cauſa Limana Servi Dei Martini de Porres, & in alia cauſa Limana Servi Dei Joannis Maſſias 22. Auguſti 1693., in cauſa Valliſoletana Servi Dei Ludovici a Ponte 3. Decembris 1700., & in Ferrarien. B. Luciæ de Narnia 23. Junii 1703. Quando agitur de ſimplici concordia alicujus particulæ exempli cum particula autographi, ſacrorum rituum Congregatio ſcribit Epiſcopo, in cujus archivo extat autographum, illique demandat, ut, præſente Promotore Fiſcali, accitoque Notario Eccleſiaſtico, videat, utrum particula concordet, an diſcordet cum autographo, publicum-

Digitized by Google

blicumque mittat inſtrumentum quoad ipſam concordiam, vel diſcordiam. Sed, ſi proceſſus deperditus ſit, ita ut novum fieri debeat authenticum exemplum, tunc in hoc conficiendo novo authentico exemplo ſervandæ ſunt omnes ſolemnitates, quæ ad normam decretorum ſervatæ fuerunt, cum factum fuit primum jam deperditum. Ideoque, exorantibus Poſtulatoribus citatæ cauſæ B.Luciæ de Narnia pro litteris particularibus, ut novum exemplum proceſſus mitteretur, ſacra Congregatio die 23. Junii 1703. annuit quidem petitis; ſed, quia agebatur de proceſſu confecto ſuper caſu excepto, mandavit, ut in confectione novi exempli ſequentes adimplerentur conditiones, quemadmodum colligitur ex epiſtola ſacræ Congregationis ad Ordinarium Ferrarienſem ſcripta prædicta die 23. Junii 1703. Prima ſcilicet ex conditionibus eſt, ut fiat in archivo perquiſitio proceſſus authographi, præſente Promotore Fiſcali. Secunda, ut Epiſcopus mandet, ut fiat exemplum ſive exſcriptio per Notarium Apoſtolicum, ſive Eccleſiaſticum, quem debet deſtinare. Tertia, ut Notarius deputatus juret de fideliter exercendo officium ſibi commiſſum. Quarta, ut ab eodem Ordinario, completo exemplo, deligatur Notarius adjunctus pro collatione facienda, qui ſimiliter præſtet juramentum de fideliter exercendo munus ſibi commiſſum. Quinta, ut fiat collatio coram Ordinario, & Promotore Fiſcali inter prædictos duos Notarios. Sexta, ut Ordinarius interponat decretum ſuper legitima & fideli collatione ſive auſcultatione. Septima, ut idem Ordinarius ſubſcribat exemplum, & proprio illud muniat ſigillo. Octava, ut Portitor ab Ordinario eligatur, qui pariter juramentum præſtet de fideliter exercendo munus ſibi commiſſum. Ultima eſt, ut exemplum ab exteriori parte obſignetur ipſius Epiſcopi ſigillo. Item in allegatis cauſis Limanis Servorum Dei Martini de Porres, & Joannis Maſſias, in quibus agebatur de proceſſibus confectis ſuper virtutibus & miraculis in ſpecie auctoritate Apoſtolica, ſacra Congregatio litteras utique conceſſit pro confectione novi exempli, illaſque inſcripſit Archiepiſcopo Limano, ejuſque Suffraganeo, necnon Decano, Archidiacono, Cantori, Magiſtro Scholæ; & quatuor Canonicis ſenioribus eccleſiæ Metropolitanæ, qui fuerant Judices in confectione proceſſus; attamen mandando, ut devenirent ad novum conficiendum exemplum cum præſentia & interventu dicti Reverendiſs. Archiepiſcopi, ejuſque Suffraganei inſimul cum duabus ſaltem ex dictis Dignitatibus, ſeu Canonicis, & ſervata in nova exſcriptione proceſſus forma præſcripta in primis litteris remiſſorialibus, in quibus fuit illis commiſſa proceſſus confectio. Quin immo, ſicuti, agendo de confectione proceſſus Apoſtolici, ſi tres Epiſcopi non reperiantur, qui ejus confectioni aſſiſtere poſſint, inſcribuntur litteræ Epiſcopo, & tribus vel quatuor Dignitatibus cum clauſula, ut Epiſcopus cum duabus vel quatuor Dignitatibus, ſeu, impedito Epiſcopo, quatuor Dignitates inſimul procedant; ita, ſi res ſit de nova exſcriptione proceſſus, & tres Epiſcopi non inveniantur, qui poſſint illi intereſſe, litteræ

inſcribuntur Epiſcopo, vel quatuor Dignitatibus, ſeu Canonicis cum clauſula, ut Epiſcopus cum duabus Dignitatibus, ſeu Canonicis, vel quatuor Dignitates, ſeu Canonici novæ exempli confectioni aſſiſtant, uti colligitur ex citato decreto in cauſa Valliſoletana Servi Dei Ludovici a Ponte 3. Decembris 1700.

CAPUT LI.

De nonnullis aliis requiſitis in confectione nonnullorum proceſsuum, & de omnium proceſsuum apertione in Urbe facienda auctoritate ſacræ Congregationis.

1 IN formula litterarum remiſſorialium, & compulſorialium pro conficiendis auctoritate Apoſtolica in ſpecie proceſſibus habentur hæc verba quoad viſitationem ſepulcri Servi Dei, de cujus agitur Canonizatione: *Inſuper vobis Judicibus prædictis, ut ſupra, committimus & mandamus, ut pro finali complemento præmiſſorum ſepulcrum ſeu tumbam, in quo ſeu in qua dicitur reconditum corpus dicti Servi Dei, & alias ejus memorias adhuc exiſtentes viſitetis atque aperiatis, illudque & illas cum omnibus & ſingulis ſuis circumſtantiis & qualitatibus recognoſcatis & deſcribatis, recognoſcique & deſcribi faciatis; nec quivis alius, cujuſcumque fuerit ſtatus, dignitatis, & conditionis, etiam Ducalis, Archiducalis, & Regiæ, Eccleſiaſticæ, vel laicalis dignitatis, aliquid in dicto ſepulcro ſeu tumba ponere, vel ex eo ſeu ea ſubtrahere auferre vel ſubjicere, etiam ex devotione, audeat vel præſumat, ſub pœna excommunicationis latæ ſententiæ eo ipſo auctoritate ejuſdem ſacræ Congregationis, de qua ſupra, incurrenda, a qua non niſi a Romano Pontifice poſſit abſolvi; ſed omnia, prout in viſitatione & recognitione hujuſmodi fuerunt inventa, eodem in ſtatu, loco & modo relinquantur, & in ſuo priſtino ſtatu reponantur. Actus autem viſitationis & recognitionis hujuſmodi reſpectu ſepulcri ſecrete fiat, adhibitis tantum iis perſonis cum dicto Subpromotore Fidei, quæ vobis videbuntur, pro teſtimonio ferendo de repertis; ut concurſus populi, & omnis occaſio vel offenſionis vel periculi evitetur.* Hæc autem, quæ modo deducta ſunt ex formula litterarum remiſſorialium, & compulſorialium in ſpecie, aliquam additionem expoſcunt; cum non ſolum ſepulcrum viſitetur, quando fit proceſſus in ſpecie ſuper virtutibus & miraculis, ſed etiam, quando fit vel ſuper non cultu, vel ſuper cultu immemorabili: hac tantummodo intercedente differentia inter primum & reliquos duos caſus, quod in primo viſitatio fit ab interiori & ab exteriori parte, in reliquis autem duobus fit viſitatio tantummodo ab exteriori, ut videlicet recognoſcatur, an adſit cultus, vel an cultus ſit antiquus & excedens metam centum annorum, juxta variam judiciorum ſuper non cultu, vel ſuper cultu immemorabili neceſſitatem. Quia vero aliquando factum eſt, ut in caſu proceſſus ſuper cultu immemorabili viſitatum etiam fuerit ſepulcrum ab interiori parte, uti contigit in cauſis B. Helenæ Enſelminæ, B. Joan-

B. Joannæ filiæ Alphonſi V. Regis Luſitaniæ, B. Mariæ de Capite, S. Peregrini Latioſi, BB. demum Jacobi Illyrici, Antonii a Stronconio, Ollegarii, Joannis de Peruſio, & Petri de Saxoferrato; hinc fit, ut, firma manente regula viſitationis ab interiori & exteriori parte, cum ſit proceſſus in ſpecie, viſitationis autem ab exteriori, cum ſit proceſſus vel ſuper non cultu, vel ſuper caſu excepto, non ſine fundamento excogitari poſſit limitatio in hoc conſiſtens, ut viſitetur etiam ſepulcrum ab interiori parte in caſu proceſſus ſuper cultu immemorabili, aut caſu excepto, ſi cenſeatur, corpus Servi Dei in illo tumulatum eſſe incorruptum, aut ex ſepulcro odor emanet, qui pro ſupernaturali habeatur.

2 Si porro fiat proceſſus in ſpecie ſuper miraculis ſejunctus a proceſſu ſuper virtutibus, ſicuti paſſim contingit in proceſſu de his, quæ ſupervenerunt poſt Beatificationem formalem, vel æquipollentem, non eſt locus viſitationi ſepulcri, niſi in hypotheſi, in qua articuletur continuatio integritatis beati corporis, vel continuatio odoris, aut etiam novus odor ex eo emanans; quemadmodum accidit in cauſis S. Mariæ Magdalenæ de Pazzis, & SS. Jacobi de Marchia, ac Joannis Nepomuceni.

3 Ut autem rite & recte viſitatio ſepulcri ad effectum perducatur, debent Judices, accitis teſtibus, una cum Subpromotore, & Notario Apoſtolica, vel Eccleſiaſtica auctoritate creato, ſepulcrum per ſe ipſos viſitare, & Notarius publicum conficere debet inſtrumentum de viſitatione ſepulcri a Judicibus facta: plurimumque expediet, ſi teſtes *inſtrumentarii* in conſpectu loci in continenti examinentur aut ſuper abſentia, aut ſuper præſentia cultus, juxta indolem cauſæ, in qua proceſſus conficitur, quemadmodum practice exponunt Matta *de Canonizat. SS. par.* 5. *cap.* 5. & Monacellus *in formular. leg. tom.* 2. *tit.* 15. *formul.* 18.

4 Expleri quoque debent ea omnia, ſi ſepulcrum viſitetur, ut probetur corpus eſſe incorruptum, vel ex eo odorem emanare: ſed in hac facti ſpecie vocandi etiam erunt duo, vel tres Medici, aut Chirurgi pro recognoſcendis integritate & odore. Aperto autem ſepulcro, deſcribi debent per Notarium locus & capſa, in qua corpus, indumenta, & alia aſſervantur; tum Judices mandare debent Medicis & Chirurgis, delato ipſis juramento de veritate dicenda, & de judicio recte ferendo ſuper prædictis juxta eorum artem & peritiam, ut diligenter corpus inſpiciant & recognoſcant, an ſit incorruptum, an odor emanet, & an is ſit ſupra naturam. Utque hæc fiant, corpus e capſa extrahitur, ipſis vero adimpletis, in capſa reponitur, & capſa pariter reponitur in loco, in quo erat. Denique die ſequenti, vel alia a Judicibus remiſſorialibus deſignanda debent comparere iidem Medici ſive Chirurgi coram iiſdem Judicibus, Promotore, ſeu Subpromotore, & Notario Actuario, & exhibere in ſcriptis ſuam relationem ſeu judicium ſuper integritate & odore corporis, allatis juxta artem rationibus, ob quas judicant, integritatem, aut odorem excedere, vel non excedere vires naturæ.

5 Puta-

5 Putavit Pignatellus *conſult.* 37. *num.* 10. *tom.* 1. viſitationem ſepulcri committi etiam poſſe Notario laica auctoritate conſtituto, & *conſult.* 38. *tom.* 4. validam eſſe teſtium depoſitionem in viſitatione ſepulcri, quæ fit in judicio non cultus, etiamſi fuerit emiſſa, minime citato Fidei Promotore: & Matta *loco ſupra alleg.* ſcripſit, teſtes ex officio eſſe examinandos in viſitatione ſepulcri, ſive eadem fiat in proceſſu ſuper non cultu, ſive in proceſſu ſuper caſu excepto, quando fiunt auctoritate Apoſtolica. Sed hæ aſſertiones pro ſuo quæque reſpectu indigere videntur confutatione, atque explicatione. Id enim, quod dictum eſt de Notario laica auctoritate creato, non ſubſiſtit, cum ex alibi dictis in hiſce cauſis Notarius debeat eſſe auctoritate Eccleſiaſtica conſtitutus. Alterum de teſtium depoſitionibus excipiendis in materia non cultus, minime citato Fidei Promotore, admitti utique nequit in proceſſu ſuper non cultu, qui fiat auctoritate Apoſtolica; cum ex alibi quoque dictis, juxta formulam remiſſorialium, & Breve Fidei Promotoris, in omnibus & ſingulis actibus citari debeat. Poſtremum de viſitatione ſepulcri cum examine teſtium ex officio ſibi locum vindicare poterit, ſi id præſcriptum ſit in Remiſſoria, vel ſi ſepulcrum viſitetur, ut conſtet de corporis integritate, aut odore ab eo manante: tendit etenim hæc inſpectio ad miraculum, & quidem juxta decretum citatum Clementis XII. teſtes ex officio examinari debent, ſive agatur de virtutibus, ſive de miraculis.

6 Si non reperiatur ſepulcrum Servi Dei, de cujus agitur Canonizatione, hoc probato, ſummus Pontifex, aut ſacrorum rituum Congregatio cum illius approbatione indulget, ut ad ulteriora procedatur, omiſſa viſitatione ſepulcri. Exemplum eſſe poteſt ex cauſa B.Bernardi Ptolemæi Fundatoris Congregationis Olivetanæ. Cum etenim Jo. Gobellinus *in comment. Pii II.* referat, eum fuiſſe ſepultum in eccleſia Montis Oliveti diœceſis Senenſis, ideoque Archiepiſcopus Senarum, qui confecerat proceſſum auctoritate ſua ordinaria ſuper cultu immemorabili, ad eccleſiam acceſſerit, Imagines & aſſertum ſepulcrum viſitaverit, & in ſententia mentionem fecerit dictæ viſitationis, necnon cum his cohærenter petitæ deinde fuerint & obtentæ litteræ remiſſoriales pro conficiendis in ſpecie proceſſibus auctoritate Apoſtolica ſuper virtutibus & miraculis; ſummus quidem Pontifex Alexander VII. decretum ſacræ Congregationis ſuper facultate faciendi probationes in ſpecie confirmavit; ſed, cum Senenſis eſſet, & ex probatiſſimis Hiſtoricis rerum Senenſium cognoviſſet, B.Bernardum tempore peſtis mortuum fuiſſe, & ejus corpus fuiſſe una cum aliis cadaveribus tumulatum, die 27. Auguſti 1657. indulſit, ut omitti poſſet in articulis, & in ipſo executionis litterarum actu viſitatio, recognitio & deſcriptio ſepulcri & corporis; eo quia Beatus obierat, graſſante contagione, & ejus corpus fuerat tumulatum cum cadaveribus aliorum, qui peſte obierant.

7 Ipſi quoque Romani Pontifices benigne ſanarunt *nullitates*, quæ ali-

aliquando irrepſerant in viſitatione ſepulcri. In cauſa Romana Canonizationis B. Ludovicæ Albertoniæ non fuit in viſitatione ſepulcri ſervata forma præſcripta in litteris remiſſorialibus: ſed ſan. mem. Clemens Papa X. per ſuas ſequentes litteras in forma Brevis omnia conſolidavit.

CLEMENS PAPA X.
Ad futuram rei memoriam.

CUm dudum ſel. record. Urbanus Papa VIII. prædeceſſor noſter certam præſcripſerit formulam in viſitatione ſepulcri alicujus Servi Dei, de cujus Canonizatione ſeu Beatificatione ageretur, ſervandam, ut ſcilicet Judices ad id delegati ſepulcrum ſeu tumbam, in quo ſeu in qua diceretur reconditum corpus dicti Servi Dei, & alias ejus memorias adhuc exiſtentes viſitarent, atque aperirent, illudque & illas cum omnibus & ſingulis ſuis circumſtantiis & qualitatibus recognoſcerent & deſcriberent, recognoſcique & deſcribi facerent; nec quivis alius, cujuſcumque foret ſtatus, dignitatis, & conditionis, etiam Ducalis, Archiducalis, & Regiæ, Eccleſiaſticæ, vel laicalis dignitatis, aliquid in dicto ſepulcro ſeu tumba ponere, vel ex eo ſeu ea ſubtrahere auſerre vel ſubjicere, etiam ex devotione, auderet vel præſumeret, ſub pœna excommunicationis latæ ſententiæ eo ipſo incurrenda, a qua non niſi a Romano Pontifice poſſet abſolvi; ſed omnia, prout in viſitatione & recognitione hujuſmodi ſuiſſent inventa, eodem in ſtatu, modo, & loco relinquerentur & in ſuo priſtino ſtatu reponerentur; Actus autem viſitationis & recognitionis hujuſmodi reſpectu ſepulcri ſecrete fieret, adhibitis tantum iis perſonis cum Promotore, vel Subpromotore Fidei, quæ ipſis Judicibus delegatis viderentur, pro teſtimonio ferendo de repertis, ut concurſus populi, & omnis occaſio vel offenſionis vel periculi evitaretur: Et nos quidem ad preces dilectorum Filiorum Fratrum Conventus S. Franciſci in regione Tranſtiberim de Urbe Ordinis Minorum ejuſdem S. Franciſci de Obſervantia Reformatorum nuncupat. benigne annuerimus & conceſſerimus, ut corpus B. Ludovicæ Albertoniæ Viduæ Romanæ Tertii Ordinis S. Franciſci ſitum in medio Capellæ S. Annæ in eccleſia dicti Conventus ædificatæ a Marchionibus Palutiis de Albertoniis poſſet transferri & collocari ſubtus altare ejuſdem Capellæ, & deponi in depoſito lapideo ſtatua ænea præfatæ Beatæ foris ornato, cum aſſiſtentia tamen trium Epiſcoporum a dilecto Filio noſtro in Urbe præfata Vicario in ſpiritualibus Generali ſubdelegatorum in vim facultatis ſibi conceſſæ a Congregatione venerabilium Fratrum noſtrorum ejuſdem ſanctæ Romanæ Eccleſiæ Cardinalium ſacris ritibus præpoſita pro confectione proceſſus de iis, quæ ſupervenerunt poſt indultam eidem Beatæ venerationem, nempe Ven. Fratrum Stephani Ugolini Patriarchæ Conſtantinopolitani, Neſtoris Ritæ Archiepiſcopi Sebaſteni, & Georgii Bolognetti Epiſcopi olim Reatini; & ita ſervari mandaverimus, quibuſcumque in contrarium non obſtantibus, prout in decreto deſuper die 23. Januarii 1672. emanato continetur: Nuper vero, dum Judices a dilecto Filio noſtro Gaſpare S. R. E. præfatæ Presbytero Cardinali Carpineo nuncupato noſtro in dicta Urbe Vicario in ſpiritualibus Generali ſubdelegati proceſſum

ceſſum ſuper iis, quæ ſupervenerunt poſt indultam præfatæ Ludovicæ venerationem hujuſmodi, proſequebantur, idem Gaſpar Cardinalis & Vicarius viſitationem ſepulcri dictæ B. Ludovicæ in Capella ſupradicta, non citato ad id nec interveniente dilecto Filio Promotore, vel Subpromotore Fidei, ac abſque interventu alicujus Notarii Sedis Apoſtolicæ Protonotarii Apoſtolici nuncupat. fecerit ac capſam, in qua corpus & Reliquiæ dictæ B. Ludovicæ aſſervari dicebantur, aperiri curaverit, & inſpexerit, & ibidem reperta in ſcripta redigi fecerit, hiſque peractis, eamdem capſam clauſam & ſigillis ſuis obſignatam in ſacrario dictæ eccleſiæ S. Franciſci ſub cuſtodia dilecti Filii Ægidii a Sancto Marcello dictæ eccleſiæ Sacriſtæ reliquerit; & paulo poſt eadem capſa de licentia dicti Gaſparis Cardinalis & Vicarii ore tenus habita coram dilecto etiam Filio noſtro Palutio ejuſdem ſanctæ Romanæ Eccleſiæ Presbytero Cardinali de Alteriis nuncupato in præſentia Notarii & teſtium, amotis duobus ſigillis ejuſdem Gaſparis Cardinalis & Vicarii, iterum aperta fuerit, viſiſque per eumdem Palutium Cardinalem ſacris oſſibus in ea exiſtentibus & nullo modo amotis, capſa præfata denuo clauſa, & ſigillo dicti Palutii Cardinalis obſignata, ac in eodem ſacrario ſub cuſtodia dicti Sacriſtæ relicta fuerit; & alias, prout uberius continetur in ſcriptura deſuper confecta: Cumque, ſicut accepimus, viſitatio hujuſmodi non ſolum ſine interventu dicti Promotoris, vel Subpromotoris, ſed etiam cum interventu & concurſu diverſarum perſonarum omnis conditionis facta fuerit; quin immo nonnullæ perſonæ aliquas particulas dictæ capſæ, necnon fragmenta panni, quo oſſa præfata intra eamdem capſam involuta erant, abſtulerint, excommunicationem præfatam propterea forſan incurrendo; nec omnia, prout in viſitatione & recognitione per præfatum Gaſparem Cardinalem & Vicarium, ut præfertur, factis inventa fuerant, eodem in ſtatu, modo, & loco relicta fuerint, ſed eadem capſa cum oſſibus in ea exiſtentibus in ſacrario dictæ eccleſiæ S. Franciſci, ſicut præmittitur, repoſita extiterit: Verum ſubinde, nempe die 17. Januarii proxime præteriti, capſa præfata, quæ in dicto ſacrario eatenus aſſervata fuerat, coram memorato Gaſpare Cardinali & Vicario, ac Stephano Patriarcha, Neſtore Archiepiſcopo, & Georgio Epiſcopo præfatis, præſentibus quoque & intervenientibus dilectis Filiis Magiſtris Joanne Franciſco Nigrono dictæ Sedis Notario Protonotario nuncupato de numero Participantium, & Proſpero Bottinio Fidei Promotore, denuo aperta, indeque caput & oſſa dictæ B. Ludovicæ, demptis tamen inde tribus dentibus ex mandibula inferiori, qui dilecto Filio nobili viro Angelo Alterio Principi Terræ Viani de mandato noſtro mandati fuerunt, in aliam capſulam æneam tranſportata, in eaque repoſita fuerint; &, poſtquam capſula ænea hujuſmodi clavibus clauſa & ſigillis obſignata alteri capſæ marmoreæ incluſa fuerat, eadem capſa marmorea dictam capſulam æneam cum Reliquiis in ea, ut præfertur, repoſitis continens ad Capellam S. Annæ in dicta eccleſia exiſtentem translata, ibique ſub altari juxta decretum ſupradictum collocata fuerit; & alias, prout plenius continetur in ſcriptura deſuper confecta: Hinc eſt, quod Nos, ne propter præmiſſa de validitate viſitationis & recognitionis hujuſmodi ullo modo dubitari, neve ullum propterea cauſæ Canonizationis dictæ B. Ludovicæ præjudicium inferri poſſit, & alias opportune in præmiſſis, quantum cum Domino poſſumus, providere,

providere, ac perſonarum præfatarum ſtatui conſulere cupientes, ac tam formula a dicto Urbano prædeceſſore, ut præfertur, præſcripta, & quorumvis illius decretorum, quam decreti noſtri præfati tenores, & alia quæcumque, etiam ſpecificam & individuam mentionem & expreſſionem requirentia, præſentibus pro plene & ſufficienter expreſſis inſertis & accuratiſſime ſpecificatis habentes, motu proprio ac ex certa ſcientia & matura deliberatione noſtris, deque Apoſtolicæ poteſtatis plenitudine, actum viſitationis & recognitionis Reliquiarum ſeu corporis & oſſium præfatæ B. Ludovicæ Albertoniæ a memorato Gaſpare Cardinali et Vicario factum, & earumdem Reliquiarum translationem, & ſub altari præfato collocationem factas, ut præfertur, ceteraque præmiſſa, ac confectas deſuper reſpective ſcripturas prainſertas cum omnibus & ſingulis in eis contentis tenore præſentium validamus ac confirmamus & approbamus, ac valere, et in cauſa Canonizationis ejuſdem B. Ludovicæ attendi, fidemque facere debere, nec ullo modo impugnari poſſe decernimus & declaramus in omnibus & per omnia, perinde ac ſi præfatus Promotor, vel Subpromotor Fidei ad actum viſitationis et recognitionis hujuſmodi citatus fuiſſet, illique una cum aliquo Notario dictæ Sedis Protonotario nuncupato interfuiſſet, nec ulla perſona præter illas, quæ per formulam ſupradictam præſcriptæ ſunt, ibidem interveniſſent, neque quidquam ex particulis capſæ primo dictæ, aut fragmentis panni interioris hujuſmodi a quoquam ſubtractum ſeu ſublatum fuiſſet, & capſa ipſa cum omnibus et ſingulis in ea inventis eodem in ſtatu, modo, & loco relicta, & in ſuo priſtino ſtatu repoſita fuiſſet, nec eadem capſa coram præfato Cardinali Palutio ſubinde, ut præfertur, aperta extitiſſet, ſed, in actu viſitationis & recognitionis hujuſmodi formula per memoratum Urbanum prædeceſſorem præſcripta hujuſmodi accurate et ad amuſſim, nihil penitus omiſſo, aut præter, vel contra eam facto, obſervata et adimpleta fuiſſet; ac proinde omnes & ſingulos juris & facti et ſolemnitatum quarumcumque in ſimilibus, etiam de neceſſitate, obſervandarum, alioſve quoslibet, etiam quantumvis formales & ſubſtantiales, defectus qui propter eadem præmiſſa deſuper quomodolibet intervenerunt, ſeu interveniſſe dici cenſeri intelligi vel prætendi poſſent, pleniſſime & ampliſſime ſupplemus et ſanamus, ac penitus & omnino tollimus & abolemus; ac demum omnes & ſingulas perſonas, quæ particulas capſæ, aut fragmenta panni interioris hujuſmodi, ſicut præmittitur, quovis modo abſtulerunt ſive abſtraxerunt, ab excommunicatione, quam ea de cauſa quomodolibet incurrerunt, ſeu incurriſſe dici cenſeri vel prætendi poſſent, auctoritate & tenore præfatis in utroque foro abſolvimus et totaliter liberamus: Decernentes eaſdem præſentes litteras et in eis contenta quæcumque, etiam ex eo, quod dilectus Filius Promotor Fidei, ejuſque Subpromotor, et alii quicumque cujuſvis ſtatus, gradus, ordinis, præeminentiæ et dignitatis, aut alias ſpecifica et individua mentione et expreſſione digni in præmiſſis jus vel intereſſe habentes, ſeu habere quomodolibet prætendentes illis non conſenſerint, nec ad ea vocati citati et auditi, neque cauſæ, propter quas præſentes emanarint, adductæ juſtificatæ et ſpecificatæ fuerint, aut ex alia qualibet, etiam quantumvis juridica, pia et privilegiata, cauſa, colore, prætextu et capite, etiam in corpore

juris clauſo, nullo unquam tempore de ſubreptionis vel obreptionis aut nullitatis vitio, ſeu intentionis noſtræ, aut intereſſe habentium conſenſus, aliove quolibet, etiam quantumvis magno et ſubſtantiali ac incogitato et inexcogitabili, individuamque mentionem requirente, defectu notari impugnari invalidari infringi retractari, ad terminos juris reduci, ſeu in controverſiam vocari, aut adverſus illas aperitionis oris, reſtitutionis in integrum, aliudve quodcumque juris, facti, vel gratiæ remedium intentari vel impetrari, ſeu impetrato, aut etiam motu, ſcientia, et poteſtatis plenitudine paribus conceſſo vel emanato quempiam in judicio vel extra illud uti, ſeu ſe juvare ullatenus poſſe; ſed ipſas præſentes litteras ſemper firmas validas et efficaces exiſtere et fore, ſuoſque plenarios et integros effectus ſortiri et obtinere, ac ab illis, ad quos ſpectat et pro tempore ſpectabit, inviolabiliter et inconcuſſe obſervari, et perſonis præfatis pleniſſime ſuffragari; ſicque, et non aliter in præmiſſis per quoſcumque Judices ordinarios et delegatos, etiam &c. Auditores, ac ſanctæ Romanæ Eccleſiæ præfatæ Cardinales, etiam de latere Legatos, ipſorumque Cardinalium Congregationes, et alios quoslibet quacumque præeminentia et poteſtate fungentes et functuros, ſublata eis &c. judicari et definiri debere; ac irritum &c. attentari: Non obſtantibus præmiſſis, ac quibuſcumque decretis, Conſtitutionibus, et ordinationibus Apoſtolicis, necnon quibuſvis, etiam &c. ſtatutis et conſuetudinibus, privilegiis &c. Apoſtolicis ſub quibuſcumque verborum tenoribus et formis, ac quibuſvis, etiam derogatoriarum &c. decretis in genere, vel in ſpecie, etiam conſiſtorialiter, et alias quomodolibet in contrarium præmiſſorum conceſſis approbatis confirmatis et innovatis, quibus omnibus et ſingulis, etiamſi pro illorum ſufficienti derogatione de illis, eorumque totis tenoribus ſpecialis &c. ſervanda foret, tenores hujuſmodi &c. derogamus, ceteriſque contrariis quibuſcumque. Volumus autem, ut perſonæ præfatæ pœnitentiam, quam eis Sacerdos idoneus propter præmiſſa impoſuerit, omnino adimpleant; alioquin præſentes litteræ quo ad abſolutionem in foro conſcientiæ eis minime ſuffragentur. Datum Romæ apud S. Mariam Majorem &c. die 15. Martii 1675. anno V.

8 Nonnulli ex alibi dictis conſtruuntur in hiſce cauſis proceſſus, in quibus Judicis ſententia debet intervenire, proceſſus videlicet, qui fiunt auctoritate ordinaria, vel delegata ſuper non cultu, vel ſuper caſu excepto. In hac hypotheſi, expleta viſitatione ſepulcri, antequam ſententia feratur, præcedere debent neceſſariæ *citationes* contra Subpromotorem; tum ſententia debet eſſe ſubſcripta a Judice ordinario, vel delegato, & legi debet & publicari per Notarium Actuarium, præſentibus teſtibus ad id accitis. Quamvis enim de jure ſit, ut ſententia ab ipſo Judice, non autem ab alio de ſcripti recitatione proferatur; ſatis tamen erit, ut in judicio, de quo loquimur, ſcheda ſeu *cedula* ſententiæ tradatur Notario, a quo recitetur, etiam extra illius præſentiam, tum quia hoc eſt conſonum uſui plurium tribunalium, & Romanæ Curiæ, quemadmodum adnotarunt Cardinalis Tuſcus *lit. S. concluſ.* 133. *num.* 7. & Vant. *in rubr. de nullit. ſentent. ex defectu proceſſ. num.* 85. *prope finem*, tum quia ſic quoque ſtatutum eſt a jure com-
muni

muni *in cap. final. de ſentent. & re judic.*, ut bene animadverſum fuit a ſacrorum rituum Congregatione in cauſa Polona Beatificationis Servi Dei Andreæ Bobola ſuper non cultu die 9. Aprilis 1729.

9 Completis proceſſibus, iidem ad Urbem deferuntur, & ope Secretarii ſacræ Congregationis conſignantur ejuſdem Notario: deinde (ut alibi dictum eſt) petitur a Poſtulatoribus, ut procedatur ad eorum apertionem; quod ſacrorum rituum Congregatio ordinaria indulgere conſuevit, citato Fidei Promotore, & facto teſtium examine pro recognitione ſigillorum & characterum Judicum. Verum, quia aliquando in Urbe teſtes coram Notario pro dicta recognitione examinandi non inveniuntur, defectus hic eſt ſacræ Congregationi indicandus, & comprobandus per atteſtationem Notarii referentis, diligentias fuiſſe peractas pro teſtibus inveniendis, ſed eos reperiri non potuiſſe, eidemque Congregationi ſupplicandum eſt pro opportuno remedio.

10 Porro facilis eſſet characterum & ſigillorum recognitio ſive ab exteriori ſive ab interiori parte, ſi juxta ſupra expoſita in parte exteriori proceſſus apponeretur ſigillum Epiſcopi diœceſani, hoc eſt ejus. in cujus diœceſi proceſſus confectus eſt, ſique intrinſecus poſt ſigilla & ſubſcriptiones omnium Judicum adeſſet atteſtatio Notarii de manuum recognitione una cum deſcriptione ſigillorum, & atteſtationem Notarii ſubſequeretur *legalitas* Epiſcopi diœceſani. Verum, quia pro majori, licet inutili, cautela aliquando non ſolum Epiſcopus diœceſanus in parte exteriori proceſſus ſuum ſigillum apponit, ſed inſuper addit propriam ſubſcriptionem, aliique Conjudices in eadem parte exteriori ſubſcribunt, & ſubſcriptionem ſuo muniunt ſigillo, in parte autem interiori omnes quidem ſubſcribunt & ſigillum apponunt, prout facere tenentur, ſed Notarius vel omittit recognitionem characterum, vel non facit deſcriptionem ſigillorum, nec Epiſcopus diœceſanus ſuam *legalitatem* apponit; hinc oritur neceſſitas recognitionis omnium characterum ſeu ſubſcriptionum, & ſigillorum cum ab exteriori tum ab interiori parte. Cumque in Urbe teſtes ut plurimum non inveniantur, qui omnes & ſingulas deſcriptiones, omniaque & ſingula ſigilla valeant recognoſcere; hinc item ut plurimum derivatur neceſſitas ſupplicandi ſacræ Congregationi pro opportuno remediò.

11 Diſtinguendus eſt autem caſus a caſu. Primus ſcilicet caſus eſt, cum deficiunt utique teſtes habentes notitiam manus vel ſigilli Judicum, ſed in Urbe reperiri poſſunt aut certum ſtemma Judicum, aut certus eorum character: tunc enim ſacra Congregatio concedit, ut procedatur ad apertionem proceſſus, facta tamen comparatione inter characterem certum, & characterem ſubſcriptionis partis exterioris proceſſus ope teſtium peritorum coram Fidei Promotore, & Notario, ut in Bruxellen. Servæ Dei Annæ a Jeſu 3. Auguſti 1680. Sæpiuſque id factum eſt, dum fungebar munere Fidei Promotoris: in cauſa videlicet Chartaginien. Servi Dei Petri Claver die 9. Martii 1714. in qua reſponſum fuit, ut fieret re-

Ffff 2 cognitio

cognitio per comparationem certi characteris Epiſcopi, qui proceſſum, de cujus apertione agebatur, confecerat, cum charactere ejuſdem Epiſcopi exiſtente in alio proceſſu alias exhibito, & ad juris formam recognito; & etiam in cauſa Manilien. Philippinarum in Indiis Orientalibus Servæ Dei Hieronymæ ab Aſſumptione 11. Julii 1716. in qua facta fuit recognitio characteris Epiſcopi exiſtentis in parte exteriori proceſſus comparatione cum charactere ejuſdem exiſtente in Actis Conſiſtorialibus, id eſt cum formula juramenti præſtiti occaſione adeptionis Epiſcopatus ab ipſo propria manu exarata. Tempore quoque, quo bon. mem. Proſper Bottinius erat Fidei Promotor, facta fuit recognitio ſtemmatis in ſigillo Epiſcopali impreſſi per comparationem cum ſtemmate ſepulcrali, quod erat in Urbis eccleſia, ubi Epiſcopus, qui confecerat proceſſum, fuerat ſepultus, uti colligitur ex decreto edito in cauſa Lucenſi Servi Dei Cæſaris Franciotti die 6. Maji 1702.; itemque, dum Fidei Promotoris munus exercebam, omiſſa recognitione ſigillorum ab exteriori parte propter defectum teſtium, qui notitiam eorum haberent, mandatum fuit in cauſa Corduben. Servi Dei Joannis Baptiſtæ a Conceptione die 9. Julii 1718. ut eorumdem ſigillorum ab exteriori parte fieret recognitio per examen Portitoris, qui præſens fuerat illorum appoſitioni. Secundus caſus eſt, cum deficiunt teſtes habentes notitiam ſigillorum, & certum ſtemma non reperitur, cum quo fieri valeat comparatio: tunc namque conceditur, ut, omiſſa recognitione exteriorum ſigillorum, fiat recognitio characterum & manuum ſive ſubſcriptionum; ſicuti obſervatum fuit in cauſa Limana Servi Dei Joannis Maſſias, & in alia cauſa Limana Servi Dei Martini de Porres 19. Januarii 1704. Quod pari paſſu procederet, ſi difficultas recognoſcendi verſaretur circa characterem, non circa ſigilla: in hoc quippe rerum ſtatu conceditur diſpenſatio a recognitione characterum, non autem a recognitione ſigillorum. Tertius caſus eſt, cum recognoſci quidem poſſunt per teſtes, vel per comparationem aliqua, ſed non omnia ſigilla Judicum, qui proceſſum confecerunt: tunc vero conceditur, ut fiat apertio, omiſſa recognitione illorum, in quibus difficultas recognoſcendi ſibi vindicat locum, ſed non aliorum, quæ recognoſci poſſunt: quomodo factum fuit in cauſa Corduben. Servi Dei Joannis Baptiſtæ a Conceptione 11. Januarii 1681., in cauſa Toletana Servi Dei Franciſci a Puero Jeſu 1. Martii 1681., in cauſa Viennen. Servi Dei Dominici a Jeſu Maria 17. Junii anni pariter 1681., &, dum fungebar munere Fidei Promotoris, in cauſa Sancti Flori in Gallia Servæ Dei Agnetis a Jeſu 14 Maji 1718., atque in cauſa Montis Politiani S. Agnetis 11. Martii 1719. Ultimus caſus eſt, cum recognoſcendi difficultas non unius, vel alterius, ſed omnium Judicum ſigilla reſpicit & characteres: & tunc aliquando ſacra Congregatio concedit, ut deveniatur ad apertionem ſine recognitione ab exteriori parte, uti factum fuit in cauſa Mexicana Servi Dei Gregorii Lopez, in cauſa Toletana Servæ Dei Mariannæ de Jeſu 4. Septembris 1694., & in cauſa Carthaginien. Indiarum Occidentalium Servi Dei Petri Claver 15.

Februarii

Digitized by Google

Februarii 1710. ; aliquando eadem ſacra Congregatio, ſi Epiſcopus, ceterique Judices, qui confecerunt proceſſum, adhuc ſint in humanis, & non multum diſtent ab Urbe, ſcribit Epiſcopo, in cujus diœceſi proceſſus confectus eſt, ut mittat formam ſigillorum bene impreſſam, necnon ſubſcriptionem bene formatam, teſtando identitatem ſigillorum & ſubſcriptionum, ut fieri valeat comparatio, & per comparationem recognoſci poſſint tum ſigilla tum ſubſcriptiones exiſtentes in parte exteriori proceſſus, prout factum fuit in cauſa Neapolitana Servi Dei Hieronymi a Vallachia, quemadmodum deſumitur ex ſequenti decreto: *Sacra rituum Congregatio mandavit Epiſcopo Landen. ut recipiat formam ſigillorum bene impreſſam cum ſubſcriptione trium Dignitatum, quibus in ſigillando proceſſum in vim remiſſorialium eiſdem directarum confectum ſuper novo aſſerto miraculo a prædicto Servo Dei patrato uſi ſunt, illamque tranſmittat teſtans de identitate ſigillorum et ſubſcriptionum, ut per comparationem cum illis ab extra in proceſſu valeant recognoſci. Die* 22. *Auguſti* 1682. Alias tamen ſacra Congregatio, & quidem frequentius, concedit abſolute & ſimpliciter, ut procedatur ad apertionem, nulla facta extrinſecus recognitione: & ita porro factum fuit in cauſa Limana Servi Dei Martini Porres 2. Septembris 1662., in Veneta, ſeu Mediolanen. Servi Dei (nunc Beati) Hieronymi Æmiliani 5. Maji 1667., in Hiſpalen. Servi Dei Joannis Peccatoris 26. Martii 1672., in Granaten. S. Joannis de Deo 17. Maji 1673., in Sancti Severini Servæ Dei Laurentiæ 9. Februarii 1675., in Carthaginien. Indiarum Occidentalium Servi Dei Petri Claver 30. Martii 1675., in Bruxellen. Servæ Dei Annæ a Jeſu 16. Decembris 1679., in Limana Servi Dei Franciſci de Caſtillo 29. Maji 1688., &, dum fungebar munere Fidei Promotoris, in Limana Servi Dei Gundiſalvi Diaz 11. Maji 1715., in Manilien. Philippinarum in Indiis Orientalibus Servæ Dei Hieronymæ ab Aſſumptione 9. Maji 1716., in Limana Servi Dei Franciſci de Camacho 10. Septembris 1718., & in Meliapuren. Servi Dei Joannis de Britto 3. Julii 1723.

12 Ea, quæ hucuſque dicta ſunt, proportione ſervata, ſibi vindicant locum etiam in hypotheſi, in qua apertis proceſſibus urgeat difficultas recognitionis characterum, vel ſigillorum Judicum ab interiori parte: id quippe eſt exponendum a Poſtulatoribus ſacræ Congregationi, & ſupplicandum pro diſpenſatione; eaque iiſdem utitur in reſpondendo cautelis, quas ipſam diximus adhibere in diſpenſatione recognitionis ſigillorum, vel characterum a parte exteriori; uti colligitur ex decretis editis in cauſis Brunduſina Servi Dei Laurentii Brunduſini 2. Decembris 1673., Malacen. Servi Dei Ludovici a Cruce 20. Julii 1675., Mexicana Servi Dei Sebaſtiani de Apparitio 24. Januarii 1688., Limana Servi Dei Joannis Maſſias, & alia Limana Servi Dei Martini de Porres 23. Februarii 1704. Enimvero cum his cohærenter, ſi in inſpectione ab interiori parte non poterit fieri recognitio ſigillorum, ſacra Congregatio reſpondere conſuevit, ut fiat ſaltem recognitio characterum aut per teſtes, aut per comparationem

parationem ad certum characterem, quemadmodum, dum fungebar munere Fidei Promotoris, reſponſum fuit in Manilien. Servæ Dei Hieronymæ ab Aſſumptione 9. Julii 1716., & in Limana Servi Dei Franciſci de Camacho 11. Martii 1719.; in caſu autem, in quo non poſſit fieri recognitio characteris omnium Judicum, benigne conceſſit, ut fieret tantum aliquorum, ut in Corduben. Servi Dei Joannis Baptiſtæ a Conceptione 10. Septembris 1718. Addendum tamen, quod, ſi aliquando concedatur diſpenſatio a recognitione ſigillorum omnium & characterum ab exteriori parte, nunquam ſimul conceditur abſolutio a recognitione ſigillorum & characterum omnium etiam ab interiori; nullo quippe modo conſtaret de identitate proceſſus miſſi. Ex quibus omnibus unuſquiſque facili negotio deprehendere poterit, aptiorem rationem ad effugiendas difficultates eſſe illam in ſuperioribus indicatam apponendi in parte exteriori proceſſus ſigillum ſolum Epiſcopi, in cujus diœceſi proceſſus confectus eſt, in parte autem interiori apponendi ſigilla & ſubſcriptiones omnium Judicum una cum atteſtatione Notarii de manuum recognitione, atque adeo cum deſcriptione ſigillorum, quam porro Notarii atteſtationem ſubſequatur *legalitas* Epiſcopi: in hac ſiquidem facti ſpecie ſatis eſt ad inſpectionem exteriorem recognitio ſigilli Epiſcopalis, ad inſpectionem autem interiorem recognitio characteris Epiſcopi coram Notario, ſicuti obſervatum fuit in cauſa Mexicana Servi Dei Gregorii Lopez 18. Martii 1702. & 24. Novembris 1703., & in cauſa Carthaginien. Indiarum Occidentalium Servi Dei Petri Claver 15. Februarii 1710.: quatenus vero teſtes deficerent pro recognitione ſigilli vel characteris, eſſe poterit locus alicui ex modificationibus ſupra memoratis.

C A P U T LII.

De proceſſu compulſoriali, *& ejus validitate*.

1 HActenus de proceſſu remiſſoriali, & ejus validitate actum eſt; nunc autem oportet aliqua ſubjungere de proceſſu compulſoriali. Proceſſus itaque compulſorialis duplici modo fieri poteſt, id eſt, aut ſeparatim a proceſſu ordinario, vel remiſſoriali, aut conjunctim cum alterutro ex dictis proceſſibus, cum proceſſu ſcilicet ordinario, aut remiſſoriali. In cauſis Beatificationis & Canonizationis proceſſus compulſorialis ut plurimum fit ſecundo modo; licet non deſint exempla ejuſdem proceſſus primo modo conſtructi, & ſignanter, cum Poſtulatores intendunt probare caſum exceptum a decretis Urbani VIII. vel in vim indultorum a ſummis Pontificibus, vel in vim reſcripti ſacræ Congregationis: & ita quidem, ut cetera prætereantur, factum fuit in cauſa S. Agnetis a Monte Politiano, in qua caſus exceptus ex indultis Pontificiis probatus eſt per proceſſum compulſorialem. In hypotheſi autem, in qua

in qua proceſſus compulſorialis fiat ſeparatim a proceſſu ordinario, vel remiſſoriali caute procedendum eſt, & cum diſtinctione caſus, in quo Sedes Apoſtolica manum ad cauſam appoſuerit, a caſu in quo Sedes Apoſtolica manum ad eamdem cauſam non appoſuerit. Si enim Sedes Apoſtolica manum non appoſuit, proceſſus compulſorialis fieri poteſt ab Ordinario, ſervatis omnibus illis, quæ in ſuperioribus fuerunt adnotata, cum actum fuit de proceſſu ab Ordinario conficiendo. Si vero Sedes Apoſtolica manum ad cauſam appoſuit, conficiendus erit proceſſus auctoritate Apoſtolica, & quidem ſervatis omnibus illis, quæ ſupra expoſita fuerunt, dum tractabatur de proceſſu remiſſoriali: & ideo conſtare debet de juriſdictione *compulſandi*, de exhibitione Judicibus facta litterarum ſacræ Congregationis per legitimos Procuratores, de mandato procurationis, de acceptione litterarum facta a Delegatis, de Notarii Apoſtolica, vel Eccleſiaſtica auctoritate creati, & Curſoris deſtinatione, de Judicum, Subpromotoris, Notarii, & Curſoris juramentis, de loci, diei, horarum deſignatione pro actibus faciendis, de citatione illorum, penes quos ſcripturæ *compulſandæ* reperiuntur, de harum exhibitione, de Judicum decretis, & de citatione Subpromotoris ad omnes & ſingulos actus; ſicuti adnotarunt Rotæ Auditores in relatione S. Iſidori Agricolæ, S. Joannis de Deo, S. Petri de Alcantara, S. Franciſci Borgiæ, Servi Dei Juliani a S. Auguſtino. In hypotheſi vero, in qua proceſſus compulſorialis fiat, ut plerumque fieri ſolet, conjunctim cum proceſſu ordinario, vel remiſſoriali, poſt examen ultimi teſtis initium datur ejus conſtructioni, atque adeo, ſi proceſſus fiat auctoritate ordinaria, ideoque ante appoſitionem manus ſanctæ Sedis, Judices illi, qui conficiunt primum proceſſum, continenter deveniunt ad confectionem ſecundi. Quod & ſibi vindicat locum, ſi proceſſus fiat auctoritate Apoſtolica, & idcirco poſt appoſitionem manus ſanctæ Sedis; quia etiam in hoc rerum themate Judices illi, qui confecerunt proceſſum remiſſorialem, & qui ex vi litterarum remiſſorialium habent facultatem *compulſandi*, ut alibi fuit indicatum, deveniunt ad proceſſum compulſorialem.

2 In cauſis Beatificationis & Canonizationis jura, quæ *compulſantur*, ut plurimum conſiſtunt in hiſtoriis ſive editis, ſive manuſcriptis in operibus conſcriptis ab iiſdem Dei Servis, de quorum agitur Beatificatione & Canonizatione, in monumentis eorumdem cultum comprobantibus; præterquamquod in proceſſum Apoſtolicum remiſſorialem ſemper *compulſatur* proceſſus auctoritate ordinaria confectus. Aut enim teſtes, qui in hoc proceſſu fuerunt examinati, adhuc vivunt, cum fit proceſſus remiſſorialis; & tunc auctoritate Apoſtolica repetuntur: aut omnes teſtes mortui ſunt, aut eorum aliqui, quod ſemper uſu venit; & tunc mortuorum atteſtationes *compulſantur* in proceſſum remiſſorialem. Verum, cum ut plurimum non *compulſentur* acta omnia proceſſus ordinarii, ſed tantummodo teſtium atteſtationes, hinc fit, ut ab approbatione validitatis

com-

compulſationis non valeat illatio ad approbationem validitatis proceſſus; ita ut, ſi Poſtulatores velint uti proceſſu ordinario non tanquam adminiculo, ſed tanquam probatione conjungenda cum proceſſu Apoſtolico, poſt reportatam approbationem validitatis *compulſationis*, proponere debeant in ſacra Congregatione dubium ſeparatum, *An conſtet de validitate proceſſus ordinarii*; juxta ea quæ alibi enuntiata fuerunt. Quocirca, cum in cauſa Biſinianen. Servi Dei Humilis a Biſiniano Laici Profeſſi Strictioris Obſervantiæ S. Franciſci, dum fungebar munere Fidei Promotoris, propoſitum fuiſſet in ſacra Congregatione dubium, *An conſtaret de validitate proceſſuum auctoritate Apoſtolica factorum; teſtes in illis eſſent rite & recte examinati; & jura* (quæ conſiſtebant in proceſſu Biſiniani auctoritate ordinaria confecto) *forent legitime compulſata*; ſacra Congregatio, referente Cardinali Fabrono, reſpondit die 22. Auguſti 1716. conſtare de validitate proceſſuum auctoritate Apoſtolica factorum; teſtes in illis rite & recte fuiſſe examinatos; proceſſum Biſiniani auctoritate ordinaria confectum, eſſe legitime *compulſatum*; ſed de ejus validitate particulariter videndum eſſe.

3 Subſtantialia requiſita ad validitatem proceſſus compulſorialis conſiſtunt in ſequentibus: primo videlicet in citatione ſeu monitorio contra detinentes jura *compulſanda*: ſecundo, in exhibitione jurium, quam detinentes facere debent, exprimendo archivum, bibliothecam, & locum, ex quibus illa extraxerunt, ac deſcribendo qualitatem characterum, numerum paginarum, & omnem aliam opportunam circumſtantiam: tertio, in inductione teſtium peritorum, ſi jura manuſcripta recognoſci debeant; quæ Peritorum inductio fit exhibendo Judicibus *notulam* trium aut quatuor Peritorum, ut ipſi poſſint eligere eos, quos aptiores judicaverint: quarto, in productione librorum, ſi libri ſint *compulſandi*; quæ productio fit a cauſæ Procuratore in parte, & partibus neceſſariis, ſi agatur de libris typis impreſſis, exprimendo nomen & cognomen Auctorum, locum & tempus eorum impreſſionis, & deſignando particulas, quæ ex illis ſunt extrahendæ cum individuatione paginarum & capitulorum, quæ debent *compulſari*: quinto, in diligenti inſpectione jurium *compulſandorum*, quæ adimplenda eſt a Judicibus una cum Promotore, ſeu Subpromotoribus, declarando deinde, illa non eſſe ſuſpecta, nec aliquo vitio viſibili laborare, ita ut *compulſari* mereantur; inviſibilia quippe vitia non impediunt, quominus fiat *exemplatio*, ſicuti adnotarunt Abbas, Felinus, Joannes Andreas, & Butrius *in cap. final. de fid. inſtrum.* a quo hæc Judicum inſpectio deſcendit, ubi: *Coram ordinario Judice, vel delegato ab eo ſpecialiter præſententur; qui, ſi ea diligenter inſpecta in nulla ſui parte vitiata repererit, per publicam perſonam illa præcipiat exemplari*: & generalis eſt regula, ut ad officium Judicis ſpectet, prædicta per ſe ipſum inſpicere jura, ita ut *compulſatio* eſset nulla, ſi eadem inſpectio a Judice alteri committeretur, ut apud Rotam coram Buratto *deciſ.* 290. *num.* 2. coram Coccino *deciſ.* 1977. *num.* 28. *deciſ.* 76. *num.* 7. *& num.* 10 *part.* 6. *recent.* & in noſtra Canonizationis materia

teria apud Pignatellum *conſult.* 210. *tom.* 1. utque bene adnotarunt Rotæ Auditores in relatione cauſæ S. Jacobi de Marchia *tit. de proceſſib. compulſorial.* Neceſſitas vero, ut hæc eadem inſpectio fiat a Promotore, vel Subpromotoribus, non ſolum ortum ducit a neceſſitate in haſce cauſas inducta, ut omnia fiant, citatis Promotore, vel Subpromotoribus, ſed etiam fundamentum habet in jure communi, juxta quod *compulſatio* & recognitio jurium *compulſandorum* fieri debent, citata Parte; quemadmodum habet Rota *deciſ.* 640. *num.* 18. *part.* 19. *tom.* 2. *recent.* coram Buratto *deciſ.* 290. *num.* 5. coram Durano *deciſ.* 6. *num.* 6. coram Manzanedo *deciſ.* 601. *num.* 1. coram Seraphino *deciſ.* 583. *num.* 1. coram Merlino *deciſ.* 201. *num.* 16. coram Ludoviſio *deciſ.* 71. *num.* 1. & coram Otthobono *deciſ.* 245. *per tot.* Sexto, requiſita prædicta conſiſtunt in citatione, & juramento Peritorum de veritate dicenda juxta propriam peritiam, ita ut unuſquiſque ex ipſis ſingillatim ſit interrogandus circa peritiam, quam habet in ſcripturis recognoſcendis: nam, ſi conjunctim Periti eſsent interrogati & non disjunctim, *compulſatio* nullitatis vitio laboraret, ſicuti ex adden. ad Buratt. *deciſ.* 555. *num.* 19. & ex Rota coram Durano *deciſ.* 6. *num.* 10. & 11. *deciſ.* 333. *num.* 4. *part.* 9. *tom.* 2. *recent. deciſ.* 640. *num.* 19. *part.* 19. *tom.* 2. *recent.* Septimo, inter ſubſtantialia *compulſationis* recenſetur Peritorum judicium, quod fieri debet ab ipſis poſt viſas & diligenter inſpectas ſcripturas, poſtque conſideratam ipſarum qualitatem, ſubjungendo, ſe juxta artis peritiam credere, ſcripturam eſſe hujus aut illius Auctoris, & conſcriptam fuiſſe hoc aut illo tempore, reddita ratione, cur ita dicant & ita ſentiant. Idque etiam procedit, ſi in ſcriptura adeſſet dies adſcripta, ſeu *Data*, ut loquuntur, cum hæc ſola non probet antiquitatem, nec probet tempus, niſi cetera adminicula concurrant provenientia ex ipſa facie ſcripturæ; juxta late tradita per adden. ad Buratt. *deciſ.* 290. *num.* 13. Octavo, cum contingere poſſit, ut ſcripturæ, quæ debent *compulſari*, recognoſci poſſint vel per comparationem, vel per teſtes habentes notitiam manus ejus qui ſcripſit, in hoc rerum ſtatu pro efficienda valida *compulſatione* obſervanda erunt illa quæ infra in hoc eodem capite exponentur. Ultimo, in quacumque *compulſatione* poſt recognitionem factam a quocumque Perito debet iſte ſubſcribere una cum Judicibus, Promotore, ſeu Subpromotoribus, & Notario Actuario; omnibuſque prædictis adimpletis, fieri debet collatio & auſcultatio exempli ſeu tranſumpti cum ſcripturis originalibus, facta deſtinatione alterius Notarii, iiſdemque modo & forma, quibus alibi dictum eſt fieri debere auſcultationem ſeu collationem: eaque completa, de mandato Judicum reſtitui debent ſcripturæ autographæ illis, qui eas crediderant.

4 Quæres, an pro validitate *compulſationis* teſtium examinatorum auctoritate ordinaria, quorum dicta *compulſantur* in proceſſum Apoſtolicum, neceſſe ſit, ut examinentur teſtes de probitate, & bona fama eorumdem, qui jam demortui præſumuntur. Reſpondetur autem, id quidem multo-

ties in more poſitum fuiſſe, & etiamnum aliquando in more haberi, uti deſumitur ex relatione S. Joannis de Deo *tit. de proceſſu Granatenſi §. Ad cujus proceſſus, & tit. de proceſſu Toletano §. Deveniendo*, ex relatione S. Franciſci Borgiæ *art. 2. de proceſſib. compulſorial. verſic. Et de qualificatione*, ex relatione Servi Dei Nicolai Factoris *tit. de validit. proceſs. §. Quod teſtes*, & ex relatione S. Pii V. *part. 1. de proceſſuum validit. §. Et eo facilius*, & ſicuti bene proſequitur Pignatellus *conſult. 212. num. 3. tom. 1.* Sed, ſi hæc cautela omittatur, non proinde *compulſatio* erit nulla; tum quia ea non eſt a jure communi præſcripta; tum quia, ſi Poſtulatores uti volunt depoſitionibus dictorum teſtium tanquam probationibus conjungendis cum proceſſu Apoſtolico, debent (uti diximus) formiter proponere dubium ſuper validitate proceſſus, in cujus porro dubii diſcuſſione poteſt ſacra Congregatio optime dignoſcere, an teſtes rite & valide depoſuerint; & tandem quia, prætermiſſo, quod in dubio virtutum & miraculorum Fidei Promotor examinat, an, & quæ fides ſit teſtibus tribuenda, juxta diſciplinam hodiernam, Ordinarii qui conficiunt proceſſum, pro majori cautela certiorem reddunt ſacram Congregationem de qualitate, & teſtium auctoritate ſeu fide; eorumdemque Ordinariorum epiſtola ſupplet quodcumque teſtium examen, quod fieret ſuper probitate teſtium examinatorum & jam demortuorum.

5 Dictum eſt, contingere poſſe, ut in *compulſatione* ſcripturarum fieri debeat recognitio per comparationem, ex. gr. ſi Poſtulatores *compulſare* velint ſcripta Servi Dei, vel alicujus Hiſtorici de eo loquentis, de quibus non conſtet, vel a Servo Dei, vel ab Hiſtorico re vera fuiſſe conſcripta: in hoc quippe rerum themate non inutilis erit modus faciendi recognitionem, quæ dicitur per comparationem, antequam ſcripta *compulſentur*. Hæc autem per comparationem recognitio, de qua *in l. Comparationes C. de fid. inſtrum.* ad ſui validitatem ſequentes exigit conditiones. Prima eſt, ut omnis alia deficiat probatio; cum recognitio per comparationem ſit probatio tantummodo ſubſidiaria. Secunda eſt, ut cauſæ Procurator juret, ſe non habere alium modum probandi, & ſe non animo calumniandi ad hanc deveniſſe comparationem, per textum *in §. Si vero Auct. de inſtrumentor. cautione & fide*. Tertia eſt, ut ſcriptura, ad quam ſit comparatio, ſit omnino certa; deficiente etenim tali certitudine, fruſtra petitur comparatio ſcripturæ incertæ recognoſcendæ. Quarta, ut Periti a Judicibus, vel a Judice eligantur ſaltem duo. Quinta, ut Periti jurent, ſe nec ſpe lucri, nec utilitate quapiam, nec prece, nec odio ductos eſſe ad ſuum judicium ferendum inter ſcripturam, quæ comparatur, & ſcripturam, cui ſit comparatio, juxta cit. text. *in l. Comparationes C. de fid. inſtrument.* ubi: *Omnes autem comparationes non aliter fieri concedimus, niſi, juramento antea præſtito, ab his, qui comparationem faciunt, fuerit affirmatum, quod neque lucri cauſa, neque inimicitiis, neque gratia tenti hujuſmodi faciunt comparationem*: quin immo notabile eſt & ſpeciale, in hoc comparationis judi-

cio

cio bis de calumnia jurari, a Procuratore videlicet, & a Peritis; quæ res eſt in jure ſingularis, quemadmodum adnotavit Gloſſa *in ſæpe cit. l. Comparationes, v. Ab his, C. de fid. inſtrum.* Sexta conditio eſt, ut Periti faciant relationem in ſcriptis, allegando rationem, cur ita ſentiant; prout late, hæc omnia requiſita enumerando, docet adden. ad Buratt. *deciſ. 611. num. 16.* & proſequitur Rota *deciſ. 1791. num. 20. & ſeq.* coram Coccino. Præterquamquod, omittendum non eſt, ex recognitione facta per comparationem haberi non plenam, ſed ſemiplenam probationem, indigentem aliis adminiculis & conjecturis, ut tutum formari poſſit judicium de certitudine ſcripturæ; veluti monent Rolandus *conſil. 26. num. 12. lib. 1.* Farinaccius *in fragmentis part. 1., v. Comparatio, a num. 539. ad num. 541.* & Gobius *conſult. 36. num. 15. & plurib. ſeqq.*

6 Dictum eſt etiam in ſuperioribus, in *compulſatione* ſcripturarum aliquando contingere poſſe, ut fieri debeat comparatio per teſtes habentes notitiam manus, puta, ſi agatur de ſcriptura alicujus Servi Dei, vel alicujus Hiſtorici, qui paucis ante annis vita functi fuiſſent. In hac vero facti ſpecie nonnulli caſus ſunt diſtinguendi. Primus eſt, quando agitur de recognitione ſcripturæ, in cujus confectione teſtes fuerunt præſentes: tunc enim, ſi hi non modo recognoſcant ſcripturam & manum Scriptoris, ſed ſimul deponant, interfuiſſe confectioni ejuſdem ſcripturæ, nulla de certitudine ſcripturæ poterit eſſe dubitatio, dummodo teſtes ſint jurati, & alia habeant requiſita juris, ita ut ipſorum dictis fides tribui valeat. Secundus caſus eſt, quando teſtes non fuerunt præſentes confectioni ſcripturæ, de cujus agitur recognitione; & tunc, ſi eam recognoſcant, dicendo, ſe habere notitiam manus illius, qui ſcripſit & ſcripturam confecit, quam recognoſcunt, dummodo dictum ſuum juramento firment, dictique ſui allegent rationem, & perſonæ ſint, quæ fidem mereantur, dicendum erit, ſufficientem eos conſtituere probationem certitudinis ſcripturæ, ſi tamen duæ adſint circumſtantiæ: quarum altera eſt, ut quæſtio ſit de ſcriptura, quæ fieri & exarari conſueverit ſine teſtibus, quemadmodum ut plurimum ſunt ſcripturæ tum Servorum Dei, tum Hiſtoricorum, quæ *compulſantur* in proceſſus cauſarum Beatificationis & Canonizationis: altera vero, ut teſtium dicta adminiculis fulciantur; deficientibus enim adminiculis, certitudo ſcripturæ etiam recognitæ per teſtes habentes notitiam manus admitti non poterit; ut adnotant Rubeus *de teſtament. cap. 28. num. 385.* Cardinalis de Luca *eod. tit. diſcurſ. 6. num. 6. et ſeqq.* Conſtantinus *ad ſtatut. Urbis tom. 1. adnotat. 13. art. 1. num. 105. 109. et 113.* apud quem materia de recognitione per teſtes habentes notitiam manus, vel per comparationem accurate de more ſuo eſt pertractata, & Rota *deciſ. 7. per tot.* coram Dunozet. junior. *et deciſ. 652. num. 9. part. 19. tom. 2. recent.*

7 Pro complemento præſentis materiæ *compulſationis* ſcripturarum, reſtricte tamen quoad cauſas Beatificationis & Canonizationis, operæ pretium eſt aliqua de archivis referre, ex quibus ut plurimum ſcripturæ *com-*

pulſandæ extrahuntur. Porro regula generalis eſt, ad effectum, ut ſcriptura *compulſanda* admitti valeat ad conſtituendum gradum probationis, deſumi debere vel a publico archivo, vel ab archivo privato, per peculiares tamen cuſtodes cuſtodito, & dummodo non deſint adminicula, quæ fidem ſcripturæ concilient; quemadmodum adnotarunt Rotæ Auditores in relatione cauſæ S. Raymundi *part.* 1. *art.* 5. & ſequitur Contelorius *de Canonizat. SS. cap.* 24. *num.* 26. Hoc themate retento, admiſſa ſunt ad probationem conſtituendam nonnulla jurium & ſcripturarum volumina reperta in archivo Cracovienſis Conventus Ordinis Prædicatorum in cauſa S. Hyacinthi, uti legitur in bulla Canonizationis §. 7. Hoc quoque themate retento, fides eſt habita relationi Rotæ Auditorum in cauſa Servi Dei Nicolai Factoris repertæ in archivo Conventus S. Franciſci de Obſervantia civitatis Valentiæ, & alteri conſimili relationi in cauſa S. Jacobi de Marchia repertæ in archivo Generali Conventus de Ara Cæli in Urbe. In cauſa Canonizationis S. Ignatii ex archivo Collegii Romani Societatis Jeſu quædam documenta extracta ſunt, uti legitur in bulla Canonizationis §. 7. quod & factum eſt in cauſa Beatificationis S. Joannis Franciſci Regis, dum ſungebar munere Fidei Promotoris; eodemque tempore extracta ſunt ex archivo ſeu bibliotheca Conventus SS. Annuntiationis Servorum Matris Dei civitatis Florentinæ nonnulla jura, quæ fuerunt *compulſata* & admiſſa in cauſa S. Julianæ de Falconeriis ſuper virtutibus. Celebris eſt in Urbe bibliotheca Domini Coccini olim Rotæ Auditoris, quæ fuit relicta teſtamento Patribus Societatis Jeſu Collegii Romani. Plura in ea ſunt, quæ Fori materias reſpiciunt, & multa pariter, quæ pertinent ad cauſas Canonizationum; cum juxta morem olim receptum examen dictarum cauſarum tribus Rotæ Auditoribus committeretur, & hoc quidem munus Coccino ipſi ſæpius fuerit demandatum, & multæ extent cauſarum relationes ejus nomine inſcriptæ. Cuſtodes adſunt dictæ bibliothecæ & jura Canonizationum ſunt ſeparata a juribus forenſibus. Ab hac autem bibliotheca multa documenta fuerunt extracta in cauſa S. Petri de Alcantara, uti colligitur ex reſcriptis editis die 13. Julii, & die 9. Auguſti anno 1647., & in cauſis S. Laurentii Juſtiniani, & Servi Dei Bernardini Realini, quemadmodum deſumitur ex aliis quoque reſcriptis ſacræ Congregationis die 1. Maji 1668. In cauſa S. Aloyſii Gonzagæ deſumpta eſt ex eadem bibliotheca celebris relatio Rotæ Auditorum ſuper virtutibus & miraculis; excitataque, dum munere ſungebar Fidei Promotoris, controverſia magnis animorum motibus agitata, an eadem eſſet admittenda, cum ſubſcripta non eſſet proprio charactere trium Rotæ Auditorum, quibus cauſa fuerat commiſſa, tandem dictum eſt communi tum Cardinalium tum Conſultorum ſuffragio, eam admittendam eſſe. Ponderatum etenim primo fuit, conſtare de relatione Rotali in genere, & in qua fuerant approbatæ virtutes atque miracula, uti deſumebatur ex reſcripto ſacræ Congregationis edito anno 1618. Ponderatum fuit ſecundo,

relationem

Digitized by Google

relationem fuiſſe repertam in prædicta bibliotheca Coccini. Tertio, characterem relationis eſſe characterem antiquum, & hominis, qui fuerat dicti Coccini familiaris; & plura errata correcta, & multa verba inter lineas & ad margines eſſe ex charactere ejuſdem Coccini, ad quem, tanquam ceteris Auditoribus antiquiorem, ſpectabat onus componendi relationem: quorum characterum recognitio facta fuerat coram Notario ſacræ Congregationis non ſolum per teſtes habentes notitiam manus, ſed etiam per comparationem ad certum & indubitabilem characterem nonnullarum aliarum ſcripturarum. Ponderatum fuit quarto, relationem ad amuſſim concordare cum ſummario teſtium per Notarium authentico facto, & Rotæ Auditoribus diſtributo, ut ſtudio cauſæ vacarent, necnon cum reſolutionibus, quas in Congregationibus Auditores Rotæ Commiſſarii fecerant, & quæ repertæ fuerunt ſcriptæ charactere Coccini in eadem bibliotheca, & charactere Joannis Baptiſtæ Pamphilii, qui fuerat alter Rotæ Auditor electus ad cauſæ diſcuſſionem, in alia bibliotheca, quæ erat ipſius, & quæ nunc apud ejuſdem heredes aſſervatur in æde prope eccleſiam S. Agnetis in foro Agonali. Ponderatum fuit quinto, alia exemplaria ejuſdem relationis inventa eſſe in bibliotheca Cardinalis Horatii Lancellotti, qui Congregationibus ſacrorum rituum interfuerat, cum actum fuit de virtutibus & miraculis S. Aloyſii, necnon in bibliotheca Fidei Promotoris. Ponderatum fuit ſexto, Patrem Lucam Caſtellinum ex Ordine Prædicatorum Scriptorem contemporaneum editioni relationis ejus pluries meminiſſe *in tract. de certit. glor. SS. cap. 2. punct. 10. §. 4. punct. 18. §. 2. cap. 8. punct. 21. §. 4. & punct. 32. §. 13.*, & *in alio tract. de dilat. Canoniz. pag.* 93. ejuſdemque relationis pariter meminiſſe Contelorium *de Canonizat. SS. cap.* 15. *num.* 10. *cap.* 19. *num.* 2., & ſenſum & verba Rotalis relationis a dictis Auctoribus allegatæ adæquate ac omnino concordare cum ſenſu & verbis relationis repertæ in bibliotheca Coccini. Ad extremum ponderatum eſt, Rotæ Auditores in aliis ſubſequentibus cauſarum relationibus mentionem feciſſe relationis cauſæ S. Aloyſii, in relatione videlicet cauſæ S. Mariæ Magdalenæ de Pazzis, in relatione cauſæ Servi Dei (nunc Beati) Hieronymi Æmiliani, & in relatione cauſæ S. Andreæ Avellini; ſenſus autem pariter & verba relationis cauſæ S. Aloyſii in aliis ſubſequentibus cauſarum relationibus memoratæ ad unguem reſpondere relationi deſumptæ ex bibliotheca Coccini. Ex quibus omnibus ſimul junctis viſum eſt, relationem prædictam eſſe admittendam, cum eadem adminicula dici non poſſent, ſed perfectæ & concludentes probationes; potiori autem ratione, cum (juxta dicta in ſuperioribus) jura probent & *compulſari* valeant ad conſtituendam probationem, licet deſumpta ex archivo privato, dummodo non deſint adminicula.

CAPUT

Digitized by Google

C A P U T LIII.

De nonnullis petitionibus, quæ aliquando ſacrorum rituum Congregationi exponuntur pro felici exitu cauſarum Beatificationis, & Canonizationis.

1 TUm in primo, tum in ſecundo hujus noſtri Operis libro plura expoſuimus de ſerie cauſarum Beatificationis & Canonizationis: ſed ex induſtria rejecimus ad finem hujus libri nonnullas petitiones, quæ pro ſuarum cauſarum beneficio aliquando a Poſtulatoribus promoventur; difficile quippe fuiſſet earum ſenſum intelligere, niſi præceſſiſſet expoſitio juridici curſus cauſarum prædictarum.

2 Cum itaque in ſuperioribus dictum ſit, ante omnia juxta legem decretorum Urbani VIII. præcedere debere proceſſum una cum ſententia Judicis ordinarii vel ſuper non cultu, vel ſuper caſu excepto, contingit aliquando, ut aliquis teſtis bene conſcius virtutum aut miraculorum Dei Servi ſit in tali ætate aut ægritudine conſtitutus, ut de ejus obitu rationabiliter timeatur, antequam examinari poſſit, ſi ejus examen differatur ad tempus, quo abſolutum erit judicium ſuper non cultu, ſive ſuper caſu excepto: in quo proinde rerum ſtatu petitur a Poſtulatoribus, ut, non obſtante lege decretorum Urbani, procedatur ad ejus examen, licet adhuc inchoatus non fuerit proceſſus ſuper non cultu, aut ſuper caſu excepto, ſed tantum ſignata ſit Commiſſio introductionis, aut reſumptionis cauſæ, vel licet judicium illud inceptum quidem ſit, ſed adhuc non abſolutum.

3 Diſpenſatio hæc derogat decretis generalibus, & Conſtitutioni Urbani VIII. decreta eadem confirmanti; idque efficit, ut non niſi cum magna difficultate ſacrorum rituum Congregatio ordinaria ſummo Pontifici conſilium det, ut eam concedat. Conceſſa tamen fuit in cauſa Sinarum Beatificationis & Canonizationis Servi Dei Franciſci de Capillas Ordinis Prædicatorum; cum in ea poſt ſignatam Commiſſionem inſcriptæ fuerint Epiſcopis litteræ remiſſoriales pro conficiendo proceſſu ſuper Martyrio, hac addita clauſula, *Etiamſi proceſſus particularis ſuper non cultu confectus, neque ad eamdem ſacrorum rituum Congregationem tranſmiſſus, & in eadem diſcuſſus fuerit*; uti colligitur ex decreto edito die 7. Septembris 1675. quod Sanctiſſimus approbavit die 2. Octobris ejuſdem anni. Conſimiles diſpenſationes antea in aliis cauſis conceſſæ fuerant; in cauſa ſcilicet Romana Ven. Servi Dei Joſeph a Matre Dei die 21. Aprilis 1668., & in cauſa Januen. S. Catharinæ, in qua poſt ſignatam Commiſſionem, & ante conſtructionem proceſſus ſuper caſu excepto conceſſæ fuerunt litteræ remiſſoriales, ne probationes perirent comprobandorum miraculorum gratia, uti deſumitur ex decreto edito die 29. Novembris 1670. Item in cauſa Lucenſi Servi Dei Joannis Leonardi conſimilis gratia petita eſt, atque benigne

nigne conceſſa. En verba decreti: *Cum ſacræ rituum Congregationi Poſtulator cauſæ Beatificationis & Canonizationis Servi Dei Joannis Leonardi humillime expoſuerit, in civitate Lucana juris utriuſque Doctorem Aloyſium Manſium plene de geſtis dicti Servi Dei inſtructum reperiri, necnon ob ejuſdem annorum fere nonaginta gravem ætatem ac malam valetudinem, ne hujus teſtis omni exceptione majoris probatio pereat, ad habendum ejuſdem examen pro conceſſione litterarum remiſſorialium dirigendarum cum omnibus facultatibus neceſſariis ac opportunis Vicario Capitulari, vel alteri, ſive aliis Sacerdotibus dictæ civitatis Lucanæ in Eccleſiaſtica dignitate conſtituto, ſeu conſtitutis, ad effectum deinde hujuſmodi examen ſuis loco & tempore in proceſſu in ſpecie conſtructo inferendi, ſupplicaverit; ſacra eadem rituum Congregatio, ad relationem Eminentiſſ. & Reverendiſſ. Domini Cardinalis Gabriellii, attentis circumſtantiis prædictis, ex gratia ſpeciali in exemplum nunquam alleganda litteras remiſſoriales petitas poſſe concedi, cenſuit, dirigendas tamen Epiſcopo Sancti Miniati, ac primis tribus Dignitatibus eccleſiæ Cathedralis Lucanæ, & cum clauſula, quod idem Epiſcopus cum duabus ſaltem ex dictis primis tribus Dignitatibus examini ſupra recenſiti Aloyſii Manſii ſemper aſſiſtat, & termino ſex menſium ad illud recipiendum, quibuſcumque in contrarium diſponentibus minime obſtantibus, ſi Sanctiſſimo Domino noſtro viſum fuerit. Die 25. Januarii 1702. Et, facta deinde per me Secretarium de prædictis Sanctiſſimo Domino noſtro relatione, Sanctitas ſua benigne annuit, die 4. menſis Februarii ejuſdem anni 1702.*

4 Frequentior eſt caſus neceſſitatis examinis teſtium in ſpecie, qui ſunt ſenes, valetudinarii, vel cito abfuturi, antequam ſit abſolutum judicium ſuper fama ſanctitatis in genere. Debet enim juxta legem decretorum abſolvi judicium in genere, antequam fiat tranſitus ad examen virtutum aut miraculorum in ſpecie: ſed, cum facile accidere poſſit, ut teſtes ſenes, aut valetudinarii, aut cito abfuturi, ſive quia præmoriantur, ſive propter eorum imminentem abſentiam, examinari non valeant, ſi differatur examen ad tempus, quo erit abſolutum judicium in genere; cauti Poſtulatores ſacrorum rituum Congregationi ordinariæ ſupplicare conſueverunt, ut uno & eodem tempore, quo conceduntur litteræ remiſſoriales pro examinandis teſtibus in genere, concedantur etiam pro examinandis teſtibus in ſpecie, reſtricte tamen quoad teſtes ſenes, valetudinarios, aut cito abfuturos.

5 Paſſim a ſacra Congregatione gratia hæc indulgetur, & paſſim ſummus Pontifex conſimilia approbat Congregationis reſponſa, uti colligitur ex decretis editis in ſequentibus cauſis; in cauſa ſcilicet Romana Servi Dei Joſeph a Matre Dei 17. Junii 1673., in cauſa Mexicana Servi Dei Gregorii Lopez 11. Januarii 1676., in Neapolitana Servi Dei Franciſci Olympii, in Tullen. Servi Dei nunc Beati Petri Forerii, in Romana, ſeu Viennen. Servi Dei Dominici a Jeſu Maria 6. Maji 1679., in Corduben. Servi Dei Joannis Baptiſtæ a Conceptione 27. Januarii 1680., in Hiſpalen. Servæ Dei Franciſcæ Dorotheæ 6. Aprilis 1680., in Toletana Servi

Dei

Digitized by Google

Dei Franciſci a Puero Jeſu die 20. Septembris 1681., in Biſinianen. Servi Dei Humilis a Biſiniano 12. Martii 1689.; & , ceteris prætermiſſis, dum munere fungebar Fidei Promotoris, in cauſa Pariſien. Servi Dei nunc Sancti Vincentii de Paulis 14. Decembris 1709., in Panormitana Servi Dei Aloyſii La Nuza 10. Martii 1714., in cauſa Sancti Flori in Gallia Servæ Dei Agnetis a Jeſu 18. Auguſti 1714., in Florentina Servi Dei Benedicti a Podio Bonitio die 22. Septembris 1714., in Cortonen. Servæ Dei Veronicæ de Lapparellis die 27. Julii 1720., & in cauſa Romana Servi Dei Innocentii Papæ XI. Facit ad hanc aſſumptionem, quod, ſicuti regula juris communis prohibens, ne teſtes examinentur ante litem conteſtatam, limitatur in hypotheſi, in qua agitur de teſtibus ſenibus, valetudinariis, aut cito abſuturis, uti decernitur *in cap. Quoniam frequenter, ut lit. non conteſtat.* remittendo Judicis arbitrio judicium ſenectutis, infirmitatis, aut imminentis teſtium abſentiæ, ut in propoſito citati textus in eodem adnotarunt Innocent. *num.* 3. Oſtien. *num.* 7. Marian. Soccin. *num.* 9. *§. Primo fallit*, Barboſ. *num.* 7. Pithing. *ad tit. Decretal. ut lit. non conteſtat. §.* 20. *num.* 14. ita ordo judicialis cauſarum Beatificationis & Canonizationis requirens, ut teſtes in ſpecie non examinentur, niſi abſoluto judicio ſuper fama ſanctitatis in genere, diſpenſationis ope intervertitur, cum tractatur de teſtibus ſenibus, valetudinariis, aut cito abſuturis, veluti ponderat Pignatellus *conſult.* 10. *per tot. tom.* 3. multoque magis, quia memoratum Judicis officium ſuccurrendi, ne pereant probationes, quodque Legiſlatorem induxit ad ſtatuendum, ut teſtes ſenes, valetudinarii, aut cito abſuturi examinari poſſent ante litem conteſtatam, quemadmodum perpendunt Oſtien. *in dicto cap. Quoniam frequenter, num.* 5. *ut lit. non conteſtat.* & Grananet *ad eumd. tit. Decretal. num.* 8. non eſt extraneum, ſed quodammodo conſentaneum decretis generalibus Urbani VIII. ubi ſic legitur: *Verum, ne pereant hujuſmodi dilationis occaſione probationes &c.*

6 Nec enim quidquam officit, quod cauſæ Beatificationis & Canonizationis æquiparentur cauſis criminalibus, in quibus ante litem conteſtatam non permittitur examen teſtium, licet ſenum, valetudinariorum, aut qui cito ſunt abſuturi, ſicuti probat textus *in cit. cap. Quoniam frequenter, ut lit. non conteſtat.* & ut late in eodem adnotarunt Innocent. *ſub num.* 2. Anton. a Butrio *num.* 12. Henric. Boic. *§. Sunt et alii, num.* 4. Altaſerr. *in §. Regulariter*, Farinacc. *de teſtib. quæſt.* 76. *num.* 14. Nec item officit, ſi quis dicat, non poſſe pro his diſpenſationibus deſumi argumentum ex *cit. cap. Quoniam frequenter, ut lit. non conteſtat.* eo quia teſtes ſenes, valetudinarii, aut cito abſuturi examinati ante diſcuſſionem famæ in genere nequaquam repetuntur, ſi, hac abſoluta, vivant & ſint in loco; quando e contrario teſtes, qui propter ſenectutem, aut malam valetudinem, aut imminentem abſentiam fuerunt examinati ante litem conteſtatam, poſt litem conteſtatam repetuntur, ſi vivant, & a loco non receſſerint, ſive ad ipſum reverſi ſint; uti docent Barboſa *in alleg. cap. Quoniam frequenter, num.* 5.

num. 5. *ut lit. non conteſtat.* Farinacc. *de teſtib. quæſt.* 76. *num.* 109. Lancellot. *de attentat.* 2. *part. cap.* 12. *limit.* 38. *num.* 3. *et* 4. Maſcard. *de probat. concl.* 1367. *num.* 10. Primo, quia æquiparatio inter cauſas Beatificationis & Canonizationis, & cauſas criminales non procedit in omnibus; deinde quia non eſt ita pacificum in jure, ut teſtes ſenes, valetudinarii, aut cito abſuturi, qui fuerunt examinati ante litem conteſtatam, poſt litem conteſtatam repetantur, ſi vivant & ſint in loco: textus enim *in cap. Quoniam frequenter, ut lit. non conteſtat.* hanc repetitionem nequaquam præſcribit, & Antonius a Butrio *in eod. cap. num.* 16. nihil audet in hoc articulo firmare, quin immo Abbas *num.* 8. docet teſtes non eſſe repetendos. Dictum eſt autem, æquiparationem inter cauſas Canonizationis, & cauſas criminales in omnibus non procedere: in cauſis quippe criminalibus teſtes, qui in proceſſu informativo examinati fuerant, ſi præmortui ſint, ita ut repeti non potuerint, nullum probationis gradum conſtituunt, ſed tantum aliquam inducunt præſumptionem, juxta plene firmata per Raynald. *obſerv. criminal. tom.* 4. *in ſupplet. ad cap.* 34. *num.* 131. *et plurib. ſeqq.*; quando teſtes examinati in cauſa Canonizationis in proceſſu informativo Ordinarii rite & recte confecto, ſi mortui ſint tempore proceſſus Apoſtolici, veram probationem conſtituunt, ſi conjungantur cum teſtibus in proceſſu Apoſtolico ſubinde examinatis, veluti ſupra viſum fuit.

7 In ſuperioribus etiam viſum fuit, non poſſe Ordinarios devenire ad conſtructionem proceſſuum ſive ſuper non cultu, ſive ſuper caſu excepto, ſive ſuper virtutibus, ſive ſuper miraculis, poſtquam Sedes Apoſtolica manum ad cauſam appoſuit; manus autem appoſitionem conſiſtere in ſignatura Commiſſionis, quæ fit a ſummo Pontifice, ita ut proceſſus confecti ab Ordinariis poſt manus Pontificiæ appoſitionem nullitatis vitio laborent. Quod hodie firmiter obſervatur, licet olim res diverſo modo ſe haberet, cum in cauſa S. Raymundi ſciamus, poſt conſtructos proceſſus auctoritate Apoſtolica ſuper miraculis Ordinarium Barcinonenſem alium proceſſum auctoritate ſua confeciſſe, qui quidem in cauſa fuit admiſſus, nulla reportata gratia ſanationis, juxta ea quæ habentur apud Peniam in Actis dictæ cauſæ *lib.* 3. *cap.* 15. *& cap.* 19.

8 Si itaque contingat, proceſſum ſuper non cultu fieri ab Ordinario poſt appoſitionem manus ſanctæ Sedis, ſupplicandum erit pro ſanatione, quam ſacrorum rituum Congregatio aliquando conceſſit cum ſolita clauſula, *ſi Sanctiſſimo videbitur*, & cui ſummus Pontifex benigne annuere conſuevit, ut in cauſa Hiſpalen. Servæ Dei Franciſcæ Dorotheæ 13. Septembris 1642., & ante in alia Hiſpalen. Servi Dei Ferdinandi de Contreras 2. Martii 1641. Id ipſum forte ſibi poterit locum vindicare in ſanatione proceſſus ſuper caſu excepto; cum juxta decreta generalia Urbani VIII. proceſſus ſuper non cultu, & proceſſus ſuper caſu excepto invicem æquiparentur. Sed major eſſe poterit difficultas quoad proceſſus ſuper virtutibus & miraculis confectos ab Ordinariis poſt appoſitionem manus ſanctæ

Sedis: etenim, de jure loquendo, non poterit in hiſce proceſſibus conſtitui gradus probationis, ſed tantum adminiculi, juxta bene ponderata per Rotæ Auditores in relatione S. Andreæ Corſini *typis impreſſa poſt primam Conſultationem Lezanæ part. 6. num.* 277. Præterquamquod ad id facit exemplum cauſæ S. Staniſlai Novitii Societatis Jeſu, dum fungebar munere Fidei Promotoris. Res erat de miraculo Limæ patrato, & Poſtulatores exorabant pro ſanatione proceſſus ab Archiepiſcopo Limano confecti poſt appoſitionem manus ſanctæ Sedis. Actum fuit de hac ſanatione die 9. Maji 1711.; ſed reſponſum fuit, de hoc argumento particulariter videndum eſſe: iterum autem propoſita petitione die 22. Auguſti ejuſdem anni, reſponſum eſt & injunctum, ut ejus ratio haberetur in diſcuſſione cauſæ, hoc eſt ut, propoſito in Congregationibus dubio ſuper miraculis, unuſquiſque in cauſa ſuffragaturus diceret, utrum ſibi videretur locus eſſe, vel non eſſe petitæ ſanationi. Propoſitum deinceps fuit dubium ſuper miraculis, ubi miraculum Limæ patratum approbatum eſt, nulla tamen conceſſa ſanatione proceſſus: cum enim ſuper eodem miraculo confectus etiam fuiſſet proceſſus auctoritate Apoſtolica, & in hoc porro multæ & validæ probationes exiſterent, exiſtimatum fuit, ſufficientem progigni probationem ex proceſſu Apoſtolico juncto cum proceſſu ordinario non in linea probationis, ſed in linea adminiculi. Defectus nempe neceſſitatis utendi proceſſu confecto poſt appoſitionem manus ſanctæ Sedis in linea probationis, & ſufficientia uſus ejuſdem in linea adminiculi exemerunt Poſtulatores cauſæ S. Staniſlai a promovenda nova formali petitione ſuper ſanatione proceſsus. Per eamdem viam Poſtulatores alius cauſæ Limanæ S. Thuribii procedere meditabantur: cum enim confectus fuiſset ab Archiepiſcopo Limano proceſsus ſuper uno ex miraculis patratis poſt indultam venerationem, & ideo poſt appoſitionem manus ſanctæ Sedis, illi autem pro ſanatione inſtitiſsent, ſacrorum rituum Congregatio anno 1693. reſpondit, eodem illos uti poſse in linea adminiculi. Sed, cum in cauſæ progreſsu animadvertiſsent, non adeſse in proceſsu Apoſtolico ſubſequentet confecto ſuper eodem miraculo ſufficientes probationes; quia, licet in eo fuiſsent repetiti nonnulli teſtes examinati in proceſsu ord nario, alii tamen repeti non potuerant, cum tempore confectionis proceſsus Apoſtolici mortui eſsent; habito novo perfugio ad ſacram Congregationem, expoſitoque, quod nullus adſuerat contemptus Apoſtolicæ auctoritatis, nulla fuerat negligentia Poſtulatorum (ideo enim Archiepiſcopus Limanus manum admovit ad examen teſtium, quia timuit obitum eorumdem tum propter locorum diſtantiam, tum propter neceſsariam longi temporis intercapedinem, antequam litteræ remiſſoriales ab Urbe Limam devenirent; quod eo magis Poſtulatores demonſtrarunt ex proteſtatione ab Archiepiſcopo emiſsa de ſuo proceſsu ad ſanctam Sedem mittendo; & ex eo denique, quod ſtatim ac fieri potuit, ſupplicatum eſt ſanctæ Sedi pro conceſſione remiſſorialium ad teſtes

ſtes examinandos ſuper eodem miraculo, ſuper quo Archiepiſcopus auctoritate ſua ordinaria proceſſum conſtruxerat) ſacrorum rituum Congregatio, dum fungebar munere Fidei Promotoris, die 24. Octobris 1724. reſpondit *Pro ſanatione cum Sanctiſſimo*; & ſan. mem. Benedictus XIII. defectum ſanavit, ſimilemque ſanationem conceſſit etiam Poſtulatoribus cauſæ S. Julianæ de Falconeriis. Series ſanationis proceſſus in cauſa S. Thuribii refertur in ejus vita ſcripta ab Anaſtaſio Nicoſilli, Romæ typis impreſſa, cujus exemplaria diſtributa fuere occaſione Canonizationis ejuſdem Sancti, *pag.* 299. Non videtur tamen omittendum, quod, impetrata a Poſtulatoribus ſanatione proceſſus, cum proceſſu ſanato uti vellent in linea probationis, ipſe oppoſui, non poſſe id fieri, niſi diſcuſſa in ſacra Congregatione ejus validitate; ſanatio quippe non reſpiciebat, niſi unum defectum, confectionis ſcilicet ejus poſt appoſitionem manus ſanctæ Sedis, cum proceſſus ex aliis capitibus poſſet eſſe nullus. Cum igitur ſacrorum rituum Congregatio vim oppoſitionis cognoviſſet, voluit, ut, non obſtante ſanatione, dubium formale ſuper validitate proceſsus proponeretur: quo ſubinde propoſito, necnon ſavorabiliter reſoluto, feliciter demum uſi ſunt Poſtulatores proceſsu in linea probationis.

9 Confecto proceſsu Apoſtolico ſuper fama in genere, & ſuper virtutibus, aut Martyrio, & miraculis in ſpecie, cauſaque in ſacra Congregatione propoſita, ſi ex eodem proceſsu confecto cognoſcatur, probationes congeſtas non ſufficere ad adſtruendam famam ſanctitatis in genere, aut ad Martyrium, aut ad virtutes in ſpecie, vel miracula articulata in ipſo proceſsu non poſse dici, prout oportet, perſpicua facta, quæritur, an Poſtulatoribus indulgeri poſſit, ut novum Apoſtolicum proceſsum conficiant, in quo novos afferant teſtes de fama, aut de virtutibus, aut de Martyrio, aut de miraculis jam articulatis.

10 Poſtquam facta eſt teſtium promulgatio, & percepta fuerunt teſtificata, regula juris eſt, ut alii teſtes examinari non poſſint ſuper iiſdem articulis, aut ſuper articulis directe contrariis; &, ſi examinentur, nihil probent. Ita habet textus *in cap. Fraternitatis, de teſtib. et atteſt. Duximus tibi reſpondendum, quod in appellationis cauſa, ſi nova contigerit emergere capitula, ſuper quibus aliqua Partium voluerit novos teſtes inducere, vel per jam receptos aliquid comprobare, eos credimus poſſe recipi ſuper novis duntaxat capitulis, receptis prius ab ipſis ſecundum formam recipiendorum teſtium juramentis.* Cum quo concordat textus *in Clementina* 2. *de teſtib.* ubi: *Teſtibus rite receptis, et eorum atteſtationibus publicatis, ſicut non licet ſuper eiſdem, vel directo contrariis articulis alios, vel eoſdem teſtes in principali cauſa producere, ſic non debet in appellationis cauſa licere; cum non minus in appellationibus, quam in principali cauſa, ſubornatio ſit timenda*. Facta quippe teſtium promulgatione poſt elapſum terminum probationis, Partes agnoſcunt, quid a teſtibus dictum ſit; nihilque facilius eſſet, quam quod, admiſſis aliis teſtibus, iidem inducerentur, ut adderent, vel detraherent totum id quod, compertis atteſtationibus, alterutra Pars videret deeſse,

vel ſupereſse; ſicuti adnotarunt Doctores in juribus citatis, & ſicuti colligitur ex verbis citatæ Clementinæ. Ideoque, cum ex mandato Joannis XXII. confectus ſuiſset ab Archiepiſcopo Neapolitano, & Epiſcopo Viterbienſi proceſsus ſuper nonnullis miraculis S. Thomæ de Aquino, novas quidem ipſe litteras remiſsoriales inſcripſit Epiſcopis Anagnino, & Terracinenſi, ut in miracula ejuſdem S. Thomæ inquirerent, ſed hæc addendo: *Non tamen de illis, ſuper quibus per præfatos Archiepiſcopum, & Epiſcopum ad receptionem & examinationem prædictorum teſtium noſcitur eſſe proceſſum, prout per proceſſum ſuper hoc per eos habitum, cujus copiam vobis fieri volumus, poteritis inſtrui*; veluti habetur apud Raynaldum *ad an.* 1321. *num.*46. &, quatenus nova antiquis adjicienda ſint, illa profecto non deficiunt, cum in regeſtis ſacræ Congregationis die 10. Decembris 1629. extet hoc decretum: *Pater Cappellus Procurator Generalis Congregationis Somaſchæ ſupplicavit pro licentia repetendi nonnullos teſtes ſuper miraculis ab omnipotenti Deo patratis interceſſione Servi Dei Hieronymi Æmiliani, dictæ Congregationis Somaſchæ Fundatoris, & ſacra Congregatio reſpondit, non adeſſe cauſam, quare petita concedi debeant, ſtante, quod jam ſunt publicati proceſſus auctoritate Apoſtolica formati, & diſcutiuntur in Rota.*

11 Porro, licet ex citatis juribus deſumatur, non eſſe probationes adjuvandas vel per novos teſtes, vel per repetitionem teſtium jam examinatorum poſt eorum promulgationem, atque proceſſus abſolutionem, id tamen non efficit, quin ex rationabili cauſa poſſit Judex ex officio etiam poſt percepta teſtificata, & poſt teſtium promulgationem demandare, ut novi teſtes ſuper iiſdem articulis examinentur, atque adeo ut novus conficiatur proceſſus; uti, cumulatis concordantibus, late probat Farinaccius *de teſtib. quæſt.* 76. *num.* 184. & in hac Canonizationis materia proſequitur Pignatellus *conſult.* 249. *tom.* 1. ubi exponit, quando locus eſſe poſſit novo teſtium examini ſuper iiſdem articulis, ſuper quibus alii teſtes ſuerunt examinati. Quocirca in præſenti Canonizationis materia antiqua non deſunt exempla, quibus ſacra Congregatio conceſſit, ut probationes adjuvarentur etiam per novos teſtes. In cauſa quippe Valliſoletana S. Petri Regalati ſuper miraculis editum ſuit die 26. Septembris 1631. decretum, in quo ſic legitur: *Quoad ſecundum miraculum &c. eadem ſacrorum rituum Congregatio cenſuit, coadjuvandas eſſe probationes; quoad quartum miraculum &c. cenſuit ſimiliter, probationes eſſe coadjuvandas, & ſignanter Medicos eſse examinandos, qui interſuerunt curationi, & alios etiam, qui ſuerunt præſentes.* Itemque anno 1656. in cauſa S. Cajetani reſponſum ſuit ab eadem ſacra Congregatione, adjuvandas eſſe probationes. Sed paulo poſt, anno videlicet 1658. ſummus Pontiſex Alexander VII. ſuo peculiari decreto prohibuit, ne in poſterum ſacultas a ſacra Congregatione daretur Poſtulatoribus probationes adjuvandi. En verba decreti: *Cum hactenus in cauſis Beatificationum et Canonizationum, ſemel articulata novis probationibus coadjuvari poſse, ſacrorum rituum Congregatio indulgere quandocumque conſueverit, verum*

in re

jure tam gravi indulgentia qualibet effugienda videantur &c. Sanctiſſimus Dominus noſter vetuit, poſt hac quibuſvis ſub prætextu, vel urgenti ac rationabili cauſa remiſſoriales quaſcumque, vel compulſoriales litteras ad coadjuvandas probationes decerni et relaxari, vel ſumendi in Urbe ſimiles probationes Eminentiſſimo Domino Cardinali pro tempore Vicario facultatem attribui, ita ut, ſi primo articulata concludenter tunc non probari contigerit, jam nulla ſit ſpes, et omnis ſit præcluſus aditus eamet novis probationibus coadjuvandi. Hujuſmodi autem decretum inter noviſſima referri, & inconcuſſe ſervari mandavit. Die 29. Novembris 1658.

12 Alexandrini hujus decreti littera eſt generalis, & idcirco comprehendit omnes & quoſcumque proceſſus Apoſtolicos ſive ſuper obedientia decretis, ſive ſuper fama in genere, ſive ſuper virtutibus, Martyrio, & miraculis in ſpecie, ſive demum ſuper miraculis, quæ ſupervenerunt poſt indultam venerationem. Porro ratio decreti deſumitur ex gravitate cauſæ, quæ omnem indulgentiam avertit: ſed huic rationi aliæ duæ addi poſſunt, quarum prima eſt, quod, ſi omnes diligentiæ in quocumque judicio, ad evitandum quidquid ſinceræ veritati adverſari valet, ſunt adhibendæ, eædem potiori jure adhibendæ ſunt in hoc judicio; cum major cautela ſit neceſſaria, ubi majus urget periculum: ſecunda, quod, ſi poſt primum proceſſum auctoritate ordinaria confectum, in quo plura de virtutibus & plura de miraculis continentur, atque adeo expedit ut contineantur, ne pereant probationes, novus conficitur Apoſtolicus proceſſus ſuper iiſdem virtutibus & miraculis, in quo non ſolum repetuntur teſtes examinati in primo proceſſu, ſi vivant tempore ſecundi, ſed novi etiam teſtes adduntur, qui vel de audito vel de viſo teſtificantes adæquatam & integram conſtituere poſſunt probationem tum ſuper virtutibus tum ſuper miraculis ante indultam venerationem patratis; nemo eſt qui non videat, ſi articulata in proceſſu Apoſtolico novis probationibus adjuventur, nimiam & periculoſam indulgentiæ viam aperiri. Quamvis autem poſtrema hæc ratio non procedat quoad miracula quæ ſupervenerunt poſt indultam venerationem, pro quorum comprobatione unus tantum conficitur Apoſtolicus proceſſus, nec quoad ea quæ articulantur in proceſſu Apoſtolico, ſed non fuerunt articulata in ordinario; id tamen non obſtat aſſumptioni. Animadverſione quippe dignum eſt, ſi agitur de miraculis quæ ſupervenerunt, agi conſequenter de nonnullis particularibus factis, quorum reſpectu, ſi Poſtulatores velint, poſſunt in proceſſu Apoſtolico, quotquot habent, probationes afferre, ſine ulla neceſſitate inſtandi pro eis adjuvandis adverſus præſcripta in decreto Alexandrino; ſi vero agitur de articulatis in proceſſu Apoſtolico, quæ non fuerunt articulata in ordinario, hæc ut plurimum eſſe additamenta ad ea quæ ſunt in proceſſu ordinario probata, de quibus cumulanda facile cumulari poſſunt in Apoſtolico proceſſu ſine neceſſitate novarum probationum; quare in utroque caſu ſibi debent Poſtulatores imputare, ſi ſcientes, vel ſcire debentes diſpoſitionem decreti

Ale-

Alexandrini, non curarunt in proceſſu omnia & ſingula referre, quæ ad adæquatam & integram probationem erant neceſſaria.

13 Verum, ut funditus materia hæc exponatur, operæ pretium eſt caſus recenſere, quibus Alexandrinum decretum aptari poſſe non videtur. Et primus quidem eſt, ſi ante illud conceſſa fuiſſet a ſacra Congregatione facultas adjuvandi probationes, litteræ autem remiſſoriales ex aliqua legitima ratione non fuiſſent expeditæ; tunc quippe locus eſſe deberet adjuvandis probationibus, cum lex reſpiciat futura, non præterita: quo ſenſu procedit decretum ſacræ Congregationis in cauſa Leopolien. B. Joannis de Dukla 14. Junii 1659.

14 Secundus caſus eſt, quando articulata in proceſſu Apoſtolico adjuvanda eſſent non per novum teſtium examen, ſed per exhibitionem, & *compulſationem* ſcripturarum, quæ quidem antea exiſtebant, ſed quæ non fuerant exhibitæ & *compulſatæ*: ceſſat enim in hoc caſu quodcumque periculum, ne teſtes ſubornentur. Et hi porro ſunt termini, intra quos procedunt conceſſiones, quæ a ſacra Congregatione factæ fuerunt pro adjuvanda cauſa Tarraconen. B. Petri Armengol; & intra hos quoque terminos procedunt reſcripta ejuſdem ſacræ Congregationis edita, dum fungebar munere Fidei Promotoris, in cauſa Corduben. Canonizationis B. Alvari de Corduba Ordinis S. Dominici mortui circa annum 1430. Cum enim quæſtio eſſet de ejus cultu immemorabili, & an eſſet confirmanda ſententia Epiſcopi Cordubenſis lata ſuper eo, ex defectu ſufficientis probationis reſponſum fuit die 22. Auguſti 1716. & die 10. Decembris 1718. ſententiam non eſſe confirmandam, at ſervato tamen jure Poſtulatoribus adjuvandi probationes ſuper prætenſo caſu excepto.

15 Tertius caſus eſt, ſi ex. gr. exarata informatione ſuper virtutibus, Martyrio, aut miraculis, aut alio quocumque dubio, exaratoque ſummario, aliqua oriatur in ſacra Congregatione difficultas ſuper probatione alicujus virtutis, aut alicujus miraculi; vel alia quæcumque ſuper dubio, quod proponitur, excitetur oppoſitio, quæ ſubmoveri poſſit per teſtium aſſertiones in proceſſu exiſtentes, ſed in ſummario non relatas: in hoc ſiquidem rerum ſtatu nihil prohibet, quin iſtæ probationes, quandocumque Poſtulatoribus libuerit, ſacræ Congregationi exhibeantur, cum res ſit non de novis probationibus, ſed de probationibus jam receptis, licet in primo ſummario non relatis; ideoque aptari huc poſſit axioma juridicum, *Non deducta deducam*.

16 Quartus caſus eſt, quando novæ petuntur litteræ remiſſoriales probandi cauſa miraculum non articulatum in primo proceſſu Apoſtolico, vel quia tunc patratum non erat, vel quia tunc erat ignotum. Facta eſt conceſſio harum litterarum, dum fungebar munere Fidei Promotoris, in cauſa S. Joannis de Cruce. Cum etenim ageretur de miraculis poſt indultam Beatificationem a Deo interceſſione Beati patratis, & dubium immineret ſuper eis in ſacra Congregatione proponendum, diligentiſſimus au-

tem

Digitized by Google

tem Poſtulator animadvertiſſet, non fuiſſe in proceſſu confecto habitam rationem miraculi poſt Beatificationem patrati in regione, quæ maxime diſtabat a loco in quo proceſſus confectus eſt, ſupplicavit pro conceſsione remiſſorialium ad comprobandum miraculum, de quo nullum factum fuerat verbum in alio proceſſu ſuper miraculis confecto; & harum quidem litterarum conceſsio facta eſt ſine ulla derogatione decreti Alexandrini. Nec mirum, cum, non obſtante prohibitione de novis teſtibus recipiendis poſt teſtium promulgationem, & poſt *didicita* (ut Juriſtæ loquuntur) teſtificata, poſsint novi teſtes examinari ſuper articulis, qui non ſunt ſub primis nec expreſſè nec tacite ex neceſsitate facti vel probationis comprehenſi; juxta doctrinam Bartoli *in Authen. Ut qui ſemel, num.* 24. *C. de probat.* Abbatis ex mente Innocentii, & Joannis Andreæ *in cap. Fraternitatis, num.* 8. ibique Imolæ *num.* 9. *verſ. Novum autem*, & late Socinus *num.* 21. *in ſeptimo princip. artic., tit. de teſtib.*

17 Quintus caſus eſt, quando agitur de probanda continuatione alicujus facti, cujus exiſtentia jam in proceſſu probata eſt. In hoc quippe caſu excipi poſſunt probationes ſuper continuatione facti, dummodo reſpiciant tempus elapſum poſt conſtructionem proceſsus, cum probatio continuationis non ſit coadjuvatio, ſed nova probatio novi facti. Exemplum adeſt in proceſsu ſuper obedientia decretis. Si enim in proceſsu confecto probatus ſit non cultus, vel probata ſit exhibitio publici cultus per centum annos ante decreta Urbani VIII. uſque ad tempus confecti proceſsus, cauſa vero ſuper prædictis articulis proponatur poſt multum tempus a die confectionis proceſsus, continuatio non cultus, vel cultus probanda eſt poſtea uſque ad tempus, quo cauſa proponitur ſuper obedientia decretis; & hæc quidem continuatio per novas probationes demonſtranda ex ratione ſupra expoſita recte admittitur, abſque eo quod ullum Alexandrino decreto præjudicium irrogetur.

18 Exemplum quoque adeſse poteſt in miraculis in proceſsu comprobatis, ex. gr. ſanationibus repente & inſtantanee obortis; ſuper quibus probationes, paulo poſtquam eædem contigerunt, exceptæ ſunt. Sive enim ſacra Congregatio, ut certior fiat de qualitate miraculoſa, expoſcat (ut ſolet) probationem continuationis ſanitatis a tempore conditi proceſsus ad tempus uſque, quo cauſa ſuper approbatione miraculi proponitur, ſive ipſi Poſtulatores ad majorem miraculi comprobationem inſtent pro conceſsione remiſsorialium probandi cauſa prædictam continuationem; omnia hæc, utpote novum factum reſpicientia, quod nec in primo proceſsu articulatum eſt, nec articulari poterat, bene adimplentur ſine ulla derogatione Alexandrino decreto. Ita factum fuit, dum fungebar munere Fidei Promotoris, in cauſa tunc Beatæ nunc Sanctæ Julianæ de Falconeriis, & in cauſa Beatæ Hyacinthæ de Mareſcottis. Nam, cum in Congregatione præparatoria habita ſuper aſſertis miraculis, quæ Hyacinthæ interceſsione dicebantur a Deo patrata, quæſtio exorta fuiſſet, num

citra

citra offenſionem decreti de non adjuvandis probationibus, judiciali more inquiri poſſet, an quædam Soror Virginia Monialis in monaſterio S. Bernardini civitatis Viterbienſis, quæ aſſerebatur inſtantanee interceſsione memoratæ Servæ Dei liberata ab epilepſia una cum continuatione perfectæ ſanitatis per tempus decem & octo menſium, poſt quos defluxos a die ſanationis conſtructus fuerat proceſſus, examinari iterum poſſet una cum reliquis Monialibus & aliis teſtibus, ut dignoſci poſſet, an ipſa adhuc degens in humanis tacta unquam fuiſſet ab epilepſiæ morbo a tempore abſoluti proceſſus ad tempus uſque, quo miraculum examini ſubjiciebatur; propoſito hoc dubio in ſacra Congregatione ordinaria die 17. Aprilis 1717. meque tanquam Fidei Promotore ſuadente, quod inſpectio hæc conducerer ad dignoſcendam miraculi ſubſiſtentiam atque relevantiam, & quod hoc novum judiciale examen, utpote reſpiciens tempus defluxum poſt confectum proceſſum, nec obſtaret juri communi, quod novorum teſtium receptionem poſt *didicita* teſtificata quidem excludit, ſed ratione habita articulorum jam propoſitorum, nec obſtaret decreto Alexandrino jam memorato de non adjuvandis probationibus, cum id expreſſe loquatur de ſemel & primo articulatis; cenſuit ſacra Congregatio die prædicta, eſſe poſſe locum quæſito examini citra ullam læſionem decretorum de probationibus non adjuvandis. En verba decreti: *Cum in ſacra rituum Congregatione præparatoria habita 16. Martii currentis anni pro cauſa Beatificationis & Canonizationis Servæ Dei Sororis Hyacinthæ de Mareſcottis ſuper miraculis ad interceſſionem ipſius Servæ Dei ab Altiſſimo patratis nonnulli ex Conſultoribus optaverint ulteriores probationes ſuper continuatione ſanitatis Sororis Virginiæ Pedante miraculoſe, ut aſſeritur, liberatæ a morbo epilepſiæ per interceſſionem dictæ Servæ Dei; cumque R. P. D. Promotor Fidei exaraverit ſcripturam ſeu diſcurſum, an expediret, necne, præfatas probationes ſuſcipere; ſacra eadem Congregatio reſcribendum duxit, litteras remiſſoriales pro habendis ſupradictis probationibus concedendas eſſe, illaſque dirigi Epiſcopo Montis Faliſci, ut una cum duabus Dignitatibus, ſive Canonicis ab ipſo eligendis ſimul et conjunctim ſemper procedat et aſſiſtat, cum omnibus et ſingulis facultatibus neceſſariis et opportunis, ac termino ſex menſium, ſi Sanctiſſimo Domino noſtro viſum fuerit. Die 17. Aprilis 1717. Factaque deinde per me Secretarium de prædictis Sanctiſſimo Domino noſtro relatione, Sanctitas ſua benigne annuit, die 24. ejuſdem menſis et anni.* Quo pariter modo res ſe habuit in cauſa Beatificationis tunc Beatæ nunc Sanctæ Catharinæ de Ricciis: propoſita quippe in ſacrorum rituum Congregatione, tanquam excedente vires naturæ, repentina ſanatione Sororis Catharinæ Alexandræ de Bonſiis ab *aneuryſmate*, cum excitata fuiſſet a nonnullis Conſultoribus difficultas ſuper defectu probationis continuatam mirificam ſanationem reſpicientis, novus ſuper ea proceſſus confectus eſt.

19 Ultimus denique caſus eſt, quando agitur de re exiſtente, ſed variabili. Si etenim in ejuſmodi eventu ſacra Congregatio alias probationes præſentem ſtatum reſpicientes expoſcat, id recte fit citra notam adjuvandi

vandi

vandi probationes. Ideoque, cum in cauſa tunc Beatæ, nunc Sanctæ Margaritæ de Cortona quæſtio eſſet de mirifica corporis incorruptione, & juridicæ non deeſſent ſuper ea probationes antiquioribus temporibus ſucceſſive exceptæ, Cardinalis Corradinus cauſæ Relator una cum Archiepiſcopo Apameno ſacræ Congregationis Secretario civitatem petiit Cortonenſem, corpus Beatæ viſitavit & inſpexit, ſuamque una cum dicto Secretario relationem exhibuit, quæ verum ſtatum beati corporis aperuit, & quid a ſacra Congregatione ſtatuendum eſſet de mirifica incorruptione ſuaſit, aliique Periti, & teſtes ſuper præſenti corporis ſtatu fuerunt examinati. Neque hac in re ulla decreti Alexandrini derogatio accidiſſe dici poteſt: cum præſumi non poſſit, decretum ipſum excludere voluiſſe ſuperlativam probationem per acceſſum Cardinalis Relatoris, & Secretarii ſacræ Congregationis, teſtium nempe quacumque exceptione majorum, & pariter excludere voluiſſe novam probationem ſuper re variationibus & mutationibus obnoxia.

20 Quæres, an unquam re vera decreto Alexandrino derogatum ſit. Reſpondeo, derogatum fuiſſe in cauſa Curien. ſeu Conſtantien. Declarationis Martyrii tunc Servi Dei, nunc Sancti Fidelis a Sigmaringa Ordinis Capuccinorum, uti deſumitur ex decreto edito die 27. Septembris 1698. cujus verba operæ pretium eſt hic inſerere, tum ut cognoſcatur, quanta cum maturitate ſacra Congregatio in prædicta benigna conceſſione proceſſerit, tum ut Poſtulatores caveant in poſterum a conſimili gratia petenda: *Expoſito ſacrorum rituum Congregationi a Poſtulatoribus cauſæ Servi Dei Fratris Fidelis a Sigmaringa, ipſis recenter innotuiſſe, quod Jacobus Zergerli Scriniarius civis Brigantinus Conſtantienſis diœceſis adhuc in humanis exiſtens aſſerto Martyrio Servi Dei prædicti de anno 1622. ſecuto adfuerit perſonaliter, & propterea humiliter eidem ſacræ rituum Congregationi ſupplicantibus, non obſtante decreto ſan. mem. Alexandri VII. de non coadjuvandis probationibus, pro conceſſione litterarum remiſſorialium ad effectum examinandi præfatum teſtem auctoritate Apoſtolica dirigendarum Reverendiſs. Epiſcopo Conſtantienſi, ejus Suffraganeo, & uni ex Dignitatibus Cathedralis Conſtantien. ab eodem Epiſcopo eligendæ, & in defectu Dignitatis Canonico ſeniori ejuſdem Cathedralis cum termino ſex menſium, & cum clauſula, ut duo ſaltem ex ipſis procedant ad receptionem examinis præfati teſtis, & pro hujuſmodi effectu ad confectionem neceſſarii proceſſus, cum ſub die ſexta currentis menſis reſponſum fuerit „ Ad primam: Repropoſita modo ab Eminentiſs. & Reverendiſs. Domino Cardinali Petruccio pro Eminentiſs. & Reverendiſs. Domino Cardinali Caſanate cauſæ prædictæ Relatore hujuſmodi inſtantia, audito tam in voce quam in ſcriptis Reverendiſs. Archiepiſcopo Myrenſi Fidei Promotore, ſacra eadem rituum Congregatio, jurato prius, teſtem Jacobum Scriniarium Brigantinum noviter fuiſſe repertum, cum omnibus & ſingulis facultatibus neceſſariis & opportunis litteras remiſſoriales, ut ſupra, petitas, cum clauſula tamen, quod examen prædicti teſtis ponatur ad partes, poſſe concedi cenſuit, ſi Sanctiſſimo Domino noſtro viſum fuerit. Die 27. Septembris 1698.*

Facta igitur deinde per me Secretarium de prædictis Sanctiſs. Domino noſtro relatione, Sanctitas ſua in caſu prædicto, & pro hac vice tantum, & dummodo non tranſeat in exemplum, & quod in poſterum nunquam allegari poſſe, voluit, decreto ſan. mem. Alexandri VII. de non coadjuvandis probationibus derogavit, & benigne annuit, die 6. Octobris ejuſdem anni 1698.

CAPUT ULTIMUM.

In quo aliæ petitiones Poſtulatorum proponuntur & examinantur.

1 IN cauſis procedentibus per viam non cultus jam in ſuperioribus viſum fuit non eſſe locum earum propoſitioni ſuper ſignatura Commiſſionis, niſi poſt elapſum decennium a die traditionis ſive conſignationis proceſſus auctoritate ordinaria confecti, excepto caſu, in quo ſummus Pontifex diſpenſaret. Cum vero ibi pariter jam fuerint allata exempla ſimilium diſpenſationum, necnon expoſitæ fuerint circumſtantiæ, in quibus eædem diſpenſationes conceſſæ ſunt, idcirco ad alibi relata erit reſpiciendum, & interea ab inutili dictorum repetitione abſtinemus. Ex dictis quoque in ſuperioribus approbatam validitatem proceſſus ſequitur diſcuſſio virtutum tum Theologicarum, tum Cardinalium, vel Martyrii. Sed huic dubio locus eſſe non poteſt, niſi poſt lapſum quinquaginta annorum ab obitu Servi Dei, de cujus Beatificatione & Canonizatione tractatur, juxta decreta Urbani VIII. quibus in hac parte nunquam intelligitur derogatum, niſi ſpecialiter id in reſcripto ſummi Pontificis expreſſum ſit. En verba decretorum: *Sanctitas ſua expreſſe prohibuit ſacræ rituum Congregationi, ne deinceps procedat in cauſis Servorum Dei ad effectum Canonizationis ſeu Beatificationis aut Declarationis Martyrii, niſi lapſis quinquaginta annis ab obitu illius, quin immo etiam lapſis quinquaginta annis de ſimilibus proceſſibus tam factis quam faciendis agi vetuit, niſi habita prius & expreſſe obtenta licentia a Sanctitate ſua, vel ejus Succeſſoribus. Sub decreto hujuſmodi vult comprehendi etiam cauſas, in quibus modo reperiuntur expeditæ litteræ remiſſoriales & compulſoriales, ac omnes aliæ nunc pendentes, quæ adhuc expectant perfectionem ſuam & complementum a facto futuro finalis determinationis. Quod ut firmius obſervetur, inſuper jubet, ut, ſi memoriale ſuper hoc directum Congregationi porrigatur cum reſcripto Sanctitatis ſuæ, ut aliqua ex hujuſmodi cauſis ad præfatos effectus examinetur, nullum ſortiatur effectum, niſi in eodem reſcripto ſpecialis prædictæ prohibitionis derogatio reperiatur.*

2 Irrepſit autem ambiguitas ſive æquivocatio in huius decreti intelligentia, propter quam pleræque Beatificationum & Canonizationum cauſæ aut infelicem, aut non niſi magna cum difficultate felicem exitum habuerunt. Cum enim plerique & ſane cordati viri rerumque experientia pollentes exiſtimaverint, prohibitum eſſe in dicto decreto conficere proceſſum aut auctoritate ordinaria, aut auctoritate Apoſtolica, niſi poſt lapſum quin-

quinquaginta annorum a die obitus Servi Dei, hinc factum eſt, ut, labente dicto temporis curſu, oculati & meliores teſtes mortui ſint, & conſequenter proceſſus ſubinde conſtructi repleti fuerint aſſertionibus teſtium de audito, & etiam de audito auditi; quæ quidem res non exiguum attulit detrimentum nonnullis cauſis Beatificationis & Canonizationis.

3 Quocirca, ut de medio quælibet ambiguitas tollatur, non erit inopportunum hic adnotare, in recenſito decreto Urbani VIII. non prohiberi intra ſpatium quinquaginta annorum conſtructionem proceſſus tum auctoritate ordinaria, tum auctoritate Apoſtolica, multoque minus prohiberi diſcuſſionem validitatis proceſſus in ſpecie auctoritate Apoſtolica; ſed id, quod prohibetur intra ſpatium quinquaginta annorum, reducitur ad propoſitionem dubii de virtutibus Theologicis & Cardinalibus, quod diſputari non poteſt, niſi poſt annos quinquaginta a die obitus Servi Dei, uti clariſſime deducitur ex alias citatis decretis: *Verum, ne pereant hujuſmodi dilationis occaſione probationes, permittit Sanctitas ſua, non habita ratione dictorum quinquaginta annorum, ut agi poſſit de prædictis proceſſibus, ſive de aliis auctoritate ordinaria fabricatis vel fabricandis ad effectum deliberandi, an per Sedem Apoſtolicam debeant concedi litteræ remiſſoriales in genere; quibus obtentis, & fabricatis ſuper eis proceſſibus, ſervatis ſervandis, illiſque ſacræ rituum Congregationi præſentatis, permittit pariter Sanctitas ſua, ut in ſacra Congregatione diſcutiatur de eorum validitate, ac etiam de relevantia in ordine & ad effectum tantum cognoſcendi, an ſit procedendum ad proceſſus in ſpecie; & proceſſibus in ſpecie completis & ſacræ Congregationi delatis, videatur tantum de illorum validitate: quibus definitis, iidem proceſſus per Secretarium claudantur & obſignentur ſigillo ſacræ Congregationis, non aperiendi, donec veniat plenitudo temporis dictorum quinquaginta annorum; quo completo, nullo modo de eis agi poſſit, niſi expreſſe mandetur a ſummo Pontifice.* Concordant ea, quæ leguntur in compendio vitæ, virtutum, & miraculorum S. Andreæ Avellini ex Secretis Congregationis ſacrorum rituum edito occaſione Canonizationis ejuſdem: *Igitur Andreas anno 1608. eo mortis genere, quam paulo ante commemoravimus, defunctus eſt; anno vero 1625. inter Beatos ſolemni ritu adſcriptus. Etenim nondum latæ leges erant, quibus cavetur, ne hujuſmodi Beatificationis Servorum Dei quorumcumque, ac Canonizationis cauſæ niſi poſt elapſum ab illorum obitu annum quinquageſimum tractarentur, hoc ſolum interea permiſſo, ut ſcilicet & virtutum & miraculorum probationes procurare ac conficere liceret, ne per tam longa ætatum intervalla certiora atque illuſtriora monumenta ſanctitatis prorſus interciderent.*

4 Petunt itaque Poſtulatores aliquando, ut cauſa proponi poſſit ſuper dubio virtutum aut Martyrii, licet elapſum non ſit tempus annorum quinquaginta a die obitus Servi Dei, de cujus agitur Canonizatione. Undecim anni deerant complemento dicti temporis quinquagenarii in cauſa S. Aloyſii Gonzagæ; quare, inſtantibus Poſtulatoribus ejuſdem cauſæ pro facultate procedendi ad ulteriora, ſacrorum rituum Congregatio minime

annuit petitis, uti colligitur ex ſequenti ejus decreto 2. Martii 1630. *Enixe ſupplicatum fuit Sanctiſſimo nomine ſacræ Cæſareæ Majeſtatis, his præſertim turbulentiſſimis temporibus ad implorandam Sanctorum apud Deum interceſſionem deveniri ad actualem & ſolemnem Canonizationem B. Aloyſii Gonzagæ olim e Societate Jeſu; &, ſupplicatione ad ſacrorum rituum Congregationem per Sanctiſſimum remiſſa, eadem ſacra Congregatio reſpondit, Obſtare decretum* (videlicet de nondum lapſis annis quinquaginta a die obitus Beati); & ſummus Pontifex Urbanus VIII. cujus auctoritate paulo ante editum fuerat prædictum decretum, in ſuis litteris Apoſtolicis expeditis in forma Brevis die 13. Aprilis 1630. ſcriptiſque Ferdinando in Romanorum Imperatorem electo, & Eleonoræ in Imperatricem electæ pro Canonizatione prædicti Beati ſupplicantibus pariter reſpondit, ſe non poſſe annuere petitis ob memorati decreti repugnantiam. Verba Brevis ad Ferdinandum ſunt hæc: *At enim in hujuſmodi negotiis vocem cæli audire debet Pontificia auctoritas, antequam oraculum veritatis pandat in terris. Porro autem ex Cardinali Pallotto Nuntio noſtro intelliges, quibus decretis nuper dignitati Eccleſiæ, atque ipſorum etiam Sanctorum gloriæ conſuluerimus.* Verba autem Brevis ad Eleonoram ſunt iſta: *At enim, quæ decreta Nos in præſentia remorentur, quominus tantæ religioni tuæ ſolatium parere poſſimus, cognoſces ex Apoſtolico Nuntio Cardinali Pallotto. Credere autem pro tua pietate & prudentia debes, ipſummet B. Aloyſium iis tantummodo honoribus delectari, quos dignitati Eccleſiæ, & temporis conditioni opportunos eſſe, Pontificia auctoritas judicabit.*

5 Alias tamen conceſſa eſt hæc diſpenſatio: & primò quidem in cauſa Pollocen. Martyris Joſaphat, qui pretioſa occubuit morte anno 1623.; in Brevi quippe Beatificationis, quod eſt in Bullario *tom. 5. in ordine* 304. inter bullas Urbani VIII. ita legitur: *Poſt obtentam prius a Nobis ſub die 27. Januarii 1629. derogationem decreti noſtri de non procedendo in cauſis Servorum Dei ad effectum Canonizationis, ſeu Beatificationis, aut Declarationis Martyrii, niſi lapſis quinquaginta annis ab obitu illorum.* Secundò, conceſſa fuit eadem diſpenſatio in cauſa Gebennen. S. Franciſci de Sales, ut habetur ex decreto edito die 20. Januarii 1659. Tertiò, in cauſa Limana S. Roſæ, ſicuti conſtat ex decreto edito die 26. Septembris anno 1664. Quartò, in cauſa Japonen. Martyrii Servorum Dei Angeli Orſucci, Caroli Spinulæ & Sociorum, ut liquet ex decreto edito die 6. Junii anno 1669. Quintò denique, dum munere fungebar Fidei Promotoris, in cauſa Neritonen. Servi Dei Joſephi a Cupertino, uti quoque colligitur ex decreto edito die 9. Maji anno 1711.

6 Petitur hæc diſpenſatio a ſummo Pontifice, qui ſupplicationis examen remittere conſuevit ad ſacrorum rituum Congregationem ordinariam: eaque porro, ſi petitis annuendum cenſuerit, reſcribere ſolet pro gratia, ſi Sanctiſſimo placuerit: & id quidem reſponſum ſi a ſummo Pontifice confirmetur, diſpenſatio conceſſa intelligitur. Cauſæ vero hujus diſpenſationis indulgendæ ut plurimum ad hæc capita reducuntur. Primum

mum eſt, ſi de Martyre agatur, cujus inſignia ſint erga Catholicam religionem merita, & accedant enixæ ſupplicationes alicujus Regis, & Antiſtitum, ac Procerum alicujus nationis; ex qua ſcilicet ratione conceſſa fuit diſpenſatio in citata cauſa Pollocen. B. Joſaphat. Hæc autem ſunt verba decreti ſummi Pontificis Urbani VIII. *In cauſa Servi Dei Joſaphat Archiepiſcopi Pollocenſis, & Martyrii pro Chriſti Fide ab Hæreticis paſſi Sanctiſſimus Dominus noſter mandavit, aperiri proceſſus auctoritate Apoſtolica fabricatos, & ad ulteriora in qualibet Congregatione procedi, non obſtante decreto, quod non poſſit agi de Canonizatione cujuſquam, nec etiam Martyris, niſi ſint lapſi anni quinquaginta a die obitus, vel Martyrii paſſi; attento, quod, ultra inſtantiam & enixam ſupplicationem Regis, Antiſtitum, Procerumque omnium regni Poloniæ, fuit hic Servus Dei Archiepiſcopus in Græcia, univit Eccleſiam Græcam cum Latina, & pro Chriſti Fide paſſus eſt. Quæ omnia Sanctitas ſua mandavit adnotari, ut dignoſcantur cauſæ, quibus mota fuit ad id faciendum, & ne trahatur in exemplum. Die 7. Januarii 1629.* Secundum caput eſt conſimile primo: conſiſtit enim tum in ſupplicationibus Regum & Principum, tum in præclaris meritis erga Catholicam religionem, quæ a Dei Servo, licet Confeſſore, de cujus agitur Beatificatione & Canonizatione, præſtita ſunt. Quocirca in diſpenſatione annorum quatuordecim, quæ conceſſa fuit ab Alexandro VII. in cauſa Gebennen. S. Franciſci de Sales, hæc verba leguntur: *Ad laxandum vero in hac parte & pro hac vice duntaxat decretorum noviſſimorum rigorem ſuæ Sanctitatis animum induxere tum efficaces jamdiu motiones & cauſæ ſuo forſan tempore declarandæ, tum vero pluries repetitæ omnium fere Catholicorum Regum & Principum, & præſertim Galliarum Regis Chriſtianiſſimi, ac univerſi Cleri ejuſdem Galliarum regni ſtudioſiſſimæ preces, necnon Servi Dei Franciſci de Sales in Apoſtolicam Sedem peculiare obſequium &c. atque præclara in Catholicam religionem ejuſdem merita, quod fere ſeptuaginta duo hominum millia ex hæretica pravitate ad viam veritatis revocaverit, & nedum familias, oppida, & civitates integras, ſed provincias ipſas Gebennenſi finitimas ab Hæreſi expiatas ſucceſſivis temporibus Catholicæ Eccleſiæ uberem pietatis cenſum reddituras pervigili ſua Paſtoralique cura priſtinæ fœcunditati feliciter reſtituerit. Ac ita Sanctitas ſua decrevit voluit ac derogavit; mandavitque, ut præſens decretum ad perpetuam rei memoriam in Acta ſacræ rituum Congregationis referrem, ac de more ſubſcriptum & ſubſignatum in authentica forma in Actis exhibendum traderem. Die 20. Junii 1659.* Tertium caput pro hac obtinenda diſpenſatione reſidet in peculiari ſpirituali, quod ſperatur, bono, ſi cauſa Beatificationis & Canonizationis, quæ proponitur, citius ad finem perducatur: qua forſan de cauſa diſpenſatio a lapſu quinquaginta annorum data eſt in cauſa S. Roſæ Limanæ, quæ prima fuit ex orbe novo, quæ in Sanctorum album adſcribi meruerit, cujuſque idcirco Canonizatio non exiguum devotionis fructum orbi novo allatura credebatur, & merito ſperabatur, prout etiam comprobavit eventus. Quartum & ultimum caput deſumitur ex modico temporis defectu pro complemento annorum

annorum quinquaginta poſt obitum Servi Dei: quamobrem, propter eximia Servi Dei merita, preceſque Poſtulatorum enixas, derogatum fuit in hac parte decretis Urbani VIII. in allegata cauſa Neritonen. Servi Dei Joſeph a Cupertino, cui ad quinquaginta annorum complementum duo anni, & ſex menſes deficiebant. Quemadmodum enim modicus temporis defectus *centenariam* non inficit, ita etiam modicus temporis defectus, licet obſtet complemento annorum quinquaginta, videtur nihilominus ſine magna tolli poſſe difficultate ope diſpenſationis.

7 Si antiquarum Canonizationum exempla percurramus, nonnullas ex eis, nondum elapſis quinquaginta annis ab obitu Servorum Dei, expletas videbimus. Primo quippe ab obitu anno relati ſunt inter Sanctos Petrus Martyr, Homobonus, Antonius, Edmundus Cantuarienſis; ſecundo ab obitu anno Franciſcus, Clara, & Hugo Gratianopolitanus; tertio ab obitu anno Thomas Cantuarienſis; quarto ab obitu anno Eliſabetha Regina Hungariæ; ſexto ab obitu anno Bernardinus Senenſis, & Gullielmus Brioceniſis; undecimo ab obitu anno Petrus Cæleſtinus; duodecimo ab obitu anno Dominicus, & Franciſcus Paulanus; decimo ſexto ab obitu anno Birgitta Vidua, ac Petrus Epiſcopus Tarentaſienſis; vigeſimo ab obitu anno Ludovicus Toloſanus, & Uldaricus Auguſtanus; vigeſimo primo ab obitu anno Bernardus Abbas; & vigeſimo ſeptimo ab obitu anno Philippus Nerius, & Ludovicus Rex. Inter præteritas Canonizationes nonnullæ etiam numerantur in longiora tempora protractæ. Canonizatio enim S. Bonaventuræ facta eſt poſt ducenteſimum octavum annum ab ejus obitu; S. Joannis a S. Facundo poſt ducenteſimum vigeſimum primum; S. Joannis a Capiſtrano poſt ducenteſimum trigeſimum quartum; S. Laurentii Juſtiniani poſt ducenteſimum trigeſimum ſextum; S. Catharinæ Bononienſis poſt ducenteſimum quinquageſimum; S. Andreæ Corſini poſt ducenteſimum quinquageſimum ſeptimum; S. Eliſabethæ Luſitanæ poſt ducenteſimum octogeſimum nonum; S. Raymundi poſt trecenteſimum vigeſimum ſextum; S. Hyacinthi poſt trecenteſimum quadrageſimum ſecundum; S. Leopoldi poſt trecenteſimum quadrageſimum nonum; S. Iſidori poſt trecenteſimum ſeptuageſimum ſecundum; S. Philippi Benitii poſt trecenteſimum octogeſimum ſextum; S. Oſmundi Sareſberienſis poſt quadringenteſimum ſeptimum; demum S. Bennonis Miſnenſis poſt quadringenteſimum octavum. Scribentes autem de Canonizatione Sanctorum inter cetera Canonizationis requiſita notabilem temporis lapſum enumerarunt. *Quarta conditio* (verba ſunt Fr. Severini de Cracovia *lib.* 3. de Actis Canonizationis S. Hyacinthi *cap.* 2. *pag.* 154.) *ut is, qui catalogo Sanctorum adſcribitur, notabilis mora tempus ad continuandum teſtimonium ſanctitatis, & ſignorum verorum ad corpus ejus factorum expleat &c. ne fallacia diabolica locus præbeatur.* Huc quoque reſpicit tractatus Caſtellini *De dilatione in longa annorum tempora magni arduique negotii Canonizationis Sanctorum.* Sub Urbano demum VIII. ſtatuta eſt lex ſupra recenſita de lapſu

quinqua-

quinquaginta annorum ab obitu Servi Dei, antequam proponi poſſit dubium de virtutibus, aut de Martyrio: de qua quidem Conſtitutione hæc habentur in vita Ven. Servi Dei Dominici a Jeſu Maria ſcripta a Patre Philippo a Sanctiſſima Trinitate *lib. 7. cap. 11. La cagione di tal Coſtituzione è, che neſſuno vive così puramente e ſantamente, che alcuna volta non cada in qualche imperfezione, ſecondo quel detto*, Septies in die cadit juſtus. *Queſti difetti, benchè minimi, molte volte reſtano a memoria, e poſſono diminuire la divozione, e forſe alcune volte del tutto torla, ſe foſſero propoſti per Santi, e per eſsere venerati quelli, ne' quali comparvero alcuni difetti; eſsendo che volgarmente i Fedeli ſtimano, che i Santi foſsero del tutto irreprenſibili.* Quod etiam confirmatur a Patre Nicolao Lancicio *tom. 2. opuſc. ſpirit. 19. de vitandis judiciis temerariis cap. 5. num. 74.*

8 Olim a Poſtulatoribus petebatur, ut in una & eadem Congregatione diſputatio inſtitui poſſet de virtutibus tum Theologicis tum Cardinalibus. Præmittendum eſt enim, juxta diſciplinam antiquiorem in una Congregatione diſputari conſueviſſe dubium de virtutibus Theologicis, in altera dubium de virtutibus Cardinalibus: ideoque in cauſa S. Franciſci Saleſii fuerunt approbatæ virtutes Theologicæ die 2. Julii 1660.; die autem 4. Decembris ejuſdem anni facta fuit approbatio virtutum Cardinalium. Diſpenſatio hæc porro, ut in una & eadem Congregatione proponeretur dubium de virtutibus Theologicis & Cardinalibus, petita fuit & conceſſa in cauſis Florentina Servi Dei Hippolyti Galantini 4. Februarii 1671., Limana S. Franciſci Solani 24. Auguſti 1672., Romana Servi Dei Cardinalis Bellarmini 8. Maji 1675., Toletana Servi Dei Cardinalis Ximenes 22. Junii 1680., Portugallien. Servi Dei Antonii a Conceptione 31. Auguſti 1680., Papien. B. Bernardini de Feltro 14. Junii 1687., alia Papien. Servi Dei, nunc Beati Alexandri Saulii 30. Auguſti 1687., & Neapolitana Servi Dei Pauli Buralis Cardinalis de Aretio 22. Novembris 1687. Cum autem nulla in decretis generalibus ſit prohibitio, quin in una & eadem Congregatione diſputentur virtutes tum Theologicæ tum Cardinales, atque adeo iſtius diſpenſationis petitio a pura & ſimplici conſuetudine ortum duxiſſet, poſterior conſuetudo antiquiori derogavit; ita ut hodie conſimilis diſpenſatio nequaquam petatur, ſed Poſtulatores in una & eadem Congregatione jure ſuo proponant dubium complexivum virtutum tum Theologicarum tum Cardinalium. Verum, cum proponitur dubium de virtutibus, animadverſiones aliquando excitantur petitæ vel ex defectu probationum, vel ex eo, quod aliquis actus occurrat ambiguus, ita ut dubitari poſſit, utrum a bono an a malo fine provenerit. Actiones quoque extraordinariæ Servorum Dei trutinæ ſubjiciuntur, de quibus ignoratur, an ex peculiari quodam afflatu Divino factæ ſint. In his ergo caſibus nonnulli nec affirmatione nec negatione reſpondebant propoſito dubio de virtutibus, dicendo videlicet, conſtare, vel non conſtare; ſed, ſuſpenſa reſolutione ejuſdem dubii, ſuadebant, ut procederetur

tur ad diſcuſſionem miraculorum. Quæritur autem in præſenti, an id fieri poſſit. Dicendum eſt, id adverſari ordini judiciali harum cauſarum, & ſimilia ſuffragia recipi non poſſe; ſed antequam tranſitus fiat ad dubium de miraculis, abſolutum & terminatum eſſe debere dubium de virtutibus tum Theologicis tum Cardinalibus.

9 Quod autem id adverſetur ordini judiciali cauſarum Beatificationis & Canonizationis, patet, quia in Ordine Romano, qui tribuitur Jacobo Cardinali Cajetano, quique extat *tom.*2. *muſ. Ital.* ita habetur *cap.*115. *Primo enim leguntur depoſitiones teſtium ſuper vita productorum. Lectis & diligenter auditis per Dominum Papam & Cardinales, antequam ad aliud procedatur, Dominus Papa de conſilio Cardinalium determinat, utrum vitæ excellentia illius, de quo agitur, ſit plene probata, vel non: &, ipſa determinatione facta, proceditur modo prædicto ad lecturam miraculorum, & depoſitionum teſtium ſuper ipſis miraculis productorum.* Concordat Cæremoniale Romanum *lib.* 1. *cap.* 1. *ſect.* 6. *Et, cum placuerit Sanctiſſimo Domino noſtro, referant in ſecreto Conſiſtorio, & primo de excellentia vitæ, & Fidei puritate; quæ ſi judicabuntur Collegio bene probata, & digna Sanctificatione, tunc procedent ad narrationem & probationem miraculorum; & de conſenſu Cardinalium finiet ſummus Pontifex vitam & miracula &c. deinde deliberabunt, an, quæ probata ſint, videantur talia propter quæ merito ſit decernenda Canonizatio.* Ideoque, ſi, antequam tranſitus fiat ad diſcuſſionem miraculorum, abſolutum eſſe debet dubium de virtutibus, quiſque facili negotio colligere poterit, adverſari ordini judiciali cauſarum Beatificationis & Canonizationis, ſi ſuſpendatur deliberatio ſuper virtutibus, ut tranſitus fiat ad diſcuſſionem miraculorum. Quod vero conſimilia ſuffragia recipi non poſſint, pariter comprobatur. Etenim (prætermiſſo, quod, licet nonnulli ſic aliquando ſuffragati ſint, nunquam tamen ſacra Congregatio hunc ſuffragandi modum approbavit) cum propoſitum eſſet, dum munere fungebar Fidei Promotoris, dubium in cauſa Servæ Dei nunc Beatæ Hyacinthæ de Mareſcottis, an ſuſpenſa deliberatione ſuper virtutibus, tranſitus fieri poſſet ad examen miraculorum, me ratione officii contra petitionem, Poſtulatoribus autem pro petitione ſtrenue pugnantibus, Congregatio generalis coram ſan. mem. Clemente Papa XI. coacta negando reſpondit; ejuſque reſponſum fuit a Sanctitate ſua approbatum, uti deſumitur ex ſequenti decreto edito die 6. Decembris anni 1712. *In cauſa Viterbien. Beatificationis & Canizationis Servæ Dei Sororis Hyacinthæ de Mareſcottis ſuper dubio, An in caſu, de quo agitur, hoc eſt, nondum reſoluto dubio ſuper virtutibus, congruat ad ulteriora procedere in diſcuſſione miraculorum; ſacra eadem rituum Congregatio cenſuit, & Sanctiſſimus approbavit, non congruere, quod procedatur ad ulteriora in diſcuſſione miraculorum, ſuſpenſa reſolutione ſuper dubio virtutum, ſed permittendam eſſe novam cauſæ propoſitionem coram Sanctiſſimo ſuper eodem dubio virtutum.* Et ſane cum his cohærenter propoſita fuit iterum dicta cauſa coram Sanctiſſimo ſuper eodem dubio virtutum, eodemque affirmanter reſoluto,

Poſtu-

Poſtulatores examini ſuppoſuerunt miracula, quæ dicebantur interceſſione memoratæ Dei Servæ patrata. Poſt hæc, prævio ſuffragio particularis Congregationis, cui ipſe tanquam Cardinalis adſcriptus Congregationi ſacrorum rituum una cum aliis Cardinalibus ejuſdem Congregationis interfui, ſan. mem. Clemens Papa XII. die 18. Septembris 1730. mandavit, ut in cauſa Beatificationis & Canonizationis Servæ Dei Joannæ Franciſcæ Fremiot de Chantal, in qua Poſtulatores exorabant, ut una cum dubio virtutum proponeretur dubium de miraculis, mandavit (inquam) ut procederetur modo, quo proceſſum fuit in cauſa B. Hyacinthæ de Mareſcottis. De hac eadem re actum fuit *lib.* 1. *cap.* 27. nec inopportunum cenſeri debet, ſi nunc aliqua repetantur, quæ tunc fuerunt expoſita. Poſt decreta edita tum in cauſa B. Hyacinthæ de Mareſcottis, tum in cauſa Ven. Servæ Dei Franciſcæ Fremiot de Chantal, in quibus non fuit admiſſa petitio Poſtulatorum, quod ſuſpenſa videlicet reſolutione dubii ſuper virtutibus, procederetur ad diſcuſſionem miraculorum, ut illis diſcuſſis deinde ferri poſſet judicium tum ſuper virtutibus tum ſuper miraculis, Poſtulatores cauſæ Ven. Servi Dei Franciſci Caraccioli ſupplices preces exhibuerunt ſan. mem. Clementi XII. pro facultate exhibendi miracula occaſione diſcuſſionis dubii de virtutibus, non ut ea examinarentur ad effectum approbationis, ſed ut ſuffragaturi in dubio virtutum, perlectis miraculis poſſent ſuum de virtutibus efformare judicium, exemplo deducto a cauſa B. Hyacinthæ de Mareſcottis, in qua licet non fuerit conceſſum, ut una cum dubio virtutum proponeretur dubium de miraculis, in fine tamen informationis dubii ſuper virtutibus, hiſtorice quodammodo & ſine animadverſionibus Fidei Promotoris, facta eſt relatio aſſertorum miraculorum Beatæ interceſſione a Deo factorum: remiſſoque a Sanctitate ſua examine inſtantiæ Congregationi particulari, inſtantia favorabile obtinuit reſcriptum: En verba decreti:

Neapolitana Beatificationis & Canonizationis Venerabilis Servi Dei Franciſci Caraccioli Fundatoris Clericorum Regularium.

Sacra Congregatio particularis, attento tenore reſcriptorum in hac cauſa editorum, de quibus in ſupplici libello, aliiſque ſerio ponderatis peculiaribus circumſtantiis, cenſuit, in eadem procedi poſſe, ut in cauſa B. Hyacinthæ de Mareſcottis, nempe quod in diſputatione dubii ſuper virtutibus liceat Poſtulatoribus proferre etiam aſſerta miracula, non quidem ut examinentur ad illorum approbationem, ſed ut, iiſdem perlectis, ſuffragaturi, quatenus velint, in hac cauſa ſuum efformare poſſint de virtutibus judicium, ſi Sanctiſſimo Domino noſtro placuerit. Die 18. *Septembris* 1736.

Factaque deinde per me Secretarium de prædictis Sanctiſſimo Domino noſtro relatione, Sanctitas ſua benigne annuit. Die & anno ſupradictis.

In propoſitione dubii ſuper virtutibus prædicti Servi Dei reſponſum

ſuit *Affirmative*, cum tunc primo admiſſum fuerit, ut in cauſis antiquis procedentibus etiam per non cultum probationes ſubſidiariæ ſufficerent, dummodo tamen in dubio miraculorum, non duo (ut antea) ſed quatuor accederent miracula teſtibus de viſu comprobata ante obtinendam Beatificationem formalem, uti colligitur ex noſtro decreto edito die 23. Aprilis 1741. alibi referendo, ita ut nulla fuerit occaſio utendi reſcripto edito a Congregatione particulari. Sed cum anno ſequenti, dum diſceptaretur in Congregatione præparatoria de virtutibus Servi Dei Cardinalis de Aretio, Nobis a Secretario Congregationis relatum fuerit, ſuffragia Conſultorum eo collimaſſe, ut a Nobis facultas daretur proponendi dubium de virtutibus una cum dubio de miraculis, Nos adhærendo veræ & antiquæ praxi ſacræ Congregationis, ſequens edidimus decretum alibi relatum, & nunc iterum non inopportune referendum.

Decretum generale occaſione cauſæ Neapolitanæ Beatificationis & Canonizationis Servi Dei Pauli Buralis Cardinalis de Aretio nuncupati ex Clericis Regularibus Theatinis.

Relato per me infraſcriptum Secretarium conſilio plerorumque Conſultorum in Congregatione præparatoria ſuper virtutibus Venerabilis Dei Servi Pauli Buralis Cardinalis de Aretio nuncupati, die tertia currentis Aprilis, expetentium, ut, ad judicium de virtutibus ejuſdem Servi Dei certius ferendum, ex indulto Pontificio liceret miracula quoque una cum virtutibus proponi ſimul & expendi, Sanctiſſimus Dominus noſter Benedictus Papa XIV. ad mentem Congregationis generalis in ſimili cauſa coram ſel. record. Clemente Papa XI. habita jam die 6. Decembris 1712. ſibi tunc Promotori Fidei optime perſpectam, reſpondit: In cauſis non Martyrum cum ex veteri Sedis Apoſtolicæ inſtituto, ac more Majorum in bullis ſummorum Pontificum Nobis expreſſo & commendato, Canonizandorum ſanctitas, ſeu virtutes in gradu heroico debeant utroque, hominis videlicet per ſe, ac Dei per miracula loquentis, teſtimonio probari, rite atque ordinate procedendo, non prius eſſe de Divino teſtimonio quærendum, quam humano ſatis (quantum eſt ex hac parte) conſliterit probari: ad differentiam doctrinæ, ſeu myſteriorum Fidei, quæ ſicut humano nequeunt ingenio comprehendi, ita Divino potius, quam humano petunt teſtimonio confirmari, juxta illud Marc. ult. Prædicaverunt ubique Domino cooperante & ſermonem confirmante ſequentibus ſignis. *Itaque non eſſe in hac aut alia cauſa ſimili ullatenus miſcenda ſeu complicanda virtutum & miraculorum dubia, ſed ſeparatim ac ſucceſſive proponenda, immo nec tranſponenda eſſe aut differenda, ut, ſuſpenſa reſolutione ſuper virtutibus, ad miracula expendenda procedatur. Atque ita Sanctitas ſua in cauſis non Martyrum ſervari mandavit: hac die 10. Aprilis 1742.*

10 His itaque poſitis, non obſtat, quod ſæpius in dubio virtutum occurrant difficultates petitæ vel ex defectu probationum, vel ex actuum qualitate. Si enim probationes ſufficientes deficiant, non eſt ſuſpendenda deli-

deliberatio ſuper virtutibus, ut tranſitus fiat ad miracula, ſed abſolute reſpondendum eſt, non conſtare de virtutibus. Si vero occurrant actus ambigui aut extraordinarii, cum totius vitæ contextus bene perpenſus pateſaciat, utrum actus, qui apparet ambiguus, a bono, an a malo fine provenerit; cumque regulæ non deſint (de quibus alibi habebitur ſermo) demonſtrantes, utrum actus extraordinarii ex afflatu Divino & inſtinctu ſupra naturam, necne, profecti cenſendi ſint; hinc ſequitur, nullam adeſſe neceſſitatem intervertendi ordinem judicialem cauſarum Beatificationis & Canonizationis, & conſequenter reſpondendi, ut, ſuſpenſa deliberatione ſuper virtutibus, miracula examinentur. Porro quamvis miracula, præſertim poſt obitum patrata, ſint ſanctitatis, & conſequenter virtutum apertiſſimum ſignum, atque adeo Cardinalis de Lauræa *in 3. ſent. tom. 4. diſput. 20. de miraculis art. 25. §. 4. num.* 1119. doceat, ſi non conſtet de virtutibus alicujus Dei Servi, vel quia nullus ſcripſit ejus geſta, vel quia teſtes non adſunt, deveniri poſſe ad ipſius Canonizationem, dummodo ejuſdem interceſſione Deus miracula operetur, perinde quaſi hinc potiori jure inferre liceat, permiſſam eſſe debere ſuſpenſionem deliberationis ſuper virtutibus, ut tranſitus fiat ad examen miraculorum: hæc nihilominus & ſimilia non faciunt ad rem, tum quia miracula poſt obitum patrata ſunt utique ſigna ſanctitatis, & conſequenter virtutum, ſed ſine probatione virtutum in ſpecie juxta hodiernam diſciplinam non proceditur ad Beatificationem aut ad Canonizationem; tum quia Auctorum dicta, qui voluerunt procedi poſſe ad Canonizationem, ſi a Dei Servo fiant miracula, licet de ejuſdem virtutibus non conſtet, ſunt vera ſpeculative, non practice; quapropter nullum ad rem, de qua agimus, conſtitui poteſt in illis fundamentum. Conſimile eſt id quod a nonnullis aſſeritur, poſſe ſcilicet ad Canonizationem procedi, quando conſtat de virtutibus, quamvis non conſtet de miraculis, uti refert Pater a Panormo ſacræ rituum Congregationis olim meritiſſimus Conſultor *in ſcrutinio doctrinarum cap. 3. art. 14. num.* 18. Quare, quemadmodum hodie non proceditur ad Beatificationem aut ad Canonizationem, niſi ultra virtutes conſtet etiam de miraculis; ita concludendum eſt, quod neque hodie proceditur ad Beatificationem aut ad Canonizationem, niſi præter miracula conſtet etiam de virtutibus: adeo ut a primo ad ultimum dictæ propoſitiones non ſint ullo modo in praxi recipiendæ.

11 Ut alibi dictum eſt, dubia de virtutibus & de Martyrio examinantur in Congregationibus antepræparatoria, præparatoria, & generali, quibus interſunt etiam Conſultores ſacræ Congregationis. In prædictis Congregationibus, videlicet antepræparatoria, aut præparatoria, aliquando excitatur aliquod dubium; quo non reſoluto, impeditur progreſſus ad ulteriora, & Conſultores hærent, nec ferre poſſunt ſuffragium affirmativum, vel negativum. Cumque Poſtulatores, ut ab hoc evadant labyrintho, inſtent, ut dubium diſcutiatur in Congregatione ordinaria

ſacrorum rituum, cui ſoli aſſiſtunt Cardinales; ut, eo videlicet reſoluto, cauſa deinde in Congregationibus præparatoria & generali poſſit ſuum habere progreſſum: videndum eſt, an hiſce petitionibus ſit annuendum. Porro ſi materia dubii ſit altioris (ut ita dicamus) indaginis, & pendeat a cognitione nonnullorum factorum, quæ Conſultoribus ignota ſunt, & quæ ipſis Cardinalibus poſſunt eſſe perſpecta; Nos ipſi ad ſummum Pontificatum evecti, non dubitavimus hiſce inſtantiis annuere, indulgendo videlicet, ut dubium diſcutiatur in Congregatione ordinaria, cui & Nos ipſi interfuimus, etſi de more ſit, ut ſummus Pontifex non interſit Congregationibus ordinariis ſacrorum rituum, quibus ſoli interſunt Cardinales, quorum ſenſum deinde Secretarius ſummo Pontifici exponit, ut eum approbare dignetur. Ita a Nobis factum eſt in cauſa Meliaporen., ut ex ſequenti decreto colligitur:

Meliaporen. Beatificationis & Canonizationis Venerabilis Servi Dei Joannis de Britto Societatis Jeſu Sacerdotis.

Oppoſito in diſputatione ſuper Martyrio & cauſa Martyrii Venerabilis Servi Dei Joannis de Britto per R. P. D. Fidei Promotorem, quod ille uſus eſſet in Miſſione Madurenſi ritibus illarum regionum auctoritate Sedis Apoſtolicæ prohibitis, & oppoſitione ad Congregationem ſanctæ Romanæ univerſalis Inquiſitionis, in qua de prædictis ritibus ſæpius actum fuerat, a fel. record. Clemente Papa XII. remiſſa, mox autem juſtis & gravibus de cauſis a Sanctiſſimo Domino noſtro Benedicto Papa XIV. ad Congregationem ordinariam ſacrorum rituum, ſed coram Sanctitate ſua habendam, revocata; in eaque ſub die 22. Aprilis proxime præteriti propoſito per Eminentiſſ. & Reverendiſſ. Dominum Sancti Clementis Cardinalem Albanum dubio cum dicto Promotore Fidei jam concordato: An obſtent objecti ritus quominus procedi poſſit ad ulteriora in cauſa & ad effectum, de quo agitur: aliquibus Eminentiſſimorum Patrum eos ritus obſtare opinantibus, &, quatenus non obſtare dicerentur, timentibus, ne ex progreſſu cauſæ ad ulteriora, ejuſque favorabili reſolutione, & ſubſequenti Servi Dei adſcriptione primum inter Beatos, & deinde inter Sanctos, via aperiretur inobſervantiæ decretorum a ſummis Pontificibus editorum, prædictoſque ritus proſcribentium; aliis vero cenſentibus, prædictos ritus obſtare non debere, utpote adhibitos, non utcumque a Dei Servo, ſed prout a Sede Apoſtolica ad eam diem fuerant permiſſi, & quatenus modo vetito fuiſſent adhibiti, quod tamen non probatur, quemcumque reatum cenſeri procul dubio debere deletum per ſubſequens Martyrium, uſumque prohibitum retractatum per retractationem, non atramento, ſed ſanguine ſcriptam: idem Sanctiſſimus, perlectis prædicti Promotoris oppoſitionibus, ac ſingulorum Cardinalium ſententiis auditis & expenſis, etſi de hac omni controverſia, ſuper qua, dum ipſe Fidei Promotoris munere fungeretur, in Congregatione rituum opponere occaſione videlicet judicii auctoritate Apoſtolica inſtituendi, ſignandæque, uti dicitur, Commiſſionis introductionis hujuſce ipſius cauſa, & dum quoque in minoribus degens, Conſultor

ſultor in peculiari ſuper his ritibus Congregatione per ſan. mem. Clementem XI. & Innocentium XIII. deputata cognoſcere, quin & referre pro veritate debuit, jam plane acceſſiſſet edoctus, ſumpto nihilominus ad plenius adhuc cognoſcendum & recognoſcendum ac deſuper deliberandum ſpatio, tandem re mature perpenſa, & Deo etiam enixe ac ſæpius commendata, accitis coram ſe R. P. D. Fidei Promotore, & me infraſcripto Congregationis ſacrorum rituum Secretario, hac die 2. Julii 1741. *Sacro celebrato, reſpondit et decrevit, objectos a Fidei Promotore ritus non obſtare, quominus in cauſa præſenti Venerabilis Servi Dei Joannis de Britto ad ulteriora procedatur, ad diſcuſſionem videlicet dubii ſuper Martyrio et cauſa Martyrii, necnon alterius dubii de ſignis et miraculis, quæ ejus interceſſione a Deo patrata dicuntur: data Poſtulatoribus facultate, ut in aliis cauſis Martyrum ſæpe factum eſt, proponendi in ſubſequentibus Congregationibus ſacrorum rituum dubium de ſignis et miraculis una cum dubio Martyrii et cauſæ Martyrii: vetuitque ſub pœnis arbitrio Sanctitatis ſuæ, et ejus Succeſſorum infligendis, ne quis vel nunc, vel tractu temporis audeat ex præſenti decreto inferre aut arguere, eamdem Sanctitatem ſuam a Conſtitutionibus ſummorum Pontificum ſuorum prædeceſſorum, Clementis videlicet XI. Benedicti XIII. et Clementis XII. ritus prohibentibus voluiſſe recedere aut receſsiſſe. Illis etenim inhærens, et præcipue litteris Apoſtolicis ſan mem. Clementis XII. expeditis die* 24. *Auguſti* 1734. *injungit et mandat Epiſcopis, et Apoſtolicis Miſsionariis in regnis Indiarum Orientalium Madurenſi, Maiſſurenſi, et Carnatenſi, ut ſanctiſsime cuſtodiant, et ab omnibus ſervanda ſtudioſiſsime curent quæcumque in prædictis Apoſtolicis litteris confirmata, decreta, aut præſcripta fuerunt.*

T. Patriarcha Hieroſolymitanus Secretarius.

12 Ita quoque a Nobis factum eſt in cauſa Gebennen. ut ex alio ſequenti decreto colligitur:

Gebennen. Beatificationis & Canonizationis Venerabilis Servæ Dei Joannæ Franciſcæ Fremiot de Chantal Fundatricis, primæ Monialis, & Superioriſſæ Ordinis Monialium a Viſitatione S. Mariæ nuncupatarum.

Excitata occaſione dubii proponendi ſuper heroicitate virtutum Theologalium & Cardinalium Venerabilis Servæ Dei Joannæ Franciſcæ Fremiot de Chantal oppoſitione amicitiæ contractæ cum Maria Angelica Arnauld Portus Regii Abbatiſſa, & communicationis habitæ per litteras cum Joanne Vergerio de Hauranne Abbate Sancirano, necnon ſuſpicionis Quietiſmi ex ſcriptis ejuſdem Venerabilis Servæ Dei deſumptæ, & harum oppoſitionum examine a ſan. mem. Papa Clemente XII. remiſſo ad Congregationem ſacræ Inquiſitionis, juſtiſque de cauſis a Sanctiſſimo Domino noſtro revocato ad Congregationem ordinariam ſacrorum rituum coram Sanctitate ſua habendam, propoſitoque in eadem Congregatione ordinaria ſacrorum rituum habita die 2. *Septembris, cui idem Sanctiſſimus interfuit, ad relationem Eminentiſs. Petri de Guerin Tituli SS. Nerei & Achillei Presbyteri*

 Cardi-

Digitized by Google

Cardinalis de Tencin cauſæ Relatoris ſequenti dubio cum R. P. Fidei Promotore jam concordato : An prætenſa communicatio per Venerabilem Dei Servam habita , dum viveret , cum Abbate de Sancirano , & Maria Angelica Abbatiſſa Portus Regii , atque objectus Quietiſmus obſtent , quominus procedi poſſit ad ulteriora in cauſa & ad effectum , de quo agitur : Licet Sanctitas ſua ſatis instructa ad Congregationem acceſſerit tum ex iis , quæ olim fungens munere Fidei Promotoris ſcriptis expoſuerat in cauſa S. Vincentii de Paulis , in qua eadem familiaritas & amicitia cum antedicto Abbate de Sancirano fuerunt oppoſitæ , tum ex ceteris quæ legerat in animadverſionibus memorati R. P. Fidei Promotoris , & in reſponſionibus Poſtulatorum , auditiſque Reverendiſs. Cardinalium ſuffragiie , multa diſſeruerit de cauſa & meritis ipſius , necnon de oppoſitis exceptionibus ; diſtulit tamen propoſiti dubii reſolutionem , ut interim Divinam opem imploraret . Poſt quæ accitis coram ſe R. P. Ludovico de Valentibus Fidei Promotore , & me infraſcripto ſacræ rituum Congregationis Secretario hac die 10. Septembris , in qua feſtum celebratur Nominis Beatiſs. Virginis Mariæ , erga quam Venerabilis Dei Serva ferventiſſima devotione ſemper affecta fuit , poſt celebratum ſacroſanctum Miſſæ ſacrificium , inhærens Reverendiſs. Cardinalium ſuffragantium ſenſui, ſequens protulit decretum : Objectas videlicet oppoſitiones , de quibus in ſupradicto dubio , non obſtare , quominus in cauſa Venerabilis Dei Servæ Joannæ Franciſcæ Fremiot de Chantal ad ulteriora procedatur , ad diſcuſſionem videlicet dubii de virtutibus Theologalibus & Cardinalibus ipſius , in cujus diſcuſſione onus erit prædicti Fidei Promotoris , poſthabitis omnino ſupradictis difficultatibus jam ſuperatis , cetera proſequi , ſi quæ ſint , quæ diſputandarum virtutum fulgorem poſſint obſcurare . Hac die , ut ſupra , 10. Septembris 1741.

13 Juxta alibi dicta & alibi etiam referenda , a Nobis editum eſt die 23. Aprilis 1741. decretum generale , ut in cauſis antiquis Confeſſorum , vel Martyrum , procedentibus per viam non cultus , ſi virtutes & Martyrium probata ſint per probationes ſubſidiarias , hoc eſt teſtes de auditu , Hiſtoricos contemporaneos , & cetera adminicula , non duo (ut antea) miracula ſufficiant pro obtinenda Beatificatione formali , ſed quatuor ſint neceſſaria , probata per teſtes de viſu , & duo alia quæ poſt indultam venerationem ſupervenerint , requirantur pro obtinenda Canonizatione formali . Poſt editum dictum decretum , excitatum eſt dubium in cauſa Servi Dei (nunc Sancti) Petri Regalati ; in qua uſque ab anno 1630. ante approbationem virtutum quatuor miracula fuerant approbata , an videlicet in ea cauſa , pro Canonizatione obtinenda , duo alia ſufficere deberent miracula poſt indultam venerationem patrata , an præter hæc , alia quatuor eſſent neceſſaria , juxta decretum ſupra allegatum , editum die 23. Aprilis 1741. Habitoque ad Nos recurſu , reſpondimus , cauſam hanc non eſſe ſub eo decreto comprehenſam , cum in ea jam præceſſerit approbatio quatuor miraculorum , & ſic duo ſufficere poſt indultam venerationem patrata pro obtinenda formali Canonizatione .

14 En decretum :

Oxomen.

Oxonien. ſeu Valliſoletana Canonizationis Beati Petri Regalati Ordinis Minorum de Obſervantia.

SAnctiſſimus Dominus noſter Benedictus Papa XIV. his, quæ in ſupraſcripto memoriali deducuntur, mature perpenſis & attentis, Fratris Joannis de Velaſco ejuſdem Ordinis ad poſtulandam dicti Beati Canonizationem deputati, ejuſque cauſam, ob ſupradicta quatuor miracula ad comprobationem virtutum jam inde ab anno 1630. *approbata, memorato Sanctitatis ſuæ decreto generali nullatenus eſſe comprehenſam contendentis, atque in hoc ejuſdem Sanctitatis ſuæ ſapientiam non minus quam æquitatem implorantis, enixis humillimiſque precibus benigne inclinatus, ut oblatam hinc occaſionem idem decretum ſuum generale confirmandi cenſuit capiendam, ita & declarandi, prout confirmat & declarat, cauſam Beati Petri Regalati Ordinis Minorum de Obſervantia decreto illo ſuo generali nequaquam comprehendi, nec eſſe comprehendendam, utpote in qua cametſi virtutes in gradu heroico, propter Beati viri tribus fere ab hinc ſæculis defuncti antiquitatem, ex teſtibus de auditu tantum probatæ ſint, neque aliter potuerint probari, ſimul tamen probatis etiam quatuor miraculis, antecedenter ſatis paritum fuerit decreto generali a Sanctitate ſua nuper edito, itaque ad ſolemnem ejuſdem Beati Petri Canonizationem, non quatuor, ſed duo tantum miracula probanda ex teſtibus de viſu ſupereſſe atque approbanda. Atque ita Sanctitas ſua declaravit & decrevit, hac die* 2. *Auguſti* 1741.

15 Poſt Congregationem antepræparatoriam, & præparatoriam ſive ſuper dubio virtutum, ſive ſuper dubio Martyrii, ſive ſuper dubio miraculorum (ſicuti viſum eſt) cogitur Congregatio generalis coram ſummo Pontifice, in qua eadem dubia diſcutienda proponuntur. Ut item viſum eſt, juxta præſentem conſuetudinem nullum in modo dicta Congregatione profertur a ſummo Pontifice reſponſum, ſed id ad aliud tempus differtur. Cumque aliquando a Poſtulatoribus ſupplices preces exhibeantur, ut dubium de virtutibus, aut Martyrio, vel miraculis ſemel propoſitum in Congregatione generali coram ſummo Pontifice novo examini ſupponatur, quæritur in præſenti, an huic petitioni ſit annuendum. De hac autem petitione loquendo, diſtinguendus eſt caſus a caſu: aut enim ſummus Pontifex, auditis tum Cardinalium, tum Conſultorum ſuffragiis, ſuam tulit ſententiam, aut nullum edidit reſponſum. Si Papa ſuam tulit ſententiam, nec peti, nec concedi poteſt, ut cauſa jam reſoluta iterum diſcutiatur: ſed, ſi nullum ſummus Pontifex edidit reſponſum, ipſo annuente iterum cauſa proponi poteſt. Et ita quidem, dum munere fungebar Fidei Promotoris, factum eſt in cauſis Tullen. B. Petri Forerii ſuper dubio virtutum, Viterbien. B. Hyacinthæ de Mareſcottis ſuper eodem pariter dubio virtutum, Marochitana B. Joannis de Prado ſuper dubio Martyrii & cauſa Martyrii, necnon in cauſis SS. Jacobi de Marchia, & Franciſci Solani. Hoc tamen intercedit diſcrimen inter cauſas, quæ ante plures annos

annos fuerunt in Congregatione generali coram ſummo Pontifice propoſitæ, & illas, quæ paucis ante annis in eadem Congregatione diſcuſſæ ſunt, ut in his, cum vel nulli vel pauci ex Cardinalibus & Conſultoribus, qui in prima Congregatione ſuffragium tulerunt, deficiant, dubium ſemel propoſitum in eadem Congregatione generali coram ſummo Pontifice denuo proponatur, prout contigit in cauſis, quæ modo memoratæ fuerunt; in cauſis vero, quæ ante plures annos propoſitæ fuerunt, cum tempore intermedio deſecerint aut omnes aut plures ex Cardinalibus & Conſultoribus, qui prima vice ſuffragati ſunt, dubium jam propoſitum iterum proponatur primo in Congregatione præparatoria, deinde in alia Congregatione generali coram ſummo Pontifice. Quo pacto res ſe habuit in cauſa Limana S. Thuribii ſuper miraculis, cum fuerit propoſita in Congregatione generali coram ſummo Pontifice, & iterum deinde propoſita in Congregatione præparatoria; tempore quippe intermedio omnes fere Cardinales & Conſultores Congregationis ſacrorum rituum ab humanis exceſſerant, aliique iis fuerant ſubrogati. Omitti autem non debet, hucuſque adducta tantum procedere quoad dubia virtutum & miraculorum, quæ proponuntur in Congregatione generali coram ſummo Pontifice: quoad reliqua enim dubia, quæ proponuntur in Congregationibus ordinariis, ad eamdem pertinet Congregationem ordinariam concedere, ut ſemel reſoluta iterum examini ſupponantur.

16 Aliqua ſanationis quarumdam nullitatum, quæ in proceſſibus contigerant, exempla in ſuperioribus relata ſunt: nunc autem aliqua etiam addenda eſſe videntur, non quia, re integra, curandum non ſit, ut quæcumque nullitates caveantur, ſed quia, ſi aliqua irrepſerit ex his, quarum ſanationis ſuppetit exemplum, poſſint Poſtulatores ſacræ Congregationi ſupplicare pro benigna ejuſmodi ſanatione. Quando conceduntur litteræ remiſſoriales, & compulſoriales pro conficiendis proceſſibus, ſtatuitur (ut alibi dictum eſt) in eis terminus, intra quem proceſſus ſint abſolvendi; ita ut, ſi conſtruantur vel abſolvantur aut extra terminum ſtatutum, aut extra terminum prorogatum, proceſſus ipſi nullitatis vitio laborent. Petitur itaque ſanatio hujus nullitatis a ſacrorum rituum Congregatione ordinaria, quæ ut plurimum reſpondet pro ſanatione, ſi Sanctiſſimo placuerit. Neque enim deſunt exempla hujuſmodi ſanationum, in cauſa ſiquidem Canonizationis B. Salomeæ Reginæ Galaciæ, ſan. mem. Alexander VII. ſanavit nullitatem proceſſus & ſententiæ ſuper caſu excepto, licet ea omnia peracta fuiſſent extra terminum, uti colligitur ex ſequenti decreto: *Cum Frater Angelus de Somneno Procurator Generalis Ordinis Minorum Conventualium S. Franciſci & Procurator ſpecialiter conſtitutus in cauſa Servæ Dei Salomeæ Reginæ Galaciæ ſupplicaverit Sanctiſſ. Domino noſtro Alexandro Papæ VII. pro ſanatione nullitatis proceſſus fabricati in cauſa ejuſdem Servæ Dei ſuper cultu immemorabili illi exhibito, & caſu excepto a decreto ſan. mem. Urbani VIII. & in ſacra Congregatione jam exhibiti, &,*

ſervatis

ſervatis ſervandis , aperti, ſcilicet omnium actorum & geſtorum quorumcumque , etiam ſententiæ poſt elapſum terminum in litteris remiſſorialibus , & compulſorialibus præfixum , & contra formam decretorum ſacræ Congregationis ſervatorum factorum , & latæ reſpective ; & idem Sanctiſſimus ſupplicem libellum ſacræ rituum Congregationi remiſerit , & poſtmodum mihi Secretario denuo commiſerit , ut referretur : quocirca , facta per me plena relatione , etiam de oppoſitis a R.P.D. Fidei Promotore , Sanctitas ſua ſpeciali favore & gratia cauſam , & Poſtulatorem proſequens dictam nullitatem proceſſus , actorum , & ſententiæ etiam ex defectu juriſdictionis gratioſa & Apoſtolica auctoritate ſanavit , mandavitque , ut , conſtito de bono jure & relevantia , in reliquis eadem ſacra Congregatio procedat ad ulteriora in cauſa ; dicta nullitate rejecta & non obſtante . Hac die 1. Decembris 1666. Conſimilis gratia ſanationis conceſſa pariter fuit in cauſa Florentina Canonizationis S. Mariæ Magdalenæ de Pazzis , uti teſtatus fuit bon. mem. Petrus Franciſcus de Rubeis olim Fidei Promotor in ſuis animadverſionibus factis in eadem cauſa ſuper validitate proceſſuum . Cumque in cauſa Romana , ſeu Dertonen. Canonizationis S. Pii V. oppoſitum fuiſſet a Fidei Promotore contra validitatem proceſſuum confectorum ſuper iis , quæ ſupervenerunt poſt indultam Beatificationem , eo quod illorum occluſio facta fuerat extra terminum in litteris remiſſorialibus præſcriptum , ſan. mem. Clemens Papa XI. prævio conſilio ſacræ Congregationis , hanc oppoſitam nullitatem ſanavit , uti deſumitur ex decreto edito die 28. menſis Martii anno 1705. Eodem anno , quo hæc ſcribebamus, occurrit hic caſus in ſacrorum rituum Congregatione ordinaria . In ea ſcilicet agebatur de validitate proceſſuum auctoritate Apoſtolica conſtructorum in cauſa Canonizationis Septem Beatorum Fundatorum Ordinis Servorum B. Mariæ Virginis . Excitata autem fuit difficultas contra validitatem proceſſus Apoſtolici Bononiæ conſtructi , quod abſolutus fuiſſet extra terminum ſtatutum : certum quippe re ipſa erat , proceſſus exſcriptionem , collationem , & auſcultationem extra terminum factas fuiſſe . Quocirca ſacra Congregatio die 17. Januarii 1733. dixit , conſtare de validitate proceſſuum , excepto proceſſu Bononienſi , & die 21. Martii ejuſdem anni ſupplicandum cenſuit Sanctiſſimo pro ſanatione .

17 Item juxta decretum a Sanctiſſimo deceſſore noſtro Clemente Papa XII. editum die 18. Auguſti 1731. & ſupra relatum , prohibitum eſt, Religioſos , licet habentes privilegia *Notariatus* , officium idem exercere in cauſis Canonizationis Servorum Dei ſui Religioſi Ordinis , addita nullitate , ſi exerceant . Sed , ſi forte aliqui proceſſus ante editionem Decreti a prædictis Religioſis conſtructi reperirentur , non eſt prohibitum Poſtulatoribus ſupplicare pro benigna ſanatione , pro qua ſuppetit ſequens exemplum .

Limana ,

Digitized by Google

Limana, ſeu Civitatis Regum Beatificationis & Canonizationis Servi Dei Petri Urraca Ordinis B. Mariæ de Mercede Redemptionis Captivorum.

CUm in cauſa Beatificationis & Canonizationis Servi Dei Petri Urraca prædicti per Eminentiſs. & Reverendiſs. D. Cardinalem Belluga Ponentem propoſita ſuper infraſcripto dubio, An conſtet de validitate proceſſuum auctoritate Apoſtolica in ſpecie, & ordinaria reſpective conſtructorum, teſtes ſint rite & recte examinati, et jura legitime compulſata in caſu &c. ſacrorum rituum Congregatio die 20. Januarii proxime præteriti reſcripſerit, Negative. Cumque modo ad inſtantiam Patris Magiſtri Fr. Joſephi Mezquia Ordinis B. Mariæ de Mercede Redemptionis Captivorum Procuratoris Generalis et hujuſmodi cauſæ Poſtulatoris ab ipſo Eminentiſs. D. Cardinali Belluga in ſacrorum rituum Congregatione ordinaria ſupradictum dubium iterum propoſitum atque diſcuſſum fuerit; ſacra eadem Congregatio, in ſcriptis et in voce Reverendiſs. D. Cavalchini Archiepiſcopo Philippen. Fidei Promotore prius audito, reſcribendum cenſuit: Prævio receſſu a deciſis, conſtare de validitate proceſſuum tam ordinarii, quam Apoſtolici ante admiſſionem in Notarium Patris Silvæ. In reliquis conſulendum Sanctiſſimum pro ſanatione ad cautelam, et ſupplicandum eidem Sanctiſſimo ad mentem. Et mens eſt, ut fiat decretum generale, ne in poſterum aſſumantur in Notarios Religioſi ejuſdem Ordinis ſub pœna nullitatis proceſſuum. Die 11. Auguſti 1731.

Factaque deinde per me Secretarium de prædictis Sanctiſs. Domino noſtro relatione, Sanctitas ſua annuit, & ſequens decretum extendi ac ſervari mandavit, die 18. ejuſdem menſis et anni 1731.

18 Creſceret in immenſum volumen iſtud, ſi omnia & ſingula ſpectantia ad proceſſuum validitatem eſſent exponenda. Potiora autem ea ſunt, & uſu frequentiora, quæ in ſuperioribus adducta ſunt: & ideo finem huic libro imponimus, iterum admonendo Poſtulatores, ut in confectione proceſſuum, qui auctoritate ordinaria conſtruuntur, curent, ut omnia ſerventur quæ ſervanda præſcribuntur in proceſſibus Apoſtolicis; non quia id abſolute neceſſarium ſit ad evitandas nullitates in proceſſibus ordinariis, quorum validitati ſatis eſt, ſi ſerventur præſcripta a jure communi; ſed quia in omnibus fere cauſis moraliter eſt impoſſibile, ut ad ulteriora procedi poſſit, niſi fiat conjunctio in linea coæqualis probationis proceſſus ordinarii cum Apoſtolico: quæ quidem conjunctio utique ſibi vindicat locum, ſi proceſſus ordinarius confectus ſit, ſervatis omnibus, quæ ſervanda præſcribuntur in confectione proceſſuum Apoſtolicorum.

19 Pro coronide ſciendum, cum in ſacrorum rituum Congregatione diſputatio inſtituitur de validitate proceſſuum, confici ſolere a Poſtulatoribus tabellam quamdam, in qua teſtium nomina, cognomina, ætas, inductio, citatio, juramentum, & examen, necnon tempus, quo hæc peracta ſunt, indicantur; cujus quidem tabellæ exemplar dabitur in Appendicibus.

F I N I S.

EXCU-

Digitized by Google

EXCUDEBANT ROMAE
NICOLAUS ET MARCUS PALEARINI
ACADEMIAE CONIMBRICENSIS
BIBLIOPOLAE ET TYPOGRAPHI ROMANI
AD THEATRUM POMPEII
ANNO CIↃ. IↃ. CC. XLVII. MENSE DECEMBRIS
SEDENTE
BENEDICTO XIV. PONT. OPT. MAX.
PONTIFICATUS EJUS
ANNO VIII.

Digitized by Google

Digitized by Google

005645424